TECHE
UDINE

MANOSCRITTI

FONDO PRINCIPALE

Manoscritto n. **P_MSS_1071**

Nel Fondo Principale sono confluiti la maggior parte dei lasciti manoscritti pervenuti alla Biblioteca Civica «Vincenzo Joppi» nel corso del tempo: si tratta perciò di un fondo composito nel quale è possibile trovare manoscritti di argomento liturgico, scientifico, giuridico, botanico e altro.

Collocazione:

Biblioteca Civica "Vincenzo Joppi", Udine
https://www.techeudine.it/fondo-principale
https://www.sbhu.it/

Miscellanea
Juris Civilis et Criminalis
Saec. XVII.

1071

solatium laboris

Si Aegyptius [illegible] in uxorem Patauinam, et statutum Patauinum [illegible] [illegible] parti [illegible] tantum, Aegyptius [illegible], ut totam lucretur.
lucrabitur ne maritus dotem ex forma statuti Patauini, an [illegible] dic, quod mulier sequitur forum [illegible] et regulatur [illegible] Patrij [illegible] casus est in L. exigere, ubi omnes [illegible] ff. de iudi. [illegible] in contrarium dotis [illegible] speciale, ut non inspiciatur locus contractus, sed locus domicilij [illegible].

Max.e est quaestio an statutum loquens in dote simpliciter habeat locum in dote promissa [illegible] statuto [illegible] Alex. in cons. 13. n.o 23 vol. 3 [illegible] [illegible] maritus [illegible] dotem [illegible] L. si [illegible] diuisione [illegible] ff. [illegible] [illegible] dotis [illegible] L. [illegible] dotale [illegible] dotale [illegible] L. [illegible] sol. mat. [illegible] Titio [illegible] Titio [illegible] L. [illegible] diuisione [illegible] ff. sol. mat. [illegible] dicitur dos datur [illegible] matrimonij [illegible] [illegible] ff. [illegible] cod. et [illegible] dos [illegible] sustinet onera matrimonij [illegible] mulier ff. [illegible] iure dot. [illegible] dos

A. Contrarium [illegible] [illegible] Jas. in [illegible] sol. mat. [illegible] in L. [illegible] donationis [illegible] ff. [illegible] cod. [illegible] L. ex morte [illegible] L. ult. ff. [illegible] collatione [illegible] L. un. [illegible] et ut plenius [illegible] dot. Videmus et [illegible] affectant dotem promissam [illegible] cum [illegible] dot. [illegible] L. mulier [illegible] cod. [illegible] dicit mulier [illegible] pecunia promissa [illegible] ibi est [illegible] ex [illegible] [illegible] L. [illegible] incendio ff. [illegible] [illegible] L. [illegible] cod. [illegible] dot. [illegible] non [illegible] [illegible] maritus [illegible] habuisse dotem, quod non habuerunt [illegible] non [illegible] dotem promissam [illegible] [illegible] Ad L. dotale [illegible] dote [illegible] ibi [illegible] dotem [illegible] dominium [illegible] ad hoc ut [illegible] natio fundi dotalis [illegible] quo [illegible] L. [illegible] diuisione ff. sol. mat. ad L. Titio [illegible] Titio [illegible] [illegible] testamento [illegible] [illegible] promissa [illegible] dos promissa non [illegible] minus [illegible] matrimonij [illegible] immo [illegible] mulier [illegible] maritus [illegible] alimentis [illegible] suam [illegible] sol. mat. [illegible]

Limita tamen [illegible] [illegible] [illegible] dotem datam [illegible] [illegible] dotem datam et promissam L. [illegible] sol. mat.

Dos dicitur pia causa [illegible] L. [illegible] mulier ff. [illegible] cod. [illegible]

Dos promissa obligat mulierem ad dandas [illegible] casu [illegible] [illegible] [illegible] mulier [illegible] non [illegible] sed [illegible] alimenta sibi [illegible] maritus [illegible] uxorem et ob id dos promissa sustinet onera matrimonij Alex. in [illegible] sol. mat.

A. [illegible]

Dos.

Pater mariti [illegible] potest [illegible] in se suscipere dotem [illegible] sui, [illegible] ut [illegible], et hoc [illegible] in pactis, in quibus non fieret donatio [illegible] nuptias, [illegible] casu [illegible] non posset [illegible] in L. [illegible] dote [illegible] transgrediamur. ff. sol. mat. [illegible] in L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tit. [illegible] [illegible] pater obligat, [illegible] dotem [illegible], [illegible] illam recepit, [illegible] [illegible] recipientis; [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible], [illegible] [illegible] causa Menoch. [illegible] lib 3. [illegible] 14

Maritus non potest donare uxori suae dotem [illegible] ut dos [illegible], et sic [illegible] accepisse quod non accepit, [illegible] potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iussu L. [illegible] C. de dot. [illegible] et [illegible] post [illegible] nuptias tradere uxori [illegible] velit, et [illegible] potest [illegible] dotem recip. L. 1 C. de donat. [illegible] [illegible]

Item [illegible] eius fisco [illegible] [illegible] aliunde [illegible] Bal. in L. 2. C. de [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] in L. 1. [illegible] ff. sol. mat. Bal. [illegible] in L. dotis. C. de iur. dot. in L. ad [illegible] C. de dot. [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] ff. de iur. [illegible] in ambiguis [illegible] iudicandum, [illegible] in ambiguis [illegible] fiscum, et L. in ambiguis [illegible] de reg. iur. [illegible] in dubiis [illegible] iudices [illegible] allegant [illegible] C. de [illegible] L. 1. C. [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fisco. [illegible] [illegible] fisco [illegible] [illegible] L. [illegible] C. [illegible] [illegible] L. 3. C. de primip. lib. XII [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] illud [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] [illegible] C. de [illegible]

[illegible] diversis [illegible] diversis Notariis, [illegible] [illegible] [illegible] dotis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dotis [illegible] [illegible] dd. in [illegible] L. 1 ff. sol. mat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Notario, [illegible] in [illegible] protocollo [illegible] [illegible] primum in protocollo [illegible] instrumentum [illegible] [illegible] prior in tempore [illegible] Bal. in [illegible] C. [illegible] [illegible] [illegible] limita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in L. [illegible] [illegible] [illegible] ff. sol. mat. sed [illegible] [illegible] privilegiatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] privilegium tacitae hypothecae L. 1 [illegible] C. [illegible] rei ux. act. [illegible] quaero an hic tacita hypotheca transeat ad extraneum [illegible] [illegible] [illegible]. Primo an extraneus dans dotem habeat privilegium hypothecae tacitae in bonis mariti 2° an tacita hypotheca [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principali, [illegible] sol. mat. [illegible] [illegible] ad [illegible]

[illegible] [illegible]

propria [illegible], [illegible]
ottenesse un' altro
[illegible] nominato di
equità, [illegible] dall.
[illegible] li potesse [illegible]

nottine [illegible] [illegible]
[illegible] el caso present.
e così è arbitraria, [illegible]
el se fa [illegible] [illegible]
e così [illegible] [illegible].
sforzando, e [illegible] [illegible].

La conditione d'habitar
in un logo deve esser
[illegible], [illegible] leva la
ragion della libertà

Se la conditione è [illegible]
fatta d'habitar in un logo
à favor di quello [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. ma quando
si fa à favor d'altri
[illegible], [illegible] [illegible]
Bart. in [illegible] uxori [illegible]
leg.

Hoi si dà i comisso il
[illegible] [illegible] prima
[illegible], ma [illegible] la seguita
[illegible] li quali [illegible]
dalla propria [illegible]
[illegible] et [illegible], et
il fatto d'uno [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
pregiudica all' altro
[illegible], à dispositione
del p.° [illegible] e [illegible]
comissarii à favore
[illegible] [illegible] [illegible] delle
[illegible] [illegible] li [illegible]
del p.° [illegible] Nicolo [illegible]
deveno [illegible] [illegible].

Si risponde, che all'
[illegible] le contraventioni
d'uno, non pregiudica
all' altro, quando non
è fatta altra [illegible],
[illegible], ma quando è
[illegible], che mancando
uno [illegible] [illegible]
pregiudica [illegible] altri
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] in general.
e così [illegible] [illegible]
del [illegible] Nicolo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
alli [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dispositione del Testa
tor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

[illegible]abolud
[illegible] n.° 36.
[illegible] et
[illegible]
[illegible] Agg.
[illegible]adam
[illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] do-
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tacita
mortua uxore cessat [illegible]
[illegible] cessat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tacitam [illegible],
[illegible] bona [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] alias [illegible]
[illegible] [illegible] donatii mulieri, et
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] in aliud, et sic
[illegible] ad [illegible], [illegible] in
[illegible]. ideo contra.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible]. [illegible] [illegible] dubitat
[illegible] [illegible] l. post dot. ult.
[illegible] [illegible] et [illegible]
l. C. [illegible] ux. act. [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tacita [illegible].
[illegible] et ut plenius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible].
ipsi mulieri et [illegible]
[illegible] et [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
l. [illegible] [illegible] ff. de
[illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] habuit. l. [illegible]

[illegible]

Pater mariti

et hoc [illegible]
cogi [illegible]
ff. de [illegible]
595. quod pater obligatus pro dote nurus [illegible]
piente, ideo nec tenetur filio separatim habitanti volenti illa curam
nisi iusta subsit causa, Menoch. de arbitr. lib. 3. casum 14

Maritus non potest donari uxori sui dos [illegible] ut dos [illegible] et sic [illegible] acci-
pisse quod non accepit [illegible] potest [illegible] non [illegible]
tas [illegible] L. si [illegible] C. de dot. promiss. [illegible] potest [illegible]
tradere uxori quidquid velit, et ea potest in dote [illegible] L. 1 C. de [illegible]
[illegible]

[illegible] mulier fisco [illegible] alii [illegible] quod [illegible] Bal. in L.
2. C. de [illegible] fisci [illegible] in [illegible] L. 1. n. ff. sol.
mat. Bal. [illegible] in L. dotis. C. de iur. dot. in L. ad exactionem C.
de dot. [illegible] L. [illegible] ff. de
iur. [illegible] in ambiguis [illegible]
in ambiguis [illegible] et L. in ambiguis. ff. de reg. iur. [illegible] in dubiis
pro dote [illegible] allegat. [illegible] C. de [illegible] L. 1. C. [illegible] vir.
et ux. [illegible] et [illegible]
[illegible] uxor [illegible] fisco. [illegible] dicunt mulierem
fisco et [illegible] p. L. assiduis. C. q. pot. in pign. hab. L. si [illegible] ff. [illegible]
[illegible] L. 3. C. de primip. lib. XII. [illegible] militum,
ita [illegible] significat illud verbum [illegible] L. [illegible]
[illegible] de [illegible]

[illegible] diversis Notariis,
[illegible] alterius mulieris dantis dotem et ad [illegible]
[illegible] dotis [illegible] et
[illegible] DD. in [illegible] L. 1 ff. sol. mat. [illegible]
[illegible] ab eodem notario, et [illegible] in eodem protocollo [illegible] privati
[illegible] in protocollo [illegible] mulieris [illegible] prior
[illegible] prior in tempore L. [illegible] Bal. in [illegible]
[illegible] 2° limita [illegible] privatis [illegible]
[illegible] ff. [illegible]
[illegible] L. [illegible] ff. sol. mat. sed [illegible] dubium [illegible]
in [illegible] privilegiatis [illegible] sub [illegible] dispositione, [illegible]
[illegible] de eis [illegible]

[illegible] et privilegium tacite hypothecae L. 1 § 1 C. de rei ux. act.
[illegible] quaero an hic tacita hypotheca trahatur ad extraneum [illegible]
[illegible] an extraneus [illegible] dotem habeat privi-
legium hypothecae tacitae in bonis mariti 2° an tacita hypotheca
[illegible] mulieri trahatur ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] in 6. q. principali [illegible] sol. mat. [illegible] ad [illegible]

Oppositioni	Resolutioni
Se [la] conditione che [si] mette [sia] di quitar il proprio [nome] trala[s]ciar, et [int]erpellar dall' hered[ità]. Che tralasciar il nome della propria famiglia, [per] ottener un altro nome [...] d'equità, [...] dall' heredità si potesse ottener	Si risponde che la condi[tio]ne di portar il nome et arma altrui è honesta e legitima, [qua]ndo si fa in essecutione di alt[ri] volontà [...] non [...] nome [...] il capo presente, e così è ordinaria [...] el se fa [per] haver l'heredità e così [...] [...] e [...]
Sa conditione d'habitar in un logo dove [...] [...] [...] la ragion della libertà	Se la conditione è [...] fatta d'habitar in un logo a favor di quello che [...] [...], [...] [...] [...], ma quando [...] a favor d'altri vale, [...] cons. 259 Bart. in [...] uxori [...] [...]
Hic si dice [...] il [...] [...] [...] quali [...] dalla propria [...] [...] et [...], et il fatto d'uno [...] [...] [...] pregiudica all' altro [...], a dispositione del [...] [...] [...] a favor [...] [...] dopo la heredità del [...] [...] [...] [...]	Si risponde, che all' hora la contravventione d'uno [non] pregiudica all' altro, quando non è fatta altra provisione, ma quando è [...], che mancando uno in tal modo pregiudica agli altri [...] la special [...] [...] a general. E così [...] contravventione del [...] [...] è [...], [...] [...] [...] alli [...] [...] [...] [...] [...] sola [...] [...] [...] dispositione del testator [...] [...] [...] [...].

ctio de dot[e] tradita ad diabolu[m] cu[m] [...] [...] lucrat n°. 36. plenius [...] [...] ux. act. [...] [...] aut[em]. Contra[rium] tenet [...] l. [...] diuisione [...] ff. [...] [...] extraneus. Et fundam[entum] [...] tacite stipulationi [...] [...] extraneus [...] [...] stipulatione [...] [...] [...] act. [...] [...] [...] [...] tacite [...] [...] tacita [...] mortua uxore [...] [...] priuilegij cessat priuilegium [...] [...] [...] [...] [...] tacitam [...], [...] [...] bona [...] [...] tacite [...] dot[e] [...] alias [...] [...] [...] donatae mulieri, et [...] voluerit [...] [...], [...] Bar. [...] ad extraneum [...] [...] persona [...] alia, et [...] tradita ad [...] [...] mulier. ideo contra.

[...] [...] traditae ad [...] [...] dubitat [...] [...] l. post dot. [...] [...] [...] [...] [...] [...] ux. act. [...] uxori tradita ad [...] [...] [...] aut [...] tacita [...] [...] [...] et ut plenius [...] [...] act [...] [...] [...] [...] [...] [...] dote [...] [...] [...] personali.

[...] ipsi mulieri ut personale [...] datis, et [...] [...] [...] et ad [...] [...] per Bar. [...] distingui aut alienatus [...] mulier [...] [...] l. [...] [...] [...] [...] [...] [...] quod [...] habuit [...]

[...]

[illegible]

Oppositioni	Resolutioni
La prohibitione di non vender, alienar, ne è stata più è fatta à beneficio de' suoi heredi. Se il 1°. test.° Nicolo lì nomina li suoi heredi, devono havere l'heredità.	Si risponde che in no spetie nel caso nostro, nel qual il Testator ha voluto che li suoi beni fossino alli disc.ti, quando non fosse stato contraffatto alla sua volontà. ma essendo stà contrafatto dal primo herede, li heredi non devono havere l'heredità, che è devoluta all'altri
Se il 1°. test.° Nicolo ha mancado la lì[illegible] doveva pensar che ciò della heredità et le conditioni fossero despendenti dal pred.° 1°. t. Nicolo, ma lo ha fatto, ma è stata negligente ergo no deve havere benef.°	Si risponde che procede, quando il Testator tratta d'un [illegible] modo, ma no già trattandosi come qui d'una dispositione condi[tio]nal, perchè il testator ha detto che no facendo la p.a istit[u]tione si ricada come nel caso nostro.
Nei fideicommissi il [illegible] in questo ultimo castigando, e poi posto li suoi Beni ut sono ossia à successori. Se il 1°. t. Nicolo no ha [illegible] esso doveva esser privato e no li suoi heredi.	Si risponde che il caso è diverso nella nostra causa perchè è apportata la [illegible] dal testator che mancando l'herede succeda in l'altri ordine, però questo, ove se ne fosse fatta altra sostitutione de' discendenti, la qual manca per [illegible] disposizione et à la dette donne non ha cosa alcuna.

Oppositioni	Resolutioni
Alcuni dicono può esser re fatto herede, re anerdato per fatto d'altri, se li ss.ri conti Lorenzo don per l'herede [illegible] [illegible] de esser [illegible] ... il fatto [illegible] Conte Nicolo, il [illegible] [illegible] dire, [illegible] Patrisfamilias herede instit.	Si risponde ciò esser stati instituiti due heredi nel medesimo, e però havendo un morendo, che ha potuto pregiudicar all'altro. Ma nel caso nostro esser instituito un solo herede, il qual ha morendo e però li substituti non possono pretendere alcuna per le dispositioni del testator.
Il s.r conte Nicolò ha havuto forma [illegible] nel disporre che li conte [illegible] la sua famiglia et il suo cognome [illegible] l'herede alla [illegible] [illegible] il suo cognome, il che si dee fare [illegible].	Si risponde che dando l'herede alla [illegible] la [illegible] [illegible], perchè ogni anno si mantenevano con [illegible] per x. doni [illegible] e in conversatione ogni anno si forma [illegible] del suo nome

...actio e dotis traditae ad [illegible] cum [illegible] [illegible] ut plenius [illegible] ... Contra [illegible] ... divisione [illegible] ... extraneus [illegible] ... tacita stipulatione [illegible] plenius extraneus [illegible] stipulationi [illegible] ... tacita [illegible] mortua uxore cessat [illegible] privilegii cessat privilegium ... fundamentum [illegible] tacitam hypothecam ... bona [illegible] tacite [illegible] dotes [illegible] ... mulieris ... [illegible] ad extraneum [illegible] ... mulieri, ideo contra.

[illegible] ... dubitatur ... personales ... uxori traditione ad [illegible] actio ... tacita hy. ... dotis [illegible] et ut plenius [illegible] ... actio [illegible] ... bona inspiciatur [illegible] personali.

[illegible] ipsi mulieri ut personale ... ad [illegible] ... distinguere [illegible] mulier [illegible] ... radicari ... [illegible] inspicitur [illegible]

Iterum

nisi iusta subsit causa, Menoc[illegible]

Maritus ad [illegible] donata uxori sua [illegible] [illegible]isse [illegible] id acceperit; immo [illegible] tas [illegible] datio [illegible] L. [illegible] traderi uxori quæcumque uelit, [illegible] [illegible] sua

[illegible] lex [illegible] fisco in [illegible] [illegible] 2. C. de priuil. fisci . [illegible] mat. Bal. [illegible] tract. in L. [illegible] [illegible] dot. [illegible] allegant [illegible] iur. [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] bonus [illegible] fiscus [illegible] L. [illegible] [illegible] iudicet 3.° allegant. [illegible] ux. ubi [illegible] [illegible] fiscus [illegible] uxor [illegible] fisco [illegible] L. a[illegible] [illegible] ob. L. 3. C. de primip. lib. [illegible] significat illud [illegible] [illegible] colonia.

[illegible] dotis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] priuata [illegible], al[illegible] [illegible] priuitas [illegible] [illegible] dd. in eam L. [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] sit primus [illegible] [illegible] prior in tempo[illegible] [illegible] [illegible] nota 6. [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] [illegible] [illegible] priuilegiatos [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] priuilegium [illegible] [illegible] quia [illegible] tacita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tacite [illegible] [illegible] [illegible] traderet [illegible] [illegible] [illegible] 6. [illegible] præcip[illegible]

ipsa actio de dote transeat, et dicit etiam si actio de dote transeat ad diabolum
infernalem transit tacita hypotheca cum legatis [illegible] fuerat n.º 36.
inst. de act. et firmat hic in § et ut plenius C. de rei ux. act. et
in d. § [illegible] in ea dict. adversarium [illegible]. Contrarium tenet Alex.
in L. 2 n.º 14 ff. sol. mat. Cas. in l. de divisione in [illegible] ff. [illegible]
[illegible] in d. § fuerat n.º 12 [illegible] extraneus. Et fundamentum
[illegible] tacita dicit hypotheca in datis [illegible] stipulationi quae [illegible]
est in dotis [illegible] in § et ut plenius; extraneus [illegible] dotans [illegible]
[illegible] mulierem [illegible] tacitam stipulationem, [illegible] sup-
[illegible] sibi redd. [illegible] accedit C. de rei uxo. act. [illegible] ad habet taci-
tam stipulationem, ad [illegible] tacita hypotheca. [illegible] tacita
hypotheca datur doti d. § et ut plenius, mortua uxore cessat dos
L. 3 ff. de iur. dot. [illegible] causa privilegii cessat privilegium
[illegible] l. 2 C. de [illegible] et [illegible]. Ad fundamentum [illegible]
respondeo quod d. § et ut plenius [illegible] tacitam hypo-
thecam [illegible] dote [illegible] sed dicit quod bona mariti [illegible] tacite
hypothecata mulieri [illegible] dos [illegible] alias [illegible]
[illegible] quo casu [illegible] mulieri, et
ipsa habet tacitam hypothecam.
[illegible] contra [illegible] Bar. voluit [illegible]
[illegible] intelligo Bar. loqui ad extraneum [illegible]
[illegible] transeat [illegible] una persona in aliam et [illegible]
[illegible], primus [illegible] in mulierem, postea transit ad [illegible]
dandi dotem, quo casu [illegible] fuit in mulierem, ideo contra.
[illegible] transitur ad [illegible] quae [illegible] transit ad
[illegible] l. [illegible] C. [illegible] in [illegible] dubitans
Bar. in [illegible] sol. mat. [illegible] post [illegible] dot. ult.
[illegible] ad [illegible] extraneum et si [illegible] infernalis
diabolus [illegible] et ut plenius [illegible] C. de rei ux. act. [illegible]
in d. § illo [illegible] dubio mortua uxore [illegible] ad [illegible]
[illegible] stipulatione [illegible] natura [illegible] tacita hy-
potheca, quae data est actioni de dote d. § et ut plenius [illegible]
[illegible] in § [illegible] n.º 69 inst. de act. [illegible]
Contrarium tenet [illegible] ut [illegible] inst. [illegible] et [illegible]
immobilia [illegible] dot [illegible] dos [illegible]
mulieri, [illegible] aliis nullum [illegible] inspiciatur [illegible]
[illegible] privilegio [illegible] personali.

Mulier habet et aliud privilegium quod [illegible] ipsi mulieri ut personale
[illegible] reali [illegible] in dote datis, et [illegible] fundus dotalis
[illegible] transeat ad [illegible] Bar.
[illegible] sol. mat. [illegible] distinguit, aut alienatus
est fundus dotalis [illegible] et mulier [illegible] aliena-
tioni [illegible]
[illegible] dot. [illegible] ff. [illegible] dotali. [illegible]
[illegible] est [illegible] habet [illegible]

dotas. 4. § 29. hu. e quod E, ut hiis habeat id quod expectat suo auctori. quod illud nō est privilegium personale. Aut ubi mortua uxore parentes alienā uit fundū. et tunc hiis nō he illud privilegium. L. 3. ff. de jur. dot. quia cum auctor suus hoc nō habuerit nec ipsi hēre poss. omnes inspectantur illud L. 3. ff. de jur. dot. ut ita perdat per illa uerba quotiens mulieri actio competit, uel omnimodo competitura est.

An mulier hēat tacitā hypothecā [illegible] antiquiori habiti [illegible] et in [illegible] [illegible], [illegible] antiquiori, vide in uer. Hypotheca. [illegible] Couar. uar. resol. lib. 1. cap. 1.

Si remanet statutum, quod [illegible] [illegible] [illegible] tacitas [illegible] ad [illegible] dotis, quod [illegible] tacitā hypothecā [illegible] tacitā hypothecā [illegible] in L. un. § 1. C. de rei uxo. act. [illegible] Bar. in L. 1. ff. de his qui in [illegible] [illegible] quod [illegible] illa L. [illegible] dubitat per L. si duo patroni § marcellus ff. de [illegible] et ita [illegible]

An privilegium quod doti tribuitur ut [illegible] in dubio [illegible] [illegible] dotale [illegible] [illegible] omnibus in L. 1. ff. [illegible] [illegible] [illegible] mat. [illegible] ad [illegible] in [illegible] L. 1. [illegible] [illegible] quia [illegible] privilegium ipsi doti, et [illegible] tribuitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] L. 1. nº 15. [illegible] [illegible] quia nihil ob. [illegible] argumenta [illegible] [illegible]

An privilegium L. in reb. C. de iur. dot. competat mulieri competat et [illegible] [illegible] [illegible] de hoc Bar. [illegible] in [illegible] L. 1. sol. mat. sed [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] in [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in illa L. [illegible] agit ut uxor. et sic illud privilegium [illegible] agit [illegible] illa L. [illegible] [illegible] [illegible] principaliter. concedit [illegible] dote [illegible] mulieri [illegible] conceditur doti, [illegible] nō principaliter. [illegible] [illegible] in L. 1. [illegible] nº 18. ff. sol. mat. [illegible] privilegium [illegible] in reb. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in matrimonio [illegible] [illegible] dotales, quod [illegible] [illegible] [illegible] L. dotis ancillas. C. de iur. dot. [illegible] in ipsas mulieres, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in dote datas. [illegible] [illegible] uxor [illegible] in [illegible] dominium [illegible] in eius [illegible] [illegible] [illegible] in mulierem, et [illegible] [illegible] privilegium [illegible] L. in rebus. [illegible] [illegible] matrimonio per traditionem [illegible] [illegible] L. traditio. [illegible] [illegible] [illegible] dotales [illegible] in mulierem [illegible] [illegible] [illegible] ad eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] habuit. L. [illegible] ff. de reb. [illegible]

An illud [illegible] privilegium [illegible] dotis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dos [illegible] [illegible] L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dotis, omnibus [illegible] ex stipulatu, [illegible] [illegible] [illegible] L. un. C. de rei uxo. act. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tacitā et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] C. de rei uxo. act. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] trahit ad [illegible] [illegible]

L. pactum 4. [illegible] illo [illegible] C. de rei uxo. act. 2° [illegible] actio [illegible] est, ut sit actio bonae fidei. §. 1. C. de rei uxo. act. Verbum bonae fidei quid importet.
aut verbum bonae fidei vult significare aequitatem [illegible] contractus, ut veniant in [illegible] contrahentes [illegible] licet non sint [illegible] bona fides ff. depositi
L. aedilis 2. ff. de aedil. edict. [illegible] in L. [illegible] ff. [illegible] et
multos notabiles sunt effectus [illegible] ut [illegible] usuras [illegible] mora bonae fidei [illegible] in contractu dotis [illegible] mulieris, si [illegible] post contractum matrimonium [illegible] in mora in solutione dotis [illegible] ad [illegible] de iure Canonico. c. salubriter [illegible] de usur.
Bar. in L. de divisione in pr. in L. in insulam. §. usuras ff. sol. mat.
in L. [illegible] §. [illegible] ff. de reg. [illegible] in L. [illegible]
dot. 2° [illegible] ut maritus soluto matrimonio statim [illegible] [illegible] res immobiles, mobiles autem post annum statim. [illegible]
[illegible] C. de rei uxo. act. 3° ut eo anno [illegible] maritus, [illegible] mortuo [illegible] alere uxorem [illegible] elapso [illegible] quidem [illegible] alimentis. Bar. Gl. et Alex. in L. divortio [illegible]
ff. sol. mat. [illegible] ut ult° anno, quo matrimonium solutum [illegible] fructus inter mulierem et [illegible] L. [illegible] fructus. L. de divisione
ff. sol. mat. 5° [illegible] ut maritus [illegible] [illegible]
in [illegible] dotali habeat actionem hypothecariam [illegible] [illegible]
[illegible] species, [illegible] mulier [illegible] [illegible]
[illegible] dotem [illegible] §. taceat. C. de rei uxo.
act. L. quod dicitur, ff. de [illegible] in lib. dot. act.

Pater filiam suam dotare [illegible] necessitate [illegible] L. [illegible] liberos. ff. de [illegible] Mulier [illegible] [illegible]
L. [illegible] C. de dot. [illegible] in [illegible] L. dotem dedit ff. de collat. [illegible]
L. [illegible] et [illegible] in L. non omnem [illegible] de adm. tut. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ff. de adm. tut. [illegible] [illegible] illud [illegible] [illegible]
plures. §. [illegible] ff. [illegible] tutor [illegible] dotare [illegible] pupillae [illegible] comuni
illo [illegible] cum pupillo cum pupilla [illegible]
[illegible] pupillo [illegible] filiam. L. uxorem §. pater [illegible] [illegible]
Pater autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ff. de L. [illegible] 3 Adeo ut [illegible] dotare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non possit [illegible] officio suo [illegible] dotem [illegible] dignitatem [illegible] et pro modo facultatum [illegible] mulieris. L. [illegible]
ff. de iure dot. L. cum post. §. [illegible] ff. eo.

[illegible] Civili [illegible] non valere alienationem rei dotalis et [illegible] mulieris, [illegible] de iure [illegible] [illegible] mulieris [illegible] [illegible] alienationi valet [illegible] alienatio. c. licet mulier [illegible] de iureiur. in 6.
nisi prius [illegible] alienationi [illegible] L. in
[illegible] dotali in prin. [illegible] alia. declarat Bar. in L. [illegible]
[illegible]

Dos.

Dos circa prestantiam nullum habet privilegium, quia per triennium causa dotis, sicut ceterae causae, l. properandum in prin. C. de iudic. Bar. in l. i. n.° 6 ff. sol. mat. Bal. ibidem Abb. in c. pen. extra de iud. Alex. in cons. 50 vol. 2. et communis est opinio, quia omnes causae quae ad iudicem causae [illegible] [illegible] de properandum in fin. et § l. 3. C. de do. [illegible] ibi nisi iudicium, et quia ubi non est instantia, ibi [illegible] non potest ut in l. [illegible] C. de [illegible] et Brail. recit. Abb. in d. c. pen. Jas. in d. l. properandum n.° ii. in [illegible] [illegible] [illegible] Jas. in d.a l. i. n.° 20. ff. sol. mat. [illegible] cons. com. [illegible] Dos [illegible] [illegible] et habet [illegible] communis in d. l. properandum n.° ii. in hoc autem conveniunt, ut causa dotis sicut et aliae tractentur ad [illegible] l. [illegible] [illegible] 4. de [illegible] i. [illegible] [illegible] [illegible] tractetur, ut habeat summarium iudicium, [illegible] ut dilationes abbreviabuntur [illegible] i. n.° o. Jas. n.° 21. et omnes ff. sol. mat.

Dubitatur an causa dotis possit diebus feriatis agitari, sicut causae piae, et alimentorum l. 2. ff. de ferijs. [illegible] tract. [illegible] ferijs in honorem Dei introductis agitari non possit, in ferijs [illegible] introductis ob [illegible] [illegible] communis est opinio posse expediri Ang. Bal. Imo. [illegible] in l. i. ff. sol. mat. Alex. [illegible] ibidem communis tract. quia dos nulla [illegible] [illegible] sed [illegible] distinguas. Aut loquimur de muliere inope et miserabili, et tunc est [illegible] aut loquimur de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ul. [illegible] de ferijs. Aut [illegible] loquimur de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] communis est summari causa expedire [illegible] l. 3. C. de dot. promiss.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] an [illegible] [illegible] ecclesiastico [illegible] in [illegible] [illegible] C. [illegible] [illegible] [illegible] ecclesiastici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. [illegible] sol. mat. [illegible] in l. dos ancillae [illegible] communis tract. Alex. in l. [illegible] ff. sol. mat. [illegible] in l. in contractibus in pr. C. de non num. pec. ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] copia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dos, [illegible] iudicis. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudex ecclesiasticus [illegible] [illegible] [illegible] fallit [illegible] [illegible] dotis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2.° fallit, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ecclesiasticum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3.° fallit in persona [illegible] miserabilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4.° fallit, quando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudices secularis [illegible] l. in contractibus in pr. C. de non num. pec.

Dos [illegible] [illegible] [illegible] contra [illegible] [illegible] ut mulier [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pollicitationis [illegible] [illegible] et [illegible] in tali pollicitatione [illegible] habeat [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] C. ad Velleian.

Maximus hoc est dotis privilegium ut [illegible] plura sunt sup. enumerata
ut scilicet tr. cum promisit dotem de bonis suis, et filius constantis [illegible]
et suis tam promisit L. fi. C. de dot. prom. et hoc est speciale in dote, nam
in ceteris contractibus secus est L. nos. cum in tabulis ff. de verb. obl.,
et Jas. in L. 1 n.° 23 ff. sol. mat. [illegible]
aut esset si diceret mille pro dote constituo, numerata de bonis meis, et
gesta de bonis filii mei, quia tunc clarius ad eum [illegible] L. cum
unus ff. de ver. oblig. et quia in mat. dicendum ut ibi pro eo et
administrator bonorum filii, ut dicta L. fi. C. de dot. promiss. et L. [illegible]
§ si ff. de iur. dot. [illegible] Bar. contrarium tenet in L. [illegible] ff. illud [illegible]
ff. de neg. gest. [illegible] hoc dicit Jas. in d.a L. 1 n.° 24 in fi. et si [illegible]
[illegible] Bar. certum [illegible] filii [illegible] dotis, et in
[illegible] bonis dotalibus [illegible] adversus [illegible] constituenda
ad [illegible] ei [illegible] dotem de suo constituendo [illegible] filii [illegible]
ad [illegible] d.a L. fi. C. de do. prom.
[illegible] officium dotandi filiam d.a L. fi. C. de do. prom.
[illegible] 21 n.° 16. 18. [illegible]
simul et [illegible] promittant [illegible] constituant dotem [illegible] filii [illegible]
tenetur pro medietate [illegible] in bonis dotalibus [illegible]
lib. 50. n.° 25

Adde ad ea [illegible] filiam ut scilicet pater teneatur dotare
filiam ex necessitate. Amplia [illegible] ut [illegible] locum [illegible]
filia esset nupta [illegible] in L.
obligamur ff. de act. et oblig. Bar. in L. nupta ff. sol. mat. Jas.
[illegible] Alex. in L. si [illegible] ff. sol. mat. Alex. in cons. 91 n.° 10 [illegible]
[illegible] et [illegible] dote omn. in L. fi. C. de dot. prom.
Bar. tamen in d.a L. obligamur in fi. ff. de act. et oblig. et [illegible]
[illegible] C. [illegible] addit. ad Bar.
2.° amplia [illegible] locum [illegible] filia esset dives L. fi. C. de do. pro.
ubi filia habebat bona [illegible] tamen pater tenetur eam dotare.
[illegible] legitimam [illegible] legitima succedat
loco dotis L. [illegible] C. de inoff. test. [illegible] tamen [illegible]
[illegible] in L. mulier. § cum proponeretur [illegible]
[illegible] com. de leg. [illegible] diversus casus, [illegible]
[illegible] dicit [illegible] teneri eam do-
tare.
3.° amplia ut [illegible] dotandi filiam et ad [illegible]
[illegible] L. si [illegible] ff. sol. mat. [illegible]
cons. 51 n.° 23 in 4. vol. Bar. tamen contrarium tenet in d. L.
4.° amplia ut [illegible] locum [illegible] casus esset in L. dotis [illegible]
ff. de colla. bon. L. [illegible] L. [illegible] ff. de [illegible] Jas. in L. 1
n.° 26 ff. sol. mat. [illegible] consuluit Ant. de Butrio ut [illegible]
[illegible] cons. 16. [illegible] ut scilicet pater teneatur dotare
filiam si dives sit [illegible] teneatur [illegible] aut duo majo-
[illegible] mortuo [illegible] dos [illegible] data [illegible]

tum filii cuius filia dotata fuit, Alex. in l. in quartam n° 8. 4 ad
l. falc. et 2° est effectus, ut mortuo avo et patre, illa dos com-
[illegible] in legitimam ipsi filiis dotatis. Aret. in cons. 17. in ult. dub.
1° amplia etiam in fratre ut teneatur dotare sororem l. cum plures. § pen. 4
ff. de adm. tut. immo frater clericus post salua congrua dotare sororem suam
de bonis suis [illegible] in c. [illegible] de arb. [illegible] And. in Rub. ad
spec. [illegible] de eccles. ad alien. Cas in l. ultimus n° 6. C. de sacros. eccl.
limita autem [illegible] ut non procedat in fratre naturali qui non tenetur do-
tare filiam naturalem l. [illegible] § fin. naturalis ff. de [illegible] 3. et quae in l. cui
liberos [illegible] in potestate est [illegible] naturalis non [illegible] in
[illegible] dotare filias naturales [illegible] dos succedit loco legitimae l.
quas [illegible] C. de inoff. [illegible] filiis [illegible] patri [illegible]
in l. fi. n° 1. ff. de [illegible] ut [illegible] in l. [illegible] si a [illegible]
de [illegible] in [illegible] dat cautelas dotandi et spurias
[illegible] in testamento, ut et [illegible] ei dos constituatur pro alimentis, et
usque ad concurrentem quantitatem alimentorum [illegible]
[illegible] dos [illegible] filiis [illegible]
[illegible] cum [illegible] pro alimentis et alimenta [illegible]
filiis extinguantur, dos redit ad [illegible]. Amplius [illegible]
[illegible] l. fin. qui in [illegible] quod [illegible] dotis
filiis spuriis [illegible] dotantes non posse revocare eam dotem
[illegible] marito, [illegible] et [illegible], [illegible] autem mortuo [illegible]
dos redit ad mulierem posse revocari, quia ipsa [illegible] tunc ex [illegible]
[illegible] donationis, [illegible] quantum sufficeret ad
[illegible] filias spurias.
[illegible] in filia [illegible]
3° limita, [illegible] in filia [illegible] nec [illegible]
ut dotare [illegible] l. [illegible] C. de [illegible] et si [illegible]
[illegible] 4. [illegible] et aliud quoque [illegible]
[illegible] a filia [illegible] dos [illegible] ibi [illegible] dos suc-
cedit loco legitimae, quo [illegible] dos.
3° limita [illegible] causa
l. [illegible] C. de [illegible]
[illegible] C. [illegible] fallit et
[illegible] ff. de adm. tut.
[illegible] prima [illegible]

[illegible] dos [illegible] arbitrio illius, qui dotem [illegible] ut l. 3. C. de do.
[illegible] patri in dote, [illegible] a aliis quoque [illegible]
[illegible] ff. de [illegible] l. [illegible] l. si
[illegible] arbitrio boni viri
[illegible] dotem [illegible]
[illegible] amissioni [illegible]
[illegible] dos. [illegible] et [illegible] alimentorum causa studiorum [illegible]
[illegible], ut [illegible] Paccinolus in l.
[illegible] h. 4 [illegible] a patri [illegible]

sario dotari filias, et ideo dicebat valere tale pactum promissionis, ga certificavit habito respectu facultates patris et qualitatem viri dotis quantitatem [illegible] dicebat ex incerto promittens valere dotem, dicebat [illegible] nitam promissionem [illegible] ubi negabat de duo extitia, sicut coiter allegatur, sed dicebat fundari solum in incerta quantitate [illegible] ego credo hoc verum de in muliere et ipsam dotante [illegible] quod dicam inf. fol. [illegible] sed in genere ego credo, quod tale votum dotis debebat certificari ex modo facultatum promittentis [illegible] d. l. cum post. § [illegible] ff. de iur. dot. sed tamen multum est [illegible] considera has duas ll. idest l. i. C. de dot. promiss. et d. l. cum post [illegible] quod mat. multum idem, et multum sup. eis commentant doctores

De privilegio alienationis [illegible] fideiconis [illegible] dote constituenda vide inf. fol. 296 in ver. Restitutio in prin.

An res mobiles dotales possint alienari, ex de immobilib. [illegible] in hac q. [illegible] l. p. [illegible] in l. [illegible] ff. de [illegible] iur. tenentes ad posse alienari [illegible] Billapertii in l. un. § et [illegible] C. de rei uxo. act. quam refert Bar. in l. p. nº. 8. [illegible] sol. mat. dis- [illegible] ea [illegible] [illegible] alienari posse [illegible] in dote ff. de iur. dot. [illegible] ad [illegible] alienari [illegible] [illegible] quod C. de adm. tut. [illegible] Bar. in d. l. [illegible] nº 8. [illegible] alienari posse, sed [illegible] soluto [illegible] solut. alienationem [illegible] [illegible] ope. [illegible] quod alien. hic in prin. in vers. [illegible] [illegible] et [illegible] tenentes posse alienari [illegible] [illegible] [illegible] de iur. dot. l. [illegible] [illegible] sol. mat.

An privilegia dotis effectat mulieri [illegible] ambigitur [illegible] sol. mat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] privilegia [illegible] [illegible] [illegible] Bar. in d. l. i. nº 20 [illegible] 4. sol. mat. [illegible] [illegible] quas muliere sit privil. [illegible] l. [illegible] dot. in reg. [illegible] plures cessarent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in casu [illegible] [illegible] cessat quod [illegible] omnia privilegia [illegible] quod mulier [illegible] [illegible] ad [illegible] accidentale mulieris et particulare [illegible] quod ad [illegible] ad naturam mulieris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in prin.

Si dans [illegible] dotis [illegible] [illegible] publicationem bonorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illi dotis

nascitur et renascitur ut i[n] in verb. fructus et verb. fructus ex quo ...
aut saepius ... Bar. in L. ... ff. sol. mat. ... 2. et hac ...
... notariis ... apud ... multa ... et ma
... credunt ... pecunia ... certa sit cum ... fructus,
... qui non renascuntur illi fructus Bar. in L. quidam ... ff.
... si ... assiduus civitatis et ... aliquid ...
... esset in fructu Bar. in d. L. quidam ... nihil
... fructu ... ex ...
... sit in fructu, ... consultationis ...
... creatur ... civilis, qui sunt fructus, ut ... in verb. fructus
... etiam;

... fructus fundi dotalis ult. anni pro rata matrimonii ...
... restituit uxori. L. divortio ff. sol. mat. in princ.
... in fundo inaestimato in dotem dato qui in fundo aestimato ...
fructus sunt mariti, ... sol. mat. ...
aestimationis L. ... C. de iur. dot. L. un. ... et ...
... fundus ... et ... matrimonium ...
... L. de divisione ... sol. mat. ... casus ...
... fructus ult. anni pro rata temporis, nullus ...
... fundus ... fructus ... dicit divisi ...
... maritus ... ff. ... matrimonii L. ...
... C. de iur. dot. ... in aliis ... casibus
... fructus ... in pacto de restituendo ...
... ff. de ... oblig. ...
... fructuum ... Castello et ...
... L. divortio in princ. ... et ...
... ult. ... in verb. ... sol. ... dot ...

Nota ... casus ... quomodo ... fructus ult. anni matrimonii
quod ... L. divortio in 2 lectione ff. sol. mat.
Aliquando matrimonium ... et ... casu maritus lucratur
... fructus et ... dubium. Aliquando ... durat matrimonium
... et ... fructus, ... matrimonium
... restituit uxori. Aliquando
vero uxor ipsa capit ... fructus post matrimonium et ...
... fructuum ... pro rata temporis quo duravit matrimonium.
Aliquando ... capit vindemias ... uxor ... matrimonium, si du-
ravit ... satisfaciat ... in vindemiis, pro rata ...
... ex fructibus ...
anni. Aliquando ... maritus capit vindemias et locat ...
... fructuum ... vindemiis, ... pensione ...
locatio ... casus ... in princ. L. divortio ff. sol. mat. ...
... d. L. divortio.

Verum mulier alenda, et ab [illegible] suis infra annum soluti matrimonij, an
non abeat quidquid anno [illegible] alat. Gl. 2 in l. divortio. ff. solut. mat. in
l. un. § exactio in Gl. magna. [illegible] uxo. act. [illegible] ff. et
in [illegible] leg. primo [illegible], alenda esse, [illegible] Bar. in d. l.
divortio n. 1. ratio est quia mulier [illegible] anno [illegible] durante [illegible]
matrimonio. l. si. C. de bon. mat. [illegible] alenda est tanquam sit in matrimonio.
Nec obstat quod dicat certe durante [illegible] matrimonio dotem [illegible] in
viduitate, et sic non tam [illegible] quam 2.° et 3.° anno, quia [illegible] diversa esse
[illegible] quo [illegible] unde [illegible] alat, et [illegible] 2.a [illegible] quo [illegible],
quia [illegible] petentibus sibi [illegible], et dotis, et fructus, quod [illegible] petiissent
sibi imputet. [illegible] non [illegible]
tionis, quamvis maritus [illegible] manens [illegible], aliter uxor sua, si [illegible]
se aleret [illegible]
Quod [illegible], ut [illegible] in d. l. divortio n.° 18. et Alex. ibidem dicunt,
quod quasi lex dat tibi dilationem [illegible] l. si constante. § quotiens
[illegible] sol. mat. [illegible] dilationem [illegible] dotis infra
annum [illegible] alenda uxor [illegible] dotem [illegible] n.°
quod non est [illegible] necessitas [illegible] ratione [illegible]
tuat. l. Caranff. de publicanis, at hic magna est necessitas in muliere,
quia non est alimenta aliunde. [illegible] dic, quod non [illegible], quia in hoc
[illegible] alimentandi lucratur fructus illius anni. l. [illegible] ff.
[illegible] alimentandi [illegible] d. l. divortio n.° 1. Nec ob. quod dicat l.
[illegible] generaliter decidit, quod post annum
[illegible] fructus dotis, et ipsa dos, [illegible] non debet dici, eos
[illegible] alere
[illegible] onus alendi [illegible] fructum
uxoris [illegible]
percipiat.
[illegible] solutionem, [illegible] nob. [illegible]
non [illegible] [illegible] d.a l. un. § cum aut. [illegible] nob.
a non [illegible] mulier [illegible]
[illegible] Bar. in d.a l. divortio n.° 4 quod mulier [illegible] alimentatur ab [illegible] in domo [illegible],
[illegible] quia non [illegible] in domo [illegible] l. liberis
[illegible] alim. [illegible] deducere [illegible] alimentis,
[illegible] in domo [illegible] quotidianis [illegible]
[illegible] sol. mat. [illegible] si non sufficiant fructus dotis,
[illegible] aliquid [illegible] l. [illegible]
[illegible] divortio n.° 26. [illegible],
quia non [illegible].
Si [illegible] mulier [illegible] alimentis [illegible] ab [illegible], quia quasi [illegible]
[illegible] alicui ex leges dispone, [illegible] non [illegible]
aliunde. l. si [illegible] lib. § i. [illegible] ff. de lib. agnos. [illegible]
[illegible] testatoris, vel ex [illegible] et [illegible]
alimentis, [illegible] C. de transac. [illegible] illud, quod [illegible]

lex datis dilatione ad solu. dotis non intellig. [illegible] l. as in d. l. diuortio n. 19.

Elapso uo primo anno quo mulier non [illegible] alimenta non dot amplius ea [illegible] [illegible] d. l. diuortio, et. as n. 21. et ro e qa si uixit anno [illegible] [illegible] [illegible] ob. [illegible] alim= [illegible] ubi alimentis priuatiani nullo modo fuit, qa [illegible] est [illegible] alimentis debitis [illegible] actionis [illegible].

[illegible] intellectus [illegible] principium l. diuortio ff. sol. mat. quo statuit, qd maritus lucretur fructus ult. anni matrimonij p rata temporis, quo durauit matrimonium. p. intell. e Gl. magna ibi, quam sequuntur Bar. et Jas. et caeteri Dd. 2. e intell. [illegible] lib. 3. paradox. 3. est Duar. in lib. [illegible] disput. cap. 60. 4. [illegible] Corasi lib. 8. [illegible] cap. [illegible] alium [illegible] intell. dedit [illegible] Parisiola in [illegible] d. l. diuortio [illegible] qd casus talis ponitur [illegible] matrimonium [illegible] et fundus plenus in dotem datus, colligit uir [illegible], et uno mense post locauit fundum p xii. annos, [illegible] durauit quattuor mensibus [illegible] 3. partem anni accepit [illegible] [illegible] [illegible] qui erant tres, et [illegible] illos [illegible] [illegible] [illegible] erunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3. [illegible] [illegible] Bar. [illegible] [illegible] [illegible] 3. [illegible] [illegible] 3. [illegible] fructuum, qa [illegible] fructus totius anni [illegible] l. si fundus in fi. ff. sol. mat. [illegible] casu, ponitur quo, et qa maritus lucretur fructus [illegible] [illegible] casus.

[illegible] [illegible] ueniat et pars pensionis, quam pars [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad effectum [illegible] ut infra [illegible] in [illegible] locatio [illegible] locationis [illegible] limitat Bar in l. diuortio n. 9. sol. mat. et magna limitatio, [illegible] ueniat [illegible] illa pars pensionis [illegible] facta [illegible] [illegible] fructuum [illegible] [illegible] locatio conditionalis [illegible] [illegible] conditio [illegible] purificata [illegible] [illegible] [illegible] intellectu conditio [illegible] obligationis l. cedere diem ff. de uerb. sig. [illegible] si locatio facta [illegible] [illegible] [illegible] contributio [illegible] [illegible] [illegible] obligationis, et [illegible] intellectu [illegible] [illegible] alia duo [illegible] Alex. [illegible] d. l. diuortio n. 43 ff. sol. mat.

An mulier, cui post solutum matrimonium [illegible] locatus [illegible], [illegible] dos [illegible], possit agere contra colonum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] in l. diuortio n. x. 4 sol. mat. limitat [illegible] maritus [illegible] [illegible] diuortio [illegible] [illegible] [illegible] ad mulierem [illegible] cessione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Not. d^m Bar. ubi ras in l. si voluntate C. de dot. pro. et in l. si divortio ff. de ver. oblig. qd est de mente gl. in d. l. si voluntate, quatenus lau-
das in l. ex hoc iure n.° 55 ff. de iust. et iur. qd scilicet si aliqua ignobilis accipit in matrimonium nobilem feminam sed pauperem, et dictam matrimonium [illegible] fecerit [illegible] contrahendo, et recipit dotem, qua [illegible] ad [illegible]
ad sive amplius petere, cum enim sint inaequales coniuges hec conditio [illegible]
dixerit dotem adducit [illegible] coniugis aequalis prohibita et simplex
donatio l. i. C. de dona. ant. nup. et l. i. ff. de dona. int. vir. et uxo.
donatio tamen remuneratoria permittitur l. de aut. § si vir ff. de donat. int. vir.
et uxo. ipse vero hic nobilem feminam accipiendo sibi inaequalem ut faciat
[illegible], et sic in eo beneficium conferre [illegible] beneficium [illegible]
donatio remuneratoria non est prohibita. Et Bal. in l. 2 § si [illegible]
[illegible] pet. [illegible] loco [illegible] quasi [illegible] accipit
[illegible] in uxorem ut eius uteris utar. Et hec [illegible]
[illegible] remunerationis, [illegible] infra [illegible] f. 20 [illegible] uxo. Et
[illegible]

[illegible] inter [illegible] statutum [illegible] regulariter [illegible]
cus contractus celebrati quo ad ea que [illegible] ad [illegible] et
[illegible] fallit in dote in quo contractu ad locus ubi contractus celebratus
[illegible] sed statutum domicilii [illegible] l. [illegible] quod [illegible]
[illegible] contractu dotis [illegible] in [illegible] Bar. in l. cunctos
populos n.° 18. C. de sum. Tri. et fid. cath. [illegible] aut ex doct. Ias. in d. l.
cunctos populos in 2. lect. n.° 60. [illegible] ampliatione, et limitationes.
[illegible] quod quas agitur de dote lucranda ut [illegible]
[illegible] statutum domicilii viri, [illegible] mulieris. [illegible] Veronae [illegible] in [illegible]
[illegible], et Veronae statutum sic [illegible] uxori [illegible]
[illegible] dotis [illegible] dotis lucrandae [illegible] in stat.
[illegible] ubi vir habitat [illegible] dotis [illegible]
Bar. ad [illegible] in d. l. cunctos populos n.° 18 [illegible] Ias. n.° 60. et iuly.
[illegible] loco, [illegible] cuenit in [illegible], et
uxoris sue.
Ampliatur [illegible] Ias. ut procedat [illegible] si maritus [illegible] generalia [illegible]
in [illegible] dotali [illegible] dotem ad [illegible] loco sue originis, [illegible]
[illegible] uxoris [illegible]
2.° ampliatur ut procedat [illegible] maritus mutasset domicilium in loco ubi [illegible]
nullum erat statutum de [illegible], et ubi mortuus fuerit. Contra [illegible]
[illegible] in hoc [illegible] duo domicilia, originale et
accidentale [illegible] domicilii [illegible]
[illegible] statutum originalis domicilii, [illegible] accidentalis. l. libertus
[illegible] ff. ad municip. et [illegible] locus ubi [illegible], [illegible]
[illegible] quod tale lucrum [illegible] morte uxoris
[illegible] locus ubi moritur.
Limitat autem Ias. in 2 lect. d. l. cunctos populos n.° 62. ut non procedat in
[illegible] locus domicilii [illegible] sed locus
ubi [illegible] contracta [illegible] l. [illegible] d. l. [illegible] dot. [illegible]
[illegible] mulier [illegible] militat in [illegible] non [illegible]
ad domum [illegible] l. ea [illegible] ad municip. [illegible] et [illegible]
limitatur quas statutum [illegible] maritus uxor moritur in matrimonio [illegible]

in ipsa nulla sare ffutatuo iesse, q.º et dispositio cessat. l. marcella cod. &c.
C. d con. fuer. Alex. in lib. i. d uerb. sig. n.º 15. ad dum ipsa uxore, et dicto
matrimonio d. sed ipsi alia, et ad d. decedi. uacabitis, qui libros &c.
et post
2.º limitat iste ut pcedat, qui mariter ducere uxorē ad suum domicilium, si uero
si habitare in domicilio uxoris, qa tunc attendimus domicilium uxoris, arg.
quia a cessant. rone d.ª l. exigere, qui e qa uxor seq. fond. uiri. l. si
nec hare admitto limitonē, q. rone sup.ª in 2. ampliat.e, qa nō inspicimus
mutationē domicilij, sed attendimus domicilium originale mariti, ad quod tal.
3.º limitat hoc. ut procedat quo ipsa uxore tenet, q dote. ubi relinquere et nō
quo ad alios, ut puta mrm, aum, &c. fm, q stipulaverit, sibi dotē restitui,
quas nō intendebat uī ad habitandum cum marito, illic sui, ut uxoris. sed
pctm e limitatio ista .ex. dicto, s.º ponamus, qd maritus erat d do. s lucran-
da, certe nō p hoc mutabit locus domicilij uxoris ut, cū hoc qd pri. retti-
nere d. pmisit qa p hoc nō uenit renunciasse beneficio sui statuti. 2.º
qa dicendum est. qd si tales pon; iure ad habitandum cum marito. qd inspi-
cerent locus mariti, nō pris uxoris.
4.º limitat, ut nō pcedat si mulier contraxerit; errore sua as, forsan
id. statutum erit in loco uiri, ut ignoras, mariti e forensis. ita & id
admitto; qa in hoc casu ista ignorantia nō excusat, q. x. cū illo contrahit
debet inuestigari eius conditionem, et si nō inuestigauit, sibi imputet. l. q
cum alio d reg. iur. 2.º qa d.ª l. exigere d iudi. nihil ad hoc, facit, tantas
neq. ut ignoras ... uiri d.ª l. exigere, et l. cū quidam
puella d. hered. in uerb. et d e agat os limitones bal ut ibi f. has.
5.º limitat, nō pcedere quo ad bona sita in territorio domicilij uxoris,
ita d.e bar. in Aug. in d.ª l. exigere. & novum intellectum dat. illi tex. qt
nō tractat.
6.º hoc. loco fecit n.º 65. limitat statutum illud, qd cauet, ut decedente uxo-
re in matrimonio sine liberis maritus lucret. dot. ut nō habeat locum in bonis
feudalibus ut est tex. ubi bal. ... uot. in c. i. & h d inuest. d. l. ali
falla ... in c. i ... maritus succedat uxori, ubi bal. uot.

Dos est contracuus ... l. eas obligationes f. d cap. diminut.

Filiafam. olim in dote habebat saltem ... in l. cuius d iur. dot. bar. in l. si tanta
ff. d uectigalib. n.º 12. in fi. et ibi Alex. n.º 49. d dam. infect.

Imper. electum filiae nō publicat. dos ad ... uot. in auth. contra si filij
C. d repudiis bar. in l. si finita d. si d uectigalib. n.º 13. in prin. Alex.
ibi n.º 49. d dam. infect.

Dos nō e d substa. matrimonij, qa nō dotib. sed affectib. matrimonia contrahuntur. l. si
in prin. d ... uerb. ... dotem traxit et sine matrimonio pati, ut ... ,
matrimonium ... et sine dote. l. pen. in prin. d donat. ante nup. nō ob.
tex. c. nullum 30. q. 5. ubi ... nullum matrimonium ee dicitur sine dote, qa pcedat
d honestate, ... ad bonae ... matrimonij, ut maritus ... matrimonium
inuenit l. i sol. mat. ubi dote et isto respectu, indignissima ... mulier nō
... l. cum pr. d pac. dotal. ... uelle uxorem indotatam

accip. l. si. § si a socero in fi. que in frau. cred. l. puto. §. si. ff. de l. ex. Et si qs iuraverit, aliquid in uxorem accipere simpliciter, tacite intelligit de dote sed dicit Dec. in auth. constitutio nº 2. C. unde vir et uxor.

Si mulier nupta sit sine dote, maritus ad hoc eam compellere, ut l. dote bar. in q. 1. incip. mulier habens magnum patrimonium in fine. nº 4.

Mulier simpliciter nubens non intelligitur dare in dotem omnia sua bona, si amplum habeat patrimonium, quo nulla habita fuit mentio de dote. Dec. las. in auth. constitutio nº 6. C. unde vir et ux. et ultra Bar. in eius q. incip. mulier habens amplum patrimonium multos refert, et cumulat Capicl. in l. 2. nº 62. C. de iure emph.

Erat statutum, quod concedebat uxori in matrimonio viri lucrari totam dotem, aut dimidiam. Modo quaedam mulier relictis filiis primi matrimonii convolavit ad 2.as nuptias, nullis filiis relictis decessit, dubiumque an statutum sumendum habeat in prejudicium filiorum primi matrimonii, quod dicebat esse quaestionem habitumque et decisam pariter p. l. hac edictali in fine. C. de secun. nup. ubi Bar. not. et ita quod dicitur, et puto verum, et quasi utraque communis a stante opinione Bar. sane loco citato dicit, hoc statuti vendicari, sed intelligi debere ius d. l. hac edictali Bar. sequuntur quamplures, quos citat Dec. in auth. constitutio C. unde vir, et ux. nº 1. Cas. in d. auth. constitutio nº 4. dicit opin. Bar. et approbat in l. codicillis. § matri, de leg. 2. ubi dicit, quod illud est, quod cum mulier id faceret ad tollit facultatem d. l. hac edictali, curavit et dixit id succedat ex legali dispositione, et tamen com. est opin. ut refert Dec. loco cit. et las. ibidem nº 14. in fi. Contrariam opin. tenuit Bal. quem multi alii sequuti sunt, et in specie las. loco prae. et Prae. Pap. in sor. lib. quo ux. agit ad dotem in vir. d. di. Margarite nº 5. dicit, quod istam partem approbavit largissima consuetudo totius Lombardie, et ipsi sequuntur. Sed tamen advertendum est unum cum Dec. in d. auth. constitutio nº 4. quod aut statutum loquitur simpliciter de isto lucro, videlicet quod accedat uxori in matrimonio viri lucrari dimidiam dotis, et hoc casu suppleri debet, et intelligi cum l. hac edictali, si autem statutum expresse disponerit, quod lucrantur non obstantibus filiis primi matrimonii, ut est stat. Novarie, vera est opin. contra com. et si alias ex verbis statuti colligitur, quod statuentes voluerint maritum lucrari dotem in prejudicium filiorum primi matrimonii, secus consulunt ipsi Dec. in cons. et las. in hoc tractat, communi in d. auth. constitutio nº 15. C. unde vir, et ux.

An dos data filie imputetur in falcidiam, vel Trebellianicam, vide inf. in ver. falcidia. vers. dos data fol. 232. §.

Ex decisione l. hac edictali. C. de 2.dis nup. habetur, quod mulier 2.do nubens non potest facere, quin maritus lucretur dotem in prejudicium filiorum primi matrimonii. Tamen est una cautela ad hoc, Sane. L. ut scit. alius, prohibere maritum per mulierem, et promittere, quod filii primi matrimonii non molestarent maritum quo minus lucretur dotem, valet promissio. Alia est cautela, quod mulier

dotis 2do viro recipiatur pro filiis nascituris ex 2do matrimonio. Pro d.a L. hac edictali non est locus quando mulier dat 2do marito omnia bona in dotem absque pacto lucratiuo, ut vult Gl. in d.a L. hac edictali in ver. dimidi. Habet tamen locum quando mulier promittere alicui, quod non esset maritus tempore promissionis, si illum postea accepit in maritum, quia videtur factum fuisse in fraudem legis [illegible] omnia bona in d.a auth. [illegible] n.o 4 ad fi. C. unde vir et ux.

Uxor, si recipit in domo propria marito et retentionem bonorum pro dote, si debet, de hoc non facere, quia ad hoc apprehendit possessionem bonorum mariti, si vacat pro dote sua [illegible] qui alios citat in L. dotis C. de collat.

Hinc legatum factum ab uxore marito compensari debet cum parte dotis, quod ex forma statuti lucrari debet maritus, [illegible] in ver. legatum vers [illegible] [illegible] legatum factum] fol. 302.

Dominium rerum dotalium est apud uxorem et matrimonio constante [illegible] in rub. C. de iur. dot. multis [illegible] tradit Hotton. de dot. col. xi. Bal. novell. de dot. par. 8 privil. 6. soluto autem matrimonio nullum dubium est [illegible] d.a L. in rub.

Privilegia competentia dotis pro matrimonio spirituali, sicut pro carnali, immo multo magis, Bal. novell. de dot. par. i. in princ. n.o 9.

Ubi adest statutum requirens certam formam in obligatione mulieris, ubi minoris locus non est, quando mulier ut minor se obligans favore dotis, ex tex. l. fi. C. ad Velleian. Bal. nou. de dot. par. 6. privil. 48. al. 2.

Quod non debent interesse constitutionis dotis uxori ab [illegible] viri, Alex. l. cons. 201 n.o 3.o

Mulier existens in possessione bonorum mariti [illegible] fructus iam perceptos in sortem ut inf. in verb. Pignus, vers. putantur fructus [illegible] percepti [illegible] quia [illegible] dotem obligant fructus [illegible] uxori [illegible] computabit mulier sibi fructus dotis, nec eos lucrabitur sicut lucratur maritus, 2o casu constante matrimonio Alex. cons. 150 n.o 4 [illegible] par. a.o 19 [illegible] limita duplex, ut ibi pro 4

[illegible] eum, quando sunt [illegible] lucrum cessans, ubi passa damnum fuisset.

Vide [illegible] Capol. 4 vol. 2 [illegible] Cabell. [illegible] 433.

Et quod mulier non retardare solutionis dotis sine nihil petere possit ultra [illegible] Abb. in c. salubriter ad fi. de usur. ubi tradit, quod non valeat statutum assignans mulieri [illegible] pro [illegible], donec retardata [illegible] solutio sine dotis add. Bar. in L. in insulam. §. usuras ff. sol. mat. [illegible] Rom. in cons. [illegible] L. at [illegible] natura. §. [illegible] cons. 8. [illegible] Rom. in cons. in L. at [illegible] [illegible] fuerat n.o 4. Rot. 517. in [illegible] consultationes [illegible]

Cons. 55. l.o 2.

Quod tanto magis procedit, ubi pecunia, [illegible] fructum [illegible] data in dote, cuius commodum [illegible] pecunia [illegible] ad [illegible] intra [illegible], [illegible] ad aliquod [illegible] Bar. in L. si constante. §. quotiens al. 9. sol. mat.

cum seqq. Alex. in l. divortio in fine n.º 18. et confirmat n.º 20. infi.
Hanc sententiam et approbat Cravett. de dote par. 2. q. 16. n.º 2 in fi. et n.º 3.

De consuetudine dos praestita mortua filia in matrimonio cum liberis, excluso
patri vadit ad filios, et tal. consuetudo tunc solum locum habet, cum uxor decedit
in matrimonio cum liberis, et supervixit viro, alias mortuo viro dos revertitur
ad patrem et liberis superstitibus. Tract. cons. 249. in fine. quem Bar.
in l. post dotem sol. mat.

Soluto matrimonio per mortem viri eius heredes neque ex lege, nec consuetudine, neque de
iure tenentur ad aliquas usuras pro dote non soluta, ut pars eius, etiam si
se obligasset 1 per centum solutionis donec principale debitum solveret,
compie Rol. cons. 55. vol. 2. q. alios multos citat. Et hoc vid. Cassan.
consuet. Burgun. §. 23. rub. 4. n.º 5. Cephal. cons. 4 lib. 2. Alex. cons. 80.
lib.º 3. Menoch. cons. 440. l.º 5. cons. 1. n.º 12. l.º 1. cons. 441. n.º 26. l.º 5. Gran.
cons. 470. Cornus Hugo cons. 104. n.º 4. Soc. cons. 56. n.º 2. lib. 3 Bod. mar.
vol. lib. 3. cap. 1. Bar. cons. 128. et Cephal. cons. 133. n.º 131. l.º 1. dicit quod
uxor vidua et post moram nihil petere potest ab heredibus mariti et
sub nomine alimentorum, qa est usura. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~.

Supra fol. 4. vers. Adde ad casum dicte pro modo tenetur dotare filiam et quin nupserit sine consensu suo, hoc tamen limita, et capa nisi nupserit indigno,
ut tradit Gl. in c. de raptoribus 36. q. 1. sequitur Alex. cons. 91. n.º 5. lib. 1 et
Bal. in l. 1. n.º 10 ff. sol. mat. quamvis tunc nubendo primo offendit arg. l. 3. §.
emancipatus de collatab. bonorum tradit Roy. in tract. dotis. 8. 2. in fi. las.
in §. fuerat n.º 1. 18. init. de act. Constant. de dote cap. 3. q. 1. hoc loc. Lex.
cons. 51 n.º 2. vol. 4.
In fratre autem, an scilicet teneatur dotare sororem cum nubentem invito dubitatio,
quamvis non est tanta obligatio in fratre, quanta est in patre, ita hoc Lex. cons.
17. n.º 10. vol. 1. Quoad fratrem autem dicit Amb. de dote Par. 1. q. 13. n.º 2
quod et si filia nupserit indigno, pro non potest ei denegari dotem, tenetur
tamen minorem ei dotem constituere, qa conditio filie indigne nubendo dicitur esse
deterior, et ideo non debet tantam dotem habere. Et Bal. vere. de dote Par.
6. privil. 16. n.º 8. vers. hoc quod si filia tenet, quod frater teneatur dotare
filiam nuptam se invito, et ignorante, nisi nupserit indigno, qa tunc
ei potest dotem denegari, quod accedit, nisi filia debito tempore expectasset,
videlicet usque ad 25 annos, non tunc indistincte frater eam negligens eam nuptui
tradere, et dotare, non potest privare filiam dotem sibi debita, immo nec exheredare, si inhonestam vitam duxisset, vel indigno nupsisset.

An dos sit conformis consuetudini tempore matrimonii, inspicitur tempus contracti matrimonii
i. dotis constitute, ita quod si postea augeantur facultates patris ipsius filie,
non potest filia consequi, quod tunc dotem habuerit, Menoch. q. in utraque lectura
alios adducit in lib. 2 de arb. iud. casu 149. n.º 16. et in cons. 412. n.º 100 libr.

Dos.

Dos est cognanda inspecta qualitate et dignitate mulieris et mariti l. quicq. in ea post. ... der, ... dot. Menoch. in ... loco cit.° n.° 24. qd videt in arbitrio iudicis, ut scil. p modo facultatum, et dignitate uiri, et uxoris dotem constituat, ut ibi n.° 35. regulatur et arbitrium istud ex qualitate, et mutatione temporis. Soc. cons. 51. lib. 4 n.° 30.

Pater pot. uni filie magnam dotem dari, cedu minorem, dummodo sit capax uni li: qtime, nec obstat quod sit una legitima e ... dotata, et pr. post alijs bona sua distribuuntur, iuxta illud Euang. Matthei cap. XX. An ad licet mihi facere qd uolo. et cons. sic Marsa. in sua disput. X. n.° 23. Aliqua uide a ... cons. 26 n.° 1. et n.° 5. et qd pr. possit uni filie maiorem dotem da: re, quam alteri, filiam ... adesse, ... Franc. Decis. 101. n.° 14 ... .

An ... p dote ad soluta ... constituta Castr. in cons. 11. lib. 1 n.° 7. Menoch. ... cons. 8. n.° 20. uol. 1. et ... lapsu ... n.° ... Menoch. de ... 25 ... n.° 3 et p tot. Soc. cons. 51. n.° 32. lib. 3. quoad primum.

... questione aut ... Alex. ... 32 ubi ... mat, qd sit ... Decis. 532 ubi ... in ... ad peculiis, et distinguit aliquot casus, Pom. cons. 517 ubi firmat pria Alex. et Franc. Decis. 10. d. ... ut ... dotis ... pcr. ... .

Filia dotata renuntians bonis pris ad tot ... supplementum legitime Menoch. cons. 71. uol. 1. et in specie bona ... aduenit n.° 23. aliqd est ... cons. 401. uol. 1. n.° 49.

... filiorum alimenta et dos ... Menoch. cons. 238. lib. 3 n.° 27.

Si dos in magna quantitate sit constituta, et facta ... ea ... aduolet pactum ... partes dotis ... ad ... grauari ... et ... dotatis. ... tota dos est intra legitimam ... pria ... Menoch. ... in cons. 238. lib. 3. n.° 54. grauari ... Menoch.

Consilio dotis constitutae ... in ... Alex. cons. 201. n.° 2. Alex. cons. 142. l.° 5. Soc. cons. 51 n.° 6. l.° 1 ... ex ... cons. ... ... Menoch. cons. 154. n.° 2. lib. 2. Alex. cons. 90. n.° 5 l.° 2 ... ad ... Menoch. ... l.° 4. cap. 3. n.° 32 ... Alex. cons. 87. n.° 1. ... 25. Matth. ... in L. ... n.° ... et ibi Cas.

Dos succedit loco legitime ... Menoch. cons. 8. n.° 8. lib. 1. cons. 6. n.° 9. lib. 1. Soc. ... cons. 19 n.° ... cons. et ... Menoch. cons. 8. n.° 8 ... Alex. cons. 69. n.° 3 lib. 1. Menoch. 45. l.° 3. ... cons. 178. ... cons. 404. n.° 31. lib. 3. item et dos ... cons. 8. n.° 22. l.° 1. ... cons. 51 n.° 40. l.° 1.

Certum est qd mulier pot. dari ... dotem ... bona sua, ... L. ... L. una C. ... dot. ... e L. mulier ... bona ... dot. ... in mulicre maiori ...

... ...

promisisset dot. et usq. uires sui patrimonii, ita qd eludendo ad eet, cd ad obti
nent Bal. nou. de dot. par. o. priuil. §3. qui tas limitat, nisi mulier fuisset
lesa et circumducta in dando dot. ultra iusta, et quantitate, iusta
et coniung. dotis respectu sue conditionis, ac uiri, et quantitates substan
tie, uel patrimonij in duplu excedent, tunc n. uolunt uult beneficio
L. 2. C. de rescin. uend. cu contractus dotis sit bonae fidei, probant ut in
L. si res §. 1. ff. de iur. dot. cu gl. in uerb. pstat. Si aut ad esset lesa ul
tra dimidiam, uinq. dolo circumuentata sit, ad subueniri. Adduc
Bal. nou. et eo modo explicat Cag. d. L. 2. n. 62. C. de rescin.
uend. qd eo casu, quo cunctatur d. L. 2. ad intentabit remedium d. L. 2.
et modum alternatiuum ut rescind. contractus ut suppl. quasi in hoc
ad dotem, sed tantundem a qui debet, et excludi, ut dos informetur ad
mensuram uiri, mulierisq. conueniens facit. L. lux. succurrendi p.
ff. de iur. dot. Hec aut de muliere ad uirum eadem rone, aequitateq.
uigint. excedunt dot. ex rec. d. l. uiri succurrend. §. si qua si lex
et ultra dimidiam coniung. dotis, q. constitui debuerat, adimat
scit. et ita olim sane, similiter tracat suscitari; et stare; l. in
l. si in causa de in dotes ff. de min. c. las. cd excellas in L. si qs cu
alij n. 18. tracts. ollig. et alij relati a Rich. in L. 2. par. p. cap. 4.
n. 33. C. de rescin. uend. q. et assent, sane coia ee ut mulieri lesa in
danda ampliori dote, ut uiro in accipienda minori succurratur,
remedio d. L. 2. Verum tas. qd Cag. ibi n. 62. in fi. lacit aliqua
notata conf sane comm. et a remedium d. L. 2. Sed tandem d. ad re
cedos a communi qdo disputando diximus.
Sed notabile est dicit Rich. loco citato n. 34. in re hac facilius uin
quam mulier succurri mediis ee, et in uxori comm. opin. paciosa
ee dicit. et prius reijcias quasi matrimonia nox. tu itarsis, tristitia
discordia inter coniuges resultant, si post dot. datam, et uiro uxor
famil. bene generat dos ut excessiua reperietur, iura ad alteri
uxori duxisset. et sic eius lesio ect irreparabilis et idem ubi
pt sibi uxori dat. minori succurri in hoc iure d. L. si exca
§. in dotes ff. de minor. L. 1. C. si adu. dot. Addit opinia cuius magnidus.
busq. te nocti breadw qd scit. nec in minoris XXV anis id uisum
quo in transl. remat. De alia notatu digna subiunge, q. Stare in
tradentibus omnis assumd. In uiro aut aequum ee ait, ut lesus intra
dimidiam coniuges dotis subueniat, quasi ad te nouu augen dot. constante
matrimonio, et qa matrimonium ad turbat, immo adimat, ff illius cura
et qa et uxori nulla sit iniuria nec tempore constantis matrimonij,
nec soluti. Et ita Rich. doctiss. fuit fecit neq. in eius tradit
notatur.
Aduerte tas, qd comm. opin. hic paulo supra firmata procedit qs mulier na
tor sui facilitate lesa fuerit. Quid aut si dolo mariti circumuentata
sit in dando ampla dot. et hic quod ff dolus dans causam contractui co
tractus, ibi nullus est ipso iure, et mulier fore repetere eam tasquanti
tatem quam dolo circumuenta dedit de plus, quam uera erat in bneio
L. si circumuentata C. de ex. nat. L. si ita §. 1. ff. de iur. dot. Quia tas con
tractus eas fauore nullus est, fit rendetiam, et dot. apud eum re

licta aestimatio petitur ipso iure et si nullitati contractus insistat, dotem repetit, ea tamen ad initium cogitatione redacta ex computatione ac indotata remaneat L. iure succursum § fi. ff. Licita ff. de iur. dot. ita Cas. in L. 2 n.º 63 C. de rescin. vend.

Item dotalium aestimatio regulariter facit emptionem, sicut in alijs contractibus, res enim uiro aestimatae traduntur, cum dominium in eum directo transit, quod diminuitur et Coeius et in casu periculi. L. plerumque ff. de iur. dot. Gl. in L. si inter Geo. et Porell. late in L. 2 par. 1 cap. 1 n.º 18 C. de rescin. vend. nec tamen est pasta ad alium effectum, scilicet si forsan res aliqua casu culpa uiri, uel alias periret, licet a marito tracat, quod plerumque sit qua adijcitur pactum, ut soluto matrimonio ipsae res reddantur L. quoties L. si inter C. de iur. dot.

Dubitatur modo si mulier aetate maior absque dolo se laedere, ut ipsa laesa sit in aestimatione rerum dotalium ultra dimidiam, ut est et conservantius, ut quod duplo plures erat aestimat, adimani debeat, et eo concludunt, eosdem adimani remedio L. 2. C. de rescin. vend. quod mulier possit, ut uir uel contractum dotis rescindat, uel suppleat iustum pretium, quod si elegerit maritus rem restituere, mulier dicatur teneri ad aestimationem conuentam, ne uir in damno remaneat Bal. nou. de dot. par. 7. priuil. 35.

Maius tamen dubium resultat, ut quod eundem succurratur, quae citra dimidiam uiri aestimationis lesa erat et concluditur quod fauore dotis remedium adeodem contra regulas iuris adducuntur tex. L. si 28 §. 1 L. iuri succursum § fi. ff. de iur. dot. L. si circumscripta C. sol. mat. hanc opin. firmiter tenet Burg. in c. cum causa n.º 48 de empt. et uend. Bal. in d.ª L. iuri succursum §. fi. Bal. de dot. par. 7. priuil. 35. Azo in summa C. de iur. dot. et cum reflexione hanc iter supradict. Deis. 210. Sed tamen Cas. in d.ª L. 2. C. de rescin. uen. n.º 63 in fi. contrarium tenet, dicens fundandum esse multa explicatione speciali, et absurdum maximum sequendum, non ac ullus talis contractus subsisteret si daretur recessio ex quamvis laesione; contrarium obiectum probari nihil supra allegatis, quae loquuntur quae dolo et fraude fuerit circumuenta: uelit tamen, id fallere in casu L. si inter C. de iur. dot. et ait Cas. plures id tenere, hinc Rom. Salic. et Ang. et A.b. quem refert Pinell. d.ª L. 2 par. 1 cap. 1 n.º 12 C. de rescin. uend. primam tamen opinionem amplectitur et tenet, pulchrum discrimen inculcat, ut in aestimatione rerum dotalium laesio maior minorue in uxore [illegible] [illegible] debeat ideo dotis fauore inducendum affirmat ex d.ª L. iuri succursum §. fi. et L. si res §. 1 quae generaliter loquuntur, nec distinguunt de maiori minoriue laesione quam si id ita non esset [illegible] dotis minoris aetatis [illegible] Costariis probari ait in L. si circumscripta C. sol. mat. ibi iniqua aestimatio et ibi aestimatio [illegible] et dictum responderet argumentum ad quod uideas apud eum ex meliori loco. Rationem autem specialitatis eam dicit, ut apud, et beneficiatur eundem iuncto, ad solo fauore uxoris dotisue d.ª L. iuri succursum §. 1. de iur. dot.

Quod autem remedium hoc casu dari debeat ad rescindendum, uana quaestio, quae nonnulle clausulae ordinarie restitutionis agi soluant, alij iudicis officium competere, quae huic similia dantur, alij et actionem ex uindictio uxori ex contractu uiro ex causa, quo aestimatio inducit dominium, et iac[?] emptionem, et uenditionem ut uolunt Pinell. loco supra citato n.º 18

quæ opin. mihi magis placet, in æstimatione dotal. rei dotalis n. obstat, usque n.° 21.
illud, quod lex timuit, ne maior rei [illegible], in actus principalis ma-
trimonij, ubi contractus dotalis ob eo [illegible] est, ac proinde totum negotium
æstimationis ad ipsum [illegible] [illegible] reduci potest.
[illegible] locum habet restitutio ob quamlibet minimam læsionem, quæ licet
minima esse videatur max. quantitatis, ut quasi in examine læsionis [illegible]
[illegible], quæ ipsa læsio important. ita Pinell. d.a l. 2. par. 1. cap. 1.
n.° 28. C. de rescin. vend.

In minore ætate mulieris, etc. dote dandam læsa reperitur, dicitur est, quod ex dolo
circumventa id fecit dando dotem excessivam, quæ triplici de causa [illegible] in l.
2. n.° 64 C. de rescin. vend. primo ultra patrimonium, 2.° ultra vires patrimonij,
3.° ultra, utriusque facultatem viri, et uxoris. In primo casu ipso iure contra-
ctus dotis est nullus, nec eget remedio restitutionis, quia minor non habet ali-
nare. l. iure generali ff. de iur. dot. hoc tamen casu [illegible], eatenus id,
quod superfluum est, et hoc nisi contractus sit iuramentatum, ut dicetur iudicis
qua opus est restitutione in alijs duobus casibus necessaria est in integrum restitu-
tio, quia valet contractus quasi licet læsa esse minor in modo æstima-
tionis rei dotalis, si dolo, aut fraude, [illegible] sicut maior ut [illegible]
ueris. Adversus tamen [illegible] [illegible]. si vero [illegible] ultra dimidiam [illegible] [illegible]
dio l. 2. C. de rescin. vend. et ulterius beneficio restitutionis in integrum,
si contra dimidiam beneficio [illegible] in [illegible] tamen, nisi iuramentatum est
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligi, ut contracta quantitas
[illegible] [illegible] dotis et sic, quod mulier minor restituatur, quæ est læsa in
dando dotem maiorem etc. lex in l. 4 ex causa in dotis ff. de minor. [illegible]
de dot. par. 1 n. 31. Gomes de contract. tit. 4. n.° 2. [illegible]
d.a l. 2. n.° 64. C. de rescin. vend.

Dos [illegible] ~~[illegible]~~ cum non sit [illegible] [illegible] dos, dotis privilegia
non habet, Menoch. cons. 1. n.° 2 lib. 1. quod tamen [illegible], quæ in [illegible] [illegible]
clausula [illegible] [illegible] non [illegible] n.° 8. d. cons. 1.

Dos [illegible] [illegible] [illegible] legitimam [illegible] in l. si unquam in [illegible]
[illegible] liberos n.° 110. C. [illegible] donat. [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible] Cepol. cons. 404. lib. 3 Menoch. cons 8. lib. 1.
Contrarium tenet idem Menoch. cons 31. lib. 1. n.° 3. 4.
[illegible] [illegible] Crav. cons 236. n.° 3 [illegible] [illegible] cons. 54. vol. 1. Alex.
cons 83. vol 3.

[illegible] [illegible] est [illegible] dotis non solutæ, quæ [illegible] [illegible] dote data
non soluta Guid. Pap. decis. 430. et 565 [illegible] [illegible] ad [illegible]
est, quæ dos in terminis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] decis. 97.
Boer. decis. 22. [illegible] cons. 10. in princ. lib. 1.

Si pater promittat dotem pro filia, et interim, quod non solvat, promittit certam quanti-
tatem maritus non potest [illegible] petere dotem, nisi solvendo quantitatem [illegible],
Gomes de contract. cap. XI n.° 42 ad fi.

Si pro [illegible] pro dote [illegible] [illegible] [illegible] promisit vestes nuptiales, non potest [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], quia plus [illegible] non potest, quam [illegible] in obligat. Guid. Pap. decis. 388.

In pactis de lucranda dote, et donat. propter nuptias equalitas servari debet, tamen inaequalitas quandoque toleratur ubi de consuetudine, ut in remuneratione, si puta iuvenis ducat uxorem senem, ut nobilis ignobilem. Guid. Pap. q. 363.

Licet in constituenda dote viro ad uxori dos fuerit promissa; tamen marito mortuo actio de dote petenda competit etiam uxori, sed cautius est, ut ubi cedi faciat actiones ab heredibus mariti, Guid. q. 375.

Si uxor condemnatur pro debito pro se contracto, executio fieri non potest in bonis dotalibus hoc verum quando fuit contractum matrimonium constante et similiter creans si causa, in prius dicit casu subueniatur creditoribus, quia uxor tenetur cauere de soluendo sol. mat. et sufficit iuratoria cautio, Guid. Pap. q. 447.

Maritus lucratur dotem suae sponsae illius iure statuti loci decedente muliere in matrimonio et ratio nulla dos fuerit viro constituta ex pacto, Soc. Iun. cons. 8. vol. 2.

Si extraneus constituens dotem stipuletur eam sibi reddi, soluto matrimonio dos ad eum revertitur et extantibus liberis ex isto matrimonio, Guid. Pap. q. 523.

Si uxor marito vergente ad inopiam velit assecurari de dote sua, etiam in primis sperari inopiam mariti, Sol. cons. 9. n. 4. lib. 1.

Uxori competit hypotheca ad dotem ob vergentiam viri ad inopiam constante matrimonio; creditoresque non habent ius offerendi dotem, Soc. cons. iii vol. 3. Ant. Gaet. pract. obser. lib. 2 obser. 92. Hyp. de fug. tar. 5. num. i. 5. i. n. 31. Rol. cons. 9 n. 39. lib. i.

Arbitrium boni viri in constituenda dote filiae exclusae a statuto, a iure quandoque ut. san debeat, docet [illegible] cons. 55. n. 10. lib. 2. et ibi Salut. in addit. lit. i.

Quando mulier exclusa videatur, vide bona in dote deductae; Aimon. [illegible] [illegible]

Uxor pro sua dote potest incumbere bonis viri sui donec sibi soluatur dos. Ludouic. decis. 12. n. 18.

Filia foemina exclusa per statutum iubens casu extantium masculorum constituta dote data non potest petere supplementum legitimae et si esset dotata in minori quantitate quam sit eius legitima, Ludouic. decis. 21 n. 11. et hoc multo magis procedit quando a patre fuisset dotata; quia etsi dos modica esset, excluditur ab omni supplemento, dummodo tamen sufficiat ad alimenta, Ludouic. 52.

Dos constituta constante matrimonio dicitur recta possessio [illegible] Marc. l. paloc. 52.

Leonard. pro dote dotis, puri, h. x. cons. 120. n. 2.

Si maritus statuto excluduntur foeminae ab masculis, potest a patre quandoque dotari, constituta non dote filiae [illegible] et intra legitimam, et in augmentum dotis, [illegible] cons. 22. n. 10. l. [illegible] tit. in L. Titia [illegible] Titio [illegible] ff. de cod. 14 [illegible] cons. 16. lib. 2. [illegible] cons. 106.

Dos conformis [illegible] iudicetur, [illegible] decis. 192.

Dos [illegible] dotis et constituta [illegible] [illegible] conditionibus [illegible] cons. 131. n. [illegible] lib. 1. allegat [illegible] decis. [illegible] n. 12. 13.

In dot. restitutione recuperanda si pr. et filia simul concurrant, et pr. agenti ad restitutionem filia consentiat dote, et consensus tunc praestandus cum his concurrat, qa aut multis casibus actio sine datur, iudex discernit causa dote, et dote si nova pr. ad eo turbis est, et timeat, ne dote consumat, non permittet consensum praestari, Menoch. lib. 2. de arb. casu 242.

Bona data uxori pro alimentatione nomine dotis non sunt in eius dominio, sed tantum in custodia, Affl. dec. 9.

Mr. qui est dives tenetur filiam dotare, et in eam causam sunt bona etiam fidei commissi alienari, Menoch. de arb. casu 406.

Confessio de dote recepta per maritum constante matrimonio facta non tenet, nec illum obligat, cum potius praesumatur donatio, quia vera confessio, ubi recedit etiam si tempus ad opponendum exceptionem non num. pec. dotis lapsum sit, Cephal. cons. 103. n.o 21 lib. 2.

In loco ubi viget statutum exclusivum foeminarum si filia tempore mortis fuisset maritata, et dotata, non potest post mortem patris dicere incongrue fuisse dotatam, Cephal. cons. 280. n.o 28. 41 lib. 2 ubi citat Dec. cons. 21 lib. 2

Mulier non potest se opponere executioni creditorum mariti, allegando illum vergere ad inopiam, Thesaur. dec. 201.

Res empta ex pecuniis dotalibus est dotalis, quando nomine mulieris et ad eius utilitatem empta est, alias non, Gasp. Caball. miliaris iuris 542.

Promissio dotis facta de bonis patris, et matris intelligenda est pro dimidia de matris spectantibus ad filiam, Gabr. cons. 157. n.o 25. lib. 1.

Causa dotis comprehendit sublatam ut statuto mariti si excipiatur in illo casu privilegiata de iure communi non repiat, lat. Remin. iun. cons. 802 n. 6. lib. 1.

Pater tenetur adulterinis filiis praestare dotem, Bor. dec. 338. n.o 5.

Ubi promissa fuit pecunia in dotem post obitum dotantis, usurae non currunt statim adveniente die obitus, sed opus est interpellatione ad constituendum in mora, Casar. in consuet. Burg. rub. 4. § 23. vers. nunc vero salvo meliori iudicio.

Filia non potest se dotare ex bonis fideicommissi secluendum est etiam si dotis esset bis iterand. et in dis. Rolan. cons. 85 n. 1 lib. 1. et vide inf. in ver. Restitutio vers. res subiecta restitutioni est fol. 296.

Quis modus sit tenendus, ut alius efficaciter se obliget ad restitutionem dotis non obstante lit. C. ne fideiuss. dot. dentur, ut tradit in cons. 290. lib. 1.

Si mulier in ipsa aetate ob rerum dote obligatarum renuntiet suis hypothecis, nihilominus potest agere contra alia bona pro aliis remanentia, Praec. Pap. in for. resp. lib. in act. hypothecaria in verbo exceptionem excussionis n.o 29.

Dos.

An, et qn̄ dans dot. teneat de euict. ipsius dotis, distinguit, qa aut dos in-
cidit ei promiss. et tunc dans dot. tenet de euict. aut incepit a tra-
dit. et nō tenet, Bar. in l. i. C. de iur. dot.

Pro dote est tacita hypotheca in bonis mariti pro ipsa dote repetenda,
omnia complectitur tam ipsa mulier, quae eius parati, aut cui habitat ex-
traneo, qui dotem dederit. Ita hierat. jur. de act. de his nō [illegible] ... ius-
dos inter alia.

Mulier duo est priuilegia pro dote sua repetenda, unum qd est bona oia mariti
sui tacite hypothecata, qd priuilegium est dotis magis, quam mulieris,
et ob id transit in oēs, in quos transit actio pro dote, aliud priuilegium
est quod proprium mulieris est, ut sibi compenset contra oēs creditores in hypothe-
cis, qd priuilegium nulli conceditur praeterquam ipsi mulieri, et eius heredi,
qui tamen sit de suis inter. de act. Ita hierat. in ita. glo. et Jas. ibi n.º 69.
in fi. Vid. inf. sub verb. hypotheca f. 178. per totum.

Priuilegium collationis, qd est mulier in illicita collationis creditorum q. tacitas
habet nō expressam hypothecam, et in ea hierat. inst. de act. in ver. credi-
torum in fi. et Gl. in ver. licet anterioris sint. C. q. pot. in pig. hab.
imo et intelligi debet qn̄ scit, ne n̄ est nisi dos soluta fuerit nō tamen
confessata et cum renuntiat. exceptionis nō num. dotis qn̄ licet nō no-
ceat, nec praeiudicat creditoribus ipsa confessio, nec et renuntiatio praeiudi-
cat, et hoc latius Jas. in d. § hierat n.º 13. et tex. in l. as-
siduis. § cum n. et ibi Gl. C. q. pot. in pig. hab. Bar. tamen ibi tenet contrā,
ut ibi per eum n.º xi.

Exceptio nō num. dotis negat opponi ab illo, q confessus est habuisse, et
recepisse dotem cum iuramento, nisi in hoc casu subuenit allegando
simulationem contractus, Jas. inst. de act. § hierat n.º 87. et in l.
empt. C. plus val. qd agi.

Exceptio nō numeratae dotis nō pot opponi ab illo, q confessus est, re-
cepisse dotem ab extraneo, qn̄ tamen fuerunt iussit [illegible], numerata,
secus si a contrahente, Jas. ubi sup. n.º 89. [10]

Ubi nō est matrimonium, ibi nō pot esse dos. [illegible] de don. ca. mor. l. 3. ff.
et iur. dot. l. i. in fi. ff. de dote.

Maritus nō tenet [illegible] ... dote [illegible] non [illegible] tenetur [illegible] ... c. donat. int. vir. et ux.
[illegible] ... ad [illegible] Velleia.

Opinio [illegible] ... Vid. ubi sup. fol. 3. ... Pater
[illegible] ... utraque ...
[illegible]

Dos [illegible] dato [illegible] ... constante matrimonio ... aduentae dos
[illegible] ... Jas. de act. § hierat n.º 11.

Mulier non tenetur de euict. nō dotalis si maritus fuit sciens rem esse alienam,
[illegible] ... Jas. in d. § hierat n.º 34. l. si a [illegible]
et ibi Gl. in verb. nullas. C. de iur. dot. l. [illegible] C. de euict.
[illegible] ... dotali [illegible] ... dotis et conficere dotis [illegible]
[illegible] ... inst. de act. Vid. sup. f. 2. ... duplex ... in [illegible]

Res dotales c. o. dant in dote, ut usucapiat ... minorum l. i. ff. de iur. dot. et ... q. maritus ... fundi dotalis ... mulieris ... alien. ... guae.

Dos ... dici ... i. l. ...

Maritus in datione dotis tenetur de dolo malo, lata culpa, et levi l. contractus ff. de reg. iur. ... culpa ff. sol. mat. ... maritus ... tenetur ... de leuissima ... iur. dot. Possunt aut. convenire, ut ... de dolo tantum, uel de leuissima teneatur ... l. i. § si convenerit ff. de pac. ... l. contractus ff. de reg. iur. ... l. si unus § illud ff. de pac. ... obligauerint ... in mora, ... culpa ... casu ordinata ... pupillaris ff. de ...

Favore dotis duo specialia ... duo privilegia ... l. ... C. ad Vell. l. in reb. C. de iur. dot. ... consideratur ... dotis ... in certum ... l. cum post. § gener ff. de iur. dot. ... ibi ... ff. de uer. oblig. ... l. singularia ff. de reb. cred. ... L. i. C. de dot. pro. ... ordinari ... fauore dotis. sed ... fauore ...

... dotis ... l. cum post ... ff. de iur. dot. ... ipsa mulier ... marito suo, ... dot. in certum ... ff. de uer. oblig. Alc. in l. i. ... Alex. in l. ... L. i. C. de dot. pro. ... auctoritas ... lib. 4 ... 8. de dot. Gropatium ... dotandi filiam l. ... ff. de iur. dot. ... quantitatem ... l. Titio ... ff. de ... dot. ...

Mulier ... forma statuti ... causa lucratiua ... ob causam ... l. i. ... ob causam ... lib. x ... l. in ... ff. de ... ff. de uulg. ...

ex causa lucratiua. nam causa proxima est ipse uir, et matrimonium, nam dici-
tur quod tale lucrum acquiritur a marito, qui ad sustinenda onera matrimonij per text.
in l. dos a nobis in fi. princ. C. de iure. et Alex. adducit aliud quare, quia non
licet .n. donatio inter uirum et uxorem et habita ac habet facultatem donatoris,
sed si donat lucrum, non remittat, ad habendum. loc. l. sed si uir § qui l. uerum
ff. de donat. inter uir. et ux. sed tale lucrum potest remitti a uiro uxori,
ut patet ibi per allegata quod est causa lucratiua, ad quod uide
etiam dictam l. in eo quod Bar. in l. si cum dotem § transigendum uir ff. sol.
mat. in fi. quod dicit quod tale lucrum est aduentitium per l. lib. de bon. que lib. si ita
ualeret quod ex causa lucratiua alias tamen. uide dicta Bar. in tract. de
dotis. uideto quod § primi art. et lucrum est ex causa onerosa, ut per text.
ibi. et dicimus in auth. præterea n° 18. C. unde uir et ux. lib. 16. d. n° o.
ibi est in d.

Ambiguus fit dos . . . . in l. in ambiguis ff. de reg. iur.
l. in ambiguis ff. de iur. dot.

Bona dotalia sunt in bonis mariti constante matrimonio, sed tamen eius bonis
non computantur, quia ipse tantum de aliquo munere ei imponendo respicitur, ut
ut pluta. de statutis dicat. et nimo potest eo de consilio cuius bona adsum-
mat. nulla fore. n. tam ut computantur bona dotalia text. et Bar. in l.
filius de . . . . respondit constanti ff. ad municip. et de incolis.

Vbi non est matrimonium, ibi dos esse non potest l. 3 ff. de iur. dot. l. i. in fi. ff. pro dot.
l. 1. C. de donat. ante nup. . . . . . conclusionem uidendum est, an so-
luto matrimonio dicatur dos, et distinctione accedit mulier ad recuperandum dot.
suam, at tunc . . . . . in hub. ff. sol. mat. quod dicitur dos et tunc ei
est priuilegia dotis ad eam recuperandam, facit ibi l. i. ff. sol. mat. l. et
ff. de fun. dot. l. fundus ff. eod. accenalis dicendum dos ubi est ubi ad est
matrimonium . . . . . . intelligi quod ad est . . . . . matrimonium . . .
l. si . . . . . . in h. l. de iur. dot. . . . . . dicatur dos quia . . .
. . . onera matrimonij, sed . . . solutio est matrimonium . . . . sustinuit
onera matrimonij.

Et . . . . ut . . . dicatur dos quia mulier eam recuperauit . . .
. . . . dotis . . . . . et priuilegia l. si cum dot. . . .
. . . ff. sol. mat. sed si eam uisi recuperant non est amplius dos,
. . . . . omnia priuilegia dotis . . l. si cum dot. . . . .
. . . . forma . . . . liberis dotis
. . . . . . auth. . . . . . . C. de . . . ux. act. l. h. l. C. com. . . .
. . . .
. . . . ad . . . . . .

Quid autem est . . . matrimonium . . . . . et data dos sed postea matrimo-
nium nullum . . . . dos . . . . . . dotis . . . . . .
. . . . ad est . . . . . ibi nulla dos, et . . .
nullum matrimonium . . . . nulla dos . . . . ita pre-
. . . . ll. . . . . ad ea, ubi ad est matrimonium. . . . dos
putatiua . . . . mulieris ad eam recuperandam et omnia priuilegia . . .
l. si cum dot. § . . ff. sol. mat. sed . . . . dos cessant omnia
priuilegia. . . . . . statutum, quod . . . . uxori lucrari dotis
ad . . . locum in dote putatiua Alex. in l. si cum dot. in medio ff. sol. mat.

Et q[uo]d si contractum fuit m[at]rimoniu[m], sed no[n] s[e]quuta copula, an tu[n]c dos sit et comm[unicata] [illegible] q[uo]d sic u[er]o dos ff. l. nuptias ff. de reg. iur. [illegible] nuptias in uer affectus Auth. de nup. [illegible] in pr. [illegible] C. de [illegible] et [illegible] ubi coniug[es] [illegible] in [illegible] [illegible] in monasterio uitam ducent, q[uo]d intelligendum [illegible] ante copulam, [illegible] c. ex publico de conuer. coniug. [illegible] statuit [illegible] de don. int. uir. et ux. ubi quando coniuges [illegible] abeq[ue] [illegible] talgeant tam donationis cos no[n] ualet, [illegible] in contractum [illegible] [illegible] dum [illegible] [illegible] et ideo [illegible] statutum, q[uo]d [illegible] [illegible] uxori, uir lucretur par[tem] [illegible] et aliq[uid] contraxerit m[at]rimoniu[m], sed [illegible] dum sequuta copula uxor decesserit, uir [illegible] lucrabitur partem dotis, q[ui]a cum uerum m[at]rimoniu[m] sit, ut [illegible] dos [illegible] Bar. in l. [illegible] ff. [illegible] amot. Cast. in l. cum fuerit ff. de [illegible] dub. Corn. in l. ad [illegible] C. de [illegible]

Sed si q[uam]quam fuerit contractum m[at]rimoniu[m], et dos data, no[n] [illegible] ta sit, an dos [illegible] dici [illegible] [illegible] [illegible], no[n] [illegible] dotem, q[ui]a no[n] [illegible] m[at]rimo[nium] [illegible] l. 3. ff. de iur. dot. l. si sponsa ff. [illegible] sed tam[en] [illegible] dotis priuilegia [illegible] Bar. in l. Titia centum [illegible] Titio [illegible] ff. de cod. et dem.

Quaeri si [illegible] statutum in ciuitate q[uo]d [illegible] masculis filia dotata no[n] succedent, si [illegible] q[uo]d pr[ater] in testamento constituat [illegible] p[ro] dote filie no[n] d[i]ct[i] nupti[is] et [illegible] decesserit, an talis filia possit succedere [illegible] masculis. [illegible] dicendum [illegible] q[uo]d [illegible] illa fundamenta q[ui]a cu[m] [illegible] m[at]rimoniu[m], nec [illegible] dos et [illegible] no[n] exclusa [illegible] statuto ita plures [illegible] et comm[unicata] [illegible] Alb. [illegible] in trac. de stat. [illegible] [illegible] Sed tamen [illegible] magis co[mmun]is [illegible] Ioan. [illegible] et in [illegible] [illegible] in [illegible] fundamentis ita [illegible] et in [illegible] [illegible] Titio [illegible] ff. de cod. et dem. in l. q[uam] pupillae [illegible] [illegible] cum tutor ff. de adm. tut. in l. [illegible] ff. de adul. in [illegible] in l. cum [illegible] ff. de ritu nup. ubi fundamentum [illegible] et in d[ict]a l. q[uam] no[n] [illegible] m[at]rimoniu[m] [illegible] [illegible] aequiparant [illegible] et [illegible] tradent [illegible] pupillas q[ui]a ibi [illegible] [illegible] l. mulier [illegible] et dem.

[illegible] q[uo]d potuit [illegible] [illegible] in testamento [illegible] [illegible] q[uo]d potuit [illegible] [illegible] in testamento [illegible] Bar. in l. [illegible] [illegible] sententia [illegible] [illegible] [illegible] liberis ff. de [illegible] [illegible] statutum [illegible] correctoriu[m] et in correctoriis [illegible] [illegible] dicendum statutum [illegible] [illegible] in Auth. quas actiones C. de sac. [illegible] et ex [illegible] [illegible] statutum no[n] [illegible] correctoriu[m] [illegible] [illegible] sed in [illegible] exorbitantib[us] [illegible] q[ui]a [illegible] [illegible] sed in exorbitantib[us] [illegible] contrario [illegible] [illegible] in illa dispositione [illegible] in l. [illegible] ff. ad Maced. [illegible] in l. si [illegible] ff. sol. mat.

An p[er] solum osculum [illegible] adultero mulier priuetur dote. [illegible] dicendum [illegible] q[ui]a adulteriu[m] [illegible] l. codicillis [illegible] [illegible] [illegible] 4. [illegible] 2. [illegible] [illegible] l. si q[ui]s no[n] dicam ra[ptum] [illegible] C. de [illegible] et [illegible] sed mulier [illegible] osculum [illegible] conata [illegible] adul[terium] [illegible] Sed tam[en] Menoc. in suis [illegible] in Rub. C. de [illegible] et in lib. 2 de arb. casu 282. [illegible] p[er] solum osculum [illegible]

priuari dot. et i[n]pat ꝑ tex. l. Cum te .§. i. cū l. ult. §. ꝑ fi. C. de re uxorie dubi
ci ulis negatiua ꝑlixa eat quod affirmat et affirmatiua l. Eo. re coms
ff. de cod. vbi dn. d. n. Imperator, qd nulla alia iusta causa ad amittendam
dotem inueniri ꝑt, quā que enumerat. Et, eod. osculis ad consumatae. qd
ad am. ... dotem, qd solus conatus punitur, qui ꝑuenit ad actu... consumat-
... ꝑximus, tn. tn. ad ... punit alit ... pena extraordinaria. l. i. in ꝑ.
ff. de extra... crim.

*Dicit et qd ... conatus ... in sol. amot ... ut ... conatus

Dos recuperata a dn. amplius ... ultra alia iura adduco tibi tex. in l. ꝑ. C.
com. utr. iud. ubi dicit qd si pr. dotem filie recuperauerit, dos ꝑs subito
l. ꝑ. filia ff. ad l. Fale. et l. si cū dos ff. rez. amot. Hoc tn. excipiunt
dos recuperata sit ... ad ... manu... si ... loci et aliquam
filia ... Aut. ... C. de rei ux. act. 2° Hoc sit, ut si mulier
uiro, ... dotem recuperauerit et ... nullus ... faciens de
dote ... minui ... dot. l. dot., que ff. de iur. dot.

Si statutum disponat qd mulier ... liberis non possit disponere, nisi de ...
... dotis, reliquas partes liberis relinquat, an istud stat. ...
locum in ... dotem recuperauit ... qd non. Castr. ...
... ff. sol. mat. ... ut ... fundamentum est in ...
... dispositio sit ... fauore ... causa ad casum ...
... in l. si constante n° 78 ff. sol. mat. sed pia causa ...
... l. scripto ... ff. un. lib. ... stat ... liberorum de ...
ad dotem recuperatam.

Vtrum re mortua uxore in matrimonio dos soluenda sit, Bar. et Bl. in Rub. ff.
sol. mat. et ... alii ... tenent qd sit soluenda ... n. quercus ...
casu soluto matrimonio ... locum illa Rub. solut. mat. ... dos
petat. Paraiola tn. in d.a Rub. sol. mat. tenuit, qd si mulier
mortua sit in matrimonio manentibus ... dotem et ... de iure ...
... que ... facta ... illa Rub. sol. mat. et ... allegat, ...
... in ... parentes ... in ... qui
... de dotib. tex. ... in l. sed si alia, ... de bon. damnat. in l. si
ab hostib. in ꝑ. ff. sol. mat. l. a diuo pio l. ... de rei ux. l. i.
§. i. ff. de dot. ... l. deo nobis in ꝑ. ... C. de Epis. et cl. ... l. mulier
... de cod. inst. ... in ... pendet... C. de rei ux. act.
... tn. ... duas ... dubias faciat ... in
dotem datam ... de iur. dot. ... dot. ff. de rei ux. act. ... l. 2. ff. de pac. dot.
... et ... qui ... ex pacto lu-
crari ... ex legi.
... tn. limitatur ... ꝑ. ... dotem ... ꝑfectitia ...
... ad ... a quo ꝑfecta ... C. sol. mat. l.
... ab hostib. ff. sol. mat. in ꝑn.
... ubi ... dotis ... adulterium ... uxoris ...
... l. Consensu ... C. de repud. ... de don. int. uir. et
ux. 2° ex dispositione statutor., totius fere Italie ... in ma-
trimonio uxoris ... dotem ... ex pacto. l. ex morte
§. i. C. de pac. conu. dummodo ... contra statutum ... in l.
post dotem in ꝑ. ff. sol. mat.

Dotes filiarum detrahuntur ante legitimam filii, Capit. cons. 322. n.o 2. lib. 3.

Dotis appparatus sequuntur naturam dotis, et quomodo, Gabr. cons. 183 l.o 2.

Dotis debitum respectu patris incipit esse postquam mulier nubilis aetatis est matrimonium contrahit, Decia. cons. 39 n.o 14 lib. 5. Rimin. iun. cons. 612. n.o 90 l.o 6. cons. 102. n.o 45. l.o 6.

Dos habet privilegium respectu tacitae hypothecae, sed non expressae, neque eo respectu ut ad tertium veniret in pro speciale hypothecam, Gabr. cons. 41 n.o 6. et 8. l.o 2.

Mulier habens omnia bona mariti obligata pro sua dote, est consequendum ex pluribus possessoribus bonorum obligatorum agere hypothecaria in solidum, Corn. cons. 231. l.o 3.

Item filia dotata de bonis patris exclusa sit a successione maris in cuius bonis stante statuto quod filia dotata non succedat una cum fratribus. Menoch. cons. 3. lib. i.

An statutum de lucro dotis faciendo a marito locum habeat in dote promissa sed in specie quam mulier 2.do viro nubens nihil d.t de dote sed a iure primus eam dotem dedisse, quam p.o viro dederat. Menoch. cons. 5. l.o i.

An secundus vir lucretur totam dotem uxoris praedefunctae, nulla dote constituta pactum de lucrando apposito in praeiudicium filii p.i matrimonii stante statuto quod decedente uxore sine liberis maritus lucretur totam dotem? Menoch. cons. 4 lib. i.

An filia, quae dotata renunciavit bonis paternis, ab intestato succedat parenti quae superstes fuit filiis masculis? Menoch. cons. 6. l.o i.

Item dos a marito confessata restitui debet, Menoch. cons. 7. l.o i.

Item an facta restitutione dotis debeant interesse et fructus mulieris dotatae? Menoch. cons. 1. lib. i.

Item filia a patre dotata, post eius mortem dotem congruam petere potest et quae congrua dos dicatur? Menoch. cons. 8 lib. i. usque ad legitimam.

Mulier propter adulterium amittit dotem, quando autem, et illius nomine dotem repetenti adulterium obijcitur ad dotis amissionem, et adulterium excusabitur et famis necessitate. Menoch. cons. 31. l.o i.

Dos restitui omnino debet ex bonis fideicommisso suppositis et fructibus mulieris, et quamvis nihil supersit ex fideic.o nisi 4.ta quae fideicommissarijs debetur pro [illegible] aut ea contra [illegible] l. d. l. nostr. Menoch. cons. 33. l.o i. cons. 318. n.o 15. l.o 4.

Filia dotata [illegible]

Filii [illegible] Menoch. cons. 16. lib. 1.

[illegible] Menoch. cons. 81. lib. 1.

[illegible] Menoch. cons. 81. lib. 1.

[illegible] Menoch. cons. 81. lib. 1. Soc. Iu. cons. 57. nº 32. lib. 4.

Dos [illegible] Menoch. cons. 13. lib. 1.

Dos [illegible] Menoch. cons. 151. lib. 2.

Dos [illegible] Menoch. cons. 151. q. 2. lib. 2. cons. 183. lib. 2.

Dos [illegible] Menoch. cons. 151. q. 3. lib. 2.

Filia exclusa a statuto [illegible] Menoch. cons. 168. lib. 2. [illegible] cons. 404. lib. 3.

[illegible] Menoch. cons. 219. lib. 3.

Dos [illegible] Menoch. cons. 238. lib. 3.

Dos

Si in constitutione dotis aliqua pacta incant, de ea restituenda, et dicatur
disponi statuti antiqui, ut tamen salvo statuto novo, et deinde ante casum
restitutionis novum statutum condatur, dotis restitutio est facienda secundum
statutum antiquum, non secundum statutum novum. Menoch. cons. 240. l.o 3

Dos congrua filiae exclusae a statuto est assignanda, et assignata est augen-
da habita consideratione bonorum non solum liberorum sed etiam fideicommisso suppositorum, et feudalium, quia bona libera non sufficiunt ad congruam dotem
constituendam, Menoch. cons. 247. l.o 3. et quod [illegible] bona [illegible] et constitu-
enda congrua habita consideratione bonorum allodialium [illegible] et conditionis familiae, et personae, idem cons. 293. l.o 3.

Si plures filiae extent quarum tres aliquae moniales sint, et una sola nu-
bat, moniales non communicant in numero filiarum ad minuendam dotem
nubentes, Menoch. cons. 247. n.o 53. l.o 3.

Dos filiae congrui non posse, dos a patre constituta tamen est quasi in testa-
mento tacita est [illegible] congrui non [illegible],
Menoch. cons. 251. l.o 3. [illegible] filia [illegible], quae habuit [illegible]
dotis 30m aureos, enormissime laesa et incongrue dotata.

Dos incongrua filiae exclusae a statuto constituta augeri debet usque ad
quantitatem alimentorum, i. ad eam quantitatem quae ex redditibus ipsius dotis
sufficiant ad alimenta praestanda secundum conditionem personarum Menoch. cons. 251.
n.o 11. l.o 3.

Filia non dotata exclusa a petitione dotis et supplementi legitimae [illegible]
spatium 30. annorum, quod ius petendi dotem et supplem. legit. transmittitur
ad patrem heredem institutum Menoch. cons. 251. n.o 22. l.o 3.

Dos a patre filiae legata cum nupserit [illegible] et ideo [illegible]
transmittitur ad heredem extraneum institutum a filia,
nupserit filia, Menoch. cons. 251. n.o 29. l.o 3.

Fructus supplementi congruae dotis, et legitimae debentur statim post inter-
pellationem Menoch. cons. 251. n.o 54 l.o 3.

Legatum a patre factum filiae quam dotaverat in 1100. aureorum, quorum 300. tamen
[illegible] convenerat [illegible] annos x. [illegible], factum [illegible], ut [illegible]
[illegible] ascendisset ad quantitatem 1000. aureorum constitutis
omnibus solutis, et datis [illegible] ad minutionem dotis, sed tantummodo ad
tollendam dilationem annorum x. Menoch. cons. 219. l.o 3.

Dos congrua iudicari debet non minor legitima, quia filia excluditur a masculis
contrarii sunt opiniones, quod possit constitui minor legitima quia a fratribus excluditur,
Menoch. cons. 293. l.o 3. Cephal. cons. 404. l.o 3.

Restitutio dotis recadat ad donatarium vivo viro a die mortis, et ideo gs mortuus, si eius restitut. ad dos, si ad solut. antequam fuerit obtenta mea dispensatio matrimonii, Menoch. cons. 293. n° 9. l° 3.

Filia dotata [illegible] bonis fratris minus, amitti, et qui quomodolibet ex quacumque succeditur [illegible] potuit, excluditur et a successione nepotis ex fratre, Menoch. cons. 335. l° 4.

Dos congrua filie inspicitur [illegible] facultates patris tempore dotationis, Menoch. cons. 335. n° 41. l° 4.

Contra [illegible] l. ult. C. de dot. prom. qua pro dans dotem filie, presumitur de suo proprio, ad de bonis filie constituere, locum ad [illegible] ipsam et filia dotem constituit, quamvis pater [illegible] ea promittat, et [illegible], Menoch. cons. 370. l° 4.

[illegible] dotis ob [illegible] facta dicitur conditionali, et [illegible] non transmittitur ad heredes, Menoch. cons. 455. l° 5. Cravet. cons. 101.

[illegible] et eius heredes tenentur dotare filiam et iam nuptam, Soc. cons. 51. l° 4.

Mulier [illegible] potest petere quinque pro centenario pro retardatione dotis ubi [illegible] [illegible] ob moram viri [illegible] ubi [illegible] statutum, vel consuetudo, quod [illegible] heredes viri usque ad integram solutionem ipsius dotis, [illegible] cons. 4. l° 2. civil.

Mulier habens multa bona si nubat nihil dicto de dote, nec presumitur omnia bona dedisse in dotem. Cepol. cons. 5. l° 2. civil.

Mulier maritata [illegible] petere dotem, dotem petere potest officio iudicis, Cepol. cons. 8. l° 2.

[illegible] pro successione tenetur constituere dotem filie et iam nupte Cepol. cons. 8. n° 14. l° 2.

Maritus lucratur dotem, sicut [illegible] statutum loci decedat mulier in matrimonio et si nulla dos fuerit in eo constituta [illegible], Soc. iun. cons. 8 vol. 2

Soror [illegible] ipsa nubat [illegible], [illegible] Cepol. cons. 36. l° 2.

Dos non soluta [illegible] [illegible] cons. 523. l° 5.

[illegible] dotis a [illegible] filie [illegible] si filia ante matrimonium decedat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cepol. cons. 22. l° 1.

Dos a patre filiae relicta, etsi filia impubes decedat, quatenus est in legitima, cum ea hereditas filiae transmittitur ad eius heredes, Caphal. cons. 56. q. 2. lib. 1.

Si testator filios masculos instituat, mandat [illegible] feminas dotari [illegible] arbitrio [illegible], qui [illegible] [illegible] [illegible] dotem fecerit, sed illi debent 4tam in dote [illegible], Caphal. cons. 105. lib. 1.

Pecuniae ab uxore marito traditae in dubio praesumuntur paraphernales non dotales, Caphal. cons. 121. lib. 1.

Pecuniae pro arris matrimonii a patre datae tempore sponsalium, decedente sponsa antequam matrimonium contrahatur, debent heredibus eas solventis, non autem sponsi, cuius nomine datae fuerunt. Caphal. cons. 43. lib. 1.

Dos a patre filiae testamento relicta in loco, in quo usque [illegible] [illegible] feminarum est conditionalis, i. si sequatur matrimonium, et ideo testari de ea non potest, filia decedens in capillo, Caphal. cons. 145. lib. 1.

Pactum dotis datio in solutum etiam [illegible] [illegible] alicuius possessio admittatur, sed tenet et valida est, Caphal. cons. 159. lib. 2.

Si dos prima a patre constituta et data sine culpa filiae perierit, pater tenetur iterum filiam dotare, Caphal. cons. 160. lib. 2.

Dos a patre promissa filiae in 1.o matrimonio, si 2.o nubat filia minime non potest nec a patre, nec ab heredibus, dici. cons. 35.

Supplementum dotis usque ad aequalitatem dotis aliarum filiarum petere non potest ab ea filia, quae suam legitimam habuit, Caphal. cons. 280. q. 1. lib. 2.

[illegible], aut alia persona coniuncta dans in dote [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible], [illegible] donare et [illegible] administrator, Alba cons. 12.

Dos, quae partim in pecuniis partim in [illegible] aestimatis [illegible] fuit, [illegible] debet tota in pecuniis [illegible] [illegible]. cons. 280. lib. 2.

Dos a patre data donari non potest [illegible] uxore [illegible] [illegible] [illegible] cons. 25. et 166.

Filia tamen non potest testari de dote [illegible] [illegible] [illegible] filius [illegible] potest de suis bonis testari, Caphal. cons. 256. lib. 2.

Extraneus dans dotem [illegible] [illegible] [illegible], et ideo sibi est dos [illegible] soluto matrimonio [illegible] cons. 16. lib. 1.

[illegible] data 1.o [illegible] [illegible] data 2.o sed [illegible] constituta [illegible] [illegible], non [illegible] constituta est a 2.do [illegible] cons. 511. lib. 3

Dos.

Res dotalis per maritum alienata, revocatur per filios etiam vivente patre, Crimin. cons. 176. lib. 1.

Confessio dotis receptae facta per maritum constante matrimonio licet in principio valida, ita ut nec possit maritus, nec heredes retractari, cum sequatur donatio inter virum et uxorem. Rol. cons. 93. lib. 1.

Bona data in dotem aestimata, efficiuntur mariti, et potest alienari, cum aestimatio, ne bona veniant in restitutionem. Rol. cons. 92 lib. 2.

Si bonis subiectis fideicommisso non potest fieri restitutio dotis, quia per verba utiliter fuit prohibita alienatio fideicommissi. Rol. cons. 24. lib. 4.

Vid. Gabr. cons. 2. lib. 3. f. 454. Dos data a communi uni filiae patre, non debet in divisione imputari in partem fratris dotantis filiam, dote. cons. 66, 67. et intelligitur quando inter fratres erat communicatio bonorum, atque Gabr. cons. 173. n. 26. et 27. vol. 2.

Filia dotata a patre exclusa statuto per masculos potest petere supplementum dotis usque ad legitimam habito respectu ad tempus mortis patris. Decian. cons. 54. lib. 1.

Dotis apparatus sequuntur naturam dotis, et quomodo, Gabr. cons. 153. lib. 2.

Mulier habens bona mariti obligata pro sua dote, potest contra unum ex pluribus possessoribus bonorum obligatorum agere hypothecaria in solidum, Corn. cons. 237. lib. 3.

Dos constante matrimonio est mariti, quo ad usumfructum (l. dote. [illegible] C. de rei uxor.), sed mortuo ipso restitui debet (l. 2. ff. solut. matrim.). Bona parafernalia percipit maritus, constante matrimonio, usquequo pervenitur (l. final. C. de pactis conventis), et post eius mortem restituuntur. Bona vero extra ~~[illegible]~~ dotem sunt propria ipsius uxoris, etiam constante matrimonio, nec maritus habet in ipsis aliquod exercitium (l. maritus C. de procurat.).

Alienatio est actus quo transfertur dominium. L. i. C. de fun. dot.

Alienationis verbo venit et usucapio. L. alienationis ff. de verb. sig.

Alienatio prohibita est ubi vox [illegible] alienantis ut in [illegible] in lege mancip. L. donationes [illegible] ff. de donat. [illegible] L. mancipia [illegible] L. i. C. de [illegible] obliga. [illegible] prohibita est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dotalis [illegible] iuris. inst. [illegible] [illegible] prohibita est alienatio [illegible] [illegible] inst. [illegible] [illegible] alienatio ut mancipium [illegible] vendi [illegible] [illegible] mancip. [illegible] L. [illegible] C. de [illegible] [illegible].

[illegible] alienatio [illegible] [illegible] publicae utilitatis ut [illegible] intellectu [illegible] L. i. ff. [illegible].

Res semel alienata et semel facta alienabilis, semper manet alienabilis. L. [illegible] ff. [illegible] [illegible] ubi casus clarus est, ideo cum [illegible] [illegible] L. i. [illegible] C. de impon. lucr. descrip. ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bar. in L. i. n.° X. de offi. eius cui mand. est [illegible] [illegible] regula [illegible] Gomes in legib. Tauri lib. 40 n.° 24. Ex hoc aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bar. in L. [illegible] n.° 4. [illegible] [illegible] res semel alienata semper manet alienabilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prohibitio alienationis est facta in [illegible] ut in d.° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alienationis [illegible] [illegible] semper manet alienabilis [illegible] semel alienabilis semper [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] necessitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alienata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] alienationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actio et obligatio: Agricola [illegible] mihi [illegible] [illegible] fundum, [illegible] ego alienavi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in hoc articulo, quas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bar. et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

2da fuit opin. Cuniit tenens obligationem nō [illegible], qa eo [illegible] in=
fuit, lz dinat internū, cū tenet l. ultimi § ult. ď edil. edic. et
qa venditor tenet cedere emptori oīa iura. l. cū qui l. in vendendo
ď iur. Bar. in d.a l. si sub una § 1 in l. Iulianus § si venditor, ubi Cas.
ď act. empti. 3.o ē opin. Dy. et Alb. Ros. q distinguunt, aut pena
fuit apposita, et tenet, qa nō inspicitur an intersit, vel nō, aut nō
est apposita, et hoc casu attenditur interesse. De hac ē Pan. cir. in l.
nō solū § morte ď op. no. nu. dixit, si nō probare hanc distinctionem,
lz ab oībus teneatur. ibi et sententiam illius qa et qn pena apponitur,
qn actus redditur nullus, nō valet et pena. l. stipulatio hoc modo con=
cepta ď uer. oblig. ideo dixit, se tenere contrarium opin. q ē p.a Bar.
Sed et ind. Rota distinguendo duo capita. Aut quaerimus an p=
missor liberetur ipso alienato, ut nō, et d.r liberari § l. q in illas
l. si sub una ď uer. oblig. Aut quaerimus an ego tenear cedere actio=
nem emptori, quo casu subdistinguit aut an quando vendidi [illegible]
fundū conuenimus inter nos, i. contraxi obligationem, et nō teneor, aut
postquam vendidi, et teneor cedere, probat hanc dist. p tex. l. is q
in puteum § si postquam ď ui aut clam.
Subdit tamen praxim ē iudiciū, ut Tabelliones apponant clausulā,
quam ponit Bar. in l. si p n. § 1 in p. ď euict. et in l. § diuersas
n.o 21 C. mandati. quae clausula operatur, ut ē iura orta ante alie=
nationem cedantur emptori.

Donatio et oīs alienatio facta post commissum delictum, ante sententiam tamen con=
demnatoriā ualet, et tenet l. post contractum ď donat. ex sententia Ill.mi Sil.
Dy. Bar. et aliorum intell. in eod. § ibi relatus a Bar. nullo modo stare potest,
dū uult, q ualeat, si sequatur sententia absolutoria, si condemnatoria,
nō ualet ipso iure, et sic uult qd donatio sit in pendenti, qd nullo
modo stare potest et ego in Academia priuata coram [illegible] intell.m
eod. in d.a l. post contractum adduxi hoc argum. contractus nul=
lo modo stare posse in pendenti l. si § i C. ď trac. pas. at sic donatio
staret in pendenti, dū expectet q sententia sequatur, qd nō debet admitti.
2.o adduxi l. si alienatio ď donat. [illegible] ibi ubi pena capitis fue=
rat affectus. 3.o adduxi l. ex iudiciorum ď publ. iud. l. [illegible] § et
in q. [illegible] locus ē spāl. in criminal. legis maiestatis. qd nō ualeret
ē [illegible] sententia in contrarias iubē contra. ē ē [illegible] q intendebat
ante sententiam [illegible] neque respondere quaedam replicamus [illegible].
contra, qa [illegible]
Hae aut donationes uel alienatio post commissum crimen capitale [illegible]
teat intelligendum ē ď crimine capitali, propter qd bona ipso iure nō
intelliguntur publicata, ut declarat Bar. et Cas. in d.a l. post contracti.
Et ita apparet facta in fraudem fisci reuocatur p actionem reuocatoriam
l. in fraudem ď iure fisci. Casu uero presumatur facta in fraudem fisci
Bar. in d.a l. post contractum plura loquitur [illegible].

De alienat. bonoz minoris qua solemnitate, quando cum decreto, et qua causę cognit. fieri possit lata Menoch. in trac. de Arb. Iud. lib. 2. casu 181.

Verum in ista positio decreti in alienat. bonoz minoris sit mixti imperij, uel iurisdictionis, uel potestatis. Esse potestatis tenuit Cuias in L. 2. de offi. eius qui . . . Menoch. in respectiue L. imperij q. 23. de Iurisd. omn. iud. ea rat. quia specialiter, et nominatim lex mandauit Proc. Cesari, et Presidi. L. 1. C. de Pd. min. L. 1. L. magis puto. § nec passim de reb. eoz. Esse autem mixti imperij tenuit . . . in tract. de libellis par. 1. nu. de S.C. Clement. nu. 4 qui sequuntur . . . octauianus Simoncellus in trac. de decret. lib. 1. tit. 1. . . . nu. 15. ea ratione, quod delegari non possit, L. 2. de offi. eius, et quia diligens causę cognitio requiritur L. magis puto. § nec passim de reb. eoz. et causa cognitionem requirat, mixti imperij est. L. 4. § si fore dam. infec. Sed . . . Menoch. loco citato quod . . . non delegant, non ideo quod mixti sint imperij. sed quia nominatim, et specialiter Cesari, uel Presidi concessa sunt.

Alienatio rei 4.or modis dicitur post cons. Soc. Iun. in L. filiusfam. § diui in prin. ff. de leg. 1. Proprijssime quando plenum et directum dominium transfertur L. 1. C. de fun. dot. Proprie quando utile dominium traditur, ut in feudo et Emphyteusi § alienationis autem . . . non aliena. Improprie quando non aliquod dominium, sed solum usufructus transfertur ut in L. sub unus. § earum 2. C. de Iure dot. Improprijssime quando solum ius pignoris transfertur, taliter tamen ut non in acceptamento . . . Alex. in L. alienationis in prin. de uer. sig.

Si alienatio nulla fuerit uel putata quod Dns inconsulto facta sit non facit . . . Emphyteuta in commissum . . . non solueretur gabella . . . Pap. q. 590.

Vbi alienatio fuit inualida facta contra prohibitionem legis, potest emptor alienans non . . . Dec. . . . lib. 4. tit. 6. nu. 30 . . . et cum quando contra prohibitionem fit, ut contractoris, emptor . . . contraxit, contrahens nil potest, et . . . contractus postulari Alex. cons. 93. uol. 2. Aria. de . . . § 4. cap. 64.

A . . . licentia alienandi in causa necessitatis, plus alienari non potest quam . . . ipsa necessitas requirit, Menoch. de arb. lib. 2. casu 182. nu. 32.

Alienatio facta . . . bonis . . . non ualet . . . portionem . . . Aria. cons. 30. lib. 1.

Pactum de non alienando . . . non impedit . . . translationem Gasp. Caball. . . .

Alienatio.

Cas[u] testator p[ro]hibet alienationem, et in casu contraventionis disponit, ut ad talem p[er]veniat, si ille talis contrahat alienationi, p[rae]iudicat sibi, et perdit, ut alienata revocari non possint. Menoch. cons. 18. l[ib]. 1 et 1. in ver. fideicommisso n.o 5.

Pactu[m] appositu[m] in contractu de non alienando ut capiat, et si alienet, q[uo]d ... possit à quocumq[ue] possessore recuperari cadunt contra impedientem contrahenti; et si fiat alienatio, competit ius recuperandi. Menoch. cons. 63. l[ib]. 1.

Prohibitio de alienando ut supposita fideicommisso complectitur et alienationem directi domini, ut in casu eveniat, nec prohibitus alienari debeat ... in emphyteusim ei, cui deberet, potiat, sed tamen potest directus ... Menoch. cons. 116. l[ib]. 2.

Is q[ui] dominu[m] directu[m] emit ab alienante non valente ... extincto non potest ... p[er] livellu[m] ab eo, cui fideicommissum spectat non obstante q[uo]d canonem acceptit ab eo ... Menoch. cons. 116. n.o 26. l[ib]. 2.

Prohibitio de non alienando usq[ue] ad 25 annu[m] non impedit alienationem post illud tempus Menoch. cons 151. n.o 4. l[ib]. 2.

Prohibitio alienationis extra familiam inducit fideic[ommiss]um non solum in casu contraventionis, sed et post mortem ... Menoch. cons. 197. n.o x. l[ib]. 2. cons. 202. n.o 90. l[ib]. 3.

Prohibitus alienari extra familiam non potest instituere filiam primam, nec filiam ... Menoch. cons. 197. n.o 46. l[ib]. 2.

Cas[u] h[ere]s gravatus vendit bona p[ro]pria et testatoris, si aliqua alienata sint, p[rae]sumuntur esse ... Menoch. 207. l[ib]. 3.

Facultas concessa alienandi quota[m] bonor[um] fideicommissi, complectitur et modu[m] ult[ime] voluntatis, ut scilicet inter vivos non alienaverit, possit disponere de ea in ult[im]a voluntate. Menoch. 210. l[ib]. 3.

Qui ... facultatem alienandi quota[m] bonor[um] fideicommissi, ... in testamento de ea ... dispositionem ... Menoch. cons. 210. n.o 2. l[ib]. 3.

Si data sit facultas alienandi ... principaliter, et si ... in 2.do non ... Menoch. cons 211. n.o 2. l[ib]. 3.

Archiepiscopus, q[ui] alienandi facultatem ... bona ... Menoch. cons. 287. l[ib]. 3.

Valet pactum appositum a Prelato in alienat.e bonorum Eccl.ie, ut investitus posset permutari bona sibi concessa in alia utiliora Eccl.ie Menoch. cons. 281 n.o 50. lib. 3.

Licentia data a testatore alienandi bona subiecta fideic.o intelligitur quando aliqua iusta subest causa, nec non alienari posse in fraudem aio intervertendi fideic.m Menoch. cons. 334. n.o 22. l.o 4.

Fraus comissa in alienat.e bonorum contra fidei paulo supra probari potest et ex indicijs, et coniecturis, ut si, quod sine iusta causa facta fuerit alienatio, quod simulata facta sit, quod fuerit inde extractus ei, cui bona ipsa dimitti cupiebat, quod insolita fuerit observata in venditio.e, quod venditor tempus vendebat in tempore alienationis Menoch. cons. 334. n.o 43. l.o 4.

Rogatus restituere quod superest, potest alienare usque ad dodrantem, et quando et ipsum dodrantem, quando sine fraude id facit Menoch. cons. 334. n.o 56. l.o 4.

Prohibitus alienare bona fideic.i in extraneos, potest sibi vendere, nec currit in casu restitutionis venditor, secundum eius tractus ad proprij numerum ex altera parte Menoch. cons. 356. l.o 4.

In alienat.e bonorum pupilli facta a tutore et forma statuti non servata dolus non praesumitur Menoch. cons. 381. l.o 4. ? vide infra in verbo Pupillus [illegible] in alienat.e [illegible] fol.

Alienata contra prohibitionem in contractu facta acquiruntur ei, cum quo contractum fuerat primum Menoch. cons. 325. n.o 80. l.o 4.

Prohibitum alienari in extraneos familiae, potest alienari in unum ex ipsa familia remotiorem Menoch. cons. 327. n.o 81. l.o 4.

Qui sunt legitimi directi ad [illegible] alienata in fraudem [illegible] Menoch. cons 430. l.o 5.

Prohibitio facta a testatore de non alienando simpliciter absque respectu certarum personarum, ut certi nominis personarum non includit alienationem ex [illegible] Rimin. lib. cons. 25. l.o 1.

Alienatio facta per patrem de bonis com. non valet maxime in portionem alterius, qui obiecit [illegible] cons. 30. vol. 1.

Alienatio.

Prohibitio a testatore facta de non alienando intra certum tempus includit et alienationem ex testamento, Consil. cons. 153. lib. 2.

Solemnia requisita in alienatione bonorum minoris requiruntur, Rol. cons. 33. lib. 1.

In alienatione rei feudalis sufficit consensus domini ex intervallo, Rol. cons. 97. lib. 1.

Prohibitio alienationis fit quandoque sine causa, quandoque cum causa. ista aut causa duplicitur consideratur et separata ab ipsa re, quae prohibetur alienari, et respectu ipsius rei prohibitae. In 2° casu aliquando expressa, ut si prohibeo alienari talem rem quia fuit mihi ab Imperatore donata, aliquando tacita; ut si prohibeo alienari terminam [illegible] gl. l. quoties ab [illegible] C. de fideic. In 1° etiam casu expressa ut si prohibeo alienari quia volo deuenire ad talem, tacita ut si prohibeo alienari extra familiam [illegible] in l. filiusfam. § diui n° 4. de leg. 1.

Utrum quod prohibita alienari possit hypothecari uel aliter obligari, tradit [illegible] de [illegible] in 3. mem. 2. par. princ. n° 69. et 177.

Prohibitio de non alienando sine causa non ualet. l. filiusfam. § diui de leg. 1 cum concor. [illegible] aut est, quia nullius interest bona non alienari et ubi nullius sit [illegible] interesse, dispositio inanis est. l. 2. § circa [illegible] de doli excep. et quia quando nullus uocatur ad fideicommissum dispositio nulla est. l. [illegible] Paulus de reb. dub. addit. [illegible] alia [illegible] quia [illegible] est consilium istud prohibitionis [illegible] [illegible] et consilium non obligat [illegible] uulgar. [illegible] [illegible] in d° § diui in [illegible] et [illegible] ibidem n° xi. [illegible] [illegible] d. § diui [illegible] addit [illegible] quia causa [illegible] causa et quia dicta [illegible] [illegible] et [illegible] et cos q [illegible] [illegible] et causa et quia [illegible] [illegible] [illegible] consilium [illegible] prohibitio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] si non sit, q° non est consilium, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. cum [illegible] § [illegible] de leg. 2. sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d° n° xi. [illegible] ultimum non obstat, quia uerbum [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] non ad [illegible] [illegible] testator dare talem consilium, sed [illegible] [illegible] consilij cum causa non obligat, [illegible] [illegible] [illegible] consilium, sed [illegible] [illegible] [illegible] consilij cum causa non obligat, [illegible]

causa.

Ut sine ad [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible], ut actus magis ualeat quam pereat, uxta l. quoties de reb. dub. [illegible] [illegible] [illegible] in 2. [illegible] d. § diui n° 1. et [illegible] ibidem n° 15. [illegible] non [illegible] in isto casu quia prohibitio de non alienando est odiosa [illegible] [illegible] non ampliari debet. odium aut consistit in eo quod adimit liberam facultatem disponendi de rebus suis.

[illegible] infra fol. 361.

Antidora:

Obligationes antidorales et obligationes natles[?] quemadmodum ex instinctu
naturae remanent in puris terminis naturalib. non redactae ad necessitatem
contractus, et dr antidorales .i. ad remunerandam donationem faciendam
Gl. in L. sed et si lege[?] §. consuluit in uer. Antidora ff. de pet. hered.
Gl. in L. Ex hoc iure in uer. obligationes ff. de iust. et iur.

Obligatus ad antidora non dr soluere debitum, sed donare. L. si remune:
randi, et L. si uero non remunerandi in princ. ff. mand. ubi Gl.

obligationes antidorales non trahuntur ad heredes. Bar. in L. ambitiosa n.° 4.
ff. de decret. ab. ord. facien. nec in eis dantur fideiussores Jas. in L. Ex hoc
iure n.° 7. ad fi. ff. de iust. et iur.

obligationes antidorales pariunt tres notabiles effectus p.' est, quod licet in
dubio nunquam presumatur donatio. L. cum de in rem uerso[?] § op. licet n.°
quoque presumatur iactare suum. L. cum de indebito. ff. de prbat. tamen an:
tidoralis obligatio facit presumi donationem. L. si uero non remu:
nerandi. §. idem Papinianus. ff. mand.
2.s effectus est, quod obligatus ad antidora tenetur alimentare benefacto:
rem suum, si egeat Gl. in L. fi. in uer. uoluerit. C. de reuoc. donat. in
quo tamen duo casus distinguendi sunt p.s quis fuit affectus magno be:
neficio et tunc resultans inde magna obligatio compellit donata:
rium ad alimentandum donatorem et ita procedit Gl. in d.a L. fi. et facit
L. decurionibus ff. de decurion. si uero modicum sit beneficium non
compellitur donatarius alimentare benefactorem suum Gl. est aurea in c.
quicumque il 2 16. q. 1. et L. si quis a liberis. § fin. et § parens ff. de lib. agn.
3.s effectus est, quod licet donatio, quod licet donatio excedens summam quingentorum
aureorum egeat insinuatione §. aliud[?] inst. donat. L. sancimus[?] § iubemus[?] §. fi.
C. de donat. tamen obligatio antidoralis facit, ut donatio excedens
hanc summam sine insinuatione ualeat. L. Attilius Regulus. ff. de donat.
Gl. L. in tit. C. de iur. dot. et non est, quia ista oblig. antid. recedit a
dispositione iuris com. Dec. in L. si donat.e n.° 9 C. de collat.

donatio ad antidora excedens summam quingentorum aureorum ad hoc ut sine
insinuatione ualeat duo requirit p.° non sufficit allegare narrata
sed debent probari Bar. in L. si sorte[?] ff. de castr. pecul. 2.° requirit, quod
beneficia sint equiualentia donationi excedenti hanc summam c.
relatum[?] de testam. [illegible] §. et id. [illegible] ff. de [illegible] Dec. in L. si do:
nat.e n.° 16. C. de collat. ubi sint beneficia talia, quae pretio numario
estimari non possent, hoc casu non est insinuatio. tex. in L. si fr
ff. de donat. Jas. in L. ex hoc iure n.° 53. ff. de iust. et iur.

Antidora.

Obligatio antidoralis, ut scilicet benefacienti benefaciamus non extat ad heredes,
si q[ui]s n[on] benefecerit Titio, q[ui] non potuerit remunerari, heres eius non tenetur ad
antidora, immo quod plus est, heres non tenetur ad remunerandum, heredes suos ad remu-
nerandum suum benefactorem sequitur Bar. in L. ambitiosa n.° 4. ff. de decret. ab
ord. facien.

Obligatio naturalis, quae dicitur ad antidora duplex est. una quae est redacta ad
praestandi necessitatem, ut in liberto officiales obsequales. ut L. si non fortem §.
libertus. ff. de cond. indeb. alia quae non est redacta ad illam necessitatem,
sed residet in puris cordis laicorum d.t. Bar. in L. ex hoc iure n.° ii.
ff. de iust. et iur. Castr. ibidem in repet. n.° 36. et qui antidoraliter
obligatus solvit ut possit repetere videlicet inf. sub ver. obligatio nat.
antidoraliter obligatus, sol. Effectus aut[em] huius obligationis ultra
praemissos sub ver. obligationes antidorales pariunt[ur] quod alias
et prout est, quod licet donatio regulariter propter ingratitudinem possit revocari. L.
fin. C. de revoc. donat. tamen si est donatio remuneratoria non propter ingratitu-
dinem non potest revocari. L. si ut. § i. ubi gl. aurea. ff. de donat. hoc intel-
ligendum in privato, a principi n. et remuneratoria donatio revocari potest propter in-
gratitudinem Jas. in L. ex hoc iure n.° 54. ff. de iust. et iur.
2.s effectus est, quod licet donatio inter vir. et uxorem non valeat ff.
et C. de donat. inter vir. et uxor. si tamen processerint beneficia, valet
donatio inter eos etc. et ibi not. in L. quod aut. § si vir et uxor ff. de donat.
inter vir. et ux. ita et inter virum, et filium d. in L. si donat. C. de collat.
ubi dicit qua de causa procedat donatio inter coniuges, et donatio inter pat[rem]
et filium. L. donationes, quas parentes. C. de donat. inter vir. et ux.
Item compromissio de dot. quam non recepit ignobilis a nobili uxore sine
dicat viro propter remunerationem quia sup[er] in verb. dos nec. not. d.n. Bar.)
sol. 1. 3.s effectus est, quod licet regulariter princeps non censeatur concedere
aliquid motu proprio, nisi exprimatur, fallit tamen quando concedit aliquid pro re-
muneratione benemeritorum, ut cas. in ver. privilegium nec. privilegium
nunquam sol. 4.s effectus est, quia talis obligatio antidoralis est potens ad
faciendum quod collatio beneficii sit simoniaca. ut puta quod Cardi-
nalis procurant in curia Romana beneficium pro aliquo suo benefacto-
re citat Jas. gl. in c. cum dicat de simonia. sed contra ibi d.t gl. et e
contra quod hoc est verum si cardinalis ab initio promittant alicui beneficium
ut ei remunerent, quia talis promissio est simoniaca, sed si prius remunera-
tus fuit, deinde Cardinalis pro remuneratione procuravit aliquod beneficium, licet
non est simonia. 5.us effectus est, quod licet promissio sine causa peti non
possit, quia obstat exceptio doli. L. 2 § circa. ff. de dol. excep.
tamen si promittatur aliquid propter remunerationem valet talis promissio quia
ista conditio facit causam. L. a Titio. et ibi not. ff. de verb. oblig.
Contra hoc non est lemma quae tractat propter antidoralem obligationem, sed
propter conditionem, qua dummodo impleatur nullam requirit causam ita not. Bar. Jas. Castr.
et Alex. in d. L. a Titio ff. de verb. oblig. 6.s est effectus, quod constitutus potest
de fructibus sui beneficii pro remuneratione alienare. dum tamen appellaverit Brac.

fiera, et sibi intra modum ipsa remunerationis. c. relatum il 2. de test. l.
iubemus la 2. C. de sacrosan. eccl. dixi de fructib. quia dicit Bar.
et Castr. in d. l. iubemus dat, quod et alienari mobilia, non immobilia,
quod dixi dum tamen apparerat intelligi mx. not. per Bar. in l. si fortis ff.
de castr. pec. ut sub. donatio ad antidora, et in l. ambitiosa ff. de decr.
ab ord. fac. 7.us est effectus huius antidoralis obligationis, ut quod relatus
decliq. possit per remunerat. beneficiorum in se collatorum alienari natura feu-
dum et si ad tempus concederat concedi in perpetuum concedere posset. si masculis
tantum et ad feminas. c. i quem. feud. ad fil. pertineat. 8.us est effectus in
transtralitat et ad liberos, qui benemeriti et amicis te donari et si minuatur debita pars patrono,
liberto, quia hoc sine fraude l. unusquisque l. 9. i. si quid in fraud. patr.
dumodo, fiat sine fraude l. unus vel tt l. 9. de [illegible] in fraud. patr.
sed tamen dicit mihi doctor in pr. quia licet sine fraude donaverit filio suo
tamen quod ceteris filijs legitima non remanent itemq. in illa donat. ad sup-
plementum legitimae ceterorum filiorum auth. unde si parens C. de inoff. test. in l.
ex hoc iure § i. de iust. et iur. ubi hunc effectum adducit. sed obscure
dicit rationem diversitatis considerans et nesciunt assignare rationem diversi-
tatis. sed ego puto, salvo tamen semper saniori iudicio, unam ex his assignari
posse. primo quia non adiri debetur legitima patrono a liberto quia a pr. filijs, patrono ex
debetur tamen ex l. dispone, sed filijs et ex l. dispone, et ex iure naturae.
l. cum ratio ff. de bon. dam. nisi dicere, quod et patrono iure naturali debetur
ob beneficium manumissionis. sed tunc ego dicerem, quod verum est, quod ob tale
beneficium naturaliter debetur, sed tamen non est redacta ad necessitatem praestandi illo
iure nati, nisi a l. dispone, at in filijs a iure naturali redacta est ad praesta- *
di necessitatem, unde quoque dicimus quod nec est in filijs redacta est ad necessitatem
praestandi, ideo cogitandum ad hoc * alia et 2.do ratione, non enim dici est posse,
quia in illa auth. immensa facta est attrahatio ideo et si non teneret legitima
alijs filijs posset revocari ut id [illegible] iacta. hic non est [illegible] not.
per Bar. in l. si fortis ff. de castr. pec. in patrono aut ex liberto ad aspra [illegible]
immensas donationis, immo [illegible], nisi se aequales benemeritis amicorum
aliorum et ea revocari posset ut per Bar. in d. l. si forti. licet [illegible] in c.
relatum il 2 de testam. cogita tamen meliorem rationem adducere posses.
9.us effectum affert, [illegible] quod scilicet minor licet ex [illegible]
immobile donari non posset, tamen benemerita posset sed tamen quia non [illegible] [illegible]
vid. ibi per [illegible]. 10.us effectus est quod antidoralis obligationis [illegible] communi[illegible]
[illegible], quasi ex [illegible] furti committitur ut l. si pignori. ff. de fur.
XI.us est effectus, quod talis antidoralis obligatio ex pactum dici non fit quia
contraheretur usura gl. sing. in c. i. et q. 3. in gl. si [illegible] in Clem. i. de
usur. in verb. onera. XII.us effectus est, quod licet donatio propter supervenien-
tiam liberorum revocetur l. si unquam C. de revoc. donat. tamen si fuerit donatio re-
muneratoria non [illegible] revocatur ita tenet Ang. et Lud. Rom.
ut refert [illegible] in d. l. si unquam [illegible] in casu [illegible] de novo i. ex
[illegible], et est intelligenda strictis in donat. [illegible], quae ex mera liberali-
tate procedit. l. donari ff. de donat. cum l. i. sed donatio propter merita non est proprie
donatio patet in d. l. donari. [illegible] l. ad eum ff. de donat. ubi si donas mihi
aliquid quia [illegible] liberaveram a latronibus dicor [illegible] illud ex causa onerosa.

[Vid. gl. in l. si sola. [illegible] de [illegible] posse [illegible] manumissus filio a [illegible] liberto]

xiii. effectus est, quod licet donator non teneatur ultra quam facere potest, si tamen donaverit ob remunerationem tenetur ultra quam convenire. Alex. in l. sunt qui n.° 5. ff. de re iud. et ratio est quia illud beneficium efficitur non ex sua liberalitate processit, sed donat. quia ne vera non est mera liberalitas, sed potius debiti solutio dicitur, quia ut not. ins. tamen ver. donatio ut s. donatio quia ex liberalitate [illegible] Gl. in limitat. xiiii.s effectus est, quia donans ob remunerata licet tradiderit rem, tenetur de euict. Bar. in l. Iulianus § si ff. de ver. oblig. ff. l. idemque § si ff. mand. cum alias donator non teneatur de euict.e, si rem tradiderit donatario. l. Aristo § si ubi Gl. et Bar. ff. de donat. xv.s effectus est, quia gratum remittendo iniurias, facit communi iniurias antecedentes remissas fuisse l. in tempus C. fam. Ercisc. ubi Bal. not. et dicit Iac. in l. ex hoc iure n.° 10. quod si filius qui potest ex sua ingratitudine condendam, et aliud quoque facit ut cum de a pupillat. cogn. postea faciat aliqua notab. gratitudinem non potest amplius excludendam

Limitatur tamen dictus casus unius est, cui actum est remitti, ex [illegible], quia pater remuneraverit, sed cum mortuo eius heredes non sunt obligati, quia beneficium remuneraverit, et ad [illegible] non erant, ut [illegible] in vers. obligatio antidoralis f. 20. § [illegible]

Concessio remuneratoria non dicitur mera donatio, nec liberalitas Rol. cons. 13. n.° 21. lib. 3.

In [illegible] liberi administrationis reducant dotal. L. 1. § 1. ff. [illegible] oblig. possint. L. filiusfam. in princ. ff. de donat. L. contra [illegible] § fi. ff. de [illegible] [illegible] in L. ex [illegible] n.° 3. ff. de [illegible] iur.

Administrator quilibet, ut socius, et [illegible] ad conficiendos libros [illegible], [illegible] [illegible] et in dolo [illegible], et contra eos [illegible] in lit. [illegible] Maccl. [illegible] patroc. c. 8. n.° 1.

Inter administratores [illegible] si a iudice divisa sit administratio non [illegible] [illegible] collega, nisi prius [illegible], et [illegible] sit excussus. L. 3. C. de [illegible] [illegible]

Administrator si non petit cautionem fideicommissi sub conditione relicti, [illegible] ad interesse. L. fi. C. de admin. rerum public. lib. xi.

Cum Civitas administrationem duobus [illegible] mandat, si non separatim [illegible] [illegible], [illegible] obligantur. L. 1. C. quo quisque ord. lib. xi

Contra tutorem aut alium administratorem finito officio non fit executio L. fi. ff. si quis caut. et [illegible] fi. ibi.

Administrator [illegible], potius voluisse [illegible] [illegible], quam administrat. [illegible] suo. L. [illegible] ff. de neg. gest. L. fi. ff. de pet. [illegible] [illegible] de [illegible] art. 35. n.° 30.

Verum post librum ratio[n]um distinxit duas species librorum. Aliqui libri sunt qui
appellantur adversaria, i. tabulae tumultuariae, Il Giornale, et hoc
commune est etiam quod nullam fidem faciat nec pro nec contra, quia dicitur potius fieri ad
memoriam, quam librum ut in L. admonendi sive i n.o 81 in fi. ff. de iureiur.
Bal. in Rub. C. de fid. instr. n.o 33. Menoch. in cons. 226. n.o 20. lib. 3 ubi etiam
L. Aurelius § 1. ff. de lib. leg. in L. una ff. de donat. Verum etiam haec tabulae
liber ad declarationem libri magistralis, si n. in illo aliquid obscurum et
giornali contemporaneum esset, declarari posset per cartella del gior-
nale. Aliqui et libri dicuntur magistrales, et in his dic. quod sive sit auc-
toritate publica confecti, ut puta mercatorum, qui sunt descripti in matricu-
la mercatorum, probant contra scribentem plenam, comm. est opinio ut tenent
Doct. in L. i. C. de edendo in 2. not. et probant pro scribente dicit L. i. L. argentarius
Doct. in L. i. C. de edendo in 2 not. et L. ad ... C. eo. de edendo. L. lucius § tutelae ff. de adm.
ff. de edend. L. ad ... C. de fid. instr. Clem. i. de usur. et ibi Doct. et pro scribente in L.
tut. L. illam C. de fid. instr. ... quod aliquid contra se scripserint. Aut si
vel. § i. C. arbit. tut. ... facit fidem pro scribente, et hoc casu distingui,
2.o fieri an talis liber faciat fidem pro scribente, contra alios ... ut in Notariis,
aut sit auctoritate publica scribendi contra alios ... L. de eo, et L. divus
et huiusmodi ... et tunc non facit fidem pro ... Aut sit auctoritate
ff. ad L. Corn. de fals. Bar. in L. 2. ff. de ... quas ... ut in argentario et mer-
scribendi etiam contra alium, quas ... sed multa concurrunt ...
catori, et tunc fidem facit pro scribente, ... in d.o L. i. in 2 not. C. de edendo. Bar. in
... ut ... iuramentum ... in d.o L. i. ... aliud ... ff. de dot. ... in
L. ... ff. de dot. ... careat ... L. iniurandi C. de rebus cr.
bat, nisi ... ille ... dicit ... dat ... in
quanto magis ... ille ... supplet iuramentum Doct. in L. i. n.o 3. C. de edendo. all.
... eius ... supplet iuramentum ... in cons. 301. incip. ad ... examinandum
... Caster. in cons. 138. ... quibus moriens ... salutis aeternae
in 3. dub. lib. 1. ... quibus moriens ... scripsisset, illud non diligeret ... dubia tamen multi
... aliquid falsi scripsisset ... adduntur in Quind.m ... aeternis ...
est hic limitatio quod a morienti ... imo dicitur in L. si ... § i. ff. ad S.C. Syllan. quod non
... morienti dicenti se fuisse occisum a servo suo, et probare est
... morienti ... Doct. C. de probat. in L. verbo testamenti
... in L. rationes § fi. ... Doct. in L. ... ad Velleian. et Bal. in tit. de
C. de testam. et in L. ... ff. ad Velleian. et Bal. in tit. de
Pac. ... in verb. Vassallus d.o quod non ... moriens ... sanctus
... Basta, et ... Bar. in L. admonendi n.o 21. ff. de iureiur. d.o
quod ... non sufficiunt, nisi alijs adminiculis adiuventur
pro ... L. rationes C. de probat.
2.o requiritur quod liber rationum contineat ... Doct. in d.o L. i. n.o 3. C. de
edendo. et in cons. ... in ... L. admonendi n.o 125. de iureiur. § L. fi.
C. de alim. pup. praestan. et ... quod ... falsitatis ... in
L. si extraneas n.o 8. ff. de cond. caus. data
3.o requiritur quod summa sit modica Doct. in d.o L. i. n.o 3. C. de edendo. Bal. et alii.

in d.a L. admonendi medica aut summa, ubi narra[tio] est indicanda sum[m]a probatur. Quod autem dat doct. tertii et difficultatem probationis per l. rationes ... probat. in d.a L. admonendi n.o 125. et Alex. in cons. per hoc non convenit, quia iste liber non probatur et cum habeat auctoritatem publico illius conficiendi, et ... sed tamen educitur libro rationum privato, ut ... d.a L. rationum.

4.o requiritur quod liber sit ... confectus et conscriptus nec sit inordinatus, ut sit tabula tumultuaria. Bar. in l. 2 C. de annicular. lib. x. et in cons. 150 Alex. in cons. ... n.o 8. ... in l. i. de rationes ff. de edendo. 5.to requiritur ... quod expressa sit causa debiti, alias non probat ... Bar. in l. ... ff. de ... sed hoc ad d.t Bar. ibi, sed d.t ... quod oportet quod sit confessatio quod ille liber rationum sit eius, pro quo probandum ... omnis autem ... quod licet liber rationum non faciat fidem pro scribente ... limitatur, non procedere in parcellis ... quia quae una approbat, ... debet et approbare aliam ... in l. i. ... ff. de edendo ... in d.a L. admonendi n.o 129 ff. de iureiur. Bar. in l. ... nummularios ff. de edendo ... Mascard. de prob. lib. 2. ... cum seq.

Vid. plenius Mascard. de prob. ... 2.o limitatur non procedere, quando liber continet multas ... quas ... plures esse probatas, et ... per testes ... per scripturas pub. ... et aliis non ... fides adhiberi debet et ... plures aliis non ... confessatio ... et pro aliis parcellis ... in ... actionibus 13. ... in tertia ... d.e ... et in ... quo ... an credatur ... in L. admonendi n.o 128 ff. de iureiur. fundamentum ... C. de ... ubi doct. declarant, quod quando sunt plura in uno ... falsum, reliqua et ... falsa, et e contrario quando plura reperiuntur vera, reliqua etiam ... vera ... parcellis ... quando ... et individuitatem, quia ... probas, ut una probata vera, reliquae ... vera praesumantur. Nec ob. quod dicatur a ... in c. 2. col. 5. de fid. instr. et ... in L. admonendi n.o 125. de iureiur. quod hoc non est verum, quia dicta materia ... L. ... ff. de ... dispon. ... quando directo ordinatur ... ut d.t ... in L. nemo ... n.o 27 ... ff. de leg. i. quod non est in casu nostro, in quo non tollitur probatio in totum, ut tollitur in d.t L. ... sed tantum dicimus quod ... praesumptio, contra quam ... admittitur probatio. Nec obstat quod dicatur in separatis uno vero dato, aliud datur falsum. et est contra, quia nos ... in ... et individuis, sumus in separatis, ... quia ... nos ... ex eo ... quod ... plures partes ... probas non ... dicuntur separata ... separata quando erant ... diversas personas, non ... plures partitus ... eadem personas ... per una ... partita, et clausula, et ... etc.

liber ... diversa manu, et ... suspicionem ... non ... et hoc talis suspicio in civilibus sufficit ad ... fidem ... Menoch. cons. 23. ... n.o 11.

Libris rationum privatis mercatorum fides adhibetur ex concurrentibus primo quod sit homo legalis et talis reputetur. 2.° quod sua manu libros scripserit 3.° si veritati scripturae convenient. 4.° si causa in scriptura subiuncta sit. 5.° si aliquid contra se in eodem libro scripserit. 6.° si ex verisimilibus circumstantijs presumi possit. et ulterius quod per eum scriptum fuerit cum ita articulari et probari debeat ad faciendam fidem libris rationum Gud. (?) Saf. q. 441. Rol. cons. 92. n.° 6. l.° 3.

Particulares libri in possessorio iudicio probant prescribatur contra notatos in eis [illegible] in tit. de instrum. edit. et nunc dicendum Bert. q. 105. col. 2. [illegible] et pro dicto et [illegible] n.° 50. uel si qualiter, et ibi dicitur in cons. 39. n.° 19. 20. l.° 4.

libro rationum viri nobilis statur pro se contra alios, dicitur cons. 60. n.° 33 uel. 3.° sicut eius iuramento statur ubi aliorum ad stantem Abb. in c. cum . [illegible] de [illegible] Rimin. Iun. cons. 583. n.° 1. l.° 3. — [margin:] sit cons. 39 n.° 21 l.° 4

liber quomodo probet tradit Rimin. iun. cons. 432. l.° 4.

Vaneggiando (?) alioru[m] negotia gerit. tenetur rationes reddere, nam tutor curator socius, [illegible] frater mater, filius capitulum si eorum vacavit negotia gessit, et minor si administravit, Menoch. de Arb. lib. 2. casu 200 in prine.
In primo satis est, si reddat rationem suo libro Corn. cons. 24. in fi. vol. 1. Gabr. cons. 140. n.° 3. l.° 2.

De probatione animi ex [illegible] libros Aelinij (?) Dec. Cassan. cons. 15. 18.

Rationes ut recte reddantur continuantur, quomodo reddi debeant, cum id difficillime iudicis arbitrio relinquatur tradit Menoch. de arb. l.° 2. casu 200. n.° 10. Dicit igitur rationes reddens debet exhibere rationes scriptas in suis codicibus ad aut in [illegible], et si [illegible] et [illegible], ad eum [illegible] giornale exhibebit. 2.° data cum acceptis conferantur 3.° debet solvere quod apud eum reliquum fuerit. 4.° [illegible] solutionis eius [illegible] [illegible] et [illegible] administratas [illegible] ex integro reddi debet, ad [illegible]. 7.° reddi [illegible] debet et [illegible] quod [illegible] fuerit omissa. 8.° [illegible] scrupulosa [illegible] ad [illegible] additio [illegible], nam sumptus bona fide facti admittendi [illegible], et in [illegible] minima [illegible] [illegible] ad debet; 9.° [illegible] potuit calculator, quod fit debitum cum [illegible] expensam et [illegible] [illegible] [illegible] uni alteri. 10.° [illegible] debet ut [illegible] nobilitis [illegible], [illegible] ad [illegible] ad [illegible] calculum. et hoc magis procedit post [illegible], et [illegible] ad [illegible] [illegible], [illegible] totius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[margin:] rationes reddere quis [illegible] [illegible] Cast. Calvi. millelog. 73.

[margin:] Rationes quomodo reddi debeant, Rol. cons. 152 l.° 3.

tionis, et dolus venit ad [illegible] ex [illegible], sic Menoch. in l. d. casu 209.

Verba dari librum computum important reddi[illegible] rationem, Rol. cons. 4. n.o [illegible] l.o 4.

Liber rationum recte tunc conscribi dicitur, quando in ordine [illegible] quod in singulos annos, menses, et dies [illegible] quod [illegible] quod impensum, quis, causa, cui datum, a quo fundo [illegible] ceptum, a quo colono. atque ita [illegible] omnia diligenter describuntur, Menoch. d. arb. casu 209 n.o 20.

Item libro privato [illegible] in [illegible] [illegible] legalis [illegible] [illegible] facit talis [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] Soc. [illegible] cons. [illegible] n.o 3. l.o 2. [illegible] cons. 158. n.o 1 dicit quod liber rationum [illegible] [illegible] facit, [illegible] nostrum [illegible] And. Gail. prac. obser. l.o 2. obser. 43. n.o 6. Rimin. iun. cons. 506. n.o 17. l.o 5.

[illegible] mors [illegible] [illegible] cons. 39. n.o 20. l.o 4. [illegible] l.o [illegible] [illegible] n.o 29.

Particulae debiti, vel crediti, quae scriptae sunt in [illegible] ad librum magistralem [illegible] [illegible] a scribente revocari, quando ille per quem fuerunt scriptae [illegible] sciuit, quod [illegible] et quando sciuit, et [illegible] acceptauit. Menoch. cons. 296. n.o 10. 94. 95. l.o 3.

[illegible] ad credendum iuramento [illegible], vel casu amisisset librum rationum, ita [illegible] iuramento [illegible] affirmantes. se ad [illegible] librum rationum [illegible] tutoris, Menoch. cons. 354. l.o 4.

Licet ex consuetudine vel statuto [illegible] [illegible] libris mercatorum; [illegible] intelligi iudicis arbitrio, Alba cons. 95.

[illegible] quomodo reddi debeant Bal. cons. 152. l.o 3. Rimin. iun. cons. 338. l.o 3. et [illegible] ratione reddenda per tutores, aut alios administratores [illegible] Rol. cons. 49. l.o 1.

[illegible] semel, et plures reddi [illegible] si [illegible] allicit, iterum reddi debent Rimin. iun. cons. 338. l.o 3.

In novat.e rec. manet prior hypotheca ad omnes. Azin. dix. vent. l. 7 cap. 42.

In novat.e vid. loc. in. cōs. 21. l.o 1.

Novatio fit et hodie vbi exceptionis licet ad dicas sensus comm. Cum. a qua recedendum non e, dec. cōs. 400. in, h. Corn. cōs. 33 l.o 2. soc. i. l. 1 in fructu. 4. d. in. ib. com. cōs. 121 l.o 1. n.o cōs. 64. n.o l.o 3. Rom. cōs. 121. Bar. in l. pe. col. 4. d. Ru. stip. in l. pecuniā. laz in fi. 4 n. cent. plt.

Etiam hodie inducitur novatio lex ad dicas ob incompatibilitatem contractuum, sensus Bal. in l. 1. C. d. novat. f. Alex. l. pe. 4. d. V. stip. dec. cōs. 400. n.o 9. cōs. 483. n.o 6 cōs. 564 n.o 4. et tunc novatio nec a recv. ac cōs. 564. n.o 14. 15. in l. pacta novissima i. 2. C. d. pac. Bal. cōs. 313. n.o 4. l.o 1

Emi 18.

[illegible]

Livellum

Nunquid livella sint licita? puta do tibi centum aureos pro quibus mihi tu solvas singulis annis quinque [illegible] secundum [illegible] per illud [illegible] in [illegible] usurarum inexpressum [illegible] quae sapit usuram, est tamen dicendum licita, quia tam multi [illegible] qui tradit, esse illicita, quae sapit usuram, et infallibile. Concludendo [illegible] licenter [illegible] [illegible] puernas [illegible] certum, et infallibile. Concludendo tamen dicendum, si putantur tales contractus esse licitos, maxime si id in Civitate soleat fieri per graves et bonos viros per Gl. in l. 3. § si [illegible] de eo quod certo loco ita [illegible] in l. cunctos populos 2. lect. n.º 41. C. de sum. Trin. et fid. Cath.

Est et aliud genus livelli similiter in [illegible] [illegible] [illegible] fundum pro mille florenis, pro quo [illegible] tu mihi solvis L. florenos in anno ad rationem quinque per cent.º [illegible] multa Consil. in [illegible] de simul. contractuum [illegible] meminit in 5.º casu princip. meminit et Gl. in auth. in [illegible] in [illegible] C. de sacrosan. Eccl. et Gl. in L. si [illegible] § si de vectigalibus [illegible] ff. de dam. infec. ubi Alex. n.º 38. et seqq.

Natura livelli [illegible] in [illegible] [illegible] Alex. in L. si [illegible] § si de vectigalibus n.º 40. de dam. infec.

Quod licita sit, et non contra livelli [illegible] obligando aliquam possessionem [illegible] [illegible] per cautionem [illegible] in [illegible] de empt. et vend. Cui addo, quod de more in hac Patria livella hoc modo fieri consueverunt in huiusmodi contractibus, et semper apponitur Clausula contra tenentes et possidentes, et clausula constituti, quo casu si livellum non solvatur, potest [illegible] et executio fieri contra tenentes et possidentes bona obligata [illegible] ut illius clausulae, potest auctoritate possessio illius bonis [illegible] [illegible] ex codice L. fi. C. de aegr. poss. [illegible] Pap. in for. [illegible] lib. in [illegible] [illegible] in Gl. [illegible] n.º 8. de qua clausula [illegible] [illegible] Hypoth. in Gl. [illegible] Bar. in L. 3. C. de [illegible] col. 3. Mars. sing. 158. Bal. cons. 19. [illegible] s. q. 6. Bar. in L. 3. C. de [illegible] col. 3 [illegible] n.º 31. [illegible] et ibi de medio concludendi in hac actione [illegible] L. fi. n.º 34. aut [illegible] [illegible] debitum solvi. Et tandem [illegible] [illegible] poss. [illegible] 14. ubi [illegible] [illegible] ponit.

Natura livellorum [illegible] [illegible] col. 48. n.º 8. [illegible]

Quod livella esse licita sint, et qui [illegible] in p.º et 2.º [illegible] lat. tradit Covarruvias [illegible] lib. 3. cap. 1. ubi adversus plures [illegible] opinionem [illegible] [illegible] annuus redditus constitui possit [illegible] [illegible] quae est [illegible] possessio [illegible] immobili absque [illegible] [illegible] et peccato quinimo ibi n.º 5. [illegible] hypothecaria [illegible] [illegible] cautionem [illegible] redditus anni [illegible] livelli [illegible] aliquo [illegible] [illegible] [illegible] alijs hypothecis, [illegible] in alijs [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hypothecaria [illegible] [illegible] exceptionem auth. hoc si debitor C. de pig. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] annuus redditus [illegible] constitutus [illegible] potuit ad [illegible] solutionem, et nulla facta, nec [illegible] excus=

[illegible] licita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

novi, sive tamen sibi succed. prior creditor et sic, qa in ius quoddam super ipso feudo constitui tam onus illius feudi, quod transeat in quemcumque possessorem et in quolibet et singularis successor, qui feudum possideat, cogendus erit semper reddere solutionem, ac tamen omissa obligatione cautione ipsius recognoscenti, ut dominum illius cuius qui feudi annuum reddere ex ca. 2. hic eleganter Covarr. var. resol. l. 3 cap. 7 n. 6.

De redditu annuo redimibili a communi constituto, in subveniendo necessitatibus suis tractat Gasp. Caballi. millesim. ... 302.

Bona concessa in livellum perpetuum cum licentia alienandi illa in quascumque personas possunt, ut Principes et Duces possint constituere ad commendam et tradere ad quoscumque heredes et haeredes. Menoch. cons. 216. l. 3.

Lex Veneta de praescript. 50 annorum in bonis quae sunt livelli possidenda, ac de bonis ecclesiasticis 40 annorum spatio praescribendis, interpretatur, Menoch. cons. 281 l. 3.

Livellum ad X. f. c. possessionis etc. et illicitum maxime accedente, quod bona, super quibus fuit constitutum longe plus excedunt capitale livelli, Menoch. cons. 445. l. 5.

Cui tradit solutionem per quotannis donec solvat censum non ad fit ad solvendum censum, Decia. cons. 17. vol. 2.

Si solutionem tamen sit livellarius et edificium sit aedificantis et per solutionis cessationem revertitur ad dominum, aedificium non amittit, Bal. cons. 134. l. 5.

De livello tractat per Castrol. cons. 9. in 2. vol. civil.

Arrogator qui arrogat ubi impuberem debet satisdari, et cavere tabellioni, se restituturum dicto casu ad eos pervenerint de suis bonis arrogati eis qui fuissent successuri, si arrogatus non fuisset, si moriatur impubes in aetate pupillari. l. ad n. atr. l. his verbis ff. de adopt. § cum aut. inst. de adopt. Et hoc est specialis ratio quare ad substitutionem pupillariter filio arrogato non pertineat bona filii arrogati, sed duntaxat bona ipsius testantis qui arrogavit, de quo in l. sed si plures § in arrogato ff. de vulg. et pup. et Bar. in l. centurio in opp. 2. § eo. de vulg.

Utrum interpositio decreti in arrogatione sit mixti imperii, vel potestatis? Et verior est eorum opinio qui affirmavit, esse solius potestatis, inter quos Corras. in l. imperium n.º 13. de iurisd. om. iud. ea ratione quod soli Principi reservatur l. 2. de adop. § cum aut. § illud inst. de adop. ubi non copiis Princeps arrogationem dare facere, sive decretum interponere, sed id totum positum est in sua voluntate et potestate. Nec inter partes lex dicitur, sed ipse Princeps partibus ita volentibus arrogationem facit. veniturque Princeps loco pop. Rom. qui arrogationes ipsas facere solebat. l. 2. in princ. C. de adopt. comprobat Gell. lib. 2. noct. Attic. cap. 19. et ita firmavit Menoch. in resp. dicto l. imperium q. 20. licet Bar. ibi n.º 14. Purpur. n.º 202. Ale. n.º 183. concludat esse mixti imperii; ex eo sola ratione, quod soli Principi reservetur.

Donatio inter virum et uxorem regulariter valet, et omnino, et in totum prohibi- tae; ratio prohibitionis triplex, ne bonis invicem spoliarentur donationibus ad tempus, ac matrimonia essent venalia, et denique ne amor coniugalis muneribus et pretio conciliaretur, sed benevolentia L. 1. 2. 3. ff. de donat. int. vir. et ux. cessantibus ergo his causis, quod ad una redonat, ne sic [illegible] pauperior, ac eius pinguis locupletior efficeretur, donatio valebit L. si sponsus. § circa ff. eo. Et ideo prohibita est donatio inter personas sub eius- dem potestate constitutas, quando pater mariti non est donat. uxori filii sui, nec uxor illi. L. 3. § q in eius d. ff. eo. valet tamen donatio inter virum et uxorem, si beneficia continuat, ut late [illegible] 20. § quarta. obligatio ratis)

Ad firmandum donationem inter vir. et ux. vid. Cepol. in caut. 112

Confirmatur autem etiam donatio per mortem subsecutam donatoris. L. donationes, quas [illegible] et don. inter vir. et ux. et retrotrahitur ad illud tempus, quo collata fuit, sed retrotrahitur quo ad fructus, non quo ad dominium Bar. in l. sub cond. de solut. legatis, [illegible] in auth. ex testamento col. 4. C. de collat. contra tamen tenet tex. in l. illud n.° 6. C. de collat. quia tex. d. l. donationes generaliter loquitur, quod confirmatio refertur ad illud tempus quo donatio conscripta est et tex. ibi adducit [illegible] de ratificat. quod retrotrahitur ad omnia l. fi. ad Maced. et non est retrotrahi quo ad fructus quia etiam retro- trahatur quoad dominium, quia acquisitio fructuum causatur a dominio [illegible] in l. 1. in princ. col. 3. de acqu. poss. Sed tamen advertendum, quod retrotrahi non est ullo pacto quo ad dominium, quia extranei ad quod est mutabile, et ita procedit tex. l. fi. ad Maced. Hanc rationem ponit Bar. in d. l. sub conditione.

ad 2.m respondeo, quod etiam in adventitiis pater pro [illegible] acquisitio fructuum, et tamen pater [illegible] est [illegible] L. cum oportet. C. de bon. que lib.

Ad illud quod dicitur, quod donatio inter virum et uxorem confirmatur morte adveniente, quia locum est, quando in vita traditio vera fuit subsecuta Castr. cons. 163. n.° 25. l.° 2.

Donatio inter v. et ux. collata post ~~mortem~~ tempus soluti matrimonii valet Alba cons. 4. n.° 16.

Donatio mutua inter coniuges [illegible] Gasp. Caball. millelog. 479

Donatio inter v. et ux. iurata valet, et est comm. opinio. Rol. cons. 11 in princ. vol. 1. q addit, quod non irritatur ob mortem donatarij praedecessoris do- nanti Bal. tamen in cons. 29. l.° 3. et dec. cons. 536. n.° 1 dicit quod donatio facta a marito uxori tacitam habet conditionem, si uxor supervivat marito, ideo si uxor donataria decedat marito talis donatio resolvitur per tex. l. a marito ff. de donat. inter vir. et ux.

Si cedens agat contra debitorem pot ei a debitore obijci, quod debitum alteri cessit Guid. Pap. q. 530. 561. n.o 62.

Qui cedit iura, quae competunt, licet ullo modo dicat, non tenetur cessionario. l. qui in venditione cum tribus seqq. ff. de haered. vel act. vend. Alex. cons. 93. n.o 2. vol. 4.

Quidquid est transmissibile est cessionabile, et valet dicere, aggravabit in tantum hoc pendit, ut si dicat, quod transmitti non potest, nec cedi potest. l. ex pluribus ff. de adm. tut. Ias. in l. i. n.o 2. ff. sol. mat. in l. licet.

Cessionarius debitor patitur non solvendo, post conventionem cedentis, quod debitor bis solvat tribus casibus 1.o quando cessionarius debitum et liberatus cum debitore. 2.o quando debitor cepit solvere 3.o quando cessionarius denunciavit debitori, ne solveret cedenti. l. 3. C. de novat.

Cessi tibi meum debitorem, tu denuncias illi, ne amplius mihi, sed tibi solvat, quamquam non tenetur tibi fidem adhibere, nec tenetur tibi credere, nisi cum cessionem facias ostendendo scripturam, et instrumentum cessionis, et quod plus est tenens ei dare exemplum dicti instrumenti cessionis Bar. in l. i. in prin. n.o 20. in l. ne solvi. t. monit. ff. de no. oper. nunciat. casus est in Clem. causam de election. in c. contingit, de fide instr.

Cessionis beneficium ad quod introductum fuerit, et alia de cessione vide Menoch. de arb. casu 183.

Cessio iurium nihil operatur, nisi appareat de iure concedentis Alex. cons. 187. n.o 5. l.o 2. Rima. Sen. cons. 366 n.o 1. l.o 2.

Cedentis instrumentum ad favorem cessionarij non sufficit, quando non interest, quod si nihil non interest, valet iudicis arbitrio. cons. ipsum accedat admittitur Menoch. de arb. casu 473.

Cedentis confessio post ipsam factam cessionem non valet ad praeiudicium cessionarij Hol. multos referens cons. 58. n.o 15. l.o 2.

Tertius possessor solvens potioribus creditoribus, potest sibi fieri cessionem iurium et post factam ipsam solutionem, Ibid. cons. 446.

De consuetudine postquam confessi fuerint nomine meo creditori meo, et creditor acceptavit ego ipso iure liberatus. Affl. Dec. 353

Cessio.

Cum ius, et actiones per creditores contra alios cedunt, cedi debet tale ius, quale est apud eum et ideo in solidum contra quemlibet Bal. in L. si divisa C. locati in addit.

Cessionario et procuratori et in rem suam obstat dicta exceptio, qui cedens, quem principali L. si [illegible] exceptio rei iud. Gabr. cons. 155. n° 1. lib. 1.

Filiusfam. cedendo bonis non cedere peculio castrensi quasi castrensi, quadius [illegible] L. cum [illegible] C. qui bon. ced. poss. Alex. in L. si filia § si de castrensi n° 49. et ibi eam [illegible].

Qui bonis semel cessit, iterum conveniri potest, et si [illegible] ad pinguiorem fortunam pervenerit non tenetur Guid. Pap. decis. 343.

Beneficium cessionis bonorum conceditur debitori confitenti debitum et post sententiam Rol. cons. 1. n° 6. lib. 2.

Cessio bonorum fieri non debet modo ignominioso percutiendo lapidem cum clunibus, nec statutum id disponens, servari debet, quia contra bonos mores Rol. cons. 1. n° 9. lib. 2.

Ille, qui cessit bonis suis, si postea ad meliorem fortunam pervenerit, et bene: ficium cessionis, ut non possit in solidum a creditoribus suis conveniri, sed dumtaxat in quantum facere potest, i. detracto ne egeat. § fi. inst. de act. limitatur tamen per Ias. loc. eo. § ut procedat cum creditori: bus, qui erant creditores tempore cessionis, cum iis non qui post pinguio: rem fortunam, facti sunt creditores in solidum conveniri L. 4 ff. cod.

Cessionis beneficium non est locum in eo, qui bona sua in fraudem alienavit, hoc non eam si ad pinguiorem fortunam pervenerit in solidum conveniri, quamvis non [illegible] nisi in quantum facere potest Ias. § fi. inst. de act. n° 5.

Cessionis beneficium non habet locum in eo qui post bellum bonis suis spoliatus fuit, arg. a maiori § fi. inst. de act.

Qui cedit bonis [illegible] bona sua [illegible], [illegible] [illegible] non [illegible] perdit hoc beneficium cessionis Bar. in L. [illegible] de cess. bon.

Cedens bonis [illegible] [illegible] debitor [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] de cess. bon. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ias. in § fi. n° [illegible] inst. de act. [illegible] [illegible] ad fi.

Cedenti bonis sua debet auferri [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] et debeat

nudus remanere, ut l. in l. pe. ff. de cess. bon. ita ut ei dicant quod ubicumque ibi dixit. Contrarium tamen tenet Bar. in d. l. fe. quia et damnatus ad vestes vestis relinquitur, ut ipse ait

Cedens bonis retinet prohibita alienari, usufructus, feudum et emphyteusim Ecclesiasticam, sive secularem, non tamen ex commoditatibus las s. fi. n.o 27. inst. de act.

Cessio bonorum non debet fieri solemnitate indecenti, puta ut praeteritas lapis cum natibus, ut nonnullis statutis cavetur, quia ipse statuta non tenent cum sint contra bonos mores eo quod illa solemnitas et turpitudo exempli, et oculus inducit ad infirmitatem. Glo. tex. moralis in l. cum suppraecinatus. C. de re mil. lib. 12.

Exceptio cessionis bonorum, quae competit non tenenti, non competit fideiussori, et ratio, quia fideiussores eo dantur, ut suppleant defectum sui principalis cum non amplius solvendo est. Glo. s. fi. inst. de replicatione.

Cessio cedentis nocet cessionario quocumque cessionarius, et etiam requisitum cum cedente, ut in l. cons. 21. l.o 1.

Cui valet cessio bonis potest iterum cedere ad praeiudicium cessionis, ut supra cons. 193. l.o 2.

Exceptio cedendarum actionum potest opponi etiam in executione sententiae, et a generali renunciatione non tollitur, Dec. cons. 446. l.o 2.

~~[illegible]~~

[illegible]
[illegible]
19
66
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Commodatum.

Solum species comodantur, non quantitates, nisi sit quantitas ut species, puta pecunia exhibenda in tali nacupio [illegible] d. act. §. in bonae fidei in uer. depositi

Comodatum in hoc differt a precario, quia precarium fit ad indeterminatum usum, et fit ad uoluntatem concedentis. C. [illegible] ex d. precario. comodatum uero fit ad certum, et determinatum usum, et gratuitum esse debet. L. si non certis in specierum. ff. d. precario uer. §. si cui unum bonum, et debet fieri certo inspiciendo. ff. d. precario uer. §. si cui unum bonum, et debet fieri certo tacito uel tacito nam si conuentio facta sit ad certum et in tempore expresso uel tacito nam si conuentio, facta sit ad certum et in determinatum usum et ut precarium. L. lucius. ff. d. donat. Commodatum aut reuocari non potest, nisi usu finito. L. in comodato §. sicut. ff. comod. c. i. ex eo. sufficit tamen quod tantum tempus elapsum sit, quod potuerit co-modatarius efficere usum suum, ut et si per aliquod impedimentum usus non sit, non impedit reuocatio. bar. in d. L. in comodato §. sicut n. 6. Menoch. d. arb. l° 2. casu 23.

In comodato quando ueniat culpa, et quomodo, dic, quod aut fit gratia co-modatarij tantum, prout communiter fieri solet, et tunc uenit et leuissima. §. item is cui res. Inst. quib. mod. re contrah. oblig. L. in rebus. ff. comodati. L. si ut certo. §. nunc uidendum. ff. eo. c. i. ex eo. aut fit gratia comodantis tantum, et tunc non uenit, nisi dolus et lata culpa d. L. si ut certo §. iterum aut fit gratia utriusque, et tunc non uenit leuissima. L. in rebus §. hoc ita. ff. eo.

Si res comodata deterior fit in eo usu, ad quem comodata fuit nulla interueniente culpa, comodatarius non tenetur. L. si ff. ~~mand~~ comod.

Res comodata si per idoneum nuntium remittatur ad comodantem, et casu aliquo amittatur, non tenetur comodatarius L. argentum. ff. comod.

Comodatarius regulariter et communiter non tenetur d casu fortuito. L. co-tractus. ff. d. reg. iur. L. in rebus. l. si ut certo. §. nunc uidendum. ff. comod. fallit aut in tribus p° quando culpa precessit casum, culpa scilicet ad casum ordinata. §. item is cui res. Inst. quib. mod. re contrah. oblig. 2° quando fuit in mora L. quod te ff. si cert. pet. 3° quando partes inter se conuenerunt, quod contractus ex conuentione legem accipiat. L. contractus d. reg. iur. L. i. §. si conuenit. ff. depositi.

Non possunt partes pacisci ut non ueniat dolus in comodato quia pactum nihil ualet d. L. contractus, et L. i. §. illud ff. depositi.

Commodatum.

Si probas equum tibi cōmodatum mortuum ratione in itinere, et si probas et illud eorum, q tibi fuit cōmodatus ex labore et alijs cadis causa [illegible] 2 in ff. C. de tab.

Qui cōmodavit amico arma cum quibus captus fuit inimicus a bargello, et ob id Bargellus arma habuit, potest vindicare arma [illegible] a Bargello, si ad actum illicitum cōmodavit [illegible] decis. 31 n. 1.

Cōmodatarius equo, alia ve re cōmodata ad alium usum quam sibi fuit cōmodata, ut ultra quam utilis fuerit, furti tenetur l. q iumenta ff. de furtis. [illegible] tamen non procedit quotiescumque cōmodatarius credidit domino id non displicere [illegible] l. [illegible] ff. de fur. Casu vero quo credulitas probabilis dicatur, iudicis arbitrio relinquitur, q considerabit qualitatem personarum an amicus, curialis vel sit [illegible] liberalis sit cōmodans, et quantitas magna an parva sit, ad illum usum apta, ut ad Marcel. arb. iud. lib. 2 casu 298.

Si concedatur facultas libere utendi equo ad usum belli, et equus moriatur in bello, periculo cōmodantis moritur. Alba cons. 104.

Ætatis venia masculis conceditur in XX. anno, foeminis vero in XVIII. l. 2. C. de his q. ven. ætat. impet. Et est de. quod minor 25. annis non potest alienare sed obligare propria bona sine decreto. l. magis puto ff. de rebus eor. et tot. tit. C. de præd. min. Si tamen veniam ætatis impetraverit, potest obligare et alienare, non tamen absolute. Ideo Menoch. in consil. l. imperium ff. de iurisd. tres casus distinguebat. Primus quando simpliciter fuit concessa venia ætatis, et tunc sine decreto alienare non potest, sed tantum administratione l. eos. C. de his q. ven. ætat. imp. ubi gl. ita dicit Corn. cons. 108. n.º 8. l.º 3. Et potest in. dici debet, quod possit alienare sicut Corn. cons. 108. n.º 8. l.º 3. ex fundo labeone. per hoc consilio de iniur. quia est notatur in gl. l. idem a fundo labeone. per hoc consilio de iniur.
2.us est casus, quando conceditur venia, ut possit certa bona obligare, et alienare, et tunc non est opus alio decreto l. 2. quando decreto obligare et alienare, et tunc non est opus alio decreto. l. fi. C. de his q. ven. ætat. imp. ita non est, et ita intelligi debet tex. l. fi. C. de his q. ven. ætat. imp. ita Alex. in l. non est n.º 11. 12. de iurisd. om. iud. 3.us casus est, quando Princeps concedit hanc veniam verbis generalibus, ut si dicat in omnibus, et per omnia volumus eum censeri maiorem, et tunc sine decreto alio potest bona omnia alienare. l. fi. C. de his q. ven. ætat. sic declarat Corn. in cons. 108. n.º 8. Aun. in cons. 126. n.º 5. l.º 5. Et testatur Menoch. Pontifex max. dispensavit aliquem non plene habuisse de facto. Pontifex max. dispensavit aliquem non plene n.º ætatis cum in curatis de elect. ut promoveri possit, sic voluntat et distrahere bona Ecclesiæ, quietum fuit a bello utrum posset, et est quod non est gl. in c. ca ratione de ætat. et qual. et in b. q. 4. Io. Baptista Iunius Vicen. in cons. 282. l.º 2. n.º 2.

Utrum concedere veniam ætatis sit meri imperii, vel mixti. Tres sunt opin. prima est comm. est Bar. in l. imperium n.º 17. de iurisd. om. iud. esse mixti imperii, sed sumi potest ibid. n.º 21. Luc. n.º 54. Cur. iun. n.º 104. Purpur. n.º 191. sed Menoch. in d.a l. imperium in § 9. dicit quod nullo iure probatur, quia nullus dicit, nec animadvertit, ita quod non est mixti imperii, nec est verum, quod dicatur ex officio iudicis nobili. et quia respondit dispositionem Bar. de mixto imperio. 2.a fuit Bal. in d.a L. imperium col. 3. esse meri imperii: sed ridicula est. 3.a fuit opin. contra. Alc. in d.a L. imperium n.º 181 Coras. n.º 33. esse simplicis potestatis, et facultatis, et probatur, non est meri imperii, quia nulla inest animadversio, non est mixti, quia nulla est iurisdictio iuncta cum imperio mero, non est iurisdictionis, quia non ius dicit quo a suffragio ceatt partium continuatur, restat quod sit potestatis quod probatur L. 2. C. de his q. ven. ætat. in fi. dum dicit, quod spectat ad clementiam solius Principis.

[illegible]

Compensatio est debiti et crediti ad invicem ab utraque parte inter se contrahentes contributio, ut o in summa eo. tit. l. i ff. de compensat.

Compensationis non est lex, quod ideo necessaria compensatio est, quia interest nostra potius non solvere, quam solutum repetere. l. 3. ff. de compensat.

Species ad speciem non fit compensatio, sed tantum in quantitatibus, et solidis solum fit compensatio. l. si constat. C. de compen. l. si convenerit la 2. in prin. ff. de pign. act.

Compensatio nihil aliud est quam retentio. l. ob negotium ff. de compensat.

Compensatio est fundata super aequitate. l. in rem ff. de compen.

Debitum naturale fit cum debito efficaci compensatio. l. etiam ff. de compensat. et non est, quia debitum naturale si solvatur retineri potest l. nates ff. de act. et oblig. si fit retineri, ergo potest fieri compensatio, quia compensatio nihil aliud est, quam retentio. l. ob negotium ff. de compensat.

Compensatur est petenti l. amplius non petiit ff. rem rat. hab. ideo si fiat pactum de non petendo non poterit opponere compensationem, quia videtur petere.

Et dicit esse tuis in vers. de specie ad speciem] citius compensationem non fieri de specie ad quantitatem per l. si convenerit, et l. si cautio de compen. sic verum est in compensat. quae debet fieri in iudicio partium invita, secus est in compensat. quae debet fieri ex praesumpta voluntate testatoris ut in compensando legatum cum debito testamento, non est, quia in ultimis voluntatibus compensatio non regulatur iure naturali compensationis, quia fit de speciebus, ut ad quantitatem l. quid non militabat §. i. ubi glo. ff. de lega. iure facit etc. in l. creditorem, in l. cum ab uno, in l. cum pro. §. cum pro fideic. ut de etc. in l. creditorem, in l. cum ab uno in familia §. sed si uno de leg. 2. dicit quod in leg. 2. et gl. in l. nam in familia §. sed si uno de leg. 2. dic. quod in ulti. voluntate compensatio impropria est. de his fit allegatur in auth. praesenti nullo x i um. cur. et ux.

Compensatio potest opponi etiam cessionario, quia loco solutionis est, Guid. Pap. q. 56. fol. 9r. cons. 101. l. 2 nu. i. dicens, quod exceptio compensa. potest opponi creditori, opponi potest etiam cessionario, quia ista exceptionis potest opponi cedenti, opponi potest etiam cessionario, quia ista exceptio est in rem, non personalis.

Compensatio illiquidi ad liquidum non procedit. l. ul. C. de compens. sed tamen medio tempore opponi illiquidi ad illud liquidandum admittitur docet in d. l. ul. ad liquidandum actor. solet concedi tempus duorum mensium iuxta Bar. in l. aufertur §. quid compensationem ff. de iur. fis. et Alex. cons. 94.

n.° 3. cons. 95. n.° 4. vol. 4. sensu aut aliorum opera quod facit Cy. Bal. et Al. arbitrio iudicis relinquit, de quo vide Tiraq. de retrac. lignag. § 3. gl. 3. n.° 11. Rol. cons. 17. n.° 14. vol. 1. et cum quod dixi omnia refertur Menoch. l.° 2. de arb. casu 17.

Compensatio de specie ad quantitatem non admittitur et est cas. ludou. dec. 15. n.° 6.

Qui promisit soluere cum iuramento non potest opponere compensationem, quia peccaret non solum in penali debitore, qui iurauit, sed et in eius heredibus, ludou. decis. 15. n.° 7. 8.

Qui retinet per vim possessionem alicuius non potest compensationem opponere L. fi. in fi. C. de compen. ludou. decis. 15. n.° 11.

Tacita inducitur compensatio ad euitandum cursum usurarum, et ad euitandam caducitatem, Surd. de alim. tit. 1. q. 42. n.° 38. Aymon. cons. 107. n.° 2. l.° 2.

Compensatio alimentorum cum seruitijs receptis fit tantummodo pro rata seruitiorum, Surd. de alim. tit. 6. q. 11. n.° 34.

Non est locus compensationi ubi unus est creditor uno nomine, et alio nomine debitor puta tu mihi debes ex causa mutui 100. ego tibi 100. ex causa societatis, Cavale. de tut. et cur. n.° 220.

In pari causa melior est conditio possidentis. L. in pari. ff. de reg. iur. L. si servum stichum ff. de verb. ob. praesumptio enim est pro possidente, quae transfert onus probandi in adversarium, dec. in L. in ambiguis nos de reg. iur. conclusit doct. Bar. in L. i. §. ad aut. de rerum tab. in 1. Menoch. de arb. l. 2. casu 48. n. 33. vide inf. verb. Potior est conditio, et latius verb. Possessio maximum commodum est.

Plures eandem rem in solidum possidere non possunt. L. 3. §. ex contrario. ff. de acqr. poss. L. si ut certo. §. si duobus vehiculum. ff. commod.

Iuste possidet, qui praetore auctore possidet. L. iuste ff. de acqr. poss. ubi tamen est, si iudicis decreto iuste imposessionem est, alias secus. L. cum vero. §. si tabularum ff. de fideic. libert.

Potior est conditio possidentis, quae scientis in eo aiunt consistit commodum possidentis, quod quamvis eius res, quam possidet, non sit, si modo is, qui petit non poterit dilucide probare, eam suam esse, remanet in possess. possessor. per decisionem iust. de interd. possessio enim transfert onus probandi in adversarium, cum praesumptio stet pro illo. c. in literis. et quod not. de probat. c. si ad sede de praeben. in 6.

Sola aio possessio retinetur, sed solo aio nequaquam acquiritur. §. retinendae in fi. inst. de interd.

Eius qui possidet, et superest eo, quod possidet conventus sit, et negaverit interrogatus se possidere, perit possessio. si de mendacio convincatur ita Gl. et Ant. inst. de poen. tem. lit. §. ut adversus Ant. n. §. i. n. 16. lex in l. si quam ipsi pe. citant. ff. de rei vend. §. illud quoque. Auth. de trien. et semiss.

Vero per ignorationem procuratoris amittatur possessio. primo ut dicas, ad hic, quia imposuit ut, quod qui possidebat et agat rei vendicatione lex et Gl. in §. aequi. vers. et vero in verb. Nigr. inst. de act. 2. ut dicas, quod non quisquam commune sit procuratio cum possessione. L. naturaliter ff. de acqr. poss. sed distinguendum est per Iasonem intelligentia: Nam aut is qui rei vendicatione agit, et sic procuratore ignorabat, se possidere, aut is qui possidebat per filium, ut per servum, aut per quemlibet alium, et tunc quia possidebat per filium, ut per servum, ignorabat non ut renunciasset possessioni, quod nesciebat se habere, clarum est, quod non ut renunciasset possessioni, quod nesciebat se habere, L. si duo in princ. ubi Gl. ff. uti possidetis, aut sciebat, se possidere per alium, puta per colonum possidebat, et tunc quoque non ut renunciasse, iam n. cum possessio non amittitur solo aio, sed requiritur quod alius ingrediatur possessionem L. peregrini. §. qui ff. de acqr. poss. Aut vero possidebat per se

ipsum sciens, et tunc aut agit p eadem possessione qua est, et perexisse ipsum e, et tunc bene dr amisisse possessionem, quo casu procedit gl. in d° § aequo inst. de act. aut agit p alia possessione quam pria, qua est, ut scilz, quod possidens ciuilr tm, nunc p natli aut p contra qua alius est. et tunc ce dr rauatraise possessionem ita las in d° § aequo n° 59. inst. de act. insg Bar. in d° l. nato) § nihil comune est. v. uers. Quero p dela. rat. 4 d. a cq. poss.

Ex supradictis patet, quod is, p possidet, sic reb. agent rei vendicat. quas scilz ciuilr tm, aut natlr tm, aut ciuilr, et naturaliter simul, sed no deinet, ut logz l. officium ff. de rei uend.

An aliena domino inuito possideri nt lo. l. cum precario. ff. de acq. c. p. i. x 30.

Male fidei possessor tenet de fructib. no solu quos ipse percepit, sed et de hiis quos percipere potuisset actor. si rem habuisset l. si nauis. § si ff. de rei uind. l. apud Iulianum § i. ff. de leg. i. nisi haberet titulum, tunc n no tenet de percipiendis l. si fundus. C. de rei uend. et de his uide in uerb. fraus uers. Cum ergo) et.

Possidere et esse in possessione longe differunt l. si quis ante ff. de acq. poss.

No potest eadem res a duob. in solidum possideri l. quod contra. § uni de reg. iur. l. si ut certo § si duob. uehiculu ff. comod quod procedit directo; n unus n. directo, alius utiliter in solidum possidere potest Bar. in l. i. n° 49. de usuf. arg. l. 2. § interdum in pr. de usuf.

Possideri no potest quod est in seruitute, qua qui possidetur no potest possidere, quas eadem dicitur no. l. q in seruitute ubi doct. ff. de reg. iur.

Expellens aliquem de fundo, si potest, quod hoc no facit, nisi dico grandi ubi ut ratem uel ciuiles possessio sua protectio eis proderit, qa spectat id, quod ipsius agit, et remouet pnam, & c i est imponenda pro maiusmodi possessionis expulsione gl. in l. si duo in prin. uti possidetis, et not. gl. in l. un. C. uti possid. in uerb. ac cu Bar. in l. no solu. § morte n° 30. et ibi alias n° 35. de op. no nunt.

An mittendus in possessionem ex 2° decreto sit mixti imperij uel iurisdictionis? uide inf in uerb. decretu. uers. Et quod missio in possessionem] f. 425.

An mittendus in possessionem ex constitutione L. ult. C. de edic. diui Adr. toll. sit mixti imperij. infra in uerb. Bonorum possessio uers An mittendus in possessionem] fol. 258.

An dare bonorum possessionem, et mixti imperij. uel iurisdictionis inf in uerb. Bonorum possessio uers. Et hinc aliquo] fol. 258.

Diversitas vero inter mutaret de possessione, et de iure utilem de possessione facti, no d. a. c. ¶ codicesse in actio. l. stipulatio ista § hec quoque. ff. de uerb. oblig Bar in l. i. n° 22. ff. sol. mat.

Quid sit rō diuersitatis quare defectus possess.is superueniens interrupat prescriptionem, et usucapionem. L. naturaliter ff. de usucap. rō aut defectus bonae fidei superueniens de iure ciuili. L. iusto. § et si possessionis usucap. ponit Bar. in rub. in prin. de acqr. poss. ubi post aliorum rationes relatam, et confutatam, affert suam, qm̄ [illegible] qa rō ualeat agnitionis rō currit prescriptio. L. i. in pri. ff. de aqu. [illegible] cum qa usucapiens amittat possessionem continuari [illegible] ac. [illegible] nali, qm̄ presupponit dominium ex parte agentis, et possessionem ex parte conuenti L. ex diuerso de rei uend. et ideo interrumpitur usucapio, si uero desinat esse in bona fide, nihil conueniri [illegible], qa et [illegible], et ideo potest conueniri rei uendicat. Sed sane rō ūr solida rō, qa nos rō quærimus quare interrumpatur usucapio qa conueniatur, qa tunc interrumpitur et si rō superueniat defectus possess.is et bonae fidei, et sic rō loquimur de interrupt. ope exceptionis prout concludit ratio Bar. Sed de interrupt. ipso iure, ut scitur statim, qd superueniat defectus possessionis interrumpitur usucapio, ita esse deberet in defectu bonae fidei. Attamen consideratis considerandis solida [illegible] rō, et concludas sic cum declarando, ex eo qd per defectum bonae fidei conueniri potest, et rō conueniatur, rō interrumpitur usucapio ipso iure, sed tunc demum, qa conueniatur. At si uero [illegible] defectus possess.is qa tunc rō potest conueniri dr ipso iure interrupta usucapio, eo qa conueniri rō pot.

Possessio dr proprie et rei immobilis, ut fundus. L. interdum de uer. sig. L. pl. § fi. ad municip. L. 2. C. de fideicom. min. L. ab executorem C. quorum appel. rō recip. L. i. C. de om. agr. desr. L. quoties C. de rei uend. gl. in L. si finita § iulianus de dam. infec. L. 2. C. de probat. L. nemo post Sac. C. de [illegible] priuat.

Quasi possessio e in rebus incorporalibus L. quoties La. 2. de seruit. ibi [illegible] traditionem.

Qui dolo desijt possidere, pinde e ac si possideret. L. is q dolo de reg. iur. cum concor. qd intelligi qd rō eius odium fuit, et suum damnum, ut scitur possit conueniri rō tamen qa fictio rō [illegible] locum nisi ubi subest aequitas. L. [illegible] L. nec utilibus ex ob. cau mal. sed qd [illegible] qm̄ possessionem ad suum commodum esset iniquum, qa nemo uadi possidet [illegible] indi [illegible] [illegible] cum dolum adhibeat. maxime ad suum damnum tamen [illegible] statuta Bar. in rub. de a cqr. poss. nº. 6.

Heres post aditam hereditatem rō dr [illegible] possessionem nisi eam apprehenderit, nisi quo ad usucapionem [illegible] inducit a statuto, qd continuatur possessio a testatore in eundem ut inf. in uerb. Heres in uerb. Adita hereditate, et uerb. [illegible] possessio fol 277. 278.

Possessio.

Possessio amittit[ur] p[er] furtu[m] et rapina[m]. l. 15. § si rebus d[e] acqr. poss. ubi Bar. n[umer]o 1. et 6. n[on] t[ame]n amittit d[omi]n[iu]m. l. 1. d[e] eod[em] prest. Paulus n[ost]ri sedes poss-essio. qua[m] d[omi]n[iu]m. l. si q[ui]s ui § d[omi]n[i]a d[e] acqr. poss. iuncta l. id q[uo]d n[ost]r[u]m d[e] reg. iur.

Possessio aliq[ui]d et aliq[ui]d a doctorib[us] d[e]finit[ur] sed magis a[p]probata e[st] d[e]finitio Bar. q[uo]d sit ius insistendi rei n[on] p[ro]hibit[e] possidenti. ut ibi § eu[m] in l. 1. in princ. d[e] acq. poss. ubi Bar. et Alex. q[ui] d[e]fendit alia[m] d[e]finition[em] Ioannis Dx. aut Fanc. in rub. d[e] acqr. poss. d[e] uera d[e]finition[e] e[st], qua[m] tradunt graeci ... ut sit occupatio a[nim]o dominantis facta ... in § id placet, inst. p[er] quas p[er]s. nob. acqr. et in § 1 inst. q[ui]b[us] mod. toll. oblig. Hermanus ... in Enchyridio lib. 2. cap. 1. tit. d[e] possess. et dominio, et subdit, hanc d[e]finition[em] p[ro]bari in l. 1. infirmando in princ. d[e] iur. sed ea[m] n[on] admitto q[uia] n[on] e[st] solida, nec conueniat o[mn]i d[e]finito, nec conuertit[ur] cu[m] suo definito. ideo bene d[e]finition[em] Bar.

Quot species possessionis sint dubitat[ur] int[er] doctores. Bar. n. in l. 1. in princ. d[e] acqr. poss. constituit tres species natura[lem], corporale[m], et ciuile[m], sed o[mn]es ea[m] damnant, et merito. Azo a[ut]e[m] uolebat, una[m] solam speci[em] e[ss]e, p[ro]p[ter] diuersa[m] ... enfaci ... d[e] qua Bald. in c. sint possess. d[e] reg. iur. in 6. Ioan. ul[timo] et alij o[mn]es uno ore tenent, duas e[ss]e species, natural[em], et ciuile[m], p[ro] qua opin[ione] e[st] tex. notandus in l. 2. § p[ro]p[ter] multo. ff. p[ro] l. ... et ampl. ... in l. clam § § ad ... d[e] acqr. poss.

Quid sit a[ut]e[m] natur[alis], et q[ui]d ciuilis possessio declarat Gl. Bar. Alex. Jas. et ... in l. 1. eod[em] princ. d[e] acqr. poss. Dec. ... Fanc. in rub. ff. eo. tit. d[e] natura[m] e[ss]e q[ua]s ma... n[on] ... ut e[st] ius in c[odi]ce tit. ciuilis u[er]o q[ua]s ... d[ict]o ... ut amplius ea[m] inueni neq[ue] ... Gl. 2. in uerb. tu distraque in l. 1. in princ. ff. eo. sed ... q[uia] ... cu[m] Bar. in ... l. 1 n[umer]o 45 natur[alem] possess[ionem] et ... q[uia] ... l. 3. § ... plius eo. tit. ... ust[ea] ... l. 3. § ... fructuarius quem q[ue] uadat retinere natur[alem] poss. quia e[st] cu[m] alia n[on] sequat[ur], ip[s]i ... alia d[e]fec[it] et dixit, poss. natu[ralem] a ciuili distrahi sicut obligatio natur[alis] et ciuilis natu[ralis] d[e] iur[e] gent[ium] incerta, ciuilis u[er]o a iur[e] ciuili cognita, et approbata. et ideo ... natur[alis] poss[essi]o ... q[ua]s n[on] tanq[uam] alienas dominio. ... tanq[uam] meas i[d est] q[ua]s alieno no[m]i[n]e possideo l. commun. § ... ff. com. diuid. l. 3. in fi. cu[m] leg. ad ... rub. l. 12. § q[uo]d multo ... Ciuilis u[er]o sit q[ua]s n[on] no[m]i[n]e meo d[e]tineo, ut is ciuiliter possidet, cuius res possidet[ur] ab altero l. rei co[m]modati l. licet § rei ff. d[e] poss. ... mihi n[on] placet ... doctrina q[uia] ... altiu[s] dat, q[uia] co[m]modatarius, et d[e]positarius retineat possess[ionem] et proprietas, ... intelligo q[uo]d retineat et ciuil[em], et natur[alem] simul. q[uia] co[m]modat... ... sit nudus d[e]tentator ... e[st] poss. l. officiu[m] d[e] rei uind.

et tam ipsi supponit, quod commodans et deponens retinet civilem tam, et commodatarius et depositarius naturalem, quod est falsum. Hec enim membra subsistit, quod civiliter naturaliter possidebat qui nomine alieno iure detinet; quia si detineret ad possidendum, eum sunt diversa, et illi ultra allegati non obstant, qui intelliguntur, quod naturaliter possidet non sibi, sed alijs, nam eum dicor retinere naturalem possessionem animo meo, et corpore alieno. l. quod meo in princ. et § si vendiderim de acqr. poss. Placet autem mihi multum opinio Bal. relata a Jas. in l. i. nº 69. de acqr. poss. qui dicebat, possessionem duplicem considerari, uno modo fuit et in dominio, alio modo fuit domino et in possessione, facta civilis, 2.º naturalis ex in eque, dum sedeo super equum, aut naturaliter possideo, dum autem equus abstractus est, ou tam in mixto retineo, civiliter eum possidere dicor.

Civiliter possidentes triplex est beneficium, p.º quia prescribit. l. un. C. comm. de usucap. 2.º acquirit fructus si bona fide possidet, de quo Bar. in l. 3. et Jas. et Jason nº 3. et § ff de acqr. poss. 3.º quia si cuius colonus deserat fundum, non amittit possessionem l. ul. C. de acqr. poss. octo notabiles effectus quos sunt civilis possessionis ponit Seud. Pap. versu 356.

Naturalis autem possessor et detentor nunquam prescribit. l. male agitur. C. de prescript. xxx. annorum est tam hoc commodum quod potest retinere impensas factas in rem donatam. l. dos § i. ff. locati et utilis est. l. pe. in princ. ff eo. loc. l. si donata. l. das § i. ff. commod. et est etiam ad domino vi ne ad. l. officium act. ff. tres. l. fea ff. comod. et est etiam a domino vi necad. l. officium de vi necad. sed si eiiciat a fundo non est interdictum unde vi ad recuperandam lucrum Civili l. i § ne egitur de vi arm. hodie tam possit nomine suo recuperare. l. i. C. si per vim vel al. modo.

Pro recuperanda possessione rei mobilis nullum fuit et interdictum possessorium, ubi mihi fuerit surrepta res sit. pro eius possessione recuperanda non est interdictum unde vi, quod est possessorium recuperandum est. seq. quia est aequiparatum in l. unde vi, quod est possessorium recuperandum. est. seq. quia est equiparatur in l. nam, ff nobis in i. ff. de acqr. poss. f. tex l. i § si fundus, ce nobis in § illud ubi de vi arm. ubi dr. illud interdictum non competere pro re mob. Licet autem non competat hoc interdictum, dantur tam alia multa remedia possessoria pro recuperanda possessione rei mob. si n. possessor spoliatus erat tunc rei est condictio et furtiva sed dominus probare debet. l. i. de condic. fur. si vero non est condictio sed debet ius in re ut creditor et est condictio dicendum non erat Bas. sed de bat ius in re, ut creditor et est condictio dicitur non erat Bas. sed debat ius in re, possidebat l. et ideo § Hiratius et de di. fur. aut non habebat ius in re, possidebat tam et est tricanand. l. 2. de tricie act. ubi condictionem ex l. si colonus C. de agr. et cens. l.º xi. quasi et condictio indebiti l. indebiti §, de cond. ind. ubi si non possidebat dicebat tam, ut est ubi officium iudicis, ut actionem in factum ut nagin dicta l. et ideo § Hiratius in l. fi. § sed cum in secunda. C. de furt. Bar. in dicta l. cum quis nobis in, in c. Jas. nº 14. Alex. nº 4. Castr. in dicta l. et ideo § Hiratius Bar. in dicta l. fi. § sed cum in secunda et de hoc ind. lxt. Paceir. in dicta l. nº ff nobis licet. 3. de acqr. poss.

Possessio.

Ultra remedia possessoria supra p recuperanda possessione rei mob. adducit Alex. et ias. loco excit. aliud remedium, scilicet condictionem ex l. si. C. un. vi dic. quod illud non est scis, aliorum putant doctores, qua volunt loq. in nobilibus dico adducit similitudinem furti, quod non cadit, nisi in mob.

Dubium est, utrum detur possessori aliquod remedium possessorium contra eum, ad quem pervenit possessio rea cum titulo, et bona fide, sine vitio, puta, quod emerit a bona fide possessore, qui tamen habebat causam non a iure, sed ab alio spoliatore, et gl. in l. incivilem C. de fur. tenet competere condictionem ex l. si colonus C. de agr. et cens. per Bar. in l. in q nobis n. 2. de agr. poss. et admittere, qua illa l. perdit, quoniam res vitiosa devenit ad possessorem bona fide alia gl. et Inn. in c. saepe de rest. spol. tenet competere condictionem ex canone c. redintegranda 3. q. i. quod Bar. admittit cum limitatione tamen, ut scilicet competat remedium dicti c. redintegranda adversus eum, qui tit. et bona fide possidet non cum vitio tamen ipsius rei, ut qua iustitia, alias in pari causa melior est conditio possidentis l. sed. aut. § si duobus de public. Alex. tamen in d. l. in q nobis n. l. sed. aut. § si d. ad... ias. n. 19. tenent contra Bar. et respondent magis communem esse contra Bar. et quod in iudiciis ita servatur et plures consulunt in praesenti fundamento, qua actor ex quo allegat se possedisse, et nunc reperit possessorem fere rem contractum dicit spoliatus ex quo, aut alter possessor si spoliatus primo ante omnia restituendus, nec admitti debet aliqua exceptio domini, ubi tituli. l. si quis C. ad l. Iuliam de vi. per d. procedere et in eo, qui possessor est citra violentiam, qua nulla opponitur exceptio domini sed ante omnia actor restituendus est gl. in l. si de eo § si de agr. poss. quasi non est considerandum, an reus possideat sine vitio, vel cum vitio, ut Bar. vult sed solum an actor ceciderit a possessione sine causa, et tunc locum habet remedium d. c. redintegranda. Addebat autem ad d. l. sed aut. § si duobus de public. quod loquitur in petitorio, ubi apparebat de quasi dominio utriusque et dono utriusque possessor.

Dubia tamen et non plena est haec decisio quoniam non est bonum responsum ad d. § si duobus, qua aut possessor opposuit exceptionem domini, vel quasi, aut non si non opposuit, quomodo apparet de quasi dominio utriusque ut dicunt, si autem opposuit, primo non possibiliter opponi exceptio non domini ei, qui bona fide et titulo possidet, ut ipsi doctores dicunt, nec iura gl. clam. id dictum et per Dom. Bar. in c. saepe de rest. spol. ubi dato condictio ex illo canone nomen contra quolibet possessorem qui successit in vitium auctoris sui sciente, non ignoranter. res tamen est vitiosa, nec conceditur, et limitat Bar. n. 4. et ponitur ibi, non qua quo ad periculum amittit pena et iniusti dominii, et invadere alienum. Cum vero dicit non nihil in eo, qui titulo et bona fide est in re non vitiosa, quia ille non possidet iniuste, sed iuste possidet, nec decisio locum habebit. Et cum sit in pari ca

Ut ego dixi non movet ... dictum l. ... ad agr. ... poss. ... et ... et ...

reus, et actor, neuter nihil culpae committunt, nec res sit vitiosa, melior tamen erit conditio possidentis.

Remedia probandi dominium quando possessio cum alio non possit. Vide sup. in verb. dominium ne. 25. quia difficile est f. 95 Bar. in l. si quando ff. de cond. inst.

Quod remedium possessionis quod conceditur ex c. reintegranda 3. q. 1. confirm. tibi possidenti et bona fide habeat locum tam in clericis, et personis ecclesiasticis, an vero in diis et laicis. et quod solum in personis ecclesiasticis locum habeat refert Ias. in l. 2. quem nobis n. 16. esse comm. opin. et Alex. ibidem n. ... esse in practica iuris, sicut tradit ... in l. 9 3 n. 20. et ideo ... in ... codic. fur. et refert Ias. plusquam ... docto. ... tradat ... Gl. in c. ... de rest. spol.

Contrarium tamen ... tenet sub n. 20. quod omnis ... dicit et in practica servari hac ratione, quia illud cap. emanauit ad ... comprimendi peccatum, ne quis cum aliena iactura locupletetur in praeiudicium animae suae ... de rest. spol. et in foro ciuili observari debet. et quia est in poenalibus ... quatenus tractatur de animae ... Gl. in c. sciant cuncti de elect. in 6. et ... cum Ant. ... Ias. in d. l. 2. ... n. 12. ... et Abb. ... contrarium est ... fundamentalis ... praecedit ... alienum, ut dicit d. c. ... de rest. spol. ... ratione, quia ... est ... et ... alienum, bonae fidei possessor ... ut nos loquimur, et cum titulo possidens ... non ... contrafacit ... peccati inductiua illius ... Et ... quod dicit Ias. ... cum ... sunt et ... de mala fide ... militabit ... peccati c. illud c. ... de ... quod ... peccatum ab initio ... ad hoc ut ... possit remedium illius canonis reintegranda 3. q. 1 ... nos loquimur de ... sed de remedio illius c. ... alia remedia ... et quod ab initio ... peccati ... manifeste ... allegat ... pro sua opin. Menoch. ... tradit in trac. de recup. poss. remed. 15. q. 3. n. 20.

Hanc sententiam ... tenet Menoch. in trac. de recup. poss. remed. 15. q. 3. n. 20.

Separata debet esse possessio a proprietate l. 1. ... ff. uti possid.

Longe aliud est ... possessionis a ... l. ... ff. uti possid.

Alia est aestimatio possessionis alia proprietatis l. si mulier ... possessionem ... nihil commune n. 20. ...

Verum sententia absolutoria lata in petitorio parat exceptionem in possessorio in possessorio recuperando comm. est sententia, parit exceptionem ... et Ias. ... hieronimatis q. 17. In possessorio ... retinendae Bar. in l. ... n. 3 ubi est ... de acqu. poss. ... est iusta ... possidendi non obstat sententia, ... n. ... est ...

probationes utriusque sunt pares, tunc petitorium obstet, et ideo Ias. n.º 49. comm. tamen opin. est in contrarium, ut testatur Alex. ibidem n.º 34. et eius ea transiuit Pauc. sis praedamnatis, quia petitorium absorbet possessorium gl. not. in l. 2 ff. quod vi in verb. libere in fi. de iniurid. et quia dolo facit qui petit, quod resti= tuerus ec. l. dolo facit de excep. doli. subdit Alex. eod. loco, quod si ad attentat [illegible], sed vult probare tantum [illegible] et distinguit, aut petit sibi restitui naturam possessionis [illegible] quae turbata sua civilis, et obstat exceptio si incidenter offert se probaturum [illegible] dolo facit aut nihil petit sibi restitui, sed petit tantummodo condemnari adver= sarium ad desistendum a turbatione, et non obstat exceptio [illegible].

In possessorio autem adipiscendae, omnes tractant cum Bart. quod scilicet si reus in petitorio fuit absolutus, quia actor nihil probavit, et non obstat, aut fuit absolutus quia ipse probavit se dominum, et ob= stat exceptio, oportet tamen quod incidenter fuit contradictio, quod si incidenter non probavit non obstat exceptio. gl. in l. si tibi in fi. de iudic.

Verum autem contra absolutoria lata in possessorio obstet agenti in petitorio? Bar. in d. l. nihil ff. nihil n.º 4. de acq. poss. distinguit aut possessorium et causa dominij annexa, et obstat, aut non et non obstat. l. et in eadem ff. fi. de excep. Contrarium tamen in primo membro tenuit Alex. et alios ibi in d.º ff. nihil n.º 31. hac ratione, quia licet possessio sit annexa causae dominij dicit tamen decisum, et possessorio incidenter cogno= scitur, et definitur de dominio, quod si in alio iudicio principaliter agatur de dominio, non faciat praeiudicium l. cum sit autem de excep. Iud. Rom. scilicet ad annexa et de aut possessio et annexa proprietas principaliter, ut in [illegible], actio privato, aqua quotidiana, et huiusmodi et vera est Bar. opin. aut est annexa incidenter, ut de liberis exhibendis, et tunc est opin. 2.da. Sed Ias. qui eum refert in d.º ff. nihil n.º 54. tenet indistincte opin. Bar. quia dicitur non incidenter, sed principaliter cognosci de dominio p. l. i. in fi. de aq. quot. et aest. ubi dicit, illud interdictum non sicut alia comparatum rei vendicationi, sed cum eo pari.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Possessorij tria genera sunt, retinendae, recuperandae et adipiscendae, de quibus in §. [illegible] inst. de interd. Adfert tamen et aliud remedium extraordinarium, quod et ipsum possessorium est ex bono et aequo excogitatum quando scilicet ignoratur apud quem sit possessio et timor subest, ne deveniatur ad arma, ut tunc cognoscit iudex apud quem sit possessio, et ei confirmat, ut in l. casu eod. de quo Ias. in l. 2. n.º 2. in fi. C. de casib. ed. Castr. in [illegible] in eius 3. col. 2. Aut. in c. in presentia col. 2. vers. tum [illegible], [illegible] [illegible] de probat.

Valde expediens fuit invenire possessoria remedia propter multa, sed in primis propter quod dominium raro et difficile probatur p. l. [illegible] de [illegible], [illegible] [illegible] possessionis vero facile probatur Bar. in l. i. in fi. quorum bonorum l. i. in fi. C. de acqr. poss. in remedio recuperandae si turbas mihi satis est quod probem me possidere tempore quo me turbasti, et eo probato obtineo l. i.

in § uti possid. ubi Bar. Si ago p recuperanda satis est, si probo dum scilicet nunc possidere, et me possedisse antea, quo probato ego obtineo c. licet causam, ubi Abb. id probat. hoc late in l. rem, § nobis q. 1. d. acqr. poss. Quia et expediens ex alio, scilicet quia de iure civili non appellatur a possessoria, ut tradunt doct. p l. 1. C. si de momen. poss. et apertius in c. ult. § d. poss. 2. q. 6 regulariter a de iure civili ab interlocutoria non appellatur l. ante sententiam C. quorum app. non recip. hoc ipsa commun. quam sec. Bar. in l. 2. d. app. recip. Parc. aut in l. nat. § nihil com. in prin. d. acqr. poss contrarium tenuit cum Coras. quia dixit de iure civili appellari et a sententia minimi negotij l. et in maioribus C. d. app. appellari autem a sententia possessorij probavit l. 1. C. d. appell. Ad contra zt qd in l. 1. C si de momen. poss. non negatur posse appellari a possessorio, immo concedi contra dici quia valet appellari, sed interim valet executio non sententiae possessorij, sicut esse in sententia super contionio aud. § supplicatio C. d. precib. Imp. offer. Ad c. ult. § d. poss. 2. q. 6. d. licere non obtem, quia est de m. Gratiani non sententiis auctoritate legis cod. Abb. in c. 2. d. renunt. Imo in Rub. d. iurib. d. ur. obly. ad l. ante sententiam dt, qd loquitur de interlocutoria lata ante diffinitivam.

Clarissimum et apertissimum est, qd si quis spoliavit aliquem sua possessione et si bonis sit, si conveniatur possessorio recuperandae, illico restituere debet spolium, nec potest opponere exceptionem dominij l. si quis ad se fundum C. ad l. Iul. de vi. et ibi nihil comune, ut refert ibi Alex. n. 15. tradit Bal. aut in l. nat. § nihil comune. ut refert ibi Alex. n. 15. tradit Bal. aut in l. nat. § nihil comune l. prima est, ut non procedat, quando sententia absolutoria in petitorio lata solennis est, cum verum est, qd tunc non admittimus, ut in meis pragmaticis q. 17. 2da limitatio est, ut non procedat quando non violenter, sed clam spoliaverint, ut in casu l. fi. C. ad l. Iul. de vi, quam limit. recepit Parc. in d. § nihil comune hac ratione, quia quando quis sua negligentia, et socordia spoliatus est, debet sibi imputare l. qd quis damni d. reg. iur. hoc in l. 2, § 1. n. 8. d. acqr. poss. Contrarium tamen tenet Alex. in d. § nihil com. n. 11. quia in interdicto recuperandae non tenetur probari, se spoliatum, sed solum antea me possedisse, et nunc eum possidere. 3a limit. est quam et recepit Parc. quando scilicet quis vi compulsiva fuit spoliatus quia in hoc casu non est locus d. l. si quis ad se fundum p. c. sup. hoc cum fl. mag. ibi d. reum. id tenet Bar. in l. pe. d. cod. ob turp. cau. ratione est dicebat Parc. quia voluntaria possessionis non est locus in contractibus l. fi. quorum bonorum, et quia videbatur obstare c. querelam d. elect. dicebat, qd ibi erat onus reale, i. tenetur esse in re et actio realis, non simplex contractus. 4a limit. est, et d mente Bar. quando scilicet possessio est annexa spiritualitati l. 2 § fidas d. interd. 5ta est limit. quando non possit haberi restitutio sine magno irreparabili praeiudicio spiritualitatis, quia si tunc offerrentur incontinenti probationes de suo dominio, obstat exceptio c. litteras d. rest. spol. gl. in c. bene ed. in verb. ead. disputatur 95 dist. ut est si esset aliquis catholicus haereticis munitus, quo restituto timeretur de damno, id et quando ex restitutione oriretur scandalum Cast. in l. 2. in fi. C. d. ed. di. Ad. toll. 6a limit. est, quando est praesumptio iuris contra consanguineos possessorio recuperandae admittitur exceptio dominij c. ad decimas d. rest. spol. in 6. 7a limit. quando consanguineus

recuperandę opponatur ę defectus proprietatis, ut si laicus petat se restitui ad quasi poss. spiritualium, et reus opponat, quod laicus non possidet spiritualia. c. causam que de elect. admittitur exceptio ut Bal.
8ª limit. quando quis administratorio nomine agit recuperandę, ut in Prelato, et sibi opponens quod non est legitime institutus, ob. exceptio.
9ª limit. quando obijcitur de dolo a equo post spoliationem iterum facto, et negligentia agentis possessorio. Xª limit. quando apparet iudici ex confessione partis, ut facti notoritatem possit restitui ad debitum c. significasti de divor. XIª limitatur de l. si quis ad se fundum, ut non habeat locum quando exceptio opposita non exigit probationem facti.
XII.º limitatur quando petitio in possessorio est iuris publici contra.
13.º limitatur quando Prelatus spoliavit possidentem de decima, si n. conveniatur possessorio recuperandę, et offerat se incontinenti probare, se ablatam pertinere ad suam eccam, admittitur exceptio. non est ius Alex. in d. § nihil com. nº 30. quia platus spolians non facit alium platum, quando non facit decimam in poenam. l. si quis in tantum. Unde non habet locum illa l. obstat exceptio dominij. 14º fallit quando agas possessorio recuperandę passus fuerit reus probari de dominio, et proprietate. c. i. de rest. spol.
15.º fallit quando despolians, sedentibus dicens ille non esse restituendus non, quia peterit ad se, non n. adversus se militat non militans adversus spoliatum.

Verum quod si primo egit petitorio, et postea dicimus ubi possessorio, ei renunciat expressi, videtur transferri in reum dominium quod erat apud se. Bar. in l. naturaliter § nihil commune nº 5. de acqr. poss. tenet quod non videtur renunciari iure dominij sed solummodo rei vendicationi, qua agebat. ut consule postea obstet exceptio pacti, vel doli pacti in quantum fuit renunciationi, quo casu tollitur ipso iure naturalis obligatio, et eliditur civilis, doli si absque fuit sequitur Alex. ibi nº 40. cum ibi Com. Dr. n. quod renuncians petitorio renunciat quasi ipsi iuri non habeat cum si tantum se ius non esse, transferri illud nequit, fe, sequitur et Jas. ibi nº 51. et sequitur multis cum omnibus quasi ut in iis in verb. lis Jas. ibi. Renuncians liti, tol. add. tamen nunc quod renuncians petitorio; ut possit agere possessorio non videtur renunciare simpliciter, quia intenditur; ut possidere, limitata a causa limitatio parit effectum. l. cum agris de acqr. rer. dom.

Verum autem renuncians petitorio ut transeat ad possessorium sit condemnatus in expensis, Bar. in d. § nihil com. nº 6. ex doctr. Spec. facit duos casus primus est quando quis expresse, vel tacite renunciat petitorio transiens ad possessorium condemnatur a cap. l. cum fm tenere de iud. 2ª casus est quando quis non renunciat, sed cumulat utrumque in casu dicti praemisso; quod quis non condemnatur, sed expectat finem utriusque causae, non n. potest dici, quod facit l. proprietatis. Bar. i. quibus omnibus in loc. Alex. ibidem nº 40. ...

61. et seqq. et Paul. in d. § nihil com. decessi in hoc casu Bar. ... [illegible] expensas factas etiam litis in itinere. et in hospitio, de quo vide inf. in ver. Expensae, vers. Expensae vano modo, fol. 442.

Vero intentans possessionem ... iudicatur renuntiare petitorio. gl. in l. naturaliter § nihil com. in §. magna ... quod hic arg. l. post diem de leg. comiss. et Bar. ibidem no. 1 dicit aut reus fatetur esse agentem ... possid. possidere, et ... quod dict. gl. ita quod si contra vellet agere petitorio ... pelli ... si vero reus negavit eum possidere, non ... eius ... agentis petitorio, ... negata ... non ... fundare ... de quo vide inf. in verb. ... vers. ... fundare ... fol. ... sed ... in ... ut ille, qui succumbit in possessorio, petitoris partibus fungatur.

Vero aut ... petitorio iudicatur renuntiare possessorio ... et Bar. distinguit, aut ignorat, se possidere, ut ... filius, et ... possidet, et non renuntiat, aut scit, se possidere ... aliud ... non renuntiat, aut scit se possidere ... ius possessionis, quod non ... quia dubitatur, et non renuntiat, aut ... eius, quod non ... et renuntiat, et sic in hoc uno casu ... renuntiat possessioni. Communiter ... Rom. et ... quod immo intentans petitorium nunquam iudicatur renuntiare possessorio ... quasdam rationes, quod ... in ... d. § nihil com. no. 79. ubi et ... quod in hoc ... distingui sicut in superiori casu, quod ... aut reus fatetur ... et ... in ... renuntiare aut negat, et non renuntiat ... quod ... negata ... potuit se fundare, ... generalis est, et militat in utroque casu. et sic multa suppleri Bar.

Exceptio ... impedit litis ingressum in possessorio adipiscendae c. ... fol. ... Jas. in l. naturaliter § nihil com. no. 105 post Alex. ... no. 03. de acqu. poss.

Possessio vitiosa ... ab ... in petitorio l. ... C. de ... Bar. in l. naturaliter § nihil com. n. ... de acq. poss.

Vero ... possessorio recuperandae obtineat ... et in petitorio ... absque quod ... de ... spoliat. ... in l. natur. § nihil com. no. ... de acqu. poss. et dicit quod est ... disputabilis ... et utraque pars sustineri posset, et ideo ibi nihil ... sed allegat ... et ... obiectis. ... quod si spoliatus ... spoliatus obtineat etiam in petitorio ... l. ... in ... non ... non obtineat, quia diversa est causa ... a causa ... in ... facta in poss. ... ad petitorium, ... non ... l. ... et d. § nihil com. ... absolui ab instantia iudicii ... inst. de ... et ...

Possessio.

Iudicium petitorium et possessorium possint simul intentari, et cumulari? Varie fuit antiq. opin. alii generaliter affirmabant, ubique concurrere posse, alii nusquam dicebant, ubique sibi quadrare potentiam, quod qualibet possessorium concurrere non possent, cum nihil obstare videbat: alii in duo tempora, possessorium scilicet adipiscendae, et recuperandae ad [illegible] retinendae aut ad simili ratione contrarietatis Vide Bar. in l. naturaliter § nihil commune ff. de acq. poss. ut concordant has opin. licet 4a casus, quos ipsi vocant combinationes.

In adipiscenda cumulatio usque ad litem contestatam, non se tollunt electione

Primus casus est, quando unus et idem proponit primo petitorium et retenta possessorium, quo casu Bar. dicit quod in possessorio adipiscendae admittitur concursus, quia non se tollunt electione ut in eam. l. fi. C. de edic. usque ad contestationem in causa de agitur can. c. pastoralis de cau. poss. et propr. de iure civili non autem post contestationem, quia non separatur incidenti ratione sup. petitorio; quia ut post contestationem separatur, incidenti ratione spiritualia, quae [illegible] [illegible] de iure civilis rigore non admittitur cumulatio etiam ante contestationem [illegible] in d. § nihil n. [illegible] quo modo intelligas Bar. cum [illegible], sed sane [illegible] non [illegible] [illegible], sed simul Bar. quod hoc casu usque ad contestationem [illegible] concurrere et ideo d. d. c. pastoralis hoc casu [illegible] et de iuris rigore, quia ut non separatur incidenti ratione petitorii de iure civili et post contestationem [illegible] concursus Vide [illegible] Bar. [illegible]

In recuperanda cumulatio admittitur usque ad contestationem.

In possessorio vero recuperandae dicit Bar. n. 11, quod admittitur concursus, quia nulla ratio impediens cumulationem obstare videtur et hoc usque ad contestationem in causa d. c. pastoralis, quod limita procedere, quia actor assumeret libi onus probandi in utroque, quod si [illegible] in petitorio, [illegible] probari, quia [illegible] [illegible] [illegible] victoriae l. [illegible] [illegible] [illegible] cognosceret prius sup. possessorio, ut appareat cui incumbat onus probandi [illegible] l. [illegible], quia alia obstante [illegible] ordinis, allegat Bar. [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] l. liberis § fi. de lib. cau.

In retinenda cumulatio [illegible] in incorporalibus

In possessorio vero retinendae d. Bar. quod in iuribus incorporalibus non [illegible] concurrere, quia actor vellet in utroque onus probandi [illegible] [illegible], quia [illegible] [illegible] [illegible] uti possidetis, [illegible] in quasi possessione [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in quasi poss. [illegible] [illegible] non ob. [illegible] contrarietatis [illegible] [illegible] ordinis non ob. si actor, ut [illegible] probat in utroque, aliter si vellet [illegible] onus probandi in [illegible] [illegible] [illegible] quam poss. necesse est, quod prius [illegible] [illegible] probari debet. In corporalibus autem [illegible]

In corporalibus [illegible] [illegible] [illegible]

possessorium agitur, ut apparet [illegible] probandi [illegible] [illegible] ex dictis Bar. quod id posse concurrere [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] prius petitorium videor renuntiare possessioni, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possessorium quod [illegible] procedere, quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eius poss. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alterius possessor [illegible] [illegible] [illegible] civilis poss. [illegible] [illegible] petitorium [illegible] [illegible] poss. et possessoris [illegible] [illegible] nihil [illegible] ut [illegible] Bar. [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]

rōne eiusdem rei poss. quam tamen dico mihi quesitam post inceptam instam. et post sup 4ta lect. ◆ § nihil com. 3º fallit quando ago uti possidetis rōne eiusdem poss. quam dicam tempore incepti petitorij, sed dictam eadem vel aliud ius sed ne ipsius sed cognoscas, et possum utrumque intentare, ut procedatur super utroque, sed ut prius petitorium et poss. cognoscatur, quia obstat regula connexitatis. et hoc quando reus negat, me possidere, quod si fateatur, me possidere, quia tacite uidetur renuntiare petitorio sup 3a lect. d. § nihil com. procedit sup poss.º tamen ad hoc quod stat condemnatio in expensis quantum interest mea, me non esse turbatum. L. si duo in fi. uti possid.

Certum autem hoc est hac via limitare, quando poss. non capit causam proprietatis, quia eo casu obstante regula quod contra lata in uno pariat exceptionem rei iudicatae in alio. et lex Alex. et alij in d. § nihil com. n.º 14. tenent in hoc casu Bar. quando prius fuisset intentatum poss. Jas. tamen ibi n.º 120. et latius n.º 19. cum seq. procedit. Aduertendum tamen in hoc poss. contra quod Pet. de Bellap. dicebat semper posse cumulari, cuius opin. sequitur Cas. in L. nis eius. C. de probat. cum ut dicit. tamen dicit n. Cas. quod si in libello petit expressum ut tacite et condemnari ad restitutionem possessionis quam dico, et hinc, tunc uera est opin. Bar. quae dicit, non posse cumulari, quando uult concludere solummodo sup declaratione iuris mei, et postea ago uti possid. ut me turbet, nulla est repugnantia, et ideo cumulant, et quod quotidie uidemus in practica quando duo contendunt de proprietate, et poss. item, ponit libellum, in quo narrat, se possessorem, et dominum, nec ex eo quod dicit se dominum uult, uelle aduersarium condemnari ad restitutionem cum asserat, se possidere, sed solum ut declaretur dominus ipsius turbationem aduersarij Jas. et in d. § nihil com. n.º 98 uir. quod tenendum in isto articulo dicit, se tenere opin. Petri de Bellapert in casu quando proponens petitorium, et poss. nec exprimit rōne cuius possessionis et sic in dubio uult, quod possit cumulari sup quod ipse declarauit in d. intellectu d. § nihil com. sed sane hoc nihil est contra Bar. quia ut ipse concedit, posse cumulari respectu diuersarum possessionum in dubio stari declarationi ipsius actoris de qua poss. intellexit in petitorie. d. § et ideo non recedo ab opin. Bar. et eius distinct.

2s Casus finalis est quando quis prius proponit poss. et deinde postea petitorium et hoc casu in possessorio adipiscendae cumulantur, nisi lect. collatione ut contra lata in p.º pariat exceptionem rei iud. in 2.º quod est in poss.º capiente causam proprietatis: in poss.º autem recuperandae idem est nisi actor uellet releuari ab onere probandi ut L. nis eius. C. de probat. ut supra in p.º casu. in possessorio uero retinendae in incorporalibus ut plerisque, aut in corporalibus. et cumulant quando agitur diuersis respectibus quod si eodem respectu, i. ratione eiusdem poss. quam dicit se possidere ante lit. contest. in petitorio et ut renuntiauit poss. in hac lite contestata cumulant, si ut intentet petitorium ad eam poss. quam dicit amisisse ante inceptam possessionem et ut renuntiauit poss.º et ideo non cumulant.

Contra tamen hoc est in 1º casu finalis in Jas. in d. § n.º 1 com. n.º 191. dicit reprobari opin. Cas. et illius casus

Aduertendum cum adductis quando quis prius possessor poss. uel intentat tallit in uno

Possessio

Cumulatio permitt. Gregorius in retinendi eod. iudicio

3.ᵘˢ casus principalis est, quando unus simul et tempore proponit utrumque quo casu in unoquoque possessorio admittitur concursus, ut infra Gregorius dictus Gregorius in poss.ᵒ retinendi, quando agitur eodem iudicio quia non contrarietatis nec concurrunt, et non ordinis committitur possessorium.

Cumulatio permitt. fallit in uno casu

4.ᵘˢ casus principalis est, quando unus p.ᵒ intentat petitorium alius postea possessorium quo casu dic in interdicto recuperandae, quod si agat ad recuperandam poss. sibi ablatam post iudicium in petitorio inchoatum, poss. concurrit l. si constituit. C. fin. r. si u. agatur non violati illata ante litem contestatam petitorium ad diversas possessiones non prohibetur concursus, si de eadem poss. sibi ablata ante lit. cont. in petitorio ex causa privilegiata procedit cognitio violati, et possessio et si reus in petitorio iam cet. se possidere, quia lex ante lit. cont. ponitur l. is, q. u. obtulit se ius. recip. post lit. cont. ut si in petitorio interrogatus respondisset se possidere, non potuit intentare reus poss.ᵐ recuperandae non contrarietatis, quod si non respondit, quia non fuerit interrogatus, fit propositio possess. rec. suspendetur in petitorio, quia exceptio quod prius cognoscatur de poss. est dilatoria, quae post lit. cont. opponi non potest. et lex casus in hoc membro n.ᵒ 130 multa. Confirmat eorum Bar. Aug. tas.

Cumulatio permitt. fallit in uno

videtur cum eo, quia sancti loqui Bar in interdicto u.ᵗⁱ adipiscendae non diversae poss. non prohibetur concursus, non ut eiusdem iam ius prohibetur concursus, si reus opponit possessione adipiscendae ante lit. cont. in petitorio, quia proponendo hoc interdictum negat se possidere. ubi non est procedendum in intradicatio, si u. post lit. cont. illud proponit, ut dictum est, an interrogatus tradidit se possidere, aut non, quia si non respondit ut non interrogatus procedit ius utroque iudicio ... in poss.ᵒ u.ᵗⁱ retinendae admittitur concursus, dicitur hoc excepto, quando reus in petitorio agit uti possidetis ... eius possessionis quam clamat, et abstrahat se possidere ex poss. quam non intentatur poss.ᵒ non est, quia actor sibi est dominus et ... ante intentatum poss. non est ordinarius et qui et si ut non est cum possidere ut et ...

Non permitti cumulatio fallit in uno

5.ᵗᵘˢ casus principalis est, quando unus prius possessorio alius postea petitorio agit, et hoc casu in poss. recuperandae etiam agatur petitorio p. modum agendi, vel ... excipiendi tamen procedit cognitio de poss.ᵒ ex suo privilegio ... spoliatus permittitur cognoscere et ius ... utroque cognoscitur, ... in d. ... n.ᵒ 143. et 146. d. Bar in hoc membro ... diminantur quia ... agitur diversis respectibus non prohibet concursus, ut et d. Bar ... in ...

Permittitur ...

In poss.ᵒ u.ᵗⁱ adipiscendae, si agatur petitorio diverso respectu fit. si eodem respectu, non fit quia agens adipiscendae revocat se possidere, nisi ... ... in poss.ᵒ u.ᵗⁱ retinendae diversis respectibus pendent

Permittitur fallit in ... duabus

utraque iudicia, eodem u. respectu nullo modo, quia procedit cognitio in poss.ᵒ facilis ... talis cognitio ... Bar quia agens petitorio ... possessionis quam actor in poss.ᵒ ... cum ... ...

actorem in possessione potiorem, nisi vi, clam, vel precario possideret ab eo.
Ultimo fallit quando is qui turbat vult dicere se possidere, quando sit intentatum petitorium
et opponens de dominio Bar. in d. l. nihil com. n. 26 Menoch. de retinen.
remed. 3. n. 534.

1. casus principalis est, quando simul, et eodem tempore unus intentat petitorium alius possessorium *omittis, illud uno*
quo casu si agatur respectu eiusdem possessionis semper procedendum dicit cognitio
et ratione ordinis, et ratione extraneitatis in possessorio recuperandae, et adi-
piscendae, et etiam retinendae, si ut respectu diversae poss. ad plures concursus,
2. casus principalis est, quando uterque opponit petitorium et possessorium ut qui dicat in libello,
se possessorem, et dominum, et tradit Bar. et cum eo est, quod procedendum dicit
possessorium ratione ordinis ut cognoscat quis debeat probare in petitorio, et quod ad, *Ubi omittis*
et etiam ratione extraneitatis.
Addit Ios. in d. l. nihil com. n. 15. alium casum pro octavo, an scilicet pos-
sint intentari duo possessoria iudicia simul; et respondet Bal. teneri, quod ad
ab eadem parte, ipse tenet, quod sic ratione natis possessorio recuperandae, ratione civilis
adipiscendae, ut retinendae ratione natis, adipiscendae ratione natis, et quod
a diversis ad terminant, sed remittit se, ut ibi per eum.
Recolligo summatim supradictas longas Bar. combinationes sic. 1. est casus quando
ego petitorium, et poss. adipisc. ago, quod facere possum, quia eiusdem fundam.
petitum possum tamquam dominus, et taceat Ioan. nec ob. l. ult. C. quorum bonorum l. 2.
C. de in diem Adr. toll. quia loquuntur quando unus petitorium, alius poss. agit, et
concurrunt ad electionem in causa. c. pastoralis de cau. poss. et propr. 2. est
casus quando cumulatur petitorium cum possessorio recuperandae, quod etiam concedit d. c.
pastoralis usque ad electionem. nec ob. l. si de vi de Iud. cum concor. quia
loquuntur quando ego possessorio adversarius petitorio agere vult, ut in casu
3. est quando cumulatur petit. et poss. retinendae, et dicit posse cumulari
diverso respectu, et hoc dicunt, com. opin. esse in contrarium, quod ratione extra-
neitatis non possit cumulari, ego tamen resumuio, sane com. loq. in
diversis respectibus. 4. casus est, quando ego ago petitorio, et tu possessorio
recuperandae et possessorium prius est expediendum d. l. si de vi de Iud. 5. est casus
quando tu eduxeris petitorio, reconveniris me possessorio adipiscendae, et
possessorium prius expeditur l. si C. quorum bonorum cum concord. 6. casus quando
tu eduxeris petitorio, reconvenis me poss. retinendae, et poss. prius ex-
peditur l. ordinarii C. de rei vind. l. vniversi C. de iuris. ita procedat.
7. casus est quando uterque contendit se possidere et poss. prius expeditur,
quando petitorium l. si duo de uti possid.

Item quis sit exceptionis oppositae eo casu quo petitorium et possessorium cumulantur
possit. Bar. in l. nihil com. in 2. q. princ. n. 30. de acq. poss.
et ibi Ias. cum seq. n. 151. et seq. facit 4. Decis. Menabra, quos casus voca-
bimus. 1. casus est quando ista duo iudicia possunt concurrere ratione ordinis,

opus n[illegible] except. et Blarionis, ut ja [illegible] progrediendo alio ex opus[illegible] exceptionis [illegible]
offerantur, valet [illegible] eorumque [illegible] non [illegible] si madefiud [illegible] et causae
in c. cum olectus de [illegible] comit. 2[a] casus est, quando impeditur cursus
iure status absolutionis, quia lata in uno iudicio sunt exceptioni in
iudicati in alio [illegible] et opponi debet exceptio. l. fundum l. fundi
opus e exceptio [illegible] except. et exceptionis in l. generali [illegible] tit. [illegible] lect. 2[a] gl. ibi, ut d[ixit] Bar.
3[a] casus est quando impeditur cursus iure electionis, et hoc casu d[ixit] Bar.
si [illegible] duo iudicia simul [illegible] nisi opponatur exceptio.
procedat, [illegible] debet opponi una exceptione l. i. §. qui
opus[e] exceptionis aut quorum bonorum. si n. ex adversarij contumacia admitti, concursus
[illegible] Bar. certi multo magis ex ipsius [illegible], quam ex taciturnitate [illegible]
sumit. si vero successive [illegible], non est opus exceptionis. cum n. [illegible]
[illegible] intentatio, ipso iure [illegible] ut ad aliud [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] exceptione [illegible], et facti; cautus [illegible] reus est
n[on] est opus [illegible] debet, ut acta primi iudicij producat in 2.° ut [illegible] in verb.
Acta vero. Acta facta in [illegible] sol. ... 4[a] casus est quando impeditur cur-
sus iure [illegible], ex quo casu [illegible] contrarietas
apparet in uno, eodemque iudicio, aut in diversis instantijs. in p[rim]o membro
[illegible] libellum. l. i. de offi. [illegible] et [illegible] opponendi, et
opus e exceptio [illegible] l. i. [illegible] l. i. C. si [illegible] quod si iudex,
[illegible] nihil dixerit procedit super libello. si una parte [illegible] eligit
[illegible] l. i. §. qua aut quorum legatorum: et si super
actor, et super eo iudicatur d[ixit] l. i. §. qua aut quorum legatorum: et si super
[illegible] libello [illegible] fuerit, et in [illegible] est [illegible] contraria, [illegible] ab-
n[on] e[st] opus solutio est [illegible] opponere. l. 2. §. sed si aliqs [illegible] tit. arg.
l. scripturae. C. de fid. instr. l. ubi repugnantia de [illegible]. Si aut
contrarietas apparuit in diversis instantijs d[ixit] Bar. [illegible] in diversis
[illegible] si contraria talia sunt [illegible] elect[ionis] tollantur, quia [illegible]
[illegible] doct. hoc casu an tollantur ipso iure, an ope exceptionis,
[illegible] opponi [illegible] exc. [illegible] opin. [illegible], si. n. ope exceptionis [illegible] est,
non [illegible] ita simpliciter tollantur, sed intentando
eo [illegible]. ut in l. si filius de minor. et in 3. lect.
[illegible] primo. ut in l. si filius de minor. et in 3. lect.
[illegible] opponi debet exceptio, [illegible] ex tacita [illegible] l.
[illegible] fact. [illegible] opin.
[illegible] in [illegible] impediantur [illegible] actionis, an solum
[illegible] l. i. C. de furt. si. n. [illegible]
[illegible] actionem. [illegible]
[illegible]
except[illegible] in hoc [illegible] et Alex. n[o]
[illegible] opponenda sit exceptio [illegible] libellus, et [illegible]
[illegible] 2.° [illegible]
[illegible] possessio [illegible]
[illegible] aliis [illegible]
3[a] [illegible] et [illegible] alio,
[illegible] hac cumulatio [illegible]
[illegible] observanda. l. [illegible] mand.

Item in iudicijs possessorijs [illegible] hic [illegible] quest. [illegible]
[illegible] n[o] 14 [illegible] fundamenta [illegible]

Bar. ibi, et ad eo comm. opin. teret contrariu, qm licquad in Carboniano edicto, ubi fauore pupilli possessio datur ei, etiam absenti, et in casu l. 1. C. de ed. diui Adr. toll. qn nullus adest contradictor. Probatur autem max.e hoc in d. § sedie (?) iust. de interd. in ... et ideo in actu priuato, ubi gl. et gl. not. in l. 1. C. ... uim et alio modo limitatur autem ut Bal. in l. meminisse C. de interdictis in quo seq. Ias. in d. § nihil com. n.o 174. ... ibi in fi. contrarium teneat, qn sicilz periculum est in mora, qa hoc casu recedimus a iuris limitis. dicit et Ias. eod. loco qd hi contrarium tenent contra Gugl. ... opin. est multum aequa, ut Bal. in d.o l. meminisse § 13 et confirmat dicto ... 4.a limit. et 8. ... limitat. ... et ... recedendi ... contra ... in possessione ... et d. Bar. ... ad obstacul. ... uid. ... d. ... et ... Ias. ... ipse d. ... recedas a ... et ... est ... in practica.

An petitorium et possessorium debeant eadem sententia terminari, an diversis. Bar. in l. naturaliter § nihil com. n.o 36. ... poss. ... si ab uno, et ... utrumque ... nihil ... obstat ... proponitur, qa iudex de iure ciuili separatim ... in casu nro ubi ... iudicia, quando ubi in uno iudicio plura ... in ... caus. ... pitula. L. ... in ... de iud. ... et ... causa de ... de ... cum dilectus de ord. cog. ... debet, utroque una sententia terminari. c. cum dilectus de ord. cog. ... dicit tamen Ias. in d.o § nihil com. n.o 180. c. cum dilectus de caus. poss. et propr. ... et ... sed ... gl. in c. 2. de caus. poss. et propr. ... et de iure ... intelligat ... gl. Si ... poss.m ab uno ... Sane ... de iure ciuili fit una sententia ... naturam ... proponitur, et de iure ciuili ... sententia ... Bar. in auth. et consequenter C. ... L. 1. § ... sententia ... de ... om. iud. col. 1.

Quis sit effectus utriusque diuersi iudicii, petit. et possess. et qualis sit executio. Bar. in d.o § nihil com. n.o 30. remittit se, et Ias. et ibi n.o 141. remittit se ad ... Felin. in c. 130. uol. 5. ... et in c. 159. uol. 5. in causa et ... col. 1.

Verum in interdictis exhibitorijs procedat pet.m uel poss.m et dic qd in interdicto de liberis exhibendis ... procedit aliud, sed simul ... pronuntiatur, ... poss.m ... annexa ... in hoc interdicto. L. ... de ... et ... de liberis exhib. ... alternis ... de lib. ... L. 3. § 1. de lib. exhib. In interdicto uero de tabulis exhibendis ... et ... petitorij, ... agi ad posse ... fi. de tab. exhib. Bar. in d.o § nihil com. in fi. ... poss.

Quomodo pet.m et poss.m intentari dicatur, et qn unum tantum, et qn utrumque simul. Declarat opt.e Ias. in l. naturaliter § nihil com. in fi. ... col. ubi dicit qd ... in libello ... illa ad ... intentatum ... poss.m et ... put

[illegible] melius erit [illegible], qa verbu[m] [illegible] illud [illegible] plenissime [illegible] ... [illegible] ubi causa simpliciter est commissa [illegible] [illegible] ... intelligit [illegible] Pontificis ... [illegible] nisi adijciatur illa clausula ... [illegible] nihil esse.

Dixi [illegible] petitorium posse cumulari cu[m] possessorio [illegible] Bar. [illegible] ad [illegible] remitto.

Possessio [illegible] adipiscendæ remedia quadruplicis [illegible] Salvianu[m] interdictu[m] ... [illegible] obligavit [illegible] ... [illegible] l. et quia ... [illegible] adipiscendæ [illegible] ... quorum bonorum ... [illegible] ... [illegible]

[illegible] possessio[n]e [illegible] accessio possessio[n]is ... [illegible] l. Pomponius [illegible] acqr. poss.

Casus [illegible] in quo [illegible] ... [illegible] Bar. [illegible] ... [illegible] 1589 ff. [illegible]

Poss. [illegible] perceptione fructuum [illegible] Bar. in l. [illegible] ... Bar. in l. [illegible] ubi Alex.

et acqr poss latiss.e et latius Menoch. d. reten. poss. remed. 3. q. 10. n.o 560. et multos sqq. ubi tractat quomodo [illegible] in corporalib. mobilib. et immobilib. et in incorporalib. et ind. ib. f. [illegible]

probat et poss. [illegible] solution. ecam. Menoch. [illegible] 81 n.o 10. [illegible]

Possessor 4.or [illegible] spetie [illegible] 1.o possessor bonae fidei [illegible] ex post et ab initio. 2.o malae fidei [illegible] ex post et ab initio 3.o possessor bonae fidei ab initio et ex post malae fidei 4.o possessor malae fidei ab initio et ex post bonae fidei. Possessor [illegible] bonae fidei ille dr q. [illegible] titulum Gl. in L. [illegible] [illegible] Bar. in L. Celsus n.o 17. [illegible] in c. cum Ecclesia [illegible] n.o 28. et [illegible] poss. [illegible] [illegible] in L. [illegible] n.o 3. C. [illegible] probat [illegible] L. [illegible] sufficit [illegible] titulus putatiuus [illegible] errore causatum [illegible] [illegible] ab eo [illegible] existimat uerum Dominum Bar. in d.a L. Celsus n.o 11 [illegible] sqq. et [illegible] titulus [illegible] longissimi [illegible] Menoch. [illegible] 102. [illegible] casu 47. n.o 12. ubi alios refert [illegible] [illegible] possideat [illegible] causat, [illegible] bonae fidei [illegible] Bar. in d.a L. Celsus n.o 6 et [illegible] in d.o c. cum Ecclesia n.o 39. [illegible] pupillo [illegible] solemnitate. 11.

2.o malae fidei possessor [illegible] titulus [illegible] a lege reprobatus [illegible] Bar. in L. 1. C. d. [illegible] et [illegible] lib. X. c. [illegible] in 6. Bar. in L. quadmodum n.o 8. C. [illegible] lib. XI. [illegible] in d.o c. cum Ecclesia n.o 94. [illegible] Bar. in d.a L. Celsus n.o 18. [illegible]

3.o possessor bonae fidei ab initio et ex post malae [illegible] existimans [illegible] nulla adhibita solemnitate, [illegible] [illegible] aduersus legem [illegible] celebratus.

4.o possessor ab initio malae fidei et bonae ex post [illegible] nulla [illegible] solemnitate, et lapsu [illegible] [illegible] taciturnitate [illegible] L. ult. C. [illegible] [illegible] bona fides [illegible] contractus [illegible] Add. [illegible] in c. possessor d. reg. iur. in 6.o in princ.

Malae fidei possessor est, q. contra [illegible] introducta [illegible] L. quadmodum in fi. C. d. agr. et cens. lib. XI.

Possessio [illegible] in L. [illegible] aliqua [illegible] et [illegible] probari [illegible] causa, [illegible] possessioni [illegible] [illegible] in c. ex [illegible] in 6. [illegible] [illegible] in L. [illegible] n.o 5 d. reg. iur. [illegible] Bar. in L. [illegible] [illegible] Menoch. d. arbitr. casu 48. n.o 83. [illegible] in possess. [illegible] praesumptiones [illegible] et [illegible] probandi in aduersarium [illegible]

i ad petitorium in pr. de fideicomm. lib. Menoch. declarando hunc locum scribit in lib. i de presump. q. 33. declarat tamen hoc ut scilicet petens, non possidens conuictus [illegible], nisi ille, qui non possidet habeat aliam presumptionem pro se, quia illa, quae oritur ex possessione nihil operetur, ratio est, quia habet presumptionem pro se et ipsa [illegible] l. licet imperator ubi ius. Col. i. de leg. i. Menoch. in sub. c. q. admitti q. xi.

Cui possidet cum initio non potest impediri missionem in possessionem ex l. ult. C. de edic. Diui Adr. toll. et inuasio possessionis est litis [illegible] Rol. à Valle cons. 2. in pr. lib. 3.

Remedium l. si quis in tantam C. unde ui competit ei, qui supplicans, si possessio [illegible] li non accessit ad possessionem hoc ina. cons. 18. nº 15. 32. lib. 2. Gabr. lib. 5. [illegible] 1 nº 20. [illegible] in eo qui clam ingreditur alterius possessionem uacantem Gabr. loco citato.

Possessor et iniustus sine possessione non est [illegible] sine citatione quod tamen procedit quando non est notorie iniusta eius possessio, quia sicut de facto intrauit, ita de facto expelli debet, Mars. sing. 195. et quod citandus non sit, [illegible] notorie constat de non [illegible] possibilitatis, tradit Menoch. de adipisc. poss. remed. 6. nº 30. in pr. et [illegible] Crau. cons. 302. nº 6. ubi omnino uide eum.

Casus non procedit contractus cuius uigore quis adstringatur ad tradendum sed patior [illegible] intrare in possessionem rei [illegible] de magno Giudiccio, non in contrarium, hoc cons. 220. nº 4. in pr. lib. 2. quam [illegible] à Bar. tradi ait.

Missus in possessionem per apparitorem ex iudicis decreto alterius fundi, quam destinatus fuit, sed succumbit in possessionem [illegible] Alex. cons. 93. lib. 3.

Casus causa petitorii et possessorii sit simul commissa, ambae una sententia terminari debeat Menoch. cons. 180. nº 10 lº 2.

Ubi sententia dispositiue cognoscit sola facti ueritate inspecta, petitum cum possessorio cumulari potest. Menoch. cons. 295. nº 15. lº 3.

[illegible] executiuum ingrediendi possessionem propria auctoritate locum non habet post [illegible] possessionem contra singularem successorem, Menoch. cons. 465. lº 5. et Rimin. iun. cons. 454. nº 28. lº 4. e [illegible] praecessit ut [illegible] à iudice, et [illegible] cum familia in possessionem quam propria auctoritate ingredi potest.

Nouus Praelatus ecclesiae possidere uidetur quasi [illegible], et bona sui beneficii sine noua apprehensione, Guid. Pap. q. 355.

Tertius possessor fundi obligati non potest conueniri actione personali, quia actio personalis non [illegible] fundum, fallit tamen in alimentis, et in [illegible] [illegible] [illegible] et pro tributis Principis, pro decimis, pro oblationibus [illegible] [illegible] potest contra 3um in quocumque casu, Guid. Pap. q. 576.

Si sum in possessione exigendi aliquid a te, et tu alienas [illegible] quam solueras, et [illegible] [illegible] succedat, possum continuando possessionem meam contra tuum successorem [illegible] ad exactionem, et successor [illegible] tenetur ex [illegible]

soluerit, et qd poss.e causam nõ habeat exquisita. Pas. q. 629.

Qui nõ possidet, ut detineat compelli nõ potest, auth. [illegible] C. de act. et oblig. Bor. cos. 9. n.o 1.

Qui agere nõ possidet actiones, se solus possidere nec turbari dicens. Cass. Caball. millelog. meas 915.

Nõ sufficiat allegare titulum, et pbare possessionem, ita qd possessor pbata titulus Cosumaty. Bor. decis. 42. 15.

In poss.e recuperandę nõ sufficit pbari prima [illegible] spolio, sed dus requirat, luctum decis 57 n.o 2.

[illegible] et possidet possessiones, et possidere totum, qd solus totum possidere circumambulet contra glosas, Alex. cōs. 88 n.o 1. Cos. [illegible] L. 3. in pria ff de acqr. poss.

Agens poss.e recuperandę nõ tenet respondere in petitorio, nisi restitutus fuerit in poss.e tanto tñ praecipue quanto tempore stetit eiectus, et spoliatus, Decia. cōs. 31. n.o 59. l.o 3.

In poss.e extraordinario gratia litis ordinandę, cuius pos. [illegible] inspicitur, qui tñ nota, i.e. [illegible] possidebat esse [illegible] possideret, Cipol. cōs. 9. n.o 5. l.o 1.

In acquirenda poss.e iuris incorporalis [illegible] requirat qd [illegible] actus acquisitionis interuenerit. et [illegible] qd [illegible] actus [illegible] suo [illegible] iudicis arbitrio [illegible] unicus actus iuri [illegible] sufficien decat. Menoch. l.o 2. de arb. casu 160. [illegible] sine actus scilicet [illegible] facultatis, familiaritatis, et [illegible] actus [illegible] minime. Sed [illegible] scia illius, in cuius detrim. [illegible] actus, hc, [illegible] scia pbatę [illegible] iudicis arbitrio Menoch. l.o 2. d. arb. casu 161. — p unicum actum acq. qi poss.e tradit Mascard. pbat. vol. 3. concl. 1180 n.o 9.

Operarius a mandato dñi p mercede colit agrũ alienum [illegible] illius poss.e turbando. [illegible] rotta [illegible] ei [illegible] et post denunciationem [illegible], Menoch. de arb. casu 354.

Multis modis tradi[illegible] poss.e [illegible] traditione, Cass. Caball. millelog. 555.

Probata poss.e temporis extremis, antiq. et patris, [illegible] media tempora [illegible], Gyd. in c. [illegible] par. 2. § 1. n.o 1. [illegible] fundus actoris et [illegible] olim fuisse, nisi reus [illegible] p [illegible] fundum actoris [illegible], Gyd. [illegible] n.o 2.

Reg.a qd [illegible] cogitur ostendere titulum suę possessionis fallet in feudalib. Ast. cōs. 59. n.o 21. l.o 2.

Testes [illegible] poss.e [illegible] intelligendi an [illegible] poss.e ut [illegible], Gyd. in c. possessor par. 2. § 1. n.o 4. vers Verũ.

Possessio.

... repetatur in poss.^e et nescit ex qua causa possideat, censetur possidere ex consensu concedentis, unde probando contractum censetur habuisse poss.^m ex illo tit.^o Gasp. Caball. milleloq. ... 9...

Res emphiteuticas possidet, tenendo eas suo, et corpore alieno, i. colono, qui illo tito retinuit poss.^m concedit, a quo concedit poss.^o sine ablatione. Rot. dec. 46 n.º 15 l.^o 2. Et contrarie dicitur, quod colonus retinuit poss.^m non concedit, nec p. solutionem mercedis, nec alio modo n.º 36. 37.

... possessorijs de bonis temporalibus, sed et spiritualibus, veluti p. beneficialibus, p. decimis, iudex laicus competens est contra clericum, et de iis cognoscit ... Regr. de fore. art. 48. n.º 63.

Remedium reintegrandae competit ad concedens, qui in ... emphiteutus cecidit a poss.^e p. similitas causas, et sine culpa, ac facto suo, Rot. dec. 6. n.º 14. l.^o 2. et dec. 31. l.^o 4.

De interdicto uti possidetis, vid. Rot. dec. 9. l.^o 3.

Remedium reintegrandae datur contra possidentem bona fide, et cum tit.^o habito ab auctore ... vitioso et ... comm. opin. Rot. dec. 6. n.º 40. l.^o 2. dec. 31. n.º 17. l.^o 4.

... poss.^e reintegrandae sufficit probare poss.^m meam antiquam, qua altera ... fuerit clandestina, et vitiosa, nisi contrariae probetur, Rot. dec. 41. n.º 13. l.^o 3.

Clausula salvo iure in assignatione possessionis p. Iudicem facta, non integrat contractum, et sicut erat ante missionem, Regr. de fore. art. 48. n.º 65. ... eius clausulae ... coram eodem iudice agi ...

Quae eduerit a creditoribus uti possessor bonorum non tenetur ultra manum ... Regr. de iure fisci l.^o 5. tit. 1. n.º 64. citans tract. dec. 294. 311. 322.

Poss.^o amittitur p. decennium dicit ... l. ... ff. de acqr. poss. et in l. ... ff. ... de usucap. ... in c. cum ecclesia sutrina n.º 23. vers. et ex hoc ... de usucap. Abb. ... dec. 6. n.º 13. et 14. vers. 3. ubi et dicit quod ... p. x. annos cursus, sed et minori tempore poss.^o amittitur.

... vacuam poss.^m tradere tenetur ad ad simplicem traditionem, ... et ... cum ... causa ... tract. de ... cap. 23. n.º 47. ...

Poss.^o ablata unius rei, ... acquisita poss.^o aliarum rerum, cum agitur de acquisitione, ... Mascar. de probat. Concl. 2... n.º 13. l.^o 1.

Possessor ... obligatur ad ... tract. ad ... tempore ... poss.^is ... dec. 47. n.º 14. l.^o 1.

... iudex ... tela ... inspecta, vel ... suo iure ... incipit ... simul ... poss.^o et una ... causa terminari, Menoch. dec. 180. l.^o 2.

... poss.^m ex l. ult. C. de ed. divi Adr. toll. impeditur ex nullis ...

p.ª qd mixtus testamenti efficit ob publicationem qd testator nō comet testam, si incontinenti probet qd heres sit incapax ob spurietatem, ut alias qd petitur originali testamentum, et nō edito, qd legitimus extat contradictor. Menoch. cōs. 180. q. 2. l.º 2.

Possess.m retinendae dē intentatum, qd petitum fuit sibi possm restitui, et occupatorem compelli ad sibi dimittendum et relaxandum bonum occupatum Menoch. cōs. 314. l.º 4.

Possess.e recuperandae competit cō tertios possessores Menoch. cōs. 314. n.º 5. l.º 4.

Pactum retinendi ingrediendi possm ppria auctoritate locandum et post interventam possm cōs singularem successorem Menoch. cōs. 485. l.º 5.

In iudicio recuperandae a spoliato contra spoliatorem moto audiri debet tertius, q dt, nō ad se iure dnij ptinere, Menoch. cōs. 488. l.º 5.

Iudicio recuperandae inchoato si tertius superveniat allegans, nō ad se iure dnij ptinere, una, et eadē sententia de dominio illius, et de spolio illius cognosci debet, Menoch. cōs. 488. n. 4. l.º 5.

Cōs fideic. restitui debet a 2.do fideicommissario, ut a p.º nō ab herede, qa iura sine restitutione tradiunt ni vocatum, possessio bonorum fideic.º subiectorum ppria auctoritate capi pt. Pegl. cōs. 49. l.º 1.

Ad obtinendum in poss.º recuperandae qd probandum veniat, dic cōs 51.

Remedium retinendae competit et spoliato auctoritate Iudicis qd tam nullitate pcessit Iudex Iuris ordine nō servato. Rol cōs. 6. l.º 2.

Remedium retinendae poss.is nō competit herede defuncti ex pfona ipsius defuncti, q in vita sua a poss.e nō cecidisset, sed dicitur eam ubi ligit, Rol. cōs. 50. l.º 2.

In poss.º ex edicto divi Adriani fideicommissarius nō e legitimus contradictor, maxe cum tenendum sit legitima, et dē rebell. Rol. cōs. 18. l.º 3.

In iudicio poss.º summario dt, ut ne parat veniat ad arma pcedi dt sine libello, litis contestatione, testis receptis sine partis citatione, et sine iuramento, Rol. cōs. 8. l.º 4.

Licet plia formula mittenda sit in poss.e cuius bonorum defuncti patris sui tam allodialium quam feudalium tam quo ad feudalia fallit in feudis ecclesiasticis. Ct qd agnatus paratus e incontinenti probare de feudis, Rol. cōs. 41. l.º 4.

Possessio.

Remedium redintegrandae competit ei facto suo qui ad cecidit a possessione.
Rot. Cons. 42. n.o 4.

Possess. rei unius et Possessionis quae in plures partes dividi, tria.
Rot. 20. n.o 48. vol. 5.

Verbum conventionis duplicem habet intellectum: in odiosis sumitur pro pacto nudo, ut L. lecta ff. de reb. cred.; in favorabilibus autem stipulationem comprehendit, ut d. L. lecta in 4 not. ubi quod [illegible] et aequitatis, et benignitatis.

An conventio facta inter coniuges de separatim vivendo servari debeat, dic cons. 140.

Quis non teneatur ad observantiam conventionis, quia per aliam partem sibi non servatur, vide cons. 99 n° 6. l° 4. quod procedit etiam si in conventione appositum sit iuramentum de observando n° 9. et procedit et si altera pars in minimo capitulo deficeret n° 13.

Confoederatio.

Non valet confoederatio inter Principes in damnum suorum populorum, ut dicunt
doctores comuniter, et optime ponit consil. Menoch. cons. 377. lib. 4. q[uae]
fuit inter Episcopum Tridentinum et Archiduc. Ferdinandu[m]
Austriae.

omnis contractus q[ui] fuat a[d] Princip[e] dicat natam ad contractum bone fi-
dei. Jas. de act. §. actionum n.o 2

Juramentum inducit nullitas in contractu simulato non obligat juramentum
ras. inst. de act. § fuerat n.o 87 et vaca in si in l. capt. C. [illegible]
ual. qd ar. l. ad dubium at. h. C. de legib.

In contractib. alternatiuis electio est electoris in § sunt
inst. de act. concordat l. plerumq. § si ff. de iur. dot. et in cap. §
emptio ff. de contrah. emp.

Contractus dicitur nomina specialiter l. licens ff. de const. et ibi a contra-
ctu [illegible] actiones, cum n. contractus dicitur ex empto et
uendito, et contra obligationes aut dicitur nomina iure nexum, ut faciendi,
dandi, et contra l. obligationum substantia ff. de act. et oblig.
nomina n. non a iure n. sed a specie imponenti gl. in rub. C. de
rer. permut.

Nullus contractus est q[ui] in se consensum non habeat l. 1. § adeo ff. de pac.

Contractus est facti non iuris l. cum leo § si ff. de curat. fur. dan. pro
precedit dum dicit in, hec. unde in constituendo dat facti l. cum ff. si
cert. pet. contractus n. dicitur in hec et nepotum l. pacta ff. de
pact. dum aut ipse est contractus est iuris ad facti l. uno ipon.
pact. dum aut. Nota et expone ut nat iuris i. a iure ut praeced. in-
tuitu ff. de pact. [illegible] et [illegible] facti et nat ab [illegible] l. 1. § si conuenit
traditio dum aut. dicitur facti [illegible] Contractus omnis adaullis [illegible] fol. 49 §o
si [illegible] et [illegible] inf. [illegible]

Contractus est uoluntatis ad necessitatis et nec ene in C. de iur. [illegible]
l. nobiliores C. de comm. et mercat. nec ob. l. in comodato § sicut
ff. com. quod semper ex sui natura sit uoluntarij quandoque aute est
necessitatis, hoc fit ex accidenti, et superueniente obligationem
§ mandatum inst. de mand. ratione n. qd obligationem [illegible] esse
necessitatis, patet q.o qui sit differentia inter contractum et obliga-
tionem modo sic. ff contractus est facti, obligatio aute est iuris § 1.
inst. de re. contrah. et [illegible] et in pr. inst. de oblig. contractus
est uoluntatis, oblig.o aute necessitatis, ut patet in eius diffinit.
inst. de oblig.

Contractus tripliciter accipitur in uno proprie, improprie et improprijssime
proprie qd inducat conuentionem ultro citroq. obligatoriam,
tunc respicit obligationem. l. labeo lib. 1 § contractum ff de uer.
sig. l. ex empto ff de act. emp. ut emptio locatio et in diuisio.
Improprie uero accipitur qd continet conuentionem obligatoriam ex
altera tantum parte, ut in donat.e § alia inst. de donat. l. donatio
C. de fid. instr. ut in stipulat.e qui et contractus est l. 1. § stipu-
latio ff de uerb. oblig. et l. 1. § h. ff de pac. § 1. inst. de uerb. oblig.
improprissime uero accipitur pro omni obligat.e et actionem pariat l. omni ff de
iudiciis et [illegible] conuentionem pro qua non contrahitur sed potius dis-
trahitur ut est pro acceptilationem inst. qb. mod. toll. oblig. Bar. in l.
ruiz C. de transact.

Contractus a conuentione legem sumunt l. 1. § si conuenit ff. depos.

Inter contractum et quasi contractum 4 [illegible] max. est differentia. Et prima [illegible] inter tacitum et expressum, contractus n. est expressus consensus duorum. l. 1. ff. de pac. sed quasi contractus consensus tacitus, et praesumptus. § 1. inst. de oblig. ex quasi contr. 2.a differentia est, quod contractus est, quia negotium est acceptum inter partes, quasi contractus vero quia nullum gestum est negotium l. ex maleficiis. § sive autem tutelae. ff. de act. et oblig. 3.a differentia est quod contractus sunt inter scientes et contrahentes. l. in contractibus [illegible] de act. et oblig. l. in totum ff. de reg. iur. sed quasi contractus fiunt inter ignorantes, et [illegible] inst. de oblig. ex quasi contr. gl. in d. l. in omnibus [illegible]. 4.a differentia est quod contractus sunt inventi de rigore iuris l. [illegible] 4. de [illegible] de iur. sed quasi contractus inducti sunt ex aequitate d. l. ex maleficiis. § [illegible] l. 2. ff. de neg. gest. Vetilius autem quidam dicit ut esse, quod lex loquens in quasi contractu non est locum in contractu. gl. in c. decet de imm. eccl. lib. 6. in verb. gl. [illegible] et lex adversus statutum loquens in contractu non est locum in quasi contractu Bar. in l. apud Iulianum. § [illegible] ff. [illegible] in [illegible]. catur in l. [illegible] ff. de acq. hered. [illegible] in [illegible] ff. de acqu. hered. in [illegible] de act. nº 35. et seqq. et Bar. in l. [illegible] ff. de acqu. hered.

Nudi contractus contrahuntur causa est [illegible]. L. 1. § [illegible] ff. de pac.

Contractus contra debitam iuris formam non producit nec civilem nec naturalem obligationem. l. 1. § [illegible] ff. de verb. oblig.

Contractus conditionales, si deficiat conditione, nullam producit obligationem neque civilem, neque naturalem. gl. in l. 1. ff. de cond. ind. § [illegible] conditionali inst. de [illegible] oblig.

Contractus qui est debita iuris forma, licet causa non sit iusta, parit tamen obligationem civilem et naturalem l. 2. § circa ff. de dol. mal. excep. [illegible] [illegible] nullum negotium constitui [illegible] non intelligit quod [illegible] nones inst. de [illegible] l. in contractibus ff. de reg. iur. quod [illegible] [illegible] quod actus [illegible] facilius [illegible] [illegible] contraxerit, [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in omnibus [illegible] [illegible] et [illegible] l. 2. § [illegible] ff. de [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] pupillus aut tutori auctori [illegible] [illegible] l. in contractibus ff. de reg. iur.

In contractibus [illegible] in obscuris quod minus est sequimur. L. semper in obscuris ff. de reg. iur. l. [illegible] stipulatio § si stipulatus ff. de verb. oblig. l. si ita stipulatus fuero [illegible] ff. de verb. oblig. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in alternativis [illegible] [illegible] obscura [illegible] [illegible] illud mi [illegible] [illegible] inst. de act. [illegible] [illegible] similiter [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] C. de donat. [illegible] in dubiis [illegible] [illegible] l. in ambiguis ff. de [illegible] [illegible] reg. [illegible] [illegible] l. in toto ff. de reg. iur. [illegible] [illegible] [illegible] in l. [illegible] [illegible]

In contractib. ad tempus adiecto, ad solvendum in dubio credendum est adiectum in favorem debitoris, sicut in testamento in favorem heredis l. in tempus ff. de reg. iur. l. cum, quod calendis § si ff. de verb. oblig. quare si velit debitor ante tempus solvere potest l. si dom. dieru ff. de solut. intellige aut de die certa, non incerta, ut distinguit tex. in l. stipulatio ista § item certum ff. de verb. oblig. nam dies incertus facit conditionem l. dies incertus ff. de cond. et demon. ante conditionem non creditor ad cogitur accipere, qua ea deficiente cogeretur restituere de quo in certas. Et quod ante tempus solvere possit intellige, ni de intentione debitoris et creditoris quod respicit ante tempus solvi. l. quod Romae § i ff. de verb. oblig. Et ideo dixit tex. de tempus solvi. l. quod Romae § i ff. de verb. oblig. ... et ideo aliud ante tempus ... quae cursu temporis possit alterari deterorari. Et quod dicitur de eo, idem quod cursu temporis possit ... dicendum de loco, quia si in favorem debitoris sit appositus certus locus solvendi, potest alio loco solvere si velit. Vid. tex. in l. cum tempus ff. de reg. iur.

Qui cum alio contrahit vel est vel debet esse non ignarus conditionis eius, cum quo contrahit. l. qui cum alio ff. de reg. iur. ad hoc facit. l. si ea ... ff. ad Maced. ubi qui filio fam. mutuavit ... debebat investigare ... et conditionem ... Quinimo ... non ille qui contrahit scire notitiam eius, cum quo mercatur, nam si ... mercator ... habuisse notitiam ... iuris, qui vendidit. l. ... C. de furt. ... ratione et iusta causa non excusat a poena conventionali ... ut in l. ... tex. in dicto l. qui cum alio ff. de reg. iur. quod ... habet ... et investigare ... et dubitari. l. cum manifestissimi § ... C. de furt. hoc ... credit in ... qui investigari ... Fallit ... ignorantia ... probabilis l. si ... ff. ad Maced. ... excusant ... quod non investigavere.

Contractus a conventionibus legis accipiunt, et hoc est quod vulgo solet dici pacto ... legem l. contractus ff. de reg. iur. l. i. § si ... ff. depos. c. contractus de reg. iur. in ... possit a partes ... ut plus minusve teneatur, quam natura contractus ... limita ... hoc ... ... natura contractus, tunc non ... non valeret l. in ... ff. de ... arg. l. 2 ff. de ... Si vero conventio ... in aliud ... valere, quia ... valeat ... valet ... dispositionem ... arg. l. ubi ... ff. ... d. l. contractus ff. de reg. iur. n° 56.

Contractus nullus ex causis et ... quas ... in auth. sacramenta puberum n° ... C. si advers. vend. et ... contractus non valet ... solemnitatis, ut in alienatione ... minoris, in qua ...

iudicis decreto. quod si deuenit ad bonorum alienatio. l. si quis C. de praed. et aliis reb. min. 2° inutilis potest esse contractus, qui est contra publicam utilitatem, ut si esset [illegible] immunita nova domui, et [illegible] partes Ciuitatis. l. Senatus C. de contrah. empt. 3° inanis est contractus ratione incapacitatis contrahentium, veluti si Iudaeus stipuletur Christianum mancipium. l. un. C. de mancip. Christ. l. mulier ff. de uerb. oblig. 4° inutilis est ratione rei, quae [illegible] ad [illegible], u. g. si promittitur [illegible] mortuus. § 1. inst. de inut. stip. [illegible] nullus est contractus, qui sit contra bonos mores. l. generaliter in [illegible] ff. de uerb. oblig. l. stipulatio contra bonos mores. l. pacta, quae contra. C. de pac. l. si hoc modo ff. eo. et est in omni pacto. l. pacta, l. iurisgentium. § et generaliter ff. de pac. [illegible] § pacta l. iurisgentium.

In omnibus contractibus plus valet quod agitur, quam quod simulate concipitur ... l. [illegible] Celsus § si fundus l. semper in stipulationibus ff. de reg. iur. l. 3 ff. eo. [illegible] enim est ff. de contrah. l. 1. est plus valere quod agitur. l. 3. ff. eo. [illegible] enim est magis attendi [illegible] contrahentium, quam verba. l. [illegible] C. ff. de uerb. oblig. [illegible] l. in conventionibus ff. de uerb. sig. Hoc autem [illegible] obtinet, tam contrahentes de mente, non alias magis attenduntur verba [illegible], cum [illegible] de mente [illegible] l. si alius § [illegible] ff. de usufr. leg. [illegible] l. adoptionem l. si [illegible] C. de cod. ob caus. [illegible] l. si [illegible] stipulatus sit ff. de leg. 3. l. [illegible] ff. de suppel. leg. l. si [illegible] ff. de uerb. oblig. Actum autem esse dicitur et illud, quod uenit ex stipulatione, ut ex [illegible] in d. l. semper in stipulationibus de reg. iur. [illegible] non apparuit quod actum esset, est inspicienda consuetudo contrahentium prius. l. [illegible] ff. de leg. [illegible] ... attenditur autem ulterius consuetudo [illegible] l. [illegible] ff. de alim. et cib. leg. [illegible] attenditur consuetudo regionis [illegible] l. semper de reg. iur. l. si fundum ff. de [illegible] contrahi debeat. [illegible] autem [illegible] in d. l. semper ibi quod supplementum consuetudinis fit in his, quae de natura contractus [illegible] contineri.

Contractus nullo modo [illegible] posse esse in pendenti. l. [illegible] C. de [illegible] ... si [illegible] bona uendidisset, dum pendet in [illegible], [illegible] pretium [illegible] totalis pretii, contractus est firmus [illegible] in pendenti ... l. si [illegible] ff. de [illegible] l. [illegible] ff. de usuf. ubi [illegible] in pendenti ... fructuarius soluat de pecunia fructuari, res empta sit fructuaris, [illegible] de pecunia proprietarii, domino proprietatis res sit empta. Et ergo [illegible] contractus [illegible] tutoris [illegible] in pendenti [illegible] ff. de [illegible] tut. Sed [illegible] ... Vid. [illegible] ab [illegible] in uerb. pendet ... [illegible] l. inst. de [illegible], uel alie iur. [illegible]

Licet contrahentibus se inuicem decipere in pretio [illegible] in [illegible] et sine dolo l. [illegible] § [illegible] ff. loca. [illegible] bona [illegible] ... l. [illegible] l. semper in conventionibus ff. de reg. iur.

[illegible] in contractibus inspiciendum est non solum quod licet, [illegible] l. semper in coniunctionibus ff. de reg. iur.

Contractus innominati secundum naturam contractuum nominatorum quibus adsimilantur iudicari debent L. cum q. § si in superiori ff. commod. L. i. § si quis ... ff. depos. Bar. in L. ... in § ... depos.

Compitit consuetudinis processus ad primum. § qui uero Auth. de aequal. dot.

Contractus factus in dubio intelligi debet secundum consuetudinem L. prius § i. ff. de aq. pluu. arc.

Si fiat aliquis contractus, qui non licitus reputetur, cum tamen licitus non sit, primi non debet, ut ...ius in uerb. consuetudo uers. Adeo ... et possit ff.

Licitum est contrahentibus se inuicem decipi in pretio rei, dummodo non interueniat dolus licet autem de iure ciuili ... in L. in causae ... § ... ff. de minor. L. item pretio. § si ff. loc. licet de iure Canonico ... in c. cum dilecti in ... deceptae ... de emp. et uend. licet de iure ... ... in ... Gall. licet de lege diuina, qua ... de iure naturali, natura nil aliud est, quam ... ... Dei bonitas ... ... nihil ... naturae, quod non est ex sua uoluntate ... lib. 2. polit. cap. 2. Sed hoc ultimum ego non credo contendit et ... plurimi doctores distinguere ... casus, quos audiui ab ... Henrici in L. i. C. de ... quod ... qua utrumque contrahentium scit iustum pretium rei, emptor ... ... plus iusto pretio, hoc casu dubium non est, licitum ita contrahi, neque enim uenditor ... ad aliquid, illud enim quod offert emptor sua sponte plus iusto pretio donare ... L. ... C. de ... uend. L. ... cum donationis. C. de transact. L. donari ff. de donat. et non est, qua scienti ... non ... c. scienti de reg. iur. in 6. et ... ... licet ... casus in pretio dummodo sciat. ... in foro conscientiae non ... restitui. c. qua plerique de imm. eccl. Abb. in c. i. de emp. et uend. Capol. in trac. de ... ... n.º 24.
2.ˢ erit casus, quo utrumque contrahentium scit iustum pretium rei sed tamen emptor aliqua necessitate coactus plus iusto pretio emit, ut sit in eis, quae ... ..., et alio non inueniat ... ... et hoc casu ... ... se decipi ... in auth. ad ... L. de usur. q. 21. Capol. in d.º trac. n.º 24. ... Couar. uar. resol. lib. 2. cap. 4. n.º ii. et non est qua cum sit coactus non ... donare, ut casu superiori, ... L. ... ff. de adim. leg. 3.ˢ casus est, quo uenditor dolo decipit ipsum emptorem, ut ... communiter impostores et hoc ... non est, sed et datur actio de dolo ... ... L. ... si pretio § ... ff. loc. quod multo magis dicemus in foro conscientiae Abb. in c. cum dilecti n.º 5. de emp. et uend. in c. in ciuitate n.º ... de usur. Summ. Ang. in uerb. dolus § ... n.º 7. 4.ˢ casus est, quo utrumque ignorat iustum pretium, et bona fide agunt. et hoc casu, qua nulla inest machinatio, licitum est ita contrahi, et tenet contractus donec ... scientia ipsius rei in eo quod plus habuit ... in d.º L. item si pretio § ... in c. i. n.º 48. ... 3 ... de ... Abb. in c. qua plerique n.º 30. de imm. eccl. 5.ᵗᵘˢ casus est quo alienum contrahentium scit iustum pretium rei, alienum ignorat, et tamen is, qui scit nullum dolum, fraudem ... adhibet.

mariis comm. tractat hoc casu esse, ut non liceat se decip. astr. in
qua l. id. si Otio 166 in d.o c. qa plenius n.o 33. Sal. in d.a auth. ad
hoc. Jas in L. si. n.o 8. C. de pac. in d. ad ista n.o 104. inst. de act.
S. Thom. in 2. 2. q. 77. ar. 1. Summ. Sylvestr. in verb. Emptio
q. 8. Dalicus Soto de iust. et iur. q. 3. ar. 3. ee prob. lege divina
Levit. cap. 25. scriptum est, quod vendis proximo tuo, ut
omnes non contristabis fratres tuos et D. Paul. in Epist. 1 ad Tessalon.
cap. 4. prob. et lege natur., alteri ne feceris, quod tibi non vis
fi. in fiem. Bent. exemplum ponit in rustico, qui vendente librum ma-
gni valoris doctori ignorato.
Ai si id. si Otio 8. fr. q. hoc. et L. in caus. de fe. de minor. difficile
pater inferens, qa dicit rate, L. decip., quo cum sit naturaliter
lucetur decadit, quod quoque modo se decipiat, dummodo non excedat
dimidium iusti pretii, non peccat. Respondet D. Thom. 2. 2. q. 77. ar. 1.
illos tex. debere intelligi dissimulative, i. per conniventiam quandam, et
toleratiam sive permissionem, quantum forum, non quoad culpam, i. quoad poe-
nam temporalem, non quo ad poenam aeternam per gl. in c. duo 4. dist.
sed et Theologi respiciunt hanc rationem, qa dicunt tex. dicunt lici-
tum naturae licere, id est quod pater est. nat. hoc quod permittit, qa natura est
bonitas, et voluntas ipsius Dei. alio modo r. gl. in c. quitas dist.
5. de poenit. hoc est licitum iure naturae, i. non quod natura hoc iubeat,
sed quod prona sit ad decipiendum, eadem est cum superiori hac responso, et
si vicina est et sequitur, quod et liceat fornicari, qa natura prona
sit ad fornicationem. Ar. ipsi tex. Mencea. alii respondebat,
supponendo hoc ex Arist. lib. 2 Eth. cap. 6. scilicet virtus non
consistere in uno individuo, sed triplex est, infimum, medium, et
summum, medium appellatur virtus, in quo dicit licere consistit
summum medium, et ita intelligi dicit tex. ut ad summum, non ad
infimum se decip., et ita intelligi. et tex. contrahentes non excedant lici-
tum limites, ultra id non excedant, ultra quod contrahentes, non licere
illas. Carsl. in cas. x. in d. C. lib. 2. var. resol. cap. 3. n.o 2.
illas. Carsl. in cas. x. in d. lib. 6. q. 6. art. 3. Summ. Sylvestr.
Dominicus Soto de iust. et iuri lib. 6. q. 6. art. 3. Summ. Sylvestr.
in verb. Emptio il 2. fi. ex q. conducebat exactum casum, quia si
deceptio intercedent sine dolo, in illo non excedens tam nec infi-
mum, nec summum. Covar. in d. c. x. Covar.
lib. Emit.

Contractus omnes consensu perficiuntur, et de iure praeterito, ne sit quod talis, ita ut
non contractus, et facti, i. in talis contractus non facti. L. consensu
4. de curat. furiosi quo non iuris, qa est ut ibi, sed mihi ius est
Bart. in L. ex hoc iure n.o 8. de iust. et iur. tria sunt consideranda
in contractu primo, notas considerandi et est de iure d. L. ex hoc iure
2.o effectus ipsius contractus, et hoc est de iure, qa eius effectus est
obligatio, quae iuris est in tria vult de oblig. 3.o conductus ipsius
adimpleri, et hoc sane est facti d. L. consilio. ff. de
in iur. alias et vaca casu. et Gomez in repetit. d. L. ex hoc iure
cum iur. n.o 29. ff. de iust. et iur.

Contractus ictus est de iure gentium. L. cas obligationum ff. de cap. dimin.
Contractus in dubio, facilius intelligitur tamquam contrahendum. L. si, prius. s. 1. ubi Bar. ff. de aq. plu. arc.

Contractus ab initio est voluntatis, ex post facto necessitatis. l. si quis argentum §. fe. C. de donat.

Contractus claudicans ad tit. l. Iulianus. §. si quis a pupillo de act. empt. hoc in l. 2. in fi. de [illegible]

Contractus solemnia, substantialia, natia, et accidentalia, quae, Menoch. cons. 31. lib. 1 n. 11. et n. 99. de accidentalib.

An in contractu iuris gent. insit civilis obligatio, ultramontani dicebant quod sic, qua hoc modo essent plures obligationes civilis, quae nates cons. tex. l. ex hoc iure tit. ff. de iust. et iur. Bar. ibi et Bald. in [illegible] l. ex hoc iure in hi. dicunt, quod necessario inesse aliqua tex. in l. stichum. §. a Titio. ff. de [illegible] ad decessit quia pacto de ad secundo tollitur natis, et remanet civilis, sicut et [illegible] tollitur civilis, et remanet natis. l. Iulianus. ff. de cod. ind. [illegible] patet in prin. inst. de oblig. quod cuius inest vinculum civile in oblig.

[illegible] contractu tollit prohiberi alienatio bonorum, ita ut impediatur translatio bonorum vide inf. in verb. Alienationis prohibitio vers. Hinc quod prohibitio [illegible] 374. [illegible]

Ubi contractus est nullus, favori alicuius, ille favori suo renuntiare, et stare contractui, tex. in l. et elegantar. §. 1. et ibi Bar. ff. de dolo cum Gl. in ve. nullus. not. Abb. in c. cum dilecti col. fi. de emp. et vend. [illegible] in c. [illegible] col. 6. de iud. [illegible] in l. 2. n. 63. C. de rescin. vend.

[illegible] alter ex contrahentibus in parte reddit a contractu, alter de in totum recedere, quia alter ad contrahentem l. tutor 49. [illegible] ubi Gl. tradit [illegible] ff. de minor. Pinell. in l. 2. C. de rescin. vend. par. 1. cap. 4. n. 1.

In contractibus ultro citroque obligatoriis quae [illegible] in una [illegible] parti in aliis [illegible] obseruantia [illegible] cons. 99. lib. 4. n. 13.

In contractibus bonae fidei [illegible] ad eos [illegible] sufficiunt [illegible] in aliis minus essent sufficientes, Menoch. cons. [illegible] lib. 2. n. 1. [illegible] iudice, quia sola [illegible] veritas inspecta [illegible] [illegible] cons. 445. lib. 5. n. 6.

In contrahendis contractibus [illegible] quaerere [illegible] Menoch. cons. 444. n. 8. lib. 5.

Subsecuta observantia contractus et contractionis declarat ipsum contractum Menoch. cons. 268. n. 7. 8. lib. 3. cons. 136. n. 25. lib. 2.

[illegible] contractus [illegible] contractus [illegible] contractus nec dicit ex ille [illegible] ueritate est casus in l. insula ff. de [illegible] Bar. ibi [illegible] cons. 46. n. 17. lib. 2. [illegible] lib. 4 [illegible] Bar. in [illegible] publicanus quod an contractus sit [illegible] [illegible] ad [illegible] verba [illegible] aut minus quomodo [illegible] sit.

Contractus.

Contractus reduci [debe]t ad aequitatem, quia in tractu temporis efficeretur iniqua, ubi in initio contineret, Jessan. decis. peden. 226. in con. L. cum quidam ij. ff. de usur.

Tractatus quod debet contractus veniti ratione Mercel. de arb. cam. 470. hoc quod in contractibus innominatis locus sit poenitentiae. L. si pecuniam ff. de cond. caus. dat. fallit in transact. in qua cessat poenitentia. L. quamvis. L. fratris. C. de transact. Capl. cons. 24. n.o 12. lib. 1.

Ut contractus annulletur ex causa instrumenti, et conservationis, oportet quod non impleatur culpa intervenerit, quinimmo culpa non sufficit, sed dolus requiritur, Capl. cons. 24. n.o 14 lib. 1.

Contractus quantumvis validus a superiori confirmari peti potest, ut ipse cons. 91. n.o 6. lib. 1.

Verba contractus intelligi debent rebus sic stantibus, et aliquo non superveniente de novo, Rimin. iun. cons. 569. n.o 112. lib. 5. cons. 191. n.o 22. lib. 1.

In contractibus persona extraneus non subauditur, Rimin. iun. cons. 569. n.o 137. lib. 5. idem cons. 2 n.o 2 ... ita stipulatus ff. de verborum obligationibus

Ubi contractus est nullus ipso iure non firmatur iuramento, Capl. cons. 207. n.o 12. lib. 2. fallit quod de nullo ipso iure ... non contractus nullus ... speciali, iuramento firmari [debe]t sic concludit ipse cons. 1 n.o 41. lib. 3.

In contractu unaquaeque clausula debet de eo servienti operandi, si fieri potest. L. Stare ... ff. de contrah. emp. Alex. cons. 118. n.o 6. lib. 5.

Contractus bonae fidei ideo dicitur quia in his alter alteri arbitrio, et officio aequi ... iudicis tenetur de eo quod ex bono et aequo praestari oportet etiam in conventione, id dictum non sit ... in his actionibus iudicandum, quod sibi bonum, atque ... quid praestet contrahentibus dictum sit.

Contractus autem stricti iuris contrahit quia ... in his nihil venit, nisi quod actum est, ... quatenus nominatim a partibus conventum sit, cum mirum ... quod ... non sit ... in c. quinimmo par. 2. ff. 6. n.o 4. de usur.

Ex hoc ... quod contractus bonae fidei in quo dolus dedit causam contractui, nullus est ipso iure ... contractus ... rescindendus est ... ubi supra n.o ...

... contractum ... bonae fidei ... dominia contractum ... locupletet. n.o 5. Et Rimin. Iun. cons. 162. n.o 30 lib. 4. dixit disputabile ... contractus mutari ... bonae fidei

In dubio iudicandum est contractum non esse ... Cran. in ... de indemn. mul. num. 35

Contractus non ... rescindi ... impletur non venit ... illud ... impl... causa ... contractu. Cran. cons. 246. n.o 2.

Contractus et contractuum intelligentiae ... sit ...
cons. 191 n° 22 ... lat.

In duobus contractibus qui impleri omnes incumbit ille prius implere debet partem suam, qui vult agere ex contractu. Alex. cons. 49 n° 4 ... et alibi cons. 222 n° 18 l° 2 ... si ... obijciat adversario quod non impleverit, et ... incidunt in aliquam privationem ... quod ipse ... nisi impleverit omnia ... partem suam.

Qui vult recedere a contractu, debet restituere quidquid ad eum pervenit, quod procedit ... ad rescissionem contractus, non ... ad nullitatem actus, Rol. cons. 1 n° 3. 4 l° 3 et cons. 60 n° 32 et 34 l° 4 ... obtineri non ... n° 32 ... minori ... ut restitui ... n° 36 et quo ad minorem intelligitur, ut restituere ... in illius utilitatem versum fuit num. 31. ... quod ... restitutio ... aspicit ... Rol. ... cons. 1 n° 30 l° 3.

Locus celebrati contractus, ubi ... debet circa solemnitatem et in formalitate Rol. cons. 33 n° 6 l° 3.

... contractus ... nullus corruunt et omnia adiuncta, ut ... renuntiationes et iuramentum, Mars. cons. 125 n° 29 et seqq.

In contractibus ... simpliciter sine clausula in solidum quilibet ... pro sua parte ... copula dividit inter partes, et quilibet ... in dubio ... in solidum, quilibet obligatur pro parte ... in L. ... cum in tabulis ... duobus reis ... fallit in pluribus ... dicit Bal. ... in L. ... C. locati.

Tenor dispositionis ostendit qualis fuerit contractus et minus contractum, Bovr. decis. 23 n° 56.

Quando non est ... scriptura ... ipso contractu ... locus est ... et ... contractus non est ... Affl. decis 39 n° 4 ... in L. contractus C. de fid. instr.

In contractibus ultro citroque obligatoriis ... adimplevit partem suam ... ut altera pars impleat. Rol. cons. 60 l° 4

Prohibitio facta minori ... non contrahendo usque ad 25 annum sine consensu tutoris ... quod sit privatus hereditate, ... non ... contrahere, Alba. cons. 57.

In contractibus non ... si narrata sint vera an non ... in L. si ex falsis ... C. de transac. ... cons. 340 n° ... ut ... quo ad validitatem actus ... qua ... ca. impulsiva, secus in ca. final.

Cõtractus.

Vitiat cõtractus ex defectu causæ finalis Dec. cons 349. nº 4. et cã finalis in cõtractib' falsa fuit restitutioni, ex Bar. in l. cõdi-tionis falsa & quod aut vers. 6. quæritur 4. de cõd. et dem.

Liberatio ipso iure contingit per solutionem eius quod debetur in prin. quib. mod. toll. oblig. contingit et ipso iure per stipulationem L. si unus §. pactus ne peteret ff. de pac. preterea contingit ipso iure in omnibus his casibus in quibus intervenit stipulatio, ut delegatio acceptilatio et novatio. toto tit. inst. quib. mod. toll. oblig. et toto tit. ff. et C. de novat. et deleg.

Ope vero exceptionis contingit liberatio ubi intervenit pactum L. si unus §. pactus ne peterent ff. de pac. L. si res aestimatae §. si. L. si ei nuptura ff. de iur. dot. Ipso etiam iure fit per iussum, ut si iubeo tibi, ut quod mihi debes numeres Sempronio. L. solutam ff. de solut. L. qui iussu ff. de neg. ger. et non quia ibi est quaedam delegatio, ubi intervenerit stipulatio inter delegatum, et eum cui fit delegatio. L. delegare i et 2. C. de novat. et deleg.

Utilitas autem, quae emanat inde, ut quis dicatur et ut liberatus ipso iure, vel ope exceptionis sunt haec: quia si est liberatus ipso iure non est necesse opponere exceptionem; quod si ope exceptionis oportet, quod opponat. L. si unus §. pactus ne peteret ff. de pac. et ibi Bar. n.o 20. et idem tenet Bar. in L. exceptionem C. de prob. et in L. cum qui ita. §. qui ita. ff. de verb. oblig. Castr. in L. nostra C. de exc. C. de litig. praeterea ipso iure liberatus statim in ingressu litis [illegible] opponi [illegible] adversarius, quod non ope exceptionis non est in ingressu litis sed debet exspectare tempus probationis [illegible] lit. [illegible] Bar. in L. cum [illegible] ff. [illegible]. Ad haec accedit, quod si est liberatus ipso iure, si [illegible] indebitum repetit Bar. in L. [illegible] ff. de cond. ind. Adiicit et alia utilitas quod si ipso iure fiat [illegible] remissio tradit [illegible] statim sine aliqua traditione in [illegible] remissio Bar. in L. commissa ff. de public. et vectig. in L. [illegible] §. de leg. [illegible].

Possumus et invitos liberare solvendo pro alicui debet, non tamen possumus eos invitos obligare, ut est in L. si stendo. §. fi. de novat.

Verum in liberatione locum habet remedium L. 2 C. de rescind. vend. ut [illegible] [illegible] liberatione ultra dimidiam, rescindendus sit, ut [illegible] [illegible] contrahitur sive pro [illegible] distractus. Capr. in d. L. [illegible] Bar. [illegible] in [illegible] n.o 2 ut si [illegible] [illegible] remittendum [illegible], tamen remissio simplex [illegible] alicuius [illegible] recepti, [illegible] [illegible] debitor [illegible] opin. n.o 5. [illegible] [illegible] creditori [illegible] debitori [illegible] creditori plus solverit, [illegible] [illegible] debitori minus acceperit [illegible] C. de [illegible] [illegible] magis [illegible] debitori plus solverit [illegible] plus [illegible] [illegible] creditor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loco, quo non poterat ab eo [illegible] debetur [illegible] alia [illegible] causa [illegible] quodammodo [illegible] [illegible] n.o 8. et alij quos [illegible] loco [illegible] remittit.

Libratio · Quitatio.

Quitatio et libratio gnalis et verbis amplis facta, extendi[illegible] et ad incogita. l. si de cessa. C. de transact. Menoch. cons. 496. n.o 58. lib. 5. [illegible] cepisti [illegible] Alba cons. 3. n.o 14

liberationes facte per creditores debitoribus pauperibus de maiori summa minori, ad debitum [illegible] man. sed [illegible] summa peti ut ubi fuit ad [illegible] [illegible] de [illegible] in tantum, quod [illegible] [illegible] debitoris et creditoris. Flott in. l. si quis [illegible] n.o 65. C. [illegible] dicens quod debiti pars [illegible] debitori fallitur, [illegible] [illegible] locum [illegible] ob [illegible] causam.

libratio facta ab adulto administratori ad [illegible], et in [illegible] valet Gasp. Caball. [illegible] 260.

Generalis libratio nō extendit ad ea, in qbus potest esse captio, [illegible] libratis, [illegible] cons. 822. n.o 18. lib. 7.

[illegible] [illegible] postquam [illegible] fuit [illegible] meo creditori meo, et cred. acceptaverit ergo sum ipso iure liberatus, [illegible] [illegible] 353.

Si plures obligati sint ad faciendum [illegible] et remissionem alicui, [illegible] [illegible], aut plures eorum ad faciendum [illegible], quadquam alii [illegible] facere nolint Menoch. cons. 123. lib. 2. et [illegible] [illegible]

Si Princeps concedat tibi [illegible] et multi [illegible] sunt ad haeredes, quilibet eorum debet in solidum facultatem legitimandi Bar. in l. Gallus § i. nº 30. ff. de lib. et posth. qua ea, quae sunt individua in solidum remanent apud haeredes. L. 2. § ex his ff. de verb. oblig.

Legitimatio minuit patri de iure [illegible] paternitatis, sicut vere legitimi, et de effectu refert Jas. in L. 2. nº 20. de vulg. Bal. etiam not. in l. ea quae col. i. C. de fideicom. et dixi de dict., quod post sit ut videatur legitimatio [illegible] sicut vere legitimus p. L. hac consultissima § ex imperfecto C. de testam. Bal. in c. de causis col. fi. de off. deleg. [illegible] Jas. in d. L. 2. nº 20. de vulg. et idem Jas. in l. hac consultissima § ex imperfecto nº 2. C. de testam.

Filius natus tamen si offeratur monasterio vel alicui alii pio loco [illegible] legitimus ad similitudinem eius, qui offertur curiae civitatis [illegible] Bal. id tenet in L. i. C. sacros. eccl. col. 3. vers. sed iuxta hoc [illegible] refert Alex. in rub. ff. de [illegible] num. 9. et [illegible]

Filius [illegible] subsequens matrimonium [illegible] legitimatur, quae matrimonium abstergit omnem maculam. Hoc autem fallit in eo, qui habens uxorem [illegible] ex alia adulterinum filium suscepit, et postea [illegible] uxore [illegible] illam aliam duxit quia non legitimatur per hoc subsequens matrimonium filius adulterinus, et ratio quia filij sunt legitimi [illegible] matrimonium quia tempore nativitatis [illegible] uterque [illegible] habiles ad matrimonium [illegible] ad validum sunt ab initio [illegible] ad [illegible] Et sic [illegible] quod [illegible] [illegible] sufficit habilitas extremi, ad quod tex. in [illegible] Bal. in L. ex libera C. de [illegible] Bar. in l. [illegible] de stat. hom. Bal. in L. ex libera C. de [illegible] et legit. [illegible] Cast. et Jas. in l. quoties C. de rei vend.

Legitimatus per oblationem curiae, intelligitur legitimatus quo ad patrem tantum, non quo ad alios agnatos, cognatosve patris [illegible] filius [illegible] hoc modo nat. [illegible] Bar. not. in l. cunctos populos nº 40. C. de sum. trin. et fid. cath.

Utrum legitimatio sit mixti imperij, an iurisdictionis, [illegible] opin. [illegible] mixti imperij [illegible] Bar. in l. imperium nº 17. de iurisd. om. iud. [illegible] ibi nº 295. Alex. nº 186. Bal. in l. [illegible] col. i. [illegible] [illegible] opin. in [illegible] illud Aut. [illegible] nat. effic. sui. 2. est [illegible] opin. [illegible] in c. per venerabilem [illegible] qui filij sint legit. quod sit simplicis iurisdictionis voluntariae, ut adoptio et emancipatio, [illegible] Bar. in l. ult. C. de emancip. lib. [illegible] in l. 2. de off. procons. et leg. [illegible] in l. 2. [illegible] [illegible] opin. [illegible] [illegible] legitimati [illegible] [illegible] iurisdictionem [illegible] [illegible] iurisdictio. 3. [illegible] est opin. [illegible] quod sit simplicis [illegible] ut [illegible] legitimatio [illegible] specialiter lex, sed [illegible] Princeps [illegible] in d. L. imperium nº 140. [illegible] nº 13. Cagn. in l. ult. nº 20. [illegible] de iurisd. om. iud. et [illegible] d. [illegible]

Aux. quib. mod. rat. offic. sibi dicto [illegible] sua liberalitate, et muni-
ficentia concedunt legitimationes. Sed sane id invenio [illegible]
in meo codice. 2° probat, quia videmus, quod a Principe conceditur et
comitibus Palatinis, qui alias iurisdictionem non habent, nec imperium. 3°
probat, quia nulla adest coertio, ideo non mixti imperii, nullius
intellectus, adeo non meri, non [illegible] partes, non [illegible] iurisdictio-
nis, [illegible] erit [illegible].

Et [illegible] infertur quod si Princeps concedat alicui castrum cum mero,
et mixto imperio, et iurisdictione, non comprehendetur [illegible] facultas le-
gitimandi, quando est meri, mixtique imperii, nec iurisdictionis,
nisi adjiciatur et cum potestate et [illegible] concessa et fa-
cultas legitimandi, ita [illegible] in [illegible] l. imperium § 13.
de iurisd. om. iud.

Cuius ex concubina suscepit filium naturalem, istud filius [illegible]
liberis filiis superstitibus, non est legitimus et natus, tamen [illegible]
concubinam duxit in uxorem [illegible] intelligantur legiti-
mati per matrimonium subsequens cum filio [illegible], adeo
ut isti [illegible] ab intestato succedant ac si nati erant ex matri-
monio legitimo et nati, [illegible] quod non, quia [illegible] habili-
tas [illegible], a [illegible] impedit
[illegible] non possunt. L. cum libertinus. §.
[illegible] fines, ut [illegible] cont. [illegible] a [illegible] poss. [illegible]
posthumus [illegible] lib. Castr. in L. [illegible]
[illegible] n° 121. de usucap.

Si pater velit legitimare filium suum natum ex coniugata [illegible]
[illegible] legitimatio, quia [illegible] habilitas [illegible], ad quod
[illegible] in l. cum [illegible] C. de [illegible], et
Bar. in l. [illegible] in l. quotiens C. de [illegible] n° 40. [illegible]
[illegible] Castr. et Ias. in l. [illegible] n° 122. de usucap.

Legitimatus dicitur verus legitimus, et non per fictionem Ias. in l.
[illegible] n° 2. C. de [illegible]
[illegible] verba [illegible] concedere [illegible]
[illegible] in l. si [illegible]
[illegible]

Filius natus ex [illegible] legitimus succedit, [illegible]
[illegible] lib. 4. de [illegible] tit. 3. n° 29. [illegible]
[illegible] lib. de quo [illegible] apud [illegible]
[illegible] de [illegible] part. 2. cap. 8. § 1.

[illegible] legitimatis multa, et [illegible] Mat. lib. xi. tit. x.
[illegible] legitimatus ab [illegible]
[illegible] tit. x. n° 45.
[illegible] legitimo [illegible]
[illegible] 1° 6. 1° 2.

Natus ex [illegible] puta ex soluta et coniugato, [illegible]
[illegible] legitimus quo [illegible]
[illegible], quam [illegible], [illegible] legitimus, [illegible]
[illegible] adducit [illegible] plures [illegible], quibus [illegible]

Gratia Castr. cons. lib. [illegible] cons. 153. n. 1. [illegible] cons. 29. n. 34. lib. 3. Couar. Epitom. de sponsal. par. 2. cap. 8. § 1. n. 2.

Querit [illegible] in casu, in quo [illegible] conclusio matrimonii [illegible] illegitimi, illud legitimandum per subsequens matrimonium, [illegible] [illegible] dari casus, ut legitimatio facta [illegible] a Principe, [illegible] a comite valeat. Alsobrana [illegible] cons. [illegible] cons. 717. n. 86. vol. 4.

Qui legitimationem [illegible] a Principe, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] taciturnitas [illegible] [illegible] ut [illegible] illegitimitatis, i. naturalitatis, [illegible] [illegible] [illegible] alios filios [illegible] semel [illegible] legitimari, [illegible] obtinuerit; [illegible] [illegible] testatoris, quo [illegible] masculos [illegible] excluderet, [illegible] testator prohibuisset ultra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dispositionis Menoch. [illegible] lib. [illegible] casu 203.

Expositi [illegible] eos natales, [illegible] legitimi [illegible] [illegible] [illegible] posse ad sacros ordines, Menoch. de [illegible] [illegible] arbitrarium 396. [illegible]

[illegible] natus in [illegible] matrimonio valet et legitimatus [illegible] [illegible] matrimonium, [illegible] cons. 239. n. 2. lib. 2.

Non valet legitimatio facta per [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cons. 88. lib. 1.

Legitimatus per subsequens matrimonium admittitur ad successionem feudi, Menoch. cons. 16. lib. 1.

Contrarium [illegible] [illegible] Menoch. cons. 174. [illegible] 2. lib. 2.

Filii legitimati per subsequens matrimonium [illegible] illustris persona, [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible], Menoch. cons. 18. lib. 1.

Comes Palatinus [illegible] auctoritatem legitimandi, [illegible] et legitimari [illegible], Menoch. cons. 19. lib. 1.

Comes Palatinus [illegible] legitimari et in [illegible] substituti [illegible] [illegible] [illegible], Menoch. cons. 20. lib. 1. [illegible] cons. 22. lib. 2. [illegible] filius natus, [illegible] spurius legitimari [illegible] post mortem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quando committitur subreptio, et obreptio in rescripto legitimatus, [illegible] legitimatio [illegible] ex [illegible] voluntatis legitimantis, Menoch. cons. 103. lib. 2.

Legitimatus [illegible] testatoris [illegible] succedit in feudo hereditario [illegible] [illegible] succedere [illegible] posset, Menoch. cons. 151. lib. 2.

Legitimatus [illegible] mente testatoris [illegible] excludere substitutum [illegible] filiis legitimis, et naturalibus, Menoch. cons. 164. lib. 2.

Contrarium [illegible] filius natalis, [illegible] [illegible] cons. 459. lib. 5.

dec. 461. n.º 40. l.º 5. Ursol. dec. 22. l.º 2. ciuil. et ibi in addit. Salicett. alios citant.

Filius natus ex clerico in minoribus constituto et beneficiato potest legitimari per subscriptas nummorum, Merlin. dec. 174. l.º 2.

Legitimatio ex ... nulla redditur, quod non fuerit expressum quod filius legitimandus sit natus ex clerico ... quod non ... nec ... agnatos, quod ... non narratur ... ad quos ... successio, quod suppressit ... et agnatos quo ad bona, ... quorum successio ..., quod suppressit ... legitimati, ... narrata ... et quod filius clerici ... Cardinalis a Principe laico legitimatur, et quod fuit impetrata per procuratorem, cuius mandato non apparet, Merlin. dec. 181. l.º 2. dec. 461. l.º 5.

Princeps non potest legitimare in preiudicium agnatorum quo ad feudorum successionem et cum clausula ex certa scientia, Merlin. dec. 181. q. 2. l.º 2.

Legitimatus non excluditur substitutio in testamento illustrium ..., Merlin. dec. 202. n.º 155. l.º 3. ubi distinguit quod sit uere legitimus.

Legitimatus per subscriptas nummorum dicitur uere legitimus, ita ut succedere possit et in dispositione per strictam interpretationem admittatur, Merlin. dec. 225. l.º 3.

Legitimatus per subscriptas nummorum, non ex alio potest cooptari in collegium ... non obstante ... collegij quod ... nati ex legitimo matrimonio admittantur, Merlin. dec. 22. l.º 3.

Filius natus, sed tamen legitimatus censetur uocatus a testatore sub nomine legitimorum, et ualet et ad exclusionem substitutorum, Merlin. dec. 266. l.º 3. dec. 459. l.º 5. dec. 461. n.º 40. l.º 5. Ursol. dec. 67. q. 1. l.º 3.

... Uenetiarum ... legitimationem in preiudicium fideicommissi, declarat ut procedat, et loquatur in legitimatione ... ita post fideicommissum in fraudem ipsius, Merlin. dec. 266. n.º 16 l.º 3.

Illegitimus filius non potest ... ... omissa ... filia, alijs legitimis non extantibus, Merlin. dec. 285. q. 2. l.º 3.

Clausula legitimationis inserta sine ... non faciat, ut ... agnati excludantur legitimatum, Merlin. dec. 306. l.º 4.

Filius ex ... factus legitimus, atque ita successibilis plura requiruntur, 1.º quod mulier adhuc uiuat, et talis sit cum qua ... matrimonium contrahi, 2.º quod ... matrimonium ... contrahi possit. 3.º quod ... legitimationis ... 4.º quod mulier ... 5.º quod ... nullos alios filios legitimos habeat, Merlin. dec. 414. ... ult. l.º 5.

Legitimatio obtenta non expressis qualitatibus requisitis, non valet, exprimi autem debet qualitas nativitatis filiorum, qualitas matris, quod in uxorem duci potuisset, item narrandum est ad quem effectum fit legitimatio, Marcel. dec. 461. l° 5.

Bulla Pij quarti irritans legitimationes locum habet tam in naturalibus, quam in spurijs, Marcel. dec. 461. n° 14. l° 5.

Natus ex matrimonio putatiuo est enim legitimus quo ad promotionem sacrorum ordinum, Marcel. dec. 490. l° 5. secus quo ad successionem, ut infra in verbo Matrimonium nec non matrimonium sed nullus f. 154.

Legitimatus per Comitem Palatinum etiam ad feudum nisi fuit, non tamen a natis ex eis, non potest succedere ad feudum dignitatis, marchionatus, quia investitura vocauit legitimos descendentes, Cepl. dec. 23. l° 1.

Legitimatus per subsequens matrimonium non admittitur ad fideicommissum ad quod sunt vocati per testatorem filij legitimi, et nati ex legitimo matrimonio nati, quia requiritur quod tempore nativitatis extiterit matrimonium, Cepl. dec. 82. l° 1.

Legitimatus in mortis articulo per subsequens matrimonium excludit substitutum dicendum sine filijs natis de legitimo matrimonio, Cepl. dec. 239. l° 2.

Contra dicit Cepl. dec. 276. l° 2.

Non valet legitimatio facta per imperatorem in terris ecclesiae et ad subditos, Rot. dec. 88. l° 1.

Ubi substitutio est facta de filijs natis ex legitimo matrimonio, legitimatus per subsequens matrimonium non admittitur, Rot. dec. 100 l° 2.

Legitimatio fieri non debet citatis eo ad quem successio devolvenda erat, quia nisi ipso inuito fieri, et multo magis eo ignorante, Rot. dec. 61. p. 2. l° 3.

Stante statuto quod filij legitimi et nati excludant foeminas et legitimatus per rescriptum excludit eas. Rot. dec. 83. l° 3.

Legitimatus per rescriptum principis, et plus quam filio legitimo et nati, Rot. dec. 95. l° 3.

Valet legitimatio facta a Comite Palatino de filio sacerdotis et non expressa hac qualitate, quod fuit sacerdos &c, Rot. dec. 12. l° 4.

Qui filiam naturalem nuptui tradit cum obligatione eam legitimandi, satisfacit obligationi, etsi eam legitimari facit cum natura, quod non posset filia sibi succedere, nisi in eo quod sibi placuerit, Rot. dec. 26. l° 4.

Si dns fundi pp sterilitatem unius anni remiserit pensionem, ut etiam tradiderint, si sequentis anni supervenit fertilitas, ad obsu[illegible] bit donatio, ad remissio pensionis ipsi dno si voluerit, sibi de vera pensione satisfieri; et ratio est, quia verba secundum subiectam materiam intelligi oportet. L. si uno ff. locati

Locationis pensionem deberi tripliciter accipitur in iure. 1.o quo ad nativitatem obligationis et actionis, et sic ex facto contractu locationis statim dicitur pensio, i. statim orta est actio et obligatio l. si a colono ff. de fideiuss. l. si domus cois meus. §. si ubi [illegible] ff. l. sed [illegible] §. si q[illegible] eod in a[illegible] ubi [illegible] ff. loc. nihil de tempus [illegible]. l. sed [illegible] et statim agentis ad pensionem obstant exceptio i. [illegible] l[illegible] si statim agentis [illegible] l. i. in fi. quod di[illegible] usu [illegible] cedat. 2.o modo dr deberi quo ad exactionis effectum. et hoc modo non dr deberi pensio nisi in fine locationis tex. [illegible] et doct. in l. adin C. loc. nec est dicere deberi in quolibet [illegible] sua portio quia sicut non sufficit implere contractum in parte et portione ut l. Iulianus §. offerri ff. de act. emp. ita pari [illegible] locator [illegible] l. [illegible] conductoris [illegible] ff. loc. quo [illegible] sufficit implere contractum in parte temporis, [illegible] ita nec sufficit implere [illegible] ad tempus. l. miles [illegible] ff. de milit. test. argumento [illegible] ad [illegible] et hoc casu 3.o modo dr deberi pensio quo ad [illegible] intellectum et hoc casu f[illegible] una parte [illegible] locator [illegible] [illegible], [illegible] parte sibi deberi pensio ut not. doct. in l. divortio in prin. de portion. pensionis, [illegible] in [illegible] [illegible] exacta [illegible] pensio [illegible] in d.a l. divortio n.o 31. et seq. [illegible] not. [illegible]

[illegible] si conductor, vel colonus ad [illegible] locatorum [illegible] ipsi dno, ac [illegible] ad [illegible] si quod [illegible] in ipso fundo tex. [illegible] in l. si in [illegible] domus in l. dominus [illegible] tex. [illegible] q. loc. in fi. sed [illegible] ex hoc [illegible] colono [illegible] locatario [illegible] in [illegible] l. si [illegible] §. si domus [illegible] in l. [illegible] ff. de [illegible] hoc [illegible] in l. [illegible] in [illegible] n.o [illegible] Alex. ibid. [illegible] l. d. [illegible] in [illegible] Castr. tractat [illegible] Castr. disputavi [illegible] in meis fragm. in §. 5. ubi [illegible] remitto.

Si [illegible] famulus servierit mensibus [illegible] anni salarium [illegible] ipsi famulo et [illegible] tex. in l. [illegible] l. [illegible] §. loc. [illegible] [illegible] dupliciter est [illegible] in illo intervallo [illegible] [illegible] dno suo 2.o casus [illegible] conductoris non debet [illegible] ipsi locatori, cum [illegible] tex. in l. sed addes §. si [illegible] in l. q. operas §. loc. limita hoc nisi [illegible] conditio [illegible] conditio [illegible] implere [illegible] ut not. in l. [illegible] C. de [illegible] in l. similiter C. eo.

et respons. adiecta sit oportet, alioquin nō venit qd impleat, ut d. Bar. in d. l. dnū functo n. i. in fi. d. offic. assess. qd cum primus possit conditionē [illegible], qa d. dic. in d. l. dnū n. 13 qd illa tacita [illegible] [illegible] ex conditione, quo casu nō sufficeret. Bar. in l. ita [illegible] d. arb. ipsi dic. not. in l. in omnibus oblig. ff d. obl. et act. Vid. inf. in verb. conditio vers. dnis et conditio [illegible].

Pensio locationis nō debet, nisi in fine anni l. adem C. loc. ad hoc not. Bar. in l. habitationis ff d. usufr. leg. [illegible] in l. [illegible] [illegible] Bar. in l. [illegible] et [illegible] contra [illegible] ff d. usufr. [illegible] cons. [illegible]

Quid si officialis antiquā inimicitiā officiū suū mortuus fuerit, an et salarium debeat: sicut illi, q mortuus ē in officio. Bar. in l. [illegible] functo [illegible] indistincte tenet, qd nō debeat post tempus [illegible] qa venit qd aliquo tempore l. si [illegible] ff d. [illegible] et [illegible] ff d. [illegible] l. 3. [illegible] in l. i. [illegible] [illegible] [illegible] cons. n. 13. et et ut distinguendū qd in [illegible] ff d. [illegible] et [illegible] specialiter [illegible], qd [illegible] in maiori dat ut in [illegible] corruptent. qa d. qd in illis magnis dignitatibus dignitas [illegible] et de electione ut ipsi [illegible] Alex. in d. l. dnū functo n. 23. p. d. opin. Bar. tenet p. l. post duos C. d. advoc. [illegible] ubi ex quo [illegible] officiū [illegible] [illegible] et Bar. ipsi l. [illegible] ff d. donat. [illegible] a cognit. [illegible] electionis, quo ad hoc ut nō posset revocari, sed tamen nō quo ad hoc, ut salarium [illegible]. Pro contra [illegible], qa mortuus in [illegible] salariū [illegible], qa nō stat p. eū. sed hoc nō militat et in hoc casu quando mortuus ē ante [illegible] officij [illegible] in d. l. dnū n. 20. [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ratione, qa [illegible] qd aliquo tempore [illegible]. ad contra [illegible] Bar. in d. l. [illegible] qd nō a cognit. [illegible] die electionis quo ad perceptionē salarij, et quādus p. eū [illegible] [illegible], tamen qd tamen p. eū stare [illegible]. sed [illegible] qd p. eū [illegible] [illegible] nō [illegible] quando nō [illegible] administrari [illegible] [illegible] [illegible] ob. [illegible] ut in d. [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] locatio debeat si nō [illegible] [illegible] [illegible] uxori in fi. [illegible] [illegible] in casu [illegible], eū p. [illegible] nō [illegible] salariū sibi [illegible] illo, qd d. Bar. in d. l. i. [illegible] n. 15. [illegible] [illegible] nō [illegible] p. eū [illegible] p. aliud [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] conditio [illegible] [illegible] nō stat p. [illegible] [illegible] [illegible] locatio. et [illegible] in [illegible] Bar. in d. l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] tamen [illegible] [illegible] [illegible] nō [illegible] p. eū nō [illegible], nisi [illegible] administratio [illegible] [illegible] Attamen [illegible] sit [illegible] [illegible]

Famulus [illegible] nō [illegible] quo minus operas locatas [illegible], [illegible] loc. [illegible] nisi alteri operas locaverit Castr. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cons. 5. n. 7. lib. 4.

[illegible] officiali [illegible] [illegible] opera [illegible]

[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in quo [illegible] Bar. in l. [illegible] n. 13. ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n. 12 [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bar. [illegible] salarium [illegible] [illegible] administ[illegible]

De locat. ad longu tempus multa vid. apud Pirell. in L. i. C. de
lex. matr. par. 3. n.o 64. Tirag. de retrac. Crasg. § i. gl. 14. n.o 79.

Impeditus colonu fundu in principio anni fit ... fructus extinsori
L. 2. c. ancill. ... Reg. de ... par. 3. memb. 2. n.o 4.

Colonus q. soluit pensione tribus ultimis annis praesumit soluisse de p. prae:
ritis annis, Alex. cons. 105. ind. 3. n.o 8. et quando pendat latisse et
doct. Clar. Menoch. de praesump. l.o 3. praesump. 139. ... verd.

Successor singularis ad ... ut cogat. stare colono an ...
Hypotheca mali ... bonis locatoris ... in L. si ita ... fuit ... in
... 4. ... oblig. 1.o 33. in L. diuortio. ff. sol. mat. n.o 32.
Et an, et qs teneat. et in qs casib. stare colono, Alex. in L. si ...
§. si vir a quaquam ... sol. mat. n.o 2. ... locat.
Et an is singularis successor in ... transferit, fundus ... ...
...ria teneat. stare colono remissive Alex. in L. diuortio n.o 5.
sol. mat. De ista q.o qs successor singularis teneat. stare
colono Marant. in sua praxi de locato ... ... n.o 25. fol. 78.
et Guid. Pap. q. 480. q. ponit ... ...
... ... Cepol. ... cs. 254. et ... l.o 2. ubi ... de voluntario
et necessario.

Successor Praelati teneat. stare colono Bal. cs. 255. l.o i.
Venditor q. ... pacti ... fundu teneat. stare locationi factae
p. emptore, Bal. cs. 49. n.o 3. l.o 2.
Ubi locatio est iurata successor teneat. stare colono, ...
Ubi bona locata sunt ... oblijgata, Alex. in L. si qs ... 4.
n.o 89. de ... lit. ...

Ex locat. ... ... dominium ... ... aut ius ... in
... Menoch. de praesump. l.o 3 praesump. 101. ... Guid. Pap. dec.
212. ... Cabbell. ... ... aut ... ...
et in act. ... ubi ... ... Menoch. cs.
495. n.o 38. l.o 5:

Colonus recedens ante tempus de fundo ... ...
... p. toto tpe ... ad pensioni. l. si in lege ... si domus ff.
loc. ubi Bar. in L. i. § si. § si ... ff. de migrat. ... ...
loc. ubi Bar. ff. loc. Bar. in L. si
... ad ... L. ... ... ff. de reg. ...
pupilli § ... in, ... ff. de neg. ...

Colono ... ... succedit ... ... dec. 82. n.o 7.

Colonus expulsus de fundo ante tempus, ... do:
mino ad integram pensione p. toto tpe, Castr. in L. ... ...
... ff. de offic. ... L. si in lege § si domus ff. loc.

Locatione ... ... pecunia ... ...
... in fructib. aut alia re, et ... ...
et ... ... Rhall. in ... C. de ... ... 2. par. ... ... n.o 9. ...
... in L. si olei. C. de loc.

Locatio.

Colonus [illegible] locat. [illegible] in urbe [illegible] reduxisset, et quo-
modo reddat [illegible] in verb. Conductio [illegible] Conductor [illegible]
[illegible], fol. 61. [illegible]

Vbi merces locationis n[on] est in pecunia, sed in frumento, vel alio consistit
non est simplex locatio, sed contractus innominatus, licet in In-
strumento sit locatio, Capol. cons. 46. l[ib]. 2.

Locator [illegible] [illegible] locationis locatorum expellere eam [illegible]
eundem domus. L. aede C. loc. sed ubi dominus instauravit eo-
[illegible] rursus conductori [illegible] liberam dimittere [illegible] sing. in
[illegible] [illegible] in verb. dominus [illegible]
l. si duo. [illegible] in verb. [illegible] extollit, Rom. sing. ~~212~~ 235. Marsil. in l.
uti possid. quod [illegible], Rom. sing.
[illegible] n[umer]o 23. C. de [illegible]

[illegible], qui fundum locavit, ut dimidiam fructuum recipiat a colono
partiario debet [illegible] fructus absque ulla ex ijs impensis [illegible]
[illegible] [illegible] fundus fiunt, Menoch. de arb. l[ib]. 2.
casu 215. n[umer]o 2.

Locator tenetur praestare conductori fundi omnia instrumenta, quae
[illegible] percipiendi causa sunt necessaria, ut dolia, et
prata nisi aliud actum sit. [illegible] in l. sed, addes. § i ff. loc.

[illegible] recipiens pensionem post tempus [illegible] intelligitur renunciare [illegible]
[illegible] conductori, Alex. cons. 196. l[ib]. 1.

[illegible] locata [illegible] ad certum usum intelligitur in dubio locata,
et conducta ad illum usum, Alex. cons. 105. n[umer]o 25. l[ib]. 3.

[illegible] locat[illegible], [illegible] in auth. [illegible] C. de sacros. Eccl. in prin.
Locator [illegible] conductor tenetur reficere domum, et [illegible], [illegible]
cons. 440 l[ib]. 2. n[umer]o 11

Locator [illegible] fundum [illegible] colonum quod [illegible] solverit
[illegible] locationis absque eo quod [illegible] istam [illegible],
[illegible] cons. 81 n[umer]o 4. l[ib]. 1 [illegible] Alex. cons. [illegible] col. 1. l[ib]. 4. et cons.
[illegible] in prin. l[ib]. 7. Alex. cons. 105 in prin. l[ib]. 3. [illegible] colonus
[illegible] est

[illegible] locator [illegible] observat pacta apposita in contractu locationis, et
[illegible] in eo [illegible], nec conductor tenetur locatori observare,
[illegible] cons. 60 in prin. l[ib]. 4.

[illegible] conductor [illegible] locatoris [illegible] bonis locatis,
[illegible] [illegible] conductori [illegible] et [illegible]
[illegible] a contractu, [illegible] cons. 60. n[umer]o 22 l[ib]. 4.

[illegible] spectat [illegible] locatorem, [illegible] conductorem;
[illegible] cons. 83. l[ib]. 4.

[illegible] in locat[ione] [illegible] et [illegible],
[illegible] [illegible] ad casus fortuitos
[illegible] conductor, Menoch. cons. 27 l[ib]. 1 Alex. cons. 28. n[umer]o
[illegible] n[umer]o 10. l[ib]. 1 [illegible] cons. 23 n[umer]o 28. l[ib]. 2 [illegible] cons. 123 l[ib]. 4.

[illegible] in locat[ione] [illegible] ad solvendo [illegible] cadente ab [illegible]
locationis, ac proinde alio [illegible] [illegible] in [illegible]

et lucrum si quod competebat conductori, Menoch. cons. 456. l. 5.

Ubi merces locationis non in pecunia sed in frumento, vel alia specie consistit, non dicitur simplex locatio, sed contractus innominatus licet in [illegible] locatio, Cephal. cons. 46 lib. 2. Civil.

Locator, qui dum rem locatam vendidit habuit pactum ut salvum sit ius coloni, ne expelleretur, non potest contra illud pactum emptori remittendo colono praeiudicare, Ang. cons. 22. lib. 2.

Si in locatione pactum sit, quod fiat retentio, si damnum ex calamitate notabile datum sit, et ex damno dato tot fructus adhuc supersunt, quod conductor integram pensionem solvere potuerit, retentio non admittitur, Cephal. cons. 104 lib. 1.

Successor singularis tenetur stare colono, qui est hus in re, ut hypoth. cum per observantia locationis Corn. cons. 6. l. 4.

Fallit tamen quando successor singularis obtulerit interesse colono [illegible] cons. 6. l. 1.

Si tamen contractus locationis esset iuramento vallatus, quia tenetur lex [illegible] dus [illegible] contractus, oblatio interesse nihil relevaret [illegible] cons. 69. 2.

Successor singularis per dationem in solutum sibi a iudice factam non tenetur stare colono, sed eum expellere potest, Cephal. cons. 254. 255. l. 2.

Locator permittens [illegible] et non expelleret conductorem a domo, nihil[illegible] si in [illegible] usum [illegible] potest id facere, Nat. cons. 416. l. 2.

Contractus locationis dicitur usurarius, si pactum sit quod conductor [illegible] tenet 100 et fructus percepti imputantur in sortem, Rub. cons. 20.

Domo locata combusta, locatio non [illegible], ita ut ea [illegible] locator tenetur eam conductori [illegible] Ceph. cons. 271. l. 2.

Quando fit successio per privationem illius qui locavit [illegible] non iuris sui, successor non tenetur stare colono, ut quando quis declaratus esset iniustus possessor, Alba cons. 108.

Locator tenetur rem tradere conductori, et non tradens [illegible] a [illegible] tit. [illegible] pensionis, Nat. cons. 360. l. 2.

Si plures [illegible] sint locati et in una tantum contingat [illegible] non [illegible] remissionem mercedis, et rationis [illegible] debet quod ex [illegible] percepit, Rimin. iun. cons. 788 l. 1. et cons. 810. eo. lib.

Locator tenetur solvere collectas non conductor [illegible] bona [illegible] descripta [illegible] locatoris, Cephal. cons. 79. l. 4.

In [illegible] retentio per locatorem [illegible] conductori ob [illegible] aut [illegible] causam [illegible] Rimin. iun. cons. 6[illegible]7. l. 6. [illegible]

p constitutum vera possessio acquiritur, hic modus acquirendi sit fictus l. cum[?] §. i ff. de acquir. Bar. in l. ab emptione ad fi. uer. ult. aduer. ca[?] §. i ff. de pact. bre. in l. contractus n.º 16. ff. de reg. iur. Sed fallit ubi corporalis traditio facti requiritur, qa tunc non suf. ficeret constitutum Bar. in l. tertia n.º x. ff. de uer. oblig. et mult. ibi bre. 2.º fallit quando appareret constitutum in contractu si. mulato, ubi esset suspicio fraudis, qa tunc uera, et corpo= ralis traditio requiritur l. i. C. de suffragio. Bar. in l. post contractum n.º 4. ff. de donat.

Clarum est, quod si res eadem diuersis temporibus duobus uendita, illa do. nata sit, is potior, cui res priori tradita est. l. quotiens C. de rei uend. Sed quid de tali questione. Vni fundus [illegible] empti a. mus[?] per constitutum traditus est, postea alij eundem fundum emente realis traditio eiusdem fundi facta est, uter potior. Et dic quod potior ille, cui per constitutum facta est prius traditio, nam per constitutum uera traditio fit, et uera possessio acquiritur, ut

Hoc aut declo 7.m modis limitatur.

sup. p.o ut procedat si possessio tempore constituti erat penes constituentem, alias secus; nec sufficeret, quod constituens detineret. 2.º limitatur, ut pre. tat si pretium solutum fuit, uel esset habita fides de eo, qa aliter constitutio uera poss.º non trans. fertur, si uendita [illegible] inst. de rer. diuis. 3.º limi. tatur, ut procedat quando res, quae constituitur, esset certa, si n. incerta constitutum nihil ualet arg. l. 3. §. incertam ff. de acqr. poss. 4.º limitatur in ijs rebus in quibus anti. manserit non perfecta traditio l. quod te. §. in his ff. de contrah. emp. nam si in his antiquam manserint, ut ponderantur, uel numerantur, constitutum fiat, et postea alij realiter traditio fiat, potior erit secundus. 5.to limitatur, ut procedat, quando constitutum esset factum contracti, nam si contracti factum sit, et an. tequam illud ratum haberet alium tradat, postponitur secundo arg. l. co: munis [illegible] i ff. de acqr. poss.

Ex qua limitatione et infertur, quod si ille, per quo abseruit, [illegible] sit constitutum expilatus de possessione antequam ratum haberet, non competit re. medium recuperandae possessionis qa acquisita non erat ante ratificationem uel post spoliationem uelit ratificare non admit. titur et quod si post ratificatio sit facta tempore medio uel tempore quo constituens possideret arg. l. [illegible] ff. [illegible] rat. hab. Quae limit.º [illegible] amplius ut quando notarius scripsit pro illo absente, quod illi ius non acquiritur ante ratihabitionem. 6.º limitatur, ut in fa. ctum, ut sub[?] [illegible] [illegible] ante constitutionis curator alteri realiter tradat, ut non potior ille primus, qa constitutio purificata non retrotrahitur in preiudicium secundi emptoris. 7.º limitatur, procedat in contractu ualido, qa si contractus primus sit nullus, neque [illegible] eius accessorium ualet, ut p. [illegible] in l. contractus ff. de reg. iur. n.º 14. usque ad 24.

Natura [illegible] l. quotiens [illegible] [illegible] 147. l. i.

[illegible]

Constitutum.

Requirit quod ultra dicta coll.o ad hoc ut possit retineri, quod poss.o sit post constitutionem; ut bene solutum sit; ut verbi quod constituens sit certa; ut in iis verbis, quod possideat, vel maxima constituat, possidens, vel maxime [illegible]; ut constitutum fiat praesenti, vel absenti, vel pure fiat; ut principalis contractus sit validus.

Utrum constitutum sit sufficiens titulus ad evitandam praesumptionem fraudis, quae inde oritur, quod res non apprehenditur eandem vel possideri. Bar. in l. post contractum [illegible] de donat. causa, quod ad p. l. i. C. de suffragio. Ego in privata Academia proposui hanc quaestionem sub n.o 1. Post contractum in 3. [illegible] pro utroque. Vide Tiraq. in trac. de iure const. noster in g. limit.

Utrum per constitutum transferatur vera, an ficta poss.o: omnes tenent, veram transferri. Bar. in l. si is, sub per emptorem est ante de usucap. ubi hoc est ampl. Bar. in l. ab empt. et ibi hoc in fi. de trac. itaque etiam g. pro utroque ego proposui disputandam. Vide Tiraq. in trac. de iure const. nostri in 1.o ampl.

Clausula constituti impedit bannitum translationem ad favorem illius, per quo factum est. Menoch. cons. 63. n.o 9. l.o 1.

Clausula constituti transfert omnem poss.em tam civilem, quam naturalem. ultra Tiraq. in trac. de const. noster par. 1. n.o 4. Rol. a Val. cons. 57. n.o 23. l.o 3. Ludov. decis. 29. n.o 6.

Possessio transfertur per constitutum et ex contractu nullo. Ludov. d.a decis. 29. n.o 13. ex [illegible] Rol. cons. 51. n.o 35.

Qui dicit poss.em per constitutum fieri per interdicto [illegible], vel in possessione fuisse et a fideicomissario ubi quoque alienatio ex [illegible] fuisset prohibita Ludov. decis. 29.

Consiliu~ nō ē obligatoriu~ . L. 2 . ff. mand . in ſi du~modo nō ſit fraudulentu~ . L. consilij . ff. de reg. iur. Vide hic paulo infra .

Consiliu~ nō ē obligatoriu~, cu~ liberu~ ſit cuiq; apud ſe explorari, an ſibi expediat consiliu~; fallit tn~ in ſubdito, ut in ſeruo commiſſi aie~, cu~ ſcit ſuc~ē fraudulentu~ ſ~ma aut iuſt. mand.

Consulens alicui, ut ſemel aliqd faciat mali nō tenet~ de cetris malis postea co~miſsis facit~ gl. ſ. in duplu~ in uer. conducit~ in ſi. gl. iuſt. de act.

Cu~ consiliu~ Contrat nō obligat~, ut ſup~ d~ ē ſ~ illa ratio, nō q~ ē L. 2. ff. mand. in ſi. est et alia ratio, quare consulens nō tenet~, q~a consulens exhortat~, exhortatio u~o nō necessitat~, cu~ liberā uoluntate~ excitat 4. diſt. in ſi. et hic in co~muni ſententia, ut ē c. ē. c. nullus de reg. iur. in 6. L. consilij ff. d. reg. iur.

Consiliu~ u~o q~ tenet~ rōne officij obligat, ſi ſuc~ē malu~ ſi n. asseſſor dederit malu~ consiliu~ magiſtratui, ex quo consilio tulit ſententia~, ipſe~ consulens tenet~ nō magiſtratus. L. 2 ff. q~d quiſq; iuris. fallit aute~ regula in consilio doloso, et fraudulento, ex co. n. consulens obligat~, et punit~ d~ L consilij ff. d reg. iur. c. nullus d reg. iur. in 6. et est tex. in. L. q~d ſi cu~ ſciens L. ſi qs qui ē reg. ff. d dolo

In delictis u~o qualiter procedat et quomodo uidi apud Cic. in d~ L. consilij ff. d. reg. iur. n~o 4. q multa tradit.

Consiliu~ mutari in alterius iniuria~ nemo pōt. L. nemo pōt mutari ff. d reg. iur. ubi doct.

Sapientis ē mutare consiliu~, ſcilt~ in melius, ut inq~t tex. c. cu~ cessante d appell. sano utitr consilio q reuocat q~d male fecit

In consulendo ea q~ uenerint in mentis omitti debent, quæ ex ijs uiri doctiss~i ſtomachari ſolent, Dec. cons. 218. in prin.

Consulens uarieta facti ſpecie utriq; parti consulere pōt, et dare unu~ fundamentu~ uerū, et firmu~, alia tn~ colorata omnibus nō debet; qa quisq; magis colorata mouent, qua~ uera, Corn. cons. 7. l~o 4.

Licet consulentib, imo ē laudabile in consilijs uoluntaria mutare ſententia~ Corn. cons. 310. n~o 9. l~o 3. ubi multa d mutat~ uoluntatis.

In consilijs dicendis pro certis ſcire licuit, et in certitudine allegatoris, q~a ignorantia ſcitu~ iudicis, in qua nō ſolet cognosci causa. ē uerū d u~ iud. ſp. d reg. cons. u~os . Pet. d~ Ancl. cons. 9. in princ.

Postqua~ causa fuit relata consilio sapientis, nō dē eius consultor nouas probationes ullo modo admitten. Bar. in. L. ſi. in ſi. ff. d fir. p tea. L. cu~

a nobis. C. de dilat. idem Bar. in L. i. § quesitum. ff. de appellat. in L. i. C. de relation. las. lab. in dicta L. fi. in fi. de feriis, quod dicit ratione etc.
[illegible] Bal. ibi in 1. col. qua committendo consultori videtur parere concludendi in cause remanet [illegible]. Idem est in ordinario iudice, qui postquam fuit appellatum, ubi causa commissa consilio sapientis non est amplius recipi ullas probationes, sed eas, que iam fuerint producte, mitteri consultori, ubi iudici appellatione [illegible] Bar. per illum tex. in L. ex illo. C. de appellat. per rationem substantionis assignata. Nec est [illegible] cognoscendi de errore, et si statutum esset, quod consultor possit de causa diffiniri, licet non officio cognito: [illegible] est fungatur, qui [illegible] est officium consultoris, et sic permissum est fungatur, qua [illegible] est officium consultoris, et hic permissio est [illegible] arg. L. Titia [illegible] ff. de leg. i. non est cognoscendi de errore, ita [illegible]. Veniam ego [illegible], quod [illegible] posset cognoscendi de errore, immo probationes novas recipi, qua cum statutum velit, quod [illegible] causam est diffiniri, [illegible] appellationis, ad formam appellationis [illegible] cum fungatur [illegible] et de [illegible] quod [illegible] auctoritatem diffiniendi debet posse cognoscere [illegible], quod plurimum [illegible] illi, qui fuerit [illegible] alias [illegible] cognito [illegible] causam, et ille [illegible], qui alias [illegible] causa ipsa.

[illegible] plura apud Bar. in L. i. § si plures n.° 12. ff. de [illegible].
Iu consilii [illegible] plura cumulat
et ibi [illegible] latissime plura cumulat

A sententia lata de consilio sapientis non est appellari, sed a consilio non licet. Soc. Sen. cons. 24 n.° i. l.° i.

Propter malum consilium damnum emendari debet, Menoch. cons. 175. l.° 2.

Consiliarius [illegible] [illegible] Civitates [illegible] [illegible], et praevaricator, Menoch. cons. 175. l.° 2. q. 3.

[illegible] quam [illegible] Cur. [illegible] in trac. feud. 4. par. 2. cau. n.° 20 f. 3a.

In contractu locationis et conductionis venit dolus, lata culpa, et levis. L. contractus. ff. de reg. iur. qa contractus celebratur utriusq. gratia. l. si ut certo. §. ult. commod. ff. commod. gl. in. § qui [illegible] ff. locat. ubi ait qs locavit operas suas, ut artifex, tenetur de levissima, ut et alij volunt in d. § [illegible] L. si merces. § q. columnam. ff. locati. Contra tamen venit solus dolus et quandoq. levissima in oi contractu, si hoc voluit partes, qa [illegible] conventiones accipiunt contractus. L. 1. §. si convenit. ff. depositi. dolus vero nunqua remitti potest. L. contractus. ff. de reg. iur. Casu aut nunqua adversae tenetur de quibus contractus, nisi ut convenerit, vel fuerint in mora, vel culpa ordinata [illegible] casu precesserit ut in L. si res pupillaris. ff. de [illegible]

Equus, quem qs accepit ad vecturam, si in itinere infirmatus sit, et conductor apud hospitem dimisit, et mortuus sit, conductor, an teneatur, qa conductor de vitio nihil, neq. de casu fortuito, neq. et de levissima culpa tenetur, ut supra dicitur in L. contractus n.o 29. ff. de reg. iur.

Conductor q non solvit pensionem totam in quolibet anno [illegible] a locatori propria [illegible] Alex. cons. 105. lib. 3. n.o 3. [illegible] lib. [illegible] 139 [illegible]

Bona inlata et conductoris in tacite hypothecata [illegible] initio [illegible] conductionis, [illegible] an. [illegible] cons. 87. n.o 18. [illegible] L. [illegible] tacitas. C. de bon. [illegible] lib. [illegible] Corn. in d. L. [illegible] locat. et conduc. [illegible] § de invectis q. 22. n.o 2. [illegible] Cons. de loc. et conduc. [illegible]
fol. 222. 6.o

Si colonus [illegible] emphyteuta solvit [illegible] locationi, [illegible] et in [illegible] in emphyteusim [illegible] et [illegible] possit [illegible] colonus solvit [illegible] tempus [illegible] solvendi [illegible] solvit minori [illegible] in iudicio [illegible] in illo iudicio [illegible] ita in [illegible] distinguit [illegible] Cas. in L. plures apochas n.o 8. C. de [illegible]

Conductori molendini [illegible] oblig. [illegible] pensionis, et [illegible] sit obligatus [illegible] tan se obligaverit. Bal. in L. licet q. 4. C. loc. Alex. cons. 161. lib. 4

Conductor, q. [illegible] aliquam [illegible] conductionis [illegible] diligentia, [illegible]

diatz

diatur, ita qd si ī nocte, huis forma subripuisset, tractur ac interesset et [illegible] sino cum negativa antecedati [illegible] intrat ut in l. in [illegible] ff. loc. et ita in [illegible] casu [illegible] Neapolis iudicatum [illegible] Alex. ab Alex. dier. genial. lib. cap. 4. qd [illegible] notatur [illegible].

Conductor tacite, finita locat.ne restituere [illegible] in eo statu, in quo illa [illegible] tempore conductionis suscepit. L. si merces. § conductor. l. illa distinctio § ult. ff. loc. l. cum conductore. C. eo. Menoc. [illegible] 13. l. 1. n. 1. Caroc. de loc. et conduc. fol. 103. q. 8. n. 16 [illegible] in 2. dub.

Conductor q finito tempore locationis permanet in conduct.e, non solum [illegible] sed et pignora [illegible] obligata durant. L. [illegible] § q impleto. ff. loc. intelligit. n. [illegible] patitur [illegible] in [illegible] ex [illegible] locati l. [illegible] et locat. [illegible] in alijs contractib., immo nec in locationib [illegible] ad longum tempus, nec in [illegible] Menoc. alios citans cons. 447. n. 13. l. 5.
Ad [illegible] Caroc. de antiq. temp. par. 4. § materia ista n. 106. ut renouata censeatur loco tacit. sub eisdem qualitatib.

Anni conductionis intelligunt, et mensurant sm culturas, siue sit minoris, siue maioris temporis quam anni curricu: Bal. [illegible] duob. fratr. par. xi. prin. n. 42. [illegible] tex. L. diuortio. § qd in anno. ff. sol. matr.

Coloni partiarij non posse grauari ad [illegible], nec [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] loc. [illegible] Aprilis in l. extraord. fol. 414.

[illegible] cons. [illegible] [illegible] boaz. et ipsi [illegible] [illegible] dia, [illegible] Bal. cons. 265. l. 2. n. 2.

Conductor q [illegible] locata male [illegible] [illegible] ante tempus [illegible] ducis. 22. L. [illegible] §. [illegible] locatam. ff. loc. aut. q [illegible] C. de sacros. eccles. L. ad C. loc. [illegible] priuationi, aut expulsioni locus sit [illegible] non [illegible] [illegible] deterioratione in ipsa proprietate, non aut in fructib [illegible] 2.o [illegible] dolus malus latam culpam [illegible] [illegible] [illegible] 3.o notabile et [illegible] deteriorationem [illegible] sufficient Bal. [illegible] C. de sacros. eccl. Quanta aut [illegible] notabilis [illegible] deterioratio, iudicis arbitrio relinq. Menoc. lib. 2. de arbitrar. casu 78.

Conductor domus, q [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possit. L. cum domini. ff. loc. Si [illegible] alicui [illegible] conductor. [illegible] [illegible] in domo [illegible] iudex poterit quouis tempore [illegible] arbitrio [illegible]

diuidi facultatem iane concedenti Menoch. l.o 2. de arbitr. casu 10.

Conductor qui in se suscipit casus omnes fortuitos, et insolitos, praesertim rationem decretam esse, si aliquo inopinato euentu fructus omnes deperdantur, sic Bal. Cast. et Alex. in l. sed et si quis. § subuenit. ff. si quis caut. quos sequitur Crau. cons. 294. n.o 3. Alij tamen hoc intelligunt ni casus admodum insoliti contigissent, ut Bar. d. § quesitum. Sed Corn. cons. 12. l.o 4. distinguendo conciliat. aliqui casus ualde insolitus qui uerisimiliter a quouis uiro prudenti cogitari non potuisset et sic excusat conductorem in simpliciter casus fortuitos suscipientes; aliqui autem casus est insolitus, sed non ita, ut conductori a prudenti uiro non potuit, et sic non excusant. Cuius autem dicas illi casus sic insolitus, ut cogitari, conductori nullo modo potuit, iudicis arbitrio relinquitur, qui consideratis uarijs circumstantijs et qualitatibus casus fortuiti, id diiudicabit Menoch. l.o 2. de arb. casu 80. n.o 8.

Conductor domus, quae terris imaginibus, et illusionibus habitari non potest, potest eam relinquere absque mercedis solutione Hyppol. [illegible] l.o 4. cap. 6.

Coloni partiarij ultra [illegible] diuidere debent paleas quae in fundo conducto respiciunt cum domino, et totas id [illegible] ludou. [illegible] duc. it.

Colonus conuentus a locatore conductor l. si quis conductionis. C. loc. non potest opponere de dominio proprio. si autem actum ex locato conueniatur opponere potest. Maccill. patroc. 13.

Conductor qui tenetur annuatim soluere x. corbes frumenti, tenetur dare de grano, quod nascitur in illo fundo a se conducto Bar. in l. dari certiorum n.o 2. C. de an. et tras. l.o xi

Colonus simplex non potest habere ius in re locata l. non solet. ff. loc. et damni meliorationum [illegible] in re locata et dominij fundi, et non coloni, et [illegible] plantatur. 8. ex diuerso inst. de rerum diuis.

Colonus in suo domo aliquod onus imponere non potest ex conducto l. et quaeritur. eod. ff. § quod dicitur. ff. de pignor.

Colonus cui fuit res in speciem locata potest uendere eam et alienare intelligendo ius, quod in ipsa sit sine praeiudicio, unde dominus Bar. in l. certa. C. de loc. Conductor ciu. uel fisc. l.o xi. et ibi gl. in uer. retinendum.

Colonus ante tempus potest fundum dimittere si sit sterilis, uel si dominus sit molestus uel si ei dominus [illegible] pacta Bar. in l. 2. in fi. C. de agr. et cens. et § Bar. in l. si conuenerit. ff. [illegible] quod est [illegible] statuto, quod coloni non possint dimittere culturam agrorum sic Bar. in l. pen. in i. col. in fi. uers. nota. ff. si statuto. C. eo. de agr. et cens. et dicit Bar. in l. 2. in fi. eo.

Colonus partiarius si sit venditurus &c. cogi potest dño vendere, Barbos. in c. qđ sol. nº 18. de empt. et vend.

Conducenti domum ut admittat hospites, si sit impedimento belli vel pestis ubi non locata ad hoc, sit remissio mercedis quoniam causa hospitandi conduxerit, iudicis arbitrio a Beltro Minori de arb. casu 440.

Cum fundus sterilis per certa ratione susceperit, postquam maxo labore, et industria fertilem reddidit, potest augeri ad [illegible] l. pe. C. de rm. agr. deser. lº xi.

[illegible] torq. emiht restituen. molendinum in eodem statu, et [illegible] ma habet ad diminutionem. ad eas et cam. restituto [illegible] in l. 2. nº 239. in p. C. de pac. int. emp. et vend.

Colonus habens hypothecam ex illi ad Stat. a. [illegible] successori, quam primum aut offerit, ei iubente, evacuat ois hypothecam, Gasp. Caballin. millilog. 133.

Operarius et faber conductus in aliena ad laborandum excusatur, non reddat [illegible] de mandato dni excusat. Iul. Clar. § si q. 60. vers. solet dubitari. casoe. de loc. [illegible] 51. [illegible] excep. 2.

Coloni qui ita extenuant, et expoliant fundum, qđ fructus dări [illegible] corrumpunt, tenentur ex locato. l. et hoc distinctione [illegible] ubi Bar. ff. loc. et Cast. ibi dat exemplum in [illegible] ad [illegible] putant vineam qua multa capita dimittunt ut plus de fructu reddat, deteriorata n. vinea qa [illegible] privati [illegible], ubi oportebit taliter putare, qđ nullos fructus recolligat. Item quod pars fundi debet seminari ad [illegible], parte ad, et Surd. decis. 131. dt. qđ colonus ad [illegible] ulto. ano totum fundum seminat qa [illegible] hoc minuit [illegible] [illegible], et similiter ad [illegible] dimitten. plura capita vitium, qa ano [illegible] vinea modicos fructus reddit.

Inquilinus potest anci tempus [illegible] [illegible] recedere a domo conducta, ita ut ad [illegible] [illegible] tris ad [illegible], Rol. cs. 81. nº 34. lº i.

Colonus qui incidit arbores fructiferas, potest ante tempus expelli, Rol. cs. 49. nº 13. lº 2. fallit ubi levis sit [illegible] nº 20.

Conductor ad pecuniam ad mentem remissione mercedis ob sterilitatem, si ani precedentis ubertas [illegible] sterilitatem [illegible] [illegible] Rol. cs. 80. nº 6. lº 3.

Dns potest iurare in litem contra colonum partiarium qui eo ad [illegible] [illegible], fructus collegit. Plot. in l. si quando § 4. nº 14. 16. C. de in lit. iuran.

Contra colonu aut operariu, q promisit agros c. tc n aut opas facere, si nd fecit dolo malo, possum in lit. iuran. sup. damnis et interesse. Plot. in. l. si quis f. 4. n.o 80. C. d in lit. iuran.

Dns nd tenet, pbare, nd ee cultu, sed colonus, ud operarius debet pbare se coluisse arbitrio boni viri, Plot. in. l. si. vis f. 4. n.o 80. d in lit. iuran. citat. Alix. cs. 129. vol. 2. et cos. 19. l.o 4.

Colonus partiarius cu tenea loco boni viri [illegible] ut [illegible] lant succession. ht. d cons. et ue'nd. q. 6. in prin. num. 15. in fi. sed contra Ondulado Roman. cs. 309.

Ductor butte olei, si currus subuersata, et butta frangatur, ductor nd tenet ad damnu domini, n pbari casu fortuitu, alioq tenet ad damnu dom. ut Sinin. iun. cs. 441. l.o 4. qui num. 33. recitat doct. Bal. d eo. q ducebat uinu, et dns apposuit manu ad plaustru, si subuersata, ductor nd teneat.

Conductor q nd soluit pensione conuentas in tpr, nd ee agra ad implemetu locatois cu nd dns neucssaria [illegible] in locat. ex ista causa nd facit soloris, quod opposuit, neq [illegible] do, tandem iudicio inuari ft, qa ius nd e [illegible]. cs. 586. l.o 4.

Rei ppriae nulla e conductio. L. q ur. l. ad pbatione. C. loc. Marcel. patroc. 13. n.o 6.

Licet conductori alicuius mansi, in quo sylua contineat, incidere sylua, radicitq excolere cu colend. Marcel. cs. 13. l.o i.

Dns nd tenet d incendio sequuto in re a se conducta culpa, et facto seruor suor. Marcel. cs 53. l.o i.

Ita qd conductor domus nd tenea d incendio Cepl. cs. 562. l.o 3.

Conductor gabella nd tenet ad remissione soluto, qa sic ex pacto locantis [illegible] impleti nd st. et [illegible] in se [illegible] casus fortuitos et [illegible] facto locantis intelligit tacite [illegible] facto [illegible] et ex iusta causa Marcel. cs. 55. l.o i.

Conductor q facto locatoris uectigal exigere nd potuit, nd tenet ad pensione, imo damnu, et interesse petere pt, et sic eius fideiussor Marcel. cs. 119. l.o 2.

Qui promisit pensione pa solue remoto quocunq impedimento nd tenet, qd impedimentu uenit a facto locatoris Marcel. c. 118. l.o 2.

Conductio.

Colonus partiarius si qd vendiderunt &c., capi pt dno venden. Burgos in c. qd loc nº 18. ꝺ empt. et vend.

Conducenti domum ut advenas hospitet, si per impedimentum hosti[illegible] non potest uti re locata ad ht, hit remissio mercedis; quod si non causa hospitandi conduxerit, iudicis relinqt. a[illegible] Menoch. ꝺ arb. casu 440.

Cum fundum sterilem pro certa ratione suscepit, postquam max° labore, et industria, fertilem reddidit, ratione augeri ad pt l. pe. C. ꝺ om. agr. deser. l° xi.

Conductor, qui emisit restituere molendinum in eod statu, et forma, tenetur ad diminutionem, ad taxam ꝺ casu fortuito Cagn. in l. 2. nº 239. in p. C. ꝺ pac. int. emp. et vend.

Colonus hns hypothecam ex lli ad pt a hered[illegible] successori, quam primum aut [illegible] ei [illegible], evacuatur ois hypotheca Casp. Caballin. milliloq. 133.

Operarius, et faber conductus in aliena ad laborandum [illegible], ubi incidens ligna de mandato dni excusat. Iul. Clar. q. fi. q. 60. vers. solet dubitari. Caroc. ꝺ loc. par. 2. [illegible] q° excep. 2.

Coloni qui ita extenuant, et exfructuant fundum, qd fructus [illegible] corrumpunt, tenentur ex locato. L. et hoc distin[illegible] ctio. q. si. ubi Bar. ff. loc. et Cast. ibi dat exemplum, si ad [illegible] putant vineam quod multa capita dimittunt ut plus de fructu reddat, [illegible] vinea quod [illegible] quanti [illegible], non sponsit taliter putare, qd nullos fructus recolligat. item quod pars fundi debet seminari ad frumentum, pars ad, et Surd. decis. 131. dt qd colonus ad pt ult° ano totum fundum seminare quod [illegible] loc minuit, [illegible] sequentis anni, et simili ad pt dimittere plura capita vitium, quod ano seqnti vinea modicos fructus reddit.

Inquilinus pt ante tempus [illegible] [illegible] a domo conducta, ita ut ad rationem pro residuo teneatur, Rol. cons. 81. nº 34. lº 1.

Colonus, qui incidit arbores fructiferas, pt ante tempus expelli, Rol. cons. 49. nº 15. l° 2. fallit ubi levis est incisio nº 20.

Conductor ad pecuniam ad mensam remissionem mercedis ob sterilitatem, si anni precedentis ubertas [illegible] sterilitatis compensari pt Rol. cons. 8. nº 6 l° 3.

[illegible] pt iurare in lite contra colonum partiarium qui eo ad [illegible] clandestine, fructus collegit Alex. in l. si quando § 4. nº 14. ib. C. ꝺ in lit. iuran.

Contra colonus sive operarius qui promisit agros colere, sive opus facere, si non fecit dolo malo, possum in lite iurari super dannis et interesse. Plot. in l. si quis 5. 4. n.o 80. C. de in lit. iuran.

Dns non tenetur probare, non esse cultum, sed colonus vel operarius debet probare se coluisse arbitrio boni viri, Plot. in l. si ... 4. n.o 80. de in lit. iuran. citat Alex. cons. 129. vol. 2. et cons. 19. l.o 4.

Colonus partiarius an teneatur loco boni castelli non dat. ... in prima num. 15. in lan. successor. ... et ... q. 6. in prima num. 15 ... l. nec contra cons. Romani cons. 309.

Ductor butte olei, si currus subuersatur, et butta frangitur, probans casum fortuitum, aliqua tenetur ad dannum domini. ... Rimin. iun. cons. 411 l.o 4. qui num. 33. recitat doct. Bal. de eo qui ducebat uinum, et dns apposuit manum ad plaustrum, si subuersatur, ductor non tenetur.

Conductor qui non soluit pensionem conuentus in tr.o, non potest agere ad implementum locationis, cum sibi non ... pensionem in locatione, ex ista causa non facit colonis, quam opposuit, neque obtinere, ... iudicio iurari potest, ... cons. 586. l.o 4.

Rei propriae nulla est conductio. L. qui rem l. ad probationem. C. loc. Maccl. patroc. 13. n.o 6.

Licet conductori alicuius mansi, in quo sylua existeat, incidere syluas, radices ... Menoch. cons. 13. l.o 1.

Dns non tenetur de incendio sequuto in re a se conducta culpa, et facto seruorum suorum Menoch. cons. 55 l.o 1.

Item quod conductor domus non teneatur de incendio Cephal. cons. 362. l.o 3.

Conductor gabellae non tenetur ad remissionem pensionis, quam ex pacto locantis ... impleri non potest, et ... casus fortuitos esse ... facto locantis intelligi casum ... facto ... Menoch. cons. 55. l.o 1.

Conductor qui facto locatoris ... non potuit, non tenetur ad pensionem, immo dannum, et interesse petere potest, et sic ... Menoch. cons. 119. l.o 2.

Qui promisit pensionem pro conductione ... quocumque impedimento non tenetur, ... impedimentum ... a facto locatoris Menoch. cons. 120 l.o 2.

Coductio.

Coductor nō tenet ad sugestationē pensionis, qā n̄ coducta uti sui nō pt, Menoch. cōs. 246. l.º 3.

Merced.ˢ omiss.ᵒ post deiiciendo coductor tamē n̄ tenet, et qā locator partem suā nō implevit, qā implevis id sine culpa, et ꝯtra coductoris Menoch. cōs. 384. l.º 4.

Coductor nō cadit a locat.ᵉ nec ꝯtravenit dō pacto locationis ēt nō incidendo arbores, ꝯ in contrarium, latas post locōnē facta incidit, aut eversit Anguss. cōs. 23. l.º 2.

Coductor expelli nō pt cōic. ꝗ arbores mortuas incidit, neqꝫ si vivas incidisset expelli potuet ex locationis pacto, qā arbores nō possit inciden.ᵉ nō adiecta caducitatis pœna Anguss. cōs. 24. l.º 2.

Colonus partiarij nūqꝫ ꝯtenbunt lus dnj, aut pletus colonij Rimin. Iun. cōs. 100. l.º 1.

Coductor vegetis vini, aut olei, si uegs ꝯ cuime cecidit, et fragrat, tenet, ēt ꝯ casu, et damnū resarcin. cogit, Rimin. Iun. cōs. 441. l.º 4.

Coductor finita locat.ᵉ tenet, restituere, nec pt exceptionē dlum ꝯpri dnij, Soc. Iun. cōs. 287. l.º 2.

Singularis successor n̄ tenet, stare nec partiario coloni. Rom. cōs. 309.

Coductor q nō soluit pensionē coductadi tū n̄ pt. moveri ad implementū locōnis contra dnūꝗ recusantē, eo qꝫ nec ratio in locat.ᵉ ex illa causa n̄ tanꝫ soluēris, quā promisit, necꝫ offerendo pendant. iudicio illā pensionē, imari pt. qā ꝯ nō ē integra, Cephal. cōs. 586. l.º 4.

An illi cui datus tutor dari curator possit, vide inf. in verbo Tutela vers. Nemo tutor fol. 355.

Bona curatoris ad lites dati tacite hypothecata minori. vide inf. in verbo Minor in prin. fol. 193.

Curator ad lites minor [illegible] ad obtinendum, Ludovisius dec. 48.

De curatore dando bonis absentis, aut hereditati iacenti, Menoch. lib. 2. de arb. casu 150. Caprio. decis. 87. Dec. cons. 409. in prin. Vincent. Marz. in trac. de cura. n.o 1.

De curatore ad lites dando pupillo etiamsi non petat, Affl. decis. 256.

Confessio curatoris [illegible] in iudicio facta non nocet minori pupillo Alex. cons. 222. n.o 16. lib. 2.

Ubi est iuramentum non curat de auctoritate curatoris, [illegible] cons. 1. n.o 16.

Curator [illegible] dat. [illegible] L. in de copulandis. C. de nupt. [illegible] saly. not. in d. L. in copulandis.

[illegible] nullam est ratio iudicis, qui sine causa amovit curatorem, aliudque attigravit, qui succedunt [illegible] ad [illegible], et ibi multa de nullitate [illegible] et iniquitate circa dationem curatoris bonis absentis, Menoch. cons. 345. lib. 4.

Emens fundum a rustico vel aliquo alio cum hac condit. ne ipse, sed rusticus soluat censum rei empti, excusari non potest, sed com. et compelli, ut ipse soluat census et tributa rei, quam comparauit tam de praeterito, quam de praesenti debitis per illa rei tempora, etiam non pro aliis bonis eiusdem venditoris, teste. esse in l. 2. ubi Bar. not. C. sine censu vel reliq. fundum comparari non posse

Census duo in iure significat, aliquando dicitur census, qui soluitur pro dominio de quo tot. tit. in l. de censib. transfertur aut dominium in eum, qui soluit censum. et ideo differt ab emphiteosi, in qua verbo tantum soluit censum. et ideo differt ab emphiteosi, in qua vere tamen dominium utile pl. not. in c. constitutus de relig. dom. Ias. in l. 1. n. 48. C. de iur. emph. differt et in alio ab emphiteosi, in n. 5 priua. num ne solueret canonem, priuatur emphiteosi l. fi. C. de iur. emph. in censu vero et si per mille annos cessauerit sine soluere non amittit dominium Ant. Capic. in decis. 196.

Aliquando vero dicitur census liber et scriptura, in qua describuntur bona subditorum, ut tributa contentur Alexan. in d. fi. iust. de libertinis, facit l. census de probat. vulgo appellant Catascon, alij liber astimi dicitur et alibratium ut in rub. C. de cens. et cens. l.o x.

De censu quid sit, et eius natura vide Syd. var. resol. l.o 3. cap. 7. n.o 1.

Verum liber astimi praedictus probat dominium eius, cuius bona sunt in eo descripta Bar in l. ij q. C de prod. et alijs rel. Ranucul. l.o xi. Ant. cons 65. dicunt Bari per glo. l. census de probat. cum sus contrarium reliq. , tales probant quod ce scriptura census probat. Contrarium tamen tenuit Sal. et Cast. in l. si pater. C. de act. empti. Soci. in l. 1. in prin. n.o 27 de acqr. poss. et in cons. 80. n.o 3. vol. 1. quod sentit id etiam, sed communiter dominus de Sane ut id esse dixit Excell. licac.

Ultra ea quae sub n.o 2. dixi de differentia census et emphiteosis talem tradit Syd. var. resol. l.o 3. cap. 7. n.o 1. quae est illud addit quod si constet de contractu, dubitetur tamen an censualis vel emphiteoticanus sit, potius censualis presumendus sit.

Legatum factum de censu, qui super tali re soluitur, non contineri dicit dominum directum illius rei super qua census soluitur vide Pap. decis. 204.

Si vendidi censum annuum super domo mea soluendum quotannis in festo omnium SS. cum gratia redimendi; si nolo redimere censum, sed tres menses ante dictum festum omnium sanctorum tenebor soluere censum illorum trium mensium de iure; de consuetudine autem curiae Delphin. communiter vide Pap. decis. 271.

Census et onus super certa re constitutum facit ut res illa hypotheca ta censeatur Gass. Caball. Mellen. ij. pi.

Census.

Res affecta oneri census, aut hypothecae, ad quemcumque vadat, transit cum suo onere Crau. cons. 251. n.o 3. et tenetur tertius possessor ad solutionem futuris canonibus, sed etiam praeteritis Anch. cons. 386. littera c. in prac. censuali verbo huiusmodi censualia n.o 91. Affl. dec. 95. Ruin. cons. 81.

Censuarius qui emit census annuos, non alterius generis monetae tenetur solvere, si alterius minuatur, non tenetur nisi ad quantum hodie valet annuus ut in ... in verbo moneta in princ. fol. 692.

Censuarius est non solvendo canones, non tenetur incidit in commissum, sed ad praeteritos census solvendos tantum compelli potest. Menoch. cons. 414. n.o 15. lib. 5.

Census annuus pecuniarius super omnibus bonis generaliter constitutus usurarius est, Cassan. cons. 63.

In re communione uenit non solum dolus sed et lata et leuis culpa L. Contractus. ff. de reg. iur. L. Sed et. §. non tantum ff. fam. erciscun. in qua autem leuis culpa ... consideratur, sicut in alijs contractibus ... scilicet esse talem diligentiam, qualem diligentissimus pater familias solet adhibere ... sufficit, talem adhibere, qualem in rebus suis uti consueuit, quod est ... et in societate, et ... non ... tamen in alijs in quibus est ... et leui ... et diligens, ut bonus pater familias ... solet d. L. Si ... ff. fam. erciscun. §. non tamen ... contractus ... leuissima culpa ueniat d. L. Contractus. ... non solum dolus, sed et leuissima culpa ... obligauerit ... casu ... cessat ... d. L. Contractus n.º 35. et ad fi. ff. de reg. iur.

Nemo potest compelli ut inuitus maneat, uel incipiat communionem, ... in communione manere ... communione ... communione L. si non ... §. et unus uellet, ... recedere a communione L. ... discordia L. ... si certus. ff. de cod. ind. communio. ... C. de iure dom. impetr. L. ... §. dulcissimis ff. de leg. 2. et n. C. ... Alex. cons. 18. uol. 2. ... Rol. cons. 84. n.º ... ind. soc. ... cons. L. si non ... §. si certus n.º 3. ff. de cod. ind. soc. ... cons. 218. n.º x. uol. 2.

Quod communiter possidetur ut restituatur ... L. nemini. C. ... et quibus quarta pars debeatur.

Diuisio ... territorij ... posuit ... singulos ... uniuersitatis ... cons. 49. ...

Communio parit ... Tiraq. ... lignag. §. 23. gl. 1. n.º 9. et multa ... affert incommoda et difficultates n.º 17.

Si duo ... fundum communem pro indiuiso et unus uelit ... seminari, ... alter ... et seminet ... ab altero ... respondere de fructibus ... colat, et seminat, ... fundum ... et pro parte ... Mars. sing. 369.

Qui ... alicui ... lucrum cum alijs pluribus sub nomine collectiuo communicari debet, intelligitur quod pro aequalibus portionibus fiat communicatio, Soc. ... cons. 108. ... 3.

Contractus simulatus cum non habeat substantiam, non est contractus, Bar. in l. nemo pt. n.º 11. de leg. 1. et Bal. ut refert Ias. in d.a l. nemo 2. lect. n.º 57. dicit quod simulata donatio dicitur colorata, seu depicta, quia extrinsecus est aliquid, sed intrinsecus non est substantia. Item quod simulatio appellatur imago, quod est superficies veri, sed non me: dullas, ideo appellatur collusio secundum Bal. item dicit quod contractus simulatus est tanquam corpus carens spiritu, qua contractus est remotus ab actu

Dicitur simulatio plene meo [illegible] 2. in [illegible] tit. de feu. dato in vic. l. com. n.º 13. cum seq. Gabr. cons. 14. l.º 1. Crau. cons. 156.

Verum possit renuntiari exceptioni simulationis, et fictionis, et talis renuntiatio valeat? Bar. in l. nemo pt. n.º 11. de leg. 1. dicit quod non, si n. iste [illegible] agit, quod contractus sit simulatus, et sic efficiat in substantia, contractus non est l. imperator de ag. plu. arc. [illegible] si agatur in eodem contractu de renuntiando exceptioni simulationis, idem est dicendum, quod sit simulatus, et non simulatus, unde non valet d.a l. nemo pt., et qua continet repugnantiam l. ubi repugnantia, 4. de reg. iur. Ergo oppugnantiam l. ubi repugnantia, [illegible] pone debet exceptio, quod totus ille contractus, et quod continetur [illegible] est simulatus, nec tunc potest replicari de [illegible] renuntiatur, ut pacto de non opponendo, secus autem debet si renuntiatur, ut pacto de non opponendo, secus autem debet si ex intervallo tale pactum, ut renuntiatio, hinc l. 2 quod net. cau. et hoc modo intellecta est Bar. quasi [illegible] exceptioni generat partes ut contractus debet simulatus, non obstante, quod adducit ex adverso Ias. in d.a l. nemo pt. 2. lec. n.º 60.

Primo contrariis coniecturis quod simulatio contractus inducitur, illa est quasi venditor non obstante venditione facta adhuc in ipsius venditionis possessione refert Bar. in l. post contractum n.º 5. ff. de donat. in l. sicut d. supervacuum n.º 5. 4. q. 6. mod. [illegible] ad Hypo. tol. multos alios refert [illegible] de arb. iud. lib. 2. casu 39. q. et illud addit, iudicis arbitrio relinqui, quod tempus sufficiat ad istam simulationis coniecturam inducen: dam, in quo arbitrio iudex multa debet considerare. sed illud primo contrariis, an vendi. post factam venditionem, [illegible] et fructus ipsi emptori, quod hoc casu facit omnem fraudis suspicionem ex doctr. Bar. in d.a l. sicut d. supervacuum n.º 6. et Dec. cons. 463. n.º 20.

Qui dicit contractum simulatum sive agendo, sive excipiendo debet exprimere certum modum, sub quo facta sit simulatio item exprimere causam certam, propter quam talis simulatio facta sit Alba cons. 9. n.º 1.

Simulatio.

Vilitas ptii, et pactū d' retrouendendo faciunt pūmi ɔtractū simulatū, qn̄ est max.ª ptij vilitas, Gaspar Caball. mhelog. nu. 416.

Contractus simulatus nō validat iuramento Rol. cōs. 41. n.º 16. l.º 4. fallit ubi iuratū fuit, sīa ee uera, et nollē ɔtractum ɔtrauenire n.º 31. uers. nec ōt obstare.

Simulto ɔtractus nō arguit ex eo, q̄d uendens ꝑmanet in poss.ᵉ qn̄ adest clausula ɔstituti, Menocħ. cōs. 88. n.º 36. l.º 1.

Simulatio ɔtractus nō ꝑsumit, qn̄ in Ciuitate reputatur licitus, ut infert, Menocħ. cōs. 343. l.º 4. ubi multa ad excusandū ɔtractus simulatione, et usuræ.

Simulto ɔtractus in fraudē usurarū ex istis duobꝫ tamē nō inducit, scilꝫ ex vilitate ptii et pacto d' retrouendendo Carol. cōs. 51. n.º 63. l.º 2. ciuil. Contrū ɔsuluit ordia. cōs. 104. uol. 2. et Rimin. Iun. cōs. 433. l.º 4. aliqꝫ ɔcurrentibꝫ, et fructus in sortē imputari, et rei uenditæ uendicationem dari.

Servitus servitutis esse non potest. L. i. ff. de usu et usufr. leg. et not. Gl. in auth. idem est. C. de bon. q. lib. in fi.

Servitutum tria genera constituunt. mere personales, quae personae debentur ut in servis [illegible] mere reales, quae rei non personae debentur, [illegible] C. de servit. servitutes et quaedam mixtae quae rei et personae debentur [illegible] sic formalis ut [illegible] esse in aliis [illegible] aut [illegible] personalis [illegible] ubi legata fuerunt omnia servi [illegible] L. 2. ff. de usufr. leg. ubi legata fuerunt omnia servi [illegible] non est dominus [illegible] ad [illegible] cautionis neque [illegible] legatarius quasi [illegible] transeunt ad [illegible] L. 2. de usuf. leg.

Servitutes autem mixtae, id est partim reales, et partim personales, ut ususfructus, habitatio, usus, et similia, dicuntur autem personales quia extinguuntur cum persona, ut L. sicut § fi. ff. quib. mod. usus f. amitt. L. ad [illegible] § tale ff. de lib. leg. dicuntur autem reales eo quia non a persona personae, sed a re personae debentur.

Servitus vero mere realis, quae a re rei debetur est ut iter ex agro tuo ad fundum meum, actus vel via aquaeductus vel ius immittendi tignum in aedes tuas et similia ut in tit. de servit. rust. et 4 [illegible] Tribus autem de causis dicitur mere realis. primo quia a re rei debetur, ut dictum est. 2° quia sine praediis et vicinitatibus esse non possunt [illegible] ut [illegible] dominantis et [illegible] serviens existere [illegible] L. quoties [illegible] ff. de servit. 3° vero quia non comitantur [illegible] nec cum eis extinguuntur, sed transeunt ad quemcumque possessorem [illegible] L. si cui fundus ff. de servit. rust. praed. Harum autem [illegible] ut tigni immissio, [illegible] ut iter actus [illegible] ut aquaeductus, [illegible] servitutes. Item [illegible] magna [illegible] servitutes. [illegible] ex quo autem [illegible] ut si [illegible] dicas esse urbana [illegible] dicas esse rustica [illegible] de servit. [illegible]

Concessisti mihi ut quotiens [illegible] tuo [illegible] lignorum [illegible] ex agro tuo [illegible] [illegible] et similia [illegible] simplices concessiones, et multo [illegible] servitutes [illegible] L. Caius ff. de [illegible] L. [illegible] ff. de contrah. empt. [illegible] in L. Mella in [illegible] ff. de al. [illegible] servit. [illegible] probabilia. Sed [illegible] ut [illegible] dicas [illegible] aliquid [illegible] terminationem a [illegible] cui conce[illegible] dit, esse est similitudo ut [illegible] concedo tibi [illegible] fructus ex horto meo, quo [illegible] familiae [illegible]

tur. qa in effectu usus & servitus psonalis. nec concedit aliqd
... ..., ut notat eod. themate ... .
... dico p usu ... ista ... ut servitus ... ...
psonale ... ... concluso, ... concedant tale ius,
... ... ut ... ...
ut ... mixtis et ... ... in ...
... ...

An si tibi concessi servitute aque ductus, ... et alij ... in-
... concedere ... ... aqua tanta ... ...
... ... impositiones et possum concedere L.
... ff. de ... ... et ... nec ista concessio ... ...
tibi qa ... ... a ... et ... ...
... possum ... concedere. L. ... concedendo ... de aq. ... ...

... ...
... ... ff. de servit.
... ... servitutes ... ...
... ... stipulatio ... ...
... ...

... ... servitutibus ... ... psonales, et tam urbanis
... ... actiones, ...
... servitute, et ... ...
... ... ff. de servit. et ... ...
... ... actiones psonales ... ...,
ut ex stipulatu, aut alijs, ..., ...
... et ... L. ... C. de ... xxxi.
... L. ... C. de servit. et aq. ... ... et ... ...
... ...
... ... psonales actiones ...
... ...
... ... ff. si
servit. vendicet.

Hoc specialiter ... ... in servitutibus ... ...
... ...
... ...
... ... L. si ... ... in prin.
ff. si servit. vendicet. ... ... x. et xx. ...
... ... sufficit L. 2. C. de servit. et aq. ...

... ...
... ... servitus psonalis, ... qa psonalis ... ...

sed quando concessio est indeterminata, usque tempus dominantis
puta quod concessi aquam ad domum tuam, et quotiescumque uolue-
ris [illegible] seruitus temporalis. L. [illegible] uide [illegible] seruit.
[illegible]

[illegible] altius [illegible] unum tollendi aedes
et unum tollendi prohibitionem cum [illegible] aduenerant a [illegible]
[illegible] nec [illegible] aut prohibitio [illegible] ut [illegible] mille annis
domus tua [illegible] de [illegible] non acquires [illegible] uolens [illegible]
[illegible] prohibitionem [illegible] altius
[illegible] quam [illegible] seruitutis [illegible] altius
[illegible] et aqua [illegible] L. [illegible] luminibus
[illegible] L. i. C. de [illegible] Carol. de seruit. [illegible] cap. 20. [illegible]
de seruit. [illegible]
in L. si prius [illegible] 4. [illegible]

[illegible] affirmatiuarum, ut ius aquae aquam ducendi et simil.
[illegible] modum facultatis, et amicitiae, ut
[illegible] fundum tuum [illegible] fundum uicini [illegible]
[illegible] L. 3. § de aqu. uer. dom. et in ipsis acquirit [illegible]
[illegible] xxx. dierum. L. [illegible]
[illegible] concedunt [illegible] modum [illegible]
[illegible] aquam [illegible] fundum [illegible]
[illegible] acquirit quasi possessionem seruitutis. L. [illegible]
aqua [illegible]

[illegible] ad quam [illegible]
[illegible] nisi ex parte tua et tu uelles ibi [illegible]
illo aedificio nisi [illegible] et impediat, ne [illegible]
prohiberi ne aedificet [illegible] ad [illegible] in L. [illegible] C. de ser.
uit. et aqua, Carol. de seruit. [illegible] cap. [illegible] 4.

[illegible] possunt propria auctoritate [illegible]
et de modo [illegible] in huiusmodi seruitute, [illegible]
[illegible] 51.

Si debetur seruitus domus [illegible] domus tuae
[illegible] molendinum [illegible], durat seruitus [illegible]
[illegible] ad [illegible] molendinum, [illegible] 273. [illegible] 2.

Seruitus [illegible] spatio x. annorum inter
[illegible] xx. inter absentes [illegible] dummodo allegent titulum
[illegible] concessio. [illegible] 25.

[illegible] et facere apostolicam [illegible] et
[illegible] ad [illegible] domus,
[illegible] 05.

Dari est accipientis facere; dari non id videtur, quod ita datur ut eius fiat qui accipit. ff. sic itaque inst. de action.

Obligatus ad dandum cogitur compelli solvere id quod dari promisit l. ubi autem non apparet. ff. si. ff. de verb. oblig. obligatus vero ad faciendum (...) compelli, sed solvendo interesse liberatur l. stipulationes non dividuntur vers. celsus, 4. de verb. oblig.

Obligatio dandi certum (...) est dividua et ideo (...) solvatur et solutum. qua pro parte solvendo pro parte liberatur l. si stipulatus. ff. de (...) ff. de solut.

(...) quis tribus (...) dari promisit, (...) arbitrio aliquo, qualis sit (...) distinguendi, Menoch. lib. 2. de arb. casu 53.

Nemo potest dari quod ad (...) c. (...) l. si filius. C. de (...) consensio (...) gl. in c. 1. de suppl. negl. (...) in v. bened.

(...) dare (...) quod (...) ab eo, (...) dari non potest. c. quod autem de iur. patr.

(...) dari, et remittere, (...) in verb. (...) fol.

(...) causa vel causis (...) causam l. (...) 4. de (...) Cons. (...) lib. 1.

(...) aliquid dari aut fieri (...) ad dedit (...)

(...) aliquid certum (...) loco (...) loco dationis in solutum, Menoch. Cons. 201. lib. 3. q. 1.

in datione in solutum non (...) in facultate debitoris oblato (...) datur (...) Menoch. Cons. 201 n. 42. lib. 3.

Datio in solutum usurarum (...) facta (...) dici (...) vide inf. in verb. Usura. fol.

Datio in solutum facta pro maiori summa quam sit debitum, vitiatur in totum etsi in uno nummo tantum ultra debitum facta fuisset Cepol. Cons. 178. lib. 2.

Res data in solutum pro maiori quantitate quam debitum esset, datio non in solutum in totum vitiatur, et totum ut indebitum repetitur, maxime (...) obligat. l. cum amplius. ff. si natura (...) 4. de (...) l. si non sortem. ff. si certum. 4. de cond. ind. Et hoc procedit in individuis, ut (...) in d. l. cum amplius in illis verbis (...) invenitur, (...) repeti potest. (...) est, ne quis compellatur invitus ad communionem d. l. si non sortem. ff. si certum. (...)

(...) Cepol. (...) aliter.

-rea ut oleum et pecunia numerata non initiatur totum sed restituitur quod sufficit debitum est dicit L. si non sortem. § idem Marcellus. 2° valet in persona conventionali, Si n. creditor vendat rem valentem plus credito suo non retractatur venditio sed restituitur quod excedit l. quaedam. § si. ff. de pig. action. 3° procedit veritas quae fuit erratum in summa principalis debiti, ut si debitor erratum creditas debitum ducenta, si in solutum dedi l ducentis; verus si fuerit erratum in aestimatione rei datae in solutum, si n. res valens xxx. fuerit data l xx. non initiatur totum, sed restituitur quod indebitum est a debito. l. xx. ca. l. si. C. de iure dom. impet. § et ex com.

Datio in solutum similis est venditioni. L. si creditor. C. de evict. multa cumulat Dec. in cons. 586. n° 8. et cons. 18. non tamen id indistincte procedit, nam datio in solutum non est ita suspecta de usuraria pravitate, ut venditio, ubi cons. 134. col. 2. qua contractus venditionis ex parte utriusque voluntarius est, datio in solutum ex necessitate contrahendi creditum suum procedit. Praeterea in datione in solutum nulla numeratio pecuniae, tamen in solutum dationis intervenit, ut in contractu venditionis requiritur. Alex. cons. 41. l° 3. Dec. cons. 18. 86. 167. Cas. g. de ... in Alex. cons. 41. l° 3. Dec. cons. 18. 86. 167. Cas. g. de ... int. Alex. et Asin. tract. de execut. § 4. 2. n° 165. C. de rescin. vend. et Asin. tract. de execut. § 4. cap. 6. 7. quod datio in solutum ex modicitate pretii addito et pacto a[...] non fit usuraria, ut ibi ... eius.

Asin. de execut. § 4 cap. 4 in ... ut eiusdem ... tatis cum ... et venditio et ... cap. tradit ... las limitationes ...

In datione in solutum scias appone[...] clausulas, ut si contingeret rem evinci, remaneat actio in pristino statu, docet Bar. in l. cum ... n° 4. ff. de ... vi ... act. Asin. de execut. § 4. cap. 2.

In societate de iure [illegible] socij tenentur de dolo, lata et levi culpa. l. cum duobus § 2. ff. [illegible]. Si vero socius contrahens ff. de reg. iur. l. cum duobus § 2. ff. [illegible]. Si non socius [illegible] diligentiam quam esset adhibiturus in rebus suis, sufficit quod praestet eam diligentiam quam [illegible] socius socio ff. pro socio § fin. inst. de societate, cum [illegible] de levi teneatur obligari pro rata [illegible] humana esset l. cum duobus § damna ff. eo. Posset tamen agi [illegible] culpa dolus [illegible] et [illegible] l. i. § si conveniat ff. depositi quod dolus [illegible] iudicii bonae fidei d. l. [illegible] de reg. iur. De casu vero socij nunquam tenentur l. cum contractus ff. de reg. iur. [illegible] nisi culpa praecesserit, [illegible] ad soc. obl. duobus § damna ff. eo. nisi culpa praecesserit [illegible] excusat [illegible] gaudet [illegible] Gl. in l. si ut pupillaris ff. [illegible].

Si sint plures socij [illegible] dividant societatem, et unus eorum [illegible] iudicium [illegible] tantum quantum [illegible] dicit [illegible] antequam divisionem [illegible] deduci tantum quantum [illegible] debitum conditionale [illegible] iudici satisfaciat, si vero sit debitum conditionale [illegible] in die, non potest deduci in divisione, sed socij tenentur [illegible] cautionem de conservando indemnem socium suum [illegible] l. si socij sumus, et ibi ff. pro socio. l. fratres [illegible] ius conditionis l. si socij sumus, et ibi [illegible] no. 14. ff. de cod. ind. [illegible] et ibi Ias. in repet. no 14. ff. de cod. ind.

Socius in [illegible] admittatur pro socio et [illegible] Menoch. de arb. casu 474.

In societate omnium bonorum communicantur et lucrum et haereditas. Capol. cons. 53. no. 5. lib. 2. et multi [illegible] Salut. in addit. litt. A.

[illegible] societatis [illegible] Bal. cons. 260. lib. i.

Societas dividitur pro rata [illegible] quantitatis bonorum ab uno [illegible] Capol. cons. 53. no. ij. lib. 2. et alij plus quam ab alijs posita [illegible] Salut. in addit. litt. A.

Duobus [illegible] advocatis simul [illegible] et lucra omnia communicantur, si alter proprio nomine et clandestinum aliquid acquirat [illegible] alteri Bal. cons. 152. lib. 3.

[illegible] tacite contracta intelligatur [illegible] l. cum duobus § papinianus Bar. [illegible] Titius § altero ff. de [illegible] Bal. in l. si patruus C. communia [illegible] l. si fratres ff. pro socio Bal. in l. si patruus C. [illegible] Alexandr. cons. 103. 149. 302. Abb. cons. [illegible] Rom. cons. 291. Alex. cons. 77. lib. 4. cons. 22. lib. i. [illegible] addition. lib. i. Alex. cons. 31. lib. 4. [illegible] ad Bar. in d. l. cum duobus § papinianus ff. pro socio [illegible] plures cumulat.

[illegible] societate dividenda [illegible] tradit Menoch. de arb. casu 125. [illegible] simpliciter contracta fuit societas, [illegible] in dubio partes aequales esse debent, et si unus industriam tantum, alter pecuniam

contulit, quia industria correspondet pecuniae. l. cum duobus §. si in commenda ff. pro socio. et ideo si finita societate nihil suplucratum fuerit, pecunia capitalis dividi debeat.

[illegible] sub certa forma contracta fuit societas, sed forma ad fuit servata, ut si convenimus, quod ego industriam, [illegible] 200. ponamus, et tu sola 100. posuisti, divisio lucri fit arbitrio boni viri, ut qui plus contulit, plus accipiat ita Menoch. de arb. casu 125.

[illegible] socius possit locare rem communem altero invito, ubi inscio Menoch. de arb. casu 442. Soc. Rot. cons. 58. l. 4. in l. [illegible] § labeo ff. de [illegible].

[illegible] dat pecuniam ad negotiandum ad partem lucri, et sors sit salva committit usuram et nihil de lucro [illegible], ut [illegible]. cons. 116. Rom. cons. 520. et cons. 238.

[illegible] contractus [illegible], et socius [illegible] recipiam, si ego [illegible] de mea pecunia, et ille infra 4or mensis non restituat cum usuris, privatur parte sua, et applicatur mihi tex. in l. si patris. § idem respondit socius qui cessatis ff. pro soc. [illegible] allegat [illegible] tex. in l. creditor la 1. ff. si cert. pet.

[illegible] fratres societas ad [illegible] [illegible] Crau. cons. 133. nº 2.

[illegible] societatis [illegible] bonorum et tacite contracta [illegible] quaesita Rot. cons. 91. nº 29. 30. lib. 1.

[illegible] socij post divisa bona, illa coniter adhuc possideat, inducitur tacita inter eos bonorum recommunicatio Crau. cons. 73. nº 13. ex Rom. cons. ~~[illegible]~~ 418.

[illegible] socius pro dispositione de re communi ad [illegible] ad [illegible] et destinata Crau. cons. 319. nº 10.

[illegible] socius quasi possit uti re communi invito socio tradit [illegible]. 41.

[illegible] ex duobus socijs [illegible] l. si unus in princ. ff. de pac.

[illegible] societas inter fratres multum tempus continuata, [illegible] cum filijs fratris unius Menoch. cons. 12. lib. 1.

[illegible] commissionarij [illegible] [illegible] portionem [illegible] [illegible] ab altero socio a communi debitore et quod exactio [illegible] Menoch. cons. 46. lib. 1.

In contractu societatis [illegible] ex socijs immittere pecuniam propriam [illegible] negotiandum [illegible] proprio, ut et lucrum proprium sit, [illegible] communicandum cum altero socio Menoch. cons. 121. [illegible] lib. 2.

Pecunia, quam socius negotians socio dat dietim, ex lucro, an ex capitali soluta credit. Menoch. cons. 121. n.º 42. l.º 2.

Societas contracta ad quinquennium, finito quinquennio ipso iure finit, ita ut continuata dici non possit. Menoch. cons. 121. n.º 62. l.º 2.

Finito quinquennio societas renouari expresse, tacitene fit, ut quia renouata dicatur, id probari debet, et contrarium probari fit Menoch. cons. 121. n.º 71. l.º 2.

Si socius non omnium bonorum, sed alicuius rei particularis, pecuniam, vel quid aliud suo nomine, pecunia tamen communi emerit, non tenetur communicare alijs socijs, nisi ad partem pretij tantum teneatur: sed datio, quae teneatur, ea tamen iudicialis fieri oportet, non nisi ipso iure ...

cuius contract agitur. quocirca is, qui emit proprio nomine, ... solus dominus est; fit non empta ... et alterius alienando ... dominium traditionem, ut socijs competit actio in rem ipso iure tamen ... pro parte sua, sed personali tantum contra socium ... agere possit. Menoch. cons. 122. l.º 2.

In societate omnium bonorum diuidenda unusquisque capit lucrum pro quota sortis posuit in societate, quamuis et circa industriam ... Menoch. cons. 222. l.º 3.

Institor plurium sociorum non fit sine expresso consensu sociorum translationem in libris unam partitam ab uno socio ad alium, et appropriare uni eorum. Menoch. cons. 296. l.º 3.

Societas omnium bonorum iudicatur inter patruum, et nepotes, quas post mortem patris nepotum semper in communione permanserunt, una mensa utendo, nullaque ratione de per se diuidendo, communique nomine prata bona possidendo, Menoch. cons. 315. l.º 4.

Cons. Cepol. cons. 241. l.º 2. in cons. 248. co. l.º 2.

Facta a uno socio omnium bonorum communicatur versa in communem utilitatem, et quas ad communicatur, contrarium non probari fit Menoch. cons. 315. q. 2. l.º 4.

Contractus usurarius, et illicitus est, ubi ponitur pecunia in societate ... singulis annis quid certum reddendum, sine ad... sit lucrum in societate, sui ad Rimin. iun. cons. 463. l.º 4.

Frater, qui in societate omnium bonorum unicas duas suas filias dotauit de bonis communibus scientibus, et ad consentientibus alijs fratribus, non imputat in partem suam, Rimin. iun. cons. 466. l.º 4. Rol. cons. 91. l.º 1. contra si non erat societas omnium bonorum Gabr. cons. 143. n.º 20. et 21. col. 2.

[illegible] ab uno ex frib. in societate oium bonoz uiuentib. ob dotem uxoris, comunicari debet, per. cos. 66. 67. 68.

Hec tamen contracta societas oium bonoz maxe acquisitoz int fres, [illegible] post mortem pris simul habitaverint, qa quo ad bona [illegible] in comunione [illegible] tercia. cos. 78. l. 4.

[illegible] est quodamodo alter, habere, et ius iure societatis [illegible] patrimonii. societas [illegible] quodamodo fraternitatis habet. l. [illegible] et ibi gl. ff. p socio. et hinc est, qd socius [illegible] in quantum facere [illegible] d. l. uerum.

Socius socij mei non est socius meus. l. [illegible] ff. de reg. iur. l. socij ff. p socio. ut et libertus liberti mei non dr meus libertus. l. modestinus. ff. de verb. sig. et ideo uassallus mei uassalli, non dicetur meus uassallus nisi fuerit uassallus [illegible] mea, [illegible] meus uassallus. c. i. s. illud de alie. a feu. [illegible] Vide [illegible] in l. [illegible] soci; ff. de reg. iur.

Societas oium bonoz tria requirit [illegible] cohabitatio, lucroz, et emolumentoz [illegible] et qd [illegible] alteri [illegible], fabr. cos 51. n. 1. uol. 2.

Societas [illegible] fris [illegible] a die mortis pris fabr. cos. [illegible] n. 14. uol. 2. tercia. cos. 78. n. 1. uol. 4.

In diuisione societatis fructus bonoz uxoris consumpti [illegible] non [illegible] cos [illegible] ubi [illegible] societas non [illegible] oium bonoz.

In act.e contra depositi venit et levissima culpa, colon est not. in l. si ...us cons. § id est evidentius, ff. de furt. et in act.e directa dic, ut inf.

Depositarius de dolo tantum tenetur, tex. in l. contractus ff. de reg. iur. l. si ut certo § nunc videndum ff. comod. § praeterea inst. quib. mod. re contrah. oblig. ratio autem hec est, qua ut commu- niter, et regulariter fit depositum, agitur de utilitate deponentis tantum, nam cum nihil utilitatis sit ex parte depositarii, cognum est de dolo teneatur d.a l. si ut certo § nunc videndum ff. ut [illegible] dolo teneatur de dolo, illa dictio tantum comod. Quamvis autem dicatur tenere tantum de dolo, illa dictio tantum non excludit latiorem culpam, de qua et tenetur depositarius. l. quod nerva ff. depositi, nec latam excludit. l. i. ff. si mensor, fals. mod. dix. l. i. C. dep.

Si autem depositum factum sit gratia depositarii tantum tenetur etiam de levissima culpa l. si ut nec causa ff. de reb. cred. Sed si gratia utriusque factum sit non de levissima, sed de lata et levi culpa tenetur, ut distinguitur in d. l. si ut certo § nunc videndum, ut si femina depositum det [illegible] ... utriusque gratia fieri ut, tenetur de levi l. i. § si uestimenta ff. depositi non solo depositarius, sed et ... l. i. § saepe ff. de[illegible] Quod autem depositarius se obtulit sponte deposito, ut dicendum, quod tunc quasi qui teneatur et de levissima l. i. § saepe, et ibi gl. ff. depositi. qua quasi qui obtulit ut contractus fieri in eius utilitatem l. si gratuito § si margaritas ff. de praescr. verb. quod tantum declara, nemo enim si margaritas ff. de praescr. ve. rb. quod tantum declara, nemo est, quod constante de utilitate negantis, ut in d.a l. si gratuito § si margaritas. Ubi autem constante, nullam eius esse utilita- tem adeo, quod sl. officiendo liberalem ostendit, abundum est quod de levissima tenetur tex. in l. contractus ff. de reg. iur. in princ. et vide et Bar. in l. quod nerva n.o 30 ff. dep.

Depositarius regulariter de casu non tenetur, nam cum de teneatur de levi culpa multo minus de casu. l. contractus ff. de reg. iur. Fallit autem quando depositarius pactus fuisset, ut teneretur de casu, ut ... 2.o si culpa praecesserit casum culpa seu casu fortuito. 3.o si fuerit in mora, qua tunc periculum casus fortuiti spectat ad depositarium d. c. 2. ... de dep. l. quod ... ff. si cert. pet. § ... qui inst. qui mod. re contrah. oblig. l. i. C. dep. l. ... C. de reg. ... [illegible] ... casus in l. lucius la i. et 4. de sponsalior ff. dep. in quo depositarius tenetur de casu fortuito, quae quasi depositum sit in pecunia numerata et actum est ut tantundem redderetur, tunc non ... depositi, quo casu depositarius tenetur ad tantundem in [illegible], ad ... ipsius spectat periculum ... l. ... C. si cert. pet.

In deposito pacisci non possumus, ut non veniat dolus. l. i. § si conveniat ff. dep. l. si unus § illud ff. de pac. quod intelligitur de dolo futuro, non praeteritus, hic enim remitti potest, ut intelligitur in d. § illud, et hoc etiam colligitur quod remitti non possit expresse, nam tacite remitti potest, ff. ...

Depositum.

l. iurisgentium. § sed et si quis paciscatur ff. de pac. et facit tex. in c. i. de iuram. cal. in 6. ubi iuramentum calumniae expresse in ludo remitti non potest; tacite tamen non prohibetur et gl. in l. 2. § si … C. de iuram. cal.

Causa depositi est maxime privilegiata, in deposito n. non admittitur compensatio. l. fi. C. de compens. l. pen. C. dep. 2°. non potest opponi exceptio non numeratae pecuniae depositi. l. in contractibus. § i. C. de non num. pec. 3°. est privilegium ut, licet stipulatum fuerit ut restitui potest depositum sine poena. l. si illustrem. ff. de action. et oblig. l. iulianus. ff. dep. 4°. est privilegiatum in hoc, ut depositor possit repetere depositum absque ulla exceptione. l. bona fides ff. dep. 5°. est paratam executionem. l. pen. C. dep. et alia multa; sed tamen non invenitur expresse privilegiatum, tenentur in eo casu regula et dispositio in illis n. casibus, quae non est singulariter concessa in omnibus, et per omnia privilegiatis, qui attendunt privilegium debet … l. in fraudem. § fi. ff. de testam. milit. … in l. i. n° 6. C. de edendo. ut patet et in testamento militis quod est privilegiatum, quia constat esse milit. testamentum et sic post probationem est privilegiatum. l. divus. ff. de milit. test.

Et in deposito est … non admittitur compensatio … dicit cons. 17 lo. i.

Ad evitandas usuras debitor volens deponere debet. hoc autem fieri debet in loco idoneo; tempore congruo, pecuniam numeratam, … et validiter, pure et libere sine aliqua innovatione, et … numeratione et pecuniam currentem, … deponere debet. Menoch. de arb. lib. 2. casu 232.

In deposito non admittitur exceptio non num. pecu. quod procedit tam in vero deposito quam in confessionato. Rol. cons. 4. n° 8. lib. 4. non confessionatum est privilegia veri depositi n° 14.

Privilegia veri depositi locum habent in deposito confessionato, sicut … veri depositi. Rol. cons. 41. n° 23. lib. 4.

Delegatio fit duobus modis, aut ut tu liberaris a me, et ille debeat aut mihi, aut tibi, et hoc casu venit stipulatio. L. delegare la. i. ff. de novat. tunc scit, quod fit inter delegatum, et eum, cui fit delegatio: quoad 2.º casum fit inter delegantem et delegatum sufficit pactum nudum. L. delegari la 2. ff. eo. in p.º tam est Cast. in d.a L. i. n.º 3. et 4. et Crottus in. L. i. n.º 41. ff. de leg. 3.

De consuetudine postquam cessor promisit creditori meo novi[illegible], et cred. acceptavit, ego sum ipso iure [illegible] liberatus Affl. decis. 353.

Oia, dum placitum cum cognitione requirunt delegari ad certe. L. oia ff. de [illegible] iur. et [illegible] inf. in ver. Causa [illegible]. [illegible] omnes ff.

Iurisdictio delegata quot modis consideretur, vide inf. in ver. iuris: dictio vers. Iurisdictio delegata [illegible]

Iudex delegatus is est, cui a Principe, vel ab alio habente potestatem causa committitur vices eius gerens, nihil proprium habens. L. i. §. i. ff. de offi. eius L. more ff. de iurisd. om. iud. ita definit Alex. in Rub. de offi. eius n.º iz. et Ale. in tit. de offi. ord. n.º 6. dicit autem Alex. ibi, [illegible] ad tollendum [illegible] dubium debere subaudiri dum de causa committitur [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible], [illegible] ad tota [illegible] sup [illegible] [illegible] et [illegible] de offi. deleg. et quos [illegible] vicegerens, ac iudicans ex or: dinarius vide inf. in ver. Vicarius vers. [illegible] Vicarius [illegible]. Alia est definitio Goffr. in Rub. de offi. deleg. quam reiiciunt DD. in Rub. de offi. eius et in [illegible] tit. Alia Host. quam pariter [illegible] [illegible] loco [illegible]. [illegible] Alex. reiicit, [illegible]. [illegible] [illegible] cap. xi. Alia fuit opin. Bellon. [illegible] allegato [illegible] [illegible] est, cui mandata est Iurisdictio, quam satis probat Menoch. in [illegible]. L. [illegible] [illegible] 3. n. 8. de [illegible]. Alii [illegible] [illegible] [illegible] tius [illegible] in l.º i [illegible] n. iz. n.º 6. [illegible] is est, cui ad causam cognoscendam, vel decidendam, vel utrumque simul [illegible] a lege, vel a Principe, vel ab alio potestatem habente mandata est iurisdictio, nihil proprium habens, sed a mandante recognoscens [illegible] ad decidendum, [illegible] [illegible] decidit [illegible] causam [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instructio [illegible] causam iam cognitam [illegible] in L. a [illegible] n.º 6. de [illegible]. Dixit a lege, quia [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut in Episcopo [illegible]

Verum delegatum non latinum [illegible] et [illegible] dicendum [illegible] [illegible] claru. clarum est ut in toto tit. et in Rub. de offi. deleg. [illegible] clarum est de iure Codicis ut in L. a [illegible] [illegible]. sed dubium est [illegible] ff. [illegible] Ale. in Rub. ff. de offi. eius dicit ad ea latinum, [illegible] potius [illegible] dici delegatarius [illegible] [illegible] iurisdictio mandata [illegible] iuris: dictio delegata dicitur, [illegible] [illegible] dici debere sicut [illegible] [illegible], [illegible] aliquid legatum, Menoch. in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] g. de iurisd. om. iud. [illegible] opin. [illegible] dixit Ale. [illegible]

Delegatio.

[illegible] iurisdictionis [illegible] alia [illegible] delegatus [illegible] iudex datus [illegible] aliis mandatis ad legationis.

[illegible] delegatus [illegible] dictus [illegible] Corras. in l. [illegible] off. [illegible] l. [illegible] iudex datus dicebatur [illegible] l. a iudice. C. de iudic. l. [illegible] C. [illegible] dicant [illegible] dato, quin differentia multum voluit [illegible] iud. delegato.

[illegible] delegatus iurisdictionem [illegible] l. [illegible] off. [illegible] iurisd. om. iud. dicit [illegible] iurisdictionem [illegible] ordinario et delegatus [illegible] iurisdictionem [illegible] Bar. in l. [illegible] iurisdictio. l. [illegible] iurisd. [illegible] l. ult. C. ubi et apud [illegible] Soc. [illegible] eius opinionem reijcit.

[illegible] in locis iuris civilis inveniatur iudicem delegatum [illegible] iudicem delegatum, et iudicem datum [illegible] Bar. [illegible] Soc. in l. [illegible] n° x. [illegible] paral. cap. 5. [illegible] in rub. de off. eius n° 15. [illegible] l° 2 [illegible] iurisd. Corras. in l. [illegible] n° 22 [illegible] iurisd. [illegible] delegatus [illegible] iurisdictionem et potestatem [illegible] Romani [illegible] in urbe [illegible] iurisdictionem [illegible] in l. [illegible] cap. 18. [illegible] Rom. [illegible] ab ordinario, [illegible] iudicium [illegible] Corras. [illegible] cap. 18. [illegible] iudicem delegatum et iudicem datum [illegible] iurisdictionem [illegible] delegatus [illegible] l. [illegible] delegati [illegible] ab delegan[illegible]

sed ipsius delegantis, [illegible] l. 1. § 1. ff. et a quo. Sane est diuid.
in [illegible] in q. 15. in prax. [illegible]. 4a est diuisio, qua delegatus [illegible]
voluntas delegantis constituitur, et eius arbitrio. l. solet. § 1.
[illegible] sed dari iudicem [illegible] a voluntate dantis, sed
[illegible] l. ex [illegible] de appell. in prin. [illegible]
in [illegible] A. Cluvatio ib. [illegible] maiores [illegible]
ad modum [illegible] sed [illegible]
re minima iudicet [illegible]
nisset. et hodie id observat. [illegible] diuid.
[illegible] in d. l. solet. § 1. delegatus est ad univer-
sitatem causarum, ut [illegible] in [illegible] quo casu ad [illegible]
[illegible] l. [illegible] de appell. [illegible] in [illegible]
[illegible] casu [illegible] ut sit [illegible]
[illegible] causam quo casu [illegible] delegatus [illegible] iudicat [illegible]
sed. [illegible] diuid. est [illegible] delegatus [illegible] l. 1. § 1. de off. cuius l. [illegible]
[illegible] l. solet. § 1. de off. [illegible] l. 1. § 1. [illegible] ut in loco citato
[illegible] iudex aut datus cognoscebat [illegible] in l. [illegible]
[illegible] ad modum [illegible] et delegatus
[illegible] sed [illegible] diuid. [illegible] et dele-
[illegible] minima cognoscebat. l. [illegible] de off. cuius [illegible]
[illegible] l. 1. de off. [illegible] in [illegible]
[illegible] iudex datus iudicem dare [illegible] nullo [illegible]
diuid. est, quia iudex datus [illegible] universitatem
[illegible] delegatus [illegible] de iudic. [illegible] in l. [illegible]
causarum l. [illegible] delegatus a principe simpliciter. l. a iudice. C.
de off. [illegible] delegatus [illegible] ad hoc [illegible]
de iudic. delegatus [illegible] diuid. [illegible]
delegatus [illegible] in d. l. [illegible] in l. 1. [illegible] ff.
[illegible] mandata [illegible] in l. 1. [illegible] Bellon.
et a quo. [illegible] lect. Alex. in [illegible] de off. cuius [illegible] in l. 2.
[illegible] suppl. [illegible] in [illegible] de off.
[illegible] sed aequidem [illegible] considerabilis [illegible] in l. a [illegible]
cuius in [illegible] nullam esse diuid. considerabilem [illegible] delegatum [illegible]
[illegible] C. de iudic. [illegible] prius delegatum [illegible]
[illegible] in l. [illegible] iurisdictionem [illegible] iudicis
[illegible] in l. [illegible] intelligunt. dandi [illegible] delegandi
dandi licentiam [illegible]

Delegatorum 4or species [illegible] delegatis a lege, [illegible] ab [illegible]
[illegible] et a consuetudine [illegible] in l. [illegible] de iurisd. [illegible]
in [illegible] 12. [illegible] Delegatus autem a [illegible]
[illegible] Archiepiscopus
[illegible] de off. ordin. 3o est [illegible] in c.
[illegible] de off. [illegible] 38. [illegible] delegatus
a l. [illegible] Alex. in l. 1. [illegible] 8. de off. cuius [illegible]
[illegible] de iurisd. [illegible] in l. a iudice col. pen. [illegible] 3o limita [illegible]
iudic. [illegible] delegato [illegible] in hoc [illegible]
delegati d. l. a [illegible] ab aliis delegatis ordi-

ranor. [illegible] alii [illegible] amittunt iurisdictionem morte delegantis [illegible]
contra [illegible] legis [illegible] amittit, quia lex [illegible] L. Arriani. C. de
Sent. [illegible] L. et [illegible] de iurisd. declaratur [illegible] edicto, ut [illegible]
dat: a delegato a lege Civili, ut Pretoria a Pretoria estimata
[illegible] in comm. verb. iuris in verb. [illegible] dictum, quod si sit lex
Pretoria ut estimata a lege Civili dicitur delegatus ab inferiori,
quia Pretor [illegible] habuerunt ius [illegible] legis, idem est in
delegatis a lege Comitum, ut baronum Bar. in L. ambitiosa
n.° 34. de decret. ab ord. fac. [illegible] quas recognoscunt superio-
rem [illegible] ut recognoscunt eorum statuta obtinebant vim legis
[illegible] nec [illegible] n.° 2. C. de edict. [illegible]. Matthes. not. [illegible]
[illegible] in [illegible] prin. de verb. oblig.

Delegatus
et Alex. in L. [illegible] in [illegible] prin. de verb. oblig.
Delegatus [illegible] sunt tres distincti casus. Primus quando Princeps
[illegible] mandat iurisd. et sic [illegible] nomina-
[illegible] mandat [illegible] delegatus Principis [illegible] a iudice. C. de iudic. L.
[illegible] [illegible] L. ult. C. ubi, et apud [illegible] n.° 2. de
[illegible] C. [illegible] 2.us casus est quando Princeps mandat iurisd. iudici
ordinario, ut puta Pretori [illegible] et hoc casu [illegible],
[illegible] ordinario [illegible] rescriptum Principis [illegible] mandat iurisd. [illegible]
ordinarius [illegible] iuris-
[illegible] quandam excitationem, et admonitionem, [illegible] iuris-
dictio ordinario quodammodo excitata [illegible] L. [illegible]
n.° 2. de ius. et iur. [illegible] quando in rescripto adiiceret aliqua
verba immutantia naturam ordinariae iurisdictionis, quo casu
[illegible] delegata [illegible] Alex. in L. [illegible]
[illegible] simpliciter n.° [illegible] de verb. oblig. ubi [illegible] n.° 3. Ale
[illegible] simpliciter n.° [illegible] [illegible] 3. [illegible] 35. [illegible] in c. licet in
[illegible] [illegible] ut si [illegible] cogno-
[illegible] n.° 1. de off. ord. ut si [illegible] et plene cognos-
cat [illegible] ordinaria [illegible] cognoscat,
cat Alex. in L. mori n.° [illegible] de iurisd. ut si diceretur [illegible] loco citato
sed [illegible] nobis [illegible] status causae [illegible]
n.° 6. [illegible] in L. et si [illegible] n.° 2. de off. eius, ubi tamen [illegible]
[illegible] in [illegible] in cognoscendo tamen
[illegible] auctoritate [illegible] cognoscat, quia casu delegatus
[illegible] n.° 8. ubi dicit. n.° 22.
[illegible] loco citato [illegible] in L. ambitiosa [illegible] de decret. ab ord. fac. Matthes. 1.
de iurisd. Bar. in L. [illegible] in 6. in c. si [illegible] de [illegible]
not. 90. [illegible] in c. [illegible] de rescrip. in 6. 3.us casus est quando Prin-
ceps mandat iurisdictionem unius causae iudici ordinario [illegible]
[illegible] in 6. in c. [illegible] de cler. aegrot. in 6.
[illegible] ordinarius illius causae, ut puta [illegible]
[illegible] causas [illegible], et hoc
[illegible] quod [illegible] ordinarius [illegible]
[illegible] primus [illegible] in [illegible]
[illegible] in L. mori n.° 36. de iurisd. [illegible] ibi n.° 10. [illegible] in L.
[illegible] n.° 3. de verb. [illegible] officium delegati
[illegible] ad officium [illegible] L. [illegible] sicut

ordinarij pt prorogari. l. si convenerit la. i. ff de iud. ita et officium dele. aut illius dni prorogari. Sed tamen hoc arg. nō concludit, quia licet verum esse officium posse tunc, i. ee partes posse prorogari, sed illa iurisd.° et prorogata nō ... iurisd.° ... illa posse ... iurisd. ... iurisd. ... prorogari ... 2.° et alia ... dici ordinario facit ... Ant. in l. 1. ff. Alb. in l. ... off. ... in l. ... n.° 1.8. ... iurisd. ... ad ... si ... in hac causa ... delegatus ... dicit ... non ... nō bene ... opus ... iurisd. ... ordinarius. 2.° ... delegatus ... alleg... ordinarius delegandi. 3.° add. ... in 6. ... et ... in l. ... n.° 35. ... alleg... pro ... delegatus ... ordinarius ... pontificia ... delegatus ... et ... et in ... par. 3. q. 14. ... iurisd. ... iurisdictio ... et ordinarius ... privata ... dicitur delegatus.

Vend. conservatores sunt iudices ordinarij vel delegati, vid. inf. in ver. Conservator f. 609.

Vend. auditores Rotae Romanae sint ordinarij, vel delegati, vid. inf. in ver. Rota Romana fol.

Vend. delegatus ab inferiori ... delegatus ... delegatus ... delegatus ... possit ... 2. n.° X. ... iurisd. Ale. in l. i. ... ex ... oblig. in l. ... delegatus ipsius delegatus ... delegatus ... in dato ... 2.° ... illi attribuuntur. 3.° ... causa immediata ... remota ... immediata ... distinguendo ... ut inf. ... delegatus ...

Delegatio

tinia. Bal. in l. 2. C. de iurisd. Alex. in auth. de off. deleg. n. 18. ubi in ult. ...
... cas. s. ex ... omnia ... del. ... gl. in auth. q. ...
C. quom. ... et ... delegatus ... citat ... edictum
l. sancimus ... C. ... iudic. ... delegatus citat ... gl.
... sancimus ... probat opin. gl. 2 ... opin.
... auth. ... Sed ... probat ... ...
... Halosandi. Tertia ... fuit opinio ... ut
Menoch. in ... l. impium ... 3. q. 17. de iurisd. distinguentis
duos casus, ... quod inferior magistratus ... auctoritate ... de-
gandi illam causam et existimat esse delegatum ulterioris dele-
gantis, ... possit illam delegari sine auctoritate Principis, ...
... ad ... ad ... actionem. l. ... off.
... causa ... immediate ... ...
... remota, ... causa ...
... 2. casus est ... inferior delegari illam
causam et Princeps illi mandat ut eam delegaret, hoc casu ...
delegatus Principis, ... auctoritate Principis facit ipse in-
ferior, et sic ... causa immediata ... remota,
remota attenditur. Bal. in l. ... minus n. 3. C. ...
Menoch. in lib. 2. de arb. casu 281. n. 20.

Delegatus ad causas universitatis ... cui causae ... aliquas
... ut ... clericos, ut est vicarius ...
... in ... gl. in ... principalis ...
... Bal.
in l. Andreae ubi ... n. 8. ... in l. ... n. 8. de
... causas ... universitatis, ... singulas
Alex. in l. 1. n. 17. de off. ... delegatis ...
... ordinarii ...
in ... delegatus ... n. 8. ... opin.
... Alex. in ... n. 26. ... in l. ... n. 8.
... causam ... 3a est opin. ... de
iurisd. in c. ... off. deleg. ... in l. ...
... opin. magis probat Menoch. in ...
... iurisd. ... delegat ...
... ordinarii, et in hoc se ordinarii, ... alii delegati, ...
... obtinere, sicut alii delegati.

Clericus ... delegati ... ordinarii ...
...
Delegatus ... ad ... causas ... cui mandat se
... causas alicuius territorii, causas aut. ...
... Bal. in l. ... de iurisd. Alex. in ...
... n. 78. de off. eius ... in ... n. 43. in ... sicut ...
... delegatus ... hoc ...
... mandatum ... delegatus ... in
... causas, quas mandavit ... et alias singulas ...
... delegati ... constitutus esse ... causas ...
... ...

An Papis delegatus dignior, et maior sit ordinario. dignior esse respo:
ut tex. in Rub. ff. de off. eius, ubi alij et docto. idem dicit in rub. C. de
off. deleg. ad vz. et l. i. C de off. vicarij cum c. sane de off. deleg. il 2. et
quia ibi delegatus iubet ordinario ut sua sententia exequatur. c. pastoralis
§. quia vero de off. deleg: et quia idem iubet, ne procedat in causa §. ivi:
can. Auth. de defens. civit. Contrarium tamen tenet Bart. in rub. de off.
deleg. Corras. lib. 3. Miscell. iuris cap. 17. quia ordinarius est amplioris
c. in novo 21. dist. et quia iurisdictio ordinaria est propria, delegati
impropria. quibus tamen satisfacit dicit in rub. de off. eius n. 4. bonum
minimum esse comparatio, amplioris et propria ac iurisd. quo dignior e.

Verum delegatus Papis dicatur officialis ipsius Papis? Utile est, quia
ordinarij iudices non possunt procedere contra officiales Papae, ut in
extrav. Bon. XXIII. incip. cum Mattheus, et in extrav. eiusque
qui incip. cum divina dicit in rub. de off. eius n. 4. Scladix. eodem
idem in rub. de off. deleg.

Quae spalis et nominatim concessa sunt, mandata iurisdic. non transeunt
ceterius c. L. l. de off. eius ubi quo verbo spalis quod signet tradit
egregie Menoch. in repet. l. impium par. 3. q. 21. de iurisd. ut talis
nominatim, et expresse signet, ad quam h. remitto brevitatis causa
... spalis aut concessa sunt ita quod delegari non possunt, sunt primo causa
publicae questionis de L. i. de off. eius cum tex. L. i. ad Syllan.
2.o datio tutelae l. muto §. tutoris datio de tut. cum tex. L. i. ubi
legatus de tut. et cur. et iuncto tex. L. nec mandante eo. tit.
3.o cognitio suspecti tutoris L. i. §. damus de susp. tut. 4.o damna:
ti in metallum L. aut damnum. §. confecto de poenis. l. illicitas. §.
quae universas de off. pres. 5.o cognitio causae in trans. alim. et fa:
cultas interponendi decreti L. cum ij de trans. §. mandari. 6.o
interpositio decreti in alienatione bonorum minorum l. i. in prin. de
reb. eorum l. 2. C. de curat. furiosi, et ideo delegari minime potest l. 2.
de off. eius. L. 2. in fi. de iudic. ubi dicit de irrogat. mulctis.
Quae aut sit ro ... dicenda, quod in quo spalis commissa, sunt mand.
dari nequeat Menoch. loco predict. retulit ... dicit in l. i.
de off. eius in prin. et ubi Carole Sigon. lib. 2. de antiq. iur. prin.
cap. 5. quod confutatis 3. ipse attulit; quia sunt electa industria
illius persona cui concessa est causa spalis. L. un. §. ne aut
C. de caduc. toll. c. ul. §. ul. de off. deleg. c. 15. cum de off. deleg. in 6
ro rois h. quia e imposita necessitas illi, cuius electa est in:
dustria, ut sua manu, non per alium exequatur L. ... eod. L. ... de
off. pres. tex. not. in L. i. §. ne ijs de reparat. in ... ubi ...
... et ro alterius

Verum causae minimae impij possunt ... delegari. Vide inf. in
verb. Impium mem. ... causae mini impij ... fol. 503 ...

Delegatus Sedis Apostolicae ... implorare brachium saecularis pro exe:
cutione ... quamvis expresse in sua commiss. hoc sibi non concedatur.
Rot. ... 37. in prin. ... com ...
Litera delegati ... Papis ... Menoch. cons. 421. n. ...

Delegatio.

Cum causa pluribus delegata commissa, si unus eorum decedit, tota delegatio expirat, et evanescit, Menoch. cons. 340. lo. 4.

Causa a Principe avocata ab ordinario, et alijs delegata, si delegatus decedit, revertitur ad ordinarium. ad quem quando delegat, mandat cessare causa delegationis, Menoch. cons. 340. lo. 4.

Revocatio delegationis fieri ad debet, nec potest, nisi insertis de causis Menoch. cons. 466. lib. 5. n.o 40.

Delegatus Principis in ordinatorijs litis servari debet consuetudinem loci iudicij, in decisorijs locum contractus. Rol. cons. 48. l.o 3.

Causa meri vel mixti imperij de iure civili delegari potest per iustum impedimentum absentiae magnis mandantis. L. i. de off. eius. l. 2. C. de off. eius qui alt. mand. l. 1. C. de red. iud. de quo dubium est. Extenditur id ad iustum impedimentum valetudinis, Bar. in l. i. n.o 3. de off. eius, et ibi Doc. n.o 70. lib. communem tradit Alex. et Iul. quos tamen refutat las. Dec. eodem loco. Extenditur 2.o ad impedimentum publicarum occupationum, ut per Dec. ibi n.o 76.

Verum eadem magistratui absenti vel ob iniusta impedimenta mandasse causas meri, et mixti imperij. Comm. est in Doc. Justin. nam fidem ad adhiberi tenet Jas. in L. i. n.o 60. de off. eius, et Dec. in c. cum ut Romana not. 3. de appell. arg. l. si forte de custer. lib. ex l. omni nov. C. de iud. off. et in c. cum in iure peritus de off. deleg. Comm. tenet Decius, et Dec. in L. i. n.o 80. de off. eius ubi Bald. ex l. cum de off. Pred. L. si publicanus § i de public. n.o 124. ex l. quis alienu de iud. Circa id tamen vide clar. Menoch. de arb. ex l. n.o 1.o i. q. 76. ubi duos casus distinguit, 1.o cum subam iurisd. dum allegat l. mens tali vel iurisd.m deleg. non cum. nisi praest. et sic procedit L. si forte cum concord. 2.o quando considerata in iurisd. causa aliqua iuste, cur ita teneret et fides ad adhibenda sit maioris consideratione, de quo vide. est ut ib. cum cum limitationibus.

Verum causa meri vel mixti imperij quando mandat per iustum impedimentum mandari potest tamen quoad traditionem et decisionem, quam quoad cognitionem, [illegible] mandari potest ... una ... in l. i n.o 61, 62. de off. eius considerando tex. d. L. i. in tribus locis, ut ... tacet. de ... latiss. ... Menoch. de arb. i.o i q. 74. per totum. Animadvertendum tamen est. ... quoad cognitionem ... et quoad decisionem ut latius tenet ... Jas. in L. i. n.o 70. de off. ... l. 3. 6. ... intelligendum ... quo ad ... mandari potest causa meri imperij.

Delegatus ... causas meri vel mixti ... a Principe commissas alijs ... in l. i ... Bar. ib.

seguita in altra pagina 45.

Pensio ad dbit, uti in fine a'ni. L. q. balneu, ubi tx. not. ff. q. pot. in pig. hab.
Cons. uid. Marmer. in sua pract. d locato n.º 24. fol. 77. h.º

Solutio pensionis trium annor. facit pr[illegible], colonu pensita soluisse, Alex. cons. 105. n.º 3. l.º 3.

Pensio ecclesiastica pensita an debeat, p heredes pensionarij ud [illegible] cessori in beneficio [illegible]. cons. 37. l.º 2.

Si summus Pontifex assignat pension. 400. sup tali Episcopatu, q[illegible] tot pensiones uacabunt, qui eius summa sint, et si uaccent pensiones 200. debent ex, ad expectatore q uaccent ult 400. Marc. cons. 12. l.º 1.

Pensionis remittendae an ria ob sterilitatem, tractat nouit. f. Pinell. in l. 2. par. 1. cap. 3. n.º 21 C. de rescin. uend. q alios ibi refert ad [illegible] hanc.

huiusmodi adnotatis in par. sed. delegatio.

per tex. L. i. C. q. pro sua iurisd. lib. 12. as. ibidem n° 63. tenuit contrarium intelligendo d. L. i. ibi nullo causarum cognitionem habito tractatu, ut excipiat de iure a prin. L. ipsius, ut scilicet possit delegare causas, quas non ut mag. in iurisd. qua iam in castellis ipsi ad se, ut recte animadvertit Alex. d. L. i. n° 84. quia ibi Princeps delegatus mandat causas sibi adsumptas delegato, non alias, quae ad se, cum nullo de iure causas respiciat et ut melius ibi per Bar.

Item delegatus saecularis cui a iud. ecclesiastico mandata est executio sententiae contra clericos, saeculares, non sacrilegos, possit de novo ipse de causa cognoscere an iusta vel iniusta Bar. in L. magistratibus de iurisd. om. iud. tract. quod tenet Alex. ubi dicit quod criminis in quo iuris de Episcopo ubi committit iudici laico damnum exaequari causam iam cognitam ab ecclesiastico. Sed Alex. in d. L. magistratibus in fi. quam dd. in hoc dub. Bar. valde errare distinguit duos casus primus est quod delicto est mere ecclesiasticum et tunc iudex laicus non potest aliquo modo cognoscere, ut haeresis, et tunc iudex laicus est executor sententiae latae ab ecclesiastico, alioquin esset in contemptum ut in ... inhibemus de haer. in 6. 2us casus con. tex. c. ut inquisitionis ... est in delicto mixto, ut in sacrilegio, in quo ipse iudex saecularis cognitionem, et iurisdictionem habet, valeat dictum Bar. ut scilicet possit de novo examinare an iusta vel iniusta.

Stipulatio dicitur a stipulo, quod apud veteres firmum appellabatur, forte à stipite descendens. §. i. inst. de ver. oblig.

Stipulatio pendens non est. §. de his, inst. de inut. stip.

Stipulatio regulariter nemo potest pro alio stipulari fallit in eo, qui alieno iuri subiectus est. §. si quis alii inst. de inut. stip. l. stipulatio ista §. alteri ff. de ver. oblig. fallit de iure Canonico gl. in c. quotiens cordis oculus i. q. 7.

Stipulatio pro altero facta inutilis est, nisi poena adijciatur, quod si ita factum non fuerit incidat in poenam. §. alteri inst. de inut. stip. l. stipulatio ista. §. alteri de ver. oblig.

Stipulatio quamvis inutilis sit stipulatio est ad hoc, ut uterque sibi acquirat quod sua met interest de qua l. stipulatio. § alteri de ver. oblig. et ista voce possum alteri stipulari, si mea interest, ut si dicam promittis mihi, quod dabis Titio, secus si dicerem, promittis Titio, quod dabis Seio.
Fallit etiam regula quod scilicet alij stipulari non possumus in notario, qui ex auctoritate publica pro altero stipulari potest voce officii, et hoc amplius et liberi in l. quod tutela. §. fi. ff de reg. iur. et de ampliat. et limitat. huius reg. vide per Bal. in l. stipulatio ista. § alteri n. 2.

Stipulatio etsi verbis fiat si tamen consensus non est, nulla quidem est. L. i. §. adeo ff de pac.

Stipulatio poenalis committi non potest, nisi praecedat mora l. ita stipulatus ff. de ver. oblig.

In stipulationibus quod de agitur plus agunt fieri, ita ut si sub conditione stipuletur dum est constitutus in sacris patris potestate, et conditio existit dum sui iuris erat, semper pertinet ad patrem quod stipulatus est, quia in stipulationibus tempus contractus inspicitur l. si filius fam. ff. de reg. iur. et ff. de ver. oblig. l. quia poena ff. de reg. iur.

Stipulationes regulantur tamen secundum actus super quo interponuntur l. si stipulatus sis. §. vero si ff. de usuris. L. i. §. si quis sub condit. ff. ut leg. nom. cau. l. si legati servi ff. de leg. i.

Stipulatio concepta sub condit. quando existitum est, ut fuit concepta l. si filius § qui sub condit. ff. de novat.

Qui allegat stipulationem debet probare omnia solemnia praecessisse, si est probanda per testes quod si in scriptura est, praesumuntur omnia solemnia praecessisse. Bar. in l. si unus § pactus n. 9 ff. de pac.

Stipulationes praetoriae cum ad cautelam interponantur, non solent fieri ad augmentum, et regulantur secundum naturam actus, super quo interponuntur l. i. §. si

Stipulatio.

qs sub condit. ut leg. rom. cau. l. Titius in pr. ad Trebell. Bar. in l. de vulg. & pupill. n.º 7. & op. no. sup. ibi ias. n.º 1.

Stipulatus x. dari ei, quem ille in vita, vel in morte nominaverit, videtur ei, cui velet relinquere, eandem quoque suo stipulari, et illud nominatum ex. L. 4. C. de contrah. vel comm. stip. Gomez de contract. tom 2. cap. xi. de qualit. cont. n.º 1. num. 4. conclusio.

Res datę in permutationē suscipiunt naturam rei, pro qua permutatę
Pt. Decia. cons. 55. nº 15. vol. 3. ex tex. l. imperator § ul. cum l. seq.
ff. de leg. 2. Item Decia. cons. 52. nº 33. vol. i.

Dt permutatio rez temporaliū ad spiritualis. Affl. decis. ci.

Resoluto contractu permutonis, oīa redeunt in pristinū statū;
unde agi pt et contra 3m. possessorē ad recuperandā possessionem
actione competentis uerbis, condict.º indebiti ac et rei uendicat.
Dec. cons. 186.

Permutatio beneficioz pt tractari inter partes, lz conclusio sit po-
nenda in potestati superioris, Nat. cons. 293. nº i. lº 2.

Bona habita in permutationē assumunt naturā illoz, quę sunt alienata,
et ideo bona permutata ita sunt immunia, sicut et illa prima,
Menoch. cons. 70. lº i.

Resoluto permutonis contractu, oīa redeunt in pristinū statū, ut
sup in 3. not. ad qd te remitto.

Here prohibitus alienare, pt tamen permutare, si maxime permutatio sit
utilis. Alba cons. 97.

In incorporalib. traditio nō pōt ueni, et naliter fieri, sed pōt p patientiā, et sic patientia dr̄ p traditiō. Jas. ī act. § aquī si nº 37. p. L. quoties ff. ī seruit. et. L. 3. § dari ff. ī usufructu L. seruus. § res incorporalis ff. ī acqr. rer. dom.

Potestā ex causa habili dr̄ p traditione. § interdū iast. ī rer. diuis.

In illis reb. q̄ tradunt, numero, ut mensura cōtinent, nō ē pfecta traditio ān̄q̄ numerata, admensa, appensa sic ut sic. L. qd̄ sēpe. § in iis ff. ī cōtrah. emp.

Pecuniam paratam esse solutioni non praesumimus, nisi probetur Bal. in cons. 318. incip. Practica Civitatis col. 2. vers. dico, quod debitor [illegible] habere regnum et probetur eius [illegible]. sufficit non [illegible] dicendi [illegible] et probetur [illegible] ad esse paratam et [illegible] et ad [illegible], quod ad regnum probandum [illegible] incumbit onus probandi. L. 2. ff. de probat. L. actor. C. [illegible] probat. Et [illegible], quod non parata sit solutioni esse quod facti, et quod [illegible] accedat, facta autem non praesumuntur, nisi probentur. L. in bello. §. facti ff. de captivis. L. [illegible]. C. de non num. pec.

Percipimus autem ab hac regula [illegible] ex quibus colligitur. Prima est coniectura [illegible] Bar. in L. singularia in fi. ff. si cert. pet. [illegible] [illegible], ut in mercatori, campsori et negotiatori, ut alia [illegible] praesumptiva, quod admittunt et Bal. et Cast. et Ias. in ult. [illegible] d. L. singularia, ut probetur [illegible], et [illegible] Auctoritas est in L. cum, §. [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] L. cum [illegible] ex qua [illegible] L. certi [illegible] [illegible], ex qua [illegible] L. quod si nolit. §. qui assidua. ff. de aedil. edic. in fi. ff. si cert. pet. [illegible] negotiationis [illegible] solent [illegible] pecuniam [illegible] manibus, et in [illegible] arca.

2ª coniectura est, quod pecunia [illegible] fuit [illegible] praesumitur esse parata solutioni Cast. in d. L. singularia nº. 26 Alex. in fi. Alc. nº. 8. si [illegible] ita non praesumitur, et [illegible] [illegible] pecunia, atque ita eam [illegible] [illegible] commisisse, quod dici non [illegible] L. i. §. si [illegible] depositi.

3ª et coniectura, quod [illegible] semel [illegible] fuisset, [illegible] solutioni, non praesumitur amissa, sed adhuc extare Bar. in L. si [illegible] §. at [illegible] n.º i. ff. de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] vers. amplia nº. 23. de [illegible] et [illegible] [illegible] non praesumitur. L. [illegible] C. de [illegible].

4ª coniectura est, quod debitor [illegible], se [illegible] paratam pecuniam, quia [illegible] [illegible] Alex. in d. L. singularia nº. 8. [illegible] ea est qua [illegible] [illegible] [illegible] adhibetur gl. [illegible] approbata in §. [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et ibi [illegible] nº. 88. Bar. in L. inter omnes. §. [illegible] ff. de furtis.

5ª est quod pecunia est in [illegible], praesumitur parata solutioni Bar. in L. [illegible] in fi. ff. de [illegible] et [illegible].

Casus aliquis sit debitor ex pluribus causis, inter quas una sit maior, et gravior, puta quod ex illa debitor [illegible] et solvit absque quod exprimat causam pro qua solvit, intelligitur solvisse pro illa causa quae est [illegible] et gravior. L. cum ex pluribus ff. de solut. ubi Bar. [illegible] L. si quid ff. de solut. L. si in duabus ff. de [illegible].

Casus qui solvit ei [illegible] [illegible] creditori, liberatur, [illegible] in L. si urbana de [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in L. si unus in [illegible] de pac. [illegible] in L. si filius C. de pac. [illegible] [illegible] 335. nº. 21. [illegible] cons. 407. col. i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vectigali [illegible] Valentino, [illegible] occupavit Civitatem [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] illo casu. Procedit autem [illegible] quod solvitur [illegible] contractu inito cum illo, cui fit solutio: quod si solvatur [illegible]

tractu inito cum alio non d[omi]no, nō liberatur, ut tradit Dec. loco p[rim]o.

Melius e[st] nō solvere, quam solvere n[on] rite arg. l. si. C. quasi inter. nec
nō e[st] necess. l. i. C. quasi hic. unicuique sine lud se vend.

Qui tenet[ur] solvere nō liberatur dando fideiussorem, ne obligatum ex
obligat[ion]e oriatur. l. si. § ait pr[aet]or ḋ re iud. Soc. cons. 90. n.º 22. l.º 4.

In alternatiua vendicio[n]e electio e[st] creditoris nō debitoris, unde si
q[ui]s promisit ad certa[m] diem solvere, nō dare fideiussorem, nō pigno:
ra pro eo adueniente die potest petere debitum, et nō recip[ere]
fideiussorem, nec pignora. Gomes. ḋ contract. cap. xi. n.º 42.

Solvens ei q[ui] nō ostendit mandatum d[omi]ni, sed cuius reputatur repo:
tiones eius, proinde liberatur. Guid. Pape decis. 173.

Solutio fieri debet in moneta illius valoris, q[ua]e erat t[empo]re contra:
ctus, unde si postea vilior efficiatur, creditor nō tenetur recipere acci:
pere. Guid. Pap. q. 493.

Si ius tempus solvendi constituat, nec exprimat tempora termi:
nos iudicis arbitrio tempus statuatur ex doctr. Menoch.
lib. 2. ḋ arb. casu 53. quamquam nō conveniat, q[ui] in terminis
solutionis differrat, ut fuit Bar. in l. 3. in fi. prin. ff. ḋ an.
leg. Alex. et Rom. in l. q[ui] Roma § ult. ff. ḋ dam. infe.
et alij, quos citat d[ominu]s Menoch. loco citato n.º i.

Nō dicitur e[ss]e solvendo q[ui] tenetur solvere nō [illegible] Crau. cons. 199. n.º 1.
citat Dec. in l. nemo dubitat ff. ḋ [illegible] her.

Nec creditor tenetur recip[ere] solutionem alibi, quam in loco destinato ad
solutionem nec debitor tenetur alio facere solutionem, Acca. decisione. §
1. cap. 163.

Qui in p[ro]ximum solvit de reparare nō p[er] futuras solutiones, Cipl. cons.
175. n.º i. l.º 2.

Qui semel solvere n[on] illud, quod p[ro] causa datum fuit tempore [illegible]
q[ua]m quis postea fateatur n[on] teneri debitum Caij. ex causa debiti nō
teneri ad solvendum. cum confessio differat a vera numeratione.
Cipl. cons. 101. l.º i.

Testes deponentes quod talis dixit se creditorem nō probant solutionem, Bal.
cons. 220. l.º i.

Ex cursu longi t[em]p[o]ris praesumetur facta solutio debiti, Decia. cons. 51. n.º
18. l.º 5.

Qui post debitum tempus solvit d[e]b[et] diminuere, et minus debito solvere,
q[ui]a intervallum temporis minorem facit quantitatem, Decia. cons. 2.
n.º 204. l.º i

Solutio usurarum declarat qualis fuerit concessio precedens Nat. cons. 283. n° 1. lib. 2.

Nemo tenetur recipere solutionem partialem, nisi est eodem tempore interesse, et ubi non solvatur, caret d. oblat. q. 12. n° 15. fol. mihi 168. q° l. in l. quidam n° 6. ff. si cert. pet. Alex. ibidem n° 8. tex. in l. tutor § lucius ff. de usur. ubi fundatur hoc dictum, facit spe. tex. in his § inst. ad med. et § Marcellus ff. de solut. et Cast. in sumario de § imperator Sal. in l. i. opp. 6. C. de solut. facit l. Paulus 2. in 2. respo. ff. de solut. optimus tex. in l. cum et tor. tis ff. de pig. act.

Solutio in quam causam presumatur, et cuius sit electio, vide dist. mag. Bar. in l. si ex pluribus ff. de solut.

Solutio trium annorum facit presumi solutionem omnium precedentium, Gasp. Caball. millilog. 226.

Qui iuravit solvere, compensando non videtur periurus, Gasp. Caball. millelog. 223. intellige ad c. ad nostram 1. de iureiuran. millilog. 224.

Non valet pactum, quod solutio probari non possit, nisi per publicum instrumentum manu publici notarii, Amol. cons. 37. col. 3. instrumento non obstat predictis, dicens hoc esse gl. sing. in Auth. ut sine prohib. debit. § quia uero, et ibi Bar.

Qui solvit partem uidetur agnoscere totum debitum l. cum pi... C. de non num. pec.

Eadem solutio duos contractus extinguere probari non potest, gl. not. in l. quod hoc § si in uer. liberabitur ff. de solut.

Quod rei ipsa contractum, et numeratum est, non ipsa est soluitur l. qui... ff. de solut.

Patri pro filio solvi non potest, nisi ubi habet administrationem in bonis filii ... in l. filius n° 6. C. de pac. Nat. cons. 543. n° 1. Rimin. iun. cons. 506. n° 21. lib. 5.

Qui solvit uel soluere eo nomine, quo potest, et debet, et qui solutionem recipit, in eo nomine acceptare, quo facta est toto Bal. cons. 108. lib. 5.

Soluens non uero creditori non dicitur liberatus, et iterum soluere tenetur Alba cons. 3.

Qui solvit partem totius soluere cogitur, quia qui partem agnoscit, uidetur totum agnoscere pec. cons. sib.

Valet pactum iuratum quod solutio debiti probari non possit, nisi per publicum instrumentum 'nec positiones iusta solutione probari possit inuita

Solutio.

... ; pt tas[?] ludix in offo reip[?] testes sup eae colori, et ... ac instrumentum simul ... Rol. Sr. 88: b°3.

Donatio inter minos et cum decreto p minori facta non valet, sed minor donat, et maior factus p decennium inter presentes, et vicennium inter absentes tacuerit, nec dualidat donation L. si § si. C. si maior factus donat. ratam habuerit.

In donat.e facta a patre filio, aut filio ad de locum evictio, las dacc. § fuerat n.o 34. in [illegible] donation[illegible], quas dat locum eviction [illegible] in [illegible] Bar. in L. i. C. de iur. dot.

Donatio [illegible] actus q sapit donation ad de prudicari conditionibus [illegible] [illegible] numerosas, et tit. [illegible], las. d act. § fuerat n.o 15. quod hoc allegat Bar. in L. si § licentiam. C. de iur. delib.

Donari [illegible] quod nullo iure cogente conceditur L. donari, ff. de reg. iur. L. donari ff. de donat.

Don.o inter virum et uxorem consistere non potest, et non e. ne amor coniugalis est venalis, et hoc de donat. inter virum L. i. ff. de donat. inter vir. et uxo. nisi in casu l. cum hic status ff. eo. § [illegible], et alia non [illegible] prohibitionis [illegible] donator fiat pauperior, et donatarius locupletior, cessante hac causa, cessabit et prohibitio L. si sponsus § circa [illegible] ff. de donat. inter vir. et uxo.

Donatio fieri potest absenti, et presenti, cognito, et incognito. L. [illegible] absenti de donat. § si [illegible] de [illegible].

Donari possunt infantes [illegible] de castrensi, ut quasi. L. Modestinus § si. ff de donat. L. filiusfam. de donat.

Donari non posse [illegible], et stulti d.a L. Modestinus [illegible], et [illegible] [illegible] L. [illegible] C. de [illegible] et [illegible] [illegible] maiestatis L. [illegible] donationes ff. de donat. § si. L. si C. ad L. Iul. Maiest.

Donatio ob superuenientiam liberorum [illegible] L. si unquam C. de reuoc. donat.

Donatio e contractus. L. contractus. C. de fid. instr. sed tamen impropri[illegible] [illegible] obligatio [illegible] d.a L. contractus

[illegible] in dubio [illegible] donat. L. campanus ff. de [illegible] lib. [illegible] tamen [illegible] antidoralis [illegible] obligatio [illegible] [illegible] donationem L. si [illegible] ff. mand. [illegible] hoc uideas las. in L. dedi § liber. ff. de cond. ca. da. cau. non sec.

Donatio ob [illegible] [illegible] summa quingentorum aureorum [illegible] insinuat.e L. [illegible] ff. de donat. fallit [illegible] [illegible] q.o quas [illegible] probatur Bar. in L. [illegible] ff. de castr. pecu. 2.o quas [illegible] aequalitatem donationi excedat. [illegible] [illegible] in L. si donat.e n.o 6. C. de collat. L. [illegible] ff. de [illegible] eorum

Donatio.

Donator, q̄ liberalitate sua cōuentꝰ nō debet condemnari in plus quam
id quod facere possit l. Diuus Pius ff. de re iu. l. si cessaverit
ff. de iur. dot. § si ptñra in act. de act. l. inter eos § hic quoque
ff. de re iud. quod procedit et in alia act. puenient. ex illa donat.
ut vult gl. in d. l. Diuus, et [illegible] in l. q̄ id, quod ff. de donat.
l. 2. ibi famuq. referens ff. de priuil. cred. Quod non dictum
statutum fuit, iniquum n. videtur, ut ex sua liberalitate pr-
dicetur l. ne liberalitati ff. de re iud.

limitatur autem non procedat in donat. simpl. i. in d. l. ne liberali-
tati, nō aut in donat. ob causam, q̄ proprie nō ē donatio, cum
non requirat insinuationem l. Aquilius Regulus et ibi gl. ff. de
donat. in proposito n. de dō don. ob causam, quod causa respicit
fauorem donantis, q̄ excludit liberalitatem, secus ēet in alia
ca extrinseca, quod nō impediunt quominus dicatur don. ex
liberalitate procedit: si u. don. excedit causam donantis,
ēt istud priuilegium, in illo enim quod excedit, arg. l. si quidam
d. ut istud [illegible] cum conditione [illegible] quatenus locupletior facta est.
§ cc. [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] [illegible] ita
et [illegible] in d. l. Diuus Pius ff. de re. iur. nº 3. et 4.

2 limitatur, priuilegium nō concernit quod iā solutum est, ac
repetendum, nō aneqm solverit ad repetendum arg. l. nō
si maritus ff. de cod. ind. qui et facilius deaudiur [illegible],
quā [illegible] l. 2. C. de [illegible]. [illegible] C. [illegible].

3 limitatur, nō procedit in heredem donatoris, nō in alio quolibet
a tertio ex donat. alterius, q̄a beneficium personale est,
et non nisi eo competit q. donauit l. ne liberalitati ff. de re iud.
[illegible] l. [illegible] ff. de re iud.

4 limitatur, nō procedit quod eueniunt ex [illegible] mali, puta, quod
[illegible] ad eum [illegible] et heredum [illegible] agere
[illegible] l. [illegible] § [illegible] ff. de re iud.

5 limitatur, quod et renunciare tali priuilegio renunciationē aut
[illegible] [illegible] in d. l. Diuus nº 8.
[illegible] [illegible] [illegible] priuilegium, ut nō solum locum habeat, nec
[illegible] [illegible] [illegible] ff. de re iud.

limitatur et [illegible], ut nō priuat, si donator [illegible] ab alio quod
nō is cui donauit, puta, quod donationis [illegible] suo credi-
tori [illegible] ff. de re iud. in prin.

Donari nō [illegible] quod nullo iure cogente conceditur l. donari ff. de reg. iur. [illegible]
[illegible] voluntate quod n. de plano, ut scilicet nō cogatur iure ciuili,
nec nati. [illegible] si [illegible] eius [illegible] quā [illegible]
soluendum [illegible] [illegible], et ideo nullum ius cogit illud soluere l. [illegible]
[illegible] ff. de cod. ind. [illegible] vult gl. in d. l. donari [illegible]
[illegible] aut nat. [illegible] in hoc facit gl. in d. l. [illegible]
nam vult quod si donatio [illegible] nō appellet don. [illegible] ff.

potius in solutionem quam in donationem [illegible] l. [illegible] [illegible] de donat. Si vero debitum sit natur[ale] [illegible] tunc [illegible] donationem appellari, quando cognatus, [illegible] gl. in l. [illegible] si [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible]. Sed [illegible] in d. l. donari [illegible] [illegible], quod in utroque casu sit [illegible] donatio, quia quamvis natur[aliter] debeat, [illegible] tamen non potest ad solvendum. Ego [illegible] in utroque casu [illegible] quod non esset donatio quando dicitur in d. l. donari [illegible] quod nullo iure cogente [illegible] includitur natur[ale] [illegible] [illegible] cogit, ut solvamus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immo [illegible] [illegible] natur[ale] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] natur[ale] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] officium [illegible] [illegible] [illegible] beneficium, quod accepit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ingratitudinis [illegible] [illegible]

Si amico meo negavi, ut aliquid donatum, puta librum donarem, [illegible] et ego ei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] donationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. dedi [illegible] [illegible] quia non esse [illegible] donatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 56 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] lib. 2 [illegible] casu 88. n. 6.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Donatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub liberalitatis appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lib. x. l. 1. C. de [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Donatio facta ab eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. si filius. C. de donat. l. [illegible] [illegible] ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Inter dantem et recipientem [illegible] [illegible] [illegible] et distinctio [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filio [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible], facta [illegible] [illegible] filio emancipato irrevocabilis [illegible] l. [illegible] emancipatis l. [illegible] [illegible] filio emancipato [illegible] aliquid filio paulo ante emancipato donat. [illegible] [illegible] donaverit [illegible] valebit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lib. [illegible] valeri quia [illegible] [illegible] paulo ante [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] paulo ante [illegible] l. [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible] l. divortio [illegible] ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. dominus ff. de [illegible] quia [illegible] donationem [illegible] [illegible] et filio emancipato [illegible] [illegible] l. [illegible] emancipatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] donat. facta [illegible] [illegible] [illegible]

-firmat emancipat. sed hoc casu paulo ante emancipationem facta, ut facta in ipsa emancipat. Vide eum ibi.

An u° supra donationes patris et filii ual. et ob beneficia. contra opin. ad hic, secundum casus Pinell. in L. 1. C. de bon. matr. par. 3. n° 62. uers. in tantum ... Menoch. ... Pinell. in l° 3 de ... 29. ... num. 12. ... donat. ... ratione patris in filium ... Capra in l. 2. n° 196. C. de ... de ibi Pinel. par. 1 cap. 4. n° 3. Vide et inf. uers. Quia sup.

Unica donata domo intelligitur et donata eius intra ... ut in ... in uer. Venditio uers Vend. uendita domo in l. fol. 99. ... et co maxime, qua in donationibus latior fit interpretatio. c. cum dilecti de donat. sed una donata domo intelligitur donata apotheca, quae erat subtus domus, eodem casu fundamento, et contiguatione continebatur ... in ... n° 12. ... et sic ... in cons. 200 ... L. ... domum ff. de leg. 3. et L. de ... ff. de dam. infec. et L. ... ff. ... act. empti. sed casus hic ulterius ... si ... ibi ... quod ... non ... ibi pila, ... et ... alia intra ... domo et ... de ... continuo et contiguo domui, si ... illius domus, ... patebat aditus ... ad ... illius domus ... L. ... domo de leg. 3. et in L. olympico in prin. ff. de ... urb. ...

Don.° facta a ... post commissum delictum capitale ante ... cum matrimonio ualet, post ... ad L. post contractum de donat. ... sup. in uer. Alienatio uers. donatio, et ... alienatio ...

Prohibita donat.° uenditio prohibita intell. et ... actus ... in ... ut inf. in uer. Venditio uers. Appellat. uenditionis ... 99. ...

Donatio facta a patre filio contemplatione matrimonii ualet. Guid. Pape ... 145. et ... simplex ... Cons. 146. ... cons. 11. in prin. l° 1. ... facta contemplatione matrimonii ualeat ... cons. 31 uol. 1. n° ibi. cons. 41 n° 22. co. uol. cons. 35. n° 21. uol. 2. et ... causa dotis facta ualet ... parafernalia, ... cons. 150. n° 1. ... filio ob causam matrimonii ualet, ... simplex ... cons. 44 in prin. et ... l° 4. et ... imputatur filio in legitimam n° 29. ... cons. 70. ... utroque l° 4.

Don.° inter maiores ... ut ... tales ... Guid. Pape q. 510.

Don.° facta patri ... filiis ... quod ... filios quasi ... mortis causa ... in qua ... donasse, et ... a patre ... cons. 15. n° 24 l° 2. ciuil.

Prima Principis decreto ..... ualet 2do et h 2dus poss. ..... donat. adq. tus sit. ..... Guil. prac. obser. lo 2. obser. 45.

Donatio non presumi .... Hodque in dubio ..... fol 84. addi. .... l. lo 2. ..... arb. casu 88. in prin. q plura alia .... in casu ..... et fatuitas, quae donat. presumitur. Fallit tamen .... in casu L. Secunda. 4. ..... probat. ..... scilicet sanguinis, temporis diuturnitatis, et .... calculatas, quamuis duo tamen, consanguinitatis et ..... iterata calcula sufficien. plures .... a Grau. cons. 159. no 4. 2o fallit .... in casu l. i. L. alimenta. C. .... cum mater filio prestat alimenta, qua donat. presumitur, nisi filij .... esset et diues, ut ..... alius q ad illum filium alimentan. .... quas ..... ab eo impiatas factas .... 3o fallit in casu L. liber captiuus. C. de capt. et postl. .... scilicet mater filium captiuum redemit. 4o fallit in casu l. uxori .... 3. 5to fallit in casu l. donationes. ..... de donat. et alias fallentias .... Menoch. loco ..... casu 88. q ....

Donat. omnium bonorum presentium, et futurorum ..... usufructu simpliciter ut usufructu, de quo possit testari ..... et ualet .... 222. Clar. §. donatio q. 19. Rol. cons. 64. no 5 lo i. ..... usufructus .... 31. no 2. ..... 32. .... 73.

Si Titio, et Seio aliquid donetur, ... monialibus ..... liberis ..... ad donatarium, si unus eorum decedat, eius portio ad donatorem non ad alium deuoluitur, ...

Donat. omnium bonorum mob. et immob. prestat. et fut. ualet .... in l. a diuo Pio. §. in uenditione no 1 ff. de re iud. q ....., et ita de facto consuluisse ..... Bal. in ..... 232. ..... ab ipso citato.

Donatio .... filio ..... non potest reuocari .... ad ..... tradidit nuptias, ... in tribus casibus, quas scilicet impias manus intulit, si ..... insidias posuit, si contra ipsam ..... totius substantie .... molestus fuerit ..... in auth. quod mater .... donat. Quia tamen ..... alias .... maiores causas reuocan posse ..... doctores ..... tamen .... studiosis arbitrio relinquit, tradit Menoch. de arb. casu 130.

Quia .... dubitatur an ualeat donatio patris in filium .... Menoch. de arb. casu 132. .... donan. ..... nihilominus, ... donat. ..... quomodo

nec aequale, et donat tradit mero... iudicis arbitrio relinquitur animaduertendum tamen, an subsit haus, quis facile praesumitur; cum simus contra regulas iuris communis, quibus donatio huiusmodi prohibita est.

Unde autem tamen assertioni patris donantis, quod ita conuenerit? communis est opinio fidem ei non adhiberi etiam cum iuramento, sed necessario esse probationem; qui tamen et praesumptiua, et coniecturales sufficit, et coniecturae quae ad id sint sufficiens sunt in iudicis arbitrio, Menoch. de arb. casu 134.

In donat. non est necessaria insinuatio stante iuramento, Alba cons. 4. n.° 20.

Cessio remuneratoria non dicitur mera donatio nec liberalitas Rol. cons. 13. n.° 2. 1. l.° 3

Certum est, donatorem non teneri de euictione quando donatio incipit a traditione: quod si a promissione incipiat, certum est etiam cum teneri de euictione sed in diuersitatis est, quia qui statim tradit, donat, quod est, non ad aliud nec tenetur, qui si promittat donare, quod promittit tradere rem datam, non nomine tenetur, nec dari promittit ... Corn. cons. 228. n.° et ad finem vol. 3. pulchrum sane affert uerum.

Libri empti a patre nomine filij studijs incumbentis et ei traditi, donati censentur, ideo non est ... nisi magna inaequalitas interueniat inter fratres: quando autem dicatur magna inaequalitas, iudicis arbitrio relinquitur Menoch. de arb. lib. 2. casu 131.

Et quod sit idem in ... a patre, et traditi filio doctorato, aut licentiato non ... sed sint sui peculij, Rol. cons. XI. n.° 16. lib. 2.

In donatione sufficit quod notarius scribat, et absente Rol. cons. 19. n.° 12. l.° 1.

Intentio donantis enarrata post ipsam donationem in praeiudicium donatarij non nocet, Rol. cons. 58. l.° 2. n.° 6.

In donatione bonorum facta mentio mortis tamen si ... donatio inter uiuos, et non causa mortis, Rol. cons. 8. n.° 19. l.° 1. et cons. 1. l.° 2. et idem est ... qualitates actus, ubi per donationem causa mortis ..., d.° cons. 8. n.° 22. et idem per ... clausula de ... et ... uiua, d.° cons. 8. n.° 26.

Donata uxori per consanguineos mariti in dubio contemplatione mariti donata praesumuntur, ideo non praesumuntur ... mulieris, sed ipsius ... et esse mariti communis opinio Rol. cons. 10. n.° 10. l.° 1.

Illud est donare bona in quibus est ... usufructum, Rol. cons. 89. n.° 2. l.° 4. et alijs autem, in quibus non est usufructus, sine illius consensu ... non est ... inter uiuos, nec causa mortis n.° 9.

Don.o [illegible] qua presumitur, quasi alia consuetudine casi [illegible] L. [illegible] §. improbos ff. de pig. act. L. si cum aliud ff. de solut. Cran. cons. 149. n.o 9.

Don.o non ... insinuatione valet ex sua die insinuationis, non retrotrahitur ad tempus facte donationis, Minoc. cons. 292. n.o 2. lib. 3.

Don.o facta a minore quacumque clausula roborata rescinditur, et si remuneratoria sit, Minoc. cons. 29. l.o i. et cum [illegible] cons. 388. l.o 4.

Donatio aliaru[m] ... facta alicui a Principe ... et filijs ex Catherina uxore, [illegible] et de filijs 2.i matrimonij Minoc. cons. 40. l.o i.

Don.o facta a patre filio in potestate constituto, et si iuramento sit roborata, annullatur ipso iure ob mortem filij ... natarij [illegible] patri donanti, Minoc. cons. 48. l.o i. cons. 451. n.o 26. l.o 5.

Pactum de donando valet ... quod donationem continet, maxime quasi favore matrimonij factum est [illegible] ... et aliqua [illegible] ... possit Minoc. cons. 92. l.o i. cons. 178. n.o 13. l.o 2.

Don.o pro bene merito [illegible] allegata ... valet ... ab eo ... libera donandi facultas ... Minoc. cons. 112. l.o 2. ... donatio simplex dicatur ... bene meritis ... facta sit.

Don.o remuneratoria ... a dispositione L. [illegible] C. de [illegible] Vide ... L. [illegible] f. 705

Donatio facta ... et ... causa ... aliqua causa valet ... Minoc. cons. 178. l.o 2.

Don.o ... facta ... aliqua ... sufficit, non valet Minoc. cons. 184. l.o ... cons. 30.

Don.o facta ob aliquam causam, cessante causa, cessat et ipsa don.o Minoc. cons. 184. n.o 2. l.o

Don.o ... a ... titulo donationis ... facultas ... valet, Minoc. cons. 255. l.o 3. ... civil.

Donatio

Si statutum [illegible], donationis insinuationem [illegible]
 [illegible] si statutum [illegible], fol. 436.

Donatio [illegible] bonorum [illegible] facta filio [illegible] in causam matrimonij
 [illegible] descendentibus suis, [illegible] facta dicitur ut filius [illegible]
 [illegible], ita ut pater, cui donatio facta [illegible] alienare [illegible] liceat in præ-
 iudicium filiorum suorum, Menoch. cons. 286. lib. 3.

Donatio a patre filio facta cum iuramento, ob non factam insinuatio-
 nem non [illegible], Menoch. cons. 292. [illegible] lib. 3.
 Contrarium Menoch. cons. 451. n. 26. lib. 5.

Insinuatio donationis facta ex intervallo validat donationem ex [illegible]
 [illegible], quia non retrotrahitur, Menoch. cons. 292.
 n. 2. lib. 3.

Donatio facta a moniali ante ingressum cum [illegible] conditione [illegible]
 [illegible] emissam professionem, dicitur suspensa ab
 ipsa conditione, ita ut conditione [illegible] effectum [illegible]
 [illegible], Menoch. cons. 388. n. 15. lib. 4.

Donatio facta sub conditione et cum iuramento de non [illegible], [illegible]
 [illegible] ante conditionem, [illegible] iuramentum [illegible] subsequuta con-
 ditione, Menoch. cons. 388. n. 34. lib. 4.

Donatio conditionalis irrita, atque caduca fit, si donatarius ante
 conditionis eventum [illegible], Menoch. cons. 388. n. 47. lib. 4.

Donatio [illegible] patre [illegible] primogenituram absque [illegible]
 [illegible] non [illegible] inofficiosa, Vide inf. in verbo [illegible]
 [illegible] fol. 659. [illegible]

Donatio [illegible] a patre facta cum prohibitione alienandi, operatur ut bona
 [illegible] alienari minime possint, Menoch. cons. 451. lib. 5.

Donatio facta ab uxore [illegible] [illegible], ut in
 [illegible], non [illegible] [illegible] liberorum
 [illegible] [illegible]
 [illegible], Menoch. cons. 496. n. 103. lib. 5.

Donatio [illegible] uxori facta, et in [illegible] confirmata, va-
 let ab initio, [illegible] donata sit [illegible]
 [illegible], [illegible] cons. 77. vol. 1.

Donatio a principe facta [illegible] [illegible] dispo-
 [illegible] [illegible] possit
 alienari [illegible] cons. 15 lib. 2. [illegible]

Donatio [illegible] facta [illegible] [illegible]
 [illegible] nulla facta ratificatio [illegible], Ceph. cons. 33. lib. 1.

Annuli, et iocalia donata sponsae pro sponso, vel e conuerso spons[illegible] et maiore ...

Donatio facta a patre filio ... valet, et ...

Ex duabus donationibus prima ... facta ... ij. l. i.

Donatio facta ... clerico ... 98. l. i.

Qui donauit sua bona reseruato usufructu, ... 37. l. 2.

Donatio tacita resultans ex ... 161. l. 4.

[illegible] aliud [illegible] [illegible] [illegible] divisio est l. [illegible] [illegible]
[illegible] l. 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dat alteri unam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a commodo [illegible] [illegible] [illegible] quaedam permutatio
[illegible] in l. si familiae C. fam. [illegible] d. quod est quaedam permutatio
et ff. in l. i. C. comm. utriusque jud. dicit [illegible] permutationi. sed male
[illegible] [illegible] l. i. n.º 4. [illegible] illas dicas quod nullum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 468. n.º 54. vol. 4. ut [illegible] divisio est permutatio.
est [illegible] [illegible] aequiparatio permutationis et divisionis multi [illegible]. [illegible]
Ex hac [illegible] aequiparatione [illegible] effectus est, quod quemadmodum in permutatione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] permutatam [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], quod [illegible]
[illegible] [illegible] nobis traditam [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nobis [illegible] omnino in divisione l. si familiae in [illegible] C. fam.
[illegible] [illegible] [illegible] omnino in divisione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] effectus, [illegible] in divisione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] C. fam. [illegible] ut [illegible] permutatione l. i. ff. de rer. permut.
3.º effectus, [illegible] [illegible] divisa [illegible] [illegible] sed aliena,
[illegible] ab illo cui in divisione contigit, [illegible] [illegible] permutatio
[illegible] [illegible] [illegible] titulus, divisio [illegible] permutatio, [illegible] titulus [illegible],
[illegible] [illegible] titulo [illegible] [illegible] l. [illegible] C. de [illegible] long.
[illegible] [illegible] l. [illegible] n.º 2 ff. de usucap. Castr. in d. l. i.
in fi. C. comm. utr. jud. 4.º effectus est ut [illegible] divisione [illegible]
possit amplius retractari l. si maior C. comm. divid. [illegible]
contractus permutationis [illegible] [illegible] amplius [illegible] l. ex placito
C. de rer. permut.

Fallit autem [illegible] 4. effectus in 4.or casibus. 1.º fallit, si alter frater
dolo fuerit circumventus, dummodo [illegible] [illegible] [illegible] dolus l. dolus
C. de dolo. 2.º fallit [illegible] alter patitur damnum ultra dimidiam
[illegible] [illegible] 2 C. de [illegible]. 3.º [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] minor annis XXV. l. maioribus C. comm. utr. jud. et ibi
Castr. 4.º fallit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dividendas,
[illegible] [illegible] [illegible] in dividenda l. [illegible] [illegible] [illegible]
ubi Castr. ff. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n.º [illegible]

Modus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mittat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
n.º 7. C. comm. utr. jud. [illegible] [illegible] [illegible] duo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quas sequuntur Bar. et [illegible] in l. si maior. C. comm.
divid. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non di-
visionis.

Veni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] divisionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] filius natu maior [illegible] gubernat [illegible]
[illegible] domestica, quae [illegible] [illegible] [illegible] alius filius [illegible]
[illegible] aut paulo maior [illegible] [illegible] in domo, et [illegible] frater natu
maior [illegible] [illegible]; modo [illegible] [illegible] [illegible] ad divisionem bonorum

paternorum, nam maior petit antequam partiti fuerint salarij quam
[illegible] [illegible] una ignotior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bal.
in L. illud n.° 8. C. de collat. qui refert opinionem et determinat [illegible]

An divisionem [illegible] [illegible] fideicommissi futuri [illegible]
[illegible] [illegible] fideicommissum [illegible] An divisionem [illegible] 260.

Dict[illegible] [illegible], quod divisio semel facta retractari ad [illegible], ubi quis [illegible]
[illegible] laesio ultra dimidiam ex L. 2. C. de rescin. vend.

Divisionem rescindendam ex laesionis [illegible] Crau. [illegible] 188.

Advertendum [illegible] hoc necessario [illegible] ex traditis per doct. [illegible] in d. L.
2. max.e Cagn. n.° 59. [illegible] tex. L. 3. C. comm. utr. iud. ubi
Bal. et Cast. id exclamant. Ratio autem quare extendunt
[illegible] L. 2. de rescin. ad contractum divisionis [illegible] ex verbis
[illegible], [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] divisio [illegible] contractus
[illegible] [illegible] d.a L. 3. C. comm. utr. iud. [illegible] ex aequalitate
bonorum [illegible] [illegible] [illegible] argumenta. Sed dubium est in hac [illegible], [illegible]
[illegible] illa L. 2. de rescin. supplendi, vel rescindendi, [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]; an vero [illegible] supplere
portionem bonorum. Mihi tamen magis placet [illegible]
[illegible] supplere portionem [illegible], id [illegible], ut et
ut [illegible] [illegible] Pinell. d.a L. 2. par. 2. cap. 1. n.° 5. in
[illegible] displicet concludendo, quod [illegible] divisio reformari
[illegible] aut concludendo, quod [illegible] d.a L. 3. C. comm. utr.
placet magis opinio Bal. in d.a L. 3. C. comm. utr.
iud. ex tex. illius L. ut [illegible] concludat divisionem reformari
[illegible] [illegible] absque alia alternativa.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] divisio reformetur, quod [illegible]
[illegible] ultra dimidiam extendunt [illegible], Bal. [illegible], et Cast.
[illegible] ultra dimidiam [illegible] comm. utr. iud. ut [illegible] quod [illegible]
in d.a L. 3. C. comm. utr. iud. ut [illegible] [illegible]
ut [illegible] facta fuisset divisio, [illegible] [illegible] opinio [illegible]
[illegible] Cagn. in d.a L. 2. de rescin. num. 60 et Pinell. par. 2.
cap. 1 n.° 3. qui [illegible] citat Bal. ubi [illegible] in L. [illegible]
[illegible] de minor. ubi ait Bal. maiorem [illegible] restitutionem
[illegible] in divisione facta [illegible] et ait Pinell. [illegible] comm.
[illegible] [illegible] in L. [illegible] fideicommisso C. de transact. [illegible] tex. [illegible]
[illegible] [illegible] Bor. [illegible] 142. n.° 1. [illegible] [illegible] Pinell. [illegible]
[illegible] Bal. [illegible] [illegible] n.° 8. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Bal. [illegible] [illegible] esse Bal. quod inaequalis [illegible]
[illegible] necessario intelligendus [illegible] [illegible] [illegible] ultra dimidiam [illegible]
[illegible] [illegible] pars [illegible] [illegible], [illegible] ultra dimidiam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in L. de fideicommisso nullum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] facit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], nisi in dubio
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potuisset. [illegible] Bal. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Pinell. n.° 1. ut conclusio Bar. in L. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ultra dimidiam laesio [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] rescindendi divisionem [illegible] laesionis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] divisio: [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] facile [illegible]

Preceptum parentis de petendo ad dividendo valet, si conditionaliter factum sit ... ad ... in ... communiones sit primatus eius successione, Rot. cons. 84. n.º 9. l.º i.

Fratres ne ... ad divisiones ad ... ad ... alios facta, Rimin. Iun. cons. 366. l.º 4.

In rusticis divisio semper fit per capita, et ad ... et ... alios ad rusticos hoc supposito quod unus fuerit valde industriosus et alter ... cons. 39. n.º 7. 11. vol. i. et Crau. cons. 159. n.º 3. dicit quod inter rusticos divisio fit per capita, licet unus maiores operas faciat quam alius, ubi multa tradit de divisione inter fratres.

Prohibita alienatione ... ad ... divisio gratia comodioris cultura, Capol. cons. 45. l.º 2. Salut. ibi in addit. lit. B. que citat Alex. cons. 25. n.º 5. l.º 5. Ruin. cons. 29. n.º 16. l.º 5. Soc. Iun. cons. 79. n.º 6. l.º i. Paris. cons. 69. n.º 14. l.º 2. Rol. cons. 80. n.º 31. 33. l.º i. Burs. cons. 185. n.º 21. l.º 2.

Pactum et conventio de numquam dividendo non valet. l. in hoc iudicium. § si conveniat ff. comm. divid. l. si ... § si conveniat ... l. si C. comm. divid. Ias. in d.º § si conveniat n.º 3. 4. de cod. ind. l. fi. C. comm. divid. ... vol. 2. Alex. cons. 18. vol. 2. Rol. cons. Soc. Iun. cons. 278. n.º X. vol. 2. ... cons. 292. vol. 2. in prin. ubi nec iuramento vallatum erat. 84. n.º i. vol. i. Rimin. Iun. cons.

In divisionibus inter fratres faciendis ponendo faciendi sunt iudicis arbitrio ... rei estimandae, deinde modo unus, modo alter interrogandi quanti vellint rem illam apud se retinere i. Menoch. de arb. casu 123.

In divisione bonorum maior frater non ... aetatis, sed iudicis arbitrio ... non ... administrationis bonorum minor dicetur maior. Menoch. de arb. casu 124.

In dividendis bonis inter fratres ... plus impendit ... alter ... minor ... impensas ... Menoch. de arb. casu 127. tres casus distinguit. primus est quando ... bonorum, et tunc ait, ... maiori, ut maiori impensa. 2.º casus est quando ... ad ... simul simpliciter ... ut ... illud plus, ... alter ... 3.º casus est quando ... impensa ab uno ... simul ... modica est quia nulla ... qui ... minor ... quod ad ... possit.

Divisio.

Pactum de non dividendo clausendo domos, usum aeo collateralis remanens in Corn. cons. 13. vol. 4.

Divisio bonorum hereditariorum, fit per universum, non per singula corpora hereditaria, ut communiter ostendit textus dummodo l. meminimus, ibi not. Gl. in ver. participibus C. qui et quo. quar. pars. l.° x.

Et propterea per uno filio fuit factum divisio illi heredi communi omnium hereditas onus Et l. unic. C. de fre. mecum. lib. x.

Divisio facta inter patrem et filios habet et naturam magis ultimae dispositionis quam donationis l. si filio. §. si pater ff. fam. herc.

Circa divisionem patris adnulla Cepoll. cons. 595. l.° 4.

Ea in qua res vendita per unum ex haeredibus portionem suam, alia non venit in divisionem l. ex haereditate ff. fam. herc.

Ex divisione magis unio et pax inter fratres conservatur, quia si communio parit discordiam, quo divisio operatur pacem Soc. iun. cons. 103. n.° 8. l.° 2.

Factis divisionibus inter, ubi instrumenta omnia remanent custodienda penes antiquiorem ipsorum, Guid. Pap. dec. 289. in fi. per l. fi. §. fi. ff. de fid. instr.

Res semel divisa amplius dividi non debet nisi existente causa, cur divisio retractari debeat Rau. cons. 318. n.° 1.

Divisio erronea retractari non debet l. si post divisionem C. de fa. herc. et fac. ignor. l. maioribus §. commun. utr. iud. l. cum pater ff. de pac.

Iura prohibent divisionem minoribus in eorum favorem et dico, quod si proprie minori, quod haec divisio illa ex debito relaxatur, et remittitur, ne inducta in favorem retorqueatur in odium Dec. cons. 347. n.° 4. ubi puterem, et Alex. cons. 7. in l. l.° 5. dicit quod minor et pupillus potest provocari ad divisionem si sibi expediet, optimus tex. in l. et pupillos ubi Bar. ff. de aucto. tut.

Divisio maioris concernit, non probari debet ab eo, qui non allegat Menoch. cons. 87. n.° 69 l.° 1.

In divisione bonorum inter fratres facta alter alteri de evictione tenetur ob bona fideicommisso supposita, quae sunt bona libera, alii bona obnoxia fideicommisso obvenerunt, Menoch. cons. 81. l.° 1. n.° 84.

Divisio erronea, in realibus retractatur, et dico cum qui admissus sit in divisionem, quae nullum ius habebat in rebus divisis et quod venire cum iure non ius habet est vocatus ad dividendum, si error detegitur, retractari debet divisio. Menoch. cons. 91 n.° 26. l.° 1. cons. 320. l.° 4.

Diuisio bonorum a testatore facta in suo testamento inter filios suos, quorum uni maiorem portionem assignauit cum hoc quod sup. ea dos uxoris sui esse intelligenda, et de ea alter habet damnum ad ratam, intellr. quod obligata sit et pro dotis restitutione. Menoch. cons. 332. lo. 4.

Diuisio cois territorij quae fuerit inter singulos uniuersitatis fieri debeat. cons. 49. lo. 5.

In diuisionibus fratris inter hos prius deradi debet dos prius uxorati, et dos cois tenoris ab uno ipsorum tamen constituta. Rimin. iun. cons. 118. lo. 1.

Si fres diuiserunt bona libera et subiecta restitutioni, ita quod uni bona libera tamen, alij bona grauata obtigerunt, si ille, quod uni bona grauata obtigerunt, decedat multo ante aliud cui bona grauata, creditores ad posse sup. illis bonis satisfieri ad preiudicium fideicommissi. Rol. cons. 51. lo. 4.

Verū renuntiari possit exceptioni nō num. pec. Bar. in l. si ex cautione n.o 6. 7. tenet qd nō ullo modo et Gasp. Caball. milleloq. in. 671. d.t qd ēt si renuntiaverit sit tn̄ ꝑt opponi.

Exceptio nō num. pec. ꝑt opponi ēt extra iudiciū ad domū creditoris in scriptis, gl. not. et approbata in l. si intra C. de nō num. pec. las. in l. de pupillo §. si qs ipsi prætori de op. no. nun. n.o 2. in 4. dubio tn̄ sic procedit in casu renuntiatus ons scilz in iud.o fieri nō potest, ut qa iudicis copia nō potest haberi; nā qd simile fa̅ca de ist. as. loco hab. sed tn̄ mihi videt constanc decision. ipsi' tex. terminat in l. si frustra in ꝑt. C. de dotis. aud. Et ibi d.t in loco citato, qd ons actus ꝑt fieri in iudo. et extra ut exceptio hic, lic tn̄ sit validior via, ut scilz fiat in iud.o, et ita d.t prob. l. in contractib. §. h. dix. l. si ꝑs. 4. as. C. de exisc. aud. et l. in contractib. §. C. de except. nō num. pec.

Expressus tpr. pistl (quid loquor in mutuo) ēt tempus 30. dier ad opponendū except. nō num. pec. l in contractib. § sup. coicis C. de nō num. pec. quant clausis nisi videndi, hic nō fuisse numeratū, nō iuvat, nec iuramentū ab adversano ꝑt dici d. al. in contractib. §. illo videlicet dicat ēt mo probat verā numerationē l. Publia §. fi. 4 depos. Alex. cons. 90. n.o 4 l.o 3. Soc. Iun. cons. 57. n.o 1. vol. 2. Caprie. decis. 15. n.o 1.

Cons confessionem factā in ultā voluntate nō ꝑt opponi except. nō num. pec. Gasp. Caball. milleloq. in. 612. gl. singularis in l. un. C. de sol. cau. ad leg. Marsil. cons. 143. n.o 13.

Exceptio nō num. pec. post biennii opponi nō ꝑt, nisi de ver. ꝑbat nō numeratā, sed de iud. ca. usqz ad mille annos opponi ꝑt Gasp. Caball. milleloq. ver. 613. et implorari ꝑt officiū iudicis milleloq. 616.

In nullo contractu ēt locū exceptio nō num. pec. quam in mutuo, et in dote, Rol. cons. 4. n.o 1. l.o 4.

Exceptio nō num. pec. nō ēt locū ons in chirographo exprimitur debitū ex causa depositi, Rol. cons. 4. n.o 5. l.o 4.

In mutuo vero et nati nō admittit except. nō num. pec. de tn̄ ꝑs facta de cōtraho sub spe futuræ numerationis, Rol. cons. 4. n.o 31. l.o 4.

Exceptio n̄ō num. pec.

Super exc. pec. n̄ō num. &c. an heri possit iuramentum litis decisivum
contra post biennium, an scilicet pecunia fuerit numerata, nec
ne, nec recusari possit ab illo qui dicit fuisse numeratam, Menoch. cons.
47. lib. 1.

Emancipatio ... patria potestate ... patio ... filiis ... emancipatio ... modis ... parte ...

Item ... emancipat filium ... illud aut ... L. iubemus ... avus C. de emancip. lib. ... consilium ... ut ... emancip. ... emancipatis.

Sublata ... emancipationis ... ab intestato ... ab intestato ... L. Gallus § et quid si tantum ff. de lib. et posth. ... emancipatis ... collat. ... n° 132 et ... n° 83 ... lib. ... casus difficilis ... ab in... ad lib. ... causa ... emancipato ... sine causa ... emancipatus ... ab intest. ... 3us casus est ... emancipatio ... causa ... in casu ... filius in potestate ... emancipati ... nullius testamenti ... admitti ... habeat ... 3 casus ... L. Gallus ... n° 89 ... lib. et posth.

Add. ... sublata ... emancipatio ... succedendi ... emancipatus ... admittit ... n° 03 ...

Item ... emancipat ... infantes sed minores ... L. ... C. de emanc. lib. ... n° ... L. ... filius ... L. ... tutoris datio ... simplicis ... ut infra ... tutorem ... simplices ... longa consuetudine ... Cravetta.

Pater ... emancipari filium quo ad unum actum, et ... retinere

in contrar. Bar. in L. i. § filii ad treb. Bal. aut. in L. si cui C. q. test. fac. pos. tenet contr. dicens quod status hois e indivisibilis. Vide late Cagnol. in caut. ult. n.° 3.

Utrum donatio in premium emancipationis facta dicat simplex donatio, vel ob causam. Veritas est, quod non ut ob causam contrariorum dicet, sed simplex non contrarie ius nova opin. Lud. Rom. quam ponit ibi in ad § ex testamento n.° 15. et ff. in ult. nec dicens. C. de collat. et ibi n.° 8. Concludit las. et ibi loco pri. quod non ob causam, sed simplex e donatio, quod procedit ex mera liberalitate L. fi. C. de simplex e don. quod procedit ex mera liberalitate L. fi. C. de emancip. lib. L. i. C. de off. pretor. L. un. C. de inoff. lib. et non manumissionem, quia tunc non cogitur donare, et filius ex tali emancipatione consequitur commodum contrarium, quod sufficit remuneri, et ideo tanquam simplex donatio non respicit. nec obstat si dicat est donatio ob causam, quia non potest filius emancipari invitus, ut supra in 2.° notab. ubi si nolet emancipari per hoc et contrahat donatio satis dicitur ob causam, quia 3.° quod ista causa non excludit liberalitatem, ideo ut simplex donatio. et ubi cessat necessitas, dicitur simplex donatio. ita las. in d. auth. ex testamento n.° 8. C. de collat. et prius illo Castr. in L. ut liberis n.° X. C. eo. tit.

Utrum filius emancipatus et postea conceptus post emancipationem succedat avo, ut pro, et aliis collateralibus. dic ut ibi est. d. in L. q. si pars d. ff. C. un. lib. et ibi Bar. n.° ii. late las. ibi disputat n.° 150.

Emancipatio facta coram iudice incompetenti, sicut et coram notario, non valet. Dec. cons. 13. n.° 2. 6. l.° i.

Si pater atrociter vulnerat filium compellitur ad emancipandum. d. in L. si quis dixit. § nec si quis ff. de iniur. Gugl. de ludov. in sing. 24

Emancipatio facta in fraudem creditorum non valet. Petrus. nar. 76. emancipatio. Alciar. in resp. cons. 430. facile expedivit quod emancipatio facta de filia tunc ... et ... morbo sauciata, postquam filia substituerat patri ... filii sui infantis, ... in fraudem succedendi ... emancipato dicti infanti. ... Mascar. de probat. vol. 2. concl. 599. ... Decis. cons. ii. n.° 8. l.° 4. quod emancipatio simulata non valet ... tradit doctr. Bar. et Bal. in cons. ... n.° X. ... cons. 39. n.° 35 l.° 5.

Nemo p̄t trasferri dn̄iū rei, quā nō h̄t. L. traditio ff de [illegible] dom.
vid. in verb. Ius publicum, ubi late scripsi.

Unius rei dn̄iū ex pluribus causis acqri nō p̄t L. nō ut ex pluribus ff de r[illegible].
iur. L. 3. §. ex pluribus ff de acqr. poss. qd̄ procedit si [illegible] causis [illegible]
tu̅ concurrunt, qa qd̄ [illegible] faceret esse [illegible], amplius [illegible]
nō p̄t. sed si causę duę [illegible] eodē tn̄ concurrunt, [illegible] ex pluribus
causis [illegible] acqri [illegible] L. in numerationibus ff de [illegible]. 2° limitat
[illegible] [illegible] revocabiliter, qa ex alia causa acqri nō prohibet
nisi [illegible] L. in bello §. si [illegible] ff de [illegible] et [illegible]
L. nō quominus ff. de leg. i. L. 3. §. ex pluribus ff de acqr. poss. [illegible] in d. L.
[illegible] Bar. [illegible] L. 3. §. ex pluribus. [illegible]
nō ut ex pluribus [illegible]

[illegible] transit. L. a Titio ff. de iur.
dn̄ii in ultimis voluntatibus absq traditione [illegible] ibi [illegible] in C.
L. si tibi [illegible] C. de pac. [illegible] in L. i. n° ij. C. de pac.
L. traditionibus C. de pac. [illegible]

Verū dn̄ia distincta sunt de iure [illegible], ut [illegible] invent. [illegible]
[illegible] de iur. gent. ut tex. in L. ex hoc iure ff de iust. et iur. ibi do-
minia distincta [illegible] in L. i. ff. de acqr. rer. dom. hoc [illegible]
[illegible] distincta tex. [illegible] Bar. n° 5. sed opponitur, qd̄ in-
[illegible] ubi [illegible]. ad hoc resp. qd̄ ius erat
[illegible] divino [illegible] [illegible] qd̄ patet, qa illud ius divinū [illegible]
fuit ante illud ius divinū, [illegible] [illegible] qd̄ immo
[illegible] inventa, [illegible] qa ius divinū et nāle idem sunt,
ius divinū [illegible] obblig. ex delicto. sed ius nāle fuit
ut [illegible]. ad hoc [illegible] Cast. qd̄ duplex est
[illegible] ius gent. [illegible] et divinū [illegible] ipsa natura a Deo creata, [illegible]
ius divinū, [illegible] alterū est ius divinū,
[illegible] et hoc iure nō [illegible] inventū. et hoc [illegible] inventū dom.
qd̄ fuit datū a Deo Moysi. et hoc [illegible] inventū sit. Alij dicunt, qd̄
[illegible] de iur. gent. [illegible] iur. nāli, distinctio [illegible] ut scilicet hoc est
[illegible] iur. nāli [illegible] introducta de iur. gent. qd̄ tenet Bal. in
[illegible] illud tenuit, introducta [illegible] citando, et hoc [illegible] tex. c. ius
[illegible] Cast. in loco [illegible] citando, et hoc [illegible] patet qd̄ [illegible]
nāle [illegible] ubi [illegible] L. [illegible] ff. de leg. i. [illegible]
[illegible] sed quod est [illegible] L. quintus mutius [illegible]
qd̄ [illegible] in dominio [illegible] L. quilibet habebat [illegible]
[illegible] ius gent. [illegible] distinctū, ut [illegible] in c.
[illegible] occupatio. Cast. [illegible] ex hoc [illegible]
ius gent. [illegible] ibi [illegible] occupatio. Cast. [illegible] et [illegible] qd̄ [illegible] nāli [illegible] quo
[illegible] concordat [illegible] et [illegible] de acqr. rer.
[illegible] capiunt [illegible] ut [illegible] terra, mariq capiuntur et
dom. ut scilicet occupantiū est [illegible] terra, mariq capiunt et
[illegible] de iur. [illegible] fuit [illegible] rerū [illegible] immo-
bilium, [illegible] occupatio ut [illegible] ius gent. [illegible] nāli,
[illegible] instinctus [illegible] et brutis nō [illegible] qa [illegible]
nō cadit in brutis [illegible]

Dominium appellat. in dubio intell. de directo L. i. § i. si ag. vectig. Alex. in L. si fineta § iulianus n.° 3 dam. infec. galliet in materia [illegible] scriptionis, qua capit. pro utili similiter [illegible].

An vero dominium utile sit de iure gent. vel civili gl. in L. ex hoc iure [illegible] de rer. divis. ff. de iust. et iur. tenet, quod sit de iure gent. [illegible] quod illud ut probat in tex. dominia distincta, intellige quod debet de [illegible] utili gl. loquitur distincte dominiis utiles a directo, et directi ad utili gl. loquitur ut refert ibi Bar. n.° 5. et Cast. in repet. n.° 21. Ias. n.° [illegible] Pet. ut refert [illegible] et Ias. et [illegible] 40. contra tenuit Iacob. de Arena, Bar. Bal. et Ias. et [illegible] ut [illegible] Ias. loco [illegible] et fundant in L. [illegible] vio L. [illegible] ait ff. de rei vend. ubi [illegible] quod [illegible] dat utiles actiones, sed ius dominii est pars iuris civilis, et [illegible] de iur. nat. quod utile dominium est de iure civili. Ad hoc [illegible] [illegible] non valet [illegible], [illegible] dominium [illegible] de iure Civili [illegible] de iure gent. et [illegible] alias [illegible] ipsi contractus [illegible] Pet. [illegible] de iure gent. [illegible] probat hoc modo. [illegible] emphiteusis erat cognitus de iure gent. [illegible] edificarem in tuo solo [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] causa utilis [illegible] potuit et aliud [illegible] quod [illegible] dominii utili, et ita contractus fuerit cognitus de iure gent. [illegible] quod utile dominium fuerit de iure gent. probat et alio modo, [illegible] dominium utili, et [illegible] usus fructus [illegible] gl. [illegible] med. in L. de [illegible] usus fructus [illegible] et dominium utili, sed ususfructus et [illegible] alii servitutes, in quibus [illegible] utile dominium sit de iur. gent. [illegible] inst. de usu et habit. [illegible] utile dominium [illegible] fuit cognitum. Attamen [illegible] dic [illegible] Paulus de Cas. [illegible] loco n.° 21. quod [illegible] dominium utile fuit [illegible] cognitum de iure gent. [illegible] [illegible] n.° [illegible], et forma est de iure Civili, quia talis utilitas [illegible] [illegible] dominium appellari [illegible] dominium sit [illegible] [illegible] Bar. in L. si [illegible] dominia [illegible] de acqu. poss. [illegible] [illegible] hac utilitate, [illegible] et [illegible] [illegible] directo L. i. et [illegible] de iure [illegible].

Quasi dominium vero utrum sit de iure gent. vel civili [illegible] hoc non est dubium, quia [illegible] ex [illegible], sed [illegible] [illegible] civili gl. [illegible] in L. ex hoc iure ff. de iust. et iur. [illegible] [illegible] dominium utile, et quasi [illegible], dominium [illegible] acquiritur ex pluribus causis, ex emphiteosi, ex feudo, ex locat. ad longum tempus, et [illegible] praescript. [illegible] completa, et [illegible] competit utilis rei vindicatio: quasi dominium vero acquirit. [illegible] ex praescript. vel usucapione antequam sit completa, et [illegible] competit publiciana [illegible] [illegible] praescriptionis, vel usucapionis de quasi dominium [illegible] utili [illegible] tex. in L. [illegible] qua si [illegible] ff. de [illegible]. Cast. in repet. L. ex hoc iure n.° 22. ff. de iust. et iur.

Dnium de iure gent. originem habuit a possess.e L. i. de acq. poss. et dubitr. cas. 4 ~~quod~~ quodq. calcauerit pes tuus, tuum erit.

Probata poss.e hodie probatur dnium, si de eo incidenter agatur. Bar. in L. pe. de cod. vist. L. sum possidetis. C. de probat. L. 2.a alienat. de reg. action.

Dnium originem habuit de iure gent. a poss.e L. i. ff. de acqr. poss. ex prin. quod hodie remanet in his, quae caelo, terra, mariq. capiuntur, et est in immobilib., si n. [illegible] a nr [illegible], cuius [illegible] ocupans cum effectu dns. [illegible] das in apparuit, occupans cu effectu dns. et i [illegible] incidisse retulit Dec. Panc. in L. i. de acqr. poss. in subalternis et consuluit de hoc Ant. in cons. 55. [illegible] in cons. 247. col. 2. quam nobis n.o 32 de acqr. poss. dicas, se [illegible] in L. [illegible] in practica tenuerit opin. Castr. [illegible] credens, quod in practica [illegible] Castr. [illegible] col. 2. [illegible] de acqr. poss. quibus Mod. [illegible] in d.a L. i. in prin. col. 2. [illegible] de acqr. poss. [illegible] Pau. de Cas. in d.a L. i. in prin. in sua lectura tenuerit, quod [illegible] districtu alicuius Ciuitatis, [illegible] [illegible] et [illegible] intra districtu alicuius Ciuitatis, [illegible] Castri non sint occupatiua, sed sint propria illius Ciuitatis, uel Castri.

Dnium utile, quod [illegible] per [illegible] [illegible], qui [illegible] niat directo dominio, [illegible] dnium, [illegible] illud utile dnium subalternatum directo, quod recognoscit, et factis directum dnium, ut in [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] illud directum, quod erat apud primum ~~[illegible]~~ dominum, et [illegible] illud [illegible] Bar. in L. i. in prin. n.o 8. in fi. de acqr. poss. ubi [illegible] n.o 57. et seq. [illegible] praxim quod si [illegible] in libello [illegible] [illegible] obtinere debet. [illegible] in alius [illegible] libello in quo dicitur [illegible] dnium simpliciter [illegible] utile subalternato directo, obtinere debet.

Cum dupl. [illegible] alt. [illegible] dnium. L. [illegible] [illegible] et doct. in L. [illegible] de probat. Bar. in L. [illegible] in fi. de acqr. poss. [illegible] quomodo probari possit, et [illegible] tres casus. p.s in iis [illegible] in nullius bonis [illegible] in quibus statim [illegible] occupasset, probatur dnium. 2.s in agris tributariis, [illegible] [illegible] et [illegible] probat [illegible] [illegible] lib. xi. L. [illegible] una [illegible] 3.s casus [illegible], ex quarum [illegible] in alicuius bonis, ut [illegible] aliqua, [illegible] animalia [illegible], ut [illegible] bona [illegible] tributaria [illegible] putant [illegible] L. fi. C. [illegible], quorum dnium probari per poss.m [illegible] ut quod [illegible] habitante [illegible] L. i. 2. [illegible] [illegible] quod faciat publica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo casu nullo [illegible]

[Marginal note:] Abb. cons. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubi Bar. [illegible] acqr. poss. [illegible] [illegible] de acqr. poss. [illegible] [illegible] [illegible] Ciuitas [illegible] occupatio [illegible] Pauc. [illegible] [illegible] dnium.

[illegible] assignatis [illegible] Bar. satis costat, [illegible] nul-
lius bonis de acq. l. [illegible] dom. acqr. [illegible] l. si [illegible] C. d. [illegible]
[illegible] hoc tas casu [illegible] Bar. ad [illegible] loq. et [illegible]
et [illegible], qd [illegible] p[ro]clamata, sed p edicta publicis locis
apposita, [illegible] quia [illegible] paucis [illegible] aute
q semel [illegible] quom. et quan. [illegible] hoc ad [illegible] Bar. qa
[illegible] intelligi de his edictis, [illegible] bannimenta Alex. in d. l.
[illegible] n. 1. 8. [illegible] arbitrari [illegible] Bar. si [illegible]
[illegible] ad inquisitio[n]e [illegible] illius loci, an
alius unquam fuerit dnus, [illegible] possessor qd et [illegible] ibidem in
fi. qa [illegible] fundat [illegible] in negativa, scilicet illas non
[illegible] nullius bonis fuit, [illegible] negativa [illegible] p discussionem
factam a iudice. l. cum [illegible] l. [illegible] 3. Bar. not. in
l. in illa stipulat. [illegible] calendis [illegible] C. d. uerb. oblig.
[illegible] hoc Bar. [illegible], quas ipsi intelligit,
[illegible] ista bannimenta in loco, ubi [illegible] ille [illegible], qd et ipsi
declarat in l. [illegible] n. 13. C. d. [illegible] ubi [illegible], qd facta
solemni investigat., et discussione, et [illegible] aliquo,
q dicat, se dominum illius fundi, [illegible] auctor [illegible] possid-
ebat, [illegible] dnus, et [illegible] ad dictam in d. l.
[illegible] nobis d acqr. poss. [illegible] maior discussio,
[illegible] exploratio [illegible], qd ego [illegible] facto, et [illegible]
[illegible] Patauij, cum [illegible] agrum aliquem, ut [illegible]
dnus illius [illegible], et emptor et ad cautelam [illegible]
[illegible] bannum in die festo in Villa, in qua ager situs est,
ut si [illegible] aliqd ius sup. illa [illegible] compareat, et [illegible]
compareat emptor tutus e ab omni impetit. et fit dns,
qa [illegible] fuit [illegible] dns

Duplex dnium [illegible], directum ad recognoscens superiorem et utile superiorem
[illegible] Bar. in l. si [illegible] d. [illegible] acqr. poss. [illegible]
[illegible] sine dubio [illegible] utile dnium,
[illegible] dubitat. Ias. in l. natr. §. nihil
[illegible] n. 13 d acqr. poss. [illegible] dnium, et [illegible]
[illegible] latior e, et utile, et directum dnium, [illegible]
[illegible] dnum [illegible] §. nihil [illegible]
[illegible] hoc [illegible] Pag. 9. [illegible]
Bar. in l. locor. C. d. omi. agr. [illegible] Bal. in l. [illegible]
C. [illegible] Abb. in c. [illegible] poss. et [illegible] ad monasterium
[illegible] monach. [illegible] dnium [illegible] utile, sine
directum p. l. 1 §. [illegible] l. si [illegible]
[illegible] l. ordinam. C. d. [illegible] ab [illegible] uocabuli,
[illegible], sed si utile [illegible] dnium [illegible]

Gl. in [illegible] dnium [illegible] gloss. [illegible] in l. natr. §. nihil [illegible] poss.

[illegible] in l. [illegible] §. [illegible] in l. 2 [illegible] Alex. [illegible] §. [illegible] n. 3 in [illegible] l. natr. [illegible] d. acq. poss.

tua Bal. in l. cum res in fi. C. de probat. per l. i. §. in propria qui appell. sit. 2a fuit opin. Io. Fab. in §. omnium nº 21. inst. de act. quod proprietas sit ipsa res, in qua residet dominium. l. proprietatis. C. de probat. l. si ita legatus. §. dominus proprietatis. de usu, et habit. 3a fuit opin. Bal. in d. l. cum res in fi. C. de probat. quod proprietas ad utile, sed directum tamen dominium sit. l. si dominus in fi. de leg. i. 4a fuit opin. glo. in d. l. si procurator, de acqr. rer. dom. quod proprietas appellet dominium sine usufructu. §. i. et fi. inst. de usuf. Verum est quod haec opin. proprietas n. est dominium plenum, res ipsa, in qua dominium habet, directum tantum, et nuda proprietas, sed et utile dominium dicitur proprietas, quia res dicitur propria illius, qui habet utilitatem ex re.

Verbum proprietatis comittitur in ipsa re cuius proprietas est illa de habet cuius dominium in nullius bonis est. §. huius inst. de rer. divis.
Sed verbum dominium est in persona illius qui dominium habet. l. si tibi fundi quod usufructum transfert tamen proprietas per dominium capit. l. proprietatis C. de probat. Ias. in §. omnium inst. de act.

Si petij in libello proprietatem et postea in processu probem de utili dominio, puta quod probem me emphiteotam, quaeritur an succumbere debeam, et uidetur quod sic, quia n. unum ponit et aliud probat succumbit. l. probat de inst. act. Bar. in l. 1. nº x. C. de edend. in l. i. nº 23. de act. et oblig. Cast. in l. si is, ad quem de acqr. hered. in prin. Dec. in c. cum venissent de iudic. Comm. opin. est in contrarium Bal. ubi communiter in l. cum res in fi. C. de probat. in l. fi. nº 13. C. si a non comp. iud. Cagn. in l. si quis maior nº 136. C. de transac. multos refert. Alex. in l. si quis in §. dominia de acqr. poss. fundamentum est, quia utili dominium dicitur proprietas l. i. §. in proprio qui appell. sit. et si esset impropria lex tamen intelligi libellum usque ad sententiam Bar. in l. i. in fi. C. de usuf. in l. sine in fi. de rei uend. in l. i. si cum uendic. quinimmo in processu eum emendare licet, ut sustineatur Bar. in l. si olei. de locati, et tanto magis hodie, cum apponatur clausula, aut quod de quo ... clausula aut quod ... contraria non obstant, quia procedunt nisi ex narratis colligi possit ... Parc. in l. natur. §. nihil com. de acqr. poss. Vid. Ias. ibidem nº 15.

Dominia rerum erant apud populum Rom. uel apud Principem l. i. §. ... ff. de rei uend. Bellom. in §. quos aut inst. de bonor. poss. Vocan. lib. 3. declarationum cap. 48. et ideo quando quis moriens non poterat testari, eius bona reuertebantur ad pop. Rom. hinc Dec. in rub. C. qui fac. testam. poss. nº 2. dixit, testatorem testari ex quadam gratia speciali, quam disponunt de rebus, quae desinunt esse suae, et est, quia dominium eorum reuertitur ad pop. Rom.

Quilibet in re sua moderator, et arbiter. l. in re mandata. C. mand. et abutendo. l. sed et si. §. consuluit de pet. hered. Ias. in l. nemo potest nº 38. de leg. i. in 2. lect. Et dicitur licere domino rem suam in mare etiam proiicere, et ideo non est statutum quod prohibet dominum de re sua ad libitum disponere Menoch. cons. 496. nº 103. uol. 5. Id cons. 34. nº i. lib. i. quaerit Crau. multos cumulando in cons. 217. nº 2. 3. ... dummodo dat alteri damnum non afferat Menoc. d. cons. 34. nº 17.

[illegible]
[illegible]

Dominium.

L. 1. in gl. [illegible] C. de inoff. donat. in fi. [illegible] multa cum concordan. in l. filiusfam. § divi. 2. lect. n° 124. ff. de leg. 1.

Add. Affl. decis. 277. Loc. luz. cons. 135 n° 4 vo 2. — Dominium adeo difficulis est probatis, ut etiam per indicia probari possit. l. indicia C. de rei vend. [illegible] probatur etiam per instrumenta antiqua, ac ex fama sola [illegible], Alba cons. 104. n° 22. alios refert Menoch. l° 2. de arb. casu 42. qui [illegible] cum probandi [illegible] Bar. in l. cum [illegible] n° 3. 5. [illegible] ubi [illegible] in l. si alienam n° 6. ff. de [illegible] Bal. in l. forma n° 1. ff. de [illegible] fet.

[illegible] probatur ex locat. [illegible] in [illegible] Menoch. de presump. l° 3. presump. 101. n° 14.

[illegible] dominus directus talis fundi venditi [illegible] co. [illegible] in instr° venditionis venditor dixit fundum [illegible] domino directo [illegible] alienatis, Gand. [illegible] decis. 24.

Alienatio dominii [illegible] per [illegible] interdici, [illegible] decis. 569.

[illegible] dominus [illegible] ut alterius rei venditae remaneat apud venditorem donec pretium solvatur, pactum valet, [illegible] cons. 441. in prin.

[illegible] an ex possessione presumatur, Bal. in l. hec actio n° 3. ff. [illegible]

[illegible] dominus in [illegible] alterius q. [illegible] probat [illegible] [illegible] nova et moderna [illegible] acquisitio, ut sufficit probari [illegible] probari [illegible] ille q. vendidit [illegible] dominus [illegible] cons. 81. n° 10. l° 3. in quo consilio [illegible] tractat de probat. dominii per [illegible] antiquas.

[illegible] [illegible] l. si [illegible] C. de [illegible] et [illegible] creditori [illegible] ex [illegible] causa, ff. de verb. oblig. [illegible] cons. 186. n° 2. l° 1.

[illegible] probatur dominium rei emphiteotice adversus successores [illegible] et si [illegible] tradi [illegible] probandi dominium in adversarium, Menoch. cons. 407. l° 5.

[illegible] libros [illegible] privati probatur dominium quas libri [illegible] in aliqua [illegible] [illegible] antiq. [illegible] et [illegible] scriptoris [illegible] Menoch. cons. 400. [illegible] 105. n° 20.

Emptio.

Re integra pt ab empt. et vendit. disceden. L. i. C. q[uan]do lic. ab empt. discedi.

Emptor, q[uan]do in dolio emerit, nec [illegible] sit de [illegible] restitutio nis dolii, semp[er] eo tempus inspicit, quo venditor eo dolio solet uti, ut si sit mercator teneat[ur] emptor eu[m] restituere, q[uan]d[o] voluerit venditor si n[on] sit mercator, semp[er] teneat[ur] emptor restituere eu[m] [illegible] [illegible], si n[on] n[on] sit mercator, semp[er] [illegible] emptor restitue dolium antequa[m] opus ei sit ad novas vindemias L. i. 2. 3. ff. d[e] [illegible] et comm. et vend.

Emptor si deceptus sit ultra dimidiam iusti p[re]tii, [illegible] pt, ut vel re scindat[ur] c[on]tractus, vel restituat illud, q[uo]d plus e[st] iusto p[re]tio, ut inf. in ver. Venditio f. . c. eo causa, et ibi Gl. in verb. dimidiam.

Emptio, et venditio [illegible] [illegible] L. ex hoc iur. ff. d[e] iust. et iur.

Emptio, et venditio [illegible], pecunia et n[on] pt nec obstat, q[uo]d dicat[ur] emptio, et venditio [illegible] pecunia n[on] erat [illegible] [illegible] ut [illegible] d[e] c[on]trah. empt. [illegible] pecunia n[on] erat illo te[m]p[or]e, qa [illegible] n[on] pt sine licentia, et auctoritate [illegible] L. [illegible] ultra Bar. in d[ict]a L. ex hoc iur. n[o] 8. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eo te[m]p[or]e erat nummus, et pecunia licet n[on] [illegible] ibi n[o] 22. q[uo]d et eo te[m]p[or]e erat nummus, et pecunia licet n[on] sub hoc sigillo, q[uo]d patet in L. i. ff. d[e] c[on]trah. sub hac forma, et sub hoc sigillo, q[uo]d patet in L. i. ff. d[e] c[on]trah. empt. ibi olim n[on] ita erat nummus q[ui] erat nunc. sed adita i. sub hoc sigillo hanc sol. tradit ipse Bar. in d[ict]a L. i. ff. d[e] c[on]trah. empt. Ca[st]r. in d[ict]a L. ex hoc iur. n[o] 29. ff. d[e] iust. et iur.

Feudum emere n[on] [illegible] possumus sine censu, et tributo [illegible] sup[er] ipso [illegible] in ver. census in [illegible] f. 65.

[illegible] n[on] emere [illegible] feudum e[st] p[ro] maiori summa, q[ua]m valeat [illegible] d[e] leg. 2. q[uo]d [illegible] [illegible] e[st] in pupillo. L. si in emptio. L. si cui feudus d[e] leg. 2. [illegible] [illegible] [illegible] L. i. n[o] 90. ff. d[e] leg. i.

Antiquus verba emptionis c[on]tinebat et venditionis, et e [illegible] [illegible] volebant exprimere emptione[m] [illegible] n[om]i[n]e venditionis [illegible] ut facit Cic. l[ib]o 3. offic. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] doctiss. Pinell. L. 2. C. d[e] rescin. vend. cap. 2 par. i n[o] 2. 3 et [illegible] par. 2 cap. i. n[o] x. et [illegible] late disputat, an c[on]tinebat verba [illegible] alienationis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Ubi c[on]tractus emptionis, et venditionis ipso iure resolvit[ur] [illegible] nullus ab initio reddit[ur] ex disposit. c[on]trahentium, agit[ur] act. ex eo c[on]tractu ad resolvendum c[on]tractum quatenus d[e] facto [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible], ex in L. in empto d[e] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. d[e] act. empt. Bar in L. 2. n[o] 2. et ibi latius [illegible] n[o] 47. C. d[e] rescin. vend. q[uo]d utile e[st] p[ro]longa[n]d[um] vitam ipsius actionis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absq[ue] [illegible] c[on]trahat[ur], agit[ur] act. d[e] dolo q[uo]d dolus intervenit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] c[on]tractus e[st] validus, ad [illegible], tunc agit[ur] act. ex eo c[on]tractu, ita Bar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Emptor nō tenet̄ p̄cium uendēn, si nō uult, nec arctari p̄t, si p̄ uarietā̄s solucionē incertā incertū aut p̄ ostēs fbr, et nō aliter estimat, nisi quatenus plus ualet res uenditæ, quā p̄cium conuatū. Corn. cōs. 256. nº ii. uol. 4.

De rescindenda uiciosa emptione Cassan. cōs. 52.

Qui emit p̄dium p̄ 30. duc. et eo pluri, q̄ estimabit, si p̄cipit fructus, nō tenetur eos, nisi p̄ rata p̄cij exbursati, cōtrus tenet̄ uenditori restituen, Ludou. Decis. 53.

Callidi emptoris solent ut plurimū, ne p̄cium rei emptæ numerat, aliquē supponere, q lit̄ sup r̄ē empta moueat, ut pp imminentē euictionē nō cogant̄ p̄cij numeratioñ: l. et ut emat rare euictionē multis modis p̄cauen sibi p̄t. pº p̄stando fideiussionē. 2º ut uenditor denūtiatus suo auctori pariter denunciet, q si erit soluendo, euictionē imminen nō timet, 3º ut emptori iuramentū deferat, an p̄ fraudē cū ueniēt. lit̄ sibi moueri, aut cau: tius deferat ei, q lit̄ mouet. 4º ut p̄bet p̄ dolū, et fraudē lit̄ motam, q̄ coniecturis efficiet, et iudicius arbitrio statuet, Menoch. lº 2. d arbitr. casu 224.

[margin: nō 4. fh. . . . . d . . . . . . i . . . . nus. aut q . . eo . . . .]

Litiū contractum emptione re. p̄ eius adimpletione nō pu . . . L i. & si . ubi Bar. 4. . . . fabian. d . . . p. . . . nº 20. u. h.

Emptoris et uenditoris tenet soluere gabellam . . . . d. . . Cat. d simul. . . . . nº ii 42. . . Menoch. d p̄sump. par. i lº 3. p̄sump. 122. nº 51. ad h.

Casus fortuitus post p̄fectā emptionē spectat ad emptorē Rol. cōs. 45. nº i. lº 3. p̄ L i. C. d p̄ic. et cōm. rei uend.

. . . supionis . . . . casus fortuitus L. luctus ff. d . . . Rol. cōs 45 nº 2. lº 2. et . . . . . obligari ad cau ex facto . . . . ca . . . . . 4.

. . . . nō . . . . . d . . . . mense Maij nō tenet d . . . . summā . . . . si . . . . aut pecunia insoluta . . . in L si . . . & 4. nº . . . C d . . . lit. uir.

Emptor equi n̄ p̄t agere redhibitoria [illegible] us vendito Mars. cōs. 11. n.º 21. et n.º 11. d.t q̄d dans alteri [illegible] vitiosa, q̄as vitium e patens oculis emptoris, et venditas sciat et ipse vendit n̄ tenet, aliquo modo, nec venditas ēt aliq̄a reprehend.

Qui emit fundum aut accipit in solutum, lucrat fructus pendentes et q̄as sati ēēt a colono partiario, q acq̄. pendentes et q̄as sati ēēt a colono partiario, q acq̄. fructus n̄ petit a locatori fund. decis. 274. n.º 5. addu: cat. Rom. cōs. 300. [illegible] cū ilioḡam. n.º 180. ff. d lig. i. Soc. iun. n.º 261. Cepl. cōs 181. n.º 16. Grasc. decis. 82 n.º 3. Ludou. decis. 83. ea rōne, q̄d partianus colonus nullo dūs ēt in ~~[illegible]~~ fructib, nisi [illegible] ipse fecit

Qui dnium directum emit ab eo, q alienare n̄ valet, eo con: tracto n̄ p̄t exigere laudemium ab eo, cui [illegible] spectat n̄ obstante, q̄d investitura accepit ab ipso emptori, Marc. cōs. 116. l.º 2. n.º 20

In vend. rei venditor tenetur tradere rem venditam L. ex empto ff. de act. empt.

Quod sine dolo, et culpa venditoris accidit, in eo vend. securus est. § cum aut emptio inst. de empt. et vend.

Vend. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ea [illegible] [illegible] [illegible]

Non valet vendere, et velle vendere plusquam iusto pretio [illegible] [illegible] [illegible]
si u. dubium sit de iusto pretio inter emptorem, et venditorem adhibe
iudex. Ant. de singulis nob. [illegible] fidicom. vel. § liberas [illegible]

Non dr imaginaria venditio ubi pretium accedit. L. imaginaria
ff. de reg. iur. et ro. [illegible] e. omnino pretium [illegible] contractu venditio:
[illegible] cum [illegible] substantia [illegible]
[illegible] L. si. C. de [illegible] pacta conventa [illegible] ff. de contrah. empt. et
ditionis [illegible] imaginaria [illegible] est venditio, nec [illegible]
[illegible] accedat pretio [illegible] imaginaria [illegible] soluendo pretio L. 2.
[illegible] numeratio pretii [illegible] soluendo pretio L. 2.
ff. de contrah. emp. nec posita resolutis contractus venditionis
si loco pretii aliud soluatur L. pretii causa C. de rescin. vend.
imaginaria aut venditio etiam ea dr. [illegible] fit uno nummo [illegible]
[illegible] maioris pretii [illegible] [illegible] quib. [illegible]
[illegible] aut imaginaria venditio nullius
rat. [illegible] sol. [illegible] aut [illegible] simulata venditio
nominati [illegible] qua [illegible] valet ex eo [illegible] L. imaginaria ff.
L. emptor [illegible]
[illegible]

Si vend. deceptus sit ultra dimidiam iusti pretii [illegible] in
rescindatur contractus, vel ut sibi suppleat iustum pretium, qua [illegible]
[illegible] causa, [illegible] alternatiue, quod electio emptoris est [illegible]
velit supplere pretium iustum, vel rescindere contractum L. 2. [illegible] de rescin.
vend. [illegible] ad [illegible] causa [illegible] gl. ex [illegible] vend.

Venditor tenetur de dolo lata culpa, et leui, qui contractus [illegible]
utriusque contrahentis L. si ut certo § nunc videndum vers. [illegible] ff.
commod. L. contractus ff. de reg. iur. [illegible]
[illegible] periculum § cum aut [illegible] tas vend. [illegible]
[illegible] in re vendita eam diligentiam qualem [illegible]
[illegible] L. [illegible] § [illegible] vendita [illegible] de contrah. empt.
Si aut inter partes conuenit, ut dolus tm, vel lata culpa
[illegible] valet conuentio. L. 1. § illud ff.
[illegible] L. contractus ff. de reg. iur.
Quod aut [illegible] dolus nequaquam [illegible] sit, [illegible]

iudicij bonæ fidei d. l. Contractus, et materia similiter [illegible] l. Cum convenit ff. de pac. dotal. l. si unus § illud ff. de pac. hic casus fortuitus venit regulariter ad contractus, l. Contractus, nisi culpa ad casum ordinata precesserit, ut fuerit in mora, ut se obligaverit ad casus, et in l. [illegible] ff. [illegible] adm. tut.

In venditione nisi precium solvatur, non traditio adversus [illegible] quod venditio casse [illegible] divis.

In venditione celebrata ambiguum pactum contra venditorem interpretatur l. in contrahenda ff. de verb. sign. l. Labeo scribit ff. de contrah. empt. e contra de [illegible] in 6. ita tamen si [illegible] actus valeat, [illegible] l. quotiens ff. de reb. dub. et de his vide in ver. Obscurum f.

Item vendita domo veniunt omnia adiacentia, et contra, et omnia supellectilia sicut in concessionibus [illegible] de qua vide in ver. [illegible] f. et [illegible] not. in l. [illegible] § [illegible] ff. de [illegible] contr. empt. [illegible] hoc declarans quod ibi pro omnia, quæ in domo, et sed [illegible] domus, domui cedunt, et vide ibi [illegible] et alia [illegible] l. [illegible] [illegible] in l. [illegible] § [illegible] l. 2. ff. de leg. l. [illegible] in l. [illegible] § 1. ff. si [illegible] vendit. ubi venditio [illegible], cui [illegible] [illegible] [illegible], et venditur ius [illegible], Ias. in l. fi. ff. de cont. Prin. n.º 10. et seqq.

Si vendidi tibi [illegible] pacto ut ad alienando hoc actu, [illegible] [illegible] obligata maneat [illegible] si eu alienas [illegible] [illegible] Bar. in l. filius fam. § divi n.º 14. de leg. l. [illegible] Bar. in l. [illegible] n.º 30 [illegible] [illegible] in ver. Alienationis prohibitio vers. in 2.º vide Com. f.

Appellatione venditionis venit donatio, et omnis actus per quem transfertur dominium [illegible] in l. 2. C. [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] in l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] donatio [illegible] et [illegible] actus, per quem dominium transfertur, Bar. in l. filius fam. § divi n.º 18. ff. de leg. [illegible] quo [illegible] Ias. ibi 2. lect. n.º 143. [illegible] n.º 203 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] venditionis [illegible] actus alienabilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n.º 205. [illegible] [illegible] Bar. [illegible] [illegible] nullibi [illegible] consuetudini

Add. Alc. in l. alienationis n.º 8. ff. de verb. sig.

loquendi tenetur venditionis. 3° limitatur nisi in prohibitione alia qualibet dispositione fieri, puta ex contractu, qui tunc incidit et venditionem infra stricte sumptam L. si C. de prohib. ... illud qui ... non ... et hoc nisi in donatione est eadem, ut maior ratio, quia ... attenta est donatio dicitur prohibita. De hac conclusione ... distincte multipliciter coordinata ponit latius ... in L. 2. C. de empt. Similiter et prohibita donatio, ut prohibita venditio, ut alius modus alienandi, qui scilicet eadem ratio prohibenditi coordinatur arg. L. sicut. ... promiserit ... in condi... ... ... n° 207, 4. ... ... legi ...

Venditio certa est, cum facta ... dicat quod liberet pars ... ... ratione, qua facta alter alteri ... quod plus, minusve erit inventum, hoc ... vol. ... 3.

Quilibet potest ... quam velit ... in ... L. quoties C. de contr. ... ... in L. ... quarta ... 31. ff. ad L. ... ...

Licet aliquid vendere ... dilata solutione cum pacto aliquid lucrandi ... ... pulcher ... Cons. ... pro totum qui vendens ... quod ... non sine dubio procedit, ut ... est solitus negotiari quod ... Covar. l° 3 var. resol. ... Cons. 189 n° 1. ... ... cap. 4 n° 5 ubi plures refert et non solum cum pacto aliquid lucrandi in genere, sed et in specie scilicet ... ... certa, ... non excedat iustum interesse, sed ... et ... quod ... licet ... ... Covar. loco citato n° 5 ... alios citat et l° 2. cap. 3. n° 6. vers. ratione huius dubii.

... quod ... tradidit, et ... ... licere petere ... ... solutio, quae ascenderent ad quantitatem fructuum quos venditor ... potuisset, si ... habuisset et ... usum ... interesse damni emergentis, ut lucri cessantis ... L. curabit. C. de act. empt. L. usuras. C. de usur. cum simil. traditis per Covar. var. resol. l° 3. cap. 4. in ... ... huius decisionis ... qua vendit ... usuras ... ... Covar. loco citato quod decisionem ... et amplia ... ... L. curabit ... ... quod ... Covar. n° 2 in fi. ut scilicet si emptor ... ... multum excedat ... ... quantitatem.

Hugo[?] [illegible] [illegible] ob dilata[m] pretij solutio[nem] teneatur ad usuras pretij [illegible] soluti, Bal. in l. 2. C. de usur. tenet etiam cu[m] tradi[tione], quia vend[itor] contractum implevit, nam et [illegible] [illegible] non adimplendi teneatur ad ipsas usuras. multi cu[m] eo [illegible], quos [illegible] Couar. var. resol. l. 3. cap. 4. n. 3. [illegible] [illegible] Couar. [illegible] cu[m] alijs multis a [illegible] relatis, quod et ego amplector, quia si [illegible] usure dan[tur] [illegible], debentur iuxta quantitatem fructuum perceptorum; ut Bal. l. cum [illegible] C. de act. empt.; non video cur debeantur, cum [illegible] [illegible] nullos fructus [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] non tradidisset, [illegible], qua [illegible] cessante cessat et l. [illegible] dispositio. [illegible] cu[m] Corn. cons. 59. l. 3. n. 6. dicam, quod Bal. non bene lo[quatur] in ista questione.

Si emptor [illegible] tradita nulla [illegible] dilat[ione] ad sol[vendum], vel et [illegible], pactum fecerit venditori de reddendo ei certam quantitatem, quae non excedat usuras [illegible], et [illegible] licet excedat [illegible] usuras, [illegible], modo fiat in [illegible] anni [illegible] [illegible] [illegible], et cum pacto redimendi, licitum [illegible] Couar. var. resol. l. 3. cap. 4. n. 6. quod [illegible] ut [illegible] licet titulo [illegible], ut [illegible] emptor [illegible] conductor soluat certam et moderatam [illegible] donec pretium soluerit, [illegible] [illegible] sicut emptio [illegible] vel 4. loc. [illegible] a Couar. citati [illegible], de cautione [illegible] ipsum venditorem.

Vtrum liceat [illegible] [illegible] dilata solut[ione] ad [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apprime declarat Couar. var. resol. l. 2. cap. 3. n. 6.

[illegible] venditionis [illegible] speciem alienationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libri 4. de statutis [illegible] [illegible] [illegible] Pinell. in l. 2. par. 2. cap. 1. n. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illico multos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ad eum [illegible] remitto.

Vendita domo [illegible], in qua [illegible] [illegible] thesaurus, [illegible] [illegible] in muro clausa, emptor [illegible] [illegible] in eis, an [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] thesaurus emptoris [illegible] [illegible] [illegible] venditoris permanet [illegible] in l. a[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] thesauros ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n. [illegible] [illegible] alios citans.

Venditor tenet emptori quanto minoris emptaurus fuisset, quod ex post detexit, seruitutem aliquam a re uendita debitam scio uend. tom. L. 1. ad fi. L. ex uendit. ff. de act. empt. Alex. cons. 14. col. fi. cons. 95 l.o 5. et cons. 63. l.o 6. Castr. cons. 317. et tract. et ad intentionem quod ueniat liberi uenditor L. 1. § uend. L. si qs fundum ff. de act. empt. Et id quod dicitur est de consuetudine, ut si post uenditionem appareret aliquam seruitutem debitam esse rei uenditae, propter quam res uendita minoris aestimatur, tenetur uenditor, quanto plures uerisimiliter emptor non fuisset empturus, eius de commodo quod seruitutes apparuisset ita lege quam uideas in L. 2. n.o 173. C. de rescin. uend.

Res immobiles uenduntur ad corpus, aut ad mensuram, ad corpus, qs dicitur uendo tibi fundum meum situm intra tales confines, ad mensuram, ut si dicas uendo tibi 100. iugera terrae cuius, dominium sic est, qs fit ad ut se confines, differentia autem et dominium hic est, attento an plus minusue sit, corpus, totum intelligitur uenditum, si attento ad illam mensuram, quae ut ad mensuram fit, uenditio uariatur ad illam mensuram, si plus reperiatur, deducendum ut si minus sit, reficiendum ueniat, si plus reperiatur, deducendum sit, aut supplendum pretium. Pinell. in L. 2. par. 3. cap. 2. n.o 7. C. de rescin. uend. Sunt tamen aliqui casus admodum dubii, ut uix agnosci possint, an facta intelligatur uend.o ad corpus, uel ad mensuram: de quibus late disputat Pinell. loco citato, et ibidem Cagn. n.o 177. cum plurib. legg. Sed omnium latiss.e Couar. pract. qq. cap. 3. ad quem te remitto. Dec. cons. 500.

Si fuerunt uendita ad hoc quod mensurentur, id sunt 26. iuxta 60 dies. L. quod si nolit § si qs ita 4 de aedil. edict. Alias uendit. tunc si ex mensuratione facienda fuerit, talis conuenta ciuiliter mensuratio competit usque ad 30. annos Dec. cons. 347. Cagn. in L. 2. n.o 191. C. de rescin. uend.

Venditio facta a minore qualiter ad conueniat mulieri in dote, Vid. inf. in uer. Crid. fol.

De probatione ualoris rei uenditae, Natta cons. 353. l.o 2.

Venditor tenetur facere copiam suorum instrumentorum rei uenditae ei cui uendit, Bal. cons. 52. n.o 3 l.o 3. ex L. Titius ff. de act. empt.

Instrumentum uenditionis sine expressione pretii nullam fidem facit ad uenditionem, ubi cuius sententiam Gail. pract. obseru. l.o 2. obseru. 13.

Res simpliciter uendita, libera uendita intelligitur Bal. in L. ex praediis n.o 2. C. de euict.

Venditio.

Si res vendita no tradita emptori, vend. adhuc remanet dns L. q[uod] tibi C. de rei vend. nil act. vend. L. ancillas § si pater ff. de act. emp. Capol. cons. 40. l.o 2. n.o 1.

Valet pactum venditionis q[uod] dominium rei venditae remaneat penes venditorem, et sibi remaneat donec pretium solutum, Dec. cons. 441. in prin.

Venderi res no potest pecunia, sed soluenda ad tempus est vendita in pretio minori. L. si pactio in diem in fi. ff. de in diem addict. et dies e sume pass obligationis L. 1. § editiones ff. de edendo. Bar. in L. a tuo fio § sed si emptor ff. de re iud.

Cas. procurator constitutus ad vendendum possit no pacti pecunia vendere, sed habita ratione de pretio. Bar. in L. a tuo fio § sed si emptor ff. de re iud. et ibi late Alex. remissive. effectus e. qui si vendidisset eam, quo no possit, dominium no transferret.

An si procurator, q[ui] vendere no poterat, nisi pacti pecunia, vendidit, et in pactum [illegible] habuisse, et recepisse transferat dominium, tanquam mandatum no excessisset. Bar. in L. a tuo fio § sed si emptor, et late Alex. n.o xi. 13. ff. de re iud.

Vend. tenetur ad duo, ad evictionem et [illegible], Capl. cons. 168. n.o 14. l.o 2.

Si aliquid vendatur, aut in solutum detur, incertum aut sit pretium, ut constitutum no sit, in consulto omisso iudicis arbitrio relinquitur certificandum. Menoch. l.o 2. de arb. casu 143.

Cu[m] quidam in palatio [illegible] composuisset, [illegible] adhuc promulgatam, [illegible] minori pretio [illegible] vendidit statim alicui [illegible] eo no [illegible] [illegible] lata, et [illegible] promulgatam, is vend. tenetur ad interesse illi emptori, [illegible] fraudavit. Bar. in L. contra [illegible] ff. de [illegible] in L. [illegible] ff. de act. emp. Rom. sing. 282. [illegible] Menoch. de arb. lib. 2. casu 185.

Si res vendita sub hasta ab heredibus [illegible] vendita repetitur, et solutum debitum restituitur cum fructibus L. 1. C. de hd. instr. lib. x. et L. 2.

Vend. [illegible] fundum tenetur solvere [illegible] instrumenti levati per emptorem. Cagn. in L. 2. n.o 231. C. de pact. int. emp. et vend.

licet emptor non possit agere contra venditorem ex clausula evictionis, potest tamen emptor agere contra venditorem rei non praestitae, Natta cons. 232. n.o 1. l.o 1.

Tempus venditionis feudi censetur tacite in pacto retro venditionis statim subiuncto, ut fructus pendentes fieri acquiri possit, Zoanett. in trac. de emp. et vend. sub pacto n.o 139.

Vend.r non liberatur a rei tradit.e per constitutum, quia tracta ad tradit.e facti, et effectualis, Rol. cons. 53. n.o 4. l.o 1.

Si venditio bonorum mobilium fuerit facta ad mensuram, ubi res mobilis ad pondus attenditur mensura, et pondus loci, in quo contractus fuit celebratus, non loci, in quo res sita est, Rol. cons. 100. l.o 3. cons. 13. l.o 4.

Statutum puniens venditorem censetur puniri et emptorem, cum quod in Statuto [illegible] emporem nullum factum fuisset verbum, Plott. in l. si quis § 4. n.o 78. C. de in lit. iur.

Nemo invitus compellitur vendere rem propriam. L. nec emere. C. de iure delib. L. invitus. C. de reg. iur. cum conc. Rabon. Gom. de contract. tit. de emp. et vend. n.o 51. qui nonnullas tradit fallentias.

Vend.o facta sub condit.e dicitur perfecta et ante condit.is eventum quo ad hoc ut poenitere non possit. L. necessario § si ita res cum. quo ad hoc ut comm. rei vend. L. ul. C. de contrah. emp. Cast. cons. 4 de pre. et comm. rei vend. L. ul. C. de contrah. emp. Cast. in L. 2. quis hic ab emp. discedere. dic. cons. 110. n.o 3. Aff. dec. 280. n.o 3. Rol. cons. 63. n.o 7. l.o 4. Maut. de tacit. et ambig. conv. l.o 4. tit. 26. n.o 11. et Surmia[?] cons. 388. n.o 47 l.o 4. dic quod emptio respectu perfectionis potest tribus consid.ari. 1.o modo, ut contrahentes ab ea discedere non possint. L. sicut. C. de act. et oblig. 2.o quis est pura quo casu periculum rei incipit ad emptorem spectare d. L. necessario. 3.o quis res traditur, quo casu dicitur plus perfici adhuc, sicut impleri L. si res vend. ff. de act. emp.

Vend.o et emptio facta pretio incerto declarando per tertium, si non declaratur corruit et nulla redditur, L. fi. C de contrah. emp. § pretium inst. eo. tit. et non reducitur ad boni viri arbitrium, quia ut ut pretium non arbitrium, ut reducatur ad arbitrium boni viri cum qua fuit electa industria personae, Menoch. de arb. l.o 1. q. 68. n.o 27 et

in cons. 93. n.o 16. l.o 1. Ergo ubi cessante [illegible] [illegible] potest reduci ad arbitrium boni viri; ut ut in promiss. dotis qa cum possit ex persona qualitas, et quantitas patrimonij [illegible], illo [illegible] arbitrari reducitur ad arbitrium boni viri. Menoch. d.o cons. 93. n.o 20. et d.o q. 68. n.o 42. 42.

Licet respectu tertij, q nominatur, et in cuius arbitrium fit remissio, possit dici arbitramentum; tamen respectu partium d[icitu]r conventio, seu pactum, et tractatio in casu sup.to [illegible] d[e] Azar. cons. 14. n.o 2.

Tempore famis et belli qs copi fit conventibilia vendere contra [illegible], [illegible] a publico fuerit ordinatum, ut fit pretium [illegible], [illegible] limitatum precium potest Menoch. cons. 137. l.o 2.

Vend.o a patre filio facta rerum adventitiarum, si translatio est dominij, tenet, et valet, Menoch. cons. 196. n.o 25. l.o 2.

Si vendatur res sub hac condit.e quod alteri, quam sibi vendi non possit, si emptor alteri rem illam vendat, non transfert dominium, et p.o venditori competit rei vendicatio adversus ultimum emptorem. Capol. cons. 6. l.o 2. ciuil.

Vend.r q petit pretium rei venditae, si rem integre non tradidit, repellitur exceptione [illegible]. cons. 119.

Licite conveniri potest, ut q rem venditam venditori aliquid annuum soluatur usque ad integram solutionem [illegible]. cons. 119.
Cras. [illegible]. cons. 280. l.o 2.

Vend.o non dicatur ad corpus, ut ad mensuram. Rimin. Iun. cons. 448. l.o 4.

Si vendatur [illegible], sed nullum pretium taxetur, aut exprimatur, non d[icitu]r vend.o sed potius mutuum. et contractus innominatus, ita ut ad restitutionem teneatur Cephal. cons. 10. l.o 1.

Contractus venditionis initus sub condit.e si Principes consenserint [illegible] [illegible] [illegible], quod Principes non consentiant, nullus est, Cephal. cons. 118. l.o 1.

Vend.r pro pretio non soluto in rem venditam non habet potioritatem creditoris [illegible], nisi [illegible] sibi [illegible] [illegible] reservauerit et hoc casu est uxori anteponendus Cephal. cons. 131. l.o 1.

Valet pactum appositum in vendit.e rei, quod emptor non possit eam alienari, et si contra pactum fecerit, res ad venditorem revertatur, Rol. cons. 62. l.o 2.

Si vend.o prædij, aut frumenti facta sit ad mensuram, vel ut in mobilibus ad pondus etc. Vid. sup. fol. præced.e sub art. 4.

Tex. l. 2. C. de rescin. vend. qui permittit ad rescissionem contractus
vel pretij supplementum ad arbitrium emptoris quando intervenit laesio
ultra dimidiam declarat, ut locum habeat si deceptio fuit tempore contr.
ctus. tex. not. et ibi gl. 2. in c. cum dilecti de emp. et vend.
tex. in c. cum causa ibi venditionis tempore eo. Jas. in l. i. nº 8.
C. de pac. add. tex. in l. si voluntate C. eod. tit. de rescin. vend.

Beneficium l. 2. C. de rescin. vend. datur ei qui optime est informatus,
et scit iustum rei valorem, ut tradunt DD. Decio in d. l. 2. et
alios commemorans cons. 496. nº 88.
Dec. cons. 583. nº 1. Menoch. alios commemorans cons. 496. nº 88.
vol. 5. contraria aut ex multis doctoribus plac., ut ingt Dec.
d.º cons. 583. nº 4. Capa. d. l. 2. nº 124. latius Pinell. ibidem
par. 2. cap. 2. nº 10. qui infinitos refert. Sed tamen ipsi communi te-
net, et verius ut est ipsum seq. cum Covar. var. resol. lº 2.
cap. 4. nº 2. Vid. inf. in ultra dictum, fuit sup. f. 106. qº

Not. limitationem ad l. 2. C. de rescin. vend. ut scilicet ad repara. deceptio
in dimidia, non sufficiat in 6. parte totius, quando scilicet vendo pro
ad proprium dominum, sed per alium puta per procuratorem, Soc. tract. fallen.
regul. 436. 5. fallen. quam fuit opin. originalis, sub dubio
tamen Bar. in l. societatem § arbitror ff. pro soc. et eum sequutus
fuit Castr. in l. 2. C. de rescin. vend. col. 2. Cons. tamen opin. est
contra Bar. ut testatur Capa. d. l. 2. nº 166. et contra Bar. facit
tex. in l. si voluntate C. de rescin. vend. Vid. Pinell. d. l. 2.
par. 2. cap. 1. nº 15. et Gabr. com. opin. de restit. concl. 1. nº
24. imputandum sibi dominus dicens, qui talem procuratorem elegit et
constituit, cum eius instrumentum tenuit.

In remedio eiusdem l. 2. certum est, requiri deceptionem ultra di-
midiam iusti pretij, et in venditorem tunc laesionem ultra dimi-
diam dici, quando rem valentem x. vendidit pro 4. et ita de eo com-
munis opin. sed maxime dubium in emptore. Alij tenent hinc
respectum ad rem, quam accipit. alij ad pretium, quod erogat, hinc
rei testatis exemplum ponunt quando rem valentem x. emit pro xx. et
ultra. posterioris vero exemplum afferunt, cum rem valentem x. emit
pro xv. et ultra, ut sic illa quaeque sit dimidium pretij a se ex-
bursati. et haec ult. sententia magis comm. in praxi recepta
est ubi opinionem confirmat sed prior magis vera et iuridica
est sed in ipse Covar. var. resol. lº 2. cap. 3. nº 8. et Pinell. in
2. par. l. 2. C. de rescin. vend. cap. 2. nº 6. 7. et seqq. Priorem ma-
gis communem refert et efficacissime Capa. d. l. 2. nº 54. 55.

De remedio istius L. 2. Rimin. Iun. cons. 814. lo. 1.

Remedium L. 2. C. de rescin. vend. locum habet in omnibus contractibus bonae fidei cer-
tum est, ut per Bar. ibi q. 2. et communiter alios, Praesertim Cagn. n.o 56.
Pinell. par. 1. cap. 3. n.o 1 et [illegible]. Et pariter quod locum habet in permutatione
et si sit contractus innominatus, ut clarius dicitur ita Cagn. d.o num. 56.
qui disputat et. an locum habeat in permutatione [illegible], de qua q.
vide inf. in ver. [illegible] not. 2. fol. 603. Pinell. loco citato n.o
13. q. et dubitabat, quia actio rescindendi est permutanti [illegible]
an [illegible] potest [illegible] alternativam actionem, ut ad supplementum
iusti pretii, movens et eam dubitationem, quod in permutatione contrari
a[illegible] quomodo dicatur laesus ultra dimidiam, ut [illegible]
in remedio [illegible] huius L.; sed tamen concludit in p.o dubio, permutanti
[illegible] [illegible] alternativam [illegible]. in 2.o vero ca[illegible] tradit resolu-
tionem, ut [illegible] semper [illegible], an recepit dimidium eius, quod d[illegible]-
dent. In contractibus autem stricti iuris concludunt omnes in [illegible]
[illegible] in bonae fidei in [illegible] tradita ad
[illegible] variavit doctorum [illegible] aliis [illegible] aliis [illegible]
[illegible] [illegible]. Illud tamen magis commune [illegible] remedium [illegible]
[illegible] L. 2. quo ad effectum locum habent et in contractibus stricti iuris;
et ita firmat Cagn. ibi n.o 61. et Pinell. par. 1. cap. 3. n.o 7.
[illegible] in c. cum causa n.o 15. de empt. et vend. de [illegible] aut actio-
nis [illegible] non sit illud [illegible]. Advertas
tamen [illegible] ex Pinell. d.o n.o 7. ut [illegible] [illegible] in iis
contractibus stricti iuris, in quibus [illegible] aliquid [illegible], aut recipitur,
ut sic fallat in mutuo, quod habet etiam Cagn. d.a L. 2. n.o 58.
[illegible] Pinell. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible].

Habet similiter locum d.a L. 2 in contractu locationis et conductionis ex com-
muni traditione gl. in L. si olei per illud [illegible] C. loc.; [illegible] d.a L. 2. n.o
58. [illegible] et simul [illegible] p.o n.o 6. Rom. cons. 423. q. [illegible]
[illegible], quod plus [illegible] mercedem ultra dimidiam locavit, et
conduxit. Pinell. d.a L. 2. par. 1. cap. 3. n.o 17. [illegible] cons. 583. ubi
consuluit, [illegible] remedium huius L. quando conductor [illegible]
[illegible], et quod [illegible] potuerit. quam [illegible]
[illegible] docet. Item consulunt quod [illegible] locum [illegible],
[illegible] contractus locationis, quasi tunc alternativa huius
L. sit impossibilis. Sed [illegible] affirmativam [illegible] Pinell. loco
citato n.o 18. ad [illegible] consuluisse ait, et obtinuisse
[illegible] habet [illegible] L. [illegible] locum habet,
[illegible] quia actio huius L. durat 30. annis, et quia
[illegible] contractu [illegible] et [illegible].

[illegible] remedium huius L. 2. habet locum in minore! Vide sup. in verbo
[illegible] [illegible] [illegible] f. 89. [illegible]

Vend. remedium huius l. habeat locum in contractu dotis. Si quis [illegible] mulieri minori, aut de maiori. Vide omnia sup. in verbo dos.

Et sup. in Pred. f. 9. not. p. 8. et in pri. remedium huius l. locum habere et in [illegible] et in contractib. venditionis iuris, [illegible] ut locum habeat et in Institu. lat. [illegible] contractu bonae fidei [illegible] [illegible] data, [illegible] contra. lat. [illegible] contractu bonae fidei deductus fuerit in stipulatione, ut quotidie fiet. cius bonae fidei deductus fuerit in stipulatione, ut quotidie [illegible] tabelliones in instris, dum dat, et dicta omnia sibi invicem [illegible] lan. et lacere promiserit pro pacto solemni stipulatione [illegible] Clarid. novatio per stipulationem adiectam inducentis, ita Bar. in d. l. 2. n. 6. [illegible] in l. [illegible] cum aliter n. XI. de [illegible] oblig. ubi refert de comm. et Cagn. d. l. 2. n. [illegible] et ibi [illegible] i. cap. 3. n. 12. q. subdit com. hanc opin. non solum veram, sed et indubitabilem [illegible], cum semper natura principalis actus [illegible] [illegible] ex l. 3. [illegible] de resc. vend. et ex l. si stipuler 35 [illegible] de verb. oblig.

Vend. hoc remedium locum habeat in transactione, vide inf. in verb. Transactio not. 2. usq. ad 5. f. 181.

[illegible] maior iuraverit se non contraventurum [illegible] est ovid. DD. [illegible] [illegible] iuramenti [illegible] vend. contractui. [illegible] ut [illegible] l. 2. Bar. ibi n. 9. [illegible] et in [illegible] [illegible] Cagn. n. 91. et [illegible] et [illegible] et alii multi quos refert Cagn. n. 91. [illegible] par. 2. cap. 1. in [illegible] [illegible] cum causa n. 37. de imp. et [illegible] [illegible] quod [illegible] iuramentum [illegible] [illegible] [illegible] iuramentum ad incogitata [illegible] [illegible] tione tam enormi. [illegible] Cagn. d. l. 2. n. 76. et [illegible] par. 2. cap. 1. opin. [illegible] n. 3. et n. 1. [illegible] [illegible] [illegible] Comm. aut opin. limitatur [illegible], ut non [illegible] [illegible] [illegible] ad supplementum iusti [illegible] [illegible] ut facere si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], dummodo [illegible] iustum [illegible], ita limitat [illegible] d. [illegible] cum causa n. 40. et Bal. in l. [illegible] sub [illegible] de [illegible] [illegible] illud tex. [illegible] plures [illegible] [illegible] loco [illegible] [illegible] quod plus est [illegible] [illegible] in c. [illegible] [illegible] quod non obstante iuramento [illegible] et alternative [illegible] non [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facultas seu [illegible] [illegible] [illegible] supplendum. [illegible] [illegible] n. 5. [illegible] sibi [illegible] [illegible] [illegible] adversari [illegible] [illegible] [illegible] limitationi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] et approbari [illegible] limitat comm. [illegible] nisi iuramentum dolo vel metu extortum

eet per ex. auth. sacramenta puberum, et l. 1. C. si adv. vendit. sic Pinel. et alios citat loco d.o n.o 6. 3.o limitat. in rusticis, et mulier, quos iuramentum non ligat, non saltem petita relaxat. a iuramento. nec admittit ad rescissionem, nisi certiorati fuissent de beneficio d.e l. 2. et iustum iuramenti ita Cagn. d.a l. 2. n.o 99. Pinell. par. 2. cap. 1. n.o 5 quod sane d.t aequitate, et a nemine improbari debet. sed dubitat. an iuri non subsistat, et confirmari ait, urget tex. l. 1. C. si adv. vendit. et loqt. in milit. 4.o limitat. ubi deceptio venditor adeo enormissima multo plus ultra dimidiam, quod tunc venditor iuras non cogitavit, nec contracturus habiti Iuravit de renuntiando; et contrauenire potest ita laesus, impetrata tamen prius absolut.e a iuramento, quod ampliant et si promisisset non contrauenire ratione enormis, non enormiss.ae laesionis, qua intervenit dolus re ipsa, et eo casu iura non assistunt huiusmodi in dicentis iuramentis, et talis dolus aequiparatur dolo ex proposito. sic Cagn. d.a l. 2. n.o 98. et com. e dicto ut appareat ex numero eod. citatorum quos recenset et Cagn. d.o n.o 98. et Pinell. loco citato n.o 8.

Minor aut. qui iuravit non contrauenire contractui vend. excludatur a rescis.e laesionis? dic, quod si iuravit non contrauenire ratione laesionis minoris aetatis et similis contrauenire beneficio huius l. 2. quod iuramentum supplet emptione defectum aetatis non iuravis. similiter aut. restitutionis in integrum amittit, et si non fuerit certioratus, quod iuramentum e loco certiorationis. hoc tamen casu consultum est ad abundantem cautelam, ut apponatur a notario; quemadmodum minor renuntiavit, exterior factus dici, et iuravit rest. in integr.

Si u.o minor iuravit non contrauenire ratione minoris aetatis, non alia quaecumque exclusus est a remedio l. 2. iuramentum duplex capit sit, 1.o primum minor restitutorium maior. 2.dum maior laesus restitutionem excludit, ab hoc benefic.o et e comm. opin.

Similiter aut. iuravit minor non renuntiando solum benef.o minoris aetatis, non laesionis etc. et sic h. est comm. opin. cum tar. Communiter tamen hoc casu e quod qui minor laesus e ultra dimidiam nec iuravit, duplex sit beneficium restit. et l. 2. nec cessat primum l. 2. ut extraordinarium omnis minus e pp. quietus, et qui non tanta ratione laesio. Consortium .e comm. opin. dicit Cagn. dict. d.a l. 2. n.o 103. 104.

no. iii. et Pinell. par. 3. cap. 1. n.° 9. cum multis seqq. ubi late disputat de multis subtilibus qq. circa minorem iniurias in contractu.

Emptor rei cum laesione venditoris ultra dimidiam, etsi non ipsam alienaverit tertio, et conveniri potest remedio L. 2. quae actionem dicit personalem, quam omnibus suis retinebat, excusatione non potest, debet nihilominus personalem et restitutionem vel iustum pretium supplendi. Iste q.° ubi non rediment et restitutionem vel iustum pretium supplendi debet opin. Bar. quam dicit vero omni veriss.ᵃ facit, et sequuntur de communi testatur Cagn. d.ᵃ L. 2. n.° 113. Pinell. par. 2. cap. 1. n.° 29.

Vero remedium dictum L. 2 intentari posset ad tertium possessorem qui bona fide a p.° emptore emerit. Et cum sit actio mixta personalis, dat doctor non posse quae personalis actio non sequitur, fundi nalis, dat docto. non posse quasi personalis actio non sequitur possessorem, nec fundum afficit. L. dolus. C. de rescin. vend. L. fi. ut contrah. emp. Hoc est com. doct. et recepta sententia: quam tamen limitant ut non procedat, quando singularis successor titulo lucrativo non habet, et p.° emptor solvendo non est, nam cum eodem mortuo laborant secundus contractus, quo primus, quamvis utilis dabo ad directa natura actio danda, ne cum aliena iactura locupletentur, ita Cagn. et Bal. d.ᵃ L. 2. n.° 114. Pinell. tamen d.ᵃ L. 2. par. 2. cap. 1. n.° 32. ait, se verius existimare actionem hanc ad conventionem contra 3.ᵐ possessorem indistincte, etsi primus solvendo non sit, etsi non titulo lucrativo habet quamvis ait, in quocumque casu negari regulam, actionem personalem non transire contra singularem successorem. Covar. aut. var. resol. l.° 2. cap. 3. n.° 3. tenet cum com., et addit Gam. d.s 7. ad fi. ex quo tradit, quotiescumque contra 3.ᵐ agendum esset, id intra quadriennium fieri debere, quem videas.

Si res eam contractu apud emptorem fuisset, laesus vend.ʳ non potest amplius agere nisi ad iusti pretii supplementum quod non tempora liberatus est emptor. L. si ex legati causa. 4. de iur. oblig. et cessans est habere vend.ʳ pretio illo ex L. 4. ... de iur. dot. Ex quo colligitur non tantummodo esse in obligatione pretium aut in facultate, et solutione et ita cum Gl. d.ᵃ L. 2. tenet Bar. et com. est opin. Bal. d.ᵃ L. 2. q. 11. Castr. in n. gem. n.° 115. et ... in ... de contract. cap. 2. n.° 22 Tiraq. de retract. lign. ad fi. tit. n.° 11. Pinell. d.ᵃ L. 2. par. 2. cap. 1. n.° 36. et Gut. q. ... c. cum dilecti n.° 60. de empt. et vend. ubi dicit opin. istam ... agere et venire esse illa ... quam volunt vendere ... pretium esse in obligatione quam validis rationibus ibi refellit. Et dicit Covar. var. resol. l.° 2. cap. 4 ad fi. Ex quibus ... ut liberius ...

vero potuit ad rem emptam restituendam, quamvis postea ei facultas emptoris sit usque ad executionem habeatur, pretium supplere.
Verum dicendum esset quando res fuisset apud tertium, quo casu emptor ad tanti restitutionem pretium supplere, nisi quando ab illo 3.o iustum pretium, aut paulo minus iam consecutus fuisset, tunc enim ex cogn. aequitate teneretur restituere illud plus, quod a 3.o recepit ita [illegible] [illegible] l. 2. cap. 4. in fi.

Difficilis autem est illa quaestio in hac materia, quam et copia doctorum dignam exclamat Pinell. in l. 2. par. 2. cap. 3. n.o 11. C. de rescin. vend. videlicet scilicet si emptor pignoraverit rem, quam minori pretio emerit, et postea per venditorem l. 2. fuerit a venditore revocata, prae ius pignoris tertio constitutum per emptorem amittatur, vel transeat ad venditorem ipsum, qui eam recuperavit cum suo onere pignoris, vel hypothecae. Bar. sane tempore contractus tenuit ius pignoris non dissolvi, sed remanere in locis allegatis et Pinell. sed in specie in l. si res, ff. de pig. vel hypot. sol.
Contrarium autem tenet Bal. in d.a l. 2 q.e 13. C. de rescin. et cum eo est comm. opin. quam et seq. Cagn. d.a l. 2. n.o 120. et Pinell. loco citato n.o 13. Quorum fundamentum est quod ius dantis ex causa necessaria, et antiqua resolvatur, unde et accipientis ius resolvi necesse omnino est l. lex vectigali ff. de pignor.
Hanc quaestionem late disputat Cagn. d.a l. 2 n.o 120. et Pinell. par. 2. cap. 3. n.o 12. quorum laborem non transcribo, tu videris quod [illegible] [illegible]. Cum Bal. tamen tenet et Peregr. de pig. p.o mem. 5. [illegible] [illegible]. Tiraq. de retr. conuent. § 3. gl. 1. n.o 12. [illegible], [illegible] n.o 43. Tiraq. de retr. [illegible] [illegible] n.o 6. [illegible] 2. quos citat [illegible] Bal. opin. [illegible] [illegible] loco citato n.o 11. in fi. ubi et n.o 11. docet, [illegible] Pinell. [illegible] [illegible] si emptor conventus venditio [illegible]. L. [illegible] [illegible] [illegible] rem restituat, cum omnino id [illegible] cogi possit a [illegible]. L. [illegible] [illegible] [illegible] tut. sed hoc casu [illegible] [illegible] est emptori adversus eum cui rem pignoraverit, [illegible] tutius est [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] in 2. not. [illegible] [illegible] [illegible] valorem [illegible] a venditoribus [illegible] l. quis [illegible] [illegible] et plures ibi allegavi, quod add. Covar. var. resol. l.o 2. cap. 4. n.o 2. q comm. [illegible]. Hoc tamen intelligitur in [illegible] [illegible], qua in mulieribus, rustico, minore, et aliis simplicibus personis, cum [illegible] facilitas in eis [illegible], quam liberalitas, difficilius [illegible] [illegible] [illegible] valoris, quod tamen [illegible] [illegible]

arbitrio comittit. 2.º limita, contractum comissum locum habere in iis, qui potestatem disponendi habent, secus autem in iis, qui donare non possunt, ut tutores et administratores rerum ecclesiasticarum, ut per Capa. n.º 126. et n.º 150. Quod si in actis traditionis dicentur, id factum fuisse ex certa scientia, atque deliberato, iam excludi, hoc remedium in quo ex certa scientia, atque deliberato duxit Capa. d.º L. 2. n.º 126. per clausulam predictam tamen aduersarius solum praesumptionem probari: unde si probaret, hostem, id est alterum scientiam, cum certo ad transactionem eruditum fuisse. Et ideo dicendum ait n.º credebit, dictam transactionem ... fuisse, quod adesset illa clausula informa ... ut contrahens probari possit, quam adesset illa clausula, informa ... ut contrahens ad plenum valorem, et aestimationem rei. Utrumque tamen sic consideratus ad plenum valorem, et aestimationem rei. Utrumque tamen sic considerantes ad plenum ... opinio Pinell. quam citaui in d.º 2. not. considerantes: quod si uera est opinio Pinell. ... locum habet et quod non uendor remittere remedium ... L. 2. locum habet et quod non uendor remittere ualorem, ut probabilis est et mihi magis arridet, atque uel, ualorem, ut probabilis est et mihi magis arridet, atque uel, quae omnia, et alia multa cessarent, quae caudeat idem Pinell. loco cit.º

Si in contractu traditionis apponatur clausula donationis, si quid ultra valorem sit, et quod plus est dedit, et donauit, utrum sublatum sit remedium contracta, et quod plus est dedit, et donauit, ut per L. 2. n.º 15. et Bal. q. 1. et Con. et Suuis L. 2. et tamen Bar. ... L. 2. n.º 15. et Bal. q. 7. et Con. et opin. ut recitat Capa. ibidem n.º 129. ut non contrariis sublatam opin. ut recitat Capa. ibidem n.º 129. ut non contrariis sublatam ... ex quo ignorauit iustum rei ualorem, quia illa clausula id modicum ... quia comprobatur per Menoc. ... cap. 144. ut illo ... dicens detecto uendor rescindere oblasione ultra dimidiam. Hanc tamen adijcit Bal. restrictionem, ut sublatum censeatur hoc remedium quam dictum fuisset et omne totum quod excedit et quod plus ualet et dedit et donauit et lo. multi cum Bal. intelligant, Capa. tamen in d.º L. 2. n.º 130. dicit quod ... discedentem a Bal. opin. ob permutationem uerborum, sub his tuetur tamen et aptius clausulam loqui, uerbi gratia, id si res uendita plus ualeat id totum ... et ex sua certa scientia nullo errore ductus donauit siue in parua, siue in magna quantitate consistat id quod ualor excedit dimidiam iusti pretii, addens utile et ... ad portionem renuntiationem dictam L. 2. quod fieri potest, ut ... Couar. uar. resol. lib. 2. cap. 4. n.º 1. 2. fallit tamen id in minore, quia eo ipso quod renuntiat laedi, et non ualet quod agit et alia non probabiliter, nisi renuntiant et iuret, et ... ut ... ad ... ut ... in ... Adueris tamen ... clausulam donationis quod Couar. d.º l.º 2 uar. resol. cap. 4. n.º 6. et ... attestauit, nullam iam donationem esse, nec ualere ex multis quae docet ibi cumulat, et adducit.

Verum beneficium huius L. 2. renuntiari possit? a multis suspicitur ... ... id tamen ... fieri posse dummodo specialiter fiat et in ipso contractu

venditionis renuntiatio a partibus, Couar. var. resol. lib. 2. cap. 4. nº 1. 2. q[uod] id ostendit acriter dominus Salcar. lectio sol. 25. q[ui] asserebat, ad valorem renuntiationem esse, nisi ex intervallo apponatur. Gratis aut[em] renuntiatio ad exclu- dendum latius ex L. fin. §. ill. quaesitum. 4. de cod. ind. [illegible] et hab[...] [illegible] quod vale tradit Capol. L. 2. nº 134. C. de rescin. vend.

Ex via de rescindenda vend[itione] ratione enormis laesionis locum sibi vendicat et ubi una res alteri vendit rem, Bal. in d[ict]a L. 2. q. 14. et Capol. nº 147.

Rescindit[ur] et contractus ob laesionem ultra dimidiam ad favorem venditoris, q[uod] ad hunc dominus, qui emptor l[...] [illegible] venditionis, q[uod] ad hunc dominus, nisi nova possessionem tr[...] habere, vel iustum pretium supplere. Bal. d[ict]a L. 2. q. 18. Capol. nº 152. C. de rescin. vend.

Venditor deceptus ultra dimidiam a rescissionis petit[ione] et ante praescriptionem, cum tamen tamen [illegible] et res cura emptoris meliorata [illegible] et Bal. d[ict]a L. 2. q. 19. nº 23. firmat, q[uod] sic, nisi expensas [illegible] et tex. L. intra utile §. [illegible] 4. de minor. [illegible] Capol. d[ict]a L. 2. nº 152. Salic. [illegible] et Capol. tradit eundem, q[uod] est in potestate emptoris iustum pretium supplere, et non teneri se obli- gare, [illegible] Salic. ubi [illegible], sed Capol. Bal. [illegible] emptor ad [illegible] a lege pretium [illegible] sed in sua [illegible] optione [illegible] [illegible] putat [illegible] ad [illegible] pretium supplere, ad [illegible] restituere, nisi solutis meliorationis. Subdit tamen Capol. [illegible] esset ubi laesio esset enormissima in magno excessu ea ratione, q[uia] tunc dolus [illegible] contractum nullum [illegible] in potestate emptoris dolosi pretium supplere, ut dixit in tractatu d[ict]a L. 2. nº 81.

[illegible] ad comm. [illegible] in d[ict]a L. 2 [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] dicto de laesione enor- missima [illegible] et ubi enormissima [illegible] laesio. [illegible] Capol. [illegible] [illegible] [illegible] alternativa, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] L. 2. [illegible] rescindens venditionem [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

nō spoliat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] emptor et dolo spoliasse dicitur, ita Cagn. d.a L. 2.
n.o 156. C. de rescin. vend.

Item si res vendita fuerit [illegible] iudicis decreto [illegible]
tu laesionis enormis rescindi possit? [illegible] [illegible] opin. contr. [illegible]
Bar. in L. 1. C. [illegible] d. [illegible] l.o 2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vend. rescindi nō possit, quā plures [illegible] [illegible] a Cagn. d.a L.
vend. rescindi nō possit, quā plures [illegible] [illegible] a Cagn. d.a L.
2. n.o 158. [illegible] par. 2. cap. 2. n.o 18. [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] mol. et [illegible] [illegible] imo decreto nō obstante probata laesioni
rescindi possit vend. quā [illegible] Cagn. d.a L. 2. n.o 159. [illegible]
rescindi possit vend. [illegible] [illegible] et vend. [illegible] [illegible] cap. 2.
c. cum causa n.o 27. [illegible] [illegible] et vend. [illegible] [illegible] [illegible] cap. 2.
n.o 24. et Pindl. loco [illegible] n.o 20. [illegible] ego addo Menoch. cons. 412.
n.o 80. l.o 5. Cephal. cons. 405. n.o 62. l.o 3. [illegible] cons. 479. n.o 6.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]. Pindl. [illegible] loco [illegible]
n.o 21. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut decretum
fuit interpositum simplr. vel [illegible] quo ad causas [illegible]
di, et hoc casu com. sententia [illegible] Bar. [illegible] [illegible] [illegible], ut
probata laesione rescindi possit. si vero decretum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] causa cognita [illegible] maioris, [illegible]
[illegible] [illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bar. opin. tutior
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quod dictum fuit [illegible] de decreto [illegible] et ad subhastationem
[illegible] [illegible] et qd res in publica subhastat. seu licitat. [illegible]
minoris dimidia iusti pretii, probata laesione ipsa [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legis 2.
et quo com. [illegible] [illegible] [illegible] opin. [illegible] et [illegible]
[illegible] Cagn. n.o ibi [illegible] n.o 62. [illegible] casu in quo [illegible]
obtinuit. qd [illegible] [illegible] tali venditae in [illegible] [illegible]
tui nō [illegible] [illegible] pretio iusto [illegible] nō qd [illegible]
fuerat in licitat. [illegible] Pindl. d.a L. 2. par. 2. cap. 2. n.o
25. [illegible] [illegible] hanc comunem [illegible] tam in [illegible] quā
in [illegible] subhastat. et [illegible] qd [illegible] quoque [illegible]
[illegible] subhastationib. fraus aliquis comittit. L. si quis. C. de
rescin. vend. [illegible] [illegible] comm. opin. l.o 2. opin. 314. [illegible]
et [illegible]. p. 6. cap. 14. [illegible] plures [illegible]

Dubium [illegible] [illegible] si [illegible] laesio ultra dimidiam iusti pretii
in [illegible] [illegible] creditori facta [illegible] iuxta L. a [illegible]
[illegible] [illegible] 4. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] multi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adiectionem rescindi nō
possit [illegible] [illegible] [illegible] et pp auctoritatē dationis [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]

ratione quod ex datione solutum litis sit conditioni l. si donum C. de
evict. has oppinion. refert Capra in l. 2. n.º 163. et communem
determinat per certo, liquidatque magis inclinari in hanc 2.dam
opinionem C. de rescin. vend. Pinel. aut ibidem par. 1. cap. 4. n.º x.
dicit Bal. opinionem rescissionem deberi ex remedio generaliter, sed nec
ipse sequitur fecit, sed titubat. Alex. in l. si quis cum aliter n.º
18. ff. de ver. oblig. conciliat has opinionem. Item sequitur Burg. in
l. cum causa n.º 45. C. de empt. et vend. et vouisset Azin.
de execut. § 4. cap. 43.

Item in actu liberatorio conditio ista laesio ultra dimidiam ad
eius rescissionem? Videas sub in ver. Liberatio verbo [illegible] in
liberat. fol. 52.

Si plures res simul vendantur et unicum pretium pro omnibus constitutum
sit, laesio ultra dimidiam considerari debet respective ad
omnes res simul, si vero plures res diversis, et singulis sin-
gulis pretiis vendantur, et laesio in una earum contigerit, man-
dari debet quoad illam rem tantum, ita Capra in l. 2. n.º 149.
C. de rescin. vend. ex Bal. sentia in l. cum quae s. post. col.
12. C. de iur. dot.

Valde aut controversa est illa quaestio, an remedium huius l. 2. lo-
cum habeat in contractu emphyteutico? Nam dd. sibi ipsis con-
trariantur. Capra aut ibi n.º 202. distinguit 4.or casus, et
in primo directi domini, et locum id est, quod casus nullum dubium
est [illegible] apud omnes est receptus. 2.us casus est ipsius utilis
dominii in emphyteusi [illegible] nequam [illegible] in redditu-
tionem fructuum ex emphyteutica percipiendorum, et sic sibi
[illegible] fructibus corrispondit et hoc casu, quia ibi contra-
[illegible] est omissio solutis locorum, immo magis illo ratio, quae
[illegible] est emphyteusis de locum habet l. 2. de rescin. vend. 3.us casus est
emphyteusis [illegible] pro emphyteusis est modica, et [illegible] ma-
gis [illegible] in recognitionem directi dominii quam in redditationem
[illegible] fructuum percipiendorum et hoc casu locum non habet l. 2. 4.us ca-
sus est quando concessio fiat in emphyteusim pro modico a b igno-
[illegible] valoris [illegible] remedium huius
[illegible] distinctionem
[illegible]
ego, ut [illegible] [illegible]
l. 2. par. [illegible] cap. 3. n.º [illegible] ait [illegible] opinionem [illegible] l. [illegible]
in emphyteusi [illegible] Bal. [illegible]
n.º 14. [illegible] simul. [illegible] aliis, [illegible] et [illegible]
de [illegible] Pinell. se nunquam in praxi vidisse nec audisse
[illegible] in emphyteusi tractari difficilius, [illegible] admissum
[illegible] alienatio.

Pulcherrima e illa q. quam tradit Tirell. d.º l. 2. par. 2. cap. 4.
n.º i. Emptor fundi statim eum locavit venditori, vel in emphy-
teusim concessit accidit qd vend.r dicens se laesum u. venditio
rescindit ipsum contractum venditionis, emptor paratus e sup-
plere pretium, sed qd resolvatur locatio, vel emphyteusis, replicat
vend.r eos ee diversas, qd iuris sit statuendum. Resolvit concor-
dem, et in facto, ut consuluisse, qd locatio sit resolvenda, quan-
do emptor alr no concessisset rem emptam in emphyteusim, nisi p
minori pretio emisset. adducit tex. in l. tutor 49. §. i. ff. de
minor. et in arg. l. cum eiusdem 34. ff. de edil. edic.
Vid. inf. in ver. Emphyteusis, vers. Item emphyteusis contractus fol. 132. b.º
Item in feudo locum habet ista l. 2. C. de rescin. vend. Vid.
inf. in ver. feudum vers. ... fol. iii.

Cred.r q minus debat eum licentia vendendi illud venditore sed
minus dimidia iusti pretij, tr. vult agere contra emptorem ex
hac l. 2. et sibi suppleri pretium, vel rem restitui oblato pretio
venditionis, an admittatur? Cagn. in d.º l. 2. n.º 211. concludit
qd no, quando no eet emptor doli particeps, et fraudis. quan-
do enim eet no audiretur ad alternativam pp. fraudis partici-
pationem, ea aut cessante tr. repellitur a persona emptoris,
et a cred.r q vendidit solvendum no sit. Et ita refert, consulu-
isse Signor. cons. 138. et alios multos. Contrarium tamen tenet alterum
Pinell. d.º l. 2. par. 2. cap. 2. n.º 2. ea rone, qd cred.r vendens
representat procuratori, vel ex persona procuratoris hoc ius com-
petit, et ibi late disputat de venditione pignoris p creditorem
facta, ad quem me remitto.

Vassallus si contraxerit amicitias cum inimicis domini sui amittit feudum. gl. in l. i. §. cum patronus. ff. de off. procons. ubi gl. in l. libini §. si tamen. ff. de inoff. test. gl. in c. porro in tit. [illegible] fuit pro causa feudi amittendi in usib. feudor.

Filij [illegible] cuius conditionis sit, qui non possit succedere in feudo, [illegible] expresse [illegible] concessum fuerit. c. i. §. [illegible] et cas. filij [illegible] aut notandum de his qui feud. dare poss.

Vassallus, qui negauerit feudum, si conuincatur de mendacio amittit feudum. c. vassallus il. i. tit. si de feud. [illegible] et [illegible] agnat.

Vassallus aduersari [illegible] et [illegible] suum [illegible] et [illegible]. c. dno guerra in fi. in tit. [illegible] finis [illegible] consuet. regni incipiunt.

Vassallus si culpa, et facto dni amiserit feudum, [illegible] dns de alio aequiualente bono feudo, [illegible] in [illegible] 693.

Si vassallus extincta [illegible] linea masculina moriatur iam [illegible] fructib. eos [illegible], et transmittit ad heredes suos. c. i. §. [illegible] is [illegible] in tit. [illegible] finis [illegible]. de alijs [illegible] fructus quomodo fiat diuisio. [illegible] ibi [illegible].

Dnetus dns [illegible] facere reclamata in causis feudatariorum. c. ex parte. c. ex transmissa de foro compet. Bal. in l. i. n.º 43. de [illegible] diuis. [illegible] Cons. 53. col. 3. Alb. Bru. cons. 21. et 47. qua dns [illegible] in [illegible] cum feudatarijs Abb. in c. [illegible] col. 2. de iudic. Cur. iun. cons. 2. [illegible] tradidit [illegible] in l. i. [illegible]

[illegible] beneficium, quod ex beneuolentia alicuius ita traditur alicui, ut proprietas eius rei, de in feudum [illegible] remaneat, ususfructus aut eius rei ad accipientem transeat, ut [illegible] suos masculos et foeminas. [illegible] nominatim dictum non fuerit [illegible] ad hoc ut [illegible] sui eius [illegible] [illegible] sine illud [illegible] nominatim [illegible] a dno quale [illegible] indeterminate [illegible] Alex. in l. si [illegible] §. si de uectigalib. n.º 19. de dam. in [illegible] in summa de feudo §. i.

An publicatis bonis uassalli publicetur feudum [illegible] in l. si [illegible] §. si de uectigalib. [illegible] ubi Alex. latius n.º 21. et seqq. de dam. inf.

Vassallus [illegible] sicut non possit alienare [illegible] ita [illegible] non possit alienare fructus [illegible] et [illegible] fructus [illegible] inf. in uir. fructus [illegible] et [illegible] 126. ubi linea in margine

Feudum.

An quod in feudo post ius acquisitum habeat locum ius accrescendi? [illegible] diversi, alii indistincte habeat locum dicunt, alii cum distinctione, ut scilicet in concessione [illegible] Principe superiore non recognoscente locum habeat [illegible] L. un. [illegible] si imp. liber. [illegible] lib. x. si ab inferiori locum non habeat. alii indistincte tenuerunt locum non habere [illegible] tria iura feudalia [illegible] c. i. [illegible] Conradus. [illegible] feud. dar. [illegible] c. i. [illegible] fratrib. [illegible] novo feud. invest. c. [illegible] fratri a capit. invest. [illegible] opin. [illegible] Ias. in l. [illegible] Orivacti n.o 126. et [illegible] 3. [illegible] eandem opin. [illegible] Ias. in l. si [illegible] Titio n.o 1. [illegible] verb. oblig. [illegible] l. un. [illegible] imp. lib. x. [illegible] in mera liberalitate imperiali, [illegible] [illegible] vicissitudine, ad quam [illegible] vassallus [illegible] feuda [illegible] specialiter [illegible] feudali, non attendimus, [illegible] quasi non habemus [illegible] c. i. [illegible] feud. cognit. [illegible] firmata, quasi Princeps concedat feudum duobus et cuilibet eorum, [illegible] quod uno deficiente alteri totum accrescat: [illegible] si dicens [illegible] uno in alium [illegible] ut feudum utriusque nomine acquiratur. c. [illegible] frat. [illegible] utrique tribuit [illegible] [illegible] indiviuum, ut [illegible] feudum [illegible] colligendi [illegible] Ias. in [illegible] L. [illegible] n.o 232. [illegible] cap. 8. non decidit, sed remittit ad [illegible] disputat. ad utramque partem in addit. [illegible] feud. [illegible] feudo [illegible] Rub. col. 3. 4.

[illegible] quod si Princeps prohibeat alienari vassallis [illegible] alia [illegible] sed simpliciter an prohibitio sit servanda [illegible] valida? [illegible] Bar. [illegible] Balduin. [illegible] valeat [illegible] animati. [illegible] Paris. [illegible] opin. [illegible] n.o 26. et 28. in 2. in 2. Bar. [illegible] n.o 77. et [illegible] opin. [illegible] n.o 43. [illegible] prohibitio [illegible] prohibit. [illegible] magis [illegible] itaque [illegible] vassalli alienari [illegible] [illegible] nullius momenti sit, quasi [illegible] sed administrator Princeps [illegible] Princeps [illegible] successioni [illegible] feud. [illegible] [illegible] subditos, Princeps [illegible] 24. in [illegible] est [illegible] macula Bar. [illegible]

at [illegible] subdito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
com. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] subdito
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et com. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Bona [illegible] natura [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in. L. [illegible] [illegible]
[illegible] et uxor.
[illegible] L. 1. n.º 13. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in. L. [illegible] lib. [illegible] ut [illegible]
[illegible] in. L. 2. in [illegible] n.º 28. [illegible]
[illegible] in [illegible] 5. 1.º [illegible]
[illegible]

Vassall[illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible]
feudo. c. 1. [illegible] vassall [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] n.º 30.
401. n.º 35 vol. 5. et [illegible]

[illegible] [illegible] masculus [illegible]
[illegible]
cons. 401. n.º 1. vol. 5.

Lau[illegible] [illegible] cons. 6. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] satisfact[illegible] bona [illegible] existentia in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 1437. 21. Aprilis cas. 34.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cons. 30. l. 1. [illegible] vol. [illegible]
2. 3. [illegible] vol. [illegible] [illegible]
feud.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Si u° feudu nō sit in ꝓpria natura, sed
[illegible] ut [illegible] quantitas pecuniaria aut aliud
onus [illegible] locum [illegible] tam in [illegible]
[illegible] in [illegible] n° 08 [illegible]
[illegible] par. 1 cap. 4 n° 2.

Res ꝓpria nō allodiales [illegible]
Menoch. cōs. 111. n° 50. l° 2. [illegible]
[illegible] ibi n° 52.

Concessio feudi [illegible] ex [illegible] in inuestitura, nō [illegible]
[illegible] Menoch. cōs. 158. n° 81. l° 2.

Ad hoc ut feudu dicatur deuolutu ad dnu, necessaria [illegible]
[illegible] quotiescumq̄ [illegible] Menoch. cōs.
160. n° 10. l° 2.

Res feudalis cu allodiali permutata tribuit illi naturā suā.
Menoch. cōs. 202. num. 111. l° 3.

Concessio feudi ad liuellu nō [illegible] nassallū in [illegible]
Menoch. cōs. 202. n° 114. l° 3.

De bonis [illegible] ex decr. [illegible] 50. [illegible]
1550. 6. [illegible] 1588. 17. [illegible] nassallus [illegible]
[illegible] 1424. 24. 9bris.

Bona [illegible] subiecta [illegible]
8. n° 37. [illegible] Nouell. [illegible] 5. 2. n°
139. [illegible] 12. 95.

An [illegible] feudu [illegible]
possit [illegible] Papa [illegible] Guid. Pap. decis. 154.

Vassallus nō [illegible] inuestituram [illegible]
feud. [illegible] suo, sed [illegible] Guid.
Pap. decis. 154. [illegible]
[illegible] in iudicio [illegible]

[illegible] nassallo [illegible] inuestiturā [illegible]
Guid. Pap. decis. 168. [illegible] cōs. 28. n° 3. l° 1. ex gl. [illegible] cap.
[illegible] inuestitura.

[illegible] nassallo [illegible] Guid. Pap. decis. 169.
[illegible] cōs. 80. n° 38. l° 1. [illegible] cōs. 58. n° 66. l° 2.

Dns directus nō pt simul petere traditionē et comissu, uid. Pap. decis. 111. et decis. 112. disputat, an ualeat protestatio qd possit utrunq. petere, traditio, et comissu.

Dns sine uoluntate uassalli nō pt ius suu in aliud transferre, uid. decis. 239.

Si uassallus ignoranter alienat feudu, credens ēē allodiu, et quā primu sciuerit et iure paratus sit, comittit. ... emptoris uero dno uelit feudu cedere, a uassallo restitu... ... si uendat, ad priuat. suo dno.

Si uō sciuerit uassallus alienat. nō cadit in comissu, uid. Pap. decis. 305.

Ad hoc ut dns possit agere ad comissu feudi 4.or requirunt. 1o. ... feudi. 2o. ... uel alia ingrati... ex parte uassalli 3o. qd uassallus sit maior 14. annis. 4o. qd uassallus sciat, aut scire debeat, id ēē feudale, uid. Pap. q. 454.

Consuetudo allegata per uassallu cont. dnu, qd sine ipso tamen ... ... explicare uoluerit ... qd contradictu fuerit, et tacuerit ... ... dicit consuetudo ... ... uid. Pap. q. 631 ...

Prohibita ... feudi ... diuisio ... ... Prohibita alienat. ... diuisio.

... bitus alienari, nō ... diuidere. Cepol. cons. 45. ... et Salut. in addit. litt. C.

Pars fundi feudalis ... allodiali succumbit nisi sciat clare, ... feudal. a ab allodiali ... consuetudine, Rol. cons. 82. ... 2. n. 11.

Quod sit feudu ... fidelitas ... Bal. cons. ... 2.

... bona feudalia ... censeant in ... Cepl. cons. 30. n. 9. ...

De custodia castrorum et excubiis an Vassalli teneant erga feudatarios, ...

Feudu feudalis ... sine consensu dni ... ex causa necessitatis alienari ... ... consensu ... ... alienari ... cons ... ... alis aut ... istā ...

Ubi dr alienatio ... feudi ... dno ...

alienandi, dubitatq. ita distinguit Menoch. ibidem n.° 23. vel ne=
cessitas fatali q. fato, et casu evenit, ut cum qs in la=
trones incidit, et redemptionis causa alienandi
ex necessitate nati q. a natura ipsa causaq. ut educandi
liberi et similia dummodo tq. ultra necessitatis causam n.
alienet, qa in eo qd excederet nulla est alienatio.
ex necessitate aute culpabili, ut cum qs in luxu vivendo
oia profudit, et inops factus e, si culpa ad causam or-
dinata processit, animaduertendum e, qd si culpa ordinata
n. processit, succurrendum e in modum tas eleemosinae
et auxilii gratuiti, qd tq. coercuerunt e ut tradit
Menoch. de arb. casu 182. n.° 44. ex necessitate supplici
et pro dotis restitutione seu utilitate inter causa alie=
nandi alias inalienabilia de his vide Menoch. de arb. casu 182.

Modicitas feudi nulla opera p.° at in ann. fructuum ad ita. 2.°
qd homina in eo possit succedere qd vassallus gravan
collectis onerib. ad posuit, qa dns bello ut alia necessitas
permitti, qd ei, a quo feudum tali vocato, alimenta relinquenda
n. sit a illo, feudo qd vassallus privatus tenens ad tenuatq.
Modicitatem aute esse iudicis arbitrio diiudicandam e Menoch.
de arb. l.° 2. casu 214.

Vassallus se in sub. dictus tenuit feudo privandus e Menoch. de
arb. l.° 2. casu 138. prius cuius maritio concedatur dicit,
Rol. cons. 18. n.° 29. l.° 3.

Vassallus n. tenet vocari in ius principis sine venia ad tentan,
dnum aute inferiorem a principe sine venia tenet vocari
Rol. cons. 18. n.° 8. in l.° 2.

Feudum antiquum ut novum an primus discrevit Menoch.
l.° 2. de arb. casu 111. qd si sit controversia inter dnm et
agnatum existentem in poss.e si dns asserat feudum esse
novum, ei incubit onus probandi cum sit poss. vassalli
novum antiquum, cum vero dns sit in poss.e feudi, et vassal-
lus asserat, illud ee antiquum, ei incumbit onus probandi
quando vero nullus vel qs in poss.e eius maris asseratur, ee novum
probatio incubit cui antiquum nomen. et si nihil dicerunt
probat iudex ex suo arbitrio, dicit in summarium eius rule.
ei qui agnatum probabis esse 64. ut genuina qualitate
prorsus probat.

Vassallus nõ tñr se domo l[illegible] suis duos [illegible] co[illegible] nãtu, feudi ligij, Rol. cõs. 44. n.º 13. l.º 2.

Vassallo si suffeudum concedat an dñi primi [illegible] subinfeuda[illegible] tis uassallus sit, Menoch. l.º 2. d arb. casu 200.

Feudatarij phibere posse subditos suos, [illegible] arma, cõsuluit Gaii cõs. 314. ut refert Menoch. d arb. casu 349. n.º 24.

[illegible] linea uassalli dñs directus ex [illegible] [illegible] feudum proximior [illegible] et transuersali proximi posteriori loco [illegible], [illegible] cõs. [illegible] n.º [illegible] l.º 2.

In feudis a[illegible] feudum nõ [illegible] hominis, [illegible] dicitur masculi, et ex linea masculina et a dicto [illegible] esse p[illegible] cõs. 258. n.º 11. l.º 2. [illegible] com[illegible]

Vassalli an cogi possint p feudatarios ad molendum in suis molendinis, et in suis furnis panẽ coquendum, [illegible] in c. postissor par. 2. § 4. n.º 6. [illegible]

Subuassallus [illegible] [illegible] dño mediato et absque supremo inuestituram accepit, Menoch. cõs. 546. n.º [illegible] l.º 6. [illegible] cõtrarium n.º 3.

Sine cõsensu dñi ñt uassallus alienare feudum proximiori et [illegible] mediato [illegible] Rol. cõs. 54. n.º 19 l.º 2.

Vassallus ñt inuito dño feudum renuntiare, et [illegible] ab onere libe: rari [illegible]. d alim [illegible] 23. n.º 3. sed cõtrarium determinat n.º 23.

Dñi nõ posse cogere subditos suos ad molendum in suis molendinis [illegible] alios [illegible] molendina [illegible] Rol. cõs. [illegible] in [illegible] l.º 2. Fallit [illegible] loco [illegible] ad molendinum [illegible] et [illegible] ita qd [illegible] alio [illegible] [illegible] cõs. 22. n.º 23. l.º 2.

Dñs [illegible] feudum [illegible] [illegible] linea [illegible] [illegible] filiabus [illegible] [illegible]

[illegible] dñi renuntiare feudum filio suo, R. l. cõs. 64. l.º 2.

Feudum.

Homagiu[m] differt a fidelitate, qa homagiu[m] est ille actus immedi... cu[m] suis solemnitatib[us] fidelitatis, et illa obligatio praestanda et seruanda et tractu[m] t[em]p[or]is, Rol. co[n]s. 44. n[o]. 8. l[ib]. 2.

... extraneus succedit ... eximior ultimo ... feudo, Rol. co[n]s. 82. n[o]. 36. lib. 2.

... vassallus ... inue[n]iatur ... dno ... subtrahendo iuxta ... feudi sibi ..., Rol. co[n]s. 44. n[o]. 26. l[ib]. 2.

Feudatarius ... cu[m] mero et mixto imperio ... co[n]cedit cu[m] subditis suis, Rol. co[n]s. 83. n[o]. 6. l[ib]. 2.

Vassallus ... mero et mixto imperio ... iuramentu[m] fidelitatis ... immemoriali illud ..., Rol. co[n]s. 53. in fin. l[ib]. 2.

Vassallus ... confirmatione[m] ... co[n]s. 64. n[o]. ... l[ib]. 2.

... confirmationi[s] investitura ... feudu[m] ... reuoluitur ad d[omi]n[u]m ... filijs ..., Rol. co[n]s. 64. n[o]. 21. l[ib]. 2. co[n]s. 40. ... lib. 3. co[n]s. 64. l[ib]. 3.

... vassalli ... aliena ... suo ... alienat ..., Rol. co[n]s. 5. l[ib]. 3.

... quoad alienatione[m] feudi, ... Rol. co[n]s. 10. n[o]. 20. l[ib]. 2. ... Rol. co[n]s. 1. n[o]. 46. l[ib]. 3.

Vassallus ... amicitia[m] cu[m] inimico ... amicitia[m] ... feudu[m] ... Rol. co[n]s. ... n[o]. 80. 83. l[ib]. 3.

... bona ... in tali loco, ... Rol. co[n]s. 2. n[o]. 21 ... l[ib]. 3.

... feudalis, nisi aliis ..., Rol. co[n]s. 2. n[o]. 15. l[ib]. 3.

... in feudo antiquo ... l[ib]. 3. ... succedat ... in primo inuestito ...

ult.º uassallo [illegible] eius [illegible], cons. [illegible] n.º 20. et cons. 53. n.º 9. l.º 3. sed n.º 17. ait, contra [illegible] in [illegible] [illegible] investitus in [illegible] possit succedere [illegible] n[illegible], ad [illegible], nisi faciat [illegible] cons. 44. n.º 7 ad [illegible] l.º 3.

In feudo [illegible] feudatario [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aequales [illegible] ut [illegible] d[illegible] descendentib. omni [illegible] habeat transitum [illegible] suos [illegible], habeat [illegible] ad [illegible] gradum, Rol. cons. 10. n.º 22. l.º 3. [illegible] succedat [illegible] ad 7.[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] cum natura feudor. [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cons. [illegible] n.º [illegible] l.º 3

Vassallus tenet [illegible] dño suo intra annum, et diem a die mortis [illegible] renovationem sui, investiturae à successore, et idem si uas- sallus moriatur, tenetur illius successor intra d[illegible] tempus, alias cadit à iure feudi. Rol. cons. 40. in prin. l.º 3. Quod tamen tempus [illegible] currit uassallo, nisi à die scientiae, ut ibi n.º 5.

Minor 25. annis restituitur in integrum [illegible] [illegible] [illegible] ad petendam renovationem investiturae, Rol. cons. 40. n.º 12. l.º 3.

Ad amissionem feudi [illegible] [illegible] petitam investituram in tempore [illegible] dolus uassalli, Rol. cons. 40. [illegible] l.º 3.

Caducitas feudi ob [illegible] petitam investituram in [illegible] est [illegible], et [illegible] Rol. cons. 40. n.º 18. l.º 3.

Aliud est iuramentum fidelitatis, aliud [illegible], [illegible] feudatario, aliud [illegible] [illegible] feudatario [illegible] dño directo, et qualia sint [illegible] iuramenta, tradit notab. Rol. cons. 52. in princ. l.º 2.

Iuramentum [illegible] [illegible] fidelitatis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible], si consuetudo [illegible] in [illegible] il- lud [illegible], Rol. cons. 52 l.º 3.

Feudatarius [illegible] [illegible] uassallum dñi, tenetur ad illius [illegible] [illegible] [illegible], et ex natura contractus [illegible] [illegible] feudi et [illegible] bona feudalia, [illegible] [illegible], sufficit [illegible] alias [illegible] [illegible] bona feudalia. Si aut uas- sallus [illegible] causa ignorantiae, [illegible] in [illegible] alienus, [illegible] [illegible] Rol. cons. 66. n.º 3. 8. l.º 3.

Feudum.

Tenor investiturae derogat omni naturae feudorum, Rol. cons. 53. n.° 3. l.° 3. et ipsi magis inspicitur, quam feudi natura, idem cons. 84. n.° 3. l.° 4.

Feudum [illegible] concessum, [illegible] et [illegible] Emphiteuticum, Rol. cons. 55. in princ. l.° 3.

Si dominus agit contra vassallum, ut indicet bona feudalia, et [illegible] domino incumbit onus probandi qui [illegible] [illegible] se possidere [illegible], quo probato vassallus privabitur feudo, Rol. cons. [illegible] n.° [illegible] l.° 3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Vassallus [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] omnimoda [illegible] [illegible] [illegible] causis [illegible] [illegible] contra [illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible] 2.° et [illegible] 3.° [illegible], Rol. cons. 15. n.° 15. l.° 3.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] directo offendat [illegible] [illegible] feudum quamvis antiquum [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] agnatis, Rol. cons. 15. n.° 2. l.° 4. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] feudum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] vassallo [illegible] [illegible] l.° 3. [illegible] [illegible] [illegible] contra vassallum [illegible] contumacem n.° 4.

Feudum [illegible] dari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rol. cons. [illegible] in princ. l.° 4.

[illegible] [illegible] [illegible] feudalis [illegible] [illegible] in feudi [illegible] [illegible] Rol. cons. 90 l.° 4. n.° 15

Allodium et feudum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] cons. 17. n.° 195. l.° 3.

[illegible] [illegible] [illegible] bona antiqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] cons. 90 n.° 5. l.° 3. [illegible] antiquo [illegible] [illegible].

Feudum antiquum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cons. 90. n.° 8. l.° 3.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] feudum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non obstat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cons. 144 n.° 6. [illegible] cons. 11.

[illegible] [illegible] [illegible] vassallo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]. [illegible] [illegible].

cessat Regni [illegible] [illegible] ibi notat [illegible] et [illegible] [illegible]
et Zas. de feud. car. x. in. h.

Ubi feudum ad [illegible] tertio devolutum ad agnatos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nova investitura in [illegible] [illegible] [illegible] cons. 144 n.° 6. vers. [illegible] [illegible]

Milites Hierosolymitani non sunt capaces bonorum feudalium, et [illegible] [illegible] [illegible] cons. 23. n.° 39. l.° 1. vol. cons. 110. l.° 2.

Pro feudo ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] titulo, [illegible] [illegible] cedant [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] cons. 2. n.° 185. l.°

Quib. [illegible] libera donatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de feudo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Menoch. cons. 2. l.° 1. q. 4.

Ad [illegible] vassallo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] feudum [illegible] ab alio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immediato, Menoch. cons. 32. l.° 1.

Dns mediatus feudi [illegible] imponere collectas, et taleas [illegible] vassallis sui vassalli, [illegible] possit imponere vassallo immediato [illegible], Menoch. cons. 32. q. 2. l.° 1.

Ad [illegible] dnis immediatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] collectas [illegible] vassallis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] col[-]lectando, Menoch. cons. 32. q. 3. l.° 1.

Feudum alienabile, et hereditarium ex [illegible] clausulis inducatur, et [illegible] dicatur ex pacto, et [illegible], Menoch. cons. 61. l.° 1.

Feudum conditionatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] hereditarium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] proximior [illegible] masculo [illegible] [illegible], Menoch. cons. 65. l.° 1.
[illegible] [illegible] [illegible] cons. 9. l.° 5. dicens, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] feudum [illegible] [illegible] exclud. [illegible] [illegible] Menoch.

Feudum in dubio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Menoch. cons. 104. l.° 1.

De feudo [illegible] [illegible] [illegible] ad liberam dispositionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Menoch. cons. 104. q. 2. l.° 1. [illegible] feudum et [illegible] [illegible] [illegible] cons. 121. l.° 2.

In feudo [illegible] ad alij restitutionem [illegible], vassallus [illegible] fructuum contentis, [illegible] debite restitutio [illegible]. Menoch. cons. 104. q. 3. l.o 1.

Feudatario [illegible] remedium [illegible] ad recuperanda bona feudi sui, Menoch. cons. 104. q. 4. l.o 1.

Sub feudum eiusdem naturae et qualitatis sit oportet, cuius est primum feudum, et ideo si feudum sit [illegible], et sub feudum [illegible] erit. Menoch. cons. 148. l.o 2.

Feudum [illegible] pactionatum et hereditarium [illegible] concessum [illegible] et filijs, ac [illegible], et [illegible] heredibus suis: [illegible] dubium est an mixtum sit [illegible] et filijs, ac [illegible] eligendo inter tales [illegible], Menoch. cons. 158. l.o 2. et cons. 202. n.o 51. 72. l.o 3. facit quandam distinctionem quod sit hereditarium [illegible] ex pacto, et pactionatum, et [illegible].

Primogenitura et [illegible] primogenitura in feudo [illegible] concessionem [illegible] et [illegible] Menoch. cons. 158. q. 2. l.o 2. [illegible] cons. 3. q. 1. l.o 1.

Feudum a [illegible] acquisitum et unum antiquum feudi [illegible] filijs [illegible], et in eo [illegible] primogenitura in [illegible] filiorum, Menoch. cons. 158. q. 3 l.o 2.

Feudum devolutum ad dominum [illegible] et uti tali alij concessum [illegible] linea investiti primi ab [illegible] alij concedi [illegible] [illegible] Menoch. cons. 160. l.o 2.

Feudum novum dicitur [illegible] linea investiti primi [illegible] alij concedit et ex transversalibus [illegible] investiti. Antiquum et dici [illegible] investit. hic dictum [illegible] nobile et antiquum feudum. [illegible] melius [illegible] feudi novum concessum [illegible] antiquum et nobilis mixtum [illegible] ut novum sit antiquum naturae nobilitatis. Menoch. cons. 160. l.o 2. q. 2.

Feudum [illegible] Montisferrati concessum [illegible] Duci Mantuae [illegible] eius uxori [illegible] pacto et [illegible] hereditarium, Menoch. [illegible] cons. 160. l.o 2. [illegible]

et ad om̄s descendentes [illegible], ad ad primogenitum tm̄s. lo maxe dignitatis sit [illegible] Menoch. cōs. 163. l.° 2.

feudum acquisitum marito et uxori, acquisitum dr̄ p dimidia uni, et alteri ita ut uno decedente sine liberis p ius ad decendere alteri accrescat si a [illegible] acquisitum p [illegible], Menoch. cōs. 160. q. 4. l.° 2.

Dr̄ feudo antiquo, avito, et paterno nullo modo pt vassallus disponere uni filiorum plegando, ud alr̄ alienando. Menoch. cōs. 161. l.° 2.

Dr̄ feudo novo pt vassallus disponere, qn̄ hereditarium est, ud mixtum, ud cū qn̄ [illegible] ex pacto, et providentia, sed tn̄ pecunia, et bonaventis acquisitis acquisitum, Menoch. cōs. 161. q. 2. l.° 2.

Dr̄ feudo novo ex pacto, et providentia tm̄s gratis concesso, id pt vassallus disponere, nec disponere tollit [illegible] cōdem, qn̄ feudum novum [illegible] natura est, ut primogenito deferatur, nec simul qn̄ feudum novum est simpliciter ex pacto, et providentia, et [illegible] maniben [illegible] contemplatione tota fuerit concessum, ac [illegible] solius [illegible] filiorum. ad. n. pt uni filiorum ceteris exclusis [illegible] qd si [illegible] [illegible] [illegible] pt [illegible] [illegible] uni [illegible], immo feminam masculis exclusis, Menoch. cōs. 161. l.° 2.

Dr̄ feudo novo ex pacto et providentia concesso, unitum antiquo feudo, pt vassallus disponere [illegible] illud uni filiorum, Menoch. cōs. 161. q. ult. l.° 2.

[illegible] cum [illegible] facta ab Impre nullo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potius donatio quam feudum [illegible], Menoch. cōs. 191. l.° 2. ubi multa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cōs. 202. n.° 25. 23.
[illegible] [illegible] cōs. [illegible] l.° 4.

Princeps nō pt, nec valet in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alienando [illegible] [illegible] in feudum successionis [illegible], Menoch cōs. 191. q. 1. l.° 2.

Feudo concessum pro se, heredibus et successoribus non ita hereditarium, ut ad extraneos etiam heredes transmitti, et utiliq. possit, Menoch. cons. 391. q. 3. lo 2.

Concessio pro se, filiis masculis et in infinitum descendentibus ... Menoch. cons. 191. n.o 76. lo 2.

Bona, quae in investitura feudali ... libera, et allodialia ... Menoch. cons. 191. n.o 81. lo 2. ... 252. lo 3. et ... allodialia, cons. 395. lo 4. ... cons. 205. lo 2.

In ... feudum ... cons. 194. lo 2.

Bona comitatus ... et feudalia ... et nobilia, Menoch. cons. 202. n.o 20. 48. lo 3.

Feudum mixtum ... dissonum in feudum ... Menoch. cons. 202. n.o 51. 12. lo 3. ... illud alienari ... extraneum a familia sua ... cons. 226. 91. lo 3.

Fratres alienantes feudum ... quam maxime ... alienari ... Menoch. cons. 226. n.o 66. 89. 95. 106. 116. lo 3.

In alienatione feudi ... fratres alienantes, ... fratres accipientes, Menoch. cons. 226. n.o 1. 12. lo 3.

... alienatione feudi ... Menoch. cons. 226. n.o 157. lo 3.

Feudum antiquum ex pacto et providentia, si alienatum fuerat cadit in agnatos primum, non autem reuertitur ad dominum directum, Menoch. cons. 226. n.o 202. l.o 3.

Feudum dividi potest quoad iurisdictionis administrationem, et ministerium, indivisa remanente dignitate comitatus, et feudi. Menoch. cons. 298. l.o 3.

Cum feudum pluribus conceditur pro indiviso, intelligitur ut unus alteri premorienti iure non decrescendi succedat in eo, Menoch. cons. 304. l.o 4.

Feudum effectum caducum ob non petitam investituram a successoribus non ideo acquiritur, sed agnatis devolvitur, quando est ex pacto, et providentia, Menoch. cons. 304. n.o 42. l.o 4.

Pro feudo quis non potest petere se continuari in possess. in qua ipse non reperitur, nec adipiscendi remedium competit, nisi de titulo doceatur, quando feudum est annexa causa proprietatis, Menoch. cons. 304. n.o 65. l.o 4.

in feudo concesso sibi pro se, et heredibus ob industriam et expensas, quas in re illa infeudata fecit, cum dicatur res haec patrimonialis et profectitia, non possunt succedere filiae, donec excludantur per statutum, ut continetur in extenuatione statutorum civitatum in Urbe Patauij. Menoch. cons. 309. l.o 4.

Feudum quod alteri fuit subinfeudatum, si non observata legis forma alienetur, devolvitur ad descendentes investiti, et agnatos primum, non autem ad Principem concedentem, Menoch. cons. 338. l.o 4.

Feudum acquisitum pro se, acquisitum est etiam pro filiis, et descendentibus in infinitum, dicitur ex pacto, et providentia, Menoch. cons. 318. l.o 4.

Recognitio in feudum de re allodiali facta ab ignorante, non facit rem feudalem, nec est facta a sciente, Menoch. cons. 318. n.o 58. l.o 4.

In feudo dignitatis succedit descendens a primo acquirente etiam ultra septimum gradum, licet de aliis feudis dubium sit Menoch. cons. 318. l.o 4.

Feudum Castri Ranzani cōcessum olim à Comite Goritię, et postea ab Archiduce Carolo Austrię familię. ... nam ... et ... cum ... cum auctoritate ... alienandi, prout ipsi placuerit ... feudi, et Provincię, dictum feudum ... masculis, et fœminis, masculis tamen ... fœminę admittuntur, ... in concursu cum masculis. Menoch. cons. 391. l. 4.

Feud. ... fœmina ex testamento et masculis exclusis admittatur, ab intestato ... masculis ..., concludit ... cons. 58. l. 2.

Concessio feudi Ranzani ... quo ... paulo ... facta à Principe Carolo Austrię ... Matthię ... summa XXV. aureorum, ut nullis ... masculis, ipsius filiis, et eorum descendentes possint succedere in ... feudo, et in ... alijs feudis ... eius ..., et possessionem ... patris sui dictorum feudorum, intelligit ut filij succedant ... solum in portione patris, sed et in alia port. ... Stephani ... et si ... vellet ... ad restitutionem XXV. aureorum ..., Menoch. cons. 392. l. 4.

Filia fœmina ... ex ... investiturę admittitur ad feudum ordine successiuo masculis ... semel exclusa à masculis ... manet exclusa, ita ut descendens ex ea nec ex persona matris, nec ex propria admitti amplius possit, ... Menoch. cons. 400. l. 4.

Filius ... transactionem à ... factam cum patre suo primogenito ... feudo, in quo pater constituerat primogenituram et ... ad legitimam ... pater ... dispositione ... feudo ... ex pacto, et providentia ... masculis ... alienando ... Menoch. cons. 401. l. 5. ... in feudo Mirandulę, et Concordię ... in Castro S. Martini ... feudum ex pacto et providentia ... quod ... fuit cum ... Mirandulę.

Francum

In concessione feudi facta ... Menoch. cons. 414. n. 7. l. 5.

Institutio facta ... filijs et descendentibus in feudo, ... Menoch. cons. 414. n. 15. l. 5.

... masculi ... ut ad fœminas transire possit, ... masculinam, Menoch. cons. 391. l. 4.

Castrum quod est et dicitur quod patrimoniale, et de demanio Principis cum promissione de eo non concedendo in feudum, nec subijciendo alicui, non potest per successorem Principis concedi in feudum inuitis dominis Castri, et si concedatur, nulla est concessio. Menoch. cons. 426. lib. 5. in oppido Soncini.

Vas iurisdictionis etsi merum et mixtum imperium habeat, non tamen obtinet hoc ius incidendi ligna in nemoribus suorum subditorum. Menoch. cons. 431. lib. 5.

Feudum non dicitur primogeniturae etsi Princeps concedens dixerit, quod diuidi inter plures non possit. Menoch. cons. 439. lib. 5.

Feuda familiae Pallauicinae sunt feuda mere masculina. Menoch. cons. 443. n.o 31. lib. 5. multis rationibus, et concessiones id comprobans.

Quod foeminae succedere non possunt in feudo, non propterea tamen excluduntur filij masculi descendentes ab ipsis foeminis. Menoch. cons. 443. n.o 82. lib. 5.

Feudum Castri Collalti est hereditarium, et de eo testari potest. Menoch. cons. 454. n.o 12. lib. 5.

In feudo nouo concesso pluribus fratribus, et eorum descendentibus, non est locus iuri accrescendi, si unus eorum, uel filius eorum moriatur sine liberis, et ipsa bona applicantur. Menoch. cons. 464. lib. 5. quod in feudo ... [illegible] caducitatis.

Renouatio inuestiturae necessaria non est ubi iuramentum fidelitatis praestitum fuit pro se, et successoribus Principi et eius successoribus. Menoch. cons. 467. n.o 5. lib. 5.

Renouatio inuestiturae, et ob eam non factam caducitatis inductio est de rigore iuris, non de aequitate, et ideo non tenetur in Dominio Venetorum, quo sub eo uasallus non incidit in caducitatem ob omissam hanc renouationem. Menoch. cons. 467. n.o 9. et in princ. lib. 5.

Quod uasallus priuatur feudo ob non petitam renouationem inuestiturae, feudum deuoluitur ad filium, uel agnatos non autem ad Dominum. Menoch. cons. 467. n.o 14. lib. 5.

Frater utrinque coniunctus excludit consanguineum tantum in successione feudi hereditarij. Menoch. cons. 498. lib. 5.

Feudum.

Vassallus licet sit prohibitus alienare, non tamen prohibitus dividere. Capol. cons. 45. l. 2. Salut. in addit. litt. E.

Prohibita divisione feudi, non prohibetur divisio quoad commodum utilitatis. Capol. cons. 45 l. 2. Salut. in addit. litt. 6

Ubi foemina ex testamento succedit, succedit in feudo cum masculis, succedit tamen in defectum masculorum etc. cons. 139. in defectum masculorum illius lineae. Capi. cons. 30. l. 1. ... scat Rol. cons. 84. l. 4.

Si feudum sine consensu domini fuerit in agnatum remotiorem alienatum, dominus directus non potest dicere de nullitate huiusmodi alienationis, cum nihil sua intersit, sed agnatus proximior potest tamquam is, ad quem feudum fuit devolutum. Capol. cons. 27. l. 1.

Foemina extranea ad feudum etiam foemineum non admittitur. Rub. cons. 57. et Rol. cons. 42. l. 4. dicit, quod in feudo hereditario foemina extranea non potest succedere et extraneo, quia duo specialia concurrunt, quod sit foemina, et quod sit extranea.

In feudo hereditario admittitur agnatus, cui nulla fuit delata hereditas vassalli defuncti, et sic habet eum non adiisse quominus heres esset. Rol. cons. 53. l. 3.

Dominus non potest investire tertium de feudo vassalli, qui in exemplo ... ipso investituram non petiit, ipso vassallo prius non citato, et ... declaratione, quod privatus feudo intelligatur. Rol. cons. 18. l. 1.

In feudo novo non succedunt transversales nisi in investitura nominati fuerint, fallit ubi feudum concessum fuisset iure antiquo feudi. Rol. cons. 80. l. 1. cons. 101. l. 3.

In alienatione rei feudalis sufficit consensus domini ex intervallo, Rol. cons. 97. l. 1.

Si dominus feudi sit innuriatus ab aliquo non subdito, illi committi ... crimine, non super. Rol. cons. 16 l. 2.

Tenentur potest cogere vassallos, et feudatarios ad producendum iura et titulos, quos habent de feudis, et suis castris. Rol. cons. 89. l. 2.

Iuramentum fidelitatis præstari debet per Cives Feudatario Regi nostro, et mixtum imperium, si consuetudo sit in Provincia illud præstandi, Rol. cons. 52. l. 3.

Feudum concessum pro se, et quibus dederit alienari potest inrequisito domino Rol. cons. 55. l. 3.

Feudum illicite alienatum devolvitur ad agnatos proximos, non autem ad dominum, Rol. cons. 60. l. 3.

Vassallus non potest facere compromissum de feudo, inrequisito domino, nec in arbitratorem, nec in arbitrum. Rol. cons. 22. l. 4.

In feudo et emphiteutico foemina non potest succedere, Rol. cons. 41. l. 4.

Vassallus regis ex quacunque causa necessitatis potest vendere feudum sine consensu domini, Rol. cons. 56. l. 4.

Quod Bonum feudale possit retrahi ab Agnato facit infrascripta.

[illegible] facit c. § [illegible] 29 per quos fiunt investituræ, ubi Agnatus proximior [illegible] in recuperatione feudi refert pretium emptori, et in c. p.° § [illegible] n.° 2. in vers. secundum [illegible] per illud [illegible] [illegible] [illegible], quod quando [illegible] feudum [illegible] [illegible] Domini filius, et Agnatus etiam vivente Patre admittitur ad [illegible] feudum restituto prius emptori, quod [illegible], [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] sed etiam a Domino per [illegible]. in § p.° § post in fine qualiter olim potest feudum [illegible], quia non potest Dominus tollere his [illegible] [illegible] per [illegible] omnibus [illegible] per p.° [illegible].

[illegible] [illegible] a [illegible] 1586 in c. [illegible] et alias [illegible]

Feudo.

Omnia bona presumuntur libera, et non feudalia, et ita in dubio esse semper iudicandum Menoch. de presump. lib. 3. presump. 71 n. 6. quod procedit, ut procedat pariter in re empta contigua feudali ibi n. x.

Obligatus ad factum puta ad seruiendum per triennium, non ex stillicidio (ad soluendum istud factum, sed soluendo interesse liberatur. l. stipulationes non diuiduntur. uers. Celsus. ff. de uer. oblig. Obligatus uero ad dandum triennium ex stillicidio ad totum solutum ipso iure. l. ubi autem non apparet. §. si. ff. de uer. oblig.

Signatum tamen contra dictum l. ubi et l. § ... quae ... ubi ... facti ... ad factum, et ubi Gl. mag. declarat.

In promissionibus facti quis tenetur non tamen ad factum, si tale iuramentum interueniat, Bernardus coniung. tract. q. 621.

Qui promisit factum alienum et cum iuramento, tenetur istud promissum sibi ... factum, et curatur, ita ut iuxta proprias uires omni diligentia adhibita tractatur, et non ultra. Bidac. in c. quamuis par. 2. §. 5. n. 2. 3. de pact. in 6.

Ex facto uoluntas declaratur. l. si aura. C. de iur. delib. l. Paulus respondit. ff. de rat. hab. Multa denique factum operatur. Maius plus est aliquid facere facto, quam uerbo. c. dilecti de appell. il 2. plus est facere, quam pronuntiare. l. si autem tamen. §. ei, q. ff. de ... c. ad audientiam de appell. facto quis iuri suo renuntiat. c. grauem de offi. deleg. factis mentimur. c. ... causa 22. q. 5. et ipso facto quis contrahit maleficio 43. dist. c. sic uetor uers. quod aliud est. factus quis probatur indist. c. priusquam. factum ... continens 28. dist. c. priusquam. Et factis negamus Deum xi. q. 3. falsus 4. de rat. hab.

c. existimant. M. not. cons. 110. l. 2. in prima.

Aduerte tamen quod uoluntas quae ex facto colligitur tacita ... et ad qualitatem facti restringitur, et limitatur. C. de ... uerbis sit ... et magis ... gl. in clem. ... 4. ... l. non ... de uer. sig. in ... et de ... dilecti il 2. de appell. in uerb. facto.)

Notat et dicit ibidem, quod lex facto uoluntas declaratur, tamen facti, quae ... ... est fortior et magis ... ad ... uoluntatem, quam actum, quae sola patientia ...

Hanc regulam ... declarat Menoch. cons. 110. n. 40. l. 2. ...

Facti ... et ... l. quatenus. ff. de ... iur. facti ... ad ... peculio l. 1. §. 1. ff. quae ... oblig. ... Et ... facti ... l. ... ff. de ... Et ... ab ... et uoluntate

facti: l. bona fidei ff. de acqr. rer. dom. Consuetudo quoque,
et statuta sunt facti, et in facto consistunt c. 1. de constit.
in 6. Contractus est etiam facti. L. consilio in [illegible] ff. de
curat. fur.

Facta non praesumuntur, nisi probentur. L. 1. C. de probat. c. cum in iure de
praesc. et offi. deleg. L. in bello. §. facti ff. de captivis. L. assumptio
ff. de publ. Bal. in rub.
C. de ad num. fi. L. [illegible] §. [illegible]
C. de fid. instrum. Ias. in L. uxori decte. in prin. nº 8.
ff. de leg. 1.
Limita, ut non procedat in his, quae fieri consueverunt, quia tunc
praesumitur, quod ipso quod facta fuerint. L. quod si nolit. §. qui as-
sidua de aedil. edic. Bal. in d. rub. C. de fid. instr.
nº 8. vers. ideo quia non est. Unde licet non praesumatur notarius
esse rogatus, tamen si scripserit manu sua, praesumitur roga-
tus, quia id fieri consuevit, quod non scribant, nisi rogati
Bal. in L. iniuriarum. C. si cert. pet. Mart. de edit. c.
ult. col. lº 2. tit. 12. nº 22. ubi et d. quod factum non
praesumitur, sed si constat de facto, praesumitur solemniter
factum, et quod plura facta non praesumuntur. et tamen ab
initio ut factum praeminatum praesumatur ad evitandum
periurium. c. cum tu de testib.

Quod factum est infectum esse impossibile est. L. unum ex ff. de reg. iur.
L. 1. §. si vir ff. de acqr. poss.
L. in bello. §. facti de capt. Et d. c. in c. si Paulus
§. 1. in fi. in auth. de aequal. dot. Et d. nº in c. si Paulus
32. q. 5. quod illa quae semel est corrupta incorrupta esse
non potest, et licet omnia possit Deus, suscitare tamen corruptam non potest
post ruinam.
Haec autem, quae dicta sunt intelligantur procedere quoad veritatem,
secus quoad fictionem iuris, quae inhaeret legi ex posse quantum ad effectum
iuris. L. ad dubium. C. de lib.
Nec obstat quod dicatur leges non fingere super impossibili. L.
si ad contumd. ff. locati. unum. n. 611. quod non fingit super eo,
quod est impossibile in ordine suo, ut scilicet quod iuniores considerant,
ut filius maior sit patre, sed bene in eo, quod est impossibile in
aliquo casu particulari, sed possibile in genere, fingit
[illegible] quod eo mortuus vivat, non autem quod illi [illegible], sed
quod similis eo vivat [illegible] in L. unum ff. de reg. iur.

Nemo obligatur facere idem quod ab alio receptum est, quod fecerit. L.
nemo idem ff. de reg. iur. L. supra. §. apud, [illegible] ff. de aqu.
pluv. arc.

Quod adversus alios facere tenemur, multo magis adversus nosmetipsos
L. frater a fratre versi. ponit ff. de cond. indeb. et multa iura de
quibus L. cum in eo ff. de trac. L. si negotia ff. mand. ubi gl. l.
autem ff. de adm. tut. L. Paulus ff. si ff. de pign. l. si fideiussor ff.
mand. Contra tamen est notandum quod in generali sermone non
intelligitur excepta persona conferentis L. i. in fi. ff. de usuf. L. ingu.
tio. C. de solut. L. qui insulam in fi. ff. locati c. petitio de iureiur.
et ibi gl. ponit hic orda. Si n. promisero tibi commodare turrim
meam contra quemlibet hominem de mundo et adiecerim iuramentum,
non debet intelligi quod contra me ipsum, neque debet contra superiorem meum,
neque contra Papam accommodare. Dicit hic e contra ispio, ut tenetur
Bart. in repet. L. frater a fratre n°. 24. ff. de cond. ind. Non tamen ha-
bes in repet. L. frater a fratre n°. 24. ff. de cond. ind. Nam ita ha-
bes in repet. L. frater a fratre. dicit quod verba ius superioris intelligit ex-
in c. venientes de iureiur. Ad contra respondet gl. fi. in c. petitio de iureiur.
ceptum. Sed Bart. in d. L. frater n°. 24. melius
★ quod sunt specialia. Sed Bar. in d. L. frater n°. 24. melius
respondet, dicit n. aut obligatio insurgit tacite ex dispo-
sitione legis, vel ex natura rei, et tunc procedunt contra-
ria; aut obligatio venit ex pactione conventionis, et tunc si illa
sit conventio generalis nunquam includit personam loquentis.
Vide in lib. miscell. fol. 70. n°. i.

Id quod legitime factum est durat licet deveniat ad casum, a quo in-
cipere non potuerit. L. in ambiguis §. i. ff. de reg. iur. L. patri
furioso ff. de his qui sunt sui, vel al. iur. Sed quia hec reg.
est valde intricata, distingue, ut per Bar. in L. pluribus
§. et si placeat ff. de uer. oblig. et not. per Dec. in d. L. in
ambiguis §. i. ff. de reg. iur. Aut superveniunt defectus cau-
se efficientis, aut materialis, aut mixte,
scilicet efficientis, aut materialis aut finalis. Si cause efficientis,
vel efficie. et materialis aut finalis. Si cause efficientis,
aut casus superveniens cadit ad eundem effectum, ad quem
tendit primus actus, et non vitiatur, exemplum in §. ex contrario inst. de lig.
aut non tendit ad eundem effectum, et tunc aut est talis actus
qui non vitiaret partium voluntatibus, et non vitiat L. sciendum
§. fi. ff. qui satisd. cog. aut vitiaret de partium voluntatibus,
et vitiat. L. Urbanius §. sed cum duo ff. de fideiuss.
Si est defectus cause effic. ut in persona, aut actus erat
consummatus, et perfectus, aut non, si non erat, vitiatur, si
erat consummatus aut superveniat defectus cum delicto persone,
et vitiatur L. si in metallum ff. de his, qui pro non scrip. hab.
aut sine delicto persone, et non vitiatur L. is cui ff. de testam.
Si est defectus cause materialis quaecumque superveniens vitiat
L. inter stipulantem §. sacram ff. de verb. oblig.
Si est defectus cause mixte i. effic. et materialis aut vera

erat perfecta, et tunc si dispositio respiciat rem per rem, ut in servitutibus, vitiatur dispositio l. si sub una § 1 ff. de verb. oblig. si respiciat personam, ad vitiatur l. damni la 1. § consensum ff. de dam. infect. aut res erat perfecta, et ad vitiatur l. pluribus § et si placeat ff. de verb. oblig. Si de factus autem sit in ca finali omnimodo casus supervenicas, a quo res incipere ad potuit, vitiat l. Uranius § si cui duo ff. de fideiuss. dixit tamen in l. in ambiguis § 1 ff. de reg. iur. ver. tot distorniis dls tradit hanc reg.am de n. quod stante hac reg.a debet intelligi si res esset perfecta per iura sup. allegata; quod si ad erat perfecta, vitiatur, nisi casus supervenientes cadunt ad eundem finem p. § ex eadem inst. de leg. Et quod limitatur, quasi res devenire ad talem casum, quod causa finalis desiueret per d. l. Uranius § ad cui duo ff. de fideiuss.

Facta ad sit iudicanda ab eventu. l. ad an ultra § 1 de neg. gest. l. qui mutuam § sumptus mandati. l. 3 § sufficit ff. de contr. act. tut. Intelligendum autem est ab eventu fortuito, et qui pendet ex voluntate fortuita, sic n. comprobat Gall. ...

Et de hominis factum est ad debet ex alio eventu... l. sancimus C. de adm. tut. l. Barbarius ff. de offic. pt. ... l. 2 ubi gl. not. ff. de ita acting ...

Questio facti, et questio iuris in hoc differunt, quia questio facti est an factum sit, ut ad, ut matrimonium contractum sit, ut ius quaestio ubi iuris, an recte contractum sit, et sic quaestio iuris oritur a questione facti l. si ex plagis § in clivo ff. ad l. Aql. ibi in causa ius positum est, et in l. ut responsum C. de transac. dicit primo exponi debet quemadmodum factum sit, deinde radibimus an iure factum sit, et in iuria. 2.o differunt quia factum positum est in iudicis arbitrio, ius vero ad. iudex n. cognoscit utrum factum sit, quo posita cognito ius certum est l. 1 § calumniatoribus ff. ad Turp. 3.o differunt, quia factum ... dubia l. 3 § idemque ff. de testib. ius autem certum, et

determinatio C. L. ornamentorum ff. de aur. et arg. leg. L. 2.
ff. de iur. et fac. ignor. Menoch. de arb. l. 1. n. 6. q. 14.
Multum autem interest, an q. sit iuris, vel facti q. n. iuris
si sit spiritualis nunquam a iud. laico poterit diffiniri, si
vero facti sit poterit diffiniri Bar. in L. Titia n. 4. ff.
sol. mat. ubi et Alex. n. 6. Bar. in L. si novat.
C. de sacros. Eccl. Ias. in L. quoties. C. de iudic. col. 2.
nam quod aliquis sit spoliatus poss. Ecclesiastica iudex
laicus cognoscit, sed an possessio illa fuerit legitima
et non, quia decisio iuris est, non potest cognoscere Menoch. in
trac. de recup. poss. in 15. remed. n. 211.
An vero Imperator, et iurisconsulti determinent iudicium
q. facti fictionis est. Quidam dicunt quod non p. L. cum sim
q. facti fictionis est. ff. de iudic. L. 3. § idemque ff. de testib. L. lite
termin. § si ff. de iudic. L. 3. § idemque ff. de testib. L. litera
§ ult. ff. de fund. instr. L. mora ff. de usur. alii quod
sic p. L. divus ff. de off. Pres. L. Herennius ff. de reg. iur.
L. si ex plagis § in clivo ff. ad L. Aquil. L. miles §
mulier ff. de adul. Sed tu dic, quod si respondeat, non respondeat
tanquam iurisconsulti, sed tanquam oratores ad quos
spectat facti decisio, vel tanquam medici, et physici
tempora instinantes, ut in L. 1. et in L. septimo ff. de statu hom. Vel dic, quod
edic. L. septimo mense ff. de stat. hom. Vel dic, quod
nunquam respondeant de facto, sed de qualitate facti Soc. in
L. 1. n. 2. C. de edic.

Factum de facto debet de facto revocari, Mass. concl. 38. n. 11.

Factum non dicitur, quod factum non durat, ut carceratus non dicitur
fugisse, si inde natus, Mass. concl. 122. n. 23.

Factum dantis regit praeiudicat accipienti, Sigmond. concl.
139. col. 3. vers. item ad text. ill. gat. L. si tibi ff. de acc.
empti. L. si patri. § si ff. fundum quem. tr. a nit. L. lutius
ff. de aq. pluv. et arcen. L. si quis ff. de tr. regul. Cod. L. Dudi-
tis. C. de pig. et mult. hoc procedit et in datoribus, et accipien-
tium.

Factum contra voluntatem facientis non imputatur ipsi facienti
Mass. concl. 99. n. 2. tex. ben. c. ita al. 32. q. 5.

Quis potest approbari factum, sed improbari qualitatem facti, Sicia.
concl. 54. n. 61. l. 2.

Fructus natis nullus et bonæ fidei possessor suos facit, sed .... neque tempore constituti, et non est, quia si non nascuntur facto, et ope ... possessoris, sed ipsa natura ... sine hominis industria ... fructus vel industriales suos quidem facit, scilicet illos, quos suis operis acquirit. L. fructus ff. de usur.

Fructus natos si non extant, rei vendicatione peti non posse cum ... nec dolo, ... quia tamen ... ... ad cum sine causa, ... bona fide, et quia ex eis locupletatus ... ... possum illud ... ... sine causa L. si et me ... ff. si cert. pet. facit L. nam hoc natura ff. de cond. ind.

An, et quos fructus et fructus veniant officio Iudicis, vide not. ... Gl. in § 2. inst. de off. Iud. in verb. fructibus, et ... nat. ... fructuum ... Ant. in § si quis a non domino inst. de rer. divis.

Ad hoc, ut quis faciat fructus industriales suos sufficit, quod sit possessor bonæ fidei, licet non habeat aliquem titulum gl. in § 2. inst. de off. Iud. in verb. fructibus ibi, nec titulum habeat, ... non ... gl. in § si quis a non domino in verb. ... inst. de rer. divis. arg. L. 4. § post hæc ff. fin. reg.

Fructus pendentes in fundo sunt pars fundi; nam sicut fundus ipse potest vendicari, eadem actione et vendicatione in individuo et tales fructus possunt vendicari, quia dicuntur tales fructus pars, et viscera fundi. L. fructus. ff. de rei vend.

Tam in Iudicio ... quam in particulari ... possessor ... et fructibus consumptis, ... non ... ... Iudicio. § et si hereditas inst. de off. Iud. ... ... quia incipit titubare de iure suo, ... sic efficitur malæ fidei L. ... ... § petitio. § a quo ff. de pet. hered. Ant. in § 3. inst. de off. Iud. in ult. notab.

Si bonæ fidei possessor sit ... fructuum consumptorum, neque sua culpa non perceptorum ... consumpti ... si autem sit malæ fidei ... ... non perceptis sua culpa, et de perceptis, et consumptis. § 3. inst. de off. Iud.

Fructus veniunt et in actione ad exhibendum ... ... Iudicio, veniunt ... officio Iudicis. § si ad exhibendum inst. de off. Iud. L. ... § ... ... ff. de ædil. edic.

De fructib. et eor. divisione vid. not. gl. in l. et ex diverso in gl. mag. ff. de rei vend.

Fructus est ille, q. nascit. et percipit. ex fundo. l. in. si fundi in prin. l. arbor. ff. de usufr. duo aut. requirunt. ad hoc, ut dicat. fructus p.o ut saepius nascat., i. ut videt., semel n. natus non est in fructu l. divortio. § si vir § si fundo. ff. sol. mat. et ideo arbores, q. exsiccat. in fundo sunt in fructu, qa si aliae remittunt. in loco ear. dicunt. renasci. l. agri. ff. de usufr. sed si in integr. arbor. franant., ut difficiat. non est in fructu. l. arbo. ribus de usufr. eadem ratione piscinae, et loca venatoria sunt in fructu, qa nascunt. et renascunt. l. venationem. ff. de usur. de l. in. si fundi. § aucupior. l. usufructuarius. ff. de usufr. pari rone quod nascit., et renascit. ex pecorib. ut lac, lana, et similia sunt in fructu l. in pecudes. ff. de usur. § in pecudes inst. de rer. divis. et hi sunt fructus nales.

2.o requirit. ut aliquid sit in fructu, ut sit deducta expensa facta in agro colendo. l. fructus. ff. sol. mat. Bal. in l. ul. C. de fruct. et [illegible] us. rei iud. dic. qd. si Papa madavit tibi dari centu ex fructib. alicuius beneficij, intelligi debet deductis expensis. hoc aut. fallit in decima solvenda — mis, q. solvend. et de fructib. antequa deducant. expensae, ben. c. et casus in c. non est in fi. ex de decimis Capice in dec. 20. p. tot.

Fructus dupliciter accipi. proprie et improprie. proprie q. renascunt. ex quo ad omnia in fine improprie. ut omnia emolumenta, q. percipiunt. ex quacumque re latiss. vide Menoch. in resp. l. et ex diverso in prin. ff. de rei vend. ad fin et remitto.

Accipit. et pro redditib. seu fructib., q. appellant. fructus civiles, de qb. in l. ul. § Contra C. de iur. dot. l. ul. § ite rumo C. de quadr. praescrip. et aut. fructus civiles, quos Constantinus imp. relaxabat. p. illeg. nonaru, ut in l. i. ut in l. i. 4 Z. [illegible] civil. dispensabant. aut singulis diebus centum xxv. modij frumenti Alc. in aut. eius lib. Cod. in l. i. de frum. urb. Constan.

Appellat. fructuum veniunt et accessiones civiles, et pensiones domor. et naulum navium, et operae servor. l. mercis. ff. de pet. hered. l. ii.

nauis in prin. ff. de rei uend. l. uideamus la i. ff. de usur. Bar.
et ex diuerso. ff. de rei uend. col. i. qui intellig. laic. ad clericis,
qui nota ff. statuta, in quibus [illegible] ad [illegible] sub nomi.
fructuum [illegible] in d. l. mixtis, ubi d. loco fructuum [illegible]
in l. ad [illegible] § ad [illegible] ff. de adil. edic. in l. [illegible] ff. de
usur. gl. in l. i. C. de [illegible] l. x. las. in l. diuortio n. 8. 9.
ff. sol. mat.

Circa fructuum species quot sint uarie fuerunt opin. diui:
sionis doctorum, una fuit gl. in l. et ex diuerso de rei uend.
et Ioann. Coppi in [illegible] de fructib. l. i. tit. 2. cap. 3. alios [illegible]
esse nates, alios industrials. Alia fuit diuisio [illegible]
in q. 224 n. 7. quam probauit [illegible] in coment.
ad [illegible] tom. 3. tit. de fructib. art. 2. gl. i. n. 38.
quadruplices esse fructus, nats, ciuils, industriales, ciui:
les, et accidentales, ut [illegible] clericorum, i. [illegible]
[illegible] multos fructus [illegible] ex [illegible],
ad quam spectant; sed [illegible] diuisio [illegible]
3a fuit diuisio Corras. l. 5. miscell. cap. 9. nats tam [illegible]
et industrials, nats esse, qui [illegible] ex terra quoquo
modo sine cum [illegible] industria, sine sine industria, indus:
triales [illegible] immediate [illegible] ex ipsa industria
[illegible] opin. [illegible] in l. 2. de arb. [illegible]
zio.
4ta fuit diuisio Vocon. l. 2. [illegible] in cap. 4. in prin.
dari tantummodo nates, quos nat. nobis [illegible] ex
ipsa terra [illegible] sine [illegible] industria, et ciuils,
quos nat. [illegible] ex ipsa ciuilis nobis [illegible],
ut usuris, [illegible] domorum et [illegible] [illegible] Vocon. eo. cap.
n. 9. diuidit [illegible] modo, alios nats, alios industrials,
alios ciuils, alios nates et industrials simul.
5ta fuit diuisio [illegible] in l. et ex diuerso. [illegible] Corras.
l. 5. miscell. cap. 9. [illegible] Mod. [illegible] in coment. ad
[illegible] Paris. tit. i. § i. gl. i. n. 33. Couar. uar. resol.
cap. 3. n. 6. alios esse nats, alios industrials, alios
ciuils, et [illegible] [illegible] in [illegible] l. et
ex diuerso q. 4. de rei uend. Nats [illegible]
[illegible] modica [illegible] industria [illegible] nat. ipsa, ut nuces,
poma, [illegible], et [illegible] planta, et colligunt.
industrials [illegible], in quibus nat. a parum, industria [illegible] multum

operatur, sicut n. in quo natura plus operatur, naturali attribuitur; et sic e contra de industria. l. cum fructus de stat. hom. Si vero dubitatur in quos plus operatur natura nec, an industria, relinquitur arbitrio iudicis, ut tradit Menoch. de arb. l.° 2. casu 210. Ciuilis vero fructus est, in quo nulla sola industria operatur lege permittente, ut usurae, nectarum, naulum, et huiusmodi.

Fructus naturalis est poma, syluae, caedua. l. fructus de usur. Bal. in c. cum hac n.° 1. de constit. oliua, et uua. Corn. in cons. 129. n.° 2. l.° 4. Vocon. d.° cap. 41. n.° 12. lana, et lac. Vocon. loco precit. sed in hoc Bar. constituit in l. et ex diuerso, et Bal. de rei uend. auctoritate gl. in § si quis a non domino inst. de rer. diuis. in verbo cura. Menoch. de arb. l.° 2. casu 210. n.° 23.

Fructus industrialis est frumentum, vinum etc. l. fructus de usur. sed de farina dubitatur. Bal. in l. 1. n.° 6. C. de fruct. et lit. exp. dixit, non esse fructum prediorum; sed postea in Rub. eo. tit. se corrigit, dum definit, fructum esse aliquid nascens homine mediante, uel immediate ex terra proueniens. Vinum et est fructus industrialis Bar. in l. et ex diuerso de rei uend. et in cons. 125. n.° 2. Bal. in l. ancillarum n.° 4. C. de fur. Franc. Aret. in cons. 159. n.° 2. post tamen Menoch. in d.° l. et ex diuerso dixit, sic putant esse naturalis, sicut de farina, oliua et communiter inter industriales bx. in l. si eius hoc tit. Bar. in d. l. et ex diuerso et in cons. 125. et in l. nauibus in fin. ad l. falc. Bal. in l. ancillarum n.° 14. C. de fur. Corn. in d.° cons. 129. n.° 2. l.° 4. Menoch. de arb. l.° 2. casu 210. n.° 24.

Ciuilis fructus est pensiones domorum, usurae, naulum, Bar. in d.° l. et ex diuerso n.° 2. Alex. in cons. 180. in fi. l.° 2. Vocon. d.° cap. 41. n.° 14. probari potest l. si nauis de rei uend. dum dicit iure contractus, non contractus est a iure Ciuili probatus, ergo et fructus, probatur tex. l. videamus la 1. de usur. l. ancillarum de hered. petit. et tex. l. cum aut. § ult. de aedil. edic. Alex. in cons. 144. n.° 7. l.° 1. dixit hos fructus iudicari tanquam sint fructus naturales, ut quod dicitur de naturalibus, intelligitur et de his.

Verum fructus dicantur deductis expensis, que fiunt causa fructuum
colligendorum? Bar. in l. fructus nº 6. ff. sol. mat. et ibi
Ias. nº 11. et Bal. in l. i. col. 2. C. de fruct. et lit. exp.
Dixit ergo dña distinguit dispositionem legis a dispositione
hominis, quia dña directa hac regula, fructus non intel-
ligi deductis expensis, que fiunt causa ipsorum colligendorum,
quam probant Bar. et gl. in l. in fundo de rei vend. gl.
in d. ex diuortio inst. de rer. diuis. Bar. in l. cum proponitur
in d. fi. C. de edicto. Felin. in
§. ul. de leg. 3. Bal. in l. rem in fi. C. de edicto. Felin. in
c. ad nostram col. i. de empt. et vend. Probatur autem hec
regula multis iuribus ff. l. fructus sol. mat. l. diuortio
§. impendia eo. tit. l. quod in fructus de usur. l. si a dño
§. ult. de pet. hered. l. fundus 52. fam. hercisc. l. fundi
Trebatiani de usufr. leg. l. i. C. de fruct. et lit. exp.
Et ideo si clericus impetrauerit beneficium a Pontifice
max. certum coronatorum (extat n. regula Cancell. Romane
et ideo exprimendo ualorem beneficij in impetratione) et non
fructus percipiuntur ex ipso beneficio ducentorum coronatorum,
quia tamen tam magna est impensa in ipsis colligendis fru-
ctibus redigitur ad certum coronatorum ualorem, ita Ias. in d.
l. fructus nº 16. sol. mat. Calcan. cons. 120. Boer. q. 44.
nº 24. Soc. iun. cons. 33. nº 7. l. i.   Extenditur autem
hec regula ut locum habeat et quando fructus in genere consistant,
restituendi sunt. Bal. in l. i nº 4. C. de fruct. et lit. exp.
ubi Sal. Alex. in l. diuortio §. ul. ubi Ias. nº 17. sol. mat.
ubi Sal. Alex. in l. diuortio §. ul. ubi Ias. nº 17. sol. mat.
et ibi per tex. l. i. C. de iis, qui ut indig. quem inducit Ias. in d.
l. fructus sol. mat.   Limitatur modo regula, ut non
ueniendicet ubi locum in prestatione decimarum, que soluuntur nulla
impensa deducta gl. in l. si a dño. §. ul. de pet. hered. ubi Bal. quod adhoc uidetur
not. idem Bal. in l. i. col. 2. C. de fruc. et lit. exp. Soc. in capite. in dicis. 20.
l. fructus col. i. sol. mat. ubi Ias. nº 19. ex. tex. in c. pas-
toralis. c. tua nobis. c. non est de decim. Hoc tamen intelligitur
respectu decimarum prediali. quando n. praestantur decime personales ex
comodis et emolumentis que percipiuntur ex negotiatione (quando
n. decima ex mercatura et quacumque negotiatione hic locus non
obseruetur hodie) non intelligitur deductis expensis Bal. et
Soc. locis preci.   Limitatur 2º. in precedenti in legato,
quod alias esset inutile, si deducerentur impensa Bar. et Bal.
in l. heres ac rhet. §. i. de leg. 3. it. in l. fructus nº 18. sol.
mat. per tex. l. q. concubinae. §. q. heres de leg. 3. ubi gl. not.

quod d. sing. Ron. in sing. 156. firm locus caueleat Ias in l.
si res obligata n° x. de leg. i. et pt. qa dicto extensionis sic debet
intelligi, ut aliquid operetur, ne sit inutilis. l. si quis de leg. 3.
3° limitatur, ut locus ad sit, quis designat fructus existentes
in tali fundo Bar. in l. fructus, ubi Ias. n° 20. sol.
mat. cognovit Bal. in l. i n° 12. C. de fruct. et lit. exp. pro
ex l. si fundus de usuf. quod satis probat melius facit l. quotiens
de re colono de usuf.
4° limitatur, ut ad fundat, quis dominus locauit fundum colono,
ut praestaret certam quantitatem fructuum Bar. in l. fructus
n° 4. ubi Ias. n° 13. sol. mat. Bal. in l. i. n° 8. C. de fruct. et
lit. exp. Afflict. in decis. 252. probat late in iuncta lex
l. cum duobus. §. si in conuenda ... socio, et probatum cum lo-
candi, quod sibi colonus teneretur praestare illam quantitatem
fructuum nulla deductione facta.
5° limitatur, ut ad locum, quis praestat gabella Principi,
nos considerant collecta fructuum respectu quantitatis,
ad ualorem Bar. in l. fructus sol. mat. ubi loc. et
Ias. et Ant. Capice. Neapol. in decis. 20. pt. l. si
de r. pro. uenditis de edendo emptore. l. ratio. §. ite ne de leg. 2.
quo locus declarat declaratur ab Ant. Goucan. l. lect.
uariarum cap. 23.

Fructus pendentes dari illi, quod adhuc solo cohaerent l. fructus de r.
uend. l. ul. l. fructus de iis, quae in fraudem cred. ex. et in l.
si seruus com. §. locaui de fur. Bar. in l. filiusfam. 78.
§. i. de verb. oblig. differunt autem pendentes a stantibus in loc.
... opin. ... in l. si pendentes de usuf. quod pendentes
... quod pendent a ramis, ut poma, stantes quod stant,
... ad ... ... et ...
... diuortio ... sol. mat. l. si absit de fur.
...

Fructus pendentes pars fundi dicuntur l. fructus de rei uend.
... non proprie, sed improprie, ut ... ex l. fructus quod dictionum
... ut ... et ... quia fundus est ...
... l. fundus l. fundi de verb. oblig. facit l. in l. fal-
cidia ad l. falcid. Attamen qa pars fundi dicuntur, primorum
augit. l. si quod in Pamphila de leg. 2. Et late et
... pro ... filio in fructibus pendentibus
in fundo, qa sit pars primorum, ut inf. in verb. legitima
verb. legitima filijs ... 3. 61. et quod ... parte in fructibus
pendentibus, ... Ut si ...

Fructus fideicomis.

Fructus

... 7

cstanda ex fructib. q. sit pcips. fructus dr dns partis pprie-
tatis Alex. in l. diuortio § fin. sol. mat. Couar. uar. resol.
lib. i. cap. vi. no. 8. uers. 8. Guid. Pap. in dcis. 283. testat.
in parlamento delphinatus fuisse decisu p hac opin.

Cadit et rone q. nd pt alienari pprietate ut vassallus,
et emphiteota, nd pt et alienare fructus pendentes Rom.
in sing. 626. Cum. in sing. 86. Ias. in l. 3. § ex cons.
no. 65. d acqr. poss.

Cadit et rone si mulier prohibita sit alienari uel
obligari ultra quartam bonorum suorum, nd pt obligari fru-
ctus pendentes, qa sit pars fundi, Loc. Rin. in cons. 93. no.
13. lib. i. sicut et clerici nd possit sine magna solemni-
tate alienari bona eccle. c. sine except. xii. q. 2. et
toto tit. d reb. eccl. nd alien. nd et possit alienare fru-
ctus pendentes ut not. in c. cum in q. i.

Cas. ut Princeps concedit feudum nullam faciens d fructib.
mentionem, ut cas concessisse et eos fructus pendentes
Bal. in l. i. q. 11. d rer. diuis. Ias. in l. cum filius fam.
no. 173. d leg. i.

Declaratur aut hec ratio, ut locum nd habeat in stipulat.
ut manifestus in l. si filius fam. § i. d uer. oblig.
l. nd § i. d act. emp. ratio e dur. qa ppria, et uera
fructus pendentes nd sit pars fundi, sed imppria d. l.
fructus d rei uend. sed in stipulat. ueniunt ea tmi, q.
ppria, et uera sit l. qd asseruauit d uer. oblig. Comes.
in d. l. si filius fam. § i. d uer. oblig.

2o declarat, ut nd pcedat, qn fructus separatim consi-
derantur, qa cu constituunt dna inter pprietatem et fructus
nd sit idem Ias. in l. si fideiussor. § si satisdatum not. 2.
q satisd. cog. Bar. in l. diuortio. § interdum in fi. ubi
Ias. col. al. sol. mat.

Fructus pcepti dnr qn sit separati ab ipso solo et si iaceat
in fundo reddu ipsu dici sunt l. si usufructuarius mess.
qb. mod. usuf. amitt. l. qui et § i d usur. in fi. locum tn.
nd h qn fructus sua sponte ceciderint d. l. si usufructua-
rius. 2o. locum nd h qn alio nomine quam noie usufructua-
rii sit pcepti. nd dnr. n. pcepti Bar. in l. et ex diuerso
no. 3. qd nd e in bonaefidei possessore q h actionem consequ-
endi pcipiendo quocumq. noie l. si fur. d usuf. quam
Bar. sic intelligit in d. l. et ex diuerso. pcepti.

Fructus

Fructus percipiendi ve[niunt], q[uando] restitutio praestari d[ebet] fuerint, id hoc
Percipiendi — clarum est, sed dubitatur an dicantur q[ui] percipi potuerunt a pos=
sessore, an vero a petitore? Et quod iura pugnare videntur ex
diametro, scilicet L. domum C. de rei vend. cum L. si navis ff. eo. tit.
et L. apud Iulianum § i. de leg. i. plures traduntur a doctoribus
mis conciliationes, et hanc vide in lib. meo conciliationum
concil. 2. ubi ad verum hanc sententiam intelligi de iis fructibus
q[ui] percipi potuerunt a petitore, et ibi te remitto.

Quaeritur quos fructus suos faciat bonae fidei possessor? Et p[rim]o loquendo
Quot possessor suos faciat vide tamen f. 43. vers. Possessor 4.or [illegible] — quo ad fructus naturales duos constituit casus p[rimu]s est quando
possessor bonae fidei est iustum titulum, et nulla est dubi=
tatio, quia et nates suos faciat, quam dicit est Bar. in L.
Bonae fidei possessor — et in diverso n[umer]o 5. de rei vend. probatur L. q[ui] scit. § i. de usur.
non. porro et quia dicit acquirere, et facit totum suum id, quod
ex re sua nascitur, L. cum Pomponius § cum scribit il 2.
de rei vend. 2[u]s casus est, quando bonae fidei possessor non
est titulum non habilem, et Bar. in d[ict]a L. et ex diverso
dixit suos non faceret ex L. fructus de usur. sed tamen quia
contrarius textus est de diametro in L. in bonae fidei in prin. de
acqu. rer. dom. ubi dicit bonae fidei possessorem suos facere
non solum industriales, sed omnes. Ad quorum textuum conciliationem
quam multi multa scripserunt remitto te ad lib. meum concil.
concil. 3. ubi refero plures doct. conciliationes ad hos
tex. sed tamen pro conclusione huius membri dicendum est, quod pos=
sessor bonae fidei cum titulo inhabili vel sine tit.o fructus
natos suos facit non absolute, sed donec fundus evincatur,
i. ut eos cum fundo restituere teneatur.
Bonae fidei possessor facit suos fructus industriales, nec tenetur restituere, et si possessor sit [illegible] vide [illegible] cons. 35. n.o 90. lib. 2. — Quo ad industriales u[ero] si tit.m est nulli dubium est, quod suos
facit; si u[ero] tit.o caret, vel inhabilis est, quod nihilominus suos
faciat textus gl. in L. et ex diverso de rei vend. et Bar.
ibi textus comm. sequitur Bal. in cons. 118. Benedictus in pri.
l.o 2. Cur. sen. in cons. 72. col. 3. vers. 2.o edicto [illegible]
l.o 2. Cur. [illegible] sed. fortior tex. d.a L. fructus 2.o ex
L. Ne[ratius] § fundum de rei vind. et melius in L. q[ui] scit
tex. L. bonae fidei de acqu. rer. dom. et L. si usufructuarius q[uo]b. mod. usus fr.
§ in alieno de usur. [illegible]
amit. et § si [illegible] de [illegible] inst. de rer. divis.
Quo ad civiles fructus autem, sine dubio bonae fidei possessor
suos facit Bar. in L. si urbana de cod. ind. Bonus in c.
gravis n.o 13. de rest. spol. fortior tex. d.a L. si urbana, et L.
fructus de usur. L. ex anno de donat. inter vir. et ux. L. si
navis de rei vend. iuncta d.a L. fructus de usur.

Casu quo bonae fidei possessor fructus restituere teneatur, fructus quo
tenuit, et qua act. teneatur? De Bar. in L. et ex diverso
col. 3. de rei vend. dt naturales extantes una cum ipso fundo teneri
restituere. sic et Bal. in L. i. n.o 4. C. de usur. et fruct. leg.
Ioan. Lopus in comment. de fruct. lib. 2. tit. 4. cap. 1. n.o 2.
tex. est in L. fructus de usur. L. certum. C. de rei vend.
Consumptos u.o non teneri d. L. fructus, et facit tex. ro. qua
cum sit de b.r spicilegium, eius intentum liberatur. L. incendium C. si cert. pet.
Manet tamen dubium, an teneatur restituere consumptos, quibus factus
est locupletior et Bar. in d.a L. et ex diverso n.o 6. tenet in effi-
ce locupletior restituere valorem, et actione non rei ven-
dicatione, quod teneatur condictione sine causa, vel iudicis off.o condem-
nari: tenet Bal. in L. ancillae col. pe. C. de fur. Iason in L. Li-
beralis fundum n.o 4. de rei vend. Dec. in L. si ne certi-
tenuis [illegible] si cert. pet. [illegible] d.a L. si me et Titium.
tunc n.o [illegible]. et caput nam vivus, in cuius locum subro-
g.o [illegible] saepe nam [illegible], in cuius locum subro-
[illegible] L. si' cum. de q iniuriarum [illegible] et cavet. [illegible] inst.
de act. L. Imperator, de leg. 2. Atque factus locupletior
ex fructibus consumptis subrogavit valorem, et utili-
tatem illam, quam percepit loco fructuum, pro [illegible] et consi opio.
Sed tamen contrariam opin. probavit Bal. in L. i. n.o 1. C. de us. et fruct.
leg. quod licet sit locupletior factus non teneatur hac ratione,
quia pro rei consumptos non datur rei vendicatio, sed
neque officium iudicis, vel condictio sine causa atque iudicis off.o
quod est mercenarium cessat ipsi fructus consumpti [illegible]
a non dno inst. de rer. divis. q tamen [illegible] facit qui locupletior
de industrialibus. Quis aut dicatur factus locupletior
vide in lib. miscell. fol. 28.

Bonae fidei poss.r fructus industriales consumptos non restituit
quia factus est dns. Bar. in L. et ex diverso n.o 5. de
rei vend. Bal. in L. 2. n.o 4. C. de fruct. et lit. exp. et
Covarr. in c. gravis n.o 29. de rest. spol. [illegible] L. certum C. de
rei vend. q tamen non recte probat cum non distinguat inter
naturales et industriales. [illegible] L. 4. [illegible] post lib. fin.
leg. [illegible] si quis a non dno inst. de rer. divis. [illegible] et hac ratione
ea tenetur ad quaedam [illegible], qua perempta sine culpa sua
liberatur L. incendium C. si cert. pet.
Controversia tamen max.a est, an teneatur eos restituere quat.s
factus est locupletior et Bar. in L. et ex diverso n.o 7.

de rei vend. tradit, hanc conclusionem loquendo ad hoc in hoc casu, late tradit Jas. et bar. in d. l. si me et Titius si cert. pet. Abb. in c. gravis n.° 6. de rest. spol. ubi ait d.t hanc declarationem fundari in summa equitate hoc sen. cons. 261. col. i. n.° 2. et dixit hic in cons. Neapol. ut testatur Affl. dec. 240. n.° 2. obstat aliqu. d. l. si me, et Titius. Sed respondeni pt, quod in hoc casu nulla subest equitas, quod restituantur ei fructus: nam in d. § si quis a. ad dno. inst. de rer. divis. apte statuit, quod hos fructus suos faciat qui cultura, et cura, equum n. est ut q industriam, et curam adhibet eos lucretur per culturam, quod ut est in naturalib., ubi nulla vertitur industria.

2.° obstat a. Bar. pter. l. idem si ne stimatus vers. nam et si fructus de rei vend. cui tamen bar. respondere pt, quod ad loquitur in bone fidei possessore, sed ut in male fidei, quod pt. per ea que bar. Ulp. lib. 16. ad edictum, et coniungendo eum cum l. ad istud, et l. officium et l. nisi co. tit. de rei vend. quod et pariter Ulp. et in iis agitur de male fidei possessore ni p.° et in hoc bar. 2.° respondebat Menoch. in respet. d. l. et in divinsio q. 7. de rei vend. quod in d. l. id. si nominatim ad fruct. de fructib. consumptis ut ad, sed pro extantibus, fruct. quod haeres illos restituere, sed fructus an haeres restituere fructus ipsos pcipit an vero eorum estimationem.

3.° obstat l. in editi in orig. de cod. ind. ubi in restitut. indebiti restituunt. et fructus: hoc tamen a. ad concludit, qua ad distinguit inter nates. et industriales et opera in dubio de natalib. debet intelligi. Contra ce pt ibi intelligi de extantib. cum ad distinguat, an sint consumpti, ut ad. 4.° obstat l. officium de rei vend. iuncta bar. l. sed et si lege § consuluit l. id ueniunt § ibi cos de pet. hered. si in rei vendicat. iudicis officio ex quacumque causa res restituitur, non sufficit vendicanti dicere rem suam esse, sed in petit. hereditatis exprimenda est causa, quia petit hereditatem qui se heres possidere pro herede aut pro possessore ad tradit petit. hered. et sic facilius concedunt in vendic. quam petitio hered. At in petit. hered. veniunt omnes accessiones et fructus quacumque factus est locupletior, quod multo magis in rei vendic. Menoch. tradit d. §. consuluit et § ibi cos ad loquitur de fructib., sed de re ipsa principali quod restitui debet: illud n. dicit debere restitui in casu,

qd ex ea rē i. pretiū, qd succedit loco rei priatis et illa
dictio ex signat causā immediatā l. i. § ex incendio
ff. de incend. ruin. et naufr.
Contrā vero opin. qd nō teneat͡ et quatenus factus e locupletior
restituere pbat Bal. in l. i. nº 3. C. de usur. et fruct. leg.
Ang. et Imol. in l. legat͡. § i. de usucap. Alex. in l. ui nō
metu nº 8. C. qd met. cau. Cur. Jun. in cōs. 28. col. 3.
Ruin. in cōs. 91. col. 2. lib. 5. Add. L. 4. § post litē h. ig.
q. cas tex. de ratiōe fr intelligi, cū nullū ue sibi faciat
ibi de industrialib.; contra nō me minit de fructib. eodē
ibi de industrialib.; et ideo in dubio fit, in nō dicit
qas factus e locupletior. et ideo in dubio fit, iā no dicit
qas factus e locupletior. 2º add. l. quidē
intelligi, qas nō e factus locupletior. 2º add. l. quidē
intelligi, qas nō e factus locupletior et nec ibi ullū ue sibi ors
§ ult. de acqr. rer. dom. sed nec ibi ullū ue sibi ors
locupletior factus e. 3º add. tex. § si qs a nō dño
inst. de rer. divis. q meliꝰ pbat, ue sibi n. fit inactū
cū negatiua negat omnē potentiā Bar. in l. gallus
in princ. nº 4. ff. de lib. et posth. et hac rōe, et ag.
totū hic opin. magis ubi pbari dixit Menoch.
Cum restita delabatur, nō habiturū locū post lit. cōtest.
qa iudicatur male fidei Bar. in l. 2. in pr. C. de fruct.
et lit. exp. Bal. in l. i. nº 12. C. de us. et fruct. leg.
Joan. Copp. in tract. de fruct. lº 2. tit. 4. cap. 5. nº
2. p tex. l. certū. C. de rei uend. l. contra ff. eo. l. 2. C.
de fruct. et lit. exp. § et si hereditas inst. de off. iud.
tam. tñ declar. procedit et qas pinspta. est instantia
post lit. cōtest. Bar. in l. 2. nº 4. C. de fruct. et lit.
exp. et Bal. ibid. nº 5. ratio e, qa p litis cōtest. in=
ducitur mala fides et interrumpit pscriptio. l. cū
notissimi §. sed et si qs. L. ul. C. de pscrip. 30. annor. et post
pinsptā instantiā durat adhuc mala fides. p insta
n. inst. a pimuata et oia specctantia in hunc nō ad cau=
sā, i. d quod e contrarium nō cōtraquitr Bar. in d. l.
2. nº 4. et melius in l. cū lite mortua est. i. ff. iudic. solui.

Quos fructus suos faciat poss. rab initio bonæ fidei et post
malæ fidei. Bar. in l. et ex diuerso nº 9. de rei uend. nō
facit dños inquantes, et industriales, et pon. quo ad
malæ fidei possessore nulla inuenit dña l. certū. C. de rei
uend. Et ideo ibi Bar. cōstituit duos casus, unu qst
mutatione pson. effectū malæ fidei, ut in hered. et suos

Possessor ab initio bonæ fidei, et post malæ fidei.

nō facit. l. quesitū ff. de acqr. rer. dom. alioquī quasi nō mutata bona fide, malae fidei suos facit interim donec possidet, tunc si restituit nō restituit et fructus. ut Bar. sed Menoch. in d. l. et ex diverso q. 8. conciliabat noct. hoc modo bonae fidei possessorē pro eo tpre, quo bona fide possedit, facere fructus suos nec teneri restituere, pro eo u. tpre, quo cepit mala fide possidere, nō facit fructus suos, sed teneri restituere, ut sic singula tempora momenta sint consideranda, glo. in l. q bona fide ff. de acqr. rer. dom. l. bonae fidei §. in contrariū ff. de acqr. rer. dom. Quia tamen ex diametro repugnat. l. q scit. §. ul. ff. de usur. ubi mala fides superveniens nō impedit quo minus fructus suos percipit faciat, donec fuerit evictus et adeo repugnat, ut Zepun. Bar. in §. si qs a nō dno inst. de rer. divis. et Covar. var. resol. lib. 1. cap. 3. n. 6. dicunt conciliari nō posse. Vide conciliationes plures doct. in lib. meo concil. in 4. concil.

Possessor mal. fidei recup.

Possessor malae fidei quos fructus teneatur restituere. dic, quod naturales omnino tenetur. Bar. in l. et ex diverso ff. de rei vind. Biroius in c. gravis n. 34. de rest. spol. Menoch. in trac. de recup. poss. rem. 15. n. 590. et glo. tam l. certū C. de rei vind. et l. q scit in prin. de usur. industriales quoque restituere tenetur Biroius de c. gravis n. 34. Joan. Coppus in comment. de fructibus l. 2. tit. 4. cap. 1. Menoch. de recup. poss. rem. 15. n. 601. ex tex. l. certū C. de rei vind. l. 1. §. ex dic. de vi arm. Quid de certo reditu, ut locat. et dixit in fructibus perceptis ex causa incontinenti, ut Menoch. d. rem. 15. n. 604. probat tex. l. cum hereditas ff. pet. hered. l. si possessor ex hereditate ff. pet. hered. l. ancillarū eod. tit. l. cum aut. §. ult. ff. de edil. edic. nec repugnat. l. fructus nō modo ff. de rei vind. et l. generali ff. de usur. quae loquuntur de percipiendis, nō de perceptis, sicuti ibi dicit contra tamen l. nō percepit qua alia iura repugnant. declarat ei tamen locum in malae fidei possessore q sit titulo vero iniusto, ut nō teneatur restituere quos percipere potuit et nō percepit gl. in l. et ex diverso in fi. ff. de rei vind. quam Bar. ibi dicit com. eam receptam atque Biroius Tiraq. et alii quos commemorat Menoch. de recup. poss. rem. 15. n. 606. ex. l. si fundum C.

de rei vend. a conquirendo ibi a dno etiam; quod tamen aliquis adversus eum repugnat alys textib. Et ideo communiter est, ut placuit Doct. relati a Menoch. d. rem. 15. n.º 606. in prin. pro qua opin. add. tex. l. sed et partus in prin. ff. quod met. cau. l. fructus ad modum de rei vind. 2.º add. tex. not. in l. aut possessor ff. de hered. petit. in fine cum add. l. domum C. de rei vend. l. si navis in fi. eo tit. l. 2. C. de fruct. et lit. exp. quod non loquitur in casu spatii ut vult gl. et Bar. sed absolute, loquitur n. ibi de litigatione et quocumque possessione. 3.º add. tex. in § et si hereditas inst. de off. iud. et ibi ex l. Grana de rei vend. tanto magis aut locum sint hic opin. favore minoris, ut si ipsius pietat, se restitui in integrum adversus contractum celebratum, nam eum ei finali veniunt fructus, quos possessor eius tit.º perc. bona potuit, et non percepit culpa sua gl. in l. patri § ibi in diverso de minor, quam seq. d. Cravetas in cons. 134. Rom. cons. 528. Ias. in l. apud Iulianum § i. de leg. l. Menoch. d.º rem. 15. n.º 601. Declarat 2.º locum non esse in malae fidei possessore qui spatio 30. annorum possidet, quod tamen heredi non praeiudicat obstante lure Carolo c. fin. de praescrip. Menoch. d.º rem. 15. n.º 608. Civiles aut fructus quorum utrumque malae fidei poss.r restituere Abb. in c. gravis de rest. spol. Zal. in cons. 416. l. i. col. 2. factum tale est. alios commemorat Menoch. d.º rem. 15. n.º 625. et tex. l. si navis de rei vend. § fi. et l. si urbana de cond. ind. l. domum C. de rei vind. Extenditur ut ad fructus ad perceptos, quos possessor potuerit percipi Menoch. d.º rem. 15. n.º 626.

Vero possessor ab initio malae fidei, ex post bonae, fructus restituere teneatur? Duos constituunt casus pro quibus possessor ad mutata persona effectus est bonae fidei, ut si a Seio scio non esse dnum fundum emerim, deinde eum emo a Caio existimans illum dnum, quo casu factus sum bonae fidei respectu, si quo fui malae fidei, fructus meos non facio Ant. But. in c. gravis de rest. spol. Soc. in tract. fallent. reg. 250. alios recensit Menoch. de recup. poss. rem. 15. n.º 616. qui l. si fundum C. de rei vind. et l. qui bona § l. de acqr. rer. dom. decidens, singula tempora nominata spectari debere in fructibus lucrandis: Probat et tex. l. non solum § qui malo de usucap. dicitur in usufructu ab usucapione rei principalis ad fructuum acquisitionem, ut passim Iuriscos. facit in l. fructum

Possessor ab initio malae fidei, ex post bonae.

d. acqr. rer. dom. et alibi: 2.s casus e. qn poss.r mutata p̄sona efficitur b. fidei, et tu[n]c bo[n]ae fidei fructus restituend., ut e in h[ere]de, q succedit defuncto. Bar. in d. l. et ex diverso nu. 2. d. rei vind. Affl. decis. 240. n.o 3. alios refert Menoch. d.o rem. 15. n.o 617. p. tex. l. 2. in p.o C. d. fruct. et lit. exp. et q. initiu[m] malae fidei non transit in h[ere]des. l. cu[m] h[ere]s d. diu. et temp. praescr. l. q[ua]ntum d. acqr. rer. dom. ubi d.r pari p[ro]cedit acquiri fructus sua manu, ut aliud opa sua, atq h[ere]s n[on] acquirit illud, qd tenuit malafide ab auctore suo, ita ius acquirit, qu[a]re fructus. ad d. l. h[ere]s eius d. usucap. Sed secus in s[ucces]s[o]re singulari, q malefidei possessori succedit facit fructus suos d[omi]nus ita tradit in c. ꝗ[uonia]m is n.o 38. et ibi ep[iscop]us l. q. Menoch. d.o rem. 15. n.o 620. Ratio e manifesta, qa initiu[m] possessionis n[on] transit in singular[e]m successorem, ut l. in l. si p[ro]. d. partus ans. h[ere]ditas d. public. et tex. auth. malefidei. C. d. long. temp. praescr. ubi semper initiu[m] transit in singularem successorem, qa ex [illegible] Bar. et alii in l. Pomponius. d. cu[m] qs n.o 2. ubi Jas. n.o 18. d. acqr. poss. lege in Clem. de immobilibus, quia aut initiu[m] vitae vali, temp. tradit Ant. in d. ferrum [illegible] d. usucap.

Item ad acquisitionem fructuum requiritur possessio an n.o [illegible] an sufficit cu[m] civili, vel civilis tantu[m]: Bar. in l. et ex diverso n.o 2. d. rei vind. se remittit ad ea q. sc. in l. si ver. d. usufr. in p.o d. rei vind. se [illegible] tex. ad consid. fructus suos n[on] facit Bar. in d. l. si ver. Bal. in l. 2. n.o 4. C. d. fruct. et lit. exp. Soc. sen. in l. 3. d. ex contrario n.o 13. d. acqr. poss. p. tex. d. l. si ver. q tu[m] tex. civilem posse ut in [illegible]. Menoch. in d. l. et ex diverso q. ri. 2.a e contra, civilis possessio sufficit ad acquisitionem fructuum. Bar. in d. l. et ex contrario n.o 34. ubi Soc. Jun. n.o 13. d. acqr. poss. per Jas. in l. 3. d. ex contrario Jas. p. tex. d. l. si ver. cui tu[m] ex. Jas. in d. l. 3. d. ex contrario n.o 34. q. ibi ille poss.r n[on] facie. fructus suos. Primo tamen [illegible] 2.o fundatur hic civil. tex. l. q sunt d. in alieno d. usur. cui [illegible] loco fruit. [illegible] vero in [illegible] Menoch. d. l. et ex diverso q. ri. 3.o p. tex. in d. d. in alieno condemnato q. a pari ibi p[er]ceptat facit fructus suos, et acquiri praedict. sua terra atq civiliter possidens tenui acquirit, qd ipse tenuit acquirit. l. si cui. d. licet d. lib. caus. l. i. d. tenuit d. acqr. poss. 4.o p. hoc modo, difficilius p[ro]cedit usucapio,

Prescriptio, quam fructuum acquisitio, ut in L. sed etsi lege § si uir d. pet. hered. tex. in L. 2 C. si quis rem min. L. bone fidei d. acq. rer. dom. Et qui ciuiliter possidet usucapit, et prescribit L. 3 § ex contrario ubi Ias. nº 22. 32. d. acq. poss. et fructus suos facit

Vtrum fructus ueniant in petitione rei principalis sine libelli formatione? Bal. in L. 1 nº 13. C. d. fruct. et lit. exp. 4º casus distinguit. Primus est quando iudicium est uniuersale, et ueniunt fructus, ut in petitione hereditatis. [illegible] Couarr. in c. grauis nº 51. uers. 3º fallit d. rest. spol. et est ratio quia in uniuersali iudicio fructus augent principalem petitionem L. item ueniunt § fructus d. pet. hered. L. 20 [illegible] C. fam. [illegible] add. [illegible] Bal. tex. L. sed et si lege § ul. d. pet. hered.

fructus suos facit in ad factum in ad bonam fidem pertinet L. bone fidei d. acq. rer. dom. Couarr. uar. resol. lib. 1. cap. 3. nº 1 in prin.

2 casus est quando iudicium est singulare rei restitutorium, ut in rei uendicatione, interdicto unde ui, et ueniunt et fructus ex nomine [illegible] per L. uideamus la 2 § in [illegible] d. usur. uerbum n. restituo plenam est interpretationem. 2º add. tex. L. si in condemnat. § [illegible] uerbum d. [illegible] iur. 3º L. 1 § quod aut d. ui arm. c. grauis d. rest. spol. et [illegible] ratio, quia restitutio est repositio in pristinum statum L. quod si minor d. minor. § restitutio ubi Bar. L. ab [illegible] § sed quod simpliciter ex quo cau. mai. Ias. in L. gallus § et quod si tantum nº 67. d. lib. et post.

3 casus est, quando iudicium est singulare, sed non rei restitutorium, ut in actione ex stipulatu, qua egi ad te, ut prestes fundum a te mihi stipulatum promissum, d. quo in L. uideamus 2 § si actionem, d. usur. et hoc casu dicimus si fructus pendent, satis est, petijsse [illegible] prestanisto esse [illegible] [illegible], quia [illegible] pars fundi [illegible] uulgar. [illegible] tex. L. ul. § ad solum d. ijs, qui in frau. cred. Extendit hic casus et si [illegible] libello, et lite contest. fructus et separati a fundo, sufficit. n. quod tempore petitionis fructus pependerint per d. L. ul. § ad solum cum § seq.

4 casus est quando fructus non sunt pendentes, sed separati a fundo tempore petitionis, non ueniunt in petitione rei, si d. requisitum, quod fructus ipsi petantur Couarr. in d. c. grauis nº 51. add. tex. L. uideamus 2 § si actione d. usur. immo Couarr. loco allegato dicit quod lata sententia super re principali, si fructus amplius peti non possit, quando lata sententia lucrata fructus esse uidentur suo L. iudex [illegible] d. rei uind. add. 2º L. 4. C. d. pos. 3º L. ædiles la 1 § item sciendum d. ædil. edic.

In lata [illegible] condemnatoria rei [illegible] et ad condemnationem fructuum. Bal. in [illegible] C. de fruct. et lit. exp. [illegible] dixit, continere et fructuum restitutionem, [illegible] in cons. 509. arbiter et arbitrator [illegible] fuit l. 5. [illegible] in l. gallus. § et quid si [illegible] nº 68 de lib. et posth. in l. [illegible] § [illegible] nº 25. col. 6. [illegible] nota [illegible] ex 3º de [illegible] in § [illegible] in [illegible] de actio. [illegible] in sing. 17. et 66. [illegible] [illegible] significatione l. [illegible] 2. § in [illegible] de usur. [illegible] ex l. [illegible] condemnat. [illegible] [illegible] seq. [illegible]. Hanc [illegible] Bal. traditionem impugnat Couar. uar. resol. lº 1 cap. 3. nº 12. [illegible] [illegible] [illegible] fructus [illegible] in [illegible] restitutorio distinguitur [illegible] fructus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] fructibus. Sed Menoch. in [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] dixit se [illegible] [illegible] [illegible] fructuum petitio, [illegible] in [illegible] conformis libello l. ut fundus ff. com. diuid. c. licet [illegible] de simon. [illegible] [illegible] ultra [illegible] [illegible] l. ul. C. de [illegible] lib. in fi.

Vide [illegible] Fabr. cons. 34. lº 2.

[illegible] aestimatio [illegible] fructuum [illegible] iuxta ualorem [illegible] aestimatio iuxta eorum ualorem [illegible] iuxta [illegible] [illegible] Menoch. de recup. poss. [illegible] nº 598. in fi.

Ubi fructus [illegible] fructus [illegible] percepti [illegible] et [illegible] petitor [illegible] l. [illegible] § 1. [illegible] at ubi fructus petitor [illegible] et in compensationem [illegible] fructus quos petitor [illegible] l. si fundus de [illegible] oblig. [illegible] in d. l. ratio. § 1. Couar. uar. resol. lº 3. cap. 4. nº 2. [illegible] eadem.

Fructus percepti, et [illegible] quomodo debeant liquidari, [illegible] cons. 510. uol. 2.

Quando maritus facit fructus [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible] cap. 9. [illegible]

Grauatus restituere hereditatem quomodo fructus suos faciat [illegible] [illegible] in [illegible] imputari [illegible] Menoch. de arb. lº 2. casu 256.

Fructus rerum paraphernalium uxoris per maritum percepti si ad contractum contra voluntatem uxoris restituuntur si extant, si consumpti sunt minime, Menoch. decis. 187.

Fructus intelliguntur ad conductis expensis, quas de praediatis loquimur, et quas ab ... ad ... legem stipulantur, Rimin. Sen. cons. 211. n. 2. lib. 2.

Cum fructus consumptorum loco solvenda est aestimatio, illa spectanda est aestimatio iuxta valorem fructuum tempore illorum perceptionis, ut tradit Io. Aran. cons. 38. n. 3. ubi tamen ut docuit Bal. in L. 2. in fi. C. de fruct. et lit. exp. consequentes iuxta tempus consumptionis, Menoch. de recup. poss. rem. [illegible] 15. n. 599.

Fructus extantes, et ex illis quis est locupletior, pariter, Gabr. cons. 164. n. 32. lib. 2.

Qui fructus consumpsit ad commoditates factus locupletior ... et magis communis, Gabr. cons. 35. n. 21. lib. 2. ... probari debet n. 22. 26. 29.

Fructuum beneficij vacantis ... Lucon. decis. 33.

Fructus percepti per ... ad ... Menoch. cons. 88. lib. 1.

Sententia condemnans ad fructus perceptos ... etsi aliqualiter sit dubia. Et fructus percepti a creditore ... ubi ... sunt ... et unitas, Menoch. cons. 10. lib. 2.

Fructus percepti a ... ex bonis fideicommissi, Menoch. cons. 183. n. 3. lib. 2. cons. 293. n. 21. lib. 3.

Fructus a marito percepti ex bonis paraphernalibus uxoris ... restitui debent tempore soluti matrimonij: si sunt consumpti fit distinctio ... iuxta uxoris restituendi ... industriales ... restituendi ... nisi in quantum maritus factus est locupletior ... uxoris, restituendi ... quam industriales, Menoch. cons. 454. qu... lib. 5.

Utrum per bellum intelligatur facta remissio pensionis emphyteoticae? dic, quod sic, quia quod res emphyteotica fit damnum pertinet ad dominum, non autem ad emphyteotam. l. i. C. de iur. emphy. sed iuris periti sunt: fundus ille, qui laborari non potest per bellum dicitur sine domino, illud n. dicitur deperditum, cuius facultatem habere non possumus. l. si constante §. si uxor. ff. sol. mat. Vide de hoc plenius Ias. in. l. i. C. de iur. emph. n.º 80. et seqq. Gaspar Caball. milleloq. 221.

Utrum emphyteota possit sylvam reducere in vineam? dic, quod non, quia quamvis possit meliorari, non tamen potest cogere de novo facere arg. l. usufructuarius novum. ff. de usufr. et quia mutando eius formam videtur interimere quoque substantiam l. Iulianus. §. si quis rem. ff. ad exhib. Vide Ias. in. l. i. C. de iur. emph. n.º 99.

Emphyteosis est species alienationis, tex. in. §. alienationis Auth. de non alien.

Emphyteota non potest expelli, nisi cessaverit solvere biennio, conductor vero ad perpetuum statim quod cessat potest expelli Ias. in. l. ex hoc iure n.º 42. ff. de iust. et iur.

Utrum publicatis bonis emphyteotae publicetur emphyteosis? Bar. in. l. si pignora. §. si de vectigalib. n.º 6. de dam. inf. ubi Alex. latius n.º 34. si emphyteosis est ecclesiastica redit ad ecclesiam si vero privati non publicatur si sit talis, quod ad extraneos transferri non possit. Vide ibi per eos.

Emphyteota vendens partem emphyteosis illa tantum partem privatur, quam vendidit sine consensu domini, contra alios Ias. in l. fin. q. 13. C. de iur. emph. hoc. ver. in. l. filius fam. §. divi n.º 221. ff. de leg. i.

Emphyteosis quae concedi potest usque ad tertiam generationem tantum, si concedatur in perpetuum ultra, in totum est quia unica est concessio Alex. cons. 143. n.º 3. l.º 1.

Si emphyteota, qui solvit in praesentia domini, recepit a nullius solutionem et recepta solutio valet ius suum non. (Conductio vero si colonus) fol. 61. Castr. in. l. plures apochis n.º 8. C. de fid. instr.

Item in emphyteotico contractus iudicatur. l. 2. C. de rescin. vend. [illegible] in n. 7. Rescissio contractus ex l. 2. [illegible] Bald. in illa q. col. 109. Placet autem [illegible] ibi dicta illa distinctio [illegible] quam refert Castrol. de emphyt. contract. cum [illegible] n. 6. [illegible] loc. [illegible] ut si inspiciatur valor iuris emphyteotici et inspiciatur [illegible] valore iuris emphyteotici locum est l. 2. Si vero inspiciatur [illegible] dominio quo ad ... [illegible] locus remediis illius l. 2. C. de rescin. vend. Sic et redimendo ad [illegible] spe[illegible] qui ibi [illegible] hoc rat.

Emphyteuta ad [illegible] soluere canonem, si ad [illegible] tolli. Dec. cons. 58. n. 3. [illegible] vend. Castr. cons. [illegible] alias 105. l. 2 [illegible] Vercel. [illegible] Tar. i. q. 25. n. 7.

Emphyteota qui [illegible] canonis accidisset [illegible] soluit [illegible] alteram partem ad [illegible] incidit in commissum [illegible] toto [illegible] part. Guid. Pap. dec. 174.

Si [illegible] in commissum [illegible] quantum [illegible] petiit suum commissum ad [illegible] illud. Guid. Pap. dec. 412.

Emphyteota tenetur ad requisitionem domini recognoscere totiens quotiens [illegible] obligauerit ad recognitionem. Guid. Pap. dec. q. 411.

Etiam si pupillus [illegible] ad soluendum ad incidit in commissum. Guid. Pap. q. 435.

Si emphyteota incidit in commissum [illegible] ubi [illegible] commissum [illegible] in emphyteuta [illegible] ad [illegible] l. 3. C. [illegible] emphyt. Guid. Pap. q. 438. [illegible] ad constitutionem [illegible] Joan. [illegible] cum qua [illegible] tenetur [illegible] culpa sua [illegible] licentiatus, [illegible] nullus [illegible] emphyt. [illegible] tempore [illegible] Massan.

Si res emphyteotica peruenit ad manus domini directi [illegible] commissum [illegible] obligationes [illegible] emphyteota

impositum si non alio iure ī iure privatiue ꝑ confessione, ut similes ꝓduxat, Guid. Pap. q. 515.

Nullitas contractus, puta quod alienatio dno irrequisito facta sit, non facit incidere emphyteotam in comissum, Guid. Pap. q. 590.

Si emphyteosis est extincta ꝑ quae rationem finitas [illegible] dealiis [illegible] confirmari, et [illegible] facili [illegible] impetrari, et fit eis iniuria si non fiat ipsis confirmatio [illegible] et ideo [illegible] appellare de iure [illegible] ad superiorem, ut cogat quod confirmatio fiat, Capol. cons. 47. n° 4. l° 2. Salue ibi in addit. lit. A.

[illegible] finito [illegible] locatus [illegible] emphyteotica [illegible] pro auctoritate et [illegible] facto absque ulla partis citatione ingredi [illegible] emphyteotica, Ludou. dec. 1. 17. n° 8.

Emphyteota [illegible] alium emphyteotam alienare rem emphyteoticam Maced. [illegible] 23. n° 6.

Emphyteota, et colonus [illegible] in re locata, Alex. cons. 187. n° 10. lib. 2.

Emphyteota, et conductor [illegible] dno [illegible] [illegible] omnia [illegible] in locata [illegible] de locat. par. ul. Cons. [illegible] 46. fol. [illegible] Specul. de locat. [illegible] cons. 508. l° 4. [illegible] Alb. de [illegible] et [illegible]

Si solutio fiat [illegible] libelli ꝑ [illegible] emphyteosis, [illegible] cons. 116. n° 2.

Emphyteota non cadit a iure suo ob non solutionem canonis, si [illegible] non [illegible] in [illegible] non maiori quantitate, [illegible] ipso iure [illegible] Cabal. [illegible] 222.

Emphyteota non [illegible] non accipere [illegible] [illegible] alienationi [illegible] non [illegible] Gabr. cons. 47. n° 11. l° 1.

Emphyteosis.

[illegible] [illegible] ab emphyteota sine [illegible] ubi [illegible] caducitatis, Rol. cons. 81. n.° 32. l.° 1.

Non [illegible] a quocumque soluatur, ut res non incidat in comissum, Alex. cons. 72. n.° 8. l.° 1.

Emphyteuta non incidit in comissum ob alienationem factam quas apposuit clausulas, saluo iure domini, ubi etc. quas ei tra[illegible] [illegible], sed [illegible] contentus [illegible] poss. tradendo, Menoch. cons. 38. l.° 1.
Contrarium in hoc 2do dicto Rol. cons. 51. l.° 2.

Prelatus [illegible] in emphyteosim [illegible] nouo emphyteote, [illegible] [illegible] [illegible] culpa prioris emphyteote, quas [illegible] solita [illegible] et [illegible], et quod multi anni lapsi sint, et [illegible] quod [illegible] [illegible], et primus emphyteuta, Menoch. cons. 79. l.° 1.

Una [illegible] expressa in una parte contractus emphyteosis, [illegible] [illegible] in alia parte, Menoch. cons. 111. l.° 2. cum multis, ~~aliis~~ et doctis [illegible].

Emphyteosis accepta [illegible], et filiis [illegible] et [illegible] foeminas, [illegible] foeminae [illegible] [illegible] quas ecclesiastica emphyteosis [illegible]. Menoch. cons. 111. n.° 51. l.° 2.

[illegible] [illegible] emphyteosim [illegible] [illegible] alienandi potestas, Menoch. cons. 111. n.° 65. l.° 2.

[illegible] emphyteosis, facta a Prelato cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Prelato, [illegible] [illegible] [illegible] utilitate certa, [illegible], [illegible] minus [illegible] sub [illegible], [illegible] utilis certe [illegible]. Menoch. cons. 114. l.° 2.

Emphyteosis ecclesiastica uenit [illegible] [illegible] bonorum [illegible] [illegible] in [illegible] bonis [illegible], et [illegible] emphyteosis [illegible], Menoch. cons. 129. l.° 2.

Emphyteuta [illegible], [illegible] ab emphyteosi [illegible] [illegible] in [illegible], et ubi male [illegible] in [illegible], Menoch. cons. 312. l.° 4. [illegible] multa [illegible], [illegible] emphyteosis, [illegible] contractus [illegible]. [illegible] in cons. 460. l.° 5.

Res̄ia emphyteutica ob canonē nō solutū, et ob paritā li-
nea descendentiū, incidunt in comissū, et devoluunt
ad directū dnūm, et vendicari posse a quocūq; pos=
sessore et a fisco, Merocē. cōs. 409. l.º 5. n.º

Emphyteusis nō locatio dr̄ cōtractus, q sit pp̄etuus, et
in quo pensio nō correspōdet fructibus, nō obstant' q̄d
in instrumento locatio fuerit appellatus, Merocē. cōs.
444. l.º 5.

Laicus succedens ecclīæ, quoad bonis emphyteuticis pcipere
poterat laudemia, et et ipsi pcipi, lz ex psona sua
nō possit, Merocē. cōs. 444. n.º 17. l.º 5.

Emphyteusis ecclesiastica cōcessa p se, et filijs masculis
nō devolvit ad feminas, sed masculis dificientib; re-
dit ad ecclīā. Cepl. cōs. xi. l.º 1.

Emphyteuta alienans partē emphyteusis cadit a toto,
Cepl. cōs. 139. l.º 1. Rol. cōs. 17. l.º 2.

De duob; investitis de emphyteusi, uno a procuratore ad
cōstituto priori tempore, altero a dn̄o ad reali tra-
ditione, primus pferendus, Cepl. cōs. 147. l.º 1.

Dns directus emphyteusis post declaratā caducitatem
recipiens canones pteritos, nō dr̄ renunciari caduci=
tati Cepl. cōs. 222. l.º 2.

Emphyteuta tenet reficere furnū, et domū, si ruat,
et ad sūs magnas expensas, Natta cōs. 377. l.º 2.

Venditio de re emphyteotica facta, si dns cōtradicat, est
nulla, et nullius valoris Editione nō purificata, Rol.
cōs. 62. l.º 4.

Ex cõtractu innoīato ad q̃ agere ille, q ad impleuit cõtra:
ctū ex parte sua. l. natis. §. 1. ff. de praescrip. verb. l. ex placito
C. de rer. permut. Bar. in l. 1. n°. 1. C. de pac. secus est in stipu:
latione ex qua q̃s a[gere] potest [illegible] ad impleuit, tacite ā im:
plendū eo modo quo [illegible], sed in [prae]standa cautione. l. cum proponas
2. C. de pac. l. cum precib. C. de rer. permut. ratione diuersitatis
quam ponit Bal. refert Dec. in l. 1. n°. 33. C. de pac. quia in cõ-
tractib. nõiatis statim nata est actio, ex ueritate cõ-
tractus inducitur, ideo facilius est effectus. In cõtractib. uero
inoīatis actio nata non est antequam [illegible] impleat cõtra:
ctus ex parte sua. gl. not. in l. 1. in fi. gl. mag. C. de
pact.

Cõtractus innoīati [illegible] nominatos, [illegible]
[illegible], Vide sup. in verb. cõtractus uers. Cõtractus innoīatis
fol. 49.

In cõtractib. innoīatis oblatio et consignatio [illegible] in impli:
[illegible] gl. not. in uerb. facias in fi. in l. [illegible]
§. 1. de pact.

Poena ob adiectionem contractui contra bonos mores, et si adiecta fuerit nihil valet l. stipulatio hoc modo concepta ff. de verb. oblig.

Quod poenae nomine solutum est amplius non repetitur l. quod a quoquam ff. de reg. iur. l. id quod ff. de solut. poenae in ... in l. si pignore in prin. ff. de pign. actio. Et si ... pignus suo creditori et fuisti act. ... fuit condemnatus quinque an debitor id quod praestitit imputandum sit, et decidit, quod non. Quia ei non debet restitui. Hoc autem verum est, et procedit in foro contentioso, sed non in foro conscientiae, in quo non potest retinere poena ut not. in c. fraternitas gl. 12. q. 2. sed dicit. in d. l. quod a quoquam ff. de reg. iur. dicit quod si iniusta poena imposita sit retineri potest lex non iniusta obligat tam in foro fori, quam in foro poli gl. in c. quam in ... declarando de constit. gl. 1. quasi non lex esset iniusta, et poena excessiva tunc non obligat, et debet restitui ... ...

Quod nomine poenae relinquitur non dicitur usura, sed poenae nomine relictum toto tit. ff. et C. de his quae poenae nom. Et hoc quasi simpliciter nomine poenae relinquitur id est sua ... ... diminutione temporis, tunc tamen esset usura i. si non debuit solvat tamen singulis mensibus ... in l. cunctos populos in 2. lect. n. 29. C. de sum. trinit. et fid. cath.

Per epistolas missas debitori nec, cuius debitum probari non potest, dicitur praesumptus debitor ad debitum, si eas legerit, et nihil dixerit. quo casu examinatis duobus testibus, qui viderint legere, et nihil dicere contra lite ad solutionem condemnabitur. l. filiusfam. ff. ad Maced. Ripa in l. admonendi n.º 125. ff. de iureiur.

Ex epistola absenti missa, quam legerit, et nihil dixerit, praesumitur debitor. l. filiusfam. ad Maced. sed contra ff. est praesumptus debitum eius quod ad causam sic relatio sed transactionis nudo tex. in rub. C. de pac. et .ª fi. l. 2. C. de pac.

Epistola commendatitia non obligat scribentem, nisi et commendando aliquid expressum mandauerit. l. si ubi bonus tex. C. quod cum eo.

Epistola quae ab absente absenti mittitur, ut comprobata a partibus, quomodo iustificari possit ut plenam fidem faciat. Alij uolunt quod iustificetur per testes, qui illum uiderint scribere, alij per comparationem literarum fiat probatio: Alij uolunt ut sufficiat recognosci a testibus qui dicant se cognoscere manum et figuras, ac characteres literarum illius, qui scripsit ita tradit ut Bar. in l. nuda in fi. de donat. Gran. decis. 34. n.º 16. sed omnium melius Soc. sen. in l. si ita scrip. tom. 4. de cond. Auin. cons. 70. uol. 4. n.º 4. Put. decis. 1. et ij. de fid. instr. Cardin. Palco. decis. 112 agebatur et Ant. Aug. Episc. illerd. lib. 3. conr. de fid. instr. decis. 1. inter decis. nuper typis demandatas. Sed materia est latissima sed in contrariam partem Menoch. de arb. iud. casu 114. n.º 24. Mascar. q. 0. de probat. l.º 2. in conclus. Epistola ubi disputat, an epistola sigillata sigillo scribentis licet negata probet contra scribentem.

Continua in Epistola transmissa etiamsi non approbata, si recipiens non contradicat si cia. cons. 19. n.º 82. l.º 3.

Quantum cuiusque interesit in facto non in iure consistit. l. quatenus ff. de reg. iur. difficillimum non est probare quantum interesit mea vel tua hoc non factum fuisse. l. si ff. de [illegible] stip.

Interesse triplex est singulare, commune et ex conventione. [illegible] gl. in l. i. ff. de act. emp. in ver. interest. Interesse singulare consideratur ex eo quod res maior vel minor [illegible] ex eo quod fundus est vicinus [illegible] ff. de minor. [illegible] Interesse commune aestimatur ex l. si cui [illegible] ff. de leg. 2. [illegible] communiter valet l. pretia rerum §. 2. ff. ad l. falc. [illegible] quod res communiter valet [illegible] apponunt interesse ex conventione quod a [illegible] stip. [illegible] ff. de [illegible] probari [illegible] l. in bello §. [illegible] ff. de capt. et postl. revers.

Modus probandi interesse optimus est si petatur [illegible] interesse gl. i. in l. 2. [illegible] ff. de verb. oblig. §. item si [illegible] facto.

Probandi autem interesse difficillimum est et in tali [illegible] debet [illegible] iudex [illegible] aequitatem [illegible] oculos et [illegible] ex circumstantiis probari [illegible] in l. quatenus cuiusque ff. de reg. iur. [illegible] probari [illegible] C. de [illegible] 4. Bar. in l. un. in fi. C. de [illegible] n.o 141. et [illegible] et addit. quod si pars [illegible] probare [illegible] iudex [illegible] officio [illegible] ex officio deputandis [illegible].

Interesse aliud est inaestimabile. l. non est [illegible] §. fi. ff. de reg. iur. et l. i. ff. sol. mat. aliud aestimabile et tunc [illegible] damnum [illegible] l. si sterilis §. cum [illegible] ff. de act. emp. [illegible] est in lucro l. 2. §. fi. ff. de eo quod certo loco. [illegible] affectionis. l. cum servus ff. mandati [illegible] [illegible] l. servus [illegible] ff. de servis [illegible] [illegible] l. libertus [illegible] ff. de bon. libertor. l. i. §. et [illegible] ff. si quid in fraud. patroni. l. si in [illegible] ff. de minor. [illegible] l. si cui fundus in fi. ff. de leg. 2. gl. in l. i. in ver. interesse ff. sol. mat. et latius Bar. in l. un. C. de [illegible] [illegible] co. n.o 8.

Interesse lucri cessantis certum esse debet not. [illegible] in l. ad [illegible] §. [illegible] de officio [illegible] ff. de eo quod certo loco [illegible] l. [illegible] §. si [illegible] in fi. ff. [illegible] in l. [illegible] n.o 8. ff. de off. assess.

Sufficit ab initio interesse [illegible] ex post facto cessit mora et odio culpae, ut dicit L. qui autem § i. ff. si quis caut. L. ubi omnibus § i. ff. de edict.

Cui remittit damnum, et interesse non videtur remittere rem sibi debitam, quae appellatione interesse non venit res mihi debita. Dec. in nub. lect. 2. C. de satisd. § l. eo. quod interest n. 32. Cagnol. in dicta in § fi. et alii doct. cum fuerit consulit Alex. cons. 90. lib. 5. quod est in lib. 2. sub n. [illegible] requirens, quod illi, qui remittit, comprehendit pactum de non petendo expensas, damna, iniurias, et interesse, non videtur exclusus a petitione rei sibi debitae, nec pacto contravenire dicitur.

Ratio quare hodie magis permittatur interesse lucri cessantis in solito negotiari indistincte, quam antiquitus fiebat. L. 3. § fi. de negotiari indistincte, quam antiquitus fiebat. Eo, quod certo loco etc. quod infra ratione 4. poterant tunc usurae usque ad legitimum modum usurarum, ideo lex tollebat et interesse peti posse, quasi esset nimis gravari. L. fi. ff. de pec. et com. rei vend. Sed hodie cum usurae sint odiosae et prohibitae L. i. C. de sum. Trinit. cum ibi not. interesse vero permissum in casibus licitis, ideo mirum si ipsum interesse lucri cessantis pro negotiatore indistincte peti possit, aliis ob moram et culpam debitoris nimium indebite patiatur creditor, si non possit petere usuras, nec interesse. Ita Cagnol. in L. i. n. 36. vers. nec mirum C. de usuris, [illegible] eo, quod dixi.

Interesse lucri cessantis in solito negotiari, et mercari consideratur, [illegible] in solito negotiari [illegible] ita Cagnol. d. L. un. vers. secundo adverte n. 37. quod non recte intelligo cum solitus negotiari [illegible] mercari [illegible]. [illegible] [illegible] in solito negotiari, et mercari consideratur [illegible] [illegible] [illegible] in scholis et in Palatiis et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et consuetudine [illegible] multos [illegible] accumulat [illegible] Cagnol. d. L. un. n. 37. [illegible] [illegible], non [illegible] adverbium [illegible] subdit quod in solito negotiari [illegible] ex huiusmodi lucro, et exercitio [illegible] [illegible], id interesse lucri cessantis a damno [illegible] distat, et [illegible] [illegible] esset cum nimia [illegible] iactura, ideo [illegible] esse [illegible] permissum.

Quid [illegible] debeat petens interesse lucri cessantis [illegible] capitulari et articulari debet, [illegible] [illegible] [illegible] negotiari [illegible] solitus Alex. cons. 141. lib. 5. Dec. cons. 39. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Contraria volunt doct. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cons. [illegible]

[illegible] lucrum c[ess]e n[on] fuisse in contractu [illegible] ut qui habuit tales merces [illegible] manib[us] quas emisse, et tantum lucratus fuisset q[uo]d facere n[on] potuit [illegible] [illegible] [illegible], ut n[on] semper erat solitus negotiari, [illegible] lucratus fuisset cum [illegible] et negotiatores damnum incurrant, et multa int[er] [illegible] et [illegible] solent [illegible] Castr[ensis] [illegible] et alij [illegible] Capr. n.o 41 relati. [illegible] n[on] tanti [illegible] ut Capr. in [illegible] tradit, [illegible] n.o 42 [illegible] sufficienter interesse [illegible], [illegible] fuisse, et [illegible] mercatorem tales conditionis et qualitatis et q[uo]d mercatoris talis conditionis et qualitatis fuit ipsi esse [illegible] lucrari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] singularis et [illegible] ipse lucratus [illegible] fuisse, [illegible] pecunias suas [illegible] potuisse negotiari habuisset, [illegible] hoc sufficienter [illegible] maxime cum in materia interesse suffi[illegible] ciant probationes conjecturales, et ita ait in practica observari, [illegible] [illegible] [illegible] uniformiter [illegible] [illegible] cum [illegible] sit difficilis probationis, [illegible] [illegible] plures mercatores [illegible] [illegible] lucro [illegible] q[uo]d n[on] [illegible] alia[m] opin[ionem] [illegible] illis, quas adducit Capr. ipse. [illegible] probat[ur] ista lucri [illegible] tradit [illegible] [illegible] eam[que] [illegible].

Interesse lucri cessantis n[on] solvi[tur] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et alijs [illegible] ex quo [illegible] in mora [illegible] ad interesse [illegible] [illegible] fuit in mora l. [illegible] l. [illegible] C. de usur. et ita firmat [illegible] in l. un. n.o 45. C. de sent[entiis] [illegible] [illegible] [illegible] ibi dixerit Cur.

[illegible] interesse interesse [illegible] [illegible] mora[m] n[on] solventes [illegible] [illegible] l. un. n.o 45. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] interesse [illegible] [illegible] interesse [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in facto [illegible] [illegible] [illegible] in talib[us] [illegible] et subdit q[uo]d solam [illegible] [illegible] [illegible] consuluisse in [illegible] 55. l.o 2. col. [illegible] [illegible] n[on] discedit ab anteriori sua opin[ione] [illegible] [illegible] [illegible] et addit practicam liquidandi, et taxandi dictum interesse [illegible] n.o 47.

interesse cum [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] l. 2. C. [illegible]

Practica

[illegible] interesse damni emergentis, n[on] [illegible] distinctio int[er] solitum negotiari, et n[on] solitum [illegible] indistincte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] liquidandi, practicam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cartiol. [illegible] n.o 48.

[illegible] veut interesse lucri cessantis debitis et verum est, ita et liceat ab initio pariter stipulari, et taxari quantitatem aliquam pro interesse cogitando ex nunc prout ex tunc tanti interesse [illegible] conditionis, quia talis taxatio inducta est de usuraria pravitate; et ad litteram [illegible] [illegible] [illegible]. Sed tamen [illegible] conditionis, et quantitatem [illegible] est dubio [illegible] [illegible] posse taxari aliquam [illegible] lucri [illegible] arbitrio boni viri, quia est [illegible] [illegible] [illegible] ait Cagn. d. L. un. n.º 51. C. de [illegible], [illegible] quia [illegible] [illegible] suspicio pravitatis usurariae; [illegible] ad [illegible] cedat [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] damni [illegible].

Si in [illegible] probatum est interesse [illegible] [illegible] quamvis interesse [illegible] [illegible] ordinaria, quia in [illegible] liquidatio [illegible] [illegible] [illegible] probatum est interesse, sed [illegible] quantitas ipsius [illegible] [illegible] [illegible] aestimari, et condemnari arg. L. si quid ex [illegible] [illegible] [illegible] leg. 2. Capol. d. L. un. n.º 53. 54. et n.º 142. cum seq. [illegible] interesse indeterminate [illegible] quantitatem illud, [illegible] probabitur n.º 55.

[illegible] in L. un. C. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in casibus [illegible] certam [illegible] naturam, interesse [illegible] excedere duplum dubitatur [illegible] interesse sit illud, quod excedere [illegible] [illegible] an [illegible] conveniens, [illegible] singulare. Et [illegible] [illegible] opin. [illegible] multum ambigant doct. [illegible] singulare [illegible] singulari, [illegible] [illegible] [illegible] Cagn. d. L. un. [illegible] n.º 58. [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] dicat, in incertis autem casibus totum interesse [illegible], [illegible] [illegible] singulari, cum in illis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] dubitatur est quodnam sit illud simplum quod [illegible] ad [illegible]! alij conveniens, alij [illegible] intelligunt, alij [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] est [illegible], [illegible] [illegible] Capol. d. L. un. n.º 57. ut intelligatur de [illegible] ut [illegible] singulare [illegible] in casibus certae naturae [illegible] excedunt [illegible] [illegible] simplum [illegible] debet itaque fieri, cum casus [illegible] duplicatio [illegible] quantitatis, de qua [illegible] intelligitur [illegible].

[illegible] singulare interesse [illegible] excedit duplum [illegible] [illegible], [illegible] fallit in casu L. [illegible] in [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible] in qua [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ob [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quia [illegible] [illegible] singulare interesse ultra duplum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolum, et culpam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et ita Cagn. d. L. un. n.º 65.

dubitatur, utrum in venditionibus quas eveniunt casus evictionis in-
teresse dupplum singulare dupplum conventi excedere possit
gl. in L. i. in gl. ul. ad fi. de act. emp. tenet specialiter esse in
illa actione, ut ad singularem utilitatem interesse non se extendat, cum
alias cum tamen inspiciatur; alij tamen gl. ampliando tenent, quod et
in alijs actionibus considerentur singularem interesse affectionis tamen
et utilitatis simul, ad affectionis tamen est Cagn. d. L. un.
n. 68. ubi tenet, quod regulariter interesse singulare ad ve-
niat, sed tamen quando singularis affectio propter aliquam utilitatem
cadere possit certa rem emptam ut in libro appostillato quod ve-
niat singulare interesse, sed non possit excedere dupplum
conventi.
Quod si aut. os sciatur rem alienam vendiderint, ut putamus
libros alienos quos appostillavi, illosque aliud applicui, ita
quod mea interest in quadruplo illos ad restitui, an isto
casu singulare interesse dupplum conventi excedere possit
Cagn. d. loco n. 69. quod dixerit Cur. tenet, quod quando ven-
ditio facta fuerit scholari, aut doctori, ut excederet
possit, quas venditor venditor potuit excogitare illos ap-
postillatos fore, et inde propter evictionem magnum interesse con-
sequi debere.
Quod aut. dictum fuit, in contractu emptionis, et venditionis
veniunt singulare interesse de precedenti in simplici mora,
non quas sciantur evictio. secus ubi venditor in suis Judicijs
expectant, et in contumacia conventi dupplum adiu-
mentum in hoc iuxta. L. q. restituere de rei vend. Cagn.
d. L. un. n. 10.

In venditionibus cum interesse in totum peti et et quod multum ex-
cedat dupplum precij conventi. Comm. est opin. ut testatur Cagn.
d. L. un. n. 14. C. de sent. q. p. eo.
Quod tamen fallit in casu singularis d. l. Titius § si de act.
emp. propter multa quod ibi concurrebant, ut declarat Cagn.
d. L. un. n. 15. ubi interesse cum non potest excedere dup-
plum conventi.

Quaeritur an assim. multum creuit propter meliorationem ab emptore
facta, an in casu evictionis interesse ultra dupplum
peti possit et Cur. ait non posse. cum emptor sibi consul-
ere potuerit per retentionem meliorationis, quod si non fecit, sibi
imputet et satis. L. habuit dari actionem de interesse usque
ad dupplum p. L. Titius § si cum L. 1. q. de act. emp. et Castr.
in d. l. Titius ait, quod si venditor sciens vendidit rem alienam,
teneatur ad interesse etiam ultra dupplum, sicut emptor potuit
recuperare expensas, sicut non si non ignorans fuerit, ad tantum eas

... tior sibi nō consuluit p̄ revocationē. Sed autē casib⁹ ait Caual. d.ª L. una. nº 71. q̄d tale interesse nō ē singulare, sed cōmune, et in totum petibile.

Promissio debitoris de leuando simplici dicto, ut creditor indemnis quo ad expensas, et interesse ualet, ut p̄ Iaf. in l. ... promissio, uers. Promissa debitoris, fol. 198.

Max ... altercatio int doct. ... quis sit casus L. unic. C. d. ... in illis uerbis: ... omnib⁹ casib⁹ q̄ ... certitudinem ... rei naturā, uel quantitatē, alij a alia dicunt, ... ut ... satis constat q̄d dicere uelint. Caual. in d.ª L. una. nº 19. ... iph, ... omnib⁹ posterabitis. Ut dicamus ... ut in oīb⁹ casib⁹, q certa sit natura, uel quantitas, ... certitud q̄d constat, q̄d statim duplicari possit, et ad ... in duplicando statim possit ... et ... et sic capitur natura ... contractus, ... ipsamet Caua. sub nº 95.

Dubitant et doct. q̄d sit interesse, an scil sit p̄cium rei, ut scil ... interesse commune ... p̄cium rei comunē interesse ... p̄cium singulare interesse singulare, et ... ista opinio tenuit Caua. nº 82. ... illud, q̄d cuius ... interesse ... illud q et ... opinio Bar. nº 10. ... si ... dicat, ... qa ... tradita, et ... q̄d ... quantitatē ... interesse, ... Caua. nº 86.

Habitu autē ... interesse nō solum intrinseci, i. immediati a ... ipsa p̄ ... sed et extrinseci, i. extra rem ex ... aliquo alio accidenti, ut multis ... d ... L. i. L. si uas. ... d ... Caua. d.ª L. una. nº 103. ... multis alijs ... et damnū ... ... considerand ... cst.

Interesse ... ad duplum ... q ex ... contractus ... accipit et ... p̄

et emunde, ita d. con. tenet Cagn. d. L. un. n.o 108. qd procedit etiam qd excedat quadruplum, quae opinio est in foro communis, et iud.o [illegible] locum est, quas absque fraude usurarum apponitur, quae in hoc communiter [illegible] Bal. et Cur. quos sane [illegible] sapit aequitatem, ut [illegible] Cagn. n.o iii. limitatur autem p.a Bal. 1.o ut scilicet interesse conventum totum limitatur ut [illegible] quas a principio fuit taxata quantitas [illegible] si qs simpliciter promiserit damna, et interesse, qualis ista promissio [illegible] esset dispositio iuris communis intelligi debet, ita ut duplum non excedat arg. L. i. C. si qs sub condit. ut leg. tom. plus [illegible] excedat [illegible] Quod et intelligi debet, [illegible] promiserit [illegible] cau. [illegible] iuramento conventionis [illegible] damnis, et interesse simplici, [illegible] valet, ut [illegible] cons. 90. n.o 12. lib. 4. tamen intelligi esse qd [illegible] ita qd non excedat duplum, quae est [illegible] dispositio iuris communis, ita qd [illegible] esse con[illegible] totum [illegible] singulare interesse [illegible] limitatur, ut quantitas taxata sit ut [illegible] debitum, nisi ubi esset suspicio usurarum [illegible] Quas autem dicentes suspicio usurarum, [illegible] qd quae poena est adiecta in effectu [illegible] ut in fraude usurarum [illegible] est adiecta facto, [illegible] debet excedere quadruplum [illegible] casu [illegible] Cagn. d. L. un. n.o 106.

Circa probationem autem d. interesse [illegible] Bar. d. L. un. [illegible] n.o 30. qd interesse conventum probari [illegible] et in hoc nullum est dubium, qa, ut [illegible] L. fi. C. [illegible] Cagn. d. L. un. n.o iij. licet potuisset interesse plus, [illegible] minus [illegible] tamen taxatio certae quantitatis [illegible] transactio [illegible] conventa, cui stari debet [illegible] tamen intelligendum est, nisi [illegible] suspicio usurarum [illegible] [illegible] et liquidandum. [illegible] interesse probari [illegible] partes iuramentum, [illegible] simplici [illegible] conditionis [illegible] conventum fuisset [illegible] illius [illegible] in sol. [illegible] interesse conventum [illegible] quadruplum [illegible] excedere non potest.

[illegible] conventum sit [illegible] minus, [illegible] [illegible] aestimatae, et interesse [illegible] [illegible] aestimatio illius [illegible] probandum sit [illegible] interesse [illegible] L. un. C. [illegible] n.o 10. [illegible] tempus [illegible] conventum [illegible] L. fi. C. [illegible]

[illegible] autem interesse d. Bar. [illegible] qd [illegible] conventum communiter valet, et qd communiter tamen cuiuslibet interesse,

[illegible] et articulari debet, et probari debet duo, primo quod res tunc communiter valebat. 2° quod communiter tunc cuiuslibet [illegible] primus tamen [illegible] ad [illegible], et si secundus ad [illegible], tamen ex hoc [illegible], et vult esse Bar. quod in articulo ponatur de loco publico ubi talia vendi consueverunt. Addunt alii doct. quod testis ad probandum, nisi rationem sui dicti assignaverit [illegible] l. [illegible] C. de testib.

[illegible] aestimatio autem vini, tritici et silig. dicit Cagn. in d. L. un. n. 122. quod talis aestimatio non requiritur, quod id, [illegible] quo [illegible] cadit in capite cuiuslibet [illegible], ideo non requiritur quod [illegible], si non fuit [illegible]. Sed tamen quando [illegible] valorem, et [illegible] aestimatio fundi, et aliarum rerum mobilium quarum valor non ita facile [illegible]. [illegible] d. Cagn. n. 123. quod si [illegible] domus [illegible], ut in casu L. [illegible] [illegible] in princ. non sufficeret probare [illegible] aestimationem, sed necesse esset etiam probare valorem [illegible] [illegible], quorum [illegible] deduci oportet, veluti [illegible], [illegible] et silig. [illegible] Bar. [illegible] illud tex. in L. faciunda ff. [illegible] tamen, quod sufficeret probare [illegible] aestimationem, sed in aestimatione faciunda [illegible] illorum. [illegible] [illegible] aestimationem [illegible] [illegible] ad tempus contractus, [illegible] L. 2. C. de [illegible] ubi [illegible]. Et quod [illegible] communiter [illegible] valebat [illegible] dies ante, et post tempus contractus [illegible] Bar. [illegible] L. un. n. 31. Cagn. n. 124.

[illegible] autem [illegible] instrumenta [illegible] n. 125.

Singulare [illegible] in lite [illegible] in actionibus arbitrariis, et bonae fidei: in [illegible] arbitrariis, stricti iuris, et bonae fidei, si [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] iuramentum in lite [illegible] [illegible]. Idem est si ob aliam causam [illegible]: [illegible] L. si [illegible] C. un. [illegible] tamen [illegible] [illegible], qui [illegible]: quod si [illegible] [illegible], [illegible] ex [illegible], ut nulla ex [illegible], [illegible] [illegible] L. un. ubi [illegible] ibi Cagn. n. [illegible] Bar. in L. in actionibus ff. de in lit. iur.

Quod autem [illegible] in lite [illegible], ut non [illegible] in eo, quod [illegible] [illegible] [illegible]. 2° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. un. C. [illegible].

Interesse autem singulare consistit in dolore uni[us]; et per legitimas probationes probari debet, testesque deponere debent, quod tunc cuiuslibet singulariter interesset, quia erat eiusdem conditionis, cuius erat persona ipsum interesse, non autem sufficit, quod dicant, quod eius tunc interesset, si esset illius conditionis, qua tunc unusquisque deponens de suo singulari interesse: debent etiam testes assignare dicti sui rationem etiam non interrogatus, quia singulare interesse non potest testis in se scire, nisi per causas ipsius causantes, et quas ipsum singulare interesse implicat, et supponit. Propterea singulare interesse non debet considerari per affectionem et personas tale interesse non debet considerari per affectionem, sed ad utilitatem suam singularem. ita Bar. d. l. un. n.o 32. Cagn. n.o 131. cum seqq.

In materia interesse probandi an admittatur iuramentum suppletivum, ut si unus testis sit exceptione maior deposuisset de interesse iuramentum deferendum sit ad supplementum probationis? et Bal. d. l. un. ad fi. tenet, quod non, firma communis sequuti sunt, quia communis est, ut testatur Cagn. ibidem in fi. quem citat Alex. cons. 109. col. fi. l.o 4.

In probatione interesse lucri cessantis probari debet quod si pecuniam habuisset, consuetudinaliter tunc lucratus fuisset; nam si incertum esset, non relevant probatio de solito negotiari. Rol. cons. 35. n.o 13. l.o 1.

Plures casus, in quibus debetur non tantum ad interesse quanti plurimi est in debito tempore, et loco non soluisset, enumerat Plott. in l. si quis. § 4. n.o 67. C. de in lit. iur.

Interesse lucri cessantis et damni emergentis tractat per Crav. cons. 159. Soc. Sen. cons. 88. l.o 4. Dec. cons. 119. et per alios multos, quos congerit Covar. var. resol. l.o 3. cap. 4. in princ. Dec. cons. 39. n.o 4. 5.

Mandatum contra bonos mores non est obligatorium. §. illud inst. de mand.

Mandatum numquam remo cogit. sed susceptum explicandum est. §. mandatum inst. mandati. mandatum n. suscipi voluntatis est, necessitatis consumari. L. in comodato. §. sicut ff. comodati.

In quibus casibus non sufficiat mandatum generale, sed requiratur speciale, vide gl. in §. si inst. de his, per quos agere possumus gl. in L. illud. §. si. ff. de minor. et Ant. fabrus inst. eo n° 2. qui ponit 25. casus speculatiros.

Contra mandatum actis insinuatum nihil potest opponi inst. de tabsd. §. in aut ibi insinuatum, et Ant. sic.

In mandato regulariter uenit dolus, lata culpa, et leuis L. contractus ff. de reg. jur. L. in re mandata. C. mandati L. si procuratorem §. 4. mand. quod intelligitur contra sub bixtam nam; nam si mandatum est, quod requirat exactissimam diligentiam, ut in mandato ad litem, uel in mandato ad aliud, prout est in mandato ad liberandum, uel in mandato ad ... et uenit et leuissima culpa L. a procuratore. C. mand. in mandato uero ut soluat, uel ut ... uenit solum dolus et lata culpa L. si fideiussor. § 1. ff. mand. Hec aut procedunt in act. mandati directa, nam in contraria uenit et leuissima L. si tamen cois. §. quod uero ff. de fur. Bar. in L. quod nemo n° 31. ff. depositi

Mandatum quod uacuum est renuandum. L. diligenter, ff. mand. ad ... Udrocch. cons. 206. n° 2 lib. 3.

... et effectus tribuitur mandanti, et ... exequenti L. ... quicumque ... c. cum aliquis de rescript. in 6. ... L. ... cum ex familia. §. si de fabricenda ... L. cum tamen de uer. oblig. L. pater ex prouincia de ... nam et uirtus causae originali adscribi solet. L. ... quod de conat. L. tutor datus de fideiuss. L. si filius fam. ... C. ad Maced. ... in L. ... de poss. ... Hoc uerum est, quando ille, cui mandatum est ... sub nomine suo, uel mandantis ..., ut ... c. cum aliquis de rescript. in 6. sic limitat Zuccard. in rub. C. q. admitti n° 62.

2° limitatur ut procedat quando mandans ...

ut aliqd faciat. et ad apponit aliquā naturā, i. d quasi abro-
git naturā, aut q̄litatem, mandatū intell.r sm.t stat q̄litatē
ut declaravit, Menoch. in d.a tub. [illegible] 9.9 ad fi.

In mandato qualificato ad certam cosa̅ta, q̄ mandans [illegible]
[illegible] in aliquo [illegible], cuius [illegible] L si procurator [illegible]
[illegible] ff. d cod. ind. nec aliqd [illegible], quo mandans [illegible]
ponit d [illegible] supra Menoch. cos. 296. n.o 9. l.o 3.

Si mandato qualificato p̄ seiū, et patientiā [illegible], tradit Pinel.
in l. 2. par. 2. cap. 1. n.o 18. q eandem docet ā quāplurib,
quos recitat C. d [illegible] vend. quin ind. om̄nino.

Is q ex alterius mandato aliqd comittit si q̄dem alicui iuri subie-
ctus est, ut servus, et filius, in levib tanc̄ p̄p obedientiā
excusatr. L. servus ad in [illegible] ff. d act. et oblig. in gravio-
rib aut n̄ excusatr d.a l. servus, sed mitius tamen punit,
[illegible] [illegible] servos. C. ad L. iuliā d vi publ.
Si aute sit laborator, ut faber, ut alius q conductus sit
ad laborandū sic d mandato conductoris aliqd eor[um] [illegible]
[illegible], puta q alienū [illegible] intraverint, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laboratori sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nuntiatione et ibi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
laborator [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
n.o 1. et 4. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q in facto alieno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laborator
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] facto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] aliqd facit [illegible] excusatr p̄p obedientiā
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. 9
[illegible] [illegible] L. [illegible] [illegible] ff. d [illegible] [illegible]

An mandans aliquid, si ei dicatur ipsi [illegible] [illegible] ni dicat quod si mandatarius cogitur exequi mandatum, mandans [illegible] [illegible] actum Bar. in l. sed si unius [illegible] [illegible] [illegible] iniurijs, et vide ibi plenius [illegible], alias [illegible] aliud [illegible] [illegible] non [illegible] actionem, et [illegible], sed interpretatione, ut [illegible] [illegible] dit Bar. [illegible] [illegible] [illegible] damni [illegible] [illegible] [illegible]

Mandatum finitur morte mandantis, sicut et mandatarij, [illegible] [illegible] [illegible] integra non sit. l. mandatum. C. mand. [illegible] [illegible] [illegible] n.° [illegible] 104. [illegible] lib. [illegible] [illegible] quadrus [illegible] moriatur [illegible] finitur mandatum. Gasp. Caball. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Qui [illegible], et facit aliud [illegible] [illegible] [illegible], et locavit [illegible] [illegible], ut mandatum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illud Castr. [illegible] l. [illegible] in prin. [illegible] l. i. [illegible] magistratu ff. [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Qui [illegible] mandatum gratis cum libera, [illegible] et [illegible], [illegible] alias [illegible] speciale [illegible] [illegible] 103. n.° 10. l.° 5.

Qui iudicis [illegible] aliquid facit excusatur ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 340. quod si [illegible] iudicis mandato [illegible] [illegible], quod alias [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible], [illegible] non [illegible].

Iudex non debet [illegible] a [illegible], et [illegible] [illegible] executiua [illegible] [illegible] [illegible] l. i. C. [illegible] [illegible] [illegible] ubi Bar. et si [illegible] [illegible] alicui quod aliud [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clausula iustificatiua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. [illegible] pupillo [illegible] meminisse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quod obseruat [illegible] Romana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ita dat, quod obseruat [illegible] Romana [illegible] [illegible] meminisse n.° 8. illa aut clausula iustificatiua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] citatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] citationes, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meminisse n.° 4. Castr. n.° 5. [illegible] n.° 8.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clausula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognitionem [illegible]

Mandatum.

Vide an Praeceptum iudicis sequestri alienationis bonorum impediat translationem dominii? Videtur, quia alienatio [illegible] dubitatum est f. 375 [illegible]

Ad esse bonum acceptum [illegible] nuda prohibitione [illegible] ad nudum Praeceptum iudicis [illegible] in l. filiusfam. § divi in fi. [illegible] loc. [illegible] ibi [illegible] in l. filiusfam. § divi [illegible] n.° 216. [illegible] valens [illegible] termini sit pars, ut si Praeceptum iudicis sit in favorem eius; cum [illegible] favori [illegible]

Praeceptum iudicis nudum ex causis, in quibus requiritur causae cognitio adualit, [illegible] cognitione [illegible] factum [illegible] ordine iuris, [illegible] valere [illegible] l. [illegible] Valebit autem in his, in quibus non requiritur d.ta causae cognitio. l. ius alimentorum § [illegible] si non constat ubi [illegible] [illegible] in l. filiusfam. § divi in fi. [illegible] in 2 loc. in fi. [illegible] n.° 218.

Iudicis Praeceptum strictissime intelligitur ita ut non extendatur ultra id quod est expresse [illegible] et si minus sit expressum. l. si pupillorum § si [illegible] [illegible] eorum.

Qui indebitum soluit per errorem, certas in totum, cum id tenere repetere potest, quod ut [illegible] soluit sciens indebitum, non potest repetere, quia praesumitur donatio. l. cuius per errorem, ubi [illegible]. ff. de reg. iur. & l. indebitum. C. de cond. ind. Limitatur ubi [illegible] regula, procedere quando recipiens sciebat recipit indebitum, tunc enim quia concurrit consensus utriusque de donatione. Fallit si recipiens ignoravit, tunc enim non est donatio. Bar. in d. l. i ff. de cond. ind. & l. absenti ff. de donat. licet non sit donatio, repeti nihilominus non potest, quia [illegible] donatio est. in l. si cum in uer. [illegible] ff. de reb. cred. 2º limitatur procedere in his quae sponte dedit, secus si ex necessitate, ut si iuraverit soluere usuras, quae erant indebitae, et sciens soluerit, tamen potest repetere, quia soluisse ex vinculo iuramenti non sponte [illegible] videtur. 3º limitatur, in alia coniectura non obstante, secus ubi alia coniectura est minima [illegible] possit. l. si cum aurum. ff. de solut. in dubio enim non praesumitur donatio. l. cum [illegible]. ff. de op. libert. 4º limitatur procedere in eo, qui sciens soluit indebitum principale, quia tunc videtur donare, non enim cadit alia coniectura: secus vero in illo, qui accessoria soluerit, ut usuras; licet enim indebitae sint, et sciens soluerit, non tamen praesumitur donatio, videtur enim eas soluisse, ut non molestaretur in principali. arg. l. si non sortem. §. si quis falso. ff. de cond. ind. et ibi Bar.

Si amplius soluas, quam [illegible] debitum sit, quasi totum indebitum repetitur, si res soluta esset indiuidua. l. cum amplius. ff. de reg. iur. l. si non sortem. §. sciendum. ff. de cond. ind. secus ubi res esset diuidua, quia repetitur tantum id, quod excedit. d. l. si non sortem. §. [illegible] Vide sup. in uer. datio in solutum t. 10. de his plenius.

Indebitum non soluitur illud dicitur, quod omnino non debetur, sed et si quid per exceptionem perpetuam peti non potest. l. si non sortem. §. indebitum ff. de cond. ind.

Sententia [illegible] facit indebitum haberi pro debito. l. si fideiussor. §. in omnibus. ff. mandati. Alex. in d. l. si [illegible]. §. iulianus in fi. de dam. infec.

Manumissio est datio libertatis, et sic nomen sumpsit a iure gentium. § manumissio inst. de libertinis.

Manumissionem non obstare natalibus eorum restitutio est. § cum autem inst. de ingenuis.

Manumittere in fraudem creditorum non licet. § non tamen inst. qui ex causis manumitt. non lic.

Minori 20 annis manumittere non licet inter vivos, nisi vindicta apud consilium iusta manumissionis approbata fuerit. § eadem tit. eo.

Manumissio non retractatur semel causa manumissionis approbata sive sit vera, sive falsa. § semel autem tit. eo.

Manumissio multis modis procedit, aut n. in sacris ecclesiis in sacros. ecclesiis manumittitur, aut vindicta, tutioribus in sacris. ecclesiis manumittitur, aut vindicta, aut inter amicos, aut per epistolam aut per testamentum, aut per aliam quamlibet ultimam voluntatem inst. tit. de libertinis. § multis autem.

Ius patronatus ei competit qui manumisit, non cuius est servus. § q autem inst. de sing. reb. per fideicom. relic.

Utrum decretum in manumissione dicatur esse mixti imperii. Bar. in l. imperium n.° 22. de iurisd. om. iud. tenuit, esse mixti imperii, et cum Bar. com. testatur Cur. iun. ibi n.° 114. Vallas. n.° 240. esse solius iurisdictionis tenuit longauall. ibidem n.° 124. Menoch. autem in resp. d. L. imperium q. 22. fuit in nova opin. quod scilicet ut simplicis potestatis, per L. ul. C. de vind. lib. ubi dicit quod hoc ius dandi est conpositum n. ius. facultas inter l. apud iulianum § si quis alicui de leg. l. bre. in l. emancipata n.° ii. C. q admitti est d. quod non sit esse mixti imperii, quasi nec actu, nec habitu inest aliqua coercitio. sine qua mixtum imperium dici non potest, non partibus absentibus, et consentientibus hoc decretum inter ponitur. nec iurisdictionis est. quasi nullum ius est inter partes est ratio d. L. ul. C. de vind. lib. quas per n. adducebat longauall. dicit quod magistratum, cum civitatum, ipsis est ius simpliciter n. intelligitur, quod, credens et narrans in primo nob. non rationi, Menoch. et legis restrictiuam, i. quod hoc, n. se. nocuit unum ...

Assessorib. et oib. illis, qui salario conduxerit, mortuo illo, cui assidebant, et seruiebant, quamuis tempore officii non sit finitum, nihil salarii pro residuo tem. debetur, dummodo non locauerint operas suas alij, etc. [illegible] in L. diem, functo ff. de off. assess. si uero cum alijs se locauerint, non debetur eis salarium, rationem assignat ibi Bar. n.° 1. in fi. quia in p.° casu licet finxit, eos seruire [illegible], quia per eos non stat, quominus seruiant, in 2.° p.° casu hoc esse non potest, quia cum duob. eod. tem. seruire non possunt, cum sint officia incompatibilia, lex non fingit [illegible] impossibili. L. q. ao [illegible] ff. locati. i. [illegible] seruiendis [illegible] non fingit, eos esse seruire [illegible] [illegible] et alia [illegible] non, quia in 2.° casu per eos stat quominus seruiant in [illegible], quia in 2.° casu p.° hoc tamen ibidem n.° 1. [illegible] eadem ratione, quia id impossibilitatis, [illegible] impedimi., ne eos duob. eod. tem. seruire possit, [illegible] et impedim. [illegible] mortem [illegible] seruire [illegible], quia mors oia soluit. 6. [illegible] Auct. [illegible] assignat [illegible] alia ratione, hoc est [illegible], [illegible] n. alteri se locauerint non [illegible] eorum amplius, quod tamen in p.° casu eorum [illegible], cum per eos [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] Bar. et Alex. bono [illegible] illud [illegible] q. [illegible] fictio [illegible] impossibilis, ne post mortem seruiant, quia mors oia soluat, [illegible] [illegible] ad [illegible] seruire [illegible] defuncto, sed tamen per eos, [illegible] fictionem [illegible] eis seruire, quia per eos non [illegible] quominus seruiant.

Casus [illegible] in persona conductoris et locatoris cum salarium [illegible] d. funcco ff. de offic. assess. L. [illegible] ff. L. q. operas [illegible] loc. [illegible] si aliqs scholaris conduxisset duodenam [illegible] ante tempus finitum [illegible] toto tem. salarium duodenario debetur ab [illegible] scholaris [illegible] [illegible] tal. quia nos sumus in obligatione [illegible] quia succedit obligatio [illegible] L. stipulationes [illegible] [illegible] L. [illegible] ab alio [illegible] et in Celsus ff. de [illegible] [illegible] [illegible] praemissa, [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] quas faciebat duodenarius et [illegible] illas [illegible] illius lucri [illegible] et sibi solui, [illegible] ita solutus [illegible], et [illegible] casset i. L. quemadmodum. §. si nauis in f. 4. ad L. Aql. [illegible] in d. L. diui funcco n.° 6. et [illegible] 4. [illegible] et [illegible] duodenarius aliis scholaris [illegible] [illegible] nihil ab [illegible] [illegible] quia cessat [illegible] in d. L. sed addo §. fi. ff. loc. et d. L. diui funcco.

Quid si officialis, vel potestas moriat antequam inchoaverit officium, an debeat habere integrum salarium. Vid. dict. in ver. locatio. vers. [illegible] officialis f. 56. [illegible]

Quid de famulo, cui morienti [illegible] an [illegible] etiam tenetur debeat [illegible] salarium. Vid. sup. f. 56. vers. si [illegible]

An officialis [illegible] remotus [illegible] ab officio sine eius culpa, debeat [illegible] salarium [illegible] [illegible] tempore, sicut ille, qui mortuus [illegible] [illegible] officio. [illegible] dicas, quod sic, quia sicut ille, qui mortuus [illegible] [illegible] non stat, sic [illegible] in hoc casu [illegible] non stat, [illegible] [illegible] remouens. [illegible] considerari [illegible] quod non stat, [illegible] debeat arg. l. qd aut. ff. de excus. tut. et l. [illegible] [illegible] debeat [illegible] [illegible] loc. ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patiatur [illegible] toto tempore. In contrarium inconveniens est, ut [illegible] qui [illegible] tempore administrauit, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] accipiat. [illegible] [illegible], qua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de ann. leg. et qua poena debet commensurari [illegible] in [illegible] [illegible] dicto l. [illegible] ff. de his, qui ut indig. et [illegible] [illegible] ff. de [illegible] actus [illegible] [illegible] obstat [illegible] contrarium, qua [illegible] [illegible] [illegible], in quo remotus [illegible] sine culpa [illegible] [illegible] non obstat, quia loquitur in locato, quod et [illegible], [illegible] diuisioni [illegible] [illegible], sicut [illegible] et salarium [illegible] non [illegible], qua [illegible] qui soluit officium [illegible] locationis. [illegible] nos loquimur de eo, qui non soluit, sed remotus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] ff. de offic. [illegible] [illegible] [illegible] Maria in [illegible] ff. de ann. leg. in l. [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] cognit.

Quod [illegible] salarium [illegible] sit qua aliis alia [illegible], [illegible], quod [illegible] docet Bar. in l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] limitationes accomodabis [illegible] [illegible] salarium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] est qua [illegible] [illegible] debet [illegible] prius [illegible] toto [illegible] [illegible] [illegible] Julianus [illegible] ff. loc. [illegible] [illegible] [illegible] loc. [illegible] [illegible] ubi consuetudo non [illegible] in contrarium, [illegible] [illegible] [illegible] contractus aliud colligitur, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] anni solvatur.

Limita hanc [illegible] [illegible] in locat. [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numero [illegible] magis, quam [illegible] [illegible] locationis et in [illegible] et aliis similibus. L. si [illegible] [illegible] [illegible]

§ fi. ff. mand. l. 2. C. de loca. 1° x. l. legatus la 2. in fi. ff. de location. 2° fallit nisi damnum eo prouenerit in casu, quo, iniuste locator non potest praestare operas promissas, nisi pecunia sibi soluatur, hoc .n. casu est tacite actum, quod soluatur in initio, ut in nimis singulos, ubi si est appositum aliquid faciendum, f. quod in actum quod solue. usque in fine, ut. l. opus. quod aduersione ff. loc. 3° fallit in his, quae debentur dispositione legis, si .n. est una praestatio facienda, in initio solui debet. l. i. § diuus ff. quando. et inter. cogn. l. ff. cauendi. § illo procul dubio ff. de uer. et in fi. C. de iudic. l. fi. ff. de cond. ob cau. l. q. operas. § fi. ff. loc. ad sim. si uero est praestatio annuatim facienda debet in principio cuiuslibet anni. l. post diuis. § i. C. de dis. in principio cuiuslibet. l. i. C. de primipilo. haec Bar. in d. l. aduoc. diui. ind. l. i. C. de primipilo. haec Bar. in d. l. i. § diuus. no. ibi not. hic in l. diem functo no 4. ff. de off. assess. ubi alter. ias. et Alex.

Item assessori, cui mortuus est praeses in medio officii sui salarium, quod sibi debetur pro toto tempore, solui debet statim an uero expectari dies, in qua si uixisset praeses, facienda erat solutio. Alex. et doc. in l. diem functo in pr. ff. de off. assess. tenent pro contraente quod dies expectari debeat. l. in illa stipulat. ff. de uer. oblig. et l. si cui. § i. ff. de l. in illa stipulat. ff. de uer. oblig. et l. si cui. § i. ff. si q. caut. ubi quis adest conditio, et dies, lo. conditio eu: nia, dies nihilominus expectatur, alia est ratio mouens Alex. qua dicit licet cessare conditio non soluitur tamen ante diem qua debet diem in ... medij temporis. l. si contraat. § quotiens ff. sol. mat. aliud tamen hic adducit, quia cum si praeses uixisset, non deberetur salarium nisi in fi. temporis, quo plus commode assessor tenetur non lo bit .x. mortis iudicis ut scilicet ante tempus sibi soluatur. Praeses adducit. l. si mandauero tibi. ff. mand. ubi si mandaui, ut fideiu: beas in diem, et fuisti fideiussori, non potes contra me agere ante diem. las. in d. l. diem functo no 23 quod est contra habet. § l. si aliquis. C. ad Velleian. ubi frustra expectatur dies quae certum est non uenire, adducit ias. alias quosdam, quas non ratio quam hic eas refellit. Et tenet alter. in d. l. diem functo, pro hic cum aliqua tamen limitatione ult. x. quod ab initio soluatur totum, sed quod assessor satisfecit in restitutione quod si habuisset, si alij locauerit operas suas inde, et quod plus quam pro fi. sale. et mihi placet ex loc.

Hoc confirmo quia salarium debetur in finem officij, hoc constat ex verbis [illegible], finitum est officium d. l. diem [illegible], et [illegible] electionem [illegible] ff. [illegible] postquam finitum sit officium, solui debet salarium cum limitatione [illegible] Paul. de Castr. Addo ego [illegible] aliam limitationem, ut habeat [illegible] medij temporis in beneficium [illegible] istius [illegible] iuxta d. l. si constat [illegible] quotiens.

Contraria non obstant, et primum d. l. in illa stipulatione quia [illegible] [illegible] in l. ita stipulatus in 3. q. finali uers. quarto [illegible] de verb. oblig. quod ex [illegible] debet dies, [illegible] iuxta [illegible] conditio, quando dies est adiecta dictioni, [illegible] conditio, quando [illegible] conditio [illegible] ex facto promissoris, quando [illegible] conditio non [illegible] ex facto promissoris, sed ex casu, uel uiribus fortunae, non expectatur dies, et ita dicit [illegible] l. hoc iure ff. de verb. oblig. [illegible] [illegible] [illegible] Contra si [illegible], [illegible] et [illegible] conditionem, et diem, [illegible] quod [illegible] dixerat dabo tibi [illegible], si mihi [illegible], [illegible] conditio, dies autem [illegible] [illegible] mei [illegible], [illegible] [illegible] conditionem, quia [illegible] promissor [illegible], [illegible] quia [illegible] morte [illegible] [illegible] est [illegible], ut [illegible] dixi. Ad 2.m [illegible] dico, [illegible] tamen solui debet sicut in d. l. quotiens. Ad 3.m quod [illegible] tamen solui debet [illegible] si uixisset [illegible], duos plus commodi [illegible] [illegible] primo quod idem commodum est, quia si uixisset [illegible] [illegible] [illegible] morte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2.o respondeo, quod si uixisset [illegible] ad finis [illegible], nisi in fine, quia dubitari poterat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad finem sed nunc quia [illegible] [illegible] [illegible] dubitatur [illegible] de hoc, quia iam probatum [illegible] fidelius, et [illegible] constat. Ad 4.m dico, quod illud [illegible] cedit in alia materia, in qua, haec mandati [illegible] [illegible], sed ad [illegible] [illegible], ubi [illegible] [illegible] plus quam sibi mandatum fuit. Aduerte tamen quia [illegible] [illegible] procedit in casu quo [illegible] [illegible] uel ex facto, [illegible] [illegible] uel ex aliquo alio salarium debetur in fine temporis [illegible] [illegible] Alex. in [illegible] d. l. diem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] [illegible] [illegible] salarium [illegible].

Salarium alicui debitum uel promissum augetur uel minuitur, pro modo aucti aut diminuti laboris iudicis arbitrio, ut est exemplum [illegible], qui pro tota familia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in anno, an si familia augeatur, aut minuatur, [illegible]

qui auxerit non debeat salarium. Menoch. lib. 2. de arb. casu 223.

Si plura sint salaria, et aliquod super salaria concedatur, attenduntur ultima. Gasp. Caball. milleloq. in. 830.

Medico, doctori et advocato mortuo et tradito anno locationis debetur integrum pro toto anno salarium, et ad haeredes transmittitur. Caph. cons. 170. l.o 1.

Advocato debetur salarium licet ab initio nihil dictum fuerit de eo, Rimin. iun. cons. 478. l.o 4.

Matrimonium inter ascendentes, et descendentes usque in infinitum contrahi non potest. §. ergo eas inst. de nupt.

Matrimonium spirituale, tunc ingressus monasterii tacitum renunciationem [illegible] inducit, ut in c. si quis clericus xx. q. 3. in verb. patrum.

Matrimonium bene esse potest sine dote, sed non dos sine matrimonio, Auth. de nupt. in c. 1. dos est de substantia §. si quis sub [illegible] quod ad dotem sed aliter maritali contrahitur matrimonium quam ad dotem sed [illegible] nat. c. [illegible] nec obstat textus c. §. illud Auth. [illegible] quod nullum matrimonium fieri debeat sine dote, nullus 30. q. 5. quod [illegible] de honestate [illegible] ut in [illegible] 2. [illegible] viri et uxoris.

Matrimonium fieri debet sine ullo metu, et timore, nam contrahi contrahitur, ubi aut intervenit timor et metus non presumitur contractus. c. cum locum ex de sponsal.

Filii nati ex putativo matrimonio sunt legitimi, et successibiles c. cum inhibitio [illegible] de cland. desp. c. [illegible] de sponsal.

Matrimonium non concubitus, sed consensus facit l. nuptias ff. de reg. iur. §. nuptias itaque Auth. de nuptiis cap. cum locum de sponsal. c. sufficit c. matrimonium 27. q. 2. et etiam sponsalia contrahuntur consensu l. 2. ff. de sponsal. c. tuis ex de sponsal.

Matrimonium contractum per verba de presenti ipsis [illegible] contractu et si in [illegible] secuta sit copula. c. [illegible] de sponsal. duor.

Concubitus non facit matrimonium quod sufficiendum [illegible] c. matrimonium 27. q. 2. quod intelligendum est uno vel aliis paucis coitibus, nam si quis habet consuetudinem diuturnam cum aliqua muliere, ex tali consuetudine presumitur matrimonium de iure civili [illegible] in [illegible] ff. de rit. nupt. [illegible] iure [illegible] presumitur fornicatio [illegible] c. illud [illegible] de presump. [illegible] fornicantes, sed quando filios, ut [illegible] legitimi presumitur matrimonium [illegible] in l. nuptias [illegible] 3. de reg. iur. et si sponsalia de futuro precesserint, copula [illegible] facit presum. matrimonium, immo nec [illegible] inducit matrimonium c. [illegible] 2. de sponsal. c. is [illegible] in eo.

Consensus facit matrimonium [illegible] Bal. glo. in l. nuptias ff. de reg. iur. [illegible] Bal. [illegible] negativum [illegible], ut sine consensu matrimonium esse non possit adeo vera est, ut etiam si quis expresse per verba de praesenti contraxerit, animo tamen non [illegible], non est matrimonium saltem in foro conscientiae, ut traditur in c. tua nos extra de sponsal. Si autem affirmativam concludas, quod scilicet consensus faciat matrimonium, dubitatio oritur, cum sint iura etc. quae dicunt solum consensum sufficere, quaedam alia requirunt et copulam carnalem. Sed tamen ita distinguas, aut loquimur quoad matrimonium simpliciter, ut dicatur solo consensu induci, et tunc sit vinculum indissolubile adeo quod impediat postea contractum et copula secuta c. matrimonium 27. q. 2. c. cum locum de sponsal. c. [illegible] c. si inter de sponsal. et not. per glo. in pr. de sponsa duor. c. ex publico de conversione coniugatorum. Aut vero loquimur quoad perfectionem matrimonii, et tunc dicendum est, quod requiritur et consensus et commixtio corporis, prout est in c. debitum de bigamis. c. ex publico de conv. coniug. ubi tex. interpretans divinam legem inquit, quod non licet viro uxorem dimittere, et intelligatur de matrimonio copula carnali consummato, nam non prohibetur mulier nondum cognita intrare monasterium d. c. ex publico et c. verum de conv. coniug. et bonus tex. in c. si quis desponsata 27. q. 2. ubi dicitur, quod nec coniugium illud dicitur, quod fit per coniunctionem carnis.

In matrimoniorum causis leges non dedignantur sacros canones imitari c. fi. de 2dis nupt.

Poena conventionalis in matrimoniis reprobatur, ne libertas matrimonii impediatur, puta quod quis stipulatur sibi Titiam in uxorem dari, et si non dederit promittit Titio dare in poena mille, inutilis est [illegible] c. gemma de sponsal. l. Titia ff. de verb. oblig.

Statut. statuto quod solo consensu inducatur matrimonium, [illegible] pluribus sine consensu patris matrimonium fore [illegible] [illegible] nullo modo [illegible] [illegible] l. Paulus ff. de stat. hom. et [illegible] turpem et [illegible] uxorem duceret, quo casu [illegible] [illegible] emancipatus [illegible] contrahere [illegible]

libertus, ubi Bar. C. de nupt. Sed hodie ex can. quod ll. civiles
salvo in causis matrimonij admittunt, et facit text. c. fi. de ho-
nest. vocis est et ius civile corrigit in hoc, consensus n. patris
in matrimonio filij non est necessarius, nec impedit validitatem
matrimonij, de honestate tamen exigit, et hoc voluit Gl. in c. fi.
matrimonij, de honestate tamen ... Gl. in c. fi.
32. q. 2. Gl. per. in c. i. de despo. impub. Gl. in L. Paulus ff.
de stat. hom. Gl. in c. cum virum de regular. in verb. persona
et in c. sufficiat in verb. solus 27. q. i. Sed hodie
Can. valet matrimonium filij, quod absque consensu patris contra-
ctum fuit. Adverte tamen, quod pater potest exhiberedare filium ne-
nubat usque ad certum tempus sub poena. l. sed si hoc spe-
cialiter. §. fi. ff. de cond. et demon. ubi Bar.
Sed 2.do vero, an scilicet filius possit exhaeredari ex eo quod sine
consensu parentis contraxerit matrimonium? Dic quod non, quia hodie
est in causis expressis in §. aliud autem ut cum de appell.
non est in causis expressis in §. aliud autem ut cum de appell.
cognosc. et quia quod fit licite promittente poenam non meretur. L.
Gracchus. C. de adult. Sed et iure Can. est permissum hoc,
ut supra dixi. Et quia cum de iure Can. ... ...
ut matrimonium gaudeat maxima libertate. c. gemma de
sponsal. ubi quod cessat poena exhaeredationis, cessante n.
prohibitione cessat effectus. c. non dub. de consan. et affin.
non et poena cessat ubi non est delictum. L. sancimus C. de
poen. Quod idem dicendum est in alimentis, ut scilicet
filius, qui taliter contraxit matrimonium, non possit privari
alimentis, nam exhaeredatio et alimenta a pari procedunt
ut per Bar. in l. si quis a liberis. §. si quis ex his
ex mercede. Bar. in l. si quis a liberis. §. si quis ex his
vers. Idem iudex in verb. ... de lib. agnosc. in
L. divus. ff. de parricidijs. Vide dixi in l. nuptias ff. de
rit. nup. Iur. f. totum.

Consuetudines facit in contractu matrimonij magni et favoris
et specialis Gasp. Caball. millelog. iuris
470.

Olim matrimonia multis modis dissolvebantur de iure civili l.
i. ff. de divort. Hodie vero tres tantum causas sunt quibus matrimonium
iure pontificio dissolvitur.
Prima causa est inter frigidos et inhabiles. t. i. ex de frig. et malef.
2.a causa est, quando verbis tantum contractum est matrimonium, contrahentes
non tamen consummatum, altero n. ingrediente monasterium, alter
potest nubere alteri ut in c. ex publico de convers. coniug. L. Deo

nobis in prin. C. de clericis et mo. Alia ratio ante copula
non licet alteri eorum, nisi utrisque simul animo concordi in-
gredi monasterium d.o c. ex publico.
3.s est casus quando Summus Pontifex velit dispensare matrimonium
ratum consummatum dirimi, post consummatum non potest gl. ul. in d.o c.
ex publico Abb. ibi n.o 14. recitat pulchrum casum.
Item dantur duo casus, in quibus matrimonium non dissolvitur, sed datur
separatio thori, ex quo tamen non possunt alijs se iungere.
1.s est casus propter adulterium mulieris, ut in c. gaudemus
ex... de divort.
2.s casus est quando nimia esset saevitia viri erga uxorem,
et timor est, ne eam occidat gl. in c. literas ubi Abb.
in ult. not. ex de restit. spol. Abb. in c. i. de divort. et
hoc casu vir condemnatur, ut det alimenta uxori Ias. in
l. i. n.o 4. C. de leg.

[illegible] bona sunt in matrimonio. [illegible] [illegible]
[illegible] quare contrahitur matrimonium [illegible]
[illegible] legis obsequium, et [illegible]
[illegible] ut in [illegible] [illegible] 27. q. i
gl. in c. [illegible] de frigid. et malefic. Ias. in l. [illegible]
43 [illegible]

[illegible] matrimonium [illegible] gl. [illegible]
[illegible] Auth. quomodo oportet episcopos
p.o [illegible] filiorum [illegible] 2.o [illegible]
[illegible] 3.o [illegible] pulchritudinem [illegible]
[illegible] 4.o [illegible] alicuius
mulieris [illegible]
[illegible]

[illegible] matrimonium [illegible]
[illegible] dubitatur [illegible]
[illegible] dignioni [illegible] matrimonio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in parte [illegible]
[illegible]
[illegible] matrimonium
appellet [illegible] [illegible]
[illegible] 4. [illegible]
[illegible] matrimonium appellatur [illegible]
[illegible] et sic non [illegible] consuetudinem [illegible]

[illegible]

In matrimonio [illegible] ... in carne una ... [illegible]

[illegible] ... mulier ... Ambrosius ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Infamia publica [illegible] matrimonio [illegible] ad inducendam mulierem in ma[illegible] [illegible] fidem, [illegible] et aliud [illegible] Menoch. [illegible] 446. n.° 31. [illegible] [illegible] [illegible] l.° 5.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fidem ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 12. n.° 31. vol. 3.

In causa matrimonij [illegible] paritatis mulieris, et viri, ubi et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbitrio committitur an paris sint, [illegible] iudicio alicuius magnae affectionis [illegible] aliud [illegible] [illegible]. [illegible] Menoch. [illegible] l.° 2. casu 102. [illegible] 709

[illegible] [illegible] dicto ipsorum coniugum [illegible] Menoch. in 102. [illegible] casu 103. [illegible] si ambo [illegible] contraxisse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impedimento [illegible] ipsa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alterum, [illegible] cupit dissolutionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vellet [illegible], [illegible] ei in [illegible] [illegible].

Similiter [illegible] matrimonio, si ambo [illegible] contraxisse matrimonium, [illegible] eorum assertioni, et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quo [illegible] [illegible] multa [illegible] [illegible], [illegible] matrimonio dissoluendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dissolutionem cupiunt: [illegible] si [illegible] cupiunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impedimento [illegible] [illegible] [illegible] alter [illegible] matrimonium valere [illegible] impedimentum [illegible] [illegible] [illegible] arbitrio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rom. [illegible] 361. in 2. q.

[illegible] [illegible] [illegible] matrimonium [illegible] [illegible] [illegible] Menoch. [illegible] casu 203. n.° 2.

[illegible] licuit [illegible] multo minus plures ma: ritos. 4. o contraherit [illegible] mortis [illegible], Menoch. [illegible] cau. 420.

Ubi [illegible] matrimonio [illegible] in rem iudicatam [illegible] lata sit [illegible] adversus [illegible] audiri, imo [illegible] illi matri: monialiter [illegible] Rom. cons. 367. allegat Gl. [illegible] c. lator [illegible] Rom. [illegible] appellat, ut tacite [illegible] [illegible] in [illegible] c. [illegible] consultation[illegible] [illegible]

[illegible] matrimonio in favorem [illegible] ipsa renuntiare [illegible] Rom. cons. 361. [illegible]

[illegible] matrimoniali causa [illegible] obtinet, ut [illegible] plano [illegible] sententia [illegible] Clem. dispen: diosam [illegible] iudic. Rom. cons. 361. [illegible] 4.

Sententia [illegible] matrimonio, vel [illegible] matrimonio [illegible] canonico ideo lata contra matrimonium, [illegible] tradit [illegible] impedimento [illegible], subsistat [illegible] indicatam, Abb. in c. lator n.° 9. ubi [illegible] et Gl. [illegible] [illegible]

In causa matrimoniali [illegible] dicta [illegible] et publicatas [illegible] in Rub. [illegible] [illegible] c. sicut [illegible] in causis matrimonialibus [illegible]

[illegible] n.° 3. C. [illegible]

Observationes [illegible] in contractu matrimonii [illegible] [illegible]

Filij nati in [illegible] matrimonij [illegible] canonice [illegible] matrimonium [illegible] succedunt [illegible] et ordinari [illegible] cons. 53. n.° 13. [illegible]

Mulier [illegible] [illegible] p[illegible] [illegible] [illegible] certo [illegible] [illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cos. 03. in fine. l.o 3.
De filij nat. ex [illegible] [illegible] matrimonio [illegible] [illegible] [illegible] n.o 8. 3. n.o 26.

D. [illegible] sup matrimonio [illegible] corā Ecclesiastico, aliment[illegible] [illegible] posse corā Iudice laico. [illegible] [illegible] alim. tit. 8. [illegible] [illegible] n.o 4. 5.

Matrimonium contractum sine [illegible] denunciationibus, [illegible] [illegible] cons. 421. l.o 3.

Mos erat in veteri testamento [illegible] cotula [illegible] consumabat matrimonium ostendendi pannum sanguinolentum in signum amisse virginitatis uxoris. Deuteron. cap. 22. et [illegible] Civitat. [illegible] [illegible] [illegible] 236. n.o 5.

[illegible] Episcopi ad [illegible] [illegible] remittere denunciationes [illegible] [illegible] matrimonium Menoch. cons. 69. l.o 1.

[illegible] [illegible] et contrahere matrimonium sine [illegible] [illegible] licite [illegible] [illegible] [illegible] posuit Menoch. cons. 69. n.o 25. l.o 1.

In matrimonio contracto inter infantes amor [illegible] [illegible] [illegible] discordia Menoch. cons. 69. n.o 44. l.o 1.

[illegible] matrimonium contractum incumbit onus probandi Menoch. [illegible] l.o 1. ubi multa de matrimonio vero, putativo, ac [illegible] [illegible] qualiter [illegible] contrahantur et quo ad succes[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] ab aliquo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] matrimonium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerit [illegible] [illegible] Menoch. cons. 259. [illegible] 60 l.o 3.

[illegible] matrimonium [illegible] [illegible] [illegible] contrahere [illegible] [illegible] [illegible] verba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nullum [illegible] Menoch. cons. 69. l.o 1.

Matrimonium contractum per verba de praesenti, id est [illegible] copula, dirimitur de [illegible] ex tribus causis, quarum quaelibet sufficit. 1° [illegible] impotentia [illegible]. 2° est timor futuri scandali. 3° est attentio mariti [illegible] habuisse animum contrahendi matrimonium [illegible] copulam carnalem cui [illegible] et [illegible] contrahendi et scandali [illegible] Menoch. cons. 385. lib. 4.

Causis ecclesiasticis [illegible] incidentalibus matrimonii [illegible] contraxerat [illegible] Italia [illegible] nulla [illegible] et notabilis, quia [illegible] causa [illegible] Menoch. cons. 386. lib. 4.

Matrimonium contractum non à duobus [illegible] denuntiationibus [illegible] a Parocho [illegible], nullum est [illegible] Concil. Tridentini. Menoch. cons. 395. lib. 4. ubi [illegible] Theologorum [illegible] et [illegible] differentia [illegible].

Matrimonium [illegible] duobus [illegible] et [illegible] fuerit [illegible] bona fide [illegible] palam [illegible] Menoch. cons. 442. n° 64. lib. 5. cons. 446. n° 22.

Matrimonium [illegible] clandestinum [illegible] denuntiationibus [illegible] omissis [illegible] Menoch. cons. 446. lib. 5. [illegible]

Matrimonium contractum [illegible] à Parocho [illegible] in quo [illegible] salvo [illegible] Menoch. cons. 446. n° [illegible]. lib. 5.

[illegible] filius [illegible] successionem [illegible] matrimonium [illegible] bona fide et palam celebratum [illegible] cons. 50. [illegible]

[illegible] annullat matrimonium [illegible] Menoch. [illegible]

Matrimonium.

Matrimonium contractum in periculo belli per tactum manus, valet, et annullari non potest, licet denuntiationes tunc [illegible] non subsequutae fuerint, Rimin. iun. cons. 691. lib. 6. Contra Menoch. cons. 69. lib. 1. et Cephal. cons. 421. lib. 3.

Ob saevitiam viri matrimonium separari potest quoad thorum, sed saevitia plene probari debet. Natta cons. 616. lib. 3.

Dispositio testatoris quod heres nubat cum consilio talis, et si [illegible] fecerit, sit privatus hereditate, valet, et per fidei commissum restituit hereditatem. Crav. cons. 1.

Matrimonium quomodo et per quot verba probetur, Soc. iun. cons. 29. vol. 2. Hodie vero ex concil. Trid. Rimin. iun. cons. 691. lib. 6.

Sponsum traduci ad domum uxoris est signum maximum tristitiae, [illegible] cons. 5 n. 3.

[illegible] appellatio et [illegible] de [illegible], et [illegible] ad fiat [illegible] [illegible] abide [illegible] § [illegible] admonendi sumus l. 2 [illegible]

Mutuum est contractus dationis [illegible] ut [illegible] celebratus [illegible] eiusdem numero, ut [illegible] [illegible] Bar. in l. 2. ff. [illegible] et [illegible] diffinitio [illegible] cum alijs [illegible] tradunt [illegible].

Si quis filiofam. [illegible] mutuaverit pecuniam ob [illegible] et librorum [illegible] emptionem [illegible] consuetudinem [illegible] [illegible] ad eum [illegible] adversus patrem [illegible] filij fam. [illegible] l. [illegible] [illegible] 4. [illegible]

Si quis filiofam. pecuniam mutuam [illegible] ad [illegible] [illegible] adhuc sit in [illegible] sive emancipatus [illegible] ad [illegible] alieno pecuniam [illegible] in luxu [illegible] [illegible] [illegible] fallit [illegible] casib.
[illegible] fallit [illegible] filiusfam. sit miles l. [illegible] C. ad Maced.
[illegible] filiusfam. L. [illegible] ff. ad Maced.
[illegible] filiusfam. [illegible] dixerit.
2º fallit [illegible] l. [illegible] C. ad Maced.
3º [illegible] patrisfam. [illegible] L. [illegible] l. Barbarius [illegible] 4. [illegible]
4. [illegible] abstras mutuam pecuniam [illegible] accepit usque ad [illegible] l. [illegible] Iulianus § [illegible] 4. co. [illegible] l. [illegible] C. co.
5º [illegible] alij creditori [illegible] Iulianus § [illegible] [illegible] ex [illegible] l. [illegible]
[illegible] filiusfam. [illegible] [illegible] l. [illegible] C. co.
8º si accepit [illegible] l. ad Iulianus § [illegible] 4. [illegible] Maced.
9º [illegible] tradixit [illegible] L. ad Iulianus [illegible] 4. co. L. [illegible] [illegible]
10º [illegible] l. [illegible] C. co. [illegible] [illegible] L. ad Iulianus § [illegible]
[illegible] multis alijs [illegible] ff. et C. ad Maced. [illegible] tit.

Mutuum.

[illegible] seu [illegible] [illegible] in l. [illegible] [illegible] an sit [illegible] pecuniae numeratae [illegible] [illegible] contractu mutui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab omnibus [illegible] contractum [illegible] Bar. [illegible] natura mutui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bar. et [illegible] [illegible] [illegible] nullo [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] ad [illegible] fit mutuum [illegible] Vide [illegible]

[illegible]

Si iussi debitori meo ut tibi numeret X. ex causa mutui,
an hoc casu debitor liberetur a me [illegible] contrahatur mutuum [illegible]
[illegible] et me, et an hoc sit favor mutui? dico de [illegible]
[illegible] debitor meus a me liberat. L. singularia [illegible]
ibi scribentes ff. si cert. pet. L. 3 [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] L. solutio 4. de solut. L. a debitore [illegible]
[illegible] novatio [illegible] hac [illegible] transeat
[illegible] novatio et delegatio, quatenus solutio [illegible]
quoad tollendam obligationem. § i. et § [illegible] [illegible]
mod. toll. oblig. [illegible] iubeo meo debitori, ut tibi numeret
[illegible] delegatio. L. delegare ff. de novat. [illegible]
[illegible] passim ab [illegible] recipitur inter [illegible] et [illegible]
Quod vero [illegible] singularia in [illegible]
[illegible] mutuum, et [illegible] ad alterius [illegible]
et hac [illegible] [illegible] cod. aut [illegible]
[illegible] consideramus [illegible] mandantis et [illegible]
casu [illegible] mutuum est, [illegible] aut [illegible]
et [illegible] mutuum [illegible] mandantis, et [illegible]
consideramus [illegible] mandantis, quo et casu mutuum contrahi [illegible] hoc
[illegible] ut contrahere [illegible] numeret pecuniam
[illegible] ut [illegible] causa mandati, a [illegible] L. [illegible]
[illegible] Bar. in L. q aliena § sed
[illegible] ff. de [illegible] Bal. in L. certi condi
et [illegible] ff. si cert. pet. [illegible]
[illegible] ff. si cert. pet. [illegible]
[illegible] in dubio facienda est, ut [illegible]
[illegible] L. adoptivus § i. ff. de [illegible]
[illegible] L. [illegible] C. q [illegible] [illegible]
Bal. in L. [illegible] 3. C. [illegible] et ut contra
tibi numerat [illegible] et ut [illegible] liberet.
[illegible] mutui [illegible] mutuum
Quoad 3m. [illegible] favor mutui [illegible] L. [illegible]
[illegible] iubeo debitori, ut tibi numeret,
[illegible] ff. eo. sed [illegible] et [illegible] erat
illa pecunia [illegible] et ideo [illegible] mutuum [illegible]
mihi debita et ideo [illegible] ut [illegible] mutuum [illegible]
[illegible] et [illegible] favor mutui
[illegible] L. singularia ff. eo. alij [illegible] dicebant, in
eo [illegible] favor mutui, [illegible] alteri ad
[illegible] L. i. C. [illegible] [illegible] § [illegible]
[illegible] favor mutui [illegible] q iussu meo
tibi numerat mihi [illegible]

[illegible] iubeo meo debitori, ut tibi numeret X. [illegible] mutui,
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] hic sunt

ut [illegible] debitori meo, ut numeret alteri quod ille m[ihi] [illegible] 3. istud meus actus circa [illegible] ergo aliquis actus [illegible] est, et [illegible] ab [illegible] l. licet § quo[illegible] [illegible] de iur. dot. l. 3. sed si debitori [illegible] donat [illegible] [illegible] et uxor [illegible] aut [illegible], duos actus occultari, alij [illegible] [illegible] dic [illegible] in d. l. singula[ria] [illegible] 3 [illegible] quo ad formam [illegible] duo actus occul[illegible] [illegible] quo ad effectum [illegible] [illegible] occultat[illegible] [illegible] ille [illegible] facere [illegible] meus mihi numerando, [illegible] pecunia mihi data, et [illegible] d. l. singularia in [illegible] si certum [illegible]

[illegible] mutui [illegible] singularia et specia[illegible] [illegible] d. l. singularia [illegible] [illegible] aliena [illegible] [illegible] in d. l. [illegible] tempori ille [illegible] hoc autem est [illegible] mutuo in [illegible] 2° ex [illegible] l. singularia [illegible] [illegible] iubeo meo debitori, ut tibi numeret, [illegible] illud mihi numerasti, ut [illegible] me tibi mutuum dedisse, ut mihi mutui [illegible] creans. sicuti et [illegible] mihi debes [illegible] causa mandati [illegible] ex mutuo [illegible] numerasse ex causa mandati, ut liberatus [illegible] mandati numerasse ex [illegible] tibi numerasse ex mutuo, ut mutuo et [illegible] me tibi [illegible] [illegible] principaliter [illegible] in utroque casu [illegible] in d. l. singularia [illegible] [illegible] [illegible] alterius, ubi [illegible] diuerso [illegible] mandati [illegible] in d. l. singularia in + [illegible]

[illegible] ego iubeo meo debitori, ut tibi numeret [illegible] quod mihi debet, ipse debitor [illegible] liberatur a me, [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] l. singularia [illegible] [illegible] [illegible] sufficit [illegible], sed [illegible] [illegible] in d. l. [illegible] [illegible] solut[illegible] [illegible] l. licet § quo[illegible] [illegible] de iur. dot.

[illegible] in causa mandati [illegible] mutui [illegible] debitor [illegible] mandato [illegible]

ipso iure sed ope exceptionis ff. ex. in l. [illegible] aestima. ta. ff. 4. d iur. dot. et in l. singularia in 2 resp. ff. si cer. pet. ubi [illegible] ... quod [illegible] ... [illegible] lecta [illegible] 4 si cer. pet. et [illegible] ... sed per tollit pactum ad [illegible] ... sed ibi [illegible] ... collig. l. si unus ff. pactis ac petunt ff. [illegible] ... l. [illegible] aestimata l. si ei [illegible] et pac. ut et [illegible] tura. 4. ff. sol. matr. dot.

Si ego tibi bona [illegible] sed [illegible] ut vendas et pretium retineas nomine mutui [illegible] intelligatur mutuum distingue duos casus. Primus est, [illegible] ... et [illegible] retinuisti, si [illegible] data [illegible] ... pecunia [illegible] intelligitur mutuum [illegible] l. rogasti [illegible] 4. si cer. pet. [illegible] ... sufficit [illegible] pecuniam [illegible] ... pecuniam, [illegible] ... ita [illegible] ... et [illegible] vendidisti, 2us casus est, [illegible] emptores [illegible] ... mutuum [illegible] ... numeratam [illegible] ... pecunia facta tua, et [illegible] numerare [illegible] ... [illegible] pecunia [illegible] facta mea, [illegible] ... per [illegible] manu, [illegible] ... ff. si cer. pet. in l. rogasti [illegible]

Vendi [illegible] rei mutuo [illegible] ... pecuniali [illegible] ... mutui [illegible] ... [illegible] ... mutuo, sed [illegible] ... Bar. [illegible] ... cert. pet. [illegible] ... in l. singularia [illegible] 6 ff. si cert. pet. [illegible] ... [illegible] ... donat. [illegible] ... [illegible] ... sed et [illegible] ... [illegible] ... mutuo 8. 2 ff. d iur. dot. [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... Bal. [illegible] 318 incip. [illegible] ... Civitatis est [illegible] ... et quod [illegible] ... ne sit [illegible] ...

ad [illegible] l. in bello ff. [illegible] de act. [illegible] ad hec [illegible] [illegible] tenetur pecuniam [illegible] [illegible] 2° cas. [illegible] depositi. 3° [illegible] e parata solvi, qa ad [illegible] [illegible] [illegible] 4° cas. [illegible] dicunt, se fore paratos [illegible] solvere, [illegible] assertione [illegible] satis [illegible] in verb. solutio f. 82 in princ. casus dicunt parata solvi.

[illegible] tutor possit [illegible] mutuare pecuniam a [illegible] [illegible] [illegible] in verb. tutor et tutela [illegible] [illegible] ubi [illegible] casus. Adde cas. [illegible] possit [illegible] aliqua specialitas contractus mutui, [illegible] contractus [illegible] ut [illegible]

[illegible] tutor possit sibi solvere pecuniam mutuo datam pupillo, [illegible] dic. ut [illegible] in verb. tutor, et tutela [illegible] [illegible] in hoc est aliqua specialitas contractus mutui, ut tenuit [illegible] in l. singularia in [illegible] ff. si cert. pet. [illegible] [illegible] in alijs contractib. l. [illegible] [illegible] contrah. emp.

Pater [illegible] solvere mutuum factum filio existenti in studio [illegible] [illegible] et [illegible] voluntatem patris [illegible] [illegible] 86. n° 3. [illegible] 2.

Mutuum factum [illegible] [illegible] ad beneplacitum mutuantis, statim [illegible] sed [illegible] arbitrio iudicis [illegible] [illegible] [illegible] n° 1. [illegible] [illegible] lib. 2. casu 22.

[illegible] pecunias a filio mutuo habuerit [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] pecunias [illegible] antiq. temp. par. 1. [illegible] n° 10.

Acceptilatio cum s[illegible]ctionis [illegible] l. 4. § unic. [illegible] ff. tit. 4. [illegible] lib. [illegible] l. [illegible] ff. [illegible] deo [illegible] [illegible] ob [illegible] non [illegible] notat [illegible], [illegible] distinguendo an sint [illegible], ut [illegible] Bar. in l. si unus in prin. opp. 3 [illegible] pact.

Facta liberat. debitoris per acceptilationem unius ex reis [illegible] ab credendi, alter conreus et actionem [illegible] [illegible] ius [illegible] alio, qui acceptilauit, Bar. in auth. [illegible] l. [illegible] C. de duob. reis.

Obligatio est mater actionis, et obligatione nata actio nascitur l. licet § ea obligatio. ff. de pecul. § i. l. i. ff. de ac. et lucra l. 26. ff. mand. in pr. iunct. de act.

Obligatus in genere sit eligendi quam speciem voluerit, ut alii datur electionem tex. vinctus gl. in § debitor. gaiu et ibi facit de act.

In alternativa ambo sunt in obligat. l. si duo. ff. de usur. oblig. sed ad in solut. de. § si duo.

Semper in obligat. quod minus est sequimur. l. semper l. in am. biguis. ff. de reg. iur.

Appellatione obligationis continetur et contractus. l. verum obli. gationum ff. de iud. et ex adverso appellatione contractus venit obligatio. l. labeo § contractum ff. de verb. sign.

Obligatio est filia contractus. tex. eo nam tex. apertus in l. 2. ff. mand. in pr.

Obligatio est nomen generale, ut scilicet dand. faciendi z. l. obligationum substa ff. de act. et oblig. contractus vero l. obligationum subst. ff. de act. et oblig. contractus vero nomen specificum. l. lucius ff. de sponsi. et melius vid. sup. in verb. contractus fol. 47.

In re sua non cadit obligatio l. nec pignus. ff. de reg. iur. § ult. itaque iunct. de act.

Obligationes sunt nimis, ut facit § i. iunct. de rebus corp. et incorp. § i. iunct. de oblig.

Obligationes non sunt voluntatis sed necessitatis in pr. de oblig. iunct. tit.

Obligationum substantia est, ut necessitate nos astringamur ad dandum aliquid, vel faciendum. l. obligationum substa. ff. eo. et adeo ut si hoc desit causa est obligatio. l. sub hac conditione ff. eo.

Necessitas obligationum est quasi ad aliud faciendum quam contractum est in obligat. l. obligamur § necessitate. ff. de act. et oblig.

Obligationis causae cardinales sunt 4. materialis, efficiens, formalis, et finalis causa finalis oblig. est commoditas ...

toris, nō nisi certe cōmittia ī idē obligādis bal. in l. 1. vnde ff. de l. 1. ff. de ll. Causa efficiens oblig. duplex est, principalis et instrumentalis principalis ē ipsa causa, ut auctoritas principalis et instrumentalis. ut l. si nō sortē. § libertus in uer. Balb. in 4. de cōd. in l. i. naturalis ... fuit nūs ratiō. L. 2. in prin. ff. de ... ciuilis fuit ... L. obligationum. ff. eo. de act. et oblig. Causa formalis oblig. duplex est, una alterā dū in cē adducū. altera uā in cē adducē, causa formalis dū in cē adducū coērdinata ... istaz oblig. Bal. in. L. insimile nº 3. ff. de iust. et iur. ... formalis uā in cē adducū ē necessitas, qua sublata tollitz obligatio. L. sub eac ... ff. eo. Causa quoq; finalis oblig. ē duplex, mediata et immediata, immediata ē ... naturalis. L. ... ff. de iust. et iur. ... alterius detrimento locupletari. L. nā hoc natura. ff. de cōd. ind. mediata uō est contractus, et dicta. L. i. ff. de act. et oblig. Causa uō ... ē iuris uinculū, illa ... in qua cōsistit tota medulla ... cū ... ipsius obligōnis ē ipsū uinculū. L. ... aut ... ff. de solut.

Obligationes ... L. obligationum ... placet. ff. de act. et oblig. ... modus ... obligonū ... placet ... obligū ... Bal. in l. ... nº 5. C. de ... oblig. ... naturalis ... ē ... natura ... naturali ... ff. de ... L. ... C. ... L. ...

Nulla oblig. ... L. ... inst. de fideiuss.

... oblig. ... modus ... L. obligationum ... ff. de act. et oblig.

Obligatus is est qui de iure [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] tenetur [illegible] eum submonendum. L. ut obligatus. ff. obligatus ff. de lib. cau.

Modus [illegible] [illegible] [illegible] obligationis naturalis non civilis. L. i.

Modus [illegible] [illegible] modus aut fit per [illegible], videlicet L. [illegible]. Et [illegible] sub modo; modus aut [illegible] conditio [illegible], ut si [illegible] centum, ut in [illegible] conditio per si, ut si [illegible] [illegible] Asia [illegible] causa [illegible], ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modus.
[illegible] [illegible] L. i. in verb. modus.

Qui obligatus non est, liberari non potest. L. [illegible] ff. de [illegible]. L. [illegible] [illegible] obligationis [illegible] [illegible] nullus [illegible] [illegible] effectus. L. [illegible] [illegible] instit. [illegible] [illegible] sub conditione [illegible] post [illegible] ff. [illegible]
ibi [illegible] citat [illegible].

Obligatus naturaliter et civiliter, etiam efficaciter, si [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible], repetere non [illegible] [illegible] [illegible] obligationem tollit, non naturalem. L. indicata civilis tamen obligatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
Julianus. L. iudex. ff. de cond. ind. si [illegible] non soluerit et [illegible] cum eo agatur, tutus est exceptione [illegible]
[illegible] in iudicio inst. de excep.

An in contractibus ante biennium oriatur obligatio ex numeratione [illegible] [illegible] col. s. ff. de cond. ind. probabat [illegible] ex cautione [illegible] ex numeratione per L. [illegible] pecuniam ff. si cert. pet. L. [illegible] oriri ex numeratione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita distinguebat, aut cautio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et tunc ex numeratione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligatio per [illegible] in L. si non singuli in [illegible] [illegible] oritur obligatio [illegible] [illegible] pet. aut cautionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] C. si [illegible] pet. [illegible] in [illegible] et tunc ex caut. [illegible] tamen [illegible] [illegible] si non sit numerata [illegible] pecunia oritur obligatio [illegible] [illegible] [illegible] pecuniam ff. si cert. pet.
[illegible] quod ex numeratione oritur efficax obligatio ex cau. tione inefficax [illegible] in [illegible] L. [illegible] pecuniam ff. de [illegible] [illegible].

Ex contractu [illegible] [illegible] [illegible] obligatio civilis, non naturalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligatio inst. de oblig. [illegible] [illegible] L. i. ff. [illegible] [illegible] in L. i. C. de [illegible] num. [illegible] [illegible] in L. i. [illegible] ff. de cond. ind. [illegible] inst. de oblig. [illegible]; Ex [illegible] [illegible] naturalis obligatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contractu. L. cum amplius [illegible] [illegible] [illegible] ff. [illegible] [illegible] [illegible] chirographum [illegible],

nō cōveniat qa erravit. l. si § c. vorē. ff. d iurisd. om. iud. brevia iatr obligatus sit solvat, nō repetit. l. natus. ff. d act. et oblig. sed cōfitens in chirographo, si solvit, repetit ff. d. l. i ff. d cōd. ind. l. g. d tu. ibi § fi.

Quod obligationes nates sint introducte iure gentium nō aut civili, neq nati primaevo ql in d. l. i. § d oblig. in verb. oblig. in fi. post. ibid. et c. Iacet, qa oblig. oriuntur ex cōtractu d. fi. ins. d oblig. sed cōtractus sunt d iure gent. l. ex hoc iure ff. d iust. et iur. Pro q̄ñtia obligōnes sunt introducte rōne mei et ratione tui sed meum et tuum sunt inventa d iure gent. d. l. ex hoc iure, c. ius gentium i. dist. p[. . .] ōnes oblig. sunt ā necessitate. l. sub hac cōditione ff. d act. et oblig. sed necessitas est d iure gent. mediante natur. ratio. l. 2. in prin. ff. d orig. iur. et multa alia q̄ adducunt. vide add. ad verb. Nd ca[. . .]

[. . .]iendus nullo modo obligatur. l. in negotijs. ff. d reg. iur. q̄d intellige in his in qb. regui[. . .] cōsensus i[. . .] tantus inf. ot. in d. l. in negotijs. licens n. o. in ijs, in qb. et ignorans obligantur. l. 3. §. c[. . .] ff. d neg. gest. ita adeo ps. dit. ut neq in delictis puniatur ut not. in l. illud. § [. . .] ff. ad l. Cor. d sicarijs et l. ff. ad l. [. . .] in l. infans. ff. ad l. Cor. d sicarijs et l. pe. ff. d parricid.

Pactum et iusiurandum tollit obligatōem natalē. l. Iurisiurand. § natis ff. d solut. l. si in prin. ff. d iureiur. et remanet civilis: e contra n. o. tollit civilis et remanet natis. l. rutiaus ff. d cōd. ind. et rō e, qa ius civile natē tollere nō potest. ins. d leg. agnitur et nihil tā natē, quā eodem l. nihil tā natē. ff. d reg. iur.

Naturalis obligatus tempore chuccinin nō pt. sed si qd solvent repeti nullo modo pt. l. natus. ff. d act. et oblig. l. fideiussor § fideiussor, ff. d fideiuss.

Cōtractus d obligatōe inducenda si nō valet qd qpo, ut qm nō valet neq eo modo, quo velit pt. l. i. § ad. q. ff. d cōst. pec.

Pactum d nō petendo tollit obligatōē natam, quo ad iud. in obligatōe personali, sed in reali. qa p exceptionē elidit. l. si tibi. § d fi. pers. ff. d pac. [. . .] in l. si unus § pactus ne peteret ff. d pac.

Pacta qui tollit natura obligationem ... [illegible]

In omnibus obligationibus in quibus dies adiectus ... [illegible]

[illegible]

[illegible] legis [illegible] sb. et lex [illegible] ut est lex [illegible] [illegible] in iudicio [illegible] et execu[tione] [illegible] obliga[tio] durat [illegible] ubi in [illegible] obligatus nat[uralite]r et civiliter [illegible]
[illegible] civilis obligatio tollatur [illegible] [illegible] quod ipsa [illegible] [illegible] quod obstet exceptionis [illegible] [illegible] [illegible] iudicati [illegible] [illegible] obligatio [illegible] et [illegible] ibi [illegible] ubi clar[e] [illegible] quod [illegible] in iudicio [illegible] [illegible] exceptio rei iudicatae [illegible] sed [illegible] erat sublata civilis sed [illegible] nec [illegible] dictum ubi [illegible] erat sublata civilis [illegible] naturalis, quia hoc [illegible] ad esse, cum dicat lex obligatio durat, indistincte [illegible] obligatio [illegible] significato accipi [illegible] ut [illegible] et natura[lis] et civilis arg. l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] obligationem [illegible] ad [illegible] privatio [illegible] habitum l. [illegible] [illegible] sed [illegible] obligatio, quia in [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] ad [illegible] tollend[am] [illegible] obligationem, quod [illegible] [illegible]

[illegible] obligatio [illegible] [illegible] pacta roman[a] l. [illegible] [illegible] ad obligandum sed [illegible] ad [illegible] l. [illegible] ad instar virginum [illegible] l. [illegible] nulla in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] obligationes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naturale [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] civilis [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naturali [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] stipulat[ione] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

simplex, et solemne pactum, in iuramenti 22. q. 5. quan[do] quam de iudiciato quam simplex ad spiritualem ... solum accedere assimulat ... qa ubi casus p[ro]misit[ur] civilem ... ex pacto ... f[it] ... recursus ad ius canonicum ... in ... c. licet ... de foro comp[etenti] ... ad obliga[tionem] ... iuris civilis, qa ex pacto nudo non ... actio ... quiñ ... paci ... qa ubi ... civile ... peccatum ... recursus ad forum ecclesiasticum ... iudicat. ... c. ... ... civile ... peccatum ... obligatio ... actionis ex oblig. nat. ... pactum ... datio ... sunt efficaces ... valet ... in pacto liberatorio ... pactum ... in ... l. si unus ... 36 ... in l. ex hoc iure ... oblig.

Ad ea, q[ue] d[icta] s[unt] ... obligationes naturales sunt ... obligationes ... naturalis ... civilis ... nulla ... ex hoc iure ... Cast. ... 2o obstant ... dominus ... l. si ... ex hoc iure ... qa ... ex hoc ... duplex ... obligationes naturales ... et obligat et obligatum ... Castr. ... ex hoc iure ... 33 ... dulcia ... dominium ... ut ... acquisita ... fol. 94 ... alia doctrina ... l. 4. ff. de stat. hom. et quod ... acquirunt ... alim. et cib. ...

[illegible] et annihilatus, qui nihil [illegible] acquirit [illegible] dno. L. 1. ff. de [illegible] et [illegible] ad al. iur. et sic tale [illegible] quod dno possit acqui[illegible] [illegible] dno acquiri non possit, [illegible] in persona ipsius servi, ut in nati oblig. qui sibi ipsi nemo obligatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cod. ind. et ideo [illegible] legibus [illegible] [illegible] qui dno, cui incapax sit, acquiri non [illegible], [illegible] [illegible] in persona ipsius servi quia non ad [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipsum, quia est in ipso servo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. si [illegible] servo. ff. de [illegible] 3. ad [illegible] loquu[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipsius servi, ut [illegible] quod ipsi [illegible] [illegible] dno, et aliam [illegible] eius status [illegible] annihilatus, qui [illegible] non fuit introducta in eius [illegible] nisi quoad [illegible], et ea [illegible] spectant ad vitam, ut [illegible] alimenta, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in aliis, ac [illegible] melioris conditionis, quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 32. ff. de [illegible] et iur. concludas, quod [illegible] oblig. nat. [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible] et contra non obstant.

[illegible] [illegible] in quo [illegible] alter [illegible] obligat [illegible] mandato [illegible] ff. de neg. gest.

[illegible] est id quod [illegible] oblig. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oblig. [illegible] [illegible] L. si is, qui [illegible] ff. commod.

Oblig. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. 2. [illegible] ff. de [illegible] oblig.

[illegible] nat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] et iur. [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] aliena iactura locupletari [illegible] [illegible] [illegible] ff. de cod. ind. et [illegible] ubi aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dici [illegible] nat. oblig.

Oblig. [illegible] maleficio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iur. nat. [illegible] quod [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in L. [illegible] ff. de [illegible] et iur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contrarias, qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maleficia [illegible] et [illegible] in L. 1. ff. de [illegible] nat. [illegible] [illegible] [illegible] oblig. ex [illegible] [illegible] [illegible] nat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quasi maleficio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] de [illegible] [illegible], qui [illegible]

[illegible] oblig. ex [illegible] nat. [illegible] oblig. ex maleficio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

q̄ ius nat. Dicerent tn̄ q̄d q̄s. [illegible] p̄pria culpa et
ex p̄prio facto, nō aliena [illegible] solus in [illegible] in hoc [illegible]
in [illegible] erat, q̄d [illegible] hoc sit d iure nat. [illegible] in illa [illegible]
[illegible] q̄ [illegible], ut naturalis pandectas. l. uelut ff. d iust. et
[illegible] p̄mit rāle obligoñ ex illa [illegible]
tur sicut in [illegible] l. Julianus ff. d cōd. ind. Sed tn̄ [illegible]
ut not. p̄ Bar. in l. Julianus [illegible] duces [illegible] Sicilian [illegible]
[illegible] duo [illegible] militi [illegible] introducti et q̄d d iure nat. cognita fuit
[illegible] loquimur d introduct. et [illegible] opin. Bar. q̄ [illegible]
ista oblig.° ex quasi delicto [illegible] alicuius [illegible] familiaris, q̄ [illegible]
[illegible] ex facto alicuius [illegible] cognitū [illegible] ille [illegible]
[illegible] immunditias, nō [illegible] oblig.° ex quasi male
[illegible] loquimur q̄d ista oblig.° ex illo ex illo
[illegible] in se natem [illegible] ut [illegible] statuerit maiores [illegible]
[illegible] quasi delicto [illegible] Pau. d [illegible] et hoc [illegible]
legislatoris [illegible] gratia, q̄s [illegible]
[illegible] exemplificat [illegible] iuris ciuilis, et tn̄, ut ipsi [illegible] obli-
[illegible] creaturā iuris ciuilis, et [illegible]
goñ natia.

Obligoñs u.° ex quasi [illegible] ex [illegible] ut [illegible]
[illegible] oblig. ex quasi [illegible] conditio [illegible] et
[illegible] oblig.° Bar. in l. ex hoc [illegible] 17. [illegible]
in [illegible] ff. d iust. et iur.

Antidoraliter obligatus [illegible] soluentis [illegible] doctr. [illegible]
[illegible] fallit [illegible] ff. d iust. et iur. [illegible]
Bar. in l. ex hoc [illegible] 72. [illegible]
casus in [illegible] Castr. in [illegible] soluit, et hoc casu [illegible] nullo [illegible]
obligatus, et [illegible] soluit [illegible] oblig. [illegible] ff [illegible]
[illegible] ff. d [illegible]
[illegible] ex facto [illegible]
2.° casus [illegible] crediderit [illegible]
[illegible] in facto alieno
[illegible] fac. [illegible]
[illegible] in facto p̄prio soluit, [illegible]
3.° casus [illegible]
[illegible]
[illegible] l. si [illegible]
[illegible] soluit [illegible]
[illegible]
[illegible] soluit [illegible] in facto p̄prio [illegible]
[illegible] Castr. in [illegible] hoc fallit in [illegible]
[illegible] soluunt [illegible]

[illegible]

[illegible] contraxit oblig. [illegible] l. si ad [illegible] libertus in [illegible] ff. [illegible] solvit [illegible] [illegible] ut [illegible] libertus [illegible] obligatur [illegible] [illegible] [illegible] fideiuss. in l. [illegible] libertus ff. [illegible] cod. [illegible].

[illegible] alteri obligationem [illegible] l. stipulatio ista [illegible] alteri [illegible] oblig. [illegible] [illegible] amicus [illegible] et sic amico [illegible] l. si [illegible] solutioni [illegible] ff. [illegible] l. 3. et l. si [illegible] [illegible] ff. [illegible] l. [illegible] aut [illegible].

[illegible] fructus [illegible] tacita conditio [illegible] oblig. [illegible] 217. [illegible] 6. l. 2.

[illegible] ex tali fundo [illegible] ubi [illegible] [illegible] primo [illegible] 217. n.º 8. l.

[illegible] sit [illegible] 819. n.º 7. [illegible]

[illegible] oblig. habuit originem in persona [illegible] pro [illegible] minoris. l. apud Iulianum [illegible] ff. ex qb. cau. [illegible] l. 2. [illegible]

[illegible] ord. [illegible] ff. [illegible] alia [illegible]

[illegible] naturalis contracta [illegible] 153. n.º 11. l. 5.

[illegible] obligat, [illegible] fructus, aut [illegible] 152. n.º 3. l. 2.

Pactum nudum non parit actionem. l. iurisgentium. §. 1. et ma: ximo. ff. de pac. quod intelligi [illegible] ne procedit [illegible] inter absentes, nam consensu bene valet. l. 3. et 4. ff. de edit. [illegible]

Pactum de non petendo [illegible] tollere naturalem obligationem [illegible], elidit civilem. et obligat naturaliter ad [illegible] non petendo, gl. in. l. si unus. § pactus ne peteret. ff. de pac. [illegible] ipso iure [illegible] pactum nudum de non petendo obligat. [illegible] obligati ad non faciendum [illegible]. et [illegible] obligatio cadit in negativa. [illegible] obli. et [illegible] obligatio de non petendo obliget, [illegible] efficax [illegible] minus ad liberandum, quam ad obligandum [illegible] favorabiliori. ff. de [illegible] l. Arrianus. ff. de act. et oblig.

Et [illegible] gl. mag. in. l. [illegible] inst. de [illegible] ubi Bar. [illegible] et [illegible] pactus ne peteret [illegible] ff. de pac. Vid. inf. [illegible] Pactum de non petendo tollit [illegible]

Pactum liberatorium [illegible] donationis. [illegible] de donat.

l. cons. [illegible] filius. ff. de pac.

Pactum de non petendo, quod [illegible] exceptionem [illegible] replicatione.

Et [illegible] inst. de replicatione.

Pactum nudum [illegible] inst. [illegible] contractus, et [illegible] non contrah. oblig. [illegible] et [illegible] facit qui cons[illegible]

Pactum [illegible] de non petendo [illegible] naturalis oblig. [illegible] efficaci, [illegible] naturalis oblig. [illegible] et [illegible] efficax actio [illegible] civilis [illegible] obligat. obstat tamen exceptio [illegible] obligatio [illegible] est. §. [illegible] inst. de excep.

Pactum [illegible] placiens [illegible] de pact.

[illegible] solus contractus [illegible] ff. de pac. [illegible] l. Julio [illegible] ff. de curat. fur. [illegible] eius [illegible] l. [illegible] ff. eo. [illegible] factum [illegible] in eis [illegible]

Pactum [illegible] contractus [illegible] l. ex [illegible] ff.

Pactum.

d. iust. et iur. contrahi et pactum inter rat. e. ad conventionis nomina generali est adeo ut omn. contractum contineat. et sic continens et pactum. L. i. §. conventionis verbum ff. eo. d. pac.

Pact. ... a pollicitat. in eo differt quod pactum duorum, plurimum consensus e. L. i. ff. d. pac. pollicitatio vero solius offerentis tantum ... L. pactum ff. d. pollicit. differt 2.º qua ex sua polli... nemo obligatur regulariter, sed bene ex pacto L. i. ff. d. pollicit. 3.º qua ex pacto omnis ratis obligatio L. ... ratis. ff. d. solut. sed ex pollicitat. nulla ratis obligatio ... omn. ... ratis obligatio requirit contrahentis et ex ... parte obligati, et ex parte eius, cui acquiritur oblig. L. i. ff. d. pac. q. conventus eadem non fit in pollicitat. ut patet in L. pactum ff. d. pollicit. 4.º differunt, qua pollicitatio ... ratis cons... ipsa ... ratis. et ... L. i. §. ... ff. d. pollicit. sed pactum ... L. si certis annis C. d. pac.

Pacta, quae cont. ius publicum, ubi de eo mutando fiunt, nullius esse momenti planum e. L. ius publicum ff. d. pac. L. ... ex ... d. ... iur. c. si diligenti ... d. ... L. 2. §. ius ... ff. d. adm. ... ad ... L. ... §. ... ff. d. pac.

Pactum obscurum, et ambiguum semper ei nocet, pro quo appositum fuit, qua apertius illud ponere debebat. L. veteribus ff. d. pac. ... 195. ... i. et ... 188. ... 23. ... 1.

Pacta quae tollant ratem obligationem vide sup. in verb. oblig. ... pacta, quae tollunt ... ... pac.

In pactis magis ... quam verba spectamus. L. ... pactis. ff. d. pac.

... pacisci ... ut si ... ac ... iniuriam, vel furti, ... alia ... ubi ... d. futuro, L. si unus §. pacta ff. d. pac. ... d. ... remittantur ... et ad ... publico, ... ubi ... dicitur ... in L. ... d. pac. ... pacisci ... L. si unus §. illud ... d. pac. ... ... d. ... ... d. offic. ...

... pacti ... ... remittit ... ... nisi ... ... d. ... oblig.

Pactū factū ab eo, q̄ h̄t potestat̄ leges condendi, h̄t uim legis quo ad alios. L. Cesar. ff. de publi. et uectigal. ubi Bar. in fi.

Pactū de nō petendo tollit obligon̄ē nāle ipso iure. L. stipulatio [illegible] ff. de solut. ubi [illegible] uers. Pactū de nō petendo [illegible] fallit, si [illegible] nisi act. reali, qa actio realis nō tollitur [illegible] suspendat obligon̄ē. § i. inst. de action. ead tollend [illegible] nō p̄t, cū nō sit. Bar. in L. si unus § pactus [illegible] ff. de nō p̄t, cū nō sit [illegible] effectus actionis. fallit quā pactū [illegible] impedit tam effectus actionis, sed in subsidiū, quo nō ualeret in [illegible] pacti, sed [illegible] iuris directa pacti cam, qa nō cōpetit [illegible] doli exceptio in subsidiū exceptio, sed tunc de [illegible] tollit oblig. natura Castr. in L. [illegible] § fi. dūd nō tollit oblig. natura [illegible] ubi et Bar. ff. de [illegible] et ibi et in L. [illegible] § h. ubi h̄t Bar. ff. [illegible] et in L. [illegible] fallit h̄t in pacto facto ad tempus, et tex. de [illegible] fallit h̄t in pacto facto ad tempus illo tempore [illegible] nō n. tollit natura oblig. [illegible] nodus [illegible] caliter [illegible] quā tempus nō [illegible] L. obligationū § tempus ff. de act. obligationis, [illegible] Bar. in d. § pactus n° [illegible] ff. de pac. Castr. et oblig. [illegible] fallit h̄t in pacto de nō agendo, qa et [illegible] dicunt, qd fallit h̄t in [illegible] nō tollit naturalē oblig. et [illegible] Bar. [illegible] naturā. sed tamen [illegible] qd Bar. [illegible] n° [illegible] et [illegible] Bar. in L. [illegible] § [illegible] ff. de pac.

2. [illegible] qa elidit ciuilē oblig. q̄ antea erat, ita ut in [illegible] absolutoria ipso iure sit sublata eius oblig. naturalis p̄ pactū, et ciuilis p̄ [illegible] L. Iulianus ff. de cond. ind.

3. [illegible] qa obligat paciscent̄ nāli nō petere, ut [illegible] [illegible] tamē Bar. in d. § pactus n° [illegible] qa si statuto dicatur qd mulier nō possit obligari* sine certa solemnitate, nō poterit neq̄ facere pactū de nō petendo, qa obligaret̄ nātr̄ nō petere, [illegible] concedunt; sed tamen h̄t q dicant, qd [illegible] nō obligetur, [illegible] nātr̄ nō petere [illegible] tamen aliū [illegible] pacti de nō petendo, [illegible] ciuiles, sublata ipso iure natura oblig. et [illegible] exceptio, q° sufficeret [illegible] ad liberandum. sed [illegible] Bar. [illegible] qd illi cui facta [illegible] pactū cōpetat exceptio sed tamen illa exceptio [illegible] replicationem. quod si mulier ex statuto [illegible] [illegible] Bar. [illegible] qa [illegible] Bar. paulo post [illegible] exceptio oritur ex aequitate ipsius pacti, nō aūt ex ipsa nāli obligatione inducta p̄ pactū de nō petendo, [illegible] cum nō [illegible] ex [illegible] sufficit ad liberand. sed adde [illegible] qa nec Bar. negat qd nō cōpetat exceptio.

* [illegible] si statuto [illegible] qd nō possit [illegible] pactū [illegible] et [illegible] Bar. [illegible]

sed q̃d p̃ replicationi cedit. Similr dic q̃ i hec, q̃d in mulier nõ possit obligari viro suo, nisi in suã utilitatẽ auct. si qua mulier. C. ad Vellean. nõ possent ita cũ liberari p pactũ d nõ petẽdo. Aliã utilitatẽ elicit Jas. ex hoc effu d. ꝑ pactus n° 20. qa dt ex eo, q̃d nãtũ Alioq̃ nõ accederẽt fideiussor. L. fideiussor ꝑ fideiussor. ff. d fideiuss. q̃ coi iorabit, et nãtũ et similiter. L. i. cũ al. ff. d fideiuss. Aliã utilitatẽ refert Bar. in d. ꝑ pactus n° 12. quã tñ postea reprobat, et ẽ, qa cũ facis pactũ d nõ petẽdo sit donar. L. contra. ꝑ fi. ff. d pac. L. in adit. ff. d donat. et ex pacto nudo donationis oriat actio. L. si qs argentũ ꝑ fin. C. d donat. si petãt d. q̃d possit cũ conueniri ad intradu, put ẽ in oblig. facti: reprobat aũt, qa dt q̃d dictũ. L. si qs argentũ nõ hẽt locũ i donatõe cõtentoria in donationib. cõtinẽtib. factũ. Sed aduerti, qa Ang. Aret. in ꝑ. in pñorãd n° a. si fallor eũ reprobat, et d. q̃d pcedit in oi donatẽ.

ct. 3. effus ẽ, q̃d parit exceptionẽ; hic ẽ indubitatus. L. iurisgẽt. ꝑ sed cũ nulla. ꝑ qa immo. ff. d pac. d hic Bar. in da L. si unus. ꝑ pactus ne peteret n° ii. et seqq. ubi Jas. n° 16. ff. d pac.

Diff. pactũ d nõ petẽdo et pactũ d nõ agẽdo 4. Et dñs p° ẽ, qa pactũ d nõ petẽdo impedit tã in iud. quã extra petitionẽ. pactũ ñ d nõ agẽdo impedit tñ petitionẽ in iud. 2a ẽ dña, qa ex pacto d nõ petẽdo sub poena nõ pt paciscẽs recipe colonũ et ab offerẽtẽ, qa ẽ actus extraiudicialis. L. amplius nõ peti. ff. rat. hab. q̃d nõ ẽ in pacto d nõ agẽdo, qd ẽ actus iudicialis. 3a ẽ dña. quã tñ id. [illegible] in pacto d nõ petẽdo sublata est [illegible] nulla obligatio. aut pactus d nõ agẽdo ita tñ [illegible] [illegible] [illegible] tñ [illegible] [illegible] [illegible] in L. iurisgẽt. ꝑ [illegible] ff. d pac. et [illegible] in ꝑ [illegible] si paciscar ff. d pac. ubi separat hec duo pacta, d nõ petẽdo et d nõ agẽdo. [illegible] dña ẽ [illegible] [illegible] qa pactũ d nõ petẽdo impedit litis ingressum [illegible] [illegible] [illegible] Bar. [illegible] L. [illegible] et [illegible] in prin. ff. d iniur. ubi et Jas. n° 14. pactũ ñ d nõ agẽdo impedit et litis ingressũ qa ad hoc [illegible]

ponit, in l. si unus § pactus ne peteret n.° 36 ff. d pac. ibid. Cas. col. 4. Ld tex. car. ibi n.° 15 ...
... das dias hereditas ab ... c. i. d litt. ...
... ad ... veritat. ... u ... d
pact. Quaeq; ... plenius ...

Pactu ... res ... remittit, ... ut inf. in verb. fideicomissu, ... et pacti.
f. 258.

Pactu initu inter alias psonas alijs ad ... indicat, et ... d ad ... l. si unus § ... d pac. l. in ... C. ad Velleia.

Si ... tibi ... pactu ... et ... pactu elapsi erant 30 ... ad petendo. ... illud pactu ... ita ut finita est ... potest ... ad 40. ... commune ... pactu ... obligat. ... difficilis et ... et disputabilis, ut ... si unus § pactus ne peteret n.° 31 ff. d pac. Bar. ... in l. pacta ... n.° 5. C. d pac. ... ad ... ad ... d ... beneficiu l. 2. C. d ... 30. an. ... pactu ... intelligi ... contrario ... renunciationi pactu, ... l. si ... 4 ... unicuiq; ... l. ... Nec obstat ... naturalis ... sublata ... pactu ... et civilis ... sublata civil. ... l. obligatio ... placet. 44 ... actio ... obligatio ad ... actio, ... non ... pactu d petendo ... sublata civilis ... ad ... Nec obstat replicatio ... ad hoc ... solu tempus, ... pactu d ad petendo ... Bar. ... praescriptione ...

Pactu d petendo ... alij ...

licet constant in iudicio ex confess. actoris de pacto de non petendo si ad opponatur exceptio, reus succumbit [illegible] l. [illegible] libellum sic, Peto decem, licet fecerim pactum de non petendo, nisi tu opponas exceptionem pacti, iudex te condemnabit, [illegible] eo casu [illegible] reus allegat pactum de non petendo, [illegible] opponendo exceptionem. Bar. in l. si unus. § pactus ne petere nº 18. ff. de pac.

pactum de non petendo [illegible] tollit actionem l. si unus. §. pactus ne peteret. ff. de pac. fallit in [illegible] [illegible] pactum eo. § pactus [illegible] tibi. [illegible] eo. tit. de pac. et in l. ab emptione et in [illegible] idem dicemus de pac. [illegible] ff. de pac. [illegible] [illegible] eo. § pactus nº 2. [illegible] [illegible] pactum de non [illegible] erat [illegible] alicuna exceptio ut [illegible] a aut [illegible] et [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] in l. [illegible], ff. eo. tit. 2º [illegible] finalis [illegible] [illegible] obligatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pactum de non petendo [illegible] [illegible] sublatam [illegible] l. [illegible] in finali [illegible] [illegible] sublata est §. [illegible] de [illegible] sed et [illegible] sublata est [illegible] obligatio [illegible] tex. in l. et [illegible] §. [illegible] [illegible] tex. in l. 3. ff. de [illegible]. 3º [illegible] ff. de [illegible] et tex. in l. 3. ff. [illegible] pactum de non petendo [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] actionem [illegible] l. [illegible] §. si tibi, ff. [illegible] actionem [illegible] pactum de non petendo [illegible] absolutoria [illegible] 4º [illegible] pactum [illegible] simul [illegible] tollunt [illegible] actionem [illegible] [illegible] [illegible] pactum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] pactum de non petendo [illegible] aliud [illegible] in [illegible] [illegible] actionem [illegible] [illegible] [illegible] l. si unus. §. pactus. ff. de pac. sed si fiat sub [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] pacto, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] unus §. pactus [illegible] [illegible] [illegible] quandam, ut ibi [illegible] quod [illegible] [illegible] pactum [illegible] pactum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alius [illegible]

fuit pactum ff. stipulatorum, et fuit apposita poena pe-
cuniaria secundum illa poena ad id quod ex delicto, sed
ex stipulatione peteretur [illegible] pro [illegible] et
poenae erant conventionales [illegible] contrahentes ad [illegible]
poenae [illegible] in ea, [illegible] poenas, [illegible] pactum
[illegible] [illegible] actio [illegible] pactum [illegible]
extincta [illegible] actio [illegible] casus [illegible] pactus [illegible]
actio [illegible] sed si pactum ff. de pac. [illegible]
[illegible] [illegible] speculatius.

Peculium ex [illegible] pro castrorum sua [illegible]
[illegible] peculii [illegible]
[illegible] peculio [illegible]
[illegible] l. depositi §. peculium [illegible]
[illegible] n.º 134 [illegible]

In peculio [illegible]
[illegible] in peculio [illegible]
[illegible]
[illegible]

Ex [illegible] peculio [illegible]
[illegible]
[illegible]
in l. 3. §. ex [illegible]
[illegible] donat. [illegible]
[illegible] illicita [illegible]
[illegible]
[illegible] filius [illegible]
[illegible] ita ut ex [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] 3. §. [illegible]
[illegible] filio l. 3. [illegible] publici offitij [illegible] alijs [illegible] filio
[illegible] publici [illegible] electioni [illegible] filio
obligatus [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] n.º 50 [illegible]

[illegible] publicat. bonis filij publicat. peculium [illegible]
[illegible] l. [illegible]
[illegible] Alex. n.º 44. [illegible]
[illegible] ibi post Bar. n.º 45. [illegible]
[illegible] publicat. [illegible]
publicat. bona [illegible] publicat. [illegible] tollit in cri.
3. [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] Alex. ibi
[illegible]
[illegible] Bar. [illegible] et
[illegible] n.º 59. [illegible]
[illegible]

[illegible] peculio [illegible]

[illegible] castren. in princ. & Castr. pecul. cod. tex. [illegible] unica [illegible] filio administrationem adventitiorum [illegible] sicut & [illegible] administratio l. 3. & [illegible] scribit & [illegible] [illegible] Bar. in l. si [illegible] & vectigalis [illegible] & Dam. ubi Alex. [illegible] [illegible] disputat in tali adventitio [illegible] administratio [illegible] filio posse [illegible] facit [illegible] filius, et ibi [illegible] adventitiorum [illegible] [illegible] administrationis, et [illegible] [illegible] [illegible] alienationem huius peculii filio [illegible].

[illegible] filii pro [illegible] quatenus est in peculio [illegible] & toto tit. & pecul. [illegible] filii. et ex [illegible] lata [illegible] l. 3. & [illegible] scribit & pecul. [illegible] Bar. in l. si [illegible] & vectigalis in [illegible] & Dam. [illegible] filius [illegible] in certa quantitate, [illegible] in publicatione bonorum [illegible] filio [illegible] [illegible] in l. 2. & [illegible] potest [illegible] sit, et [illegible] [illegible] [illegible] nihil [illegible] peculio [illegible] lata [illegible] filius [illegible] filius [illegible] abiens [illegible] fieri [illegible] in peculio [illegible] Bar. in d. & [illegible] vectigalis in [illegible] ubi Alex. latius [illegible] [illegible].

Filius [illegible] fructus [illegible] mortuo patre [illegible] adventitios [illegible] [illegible] [illegible] & tit. 9 [illegible] 20. [illegible] 21.

Assignatio bonorum facta a patre filio [illegible] modum [illegible] donatio [illegible] in peculium [illegible] 251. [illegible]

Pignus, [illegible] creditoris simul traditur [illegible] differunt ab hypotheca [illegible] traditio [illegible] [illegible] [illegible] item [illegible]

In contractu pignoris [illegible] dolus lata cul. [illegible] [illegible] contractus [illegible] [illegible] celebrat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de pignor. [illegible] dolus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contractus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] culpa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible] indiciali [illegible] [illegible] dolo et culpa lata. l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Creditor [illegible] pignus vendere, ut alias eius alienationi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] C. de [illegible] pig. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alienatio [illegible] si uxor remittat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pignus marito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Pignus in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immutabiliter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ubi pignus est frumentum ad pignus ... fructus ...
n.° ... zzz. iur.

Fructus pignori ... pignorata, ac etiam q. percipi potuerunt ... aestimari debent qui ... cedunt in debitum et si creditor ad obtulit debitum ... Cons. 102. n.° 24. lib. 1. quod procedit et in muliere ... in ... bonis mariti iure pignoris pro dote sua, ut est tex. ... in l. Titia de solut. quem citat Alex. in ... in l. divortio in prin. n.° 22. sol. mat. Bal. ... de bon. par. 8. ... 22. ... s. ... par. n.° 221.

... creditor ... domus pignoratae, si domum habitare voluit ... debet ... alteri locare, ... in l. ... par. s. ... n.° 209. ... tex. in l. ... creditor ... l. ... ind.

... sub pignore fructus percepti ... pignoris debi... computat in sortem l. 1. 2. C. de pig. act. c. l. 2. de ... Alex. Cons. 21. n.° 8. vol. 4. quod tamen declara ... Alex. Cons. 110. n.° 53. et 48. lib. 2. ut scilicet ... procedat quando creditor nunc ad ... usuras, quod si ... et ... sint licitae, et valet pactum de ... creditor fructus rei pignoratae ... quantitate usurae et fructus percepti cedunt lucro creditoris ... l. si ea ... C. de ... quod declaratur ... singularis ... et ... suffi...
... fructus ...

Licet ... pignoris ... ut ... tamen ... Ideo ... mutuum ad ... et valet. L. si ... s. 4. de pignor. ... 6.

Et ... creditoris ... pignoris in quod ... cap. 103. citat Remin... Cons. 348. n.° 42. vol. 2.

... pro Gasp. Caballinis ... 331.

Fideiussor pignori datus, ... ad creditorem qui custodire tenetur. Mars. in rub. de fideiuss. nu. 155.

... tertii a creditore ... ubi pignorata sunt ... qui creditores sunt ... Mar. vol. cons. 110. l. 2.

Cui pignus ... creditoris, illud custodire tenetur, alias etiam de levissima culpa tenetur ... damnum ... ubi damnum constat, creditor tenetur ... custodiam, et diligentiam adhibuisse. Mar. vol. cons. 113. l. 2.

Cum aliquid creditur assignatum loco pignoris, et ... dationis in solutum. Mar. vol. cons. 201. q. 1. l. 3.

Qui custodiae causa, et loco pignoris ... accipit ... si sine culpa sua commissa fuerit ... furto ... fractura ... et ... culpa ... et dolo, et ... loco, quo reposita ... fuerant. ... vol. cons. 353. l. 4.

Pactum ... pupillos, ... cons. 125. vol. 2.

Pollicitatio est solius offerentis promissio, et ita a [illegible]
[illegible] l. pactum. ff. de pollicit.

Ex pollicitatione voluntaria non obligatur. L. 1. §. de po-
licit. fallit quando ex causa pollicitus est ut alicui
collegio aut Civitati aut Ecclesiae. [illegible] aut cum ca-
pita ad [illegible], quae sine causa non valet, nec [illegible]
2.o fallit quando est [illegible] pollicitus est [illegible]
[illegible] coepit, d. L. 1. ff. de pollicit.
[illegible] l. pactum, 4. co.

Natura precarij est ut possit quandocunque revocari ... concedentis ... quod ex hoc probatur, quia precarium pendet ex voluntate ... luis qui precario concedit. l. cuiusque. ff. de donat. sed voluntas est libera l. ... ... voluntatem ... ex voluntate ... precar. Et ex concedentis revocari ... ... hoc, quod est precarium ... revocari ... ... dentis, solum de dolo tenetur qui recipit, et culpa ... lo proxima, qua cum ... ... Et ... ... quod ... ... beneficij ... ... commodato ... ... utilitatem ... recipientis ... commod. et ... nullam utilitatem ... ... dico quod ... ... precarium ... ... dantis is qui precario ... ... principio natura precarij est ea ... obligat ... ... qui recipit ... ... statim ... revocari ... ... indicis ... ... arb. lib. 2. casu 23. arbitrio ...

Ut sit precarium oportet quod adijciatur ... ... precario ... aliud idem importans, tuta ... ... quamdiu ut voluntatem ... ... precario l. cuius ... ... ff. de donat. ... precario ... precar. et ... ... commodato, nam commodatarius ... ... commodato ... ... ff. ... ... similiter ... ... commodatarius ... plus obligat ... ... precario ... ... minus ... ... qui in commodato limitatus ... ... commodata, in precario ... ad ... ... ad voluntatem ... ... concedentis, ... l. iurisperitos. ff. de excus. tut.

Precarium transit ad heredem concedentis non ad ... ... l. ... ... precario ... l. ... ... ff. de precar.

Precarium ... ... voluntatem concedentis ... revocabili ... ... concedentis ... ... revocatur ...

ex de precariis, ut obstat, si dicatur cum sit concessum ad voluntatem, voluntas morte extinguitur, [illegible] dicendum est, quod revocatur intelligitur, immo [illegible] post mortem durat voluntas, ut tamen dicitur revocari, c. si [illegible] [illegible] [illegible] in precario, ut revocetur, requiritur contraria voluntas [illegible] [illegible] non sufficit, quod cessat, sed oportet, quod revocetur l. [illegible] [illegible] de precar. [illegible] quod transeundo ad [illegible] concedentis [illegible] ab eo revocari l. [illegible] ff. de donat. l. [illegible] § 2 ff. de precar.

Precarium dicitur et precaria in feminino, nam precarium, ut [illegible] placuerit concedenti c. si. ex [illegible] est revocatur [illegible] ff. de precar. Precaria autem concessio est de [illegible] [illegible] [illegible] revocatur. c. i. ex eo. est et aliud nomen [illegible] [illegible] precaria, quia [illegible] [illegible] ecclesiarum c. precarii [illegible] usque ad nostra accessionis. [illegible] dantur [illegible] in [illegible] [illegible] ex eo. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] caput [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad nostram ut [illegible] [illegible] revocari. [illegible] finitur tunc quando [illegible] [illegible] auctor.

In precario [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] heres concedentis l. et habitum ff. de precar. [illegible] quod [illegible] in dubio [illegible] agi [illegible] ut [illegible] possessio [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] ff. de precar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quo [illegible] possessio in dubio [illegible] [illegible] [illegible] possidet, [illegible] [illegible] possidet l. [illegible] ff. de acqr. poss.

In precario si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de dolo, [illegible] dolus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. contractus [illegible] [illegible] [illegible] judicio bonae fidei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] ff. de [illegible] dotal. [illegible] in l. [illegible] ff. de [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] in precario [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] culpa [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] de precar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

§. si remittat. c. Variis. [illegible] Verna n° 36. ff. de los.
ce, venit, no in d. §. cum quod quan[do] est in precario
non venit nisi dolus, et lata culpa, et in comodato etiam
levissima, cum tamen utrumque factum sit in gratiam recipien-
tis, et d. quod non est [illegible], quia precarium totum procedit
ex liberalitate dantis, uelle dicendum, quod [illegible] fit revo-
cari et ab initio, et ex post; cum autem recipiens in hoc
grauetur, debet releuari saltem in hoc, ut non teneatur
nisi de lata, sed comodatum [illegible] ad certum
usum quo finito fit revocari, et non [illegible], et
ideo tenetur de levissima culpa. Bar. ibi per
hunc tex. quod patitur
[illegible]

Negotiorum gestor regulariter tenet de dolo, lata et levi culpa l. contractus. ff. de reg. iur. et ibi dicit. c. 32. l. tu-
toris C. de neg. gest. gl. in §. 2. inst. de oblig. q. ex
quasi contrac. nasc. quia cum is se obtulit ut contra-
ctus utriusque gratia celebrari. l. 1. §. sed [illegible] ff. de pos.
quod autem utriusque gratia celebratur contractus te-
netur et levis. l. si ut certo. §. nunc videndum. ff. commod.
quamquam tal tenet de dolo et lata culpa tantum quod [illegible] ad
negotia gerenda accessit. l. 3. §. interdum. ff. de neg.
gest. quinque de levissima quod scit alius erat gesturus
vel quia in eius erat diligentior. §. 2. inst. de oblig.
quae ex quasi contr. nasc. tenetur et de dolo tantum
vel et de levissima si ita conveniat. arg. l. 1. §. si
convenit. ff. depos. Sed casu vero regulariter
non tenet. l. contractus. ff. de reg. iur. in qui [illegible]
in sex casibus. 1.° si ad negotium quod non erat solitus
dare factum accessit. 2.° si fuerit in mora.
3.° si culpa praecessit casum. 4.° si casum in se suscepit.
5.° si animo depraedandi accessit.
civiliter tenetur. gl. not. in l. si
6.° si negotia pupilli gessit
negotia in quibus sit solitus. ff. de neg. gest. unde
tenetur de dolo et levi culpa. idem de casu.
tex. [illegible] tenetur de
si negotia insolita [illegible] inchoavit

Negotiorum gestor qui necessario impedit in re aliqua quae
posita erat absque culpa sua, [illegible] iudicio nego-
tiorum gestorum tex. notandus in l. [illegible] [illegible]
ff. de neg. gest. Si vero sua culpa perdit, [illegible]
repetit expensas, nec tamen [illegible] ad [illegible]
vel ad [illegible] gl. ibi in [illegible]

Negotiorum gestor tenetur de neglectis, quae alius gesturus
non erat. l. si pupilli. §. videamus. ff. de neg. gest.

Negotiorum gestor [illegible] quod non [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] l. si pupilli. §. videamus. ff. eo.

Non utiliter negotium gerit, qui non necessarium [illegible]
[illegible] contra dominum [illegible] l. sed an ultro. ff. de
neg. gest.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ad causandam rei vendicationem duo extrema necessaria sunt,
scilicet dominium, ut quasi ex parte agentis l. in rem actio
ff. de rei vend. et possessio, ut quasi ex parte conventi
ff. de rei vend. l. in C. de alien. iud. mut.
l. officium ff. de rei vend. et si aliquod istorum deficiat a parte conventi
cau. fac. et si aliquod istorum deficiat a parte conventi
rei vendicatio, ita Jas. in § omnium inst. de act. n° 22. ff. in cod. § tamen possidens.

Si acciderit rei vendicatorem contra eum possidentem, qui tunc puta-
bat se possidere, et lata fuerit sententia contra actorem dicen-
tem se possidere, quod fuerat ex aliqua causa, puta vendide-
rat possessionem, condemnatus, talis sententia nullo casu
contra possessorem condemnatum, talis sententia nullius momenti
cons. dom. rod. tex. est auctoritas contra Bar. in l. si a'
cons. dom. vend. tex. est. excep. rei iud. qui tunc
vendicatur. § si qs. heredi. ff. de excep. rei iud. qui tunc
tex. fecerit contra Bar. in l. is, qui se obtulit. ff. de rei
vend. cons. ares interrogatus in iud. ubi. rursus, tradit
in iud. se possidere, alias secus, ut l. uni aut. ff. de
rei vend. in princ. cons. Jas. in § omnium n° 23. inst.
de act. et si delatus fuerit cuius rei. Jas.
in l. nater. § nihil commune n° 139. ff. de acqr. poss.

Tamen quod actor tenetur corrigi libelli ubi erat dominus, sed postea
superveniat ei dominium post lit. contest. an nihilominus su-
fficiat ad condem-
nationem consequend. an sufficiat ad condem-
nationem. Et dic, quod si petijt se declarari domi-
num, et ad se pertinere rem, et quia agit indeterminate,
et ad se pertinere aliqua causa consistit quod valet, et suf-
ficit, tex. est auctor in c. Abbas sane 2°,
et in iud. cons. causus decisionem dat dd. dicunt
tanquam cons. stimulus calculum. Si vero petijt
se pertinere ex certa aliqua causa, puta
ad se pertinere ex certa aliqua causa, puta
venditionis, vel donationis, tunc subdistinguendum, quia
aut sibi supervenit dominium ex causa de qua erat puta
quod ante captum iudicium rem illam emerit, sed tradita
fuit post, et tali casu nihil ei obstat
[illegible] facta fuerit traditio, et tali casu nihilominus
condemnatio. Si vero supervenit dominium ex causa de
qua non fuit, quod tale ius non fecerit actoris de c. Abbas et as.
in § omnium n° 66. inst. de act.

Tamen quod ius superveniens post litem contestatam ex causa libe-
llo expressa actori limitatur, ut non procedat contra [illegible]
cora [illegible] ex delegato per collusionem in [illegible] iudicis [illegible]

cons. [illegible] impetrationis nihil innovari debeat, ut hic citat sal. in l. quicunque C. si contra ius, vel util. pub. in fi. col. in viii. q. [illegible] [illegible]

Qui in a[?] primi iudicii actor [illegible] [illegible], sed pendente iud. amisit dominium, an possit fieri condemnatio contra reum, [illegible] distinguendo [illegible] aut desijt esse dominus facto suo proprio, ut quia vendidit, vel donavit, vel quid [illegible], et nihil obstante, [illegible] [illegible] condemnatio, et his [illegible] l. 2. C. de [illegible], [illegible] [illegible] desijt proprio suo facto alia de causa quam venditionis, et [illegible], [illegible] [illegible] in l. [illegible] [illegible] ff. ad exhib. l. si [illegible] in pro. ff. de [illegible] [illegible]. si vero desijt esse dominus facto [illegible] [illegible] [illegible], dolo, vel mora vel culpa, nihilominus [illegible] condemnatio [illegible] in l. si [illegible] [illegible] l. item si [illegible] [illegible] et l. seq. ff. de rei vind.

Si actor a' pro [illegible] libelli debeat dominus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] effectus esse desijt esse dominus, [illegible] [illegible] [illegible] nihilominus [illegible] condemnatio. l. [illegible] [illegible] ff. de rei vind. Et [illegible] [illegible] q a' [illegible] possidebat, medio [illegible] [illegible] desijt possidere sine dolo, et culpa, [illegible] [illegible] ex alia causa coepit possidere nihilominus condemnandus est de d. l. [illegible] de rei vind.

Rei vindicatio non competit, nisi ei, q est directus dominus, vel utilis [illegible] [illegible] [illegible] de act. n° 12. et patet [illegible] [illegible] vindicatio [illegible] [illegible] [illegible] modis [illegible] [illegible] directum, vel utilem, [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] in [illegible] loco n° 12.

Rei vindicatio datur [illegible] possidenti regulariter ad [illegible] [illegible], vel ea, in qua [illegible] est, [illegible] [illegible] et [illegible] possidenti [illegible] possidentem, ut puta civiliter tantum possidenti, vel naturaliter tantum, vel et nat. et civiliter simul, sed [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible], et [illegible] l. [illegible] ff. de rei vind. [illegible] in [illegible] n° 58. [illegible] [illegible] act. et [illegible] [illegible] in [illegible] Possessio, [illegible] de [illegible] [illegible] 34. [illegible]

Ex parte aut rei ad [illegible] ut [illegible] [illegible] rei vindicatio [illegible] [illegible] quasi [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possessor [illegible] [illegible] accidit, [illegible] dolo vel culpa desijt possidere [illegible] [illegible] dolo. l. sin aut ff. de rei vind. l. [illegible] dolo l. [illegible] ff.

regitur. et qd etiam culpa sufficiat ad condemnationem fa:
cit tex. in l. si petitorio. § 1. 4. de rei uend.

Casus et dat. rei uendicatio contra illum, qui ad dolo, neq.
culpa sua desijt possidere, sed dat. ff. uitiosum initium
l. si cum me dejeceris ff. de ui. et ui. ar. neq. oportet
[illegible] dolus.

Probat autem, quem dolo, uel culpa desijsse possidere, si ei
dixero, ne uelle tali rem uendere, ut ei [illegible]
libellus datur, uel et post datum libellum alienauerit
ff. in l. sulcinius. § qd ei latitantis in uer. animo
ff. q. ex cau. in poss. eat.

Sententia lata contra eum, qui dolo desijt possidere post lit. cont.
ad se amplius mandari executioni contra eum, ita quam facere
ad se translatio doloris, et cum opus nouo iudicio; ad
esse translatio doloris opus est nouo libello ias. in § omnium inst.
de act. ad 83. et 84.

Rei uendicatio competit contra eum qui dolo desijt possidere ante
post lit. cont. contra eum uero qui dolo desijt possidere ante
lit. cont. rei uend. sed actio in factum ad interesse
[illegible] de alien. iud. mut. cau. fac. ita ias. quo sup.
[illegible]

Si actor lite rei uendicat. contra eum, qui possidens negabat se
possidere, si conuincatur de mendacio, quod actor probet
eum possidere, illico condemnatur ad tradendam possessionem
in ipsum actorem, quamuis nihil probauerit de iure suo
l. si. ff. de rei uend. § illud quoq. in 2. Auth. de trinit.
bem. & translatio fit officio iudicis sine ulla nouo
libello sine lit. cont. sine iuramento calumniae
[illegible] in uerb. legum. i. d. § illud quoq. neq. au:
ditur, si postea ... probare de dominio suo,
sed condemnat ad translationem possessionis actor
uero cautus ... eam possideat [illegible] iudex ... illius mel. possess. addit ius. intus.
[illegible] ... in possess.
Idem dicendum si interrogatus de poss. fassus fuerit
se possidere, mentitus uero sit de titulo possessionis se qua
dicerit, [illegible], aut aliquem aliud falsum titulum
[illegible] qd si conuincatur de mendacio circa titulum
[illegible] in translat. possess. et ideo si rogat

in [illegible] possessionis [illegible] successus [illegible] illa parte, aufer [illegible] illi
[illegible] Et idem si interrogatus respondit se possidere,
et [illegible] qui uendidit [illegible] tamen prius doli [illegible],
[illegible] interrogatus si possideat [illegible]
[illegible] condemnatur [illegible] ff. de rei uend. ut procedat quod [illegible]
limitatur [illegible] ablata culpa, et [illegible] possidere
[illegible] ut id procedat tamen [illegible] libello [illegible],
[illegible] condemnatio [illegible] limitatur, ut non procedat quod
[illegible] narrata in libello fuit [illegible]
[illegible] 86 [illegible] ad [illegible]
[illegible] possessionis [illegible] requiritur [illegible]
[illegible] interrogationis [illegible] interrogatus [illegible]

Rei uendicatio [illegible] tam contra possidentem, quam contra [illegible] dispositionis [illegible] et [illegible]
ac [illegible] contra [illegible] tamen et similiter contra possidentem et contra [illegible] facultatem [illegible] l. officium [illegible] ff. de [illegible]
rei uend. [illegible] l. si [illegible]
bonis [illegible] ad exhib. [illegible] contra [illegible]
[illegible] tamen [illegible] forma l. 2 [illegible]

[illegible] contra [illegible] possidentem [illegible] possidentem
[illegible] in l. Pomponius [illegible] ff. de acqr. poss.

Res [illegible] tamen uendicantur, non [illegible] incorporales [illegible]
[illegible] corporales [illegible] l. uendicatio ff. de rei uend.
limita tamen [illegible] incorporalia [illegible] accessoria,
[illegible] quod petitum fundum cum iure et seruitutibus suis,
[illegible] cum suis [illegible] l. [illegible]
[illegible] fundus ff. de [illegible]

[illegible] uendicat [illegible] actor [illegible] de [illegible] rei, quam petit,
[illegible] actor [illegible]
[illegible] tamen [illegible]
l. [illegible] de [illegible]

[illegible] actionis [illegible] l. [illegible]
[illegible] ff. [illegible]
[illegible] rei uendicationem contra
[illegible] possidere [illegible] causa

absolvendus est iam reus l. sin aut § 1. ff. de rei vend.
l. quoties 2 de solut. § fi. inst. de off. et temp. act. de
Bar. intelligit, ut absolvatur reus a petit.º ipsius a[c]tion[is],
sed tam qd seq debeat satisf. rem fructum, et evictio-
nis, et partes l. utiq de rei vend. l. si a bon. fidei ju
fruct. eo. tit. l. si tenens indie. solui. sic intelligit Bar.
in l. nati § nihil comune nº. x. de acqr. poss. tam tam
ibi nº. 85. dicit qd cautio sit praestanda ad tempus quo ad ac-
cessiona. sed et quando judicium finale, quia eod redditur
actor declaratus sit dns, fieri id debet p[er] satisd. consi-
tiud., qd erat sententiati lata dato qd et reus ad possideat
l. ex diversis § 1. de rei vend. l. consortalis § sed et
is de pecur. et dicit. ap. eo. tex. restituenda cum sua qk.
in l. si a[c]ti. § 1. de excep. rei jud.

Cui rei vendicanti incedit probare tacita 4.or titulos, traditio-
nem, solui numeratam, et qd diu possederit Bal. in
l. cum res C. de prbat. qd ego intelligo precedens, quasi id
l. eum res C. de probat. et eo rem vendicans utilit
sent nisi cum captionis, et tam rem vendicans utilit
ut testis Bal. loco citato in prin. illud aut diu pos.
sidere intelligi debet tempus constitut. prorogat et res, ut q
Bal. ibid. dicit fim. sopra, et Leg. Menochi de arb. lib. 2.
casu 42. qui est in cons. 361. nº 9. lº 4. tradit. qualit
concludendi est in rei vendicat.

Rei vend.º cumulari ad petit in eod. libello cum restitut. in
integrum. Guid. Pap. decis. 143.

Adde supra dictis in verss. si actio sit Pap. in forma interrog.
pen. in act. nulli in ver. pº an de loans et ibi ad-
ditionator in litt. 4. Rom. cons. 13. et Abb. cons 17. lº 2.
ad hag. in dicta l. si, 4 de rei vend. relatus ab addition.
ad Pap. ubi supra dicit qd brevior via, qua actor ad mult
probare de vendicatio. et probis onere se gravaret,
ut petat, in mitti in poss.m illius rei in Curia re-
gnantis, et ad alternis. et Rim. Jun. cons. 4 n. lº 4.
dicit qd interrog.s an possideat terras infra tales confines,
rendit se minus possidere, quia si ut possideat, petit
hac forma. ut interrogans mittatur in poss.m sufficit tamen
quas rei vacantes. salvo iure terti[i] et Bal. cons. 88
lº 4 concludit, qd rei vendicat.e concurrens si recipit
seu vendicari non proprio, sed alieno se coniunctam de mandato,

... praeter ... possessio ... ad ... ant. lib. cod. et antiquas ... superiori ... , ... illius ... cum ... : ...

Si ... duorum casu ... competit rei vindicatio ad ipsum ... , ... quantitatem ... ipsius, ... arbitrio Menoch. de arb. lib. 2. casu 252.

In iudicio rei vindicationis ... cadit ... iudicis ... ab... ... quo ad ... et ... competit ius ... ad ... petitas, ita ut si ... possessio ... reus ... absque alio ... illa ... cons. ... lib. 2.

De rei vindicatione vide ... cons. 80. ... Alex. cons. 35. lib. 5. ... cons. 319.

In generali remissione et liberatione non venit dolus. L. si unus
ueritus. ff. de leg. i. l. non solum la 2. ff. de libe. leg.
& pe. quia dolus futurus indque [illegible] ff. l. co-
tractus. ff. de reg. iur. L. si unus & illud. ff. de pac-
tis bona [illegible] est d. L. contractus.

Remittere et dare facere [illegible] L. si fundus. & Titio fundum
ff. de leg. i. et hoc improprie et largo modo, [illegible]
ff. de leg. i. et hoc dari. L. iulianus. ff. de cod. et dem.
remittere non dari. L. iulianus.
licet enim quo ad effectum [illegible] sit da L. Iulianus.
habet enim quo ad effectum [illegible] remissio nihil accipiatur co-
gallit [illegible] ex [illegible] remissione, exceptio dilatoria, non
modi ut quia remittens,
i. e. et fama dari, et remittere.

Fiscus quae privilegia habeat in hypotheca, vide inf. in verb. Fiscus.

Mulier [illegible] habeat tacitam hypothecam, sed habet tamen privilegium [illegible] in [illegible] actionibus [illegible] privilegium [illegible] in L. [illegible] C. q. pot. in pig. hab. [illegible] habuit privilegium tacitae hypothecae [illegible] L. un. [illegible] ut [illegible] ac [illegible] mariti. L. un. [illegible] et alii multi [illegible] habeant tacitam hypothecam [illegible] et alii multi [illegible] tac. [illegible] uxor [illegible] tit. C. [illegible] L. 2. [illegible] C. q. pot. in pig. hab. L. [illegible] ut [illegible] dotis constitutae, ut mulier [illegible] potior [illegible] favore dotis [illegible] tacitam. L. assiduis. C. q. pot. [illegible] annorum [illegible] ambigitur, an [illegible] in pig. hab. Sed [illegible] locum in [illegible] hypotheca. L. assiduis. [illegible] Bal. et Sal. [illegible] L. assiduis [illegible] mulier [illegible] L. [illegible] sol. mat. [illegible] mulier [illegible] tacitam [illegible] tacita [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] dotis [illegible] ad
Q[illegible] lex [illegible] favore dotis [illegible] ubi [illegible] a [illegible]
[illegible] mulier [illegible] ubi [illegible] ex [illegible]
ravit [illegible] instando [illegible] lex in personalibus [illegible] mu:
[illegible] non est [illegible] puntio dotis,
[illegible] actiones personales [illegible] propria dotis [illegible]
[illegible] mulieri [illegible] lex [illegible]
[illegible] et in [illegible] L. assiduis modo et in
[illegible] expressa hypotheca [illegible] parte mu:
[illegible] bruno [illegible]
[illegible] sibi [illegible] expressa hypotheca [illegible] favore dotis
mulier [illegible] [illegible] cautio
mulieri [illegible] et [illegible] in suis [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] ordine, quod [illegible] ad dotem.
[illegible] in [illegible] glossa cum [illegible] Paris.
3 [illegible] mulierem [illegible] tacita,
[illegible] mulierem [illegible] a [illegible] L. as.
[illegible] expressa [illegible] excludit L. ulianus. § [illegible]
[illegible] et [illegible]
2 [illegible] Paris. considerabat [illegible]
L. assiduis in fine. [illegible] in illa L. assiduis hypotheca
assiduis tribus modis [illegible] privilegium [illegible] personarum
mulieris. et eius privilegium [illegible] actiones personales [illegible]
[illegible] actionem [illegible] mulier [illegible]
[illegible] hypotheca expressa. 2 [illegible] expressa [illegible] lex [illegible]
[illegible] hypotheca, [illegible] expressa. 3 [illegible]
[illegible] in hypotheca [illegible] quas [illegible] illa lex [illegible]
[illegible] expressa mulieris hypotheca,
[illegible] tacita, [illegible] Auth.
[illegible] considerabat [illegible]
[illegible] ubi excepit unus casus [illegible]
[illegible] dot [illegible] ubi [illegible] in aliis [illegible]
[illegible] mulier [illegible]
[illegible] omnia [illegible] ad fundamentum [illegible] omnia dicit
[illegible] favore dotis [illegible] suum auxilium [illegible]
[illegible] alia [illegible] ad [illegible] in [illegible]
[illegible] L. ubi [illegible]
[illegible] dot [illegible] L. assiduis, [illegible]
[illegible] dicebat [illegible] in aliquo casu, taci
[illegible] expressa, [illegible] casu [illegible] tractatu
[illegible] Vides [illegible]
[illegible] dotis, [illegible]
[illegible] considerabat [illegible]
[illegible] alias [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] in iudicando [illegible]

[illegible] in margine, at left of lines 20–28: Quam [illegible] [illegible] L. [illegible] in [illegible] [illegible] Sprima [illegible]

[illegible] in dimetudine [illegible]
dimetudine. ideo tu vide quod teneas, q[uia] cu[m] opin.
tag. sit media in dubijs media via eligenda [illegible]
gl. [illegible] acqu. [illegible] dom.

Hypotheca, quae a proxime obligat de anno reditu, et limitata [illegible] aliis fuiere, et hypothecaz
[illegible], quo ad effectum excussionis. Vide inf.
[illegible] in verbo Annua praestatio, verb. Reditus annuus cens.
~~in hypotheca [illegible]~~ fol. 395.

Credit[or] qui est plures res obligatas [illegible] hypothecam [illegible] adversus
quemlibet ex pluribus earum rerum possessoribus in solidum [illegible]
ad [illegible] debiti [illegible], [illegible] est agendum [illegible]
libet [illegible] pro rata hypothecaria [illegible] ita ex [illegible]
tex. Bar. et gl. in l. [illegible] [illegible] plures possessores [illegible] successores
[illegible] illius, [illegible] Covar. [illegible]
[illegible] lib. 3. cap. 1. n. 1. [illegible] et Faber [illegible]
[illegible] ne non est
[illegible] imitari [illegible] Covar. loco citato ut
[illegible] in hypotheca constituta pro anno [illegible]
[illegible] aliquo fundo, ut [illegible] tertij possessores rez obli-
[illegible] plures sint [illegible] quilibet in solidum [illegible]
[illegible] pro rata [illegible] 432. n. 3. [illegible] constitu-
[illegible]
[illegible] in iudicijs acceptam [illegible]
[illegible] casus [illegible]
[illegible] quae [illegible] ea [illegible]
[illegible] annua [illegible] aliqua [illegible]
hypotheca [illegible] diversa [illegible]
[illegible] ab hypotheca ordinaria, ac quasi
[illegible] ab hypotheca [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] constituebat [illegible] ad [illegible]
[illegible] vectigalis [illegible] ad praxim ego
[illegible] alicuius [illegible]
[illegible] tempore [illegible] et [illegible]
[illegible] in solidum [illegible] pro rata
[illegible] bona [illegible]
[illegible]

In hypotheca [illegible] [illegible] [illegible] dotat [illegible] [illegible] [illegible]. 361. [illegible] q. n° 35. ait [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cō 12. n° [illegible] 104 [illegible] [illegible] [illegible] hypothecā [illegible] [illegible] non fuisse in [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consuetudo [illegible] [illegible] communi.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] constituendo [illegible] [illegible] alteg° [illegible] [illegible] [illegible] cō. 22. [illegible] n° 2. [illegible] [illegible] [illegible] c. 7. cap. 2.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vendat [illegible] obligatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] minoribus l. x.

[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cō. 87. n° 31 [illegible] 2. [illegible] cō. 373. n° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] casus l. [illegible] l. [illegible] 155. ubi [illegible] [illegible] d. n° 155. [illegible] [illegible] [illegible] actionē [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hypotheca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hypotheca [illegible] et ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primus [illegible] [illegible] [illegible] n° 2.

Credit. [illegible] generali [illegible] speciali [illegible] hypotheca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] conditionis [illegible] generalem [illegible] [illegible] primis [illegible] in [illegible] speciali. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generalem specialem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 159 [illegible] [illegible] cō. 36. n° 8 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] creditor [illegible] 104 [illegible] [illegible] generalis [illegible] speciali [illegible] cō. 36. n° 6. hypothecar. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 7. 30.

[illegible] [illegible] [illegible] in hypothecam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meliorament[a] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 390. 5°

Res aflecta [illegible] cau[illegible] aut [illegible] ad [illegible] a
[illegible] creditor [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible]
possessor [illegible] ad solui [illegible] ex [illegible]
[illegible] in bo [illegible] [illegible] [illegible] 65. t.°

fructus [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible]
[illegible] [illegible] a terra separata [illegible]
[illegible] fuisse obligati. Cap. Cons. 151. n.°
5. lib. 1.

Habitus [illegible] [illegible] et hypothecae [illegible] bonis
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hypo-
thec aut [illegible] hypothecae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cast. Jac. Alex. [illegible]
H. lib. [illegible]

In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hypothecariam [illegible] [illegible] [illegible] lex
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ac loco [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] actiones
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hypothecaria [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
solidum, [illegible] [illegible] cons. 8. n.° 8. 13. et [illegible]
[illegible] Cap. cons. [illegible] 26. [illegible]
[illegible] Caball. [illegible] [illegible] [illegible] limitata [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 3. n.° [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Gabr. Cons. 5. n.° [illegible] lib. 1.

Hypotheca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] Cons. [illegible] n.° 20. lib. 1.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 59. n.° 2.

[illegible] [illegible], Mauri [illegible]
[illegible] 102. l. 3.

[illegible] roborato [illegible] quomodo [illegible]
[illegible] c. 503. l. 5.

[illegible] permissa, [illegible]
[illegible] si illorum [illegible]
[illegible] col. 162. l. 1.

Clausula [illegible] bonorum posita in fine [illegible]
[illegible] col. 539.

Transactio [illegible] patris [illegible] transact. [illegible] n.º 57. [illegible]

[illegible] naturaliter [illegible]

In transactione [illegible] restitutio ob enormem damnum [illegible] causa [illegible] obtenta causa suspecta [illegible] gratis [illegible] Bal. [illegible] facit [illegible] n.º 44. [illegible]

[illegible]

In muliere [illegible] locum [illegible]

[illegible] Gabr. [illegible]

n° 85. [illegible] n° [illegible] Cod. [illegible] n° 25. in fi.
[illegible] q plures [illegible] in l. 2 par. 1 cap. 4. n° 9. C.
[illegible] Et transactione [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in curia [illegible]
[illegible] [illegible] Cod. [illegible] n° 31. [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] dubio [illegible] [illegible] fuit et
[illegible] ad dubium litis eventus [illegible]
[illegible] dubio eventu litis, si [illegible] transactione [illegible]
[illegible] [illegible] inclusivè, [illegible]
[illegible] [illegible] dimidia [illegible]
[illegible] [illegible] Cod. [illegible] n° 21. et
[illegible] facta [illegible] Cod. [illegible]
[illegible] l. 2. par. 1. cap. 4. n° 6. C. [illegible]
[illegible] [illegible] articulos [illegible]
[illegible] advocatus [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] causa [illegible] tantam [illegible]
[illegible] mille, [illegible]
[illegible] ad dimidium [illegible] quad=
[illegible] et sic [illegible] ultra dimidium eius.
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] transactione [illegible]
[illegible] [illegible] est ad [illegible]
[illegible] est, [illegible] articulus [illegible]
[illegible] fuerit q sit [illegible] opinio multorum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] n° 75. [illegible]
[illegible] [illegible] alios
[illegible] l. [illegible] par. 1. cap. 4. n° 9. [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] n° 13. [illegible]
[illegible] par. 1. n° 12. [illegible] q [illegible]

[illegible] veteris Menoch. [illegible] n.° 95. [illegible] lib. 5. [illegible] cons. auctoritate et [illegible] lat. [illegible] cons. 401 n.° 157. lib. 5. [illegible] cum Bal. [illegible] Thoma [illegible] cum Bal. resoluta [illegible] n.° 51. et [illegible] pract. obser. lib. 2 obser. 10.

Poena [illegible] maior [illegible] transac. est [illegible] et [illegible] et [illegible] cons. 246. vol. 3 [illegible] 58. n.° 46. lib. 1. citat Corn. cons. 246. vol. 3 [illegible]

Transactio [illegible] et [illegible] laesionem [illegible] lib. 5. [illegible] 34. [illegible] lib. 4. [illegible] 19. Menoch. lib. cons. 401. lib. 3 cons. 592. lib. 4. [illegible] cons. 496. n.° 16. lib. 5. et cons. 6 n.° 7. lib. 1. [illegible] cons. 142. lib. 1. Crav. cons. 142.

Transactio inita et [illegible] legitima [illegible] et multo minus [illegible] ad rescindendum, max.e [illegible] iuramento firmata fuit, et ipsi [illegible] renunciatum fuit Menoch. cons. 401. lib. 5 n.° [illegible]

Transactio ob enormem laesionem annullatur et rescinditur, quamquam multis clausulis roborata, ac iuramento firmata [illegible] Menoch. cons. 412. lib. 5. [illegible] cons. 102 lib. 1. [illegible] cons. 208. lib. 2. [illegible] lib. 2. n.° [illegible] Rol. cons. [illegible]

NB. [illegible] transactionem [illegible] et [illegible] [illegible] Menoch. [illegible] n.° 9. lib. 5 [illegible]

Transactio inter [illegible] et fratr. [illegible] Menoch. cons. 495 n.° 16. lib. 5. [illegible] laesionem [illegible] cons. 103 n.° [illegible]

Transactio [illegible] cons. 101. n.° [illegible]

[illegible] aut [illegible] in [illegible] l. 10 di aut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hoc aut [illegible]
[illegible] l. 2. [illegible]
[illegible] in lege [illegible]
[illegible]
et [illegible]

[illegible] edificat [illegible]
[illegible] publico
[illegible]
l. 4. [illegible]
Nuntiationis aut effectus [illegible]
[illegible] edificari [illegible]
[illegible] post nunciationem [illegible]
[illegible] post [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] potuit [illegible]
[illegible] edifi-
[illegible] aut [illegible]
[illegible]

[illegible] nunciatio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] post nunciationem [illegible]

p[illegible] [illegible] Romae alia[m] aff[illegible], ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Paci[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fiat [illegible] facit. l. 1. § 1. [illegible]

Nuntiationi novi op[eris] [illegible] [illegible] fiat, [illegible] l. 1 [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] casus, q[uo]d [illegible] [illegible] [illegible] calumniosa est [illegible]. q[uo]d [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] olim in [illegible] calumnia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2. casus [illegible] [illegible] [illegible] in mora [illegible] ubi [illegible] in [illegible] ff. eo. 3. casus [illegible] excommunicatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligunt [illegible] [illegible] [illegible] facit, et excommunicat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] nunciatio [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] litigat [illegible] causa [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. un. C. [illegible] [illegible] [illegible] l. 1 [illegible] [illegible] n. 2. 3. ff. eo.

[illegible] [illegible] [illegible] dicat ego [illegible] [illegible] libellum [illegible] causam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ita q[uo]d [illegible] exprimi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fragmentis [illegible]

Exp[illegible] [illegible] causa nunciationis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] n. 9. ff. [illegible] longo post [illegible] exprimi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] n. 3. [illegible] [illegible] novo [illegible]

[illegible]
[illegible] continua [illegible] agenda [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] causa [illegible]
[illegible] mutari et [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] et in L. de pupillo § meminisse [illegible] Daneer in d. L. i. distinguebat aut [illegible] at [illegible] causa nimis [illegible] ut [illegible] indicandis, et [illegible] [illegible] l. quæ [illegible] alieni [illegible] quæ [illegible] ut [illegible] et [illegible] ubi [illegible] quæ locus [illegible] mihi [illegible] [illegible] et hoc casu [illegible] ad [illegible] § meminisse, et § [illegible] plurimis [illegible] in d. l. [illegible] ff. de op. no. nunc.

[illegible]

[illegible] a me [illegible] in solo meo, [illegible] [illegible] opus novum [illegible] in nunciando [illegible] L. de pupillo § meminisse [illegible] ff. de op. no. nun. [illegible] ædificavit aliquid [illegible] mihi nocere [illegible] in solo suo [illegible] [illegible] [illegible] actio [illegible] [illegible] meminisse [illegible] [illegible] solo [illegible] mihi [illegible] quæ [illegible] [illegible] aut [illegible] aut clam, et [illegible] [illegible] aliud [illegible] nunciatio [illegible] [illegible] [illegible] in meo solo quæ [illegible] alia [illegible] aut [illegible] aut clam, [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] nunciationem [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] nunciationem [illegible] [illegible] aut [illegible] nunciatus, et ad [illegible] et lapilli [illegible] [illegible] d. [illegible] in L. [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] jactu lapilli [illegible] in L. i. [illegible] [illegible] quod imo audeat [illegible]

[illegible] alia [illegible] ingiat [illegible]

[illegible] bonorum [illegible]

[illegible] Iulianus

[illegible] possessor [illegible] si alius [illegible] ait iulianus [illegible]

[illegible] ait clam [illegible]

[illegible] lapilli [illegible]

[illegible] pupillo [illegible]

[illegible] potius [illegible]

[illegible] in hoc [illegible]

[illegible]

[illegible] pupillo [illegible]

[illegible] confessio [illegible]

[illegible]

[illegible] hanc [illegible] novi operis [illegible] [illegible] consuetudine [illegible] possessionem amittit [illegible] possidet [illegible] [illegible] [illegible] dicendum est in eo, qui [illegible] [illegible] supplicat, immo [illegible] [illegible] alius [illegible] ait [illegible] [illegible] amittit possessionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] placuit [illegible] [illegible] omnino [illegible]

[illegible] [illegible] et ibi Bar. [illegible] [illegible] ut operis [illegible] [illegible] gravatus [illegible] novi operis [illegible] gravamina [illegible] Bar. [illegible] ut [illegible]

[illegible] ut [illegible] [illegible] aut clam [illegible] et nuncians dicat aliquem [illegible] [illegible] Bar. ibi [illegible] Castr. [illegible]

[illegible] nunciationis verbalis [illegible] possessionem [illegible] dicat [illegible] aliquid novi operis [illegible]

[illegible] personaliter [illegible] nunciatio [illegible] clam [illegible] aut clam [illegible] nunciationis. [illegible] ut [illegible]

[illegible] q̃ a [illegible] et l. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] mortis [illegible] in sui [illegible] quidam aliquis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tempore [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] post mortem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tradit [illegible] [illegible] mortis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tradit [illegible] [illegible].

Maior qui absfuit ... si ad aliquid ... restituitur ... abruatis causa ... [illegible] ... c. maior.

Minor qui ... [illegible] ... bona ... [illegible] ... circumscriptus ... [illegible]

forma libelli ... [illegible] ... et ... [illegible] ... minor ... qua libellus ... facilitate ... [illegible] ... causa ... [illegible] ... causa ... [illegible] ... hec autem ... [illegible] ... casus in quo minor restituitur ... [illegible] ... causa ... [illegible] ... [illegible] ... causa ...

Maior ... [illegible] ... in aliquo ... [illegible] ... restituitur ... [illegible] ... usucapionis ... [illegible] ... absentia ... [illegible] ... finita autem usucapio eis absentibus ... restituuntur ad illud tempus ... [illegible] ... absentia ... usucapio, modico tempore absuerit ... finita usucapio ... in ea modicum tempus ... modicum tempus sibi concessit ad sarcinulas colligendas ... et ... [illegible] ... absentis ... [illegible] ... c. ex ... maio. ... si ... modicum

temporis finita usucapio, utrum post illud possit amplius peti restitutionem, maxima est altercatio et rixa, ut ita dicam,
inter dd. veteres, et modernos. Hanc quaestionem plenius examinat
Bar. in d. l. ab hostib. § fi. tangit ibi gl. plene, et in l.
quod tempore, ubi et Bar. C. de rest. milit. ubi et Cas. Mar.
Placentinus et Ald. ut refert gl. in d. § fi. l. ab hostib. gl. fi.
in princ. convenit omnino non restitui, eos sequitur
Cast. loco licit. q. dictam hanc et contra sententiam, eandem tenet comm.
in l. divortio § ad illud in fi. ff. sol. mat. et hoc tenet
salvo ... fundamento, et ... et eis ...
Bar. in d. l. ab hostib. firmius tamen sequitur secundum ...
§ fi. l. ab hostib. ubi dicit ... post modicum tempus non
est restituendum. Contrariam autem tenuerunt omnes gl. prima gl.
in d. § fi. ... sed quod simpliciter, in l. quod tempore C. de rest.
milit. in l. divortio § ad illud ff. sol. mat. in § ...
... ubi ... non examinat, sed ...
hanc, et illam partem. Et fuit opinio Bal. et Ioan. quos
sequitur ... Bar. ... dicit tenuisse ... Gust. et ...
... in d. § sed quod simpliciter in d. l. quod tempore,
... fundamentum huius opin. est in l. quod tempore C. de rest. milit.
... et non cavillando ... dicit medij temporis
... utile dari, ut est vera lect. ibi
... intelligat medij temporis, scilicet inter primam partem,
... post ... usucapionem, quae hoc modo non esset ...
et ... sed ultimum tempus usucapionis. gl. et in d. § ... quod
... simpliciter facit hoc ... si hoc non esset ... quod ...
... hoc modo ... completam ...
... ordinarium, ... et locum ... l. in causis ...
ff. de minor. ... in casu ... usucapionem ...
... quo casu non competat rest. post ... usuca-
pionem ... non datur rest. q. ... completit
... in l. cum miles ... quibus ex causis maior.
... Bar. in d. § ... simpliciter distinguit inter usucapionem
et praescriptionem, ac inter praescriptionem actionum, in hac quae ...
et praescriptionem ... C. de praescript. xxx.
... actor ... actionem
... quia nihil ... sed actor ... actionem
... negligentiam, et ... odiosa, ...
... restituatur. ... medij temporis nihil operatur, ut ...
... tempus l. usucapio ff. de usucap. ...
... in illo medio tempore, quo abfuit, ... illud restitui debet
hoc autem quod ... limitat ... sicut et gl. in d. § ...
simpliciter, ut scilicet restituatur ad tempus absentiae ... ad totum
... minus ... post modicum tempus ... negligentiam
... effluxit.
... quo numquam ...

A. ... milit. ...
... opinio
... Bulg.
...
... maior
...

... l.
...
...

... rest. ... sed ...

in hoc nisi ad satisfaciat in primis eius distractio. qa nisi
ut, qd in utroq casu, idem sit, ut scit sit lapsus in citis.
sed tamen non nisi ut opin. Mar. et d. lios. s. sane vera,
qa rest. datur in subsidium remedij ordinarij, et necessitat.
et impeditis, ad negligentib. l. ad negligentib. ff. ergo.
cau. maior. sed is, q post revocationem suam tres stetit, qd
ad petijt, et suam p. rei uendicationem antiquam competentem
exemptio fuit in maxima negligentia, q. ei tamquam
indigno lex opitulari ad debet, et hoc sit ex q. respo.
ad aliq. alioq qd sunt lex, qd scit nuncam competere resto.
qa uind. e, qd nulquam competit negligentib. d. l. ad negli.
gentib.
Sed tamen l. qd tn. C. d. rest. milit. dum ubi reddi ab
opin. Mar. ille n. tex. ad pt intelligi. opin. Mar. sim.
suppleta. Ideo cogitabis.
f. ii Martino edictas et sane verum, qa exceptio ad
dicunt contra eos, qui agere ad potuerunt. l. 1. in fi. C. d. an.
except. et ad cessantib. lex opitulatur l. contra. C. d. proff.
inter. sed is, q passus e, in sua patria compleri usu.
capionem dum fuit absens illo medio tn. ad potuit agere,
sed tamen postquam fuit reversus potuit agere, ideo qa
fuit negligens, et cessavit petere ad merito rest.
Propterea statuitur i leges medici tris post reversio. nem suam a lege, in tn qd potuit petere, rest. habita 24.
pete illius tris, quo fuit absens causa Reip. et agere
ad requirit d. g. sed qd simpliciter, q. elapso illo tn. dicitur
ad requirit. [illegible] et si vera est opin. i[llegible] ar.
e, ad debere restitui.
inconveniens, d quo ipse meminit [illegible]
in d. g. sed qd simpliciter, et ad patet illa bona ratio, ut
d. Cast. in d. l. qd tn. C. d. rest. milit.
Sed sane, ego crederem ita verum esse, sed ut [illegible]
q. 2. n. in d. g. sed qd simpliciter, ibi sed post. s.
eis tandem tq, qd si statim post illud modicum tempus
sibi a lege concessum petat, se restitui audiatur, sed si
deinde differt ad audiatur ullo modo, qa si statim agat
praesumit, qd antea ad potuerit agere necessariae rei impe-
ditus.
Advertendum tamen, qd consideratis considerandis [illegible] nisi
videtur, qd opin. Bar. sit vera, cum sua limitatione
tamen, ut sub verbis [illegible] , ut q. remaneat il-
libata totius [illegible].
[illegible] ad [illegible] sub verbis [illegible] cum [illegible]
agere potuerunt [illegible] ad [illegible] negligentia,

Hoc n. est contra illud modicum tempus [illegible] petendum rest. [illegible] loco absentis [illegible] et in infra [illegible] non [illegible] tempus [illegible] [illegible] loco ab-sentiae.

[illegible] restitui, qa hoc non est si ad fuisset latus in [illegible] qd [illegible] potuisset [illegible] possession ff. [illegible] sed hic fuit [illegible] illo medio [illegible] qd si [illegible] fuisset habuisset aliud [illegible] quo [illegible] ita [illegible] Bar. in [illegible] sed qd similiter [illegible]
[illegible] ad [illegible] qd ad ualenti [illegible] ad currit [illegible]
[illegible] facit [illegible] ne [illegible] Bar. [illegible] illo ne[illegible] [illegible] ad potuerit agere ad currit [illegible] cum [illegible] aliud [illegible] tempus, qd fuit illud ab[illegible] [illegible] abso[illegible] tempus restitu[illegible] tionis.

3m ad ob. [illegible] illud incidentias. qa [illegible] Bar. [illegible] indistincte [illegible], qd illo [illegible] ad sit restitu[illegible] dus, et ad [illegible] mouetur [illegible] qd tempori C. [illegible] cauillari nullo modo [illegible] [illegible] uelint [illegible] [illegible] et qa [illegible] competit ad a die [illegible] sim[illegible] pliciter, ad [illegible] a die lationis simul, arg. l. i. [illegible] ff. [illegible] act. [illegible] l. [illegible] edil. edic. indistincte [illegible] Bar. [illegible] [illegible] in [illegible] l. qd temporum distinctio [illegible] actiones [illegible] [illegible] et [illegible] placet, [illegible] in uno [illegible] in alio, nec ob. [illegible] Pet. [illegible] [illegible] qd in act. [illegible] tempus [illegible] in quo [illegible] est ad restituit, qa ad [illegible] l. pater [illegible] castrensi ff. [illegible] ad [illegible] in [illegible] materia, alioqa [illegible] ad [illegible] in 2do casu [illegible]

Rest.o maior [illegible] off.o iudicis qd [illegible] a [illegible] auctorita[illegible] [illegible] mortui ad [illegible] minorum l. qd si minor [illegible] ff. [illegible] minor. [illegible] si qs stipulatus ff. ex qb. cau. maior.

[illegible] [illegible] ad actione quod [illegible] abtentia [illegible] in hoc [illegible] Mar. et alij dicebant [illegible] ad actionem. Sed [illegible] Bar. in [illegible] sed qd [illegible] est ei [illegible] restituit quanto [illegible] fuit l. qd si minor. [illegible] minor. si [illegible] abtentia [illegible] p abtentia [illegible] qa est [illegible] restituit ad actione quod [illegible] [illegible] si [illegible] abtentia [illegible] et [illegible] ut qa si sua abtentia fuit [illegible] et [illegible] [illegible] ad uendit [illegible] l. aut [illegible] [illegible] ex qb. cau. maior.

In petendo aut istud off.m Iudicis petitur procedatur an requiratur libellus, litis contestatio et iuramentum. Ponit Bar. in d. §. sed et simpliciter n.o 10. dic. n. qd si petatur ad aliquid factum extrajudiciale requiruntur illa omnia c. fi. ex de off.o iud. aut ad aliquid factum iudiciale, et ad requiruntur, ut dicit se intelligi in l. divus ff. de in integ. rest. aut n.o ad ipsam sententiam expectativa, qd probat hoc modo appell.o et rest.o ad l. minor de minor. sed in appellat.e requirunt l. i. C. ne in una eademque causa q.o et in rest.e

Casus contestanda est lis, intelli. quasi agitur utraque parte. hoc qd si petatur rest.o parte absente, tunc probabit, qd fiat proclama[tio] ordinale per iudice, ut in auth. qui. C. si ut se ab hoc ad absentia.

Intra quod tempus in hoc iudicio loquitur hic rest.o variae sunt opin. intra dd. aliqui dicunt, qd tempus intra quadriennium loquitur, qd subrogatur in loco anni utilis peti potest et a eis. l. fin. C. de temp. in integr. rest. et hoc tenuit Iac. Pet. et Ioan. Fab. in ff. mag. idem i. de rest. in integ. ubi dicit esse eandem eo, ... qd debeat intra quadriennium semper restituit, et si tempus ad qd h. petat restitui sit minus quadriennio. Alii dicunt qd si tempus ad qd sit maius quadriennio, ut talis tantum, intra quadriennium expectit si minus quadriennio, in tantum tempus petenda est rest.o quod tam est ... ad qd ce p. eis est ... hoc d. ... in l. aut ... §. si conditionalis 4. de his, qui in fraud. cred. et multi alii, hoc. Sed tamen ad rectius faciunt qui loquuntur illi dd. de hoc ad qd. ad infra qd. hoc tenuit Azo in Summa de temp. in integ. rest. ... in l. sed et si s. quotus ff. ex qb. cau. maior. in d.o l. aut ... §. si conditionalis ubi Bar. ... intra de minor. et multis aliis in locis hanc opin. tenet intrepide Bar. in l. ab hostib. §. sed qd simpliciter ff. ex qb. caus. maior. et ... ad dd. ... l. qd immo illa opin. faciat pro sua opin. qua ibi ... esse petenda et est casus ... ad tradendus ad ... qd aut sit ... ibi dicit ... Et si minus quadriennio sit, multi volunt in tantum qd in aliis sit contra. Sed tamen ... contraria opin. ... et ... l. fi. C. de temp. in integr. rest. ubi sanctum est et statutum quadriennium continuum loco utilis anni quibus olim ad olim infra utilem annum ... cepit ... subrogatum ... naturam eius,

d. ... in ... qd ... qd ... quadriennio ... l. fi. C. de temp. in integr. rest.

ad illud ... Bar. in ... infra quadriennium ...

in cuius locum subrogat, non obstante si dicatur, quod illa l. si loquatur in lesis in contractu, non in lesis in praescriptione, quia respondeo, quod non est verum per d. l. nec non veniunt, illa n. lex facta est ad corrigendos ff. veteres, qui vetus loquebantur etiam in usucapione, non tantum in contractibus l. quod tunc C. de rest. milit. et illa in usucapione est in omnibus alijs causis esse intelligenda. Quare tamen est recedendum ab opin. tot Gloss. et Bar. et Aron. ... ff. l. ait Pretor. §. eod conditionalis. ff. de in integ. rest. cui in ... posset ... quia ... in d. Clem. i. de rest. in integ. non bene ... nec ... quamuis omnibus alijs ... afferat ... .

primo. rest. in integrum sit mixti imperij, an iurisdictionis. Et mixti imperij tenet Bar. in l. imperium n. 4. de iurisd. om. iud. ... n. imperij ... Bar. in l. imperium n. 30. Bolog. n. 96. et Sanc. ... Vallate. n. 230. Corras. n. 30. Bolog. n. 96. et Sanc. tenuit Menoch. in ... d. L. imperium q. 16. ... l. ea, quae ff. ad municip. et ... hoc modo in mixto inest aliqua coercitio l. ult. de off. eius, et d. l. imperium. Sed in restitut. in integrum inest coercitio contra aduersarium restituti, quia dum ipsi bona occupata reddere ... ab occupat. praeiudicium ... d. l. ea, quae tum ... in d. l. imperium n. 109. Bolog. n. 96. et contra Lorrouall. in d. l. imperium, n. 128. quod solus tractat de iurisdictionis ex hoc, quia nulla adest coercitio in restituendo. ... et alijs ... sed una ... causa de in integ. rest. quae tractantur ... et arbitris, q. non mixti imperij ... Menoch. ... quia de ... Can. ... est causas mixti imperij posse ... c. si ... de off. ordin. c. licet de off. uic. in 6.

Restitutio est in ... l. quod si minor. ff. de minor. Bar. in l. ab hostibus §. si n. 5. et n. 13. ff. ex quib. cau. maior.

Ratio quare non datur rest. contra praescript. ... quia ... alienationis l. alienationis ff. de verb. sig. Bar. in l. ab hostibus §. si n. 11. ff. q. b. ex cau. maior.

Cum causa est indiuidua rest. ... minori ... maiori ... in l. 1. C. si in com. eadem cau. de qua tamen dubitat ... in l. hac consultiss. §. ex imp. ... n. 12. C. de ... .

Si ... rest. ... minori ... Bal. ... par. 6. ... 43. n. 5.

... in integrum ... Triumph. ... Triumph. 42. et ibi additio ... Menoch. de Triumph. ... 9. 10. 11. 12. 13. 14.

Qui petit restit.^m in integ. d^m natura Eccl.^e contra [illegible] procurator. et nō d^m contrahentibus rex et gl. in. l. cu minor. ff. de ra rat. hab. Rob. Mar. in suo speculo par. 6. cap. d appellat. n.° 106.

Restit.° in integ. petitur coram iud.^e adversarij; nō coram suo Judic. quando in Eccla et in clerico. Rob. Mar. in suo speculo par. 6. cap. d appellat. n.° 113.

An beneficium restoris in integ. concessum minori extendatur ad eius fideiussores in contractibus. Joller. in addit. ad Rob. Mar. par. 6. d appellat. n.° 81.

Restituitur Rusticus q nō potuit consulere peritiores, et quomodo procedat. Vid Maran. par. 6. d appell. n.° 91.

Cuilibet Resp. et universitas restituitur, nō Romana tantum contra opin. gl. et com. opin. ut attestatur Rob. Mar. par. 6. d appellat. n.° 97. et adducit. rationem, qa in ea et viduae, pupilli, et alie personae miserabiles, quae restituuntur ex ll.

Iuramentum Sindicus a Civitate constituti ad contrahendum cum iuramento, nō facit ut si contraheretur, Civitas sit periura, qa universitas nō est animal. sed facit, ut nō possit peti rest.° in integ. Rob. Mar. par. 6. d appell. n.° 105.

Rest.° in integ. concedi solet adversus Consuet.^m ex errore ignorantiae. Card. cons. 265. n.° ... cons. 265. n.° 5. in. h.

Certum est, minorem posse petere rest.^m intra quadriennium post legitimam aetatem; sed dubitatur utrum istud quadriennium sit continuum, an utile. et ratio est utilitatis qa si esset utile, nō inciperet currere, nisi quando minor fuit certioratus se laesum esse. Vid Gasp. Caball. lib. ii. millelog. in millelog. 183.

Utrum mulier laesa in danda ampla dote, restituatur et idem in aestimatione rerum dotalium quomodo vid in rep. Dos. fol. 8. t.° et 109. vers. Certum est. ~~Minor tamen dubia~~ quia minori aut mulieri includitur?

Minor si sit Doctor Iuris nō restituitur, qa allegare non potest turpitudinem suam Vid. com. opin. 86. opin. qd tamen intelligitur si laesus esset in allegatione iuris. secus si in contractu et in facto, quae et sapientissimos fallunt. Boer. qui declarat decis. 350. n.° 6.

Nul[..] restituitur in integ. sicut Ciuitati maior quam villa esset parua, uita decem Nicolaus, Cabal. cons. x. n.o 41. l.o 2. ciuil. ... tex. l. republica. C. ex qb. cau. maio. ad q. ibi. contra ... tignat ibi Salicetus in addit. & dottenus Cra. in cons. 148. n.o 4. l.o 1.

... petitur rest. ob lesionem minoris tres, temp petendi durat intra illud tempus, quo lesionem pepit. Bar. in l. ab rostiq. & sed quod simpli n.o 12. ff. ex qb. caus. maio.

Restitutiones q concedunt maiori et minori differunt valde ... minori datur ob solam lesionem, maiori aut ... ... nisi subsit aliqua iusta causa, & ... ... illud tex. in c. ex litteris de in integ. rest. n.o 5. et ... tex. in c. cum Bartholdus de ... ... et est tex. in c. ... concedit ... ... causa allegata ... concedit ... ... in causa fauorabili, ut ... tex. in d.o c. ex tres.

... in integ. ex clausula gnali ... plures, ... C. ... cons. 215. n.o 5. l.o 2. et ubi agitur de ... et ... acquirenda et ... n.o 6.

... ex clausula gnali Cagn. in l. 2. n.o 224. C. de pac. ... et uend.

Rest. in integrum concedit aduersus 3.m possessorem nisi in ... ... cons. 215. n.o 1. l.o 2.

Cum restituitur in integ. debet restitui ... ad eum ... minor ... l. ... C. de ... ... in ... cons. ... n.o 14. ex l. ... minor. & restitutio l. intra utili ... minor.

... restitutio in integrum minorum petita, si ... tractatus, ... praxi ... ait ... Caball. mille log. ... 185

Maior restituitur in integrum ob eius ignorantiam et minus iurisperitus cum in communis error dolo aequiparetur, Menoch. cons. 225. n.° 10. quod tamen procedit quando agitur de lucro captando non si agitur de damno vitando, et noviter inter ceteros doctores notant ibidem n.° 11.

Cui petere restitutionem in integrum dicatur ratione [illegible] pertinet ut subscriptum fol. precedenti in p.° not.

Adversus tempora 40. annorum non datur restitutio in integrum. [illegible] i. in [illegible] ut de in integrum rest. et ob iustam ignorantiam, Alex. cons. 151. col. ult. l.° 2. [illegible] cons. 29. cons. 154. com. Alex. cons. 151. col. ult. l.° 2. Dec. cons. 29. cons. 154. Menoch. [illegible] Soci. cons. 2. col. [illegible] l.° 3. Soc. iun. cons. 54. cons. 76. n.° 102. cons. 135. n.° 76. l.° 1. (Cum dicit inf. in integrum col. [illegible] rest.° in integrum)

Ubi restitutio venit alicuius rei, cum fructibus, et sua utilitate est facienda, And. Gail. observ. 17. de [illegible]

In restitutione facienda cum res [illegible] sit, ipsius estimatio, et valor [illegible] a iuramento in litem taxatur, ubi aliter, And. Gail. de [illegible] observ. 18.

Restitui dicitur cum omni sua causa importat fructus, et totum id quod petitor [illegible] habuisset si [illegible] habuisset. l. cum fundus in prin. ff. si cert. pet. Garcia de expens. et mel. cap. 23. n.° 41.

Restitutio subditorum ad bona sua ob initam pacem inter Principes, non extenditur ad bona sua alijs concessa, et infeudata, Menoch. cons. 103. l.° 1.

[illegible] rebellis [illegible] restitutionem restituitur [illegible] tamen ad bona [illegible] restituitur, Menoch. cons. 215. n.° 12. l.° 3.

Restitutio in integrum concessa a [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] petita, et impetrata [illegible] Menoch. cons. 479. n.° 29. l.° 5.

[illegible] in integrum concedit et adversus sententiam arbitralem [illegible] de [illegible] Cancel. cons. 25. num. 14. l.° 2. civil.

Restitutio in integrum

Ad [illegible] in integrum [illegible] ecclesiae, seu minori [illegible] omissas [illegible]
post diu [illegible] certificata, et [illegible] [illegible] die [illegible] [illegible] supue=
nerat, [illegible] cons. 7. l.o i.

Pendente causa [illegible] pro minori petita, suspenditur executio
[illegible] cons. iiii. l.o i.

[illegible] ex causa ignorantiae [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
40 annorum. [illegible] cons. 18. l.o 3.
[illegible] [illegible] [illegible] tempora]

Minor est tacite hypothecata bona curatoris sui ad sit tibi ta-
ti ius p illud tex in l. prandius s. ita ut in causis 1° S. C. d
iud. sicut pupillos est tacite hypothecata sua bona
sui tutoris generalis. L. [illegible] s. officio c. d admin. tut.

Fauorabilior est minor, quam mulier. L. sicut s. quo [illegible] in
fi. C. d praescript. 30. annorum

Minoris etas in damnis prodesse, non obesse in lucris solet. L.
non est minus. C. d [illegible]

Minor, quando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] fol. 188 [illegible] 2°

Questio de etate minoris in iud° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in l. de etate in prin. ff. d minor. vel principali [illegible] incidenter,
incidenter quando minor volebat facere aliquem actum, et ei
opponebatur ab aduersario, tunc incidenter examinatur de
[illegible], ut puta quod petebat magistratum quod [illegible] cadere
in minorem, opponebatur ei, quod erat minor, examinatur
eius etas. principaliter vero quando minor a principio petebat
[illegible] prudentiam maiorum, ut possit postea admitti ad honores,
et ad administrationem rerum suarum. Principaliter et principalis
deducitur, [illegible] in iud° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus
ut [illegible], et petit, se prudentiam maiorum ad hoc ut possit
alienare [illegible] sine decreto, vel adipisci honores, vel [illegible]
[illegible], sed potius vero ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
actum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prudentiam maiorum, ut
[illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] possit, et hoc [illegible]
sic expedietur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. L. de etate. ff. de minor.
et L. 2. ff. d [illegible] ibi de etate [illegible], ubi principalis [illegible]
[illegible] ut [illegible] etatis. In aliis duobus casibus expedietur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut quando incidenter tractatur, ut in [illegible] [illegible]. L. i.
C. d [illegible] iud. L. d [illegible] ff. d iud. [illegible] [illegible], vel [illegible]
[illegible] ut quando principaliter tractatur [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ante lit. contest. L. i.
et quod ibi not. in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ante lit. contest. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut lit. contest. quomodo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quando
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut in eius [illegible] exa-
minanti, et publicatis [illegible] ante lit. contest. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] C. d [illegible] [illegible] c. [illegible] d testib. [illegible]

po [illegible] a[illegible] quis ipse agit et qualiter uult, ad hoc nam-
ratio est, nisi quis testibus de morte, uel [illegible] [illegible] [illegible]
testium quis [illegible] [illegible] ut lit. ad [illegible], non tamen fit exa-
minatio, ad publicatio et [illegible] [illegible] in verbis testes uen-
regulariter fol.

Ad [illegible] aut libellus [illegible] iud. quis priuato agit ad in [illegible] casu
quis [illegible] [illegible] certe actus, ut ad comparationem futuri litis,
ut [illegible] [illegible] ff. de interrog. action. ad in [illegible] quis scit
priuato ad legitimorum [illegible], et nihil ab ullo aduer-
sario petit, [illegible] libellus offert aduersario aut [illegible] offeratur
[illegible] C. de [illegible] [illegible] nullus e aduersarius, q. Et hoc casu
quis nullus aduersarius e, q citari potuit, ut in l. in
causis. s. causa cognita ff. de minor. fiet a iud. [illegible]
[illegible] l. si collon. C. de omnis [illegible] auth. si [illegible] C. ut ab
[illegible] ab [illegible]

[illegible] [illegible] modis probari de uel [illegible], ut [illegible] [illegible] Bar. in l. de
statu n° 7 ff. de minor. [illegible] aut [illegible] maior facile proba-
[illegible] si n. dicat testes quod 25 anni iam et compleui, et adhuc
minor [illegible] [illegible] [illegible] difficilius probar. [illegible]
[illegible] [illegible] computatio [illegible] in [illegible] fit,
natiuitatis a quo fit computatio [illegible] ut [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] obstetrices, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
natiuitatis l. 3. s. [illegible] ff. de Carb. edicto. [illegible] obstetri-
ces probari [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] die ille [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l.
[illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nisi XIII anni [illegible] ille natus est, et
[illegible] interrogatus de anno quo natus est, ne [illegible]
[illegible] [illegible] Bar. in [illegible] de statu n° 7 quale intellig-
[illegible] [illegible] quod aduocatis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] statu, [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] faciant, ut testes [illegible], ut
[illegible] [illegible] aliqua notitia, qui accedit eo anno, quo
natus est ille, de cuius statu [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] probari [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] n° 8 quis [illegible] [illegible] cognoscibilis [illegible] [illegible]
[illegible] aspectu iudicabant [illegible] [illegible] etatis probari [illegible]
[illegible] [illegible] cognoscibilis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] obstetrices, ut [illegible] [illegible] iudice [illegible]
[illegible] [illegible] l. [illegible] C. de [illegible] lib. XII.

[illegible] [illegible] [illegible] Bar. in l. [illegible] minor 25 ann.

[illegible] aspectu, [illegible] minor [illegible]

In p.º q.º casu quo sciri com̃r est cognoscibilis aetas, in qua minori, et iuuenili facilis est probatio, minor n. requiritur excessus, quam in maiori aetate, in qua requiritur maior excessus, ill. aut excessus esse Bar. loco preall. n.º x. termini excedentis illam aetatem, quam probari intendit, puta uis probare, quod talis sit maior 25 annis, testis tenetur concludere utrumque quomodo sciat, quia uidet com̃r ex aspectu et indicauerat, eum natum esse ad annos 30. si minorem aetatem indicauerat, eum natum esse ad annos 30. si minorem aetatem probare uis, ut quod talis nondum sit natus nisi trienio, uel xii. an. testis debet reddere causam quomodo sciat, quia uidet ex aspectu eum non esse nisi 9. an. et hoc est, quod dicit Bar. in iuuenili aetate paruus requiritur excessus, quia si est in triennio, uel tribus, vel xii. xii. ut tres annos, ex uno in trienio, et tribus in xiii. sufficit discutiam. in maiori aetate maior requiritur excessus, quia si dicit 21. an. et uelles probare eum esse maiorem, requiritur excessus quatuor annorum si uis probare esse maiorem uigesimo requiritur excessus x. annorum, ut plenius Bar. potes uidere in d.º l. de aetate n.º x. ff. de minor.

Quid autem si testis, qui dixisset, eum ex aspectu uideri 30. an. utrumque sit quis sit ista aetas 30. an. an teneatur reddere, Bar. in d.a l. de aetate n.º ii. dicit quod non, sed debet dicere, nescio tibi aliud demonstrare, cum res sit manifesta, ut non indiget alia demonstratione. Verum est, si simpliciter dicat nescio, intelligitur n. nescio tibi aliter demonstrare, ibid. Bar. n.º 12.

Onus probandi aetatem semper ei incumbit, qui allegat aetatem uel maiorem, uel minorem, ut per Bar. in d.a l. de aetate n.º 12. in 3. q. excepto in l. si minor. C. de in integr. rest. minor. ut . Et ... eod tit. C. de probat. Dicitur contra, quod minor ... in d.a l. de aetate dicit in utroque ... minor ... eod tit. ... minor a 9. l. siue possidetis. C. de probat. quia ... Bar. quod illa regula procedit in his que consistunt ... mutabilia, sed in his que mutantur ... uicissitudine ... ut ... l. ... quod uiolatus ff. de ... tut. ... probari debeat per eum qui ... fundat in ea ... 56. ... com. ... 101.

Sufficit p. aetatis sola ... ubi ... de probat. nihil ... ob l. et si ... ubi ... probatio quia illa dumtaxat est quoad actionem ... ad actionem aut ... sufficit probatio sola ut d. l. de aetate ... Bar. n.º 14. ff. de minor.

Veniõ fo. lacta ꝺ etatẽ maiori ꝯiudicet in alia causa, et utrũ faciat ius. Bar. in L. ꝺ etate aĩ. io. ff. ꝺ minor. relecta opia. est in dᵃ L. ꝺ etate, ꝗ tractat, qᵈ indistincte ꝯiudica= nt in oib. alijs causis p txe dᵃ L. ꝺ etate facit, pulcre ad distnc. quas tn declara cõstituendo tres casus pñales pº qñ calũ est qñ ipº lacta est cõtest. ipius, ꝺ cuius etate ꝗñ incidenter cõtrouersꝭ, et nõ excedit hic pº ultra causam in quo fuit incitatũ facit ius int eas psonas, quę tũc contendebant nõ ad alias. 2ˢ casus principales est, qñ fuit lacta pñ, nõ incidenter, fuerit hic ꝗ casꝭ tut. et hic casu potiat ꝯtra. L. excusant ꝗ casꝭ tut. et hic casu facit una ꝗ generalẽ, qᵈ ꝯiudi- cat minori in oib. causis quoad eã psonã, cu qua ꝯtendebat L. aut ꝗ. ꝯtr. ꝗ praeter. minor. et multo magis, si dolũ adhibuerit L. si in aliorum in pria. ꝺ in ꝯtra. ꝗ mino. amplia in debet eximi cõst pñ tractans ꝺ lucro capi= tando et aduersarius ꝺ damno uitando, nõ ꝗ audit. L. minor 25. ann. ff. ꝺ minor. fallit aut hic reg.ª qñ adu. minor dolũ uel falaciã adhibuisset. L. si in aliorum. ꝯ ꝺ minori ꝯt. min. in 2. ꝺ. 2º fallit qñ minor ꝺ damno uitando, et aduersarius ꝺ lucro captando. sed qñ minor praeuaꝗ omni pbari. Idem si tractauit minor ꝺ damno uitando in futurũ puta, qᵈ tũc eet damnũ passꝭ, ne aut et ꝗ. interim pateat mult. pñd, se nõ fuisse maiorẽ. 3ˢ casus pñalis e qñ pbatio ꝺ dᵃ etate alicuius eo nõ in= tercederet in nũ cio, sed inter alios duos tunc, quo casu sibi nõ ꝯiudicat et ꝗ generalẽ. L. cũ sint, et leg. ff. ꝺ ubi ꝺ lo. ꝺ. L. ꝺ etate, qa loqꝗ qñ necessario hic et cõtr. ꝺ ꝺ mi... illi minor intercedebat in iudº.

Colliges 4º ex dictis Bar. qᵈ pbº ꝺ etate facta ꝯiudicat minori in oib. causis quo ad ea psonã cũ qua erat ei controuersia in L. ꝺ etate nõ hic locũ, qñ pbatio fuisset lacta colliges et L. ꝺ etate. 2º qñ int diuersas psonas. 3º qñ minor certant ꝺ damno uitando nõ in pñtis, nõ in futurũ.

Et hic ꝺ etate minori.

Et si lacta fuisset pº ꝺ etate minori in uno iudº nõ faciet iudiciũ in alijs causis ea solo causa tñ mutat L. ꝗ ꝺ ꝗ ꝺ ubi ꝗ excus tut. qᵈ intellige uerũ, qᵈ nõ faciat iudº ad nunc, sed bene ad tunc. i. qᵈ tñc, qᵈ tũc pbatũ fuit, eũ nunc, sed bene ad tñc minorẽ, nõ ꝯfirmãt et nunc minor. ꝺ ꝺ, sed bene facit fuisse minorẽ, qᵈ tũc eet minor. Bar. in L. ꝺ etate iº. ꝗ. ff. ꝺ minor. ibidem.

Alienatio contra decretũ in alienatione bonorũ minoris sit uel ex inpu... ipsi ꝗ uerb. alienatio uenit. Venditio inter contra decretũ. Vide L. 18.

Contra minorem ni habeat curatorem ut tutorem, in immobilia ab-
natum ac habetur [illegible] tertii ut. L. aetas § in ff. de in integ.
l. i. et 2. C. [illegible] pro. Vant. de nullit. [illegible] nullit. ex defec. [illegible]
seu mand. n° 28. et 34. f. 149. ubi [illegible] accidat [illegible] quod [illegible]

Verum minor iuvans non [illegible] contrahens contractum, exclusus
beneficio L. 2. [illegible] de [illegible] contractus, ut [illegible] Minor aetat. [illegible] 105. [illegible]

Actus cum minore curatorem habente, sufficit [illegible] citari maiorem, quod
intellig. citatio ut legitime constaret. [illegible] cons. 449. n°
i. Modern. tamen ibi in addit. [illegible] contrarium. Minorem autem non
consentiens curator citari non [illegible] Minoris. cons. 100. n°
47. l° i.

Minor laesus licet [illegible] impetrare beneficium restitutionis in integr.
attamen si iuravit se maiorem [illegible] et beneficium
[illegible] consequi non potuit, et [illegible] contrahit, et
[illegible] non [illegible] se restitui. L. si alterius. C. si
[illegible] se maior dixer. Gram. [illegible] 12. n° 5.

Minor in contractu asserens se maiorem, non restituitur [illegible]
[illegible] minoris aetatis. contractus tamen de nullitate ar-
guitur [illegible] cons. 3. l° 2.

Res minoris urbanae, [illegible] sine decreto iudicis alienari non
possunt ab ipsis curatoribus. L. i. ff. de reb. eorum. In interpositione
autem decreti [illegible] causam iudex observare debet. primo quod
aut decreti [illegible] ut iudex [illegible] bonis
[illegible] alienare. 2° quod iudex [illegible] bonorum inventarium [illegible]
minoris, in quo [illegible] pecuniam [illegible]
[illegible] 3° [illegible] 4° an
[illegible] minori dispendio detrahi possint.
[illegible] pignori dari, quam vendi, et demum
5° an melius [illegible] debeat. [illegible]
causae ipsi [illegible] assignari, [illegible]
non sufficiunt, nec [illegible] Minoris. [illegible] 1° 2. [illegible] ad num. 29.

Decreto [illegible] valet [illegible] contractus [illegible] minoris [illegible]
cons. 11. n° 3. et [illegible] cons. 7. n° 16. [illegible] quod in contractibus
minoris, ubi adesse [illegible] curatoris [illegible] auctoritate
tutoris aut curatoris.

Contractus [illegible] curatore [illegible] valet, sine
iudicis decreto, si immobilia alienantur, [illegible] cons. 54.
n° 27 l° 2.

Decr.^t aut. ꝗ ad alienad. bonis minor locum ẽe et in pignor. ut pignorari ad possesse, et in divisionib. in transact. in datione in soluto, in repudiat. legati, et poena et si de minori ẽet illius tutor aut curator id procedit ung.^a in fundo emphyteutico, in salinis, aut auritodiniis, et demu in fundo sterili. Et si in aptes fieret alienatio, ob debitu fiscale, qs testator dis- posuit possit uendi debitu, cu luitione, capitis fundus, cu in [illegible] iudicat. fallit aut ung.^a qs fundus ẽet apud pupillu solu [illegible] pignoris, qs minor ad possidet fundu ẽed cu possession pignoris, ꝗ datio sine decreto transigitur ẽe. fallit etc. litigat [illegible] ob euictione in pupillaris tutor, ꝗ nã bona obli- gat. Menoch. ꝗ arb. l.^o 2. casu 171. a n.º 30. usq. ad fin.

Dote astrictionis, quo ẽe minor ad eius maior usq. ꝗ restitu- tionem contr. emptor. ad sibi cedendu iu illas. l. si in emptionem, ff. ꝗ minor. Burg. in c. qd loc. n.º 23. ꝗ empt. et uend.

In alienat. bonor minoris interuenire debet cognitio causæ, ne- cessitas alienandi et iudicis decretu, Rol. cõs. 7. n.º 18. l.^o 3.

Et istis solemnitatib. requisitis in uendit. bonor minoris. id. Rol. cõs. 60. in princ. l.^o 4.

Minor ꝗ datur restitutio ad appellandu nisi ostendat ẽe tale qd. ꝗ qd uicisset in causa appellationis, Rol. cõs. 53. n.º 42. l.^o 2.

(x) minor ẽet [illegible] ex facto curatoris, et in eius facultate [illegible] petere restitutione in integrum, uel agere contra curatorem Rol. cõs. 72. n.º 47. l.^o 2.

Dum uendit. facta ꝗ minor. ꝗ seruata solemnitatib. [illegible] ꝗ transitionis dominu, neq. possess. Rol. cõs. 30. n.º 21. l.^o 4.

Contractus minoris nullus ratificatur qs factus maior [illegible] et [illegible] [illegible] minori illius contractus, Rol. cõs. 60. n.º 39 l.^o 4. et pcedit nisi in contractu dolus interuenisset, [illegible] id conualidaq. ex simplici ratificat. et [illegible] n.º 41 et dolus ds si ꝗ seruamus solemnitates a statuto requisit. n.º 42

Minor si nõ reclamat ab actu p se nulliter gesto infra quinquenium post maiorẽ ætatẽ, censetur ratificare actum illum nullum; sed fallit ubi dolus inesse noscitur. Bal. cons. 50. n.° 45. l.° 4.

Res alienata p minorẽ nõ seruatis solemnitatibus potest auocari a quocunq et 3.° possessore. Bal. cons. 00. n.° 55. l.° 4.

Minor fauorabilior est quã mulier. L. sciunt. § ergo. C. de Praescrip. 30. annor.

Minores qualiter restituantur aduersus lasionẽ ultra uel citra dimidiam ... et multa alia circa minores ... tradit Pinell. l. 2. par. 3 cap. 5. n.° 9. et seqq. C. de rescind. vend.

Cons. minorẽ ... curatorẽ eius nõ uocato, Menoch. cons. 100. n.° 131. l.° 1.

Minor obligari potest in causa dotis et donat. ... curatorẽ suo ... statutũ ... excludas obligationẽ minoris ... cõsuadit causa dotis quæ priuilegiata est, Menoch. cons. 242. l.° 3.

Transactio a minorẽ facta et ratificata et iuramento tutoris corroborata, nisi tñ iudicis decreto cũ cã cognitione adfuerit, inualida omnino est et inutilis, Menoch. cons. 439. q. 2 l.° 5.

Minor nõ restituitur in integrum a sententia ordinarij ob omissã petitionẽ ... ubi aduersarius cognitũ fouerat. Menoch. cons. 479 n.° 16. l.° 5.

Minor in contractu asserens se maiorẽ nõ restituitur ... minoris ætatis; contractus tñ ... nullitatẽ ... Ste. ... cons. 3. ... vol. 2.

Si minor et maior eodẽ ... obligauerint eo casu quo minor ex forma statuti obligari nõ potuerit, maior nõ liberatur, sed tenetur, et si minor nõ sit liberatus Capol. cons. 52. l.° 2. Contrarium tñ consuluit Alex. cons. 66. l.° 4. sed Salut. in addit. ad Capol. ... melius consuluisse Capol. in hac q.ne

Minori et tutori cauere dari ... curator ad litem p iudicẽ, Alex. cons. 122. l.° 2.

Minor.

Si in venditione statutus sit terminus 4 annorum ad redimendum, lapso tamen non potest heredes venditoris redimere, et si minor sit, cum hoc casu nullam habeat restitutionem, Rot. dec. x. l.o 2.

In minoribus 25 annis poena ordinaria delicti semper remittitur, ita ut etiam pro homicidio non ad poenam corporalem, sed pecuniaria puniri debeat, sec. et doct. Rot. dec. 77. l.o 3.

Minor qui petit restitutionem adversus probationem omissam debet probare per legem, alias non obtinet restitutionem, Rot. dec. 10. l.o 4.

Mulieribus tutelae [illegible] cum [illegible], non [illegible]. L. in cos. [illegible] ff. de [illegible]. L. 2. § verba ff. ad [illegible] [illegible] et non [illegible] iura [illegible]. c. ad [illegible] ff. de [illegible] [illegible]. c. [illegible] de [illegible] de donat.

Minor favorabilior est quam mulier. L. [illegible] § [illegible] [illegible] C. de [illegible]. 30. annorum.

Mulieres natura avarae. [illegible] L. si [illegible] ff. de donat. inter vir. et uxor. et ideo si aliquid donent [illegible] Velleiani [illegible] et d. [illegible] gl. [illegible] natura [illegible] L. 4. ff. ad Vell. et d.[illegible] Hieron. [illegible] L. [illegible] 46 sub [illegible] ff. de [illegible] Chassalan. in add. [illegible] [illegible] et [illegible] nobiles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonorum et [illegible] nobiles, et [illegible] donationes [illegible] natura et avaritia nobiles, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Mulier citius pubescit quia mala herba cito crescit. gl. in L. 2. C. de his qui ven. aetat. imp. et plus participat de dolo, quam masculus. d. gl.

Mulier quamvis nupta remanet tamen in potestate patris ita ut [illegible] et eo permittente non possit [illegible] ad Vell. sed nihil marito [illegible] L. sicut. ff. de [illegible] liber. [illegible] in d. § 1. ad Vell. ipse autem nec [illegible] liberos [illegible] in potest. [illegible] quoque [illegible] de adopt.

Mortuam mulierem praegnantem non debemus ante sepeliri, quam excidatur, et qui contra fecerit [illegible] animantis [illegible] L. 2. ff. de mortuo infer.

Mulieres [illegible] officiis [illegible] et in [illegible] melioris conditionis, quam masculi. [illegible] in lib. [illegible] fol. [illegible] n.o 27. 28.

Mulieres [illegible] dignitate mariti. L. mulieres. C. de dignit. lib. xii L. [illegible] C. de [illegible] lib. xi. [illegible] ff. de donat.

Actio Velleiani [illegible] [illegible] et in [illegible], [illegible] per [illegible] L. [illegible] actiones ad Vell.

Mulier [illegible] alimentorum [illegible] suo [illegible] [illegible] fratrum pauperum et [illegible] mendicantium. L. [illegible] ff. de iur. dot.

Mulieres [illegible] [illegible] commodum laborant. L. 4. ff. de [illegible].

Si creditor ignoret, quod mulier pro alio interveniat eidem quod pl. intervenerat cessat Velleianum. l. si mulier tamquam ad Vell. sed si sciit creditor vel fraudem committeret, et de loco Velleiano, ut si alij daturus esset, dat mulieri inter= cedenti pro alio daturum, postea alij l. immo tunc ad Vell.

Si mulier promittat aliud ratum habitum quod ipsa recepit, non iuvatur Velleiano. l. si mulier contra ad Vell.

Minister mulieris iuvatur Velleiano sive mandatum habet a muliere, sive non ad l. sed si § non solus ad maced. l. si mulier contra § si ab ea ad Vell.

Mulier sterilis dicebatur infamis gl. in c. recurrat in v. maledicta 32. q. 4. et ibi tex. maledicta foemina, quae non reliquit semen suum super terram.

Si tutorem cum consanguineis in contractu mulieris vel minoris non requirat iudex causam si iusta non sit, si non consanguineos requisierit, cognoscere debet, et si iusta non sit, ipsi est renunciandi, cognoscere debet supplere potest. fallit tamen quod consulere consanguineos debeat iudicis decretum requirat, quia ipsos, et sua necessitate iuvari non potest, sed alios affines adhiberi debet, Menoch. de arb. lib. 2. casu 211.

Mulieris bona tacitam mortis mariti l. si in fi. prin. C. de iur. dot. mala aut [illegible] est et casus, in quo d. Bar. bona dot. est expectata morte mariti. ut si maritus [illegible], uxor rursus nupserit, gl. in l. pater lucernam. § socrus ff. de cond. et dem. ubi additio ad gl.

Si mulier in alienatione rei suae doti obligatae consenserit [illegible] Sylvester [illegible] agi non potest contra alia bona [illegible] [illegible] Bald. in [illegible] lib. in act. [illegible] [illegible] renunciationes n.o 25. l. etiam. l. iubemus. C. ad [illegible].

Mulier transiens ad 2.das nuptias facit iniuriam filijs, tex. in § perspeximus [illegible] de [illegible] [illegible] in l. 2. n.o 39. de [illegible].

Mulier maritata potest habere triplicis generis Bona, scilicet. Bona parafernalia, et Bona contra dotem, quae [illegible] Bald. in l. [illegible] in prin. C. de [illegible].

verbum promitto, quod alias denotat pactum nudum reductum in scriptis significat stipulationem. Et si scriptum inst. de inut. stipulat. quod intelligitur quando fuit redactum in scriptis a Notario, ut ab alio extra. quod includat verborum vim, Menoch. cons. 259. n.o 28 l.o 3.

Promissiones sine causa non valent quando doli except. obiicitur l. 2. § circa de dol. excep. si tamen sub condit. fiant firmae sunt et observandae. l. a Titio de verb. oblig. et ibi Cast. dicit quod vidit sorte Florentiae ita obtinendum promissiones quae sub incertis eventibus fiunt, si imperator venient in Italiam, si Dux moriatur hoc anno, quae vulgo de scomessi dicuntur. Hoc sed filius tamen de Sunne n.o 109 de cap. i. Item facti ... et promissor fuerunt, et sit ... causa ... promissio ... causa subsistens ... cons. 108. ... l.o i.

Promissiones factae sine causa certificant omne subiectum materiae et praedictis contractus. l. quod aut. ff. de iur. dot. l. 2. ubi Bar. C. de aegr. poss. Bar. in l. cum tenens n.o 3. ff. de verb. oblig.

Promissiones incertae de aequitate Cam.ra peti posse, ut arbitrio iudicis declaratur. Afflict. dec. 331. n.o X.

Promissio debitoris de stando simplici dicto, vel iuramento creditoris quo ad suas expensas, damna, et interesse valet, et subsistit sed tamen fit de iure ad arbitrium boni viri. Soc. cons. 90. l.o 4. n.o 12. et alij multi, quos congerit Carr. in l. un. n.o 114. C. de sent. quae pro eo.

Promissio indefinita moderatur legis moderamine, Bal. in l. si n.o 3. C. ad l. falcid.

Cui promisit libro suo nihil addere detrahere aut mutare, non dicitur contravenire ex eo, quod doctiorum virorum responsa post librum imprimi fecerit an liber unus esset bonus. Inter franciscanos et dominicanos incidit quaestio Menoch. cons. 38. l.o i.

Promissio de non revocando legatum, et de matrimonio contrahendo, facta in vim contractus non valet Capol. cons. 54. l.o 2.

Litis contestatione interrumpitur præscriptio et quo ad cursum, et quo ad effectum, puta si tu possedisti per ix. annos, et deinde unum meum fundum, et ego ad eum vindicandum litem contestatus sim, quamvis hoc intervallo finiatur decennium, et tamen præscriptio, nihil tibi proderit, ut est tex. in. L. non C. de rei vend. secus autem in usucapione rerum mobilium quo ad cursum, licet quo ad effectum idem sit. L. si post acceptum ff. de rei vend. ut inf. in verb. Usucapio vers. fo. fol. 205.

Non valenti agere non currit præscriptio. L. i. C. de an. [illegible] exceptione. in si. quod intelligitur verum quando facto alterius non potest agere, ut in ... secus autem si proprio facto non potuit agere, ut puta quod fecerit pactum de non petendo. Jas. in L. si unus. §. pactus ut petere n.o 38. ff. de pac. Sed adverte quia hoc exemplum pacti de non petendo non est bonum secundum Bar. in L. pacta novissima n.o 5. C. de pac. ex alia ratione, quia de pacta non currit præscriptio adversus eum, a quo habemus Bar. non currit præscriptio 30. vel 40. an. sed hic est, beneficium L. 2. C. de præscr. 30. vel 40. an. sed hic est, quod qui facit pactum de non petendo concedit beneficium, quia facere tale pactum est donare. L. in ædibus. ff. de pac. L. contra. §. fi. ff. de pac. quod qui donat ipso aliud donat. quodvis exemplum, puta quod potuerit agere, et noluerit, vel neglexerit, quia negligentia sua imputabitur.

Hæc non procedit ... statuta ... Crav. cons. ... n.o 8.

Scis quod malæ fidei possessor non præscribit et spacio xxx annorum L. si quis emptionis § i. C. de præscr. 30. an. nec de iure Can. quando nutritur peccatum c. fi. de præscr. Quid si factus sim possessor auctoritate iudicis ex re iudicata, et tamen sciens, rem esse alienam, quæ mihi adiudicata fuit, an præscribam. De iure civili certum est quod auctoritate rei iudicatæ. L. et quali de noxal. Bar. in L. si finita. §. si de vectigalibus in prin. ubi gl. de dam. infec. De iure vero can. est dubium Bar. loco prædicto tenet, quod procedat et de iure Can.co et pro eo est gl. in ver. bona fide in c. si diligenti de præscr. in c. fi. eo. tit. Alex. tamen et omnes fere DD. in d. §. si de vectigalibus n.o 9. tenet contra Bar. et Cast. in specie, dicunt n. legem hoc non posse facere, quod nec iudex, qui est auctoritate ab illis. et Bal. dicebat factum iudicis factum partis, pars non potest quod nec iudex et imo ibi distinguebat, aut ... quod fuit missus ex 2.do decreto (...) in causa ...

De hac ... in c. ... n.o 8. ... cons. Bar.

damni infecti, vel rexali, verisimiliter putabat dño ve
et si scisset, nō ē passurus rē suā, ut q̄ ei utilius erat ...
ed ... et pscribit, aut verisimiliter scire potuit q̄
das ... rem suā, et nō pscribit, nisi ei ...
et das fuerit ..., de quo ... in ver. ...
... sane ..., q̄ in foro ... nō pscribebat, sed in foro
... et ... pscribebat gl. in c. si de pscrip.

Nō currit pscriptio aduersus eū, a quo nō beneficiū ei ca...,
in quā beneficiū ... Bar. in l. pacta nouissā n.° 5. C.
de pscrip. f ... l. 2. C. de pscrip. 30. vel 40. an.

Vbi est locus pscriptio, ibi ... et publiciana. l. eū qui in
... de public. et ubi nō procedit pscriptio, et usucapio, ibi
nec publiciana competit. l. traditione. l. sine aut. §. ...
nec publiciana ... de public. et ideo Bar. in l. rem, quę nobis n.° 2.
actio de public. et ibi Alex. n.° 9. ias. n.° 23. ... aut.
de acqr. poss. et ibi Alex. n.° 9. ... bona ... mala fides
... C. de pscrip. long. temp. quę mala fides
auctoris nocet in pscriptione ... locus et in publi-
ciana, q. n. nō ... pscribitur nec publiciana ...
... Bar. de ... in ... d. n. in. l. eū qui
... de public. q̄ in publiciana mala fides auctoris
... nocet emptori dummodo ipse ... bonā fidem Alex. in
... l. rem, § n.° 9. saluat Bar. a ..., et d. q̄ in
... l. rem, quę ... rem ..., et ...
initio mali affectus in l. ..., q. erat in initio ...
... gl. in d. §. ... in ver. dolus.

Cui pscripsit uel soluisse, ... in l. si pupillus in pr. ff. de
adm. tut.

Longi temporis pscriptio nō currit aduersus actiones personales.
§. C. q̄ nō ... long. temp. pscrip.

... pscriptionē dño ... nō ... gl. ... probata
in aut. nisi tricennale. C. ex q̄. cau. maio. ubi Bar.
Alex. in l. si finita. § ... n.° 3. dam. infec.

... aut ... aut. mala fidei nō ... in
publiciana Alex. in ... l. rem quę n.° 9. in fi. allegat
gl. mag. in c. ... in ver. domini ... med. de ...
in §. ... q̄ ... usucapiendū ... de ... pu-
bliciana nō aut ... allegat
... alios ... ibi ... eū.

Quaeritur autem de auctore malae fidei disponat mala fides auctoris nocere successori suo, quia ut communis tenet L. Pomponius § i. de acqu. poss. limitatur a Bar. in d. § i. tripliciter ut ibi per Jas. et novem alias limitationes addit Jas. Ant. in § sed ipsi n° 12 inst. de usucap. Primo limitatur ut loquatur in immobilibus, non in mobilibus, quia locum in praescriptione non in usucapione. sed tamen dato contrarium esse, ut et rem mobilem usucapi non posse, quia alienari non potest, quia furtum committitur cum contrectatur domino invito, quo commisso efficitur inusucapibilis tanquam vitio reali affecta Jas. ind. L. Pomponius § i. n° 18. Bar. in § furtiva vero unde inst. de usucap. limitationem tamen Bar. salvat quia malae fidei possessor alienationem tamen scire, ergo non contrectando committit furtum.

Privilegia L. si C. de sacros. eccl. in materia praescriptionis cessa[nt] ... locum in casibus ... et comitat[ibus] latiss. ... in L. ... n° 6 ... dom. infr.

2.° limitatur quando mala fides ignorantia possidet, sed tamen quia praescribitur esse ignorantiam. scienti praescriptio longi temporis sufficit, si et limitatio tamen locum habet. in mobilibus, ad hanc limitationem tamen loco citato locum non habet in mobilibus, eo quod alienando furtum committitur sine sciente sine ignorante domino. Ideo restringitur ad casum alienationis factae a domino. 3.° limitatur, ut procedat existenti penes emptorem; immediate a malae fidei possessore. 4.° limitatur, ut loquatur de longo tempore, non de longissimo, quia ipsi malae fidei possessor praescribit. L. omnes L. sicut C. de praescr. 30 annor. 5.° limitatur in alienatione voluntaria, non autem necessaria. L. Pomponius § si ... de acqu. poss. 6.° limitatur, ut habeat locum in malae fidei possessore a principio. quod si ei supervenit mala fides ex quo a principio fuisset in bona fide, non nocet singulari successori sicut nec noceret ipsi possessori de jure civili Bar. in L. item si res in prin. de alien. iud. mut. caus. fact. 7.° limitatur locum habet in praescriptione dominii, non in praescriptione pignoris, cum modici sit praejudicii L. si ... C. quibus res ... obl. pignus. unde si tibi fundum meum obligavero, postea Titio cum alienavero, ipsi contra te praescribit. 8.° locum habet in praescriptione fructuum. 9.° non habet locum ubi sufficit bona fides sine titulo, ut in servitutibus L. si ordinaturus ff. de serv. ... x.° locum non habet in praescribenda actione, quia loquitur in praescriptione tantummodo rerum corporalium. xi.° locum non habet in mala fide auctoris facta ... praesumpta habet ... locum in mala fide vera sic Ant. in § sed ipsi n° 12 inst. de usucap.

Vitia realia quasi realia, et personalia quae impediunt praescriptionem vide in verb. Vitium

Praescriptio est ... usucapio vers. ... fol. 205.

Mala fidis auctoris nocet haeredi sibi, quoniam praescribere posset etiam si ipse haeres esset bonae fidei gl. in L. Pomponius § i. de acqr. poss. ubi Iason lect. n.o 20. et seq. gl. in L. 2. C. de usucap. pro haerede, et in L. si eo.. § pater de public. quod ampliat etiam si ipse haeres vellet incoare usucapionem, et praescriptionem a sua propria d.a gl. in L. Pomponius § i.

Limitatur, nisi haeres vellet praescribere ex titulo, quem non a testatore, sed a tertio [illegible] habuerit sine auctoritate testatoris, sive post: Idem et si non [illegible] haeres praescriberet L. an vitium in fi. de div. et temp. praescrip. quem tex. Bal. exclamat sing.

Limitatur 2.o ne recedat de rigore Iuris civilis, secus ubi de aequitate Canonica ubi nullus titulus requiritur ad praescriptionem, ut quia ius commune non resistat. c. i. de praescrip. ita tenet Fel. in c. possessor in fi. de reg. iur. quem multi sequuntur. Contrarium tamen, quod etiam de iure Canonico haeres non possit praescribere ex propria sua ubi esset successor possessoris malae fidei Castr. in L. sequitur § haeres de fi. de usucap. et communis est opinio, quam Ias. in d.a L. Pomponius § i. n.o 23. de acqr. poss. ex duobus fundamentis, quae vide per eum, et ipse limitat hanc conclusionem non procedere in successione illa in Praelatura, vel in dignitate ecclesiastica, quia si antecessor suus fuit in mala fide, non impedit praescribere ex sua propria c. cura. ubi gl. de iur. patr. c. de quarta de praescrip. ratio clara est, quia successor in beneficio non est causam ab antecessore habens, sed a superiore conferente sibi beneficium gl. in d.o c. cura, et in d.o c. de quarta not. in c. ca.. de iud. Ias. in § i. d.a L. Pomponius in fi. de acqr. poss.

Si vero est communiter cognitum etc. Vide in c. possessor par. 2. § 3 n.o 12 de reg. iur. ubi est summarium traditur, nullo casu eum malae fidei posse praescribi.

Haec eadem opinio communis testatur Menoch. de recup. poss. rem. 15 n.o 618.

Utrum valeat pactum, per quod impedit quis, ne possit praescribere, ut si ego habeo servitutem in fundo tuo, et facias mihi pactum quod non possim praescribere. Bar. in L. nemo potest n.o 19. ff. de leg. i. tenet affirmative, quod non valeat, quia praescriptio est introducta pro bono publico L. i. ff. de usucap. praecipue, et licet etiam esset sendaria, tamen renunciari non potest L. de die L. Aebutianus de pac. dotal. inacta L. i. sol. mat. sed ut concludit Bar. per pactum remitti non potest L. ius publicum de pac. Nec ob. quod per pactum possit interrumpi praescriptio quo multo magis impediri ab initio quam ipse [illegible] quod per pactum potest interrumpi i. tolli effectus praescriptionis praecedentis quia per hoc pactum renunciat ius iam sibi quaesitum, sed per [illegible]

Sed hoc attento an renunciatione praescriptionis, ubi in futurum renunciari requirit [illegible] 95. l.o 3.

re currat in futurum, remotiam[?] sunt introducta ob pub.cam utilitatem, quod fieri non potest. Et cum Bar. et com. opinio ut testatur ibi Ias. in 2. lect. n.o iii. et ibi n.o iiij. refert Alex. hoc limitari, quod renuntiantur cum iuramento, et in praescriptione odiosa, quod tamen ipsa ex multorum sententia non admittit, cum sunt publicos et cum iuramento renuntiari negat. c. si diligenti de foro compet. ut ibi per eum n.o ius.

Stat statutum quod debitis x. annis praescribatur, quaeritur an huic statuto possit renuntiari: Bar. in l. nemo potest n.o 22. de leg. i. dicit quod non potest renuntiari, quia est inductum in odium negligentium, quod non potest renuntiari, quia est inductum in odium negligentium, quod non potest cum sit subrogatum dispositioni iuris communis, ex qua non potest cum sit ... xxx. annis praescribitur l. sicut in fi. C. de praescr. xxx. vel xl. ann. et ... ut ... Ias. in d.a l. nemo 2. lect. n.o 116. Et huius decisionis ... ... duae sunt rationes, prima quia debitor non potest renuntiari iuri introducto in odium creditoris. l. tamen etsi ad Maced. 2.a quia ... sunt praescriptio est inducta propter bonum pub.cum. Dat tamen hic praescriptio est inducta ... ut sit praescriptio non currat, quod creditor ... unam cautelam, ut scit praescriptio non currat, quod creditor obtineat per pactum a debitore, ut finitis x. primis annis, iterum ... incipiat, et sic in infinitum arg. l. sicut in anno ... ... Hanc cautelam refert Bal. in l. i. in q. ... ... C. de ... ... et in l. 2. C. ut in poss. ... col. 40. ... approbat eam ... in caut. 63. et si vera est ... stabilis esset: sed Ias. in d.o l. nemo 2. lect. n.o 118. de leg. i. eam reprobat, quod sic fieret fraus statuto l. fraus de legib. et per text. optimum in § cum ... ... ubi ... ... in fi. ... ... illud ... ... ecclesiastica emphyteusis tradatur ultra duos successores, ... in § ... illud ... quod si fiat pactum, ut finita in duobus successoribus admittatur tertius, non valeat, quia sic per indirectum fieret contra ... et ... ad l. sicut in anno, quod ibi disponit ... ... et ... ideo illud ... ... disponit ... ... Advertas tamen quod hic cautela Bar. ... ab omnibus approbata, ut ... Ias. ibidem ... ... et ... ... in praxi. Advertas et quod idem in eo loco n.o 47. ... ... valere pactum et contractus ... ... contra l. ... de pac. dotal. si tamen ... ... occasio ... illa l. ... locum non habet.

De praescript.o ... ... communes vide apud Menoch. l.o i. de arb. q. 79.

Praescriptio.

Praescriptio 40 annorum est extinctiva omnium actionum, quarum non est opo- rantis, pro multa ut probat Doct. Iur. in l. filiusfam. § divi n.o 140 d. tit. i. J. ad. ibi pro eam lucubrat.

Multas limitationes ad l. boni a Zenone C. de praescrip. vide per Paul. in l. i. C. de bon. mater. par.

Praescriptio est maioris virtutis, quam nuda talia. Abb. cons. 89. n.o 5. lib. i.

Remedio l. 2. C. de rescin. vend. praescribitur excursu 30 annorum Cap. ibi n.o 102. Burg. in c. cum causa n.o 57. de emp. et vend. Balbus de praescrip. par. 4. q. 26. Gomes. de contract. cap. 2. n.o 22. ad fi. d.t in suo regno praescribi in quadriennio.

Praescriptio tanti temporis, cuius initii memoria non extat in contrario adeo potens est, ut non praescriptio, sed potius constitutio, et privilegium dicatur Alex. cons. 6. n.o 4. vers. ad id inducit vol. i. ubi pro totu not. effectus huius temporis enumerat. Add. dict. cons. 85. n.o 2. vers. Sed tamen non obstantibus, q. d.t hac praescriptione pro acquiri Eccl. et per eam etiam directum dominium acqui, quinimmo merum, et mixtum imperium acqui, et ius exigendi pedagia, et vectigalia add. tex. c. sup. 6. Pona. de praescrip. de verb. sig. et ibi gl. in v. memoria. Plura de hac praescript. notabilia videas apud Balb. de praescript. 2. par. 3. prin. n.o 12. cum plurib. seq. Menoc. arb. lib. 2. casu 43. q. d. in hac praescript. omni mala fidem cessare, et allegat communi opin. Sed tamen adverte quod Balb. loco citato n.o 20. d.t quod ubi constaret de mala fide, non procedat praescriptio et tanti temporis cuius initii, alias in dubio praesumitur bona fides ex cursu tanti temporis et hoc non alleget quod magis placet, licet tex. c. i. in fi. de praescrip. videtur id dubium, licet sed tamen bene propriendo illi tex. ut confirmari opin. Balb. quia d.t quod in alia minori praescript. non sufficit bona fides sed necessarius est et titulus nisi sit tamen tempus, cuius initii pro suppositum, quod et in praescript. centum annorum requiritur bona fides, quia tamen sufficit vel tit.

Quomodo autem probetur affirmativa, et negativa huius praescriptionis docet gl. in d.o c. i. de praescrip. Balb. loco citato n.o 24.

Qui se fundat in praescript. oportet quod probet contraria illius const. praescribitur alias obtinere non potest Rol. cons. 70. n.o 31. lib. i.

Contra liberi commissarii non currit longi temporis praescriptio, cons. 215. n.o 25. lib. 2.

Et ita voluit Menoc. cons. 90. n.o 15. lib. i. Velarani, et alii.

Exceptio praescriptionis non dr. ignorata, quae bona fide et iusto titulo fuit effecta, quinimo iniuste; et ex iure arbitrio sit to[...] ... et iudicari, ... ad ... Mi[...] ... 3 ... et n.º 22. l.º 4. et lib. 1. ... 9. 49. ... f. 2. ... 29. ...

Contra ecclesiam praescriptio nd incipit currere tempore Praelati male alienantis, sed a tempore eius successoris, et subducitur tempus quo vixit Praelatus male alienans. ... Decis. 150. ... tamen subducitur tempus, quo stetit ecclesia in commendam. Decis. 152.

Ecclesia e. mala fide possessor ... l.º 6. ... c. si ... de praescrip. ... locum in praescript.e ... contra personales actiones ... creditoris, ita ... corrigens hodie L. sicut, et L. ... C. de praescr. 30. annorum ... duo capitula ... Alex. ... 99. l.º 4. ... decis. 199. ... in addit.e ad Alex. ... ibi Alex. et ... tenuit ... possessor par. 2. ... n.º 3. ... et aliorum opiniones refert ... [illegible]

Opponens exceptionem praescriptionis nd ... facere ... Rim. ... 193. n.º 4. l.º 1.

Possidens ... creditoris sibi pignoratam nullo unquam tempore ... longissimo praescribit, ... alieno nomine possideat ... 102. l.º 1.

Propter malam fidem praescribi, usucapi non potest. c. ult. de praescrip. in 6. mala fides autem multis modis contingit, p.º si sine titulo possidet. 2.º quia ipsi possessori ... 3.º quia ... solemnitatibus ... 4.º si ... possessorum ... dixit ... illam alienam esse. 5.º si fama erat in vicinia, rem illam alterius ... 6.º si ... titulum ... 7.º ... 8.º si acquirendo ... mandatum ... 9.º si ex privilegio possidere ... privilegium praescripsit. 10.º ex sola relatione ... in mala fide possessor redditur. 11.º si ... aliena ... esse ... 12.º si a ... et luxurioso, et ... 13.º si dubitavit ... et ob id aliquod ... 14.º si insolitis adhibitis cautelis contraxit, qua ... dolo praesumitur. ... tom. 2. ... 225.

Et ... mala fide ... canonibus ... possessorem ... 30. annos ... mala fide ... solummodo ... 30 annos. Alex. ... 28. n.º 1.

Præscriptio.

In præscript.e iurium incorporalium necessaria est scientia, et patientia illius, contra quem præscribitur, est com. opin. licet Stroza contra. Vide p. Vid. in c. possessor par. 2. n.o 8. de reg. iur. Fallit tamen ubi agitur de præscribenda libertate adversus olim servitutem ... 2.o fallit in præscript.e servitutis cum titulo. 3.o fallit in præscript.e immemorabili. Vid. loco citato.

Quot requirantur in præscribendis iuribus Principis secularis Vide Vid. in c. possessor par. 2. §. 2. n.o 1. q distinguit multa genera iuris Principis.

Præscribenda libertate ab oneris collectarum sufficit spacium 40. annorum: sed tamen requiritur, quod semel fuerit petita collecta, et contradictum, et postea per 40. annos cessatum tamen opin. Alex. in cons. 136. n.o 19. lib. 2. Cui tamen acremine contradicit Crau. de antiq. temp. par. 4. cap. circa præmissa n.o 36. et cons. ... Vid. in c. possessor par. 2. §. 2. n.o 8. de reg. iur. in 6.

Libertas ab oneribus præscribitur spacio temporis immemorabilis, nisi semel fuerit contradictio et ab ea citra lapsum sit tempus illud longissimum. Rol. cons. 52. n.o 28. l.o 3.

Iurisdictio merum et mixtum imperium præscribitur et contra Principem, cum tamen scientia et patientia spacio 100. annorum aut temporis immemorialis Vid. in c. possessor par. 2. §. 3. de reg. iur. q et num. 6. tradit quæ sit differentia inter præscriptionem 100. annorum et immemorabilem, et quomodo utraque probetur.

Feudatarii contra vassallos quomodo, et quando præscribere possint angarias præstationes, servitia, aut similia iura, Vid. c. possessor par. 2. §. 4. n.o 2. de reg. iur. in 6.

In præscript.e X. vel XX. annorum titulus est necessarius tam de iure civili quam de can.co iure. In præscript.e autem 30. vel 40. annorum nullus titulus est necessarius, sed bona fides sufficit, nisi iuris communis præsumptio contra præscribentem laborant, tamen allegari debet et probari iustus titulus, et sic. Et in centenaria, ac tamen ita in immemoriali præscript.e Vid. in c. possessor par. 2. §. 5. n.o 2. et 3.

Dubitans, q nec bona nec mala fide est, qualis ... dubitat an res quæ possessa sit sua ... incipit præscriptionem. tamen bona fide coepit possidere dubitatio superveniens non impedit

sit cursus præscriptionis vid. in c. possessor par. 2. §. 7. n.° 3. & seq. lur. ubi [illegible] com. quam et [illegible] adversus Abb. et Butr.

In præscribendo bona fides semper præsumitur nisi contrarium probetur et procedit et ubi nullus titulus probatur, sed tamen fallit in eo, qui a principio non aliquam fecit auctoritatem et vacantem apprehenderit, quia mala fides in eo non præsumitur, quæ tamen purgatur post 30. annos vid. in c. possessor par. 2. §. 8. n.° 2. 3. & seq. lur.

An mala fides respectu unius impediat præscriptionem respectu aliorus, contra quam adest bona fides, exactissime vid. in c. possessor par. 2. §. 8. n.° 5. & seq. lur. quo loco [illegible] communem est, eam tamen [illegible] multis explicando adversus communem.

Præscriptio aliquando non procedit nec currit, aliquando cessat, et interrumpitur, non currit, quando ob malam fidem dormit, aliquando interrumpitur [illegible] impedimentum non incipit dormit fidem, sed non dissimile impedimentum aliquo tempore intermittitur, et postea quando semel incepta aliquo tempore intermittitur, et postea [illegible]; interrumpitur quoties aliqua ex causa extinguitur vid. in c. possessor par. 2. §. 12. n.° 1. & seq. lur.

Interruptio præscriptionis aliqua est naturalis, aliqua civilis, naturalis quando aliquid ex necessariis requisitis deficit ut possessio, bona fides, titulus, civilis est quando actus aliquis accidit, qui ex lege civili interruptionem inducat, ut litis contestatio, aliquando sola citatio vid. in c. possessor par. 2. §. 12. n.° 1. & seq. lur.

Bona fides adeo est necessaria in præscriptione, et mala fides adeo eam interrumpit ut si cessaverit, et bona fides redeat opus sit novo præscriptionis principio, ita communis tradit vid. in c. possessor par. 2. §. 12. n.° 2.

Cessante possessione interrumpitur præscriptio, quia in præscriptione possessio est necessaria vid. loco supracitato n.° 3. Balb. de præscrip. in 3. par. 6. prin. n.° 4.

Interruptio civilis inducitur per litis contestationem et citationem; præscriptio non nova tamen nobilis, ut triennalis in litis contestatione non interrumpitur, sed currit [illegible] tamen eo quod

Praescriptio.

Praescribit, et restitutio temporis praescriptionis odiosa, ut 40. annos sola citatione interrumpitur. Mixta uero ut x. uel xx. annos per litis contestationem interrumpitur. sed requiritur quod ut facta coram iudice competenti. idem quod actio perimatur litem. quae in his dicitur, et iudicium terminatur, non interrumpitur, contra aliquos. sed contra est in contrarium, ibid. de c. possessor par. 2. §. 12. n. 4. et balb. de praescr. 3. par. 6. princ. q. 4. n. 33.

Interruptionis effectus est quod actiones omnes annales et temporales perpetuantur usque ad 40. annos l. si. C. de praescr. 30. an. ibid. loco citato par. 2. §. 12. n. 6. et ex dux. in 6.

Praescriptionis effectus est, quod per eam transfertur dominium utile, et directo aut in usucapione mobilium cum est opus traditionem in immobilium aut usucapione dubium est, sed aliqui putant, non transferri sed remanere apud primum dominum, alij totum transferri volunt, et quae quidem uide ibid. in c. possessor par. 3. in prin. et regulam et utilem est, et quaestio de multis effectus iudicio praescriptionis, quos ipse tradit. §. 1. et §. 2.

Petitionis rei remedii uiolatio iuris excipiendi usque ad praescribitur, ratio. a ball. nitel. nr. 317. dic. cons. 163. n. 4. (Tirag. de retract. dura. §. 4. gl. 2. n. 32.

Ex praescriptionis annis non currit praescriptio contra. de c. 336. n. 4 post inf. in nr. bona praescriptio contra. Aduersus dominum 3 tel. 395. h.

Praescriptio iuxta ius perfecta. hoc est bona fides, iusto titulo, tempore a lege praefinito et in animi iudicio praescribentem tutum reddit, ibid. loco citato. §. 2.

Aduersus praescriptionem quae de iure restituatur in integrum maiori ob ullam ignorantiae causam disputat ibid. loco citato. §. 3.

ius decendi nullum praescribitur 30. annis contra priuatos 40. contra Ecclesias, Crau. cons. 266. n. 5. et plures cumulat.

Praescriptio est inuenta ad perimendas actiones iam ortas, non oriundas. Decia. cons. 108. n. 21. l. 03.

Ius prohibitum clericis et fideicomisso ex breui praescribitur, et forte non spacio breuissimi temporis. Decia. cons. 55. n. 20. l. 4.

An facultati offerendi præscribi possit, tres casus distinguendo tradit Greca. cos. 108. n.° 21

Præscriptio quod primo infra paucissimos dies finienda est in prohibitione tex. in l. si fundum nos. ff. de fund. dot. los. in l. admonendi n.° 60. de iureiur.

Lege Venetam de præscriptione 30 annorum in bonis, quæ iure libelli possidentur, ac de bonis ecclesiasticis 40 annorum spacio præscribendis interpretatur Menoch. cos. 291. l.° 3.

Coloni parciarii nunquam præscribunt ius domini aut proprietatem colonie Rimin. Iun. cos. 100. l.° 1.

Possidens rem iure creditoris sibi pignoratam nullo unquam tempore etiam longissimo præscribit, quia alieno nomine possidet, Cephal. cos. 102. l.° 1.

Contra infirmum præsumitur currit præscriptio nec durat usque tempus infirmitatis, sicut durat in absentia tempus absentiæ, Rimin. Iun. cos. 801. l.° 1.

Promittens renunciationem quasdam de ultra 30 annos tenetur, quia ad dictum præscriptum ff. [illegible] dictionem quasdam, Cabr. cos. 144. l.° 2.

Rescriptum Princeps ex clausula motu proprio concedens restitutionem adversus præscriptionem immemorialem et centenariam. Aol. cos. 59. l.° 4.

Usucapio in re mobili ad interruptionem per lit. contest. quod intelligitur verum quoad cursum, ut in l. 2. § fi. ff. pro empt. secus vero in effectu, et quoad effectum l. si post acceptum ff. de rei vend. Sunt tamen casus tales, in quibus interrumpitur et quoad cursum, ut in furioso, prodigo, absenti, et pupillo. l. ut perfectius C. de ann. except.

Furtum est vitium reale, quod rem ipsam adeo afficit, ut ad quemcumque vadat res, trahat cum sua caula, suis vitiis; ita ut usucapi non possit. § furtivae. § quod autem inst. de usucap. Crimen autem expilatae haereditatis l. 1. § fin. quod autem ff. de usucap. Crimen autem expilatae haereditatis non impedit usucapionem, praescriptionemve. l. si haereditatis non impedit usucapionem ubi Bar. dicit illum tex. singularem ad domo cuius de usucap. ubi Bar. dicit illum tex. Alb. Imo hoc habetur in l. uitia. C. de acqu. poss. Sed dubitatur non papl. et contra in d. l. si domo cuius. Sed dubitatur quomodo ratione diversitatis: quia si furtum facit, rem inusucapibilem, multo magis expilatio haereditatis, facere debeat illud, imponis hoc, furtum dici in l. si is rei, quia impediat illud, imponis hoc, furtum dicitur in l. si is rei. rationem assignat Jas. in l. 1. pomponius § fi. C. de infam. rationem assignat Jas. in l. pomponius § i. n. 7. de acqu. poss. quia in re haereditaria non fit committi furtum, et ideo cum res non sit affecta vitio reali, sed personali tantum, bonae fidei emptor usucapere potest. Ciuam non committatur furtum, vide in ver. furtum non fit in haereditate.

Vitia realia, quam realia, et personalia, quae impediunt usucapionem vide in ver. Vitium.

Item res mobiles singularis usucapi possunt a successore singulari ratione possessionis, vide supra in ver. Praesumptio non. Quatenus tamen post. 200.

Usucapio est exceptio litis, huiusmodi l. 1. in pr. ad Tertul.

Usucapio ueram requirit possessionem l. fin. ex quibus caus. maio.

Praesidium usucapionis est impium praesidium, ut declaravit Rota Romana coram n. d. immo dicit esse praesidium iniquum, ut infra in l. quae aequitatis de except. doli et in l. 1. C. de praescr. 30. ann. unde dicit quod arbitrator, qui debet deciderre causam, impediatur non debet sequi bitaim pro utilitate praesidio usucapionis, quia naturali aequitati repugnat, refert Jas. in l. si is qui pro emptore n. 13. de usucap. Sed adverte, quia ego credo id verum esse in praescriptione longissimi temporis, quae dicitur esse odiosa, ut dicit d. Aud. ut decis. Rom. at in usucapione longi temporis, non, et minus in usucapione trium. De hoc vide Menoch. de arb. lib. i. q. 49.

Praescriptionem esse odiosam, et impium praesidium vide in ver. 108. n. 21 lib. 3.

Legitur in L. si is, q. pro emptore de usucap. utrum quod captivus usucapit vel possideat per colonum, et agricolam suum. Gl. in L. in bello § facti, in gl. per de capt. dicebat eos usucapere, quas seq. Ant. Fis. Bld. et Iac. de Arena, et Ias. in d.a L. si is, q. pro emptore n.o 30. 43. Fis. fundamentis. Satis est, quod a principio usucapionis dominus sciat, se possidere per colonum, quo licet postea ignorauit suum per captiuitatem, non sit in contrarium. L. 1. C. de acqr. poss. L. 2. § ult. pro soluto. L. 2. § Celsus pro emptore. Sed Dom. Paul. in d.a L. si is q. pro emptore tenens cum Bar. ibi in 4. opp. 2. par. 2.o §. respondebat, nisi et ab initio non sciam me per colonum possidere, sed requiritur, quod ipse dominus non capiatur ab hostib. qua cum ipse ab aliis possidet ipse non potest possidere. L. cum heredes de acqr. poss. 2.o moueatur L. in bello § facti de capt. considerando ibi dictionem uel posse ing. diuersa Caser. in L. per. C. de ver. sig. Sed Ias. quod qualitas posita in una oratione refertur ad ... omnia, quae sunt in illa oratione L. veluti § Cato ubi Bar. dicit late. 3.o moueatur qua iura omnia separata usucapi inter ... a eo, quo captus esse, sequitur non emptis eo existentem apud hostes, quod aliud de eo, quod ante possidebat per colonum. Sed q. quod non ualet consequentia, restituuntur enim iura eo separantia, quod alia consequentia de eis, quae tenebat antequam captus esset, permittuat usucapi. Moueatur et aliis fundamentis sed qua sunt solida, non recenseo. Verior ergo est contraria opinio quam tenet Gl. ult. in d.a L. si is q. pro emptore quae communis est ut ait quia Ias. ibi n.o non est recedendum. Fundamentum est in L. act. Stor. § his aut et seq. ex qb. conuentum est in d.a L. si is q. pro emptore uers. quod si se nasc...

Legitur a Doct. uniuersaliter quod si non diuersimode quam postliminium restituat omnia iura et bona quae perdidit amisit per captiuitatem, non tamen restituat usucapionem et multi multas attulere rationes, de quibus refert Ias. in L. si is, q. pro emptore n.o 62. et multis seq. quas referre Bar. dicit alio dubio. Placet ubi illa Com. et Rom. ie esse qui captiuus respondet; hac ... sequens, et omnia iura sua amittat: ... tamen restitutio ... non in consequentiam ... cuius iura ... sed ... in suspenso ... captiuitatis licet locum non ... lex Cornelia. nec postliminium L. illa institutio § 1. de ... inst. L. per. in fi. de ... et legit. ... postliminium ... tenet ea, quae erant in suspenso, sed ... quia fundat...

usucapio, nō potuit ēē in mediato, qa facti est, q̄ eā nō restituit. Aliā rōnē attulit Paul. in d. l. cū is, quis emptori, qa scilicet usucapio fundata est sup veritatē possessionis, et veritatē facti; cū q° vnentas nō efficiat se possidere, nō pt dici se usucapisse. Conuenit hic ratio cū precedenti. Placet tamē et illa Bar. ꝓpter inhabilitatē retentoris.

Usur. non possunt promitti, nisi per stipulatorem. L. Titius ff. de praescr. verb.
L. quaedam, l. i. C. de usur. Sed distinctione, quia aut sumus
in contractu stricti iuris, et tunc procedunt d. ll. aut su-
mus in contractu bonae fidei, et tunc sufficit pactum nu-
dum. L. 4. C. depositi. hoc est ex ment. gl. in d. L. quaedam,
gl. i. C. de usur. Dominus aut Marsil. alias distingue:
aut promittuntur principaliter, et tunc re-
quirit stipulatio d. L. Titius, aut accessorie, et suffi-
cit nuda pactio d. L. 4. C. depositi. Illud tamen adverte,
quod si nuda pactione promittatur etiam principaliter, ut
vult Marsil. sive in contractu stricti iuris, ut vult
gl. in d. L. quaedam, tamen [illegible] non possumus d. L.
quaedam.

Si quis sit obligatus ad centum cum usuris, et dimidiam partem
debiti solverit, an sit liberatus ab usuris praestandis pro ea
parte quam solvit, an vero in totum eurum praestat. Deci-
ditur non cessare praestationem usurarum futurarum pro ea
pecunia, nisi ab initio inter eos convenerit ut liceret pro
parte solvere, et ita esse videtur, quia obligatio in principali
individua est, sive sit in dando, sive in faciendo.
L. tutor §. Lucius ff. de usur.

Usurae de iure Civili [illegible] esse [illegible] quod exactio licita, ut patet
in toto tit. ff. de usur. Et in toto Codicis dubitatur, quod
in L. eos C. de usur. et toto tit. tractatum fuit usque ad quam
summam peti possint et sic licitae erant usque ad summam
taxatam a lege. Sed tamen dubium facit L. i. C. de sum.
Trinit. et fide Cathol. Auth. de Eccles. tit. in prin. ubi
gl. mag. ubi, imperator dicit, se velle sequi doctrinam Aposto-
lorum et fidem Catholicam in omnibus et per omnia. Imo cavetur,
ut sacri Canones habeant vim legis; sed sane Ecclesia
Canonica prohibitae sunt omnino toto tit. de usur. extra, et in Clem.
quo videtur correxisse quoad illas L. eos §. fin. C. de usur.
[illegible] in d. L. i. C. de sum. Trinit. n.º 7. ubi et Ias.
n.º 28. fuisse opinionem mentem imperatoris permittere usuras, sed
non esse de [illegible] quia minor non est tollere legem suf-
ficientis L. [illegible] et maxime de arbit. Et ideo concludit cum
gl. non licere petere usuras tamquam usuras, sed tamquam in-
teresse de hoc iure Canonico. gl. in c. conquestus de usur.
Alex. in L. si finita §. Iulianus n.º 106. de dam. inf.
Vide pulchre per fratrem Pass. in hor. tit. in act. [illegible] poss.
in [illegible] sine aliqua usurarum [illegible] [illegible] ubi [illegible]
non nullas [illegible], et novi [illegible] [illegible]

Utrum testator possit in testamento permittere usuras ita quod liceat [illegible] et de iure Canonico. Quod vide inf. in ver. Testator uer. Hugo Testator fol. 346.

Utrum sit prohibitum tam de testamento novo, quam de veteri. c. super eo de usur. et ideo super eis nulla potest fieri dispensatio et pro redimenda uita captiui. ad multi intelligunt in Christianis. Utrum aut Papa possit dispensare super usuris [illegible] per Iudeos, et permittere, quod licitum sit Christianis Principibus tenere iudeos in Ciuitate mutuantes sub usuris, ut inde ipsi extrahat tributum ab eis? Et sane de iure uidetur, quod ad tenendum, quia usura iure diuino sunt omnino prohibita. c. quia in omnibus, et c. super eo de usur. tam ueteri, quam nouo testamento. Papa ad contra dispensare. cum sit minor L. ille a quo est condit. tum ad Tab. et Quenza tex. est in d.o c. super eo, ubi etiam propter publicam utilitatem non potest fieri dispensatio.

Et hanc opin. sequitur max. Clem. i. de usur. ubi damnatur omnes leges. statuta, et consuetudines usuras permittentes, et excomunicatos Principes, qui non tollunt leges, et consuetudines in suis Ciuitatibus hoc permittentes. i

Credo quod imo Papa propter publicam utilitatem possit dispensare, quod Iudei exerceant usuras in Ciuitatibus tenuit Per. de Anch. in cons. 244. ut refert las. loco citando: qui dicit suprascriptum cum in [illegible] dat, quod [illegible] concedendum iudeos a peccato, cum ipsi sint extra gremium Ecclesiae. c. q. sincera 45. dist. et tolerabile esse malum quod prouenit aliquid bonum. c. [illegible] 4. dist. Idem tenet Paul. de Cas. in cons. 358. qui dicit, quod sic sit mos, et usus per totam Italiam in consuetudo et Iudaeis, et Saracenis insolenter, per totam Italiam in[illegible] Alex. in cons. i. in causa Marchionis Mantuae, qui consuluit super hoc an sibi liceret salua conscientia tenere Iudaeos foenerantes in suis Ciuitatibus ad Clem. i. de usur. vide quod loquitur in Christianis, non in Iudaeis per [illegible] dat, et licitum sub usuris mutuari cum dispensatione. i. propter causam publicam necessitas, iuxta ne. [illegible], et alia scandala sequantur, et ut conseruentur Christiani ab eis [illegible] cendis. latam sane conscientiam [illegible] mihi uidentur isti DD. loquuntur contra omnes DD. iuris Ciuilis et Canonici. DD. in L. cos. § in [illegible] in ver. Consuetudinis. C. de usur. DD. mag. in fine in auth. ad haec C. eo. DD. in L. i. C. de sum. Trin. et fid. Cathol. et contra ipsos Canones, ubi ipsi iudei et Saraceni prohibentur usuras exercere cum Christianis, et si quas exercuerint eas reddant sub poena excomunicationis per indirectum contra eos lata. c. post miserabilem. c. quanto de usur. Alex. ob. quod uidetur ad Clem. i.

de usur. qd loquat in Lusitanis, qa dico qd qs duo, vel plura aqueductus in iure antiquo: ita ut aqua p- sibita sit, si postea superveniat lus novus sup uno illor gravioris poena imponens, extendit, et ad aliud Bar. in L. Marcellus nº 6. ad Treb. Vid. ag. d. his in L. cun- ctos populos in 2. lect. nº 32. 34. C. d. sum. Trinit. et fid. cath. et in ver. Iudaeus vers. i. inf. fol.

Redditi livella in tris sunt usuraria, sup. in ver. livellus vers. i. fol. 26.

Utrum capiat usurariam gravitatis contractus emptor, quis dat alicui collegio mille aureos, ut sibi dum vivent ali- mentata suppeditent postea pecunia illa sit sua? Resp. contractus, qa tollit ce, qd moriens ex incertitudine intra annum, et qd et vivent annos 40. atq qd nō sit usu- rarius. c. navigantis d. usur. Nec qd aut, si ille talis recipit tantum d. fructib, qa longius vivunt ut ma- iores edat fructus, quam scientia teneat in foro conscien- tiae restituere illud plus, qd accepit ultra pecuniam datam. ag. in L. cunctos populos 2. lect. nº 42. C. d. sum. Trinit. et fid. cath. dat remissiones d. hac q.

Vid Bar. in L. item qa. §. fi. d. pac. ad convincendas fraudes usurar. qd aliqs conveniunt cu debitore d usuris ubi pro- tandis iis, et postea adhibent testes ad conficiendum instrumentum q nihil aiunt d usuris. tenet qm debitor d usuris, si intestinati fiat instrumentum f. d. §. fi. sed si ex intervallo nō tenet f. L. f. C. d usur.

Quicquid accedit sorti usura est. L. rogasti. §. si tibi, ubi gl. si cons. fit. Alex. in L. si, hinc. §. Iulianus nº 105. de dam. infe.

Usur. q illicit. creditori erat qui nō soluti nō se sibi, primo de iur. licit, et debet tam in foro soli quam fori qm nō est lucratoriu sed recuperatoriu d qb trac. in L. curabit. C. d action. empti, et latius ibi p agi et lucubrator et ff. Vid. Nav. in sol. lo 3. cap. 4.

Usura quam naris e illicita quam teatio, Bal in. L. si navis ff. d rei vend.

Usura et lucrativa donatio pp̄ter naturam, f. nav. in con- cte mutui suppositam. Bal. in cons. 449. in prin. lo 3.

Contractus usurarius censetur ratione mutati certi temporis, et certi pacti. Gabr. cons. 77. n. 4. l. 1.

Si in venditionis contractu adsit deceptio in pretio et pactum retrovendendi, dicitur usurarius, et illicitus contractus. Natta cons. 198. n. 8. l. 1.

Qui dat pecuniam ad partem lucri negotiandam cum hoc quod sors sit salva, committit usuram, et nihil de lucro percipere debet. [illegible] Dec. cons. 116. Rom. cons. 520. et 238.

Ratione periculi suscepti creditor potest recipere aliquid ultra sortem, Gasp. Caball. millel. iuris 298.

Usura non est crimen mere Ecclesiasticum sed ad laicos spectat cognitio. et in dispositione secularis potestatis adiacentis. tradit Gasp. Caball. millel. iuris 305. Contra Rol. cons. 95. in prin. l. 4. ubi scribit quod laicus non potest cognoscere de crimine usurarum, cum sit crimen mere Ecclesiasticum.

In materia usuraria non est locus praescriptioni, Gasp. Caball. millel. iuris 313.

Testator potest legando 300. disponere ut quod heres donec solverit 20. quotannis persolvat nec dicitur usura, Gasp. Caball. millel. iuris 423. 24.

De [illegible] ad multos locos remittit Gasp. Caball. millel. iuris 425.

Ad intelligentiam c. salubriter de usur. Gasp. Caball. millelog. iuris 432.

Bona empta cum pecunia usuraria non sunt tacite obligata [illegible] et ideo si supervenit aliquis titulo oneroso bona, dicitur non posse ab eo auferri, Bal. cons. 12. l. 4.

In materia usurarum [illegible] adhibenda est doctoribus in iure pontificio, quam [illegible] in [illegible] [illegible] matrimonio voto, baptismo et aliis, [illegible] ad [illegible] de tacit. et ambig. Scacc. l. 2. tit. 1. n. 58.

Usurarius contractus ille est, quo dicitur, puta brazi centum
tu aureos, qui 50 ualebant dantur sub titulo emptio-
nis, et fit instrumentum tantum post aliud instrumentum
confessionis de puro mutuo, damnatis max. conscientiis,
quia deceptus uen. eme ut ad ueniat, sed mutuum tamen
ten. Merol. cons. 109. l. 2.

Datio in solutum usurarum causa facta de re immobili, uel mobili,
quae tamen usu non consumitur, ut agro, equo, auri massa,
gemma, uel simili, non transfert dominium rei datae in creditorem,
sed id manet debitoris, quia causa in solutum deficit. Secus est
cum agitur de re mobili consumptibili, ut uino, oleo, tritico,
et huiusmodi, adhuc tamen consumpta non est, si [illegible]
tur in esse in ara, Loriso, solutione, Merol. cons. 300.
n. 3.

Datio in solutum usurarum causa facta de re mobili consumpti-
bili, quae consumpta sit a foeneratore, si est pecunia,
transfert dominium, in utique non est voluntatis domini, tacita
sit commixtio, et consumptio, transferunt dominium, cum non
in socio, ut inuito translatum dici non sit Merol. cons.
300. n. 32. l. 3.

Datio in solutum usurarum causa, facta non transfert dominium,
quia agitur de nomine debitoris usurario, ut quia debitor usu-
rarum restituit se debitorem, tamen contra de tota quadrimi
fuerunt iam dominus. Merol. cons. 300. n. 36. l. 3.

Iudex cogens non sit creditorem ad accipiendum in solutum cre-
ditum manifeste usurarium. Merol. cons. 300. n. 83. l. 3.

Iudex compellens creditorem ad accipiendum in solutum
contra usurarium, peccat mortaliter, et est usura-
rius, Merol. cons. 300. n. 96. l. 3.

Contractus usurarius simulatus est consuetudinis, quia in
ciuitate statutum licitus, et ibi multa ad excusan-
dum contractum non esse simulatum et usurarium, Merol.
cons. 343. l. 4.

Ad decernendum contractum simulatum et foeneraticium tria con-
currunt debitae, pactum de retrouendendo, modicitas pretii,
et consuetudo, sui ut solitus foenerari. Merol. cons. 358. l.
4. sed duo tamen pactum, et modicitas pretii non sufficiunt,
ibid. cons. 58. l. 4.

Bona empta etc.

Vsura quae soluitur uenditori rei per emptorem tenetur ad soluendum, id [illegible] fructus ex ipsa re uendita percepit, ut habuit, Rol. cons. 14. lib. 2.

Ex dubitans contractus a iure usurarius ex pacto de retrouendendo, et indicium [illegible] accedat quod uenditor remanserit in possessione rei uenditae, Rol. cons. 40. lib. 2.

Usura [illegible] loco [illegible] ad solui tractat per Dec. cons. 119. Soc. Iun. cons. 88. lib. 4. Lud. uar. resol. lib. 3. cap. 4. Capol. in L. curabit C. de actione empti. Corn. cons. 59. lib. 3.

Vsuras [illegible] retardatae solutionis an licite ueniat [illegible] loco interesse per Anch. cons. 150. qui loquitur in dote, et cons. 93. ubi loquitur de poena apposita in testamento, Alex. cons. 31. cons. 200. lib. 6. Soc. cons. 88. lib. 4. Dec. cons. 111. cons. 116. Alex. cons. 141. lib. 5. Capol. cons. 4. lib. 2. in ciuil. qui et loquitur in dote ex parte mulieris superstitis, et alij quamplures, quos congerit Salicetus in addit. Capol. loco cit.

Hac eadem materia adnotavi sup. f. 183. et sequ. ubi etiam repetita.

Nunciatur novum opus est prohiberi, ne fiat opus de novo. L. de pupillo. §. meminisse. de op. no. nun. L. i. C. eo. dr aut nunciatio novum opus, quia si reficiat aliquid, non fit nunciatio. L. i. §. si quis edificiud. ff. eo. quod patet ex inscript. Rub. de novi operis nunciatione. Vocatur novum opus, dicit illo Edigenti, et habet plurimum Spetie edictum illud contra edificantem L. i. §. hoc aut edictum et. 2. ff. eo. et. L. 2. §. 1. vide C. de uet. iur. enuclean. in lect. graeca vocatur opus aedificium et in C. post tit. de edif. privatis nuntiatio novi operis, et in C. post tit. de edif. privatis ... de op. no. nun.

Ex tribus causis nunciatur novum opus, quia quis edificat in meo, quia in suo, sed contra legem nisi deleatur, quia in publico L. de pupillo. §. certus. ff. eo.

Nunciationis aut effectus est, ut sive iusta sit, sive iniusta, prohibeatur executio novi operis. L. i. in prin. ff. eo. et si post nunciationem edificaverint tenetur demolire quod post nunciationem fecerint. L. praetor. ff. eo. datur tamen ei remedium, ut liceat pendente lite edificare, dando enim satisdationem de demoliendo quod edificaverit. L. i. §. i. ff. eo. quae satisdatio vocatur stipulatio de opere demoliendo. L. stipulatio. ff. eo. quod tamen hodie est immutatum in. L. un. C. eo. dicit n. edificans impediri per tres menses, ut nuncians possit probare de iure suo, quo spatio elapso si probari non potuit, datur satisdatio. c. fi. extra de op. no. nun. Et qui prohibitus edificat, iniuriam facere dr. L. i. §. i. quod vi, aut clam.

Tribus modis fit nunciatio novi operis tamen com. opin. primo fit per pretorem. 2° per verba, quae persone dicitur nunciatio. 3° fit per iactum lapilli L. de pupillo. §. meminisse. ff. eo. de hac aut, quae fit per iactum lapilli dixit Bart. in 4°. eiusmodo locis in lur. non fieri mentionem L. et si forte. §. i. si servi vendic. L. de pupillo. §. meminisse. ff. eo. L. i. §. 2. L. via facit. §. i. ff. quod vi, aut clam. et in Iure Pontificio in uno loco tamen. c. ex parte vestra el. i. de novi. op.
Sed tamen Bald. Cum. tenuit, unam tantum nunciationem fieri ver. bo fit, alii duo, dicunt, et prohibitiones. L. de pupillo. §. meminisse. ff. eo. sed nostras rejiciant hanc opin. in L. i. §. in operis. ff. eo. et verbi, et latius in. L. de pupillo. §. meminisse in prin. ff. eo.

Quaeritur post nunciationem non liceat prosequi opus. Bar. in. L. i. in prin. tenuit unam tantum Roman. alias posuit, ut sunt, tenetur necessitas Pretoris. Bart. his vicetis dicit unam esse tantum, quia qui prohibitus edificat iniuriam facit. L. i. §. i. quod vi, aut clam.

Nunciatio novi operis.

Nunciationi sine iure, sive iniuria, non est parendum. L. 1 in prin. ff. eo. excipiuntur autem 4or casus, quibus impune non paretur. Primus quando ratione calumniosa est nunciatio, quae ratione tripliciter dicitur, per obstinationem partis, per vexationem, per vim eiusdem c. cum dilectus in fin. de verb. sig. Vel cum dilatio calumniosa est, quando ex longo spatio a meis distaret, et praeiudicium in illis esset ad formam L. ad tollendum in prin. ff. eo. L. loci corpus in fin. de rei vendic. 2us casus quando periculum est in mora. L. de pupillo in fin. ff. quis nuncius ubi Bar. in fin. ff. eo. 3us casus quando nuncians est excommunicatus excommunicatione maiori. c. veniens de test. excom. quia in iudicio stare non potest c. intelleximus de iudic. Ex. Vba. in cons. 200. tenet, quod quando alij eo iudicium faciunt, et excommunicatus potest facere. c. significavit de except. et ius suum potest tueri. At nunciare est ius suum tueri. L. 1. §. nunciatio. el 2 ff. eo. 4. est casus quando nuncians, et possessor litem sustinentis causae principalis, arg. c. 1. de cat. spol. ratione est dat, nam cum recedere debet causa possessionis, et possessor deinde litigat super causa dei, et proprietatis an alias videntur renunciare iuri possessionis, quod probant dixit Bar. et ex. L. un. C. de op. no. nun. alias quas limitationes dat Ias. in L. 1 in prin. nu. 3 ff. eo.

Si nuncias mihi novum opus, et ego dicam, ego reijcio cum me probas, liberare velle causam, satis ac iudicare et interpellare, et causas petere ita quod nuncians exprimere causam. Vide Bare q. disputatam in meis pag. 9. 12.

Exprimenda est causa nunciationis, si petatur, secundum com. opin. Bar. et Gl. in L. 1 in prin. nu. 9 ff. eo. Quid autem, si longe post nunciationem recedit, exprimere tenetur ille qui nunciat. Bar. in d. L. 1 nu. 13 tenet, quod nullo modo, quia petenda erat tempore nunciationis L. perfecta C. de donat. quo huius modo, et quia nullus actus recipit dimissionem, nam non omnia sunt agenda L. 2. §. 1. de ver. oblig. cum concor.

Causa quae expressa fuit in nunciatione probari debet in iudicio, fallit autem ubi post nunciationem est diffinitio Bar in L. 1 in prin. ff. eo. nu. 17

Nunquid si in nunciatione unam causam exposuero, possim in iudicio eam mutare, et aliam probare. Bar. in L. 1 nu. 18 ff. eo. tenet quod non liceat, quia causa semel expressa mutari non potest. L. Sabinus de iudic. Castr. in L. si id, ad quod de acqr. here. facit Alex. appellanti de appell. et quia ius quaesitum auferri non potest. L. ult. C.

si consilius, ubi util. pub. Rom. tenuit contrarium, et Bar.
cum eo considerat simpliciter mutari e contr.^a d. etat. g.
si d. iter. act. L. non ut. ubi Bar. d. conspic. et quod ap-
pellans, qui reddit unam causam, potest adderi aliam et nouam
adducere uel etiam mutando. L. 3. in fi. d. appell. unde ap-
pellantes solent dicere per L. ult. C. d. temp. appell. non
deducta deducam, et non probata probabo. et quia quis qui
proponit libellum ex una causa ante lit. contest. potest
mutare causam. L. edicta. C. d. edendo. non magis tenebimus
Ad contra uidetur dicit quod actio mutari non potest lite contest.
contradimus in iud. L. 3. §. eum qui ten-
bit d. peccul. ad Clem. appellante d. quod procedit in
interlocutoria ob fauorem iudicis, ne ueniat ad
appellandum a qualibet interlocutoria. ad 3.^m
est quod est permittitur, sed reuocabi-
liter, ut dicitur d. mutando libello ante lit. contest. L. edita
C. d. edendo.

Numquid si nunciat nouum opus interrogetur d. causa sue nu-
nciationis, et eam generaliter exprimat, sufficiat. Et
generalis causae expressio: Bar. in L. i. in prin. n.º 14.
d. op. no. nun. tenet, quod non sufficiat, immo quod nunciato
opus poterit, et est com. opin. cum Bar.
Contrarium tamen Alex. in d.ª L. i. n.º 13. q. refert Imol. et
alios, dicens tenere sequitur las. ibi et in L. d. pupillo
§. meminisse n.º 4. d. op. no. nun. per tex. d. §. meminisse
Pane. in d.ª L. i. distinguebat. Aut primus an suffi-
ciat reddere causam nimis generalem, ut si dicat quia
habeo ius nunciandi, et opus potest quia est eadem cum dicto
L. quia possideo d. pet. hered. Aliter loquitur d. causa ge-
nerali, an tamen possit esse specialis, et causam reddit
aduersarius, ut si diceret nuncias opus nouum tibi nuncio
qua locum debet mihi seruitutem licet non exprimat spe-
ciem seruitutis, et hoc casu dixit uerum esse opin. Alex.
secundum d.^m §. meminisse, cum §. sequens in L. d. pupillo ff. co.
dicit idem plenius las. in d.ª L. i. in prin. in 7. q. Bar. ff. d.
op. no. nun.

Quis qui edificat in solo meo uel a me tollere, si ei uerba-
liter nuncio opus nouum ego amitto poss.^m ciuilem per trans-
ferre in nunciatum. L. i. §. in operis. ff. d. op. no. nun. L. d. pupillo
§. meminisse ff. eo. At si quis in solo suo edificant aliquid
quod mihi nocent, tunc necessaria est operis noui nunciatio, et
melius est nunciare quam per iactum lapilli iactum prohibere
d. §. meminisse. ratio diuersitatis ponit las. in d. §. meminisse n.º 5.
quia quando quis in suo solo facit tunc mihi non competit interdictum

.// id uide fol. 134. h.º

Utrum disputatio in causis status sit mixti imperii [illegible] iurisdictionis. [illegible] quod sit iurisdictionis tantum quoniam [illegible] actionum [illegible] praeiudiciales inst. de act. Bar. in l. imperium n.º 24. Alex. n.º 61. Cur. Iun. n.º 124. Vallas n.º 249. [illegible] cum eadem [illegible] sit [illegible] in [illegible] d. l. imperium q. 24. de iurisd. om. iud. [illegible] [illegible] [illegible] et nulla coercitio, corporalis castigatio, nisi modica, sine qua iurisdictio non [illegible], in ea [illegible] nihilominus nullo modo [illegible] l. placet in fi. C. de ped. iudic. [illegible] sit mixti imperii, sed ob eorum gravitatem non nisi a maioribus iudicibus expediuntur l. non distinguemus § de liberali de arbit. l. [illegible] et fi. C. ubi causa stat. l. si pater [illegible] de stat. [illegible]. Sicuti videmus in causis pecuniariis ultra summam [illegible] aureorum, quae [illegible] non nisi a maioribus iudicibus ob eorum gravitatem, iurisdictionis tantum non mixti sit imperii.

Quo statu [illegible] invenitur eo [illegible] [illegible] donec contrarium [illegible] [illegible] gl. in l. noverc. C. [illegible] [illegible].

Quilibet debet [illegible] quod talis [illegible] [illegible] qualis [illegible] [illegible] d. l. noverc. quae non [illegible] alium status contrarium in [illegible] continuationem, [illegible] Bar. in l. ab hostibus § [illegible] n.º 8. 4. q. [illegible] cau. [illegible].

Quis non potest esse in duplici statu contrario l. un. § 1. in fi. C. de lat. lib. toll. Ias. in l. si is qui pro emptore n.º 177. de usucap.

Aditio hereditatis parit obligationem ex quasi contractu test. in § obligationes quae ex quasi contractu § heres quoque l. ex maleficiis § heres de act. et oblig. Bar. in l. cum res in prin. de leg. i. ad solvendum autem heres tenetur in l. nemo post 2. lect. n.° ij. de leg. i. ad solvendum autem heres tas. in l. nemo post 2. lect. n.° ij. de leg. i. sed et creditoribus obligatur ex quasi contractu legatarijs sed et creditoribus hereditarijs l. apud Iulianum § i. ex quib. cau. in poss. eat. et ibi Bar. et licet Bar. ipse allegetur sibi contrarius in l. de eo de iudic. videtur tamen quod heres non obligatur ex quasi contractu creditoribus hereditariis sed tantum legatarijs: attamen id est ubi contrarius, ut not. in marg. dictae l. de eo ab incesto auctore, est n. ibi casus specialis in legato.

Sed iam testatoris et heredis celebratur quasi contractus innominatus do ut facias. ut in l. his consequenter § sed monumentum fam. hercis. Ias. in l. nemo post 2. lect. n.° 20. de leg. i. Bar. in l. cum qs n.° 7. C. de iur. et fac. ignor.

Ius adeundi non est in bonis. l. pretia in prin. ad l. Falc. qa nec quaesitum non dicitur esse in bonis. tex. in l. i. n.° ii. C. de pac.

Quando testator posset statuere tempus ad adeundum ut si intra tale tempus non adeat excludatur heres ab hereditate. Ias. per illum tex. in l. si qs heres ita scriptus ... a cer. hered. et ibi Castr. tenet quod hic per illum tex. et not. in d. l. certum C. de iur. delib. sed qa in contrarium obstare videbatur l. nemo post de leg. i. ubi testator non potest praefigere tempus legatario ut adeundo ad legatum ita ut mero iure excludatur. Videtur quod ibi agitur de tollendo iure iam quaesito in l. si qs heres aut de iure quaerendo cum facilius tolli potest l. huius tenoris de leg. quae et ideo al. iur. sunt ias. aut in d.a l. nemo post 2. lect. n.° 17. d.r. ea tamen contrarium qa tex. d.a l. nemo inevitabiliter ... nec dici potest quod ipsam de iure quaesito cuius quaesitum non sit, nisi post mortem testatoris, tunc ergo uiuo ambulatoria voluntas est, et ius quaesitum dici non potest, et d.e tex. d.a l. si qs heres nihil facere. Ego sane ... pro prima opin. et responsionem ad l. nemo post ... ob. quod dicit nam uiuo testatore ius quaesitum dici non potest, qa tamen non loquimur testatore sed eo mortuo statim n. post mortem suam ... legatario est irrevocabiliter uere ius quaesitum dicitur. Secus in heredem antequam n. adeat non potest dici sibi aliquod ius esse quaesitum, et sic loquimur testator possit disponere pro ius iam quaesitum ... certis temporibus ... illud habet relatio. Cogita.

Aditio hereditatis.

Si quis et taceat f. testamento censetur admisisse. Corn. cons. 305. l. x. vol. 4.

Filius adiens hereditatem cum beneficio inventarii tenetur satisfacere creditoribus cum fructibus. Boer. dec. 199. n° 6.

Aditio hereditatis solo animo fit, quod aut verbis vel directis animus adeundi declaratur. Menoch. cons. 186. l° 2. q. 2.

Verum alimenta possint denegari filiis per statutum, pro quo ad-
facit, quia alimenta sunt de iure naturae debentur l. i. § ius nat.
ff. de iust. et iur. c. ius nat. i. dist. sed naturalia iura sunt
immutabilia § fi. inst. de iur. nat. nec per ius Civile di-
rimi possunt. l. ius autem c. de pac. l. iura sanguinis. ff. de reg.
iur. § minus est quod ratio de l. ad ab inter … iur. ff. de … igitur
per statutum induci non poterit, ut non debeantur.
In contrarium tamen est veritas, quod saltem ex causa non debeantur,
ita tenet Doc. in l. iura sanguinis. ff. de reg. iur.
Ad contraria respondetur quod verum est quod ex instinctu naturae
debentur alimenta d. c. ius nat. dist. i. sed tamen eorum prae-
statio redacta est ad necessitatem a iure Civili. l. si quis
a liberis in prin. ff. de lib. agnosc. unde et in pluribus cau-
sis possunt denegari d. l. si quis. § sed si filius. ff. de lib. agnosc.
quamvis possent ea sibi ipsis invenire, et se sustentare.
Et ex pluribus causis est extendendum. § aliud quoque capi-
tulum sunt. ut ibi de appell. cogn. ea quae et potuit priua-
ri alimentis, ut tenet Bar. in d. l. si quis a liberis in §
si quis ex filiis. contra autem ex iure Civili, et sic per sta-
tutum privari potest filius alimentis. Verum tamen est,
quod licet per redditum quoad necessitatem praestandi, quia nihilominus re-
manebit instinctus natis, qui nullo iure tolli potest, ita ut
si vellet pater, posset relinquere. Et Doc. in d. l. iura
sanguinis nihil quod et ubi causa sola fieri possit, ait
quod iura Civilia per voluntatem statuentium mutari possunt
§ fi. inst. de iur. nat.

In speciali venditione non videtur remitti alimenta. l. libertus,
q. operas. ff. de oper. lib. …

Si filius litiget cum patre, et ut in quasi possessione filiationis,
utique debet dari alimenta a patre. arg. l. si instituta. §
de inofficioso. ff. de inoff. testa. Bar. in l. si negat in p.
ff. de lib. agn.
Pro cuius tamen dicti declaratione sciendum est quod non solum filio de-
bentur alimenta, quamvis sit in ista quasi possessione filiationis,
verum et quotiescumque litigando cum patre pro se aliquam habet
praesumptionem. quod non solum in filio sed est in aliis procedit,
ut nihil quotiescumque quis litigaverit uti ut actor, sive ut reus,
et pro se aliquam habet praesumptionem habet, ab adversario alimenta
petere possit, et hoc non tamen quamvis obtinuit in prima instantia
in causa appellationis, prout loquitur tex. d. l. si instituta. § de
inofficioso; verum etiam in ipsa prima instantia ante latam sententiam; Etiam filius … alimentis … alimenta … x.

dummodo paup. sit. Quod tamen sic practicari debet, ne sit in potestate cuiuslibet statim qd intentet actionem petendi alimenta ab eo, ut scilicet iudex ex se, vel ex summarie attestationibus et ad publicatis, discernat, an sit digna constitutio pro petendo alimenta. sic etiam docet Ale. de Presump. reg. 3. presumpt. 9. n.° 9. Item de ut plura apud Menoch. de presump. lib. 1. q. 35. et apud Cep. cons. 127. lib. 1. et ad declarationem tex. d.a l. si instituta ff. de inofficioso vide Couar. pract. q. cap. 6. n.° 5. 6.

Si alimenta legata sint incerta, qualiter certificari debeant vide inf. in verb. Legatum, vers. Legatum incertum fo. 298. n.°

Alimenta facilius, et cum minori impensa praestantur in domo, quam extra n. in L. diuortio n.° 4. ff. sol. mat. Jas. ibid. n.° 24. alleg. pat. l. cum q. ff. melior. ff. de in diem adi. et Bar. in cons. 211. Ins. 301. incip. Quidam sibi filios heredes instituit, et hoc docet euidentia facti

Item dat alimenta, que debentur vel ex l. dispositione vel ex dispositione hominis debeant praestari in domo, ut ex d.t Jas. in d.a L. diuortio n.° 25. qd nemo cogitur inuitus in domo eius, a quo ali debet, commorari, et similiter qd ab omnibus debeant ff. l. libertis. libertatisque 8. §. si. ff. de alim. et cib. leg.

Regulariter quis alimenta debentur ex l. dispositione, vel statuti, vel off.° iudicis non debentur nisi ei qui nihil habuerit unde se alere, tex. in l. si qs a. l. vers. sed si filius. ff. de lib. agnosc. Bar. in L. libertus quos. s. i. ff. de adim. leg. alleg. a Jas. in d.a L. diuortio n.° 19. ff. sol. mat. et cum tex. in L. pe. ff. ut in poss. legat. Casus vero debentur ex dispositione hominis. puta ex testamento, tunc debentur cuicunque ut agere ut diuersit. docet. post illum tex. in l. ex alimentis. C. de transact. ro diuersitatis est, quia in primo casu debentur off.° iudicis, hoc iudicis officium nullam producit obligationem vel ... et fundatur in nuda aequitate L. si. l. plane. ff. de pet. hered. sed cum quis habet unde alere se possit, cessat haec aequitas: sed in casu secundo debentur iure actionis, et nulla in ea aequitas consideratur, sed in iudicis off.° et potentius est qd debetur iure actionis quam iudicis off.° per ... quia iudicis officium nullam producit obligationem sed actio necario producit obligationem immo est obligatio consideranda ... tanquam duo correlatiua, ut mater, et filia.

Filij debent alere parentem suum licet extraneum, et hominem nefarium, quamvis licet impius sit, et legum contemptor tamen pater est. § si vero Auth. de incest. nupt.

Alimenta uxori praestari debent secundum quantitatem dotis, non secundum vires haereditatis, et in alimentis venit et medicina. L. si cui. L. cum unius § fin. de alim. et cib. leg. impetu text. L. si cum dotem § sin aut in (?) ... sol. mat. et Bar. utrobique in loco. De alimentis debitis uxori viduae ab haeredibus mariti infra annum, an dicas pariter debeat ali ab haeredibus, an in domo debeat alimentari, an sit tamen praestare, et an vidua ipsa teneatur operari ipsis haeredibus, quod hic ea ... Ant. Capice. in decis. 24.

Alimenta debentur filijs spurijs de aequitate canonica in foro civili et in terris imperij. Capice. in decis. 164.

Sicut pater tenetur alere filium, ita et successor patris. L. si quis a liberis § item rescriptum, et ibi Bar. de lib. agnosc. et si spurius sit filius. Soc. sen. in L. Marcellus § ... quis n.° 2. ff. ad Treb. ubi consulta ponit de favore alimentorum.

Quando aliquid relinquitur alicui pro eius tanquam inopi, intelligitur relictum respectu alimentorum. Bar. in L. Titius § 1. de ver. oblig. facit text. in L. cum dicitur § si a nos. ff. de transact. Soc. in auth. praeterea n.° 5. C. unde vir et uxor.

Si quis habeat patrem, et filium, a quibus alimenta petere possit, a quo magis petere debeat? et Bar. in L. si quemadmodum de lib. agnosc. dicit quod magis a patre, quia magis debetur de iure naturali. Bar. seq. Soc. in auth. praeterea n.° 19. C. unde vir, et ux.

Pater qui nihil habet in bonis, si tamen ex suo labore tamen lucratur, ut sibi sufficit, tenetur filium alere, si inops sit; quod inde optime probatur quod liberorum educatio sit iuris naturalis. L. 1. de iust. et iur. dominia autem rerum, et patrimonia iuris gentium sunt. L. ex hoc iure eo. tit. unde ius natur non respexit quantitatem patrimonij. sed debitum naturae; quare cum iure naturae filium educare pater teneatur, consequens est ut ex suo labore id faciat si patrimonij redditus non habeat. Cordub. in L. si quis a liberis § sed si filius n.° 124. ff. de lib. agnosc. contra quem nullum invenio, qui dubium hoc tetigisset.

Vir tenetur alimentare uxorem nulla dote constituta, nisi ipsa velit ad solvendum et uxor non venit secum. Si vero dos sit constituta, et tamen solvatur, non tenetur ad alimenta Guid. Pap. q. 439.

Frater tenetur alere fratrem inopem, et multo magis sororem, quae est magis obligationis, gl. et Bar. in l. si quis a liberis § utrum aut in usor. fratris ff. de lib. agnosc. et l. quod filius ff. ubi pupill. educ. deb. per quem tex. sic indistincte firmat Guid. Pap. q. 439. n.o 1. et Bar. in tract. de alim. n.o 15. ubi citat tex. in l. mutus § maniu. ff. de iur. dot. Vid. pro Bal. in l. Hermianus n.o 3. ff. de negot. aut ... dicatur, et non ... ut et alat, vide per Crav. in cons. 100. n.o 11. vol. 1. ubi dicit quod in alimentis conditionatis additus annui, non proprietas nuda, qua non tenetur quis pro alimentis proprietatis venditae.

Frater repetit expensas factas circa victum, et vestitum fratris non minoris. Vid. pro Crav. cons. 21. n.o 7. vol. 1. facit tex. in l. Hermianus ff. de neg. gest.

Frater locupletior tenetur fratrem inopem alere, licet is male mentus fuerit de pre. Bilet. Durant. de lib. instit. caut. 17. n.o 8.

Filiorum inopes, et miserabiles si litigant agendo, vel excipiendo debent sumptus, et alimenta ab adversario, Guid. Pap. q. 561.

Maritus non tenetur ad alimentandum uxorem infirmam, quae recessit ad patrem de sua voluntate cum distinctione. Soc. Iun. cons. 286. vol. 2. Vidas Surd. de alim. tit. 7. q. 16.

Appellatione alimentorum veniunt vestimenta, et calciamenta, imo si agatur de persona docili, veniunt expensae studii Crav. cons. 199. n.o 3. 4.

Qui dat aliunde sibi alimenta cum persona bona et redditus sibi non autem cum persona industria illa occasione acquirit. Menoch. cons. 8. n.o 22. vol. 1. allegat Bal. cons. 30. l.o 2. et Crav. cons. 149. n.o 6. vers. quarto addeo.

Causa alimentorum debet esse summaria actionis sibi per ... petita ... officio iudicis debentur, Decia cons. 9. n.o 48. l.o 1. Cephal. cons. 280. n.o 43. l.o 2.

Alimenta que praestari debent pupillo, aut filio donec nubat, iudicis arbitrio taxantur iuxta patrimonii quantitatem, et personarum qualitatem, et augeri debent alimenta, ut persona pupillorum augetur, Menoch. de arb. l.o 2. casu 169.

De alimentis ult.a voluntat. relictis transigi n. licet sine Pr.is auctoritate, q. causa cognita procedere debet, ut quantitas cognit. tria inspectari debet, uisa causa transigendi, modus ipsius transigendi, et personas ipsas transigentes; cadit q. alimenta etiam debeat transigendo relictorum, ut conditioni effectus, opus id est alia Pr.is auctoritate; Mand. Dar. l.o 2. casu 110.

Quilibet teneq. alere, et subuenire filiis spurijs et mr. eorum. Ludou. de Ben. in repet. cas. conc. casu 14.

Iudex, qui alicui debet annuatim in Calendas Aprilis, et in Calendis Sept. prestari debeat. L. 1. C. d. milit. uest. l.o xii.

Heres tenet prestare alimenta filio nati auctoris sui, Rol. cons. 54. n.o 51. l.o 2.

Ex causa alimentorum debendis mora absq. interpellat.e L. cum unus. d. uerbis ff. d. alim. et cib. leg. Surd. in trac. d alim. tit. 3. q. 9. n.o 27.

Alimenta nd d manu Iudicis sed propria manu capi potest per Secretarium, qui est inops, et pauper, Surd. d alim. tit. 8. privileg. 16.

Ex pluribus alimenta debentibus eligitur unus, a quo solo petantur alimenta, coteri u. illi contribuant pro sua portione l. solent ff. d alim. et cib. leg. Surd. d alim. tit. 3. q. 9. n.o 22.

Compensatio alimentorum cum seruitijs sit. preteritis, sit tantummodo prestatis seruitijs, Surd. d alim. tit. 6. q. xi. n.o 34.

Alimentorum nomine uenit in primis habitatio, ac cibaria, uestitus, medicinae, et medici uestis, calciamenta, lectus, aqua uenalis, quasi in loco est uenalis, ut Venetijs, expensis doctoris et magistri. Rol. cons. 22. in prin. l.o 1.

Legatum alimentorum factum filio spurio, et eius liberis debet restitui, Rol. cons. 89. n.o 3. l.o 3.

Alimenta prestari debent ex domo, quando stat legatarius quam ea in domo nequiat, Rol. cons. 89. n.o 14. l.o 3.

Dum uentilatur lis super matrimonio coram Ecclesiastico, alimenta peti possit coram Iudice laico Surd. d alim. tit. 8. privil. 10. n.o 4. 5.

Alimenta

Auctoritate Principis, alimenta deducuntur ad aliorum heredum haereditatis, et qualia deduci debeant docet Alex. cons. 100. n. 6. l. 1. et ibi Natta in addit. in ver. ad aliorum plurium cumulat.

An alimenta debeantur filio ex bonis patris a die mortis patris citra, Menoch. cons. 8. l. 1.

Alimenta praestita alicui posse repeti ab eo, qui tenebatur ad ipsorum praestationem; alimentorum nomine veniunt omnia ea, quae ad corporis sustentationem sunt necessaria, Soc. Iun. cons. 101. l. 2.

Alimenta debentur filio spurio et nepoti de iure Can. quod servandum est etiam in foro civili, et peti possunt etiam quae non fuerunt legata a testatore, Menoch. cons. 231. l. 3.

Substitutio facta in quibusdam, ut bona eius deveniant ad alterum, comprehendit et legatum alimentorum, ita ut portio loco alimentorum patri relicta deveniat in substitutum, quia dispositio semper ad omnia praecedentia referri debet, Menoch. cons. 231. q. 2. l. 3.

Causa alimentorum, quae ad ea alias favorabilia, locum habent ius accrescendi, Menoch. cons. 231. n. 48. l. 3.

Legatum alimentorum annuum filio spurio relictum a Principe traditorum est ad heredes, nam et quasi filij et positi in conditione, Menoch. cons. 421. l. 5.

Contra constitutionem inter patrem et filium de filiatione si adest aliqua praesumptio pro filio, ei alimenta decerni debent, Menoch. cons. 491. n. 33. l. 5.

Pauper litigans cum divite debet habere alimenta, et expensas litis, Rimin. Iun. cons. 329. l. 3. cons. 317. l. 4. Cephal. cons. 127. l. 1.

An avus maternus repetere expensas factas pro alimentis nepotum ab ea, vel ab heredibus eius, Boer. cons. 17.

Repudiatio est quędam priuatio, quę presupponit habitum l. stip. de verb. oblig. ita inquit Bald. in l. i. in 3. col. et dixi in d. l. i. n. 19. C. de pac. et ideo repudiare non possumus quod nobis sub condit. vel de futuro competit. ut not. gl. mag. in d. l. i. et tex. in l. si ita scriptum. § si sub conditione de leg. 2. quia repudiare est a se abdicare, sed abdicare non possumus, nisi ea, quę de pręsenti nobis competunt.

Repudiatio, vel renunciatio sperati non est, nisi exprimatur. c. sane i. de renunc. et ideo si renunciet legato conditionali, non valet renunciatio, quia de presenti non competit ius non tollitur spes, quę cadit sub disp. quia si non valet vt agitur, neque valet eo modo, quo valere potest, Bar. not. in d. l. i. n. 19. in fi. C. de pac.

Ius de futuro quod nobis ipso iure competit, ut est legatum, et fideicomissum conditionale per repudiationem nullo modo remitti potest d. l. si ita scriptum. § si sub condit. de leg. 2. gl. mag. in l. i. C. de pac. sed remitti pacto, ut ibi Bart. gl. rationem assignat, quia in pacto duorum consensus concurrunt, in repudiatione vero consensus unius tantum, et duo uincula magis ligant quam unum gl. in § ex conditionali inst. de verb. oblig. in l. uxor. C. de cond. insertis. Dixi in d. l. i. n. 19. C. de pac. Nec ob. quod ibi Bart. dixit quod cum in ultimis voluntatibus dominium transferatur sine traditione l. a Titio de fur. secus in contractibus l. traditionibus C. de pac. quod fortior est dispositio ultimarum voluntatum cum transferatur a consensu unius tantum. Deinde d. legatum primo quod licet a consensu unius tantum repudiari potest d. § si sub condit. quod iam est ius quesitum, quod multo magis ius quęrendum repudiari posse. dixit l. fi. C. de heres. instit. Primo non ob. quia licet fortior sit dispositio quę duorum consensu utitur in contractu ex eo. quod requiritur traditio ad translationem dominii non dicitur in ultimis voluntatibus facilius remittitur dominium acquisitum in ultimis voluntatibus per repudiationem quam in contractibus per pactum, vel retro traditionem. 2.m non ob. quod ex eo quod quesitum est potest repudiari, quia de presenti ascendit, ius autem quęrendum non repudiatur quia de futuro nobis competit et renunciatio respicit statum presentem. Preterea quod obstare possit, non quod Dixi ibi assignat, quod licet non possit renunciari conditionale legatum, quia respicit statum presentem, ut dixi, sed per pactum potest, quia respicit et in futurum, permittitur enim non petere in futurum, et hoc fuit de Bar. in d. l. i. in text. antiqua C. de pac.

Repudiatio.

Si uis sciri, an ius de futuro nobis competens per renunciationem remitti possit, dic per Bar. in L. i. n.° 5. C. de pac. et eius constitue casus. Primus si est tale ius, quod nobis competat iure, et ipso absque facto nostro ex dispositione L. vel testatoris, ut legatum, quod pure debetur et ignoranti, vel actio furti, et iniuriarum, potest remitti per pactum, et etiam per renunciationem simplicem L. si. de repud. secundum L. cenuus filij § i. de leg. i. Nec obstat quod opponebat Mattheus ut not. Bar. in d.a L. i. n.° 21. quam vide in apostill. ad Bar. ibi, et rationem assignat ibidem Bar. n.° 22. in fi. quia quae nec facto nostro nobis quaeruntur iure potius consequuntur regulas iuris a quo nedum ideo facilius tolluntur L. eius militis § militia mimus de testam. mil. Si vero ius nobis quaeratur ex aliquo facto nostro, ut si ius esset personali, ut actiones ex contractu, vel quasi, simplici renunciatione non remittuntur, sed requiritur pactum factum per contrarium; nihil n. tam nali, quod sicut duorum consensu factum fuit, ita duorum consensu dissolvatur L. nihil tam nale de reg. iur. L. pac. quae de solut. ad hoc facit quod not. Bar. in L. si ius reale esset in solid. § liberationis de liber. leg. in fi. Sed si ius reale esset quoad possessionis renunciatam, sufficit simplex renunciatio, L. si quis ui § dna de acqr. poss. § d. n. § Intellecta L. i. fl. § ant. L. si quis ui § dna de acqr. poss. quoad dominium vero traditio requiritur L. traditionibus. C. de pac. 2.us casus est quando tale ius, quod nobis ipso iure competit, ut est relictum sub condit. vel oblig. conditionalis, et hoc casu pactum remittitur L. i. C. de pac. per renunciationem vero et remittitur, si fiat pars pactum, quia assumit iam vim pacti, et potissimum est acceptata obligat, sicut dicitur de sollicitat. arg. L. q pactis mandati vel si pars absens fiat cum iuramento quia iuramentum assumit vim pacti, et facit actum in meliori modo L. cum pater § filius matris de leg. 2. vel si per nominata fiat renuntiatio coram iudice ut d.a L. i. col. fi. C. de pac. ad tex. ibi in vers. si vero not. Bar. ibi n.° 30. vel si fiat in iudicio iudice pro absente parte acceptante L. in plurimis de acqr. hered. L. i. ubi gl. de iur. tom. dando L. si ob causam. C. de ruitt. facit n. iudicis factum partis est. L. si ob causam C. de iudicijs. 3.us est casus quando est tale ius quod nobis non competit nec iure nec ipso, et tunc nullo modo tolli potest, neque remitti, si verba sapiant dispositionem de pacti. L. nec non C. de cast. L. i. § quod ait il 2. 4 quorum legatorum. Sed si verba in futurum referuntur, per pactum remitti potest, ut si dicatur a quo tum iure ad me pertinent etiam ex causa de futuro arg. L. si non me de iur. oblig. et tamen si non causa de futuro sed simpliciter dicitur si quo tum iure ad me pertineat, non fuisset natura vel renunciatio aliquid operari tamen c. si papa de priuil. in 6. L. si quis de leg. i.

Si qs remittere nollet ius de futuro, qd ibi rec n' recepte
sit in compet. sub his verbis, renuntiat cuicumq iuri, qd eidem
competeret ex causa de preterito, ad valeret hec renuntiatio,
sed etiam ex causa de futuro, qa illud verbum competit adstat causam de preteriti, qd licet
quoad specm de preti ad iura futura, ut in legato conditionali, illa
in spe, quia ad tempus de preti ad ire legitima, et ad con-
ditionem. Bar. in l. post emancipationem. § 1. de leg. 1. in l.
q cum tutoribus de transact.

Qui duo hec hec renuntia. hereditati et bonorum possessioni si heredi-
tati renuntiet, poterit nihilominus petere bonorum possessionem. Bal. in
l. nec is qui hereditatem de acqr.
heredit. Castr. in l. ult. col. ult. C. unde legit. Ang. Aret.
in l. ult. col. ult. § 2. in l. quoties.
tam de vulg. lib. in prin. col. ult. § 2. in l. quoties
duplici n° 1. de reg. iur. ff. in l. fami. C. de iur. delib. he-
redi, duo hec renuntia iuris diversi, seu inter se dissimiles, unum
et aliud iuris honorarii, at qui repudiat unum iure, ad renuntiat
alteri. l. si domus ff. de leg. urb. l. si prius de aq. pluu.
arc. l. si filius § 2. in prin. ff. de bon. libertorum. l. quoties
duplici. ff. de reg. iur. et qa renuntiatio est quoad donat.
quoque ad consumit. l. cum de indebito in prin. ff. de prob. Menoch.
de arb. lib. 2. casu 88. n° 3. 4. et remissio strictissime inter-
pretatur, ut tantum remittat quantum sit expressum, non ultra
l. postquam liti n° 16. C. de pac. declarans tamen hec
in l. quo casu si simpliciter renuntiavit here-
ditati, ut locum nō habet quis qs simpliciter renuntiavit suc-
cessioni, ut si dixi renuntiatio successioni simpliciter he-
reditati, et renuntiasse bonorum possessioni Bar. Bal. et alij locis supra cit.
hoc est, qa indefinita aequi-
pollet universali l. si pluribus de leg. 2. in l. de populi
n° 58. de iust. et iur. Couar. lib. 1. var. resol. cap. 13. n° 9.
2° limitatur ut ad sit locum quis in ipsa remissione fuit
adiecta causa quae declarant et bonorum possessionem fuisse remis-
sam, ut si dixerit renuntio hereditati, qa damnata est,
hec causa educit ad bonorum possessionem quod hereditati hoc.
ten. in l. 1. n° 57. in h. ff. de vulg. ratio. n. gratis est, et
conditio prepositioni accedit. l. cum pater. § dulcissimis § 1. lib. 2.
quemadmodum ad spatis restringit generale dictum. l. si de cer-
ta. C. de transact.

Magna est controversia inter doctores nros nunquid inducatur repu-
diatio hereditatis per verbis nolo admittere, nolo heres esse, repu-
neo hereditatem et huiusmodi, tex et opin. in hoc articulo,

ut d.t Ias. in l. q se pris, ubi et sequitur Emius matris n.° 41. C. mad. lib. Sed tandem duae concl. sunt, una negativa, et altera affirmativa. Affirmativam tenet ipse Ias. d.° n.° 41. indistincte p. l. filius f. i. ad ... cui tandem nullo modo possit ingr. et d.t quod ista est necessaria in practica ... et infinitis iuris mandata, nec in contrarium est aliqs tex. q ... et quod ista verba necanio inducunt repudiationem ... ex propria significatione grammaticali, ... et deliberanti, sed ex iuris ...

Secundam ut tertiam, quod immo ... verba ad inducatur repudiatio, tenet ... gl. in d.a l. q se pris in prin. gl. i mag. et ibi Castr. n.° 2. Bar. ... in l. q umus d. lur. delib. ... in d.a l. q se pris n.° ... et ... communiter ... obtinuit.

Limitatur aut tribus modis p.° si ... erat ... spatium trium mensium. 2.° si post tempus datum ad deliberandum. 3.° si ... cum dictione amplius, ut tenet Ias. d.a l. qui se pris n.° 41. ... n.° 18. Bar. in d.a l. q umus d. lur. delib. et novissime ... melius Clarissimus Menoch. ... ult. vol. l.° 12. tit. 14. ubi et alias coniecturas affert, ex q.b. q. ... repudiare hereditatem sibi delatam.

Repudiatio retrotrahitur a c si institutio ... facta l. i. s. ... quod ... alijs citat ... cons. 59. n.° 14. vol. i.

Repudians hereditatem et tollens ... bona hereditaria, ... repudiation ... cons. 121. n.° 49. lib. 3.

Ubi duo ... ad ... renuntiationem ... ad ... renunciatio esse ... l. si domus ff. ... Vid. plenius in ver. Renunciatio ... quotiens duo ...

... renunciare l. si stillicidij ff. quem. ... amitt.

Cas... alteri renunciare, ... ille ... renuntio ... effectum ... ut in testamento ... solemniter ... si ... Ias. in l. ... n.° 19. ... n.° 46. et ... l. si ... lib. 3.

Venit renuntians liti dicatur ... et quod sit litis renuntiatio vide in ver. Lis, verb. Renuntians liti ... fol. .

Renuntiatio in dubio fieri nõ uř nisi exprimat; c. sane i. de renun. dic. in L. i. n.° ij. in fi. C. de pac. et qa stricti iuris est, interptat; ut tantu certu, renissu, quantu fuit expressu dix. in L. postquam liti n.° 16. C. de pac. Vid inf. in uer. Remediu uis Quoties duo, sol.

Renuntiatio iuris realis pt fieri in absentia partis Bar. in L. nõ solu § si liberationis ff de lib. leg. Ias in L. nat. § nihil col. n.° 65. de acqr. poss.

Etiã iuri conservati renuntiari publicum bonu renuntiari nõ pt L. de die L. Attilicinus de pac. docet. iuncta L. i. sol. mat. Bar. in L. ius publicum in fi. de pac. cu iur. tas renuntiari potest. c. cu contingat de iureiur. L. licet mulier, de iureiur. in 6. Ias. not. in L. nemo pt 2. lect. n.° iii. ff. de leg. i. si aute bonu publicum renuntiatio, si nõ erat principaliter, sed fit iuramentu contra ptez, cu pactio nõ ualeat. c. si diligenti de foro compet. Ias. ubi sup. n.° iii.

Valet renuntiatio de hereditate in dubio et scita iura. dix. cons. 265. n.° 4. uers. et qa ut dixi Purpur. in L. fi. C. de pac. n.° 204. et ibi cu contraria de renuntiat. facta de hereditate iam defuncti, ut excludat ab oi iure.

Filia dotata renuntians bonis patris, qd nõ possit petere supplementum legitime Menoch. cons. 71. uol. i. et in specie bona uon. adducit n.° 23. aliqd et idem cons. 401. uol. 5. uol. 5. n.° 49.

Nemo presumit renuntiare iuri, qd ignorat ubi contineri. L. nec de his dans. § nec n. de inoff. test. Menoch. cons. 80. n.° 70. l.° i. etiã iurauit ut Crau. cons. 251. n.° 2. de presump. l.° 3. presump. 25. n.° 12. latiss.ᵉ plures cumulans Tiraq. de renac. conseq. p. i. gl. x n.° 21. cu seq.

Et multo minus pa actu tacitos Albin. cons. 25. n.° 11. et n.° 14. dicit qd q facit actu aliqm positiuu, et expressu, ubi nõ contrariu voluntate, et deliberatione ita faciendi, et sic habere notitiam rei esse, sed q omittit et sic actu omissiuu facit i. nihil facit et tacet nõ infert aliqua uoluntate et deliberatione, cubat et dix. cons. 79. n.° 4. latiss.ᵉ quod Mascar. de probat. l.° 3. conclus. 1262. 1263.

Filia, q renuntiauit bonis patris et matris, pt nihil succedere fri q post mortem patris et matris habuit bona eoz Menoch. cons. 401. n.° 91. 92. l.° 5. fallit si renuntiatio esset realis qua bona ipsa quocumq uadant n.° 102. 113.

Repudiatio.

Quod renuntiatio facta a filia cum iuramento bonorum fratris, et mater non extendatur ad materna. Lud. dec. 231.

Renuntiatio non extenditur ad casum qui ortum habuit ex facto adversarij, cui facta fuit. Rimin. iun. cons. 569. n.o 118. l.o 5.

Ubicumque remittens aut renuntians id, quod non est remissibile remitti, ut renuntiari, semper praesumitur metus, aut simulatio, aut deceptio, aut ignorantia. Rimin. Iun. cons. 569. n.o 178. l.o 5.

Etiam si filius renuntiat hereditati patris, tamen debet lucra nuptialia, que ob traditionem ad 2.as nuptias amittit. Dec. in rub. C. de renun. nup. n.o 7. citat cons. Bld. 194.

Renuntiatio facta per filiam dum nubit patri suo, non nocet nepotibus si viuo patre filia moriatur. Rol. cons. 11. in prin.

Filia dotata, que renuntiauit cum iuramento successioni paternae, maternae, et collaterali, non potest succedere patri ab intestato. Rol. cons. 26. n.o 27. l.o 3.

Renuntiatio illius, qui fraudolenter fuit inductus ad renuntiandum, non ualet. Mantic. cons. 32. n.o 25. l.o 1.

Soror dotata, que renuntiauit omni hereditati paternae, maternae, et collaterali, mortuo fratre sine filijs, non potest succedere et extraneo existente herede. Affl. dec. 161.

Ubi quis cum iuramento renuntiat et renuntiauit cuicumque iuri suo, non admittitur et herede ipsius ad contrauenienundum absolutus a iuramento nisi non petita. Menoch. cons. 24. l.o 1.

Renuntiatio facta a filia monasterium ingreditura, prodest ei, cui facta est, et tenet Menoch. cons. 196. n.o 31. l.o 2

Renuntiationes factae a filiabus quae nubunt, sustinentur. Menoch. cons. 196. n.o 36. l.o 2.

Renuntiationes, que ob hoc ut supra in pr.o not. ob superueniantiam liberorum reuocari nullo modo possunt. Menoch. cons. 196. n.o 46. l.o 2.

Renuntiatio facta a filia et pro bonis maternis ualet, quamdotatur a patre. Menoch. cons. 196. n.o 55. l.o 2.

Renuntiatio hereditatis facta a filia dotata prodest non solum ei cui facta est sed et ei, qui succedere debet ei, cui fit. Menoch. cons. 197. n.o 73. l.o 2

Renuntiatio et remissio facta d'oib. ad se qualitercumq. et quomodocumq. iuris spectantib., et et, q' spectare possent, comprehendit tam præterita, quam futura. Menoch. cons. 282. l.º 3.

Renuntiatio iuris sui, quam quis alij facit p' h.ᵉ uerba, nisi contra, esse censetur p' se ipso, est exclusiua iuris renuntiatis, nõ extendit illius, cui fit renuntiatio Menoch. cons. 290. l.º 3.

Filia dotata, q' renuntiauit bonis p'nis, m'nis, auitis, et q' quomodolibet ex quacumq. successione præuenire posset, excluditur et a successione neptis ex filio Menoch. cons. 335. l.º 4.

Actus renuntiationis factus inq. filia, et filius, nõ requirit solemnitate statuti, i. interuentio consanguineorum Menoch. cons. 335. n.º 44. l.º 4

Filia nubens, q' renuntiat successioni, et bonis p'nis, m'nis, auitis, et fraternis, est exclusa a successione fris tam in casu, quo nupta fuerit uiuo p're, quam eo mortuo a fre ipso. Menoch. cons. 371. l.º 4.

Qui renuntiauit uniuersaliter oib. bonis, et feudis, excluditur a iure patronatus Eccliæ ipsis bonis coniuncto Menoch. cons. 401. n.º 123.

Renuntiatio facta feudis omnib. uel alijs bonis simpliciter, in bona ipsa afficit ut et si ad alios transeant, renuntians sit exclusus, ut pone, q' quis renuntiat bonis p'nis, excluditur a successione et fratris, q' bona ipsa habuit Menoch. cons. 401. n.º 90. l.º 5.

Renuntiatio gratis facta d'oi iuri ad se spectanti nõ comprehendit ius q' renuntians incombat sibi spectare Menoch. cons. 423. n.º 49. l.º 5. 6
Contrarium Menoch. cons. 496. n.º 54. l.º 5.

Renuntiatio fideicommissi, uel maioratus facta a p're, nõ nocet filijs, q post eũ erant uocati, et caduca efficitur, eũ is, cui facta fuit decesserit a nõ renuntiante Menoch. cons. 442. n.º 26. l.º 5.

Renuntiatio quam facit filia a p're dotata d' bonis p'nis, m'nis, et collater. uirtute se ex testamento p'ris uocatos fuisse facit, ut nõ possit succedere ex fideic.º p'no, qa renuntiatio extenditur et ad fideicommissum. Carol. cons. 61. 62. l.º 2. ciuil.

Renuntiatio facta a filia patri eius dotanti et cum iuramentis urbis, et iuramento vallata, si enormissimam lesionem, et dolum contineat, non excludit filiam a supplemento legitimae Cepol. cons. 34. l. 1.
Paul. Aliz. cons. 101.
Contrarium Aub. cons. 12.

Filia nubens, que renuntiavit bonis paternis et maternis in ampla forma, etiam si enormissime lesa sit contravenire, et portionem non petere, Cepol. cons. 143. l. 1.

Soror nubens potest uni fratri facere renuntiationem altero excluso, consentiente tamen patre ipso dotante, Cepol. cons. 146. l. 1.

Renuntiatio iuris hypothecarum pro dotibus suis facta per mulierem cum iuramento et non insinuata, valet, et est servanda, Rol. cons. 76. l. 2.

Testator, qui in codicillis legata relinquit ab heredibus legitimis, et substitutis adscripserit, si heres non extitisset, non codicillari, sed testari intelligitur. L. illud ff. de iure Codicillorum.

Codicilli, in quibus et hereditatis datio, et institutio facta sit, nullo modo valent, quia iure Codicillorum non valent. L. non codicillum. C. de testa. neque iure testamenti, puta quia omnes testes non fuerint. L. conficiuntur §. Codicilli ff. de iure Codicillorum inst. de test. per totum.

In codicillis hereditas neque dari neque adimi potest quod intelligas directo L. Scaevola ff. ad Treb. eo. n. casu tradit. sed per fideicommissaria, et ita verba directa obliquantur, ita tamen ut dicitur, non testari, sed codicillari voluisse, alias non valent. L. i. ff. de iure codicill. Fallit tamen in uno casu singulari, firma fore ait Bar. in L. hac consultissima §. fi. C. de testa. in fi. et in L. militis codicillis §. veteranus de milit. testam. de quo inf. in ver. testamentum vers. Vide ex de. §. fol.

Clausula codicillaris certis apposita de voluntate testatoris, quae solet apponi dicitur. in L. ut liberis n.º 14. C. de collat.

Clausula codicillaris operatur ut testamento effecto quasi caduco per mortem heredis praedefuncti testatori superstites legata, et contra omnia disposita debeantur à veniente ab intestato etc. Cons. 241.

Clausula codicillaris saluat testamentum praesens, in quo plus aliquid relinquitur titulo particulari, licet non sit institutionis, per Marsil. cons. 118. n.º 9.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Conditiones extrinsecus venientes, et tacite non faciunt actum suspendi l. conditiones extrinsecus ff. de cond. et demon.

Conditiones debent impleri in forma specifica, prout iacent verba l. quod dicitur in prin. l. Maevius ff. de cond. et demon. l. cum ita dat. ff. eo. fallit in vulgari substitut. in qua sit largus [illegible] contestatio sufficit ad adimplend. per [illegible] in l. i. n.° 66 de vulg. et pupill.

Conditio impossibilis debetur non vitiat legatum, sed vitiatur ipsa conditio, quae pro nulla habetur l. ab administrat. C. de leg. et vide in verb. impossibile.

An conditio sit dividua, vel individua? distingue duos casus: aliquando inuadit unam personam, et tunc semper est individua, quia non potest per partes impleri, vel per partes non conditionis natura sit, ut verum iniuncta, vel et [illegible] illius semper sit individua, nam [illegible] restrictam [illegible] unus tantum, et hoc nisi conditio contineat dationem rerum singularum, et hoc nisi [illegible] l. cui fundus ff. de cond. et demon. Bar. in l. 2. [illegible] n.° 3. ff. de verb. oblig. Aliquando vero inuadit plures principaliter, et hoc casu semper est dividua conditio, quia [illegible] singuli non tenentur implere conditionem, nisi pro portione sua, tot enim sunt conditiones hoc casu, quot sunt personae, quibus adiecta conditio l. cui fundus ff. de cond. et dem. Et ex his [illegible] conditio semper in personis plurimis principaliter [illegible] l. lucius [illegible] ff. ad Treb. l. falsa in fi. ff. de cond. et demon. Et hoc quia conditio de sui natura esset dividua, quia si esset individua, quia conditio continent factum, non dividitur [illegible] ut potest [illegible] l. si plures C. de cond. insertis. l. paterfam. ff. de [illegible] inst. l. si ita fuerit ff. de manum. test. l. fin. § fin. ff. de cond. et dem.

Conditio pro impleta habetur quasi per eum, cuius interest contigit, quo minus impleatur l. in iure civili ff. de reg. iur. l. iure civili ff. de cond. et dem. quod procedit tam in contractibus, quam in ultimis voluntatibus [illegible] in l. in iure de reg. iur. limitatur autem, nisi testator voluisset vere impleri, non enim sufficit habere pro impleta, conditio [illegible] voluntatem testatoris regulatur l. in conditionibus § i. ff. de cond. et dem. et idem est in contractibus, a pari [illegible] procedit dicta l. in iure de reg. iur. 2.° limitatur non procedere, si per indirectum impedivit, quo minus impleatur, ut quia heres impedivit, ne servum venderet, ne ibi [illegible] liber esset l. 3. § si quis servum ff. de statulib. 3.° limitatur, nisi esset talis conditionis natura quod posset impediri [illegible] promitto [illegible] si ne [illegible] et facto [illegible]

Conditio in ultimis voluntatibus [illegible] l. [illegible] plures n.° 14. C. de [illegible]

impediens, ut quia voluntas ad hoc est completa, ut in d.a L. in lege
civili ff. de his. hur. in L. in stipulat. § si in si ff. de ver. oblig.
et hoc quasi iudicatio impediens, tamen si recusans iudicem, quia ut
stante se me, et hoc impleta est in L. si non tibi § si quis
in ver. victori ff. de [illegible] princip. verb.
declarat autem quod tenet impleta quantum ad hoc ut sit pura
dispositio, non autem quod non teneatur solvere quod semel obtulit,
quia tenetur alias per eum exceptionis repellitur, nisi dispositio per-
fectam habuisset executionem. Dec. not. in L. idem Civili ff. de reg. iur. [illegible]

Nos ex temetat conditio causa eventus nihil operatur. L. cum heres § i ff. de acqu. hered.

Cond.o a voluntate testatoris regulatur. L. in conditionibus § i ff. de cond. et dem.

Cond.o quae omnino extitura est resolvitur in purum relictum. L. si pupillus
§ quae sub condit. ff. de verb.

Cond.o si sine liberis decesserit restituat Titio, extincta est quasi uxore
praegnante relinquit, tempus tamen nativitatis expectari debet
ad hoc ut cond.o intell. impleta sit, quamvis ante nativitatem non potest
dici homo, qui in ventre est, tex. gl. et Dec. in L. si quis praegnan.
ff. de reg. iur.

An filii positi in condit. censeantur vocati ex testamento, vel ab intestato,
et an si filii masculi tantum essent positi in condit. Vide in fragm.
meis vo. q. nu. 20.

Cond.o si sine liberis decesserit impleta est in unico tantum filio, quia
plurale verificatur in singulari. L. non est sine liberis ff. de ver.
sig. plurima concordantia [illegible] in ver. plurali singulare.
not. [illegible], et in specie Dec. in L. i. n.o 12. C. de pac. non enim
decisionis ponitur in d.a L. non est sine liberis quia in singulari non
reperitur liber. Contra tamen legitur in L. his aut. ff. de pac. licet dicatur
nonnulli in pandectis Florentinis non reperiri illam vocem liberum.
idem est in L. nemo § locupletior ff. de reg. iur. licet et ibi latini
scientes legant libertum, ut Iac. Menardus in d.a L. nemo, et alii
intelligant ibi liberum pro eo liberto. Et hoc quadrat quod apud iuris
cons. latinos legamus [illegible] non inveniatur in singulari liber, ut Dec.
in d.a L. non est sine liberis. Ita dixit Mirochi in L. i. C. de pac.
et redeundo ad conclusionem Dec. tex. facit loco illud verum esse quasi negativa
[illegible] cond.o ut in iuribus ab eo citatis, tamen d.e esse in condit.
affirmativa, quia tunc dicitur quod plurali non verificatur in uno. L. ubi
numerus ff. de testib. Sed decisio tex. ut dixit Mirochi quasi id re-
pugnat [illegible], quia illa vox liberi non invenitur nisi in plurali.
[illegible] negativum, vel affirmativum semper in uno verificatur quod probatur
[illegible] L. is [illegible] qui dicitur eod. L. uxori C. eo.

Conditiones ex certa scientia adimpleri debent, si in facto quodam, et casu implicant, non sufficiunt, et non dicuntur impleri. tex. in l. 2. ff. de cond. et dem. facit doct. Bar. in l. quaero de his, q. not. infam.

Conditiones turpes remittuntur. l. sed neque ff. de usu, et habit. l. reprehendenda. C. de inst. et subst. Dec. in l. 1. n°. 46. ff. de off. ius.

Si gravatus fuerit filiis restituere hereditatem, si decesserit sine filiis, an uno filio tantum superstite deficiat conditio dicens filiis, an quod dicitur Dec. in l. 1. n°. 23. C. de pac. dicit quod contrarium fuit fortius, et quod non sit impleta conditio, quia illa dictio filiis a quodam, quod non sit implita conditio, quia illa dictio filiis non verificatur in singulari, cum reperiatur et in singulari signi- ficans, et infert ad statutum, quod stantibus masculis foemina- lius, et infert ad statutum, quod stantibus masculis foemina excludantur an per unicum masculum excludantur. et dic, quod sic, quia et in conditionis, quas subest eadem ratio, plurali verifi- catur in singulari Caster. in l. 1. C. de cond. insertis, et vide inf. in dictio. Statutum vers. Verum statutum, quod vult etc. fol.

Conditio nihil ponit in esse, et verba conditionalia non disponunt. l. si quis sub condit. ff. si quis om. cau. test. l. ex facto et ff. de hered. inst. fallet quando ratur contracta voluntas disponentis. l. fideicom- missa. §. cum testat. de leg. 3. l. in ratione la 2. ad l. Falc. §. talem l. avia. §. fi. de cond. et dem. tex. clarus in l. si ita stipulatus de op. lib. quo casu quoad se facit dispositionem, quoad aliud con- ditionem Bar. in dicta l. fideicommissa. §. cum test. de leg. 3.

Titio relictus est ususfructus talis fundi donec viveret, et post mor- tem restitui debet eius heredi, quaeritur an mortuo herede ante usu- fructuarium ususfructus remaneat apud legatarium, an ius debeatur heredis heredi. Bar. in l. Titia cui testamento. §. fi. de leg. 2. dicit quod debeat restitui ad heredem heredis, licet defecerit con- ditio, quia sic, inquit, testator non habuit respectum ad personam, sed magis ad ius hereditarium, et dicit facere l. in quaelibet. C. de leg. sed eas conservare Dec. Bar. et tex. aptus in l. si cau- tio. §. 2. §. Pomponius de minor. et ideo Caster. in l. fin. C. de leg. dicit distinguendum esse. aut testator simpliciter dixit donec viveret, et tunc est Dec. Bar. procedit, et est ac si non fuis- set factum personae mentio: aut fuit simpliciter relictum, et pos- tea gravatus, quod post mortem eius restituerent heredi, et procedit illud dictum et ille. §. Pomponius cum gl. sua, quia tunc non est relictum temporale, sed perpetuum de sui natura, et ideo mortuo illo, cui restitui debet ante eventum conditionis extinguitur fideicommissum, quia remanet apud heredes legatarii gravati. sed dare non est illa. l.

in ànalib, facit p opin. Bar. qn simplr dixerit quoad uixerit, qm illa l. loqz qn testator fecit mentionē hēredis in infinitū. tu tas conditione.

Heres, qui cod. implere debet in forma specifica sub notab. 2. tas si iussus dare hēredi dict., ea dedit hēredi hēredis, condoni satisfecisse dr l. cum ita datz in si. d cod. et dn. ea est qn. hēres hēredis dr uerē et pprie hēres testatoris. ita post plures relatos affirmat Menoch. d adipisc. poss. rem. 4. nº 238. et inter alios citat Soc. sen. in cons. 255. col. 3. uers. ex qb lº 2.

Codo alia suspensiua, alia resolutiua, Menoch. cons. 388. nº 15. lº 4. circa naturas et ad cognoscendum res qd spectandum nº 51. lib. 5. cons. 494. nº 2. lº 5.

Codo mixta, si impediz iuste à tertio, hr p impleta ad commodum illius, q implere debebat, Menoch. cons. 425. nº 12. lº 5.

Tempus implendi condonis ad currit grauato, nisi à die scientiz, Menoch. cons. 425. nº 12. lº 5.

Actus sub cōdit. nō nenz prius execui, quam cod. impleta sit, Ceph. cons. 80. nº 1. lº 1. cons. 401. nº 1.

Dies, et codo certum est qd facit actum codonalē, sed magni refert, an dies, q appositz, apponatz execui. uel dispōni, ut not. Bar. in l. talis scriptura in pr. ff. d leg. 1. nā si dies et cod. respicit exeōnē nō facit actum codonalē, ut est tex. in l. si decem cum petier. ff. d uer. oblig. et in l. mulier sub condit. ff. d tutel. ubi tutor datus à Iudice sub hac codit. si satisdederit, nō est datus codonalr, qa nō respicit dispōnē, sed execōnē, et administrōnē tutelz. In dubio aut codo nō apposita dispōni, qn decernit substantialia, sicut qd condicon. nā fit, si uo respiciat accidentalia, tūc exeutiōni apposita dicitz. Et ideo qn datz tempus debitori ad soluendum miserationis causa, illud tempus respicit execōnē, et nō impedit natiuitatē obligonis. nā uirz dicendum, post diē debz, lz exactio differatz, qa citat, et uenit dies, cum oblig. pura sit. l. cedere diē ff. d uer. sig. tex. in l. in oibs obligationibz ff. d reg. iur.

Dies uo tacita, q inest nāe locci, ut est in l. interdum ff. d uer. oblig. facit sub codit. diē nō sit nata actio, nec oblig. qd nō sit nata actio tex. est in d. l. interdum, et Iurisē uo qd aut oblig. orta nō sit facit tex. in l. Creditores q. cum ita. ff. d uer. oblig. nā dr ibi tex. qd illi, q certo loco dare promisit, si alibi nisi eo per... quod a signato illi, fuerit, statim qd ...

nit obligatus qui antea obligatus non erat. Nec obstant si dicentes in expressa dic. an dic. diceretur, sed ad eundem diem, l. cedit. dic. ff. de verb. sig. quoniam nata erat obligatio. non dico, qui in die expressa est maior certitudo, quam in tacita, tacita a solo arbitrio iudicis declaratur de l. continuus § cum ita ff. de verb. oblig. dicit eo loco, quo verbis de sig. lur.

Dies incertus pro condit. hic l. dies incertus, ff. de cond. et dem.

Ad hoc ut condo. purificata retrotrahatur, requiritur ut valeat in condo. statim l. vacans § quod si tradidissem ff. de pig. et com. ut inveniet hic in l. contractus n.o 17. ad fi. ff. de reg. iur.

Cond.o de praesenti ut de praeterito est pro puri cond.o l. itaque ff. si cert. pet. cum duabus antecedentibus, sed propria cond.o est in futuro, et futurus eventus respicere debet, Bar. in l. 1. ff. de cond. et dem.

Conditio per verbum, si, prolata nihil disponit, et nihil ponit in esse l. ex facto et l. si quamvis condit. ff. si quis om. cau. test. de legib. test.

Ius conditionale non transmittitur ad heredes, et ideo ubi condictus transferri debet, qui perdit ex transmissione. Quia illud ius ad hunc non statim accessit suo, Menoch. cons. 108. l.o 1.

Cond.o institutioni apposita non censetur repetita in substitutione nisi expressim apponatur, prout si filii instituti sint, et si sine filiis masculis decesserint substitutus sit Titius, si filii masculi in condit.e positi postea moriantur sine liberis, Titius non succedit, quia deficit extrinsic condo. Menoch. cons. 125. q. 2. l.o 2. cons. 253. l.o 3. cons. 393. n.o 35. l.o 4. cons. 326. n.o 40. l.o 4.

Cond.o si sine filiis decesserit, non deficit per filias feminas, Menoch. cons. 204. l.o 3. Vide in verb. fideicommissum verb. filii feminae) fol.

Contra Cephal. cons. 45. l.o 1. et cons. 46. eo lib.

Cond.o si sine liberis ex suo corpore descendentibus moriatur, Vide in verb. fideicommissum verb. fideicommissum reciprocum fol. 212.

Cond.o si sine filiis non deficit ob partum immaturum, et non vitalem dictum Menoch. uberrime in cons. 284. n.o 2. l.o 3.

Cond.o apposita post omnes gradus substitutionis tanquam generalis refertur ad omnia precedentia, ut si dicatur pro eis heredibus et descendentibus suis, et ipsis decedentibus sine liberis, ista cond.o et ipsis refertur ad primos institutos quam ad liberos, Menoch. cons. 334. l.o 4.

Editio modulatis adiecta in institut. ut in uno legato ad intell. neccesita in substitut. aut alio legato ... Card. ... cons. 39. ... Mantica ... 459. l. 2 ... cons. 532. l. 05.

Conditiones debent impleri in forma specifica, ... l. quibus in iure ... ff. de condit. et demonstr. l. ... cod. ... falsa in vulgari substitutione, in qua ... interpretati, sufficit ... adimplere ... de vulgar. et pupillar.

... Conditio ... dividua vel individua ... aliquando ... cum ... semper ... quia ... potest pro parte impleri et pro parte non

Conditionis ... est, ut ... individua, vel etiam ... sit individua l. ... ff. condit. et demonstrat. Bartol. in l. 2. § ... n. 3. de verbor. oblig. Aliquando ... conditio ... dividua conditio, quia ... implere conditionem ... pro ... sit ... conditionem ... dicitur conditio ... ff. de condit. et demonstrat ... conditio esset individua ... debet l. ... C. de conditionibus ... l. ... ff. de Legat. ... l. ... ff. de ... l. ... § ... ff. de condit. et demonstr.

Conditio ... testatoris regulatur. l. in conditionibus § 1. ff. de condit. et demonstr.

Conditione ... impleri debet ... l. ... in ... impleri non sufficeret, et ... l. ... ff. de condit. et demonstrat. ... in l. ... ff. ... utramque ...

In ambiguis, et obscuris semper sumd libertatem respondendum est. l. quotiens ff. de reg. iur. l. libertas. l. in obscuris ff. eo. ca. n. libertatis dia. de l. i. § fe. C. de com. serv. manum. publicam est, nam privatam causam libertatis esse omnia iura clamant. l. si quis rogatus, ff. de fidei. lib. Fallit autem in multis casibus, ut per gl. in l. libertas ff. de reg. iur.

Magis libertati quam res iura favent. c. fi. ex. de re lad. libertatem rem inaestimabilem esse iura volunt. § cui quod inst. qb. ex causis manum. non licet, et cuilibet pecuniario commodo praeferri. § i. inst. de eo, cui lib. cau. bo. adiic.

Libertas semel data irrevocabilis est. § fe. inst. de eo, cui lib. cau. bo. adiic.

Libertatis causa privatus potest pro altero stipulari. § i. inst. eo. et ibi gl. in ver. creditoris.

Contra in l. i. ff. de leg. i. doct. acute se torquet in explanatione illius tex. dum conatur solvere illud commune de libertate legata, et fideicommissaria, quod maxime ut omnia inter se duo contra tex. d. l. i. § d. per omnia legata sunt exaequata fideicommissis, alij n. alia te committiti. Unde et Parae in illa l. per istorum servus domi dixit libertatem non esse legatam citat l. plane 2. de leg. i. l. vobis legi ff. de usur. et ver. leg. et l. quod traditur ff. de cond. et dem. sed latius vide in lib. meo concil. in 5. concil.

Potior est legato libertas. l. Titio ususfructus. § i. ff. de cond. et dem.

In causa libertatis licet non concessa sit dominium ad confirmandum l. ult. iuris. § cubuerat. l. neq. infantes de fidei. lib. Alex. in l. si finita § Iulianus n. 88 et seq. damni inf. Bar. ibi n. 41.

Legata multum differunt a libertatis datione, legatum n. repudiari potest. l. un. § his confinitis et seq. C. de cad. toll. sed libertas non potest repudiari. l. si. § si uero quod das. C. de vetam. manum. 2. legatum cedit a die mortis de l. un. § libertatis. 3. Legatum potest dari ad tempus l. ult. C. de leg. sed libertas non potest. l. libertas 2. de manum. test. et alia.

Libertas servo alieno directo legari non potest et si is cuius est servus instituatur haeres l. servo tuo. C. de manum. test. ias. in l. i. n. 13. ff. de leg. i.

Multae sunt differentiae inter libertatem directam, et fideicommissariam ut enumerat doct. Ias. in l. i. n. 13. et seq. de leg. i.

Prima est quod in directo legato ipso iure servus fit liber et ius patronatus est ipsius testatoris, sed in fideicommissaria ius patronatus acquiritur ipsi haeredi a cuius manu servus accipit libertatem. § libertas inst. de sing. reb. per fideic. relict.

2. differunt quia servo alieno directo legari nequaquam potest et n

Libertas.

das servi restituat, l. servo tuo C. de manum. test. et fideic. ut
ff. de d. libertas.

3.º differunt quia quando testator ad est eluendo, si directa legat libertatem, ad hoc ut valeat legatum debet requiri et quod habeat animum fraudandi creditores, et quod ad sit eluendo. si autem fideicommisso relinquat, solus eventus insufficit, licet ad habeat animum fraudandi. l. i. et fi. C. q. manum. ad poss. Ratio est diversitatis, quia directa statim competit adita haereditate nullo haeredis beneficio, sed fideicommissariam ipsi haeres praestat, q nihil ultra suum haereditarias praestare tenetur. l. i. in fi. ad Treb. sic ex[illegible] ait gl. in d. l. fi. C. q. manum. ad poss.

4.º differunt quia si libertas sub diversis conditionibus directa legetur, illa attenditur, quae levior sit. at in fideicommissaria ultima inspicitur. l. quod traditum cum l. fi. fideic. de cond. et dem.

5.º differunt quia in directa relicta sub conditione dandi certum haeredi, si semel fiat oblatio haeredi et ipse sit in mora accipiendi, ad [illegible] amplius [illegible]. l. cum [illegible] C. de cond. indebitis, secus est in fideicommissaria, Bar. in l. cui fuerit [illegible] de cond. et dem. ratio ibi assignatur diversitatis, quia cum directa competat absque facto haeredis, nihil ab eo petitur, si semel fuit in mora accipiendi, [illegible] est [illegible] in fideicommissaria [illegible] ab haerede ut praestanda, licet semel fuerit in mora, potest tamen iterum petere antequam manumittat.

6.º diff. quia si directa relicta sub die incerta [illegible], dies incerta [illegible] statim liber fit. l. si forte moriar § fi. ubi gl. de leg. i. secus in fideic.a l. peculium § fi. de leg. 2. quia directa favorabilior est.

7.º diff. et in hoc fideic. est favorabilior, differunt in hoc quod si quaerela inofficiosi obtineat cum testamento [illegible], fideic. [illegible] datis xx [illegible] libertates [illegible]. l. Papinianus § fi. cum l. seq. ff de inoff. test. Ratio diversitatis [illegible] ibi gl. sed ad est solida alia [illegible] assignat [illegible] Fab. [illegible] et alij in § in fraudem inst. qb. man. licet [illegible] quod [illegible] directa [illegible] testam. competat, quo rupto [illegible] fideic. [illegible] ab intestato [illegible] l. [illegible] § C. de fideic.

Et sic 8.º differunt quod [illegible] fideic. et ab intestato [illegible] licet [illegible] in d. l. i. n.º 13. et 19. de leg. i.

Si testator prohibeat servum alienari, si haeres prohibitus ad servet voluntatem testatoris, libertatem competere tradit Bar. in l. filius fa. § divi ff de leg. i. libertas [illegible] si petitur de fideic. lib. [illegible] melius in l. [illegible] test. Pro cuius declaratione [illegible]. Hoc casus est quando constat quod testator prohibuit servum alienari, ut libertatem consequatur [illegible] 3.º quando sumus in dubio. In primo casu [illegible] nulli dubium est valere prohibitionem, et si contra factum sit, statim competit libertas quod [illegible] alienari [illegible] l. [illegible] in test. [illegible]

in 3.° casu quando dubitatur, quando lex ne certa detur, lusse [illegible] dis:
ponatur, nisi contra prohibitus d. § si petitur in fi. Et his
casibus si heres aliter vendat de facto, donum non transferet, quando
si esset translatum, posset emptor nolle restituere redimatur,
quod nunquam non esset d. l. [illegible] d. l. quidam. In 2.° vero casu, quando constat
quod alia mente id fecit, tunc illis substitutionibus casus. Pr.
esset, quia voluit consulere heredi prohibito, et tunc potest alienare
heres, nec propterea locus erit libertati, nisi heres is sit, qui
non possit suo commodo [illegible], aut non conveniat, quod vendi:
tionem propter affectionem testatoris. 2.us casus est quando voluit conti:
nere propter affectionem non in libertate, sed ne in pestilentionem dominum pa:
[illegible] non [illegible] quam ad illud se habet, et hoc casu [illegible]
tiatur propter affectionem, quam in casu contraventionis libertas competat.
in d.° § penult. off. 5. in casu [illegible] n.° 74. quod [illegible] alienatio nullius
sed contra [illegible] hoc [illegible] libertas tamen nequaquam debetur ea [illegible], quia
sit momentanea libertas tamen nequaquam debetur ea [illegible], quia
prohibitio non esset nuda, sed est respectu ipsius servi, ne [illegible] dominio:
in dominum [illegible], quod [illegible] d. d. l. matri § si petitur ibi
vel alia mente non tribuendae libertatis, et [illegible] d.
Bar. [illegible] in casu suo. Sed advertendum, quod immo Bar. [illegible]
[illegible] si respectu ipsius servi facta est prohibitio, ne [illegible]
dominum patiatur, et dominus eum alienat, sane quia venit contra dis:
positionem testatoris privandus est commodo quo se indignum fecit
alienando, et indignus iudicio testatoris, unde servo libertas
competit, cum eum dominus amplius habere non possit, et [illegible] prohi:
bitus est pati. Hoc [illegible] § si petitur, quando [illegible]
[illegible], cum illa dictio vel [illegible] diversa, in [illegible] q.°
non apparet esse factum animo non tribuendae libertatis [illegible].
3.us casus est, quando testator voluit [illegible] servum, ne [illegible]
dominum [illegible], et hoc casu sine dubio non competit libertas et
si alienetur, nec tamen alienatio valebit d. § si petitur, cum
n. in odium ipsius servi facta sit prohibitio, servanda erit
erit arg. l. codicillis § matri d. [illegible] 2. facit [illegible]
l. fi. C. quando non [illegible] ad lib. [illegible]. Si tamen alienaverit, et solus
esset heres, alienatio [illegible] de facto, quando ipsum revocare non
possit arg. l. [illegible] [illegible]. Et sic potius ex [illegible]
[illegible] revocantis quam [illegible] arg. l. [illegible] Titii d.
[illegible] nisi dicatur quod [illegible] observanda testatoris voluntate
officio iudicis alienatio declaretur nulla arg. l. [illegible] in fi.
[illegible] quod tamen non firmatur, quando actus sit contra legem [illegible]
[illegible] contra factum [illegible] Bar. in l. [illegible]
de [illegible].

[illegible] contra [illegible] alienationem [illegible]

In actione ex testamento de culpis veniant si scire cupis, ita distingue cum
Bar. in l. quod Nerua in fi. ff. depositi. Aut heres ex ultima voluntate
percepit modicum lucrum, uel utilitatem, legatarij, uel fideicommissarij
magnam, et tunc heres solummodo tenetur de dolo, et lata culpa. l. mulier
§. heres n. 4. ad Treb. uel heres magnam percepit utilitatem, legatarij,
uel fideicommissarij paruam, et tunc tenetur et de culpa leuissima. l. cum
res §. culpa ff. de leg. 3. Aut uterque et heres, et fideicommissarius, uel
legatarius aequale lucrum percepit, et tunc uenit culpa leuis,
sicuti in contractibus, quae utriusque gratia celebrantur. l. si ut certo
§. nunc uidendum ff. commod. l. si seruus §. cum quidem ff. de leg. 3. Bar.
ibidem quo supra.

Actio ex testamento dicitur personalis. l. i. C. com. de leg. dicitur autem personalis, quae oritur
ex quasi contractu §. i. inst. de act. l. apud Iulianum §. fi. ex quo.
cau. in poss. eat. l. ex maleficijs §. heres de act. et oblig. et
Actio autem ex testamento competit pro legato particulari quod continet
alterius utilitatem, et ualet de iure communi Bar. in l. i. n. ii. de leg.
i. Ampliatur quia legatum sit factum in testamento sicut in codicillis
Ias. in d. l. i. n. 100. allegat text. gl. in l. 3. in uer. ex eo de iur.
codic. in l. i. de testam. in §. fi. inst. de codic. 2.º ampliatur et quod
testamentum rumpitur ex causa praeteritionis filij, uel exheredationis, quo
casu sustinentur legata per auth. ex causa C. de lib. praeterit. faciunt
tex. not. in l. si ad. h. de hered. inst. Bar. in l. i. q. 9. de iur. codic.
in d.ª auth. ex causa col. re. Et quae continent talia legata
alterius utilitatem, et ualent de iure communi. 3.º ampliatur et pro le-
gatis, quae debentur ex edicto de leg. praestan. secundum Bal. sed contra tenet
Ias. in d.ª l. i. n. 102. et bene, quia hoc casu ualent de iure speciali
Limitatur autem p.º quod legatum non continet alterius utilitatem, sed solum
honorem, et auctoritatem testatoris, quia non actio ex testamento sed solum
officium iudicis. l. quintus mucius ff. an. leg. Bar. in d.ª l. i. n. ii.
ff. de leg. i. 2.º limitatur quod legatum continet alterius utilitatem, sed
non estimabilem pro pecuniam, ut quod heres grauatur emancipare
filios, officium iudicis datur. l. si cui legatum de cond. et dem. l.
filiusfam. §. cum quod uulgarem de leg. i. Ias. in d.ª l. i. n. 106.
3.º limitatur quod conditio adiecta legato est per impleta, ut est quod
stat per heredem, cui impleri debet, et ita est per impleta de iure communi,
competit actio ex testamento si non de iure speciali puta fauore liber-
tatis. l. cum ita datur de cond. et dem. uel actio in factum uel officium
iudicis. l. si peculium §. is cui tenuus de statulib. Ias. in d.ª l. i.
n. 107. 4.º limitatur quod filius instituitur omissa causa testam.
in fraudem, uult uenire ab intestato, quo casu sustinentur legata per
edictum ff. si quis omiss. cau. test. datur n. actio in factum persona Bar.
in l. si peculium si quis omiss. cau. test. 5.º limitatur quod testator in
testamento disposuerit, uel statuto cauetur quod legata debentur et hereditas
non adita, competit n. actio uel ex statuto uel codicillo ex lege, uel
officium iudicis secundum Bal. in l. i. col. ult. si quis omiss. cau. test. Ias.
tamen in d.ª l. i. n. 112. tenet, tali statutum non ualere, quia obligant
heredem et inuitum ad magna legata, ex quo debent solui legata

et hereditas n(on) adita: Sed aduerte, q(uo)d hoc in d(ic)ta L. 4. in p(rincipio) d(ic)t(um) hoc statutum posse practicari hoc modo, ut d(eb)eat curator bonis, q(ui) habeat soluere legata.

Quicquid est trasmissibile est cessionabile, quomodo procedat vide sup. in ver. Cessio vers. Quicquid est trasmissibile fol. 29.

Quod ex privilegio concedit, nunquam trasmittitur ad heredes L. ex pluribus ff. de adm. tut. L. cum patronus de leg. 2. Ias. in L. i. n.° 62. de vulg.

Si quis decedat ante aditam hereditatem dum deliberat relicto herede, ad quem trasmiserit, et substituto vulgari sibi dato, quis preferatur heres, trasmissarius vel substitutus? multi fuerunt, qui tenuerunt preferri substitutum, ut refert Ias. in L. i. n.° 40. de vulg. Sed tamen verius est, quam tenet Bar. in d. L. i. n.° 20. quod scilicet heres preferatur, ad quem trasmittitur, qui datio substituti intelligitur in casu, quo instituti ipsi heres non fuerint, nec alios heredes non habuerit, sed hoc casu preferatur alius fecit heredem, quo substitutus non admittitur; quod et habetur in L. un. § in novissimo vers. cum aut in suspicion. C. de cad. toll. quam inducit Ias. in n.° 41. d. L. i. de vulg. et ibi testatur com. esse post Bar.

Regulariter hereditas non trasmittitur ad heredes, nisi adita fuerit L. un. § in novissimo C. de cad. toll. fallit tamen in tribus casibus trasmissiones non aditae hereditatis. P.° in trasmissione que fit ex lotarria (?) aetatis, de qua Bar. et Ias. in L. si filius ff. de lib. et post. et Bar. et alii in L. si filius suus ff. de vulg. 2.° in trasmissione que fit ex beneficio legis de liberandi, de qua in L. cum in antiquioribus C. de iur. delib. 3.° in trasmissione que fit ex beneficio L. unic. C. de his, q. ante ap. tab. Vide multa quod hereditas non adita trasmittitur ad descendentes, Ias. in L. i. n.° 35. de vulg.

Si cum filius decedat ante aditam hereditatem, pater admittitur, i. an hereditas ad eum trasmittatur? Bar. in L. i. n.° 23. de vulg. ubi Ias. n.° 48. tenet quod non per L. si infanti. C. de iur. delib. ubi etiam infante in infantia ante aditam decedente, pater tamen eam sibi acquirit, quod in contrarium vides comm. Nec obstat quod Ias. loco preallegato dicat, quod non probat hoc illa L. quia ibi dicitur, patrem sibi acquirere illam hereditatem tanquam infantis debitam, de qua non agimus, sed de hereditate tanquam debenda; quia dico quod illud ponit ut ad demonstrandam efficaciam acquisitionis, et diminutionem eiusdem. Praeterea dico, quod licet tanquam debitam, non tamen est huius patrio sibi per ius trasmissionis ad quem faciunt et L. i. et 2. C. ad Tertul. ubi filiis non pari quaerunt et L. i. C. de his, q. ante ap. tab. ubi hereditas non trasmittitur, nisi ad descendentes. Amplia hoc, ut multo magis procedat in concursu substituti, quo casu bonorum Bar. quia substitutus preferetur. Et hoc quando non est impeditus filius heres, ne fuit, fallit autem quando per repudiationem est exclusus, quia tunc pater potest adire hereditatem per L. si. § i. et § similiter modo C. de bon. q. lib. et id et in concursu substituti. Vide ipsum in ver. Substitutio vulgaris vers. Ponamus quod filius fol.

Testator potest disponere in suo testamento ut quod est transmissibile non transmittatur, et quod non est transmissibile transmittatur, et hoc non solum expresse, sed etiam per coniecturas induci potest, et sic ex coniecturis quod non est transmissibile, fit transmissibile. Bald. in l. un. C. de his, quando ap. tab. quem refert Ias. in l. reno ff. 2. lect. n.º 46. et ff. de leg. 1. Menoch. cons. 103. n.º 103. lib. 1.

Quod insuper dictum est in versu regulariter] transmitti hereditatem ex potestate suitatis, intelligitur transmitti ad suos heredes, sed ad quoscumque et extraneos, ut est communis opinio quam refert Ias. in l. si infanti n.º 14. C. de iur. delib. et in l. quae patris n.º 43. C. un. lib. facit tex. in l. cum antiquioribus C. de iur. delib. et alii relati a Ias. in d. l. si infanti. Fallit autem haec communis opinio, secundum Ias. ibidem in d. l. quae patris n.º 43. et n.º 47. quando nepos erat nepos in potestate, vel emancipatus, qui repudiavit hereditatem patris sui, quia impedit transmissionem ad alios heredes, et nepos admittatur non ex iure transmissionis sed de agnatione propria, et ita dicit Raven. et Alb. sed tamen contra istam opin. opponit d. l. 2. § sed si sint sui § si quis ex liberis ad Tertull. inducendo, ut per eund. [illegible] quam ratione habet et lex non expresse contrariam opin. quod immo hoc casu et heredes transmittantur ad extraneos non obstante quod superfuit nepos, qui repudiavit hereditatem patris sui, et appetit hereditatem avi, quam tenet expresse Bar. in d. l. quae patris n.º x C. un. lib. et hanc ego sequor, quamvis ex quo nepos repudiat hereditatem patris, et ei succedere recusat, amittit ius suitatis, ut in quodam not. loco Fab. in l. si filius, quae fuit n.º 14. de vulg. et in s. in lib. Instit. unde Adhuc ut dicatur.

Certum est quod si filius repudiavit hereditatem patris, potest itaque revocare suam repudiationem, et se immiscere infra triennium. l. fi. C. de repud. hered. Quaeritur modo an filius ex potestate suitatis transmittat ius revocandi abstentionem factam a se, filio suo? Iul. et Cur. et Lud. Rom. tenent, quod transmittat. Communis tamen opin. est in contrarium ut testatur Ias. in l. quae patris n.º 44. C. un. lib. et ibi refert contra, hanc opin. de qua Bar. in l. ex militari in pr. de test. milit. se remittit ad l. 2. § si quis ex liberis ad Tertull. Primae opin. facit tex. opt. in l. un. C. de his, quando ap. tab. et hanc opin. in practica tenere debemus, quando dum non est contra stimulum calcitrare. Et Ias. in d. l. quae patris n.º 44. licet in stricta disputatione contrarium tenere potest per aliqua motiva, ut ibi per eund.

Iure quo constitutum est per mortem alterius, et non antequam sit alia, ius particularia, inter non transmittatur. Laur. de Palat. in tract. de statutis masculis n.º 88.

In substitut.e conditionali facta in contractu locus est transmissioni si ante eventum conditionis decedat substitutus, q. transmittet ad suos Menoch. cons. 325. n.o 57. l.o 4.

Posthumus non transmittit ad heredes ius substitutionis pupillaris quasi extant conditionem quod testator noluerit locus est transmissioni. Menoch. cons. 417. l.o 5.

Licet regulariter ius conditionale non transmittatur; tamen ex coniectura mentis testatoris fit transmissio, et inter coniecturas coniecturas illa potissima est conservationis familiae M.noch. cons. 452. l.o 5. n.o 52. cons. 487. n.o x. l.o 5.

Legatum dotis ab extraneo factum dicitur conditionale, et ideo non transmittitur ad heredes Menoch. cons. 455. l.o 5. Cravet. cons. 101.

Hereditas patris infanti delata licet non agnita, neque adita transmittitur ad quoscumque Cardl. cons. 1. l.o 2.

Consanguinei instituti heredes post mortem uxoris testatoris relictae usufructuariae, si ante ipsam usufructuariam decedant, nihilominus transmittunt ad suos heredes ius hereditatis Caph. cons. 37. l.o 1.

Filia impubes transmittit ad heredes ius hereditatis matris et dotis sibi a patre relictae. C.a 41. cons 56. q. 1. 2. l.o 1.

Sunt duo fratres in eiusdem potestate, non ambo emancipati, sed unus institutus, alter praeteritus, ille praeteritus non curat petere contra tabulas, quaeritur an institutus possit petere secundum tabulas, et dicitur quod non, quia secundum tabulas non datur quamdiu potest peti contra tabulas l. illud. §. fi. ff. de contratab. l. 2. §. 1. unde expectandi ff. de bon. poss. secundum tab. Quid si quandoque institutus quaerit petere contratabulas non ex persona sui, sed ex persona fratris praeteriti, et negligentis petere contratabulas, facit l. nam quia ff. de leg. praest. l. si post mortem. §. fi. de contratab.

Remissio testamenti per contratabulas adhibetur ad quod magis, non ad quod minus, i. ut qui agit minus admittatur, sed ut magis admitti debeat. l. 3. §. si emancipatus. ff. de bon. poss. contratab.

Bonorum possessio secundum tabulas convertitur in contratabulas. l. 3. §. si sub ea de contratab. l. 2. §. si sub condit. de secun. tab. Filius fuit institutus sub condit. qui non erat in eius potestate, fuit sibi data a iudice bonorum possessio secundum tabulas, quia suus erat, si ea condictio deficiat, remanet in possessione per contratabulas tamquam praeteritus. Alex. in l. si finita. §. Iulianus n.° 97. de dam. inf.

Abortus.

Pœna mulieris, quæ fecit abortum dolosè qualis ēē debeat. dec. cons. 535.

Capacitas viri porrigitur ad uxorem, si n. eius uxor esset incapax, qa nullis puta, fit capax p beneficium L. si qs. C. d nat. lib. et ibi Bal.

Capacitas domini frade a capacitate dni. L. nec. C. d hered. inst. L. nō mi- nus ff. eo. d hered. inst. L. si mihi, et tibi § regula. ff. d leg. 2. L. hibitor. § domo in prin. ff. d leg. 3. Bar. in d. § regula. et Ias in L. gallus in prin. nº 13 ff. d lib. et posth. dicit, qd illa regula p- cedit habita consideratione pronam, ut si dns nō possit heres insti- tui, et nō habeat testamenti factionem, neq passiuam, neq acti- uam, tūc nec domus eius heres institui pt, sed habita consi- deratione rei, ut puta, qd dns legari nō posset quasi res sua esset, tūc fallit regula qa domo eius utiliter legari pt, utconsi- stit in d. L. hibitor. § domo. ff. d leg. 3. alio modo trade Bar in L. si domus eius. ff. d acqr. hered. qd scilt si legat domo aliqd contemplatione dni, q sit incapax, nō ualet legatum, sed si legat contemplatione ipsius domi legatarij, ualet legatum. Marcl. in L. i. nos. accendit 2º loco hec distinctia. C. d edn. aliter distinguebat, dicebat n. aut prohibitio, sit rone effectus, et utilitatis, et tūc capacitas domi frade a capacitate dni, qa si ipsi nō pt hem, nec p domum eius, qa si esset alr qdād qa si ipsi nō pt hem, nec p domum suam. Aut fit prohibitio illis, ut maiis p se, quam p domum suam. Aut fit prohibitio rone, et contemplatione honestatis, ud rei, q nō cadit in sed rone, et tūc licz ipsa capax nō sit. domus honestam, ff honestatem, et tūc licz ipsa capax nō sit. domus tam eius capax est, ut feminae, q remouentur ab officio aduo- cati, ff honestatem. L. feminae, ff. d edn. et a postulando tam pp honestatem L. feminae ff. d edn. et a postulando tanen, ff honestatem. L. maritus. C. d procurat. p domum tam suam, et p famosum L. maritus. C. d procurat. p domum tam suam, et p famosum postulant posse d. L. maritus. Sed hec distinctio est ead cum superiorib. Sed uide ex L. hibitor. § domo in prin. ff. d leg. 3. q declarat tibi hanc regulam et Bar in L. i. nº 2. C. d hered. inst. dicit qd hec regula procedit in eo, q in aliquo sit capax, in aliquo nō capax, qd si omnino sit incapax dns eius, domus tam eius capax erit.

Erat olim nonnulli heredum, qb pars hereditatis relinq poterat quasi licet nō posset. L. si qs solidum d hered. inst. L. i. d. si bon. § i. d hered. inst. Dubitas q sint isti heredes, d. et dce in ea si qs solidum, credit esse spurios, natus n. liberi poterat haere- des tres uncias. L. 2. C. d nat. lib. Hanc in L. nemo pt in prin. d leg. i. dixit, id nūq nō esse. qa hunc ff natalib. semp potuit relinq. L. lucius i uulg. Hoc et L. q prohibet relinq naturalib fuit lata 300. annis post huius. Arcadius nāq, q hanc tulit uixit anno 422. V. tradidit ipsi hanc banc doctrinam dicendo, Augustum Imperatorem tulisse legem d maritandis in tit. d rit. nupt.

Capacitas. Incapax.

et prohibuisse est utriusque caelibi, et ei, qui uxori unica liberis carebat, nisi dimidium utrique permississe. sic nouerit eruditi. Vlp. in libello, quem reliquit in tit. de solidi capacitate. et clarius id demonstrauit Hist. Tripart. l. 1. cap. 9. Hoc tamen fuit emendatum à Constantino in L. 1 C. de infirm. poen. calib. et orbit. Erat et olim alias L. qua coniuges non poterant ubi inuicem relinquere, si carebant liberis, nisi decimas partes, et tot decimas, quot liberos habebant, quod tamen et hodie correctum est in L. fi. C. eo. de infirm. poen. Vnde qui carebant liberis impetrabant ius liberorum, ut possint institui ac si liberos habuissent; et quia hodie omnibus utrique sit, sublata est illa L. in tit. C. de iure liberorum, et vide [illegible] [illegible] de [illegible]

Institutio facta de incapace non ualet etsi fiat amore Dei, Soc. iun. cons. 99. n.° 42. uol. 2.

An falcidia detrahatur de relictis ad pias causas? Com. est opin. quod non, id tenet Bar. in l. i. nº 32. C. de sacros. eccl. in l. Marcellus col. 3. ad Treb. et alijs locis, et gl. in c. i. in uer. Trebellianicam de test. in 6º et ubi casus in auth. simili. C. ad l. Falc. Attamen Barr. in l. centurio de uulg. tenuit, quod detrahatur motus auctoritate cuiusdam auctoris, quem ipse retulit, credo fuisse [illegible] in tit. 2. ad Tocium. c. nono causae, ni fallor, et fundabat se in Auth. de eccls. tit. § sin aut eandem sumens de auth. similiter, ubi non detrahitur § sin aut eandem sumens, qua reperiet bona sufficere, falcidia ffs mendaciis, qui mentitus fuisset, detrahi potuisset, quod tamen ita quod si non mentitus omni falcidia. Sed cane hoc non ut loquitur gl. i. in uer. omni falcidia. Sed [illegible] in illo tex. non appareat, quod dicitur [illegible] fundamentum, cum in illo tex. non appareat, quod fuerit mendacium, nec et quod fuerit mendacium. Respondet fuerit de mendacio, in l. Marcellus. 1. quod aut nº 6. ad Treb. tenet tamen hoc. [illegible] in l. Marcellus. eadem opin. eadem in puncto Iuris ueriorem, at dicit hanc eandem opin. ipse aut intelligit d. § sin aut non recedas a com. opin. ipse aut intelligit d. § sin aut Auth. de eccls. tit. ut non inducat aliquid de nouo; sed quod non detrahatur, qua pecunia non sufficiente ad locum pium, si falcidia detrahatur, fuit et erat de iure antiquo. l. Deum de forie lib. detrahatur, fuit et com. opin. fortiter [illegible] l. si quis ad delinand. Et quia [illegible] com. opin. fortiter [illegible] mirabiliter dicit quod probat oppositum dum C. de Episc. et cler. mirabiliter dicit quod probat oppositum dum dicit in prin. quod si quis ad delinandum falcidiam certum [illegible] non conspiciunt [illegible] et [illegible] subiungit, quod Episcopi, et [illegible] non conspiciunt [illegible] et [illegible] ne detrahatur, qua testator a quanti [illegible] cuius cum non [illegible] detrahatur, quo[illegible] intelligi, quod si [illegible] recessit, ne detrahatur, falcidia detrahi potuisset, et certe in pudeo iuris subtiliter [illegible] opin. [illegible] et ias. in d. l. Marcellus in prin. nº 26. Prior tamen opin. com. est, ut [illegible] Gozadinus in tract. de priuil. pia causa priuil. 26. ubi multos commemorat [illegible] hanc opin. et ampliationes tradit et limitationes, quas uide inf. in uer. Trebellianica uers. Trebellianica de relictis ibi Ang. aut. fol. quam est commune cum Trebellianica.

Com. est conclusio et receptissima quod falcidia detrahitur de legatis particularibus, licet et fidecommissis particularibus, de legatis uero et fideicommissi uniuersalibus trebellianica, testatur Ias. et hoc. tex. in Rub. ff. ad Treb. et ubi tex. in l. i. in prin. eo. tit. et alibi pluries. Raph. tamen Cum. fuit solus primus in hac [illegible] ut falcidia detrahi possit tam ex uniuersalibus quam ex particularibus, quem sequutus est hoc. tex. in Rub. ff. ad Treb. nº 4. quod

probat hoc modo. lex falcidia fuit inventa tpe Octaviani
Caesaris c. quoniam dist. 2. fuit ad hoc inventa, ne testatores dece-
derent intestati; hic aut lex fuisset effectiva, nisi providisset
et detractionem quartae de legatis utilibus, quia potuissent testatores
aliud'n dispone L. falcidiae distribuendo hereditatem per quotas
hereditarias quamvis imminutas, quod non est dicendum, et frustra-
toria fuisset dispositio, quod lex falcidia prohiberi non posset
iuxta illud, quod hr in l. id, quod de bonis ff. ad L. falc. Jas. tamen
in d.a Rub. ad Treb. in 1. et 2. lect. n.o 13. d.t ista est sub-
tilia, non tamen ullo modo recedit a com. Doctoribus, et n.o 14.
d.t quod si hoc verum est, sequitur, quod de utilibus detrahitur et falci-
dia, et Trebellianica.

Licet comuniter Dd. tradant, leges falcidiam, et S.C. Treb. valde differre,
et duas quartas constituere; hoc tamen Jas. in Rub. ff. ad Treb.
n.o 7. tenet, quod lex falcidia sola habet locum in legatis par-
ticularibus, et utilibus origine, et inventione, in fideicommissis
particularibus, et utilibus creatione. Et inde probat hoc modo,
tempore Octaviani Caesaris fideic.a efficaciam habere caeperunt,
tpe Neronis fuit inventa translatio iuris in utilibus per Treb.
S.C. tpe vero Vespasiani fuit inventa detractio quartae per S.C.
Pegasianum, quod omnia hr in pria inst. de fideic. hered. per quod
deinde S.C. Pegas. inductum fuit, ut pinde liceret 4tam partem re-
tinere atque ex L. falcidia ex legatis retinere conceditur, sed quia
heredes inst. de fideic. hered. illa dictio atque est nota similitu-
dinis L. pa. si pars hered. pet. similitudo est in hoc, quod idem
remedium conceditur, quod in L. falcidia; cet. ratio ergo facta est
in hoc, quod sicut ex legatis per L. falcidiam quarta detrahitur,
ita et ex fideicommissis, et confirmat quia legi sunt multa iura,
in quibus disponitur in utilibus detrahi falcidiam, et possunt exponi,
i. Trebellianicam, et tamen et multa iura, quae dicunt, in utilibus
falcidiam detrahi, et hoc esse non debet, nisi per extensionem, ut
L. Titia L. lex falcidia. s. nunquam ad. L. falc. L. Marcellus
s. quod aut ad Treb. in quibus si exponeremus lex falcidia, i. Trebel-
lianica, nimis violenta esset expositio, et extranea. Et d.t
quod ubi non casus sit non cavillem in L. filius fam. ff. ad L. falc.
ubi disponitur, quod lex falcidia locum habeat in fideicommissis
utilibus et ab intestato, et tamen et S.C. Treb. locum habet ab intestato
L. 1. s. hoc aut ad Treb. ergo loquitur id est de Treb. et sic falcidia
detrahitur et ad fideicommissa ab intestato, et ad illa, quae fiunt
non de hereditatis, ad secundum contrarium opin. com. negat hoc.
Jun. in L. in quartam n.o 4. ad L. falc. et tamen d.t aliorum opin.
salvari posse intelligendo, ut ipse facit, et n.o 6.

Certum est, falcidiam olim a testatore non potuisse prohiberi, ne iuri publico derogaret videtur l. quod de bonis ad l. falcid. certissimum et est hodie posse prohiberi auth. sed cum testator. ad l. falc. et in corpore unde sumitur § si vero expressim. auth. de hered. et falc. Sed quaeritur quare non prohibeat Bar. in l. nemo post n°. 5. de leg. i. reddit duas rationes unam sumendam altam [illegible]. Prima est, quod olim huiusmodi [illegible] erant pagani, et non cogitabant [illegible] [illegible] aeternitati, ideo crediderunt, quod heres non posset aliquid lucri facere ipse [illegible] et et testator decederet intestatus. Sed Iustinianus qui fuit Christianus induxit contrarium cogitans, quod [illegible] [illegible] Haec ... si voluntas [illegible] [illegible] d. § si vero expressim. Hanc ... rationem impugnat Ias. in d. l. nemo post 2. lect. n°. 35. cum [illegible] Iustinianum [illegible] Imperatorem Catholici l. i. C. de sum. trinit. et tamen id non erat permissum. Proxima quam ille § si vero expressim tamen id non erat permissum. Proxima quam ille § si vero expressim ... [illegible] modo quod relinquit ad pias causas, quod in reliquis Alex. [illegible] in lib. 5. pand. cap. 18. impugnat hoc alia ratione, quia, inquit si Iustinianus ex animo fuisset ... [illegible] ... mendacij [illegible] non est, non tamen pius [illegible] est.

Alex. quia ... ne testatoris decederet intestati et ne [illegible] quia evanescere, nullo pollicito lucro adeunti, hodie vero cum testamentum [illegible] et illo non adeunte, ut d. § si vero expressim, et auth. hoc amplius. C. de fideic. dicendum est posse prohiberi. Sane et rationem impugnat Alex. loco [illegible] quae [illegible] ... nullo tempore non adeunte hereditas [illegible] vel ad substitutos, vel ad coheredes, vel et ad fideicommissarios, et legatarios ac et ad legitimos, quod tamen non [illegible] et tamen ... [illegible] ... prohiberi falcidiam, vel ipse aliam rationem adducit, quia, inquit ... lege, quod aliquid fieri vetat, recedi non posse iuris regula satis nota est; cum quo Iustinianus [illegible] L. contra id permittat, [illegible] ... dicit licuit, addit ipse, et ut revocamur ad ius antiquum, i. ad L. xii. tab. favorabilis est decisio, ut voluntates morientium impleantur. Sed sane res Bar. [illegible] id [illegible], [illegible] quia ut vero, quod hodie permissum fuit a Iustiniano, cum alia prohiberet. Cogita.

Certum est, heredem posse remittere detractionem falcidiae legatarijs, quia eius causa inventa est l. porro, ad l. falc. l. fi. l. fi. C. ad l. falc. modo dubitatur, an testator possit in suo testamento prohibere, ne d.a l. porro locum habeat ita quod heres non possit remittere. Alex. in d.a l. porro [illegible], quod non [illegible] per [illegible] l. Titio [illegible] in princ. de cond. et dem. in l. lucius § testator de leg. 2. [illegible] Ias. in l. nemo post 2. lect. n°. 37. de leg. i. qui adducit [illegible] l. fi. § fi. de [illegible] [illegible] et quia quilibet in re sua est moderator et arbiter [illegible] in [illegible] ... [illegible] consuluit

intelligo ex [illegible], et [illegible] tamen [illegible] possumus ut in l. in [illegible] ad l. falc. et l. [illegible] eius § [illegible] ad [illegible] § cuius [illegible] hoc [illegible] in l. in quartam n°. 84. ff. ad l. falcid.

si nec dominum abuti putant d. pet. hered. et cum detractio ista in-
ducta sit fauore heredis, suo fauori quilibet pt renuntiare
bar. per l. si pac. c. si diligenti d. foro compet.

Ubi heres amittit beneficium falcidie p. aditionem coactam, quarta non
prodest legatarijs ad augenda sua legata, sed prodest fidei-
comissario, qui cogit adire. l. 1. §. deniq. ad treb. ubi ple-
bar. et loc. ba. facit melius ex. in l. Marcellus in pr.
pna. eo. tit. ratio diuersitatis assignat bal. in l. quadrin-
genta n. 9. eo. qa hic compellendo heredem inuitum adire compellit
fideicom. uti, et legatarijs particularib. l. nec qd. §. si eum
l. sup. ad treb. l. si qs omissa si qs om. cau. test. qui huic
eius debet illa 4ta cedere, per cuius hic, ut inuentum fuit
heres coactus. hic eum fideicommissarius succedat in uni-
uersum ius, et subeat et pericula hereditaria, primo debet et
habere comoda quarte, legatarij dicti et debent, qd
p illas compulsiones eorum legata salua sunt. et ideo
si unus ex duobus fideicomm. utiliter compellet adire, ad
eum beneficium 4te qa et alius et hic compellendi. ex
asse ad treb.

Dos data filie in falcidiam non imputatur regulariter, nec in trebellia-
nicam. l. pr. filias ff. ad l. falc. cuius ratio est ut illa est sua
loc. bar. in l. in quartam n. 29. ad l. falc. qa ibi. dos illa
est pr. patrem filie, aut eius uiro data exiuit patrimonium
pris, et effecta fuerat proprium patrimonium filie. l. 3. §. sed utrum
in fi. ff. de minor. nec ueniat ad patrem, cum adhuc refectis-
set; adde extraditur et in donat. pp. nuptias, qa nec ipsa
fuit ex test.o intelligendo ut d. dos quasi est de patrimonio
pris.

Limitatur aut reg.a primo ut non procedat quando dos debetur filie
instituendi, et grauatur tunc ex test.o qa imputatur in 4.tam
tcb. p reg. ad 2.a l. in quartam.

2.o limitatur ut non procedat, quando pater dum dotem dat, expresse ca-
uet, ut ei in 4tam imputetur, qa si posset filiam illam instituere
et grauet restituere, dos imputabitur in 4tam nam commanda
cet uoluntas pris sic ordinantis, et a reg. l. cum quo. §. fi.
ad l. falc. et qa si potuit pater dotem tibi in totum asportari
stipulando eam sibi reddi l. quotiens sol. mat. multo magis in
qd potuit prudens, ut filia sibi imputet in 4tam quasi heres in-
stituta; Post traditam aut dotem et si prius habet impu-
tari in 4tam non sit imputatio, qa cum non refecta conuentio d. l.

pro filias, ad sibi locum dicit, ut adimpleri volebant ex eo, qua hodie pt testator sibi in tab. quos respbat et vid. Rip. in d.a l. in quartam n.o 32. ad. L. Falc.

In materia imputationum procedit ex coniecturata mente testatoris, sicut fit in contractis dispositionibus ex ult.a voluntate loc. Jun. in l. in quartam n.o 33. ff. ad. L. Falc.

Data inter vivos an imputantur in falcidiam, qua et ex causa testamenti. L. pro filias ad. L. Falc. quod verum est, si talia data fuerint aliquo tit.o vel donationis propter nuptias, vel dotis, vel fuit appareat ex mente data, ut ad tit. donationis, ita ut appareat ea mente data, ut ad imputarentur. Fallit in datis in vita simpliciter absque ex: press. alicuius causa, qua presumuntur ea mente data, ut im: putarentur et ibi Bar. et in l. cum quo. § si ad. L. Falc. et ibi Bar. Cum cod.l.o nisi dubio procedit quod dicendum, hoc ita dari ut imputentur, ut concludit. Sed questio est, an procedat etiam simpliciter datum sit et Bar. in d.a l. cum quo. § si. d.t in dubio contrario datum hac mente. vide Bar. in l. i. § si paras. ff. si qs a par. fu. man. quod admittunt contra DD. quod concurrant tria, quod ponuntur in d.o § si l. cum quo, ut testatoris p.o tus datum sit. quadrum valet 4.ta ad plus, nec minus. 2.o ut legata facta sint usque ad dodrantem. 3.o ut instituantur heredes, vel consimiles, vel aliquo eorum ad locum tenio illius etc. Sic loc. Jun. in mente Alex. et Jas. in d.a L. in quartam n.o 32. Rip. a n.o 38. et loc. d.c quod cum exorbitans ut illa decisio, ad debet trahi ultra casum ibi positum. Sed mihi non hic nimis retinqui hanc conditionem, ut et dat Refel. qui refert loc. Jun. d.o n.o 32. nec ob. quod casus d.a l. cum quo. § si. hic se habet, qua ratione fit, quod hic curant in facti contingentia, nec positus ibi Iuris casus, sed facti.

2.o Fallit cod.l.o p.rialis tus. Rip. d.o n.o 38. 39. in donat. inter vivos revocabili, qua testatoris voluntas debet imputari, cum testator non inhibendo voluntas illas donatione modificari, quod fit, ad possit et eam revocare, ut ipsi placet. et verum puto argumento. L. tertia de donat. cau. mor.

Prelegata an imputantur in falcidiam. L. in quartam. l. quod autem. L. Nesennius ad. L. Falc. quod procedit quoad legatarios. quoad coheredes autem, a quo prelegatum habeo, idem an imputo de pro rata Iuris d.a l. quod autem de leg. vel pro doli exceptionem et repli: cationem bene imputantur. L. heredi de his. quod ut indig. d.a L. Nesennius

qui ergo impleuit, ut imputet id, qd a l. accipit, ita Bar. in d. L. in quartam ff. 3. Soc. Iun. n.o 34. Ripa n.o 40. et ib. oes approbant. qd vero est sine scrupulo p dd. ll. in contrar.
dubitatur an id locum habeat in legatario, q grauatus est dare heredi, an heres imputet in quartam qd accipit a legatario ad commodum d. legatarij. Et id tenuit, q dixerit, locum id hre p d. l. Nesennius. Contrarium tamen et uerius tenet Soc. Iun. d.a L. in quartam n.o 37. qd uoluit ibi Bar. in d.o L. in quartam in 2. opp. et p generalitatem d. L. Nesennius, q loquitur de eo, qd accipitur ab eo, cui solenda est in tutatio.
Aliud magis iam nunc dubium ... pro legato, qd imputatur cohe- redi a coheredi imputetur ut ... p parte hereditaria tam. Ang. Imol. et Cum. et Corn. tamen, imputationem fieri p parte hereditaria tantummodo p tex. d.o L. in quartam in uers. p ea uero parte. Contrariam tamen opin. q magis tenet est tamen uerbis sub ea antiq. et comuniter modern. quos refert Soc. Iun. d.a L. in quartam n.o 38. dare ... Ripa ibid. n.o 40. ... Bar. q d. Soc. uero dicit p generalitatem L. Nesennius et contra ... de ratione L. Nesennius ... Soc. Iun. aut in d.a L. in quartam n.o 40. in fi. d. se ualde dubitare de hac q. et putare, qd nihil certum dici posset, unde ulterius cogitandum.

Item qd heres accipit a legatario, imputet in falcidiam in ineunda ... falcidiae cum coeteris legatarijs, ita ut id quit coeteris legatarijs. Et Bar. in L. in quartam ff. 4. ad L. Falc. d.t id prodesse coeteris legatarijs ad minuendam eorum falcidiam, sed hoc in hoc, ut uideatur detraxisse ab eo, a quo accepit p tex. q subscerunt in l. Nesennius s. plane, alias est uers. plane ad L. Falc. Sed ... intelligentia exemplifica sm Soc. Iun. in d.a L. in quartam n.o 42. q id opt.e declarat.
Testator instituit duos heredes quorum alterius portio erat in quadraginta, et ab eo uni legauit centum, puta Titio, alijs aut multis in trecentis legata fuit, heredi a Titio legauit quadraginta. quoad ipsum Titium ad ... detrahi: da falcidia, qa ... fit ... ut in uers. Prele- gata ad imputandum] ibi dubitatur an ... Cum q agitur de ... falcidiae cum coeteris legatarijs, heres uolebat imputare, qd ac- ceperat a Titio sed uolebat a b eis trecentis detrahere centum, qui est q ta ... hereditatis, cum a Titio nihil detrahere pos- set pro quadraginta, q ab eo ... erat. legatarij ... uolebant, ut imputant omnia quadraginta, ita ut de suis trecentis solum ... detraheret. sed media eligitur, et dd in d. uers. plane, qd eis imputaret tantum quantum da-

turus det Titio si nihil ab eo accepisset, i. septuagintaquinque
qa si illa quadraginta nō habuisset, ex centū detraxis-
set vigintiquinq, et remaneret Titio septuagintaquinq.
cū s. videat a Titio detraxisse 25. ab alijs detraxit
15. quæ sūt p supplemento centū nā 15. et 25. faciūt
centū, quæ sit 4.ta hereditatis in sua portione, et sic
nec 4.ta coerū legatariorū minuitur, qa d' centū is
4.ta est 75. nec eis fecit, ut heres minus detrahat p
illa quadraginta.

Casus aūt est prelegatū. qd heres percipit iure prelegati nō im-
putat nisi in fauorē illius, a quo percepit, qd u.o iure he-
reditario percipit, imputat in fauorē oium Bar. d.a l. in 4.tā
opp. 3. et ibi loc. lun. n.o 43. limitat aūt qd d. Bonus
perceptus nō imputari in falcidiā in fauorē caeterorū le-
gatariorū in casu l. Titius fi. nimis in fi. ad Treb. qn
sui grauaui et restituere hereditatē Titio, q valebat
mille, prelegauiq tibi Bonū, q valebat mille ducata,
ista ducata, qa excedūt illud, qd debet restitui, im-
putari debet in 4.tā et sic fallit illa reg.a quatenus ex-
cedit, qd restitui debet. limitat et 2.o ut locū nō
habeat in quantitate prelegata, quæ tota imputat in 4.tā
d.a l. Titius fi. nimis. [illegible] corpus heredi-
tario, et quantitas illa est. qa quantitas tota est
capi iure hereditario, corpus aūt p parte tm.

Prelegatū nō imputatur in falcidiā ad Treb. qn capit diffor-
miter nisi p parte hereditaria, ut dr est d.a l. in 4.tā
ad l. falc. Hoc [illegible] et prodit, qn falcidia reti-
netur [illegible] voluntate testatoris tota .n. tūc portio
hereditaria, imputat [illegible] in l. Titia in fi. ad l. falc.
Si u.o detrahat 4.ta tm voluntate testatoris, qn scilt, qui
dixit, restituas hereditatē, vel restituas legata retenta 4.ta
tūc imputat tmmodo 4.ta pars portionis hereditariæ quā
heres hēt in prelegato d.a l. Titia in prin. et hoc ampliat,
ut hēat locū et in donat.e causa mortis, vel dato causa
conditionis implendi, ut scilt imputet tmmodo p 4.ta portionis
hereditariæ, qn scilt difformiter capit, secus si uniformiter
tm hoc [illegible] in d.a l. in 4.tā n.o 47. Rō aūt huius decisio-
nis est ut scilt 4.ta tm portionis hereditariæ imputet, qa qn
testator dixit retenta 4.ta certe voluisset, ut retineat [illegible]
portionē suā hereditariā, voluit .n. ut ea oia hēat pre-
legatū integrū, et d' reliquo 4.tā retineret imputat aūt 4.tā
sue portionis hereditariæ prelegati in 4.tā qa nō [illegible] aquum
ut toto prelegato detracto, retineat 4.tā [illegible] [illegible] habitorum.

pietas ad totam suam partem hereditatis. Ex m. duo sunt heredes, portio unius eorum continet centum, is habuit prelegatum in fundo valens xx. et rogatus restituere hereditatem, iste prius deducit illa xx. pro prelegato, et cum agatur de ineunda ratione falcidiae, vel Trebellianicae quod heredes volebat detrahere 25. pro qua ita totius suae partis hereditatis, que erat in centum: alter volebat, quod imputaret partem hereditariam quam habebat in prelegato, ita ut is tantum detraheret, quod coadiutatis deest pro parte hereditaria faciunt 25. decisum autem fuit, quod nec 25. detrahat de residuo, nec imputet partem hereditariam prelegati; quia testator dixit restituta 4.ta sed detrahit tantum 22½ de residuo, et imputat 2½ quod de 4.ta suae portionis hereditariae, ita ut accedat ad summam 25. quod erat 4.ta de centum pro tota sua parte hereditatis. ut declarat Soc. Iun. cum aliis ex.o in d.a l. in 4.tas n. 48.

Advertas tamen ad unum quod dd. ost. in specie dar. in d.a l. in 4.tas col. 6. quod d.a l. Titia, que loquitur in Trebellianica locum habet et in falcidia; quod tamen com. contrarium Soc. Iun. ibidem n. 44. cum cum falcidia retinetur de illis legatis particularis, quarta portionis hereditariae imputari dici non potest. cum de imputatione non agatur, nisi cum falcidia venit detrahenda: non enim similis est inter falcid. et Treb. est, qua in falcidia heres non gravatur in prelegatis, quamvia res sub alia non continetur; in treb. v.o est sic in f[...] ubi una sub alia non continetur sub alia et prelegata veniunt in restitutionem sub eius continetur sub alia et prelegata veniunt in restitutionem sua parte. Ex alio vero illa l. Titia non habet locum in falcidia, qua in falcidia prelegata nullo modo imputantur, nec de 4.ta parte suae portionis hereditariae d.a l. in quartas, nisi salvando dar. dixeris l. Titia intelligi debere in falcidia, quam legata essent facta a coheredi coheredi, cum tunc in favor: pro coheredis in utraque ut suis d.m fuit ius prelegata non imputantur, quod facile admitti potest. d.l et quam difformiter capitis prelegata, quod et tunc quod suae hereditario non imputantur in falcidia d.a l. in 4.tas et sic voluit intelligere dar. ut apparendo d.a l. Titia. ut scilicet quam d.m est a testatore detracta 4.tam imputet in falcidiam totam partem hereditariam. sed tantum modo 4.tam hereditariae.

tunc pecunia quam heres retinere vel habere iure prelegati cum gravatus, vel non legatis vel restitutione. ubi, imputetur in 4.tam falcidiae! Soc. Iun. in d.a l. in 4.tas n. 50. et doctrina dar. ibidem ad l. falc. 6. casus constituit. pr. casus est quam heres, qui gravatus est legatis, capit pecuniam hereditariam tamquam heres et in sacculo signatam, vel in arca illa posita. et tunc de ea est indubitatum quod de eo debetur hereditario, i. ut quia capit hanc hereditario, restituit

imputari ea p specie tot. l. plane ubi · 5 · 1 · d leg · 1 · cu mult.
et id̃ in treb. 2.s casus est, qñ testator iubet recenti
cõgnodi d hereditat. eõr, et id̃ dicendu est, facit. l. id quod
2. ratio ad. l. falc. 3.s casus est qñ testator soluendo
dixit, qd Titius retentis sibi centu ex hereditat. restituat
vt. et no appareat, an intellexerit d hereditate eõr, ud no.
et hoc casu diuersi st opin. com. n. est, qd intelligatr
d eõr, ita ut differenter capiat, et quat.s hun. hereditã:
rio habendu, debeat imputari, ut attestatur, fuit d cõi
pare in d.a l. in 4.tam in 1. opp. bar. ad l. falc.
Contrariam aut opinionem tenuit relata in d.a l. in 4.tam et Bonus.
ut refert hoc. hun. ibid.m n.o 52 · in quam d.t se magis in:
clinari. ut scilz intell.r accep.tis centu d sua porte.
4.s casus est qñ pecunia sim pliciter legatur, ne d.r
qd unus accipiat, ud alter soluat, et hoc quoq casu mult.
qd capiat differenter, ita ut pars hereditaria imputetur.
5.tus casus est qñ testator grauauit cohered.s dari centu,
et apparuit qd cogitauerat de pecunia nõ hereditaria,
sed d ea que est extra hereditatem. hoc casu nihil imputat
in falcidiam, qa tota st hun. legati, in trebellianica
u.o tota imputant. 6.s casus. qñ here iubet retentis
centu d hereditat. soluere legata, ud restituere hereditat.
et hoc casu. qa intell.r d sua porte. totu capiet hun. he:
reditario, et totu imputat tam in falc. quam in treb.
l. deducta. l. nemis ad treb. l. cu pr ratio i · d leg. 2 · in hac
q. Pane. constituit quinq casus, quorū duo diuenit cu Bo.
et ult.o casu hoc in 4 casu ut hic, inclinauit in com.
opin. alij aui duo casus fuerit, ut qñ iubet retinere d
parte coheredis, nihil imputet. l. acceptis ad l. falc. in
qñ debet capi d legatarijs d.o l. acceptis.

Si dos debeatur et potest uxor retinere d fideicomm. restituendo, no d.
trahit falcidiam, qa et ea imputat dos, si attendat
ad ~~~~~ 4.ta l. lucius. d. mantus ad l. falc. hoc. hun. in
l. in quartam n.o 84. eo. tit.

Falcidia et treb. hat se ut excedens et excessum hoc. hun. in
l. in quartam n.o 99. ut s. sed tastuendo legita. ad l. falc.
in treb. et legitima ibid.m n.o 115.

Imputatur aut in falcidiam quatuor capitibus hun. hereditario d. q.
in quartam ub. fructus percepti ex hereditate computant
l. qd d bonis. § fructus ad l. falc. l. si. § plane d pet. hered.
2.o in parte qd pecuniam, si sibi legatum cohered. grauis hereditario
imputat. l. d aut ad. l. falc. 3.o in parte qd si testator iubet

heredi, ut fundus ualens 100. uendat pro 50. debitori, illi 50. imputab. L. si diuersa. quod fundus ad L. falc. 4.° infertur, quod pecunia retinenda ex pacto, coheredis computatur. L. dicta. et numis adentur. 9.° infertur ad L. si pupillus ad L. falc. et L. in memoriationib. ff. de solut. uidetur quod datur causa conditionis implendae ut dissoluatur obligatio naturalis, qua ut quodammodo hereditariis illud, quod datur, cum naturali debetur. Excipitur casus, quo res heredi: taria non imputatur in L. si a me et L. Titia ad L. falc.

Quid u.° in detrahenda falcidia obseruetur? Dicendum est, cum quod: libet legatum pro 4.ta parte reuocari L. lineas margaritas L. Plautius ad L. falc. L. 2. C. eo. ita ut pro eas impediatur translatio dominij pro una parte et alijs, sit in legatis L. a Titio L. de fur. Soc. Iun. in L. in 4.tam n.° 82. ad L. falc. Sed non semper facile est obseruari hanc uiam, nec non fit qua si legatum tibi gemma, aut domus, quae facile non potest recipere diuisionem. non expedit 4.tam reuocari; idco hodie plerumque non obseruatur hoc iura ut dicit Paul. in d.a L. in quartam citans Castr. in L. filius quem n.° 5. C. fam. hercis. Vnde hodie id obseruari debet quod in primis, si testator declarauerit ex qua re sit detrahenda falcidia, eius dispositio attenditur L. quod autem cum L. seq. ad L. falc. quod declara ut per Soc. iun. in d.a L. in 4.tam n.° 84. ad L. falc.
Si u.° testator nihil disposuerit, falcidia capitur ex fructib. L. quod de bonis. de fructus ad L. falc. quod si sufficiunt ad 4.tam bonorum est, sin minus suppleatur ex alijs rebus hereditarijs; quod si fructus sunt suae 4.tae remaneat heredi, nisi legata fuerit ius suum res hereditarias, ut in L. ita tamen. heres ex asse ad treb. ubi Bar. declarat, de hoc dicto de fructib. non reddunt in liberis primi gradus ut declarat Soc. iun. in d.a L. in 4.tam n.° 81.
Si fructus u.° non sufficiant, examinandum erit cum legatarijs in qua re sit detrahenda falcidia et si conuenerint, res est expedita L. fit de legi. quod si non conueniant. Iudex interponat suam auctoritatem, qua sic stat res quod dimidiatis partibus iudex ea interponat L. 3. de adm. tut. Bar. in L. in uendit. in pr. de bon. auct. iud. possid. Et si legatarij dixerint si stare creditores quacunque detractione, qua ipsi facere uoluerint, heres aut uelit indistincte detrahi 4.tam, qua meliorem sibi iudicem do, remittitur arbitrio iudicis, Bar. in L. si. § 2. de pfor. stip. Soc. Iun. in d.a L. in quartam n.° 81. Iudex aut hoc examinans debet, quod si legata sint indiuidua, ut domus, gemma, seruitus, et alia, assignabit totum legatario, cuique condemnabit ad restitutionem 4.tae partis. et eadem uia. de off. iud. L. heres falcidia inter.

ueniat ad L. falc. lat. Caster. in d.a L. filius. fm v.s. C. lan. Eecis. posset et dari heredi falcidia in aliqua re hereditaria, et condemnari, si opus fuerit legatarios ad dandam estimationem illi legatario, q privatur re legata, ut d.e L. si fundus mihi ad L. falc. ita d.t Paul. in d.a L. in 4.tis in 4. q. Bar. Si aut res sint divisibiles, qd tenendum sit, uid Soc. Iun. in d.a L. in quarta n.o 99. Et hr. d falcidia. In trebellianica aut qd iuris uide inf. in uer. Trebell. uers Cas quotis[?] fol.

Verum res alienata computatur in falcidia et inuito herede, q alienauit, si uelit redimendi, id inf. in uer. Treb.a uers. dubium u.o alt fol.

Falcidia in legatis prohibita censetur p hec uerba heres totum, et integrum legatum soluat, ut p Cor. Marcell. cons. 314. l.o 4.

Casu facta sit plura legata excedentia uires hereditatis, fit deductio falcidiae p rata. fallit casu, quo filias heres legata p dote reliquerit, qa prius hr integra solui debent, nam qa est unum legatum in causa dotis, et aliud ex alia causa., legatum dotis, alijs pfertur Rol. cons. 25. l.o 4.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Qui coactus adijt hereditatem, licet postea poeniteat, et vellet adi-
re sponte, amittit beneficium 4.tae L. ras § q compulsus ad Treb.

De fideicommissis omnibus sive utilibus sive particularibus Trebellianicam detrahi posse Rapl. cum. in L. 1. de leg. 1. quam ... Ioc. Lan. in Rub. ff. ad Treb. n.o 5. ubi d.t quod licet com. opin. sit, detrahi ... detrahi treb. de particularib. aut falc. minor tamen in puncto quis E. opin. cum. quam probat duobus vel trib. medijs. Ias. tamen in 2.a Rub. 2. lect. n.o 13. d.t ita esse subtilia, nullam tamen concedendi de com. contrarijs, et v.te conijs, sed ad tollit dubitationem loc. n. hoc probat hoc modo. in § ex singulis quoque inst. de fideic. hered. d.t hoc. ex singulis quoque relictis per fideic.a ... restitutio permissa est, cum enim dicunt, quod detrahenda 4.ta in utilibus fiendi atque in legatis lex falcidia 4.ta detrahit. Sed ... nat hoc. verba fiunt, quod tractatio est respectiva omnium continentium precedentium, ut probat gl. et Ias. ad hoc et ...
Probat etiam hoc. alio modo. lex XII. tab. amplam dabat facultatem disponendi de rebus suis, concedens illam tam circa legata utilia et fideicom.a quam circa particularia. L. verbis legis, de ver. sig. fuit postea restricta ex facultas per L. falcidiam inst. de leg. falc. in princ. quod accedit ad restrictionem L. XII. tab. restrictivam, succedit nam.a quod lex interpretatas intell. interpretativa omnia ea, quod disponebat in legem interpretata L. nihil, ubi Bar. de milit. test. quod lex falcidia habet locum in utilib.

Trebellianica detrahitur ad pias causas non detrahi com. est opin. quam tenuit Bar. in L. Marcellus in princ. n.o 5. ad Treb. et cum eo omnes legistae ut tenet hoc. in d.a L. Marcellus § quod ... aut n.o 4. Ias. ibid. plures refert n.o 20. innumeros plures connumerat Tiraq. in 27. privil. piae causae in princ.
Contrariam aut opin. quod immo Treb. detrahatur tenuit etiam multi et maioris auctoritatis, quos refert Ias. loco citato n.o 30. et omnes canonistae cum Argum. ut d.t hoc. consilio in loco n.o 4. plures enumerat Tiraq. ubi loco ad fi. vers. Et aut multi et postea subiungit, ibi est alter Gordij nodus, cui solvendo non satis esset unius Alexandri gladius, sunt rones utrinque de hoc ex utroque latere, ut quod definiendum sit nescias. Sed
Com. tamen est et in praxi communiter iudicando, et consulendo est prior opin. et magis pia, et favorabilior iuxta L. sunt personae de relig. et sumpt. fun. De hoc. hoc. loco ... iudicas opin. Bar. et communis recedit tenendo opin. quam ipsi tenuit in Rub. eo tit. quod sicut falcidia est locum et in fideic. utilib. pro ratione, ut sup. in verb. falcidia vers. licet contrarium fol. 231.

Et confirmando hanc opin. sic arguit. Trebell.ca inuenta fuit, ut heres haberet, invitaretur ad adeundum, et ne nihil lucrando hereditatem [illegible] fideicommissariam ... et ob hanc et roman. inventa fuit falcidia [illegible] falc. in prin. ... falcidia ... potuit ... in conditionem ... rationem ... et in Trebell.a ... ad aliquod ... pias causas ... particulari modis omnibus ... voluntate testatoris ... nihil remanet ... l. ... voluntate testatoris ... falcidia, et Treb. ... voluntate testatoris l. ... ad l. falc. ... opin. ... in c. ... canonistae, et ... contra opin. et Ias. ... in d. l. Marcellus in prin. n.o 31 ... Treb. ultra rationem ... in d. ... filius detrahat ... ab alio filio ... detrahenda a pia causa, quia filius ... detrahit Trebell.cam a filia ... fideicommissaria ... Trebellianica non detrahatur a pia causa, sed a filia, et ... a ... ad piam causam ... l. ... Ias. in d. l. Marcellus n.o 32 ... et tamen ... in ... fauore piae causae.

Ampliatur autem haec concl.o ... ut ... Treb. non detrahatur ... a pia causa ... Titius ... et ... piae causae; Titius ... Treb. ... purus in ... l. ... ad l. falc. ... in d. ... l. Marcellus n.o ... legatum sit a ... piae causae sub condit. ... Treb. ... l. ... ad l. falc. ... Treb. ... l. falcidia ... ad l. falc. et ... in d. l. Marcellus in prin. n.o 34. et 49.

limitatur autem ... concl.o ut ... pia causa ... heres ... falcid. et Treb. ... piae causae ...

[illegible], non fideicommissarii, hoc n. casu privilegiatus non utitur privilegio adversus privilegiatum, dic. hec tex. in § sed cum testator Auth. de sanctiss. Episc., et ita se est cois opin. quam tenet Soc. in d. § q. aut n.° 8. Contra aut tenet Alex. ibi, et tenet Soc. in d.° § q. aut n.° 8. Contra aut tenet Alex. ibi, et Las. n.° 38. [illegible], et alij multi: uerior tamen est p.a opin. quam defendit Tiraq. in d.° Privil. 26. piae causae. Unus addit Soc. loco citato, quod haec opin. est favorabilior, ac [illegible] ad leges antiquas.

2.° limitatur p Alex. ut scilz detrahatur falcid. non trebell. quando relinquitur ad aliquod certum, et determinatum opus piae causae, et d[e]quo [illegible] falcidia nihil illud opus expleri posset p d.° § ma[n]dat, aut [illegible] Auth. de eccles. tit. et p d.a l. fin. de fideic. lib. quam tamen limitationem non admittit Soc. in d.a l. Marcellus § q. aut n.° 9. ad Treb.

3.° limitat Tiraq. in d.° 26 Privil. piae causae vers. limita 3.° ut procedat nisi eidem aliquid legatum esset p causa pia, i. ut [illegible] aliquid et [illegible] non pia causa, puta equus, nam tamen de[t]raditur de equo, quantum sufficiat p falcidia utriusque legati p tex. l. si remus ad leg. ad l. falc. Alex. in addit. ad Bar. in auth. similiter C. ad l. falc.

4.° limitat Tiraq. ut si legata ad pias causas, et [illegible] ad non pias causas excederint vires patrimonij, reducantur ad vires, puta habes 300. in bonis, 300. legavit Titio, et 100. loco pio, hoc centum non detrahuntur integra, sed de [illegible] detrahitur 4.ta pars, ut reducatur ad vires, et ita pio loco detrahitur solum 15. et alia 25. retinebit heres, et de alijs legatis Titio de[t]rahit falcidiam Castr. et alij, quos [illegible] in [illegible] post remissionem p illud tex. ad l. falc. dubium vero non parvum est, quando facta sunt legata ad pias causas, et non pias causas quatinus [illegible] in [illegible], an de legatis ad non pias causas tantum detrahatur quod sufficiat etiam p falcidia legati ad pias causas: et Bar. in auth. similiter C. ad l. falc. [illegible] ibi Castr. [illegible] quod hoc [illegible] ad [illegible], et non contra nos legatarios, i. quod prius tamen [illegible] detrahitur legatum ad pias causas, et postea de reliquis detrahitur falcidia, ita ut heres minus detrahat, et ceteri legatarij minus habeant. [illegible] tenet Soc. Iun. in l. in quartam n.° 42. [illegible] in casu, quando omnia legata simul transcendunt vires patrimonij, ut supra p Tiraq.

5.° limitatur ut non detrahatur falcidia, quando testator nihil disposuit de ea; [illegible] ipsi disponere, ut detrahatur, ut not. in auth. sed cum testator C. ad l. falc.

Quaerit, an trebellianica prohiberi possit a testatore, sicut falcidia prohiberi

~~Falcidia~~ [illegible] communem auth. [illegible] et falcid. et auth. sed cum testator. C. ad L. falcid. Utraque sane fuit opin. et quod non possit prohiberi tenuit Bar. in L. Zeno ff. col. 1. de legat. 2. nemo [illegible] iuxta hoc quero, et alij, quos referunt Ias. in L. Marcellus in prin. n.° 48 ad Treb.

Contraria aut. opin. tenuit ibi. Dominus Bar. in d.a L. Marcellus in prin. n.° 7. Sed adverte, quod Ias. in d.a L. Zeno ff. 2. lect. n.° 26. dicit quod in scriptis Bar. non reperit illa opin. quam ipsi tribuit. Sane cum Bar. in d.a L. Marcellus sit contra opin. ut testatur Ias. ibi n.° 40. et Soc. ibidem. ff. quod aut n.° 13. Com. et testatur Mant. de coniect. ul. vol. l.° 7. tit. 11. n.° 4. Ex quibus illa solida non est, quam asserit Soc. qa, inquit, Sane correctionem vidimus ad ius antiquum L. xii. tab. tamen quas hoc licebat; idco tanquam favorabilis disp. [illegible] extendenda est iuxta gl. [illegible] et ab omnibus approbatam in. c. statutum de iur. [illegible] d Ebra. in 6.

Ampliatur aut ista concl.° tamen Ias. in d.a L. Marcellus n.° 48. [illegible] ipse non firmet sed ambigat, ut procedat et in testatore [illegible] falcidiam tamen ut [illegible] falcidia intelligatur prohibita et treb. [illegible] prohibita treb. intelligatur prohibita falcid.

Limitatur aut. [illegible] possit prohiberi in filijs primi gradus sed com. opin. ut testatur Ias. loco citato n.° 55. et Mant. et [illegible] n.° 7. [illegible] Soc. in d.a L. Marcellus n.° 13. in fi. [illegible] Alex. ibi. Com. opin. nititur L. [illegible] C. ad Treb. in prin. ubi [illegible] non [illegible] disponere [illegible], quod [illegible] in 4.tam filio [illegible] eam prohiberi, eum minime non possit. arg. [illegible] s. pe. de in lit. iur.

[illegible] aut et [illegible], quo [illegible] trebellianica [illegible] dicatur [illegible] voluntatis testatoris, sicut olim L. Titia ad L. falc. multi [illegible] [illegible] non [illegible] prohiberi possit. si non fuit prohibita [illegible] voluntas testatoris. L. [illegible] [illegible] eius in. q6. cau. maio. [illegible] Mant. de coniect. ul. vol. l.° 7. tit. xi. n.° 8. Alij [illegible], quos non refero. cum apud eum [illegible] [illegible] voluntatis testatoris, [illegible] tacitam, [illegible] quo [illegible] Rainaldus in fi. et ibi gl. d [illegible] testam. Haec [illegible] Soc. Iun. in L. in quartam n.° 46. ad L. falcid. et ibidem Ripa n.° 48. Utilitas [illegible] [illegible] non in [illegible] voluntatis testatoris, filius [illegible] approbaverit testamentum [illegible] non [illegible] illas [illegible], sicuti [illegible] [illegible] prohibita. illas non [illegible], si testamentum approbaverit; quod in [illegible] tamen voluntatis testatoris, et si approbaverit testam. possit illas [illegible], qua [illegible] ex voluntate testatoris.

[illegible] Marc. d.° lib. tit. xi. n.° 9. ad modum, ut intelligatur [illegible] prohibita [illegible] voluntatis testatoris, sicut olim.

nō dicit aut filius a probasse testam. ex adita hered. cum saluo iure suo adire intelligat, sed tunc demum quasi iacta pacto cum fideicommissario approbasset testam. et oia in eo contenta. ide utilitatem refert Grat. Marat. d.o lib. 1. tit. XI. n.o 9.

Verum aut. requirat de necessitate, qd expresse i. uerbis claris, et specialibus detrac. et, fale. phibeat, adeo ut detrahi nō possit, an uero sufficiat illud colligi ex coniecturis, et tamen necessario concludat? Multi sane fuerunt qui dixerunt, debere specialiter phiberi, cum ipsa forma tradatur in d.o §. si uero expressim auth. de hered. et falcid. Verior tamen est opin. contra, qd sufficiat, id elici ex coniecturis manifestis, ut concludit las opin. Castr. in auth. sed cum testator n.o 2. C. ad l. falc. et est de ment. Bar. in l. cotrario testator n.o 2. C. ad l. falc. expressius in §. si auth. ut specialiter n.o 27. de uulg. et pup. expressim phibita dicitur uerbis gnalib, qd aliud tantum importari nō potuit, quam phibitionem trab. ut in ext. endat. qui nuntiatim fieri debet. l. i. d lib. et posth. et tamen si fiat uerbis gnalib. qd tamen uerificari nō possunt, nisi in unica tantum specie, nuntiatim facta dicitur. l. 2. d lib. et posth.

Dicuntur aut. talis esse debent, ut uel trahant ad esse, uel ad illud, nō aut talis, ut nō trahant se nisi ad esse. Et in conflictu duarum opin. illa potius est eligenda quae tollit trab. in [illegible] aut phibita ex his coniecturis p.o si totam, uel integram hereditatem restitui uoluit testator, qd utraque, ut locutus est, quam uerbo totam aut integram, qd est illa determinat uerbum rogatiōis executionem, aut operationem, ueluti, mando totam, uel integram hereditatem restitui, secus si determinat tantum uerbo dispositiuum ut si dixerit relinquo totam hereditatem Castr. in auth. sed cum testator n.o 2. C. ad l. falc. 2.o si testator uoluit oia et integra bona ad aliqm liberum peruenire, qd nō sit dubitationi. 3.o si uoluit, hereditatem restitui sine diminutione Castr. loco citato. 4.o si iussit, ut oia bona sua Titio restituantur; expressim n. phibita intellr perinde ac si dixisset totam hereditatem l hereditas mea p. cum ita ad trab. Bal. in l. precib n.o 44. C. d impub. 5.o si dicat restituas oia mea bona plene iure, licet illa uerba sola plene iure nō sufficiant, sed cum adiuncta sint alijs uerbis sufficientibus p se, uoluntatem manifeste demonstrant arg. l. ualida ad trab. 6.o uel expresse phibita trab. quam testator phibuit in relictam, uel hereditatem uniuersam alienari, ut uadat ad successores, si hoc phibuit et heredi, et fideicommissario per ex. auth. sed et in ea C. ad l. falc. et in consonantia iunctis uulg. §. si auth. ut specialiter [illegible]. secus si phibuit heredi totum alienari fideic.m

Corn. in cons. 182. n.o 9 x. uol. 2
Alciat. cons. 159. n.o 2.3.
Cons. Soc. Iun. cons. 170. n.o 36. 52. uol. 2

licet diversum sit in falcidia in hoc casu. declarat luculenter Mant. de coniect. ul. vol. l.o 7. tit xii. n.o 19. et 20. cum seqq. 7.o si testator voluerit, haereditatem ita restitui, ut haeres pro ad institutio haberetur, tunc haeres id potest detrahere trebellianicam, quae consonarent haeres iure, et effectu consuetudinem testatoris in illa 4ta. parte. sed ea interpretatores iuxt. de fideic. haered. 8.o colligi potest ex verbis positis in codicillis, quod treb. detrahi non potest, lex consideratione Ale. l.o v. parad. cap. 18. de his omnibus declarat, et doctor Mant. de coniect. ul. vol. l.o 7. tit. 12. per totum, et de hoc ult.o in fi.

Item haeres ad confectionem inventarij amittat haeres treb. sicut amittit falc. si non ad bene Aucl. de haered. et falc. Bar. in l. Marcellus in fi. prin. ad treb. et in Cod. 2. tract. quod ad, et dicit quod haec opin. est sibi multum aequa, et cum eo est com. opin. a qua in iudicando recedendum non esse tradit Castr. in l. cohaeredi. si cum filio n.o 8. de vulg. et Ias. in d.a l. Marcellus in fi. prin. et n.o 62. Contra autem opin. tenet Bal. ingeniose ad cum testator ad l. falc. Bar. ubi dominus in Cod. si quis locum lex allegat pro hac opin. damnanda opin. tenet hoc. ten. in d.a l. Marcellus in fi. prin. quam dicit in iudicando, et consulendo de temp. tenere, et sane magis applaudit liberi d. S. si non ad velle. Et sane magis applaudit aliam tamen ratione veritas ostenditur, tenent, ut ipsa probat. Et alia tamen ratione veritas ostenditur, quod cum viveremus ad ius antiquum xii. tab. iure lata, haeredi debet interpretatio, et ius licet correctorium extendi debere. At Capit. Cod. 392. vol. 1.o lib. 3. dicit quod quidquid sit de iure, tamen de consuetudine, ut non amittat.

(Attende ad hanc quaestionem loco pro S. Thomae supplemento in addit. ad Bar. in d.o S. i l. Marcellus; incipit haec an p. ad confectionem.)

Legata illicita sunt simpliciter ab haeredi, et rogatus ipse restituere haereditatem, 4ta detrahit trib. de fideic. ult., tanti n. attingit haereditas, quoad detractionem 4ae quanti superest deductis legatis. Si n. legata sunt illicita relicta ab haerede, fit detrahitur legatis cum fideic.o ult., et detrahit 4tam ex tota haereditate, et quod si testator iusserit, ut deductis legatis restituat, quod nemo detrahit 4tam respectu legatorum ob falcidia, respectu ex numero detrahit 4tam respectu ad confectionem inventarij, in haereditatis ad treb. quod est utile, ut ad confectionem inventarij, ut res. ita colligitur ex l. quadrimestrata cum l. Marcel. et quam ad treb. ubi Bar. et hoc in d.o S. i. q. est. 6. vers. com. et quam S. i. ad treb. ubi Bar. et hoc in d.o S. i. Quid autem si haeres aliquid reiiciat, quod imputari debeat in fideicommissis. Quomodo fiat detractio respectu falc. et quomodo respectu trib. 4tae quomodo, vide Bar. in l. si quarta n.o 7. et ibi declarat hoc. Iun. n.o 16. ad l. fal.

Quærit Bar. in l. Marcellus § in̄ Pomponius, q̄o si testator inter
legatis purè factis, et postea relicto fideic.° sub condit.e an
4.ta detrahi debeat ex universa hæreditate, an n.° in eo q̄d
superest deductis legatis? et decidit, q̄d legata solida soluenda
sunt, et ex eo, q̄d superest detrahi 4.tam p. tex. l. pe. § i. ad l. falc.
et d.t bonum verbū in practica, q̄d ita observatur, et tene menz
dum eum resp. ut d.t Castr. ibi, et Soc. n.° 4 in fi. d.t q̄d sit attendend
consuletur contra Bar. qua ab eius opin. non est recedendum in iudi-
cando, et consulendo, lz contra opin. verior sit in puncto iuris.
Contra istā opin. tenuit Castr. in d.a l. Marcellus in fi. princ.
dicens, opin. Bar. per errorem in practica servari, qua non fuit
bene intell.s ille § in̄ Pomponius. cum eo Soc. ibi n.° 4. et las.
quē alios refert, et eād.e oia refert, qui à subtiliss. Soc. fuerit
excogitata. Pro hac opin. facit tex. l. i. § sed si legata
et § in̄ Iulianus. ff. si cui plus quam p. l. falc. limitatur autē
decisio Bar. ut ibi p. eum in fi. qn̄ fideic.m relictū erit mixtū,
i. partim purum, partim conditionale, qua tunc fit contributio
fideicōmissi et legatorum, et ex universo detrahitur 4.ta p.
tex. l. ita tamen § ex asse ad treb.
Subdit postea Soc. in d.° l. Marcellus § in̄ Pomponius n.° 5.
ad treb. q̄d lz legata integra soluantur. hoc tamen non cedit in
damnum hæredis, sed ex fideicōmisso uti detrahitur integra 4.ta
inspicitur respectu ad totam hæreditatem tempore mortis, non tempore restitu-
tionis, prout putabat Castr. ibidem, qui eo casu d.t et ideo dam-
nat Bar. eum non intelligens, et ita scribunt quidam aduocati,
ut d.t Soc. ipse tamen consuluit contrarium, ut dixi hic in prin.
et verz est, et de mente Bar. dum ibidem d.t q̄d 4.ta detrahitur so-
lutis prius legatis puris de eo q̄d superest, si vires hæreditatis
sufficiunt, et manifestius in l. ita tamen § ex asse in fi. eo
tit. ad treb. per tex. d.a l. pe. § i. ad l. falc. Verum infert Soc.
q̄d si fideic.m relictū non sufficeret ad integram 4.tam detrahendam sup-
pleri debet ex ipsis legatis et ego addo, q̄d si hoc verz est, prout
verissimum puto, q̄d qn̄ præstantur legata, debet à legatariis inter-
poni cautio de restituendo, si plus acceperint quam p. l. falc.
lz, iuxta l. i. et toto tit. ff. si cui plus quam p. l. falc. et iuxta
tex. l. ita tamen § ex asse ad treb. et hoc, d.t hoc, ne detur in
fraudem testatoris faciendo legata ultra dodrantem, et fideic.m
relictū contra regulam cum q̄d una via de reg. iur. in 6. Nec ob-
si dicatur cum hodie testator possit prohibere falcid. et iubeat le-
gata purè præstari, nec de eius mente sit, ut falcid. non detrahatur,
non debet id onerari fideicōmissarius ultra iuxta gl. ordinariam
in auth. similiter. C. ad l. falc. quia ipsi respondet, q̄d voluntas
tacita testatoris non est sufficiens ad faciendum, q̄d hæres sibi 4.tam
retineat plus in una re, quam in alia. l. si ut allegas. C. ad l.
falc. sed non est sufficiens ad faciendum q̄d tota 4.ta non detrahatur,

qui ipse ad praebendi debet. s. si vero ex ipsum Auct. d. hered. et falc.

Si agatur de iure trebellianicae recuperanda, in qua omnia imputantur, quae iure heredi-
tario, et ex quocumque iudicio testatoris, imputantur et legata, data
gratia conditionis implendae, fideicommissa et praelegata, quae iure hereditario
non habentur l. in 4tam ad l. falcid. et quod heres gravatus in d.
liberis primi gradus secundum opinionem Bar. in d. l. in 4.tam n.o 4. opp.
6. et eadem est communis opinio ut testatur ibidem Soc. iun. n.o 65. qui re-
fert omnes tenentes hanc opinionem. Contrariam autem opinionem, quod immo legata,
et huiusmodi non imputantur in 4tam treb. filijs primi gradus tenuit gl.
mag. in fi. in ver. hereditaria. C. fam. herc. quam ibi sequitur Bal.
ex eo, quod l. illa corrigatur per l. iubemus. C. ad treb. quam opinionem
verissimam esse puto, ut dixit Paris. in d. l. in 4.tam cuius fundamentum
est in verbis l. et ratione rationem adduxit, quia fructus et heredi-
tarij l. etiam s. plane si accepta de prop. hered. et tam ad imputa-
tionem in treb. filijs primi gradus d. l. iubemus, quo minus computa-
buntur legata. Sed huic argumento respondet Soc. iun. in d. l. in 4.tam n.o 69.
verbis ad tertium, cum illud prius pro opinione Bal. adduxisset.
Tertio se fundat Pane. ex ipsa l. iubemus in illis verbis
retenta quarta, relinquendo usque imputationem fructuum, sed ex
ipsis rebus hereditarijs, non autem legando huiusmodi faciebant antiqui,
recipere fructuando post dictionem fructuum, et quod dictam quartam
dictio ipsis dandam esse dicitur ratione in l. filius fam. s. divi 2. lect.
n.o 51. de leg. 1. Sed huic videri est per tres Soc. iun. d. n.o 69. in
fi. quod ibi de ipsis rebus hereditarijs respicit fructuum, de quo erat
disputatio. Tamen non est recedendum a communi in iudicando, et
consulendo, cuius fundamenta, et rationes videas apud Soc. iun.
d. l. in quartam n.o 64. et seqq.

Filius gravatus non tenetur computare in treb. dotem quam lucratus est
uxore mortua Pane. in d. l. in quartam citavit Corn. cons.
53. vol. 3. et Caster. in l. … ad treb. … ad l. falc. quam tamen in codicem meo
Soc. non dicit.

Aliqui gravis est fatemur inter DD. nostros, quae dicitur quam in trebell.tam imputentur
fructus iudicio testatoris ducerent ad heredem in falcidiam aut
commodo iure hereditario habentur, ut huiusmodi octo adinveniuntur sunt
variae, sed tamen nulla recipienda sit. prima est gl. 2.a Bar. 3.a Bal.
4.a Matthes. 5.a Alex. 6.a … 7.a et 8.a Soc. iun. qui eas omnes refert
in l. in quartam n.o 71. et multis seqq. finaliter et Pane. ibidem
dixit, se putare veram rationem esse quae in fideicommissis praedimus

magis ex aetate, et voluntate testatoris. Sed ad itaq ... legis
et ideo minus fredit in trebell^ca quod non eadem ... eclam
... ult. ... loco citato n. 18. q. ... declarat. Sed tam
ut vero magis elucescat ... non mihi satisfacit ... si ...
voluntatem testatoris ... testator ... minus
... heredem suum, quam fieri possit L. unic ... familia ... si non ...
leg. 3 ... illa aetas magis ... debet in favorem heredis, quam fidei
commissarij, ut scilicet heres minus gravetur, ... debet in
favorem heredis, quam fideicommissarij; si vera est illa maior
... ex voluntate testatoris procedendum sit. Vnde ...
sub iud. lis est, cogita quod non bona esse possit.

In trebell^ca imputatis fructibus ... data cum
... L. in 4ta ... com. opin ...
... l. 8. observat cap. 4. existimet nullam esse ...
cuius opin. ad ... Pane in d^a L. in 4ta dicens, se ...
... in quartam. Unus tamen casus est, quo ...
imputatis, quam ... capit corpus hereditarium, quatenus ...
... capit a collendo ad imputatum. Huius ... decisionis ...
... quam difficile fuit, et est, ... doctorum ...
... excogitavit, ... alius vincit, ... nihil
... adhuc adductum sit ... Bar. d^a L. in quartam n. 8.
... cum difformiter casi
exploratum sit, quam ... explodunt ... multas ...
et ... affirmat ... in d^a L. in quartam n.
78. et 1099. Pane ... testator ...
... corpus hereditarium ... collendo ...
voluit, ... singulari ...
... in ... ideo quae ... capit a ...
ad imputandum in trebell^ca ... si ... est, ...
gatum ... corpus hereditarium, ... collendo datum.

Ex quibus ... observandum sit, ut accomodari ...
dictum est in falcidia ... quod ...
est ... utraque parte ... quando ...
heredi ... quod ... ad observantiam ...
... incommodum, ... ut si testator id decla-
raverit ... voluntas, ut in falc. si ad declaraverit
fructus computari ... in trebell. L. in fideicommissariam ... si ...
... fructus, aut sit filius ... gradus, ... communis
... partes ... alias ... imputat L.
Marcellus ... ad treb. ... imputet ...
... filio ... L. filius ... C. fam. ...
... Bar. in d^a L. in quartam n. 9. Sed tamen contrarium ...
dicit ... in d^a L. in 4ta n. 96. et Pane dicit, ... L. filius

in ad us facere, qa nullus verbo ibi de hac assignatione prouidit, qa contradicit l. certum C. eo. fam. herc. Si u. nihil horum appareat iudex respiciat suam auctoritatem, sed prius committi[illegible] certi, et hodie id obseruatur, fiunt. n. 4.or partes hereditatis, [illegible] educitur una pars, quae fuit heredis L. 2. C. quando, et qb. quar. pars lib. xi. Bar. in L. i. C. de his, q. si deficit lib. x. sed nihil ibi [illegible] Bar. latius tamen apud Ias. in L. si duobus n.o 3. C. com. de leg. [illegible] d.t quod ab ista [illegible] ad potent appellari, qa ad [illegible] superiorem in hoc mundo [illegible] Bal. ut ibi per eum.

[illegible] aut iudex debeat arbitrari, [illegible] tamen [illegible] [illegible] nam [illegible] et si [illegible] [illegible] [illegible] Soc. Iun. in L. in quartam n.o 106. ad L. falc. [illegible] Minoc. de arb. cam. 164

Dictum. et tamen in tot. praedicati ad medium, quod res per heredem alienata imputatur ei in Treb. d.a L. Marcellus. §. res quae ad treb. uide si eius precium sit par precio 4.te res de qua, siue minus supplere debet, si u.o plurisit, pro plure reuocatur alienatio, [illegible] si filius grauatus fuit [illegible] fidecomisso [illegible] uendat res [illegible] fideic. hodie emptoris erit [illegible] ad dimidiam hereditatis, quae treb. et legitima efficiunt [illegible] dimidiam hereditatis et [illegible] dubio non [illegible], si [illegible], [illegible] et si heres inuitis fideicomissarijs uult sibi illam [illegible] alienatam imputari [illegible] Soc. Iun. in L. in quartam n.o 89. ad L. falc. sed dubium est, si heres uolit [illegible] illas alienatas sibi imputari, sed dicat, se uelle illas redimere, ut redimeat et [illegible] aliam rem sibi assignari pro sua 4ta

[illegible] com. est opin. ut [illegible] Soc. d.a L. in 4tam n.o 89. quod heres [illegible] audiendus sed omnino imputatio [illegible] alienatas fieri debet, quia nemo [illegible] mutare consilium in alterius iniuriam. L. nemo [illegible] [illegible] de reg. iur. Contra [illegible], quod immo heres audiendus sit, [illegible] [illegible] [illegible] alienatas, alias [illegible] ut sibi assignet [illegible] Rom. et Imo. per L. si [illegible] fideic. de leg. i. in [illegible] [illegible] ubi fiunt [illegible], at [illegible] nullum [illegible] fideicomissario, nec ullum interesse probabile [illegible], quando [illegible] alienauit [illegible] interesse partis locus [illegible]. Soc. Iun. in d.a L. [illegible] L. si [illegible] in quartam n.o 90. d.t punctum ex utraque parte esse disputabile, [illegible] in iudicando [illegible] a [illegible]; tamen [illegible] punctum iuris et [illegible] in opin. Rom. et Imo. per suas [illegible], et ibi late [illegible] in disputando [illegible] quod [illegible] redimeret [illegible] ut [illegible] fiat restitutio, qa fideicomissarius nihil de suo amittit, [illegible] hus [illegible] [illegible]. [illegible] tamen com. opin. limitatur ibi per eum n.o 92. sed prius fuit doct. Soc. sen. in d.a L. Marcellus. §. res quae n.o 13. [illegible] [illegible] emptio [illegible] [illegible] [illegible] conditionis, aut dici, quando [illegible] conditione [illegible] in [illegible] factum [illegible] fideicomissum, et [illegible] sane limit. Soc. Sen. eam tamen [illegible] [illegible] Soc. iun. et [illegible] ut ibi per eum.

[illegible] limitatur [illegible] talis imputatio inuito fideicomissario [illegible]

tatis ~~[illegible]~~ alienatio fuisset facta in fraudem, ut si de pluribus fideicommissis et minimis alienasset 4.tam partem, non si de me- lioribus alienasset.

3.° limitatur, ut procedat respectu alienationis voluntariae, ex qua commodum alienanti acquiratur, secus si esset alienatio necessa- ria, ut in l. filiusfam. § divi de leg. 1. l. pater filius. § 1. de leg. 3. l. in imponenda C. ad L. Falc.

Dubium ubi ex [illegible] [illegible] de tre. locum habeat in falc. et Soc. [illegible] in d.a l. in quartam n.° 95. dicit quod non est locum. cum autem res alienata erant legatae, et alienatio ipso iure non valet l. si § he. C. com. de leg. aut non erant legatae et imputatur in falcid. non vero eo quod ali- [illegible] [illegible] ex [illegible] l. in quartam, quae scilicet remansisset in hereditate apud heredem: Sed sane contrarium verius puto casu quo res ali- natae erant legatae, non ob quod alienatio ipso iure infirmetur, quia [illegible] videmus hodie respectu 4.tae [illegible] ut [illegible] in l. [illegible] margaritam ad l. falc. illis contrarium dicendum esset in treb. quae fuit esset relictum fidei- commissum, quo casu et ipso iure infirmatur alienatio d.a l. si §. [illegible] C. com. de leg.

Vendam autem res alienata imputetur in treb. secundum valorem temporis, quo fuit ali- nata, an secundum estimationem temporis [illegible], quo plus valet, et quo fit imputatio? [illegible] [illegible] [illegible], quod imputetur secundum estimationem temporis, quo fuit alienata, et quod res accreuit emptori beneficio tem- poris acquirat in l. acceptis ad l. falc. [illegible] cons. ibi. l.° 4. Soc. [illegible] cons. 16. n.° 28. vol. 3. ita d.s Parc. in l. marcellus. § 17 § ad treb.

fructus imputantur in 4.tam treb. et a filijs primi gradus quae [illegible] 4.tae de- traluntur, Menoch. cons. 271. n.° 67. l.° 3. Ceph. cons. 153. n.° 69. 70. l.° 2.

Heres quos fructus [illegible] imputari in treb. Menoch. de arb. l.° 2. casu 256.

[illegible] [illegible] [illegible], non [illegible] gravat filium si sine filijs dece- serit [illegible] [illegible] treb. et [illegible] filijs primi gradus, Ceph. cons. 153. n.° 66. l.° 2.

Trebelli.ca quae detrahatur, id est in [illegible] legitima [illegible] [illegible] [illegible] f. 310.

An treb. [illegible] non debet in filijs primi gradus esse [illegible], et magis com- [illegible]. Alba cons. 7. n.° 6. et quae [illegible] 4.tae detrahendae, [illegible]. cons. 12. n.° 6. l.° 1. cons. 5. et 9. l.° 4.

In filijs primi gradus detrahuntur [illegible] 4.tae et si propter numerum liberorum legi- tima esset dimidia hereditatis, Alba cons. 41. n.° [illegible].

Fructus percepti iudicio testatoris perdant cedit^e fideicommissi imputantur in treb. in filijs secundi gradus, et si quod superest cedit heredi legitimis, Rol. cons. 30. in pri. l.^o i.

De consuetudine romana, ut lesata solvantur integra, et treb. detrahatur, solum de fideic.^o uti, Ceps. cons. 322. n.º 13. l.^o 3.

Fructus non imputantur in treb. in filijs p.^i gradus et quod extraneus sit substitutus, cons. secundo tradit Decia. cons. 99. n.º 8. l.^o 3. dicens, equum, et benigniorem, sed ipsi sibi contrariatur in cons. 120. n.º 25. eo. l.^o 3.

Res fideicommissi alienata non cadit in legitimam, nec treb. quando tacite prohibuit testator, i. quando iussit eam non in solidum ad alios pervenire Menoch. cons. 44. q. 4. l.^o i.

Treb. prohibitur et in filijs p.^i gradus, maxime quando dum 4.ta posse detrahi, licentia sit et treb.^e et quando heres approbavit dispositionem testatoris, et non confecit inventarium. Menoch. cons. 271. l.^o 3. n.º 60. et prius cons. 164. q. 2. l.^o 2. Rol. cons. 78. vol. i.
Contrarium Rol. cons. 12. vol. i.

Treb. prohibita non censetur in filijs p.^i gradus, quando alia sumi et directura, Menoch. cons. 171. l.^o 2.

Treb. detrahi non prohibetur ob non confectionem inventarij, Menoch. cons. 171. l.^o 2.
q. 2. in filijs p.^i gradus, Decia. cons. 49. n.º 45. vol. 2.
Contrarium tenet Menoch. cons. 272. n.º 52. l.^o 3. et Rol. cons. 21. l.^o i.
quod quod communis est opinio quod prohibetur treb. et communis opinio quod non prohibeatur, maioris communis magis equa, et pia, in practica tutior, et consuetudine recepta.

Bona alienata a gravatis imputari debent in legitimam, et treb. eis debitam, Menoch. cons. 232. n.º 45. l.^o 3.

Prohibitio testatoris de nunquam alienandis bonis a se relictis, inducit prohibitionem detractionis treb. Menoch. cons. 272. n.º 45. l.^o 3.

Prohibitam detractionem treb. et in filijs p.^i gradus legitimis, et multo magis in legitimatis, Menoch. cons. 272. n.º 34. l.^o 3.
Contrarium Soc. iun. cons. 131. vol. i. cui subscripsit Paris. ibidem cons. 132. seq. Rol. cons. 12. vol. i. et omnium latissime disputat, et confirmat contrarium per utraque omnes adducens Gabr. cons. 93. vol. i.

Treb. ad detrahi ab herede singulari, atque ita instituto in re certa, et grauato eandem restituere; Menoch. cons. 401. n.° 141. l.° 5.

Substitutiones quae continentur in breviloqua uno respectu dicuntur tacitae, alio vero respectu dicuntur expressae. Nam quo ad verba specialia dicuntur tacitae, quo vero ad verba generalia dicuntur expressae, et ideo substitutus excludunt matrem existentem in medio. ita Bar. in l. i. nº 8. de vulg. ubi Ias. nº 20. limitat quod breviloqua esset facta maiori, vel proris impuberis, quo casu vulgaris tantum continet, nec solum generaliter, verum etiam specialiter continens illa vulgaris. quia quod specialis dispositio non potest verificari nisi in uno, de specialis l. 2. de lib. et posth. 2º. limitat Ias. quod breviloqua facta esset in casu quo non possit contineri pupillaris, ut si dixerit, si alter eorum decesserit non dixit, eos invicem substituo; quo casu nec generaliter, nec specialiter continentur pupillaris, et ideo nec substitutus excludunt matrem, quia non est tacita, pupillaris. ita est Bar. in l. lucius col. fi. de vulg.

Domus.

Si domus sit divisa per solaria, et contingit, quod pars superior non possit cooperiri, habentes inferiorem sit sufficiente, ad hoc ut ipsi teneantur reficere partem suam. Soc. cons. 138. col. 2. vol. 1.

Cum sit translatio legati, vel hereditatis, vel cuiuscumque relicti intelligitur
fieri cum omni onere, et honore, prout erat in eo, a quo fit trans-
latio, et hoc in dubio, quando nihil aliud appareat ex volun-
tate testatoris. l. Caia de alim. et cib. leg. L. hac conditio de adim.
leg. Jas. in rub. de vulg. et pupill. n.o 9.

Si eadem res legata sit duobus, legatum a primo intelligitur ademptum, et
in secundum translatum, sed ambo legatarii rem condivisi sint,
ita quod faciant sibi partes per concursum, nisi evidenter
appareat aliud [illegible] testatoris. l. si pluribus de leg. 1.
et [illegible] si eadem res [illegible] de leg. 3.
[illegible] dubitatio, an si secundo eadem res legata sit
[illegible] quod primo id totum adempta videatur, et in
[illegible] quod [illegible] adhuc ambo legatarii rem condividant.
[illegible] in l. si condiuidetur opp. 2. de leg. 3. tenet esse
[illegible] l. Julianus quorum de [illegible] inst. et l. triplici
[illegible] in fi. de vulg. sub. [illegible] tenet gl. in l. sicut de adim. leg. ut sit
[illegible] ademptum [illegible] partes, quod 2.do data intelligitur et hanc opin.
[illegible] com. esse, ut [illegible] Jas. in d.a l. si condiuidetur n.o 24.
[illegible] n.o 23. de leg. 3.
[illegible] quod [illegible] adem[illegible] sit legatum p.o et 2.o datum
[illegible] et cum eo plures in d.a l. si condiuidetur, et in [illegible]
[illegible] n.o 23. q [illegible] limitat, quando legatum 2.o factum est
[illegible] dictionem [illegible] tamen, ut Sempronio fundum Titianum, eundem
fundum Seio lego, et ita [illegible] d.a l. Julianus; obstat
tamen l. triplici in fi. de vulg. sub. et [illegible] Jas. in d.a l. si condiuidetur
n.o 25. [illegible] tenet hanc limitationem. difficilis sane est [illegible]
[illegible] ut [illegible] in d.a l. si condiuidetur, ut refert ibi Jas. n.o 26.
dixerit, si casus occurreret, maxime posset gratificari amico,
subdit tamen ibi Jas. opin. [illegible] [illegible] in disputando, sed in
iudicando, et consulendo non esse recedendum a com. opin.
In hoc [illegible] articulo Alex. in l. triplici de vulg. sub. in [illegible]
partes qua [illegible] verborum formam esse considerandam, si n. dixerit
testator, in qua parte Titium instituo, in ea Seium instituo,
verba translationem non important, cum absurdum non sit, in eadem
parte duos institutos esse; at si dixerit quod Titio legavi, id
Seio do lego, in persona Titii ademptio [illegible] importat, non e-
[illegible] Seius non [illegible] quod Titio legatum est, sed partem, quod [illegible]
[illegible] verba inducunt. Sed [illegible] ego non video [illegible]
has formas [illegible] [illegible] importat dicere, in qua parte Ti-
tium institui, in ea Seium instituo, quod importat, quod Titio legavi,
id Seio lego. cum nec et hoc 2.do casu absurdum sit duos esse li-
gatarios per concursum, sed hic disputamus de voluntate testatoris
quae dicitur aequaliter in utroque casu. [illegible] magis placet distinctio,

quod facit Mant. de coniect. ul. vol. lib. xii. tit. 4. n. 8. quod si ex
alijs coniecturis colligi possit, testatorem voluisse in totum uel
in partem adimere, eius uoluntas attendenda est, et eamus extra
terminos dubitationis, quod probatur per ea, quae dixit ante testam. uel post,
uel per aduocatos, quos consuluit probari potest quae fuerit eius
intentio. Quod si hoc probari nequit, tunc ad alias coniecturas
recurrendum est, et in primis qualitas personae spectanda est,
nam si persona legatarij esset ualde amicus, coniunctus, uel bene-
meritus, non est uerisimile, eum uoluisse adimere in totum, et dimi-
nuendo facere, arg. l. cum alienam. C. de leg. arg. l. nemo dubitat
§. q. pr. de hered. inst. et l. nec adimit. ff. eod. loc. In dubio autem
non uidetur recedendum a dicta l. sicut de adim. leg. ut scilicet per lega-
tario credatur in totum adeptum. quod iam dubio procedit, quia si
in diuersis uoluntatibus fieret translatio, facilius praesumitur
mutatio uoluntatis, et ideo locum habet quod si in eadem uoluntate fiunt
translatio. § transferri inst. de adimp. legat. Castr. in l. si for-
tidianus. C. de leg. limitatur autem haec conclusio non procedat quia
in eadem uoluntate, separatim tamen, scilicet in alia parte testam. adi-
meret, quia non esset uerisimile, testatorem uoluisse se corrigere l.
non ad ea de cond. et dem. et ita limitat Ripa in d. l. in coniuncti
n. 23. de leg. 3. quod tamen sub dubio trahit Mant. loco citato in fi.
quasi testam. fit amico dilectissimo, et in ult. aliquid claudit l.
heredes palam in pr. de hered. inst. Ad l. autem Iulianus quoque
et ad l. triplici ut n. 4. et seq. dicimus in legatis, et
hereditatibus, ut reddat ibi, et ceteri loquuntur, alijs tamen scilicet,
et ibi per eum corrigi.

Relicta ab instituto intelliguntur repetita etiam a substituto, nisi aliud appareat de voluntate testatoris. L. licet imperator de leg. i. Ubi Bar. quod procedit in substituto vulgari, ut loquitur dicta l. licet; in pupillari vero loquitur lex in rom. § i. ad L. Falc. Fallit autem ex reg.a in casu l. quibus § si. de test. milit. ubi dicit gl. quod non est substitutus, quia si esset, intelligeretur repetita relicta a primo instituto, et hoc facit Bar. in prima opp. dicta l. licet las. autem in rub. de vulg. et pup. n.° 7. et seqq. dicit quod immo est substitutus per l. miles ita in prin. in verb. nemine sub. stituto de mil. test. Ideo autem non intelliguntur repetita, quia non est substitutus vulgaris, quia succedit forte adita, sed est substitutus in directa militari, quo casu quia primus aliquid fuit heres, et totam dimisit, mortis substitutus ibi tunc tempus non censetur ad relicta a primo instituto. Videas las. in dicta rub. de vulg. n.° 7. 8. et seqq. Mant. de coniect. ult. vol. lib. 6. tit. i. n.° i7.

Quando relicta ab instituto intelliguntur relicta a substituto Bar. in L. licet Imperator de leg. i.° et ibi las. et Castr. Alc. de praesump. reg. 2. praesump. 35. Mant. de coniect. ult. vol. l.° 8. tit. 2. las. in l. admonendi in prin. n.° 9.

Soluta pro simonia, ac perdita in ludo alearum repeti non posse, quia in pari causa turpitudinis potior est conditio possidentis. Hoc verum, si ille qui soluit, aut perdidit, induxit alium ad ludendum, vel ad simoniam, secus e contra. Guid. Pap. q. 58i.

Amicus, qui pro redimendo captivo, aut carcerato soluit taliam, vel condemnationem etiam dicto captivo prohibente, repetere potest solutum. Dec. cons. 69i.

Reg.a est qd fin nō honore, nō onere: nō n. grauari possum
quis nō exstitui, ut si aliqd legaui. L. ab eo. C. de fideicom.
L. Hereditas ad Senatusc. Trebell. inst. ubi Bar. L. cod. et si
sic in fi. de leg. 3. L. plane 2. §. fi. cum L. seq. L. Ciuita-
tibus. L. nō amplius. ff. de leg. 1. Fallit aut dicta reg.a qn qs
grauatus dari aliqd, qd erat in hereditate testatoris, qa
tunc eam eius grauando uidetur in antecedens ei relinquere
illud, de quo grauatus est. L. denique. §. interdum de pig. leg.
si uero grauatus dari aliqd, qd nō erat in hereditate te-
statoris, tunc reg.a L. ab eo procedit. ita limitat Ant. ut
refert Ias. in L. Centurio n.o 57. col.a med. ff. de uulg. et
pup.

Qui grauatur in uno in alio releuari debet. L. cum q de inoff.
test. in prin. amd tamen nō est ubi lex grauat aut testator
inducere releuamen. nō procedit dicta reg.a qa ex ordine legis
releuamen ueniebat a grauamine legis, ut p contrarium
Soc. Iun. in L. in quartam n.o 105. ad L. Falc.

[illegible]

[illegible]

Cautio Mutiana introducta fuit à Mutio in fauorem ultimarum voluntatum, ne testatoris voluntas elusoria redderetur, l. Mutianam ff. de cond. et dem. Praestatur autem haec cautio tantum modo in conditionibus negatiuis de non faciendo quae impleri non possunt in vita ... d. l. Mutianam ... cautio ... legatariis, non ... de non faciendo, quod ubi a testatore prohibitum est, et ... legatum ... in cautione ... ut si contra fecerit, restituat cum fructibus, id quod iudicio testatoris consequutus fuit. l. ... qui de cond. et dem. gl. et Bar. late in d. l. Mutianam.

Verum cautio Mutiana sicut habet locum in ultimis voluntatibus ita ... in contractibus ... gl. ... in hoc articulo gl. ... in l. i. C. de pac. in l. Mutianam de cond. et dem. in ... l. ... de cond. cau. data et multis alijs in locis ... quod non habeat locum Bar. ... in d. l. Mutianam in d. l. i. C. de pac. in fi. Alex. ibidem ... com. ... in l. ... apud acta C. de transact. ... in ... si ... ita ... de ... oblig. ... facit ... com. et alij moder.

Contrarium tenet ... in l. ... apud acta C. de transact. quam ... de ... ut refert Bar. in l. ... de cond. cau. data ... in l. i. in fi. C. de pac. ... in ... si ... ita de ... oblig. d. quod Bar. in d. l. ... apud acta in 2. col. ... quod ... in contractibus bonae fidei locum habeat, in contractibus ... iuris non. ... ut ... Bar. ibi ... de Mutiana, quae habet locum in conditionibus, ... de alia cautione ... modo impleiendo. Tenendo ... com. ... quod non habeat locum ... qui sit ... diuersitatis ... in d. l. ... apud acta ... ponit ... nulla ... com. ... quod ponit gl. in d. l. Mutianam fauore ultimarum voluntatum. 2a. ... quam ... in d. ... si ... ita, quia in ultimis voluntatibus ... sub conditione non ... ad heredes, ... elusoria redderetur voluntas testatoris ... haec cautio: in contractibus ... transit ... conditionalis, ... non ... subesse ... in d. l. ... apud acta 3a. ... non, quia ult. voluntates non possunt ... in ... ... et ... est ... 4a. ... non ... quam ... ... et ... quia in ultimis voluntatibus nihil imputandum est legatario, ... in contractibus ... imputandum est alteri ... conditioni sibi impositae ... l. ... de pac. et ... coincidit cum eo, cui ... effectus ... melior ... alijs. De hac q. vides ... de contract. ... 2. cap. ... de qualit. contract. ... 37. ...

Cautio Mutiana.

Cautio mutiana remitti potest a testatore et [illegible] [illegible] [illegible]. Aret. d. [illegible] Jas. in l. vero pt 2. lect. n.o 125 d. legi.

Cautio Mutiana, casus ubi tantum heres institutus est nomine praestare quia illa conditio d. implendi non [illegible] tanquam impossibilis l. mutian. [illegible] ff. de cond. et dem. obstat tamen multum l. is cui in ff. cod. et [illegible] ubi dicitur quod iis omnibus praestanda cautio mutiana quos voluerit modum, vel conditionem implere, et sic et venientibus ab intestato praestari debet quo similiter casu unus tantum heres sit, licet non adeat eius hereditatem ex testamento praestari tamen debet venientibus ab intestato. Bar. in d. L. is cui. Solue quod in d. l. Mutian. in pr. conditio impleri [illegible] hoc. tex. in d. L. is cui in prin. impetrat illam [illegible] ibi in h. d. quod tex. d. L. is cui non [illegible] venientibus ab intestato [illegible] loquatur. sed debet intelligi d. [illegible]; sed ista mihi placet quia restringit illum tex. Atqui ratio hoc [illegible] in L. [illegible] fam. § [illegible] n.o 53. ff. de leg. i. conciliat [illegible] duo contraria hoc modo. Aliquando impleri in [illegible] conditiones [illegible] aliquo [illegible] faciendo cedit solum ad commodum implere debentis, et tunc si unus solus est heres, conditio quasi impossibilis reijcitur, et de ea nulla praestatur cautio. ita procedit. L. mutian. in pr. cum qua concordat. L. mulier d. condit. [illegible] et [illegible] procedit L. 4. § [illegible] ff. d. cond. inst. Aliquando [illegible] conditio consistit in aliquo facto, vel in facto [illegible], in quo [illegible] sit considerandum commodum implere debitis, et tunc debet omnino impleri per cautionem, quae ab unico herede praestatur venientibus ab intestato per d. L. is cui.

De cautione Mutiana [illegible] [illegible] sua. [illegible] 147. n.o 20. [illegible] 1.

Omnes qui licet testamentum facere non possunt, donare tamen causa mortis possunt. l. tam is. ff. de donat. cau. mor.

Filius fam. licet testari non possit etiam patre permittente. § 1. inst. quib. non est permiss. fac. test. nec codicillari, quia non testari non potest, nec codicillari queunt. l. divus. § codicillis il. 2. ff. de iur. codicill. potest tamen mortis causa donare.* l. tam is. ff. de donat. cau. mor. et ratio diversitatis est, quia testam. debet esse libero, non alieno arbitrio pendere debet. l. illa institutio de hered. inst. Contra tamen l. 1. § 1. ff. de tab. exhib. et ra. dis. Solui, quod ibi loquitur de pupillo, qui neque authoritate tutoris testari, nec donare causa mortis, quia nemo est qui faciat. Aliam pulchram rationem refert ... mortis, quia donatio causa mortis est mixta ... hoc in l. 2. n.° 8. de leg. 1. dicit n. dona.° causa mortis est mixta ... ad ult. voluntatis, et contractus, sed filius fam. etiam patre permittente contrahere non potest testam. contractus aut. facere potest ... et hinc contrahere potest l. qui ... de testam. ... liberis ... prohibuerit contrahere, nec absolute permiserit, sed ... permisit ... ut scilicet posset donare causa mortis, sed quod donamus patris specialiter ... interveniri. Sane ... rationem affert hoc in d. l. 2. n.° 8. de leg. 1. Gilbertus ... de ... testam. tit. 1. caut. 1. n.° 3.

*permittente tamen patre. l. filius fam. d. l. ... de donat.

Si maritus donavit uxori aliquid causa mortis, si postea superveniat aliqua discordia revocatur donat.° causa mortis. l. cum hic status. § si divortium 4. de donat. inter vir. et uxo. Aliudque aut si mulier ... esset ab ... dicatur superveniente tali odio ut intelligatur revocata dona.° ... in cons. 162 n.° 4. l.° 4. ... revocata ... aut in rub. C. de revoc. ... revocata ob hanc rationem quia ... ut et maritus si hoc sciret, ... interficere ... mulierem.

Dona.° causa mortis confirmatur, si donans moriatur in ... propter ... revocandum ... inst. hoc ... in prin. si ... superveniat ... revocatur dona.° ... tamen limitat Alex. in l. ... mortis n.° 6. de op. no. nun. ut ... donans ... ... revocatur ... allegat l. 1. ff. ... ad lib. ... quod tamen credo ... donator nullo ... et ab intestato, ita ... nullus adire vellet ... ibi Alex. in prin. d. n.° 6. et tamen et hoc ... dubium esset, ... donat. ... confirmari.

Dona.° causa mortis ... contractus, ... ult. voluntas, ...

doctores, alii aliud asserunt. Paul. in l. 2. ff. leg. i. tenuit, quod sit contractus, sed habeat insignia ult.ae voluntatis. Quia tamen ad substantiam et modum in iure se extra eum ex doct. soc. in d. l. 2. n.o 8. et seq. Creticus quinque rationes. prima est quod quaelibet dispositio aliqua respicere potestatem et facultatem testandi et condendi ult.am voluntatem, quae ad se testari. ad se et donari causa mortis. l. i. § i. ff. eod. et rat. dissi. et l. cons. C. ff. filios fam. q. testari ad se et ad eorum tribus se tamen contrahens donari causa mortis. ut ubi nos. filiusfam. l. tradit infeudando soc. d. n.o 8. quod cum donat. causa mortis sint quaedam mixturae et ult.ae voluntatis et contractus, legislatores in vari. tamen peccarunt, ut scil. omnino succedendo, ut omnino concedendo, ut scil. ignorantia fuit forte, sicut in contractibus, elegerunt medium ut scil. possit donari causa mortis, cum consensu tamen ipsius patris. 2.a est concl. quod quoad formam, et modum ineundi aspirant contractibus, ad ult.am voluntati, quia requiritur contra utriusque et stipulatio. 3.a concl. erit quoad confirmationem appartenir contractui quia ad requirit additionem, sicut ult.a voluntas, sed statim mortuo donatario confirmatur. Clarus l. 4. sent. § donatio q. 5. n.o 2. 4.a concl. est quod aspirant ult.ae voluntati quoad effectum, et privilegia. sicut ff. in ult. voluntatis donum tradit vera via in legatarium, et locum ius accrescendi, et alienationem voluntariam excedit a legato, et licito mulier nubens infra annum luctus ad se capit ab extraneo. et locum cautio Muciana. Falcidia. actio ex testam.to le teneri huius sit. et tamen natura boni fidei. et eius venient fructus et usuri a die mortis. testamento nepoto contubernales, confirmatur legata tenuta conductis fidis. patruus accipiens legatum a consobrina suo testam. liberis reijcitur: et directo in codicillis haereditas dari ad se. sic ubi omnia locum habent in donat. causa mortis ius. in l. 2 n.o 20. et seq. ff. leg. i et in l. tenui n.o 8. C. q. tutt. fac. poss.

Verum usurarius qui prohibetur testari ad senatus solemnitatem quadraginta ff. ubi in § prohibet et donari causa mortis. tamen huius opinionis alii arbitrantur posse quia cum donat. causa mortis fiat per pactum aspirant contractibus et ubi ad prohibet ut Bal. in l. ex eventu C. ff. test. ex inde et cum eo leg. ut refert soc. in l. 2. n.o 9. ff. leg. i. q. et addit hanc rationem illa detestabilis non respiciat potius solam habilitatem testandi, quam habilitatem quia ad inhabilitatem usurarios ad testandi requirit solemnitatem causa ff. quando ff. respicit formam et solemnitatem. sed quia aspirat ff. solemnitatem, et modo ineundi donari causa mortis potius subjicit illis legatis ff. contractibus, quam dubiae voluntatis ol. in l. 2. ff. donat. leg. f.o; ad tamen inde tenendam alia opinio quia in dubijs succurrendum est eligendo est sua sic bona fide libera ubi dici hanc opinionem ff. in d. e. quadraginta, et cum Baldus, et alii.

Si potest donari, circumstantiae non habet hic in l. tenui n.o 9. C. q. test. fac. poss. Albert. de n.o 8. vide dom. non q. dicit puto tamen filiusfam. posse donari causa mortis ex eius consensu patris tamen si tantum quod ad ipsos respicit donari causa mortis. Clarus l. 4. sent. § donatio q. 6. ...

et Bald. & Plumb. qa inquit, illa decentalis in pria. logor d ult.a uoluntatis, et in fauorem animar. est inducta, q.o quadoc forealis est exaudienda.

3.a fuit opin. eor. q distinguebant. aut sit don.o causa mor. tis in testam.o et procedit 2.da opin. aut sit inter uiuos & mod. contractus, et procedit pr.a opin. nisi fieret maioris partis bonor. qa tunc praesumeretur facta in fraudem illius canonis arg. l. omnes. §. lucius & in frau. cred. Primam opin. refert Soc. in l. 2. n.o 9. ff. d leg. i. 2.da opin. tenet et Clarus l.o 4. sentent. §. don.o q. 7.

Filiusfam. lz no possit donare ca. mortis sine consensu pris etiam adventitijs l. tam is. §. i. d don. ca. mor. sit tamen donare sine eius consensu bona adventitia, q pleno iure est, ut refert Ias. in l. aduocati n.o 8. ad fi. C. q ait fac. poss. p ex. Autt. in pria. ut lic. nat. et adiz. Sed tamen Clarus l.o 4. senten. §. don.o q. 6. uers. aut uero d.t magis com. opin. esse in contrario, et ita l.i cum magis com. tenendi.

Utrum consensus pris, q requirit in donat.o causa mortis, requiratur in ali: grandam bona filij, an uero sufficit consensus iudicis; qd inspicitur pri in usu: fructu adventitior. Vid. Soc. sen. in l. i. §. huic. fruitur ad Treb. Clar. l.o 4. sent. §. don.o q. 6. n.o 5.

Nunquid filiusfam. possit donare ca. mortis ipsi pri, cuius consensus re: quirit, magis com. d.t Clar. loco citat. n.o 7. et, qd ad. subdit tamen qd pr si uoluerit sibi fieri talem donationem, poterit adhibere auctoritatem iudicis, et sufficiet.

Utrum don.o ca. mortis nudo pacto fieri possit p l. si qs argenteo §. pe. C. d donat. cum quadam modum ineundi conuentiones com: ceib. Sane com. est opin. qd possit, ut attestatur Soc. in l. 2. n.o ii. d leg. i. et ita tenet gl. in l. cu pr. §. naeuio d leg. 2. Alex. Ant. et caeteri, ut ibi p Soc. Sal. uero, qa asphanas conceit. q.o debet fieri tradatio d donat.e inter uiuos ad dona. tionem ca. mortis, ut hd in gl. l. si qs amico C. d transac. alia ra. tione probat com. opin. ut dicamus qd ex similitudine ra. tionis q exprimitur in d.a l. si qs arg. §. pe. fiat extensio ad donationem ca. mortis, q largo modo donatio est. l. ubi donari d. don. ca. mor. p regulam quam tradit gl. in auth. minoris. C. q dan tur tuss. Hanc rationem com. et ab oibus approbata d.t Clar. l.o 4. sent. §. don.o q. 14. n.o 2. et nullam arbitror ratione diuersitatis,

Quaest. decidendum sit in donat. ca. mor.

Contra tamen tenet hoc. d. n. ii. ex sententia Imol. in l. cum ex causa ff. de donat. illa ratione, quia uerba l. si quis aliquid non conueniunt donationi ca. mor. cum uelit, quod donator necessario stare donationi, et quod donat. inuiolata, quod repugnat naturae donationis cau. mor. Confirmat hoc quia d. l. si quis aliq. obligat donatorem ne donationem donatario, sed et haeredibus donatarii; quod et repugnat, cum premorientem donatario reuocetur donat. cau. mor. § 1. inst. de donat. et ideo cum donatarius stipulatur de haeredibus, signum est quod uelit facere donationem inter uiuos, non cau. mor.

Ad contra 1. respondetur quod appara[t]io non repit, facta fuit ad iustificationem et similitudine rationis non legis argumentum. Ad 2m respondetur quod non ex contra in d. l. si quis § pe. etc., quod ex quo fuit liberum non donari, non debuit donationem prohiberi, et ex cogitatis malitijs donatarius frauderi. principium quod huius rationis conueniat donationi cau. mor. tota tamen non conuenit, quia ex quo ea mera, et libera uoluntate donationem factam reuocari potest donatarius quaerendo, talis non est habenda in consideratione in donatione cau. mor. cum ergo non sit similitudo rationis contrario non fit contrarium.

Stat statutum, quod mulier non possit contrahere sine consensu duorum propinquorum, an possit donare ca. mortis. et dd. communiter in l. 2. de leg. 1. tenent quod non possit ea ratione, quia donat. ca. mor. quaedam solemnitatem, et forma subijcitur legalibus [illegible] contractibus, ut ipsi concludunt, in statuto [illegible] l. 4. tit. de donat. q. 5. n. 1. qui communiter allegat, et sic intelligitur in l. 2. de donat. [illegible] hoc in l. 2. de leg. 1. n. 12. qui addit hanc rationem, quia solemnitas consensus propinquorum est ut solemnitati l. tam is § 1. de don. ca. mor. in qua apparat contractum. ias. tamen in d. l. 2. n. 13. dicit quod leg. ita teneant contra [illegible] iudicando et consulendo, prout citat Abb. et Zacar. in con. ipse tamen tenebit contrarium, tam in iudicando, et in consulendo. Mouetur aut triplici fundamento. primo quod sicut minor habens curatorem non potest contrahere sine eius auctoritate l. si curatorem habens. C. de rest. in integr. min. tamen donare potest ca. mor. sine eius auctoritate quia potest testari. l. quintus § 1. de lib. leg. quod idem in muliere prohibita a statuto contrahere sine illa solemnitate, non tamen prohibetur donare ca. mor. 2o quia illud statutum non prohibet mulierem posse testari. l. uerba contraxisse [illegible] potest testari quod plus est, poterit et donare ca. mor. [illegible] 3o quia sicut adultus sine auctoritate curatoris non potest contrahere potest tamen donare ca. mor. ita et mulier potest debet. hoc idem [illegible] ex [illegible] ratione quia non ualet [illegible] quod minor hoc modo possit donare cau. mor. sine auctoritate curatoris per modum contractus hoc [illegible] testam.

Di donat. ca. mor. Vid. tract. d. codic. ult. uol. lº 1. tit. 12. et tit. 13. an in dubio quis dicatur donans ca. mor. uel inter uiuos.

Donat. cau. mor. pluribus modis reuocatur, ut latius per doct. [illegible] in l. ad omnis si cent. pet. las. in l. q. Romae. §. Hamiens n.º 30. d. uer. oblig. nam solum aut expressa voluntate reuocatur, sed et tacita voluntatis [illegible] Clar. lº 4. sent. §. don.º q. 25. n.º 2. Inter cetteros modos [illegible] pº [illegible] l. ad omnis si cent. pet. [illegible] aut [illegible] dicitur [illegible] [illegible] ut latius et [illegible] in d. l. ad ois n.º 9. reuocatur aut per [illegible] facta [illegible] per stipulatione, siue per traditionem [illegible] ibid. n.º 4. sed nec per [illegible] tiam reuocari pt, si in ipso actu donandi [illegible] [illegible] ut nd. alr reddat quam si donatarius prius decesserit. l. si aliud. [illegible] marcellus d. donat. ca. mor. [illegible] ibi intelligit, nisi [illegible] primi uoluntatis [illegible] l. [illegible] d. iur. codicill. 2.º limitatur, [illegible] per [illegible] nd reuocatur, si donator [illegible] [illegible] decessit sine [illegible] [illegible] fuit limitatio [illegible] in sua disput. [illegible] mil. [illegible] in l. 1. ff. d. his q. sine manum. ad lib. puer. latius [illegible] et Alex. in l. q. Romae. §. Hamiens d. uer. oblig. [illegible] aut [illegible] [illegible] ut per Soc. [illegible] in l. q. Romae. §. Hamiens n.º 20. [illegible] decedere donato. [illegible] reuocatio illa per [illegible] [illegible] sit, sed [illegible] firmatur donat. [illegible] hoc modo intelligendo d. [illegible] cessant obiecta. 2.º [illegible] decedens sine [illegible] [illegible] donat. [illegible] sit, q in [illegible] [illegible] et cuius [illegible], [illegible] reuocari [illegible] in l. ad ois n.º 3. in [illegible] pet. d. [illegible] [illegible] dubi: [illegible] [illegible] et in libertate, [illegible] tradi ad [illegible]. [illegible] nd [illegible] qui decedit sine [illegible], cum [illegible] [illegible] sit [illegible] in d. l. ad ois n.º 12. [illegible] [illegible] las. cx alio [illegible] [illegible], [illegible] in d. [illegible] an qui decedat sine [illegible], [illegible] in d. l. 1. d. his q. sine manum. ad lib. puer. nd faciat [illegible] hoc ad [illegible] [illegible] sine [illegible] et emptor, et uenditor decesserit. Soc. et in l. 2. n.º 16. d. [illegible] [illegible] aliud [illegible] per [illegible] com. d. n. [illegible] ibi in [illegible] per dictione sed et si, [illegible] signi ficat [illegible] in facto et identitate in iure. l. sed et si d. [illegible] q.º [illegible] [illegible] principii in quo dicebat [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] donator [illegible] reuocat donat. [illegible] ut [illegible] habeat [illegible], quam donatarius, q[uia] nd reuocando [illegible], quod habeat [illegible] donatarius, quam [illegible] l. [illegible] §. 2. d. donat. cau. mor. et [illegible] [illegible] [illegible] facta donat. reuocatur donat. §. 1. inst. d. donat. cessante [illegible] causa donationis, cessat don.º q.º dicendum et. qd cessante [illegible], i. causa quam reuocando noli:

Donatio quando reuocat. [illegible] codicil. ult. uol. lº 12. tit. 7.

bat [illegible] [illegible] illam donationem, [illegible] et revocatio. Hanc opinionem magis com. attestatur Clar. [illegible] § donatio q. 25 n. 3 et ab ea in practica non est recedendum [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] correct. ult. [illegible] l. 12 tit. 1 n. 4 et ibi [illegible] [illegible] aliis editionis. [illegible] [illegible] donat. ca. mor. revocatur.

Licet [illegible] d. [illegible] donationem causa mor. postquam est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] effectus quos legatum [illegible]; differt [illegible] in [illegible], quod donatio non potest repudiari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mater [illegible] leg. 2. [illegible] d. [illegible] minus [illegible] stipulando vel acceptand[illegible], [illegible] et legatum acceptatum repudiari non potest, ut not. [illegible] in l. si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] leg. 1. [illegible] aut in l. 2 [illegible] [illegible] leg. 1. d. aut sumus [illegible] [illegible], et donatorem, et [illegible] [illegible] legatum non potest neq. repudiari, neq. acceptari, et acceptatio non obligat [illegible] [illegible] dici, quod donatarius [illegible] donatori non obligatur incommutabiliter, [illegible] [illegible] [illegible] claudi: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pupillo [illegible] [illegible] aut sumus post mortem [illegible], et donatorem, [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] accep. [illegible], non est [illegible], et [illegible] donatarius, q. non obligatus ad aliquid possit non [illegible] in effectu [illegible] l. si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] legatarius. [illegible] tamen est, quod si non [illegible] [illegible] in praeiudicium [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] in praeiudicium [illegible] non licet mutare voluntatem, ut ibi [illegible] [illegible] in fi.

Donatio ca. mor. sui natura est revocabilis ad libitum donatoris, quod [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non revocari, [illegible] [illegible] in donatione [illegible] [illegible] l. ubi [illegible] donat. [illegible] donat. ca. mor. et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] non revocando, [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], non [illegible] [illegible] donatori [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] potest revocari donatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. si [illegible] [illegible] [illegible] testamenti n. 40 d. leg. 3.

Statutum [illegible] mariti [illegible] uxori, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in donat. causa mor. [illegible] [illegible] [illegible]

Donatio causa mor. facta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] revocatur [illegible] [illegible], Alba cons. 65.

Exheredatio est alicuius ab hereditate sibi iure naturali debita exclusio. Hom. instit. de exhered. lib. in pr. in fine.

Inspecta res est ei extraneo exheredatio. L. quaedam cum ff. de iur. oblig. l. si postumus in [illegible] ff. de lib. et posth.

Exheredatio duplex fit, ratione causae, et non causa [illegible] exheredatio, hoc est ut obtineat liberis, sed ut eis consulatur. L. multi ff. de lib. et posth. non causae [illegible] ut eis obtineat [illegible] quae proprie exheredatio appellatur ut instit. eod. tit. de exhered. lib.

Ad exheredationis validitatem haec requiruntur [illegible] in l. 3. ff. [illegible] ff. de lib. et posth. primo requiritur ut nominatim fiat, ut instit. eo. hoc licet fuerit tam in masculis, quam in feminis, quasi sublata est differentia, quae olim erat ut ibi, sed hoc idem instit. eo. 2° requiritur ut pure et sub condit. fiat l. 3. § 2. ff. de lib. et posth. [illegible] iudicio liberi a parentibus succedendo hic [illegible]. l. tab. condit. ff. de bon. poss. con. tab. 3° debet exheredari a toto gradu heredum, alioquin in plurib. institutis ab uno [illegible] exheredetur, non valet ista exheredatio. l. non putavit § si ab uno ff. de bon. poss. con. tab. 4° a tota hereditate, non a re certa debet exheredari l. cum quidam ff. de lib. et posth. 5° requiritur [illegible] quae exheredatur contumeliae auctoritate l. non licet C. de lib. praeter. 6° exigitur ut ita fiat, ne verbum [illegible] ut post adita conditione filius [illegible] exheredatio utiliora est. L. 3. § filius inter medios ff. de lib. et posth. [illegible] Caball. milliloq. [illegible] 1556. [illegible]

Exheredationis effectus est ut excludat filium ab [illegible] dominio, quamvis [illegible] quodam modo [illegible] eius [illegible] parentibus filij sunt [illegible] post [illegible] mortem ad accipiendis [illegible], sed [illegible] eis [illegible] L. in suis ff. de lib. et posth. et [illegible] [illegible] prius [illegible] excludat [illegible] duo [illegible] in solidum [illegible] ad [illegible]. L. [illegible] § si duobus [illegible] ff. comod. 2° effectus est ut exheredatio [illegible] L. inter ceteros de lib. et posth.

Si testator cum plures filios haberet, dixerit in suo testamento filios meos [illegible] exheredasse [illegible] in [illegible] l. 2. ff. de lib. et posth.

Exheredatio inter ceteros est [illegible] inter ceteros [illegible] instit. de exhered. lib.

Exheredatio.

Causa per quas licet parentibus liberos suos exheredare sunt 14. § causas, in § aliud quoque capitulum in Aut. ut cum de appell. cog. quarum aliquam si non fuerit expressa, inutilis est exheredatio q° § alius et aut. ex causa. C. de lib. preter.

Exheredationi quando revocata donatio a patre in filium collata, si exheredatio nato aio hat. ff. in l. si pater in f. ff. de donatio.

Iusta causa exheredandi est, si filius parentem furiosum curare neglexerit. ff. n. et si quis iratus fuerit ingratus filius scribi in suo testamento. Ad cui textus et est reoligatia ut et ab extraneo excludi, filius potuit a successione ab intestato, si n. recesserit curam filii furiosi, et extraneus ei in vestibus praestitus fuerit pro eorum curam, ideo eum suscipere et post conationem filii extraneus fuerit ab illo extraneo, ipsius a successione patris, eius conditionem applicat hac extraneo. casus est in § si qs. de praeditis Aut. ut cum de appell. cog.

Cas. filius exheredatus in testam. ... eo relicto heredem instituti, ... pro mortuo l. ... si pro de ... cum ... lib. ... non potest ... pro mortuo ... nati ... quod ... non potest testam. l. si qs posthumos § i. de iniust. rup. test. et cum sint instituti, filius pro mortuo ... quantum ad hoc ut nepotes ... in bonis avi. l. q° aliena § inter ... agr. ... ubi ... et exclamavit ... ut d. las. in l. ... § in ... C. un. lib. cuius ... cum exheredatio faciat quem ... non ... cum ... hereditatis ... l. in ... de lib. et posth. qs filius est exheredatus ... in p° gradu, et incipit esse in 2°. ... nepos si ... natus est, ... est ... l. si qs posthumos § i. de lib. et posth. ... filius exheredatus ... instituto ... esse ... non ... exheredatis ... locum ... nepotes ... ab intestato ... in d. l. ... § ... C. un. lib.

Exheredatio non tollit ... sed ... substinet, donec probata sit causa, ... filius. Gomes. tomo 1. cap. xi. num ...

Exheredatio facta filio ab ... iusta causa facta, ... ab ... cap. 20 f. n° 34. lib. 3.

Portio legitima filij exheredati accrescit alteri filio non exheredato Menoch. cons. 207. n.o 52. lib. 3.

Filius institutus a patre in quinque solidis, non potest dici exheredatus, ideo ad legitimam tantum supplementum agere potest Menoch. cons. 484. lib. 5. n.o 17.

Exheredatio facta a patre in suo testamento ob causam ingratitudinis in ista ualet quamuis [illegible] erat inter patrem et filium, [illegible] iuramento patris credendum Alex. cons. 130. lib. 1.

De origine collationis quo iure sit introducta, vide per Bar. in l. si emancipati C. de collat. et in l. fin. filius de collat. dot. q[ui] tamen iura considerat, ph[ilosophi]s tamen sit materia collationis, accepit incrementum et Castr. in d. l. si emancipati, maxime cum Bal. nomen iura ... quos vide, qu[i]a pulchra sunt.

In materia collationis data una reg[ul]a ne ca[n]na ex qua tota materia collationis evariatur et est co[mmun]is ita ut respicit ... reg[ul]a est, quod collatio nunquam est locus inter alias personas nisi inter solos descendentes ascendentibus succedentes ... ista ... et ... non debet requirere, ... copulative concurrant, et ... nec contraria, nec quasi nec adventitia regulariter ... intelligendo ... quod inter transversales non est locus collationi inter succedentes ... nec est inter ascendentes succedentes descendentibus ... com[munem] opin[ionem] quam totus mundus sequitur, ut dixit Ias. in d. l. si emancipati n.o 12. ... contra com[munem] quam est opin[io] cons[ulta] com[munis] ... Ang. ... in d. l. si emancipati n.o 8. ... iure impertabili. ... inter solos descendentes locus est collatio, et ... uenias ex ... in libris, ... ex capite ... ti ... et ... opin. Bal. ... ut ait Ias. d. l. si emancipati n.o 16. ... n.o 8. Contra tamen ... nullis ... quas refert Ias. loco citato, et alias addit ... opin. Bal. et inclinat est ipse Ias. n.o 17. ... q[uo]d ... multum disputabile.

2.o ... locus collationi ... quod ... in p.o gradu, ita ut ... legitima, quod negativum procedit, ... affirmativum ... non est locus coll.o ... contra quod tamen ... ibid. n.o 14. ... ita ... n.o 9.

3.o requiritur ... locum esse coll.o ut ... succedant ... ita ... nec sufficiat, nec est ... legatis ... instituti, et repudiaverint ... locum coll.o ... in l. ex causa C. fam. ercisc. ... d. l. si emancipati n.o 11. Ias. n.o 21.

Utrum si stante statuto quod femina non succedant ... instituat filium masculum et feminam, coll.o locum habeat ... ex 2.o requisito ... Alex. quod locus non sit, ... cum sit exclusa a statuto, ... non est ... Bar. in l. ... tit. ... Contrarium ... Ias. in d. l. si emancipati n.o 20. ... succedat loco ... Bar. in l. Titio ... Titio ... ibid. n.o x. ... Alex. et ... quod coll.o solum est locus inter illos qui ... succedere ab intestato et

it qs dat coemitab. sed d legitima nihil d. qua dt in dote. in cogita p ratione, nec dici posset qd hoc nō sufficiat. nā dr contrahi in bonis fris qs testis persona est instituta legitima data a lege, et tn̄ collo- loco nō est. Contra tn̄ qa opin. das. ergo ut. qs feminina sunt masculo, si ipsa femina nō tenetur conferri a. dr. accedit, et est max. restrictio ad istā l. q dat filia teneri dotē conferri, et nō procedit ubi viget hoc statutū, ut est fere in universa italia.

Vtrum emancipati conferant emancipatis? Bar. in l. si emancipati n.o 4. C. d collat. et in l. pr. filius n.o 3. d collat. dot. d.t qd hodie contra debeant qd conferunt pfectitia p. l. ut liberis. C. d collat. Contrariū tn̄ tenet dic. d. l. si emancipati n.o 16. qui nō bene ponderat d. l. ut liberis volens, qd illa verba ens tenore procedatur ut referatur ad d. l. si emancipati q negat, emancipatos conferre emancipatis.

Illi etiā qui sunt in ptate emancipati sunt, ut nepotes ex filia, isti hi conferunt pfectitia obventa d bonis avi, d cuius successione agit. l. ut liberis. C. d collat. differunt tn̄ ab emancipatis qa emancipati conferunt simpliciter donationes, isti nō conferunt nisi in casu, quo emergeret inaequalitas. l. illā in fi. C. eo. Bar. in d. l. si emancipati n.o 5. C. d collat. Aequalis aut conferunt patrui nepotibus, et nepotes patruis, ens distinguit casus. p.o est, qd patrui conferunt nepotibus, sicut conferrent patri eorum. 2.s est, qd nepotes conferunt patruis dotē et donationē pp nuptias datā patri ut conferri ipsis nepotibus d. l. illā vers. talem. In dote u.o et donatione pp nuptias data ipsi nepoti, ut nepoti, si eius conferret patruis si u.o sint plures nepotes, et oes emancipati, q conferre possent ad collationē tunc conferunt patruis, pinde ac si ipse esset eorum. si u.o ex pluribus nepotibus alter sit emancipatus alter in ptate, emancipatus conferre soli fratri, cui facit iniuriā, nō patruo ita Bar. in d. l. si emancipati n.o 6. C. d collat. declarando casus, ut post eū ibid. n.o 17. declaratione eius, q vid p Castr. in l. illā n.o 3. C. d collat.

Emancipati conferunt suis pfectitia tn̄. qs p l. h. C. d collat. ex confessione conferri tacent, et si nō fuit emancipatus filius fri agni- cerit. Sui et conferunt emancipatis pfectitia tn̄ id omnes no conferre pfectitia tn̄ sicut emancipati emancipatis: ipi aut colli- guntur communione; qa minus accipiendo, qd est causa eiusdem liberando, et latius iudicis officio. Bar. in l. si emancipati col. fi C. d collat. in l. pr. filius col. fi. d collat. dot.

Quia profectitia hodie tantummodo conferuntur l. fin. C. de collat. adventitia dum est. quod triplicis generis sit profectitia bona, nam sunt munus dotis, et donationis propter nuptias, non datum castrensis militiae, et ipsa sine dubio conferuntur l. filiae dotem l. ut liberis C. de collat. sunt et donationis simplicis donationis, de quibus non conferuntur hodie in auth. ex testam. C. eo tit. sunt et datum peculium profectitium quod tamen non confertur quia commune est, sed dividitur l. filius licet C. eo tit. Bar. in d. l. si emancipati n. 8. C. de collat. — et inf. vers. Vero simplex donat.

In hac materia collationis duae sunt regulae traditae in l. illud C. de collat. una affirmativa, alia negativa. Prima est, quod omnia, quae in militia in legitimam conferuntur; alia est, quod non computantur in legitimam, non conferuntur, quia in materia collationis non fit argui a simili, nec minori, nec maiori, sed ex tamen argumentatio locum sit, conferuntur ex aliquibus l. expressa, et speciali decisione, ut d. l. illud. secundum quod ponit ibi Castr. in prin. Hoc tamen secunda regula hodie non verum procedit tamen Castr. loco cit. n. 3. quia tantum hodie per l. fin. C. de collat. conferuntur tantummodo profectitia quae de substantia defuncti pervenerunt, et illa l. finit post d. l. illud, unde collationum hodie illa conferuntur, quae in legitimam imputantur, illa, quae de substantia defuncti pervenerunt ad illum, qui remit supplementum eo modo et forma, quod conferuntur eo est dictum, et et imputantur eo sit dictum. adventitia non ad imputantur et si dictum sit. l. scimus. §. repletio. n. C. de inoff. test. — Et hoc collatio dotis in tantum confertur quod relicta legitima, prout, ad tamen conferri l. a prin. C. de collat. Bar. et ibi in d. l. illud n. C. de collat.

Hinc quod filius, qui lucratus est ex pecunia patris mercaturam exercendo tenetur illud conferri lucratus, licet 4. or repugnet opin. quas recensit Jas. in l. illud n. 1. C. de collat. ad finem et remitto. sed communis tenet distinctionem Bar. in d. l. illud et ibi Castr. n. 6. et ibid. Decio in d. l. illud n. x. Bar. in l. i §. ex castrensi n. 5. ff. de collat. bon.

Hodie collatio locum sit etiam ex testamento quando ab intestato, nisi testator prohibuerit, nam quando prohibuit ex parte cessat collatio auth. ex test. ubi dd. in prin. C. de collat. et in eorum ratione non conferuntur ex illud Auth. de trien. et sem.

Pro ut aut collatio fiat, quando filii fuissent instituti inequaliter vide inf. vers. Hodie collatio fit.

Si pater remiserit usumfructum bonorum adventitiorum filio, et illum donando donationis valeat, tamen cum conferre filius non tenetur aliis fratribus l. cum oportet, et cum auth. C. de bon. que lib. et hoc est dictum Ang. et tamen non probat Jas. in auth. ex testamento n. 3. in d. quod cum valeat donationem conferri debet. sed tamen dicit ibid. n. 61. defendens Ang. de eius opinione primum in d. §. cum aut in illis nobis in omnibus paribus praemissis

ne alterationis cuiusdam occasione maxime inter fratres oriatur, et consequenter causa spatientis iure d.t. ex. qua ad patrem solet data usufructum apud filium remanere cum proprietate ex causa adventitia, ut notant ad dictam l. bonorum coll.o qua adventitia ad conferenda l. fi. C. de collat. Quod autem talis ususfructus remaneat filio a patre dicatur ex causa adventitia, probatur hoc modo, talis ususfructus acquisitus fuisset filio nisi pater extitisset pater remittendo remansisset filius, et ususfructus consolidatur cum proprietate redit ad suam naturam reducitur;

Verum in simplici donat. facta filio in potestate constituto maxima est alteratio inter dd. duae sunt opiniones relatae in gl. in auth. ex testamento C. de collat. sed tamen magis communis est quod non conferatur donatio simpliciter facta filio in potestate regulariter, non enim adventitialis est, quia licet donatio id valet non confirmatur nisi morte patris quo casu assumit naturam relicti, et cum relictum non conferatur, nec ita donatio conferri debet et ita dicit ab omnibus teneri, et ita tenet in dicta auth. ex test.o n.o 5. ubi Fortun. in l. illud n.o 6. tenet communem ea quod cum morte confirmetur, tradit tamen et quoad dominium et usumfructum et a dicto fructus procedunt non tamen consideratione una ratione qua quoad dominium non potest dici cum dominium ad quod sit idea bile ut d. Bar. in l. sub conditione de solut. nec obstat quod d. principiis qua quatenus not. videmus a. in bonis adventitiis, dominium penes filium, ususfructus penes patrem est. Verum hoc est com. concl.o quam tenet gl. in l. § fi. ff. fam. ercisc. Bar. in l. 1. § nec castrense n.o xi. C. de collat. Bal. in d.a Auth. ex test.o et ibi Castren. Jas. n.o x. Alex. n.o 5. Licet tamen com. opin. limitatur tribus in casibus 1.o quando fuit dictum a patre donatum ut conferatur 2.o pro evitandam inequalitatem l. illud in fi. C. de collat. 3.o si pater donasset ut liberis in peculium, ita gl. in d.a Auth. ex test.o et Bar. in d. § nec castrense col. pen. quo casu tamen magis fit donatio, quam coll.o l. filius. C. de collat. 4.o fallit tamen ut Jas. in d.a auth. ex test.o n.o x. quando pater donasset filio in potest. et eum emancipasset, qua cum sit in vita patris confirmata, conferenda dicit. 5.o fallit ut Jas. ibidem n.o xi. in donatione facta a Rege vel imperatore filio suo quando cum donatione dalleatur conferenda, sed conferri debet per tex. l. cum multa C. de bon. q. lib. quam tamen tex. ad ... ad ... tradit in d.a auth. ex test.o n.o 4. ... ratione. 6.o fallit in omnibus casibus in quibus valet donatio inter patrem et filium, ut si facta esset cum licentia Jas. d.a auth. ex test.o n.o 14. n.o 7. 7.o fallit et limitatur per Jas. quando filius emancipatus et filius in potest. ... simplicem donationem cum non emancipatus ... ad aequalitatem servandam, et filius in potest. tenetur debet ... quia tamen l. illud in fi. C. de collat. ... in donatione ...

Quid donat. facta filio emancipato conferri debeat post mortem patris. Sed maior est quaestio quam illa que fuit paulo sup. est discussa, imo difficilior et magis arduus est a multis tamen ias. in auth. ex test. n. n. C. de collat. dicit, et opin. com. n. est gl. in d. auth. ex test. quod conferri non debet. quam multi sequuti sunt ut refert ibi las. n. n. et in specie lud. rom. qui prae parte semper consuluit et consuluit in d. auth. ex test. n. 8. ad fi. sed licet hoc vera in disputando dici non possit, tamen de fi. tamen contra com. ut d. ias. in fi. d. auth. ex test. et contra com. et sequitur dec. n. 8. sane bald. bar. in l. i. § nec cas. de com. et sequit. col. pe. de collat. bon. fundamentum est in l. ut liberis in fi. C. de collat. et ibi castr. nec ob. tex. l. illud in fi. C. eo. tit. quia loquitur ratione dotis praecedentem filio in potestate, et hec latius per dd. in d. auth. ex test. quos videas.

Limitatur autem dicta com. concl. ut non procedat, quando filius emancipatus nollet patri succedere l. pe. et fi. de coll. dot. cum l. 2. et ratio C. de inoff. donat. 2. limitatur ut procedat in donat. causa mortis, quia cum sit ultima voluntas non conferetur. alias duas limitationes tradit ias. in d. auth. ex test. in fi. quas non refero, quia eas non approbat.

Non conferuntur bona, que post mortem patris obvenerint. Cephal. cons. 183. n. 24. lib. 2.

Inter eos, qui diverso iure succedunt non fit coll. Cephal. cons. 183. n. 26. lib. 2.

Illis non conferuntur, qui legitimam petere non possunt. Cephal. cons. 183. n. 29. l. 2.

Hodie coll. fit etiam a testato [illegible] quia ex test. ut sup. dixi. hodie coll. sed difficultas est, utrum etiam sit coll. quando filii inaequaliter erant instituti, pone filia que habuit magnam dotem fuit insti: tuta in una [illegible], et filius in residuo, an filia voluerit [illegible] ex test. an teneatur conferre dotem suam. dic. in auth. ex test. in fi. C. de coll. et est quod sic quia d. auth. ex test. hoc statuit ut ex test. locum habeat coll. loquitur indistincte et quia filia est remedium expeditum, quod si [illegible] abstineat ab hereditate patris quod fit l. pe. l. fi. de coll. dot. et melius in l. 2. § si tres. emancipati. 4. de coll. bon. nec ob. quod dicatur hoc statui [illegible] rationem inaequalitatis quam si utrumque confertur in § illud auth. de triente et semisse quia [illegible] quod non aequalitas solum fuit considerata in illo § sed principaliter [illegible] quia praesumit lex quod testator omnino voluerit collationem sed locum [illegible] testator fuit oblitus, fuit [illegible] cogitationem mortis et ideo lex supplet et ex praesumpta voluntate testatoris [illegible], fieri collationem, et [illegible] aequalitatem locum habere quam aequaliter

a contrahendarum conditionum quae ex collatione resultare solet, unde si quis inaequalitas resultet, curandum non est, quia possunt abstinere ab hereditate et non conferre [illegible] L. 2. § si eius de coll. bon. et [illegible]

[illegible] materia collationis aequalitas ista semper considerari solet, ut utrique descendentes debeant conferre, non autem quod in portionibus quas conferunt aequalitas sit ita quod tantum conferat unus sicut alter. L. illud § si. C. de coll. et ideo quis non apparet de voluntate testatoris si non conferre de eius voluntate. qua [illegible] in ultima institutione, eo quod prius [illegible] [illegible] habuisset tali casu cessabit collatio [illegible] L. ea parte § intestato fam. [illegible]. et ita dicit in de auth. ex test. in fi. de ec opinione [illegible] in L. si emancipati col. pe. C. de coll.

Libri empti a patre nomine filii studiis incumbentis, et ei traditi donati censentur [illegible] et conferuntur, falletur quis ex ista donatione magna inaequalitas [illegible] [illegible] [illegible] magna inaequalitas iudicis arbitrio relinquitur [illegible] [illegible] lib. 2 casu 131.

libri autem ubi empti a patre et traditi filio doctorato aut licentiato non conferuntur, [illegible] Rol. cons. ii. n. 16. lib. 2.

[illegible] quas fecit pater filio in studio non conferuntur [illegible] cons. 125. [illegible] cons. 384. n. 8. lib. 2

Lucrum dotis factum a marito an conferri debeat [illegible] in L. uxor n. 3. C. fam. [illegible].

Donatio facta a patre filio, et nomine patris [illegible] conferri, et imputatur in legitimam eius Rol. cons. ii. n. 31. lib. 2.

[illegible] quae [illegible] principes legata venire possit imputatur in legitimam, et conferuntur Couar. var. resol. lib. 3. cap. 19. n. 5 ad fi.

Vide nonnulla ad hanc materiam attinentia inf. in verb. Frater fol.

Collatio et prouisio summi Pontificis ad mutat statum beneficij, nec patronus, minusue Canonicus ius conferendi habet quando dicatur effectus iuspatronatus a uiceuersa. Menoch. cons. 402. n. 63. lib. 5.

Clausula Pontificis in collationibus adhiberi solita, absoluimus te à censuris ad effectum, locum non habet in eo qui fuit in excõmunicatione ultra annum. Rol. cons. 46. n. 37. lib. 1.

Collatio Episcopi facta sine presentatione patroni est nulla. c. decernimus 16. q. 7. c. cum dilectus de iu. patron. Rol. cons. 47. n. 22. lib. 1.

Collatio Canonicatus habet uim electionis, et confirmationis, ideo non requiritur alia installatio. Feli. in. c. accedens n. 1. de accusat. citat gl. in. c. ut circa in u. electiones de elect. in 6. Abb. in. c. causam, quae de elect. gl. in. c. Synodo 63. dist.

Conferens beneficium est donans, non institutus est confirmans, quod donans non est gl. in. c. 1. in u. non dominium in fi. de instit. in 6. quod conferens sit donans, uide probatur tex. c. cum non nostrum de instit. et in. c. quia diuersitatem uers. mandamus de concess. preben. et in uers. sic tamen.

Primiceriatus Patauini collatio facta à collegio Canonicorum, qui habet ius conferendi, tenet, et collatio facta à Vicario, seu suffraganeo Episcopi Patauini nulla redditur. Menoch. cons. 198. lib. 2.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

An mittere in possessionem ex 2.° decreto sit mixti imperij vel iuris-
dictionis? vid. inf. in ver. decretum rotab. i [illegible]

An mittere in possessionem ex constitutione l. ult. C. de ed. divi Adr. toll.
sit mixti imperij, vel iurisdictionis? Et hac q. Menoch. in com.
[illegible] tom. 4. q. 53. Constitue diversimus ex doctrina
[illegible] adipis. poss. tom. 4. q. 53. ubi Curtius nº 58. [illegible] nº 16. [illegible] i [illegible]
[illegible] in d. l. ult. nº 13. ubi [illegible] ubi [illegible] tenetur
[illegible] nullus extat contradictor, q impedire velit, [illegible] teneatur
[illegible] testamento mitti in possessionem, et recepta est magis com.
[illegible] illam missionem esse mixti imperij [illegible] [illegible] citati [illegible]
[illegible] illam missionem esse mixti imperij, [illegible] ad privatam utilitatem, et [illegible]
[illegible] [illegible] illius l. ult. [illegible] possessor,
mittitur in possessionem ex remedio illius l. ult. [illegible] [illegible]
ut ibi est traditur, sed talem possessionem est mixti imperij l. iu-
[illegible] d. iurisd. om. iud. quo [illegible] missio est mixti imperij. Aut vero
extat contradictor, q vetat impedire, [illegible] tenetur mitti
[illegible] et hoc casu tenet Bar. in d. l. ult. nº 13. et alij
[illegible] actionis expediunt, et ita ie [illegible]
[illegible] iurisdictionis, quod [illegible] Menoch. in [illegible] l. imperium
magis com. opin. [illegible] existimare [illegible] et hoc ca-
q. 18. d. iurisd. om. iud. [illegible] hoc casu magis [illegible] imperium
[illegible] mixti imperij [illegible] possit iudex [illegible] contradictor, [illegible]
[illegible] magis hanc missionem, [illegible]
contradictori imperij mixti esse, quam illam nullo [illegible] adversano.

[illegible] iure antiquo bonorum possessio solemniter [illegible] ex decreto Praetoris,
[illegible] illa solemnitas [illegible] l. [illegible] d. agr.
[illegible] l. ex duob. § [illegible] d. bon. poss. con. tab. l. fi. § [illegible] C.
d. iur. [illegible] in l. fi. nº 5. C. q admitti. [illegible] d. iuri.
nouo [illegible] decreto, vel alia solemnitas in petenda, et d[illegible]
[illegible] bonorum possessio, sicut [illegible] doct. d. [illegible]
[illegible] in d. l. fi. nº 5. et [illegible] [illegible]
[illegible] in rep. l. [illegible] ubi decreto nº 28. d. off. [illegible]
et [illegible] lº 4. [illegible] cap. i. [illegible] l. i. nº
27. d. iurisd. om. iud. et lº 2. parad. cap. 13. sed [illegible] com. [illegible]
[illegible] l. fi. C. q admitti. ita tamen ut si [illegible]
[illegible] decreto [illegible] et datio [illegible] bonorum possessio-
nis sit mixti imperij ita Bar. in l. [illegible] 4. d. iurisd. om. iud.
Alex. nº 13 [illegible] nº ii Cur. [illegible] nº 32 contra [illegible] ibi. Menoch.
tamen in rep. l. imperium [illegible] d. iurisd. om. iud. [illegible] et [illegible]
decreto [illegible] in [illegible] l. ult. C. q admitti [illegible]
[illegible] subtraxit cautiones illas [illegible] olim [illegible]

in amouendo, iccirco bonor. posses.^a et ad similitud.^m illius contextioni addit et correctioni decreti, qd nō ut adhibendum [illegible] et d.^a magis similitudo sit bona dicendum est qd sicuti uti qs nō potest et si uelit illa verbor. formula ita nec ipso decreto et simile d.^t ee qd à Justiniano constitutum est in L. ult. § sin aut dubius. C. de iur. delib. et et § et [illegible] quem: nā iure antiquo si [illegible] dubitabit adiri [illegible] debat tempus ad deliberandum [illegible] de iure delib. [illegible] in d.^o § sin aut, necessarium nō ee delibera.^m et nil ulterius d.^t [illegible] intell.^r qd nō sit necessaria et [illegible] voluntas [illegible] [illegible] dicendum est in casu nro. ubi nō modo d.^t [illegible] necessarius nō ee decretum, sed omnino illud excludit. Quinimo refert Billon lib. 4. institut. in cap.^o 3. et [illegible] Menoch. loco [illegible] ad coña [illegible] vid ibi § sed.

An datio bonor. possess.^m sit mixti imperij duo casus distinguuntur, [illegible] antiquum, et ius nouum. Sec.^m ius antiquum quo requirebantur solemnitas decreti com. ē opin. ee mixti imperij. Bar. in L. imperium n.º 20. ff de iurisd. om. iud. ubi eum delarat Vallasc. n.º 231. et [illegible] com. ibid. Ale. n.º 28. quas firmauit [illegible] Bar. ibid. et Covar. n.^o [illegible] Quantus [illegible] disput. [illegible] cap. 53. et Ludou. [illegible] in com. d. iuris. et impio n.º 22. et [illegible] d. L. imperium dum [illegible] mixtum imperium. L. 4. § ut bonor. ff. de off. [illegible] ex L. iubere de iurisd. om. iud. et L. ea § ad municip. nā in d.^o § ut bonor. [illegible] bonor. possess.^m et iuber. cauere, et in [illegible] mitten., sed iuber. cauere, et [illegible] mitten. [illegible] mixti imperij d.^a L. ea § q.^o et dari bonor. possess.^m erit mixti imperij, facit L. 4. § si forte de dam. infect. [illegible] L. 3. § si causa cognita de bon. poss.

[illegible] [illegible] casu [illegible] iurisdictionis [illegible] Longouall. in d. L. imperium n.º 123. et Govean. in L. iuber. cauer. de [illegible] [illegible] [illegible] obstant et qs [illegible] Menoch. in d. L. imperium q. in [illegible] ius nouum aut. quo nō requiritur decreti interpositio, [illegible] Menoch. [illegible] [illegible] iurisdictionis ee [illegible] Vallasc. in d.^a L. imperium n.º 231. et Billon. in l.^o 4 institut. luris cap. 3. in fi. [illegible] opin. [illegible] [illegible] in L. ult. C. q. admitti, ubi constitutum est bonor. poss.^m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et coña [illegible] n.^o nō est mixti imperij, [illegible] mixtum imperium et [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] si qs [illegible] [illegible] [illegible] casu [illegible] Bar. ee mixti imperij [illegible] [illegible] Bar. n.^o [illegible] n.º 44. de iurisd. om. iud. Al. [illegible] n.º 43. [illegible] n.º 21. Cur. iun. n.º 93. [illegible] [illegible] [illegible] Menoch. in [illegible] d. L. [illegible] n.º 19. in fi. Vid. ibi § [illegible].

Bonorum poss.o in multis differt ab hereditate, quamquam utilis hered.
videatur, et eo qui heres institutus, vel succedens ab intestato tamen
et quatenus bonorum possessor. L. 2. ff. de bon. poss. L. cum emancipatus
ff. de bon. poss. con. tab. Quemadmodum et in nomine. L. 3. §. 1. ff. de bon. poss.
L. hereditatis 2. ff. de bon. ve. 16. [illegible] L. ult. C. qui admitti, ff. omnia q.
ad [illegible] appellatione hereditatis veniat bonorum possessor. Iac. [illegible] in
[illegible] appellatur hereditas [illegible]. Quamvis et conditio [illegible]
[illegible] ab hered. [illegible] a bonorum possessione L. in condi-
tionibus §. si [illegible] ff. de cond. et dem. Et in mandatum, ut adeas
hereditatem, poterit peti bonorum poss. in L. si quis mihi bona §. ad
hereditatem si mandauit ff. de acqr. hered. [illegible] mandatum ut se mandari in
forma specifica L. diligenter [illegible] mand. [illegible]
et [illegible] bonorum poss.a [illegible] et hereditatem
[illegible] adita L. 1. ff. de bon. poss. [illegible] est in modo
acquirendi, nam filius [illegible] patris [illegible] et adire hereditatem
L. si quis mihi bona §. iussum ff. de acqr. hered. [illegible] bonorum
poss.m L. 1. C. qui admitti. 2.a pupillus sine tutoris auctori-
tate non potest adire hereditatem L. 1. ff. de auct. tut. [illegible] in prin.
[illegible] tamen petere bonorum poss. in L. bonorum C. qui admitti. 3.a [illegible]
[illegible] adire sine [illegible] pupilli L. [illegible] ubi [illegible]
[illegible] lib. [illegible] petere bonorum poss. L. si pupillo ff. de bon. poss.
[illegible] ad [illegible] L. bonorum C. qui admitti [illegible] in L.
[illegible] §. [illegible] col. 2. C. de iur. delib. 4.a hereditas adiri non potest
si infanti col. 2. C. [illegible] ff. de acqr. hered. [illegible] bonorum poss.
[illegible] L. [illegible] ff. de bon. poss. L. [illegible]
[illegible] L. si quis alicui ff. de acqr. hered. L. [illegible]
§. [illegible] pupillo ad [illegible] L. [illegible]
[illegible] C. mandati [illegible] et [illegible] L. [illegible] ff. de bon.
[illegible] tab. immo et [illegible] L. [illegible] ff. de bon.
poss. 5.ta si aliquis sit absens, et [illegible] non potest adire hereditatem
tamen et [illegible] ubi [illegible] bonorum poss.m Bal. in L. 1.
[illegible] C. qui admitti [illegible] lib. 2. [illegible] n.o 30. et si
aliquis fuerit heres institutus, qui nimis [illegible] deliberauit
[illegible] si laborat in extremis, [illegible] eius nomine adiri hereditas
[illegible] L. ult. quan. dies leg. ced. [illegible] in L. [illegible] §. [illegible] ff. de
leg. 2. [illegible] n.o 35. lib. 2. [illegible] mediante
alia persona [illegible] bonorum poss.m [illegible] in L. [illegible] col. 3.
[illegible] quod [illegible] acqr. hered. et [illegible]
[illegible] et absenti, et ignoranti [illegible] bonorum poss.m L. [illegible]
ff. de bon. poss. 6.a ad adeundam hereditatem [illegible] continuus
[illegible] et [illegible] L. licet ubi [illegible] C. de iur. delib.
tempus [illegible] ad petendum bonorum poss. [illegible] L. 2. L. emancipata

Bonorum possessio.

C. q. admitti. l. 2 ff. [illegible] bon. poss. [illegible] iust. de bon. poss. Bal. in rub. [illegible] C. q. admitti. [illegible] utilitas est, quia nota: tas [illegible] duo [illegible] remedia ad consequendam successio: nem, aditionem hereditatis, et petitionem bonorum possessionis. Bal. in rub. C. q. admitti. n. 16. Bart. in l. nec is. § [illegible] ff. de acqu. hered. Castr. in l. ult. col. [illegible] C. [illegible] Ant. [illegible] fol. in [illegible] col. ult. et [illegible] l. quoties duplici n. [illegible] de reg. iur. [illegible] et [illegible] repudiat, alterum retinent. l. si domus de [illegible] l. quoties duplici de reg. iur. nisi simpliciter repudiaverit hereditati, quia et bonorum poss. remisisse dicitur, ubi quas in ipsa repudiatione est causa [illegible], [illegible] et bonorum poss. remisisse, [illegible] latius [illegible] in [illegible] Repudiatio [illegible] fol. 217.

[illegible] utilitas est, [illegible] quia si [illegible] institutus sub conditione [illegible] non [illegible] hereditatem. l. si is [illegible] de acqu. hered. l. [illegible] sub conditione si [illegible] omiss. cau. [illegible] bonorum possessionem l. si [illegible] de hered. inst. l. 2. § si sub conditione l. [illegible] de bon. poss. [illegible] in [illegible] ult. n. 50. [illegible]

Multum dubitatum [illegible] de [illegible] quaest. [illegible] non fecerit hered., [illegible] bonorum poss. et fecit bonorum possessores, non fecerit hered., [illegible] [illegible] non potuisse [illegible] [illegible] de bon. poss. et multi multas excogitavit ita ut [illegible] nunc non [illegible] non potuisse, quia [illegible] apud se non [illegible] latius in lib. miscell. fol. [illegible] n. 2. et 3.

[illegible] bonorum poss. [illegible] feminis exclusis a statuto [illegible] masculus [illegible] non succedunt, sicut [illegible] admittendo [illegible] et emancipa: tos [illegible] exclusi. Et [illegible] non possint mutari [illegible] [illegible] iusta de causa [illegible] lib. miscell. fol. [illegible] n. 3. dicendum est. quod [illegible] [illegible] causa, [illegible] dicendum est, quod non [illegible] nulla iusta causa [illegible] bonorum possessionem istis feminis exclusis. ita decidebat [illegible] C. q. admitti q. 4. [illegible]

Bonorum possessio quod sit [illegible] in l. 3. § bonorum ff. de bonorum poss. [illegible] Bonorum possessio est ius persequendi [illegible] [illegible] sub illo verbo ius, an sit [illegible] quod cuius [illegible] est utilitas [illegible] quaest. q. 19.

Bonorum poss.o edictalis venit in generali, quasi scilicet pretor suo edicto
promittebat bonorum poss.nem et non decreto fuit ab aliquo, quasi tollere
dividit in edictali in specie, et decretali. Edictalis ea est
est, quae tribuit his, qui veniunt pretoris edicto de plano sed solum
causae cognitione si adest contradictor, et ordinaria appellatur
causae cognitio ex l. filius est in quos contra de bon. tritam. l. i. § i. vers. sed
tamen in l. filius. et ... ... contab. ... ... i. § ... qui ordo in bon.
et ... tit. tab. ... ... bon. poss. in prin. Sed ubi nullus
poss. ... Cuiac. ... de bon. poss. in prin. Sed ubi nullus
adest contradictor, causae cognitio non requiritur, l. ubicunque §.
intestato ... in poss. mitt. quasi ... fuit bien alicui ... :
... non ita superiore concedit. l. i. C. quorum bonorum. Decretalis
... non solum requirit causae cognitionem, sed etiam ... :
... positionem decreti. ... latius apud Merol.
... adipisc. poss. ... i. q. i. ubi eleganter declarat

Varie fuerunt opin. dd. quot species bonorum poss.nis reperiuntur, an et
una sola est, licet sit alia edictalis, et decretalis, alii
... differunt ... opin. ... gl. et Acon. et
aliorum ... unam tantum speciem bonorum poss.nis ... ,
dixerunt, et plures species differentes, alii unam speciem esse,
et ... edictali esse ... , decretale ... speciem. Merol. aute in
rub. C. q. admitti q. 7. ... distinguebat duos constituit casus
primus casus est quando consideramus bonorum poss.nem in genere ... et ...
una tantum est, ... procedit opin. Accur. et Azo in l. 3. §.
a municipibus de bonorum poss. et ... una tantum definitur in d. l. 3.
§. bonorum ... in genere, sicuti fit de act. et ... in ... defi-
nitur §. i. inst. de action. ... Bar. in l. i. no. ... de actio. et oblig.
et ita et de ... in ... l. i. de acqu. poss. et ...
... bonorum poss.nem ubi ... a ... ,
... consequutus est. l. ... no. 151. de ... ,
... l. i. C. q. admitti ... l. i. qui ordo in bonorum poss. serv.
2.us casus est, quando consideramus bonorum poss.nem in specie, et ad
duas species sunt una ... et ... , ut illa, quae distinguitur
ab altera ... ... Bar. in l. i. no. 7. vers. di-
cendum quod de acqu. poss. alia in ... et non ... ut illa, quae
distinguitur ... alicuius qualitatis vel accidentis: ... loquuntur
de ... et ... unam tantum speciem esse bonorum poss.nis
non ... distant ... edictalis et decretalis, ... differre,
quod ... bonorum ... edictali, nihil plus consequor, quam
ex decretali, ... materia distant, ... una sit
maior altera ... plus et minus, non tamen distant specie quando
materia est eadem l. si ... de fur. ... sic arguit Bar. in l. i.
no. ... de act. et oblig. ... in rub. ... de iudic. no. 55. ...

lib. i. cap. 2. d. 2. ... Si uero loquimur de ipsa improprie sumpta, edictalis, et decretalis differunt ipse, quia non, modo acquirendi et aliquo effectu differunt. et non diuerso patet. et modo acquirendi ... quia edictalis ... adhibita sola cause cognitione ... decretalis uero cum cause cognitione ... et ... ut ... bonorum possessio edictalis, et ut in simili ... modo ... alio ciuilis ... in L. i. n. 8. ... differunt, quia edictalis ... repudiari, decretalis non ... L. i. in prin. ... decretalis et ... edic. et sic ... ipsius improprie. ...

Magna est dubitatio inter doctores an sit dare bonorum possessionem quae sit iuris ciuilis, multi enim ... opiniones ... una eorum quae asserit, dari bonorum possessionem ... iuris ... nullam iuris ciuilis ... in rub. C. quis admitti et in L. 3. ... bonorum ... bon. poss. Bal. in d. rub. q. 8. et alii communiter ... in d. rub. n. 61. in 3. lect. Alia fuit opinionem ... qui dixerunt ... bonorum possessionem ... iuris ciuili. in ... opin. fuit ... in d. rub. n. 63. Bolog. n. 62. et ... communiter ... in d. rub. q. 8. C. quis admitti sic declarabat ... quod ... uarias introduxit bonorum possessiones ... liberi ... legitimi, et aliis ... enumeratis in ... capitula ... animaduertens quod ... non prodit ... bon. poss. ... in ... capitula animaduertens quod ... in ... casibus, dixit, et ... auxilium ... nec solum dabo bonorum possessiones ... sed et dabo illis quibus fuerit mihi mandatum a S.C. ... et a Principe et sic remedium ... extraordinarium ... exemplum sunt ... unde ... quod ... agnouit sibi ... additi in eo quod ... legi ... a Principe ... bonorum possessio ... cui ... non legi ... non ciuili. ... bonorum possessio ... loco introducta ... edictum ... bonorum possessionis ... loco ... edictum ... generale, dabo et bonorum possessionem illis ... poss. ... introduxerunt, et ibi ... L. un. ff. ut ex ll. et SC. ibi ita dabo. ... dicto est bonorum possessio a lege a SC. ... alicui ... iuris ciuilis ... et sic quo ad ... ex ll. ... in rub. ... ad ... causam ... L. ... L. ... ... bonorum possessione ... a lege introducta ... ... L. 9. ff. ... legitimi, in qua L. duo sunt capita ... hereditatis, non bonorum possessionem ... bonorum possessio ... petitur ... ex edicto ... quia ... alicui et bonorum possessionem ... Principis

Venetiarum statuerit, ut Collegium Patavinum succedat doctoribus nominatis, non tamen hereditatem, sed bonorum possessionem, et quia Collegium duplici iure fit eorum bona adeptum ex remedio L. sibi [illegible], dicitur remedio praetorio, sed cum bonorum possessio specialis adscribitur ipsi legi, 3º per tex. l. i. in [illegible] Cognati, et quia eorum casum tradidit nostri bonorum possessio de iure Civili. Secunda est deliberatio bonorum possessionis quoad executionem attribui praetori [illegible] quem admittat executione per tex. l. i. ut ex ll. ibi ita dabo et ne concedatur ex. [illegible] C. q. admitti nº 63 [illegible] 2 lect. et quia illi [illegible] sit officium [illegible] huius praetoris, et eius remedia [illegible] L. ins. de in [illegible] adiicit per tex. et quia concedens est ipsi praetori, licet non intendit nec de [illegible] sicut olim erat necessarium L. fi. C. q. admitti.

Bonorum possessio ex ll. i. civilis ad hoc ut competat 4or requiruntur, quorum primum requiritur quod officium [illegible] ad competentiam ex loco [illegible] possit. [illegible] requiritur quod [illegible] ratione ll. novis, ut SC. 2º quod tales ll. novae sint civiles, et ad praetorium, ut erant ll. [illegible] pro nobis [illegible] supponitur ut haeredis, et dux, et [illegible] in l. i. in fi. de bon. poss. in l. [illegible] in prin. de ver. oblig. 3º requiritur quod [illegible] ll. novas [illegible] bonorum possessio [illegible], et specialis, non [illegible] in individuo nominatim, aliter nominantur in specie, illa nominata competit, et non ista. 4º requiritur quod non sit vocatus [illegible] tab. ad hereditatem, [illegible] ab alia L. civili [illegible] [illegible] in l. [illegible] nº 7. C. unde legit. Ubi [illegible] 4or [illegible] bonorum possessio de iure civili [illegible] vana [illegible] a dd. [illegible] a [illegible] et [illegible] in L. certum nº 7. C. unde legit. Sed bonum [illegible] in l. 2 ff. de test. et milit. success. aliud [illegible] in l. nec non C. de captivis de quo [illegible] scribit Menoch. de arb. l. 2. casu 150. nº 20. [illegible] in rub. C. q. admitti nº 138. 3ª [illegible] fortius [illegible] adducit [illegible] in d. L. certum nº 7. [illegible] statuit [illegible] ut nomi[illegible] uno ex ambiis, alij succedant [illegible] bonorum successionem non ex testamento, non ab intestato. Aliud affert Billon. l. 2 suppl. cap. 15. [illegible] Veneta constituit, quod moriente uno ex dd. collegij Patavini loco ipsius heredi, succedat ipsum collegium per bonorum possessionem [illegible] ubi concurrunt illa 4or requisita ex ll. novis, civilibus [illegible] a quo ab alia L. civili non est vocatus.

Dubium dicit est cuius naturam assumat sibi hec bonorum possessio datum iure civili et a praetore executa. [illegible] et in praxi [illegible] quia si assumat naturam iuris praetorij, erit tantummodo annalis, ut 100 dierum L. 2. q. si ordo in bonorum possessione [illegible]. Si autem iuris civilis [illegible] cursu 30 annorum. L. licet. C. de iur. delib. [illegible] inst. de [illegible] [illegible] Bal. in rub. C. q. admitti nº 23 [illegible] iuris praetorij, ita Bald. nº 23. et in l. certum nº 11 C.

C. ut legit. Bart. in rub. C. q. admitti n.º 12. Alex. ibi n.º 13. in 3. lect.
[illegible] com. et Zuccard. ibid. n.º 62. [illegible] Romanus in tract. [illegible] sta-
tut. masculin. art. 13. n.º 16. Multa adducunt rationes sed [illegible] contra
has rationes [illegible] libuit, cum eis non [illegible] respondeo, et quas Marsil.
in d.ª rub. C. q. admitti q. 9. motus fuit ad tenendam hanc opin.
com. p.º uerba [illegible] intelligi [illegible] qualitat. person., ad quod re-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et habit. [illegible] L. [illegible]
[illegible] alim. et [illegible] [illegible] in L. i. n.º 3. in h. C. [illegible] [illegible] [illegible] in
L. i. col. i. C. [illegible] [illegible]. Sed in casu nostro [illegible] [illegible] [illegible] ad person.,
qa lex ciuilis mandat [illegible] ut det bonorum possess. [illegible] [illegible]
qualitat. [illegible] person. 2.º adducunt L. lex Cornelia §. i. [illegible]
iuncta L. pater §. i. [illegible] capt. et postlim. ubi [illegible] facta à
[illegible] [illegible] L. Cornelia ad aliud casus non mutat naturam iuris ciui-
lis: sic in casu nostro lex ciuilis [illegible] [illegible] remedium, manet
[illegible] remedium [illegible] et eius natura non [illegible]. 3.º add. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qualitat. person. faciendis [illegible] in L. si miles [illegible]
[illegible] milit. testam. ita [illegible] illo [illegible] in L. militis n.º 3. C. [illegible]
testam. mil. [illegible] in L. [illegible] [illegible] §. [illegible] [illegible] rogatus [illegible] [illegible] n.º 1.
[illegible] [illegible]. Sed natura [illegible] ciuilis est, ut faciat aliquem [illegible],
non bonorum possessorem, [illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible]
[illegible]. cum [illegible] [illegible] bonorum possessorem, [illegible] mandando [illegible], ut det
intelligi [illegible] [illegible] natura [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] opin. tenuit Alex. in d.ª rub. C. q. admitti 3. lect.
n.º 66. nonnullis rationib. [illegible] non multum [illegible] tribuunt, et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. 1.º adducit lex ciuilis mandat [illegible], ut det bonorum
possess. et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] datur mandato ipsius legis. L.
[illegible] ut [illegible] atq. uirtus et effectus tribuitur mandanti, [illegible] [illegible]
[illegible], non [illegible]. L. [illegible] eorum §. i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] c. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] uirtus et effectus tribuitur
[illegible], et mandanti. qui mandans simpliciter mandat, ut
aliquid fiat, et non apponit aliquam naturam, sed qui apponit
aliquam naturam, aut qualitat. mandatum intell. [illegible] ipsam qua-
litatem. Cum ergo lex mandat [illegible], ut det bonorum possess. [illegible]
natura est [illegible] intell. mandasse [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] bonorum possess. [illegible] [illegible] duab. qualitatib. [illegible] quoad
origin., [illegible] [illegible] quoad [illegible] [illegible] naturam [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] [illegible] [illegible] com. [illegible] [illegible] [illegible]
qui illa qualitas potentior non ue nit, ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]. L. [illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. et sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] duplici qualitat. [illegible] [illegible] c. [illegible] in dubiis
[illegible] [illegible] [illegible] et alia, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

Videndum an petenda sit bonorum possessio necessaria sit probatio legitima-
tionis. Varie sunt opiniones. Una eorum qui dixerunt esse requisitam legitima-
tionem, Bar. in rub. C. qui admitti [illegible] Alia fuit eorum qui dixerunt
esse necessariam, quae est magis recepta, ut testatur [illegible] in d. rub.
[illegible] n. 30. Bolog. n. 44. Marsil. ibidem qui distingue-
bat casus tres. nam legitimatio personae duplici consideratione po-
test concerni meritis causae et respectu formae iudicii quod potest et
[illegible] ff. in l. ut si causa cognita n. 7. de bon. poss. Signor.
Bar. in l. 1. n. 18. C. qui admitti. [illegible] legitimationis quoad
[illegible] in [illegible] l. 1. C. qui admitti. illud enim relatiuum qui denotat,
merita [illegible] tit. C. qui admitti. [illegible] legitimationis [illegible] respectu
aliquos esse, qui admitti ad possessionem [illegible] legitimationem respectu
formae iudicii [illegible] tit. C. qui legit. pers. stab. standi in iud.
[illegible] compareat. et stare in iudicio ut [illegible] pupillus
et filiusfamilias. [illegible] casus distinctionis est quando agitur
bonorum possessionis quoad merita causae [illegible] iudicius qui
[illegible] bonorum possessionem et hoc casu [illegible] est satia [illegible]
[illegible] requiri legitimationem personae ita [illegible] l. in l. 3.
[illegible] bonorum Bar. ibi in [illegible] causa cognita n. 4. de bon. poss.
[illegible] l. 4. [illegible] 23. [illegible] agnatus uolo
[illegible] bonorum possessionem [illegible] legitimam [illegible] non esse legi-
[illegible] proximiorem agnatum, ut mihi [illegible] 66. l. [illegible]
de bon. poss. ubi [illegible] contra [illegible] qui
[illegible] et tamen quoad ordinem iudicii [illegible] esse in iudicio l. lis nulla
de iud. ff. et in rub. C. qui admitti [illegible] alii admittendi
[illegible] et alii qui ad admittendi [illegible] cuius con-
ditionis sit is, qui petit an agnatus proximior [illegible] requiritur
legitimatio personae quoad merita. 3. [illegible] l. bonorum C. qui
admitti [illegible] l. ult. C. qui legit. pers. stab. stare in iud.
ubi minor [illegible] legitimationem [illegible] possessionem adipisci [illegible] et
tamen in l. bonorum sola [illegible] auctoritas admittitur. 4. ff.
l. ut [illegible] de bon. poss. [illegible] admittit [illegible]
[illegible] quoad merita legitimum esse.
2. est casus quando [illegible] respectu formae iudicii et nullus est
contradictor et hoc casu [illegible] requiritur legitimatio personae [illegible]
[illegible] opinio [illegible] manifesta est qui [illegible]
[illegible] inhabili, ut [illegible] pupillo [illegible] et alii
ad [illegible] legitimatio [illegible] citatio nec libellus
nullus [illegible] iudicii Bar. in d. l. 3. §. si causa cognita
[illegible] Bal. in l. 1. C. qui admitti [illegible]
n. 8. [illegible] C. quo. et quan. iud. ff. [illegible] l. bonorum eo. tit.
l. [illegible] de bon. poss. [illegible] in l. 7. §. [illegible] eo. tit.
3. casus est quando [illegible] contradictor et hoc casu requiritur legit.

possessionis quoad formam Iudicij, et sic tacite procedit et com. opin. [illegible] dat, quae requirit causae cognitio d. l. 3. § causa cognita, ac in causae cognit. multa [illegible], citatio partis, [illegible] oppositionis, [illegible], et alia multa, de quibus apud Menoch. de arb. [illegible] et in [illegible] Iudicijs [illegible] requiri [illegible] [illegible] l. ult. C. q. [illegible] Bal. [illegible] Menoch. in trac. de adipisc. possess. rem. 4. n. 441. et de recuper. rem. 15. n. 73. [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] animadvertendum [illegible], [illegible] Iudicium reddatur [illegible] [illegible] ad [illegible] de iud. l. ult. [illegible] in loco pub. [illegible] [illegible] in hoc iud.o an sit [illegible], necne is q. [illegible], [illegible] [illegible] inveniat, [illegible] [illegible] iudi[illegible] [illegible] elutionis. Ita in [illegible] [illegible] in primis [illegible] legitimam suam [illegible] [illegible], se esse [illegible] [illegible] in iud.o iuxta [illegible] C. q. legit. [illegible] et [illegible] se esse [illegible] q. [illegible] [illegible] in [illegible] § 1. ubi gl. de [illegible] in cons. 13. n. 4. Menoch. de praesump. [illegible] praesump. 28. in fi. [illegible] l. 2. var. resol. cap. 6. n. 6. in fi. [illegible] et 3.o loco [illegible], [illegible] [illegible] legitimi [illegible] [illegible] illegitimi ad [illegible] agnati [illegible] in l. [illegible] de cap. diminut. [illegible] cons. [illegible] n. 4. [illegible] [illegible], se esse ex eodem [illegible] [illegible], et [illegible] cons. 321. n. 6. 5.o [illegible] [illegible] quo in gradu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tit. ult. [illegible] de act. [illegible] in d. cons. 321. n. 5. [illegible] [illegible] var. resol. l.o 2. cap. 6. n. 6. in fi.

[illegible] dubitatur inter DD. [illegible] [illegible] [illegible] hereditat. petit. intelligatur agnovisse bonorum possessionem, [illegible] [illegible] est, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cagn. in rub. C. q. admitti n. 96. 99. [illegible] [illegible] [illegible] in § ult. inst. de bon. poss. Alex. in d. rub. C. q. admitti n. 2. [illegible] [illegible] [illegible] ult. vol. [illegible] xii. tit. [illegible] [illegible] Cagn. loco citato [illegible] [illegible] in primis [illegible] opin. a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] l. ad legatum de [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible] ut d. l. ad legatum [illegible] in l. [illegible] n. 5. de [illegible]. [illegible] in [illegible] [illegible] a sola [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] l. ult. C. q. admitti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. [illegible] de bon. poss. [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] bonorum possessionem ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonorum poss. ita [illegible] Bal. in l. [illegible] n. 8. C. [illegible] [illegible] in l. 1. n. 6. in fi. C. de bon. poss. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] intelligatur [illegible] [illegible] [illegible] in rub. C. q. admitti n. 18. Cagn. n. 99. [illegible] n. 12. [illegible] n. 19. [illegible] l. 1. C. [illegible] legit. in fi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonorum poss. l. ult. C. q. admitti. [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible]

[illegible] l. q. q̄ in alligatia id intat in hoc casu tex. in d. rub. n.° 76. [illegible] q̄d in quo iudex cognitat actorem agnouisse bonorum possessionem ipsi iudex permittendo, quod agat ad illi dari bonorum possessionem ut in [illegible] tex. in l. si qs mihi bona [illegible] quod si mandauerit ness. aut quod si petitus [illegible] aegr. [illegible]. Sed hanc nomen [illegible] d. Marochi in repet. rub. C. q. admitti q. ult. qa praedicari [illegible] quam contra eodem actionem et iudicem q. debet dare bonorum possessionem [illegible] possessor [illegible] petit. sed qa fieri [illegible] ut [illegible] contra alios agat una [illegible], ut si laicus sit agnitus bonorum possessionem debet adire [illegible] [illegible], si uult agere contra occupatorem q. [illegible] clerici, debet adire [illegible] episcopum. [illegible] loco [illegible] Mant. d. [illegible] ul. uol. lib. 12. tit. 13. n.° 12. [illegible] obstat, qd sufficit, quod [illegible] implicite [illegible] [illegible] et intelligentia iudicis q. [illegible] bonorum possessionem sufficit arg. l. si qs mihi bona [illegible] quod si mandauerit [illegible] aegr. [illegible]. sed dic, [illegible] [illegible] qa [illegible] [illegible] [illegible] sufficit [illegible] et factum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mart. l. loco [illegible] [illegible] [illegible] opin. [illegible] aut loquimur [illegible] bonorum possessionis quantum sit opin. [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ipsius [illegible] actus supponit illam agnitionem. l. [illegible] [illegible] qa [illegible] actus [illegible] et sic [illegible] cois opin. Aut uero d. bon. poss. [illegible] [illegible] loquimur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad solum [illegible] uoluntatem [illegible], sed [illegible] a facto [illegible] q. debet illam [illegible], et sic [illegible] [illegible] opin. [illegible] aut [illegible], qa [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] contra occupatorem bonorum ad [illegible] quod [illegible] adiuit [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible] intra [illegible] [illegible] tempus debitum qa [illegible] facti, [illegible] ad [illegible] l. in bello § facti de capt. et postl. reuer.

Verum si [illegible] agnouit bonorum possessionem et modo intentat possessorium [illegible] petit. [illegible] occupatorem bonorum [illegible] [illegible] intra legitimum tempus agnouisse [illegible] et talia [illegible] quod actor debet [illegible] contra [illegible] [illegible] rub. C. q. admitti 3. [illegible] n.° 36. [illegible] [illegible] supplet. cap. ult. [illegible] Reg. [illegible] in d. rub. n.° 58. [illegible] Mant. d. [illegible] ul. uol. lib. 12. [illegible] 13. n.° 13. ubi [illegible] [illegible] [illegible] primo si actor sit in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] 3.° [illegible] [illegible] [illegible] fuisse [illegible] bonorum possessionem qa tempus utile [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] opin. [illegible] quod q. se fundat in [illegible] illud [illegible] debet [illegible] in l. [illegible] q. ult. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] q. obijcit, illam ad agnouisse in [illegible], facit fundamentum in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] simpliciter [illegible] agnouisse, et [illegible] [illegible] opponit quod [illegible] agnouit in [illegible] [illegible] debet, [illegible] nullus aduocatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actionem [illegible] [illegible] [illegible] bonorum quam agnoui intra legitimum tempus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

prius admittatur bonorum possessionem petere, et exceptionem, quod reus obiiciat,
illud in tempore non agnovisse, contra 3.ᵒ quia dedit tempus ad iustificationem
actus non tamen illud probari, sed dederit illud ad destructionem actus,
probari tamen et in termino. Tempus vero ad casum 2.ᵒ reus non actor probabit.
2.ᵒ per contra addo, consideratur transgressione onus probandi in ipse tantum.
considerandum iuris et in actu, et latius [illegible] in [illegible]. Possessio [illegible]
4.ᵒ praeterea [illegible]. 4.ᵒ reus, qui possidet, tamen ut uterque illa patit
dicatur probare [illegible] quod se possidet, nisi ille, qui non possidet, habet aliam
praesumptionem pro se, quae dicatur [illegible] ipsam probationem. L. licet imperator de legi.
ubi [illegible]. sed hic est praesumptio pro actus validitate, quod scilicet agnoverit
intra legitimum tempus. L. quotiens de reb. dub. 3.ᵒ addo L. ult. C. qui admitti
et [illegible] in [illegible] de bon. poss. in illis verbis si intra statuta tempora.
sed [illegible] quod non probatur [illegible] quod [illegible] agnoscendi bonorum possessionem debet
probari coram iudice, si agnoverit intra tempus legitimum. Contra [illegible]
[illegible] Bellon. lib. 3. supput. cap. ult. Fran. Balduin. in d. §.
ult. inst. de bon. poss. In agnoscenda n. bonorum possessione duo actus con-
[illegible] [illegible] peto ab illo, ut mihi [illegible],
et hoc casu [illegible], nec agnoscens in tempore, ut d. L. ult. alter
actus est, quia peto bona mihi restitui ab occupatore, et non tenetur
probari: sic in [illegible] in d. § fi. 4.ᵒ addo, quia dicitur agno-
visse duo dicit agnovisse et agnovisse in tempore, sicut qui appellat, in
[illegible] duo [illegible] appellasse et appellasse intra x. dies. c.
Romana § porro de app. in 6 [illegible] in c. cum in Ecclesia de app. [illegible]
hoc lite non [illegible] diversum [illegible] appellatione non coram iudice
a quo non est opus probatione [illegible] facti, quia via sit coram
iudice autem ad quem onus est [illegible] duo probare, quia [illegible]
diversum in bonorum possessione peto [illegible] ipsi [illegible],
an intra debitum tempus petat agnitionem d. L. ult. in fi. C. qui admitti
5.ᵒ addo [illegible] [illegible] fundatur in negativa, [illegible]
et praesumptionem pro [illegible] illa probari [illegible] in [illegible] in illa [illegible]
[illegible] obliq. [illegible] quia actor, qui dicit se agnovisse, et intra debitum
tempus, dicit aliquid factum, [illegible] facti non praesumitur, nisi
probatur [illegible], et [illegible] facta non praesumitur
pro [illegible] quod [illegible] ipso actore. [illegible] praesumitur pro vali-
ditate actus [illegible] L. quotiens de reb. dub. [illegible] cum agit contra occupatorem
et [illegible] agnitionem bonorum possessionis [illegible] ipso actu agnitio-
nis cum [illegible] debitam formam, ideo pro eo praesumitur, quod [illegible]
[illegible] Bal. in L. cum [illegible] C. de probat. [illegible] in L. ult. [illegible] C. de edic.
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] 14. de probat. [illegible]
facta [illegible] in [illegible] in iis, quae [illegible]
[illegible] non agnovit bonorum possessionem [illegible] agnoscendi intra debitum
tempus [illegible] [illegible] docet [illegible] in L.
[illegible] n. 2. de ver. oblig. [illegible]
[illegible] aliam opin. [illegible] in rub. C. qui admitti [illegible]

ad actor. sed reus probare tenetur p. l. i. C. quor. bonor. et l. ad hoc C. un. legitimi. Sed R. qd ibi determinatur hoc solummodo, qd teneatur probare, quomodo autem teneatur probare nihil ibi determinatur. 2° probat sic: aut loquimur de hered. extraneo quo casu qa presumitur pro herede, actor relevatur ab onere probandi, aut loquimur in hered. sua, et hoc casu aut agnoscens est in poss. et ad tenetur probare se agnovisse intra debitum tempus pp commodum possessionis, aut ad est in poss. et tunc reus tenetur probare qa ipsi convenit hanc negativam et in ea se fundat. l. ab ea parte de probat. pl. in l. 2. C. de pet. hered. Ad maiorem huius agit. evidentiam qd necessarium est, qa ad temp. requiritur de iure hod. aliquando solummodo. Stare tamen opin. opin. has tenuit Menoch. in rub. C. q admitti q. dixi. his verbis qa reus q negat actorem agnovisse in tempore debito illud probare debet, nec cit tempus ad demissionem actus q. illud probare debet. Bal. cons. 66. col. i. 2° qa presumptio operatur, ut Socin. cons. 682. Bal. [illegible] probandi transfert in adversarium. l. qualit. § a petitio in fi. de probat. et fidei. lib. ipsi Menoch. de presump. l. i. q. 23. Atq presumptio stat pro ipso actore qd minor fuit sic, presumptio stat pro iud. qd nisi et vel detulerit bonorum possessionem l. 2. C. de off. civil. iudic. Alex. de presump. reg. 3. presump. 9. tex in c. abbas de ver. sign. at [illegible] ipsum nunquam decernit bonorum possessionem nisi intra legitimum tempus, fuit et petita § ult. inst. de bon. poss. l. fi. C. q admitti [illegible] ex illo actu presumitur quo probationis onere relevatur.

[illegible]

Existentia sui heredis ad quam adventum q. [illegible] contrarium communis [illegible] Bar. in l. [illegible] n° 43 et vulg. ff. l. a sud [illegible] et Iulianus 4. ad [illegible]

Utrum existentia sui heredis impediat substitutionem vulgarem. Bar. in l. [illegible] n° 58 et vulg. distinguit aut substitutio est facta necessitatis [illegible] forma [illegible] ff. l. Vellem et tunc impedit et excludit substitutum quamvis facta est sub [illegible] cedit [illegible] sui suus et [illegible] quod donec existit suus non est locus substituto [illegible] si vero substitutio facta est voluntarie nulla necessitate cogente tunc aut est expressa vulgaris et existentia sui heredis nullo modo [illegible] locum quia [illegible] substitutionem vulgarem testator [illegible] a dispositione legis [illegible] l. si filius heres [illegible] lib. et post. aut est vulgaris tacita et tunc [illegible] Bar. quod existentia sui heredis [illegible] locum [illegible] sed [illegible] substitutionis [illegible] quod substitutus succedat cum quo [illegible] illud verbum non [illegible] extinguit: quod autem non extinguat [illegible] Bar. sui existentia [illegible] confirmat [illegible] pupillaris in qua continetur tacita vulgaris. l. si filius [illegible] vulg. [illegible] Bar. not. et [illegible]

In suis heredibus non datur hereditas iacens [illegible] in l. si frater [illegible]

Suitas est quoddam intellectuale per quod heres est ignorans hereditati [illegible] sic definitur a Bal. in l. apud [illegible] col. 2. C. de suis et legit. [illegible] definitio non [illegible] alii [illegible] definit [illegible] quod est quoddam ius intellectuale [illegible] quandam dominii bonorum [illegible] continuationem ad successores [illegible] indivisas et [illegible] et [illegible] in l. q [illegible] n° 1. C. un. lib. atque [illegible] in l. filius [illegible] n° 13 [illegible] vulg. et [illegible]

Sui autem heredes multiplices et varii dantur [illegible] proprii et quidam improprii. [illegible] proprie suus heres est filius qui in [illegible] est et obtinet primum locum [illegible] sui inter [illegible] heredes qualiter et [illegible] filiis [illegible] cessantibus nepotes subintrant in locum suum, et isti et dantur sui, et in [illegible] sui cum multis [illegible] in l. q se [illegible] n° 2. C. un. lib. improprie vero dantur [illegible] in ulteriori gradu, ut [illegible] et praepositi [illegible] filio [illegible] proprie sui dici non possunt quia suitas est ita nobilis, quod non obtinet, nisi unum gradum l. i. [illegible] de suis, et legit. [illegible] sui [illegible] sui [illegible] modo l. [illegible] quod intelligitur hoc modo, quod [illegible] et praepositi [illegible] filiis non est sui heredes [illegible] quantum ad succedendum ab intestato, ut contra testamentum [illegible] [illegible] in testamento [illegible] possint esse sui heredes [illegible]

s. aunt in test° exheredaret filiu et ex eo nepotes instituisset qui n. cedit cu exheredatus sit [illegible] p mortem. l. i. § si fr de [illegible] cu eman. lib. et ad hoc casum [illegible] est tex. in l. gallus. § [illegible] ubi bar. et alex. [illegible] et ad filius exheredatus [illegible] p mortem qualiter intelligatur vid. [illegible] in n. r. exheredatio nepos [illegible] filius fol. 252. [illegible] [illegible] intelligitur [illegible] agatur de [illegible] nullum [illegible] test. nepotes [illegible] sunt [illegible] sed quantum ad hoc ut [illegible] testam. succedat ab intestato, sufficit ad obtineat [illegible] locum [illegible] testam. [illegible] casus in l. si [illegible] filio. ubi bar. [illegible] testam.

Respiciunt aliq casus, [illegible] suus heres [illegible] in test. sive in [illegible] [illegible] suitas) p. est [illegible] posthumus natus est mortuo [illegible] l. si [illegible] collat. bon. sive ab intestato, sive [illegible] [illegible] posthumo de [illegible] [illegible] jura ei [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] casus est in fr. pupillariter [illegible] substituto, cuius [illegible] transmittit ex potentia [illegible] et [illegible] sed [illegible] hoc casu [illegible] suus [illegible] transmittit [illegible] [illegible] his, qa est juncta cu [illegible] pris. l. pris. et [illegible] et [illegible] 3. est casus in filio adoptivo [illegible] succedit tanquam suus. l. [illegible] in adoptivis [illegible] [illegible] adopt. et [illegible] [illegible] adoptantis nisi sit [illegible] naturalis, [illegible] [illegible] de adopt. Hoc [illegible] [illegible] in filio legitimato, de quo p [illegible] l. [illegible] pris n° 13. Alius casus est in filio [illegible] [illegible] et in filio [illegible] qa [illegible] [illegible] et [illegible] suus [illegible] [illegible] l. [illegible] pris n° 16. C. [illegible] lib.

Adhuc ut dicatur suus heres [illegible] [illegible] [illegible] qualit. [illegible] [illegible] [illegible] qualit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agnati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suus, qa [illegible] agnatis. l. [illegible] cap. [illegible] et [illegible] l. illud. § [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] § sicut aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] domus [illegible] suus [illegible] [illegible] [illegible] succedat [illegible] exclusa a [illegible] ut in [illegible] ut [illegible] [illegible] l. [illegible] fr de [illegible] [illegible] lib. [illegible] [illegible] exclusa a statuto [illegible] [illegible] [illegible] in l. [illegible] filius [illegible] pri n° 14. 15. [illegible] et [illegible]

[illegible] locus [illegible] edicto successorio in [illegible] [illegible] [illegible] successorio edictali.

Filia exclusa a statuto [illegible] sua [illegible] in l. [illegible] n° 8. C. [illegible] liberi.

[illegible] [illegible] natura [illegible] adoptionis, [illegible] [illegible] [illegible]

extranei, ut in donat. vel ro. feudalis, et simil. Guid. Pape decis. 230.

Verbum sui generaliter accipitur quandoque improprie, mulieribusque adaptatur. Guid. Pape q. 548.

Principes quoque grauari possunt onere fideicomissi, et in eo habent locum
ora remedia Trebellianica. § i. i. eod. tit. de codicillis.

Exhibit 24. q̄ tamen sit in cōmercio, eod. tit. § fideic.^m utriusque. § i. inst.
de sing. reb. per fideic. rel.

Natura fideic.^i est ut trahat ad hereditatem. l. cogi. § ideo. Mecianus
ff. ad treb.

Quidam pater suum instituens grauauit eum restituere hereditatem Titio,
si filium non habuerit, qua ista verba intelliguntur tempore mortis sue
l. ex facto. § si quis aut. ff. ad treb. Hoc qui habuerit filium,
sed decedente relicto nepote, an conditio trahat in nepotem.
dic. q̄ sic, qua conditio non collata in filij propria persona eo
dic. q̄ sic, qua conditio non collata in filij propria persona eo
quod extendit ad nepotes, ut l. lucius la 2. ff. de hered. inst.
secus uero si dispositio esset collata in persona primo nati, qua
non trahit, ut inf. in uer. institutio uers. si testator [illegible]
in l. liberos cod. ult. uers. q̄ si. ff. de usuf. leg.

Filius grauatus a patre restituere post obitum suum hereditatem grauatus
non adierit, si sine liberis decesserit, an relictis filijs, eod. nepo-
tibus coram restituere ut et dic q̄ non, qua quamuis testator non dixe-
rit testator, tacite tamen communes personas successiones eleuisse an-
ticipauit. l. cum acutissimi. C. de fideicom.

Quidam pater fuerat institutus in bonis Titij, et fuit rogatus resti-
tuere hereditatem filijs suis, iste pater alienauit fideic.^m et postea
deinde instituit sibi tres filios, quos habebat, duo adierunt heredi-
tatem, alter repudiauit; filij vero qui acceptauerunt possunt reuo-
care fideic.^m ad se spectans. et dic q̄ non, qua cum heres restitue-
ret defuncti pro ea parte qua est heres, sic auth. de hered. in
ab inst. l. cum a matre. C. de rei uend. defuncti heredem nolunt
hic, et alienationem defuncti d.^a l. cum a matre. Alter uero filius q̄
repudiauit, qua nihil habet ex bonis defuncti, suum tamen
potest reuocare fideic.^m argum. d.^a l. cum a matre. C. de rei uend. l. i.
C. ne uxor pro marito. l. 2. C. de hered. action. et ibi. q. uers. inf.
in uer. hoc uers. fratres q. bl.

An per diuisionem hereditatis intelligitur remissum fideic.^m ex. ^m inter fratres
duo, his habuerunt hereditatem Titij sub onere fideic.^i ut com-
munes sine liberis restituerent hereditatem superstiti, isti fratres diui-
serunt hereditatem, an per hanc diuisionem intelligatur renunciasse
huic fideicomissi futuri. Hanc distinguebat tres casus. in
quibus simpliciter sine ulla clausula, fuit facta diuisio non remittitur
fideicomissum. l. cum pater. § hereditatem il 2. ff. de leg. 2. facit l. qui
cum tutoribus de transact. ubi diuisio nihil aliud operatur quam diuisionem.

actus .n. ad opus ultra conditionem aqua... l. ad dist. si cert. pet. 2.° quando ex bonis remittit fideicommissum hoc est dubium, quod est remissum sed in divisione ... intentionem pacto d.l.s. nisi pacto ad bonorum ... heri et futuro ... et gl. in l. i. C. de pac. 3.° ubi quando in divisione apposita clausula illa plenissima i. se inquam renuntio ... cum tali divisione de heri, iure et facto, ex aliqua causa cognita, vel incognita, cogitata, vel incogitata, quod solet apponi a Notarijs ... et hoc casu Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de ... §. in primis ... quod si tenet, quod fideicommissum remittatur. Com. tamen opin. contra est, quia ... apposita illa clausula ad respiciens ad fideicommissum sed ad divisionem et ... Bart. in l. qui Romae §. duo fratres n.° 26 ff. de ver. oblig. ... in ... cons. 34. n.° 13. lib. 4. et quod quando adnit clausulis ... in divisionibus, ... remissum fideicommissum.

Fideicommissum quamvis alienari non possit, dividi tamen ab filios ... l. qui Romae §. si ff. de ver. oblig. l. cum pater §. hereditatem et 2. ff. de leg. 2. prout et ... in ... i. §. ... de ... sub. ... et ... et in ... in l. fi. ... C. de iur. Emph. ... atque ... in Emphiteosi ...

Quando ... fideicommissum remittis, neutra pars laedi ... l. de fideicom. C. de ... et ... ad respiciendum alia l. quod hoc dicat ... ibi ...

Res subiecta fideicommisso non potest alienari, nec obligari; sed tamen fallit in causa dotis, vel donationis propter nuptias, quando legitima non sufficit ... Auth. res quae C. com. de leg. ... in ... Restitutio ... i. ...

Fideicommissum ... sub conditione liberorum, vel nuptiarum ... nisi ... nisi ... aliquo ... loco Auth. nisi ... respicit, nisi esset ... gl. ibi C. ad treb. concordat c. in ... antiqua fi. ... gl. ... ibi ... probat.

Fideicommissum quando ... sub nomine conditionis, ut not. gl. in l. i. C. de pac. gl. i. ... et ex hoc Bar. ... et plenius Bar. in l. si ... ff. de cond. et demon. ... et facto ... in tali casu. Quidam testator instituendo filios suos invicem gravavit, ut qui prius sine liberis decederet, superstiti hereditatem restituerent, deinde in Codicillis dixit conditionem quam filijs meis adimo, et revoca. ... inquit Bar. quod ... verba conditionem adimo ... ... fideicommissum. dicit tamen quod hoc indubitanter ... si ... loquendi ... qua esset probandum, ut esset ... ubi fideicommissum quod non ... in ... revocatis conditio ... ubi non esset talis ... loquendi ... ... fideicommissum esset ... ex hoc quia adempta conditione ...

pend. quo casu videt esse inutile qa alter alteri restitueret, qd sibi datum esset. L. ab oib. §. si Titio. ff. de leg. 1. Quamuis Cum. ut refert Dec. et Jas. in d. L. 1. C. de pac. teneat contrariu in d. L. si qs tenuis. Sed tn non admittit hanc decisione Bar. qn inaequaliter essent filij instituti, qd et est de mente Bar. in d. L. si qs tenuem. Casus inaequaliter erat instituti dnt dd. qd tn remanet pend. fideic. et utilis ppr inaequalitate portionu. qd tn Imo. ut refert Dec. in d. L. 1. n. 3 C. de pac. admittit in extraneis heredib, sed no in filijs arg. L. cum auum de cond. et dem. et L. cum auum C. de fideic. fauore n. filior, et posteritatis adimendo conditione, ut admisse conn fideicomissum. Sed no est firma doct. Imo. Quia illae ll. procedunt in dubio. sed nos sumus in claris, in qb no est opus coniecturis. apparet n de expressa voluntate testatoris, cu n aliter apposuisset conditione illa sine liberis decesserit, cum sciebat, qd liberi excluduntur, sed in d. L. cum auum, quia no cogitauit de liberis filior, ud no apparet qd cogitauerit, ideo in dubio fit illa interpretatio. ita Dec. in d. L. 1. in prin. C. de pac.

Sed si fideic. relictu esset sub modo, et modus reddat adimaq. et fideicomissu adimpletu intell. no est, qa qs est relictu sub modo, dicunt pte obligationes correlatiuae legatarij de implendo modo, et heredis de soluendo relicti, obligationu aut correlatiuar natura est, ut una sublata, tollatur et alia. L. cum emptor. ff. de rescin. vend. Bar. not. declarat in L. alumnae. § tertia. ff. de adim. leg.

Inutiliter esse pactum, pr qd spes fideic. remittitur. L. 1. C. de pac. ibi no iniqs ratib, statutu est no [illegible] huius decisionis multiplex est 1o qa remouet votum captandae mortis L. de fideic. C. de transact. 2o qa qlibet fauori suo pt renuntiare L. pe. C. de pac. nec est contra voluntatem defuncti qn eius voluntas regulat, cum voluntas eor, in quor fauore disposuit. L. Titio legatu in prin. ff. de cond. et dem. [illegible] et pactum contra voluntatem defuncti voluntas eo in cuius fauore fuit dispositum, plenius valet. L. quoties C. de fideic. Bar. in L. 1. n. 6. C. de pac. Tertia est no, si fideic. esset inter fratres, maiores tn. qa tollit discordia, et causa inuidiae inter eos L. cum pater § dulcissimis de leg. 2. et ad aequalitatem reducuntur.

In substitutione fideicomissaria deueniunt legitimae et Trebellianica gl. in L. precib. C. de impub. gl. in c. Raynutius de testam. et in c. 1. de test. in 6. et caret multis alijs iurib, qa in fideicomissariu no transit hoc sepulchror. L. qa fund. ff. ad Treb. nec ius patronatus, nec feudum, nec emphiteosis, qa hec no sunt iura hereditaria Bar. in L. si duo patroni ff. ad Treb. ubi Alex. et Jas.

Cum testator grauauit heredem ut restituat hereditatem, intelligitur de tempore ubi relicta. L. Lucius Titius in prin. de leg. 1. L. Titia ad. L. Falc. Soc. in l. Paulus la 2 in 2. post Jas. de iud. dub.

Statim quo filius alienat aliquid ex fideic.o [illegible] illud eligi p[er] test.m [illegible]
et trib. Vel. inf. in ver. Bona fideic.i subiecta et in ver. legitima ves.
Cas filius 3 fol. 305. b.

In inducendo fideicommissi sufficit coniecturata voluntas testatoris. L. cum
proponebat ff de leg. 2. L. quoties ff de leg. 3. L. cum virum C. de fideic. et in
coniecturanda voluntate consuevimus ad pietatem, charitatem, et affectio-
nem. L. cum ex familia. §. si. ff de leg. 2. L. Titius. §. 1. ff de lib. et posth.
L. tale pactum in fi. ff de pac.

An valeat fideic.m iniunctum filijs filiorum ad alios transitus sub hac condit.e si sine
liberis decesserit: puta, quod dicat testator, instituo filium meum, et quando
decedat sine liberis, ut cuius filij sine liberis, volo quod bona mea perve-
niant ad [illegible] Bar. in L. Centurio n.o 31. ff de vulg. [illegible] quod [illegible]. Tertio
[illegible] ut refert [illegible] in d.a L. Centurio n.o 51. [illegible] in [illegible]. Ego dis-
putaui hanc q. et [illegible] Bar. Vid. in meis pag. q. x.

[illegible] casum spale in L. req. n. §. [illegible] ff de milit. test. ubi fideicommissaria insti-
tutio, sive substitutio transit ad directam. quod non est alibi, ut not. Bar.
in L. 1. n.o 32. ff de vulg. subst.

Fideic.m recta via non transit in fideicommissarium, sicut est ff de legatis L.
a Titio ff. de fur. nisi in tribus casibus, si abit heres per contumaciam, si
[illegible] heres, si fideicommissarius gravet fideic. §. L. pe. in fi. C. ad
[illegible]. his tribus casibus recta via transeunt actiones in fideicommis-
sarium. [illegible] casum et quando heres alienat res subiectas fideicommisso, quia
[illegible] transit et [illegible] fideicommissi dominium rerum [illegible] transit [illegible]
[illegible] fideicommissarium sine aliqua restitut.e L. ult. §. sed quia
[illegible] C. com. de leg.

An [illegible] facta restitutione dominium non transit in fideicommissarium [illegible]
L. restituta ad treb. et inf. in ver. legatum vers. legatum aut particu-
lari [illegible] est [illegible] restitut.e transit ora
iura [illegible] non transit ius [illegible], sed manet apud
[illegible] L. quam [illegible] §. 1. ad treb. 2.us casus est in iure patronatus
[illegible] Bar. in d.a L. quam [illegible] §. 1. Alex. in L. quam patronatus in
fi. ad treb. 3.us casus est in [illegible], quod accidit per se et filijs, [illegible]
in [illegible] accidentia per se, et descendentibus, [illegible] Bar. in d.a L. si
patroni in pr.a et ibi Alex. ad treb. 4.us casus est quando heres aliquid
causa conditionis implendae [illegible], et tenetur restituere, non [illegible]
cepit ex causa restituit casus in L. si [illegible]. §. cum heredibus ff de condi.
et dem. Addi 5.um casum in ijs, quae [illegible] heres alienari quam [illegible]
testatoris, ut in legitima filij, in dote matris, et alijs ut per Mant.
ff coniect. ult. vol. lib. 7. tit 8. per totum ubi late ff legitima.

[illegible] ff [illegible] in implicatione [illegible] ut per Mant. [illegible] ult. vol. lib. 7 tit. 9.

Verba commendatitia nō inducunt fideicomm. L. fideicom. § si ita qs d. l. 3. l. si ul. nō remunerandi. § cū qdā ff mand. l. fi. C. qd cū eo ubi Bar. ita ut nec fideicommissaria libertas relicta uideat. l. ex verbo. C. d fideicom. aliud n. est commendare, aliud est voluntatē suā fideicommittatis [illegible] insinuare d. l. § si ita qs d. l. fideicommissa. [illegible] limitat [illegible], qn verba commendatitia simpl. [illegible] prolata sunt, qd alicui rē adiungat, inducunt fideicomm. sicuti [illegible] L. verba cū gl. [illegible] alim. et tit. leg. l. 2. C. com. d leg. et ita declarat Bar. in l. lucius d fideicom. d [illegible] conditio, an scilt spalr, an generalr loquant. in specie [illegible] lac. p Mant. d coniect. ul. vol. lib. 8. tit. 1. n. 8. 9. et ibi d plures alijs verbis, ex qs legata, ut fideic. relicta intelligant, copiose disserit.

Fideic. relictū alicui post mortē alterius uerū extinguit, si ille, cui debet restitui moriat ante eū, q grauat restituere. Vide sub in uer. Conditio necess. Titio relictum [illegible].

Verū testator in suo testo possit prohibere, ne is, q est grauatus restituere, copias detrahat, tu nr dicendū, qd nō p. L. nemo pt d legi. Contrariū tū tenet et ita tenet Imo. in l. ita tū. § si p ad treb. Contrariū tū tenet Alex. [illegible] respont, et seq. Jas. in d. l. nemo 2. lect. n. 40. ea rōne, qa cū liceat testatori prohibere falcidiā, ut notoriū est, et illa [illegible] conuentoria est fauorabilis, qa p ea redimus ad ius antiquū [illegible] et ut locū [illegible] trebellianica, et [illegible] et in hac q. d qua dubitamus facit p eo L. [illegible] quā allegat Jas. loco citato, et ad treb.

Ad eū pertinet probare mutatā eē uoluntatē, q negat fideic. L. lucius 1. ff d leg. 2.

Verū plegata ueniant in restitut. fideic. [illegible] Verū aut ueniat don. inter uirū et uxorē confirmata p mortē Bar. in l. marcellus. § qdā n. 4. ad treb. tenet qd nō p [illegible] quæro d leg. 2 [illegible] tū talic. in l. filius, fm [illegible] C. fam. [illegible] limitabat, ut [illegible] magnus [illegible] a coniuge quam eū a se [illegible], restituenq. quia tū [illegible] nō accipit [illegible] in d. l. qdā n. 7. multis, et qd. validis rōnibz. Illud u. qd [illegible] substitut. pupillari tenent [illegible] substituit, postea grauauit imponendo [illegible] u. tū [illegible] nisi prius grauauit, qa incedentrati, postea substituit, nō ueniet. ita distinguit Bar. in l. ita tū § 1. § suppliciter ad treb. n. 2. ~~et in hac [illegible] [illegible] in d. § qdā n. 8 [illegible]~~ [illegible] eo aut. qd [illegible] substitut. vulgari, distinguit Bar. in d. § qdā n. 8. in [illegible] nō est dubiū. L. apud iulianū. § 1. ad treb. [illegible] aut hut

Illud [illegible] [illegible] ad restituend. [illegible] in 4. [illegible] Bar. in d. § qdā n. 6.

grauatus p uerba generalia, et uenit; aut p specialia, et tūc aut fuit grauatus restituere portionē suā, et uenit, quia est accrescens pars part. ex pars. sub condit. sit institutus. L. i. §. id qd in substitutione ad L. falc. ideo totum est sua portio; aut fuit grauatus restituere portionē hereditariā, et nō uenit p d. §. quid. dicta hoc pposito hoc. in d. §. q̄dā n.º 8. ponit pulchrum casum. fuit institutus Titius, Martius, et Sempronius, Martius substitutus Titio uulgariter, et si nollet, Sempronius. Martius rogatus de restituendo, Titius repudiat, Martius post aditā ex institutione ante aditā ex substitutione moritur, utrum portio [illegible] ex substitutione restitui debeat, et dr̄, qd sic, quia substitutio fuit concessa iuri accrescendi, ideo assumit sui naturam arg. L. q. pri. d acqr. hered. tamen uarie intellr. lz in omnibus dicendum uidetur, quia aut uis, qd debeatur ex uirtute substitutionis uulgaris, et ēe nō pt. quia nō deuenit, aut uis ex uirtute iuris accrescendi, et hoc falsum, quia Sempronius fuit subs. Sed tamen quia subs. est concessa ei, ut dixi, uenit tamen hoc. Venit et in restitutione illud, qd hr̄ ex directa militari, sicut in uulgari, cum utraque testatori succedat. Bar. in d. L. Marcellus. § q̄dā n.º 9. sed tamen ibi tamen hoc. n.º 9. d. dubiā uideri istam conclusionem. licet coiter approbatā, p ea, q dicta st inf. in u. Praelegatum uers. Praelegata uenient. ff. concludit tamen qd ueniet in restitutione lz appareat nō approbatā. Nō restituitur illud qd acquirit ex uirtute subs. directae facte a testatore filio puberi ex concessione ciuitati, sicut p militarem. ita Bar. in d. §. q̄dā n.º 9. qd nō approbat hoc d. n. qd lz ista conclusio sit coiter approbata, uera tamen nō est, quia substitutus ex tali substitutione filio succedit nō testatori, ut in pupillari, et exemplari qd idem dicendum est, qd dr in pupillari. Nō restituitur id, qd iam acquirit ex fideic.º in eodem testamento, tamen tamen distinctio qd est in praelegatis, ut inf. in uer. Praelegatum uers. Venit nā, q st in praelegatis. sit aut grauatus p uerba uia, aut sinthi [illegible] et tūc aut de portione aut d hereditate, et in hoc ult. casu nō uenit. L. si Titius [illegible] §. 3. similiter hoc Lum. quia qui rogatus est restituere [illegible] nō uenit [illegible] alio [illegible] ciuitati sibi inutiliter factum p tex. d. L. si Titius hoc. tamen in d. §. q̄dā n.º 11 approbat, et d. ēe contra grauati illius tex. L. si Titius. qd si testator dixerit, bona mea dimitto in tali, distinguitur, in dixerit oīa bona, et ueniunt et ea, q p fideic.º habuit. L. cum uind. C. d fideic. aut dixit simpl. bona, et tūc subdistinguitur. in fecimus, aut legitur hereditē grauari, sicuti dr in praelegatis. Restituitur et id, qd qr acquirit ex uirtute iuris accrescendi, quia accrescit portio portioni, nō psonae. L. si totam d acqr. hered cum simil. Bar. in d. §. q̄dā n.º 1. ad tex.

Sane [illegible] d Conte ul. [illegible] lib. 4. col. [illegible] n.º 6.

Fideic.a triplr. concipi potest, pure, in diem, et sub condit.e l. i. ff. cod.
et dem. multis modis aut sub condit.e fieri potest, sed frequentius duob.
modis, p.o post mortem alicuius, 2.o si res fuerit alienata, de quo 2.o
fideic. loquit. l. filiusfam. §. divi ff. de leg. i. l. pen. §. patris ff. de leg. 2.
l. cum fr. C. eod. titu. l. codicillis §. instituto ff. de leg. 2. l. fr. ff. de leg. 3.

Fideicomissum post mortem in multis differt a relicto sub condit.e si res fui-
rit alienata. P.o qa relictum post mortem nd requirit aliquam causam, nec
opus est declarare aliquam causam suius voluntatis l. cum pater in prin. C. de
leg. sed est p. sole voluntas. l. qui potarat ad treb. sed relictum sub
condit.e de nd alienando requirit causam quare fiat prohibitio. l. filiusfam.
§. divi ff. leg. i. l. fr. §. Titius Agrippa ff. leg. 3. et ubi zeno notat, nemo
§. divi ff. leg. i. l. fr. inanis est prohibitio carens ca.
admittit ad fideic.m l. Paullus ff. vb. dub. inanis est prohibitio carens ca.
2.a est dna, qa in relicto post mortem si duos gravaverit ubi restituere
vel ce vivus tibi restituat, tug. post ea aliones, poss. tu. petere p. fideic.m
alia bona, q. cepecias eveniente casu, secus est in prohibita alienat.
bonor., qa alienando censetur testatori, vel humana nd dat ex eius
voluntate, casus est in l. cum pr. §. liberis ff. leg. 2. ubi Bar.
3.a est dna, qa prohibitio alienationis nd extendit. 4.tum gradum, aby
poterit alienari, casus in §. nos aut. kull. de restit. fideicom. sed si
relinquatur familiæ, in infinitum admittunt ij de familia. l. cum ita
§. in fideic. ff. leg. 2. l. ult. C. de uer. sign. 4.a est dna, qa reli- ~~tu dne dna Soc. Ina in l. p. divi n.o 9. ff. leg. i~~
ctum post mortem si heredis fit alienatum hered. vivente, et emptor eo
vivo tutus est, eo mortuo venditio resolvitur ad nihil l. ult. §. sin
aut sub condit.e C. com. de leg. sed ubi prohibitio alienari, si alienat
statim datur ei, cui relictum est. l. unq. §. si hdre lib. 5.ta est dna
qa de prohibitis alienari nd deducit. falcidia, aut trebellianica,
casus in auth. sed si ca. C. ad. l. falc. sed de relictis post mortem
6.a est dna, qa ubi prohibita
l. i. in prin. ad treb.
dos. vermes treb.a
alienari ex familia, derogat intervallet eorundem, ut prima ... et
illi vocantur, potest vendi ex familia. tr. com. opin. Bar. in l.
q. Romy. §. coherdes ff. verb. oblig. secus in relicto post mortem.
7.a dna est, qa prohibitis alienari ex familia potest relinqui
cui voluerit de familia, et distanti longiori gradu a testa-
tore. l. filiusfam. §. cum pater ff. leg. i. secus in relinquentibus familiæ,
tunc n. proximi coniuncto admittunt, nd distantes in gradu
8.a est dna, qa in relictis post mortem, si heres ignorans fideic.m ~~Vid. iat. ... de fideicomissariis~~
alienet, emptor est tutus, sed pretium dat ab herede fideicommissario. l. ult. §. ul. ff. leg. 2. sed ubi prohibit. alienatio, sive a
sciente, sive ab ignorante fiat alienatio, emptor tutus nd est
Caser. post alios in d.a l. ult. in fi. Has dnas posuit p. evidentialiter
Pane. in d.a l. filiusfam. §. divi. Caser. ibi. vid. ... notulas ... ... ordine
ordine Circa hanc ult.a dnam vid. Soc. Jun. in l. Marcellus §. vb. C.
n.o 7. 8 et seq. ad treb. ubi tradit nonnullas limitationes ad hanc reg.

Dicitur fideic.m alienari posse ab ignorante: eadem et declarat Menoch. consil. n.o 16. l.o 1 secundum indices.

Venientes [illegible] masculi ad hoc, ut ferat arma, et insignia suae familiae sit eius nominis, ut faciat cessare detractionem trebellianicae: quod ni facit doctor Mant. de coniect. ult. vol. l.o 6. tit. ult. n.o 15. ubi ad fine dicit quod [illegible] coniectura quamvis violenter inducendi fidei= comissum perpetuum, est n. coniectura evidens, quod testator voluerit conservari agnationem quod est coniectura conservandae agnationis excludendo detractionem. Tradit idem in libro tit. ult. n.o 33. cum etiam in dubio illa opinio prevaleat, quod tollit trebellianicam [illegible] d.o l.o 7. tit. ult. n.o 12. et adiuvat [illegible] Mant. l.o 4. tit. [illegible] n.o 3.

An fideic.m conditionale [illegible] fideicomissario condit. [illegible] ex coniectura mentis testatoris, quod voluerit [illegible] agnationi. Mant. de coniect. ult. vol. l.o 11. tit. 20. n.o 23. et l.o 12. tit. [illegible]

Ad inducendum fideic.m [illegible] duo copulative adesse debent [illegible] quod fiat sub.o ult.o monenti [illegible] quod fiat de [illegible] n. i. de utilitate [illegible] in l. filius fam. de [illegible] 2. lect. n.o 32. de legat. in l. [illegible] n.o ult. de vulg. et Bar. in l. uet [illegible] eo. tit. [illegible] l. Titia [illegible] libertis de leg. 2. [illegible] n.o 50. [illegible] limitat [illegible] in fideic.o plurimum [illegible] eos morte [illegible] ut [illegible] dicant [illegible] quod illa duo [illegible] non [illegible] in fideic.o inducendo prohibitionem alienationis, absque n. illis [illegible] [illegible] ut si prohibeatur alienatio [illegible] [illegible] [illegible] in d.o [illegible] illas quaestiones.

Fideicomissarius [illegible] si decedat post aditam hereditatem [illegible] ius hereditatis. L. [illegible] ad [illegible] l. [illegible] tit. [illegible] l. cum filio [illegible] n.o 12. de leg. 1. ubi Alex. et Soc. [illegible] n.o 34. Bar. in l. cum filio [illegible] ut [illegible] cons. 478. [illegible] et cum Bar. [illegible] in d.a l. cum filio, in ult. parte n.o 44. quod [illegible] n.o 6. et Soc. [illegible] fideicomissum [illegible] clausula codicillaris, ita [illegible] dd. [illegible] in [illegible] cons. 478. et [illegible] d.a l. cum filio n.o 34. et Soc. [illegible] n.o 45. in ult. parte [illegible] apud Menoch. in tract. de adipisc. poss. [illegible] 4. n.o 174.

Bona fideic.o subiecta si alienentur, quod in [illegible] alienationis [illegible] quod [illegible] alienatio dicatur in causa necessaria, Cephal. cons. 346. l.o 3.

[illegible] fideic.m! Cephal. cons. 269. [illegible] l.o 2.

In fideicõmissarijs substitutionib. nõ fit exorario de [illegible] ad [illegible] Menoch. cõs. 233. n.° 11. l.° 3.

Etiã in fideic.° succedi p̃t p̃ vulgarem, Menoch. cõs. 316. n.° 7. l.° 4.

Cas filij, cõt [illegible] notaz, intell.r solũ de ijs, q tũ temporis [illegible] conditionis p̃t nati, et n̄ ij, q postea nascent̃ [illegible] primioris, Menoch. cõs. 316. n.° 37. l.° 4.

Coniecturæ, et præsumptiones sufficiũt ad inducendã substitutionẽ fideicõmissariã, Menoch. cõs. 452. n.° 5. l.° 5.

Hęres grauatus restituere cogi p̃t a substitutis hęredib. in inventario bona restitutioni subiecta, Guid. decis. 351.

Si fideicõmissarius petat sibi restitui fideic.m simplr nõ dicto detractis [illegible], grauatus nõ restituat [illegible] fal. cidiã, aut Treb. nõ cõstituit in mora, neq̃ [illegible] toto, neq̃ [illegible] parte, Guid. Pap. [illegible] 496.

Grauatus fideic. i nõ cõstituit ipso facto grauatũ in mora, sed opus est interpellatione qa in obligat.e [illegible] est ab initio pura qs nõ cõstituit in mora, nisi p̃ interpellationẽ, Guid. Pap. q. 497.

Grauatus restituere [illegible] superest post mortẽ suã, p̃t nõ liberũ sui voluntatis alienare de bonis hęreditatis, Guid. Pap. q. 520.

Vbi fideicõmissarius vult rẽ fideic.° subiectã alienatã vindicare, [illegible] probare debet, alienantẽ et acquirentẽ habuisse sciã fideic.i [illegible] l. [illegible] [illegible] de leg. 2. et sub in ver. fideic.m post mortẽ in [illegible] 8. sciã aut [illegible], et [illegible] sit oportet, [illegible] cõs. 393. n.° 78. et n.° 87. vol. 3.
Vbi n. alienatio p̃t p̃ ignorantẽ ignorãti irreuocabilis est, sed solũ cons [illegible] grauati agi p̃t ad pretiũ, Rol. cõs. 81. n.° 12. l.° 2. [illegible] procedit ubi bona grauati p̃t sufficientia [illegible] si nõ sufficiũt ad pretiũ n.° 16. [illegible] fallit ubi cũ [illegible] legis [illegible] et [illegible] n.° 17.

Fideicõmissarius [illegible] nõ [illegible] in [illegible] bonorũ [illegible] nisi post restitutionẽ [illegible], [illegible] nõ [illegible] nisi [illegible] detractis [illegible], [illegible] cõs. 85. vol. 2. in prin.

Qui ignoranter emit rẽ fideic.o [illegible], p̃t [illegible] [illegible] alienante, [illegible] eius [illegible] ad pretiũ, [illegible] cõs. [illegible] n. [illegible] [illegible] [illegible] notab. [illegible].

Si pendente condit.e fideicõmissarius decedat, fit caducum fideic.m et substitutus, non comuneto applicatur, si extet, sin minus remanet penes grauatum, et eius heredes, et sic in legato, Cephal. cons. iii. n.o 9. l.o 2.

Fideic.m est quid facti, et non onerata, quia non firmatur, ideo mittenda venit, Rol. cons. 34. n.o i. l.o 4.

De fideic.o sub condit.e uocandi de familia, Ceph. cons. 196. l.o 2.

Pendente condit.e fideic.i si heres vendat, valet in vita sua alienatio, nec fideicõmissarius uti potest, siue heres grauatus, ne uendat, nec fideicõmissarius vti fit, siue heres grauatus ne uendat, nec emptor emat, Ceph. cons. 393. n.o 33. l.o 3. citat eandem cum plena, ne emptor emat, Ceph. cons. 393. n.o 33. l.o 3. citat Marzar. de fideicõm. 3. parte. q. 61. verb. an ante fideicõmissarius.

In fideicõmissis verba de heredibus in heredes intelliguntur de descendentibus et inducunt fideic.m Ceph. cons. 401. n.o 5. l.o 3. et n.o 26.

In fideic.o pluris uocatus unus cum suo ordine successiuo uocatus intell.r, Menoch. cons. 44. l.o i. et per vulgarem non fit fideic.m vol. cons. 496. l.o 5.

Ubi ordine successiuo plures uocantur, uerbum substituo importat fideic.m non vulgarem, Menoch. cons. 44. q. 2. l.o i.

Fideicõmissarius potest reuocare alienata nulla facta sibi restitut.e rei, ut nobis, et quasi ignorantes bona fideic.i alienaas, id facere possit, Menoch. cons. 44. q. 3 l.o i.

Res fideic.i alienata non cadit in legitimam, ubi testator quasi non tacite id prohibuit testator, i. quasi iussit, eam rem in solidum ad alios peruenire, Menoch. cons. 44. q. 4. l.o i.

Quasi testator prohibuit alienationem, et in casu contrauentionis disposuit, rem ad tales peruenire, si illi tales consentiat alienationi, prouideat sibi, et heredibus, ut alienata reuocare non possint, Menoch. cons. 58. l.o i.

Fideic.m reciprocum non inducitur inter descendentes masculos ad exclusionem foeminarum existentibus nobis. Et si Petrus decesserit sine liberis masculis legitimis, bona deueniant in eius fratrem, si extabit, et si non extabit in eius liberos masculos legitimos descendentes, Petrus decessit cum liberis, bona deuenerunt in nepotes fratris ex filio premortuo, qui nepotes erant, cuius unius filia, similiter tunc superstite decessit, et filia non excluditur a suis patruis Menoch. cons. 85 l.o i.

Onus restitutionis, et fideicomissi impositum hereditati non censetur adeo legatum, maxime quando legatum fuit omnis restitutionis factum esset, Menoch. cons. 86. l.o 1.

Fideic.m remissum censetur per divisionem subsequutam, Menoch. cons. 87. l.o 1. cons. 157. n.o 32. l.o 2. cons. 323. l.o 4. maxime quando data fuit postea facultas alienandi, cons. 476. l.o 5.

Fideicomissarius si sit heres gravati et in eius bonis, nec tamen inventario, non potest contravenire facto testatoris, et non dubitatur revocari alienationem bonorum, quae sibi ut fideic.o supposita restituenda erant, Menoch. cons. 89. l.o 1. cons. 125. l.o 2.

Filius, qui ad fideic.m ex persona patris succedere debebat, excluditur quando pater effectus est insuccessibilis vel suo delicto vel sua repudiat. Menoch. cons. 91. l.o 1.

Recipiens fideic.m inducitur ex filii verbis, quos invicem, et vicissim substituo vulg. pupill. et per fideic.m Menoch. cons. 95. l.o 1.

Filii primum non faciunt conditionem tacitam fideic.i si sine filiis decesserit, aliorum circumstantiis concurrentibus, ut [illegible] testator exclusit ... feminas, et conservationem agnationis, et familie, Menoch. cons. 95. 9. 2. l.o 1. cons. 150. l.o 2. cons. 204. l.o 3. immo in cons. 95. n.o 90. l.o 1. infinitos refert, qui tenuerunt etsi expresse dictum sit a testatore, si sine filiis decesserint feminas non contineri, quod opera et ipsa amplitudo cons. cons. 203. cons. 472. l.o 5.

Fideic.m conditionale transmittitur quando decurrit conditionem et tacita voluntas testatoris, ut si unus sit alii substitutus, si sine filiis, et si primus decedat relicto filio ante alium, qui feminas [illegible], filius primi defuncti ex fideic.o succedit 2.do decedenti, quoniam fideic.m sibi a patre transmissum fuit Menoch. cons. 95. n.o 103. l.o 1. cons. 209. l.o 3. cons. 333. l.o 4. cons. 487. n.o x. l.o 5.

Fideicomissarius gravatus non potest instituere proprias filias in re fideic. quando est conditum, quod testator voluerat bona perpetuo in agnatione conservari, Menoch. cons. 95. n.o 112. l.o 1.

Fideicomissarius non potest ex bonis fideic.i constituere dotem filiabus suis, quando aliunde bona habent, et quando filii non excepti non erant tunc fideic.i Menoch. cons. 95. n.o 132. l.o 1.

Cum testator facit plures gradus substitutionum, et adiicit, quod usque in infinitum primogenitus illorum graduum succedat, quia sua mens est, ut bona in perpetuum familiae suae conserventur, etiam per additionem unius fideicommissi [illegible] implevit, non dicitur extinctum fideicommissum. Menoch. cons. 117. cons. 173. lib. 2.

In fideicommisso seniorum in primogenitura ordinato, attenditur primitas testatoris, non heredis commissarii. Menoch. cons. 124. lib. 2. cons. 327. n. 97 lib. 4.
Contrarium Rol. cons. 100. lib. 1.
Cum Menoch. consuluit Cephal. cons. 489. lib. 4.

Ponitur in conditione certi vocati ad fideicommissum [illegible] quando fideicommissum sit reciprocum, Menoch. cons. 135. lib. 2.
Certi et vocati maxime quando sunt positi sub qualitate masculinitatis, Menoch. cons. 152. cons. 173. n. 58. cons. 197. lib. 2. cons. 202. n. 86. lib. 3.
cons. 393. et 394 lib. 4.
In contractu sunt vocati certi per vulgarem cons. 325. n. 8. 41. lib. 4.
Certi et vocati sub nomine descendentium, idem cons. 420. lib. 5. cum
qualitate masculinitatis cons. 481. lib. 5. certi sunt vocati per fideicommissum
ibi n. 4. certi et vocati, quando sunt graduati. Ceph. cons. 93. lib. 1.
Cum positi in conditione non censentur vocati consuluit Rol. a Valle cons.
51. lib. 3. quod tamen addit, contrarium primis fuisse iudicatum, et Nattis laudatur [illegible]. cons. 87. lib. 1. idem consuluit idem Rol. cons. 43. lib. 4.
[illegible] cons. 89. lib. 3. [illegible] Venetiae.

Fideicommissum reciprocum factum inter filias feminas si masculi nascantur, et ipsi [illegible] cedant, non extenditur ad alium casum, si filii non fuerint nati, quia [illegible] et [illegible] sit fideicommissum. Menoch. cons. 171. lib. 2. ubi multa [illegible] filios masculos [illegible] et non feminas [illegible] ob [illegible] masculos.

Fideicommissum filiis primi gradus impositum, censetur repetitum in nepotibus quando [illegible] ad 4.tum [illegible] Menoch. cons. 197. n. 8. lib. 2.

Fideicommissum factum per primogenitum in primogenitura, extincto primogenito, non extenditur ad secundo genitum, Menoch. cons. 220. n. 14. lib. 3.

Fideicommissum factum [illegible] ad omnia bona, quando nullus alius heres datus est, maxime in [illegible] testatoris, [illegible] feminas excludit masculis institutis. Menoch. cons. 232. lib. 3.

Fideicommissum perpetuum factum in [illegible] incipiendo ab [illegible] in descendentes non extenditur ad transversales et quod plus est non extenditur ultra 4.tum gradum, quando dictum fuit quod nunquam exeat de familia, Menoch. cons. 233. lib. 3.

Fideiu.m factū a filio, ꝑ fratū substituendos, quicūq; iustificat filia ad exeundis adeundo mortis, quis intus, filia īnupta decesserit. Menoch. cōs. 243. l.o 3.

Fideicōm. reciprocū factū int. filios, si decesserit sine liberis ex suo corpori descendentis, ualet et quoad illud, h.i.m. q. est in sacris, uel postea ingrediens, quis ꝑ ad seniata dr̄, et uiuatq; ad, aut uiuat dispositionē. Menoch. cōs. 245. l.o 3.

Substitutio directis facta, qd eius bonis gaudeat, et fruatq; ipsi Seruis, et eius filij, et filios filij, quousq; ex eis erunt descendentes, et sindos ꝑ lineā masculinā dare recipit interpretandas, et Seruis erga filios suos sit grauatus oneri fideicōmissi, ut Seruis erga filios suos sit grauatus oneri fideic. ... cū tacita mentione constructus, filij aut. filij inter se fideic. reciproco oneratus sit, cū potius ipse erga nepotes filij grauati dici possint: nec filios qd filij ꝑ nepotes erga pronepotes, et sic filios suos fideic.m inducitd dr̄. Inter fratres aut recipisi fideic.m requiratd. Pronepotes aut. erga filios suos cū fideic.m grauati ad cuius cū ꝑ extinct conditio ꝑ exhibitia ipsor. illa conditio, quousq; ex eis erunt descendentes, statim qd se descendere ipsi, efficit, et facit expirari fideic.m Sed dato, qd durat fideic.m filij, pronepotē ad bonaq; restitui, filijs eius. Menoch. cōs. 274. l.o 3.

Fideic.m inducitd a ꝑsona filij erga ipsius filios, si sine liberis decesserit, instituitq; respectium in ꝑsonā filios, his ipsius primi grauati, quis ꝑ̄sentius fideic.m in agnat. restituen. uolunt testator, et ꝑhibuit Trebell. Menoch. cōs. 277. l.o 3.

Si fideic.m in euentu conditionis restitui debet certo generi ꝑsonar. puta filijs, aut nepotib. uel descendentib. hæredis ad, et isti grauatus testamenti suo hoc fideic.m alienari uni, q. sit in gradu remotior, quam illi, cui debet restitui, et si de familia, et agnatione sit isti restituendus. Menoch. cōs. 277. n.o 25. l.o 3. cōs. 494. n.o 20. l.o 5

Fideic.m factū ꝑ masculis in masculos usq; in infinitū, et eis non extantib. in fœminas, nō excludit fœminā, quæ tempore conditi primi testamenti extabat, si licet ꝑ masculos superuiuat, quæ eius ꝑprio nominē uocata nō fuerat. Menoch. cōs. 281. l.o 3.

Fideicom.m remissum censetur per verba et gratia apposita in scriptura transactionis, et remissionis quae salva superioritate verbi sermonis ad aliud referri non possunt, quia tamen fideicom.m non recepsum sit inter partes, Menoch. cons. 289. lib. 3.

In restitutione fideicom.i deducitur dos matris a testatore legata, quando non apparet de illius quantitate. Deducitur et dos filiae restituta, et augmentum dotis eiusdem filiae, Menoch. cons. 292. n.o 8. et seq. lib. 3.

Cum testator filios instituit, eosque invicem substituit, et factis pluribus substitutionum gradibus, gravavit eos, ut si sine liberis decederent, agnati superviventes succederent, induciens fideicom.m perpetuum cum prohibitione alienationis, non extinguitur fideicom.m erga agnatos per susceptionem liberorum, nisi durauerit, sed ille ultimus, qui filios susceperit, et filii ipsius intelliguntur gravati ad restituendum agnatis. Menoch. cons. 310. lib. 4.

In fideicommissis si filia gravata sit restituere eius filiis masculis, et eis non existentibus filiabus suis, non conceditur transitus de persona ad personam, sed nepotes masculi ex filia censentur vocati ad exclusionem foeminarum, casus contigit inter Norimbergos, et Co. Sigismundum a Turri, in quo consuluit Crassipanis, et Natanius DD. Vincentius Menoch. cons. 315. l. 4.

Ubi testator vocavit filios filiorum, ac ex eis descendentes ex linea masculina, filia descendens ex ista masculina linea aliis non extantibus succedere potest ab eis contra masculis ex linea foeminina descendentibus. Verum cadit fideicom.m non obstante, quod ipsa est ultima ex linea masculina, Menoch. cons. 318. l.o 4.

Ius fideicom.i inductum primo instituto nullo verbo repetitum in secundo, quasi extat coniecturis, quod voluit in perpetuum bona conservari in familia. Menoch. cons. 333. n.o 43. l.o 4.

Fideicom.m hoc modo factum, ut bona sua omnia restituat primo filio nascituro immediate post lapsum triennii, habet recipit interpretationem, ut intelligatur restitutio facienda immediate post lapsum triennii, sed aut filio nascituro immediate post triennium, punctuando scilicet post dictionem nascituro. Menoch. cons. 339. l.o 4.

Fideicom.m factum de filio, et eius filiis, et pluribus filiis, et eis sine masculis decedentibus de foeminis, non dicitur foeminas si neptes filii decedat sine masculis [illegible] tamen non valet tempore continui aliorum filiorum, Menoch. cons. 347. l.o 4

Ubi testator plures filios aequaliter instituit, invicemq́ eos substituit,
et si aliqs, vel aliq eorum decesserint sine filijs, vel filiab, vel descen:
dentib legitimis, superstites succedant, pro masculi, deinde foeminae,
et hoc modo usq ad infinitum descendentes eos invicem substituti in:
telligantur, continuiq́ plures gradibus substitutionum, si nepos ex
uno filiorum ipsorum primo institutorum decedat relictis sororib foeminis,
masculi descendentes alterius lineae succedunt in fideic. exclu:
sis ipsis foeminis, Menoch. cons. 348. lo 4.

fideic.m invicem filijs erga foeminas exclusa et invicem repetit,
si sine masculis decesserint, quia apparet quod nec nomine filiorum
et nepotes comprehendi voluit testator; restitui autem debet hoc
fideic.m foeminae proximiori testatoris, vel tali in deventu admit
tendo propinquiori, Menoch. cons. 359. lo 4.

Fideic.m ad legatum liberum inductum dr, si hic notabiliter legato dedu
omia immobilia sororis eius, ut velit disponi in totum, ubi
pendentem in beneficium uxoris suae, et hoc in dominatione sua
placuerit, et ad alios Menoch. cons. 369. lo 4. et prius ille
cons. 530.

Ex hac substitutione instituit filios suos, eiusq́ eos descendentes, inter
eos cotinuas fideic.m et casu quo dicti filij eorum, et descendentes ex
linea masculina defecerint, substituit fratris suos, et eiusdem eorum
filios, et descendentes masculos, prohibens
alienationem, quod vult bona committi in filios, et descendentes
suos masculos, et eis deficientib in filios, et descendentes fratrum
suorum inductum dr fideic.m inter filios ex una linea possidentes,
et reciprocum, et inter ipsos descendentes, et fratres testatoris, interq
et reciprocum, et inter ipsos descendentes, et ad reciprocum inter
fratres, et filios fratrum, et suos descendentes, ita ut foeminea descendens ex uno
fratre, vel inter filios fratrum, ita ut foeminea descendens ex uno
filiorum fratris unius ad excludit a masculis alterius fratris
in portione fratris sui, Menoch. cons. 376. lo 4.

Ex hac substitutione instituit filios suos legitimos, et cuiuslibet eorum mor:
tui ex eis liberos in stirpem, et uno eorum decedente superstites, quod si
nulli mortis suae tempore superfuerint, aut si superfuerint, et postea
decesserint quicumq sine liberis masculis, talia bona convertantur
in fabricam monasterij, finita linea suorum descendentium, ut supra,
fabrica praedicta succedere id fit, nisi in casu expresso, si decesserint
sine filijs tempore suae mortis, ita quod si ulterioris gradus descendentes nas:
cantur, et deficiant, fideic.m ad favorem monasterij extinctum omnino est
Menoch. cons. 379. lo 4.

5

Fideicomissum

Fideic.m reciprocum inter descendentes in dispositione individua [illegible], q[uod] testa-
toris est verbo [illegible] tractu succedimus, utque bona mea ri-
maneant perpetuo in familia mea, ad descendentes mares, Menoch.
cons. 397. l.o 4.

Filius natus, et conceptus post [illegible] conditionis, ad admittitur ad fideic. con-
ditionale. Menoch. cons. 413. l.o 5.

Fideic.m relictum filijs, et nepotibus [illegible] ex linea recta descendentibus,
ad [illegible] nepoti ex filia, qui ad est ex recta linea descendens,
Menoch. cons. 326. n.o 81. l.o 4.

Fideicommissaria substitutio reciproca facta inter filios primi gradus [illegible]
[illegible] ad gradus [illegible] inter [illegible] reciproca, Menoch. cons. 327. l.o 4.

Cas appellatio filiorum [illegible] et liberorum primi gradus, succedunt ordine
successivo et maiori natu in [illegible] vulgarem, [illegible]
fideic.m Menoch. cons. 328. n.o 39. l.o 4.

Positi in condit.e sub nomine descendentium, censentur vocati successive p[er] fideic.m
ita q[uod] unus alteri [illegible] gravatus sit, Menoch. cons. 420. n.o [illegible] l.o 5.

Fideic.m relictum ut in agnat.e perpetuo maneat, [illegible] gravatos [illegible]
[illegible] descendentibus [illegible], Menoch. cons. 424. l.o 5. [illegible]
[illegible] [illegible] cetiam individualis.

Fideic.m inductum dr. q[uan]d[o] testator dixit, velle bona sua fideic.o esse subi-
ecta, etsi nomen fideicommissarij n[on] exprimat, q[uo]d [illegible] ab
intestato vocati censentur [illegible] masculi, Menoch. cons.
434. l.o 5.

In fideic.o vocati censentur in dubio [illegible] ultimi decedentis ex una
[illegible] alia, [illegible] gravati [illegible],
Menoch. cons. 434. n.o 34. l.o 5.

Ad fideic.m nullo [illegible] q[ui] decessit ante tempus
[illegible], Menoch. cons. 442. l.o 5.

Subst.o vulgaris et reciproca facta inter plures filios institutos [illegible] lib[er]i
[illegible], ad se [illegible] ad nepotes, q[ui] femina [illegible]

decessit, superstite sobrina, quia dictum fideicommissum expiravit in personam eius patris, qui se masculos voluit, et hoc etiam si esset favor conservandi agnationis, Menoch. cons. 475. lib. 5.

Fideicommissum relictum in casum detractum comitti, ut scilicet vivo filio detractor succedent alius, ne bona alienentur, intelligitur et ad casum mortis unius filiorum absque filiis, Menoch. cons. 484. lib. 5.

Fideicommissum inductum, ut vadat de descendentibus in descendentem, intelligitur de descendentibus in descendentem, ad dictum de descendentibus vocatis in alium collaterales, Menoch. cons. 489. lib. 5. Soc. Iun. cons. 188. vol. 2.

Gravatus per fideicommissum restituendi certis in secundum ordinem, prohibitus alienare, et testandi facultas ... ubi voluit testator, bona semper in agnatione continuari, Menoch. cons. 497. lib. 5.

Facultas concessa testandi gravatis ab eo, qui ordinavit fideicommissum, intelligitur eos, qui sint ex agnatione et familia, Menoch. cons. 497. n. 12 lib. 5.

Onus fideicommissi unicuique ex institutis iniunctum cum clausula prohibitiva alienandi, sed quod vadant bona de descendentibus in descendentes masculos in infinitum, intelligitur inductum tantum erga descendentes illius prohibiti; unde si prohibitus decedat sine descendentibus, frater prohibiti et illius descendentes collaterales ad succedit ex fideicommisso, cum dictum fideicommissum expiraverit, et evanuerit dictum fideicommissum, ita ut sit in causa intestati, Soc. Iun. cons. 188. vol. 2.

Si testator instituit filios, invicemque substituat, et si aliquis eorum sine descendentibus decedat, eidem succedant proximiores filii masculi et eis deficientibus, heredes, et hoc modo usque in infinitum intelligendus omnes, et singuli descendentes invicem substituti pro omnem meliori modo quo melius facere; prohibendo et alienationem si primi decedant relictis filiis masculis expirat fideicommissum nec ulterius ex eo ullus masculus femineas potest excludere. Cephal. cons. 11. lib. 1.

Filius legitimus, et natus, natus tamen ex legitimato admittitur ad fideicommissum ex persona sua, licet pater ad admittendum ad fideicommissum ad quod sit vocati solummodo nati ex legitimo matrimonio. Cephal. cons. 103. lib. 1.

Si filij sint instituti, et inuicem substituti, si sine filijs decesserint, et omnibus sine filijs decedentibus substitutus sit extraneus, unus ex institutis, qui post mortem aliorum habuit fideicom. si decedat sine filijs, tacitus extraneo substituto petitur pars sua tamen, non aut. portionis aliorum sibi ex fideic.o obuentas, Caph. cons. 259. l.o 2.

Per substitutionem factam post mortem omnium et in omnibus bonis non inducitur receptum fideic.m inter ipsos institutos Alba cons. 31. et ibidem est aliud cons. Ale. in hac materia cons. 32.

Grauatus restituere hereditatem filijs talis, statim quod in lucem prodierit, in nascituris et nondum natis non trahitur restitutionem, Caph. cons. 221. l.o 2.

Fideic.m inductum si sine filijs decesserit, expirat statim ac filij extiterint, existentia n. filiorum facit deficere conditionem fideic.i Rol. cons. 56. l.o 3.

Filij positi in conditione si sunt grauati, et honorati censentur; ideo fideic.m factum si filius decedat sine filijs, aut filijs sui sine filijs, illis sic decedentibus, substitutus Comiun, valet et tenet, Rol. cons. 18. l.o 4.

Prohibitionem testatoris de non alienando, qui uult, quod bona uadant de herede in heredem, ut remaneant in familia, inducitur simplex, et absolutum fideic.m et in casu non factae alienationis, Rol. cons. 23. l.o 4. etc.

Not. Diuersi uoluo esse, quod quando Testator fuit Testator post iure dixit in aliqua uilla, et in eadem eius heredibus reperiuntur post [illegible] omnium assumendi fideicomissi ius cum omnibus [illegible] ut voluerint Peregr. de fideicomiss. art. 44. n.o 22 et Tiraq. de fideicomiss. [illegible] quest. 618. n.o 45. et in [illegible] affirmare plures fuisse iudicatum

substituto suo peculiarem hereditatem facere non potest L. ex facto ff. ad Treb.

Haeres postquam semel aditus est potest iure hereditatem dominus effectus deus adeo quod non amplius iure hereditario sed iure proprio ipsius hereditatis ff. in L. i. ff. de acqr. poss. et, ut in . . . alienum ad . . . causam actione.

Haeres heredis dicitur haeres primi testatoris L. fi. C. de hered. inst. ex quo infertur quod causa causae est causa causati L. et si amicis ff. ad L. Iul. de adult. et . . . L. q. pro successione ff. de reg. iur. ubi tex. not. quod impossibile est . . . ubi in . . . et latius ibi per . . . L. heredis ff. de . . . sign.

Haeres testat. potest causam ingratitudinis inherere in test.o filii . . . quae cognoscitur ex tit. ff. . . . in auth. ad licet C. de lib. . . . in L. omnimodo in . . . C. de inoff. test. . . . in L. libertis C. eo.

Haeres ut pro parte hereditatem accipit, et pro parte renuntiavit . . . faciat testatorem pro parte testatam, et pro parte intestatam decedere L. i. et 2. ff. de acqr. hered. L. reminiscere de leg. 2.

Qui cum alio contraxit . . . ignorans conditionis contrahentis, qui debet conditionem eius investigari, quod non . . . in hered. L. qui cum alio ff. de reg. iur. . . . ad contrahendum, sed quasi ex . . . tradidit . . . hereditatem L. ex maleficiis . . . ff. de act. et oblig. . . . ipsi hered. nihil imputari debet quod non investigavit conditionem, et qualitatem eorum cum quibus contraxit.

Factum coheredis non debet alteri nocere L. pater fam. ff. de hered. inst. . . . L. si ita fuerit ff. de manumiss. test.

Haeres pro ea parte qua est haeres . . . . . . defuncti, pro aliis . . . L. cum . . . C. de . . . inf. . . . heredum

Sicut haeres ex delicto defuncti non tenetur ad poenam, ita . . . quicquid ex eo quod ad illum pervenit ex eo delicto tenetur debet L. sicuti de reg. iur. . . . et . . . de . . . haeres . . . et ideo . . . debet tenere . . . L. quod diximus . . . fi. . . . L. . . . C. . . . L. . . . ff. quod met. cau. L. in . . . C. . . . L. toties ff. de reg. iur. L. quod in hered. . . . ff. de . . . L. . . . de reg. iur.

In codice . . . haeres . . . tenetur et dicitur quod ad eum non pervenit L. . . . ff. de . . . iur.

In act. . . . vi bonorum raptorum . . . de eo quod pervenit . . . L. 2. . . . fi. ff. vi bonorum raptorum

Error iustae et probabilis ignorantiae est in rebus consuetis [illegible]. L. q in alterius ff. de reg. iur. c. cum gs de reg. iur. in 6. quod in facto alieno [illegible] probabilis error L. [illegible] ff. pro suo et [illegible] [illegible] in L. 2 C. de iur. [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] quod agitur [illegible], et dispositio in [illegible] quod [illegible] [illegible] L. [illegible] ff. de [illegible].
2o. intellige regula quando agitur de damno vitando, quo casu excusatur error ex ignorantia L. in summa § [illegible] ff. de cod. ind. limitatur [illegible] quando agitur de lucro captando, tunc non excusatur per ignorantiam, ut in [illegible] in d. § [illegible] de cod. ind. [illegible] [illegible] [illegible] ubi error [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] § [illegible] [illegible].
[illegible] procedit in [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ipse agat qui [illegible] excusatur ex probabili ignorantia d. L. q in alterius ff. de reg. iur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] § [illegible] ff. de dol. excep. [illegible] [illegible] aliquas limitationes et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] excusatur ex probabili ignorantia [illegible] in d. L. q in alterius ff. de reg. iur.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a mor. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] ff. de reg. iur. [illegible] L. [illegible] C. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. si [illegible] ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in L. si [illegible] ff. [illegible] [illegible] oblig. in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] ff. de reg. iur. Procedunt [illegible] et alia [illegible] [illegible] [illegible] in d. L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] illa dictio [illegible] quodammodo in § [illegible] in Authen. [illegible] a mor. [illegible] [illegible] dictio [illegible]: [illegible] [illegible] L. in [illegible] ff. de lib. et [illegible]. Et [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] donat. ff. de cod. et dem. L. q [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in d. L. [illegible] [illegible] ff. de reg. iur.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. si [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] L. si [illegible] [illegible] [illegible] ff. de cod. ind.

Heres heredis est heres testatoris usque in infinitum. l. heredis. l. [illegible] ff. [illegible] l. antiquam C. de usufr. Fallit autem in duobus [illegible] in [illegible] subitur et in [illegible] gl. in [illegible] l. [illegible] [illegible] in [illegible] l. scimus ff. [illegible] Fallit [illegible] in l. heredis [illegible] subiecta materia [illegible] [illegible] in [illegible] l. heredis [illegible] ut ibi [illegible] in [illegible] [illegible] legatus [illegible] et cuius heredis [illegible] fructus [illegible] proprietas [illegible] sublata consolidationis [illegible] antiquam C. de usufr.

Add. quod heres heredis [illegible] et [illegible] heres testatoris [illegible] ut [illegible] in dispositione [illegible] heredis satisfaciat [illegible] dari heredi [illegible] dat heredi heredis [illegible] [illegible] conditionem [illegible] ita [illegible] in [illegible] [illegible] 4. n. 238. [illegible]

Omnia [illegible] heredem [illegible] ac si statim adisset hereditatem et quamvis [illegible] ff. de [illegible]

Bona [illegible] filius ergo heres [illegible] Paulus in 4. ad Galat. [illegible] [illegible] in l. [illegible] ad [illegible] C. [illegible] [illegible] in l. [illegible] n. 58. [illegible] [illegible] col. 1. [illegible] in l. 1. n. 15. C. de pac. [illegible] filius [illegible] [illegible] heres [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n. 9. col. [illegible] [illegible] ibid. [illegible] [illegible]

Verbo heredis adita hereditate [illegible] l. 3. [illegible] heredis [illegible] lib. l. 3 [illegible] ita [illegible] [illegible] ubi Bar. de cod. [illegible] l. 1. n. 20. C. de [illegible] et facit [illegible] cipi [illegible] heres.

Heres [illegible] facto testatoris ultra [illegible] add. [illegible] fam. [illegible] de leg. [illegible] l. unde ex familia [illegible] sed [illegible] [illegible] 2. l. [illegible] C. de liber. cau. [illegible] 2. n. 60. [illegible] C. de cad. toll.

Qui [illegible] [illegible] et [illegible] l. et [illegible] sed quod [illegible] in [illegible] 25. [illegible] ibi [illegible] sed utiles ad [illegible]

Appellatione heredis [illegible] bonorum possessor. l. hereditatis appellatio ff. [illegible] l. 1. l. bonorum ad Treb. Bar. in l. 1. n. 1. de [illegible] in [illegible] l. [illegible] bonorum ad Treb.
[illegible] bonorum possessionem [illegible]

[illegible] dicendum est quod id quod bonorum possessor ad heredes, ad loco [illegible] dicitis [illegible] L. i. de poss. hered. pet. L. 2. de bonorum poss. et multis alijs iuris [illegible] in L. i. [illegible] in [illegible] tractatur [illegible] quod [illegible] in [illegible] bonorum ad [illegible] alia [illegible], ut ibi [illegible], et [illegible] in d. L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible], sed [illegible] alia [illegible] [illegible] bonorum possessor [illegible] ad [illegible] verborum una, et [illegible] a [illegible] omnibus [illegible] omnia [illegible] d. L. 2. de bon. poss. L. i. C. [illegible] quod si lex nova vel statutum [illegible] disponunt in uno, habebit locum etiam in alio [illegible] in L. si quis [illegible] C. [illegible]. Dicit [illegible] quod in materia odiosa [illegible] ad [illegible] [illegible] difficile [illegible] [illegible] [illegible] in odiosis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad rationem [illegible] ad illam L. in contrarium [illegible] si patronus de [illegible] allegatam [illegible] in [illegible] bonorum ad [illegible], ut [illegible] de [illegible] poss. [illegible] 14. n.o 328. ubi vide multa de hac re.

[illegible] actus et omnia iura regulariter transeunt ad heredes L. si [illegible] [illegible] L. [illegible] C. locati [illegible] C. de contrah. stip. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]. Excipiuntur [illegible] ab [illegible] obligationes [illegible] actus [illegible] voluntate [illegible] L. [illegible] locati [illegible] [illegible] obligati [illegible] hac [illegible] transit ad heredes [illegible] [illegible] in [illegible] c. si [illegible] [illegible] 6. Et ideo [illegible] mandatis [illegible] [illegible] [illegible] mand. L. mandatum C. mandati [illegible] ad transit ad heredes L. [illegible] [illegible] socio. Et [illegible] transit ad [illegible] in L. [illegible] Pomponius scribit [illegible] [illegible] ubi [illegible] in L. si quis [illegible], et in L. [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] oblig. Et ideo est [illegible] [illegible] a voluntate [illegible] transit. L. si [illegible], ubi [illegible] de [illegible] oblig. 2.o [illegible] [illegible] penale, [illegible] [illegible] L. stipulatio [illegible] si quis [illegible] de [illegible] oblig. L. [illegible] C. de [illegible] dicendum [illegible] et [illegible] heredis L. [illegible] C. [illegible] L. [illegible] de [illegible] oblig. L. inter artifices de [illegible] [illegible] distinctionem [illegible] [illegible] C. de [illegible] coll. [illegible] in L. [illegible] de [illegible] oblig. et hac [illegible] penale [illegible] transit in heredes [illegible] ad heredes L. [illegible] de arbitr. [illegible] et penalis [illegible] transeunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in L. [illegible] C. [illegible] [illegible] in L. sicuti de [illegible].

[illegible] [illegible] heredi quod [illegible] omnia iura [illegible] transeunt in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] quoad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in heredes L. [illegible] [illegible] [illegible]

Ro aut rimis dictionis est qa poss.^s adeo solo ubi corpori retinetur ad
d^o p mort[illegible] defuncti extinguatur uoluntas, et dum extinguitur ita
poss.^o alia aut acquiratur ro qa heredititas alios rd. Et poss.^o ita
dicendum L. i. d bon. poss. d. [illegible] rd p^s transfert in heredem
ipsa, et Bar. Castr. et Alex. in d^o l. cum heredes in prin. ff. d
acqr. poss.

Licet poss.^o adeo continuetur in herede^s nisi quoad effectum usucapionis,
ut dic paulo uelle d^r est. [illegible] ualidi p statutum induci, qd poss.
continuetur a testatore in heredem quoad oem effectum, et ualebit d^m
statutum Castr. not. in L. si [illegible] C. d [illegible]. d lib. dicendus
tale statutum correctorium iuris dicendum intelligendum Alex.
in L. cum heredes in prin. n.º 3. d acqr. poss. et ibi n.º 4. d.^t qd
huiusmodi statutum debet intelligi nisi poss.^o fuisset antea ap-
prehensa p alium. Nec obstabit ualidi leg ex ui huius statuti
heredem dicatur habere poss.^e qa posset intrare ualitum interdictum adipi-
scendae poss. Paul. d Castr. in d^o L. si [illegible] C. d [illegible]. d lib.
qui rd est sat plene, et irreuocabiliter.

Heres et successor rd debet ee melioris conditionis quam defunctus
si [illegible] L. in [illegible] 6. rd [illegible] d [illegible] iur. L. cum heres in prin.
[illegible] dic. et conf. [illegible] in L. si is, q p [illegible] n.º 6. d usucap.

Dictum est [illegible] iur. heredes eadem p et [illegible] heres qd rd posset, qd
heres nisi [illegible] impleri factum defuncti [illegible] ibi allegata, facit
[illegible] L. si ab eo. C. [illegible] qut L. si uxor. C. d bon. auct.
[illegible] poss. [illegible] in L. [illegible] n.º 4. et [illegible] iur. et [illegible] L. si
[illegible] legatum [illegible] et [illegible] agnouit legatum [illegible]
impleri qd defunctus ordinauit, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] L. cum a [illegible]. [illegible] multis
modis ampliat [illegible] et limitat [illegible] in L. i. par.
3. n.º 81. C. d bon. mater. et [illegible] ibi in 7. ampliat.^e
tractat an [illegible] in herede cum [illegible], et
concludit rd [illegible] locum [illegible]. Ampliatur aut [illegible]
ut [illegible] et in herede mediato, et ee qd testator disposuit
d [illegible] [illegible] ad eund heredem. [illegible] 81. n.º 9. [illegible]
i. [illegible] fallit qd testatoris factum est inualidum. [illegible]
89. n.º 6. l.^o i. [illegible] 93. n.º 7. dicens alienationem inua-
lidam testatoris heredem [illegible] rd [illegible]. Hanc [illegible]
[illegible] 67. et [illegible] in addit. ad
[illegible] [illegible] 15. l.^o 2. [illegible]. Fallit [illegible] in facto defuncti
in quo errauit [illegible]. [illegible] 532. n.º 24. l.^o 4. [illegible] heres [illegible]

Heres

qui haeredi defunctionis probando contraderit, quod defunctus fuit compos, et ideo si defunctus esset, probanda nihil dicere; haeres sit ... Caesar. loco ... 25.

... haeres ... facto defuncti in fraudem in fraudem sui; Cast. Caball. millit. 83.

Haeres ... inventarij ... creditoris, ubi ... fructus ... sed ... creditoribus ... inventarij n.° 20. ... consilium ut haeres dicat creditoris ... solo ... bona vendita ad ... creditores ... Rimin. ... cons. 602. n.° 6. vol. 4.

Haeres ... inventarij ... impugnare haereditarias, et ... legata ... falcidia, et ... haereditariam ... Pinell. ... inventa-rio p. 7. cap. 4. n.° 4.

... haeres ... creditoris ... fructibus, ... 199. n.° 6.

Item haeres omittas ... in ... inventarij, et an ... creditoris in solidum. Menoch. ... cons. 471. l.° 5.

Adnotavi ... haeres ... facto defuncti ex ... Pinell. loco ... Menoch. cons. 89. n.° 25. l.° 1. ... accumulat ... Pinell. ... ampliat ... Menoch. dicit inventarium ... ut ultra ... haereditarias ... in toto ... haereditate ... Menoch. cons. 125. vol. 2.

... haeres ... in ... nomine ... C. ... Gomez ... contract. to. 2. cap. xi. ... qualit. ... n.° 4. ...

... filios ... substitutum ... fideicommissum ... institutum ... haereditatem ... ipsius ... haeredes instituit, si ... haereditati ... quod si ... accipere nollet ... consensu ... cons. 42. n.° 17. l.° 2. civil.

Exceptio inuentarij ad iuuat hæredem, nisi allegetur. Rimin. con. cons. 662. n.o 12. vol. 4. ex tex. clem. appellanti de appell.

Gener inductus a socero ad desponsandam filiam hac promissione, quod scilicet eum instituerit hæredem, si fides ad venit, spectari ... dolo consequendi, et eum est ... Surdus. cons. 33. n.o 31. vol. 3.

Hæres de iure canonico est in conspectu inuent. ad tenetur ultra vires Hæreditarias. Decian. cons. 71. vol. 4. Sed contrarium etiam tenuit in foro conscientiæ Decian. in l. ult. in prin. n.o 9. C. de iur. delib. Menoch. cons. 89. n.o 15 et 16. vol. 1. In foro aut[em] ... contra opin. quas refert Menoch. d. cons. 89. n.o 160. quod ad tenetur ultra vires tenet Surdus de alim. tit. 8. priuil. 13. n.o 2. Quando testator iussit, hæredes solue[re] de bonis suis, et ad conf. ... inuent. hæres ad tenetur ultra vires, Surdus loco quod n.o 4.

Hæres in Trebellianica est potior legatarijs, et fideicomissarijs, Grati. cons. 16. n.o 1. ex tex. L. Titia in fi. ff. ad l. Falc.

In act.e personali hæredes tenentur pro ea uirili tantum in reali autem et hypothecaria unusquisque in solidum. L. 2 C. si unus ex plur. hæred.

Hæres negligens voluntatem testatoris implere priuatur hæreditate si steterit per annum, et monitus fuerit si u.o agnoscit de bienuio tamen ... tunc binæ monitiones requiruntur. Caballi. millelog. ... 679.

De hæredi cum bene. inuent. vide Bor. decis. 10. n.o 3. Grati. decis. 68. 147. 148. idem Bor. decis. 53.

Hæres ad tenetur de iuribus ui legati legatarijs quod ... in specie, Rimin. iun. cons. 823. n.o 14. l.o 7.

Ex ... quasi ... hæres ad tenetur ultra uires etiam cum bene. inuent. Grati. decis. 52.

Quilibet hæres et unus ... potest ... inuentario. Rol. cons. 36. n.o 12. l.o 2. idem Rol. cons. 66. l.o 4. ... ex ... ratione ... hæredi de codicillus, aut testam.o ...

Hæres contraueniens voluntati testatoris dicitur indignus hæreditate ... ubi Bar. ... ut indign.

Heres.

Heres cum benef.o inventarii gaudeat, potest inventarii sumptus petere, creditoribus illos retinendo. Rimin. Iun. cons. 596. et hoc [illegible] Pereg. de fideicom. art. 49 2.o tempore n.o 74. [illegible] determinat quoad creditores sed quoad legatarios contrarium tenet. [illegible]

Heres non est tenendus in locu.o bonorum, quia eius auctor constituerat pos-sessione nomine alieno, nec tenetur esse [illegible], [illegible] et [illegible] quod locu.o [illegible] continuit in heredis persona. Menoch. cons. 139 l.o 2.

Heres qui ex dispositione testatoris fit redimere a legatario quoddam legatum, vel dare alia mobilia equivalentis summae permutare, tenetur id facere [illegible] valorem redditus, qui [illegible] tempore redemptionis, non aut [illegible] illud, quod erat tempore testamenti [illegible]. Menoch. cons. 142. l.o 2.

Facultas data a testatore heredi instituto disponendi inter masculos ipsius instituti, et locum est inter feminas, si non extant masculi. Menoch. cons. 215. n.o 67. l.o 3.

Heres [illegible] institutus nullo alio dato cohered. [illegible] heres [illegible] Menoch. cons. 224. n.o 46. l.o 3.

Heres qui fuit institutus sub hoc onere, ut [illegible] conservaret hereditatem [illegible] sub poena privationis, non incidit in poenam, si [illegible] [illegible] ex quo cognoscit [illegible] alteri [illegible] Menoch. cons. 281. q. 2. l.o 3.

Cuius heres [illegible] ex eo, quod bona a patre [illegible] C. [illegible] cons. 148. l.o 1.

Heres non [illegible] testatorem ubi iussit, si monitus non [illegible] non privat hereditate [illegible] amplius. C. de [illegible] [illegible] ad illam privationem. Alba cons. 48.

Heres [illegible] [illegible] [illegible] bonorum [illegible] [illegible] quam feudalium, nec agnati [illegible], [illegible] impedimentum potest [illegible] [illegible] in [illegible] Sol. cons. 98. l.o 3.

Tantum [illegible] non debet alteri nocere l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible]

Heres negligens voluntatem testatoris implere privatur [illegible], [illegible] [illegible] et monitus fuit, [illegible] [illegible] Brun. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Hereditas semel adita non dr amplius hereditas defuncti, sed efficit patrimonium illius, q adiuit hereditatem gl. in l. i. ff. d acq. her. poss. §. in extrana. et gl. in dicta, et pertinet ad multa, ut bñ not. Iac. s. actiones inst. d act. nu. 215. uig in fi. text in l. hereditas nu. 3. ff. d reg. iur. porque ea semel adita confunditur cum patrimonio heredis. l. nd si plures. §. filio. ff. d vulg. et pup. latius not. Ias. in d. l. i. §. uerum nu. 14. Alex. n.º 8. d acq. poss.

Cur dicatur hereditas lucrosa, et opulenta vide gl. in l. si gravida bona. §. si seruus fisci ff. d acq. hered. opulenta .n. dr, q̄ h̄t mul: tas opes nec lucratur. locuples aut qui h̄t opes multas. et eas lucratur.

Qui ad alium transferri voluit hereditatem, heres eē nō uult. l. nō uult ff. d reg. iur. Ex. n. si ita. fore qd aliqs sit institutus sub hac condit.e si heres legitimus, scilicet q ueniebat ab intestato noluerit uindicare hereditatem: nam si iste legitimus patiatur institutum adire hereditatem, nec ipse heres eē nolle, et in in: stitutum hereditatem transferri. l. si qs ita heres institutus ff. d hered. inst. Quemadmodum q h̄t nō s. intellect intell. in alium transferri voluisse. §. hoc amplius inst. d reg. diuis. Nota aut, qd uerbum istud transferri plus est quod concedere nō q trasferat dnotat, se nolle amplius esse illa hēre, verbum n. transferre important totalem abdicationem gl. in c. i. d comod. tex. in l. id Vlpianus; f. d excus. tut.

Et d illis uerbis uoluit transferri duplex est intell. ac: cipiendo .n. et p simplici uoluntate, ut in figura causa, et et cum effectu intelligendo, ut uoluit transferri, i. transtulerit arg. gl. in l. fi. ff. d uer. diuis. gl. fi. Et hec sic poni ad declarationem d. l. nō uult ff. d reg. iur. ibi dixe.

Pactum d succedendo, uel nō succedendo, et d renunciatione hereditatis utrum ualeat, uel distinguitur tres casus. aliqñ loquimur qñ renuntiatur hereditati paternæ uel matris et sic pactum d nō succedendo cis hoc pactum est contra bonos mores ciuilis, nō natur. d quo loquitur l. pactum dotali. C. d collat. et l. q superstitis ff. d acq. hered. l. fi. ff. d his, et legit. et tali pa: ctum nō ualet, iuramento tamen confirmari pt, et ualet. c. 2. d pac. in 6. aliqñ et 2.º paciscimur sup hereditatem tertij, de quo loquitur l. fi. C. d pac. et talis pactio nō ualet, nisi cō: sentiat ille d cuius hereditate agitur, et permanet usq ad mortem d. l. fi. C. d pac. aliqñ uero et 3.º aliqs remittit me facu: hered. et nullo modo ualet huiusmodi pactum. l. pactum qd dotali

Hereditas.

C. de pac. l. hereditas. C. de pact. [illegible] immo si adijcerentur poena, non tenet, nec fratris promissio, nec poena. l. stipulatio hoc modo concepta ff. de verb. oblig. quia est contra bonos mores, et quia non pactis, sed ultimis voluntatibus deferuntur hereditates d. l. hereditas. C. de pac. [illegible] l. [illegible] eod. C. de inut. stip. fallit nisi hec conceditur in militibus. l. licet [illegible] pac. et c. i. de filijs natis ex matrimonio ad morgan. contracto ubi est statute in Civitate Mediolanensi. Ro. uel [illegible] nullitatis [illegible] pactionis [illegible] [illegible], et [illegible] libera testandi facultas l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. quod amplia non solum [illegible] locum in testatore, sed et in [illegible] non a iuniti, sed [illegible] adhiberi debent l. qui testamentum [illegible] [illegible] ff. de testam.

Hereditas nihil aliud est, quam successio in universum ius, quod defunctus habuit tempore mortis. l. nihil aliud ff. de uer. sign. l. hereditas ff. de reg. iur.

Venit filia, que renunciavit hereditati patris, non [illegible] cum iuramento poterit succedere. de iure Civili clarum est, quod non valet pactum, et iuram. [illegible] l. [illegible] ff. [illegible] et legit. l. pactum dotali. C. de collat. l. si quis inquilinos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iure uero Canonico quod est attendendum, ubi agitur de [illegible] animarum [illegible] in c. licet mulieris de iureiur. in 6. ualet pactum cum iuramento [illegible] c. 2. de pac. in 6. [illegible] [illegible] obstat. l. [illegible] C. de pac. quod [illegible] inducit notum captandae mortis, illud n. procedit in pacto de succedendo, non uero in pacto de non succedendo.

Titulus hereditatis dicitur lucrativus. l. i. C. de imp. lucrat. des. lib. x. [illegible] lucrativas. l. [illegible] stipulatus [illegible] [illegible] [illegible] ff. de uer. oblig. [illegible] in hereditate [illegible] quas ascendentis. l. si emancipata. C. de [illegible] et fac. ignor. [illegible] est quam hereditas esset [illegible]. l. si [illegible] legatis [illegible] [illegible] [illegible] ff. de leg. i. et hoc est quam ab initio esset [illegible] [illegible], ut ibi [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] a lucro, quamvis postea [illegible] ad damnum de lucrativa [illegible] pe. l. si duo ff. de acqr. hered. [illegible] in l. id eo, quod [illegible] 2 ff. de reg. iur.

[illegible] uiro hereditatis [illegible] [illegible] legi de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] succedit quodammodo, quod [illegible] hereditas, [illegible] [illegible] defuncti [illegible] in [illegible] [illegible] que [illegible] defunctus, et non [illegible] [illegible] [illegible] l. hereditas in multis ff. de acqr. hered. l. mortuo ff. de [illegible]. Et hoc [illegible] [illegible] hereditatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amplius defuncti, sed heredis, et [illegible] [illegible] locutione [illegible] hereditas, [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hered. l. cum heredes ff. de acqr. [illegible] et [illegible] [illegible] esse hereditas [illegible] [illegible] l. hereditas ff. de reg. iur. [illegible] [illegible] ad pulchrum [illegible]. Statutum in Civitate [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de acqr. [illegible]

filio feminam, exceptis masculis succedere in patri, nonnisi pro relicto masculo, et femina, masculus postquam adiuit hereditatem moritur, etiam ea, filia admittatur ad hereditatem, et dicitur quia non est amplius hereditas patris, sed fratris Bar. in l. ult. § ult. ff. ad Tertull. hec in l. quoties duplici iure et in d. l. hereditas in pr. ff. de reg. iur. Paul. tamen in § duo fratres l. qui Romae ff. de verb. oblig. in 2. lect. tenuit oppositum. Io. Crotti in d. § duo fratres, quod est communis, ut etiam post aditionem, et postquam acquisita fuerunt bona per heredem, proprie tamen dicatur hereditas per l. qui Titij ff. de iis quae ut indign. l. filiusfam. in § fi. ff. ad l. falc. et per totum tit. de hered. et action. vend. tot. tit. ad Treb. et tam loquendo de restitutione hereditatis, quae est iam adita, et tamen appellatur hereditas.

Ad contraria adducta per hec et alios videbatur una solutio quod scilicet quod vellet in illis iuribus. id tamen hoc quod dicatur ea hereditas.

Si nemo hereditatem adijt, de iure testamentum solvitur. l. si nemo ff. de reg. iur. fallit primo in hereditate per adita habeatur. 2° in milite. 3° quando iure habita pro conservatione sui heredis. 4° in legatis ad pias causas. Pretenea testator potest disponere, ut legata debeantur, hereditate non adita, ex eadem quod ad potest, facere ut vid. Bar. in l. si. n° 109 de leg. 1.

Hereditas in multis sustinet vicem personae, fallit tamen in ijs omnibus in quibus requiritur factum personae et opera. l. in multis de acqr. rer. dom. l. si § Scaevola si quis testam. lib. esse iuss. fu. l. mortuo de fideiuss. inst. de stip. serv. in prin. Bar. in l. si is qui pro emptore n° 28 de usucap.

Qui possit hereditatem vel personam vel bona legitime petendo standi in iudicio. 2° Indistincte, licet datum qui potest succedere in hereditate. 3° in esse legitime natum. 4° in esse ex eodem stipite et colonello. 5° debet stare quo in gradu reperiatur, ut respici in u. bonorum possessione. vide quae in Pecchia, ibi Vta in hereditate fol. 262. q. 9.

Cum testator relinquit ultra vires hereditarias diversis personis, fit reductio ad vires pro rata, ut si Titio 400, Seio 300 relinquat, et hereditas non excedat 400 ita dividitur inter eos, ut Titius habeat 4or partes, Seius autem tres. casus est in l. Marcellus ad Treb. in l. in quantitate § fi. ad l. falc. ultra concord. contrarias in gl. d. l. Marcellus in u. ... Bar. ibi in prin. n° 4.

Potestne aliquis hereditatem ad quam restitutionem fructuum teneatur loca in cons. 150 lib° i.

Hereditas

Hereditas ad diem dari non potest, si a. uxor instituatur in uita tantum, et post eius mortem alius [illegible] tamen [illegible] in perpetuum heres esse ut [illegible] in u. Institutio [illegible]. Institutus usque ad certum [illegible], quia [illegible] heres [illegible], non potest unquam [illegible] esse hereditas.

Occupans bona hereditaria, si scit se aliquem priuari [illegible] ex hereditate, [illegible] et etiam fructus [illegible] quos non percepit, sed percipere debuit, [illegible] [illegible] in L. [illegible] ff. de pet. hered. Mascard. [illegible] 268. Menoch. de [illegible] 635. Vid. [illegible] in L. sed et si lege ff. [illegible] ad [illegible] ff. de pet. hered.

Qui [illegible] non possidet, non [illegible] alio [illegible] tit.[illegible] hereditario [illegible], Menoch. cons. 270. n.º 29. in [illegible] l.º 3.

Hereditas in contractu [illegible] dari potest [illegible] 204.

Petitio hereditatis non competit [illegible] tit.º possidenti, si [illegible] tit. habitus sit post mortem testatoris [illegible] non officit [illegible] [illegible] et habitus post mortem [illegible] officiat [illegible] 25. tit.[illegible] [illegible] non excludit petitionem n.º 30. [illegible] cons. 48. n.º [illegible] l.º [illegible].

Ubicumque hereditas [illegible] de hered. in hered. ordine successiuo, et [illegible] hereditas ad unam lineam quamdiu [illegible] masculus aut femina in [illegible], [illegible] sit [illegible] ad aliam lineam et [illegible] [illegible] cons. 98. n.º 13. l.º 3.

Bona empta ex pecunia hereditaria non dicuntur hereditaria, et ideo non ueniunt in restitutionem fideic. nisi [illegible] hereditatis empta fuerint; Menoch. cons. 213. l.º 3.

[illegible] potuerunt heredes institui, etiam sub [illegible] [illegible] C. de hered. inst.

[illegible] hered. [illegible] in test. [illegible] potest [illegible] in [illegible] C. [illegible] in test. uel [illegible].

Heredis institutio est caput, et fundamentum testamenti, et iure heredis inst. de leg. et est ea que dat esse et formam testamento, sine qua voluntas testatoris suum sortiri effectum non potest. L. quod per manus. ff. de her. codicill.

Si quis plures habet filios, et in testamento suo ita dixerit, filium meum heredem meum esse volo, non unum sed omnes filios instituisse videtur quasi indefinita in favorabilibus aequipollet universali. L. si plures de leg. 3. L. si pluribus ff. de leg. 2.

Si testator ita dixerit instituo filios nascituros ex Paula, non filia nec verba continentur isto casu comprehenduntur et nepotes appellatione filiorum. dic. quod non per L. gallus §. idem credendum ff. de lib. et posth. et non est quia dispositio collata in personas filiorum nascituros, per nativitatem filii est adimpleta, non eius conditio, et persona nepotes non comprehenditur ut dicta L. gallus §. idem credendum.

Si quis idiota, et illiteratus in testamento suo ita dixerit, liberos meos instituo, an appellatio huiusmodi contineat et nepotes eorum vulgariter continentur. L. liberorum ff. de ver. sign. Quidam dicunt quod non, quia talia verba non cadunt in idiotam gl. in L. quod si nepotes ff. de testam. tut. Tamen dic. quod sic quia credendum est notario qui scripsit testam. scripsit verba importantia illud quod volebat ipse testator arg. L. secundum ff. de verb. oblig. L. i. C. de usur. Bar. in L. liberorum col. ult. versic. quaero quod si in testamento ff. de ver. sign.

Utrum possim invitare aliquem precibus, vel blanditiis, ut me heredem instituat. dic. primo distinguendo aut dono tibi mille adiecto pacto, ut me facias heredem, et tunc pactum non valet. L. i. ff. de cond. ob turpem caus. L. illud autem in fi. ff. de hered. inst. aut dono tibi mille hac spe ut me instituas, sed respicit dico, vel tu dixisti te instituturum, et tunc valet quoad donationem sed non cogeris me instituere. L. si maiores. L. cum donationis. C. de transact. et gl. in d. L. cum donationis adiicit 3. casum videlicet si sub conditione tibi donavero, ut si dixero dono tibi hac conditione, si me institueris et dicit quod non valet donatio. Vide tamen in v. Testamentum vers. Adde subdictus ibi 5. facit hoc.

Quo ad 2m vero dic. quod possumus aliquem allicere blanditiis ut nos instituat. L. si ff. et C. si quis aliquem test. prohib.

Institutus in re certa alio existente coherede dato aderuit loco legatarii est L. quoties C. de hered. inst. non tenetur tamen quaslibet qui conditionem sustinere,

Sui loco heredis esse in bes. et grad. et hus respicit ut huit Cur. qui lat. refert, et refellit Menoch. de adipisc. poss. rem. 4. n.º 134. cu alijs rem. 138. q. et refert Soc. iun. cons. 122. n.º 6. l.º 1. Curtio assistens in hoc, qd hic institutus grauatus restituend. teneatur, Salicet. et Card. cu rationibus ... ... opin. teneat ut uident est. Soc. ... Grau. cons. 131. n.º 13. et hic latius in cons. 186. ... ... Cur. ... sustinet hunc institutio in ... ... in ... loco legatarij esse et Salicetus ... ...

Institutus ad esse ... ... tempus ... tris ... ... est heres ... L. hereditas ... hered. ... in ... Soc. cons. 14. n.º 4. l.º 1. uxore institutam in ... ... temporis mentione ... ... heredem ..., ... comune alius esset institutus, ut ibi ... cum ... refellit cu alijs, Menoch. de adipisc. poss. rem. 4. n.º 150. et 155. declarat.

Institutio heredis particularis ... ..., et ... relationes ad aliud sicut legatum, nec ... eo qd palam facta sit, uitiat, Guid. Pap. q. 459.

Inst.º facta de incapaci ... ualet ... amore ... Soc. iun. cons. 99. n.º 42. uol. 2.

... ... legitimi ... ... spurio ... ab ... heredes institui, Ludou. ... 10. n.º 33. ubi dt ... magis comune.

Pater an possit filios inequaliter instituere, comes opin. refert, Crauett. iun. cons. 171. n.º 33. l.º 1.º

... institut. ... ... usufructuarius ... Menoch. cons. 114. l.º 2.

Inst.º tradita ad bona ... ... et ... ... post ... ... hic facta de bonis ... se ... Menoch. cons. 115. n.º 81. l.º 2.

Inst.º ... ... rimetto alli miei comissarij ... ... di mio stello quel parerà a loro, ... captatoria, nec inualida alio ... Menoch. cons. 408. l.º 5. q multa de captatorijs uoluntatibus ponit.

Inst.º facta de filijs et descendentibus in feudo, ... qui alias de iure admitti ... possent. Menoch. cons. 414. n.º 18. l.º 5.

... ... uocati ... ... uocati ordine ... ... fideicomissario Menoch. cons. 496. l.º 5.

Institutio sive et substitutio facta p filijs ad c[on]s[ulendu]m excludit femi: nas, ubi ex forma statuti masculus foeminas excludunt, Rimin. Sen. c[onsili]o. 36. l[ibr]o 1. et subscripsit, Alex. ibi c[onsili]o. 31. et Paleott. c[onsili]o. 38.

Inst[ituti]o facta p uno, et si testator mutatur a principio fuerit p alio facta, valet, et eminidat c[on]dit[ione] aut heres hereditas a primo, et dat 2do Capr. c[onsili]o. 52. l[ibr]o 1.

De captatorijs institutionib[us] et voluntatib[us] plene Menoch. c[onsili]o. 408. l[ibr]o 5.

Querela non intrat, nisi post aditam hereditatem l. filius § i. vers. cum querendatio ff. de contrab.

Filius institutus sub conditione potestativa, si non curat implere conditionem, et sic se laesum, et praeteritum invenit non sit compl. qua erat in sua potestate facere, ne laederetur l. unus quoque § i. 2. ff. de hered. inst. Bar. not. in l. ab hostib. § si n.º ii. ff. qb. ex caus. maior.

Qualiter citari non possit querela inoffic.ti testam.ti docet Gomez. tom. i. cap. xi. n.º 20.

Tempus agendi querela inofficiosi utile est, non continuum, ideo currit a die scientiae Menoch. cons. 428. n.º 3. l.º 5.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Portio accrescit portioni, si q.[o] sint duo coniuncti, et unus rogatus restituat suam portionem, alter u.[o] repudiet, portio repudiantis accrescit coniuncto, qa non re portioni. L. si testa. ff. de acq. hered. L. si Titio in fi. ff. de usufr. et qumad. Ius accrescendi re locum inter coniunctos. L. et Proculo ff. de leg. 2.

Ius accrescendi inventum est, ne testator pro parte testatus et pro parte intestatus decederet, ut dicit. L. ... inst. de hered. inst. ... ac nunc sit legis inst. non ... dissuadeo.

Ius accrescendi transmittitur ad heredes. L. si ex pluribus de suis et legit. ... competit de iure ita intell. ... L. si ex pluribus, sed si competit ex iure speciali ... non transmittitur ad heredes ita ... in. L. i. n.[o] 62. ff. de vulg. et pup.

Ius accrescendi non prodest ei, qui heres ... contra voluntatem ... admittitur ad legatum. L. mulieri et Titio de cond. et dem.

Vero ius accrescendi dicitur ex iudicio testatoris, vel ex dispositione legis dependeri utilitas non parva est, quia si statutum prohibeat uxorem institui in proprietate et maritus instituerit uxorem suam in proprietate, et ... vel in usufructu, aliud u.[o] in proprietate, ... si dicamus ius ... uxor non prohibetur admitti ad proprietatem, si dicamus ius accrescendi dependere ex L. dispositione et ita consuluit ... accrescendi ... ult. vol. l.[o] 4. tit. xi. n.[o] 12. Et tamen ut refert Mant. de coniect. ult. vol. ... in L. si mihi, et tibi in prin. de leg. 1. ... f. 4. ... dominicum, quod dependeat a L. dispositione tantum ... in rub. lect. i. C. quae res ... par. Comm. tamen est opin. et vera ut dependeat ex L. dispositione ..., et ex tacita voluntate testatoris, i. accommodantis se ad dispositionem legis, vel ex ... sicut tacita vulgaris ... in pupillari, ita testatur com. ... loco citato ... Bar. in L. si in testam. de vulg. et pup. et ibi Castr. ... in L. si Titio, et Maevio ... Iulianus ... de leg. i. omnino ... Mant. de coniect. ult. vol. loco ... in prin. Et haec est ... quare substitutio vincat ius accrescendi ... vulg. quia expressa voluntas testatoris vincit tacitam.

Ardua ... et ... inextricabilis ... illa quaestio, utrum coniunctus verbis tantum sit potior coniuncto re tantum ... de tribus legatariis unus coniunctus re et verbis, alius re tantum, alter u.[o] verbis tantum ... portio coniuncti uno vinculo ... dubium non est, coniunctum re, et verbis ... si mille ... L. re

coniuncti de leg 3. dubium est quod si deficiat tertio [illegible] unius utriusque coniuncti
ut puta quod repudiaverit, vel vivo testatore decesserit, cui accrescat
an coniuncto re tantum, an verbis tantum. Et fuere tres opin. una Rosp.
quod scilicet accrescat re tantum coniuncto per rationes quas adducit Ias. in
d. l. re coniuncti n.º 149. et 159. quae tamen opin. ab omnibus damnatur, ut
refert ibi Ias. et Bar. refert n.º 32. Ego tamen eadem unam existimo
accedendum esset magis eligendam hanc opin. quam illam, quod coniunctus
verbis tantum praeferatur hac ratione, quia coniunctus re dicitur ius accrescendi,
non proprie ius accrescendi ex suo iure proprio l. unica § si vero non
omnes et § hoc aut ad deficientes C. de caduc. toll. l. si mihi
et Titio de leg. 2. et coniunctus verbis tantum non habet suo, sed uni
tercij et quo minus praeferri debent is alij, qui iure alieno quaerit,
et de iure non tantum ce rat.
2da fuit opin. huic omnino contra ut scilicet verbis tantum coniunctus
praeferatur re coniuncto in qua opin. fuere omnes ultramontani et relig
et quos refert Ias. in d. l. re coniuncti n.º 35. et seqq. et n.º 123.
et n.º 83. Et hanc esse magis com. totum fundamentum iacit in d.
l. re coniuncti intellectu ta[illegible] quae tamen mihi nullo modo placet et refert

Bar. n.º 32.
3a fuit opin. Io. Azo. et Bar. et aliorum ut scilicet neuter praeferatur, sed
aequaliter admittantur per l. Maevio de leg 2. et l. si ita quis haeres de
haered. inst. et com. est, ut refert Ias. in d. l. re coniuncti n.º
35. et magis aequa, cum ea nemini iniuriam facit, cum quae
in dubijs mitior sententia et maxime aequa est eligenda, ut tradunt
com. DD. Non omitto tamen quod Mic. l.º 6. pand. cap. [illegible] dicere
vult aut sumus in casu clarior quod dixit, testatorem voluisse
expresse ut unus verbis coniungeretur, alius re tantum eum qui coniunctus
re solus est praeferri aliorum in dubijs tamen efficaciam non est
coniunctionem copulam, ut [illegible] eo disiuncte excludatur quam verborum
elegantiam potius gratia elegantiae appositam, eo scilicet respectu
ut et re coniunctus admittantur simul, et ut verbis coniunctus ex-
cludat illum quasi non coniunctum, eo de re in legendis praeterita, in qui
leges maxime amant aequalitatem portionum. Idem autem cum adiuvo
in l. triplici in prin. de usu r, ij sequuntur Salic. [illegible]. quam
refert in d. lib 6. pand. cap. 7. dicit regulariter re coniunctum
excludi a verbis coniuncto l. plane in prin. de leg. 1 ubi [illegible]
[illegible] [illegible] Valet tamen [illegible] [illegible] cum alijs coniunctis, ut
scilicet aequaliter admittantur veluti cum a [illegible] re coniunctis
coniunctis [illegible] a testatore, ut in casu l. si quis ita ubi prius

aliud relictum est Titio, et tota coniuncti Caius et Maevius verbis
coniunctim vocati ad eandem rem, et in casu l. Maevio quod casus non
admittit ipsum, ut dixi, nec Ias. in d. l. re coniuncti n. 42.
nec ego admitto sed eo cum communi quam non video bene confu-
tatam, non n. recedit illa ab ea coniunctio taliter quod tollant obiectum,
ut in fragm. meis in 30. 31. [illegible]

Re autem coniuncti inter se remotis partibus alterius qui similia non est,
quia non magis unus quam alius partem
Re verbis tamen coniuncti inter se nullius alii partem, nisi esset ma-
ius ius coniunctionis in uno, quam in alio, ut in coniunctio per nomen
collectivum hoc modo, Titius in dimidia, filii mei in alia
dimidia heredes sunto Bar. in d. l. re coniuncti n. 21. et
seq. quod Ias. ibi n. 146. refert hoc exemplum Bar. quia filii
inter se re, et verbis coniuncti per nomen collectivum, nil
mirum si unus eorum partem Titio in portione sua conc.
[illegible]

Certum est quod si copula ponatur inter duas orationes in eadem persona, ut
coniunctio verbalis l. triplici de ver. sig. In dicat autem Bar.
in l. re coniuncti n. 12. de leg. 3. quod si ista copula ponatur inter
diversas orationes ex. Ita lego Titio fundum et Seio lego fundum
eiusque [illegible], et dicit quod ipsi [illegible] non esse coniunctionem verba-
lem, et [illegible] ius accrescendi, et dicit esse sua commu.
opinio per [illegible] l. sicut § 1. quibus mod. usus. amitt. ubi lex in
fi. [illegible] coniunctio [illegible] est, quod corruptus
est et debet legi negative [illegible] tex. ibi, et ita corrigit Ias.
in d. l. re coniuncti n. 80. in fi. 4. [illegible] fundamenta Bar.
quae opinio [illegible] reiiciunt, ut testatur Ias. loco d. ubi et
dicit quod si eos disputando vellet [illegible] facile posse [illegible]
[illegible] ibi videt, sed rationes non satisfaciunt subdit
ibi Ias. n. 86. quod in iudicando et consulendo non esse recedendum
a com. opin. et Bar.

Induciatur et coniunctio verbalis per nomina distributiva, ut quilibet
quisquis et similia, et etiam per nomina adversativa, ut aut, vero
et similia [illegible] tamen [illegible] debet, an unus sit actus legan-
di, vel plures, quod si plures sint, non esse coniunctio, ita Bar. in d.
l. re coniuncti n. 13. et seq. Ias. [illegible] n. 81. de leg. 3.

Re autem et verbis coniuncti et. quibus eadem res legitur distributive partium
in eodem contextu verborum legatur, ut si dicat testator Titio et Seio
fundum Cornelianum do lego, [illegible] ponit gl. in l. 1. § fi. de usufr. accresc.

Ius accrescendi.

leg.r Bar. in l. re coniuncti n.o 16 de leg. 3. et est com̃is opin. ut testat.
Ias. ibidem n.o 88 licet Pet. de bellapertica et alij multi contrarium com̃u
put eud contradic ibi Ias. n.o 88 fol. 4 col. Aliud ex.m ponit d. Pet. q.
et probat Bar. n.o 16. Hoc modo Titio fundum Cornelianum, eundem
fundum Cornelianum Seio do lego et sic rotandum est. q. distri-
butio partium remouet realem coniunctionem, et distributio ordinum
remouet verbalem Mant. de coniect. ult. vol. l.o x. tit. 3. n.o 9.
Aliud ex.m ponit Bar. q. sunt sub nomine collectiuo plures eadem
re legauit, qa cos nominis, et rei complexus ingit.

Coniunctionis aute effectus triplex est. 1.s est, qa coniuncti fungunt uice
unius persone l. plane. i. in prin. de leg. i. et ideo coniuncti uocant
ad una portionem tm. l. Titius. §. interdum de hered. inst. 2.s effectus
est qa importat et inducit tacitam reciprocam substitutionem
tm ordine coniunctionis l. cohęredi. §. q diuersas de uulg. 3.s est,
qa inducit Ius accrescendi. l. re coniuncti de leg. 3. ubi Bar.
n.o 19. Ias. n.o 101.

Primo inq re coniunctos locum habet Ius accrescendi, uel ad decrescendi? dic, q
in usufructu antequam sit acquisitus locum est ius ad decrescendum,
in usufructu uero post eius acquisitionem, ei
idem in proprietate, in usufructu uero post eius acquisitionem, ei
portio unius deficiat est locum Ius accrescendi l. i. §. interdum de
usufr. accresc. ro aute quam in usufructu post acquisitum locum
habet Ius accrescendi cum sicut ut in proprietate est, qa in usu-
fructus in quem prorsus dr acquisitus, cum quotidie de nouo constituat
et patiatur, unde reputatur tmp. nolus ususfructuarius Ias. in
d. l. re coniuncti n.o 102. Bar. n.o 20, fol. 4 de leg. 3.

In uerbis aute coniunctos locus est iuri accrescendi prim. qn portiones
distribuunt uni, ita ut ad oculum demonstrari nō possint, et sic indi-
uiso, ut inf. in n Coniunctio uerb. Coniunctio aute uerbalis, seu solo
in qn si sint uerbis coniuncti, sed in re sint omnino disiunctio, i. ut
portiones sint assignate per diuiso, ita ut nec cognoscant quam ta n.
unusquisque quam alius, nō est locus Iuri accrescendi l. cunsi §.
q. de leg. i. Bar. in d. l. re coniuncti n.o 23. Sed Ias. ibidem n.o
107. pmus rotando. com̃ opin. esse cum Bar. in hoc qd licet dicati
uerbis coniuncti, tm nō faciunt locum Iuri accrescendi, cum habeat
coniunct. fundamentum nullum habeat in re, causa nō fit. sim nec. fn.
coniunct. fundamentum nullum habeat in re, causa nō fit.
Coniunctio uerbalis est causa Iuris accrescendi, sicut nō adiunt
effectus nec causa erit. Sed sane nihil obstat, qn coniunctio
nō semp. sunt Ius accrescendi contra ea d. Bar. istos principi

coniunctos quoad dare effectum accrescendi, sed coniunctos, i. verbis in eadem oratione cum copula, ut hic. Tenendo q. com. opin. q̄ vera est et ea insequenda ad praxin, si fr. legaret filiabus suis certum q̄ qualibet, licet sint coniunctae re, et verbis q̄ nomen collectivum, tamen quia portiones demonstrantur ad oculum, et q̄ diviso te[...] assignatur, non habet locum inter eas ius accrescendi, sic Bar. in l. Lucius Titius ff. de leg. i. ubi et Cast. cum seq. Ias. in d. l. re coniuncti n.º 104. ut hanc est punctum et notandum, et quotidie eveniens in practica.

Item coniunctos re t., et verbis d. Bar. q̄ locum se habere d. crescendi cum eadem distinctione q̄ fit in verbis coniunctis tamen, ut hic vers. Verum inter re coniunctos tamen ad omnes in portionem ... deficienti, quia fit coniunctionem [illegible], testator omnes invitavit uni inspectione in persona alterius ita Bar. in d. l. re coniuncti n.º 24. et n.º 55. in fi. post simpliciter Ias. ibi n.º iii. de leg. 3. Et ego puto, cum n. mixtim coniunctio facta sit, participant de utroque extremo, q̄ ratione quod habet locum ius accrescendi q̄ verbalem ubi adhaereat coniunctionem eundem ordinem.

Inter omnino disiunctos aut in legatis locum non habet hunc accrescendi. l. i. ff. de usufr. accresc. in hereditatibus autem, nisi sit hereditas militis, q̄ fit decedere pro parte testatus, pro parte ad l. si duobus ff. de milit. test. ita declarat Bar. in d. l. re coniuncti n.º 25. seq. ... n.º ... Rationem autem assignat Bar. quare in hereditatibus inter omnino disiunctos locum habet ius accrescendi, ne scilicet q̄ pro parte testatus q̄ pro parte intestatus decedat contra reg.ᵃ ius nostrum d. reg. l. ius nostrum, hanc rationem impugnat l. com. sic ..., ar. in d. l. re coniuncti n.º iii. quia d. hic ius accrescendi locum habet et in successionibus ab intestato, et tamen hic non fit mixtim ista ratio, quia testator est intestatus. Et quia licet illa ratio vera sit ab initio, tamen ex post facto q̄ potest decedere q̄ pro parte intestatus l. circa de inoff. test. Aliam rationem assignat ipse q̄ fundat in tex. ... ius ista in fi. C. de cad. toll. quia absurdum est, q̄ partem hereditatis acceptam, partem non respuere, et sic remanet in potestate heredis minuere hereditatem quod absurdum est. l. i. 2. de acqr. hered. 3.ᵃ assignatur ratio quia cum hereditas restringit personam coniuncti, non fit restrictam q̄ partem tamen gl. ord. in l. 2. in h. de bonor. poss. 4.ᵃ assignatur a Bal. in l. i. rat. ult. C. de cad. toll. ratione unionis quam tamen non approbat ...

unr ipsi d.t excaesar 2.dae roñis iuncta cu 3.a p minus periculosa assignat
et 5.ta nõ ab Aretino, ut p Jas. loco citato n.o 118.
Nouelli limitabant hanc dictoñ Bar. ut locu nõ hat in fisco, quam
tam limitationẽ reprobat Alex. quem seqr Jas. in d.a L. re coniuncti n.o 121.
et in L. 1. C. qñ nõ pet. par. n.o 13. 5.a tam roñẽ quam introductum
sit Jus accrescendi confundit Dec. in L. 1. lect. 2. n.o 14. et seq. C. qñ
nõ pet. par. melius Ripa in L. re coniuncti n.o 77. et seq.

An q.d Jus accrescendi trahat in successorẽ. Bar. in L. re coniuncti n.o
26. d leg. 3. dt. q.d si loquimur in usufructu nõ trahit in success:
[illegible] finit̃ rẽ in singularẽ, qa accrescat porõ,
nõ [illegible] L. [illegible] d usuf. accresc. Si u.o loquimur in ppri:
nõ [illegible] [illegible], quã in legato Jus accrescendi trahit cũ
in successorẽ [illegible] quã in singularẽ, qa portio accrescit
portioni, nõ psonæ L. si cũ [illegible] [illegible]. In hoc tam ulte.
[illegible] Jus accrescendi trahat ad singularẽ successorẽ,
puta ad emptorẽ hereditatis Jas. in d.a L. re coniuncti n.o 126. d
leg. 3 reuocat in dubiũ, et plura fundamenta adducit p
utraq parte. tandẽ ut inclinare in n.o 141. et seq. q.d nõ trahat,
et ibi [illegible] d cõi, ex quo [illegible] Bar. est in opin. cõia, et
d.t q.d si cum [illegible] [illegible], et ad hoc cõi nõ ẽẽ rẽ=
[illegible] in praxi [illegible] in L. 1. C. qñ nõ pet. par. n.o 20.
fundamentis tam opin. cõis [illegible] Dec. in d.a L. 1. in 2. lec. n.o
42 et seq. [illegible] [illegible] alia roñe, ut ibi p eũ.
Aduertas tam q.d ibid. n.o 43. [illegible] q.d opin. Bar. ut cõis,
et sic [illegible] q.d [illegible] Jas. [illegible] uero opin. Bar.
[illegible] illa nõ q.d portio accrescit portioni, nõ psonæ,
et ibi [illegible] Dec. q.d [illegible] accrescat [illegible] uenditori, nõ emptori
qa uenditor [illegible], tam [illegible] potest retribuere q.d sibi
accrescit emptori p [illegible] L. 2. §. d hered. ul act. uend.
Ripa in L. re coniuncti n.o 99. d leg. 3. d.t [illegible] uerba uendito:
ris. aut n simplr uendidit et uera sit opin. cõis aut uendidit
[illegible] [illegible] [illegible] et uera sit opin. Bar. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nõ trahat Jus accrescendi [illegible]
posita uenditor [illegible] retribuere emptori [illegible] ad [illegible]

An coniunctus re tantũ p Jus accrescendi uincat substitutũ. Resp.a sic, q.d sub.
stitutus excludit Jus accrescendi L. 2. §. si duo d bon. poss. sec. tab.
aut̃ hoc amplius, et un. [illegible] C. d [illegible] L. un. §. in primo. §. [illegible]

C. de cad. toll. l. si ubi gl. fi. et vulg. Bar. in l. si convenerit n.° 33 de
leg. 3. non est quaestionis subtilis. Verum ius accrescendi dicatur quia
Ius accrescendi est tacita subst.° et fuerit ex tacita mente
testatoris, subst.° aut expressa, cum expressum vincit tacitum, et primis
testatoris, facit cessare provisionem legis. non nimis est, quia tacitum
[illegible] facit cessare provisionem legis, sed expressum supplementum non [illegible] subst.
[illegible] supplementum, sed expressum supplementum non [illegible]
stitutus est a testatore [illegible] vocatus a lege. l. fi. C. de [illegible]
[illegible] Ampliatur aut primo ut procedat non solum in subst.
expressa, sed et in tacita l. si in ea parte. C. de [illegible] ubi
[illegible] eiq. cum textu induxit, quod fallit quando vocatus per ius accresc.
[illegible] quia magis dilecta testatori quam substitutus. l.
[illegible] ubi [illegible] n.° 6. 2.° ampliatur, ut [illegible]
[illegible] C. de inst. et subst. ubi [illegible] invalida per praeteritionem filii. l. [illegible]
dat et si subst.° est invalida per praeteritionem filii. l. [illegible]
[illegible] inst. [illegible] ubi Bar. n.° 3. Ro. aut illius. l. est [illegible]
[illegible] ibi [illegible] ut sibi locum faciat l. [illegible]
postumus ibi [illegible] n.° 49. de vulg. 3.° ampliatur
[illegible] l. si postumus. 6. et vulg. n.° 8. de lib. et post. [illegible]
[illegible] in l. si postumus [illegible] excludat ius accrescendi, et si is, q[ui] vult [illegible]
[illegible] excludat ius accrescendi ut filius testatoris, quod tamen non tradit [illegible]
accrescendi ut filius testatoris, quod tamen non tradit sine [illegible]
[illegible] favor liberorum plenius excludere substitutum,
et ab eo [illegible] restrictionem. l. si is, q[ui] [illegible]
[illegible] 4.° ampliatur, ut subst.° excludat [illegible] ius non [illegible]
[illegible] [illegible] ult. vol. l.° 4. tit. ii. n.° 20.
Restringitur aut primo [illegible] ex coniectura voluntatis defuncti,
ut scilicet [illegible] substitutus, ut in casu l. quidam testa-
mento ubi Bar. et vulg. et [illegible] in l. si convenerit n.° 33.
et sic [illegible] intelligitur illud [illegible] ut illius testatoris coniecturas
[illegible] substitutio [illegible] 3.ª ampliationem sup. positam. Aliter illud
[illegible] intelligit ibi Bal. ut scilicet ius accrescendi includat
substitutum qua [illegible] substitutio, et mens substituendi, quod si
[illegible] admittamus, [illegible] Ald. et [illegible]
de iur. accresc. cap. 6. intelligit, ideo [illegible] ibi quadrant [illegible]
[illegible] conditio substitutionis non
extiterit, [illegible] substituto [illegible]
ita Mant. loco [illegible] n.° [illegible] in fi.
2.° restringitur quando unus heres ex pluribus partibus est heres insti-
tutus, et in aliqua parte habuerit substitutum, adveniente [illegible]
[illegible] ex parte, in qua facta non est substitutio, alia sibi
tacito iure accrescit, quamvis [illegible] substitutus in ea
parte. casus est not. in l. si solus de acq. hered. [illegible] multum
[illegible] in l. un. [illegible] C. quando non pet. par.
3.° restringitur ut locum [illegible] quando [illegible] institutus et alius

L'tacita [illegible] in [illegible] in l. 1 n.° 44 ad [illegible] postumus et 2.° [illegible] primo [illegible]

substitutus, qd si duo sint instituti, et invicem substituti, subst.o non
impedit ius cond.tionis. qa testator Cremit augm.o voluntate non dimi:
nuere ius eorum, et sic ius accrescendi non substulit tex. est in. L. Centu:
rioni ius eorum, et al. subst. dd. parag. 1.o repudiato duplex
mento C. d imp. sub. et al. subst. dd. parag. 1.o repudiato duplex
Her compete, et est in opt.o consequendis, utrum velit eligere, et utri:
tiias sit, qa ius accrescendi a neq. dd via omni inuicta parti
repudiat; et ius aut substitutionis non trahit nisi eum distincte
repudiat; ius aut substitutionis non trahit nisi eum distincte
subs. tonitur in uer. Repetitio uers. qa elicta fol. 246. Ias. in
d. a L. si cond.icti n.o 162.
4.o restringitur, ut locum non habeat quando interpretamur substitutionis
conditionem non euenisse, ut si dixerit testator, si heredes non erunt, nam
conditionem non euenisse, ad implementum conditionis, hoc casu ius
nis a. alt. repudiare ad implementum conditionis, hoc casu ius
accrescendi impedit substitutionem, lat. hoc. fin. in. L. 1. n.o
51. d. vulg. Rom. hoc. in. L. heredes mei. §. cum ita n.o 172. ad trib.
ubi Bar. n.o 5. Castr. n.o 4. si unus adiuerit, coheres repudia:
uerit.
5.o multo magis restringitur, si copulatiue, aut conditionaliter sit
facta subst.o hoc modo, si neq. filius, neq. filia heredes erint,
tunc n. uno adeunte ius accrescendi acquiritur ubi parte alterius
deficientis. Bar. in. L. 1. n.o 4. 8. d. vulg. ubi latius hoc. tex. n.o 51.
Sed tamen aduertendum qd Ias. in. l. si cond.icti n.o 161. d leg. 3. d.t qd hec
non est omnino limitatio, ex quo deficit cond.o substitutionis, nec
concurrit subst.o et conditio. admisso tamen ea limitatione restrin:
gitur, ut locum non habeat, qa subst.s erat universis pluribus heredibus
simpliciter, si alij non sint futuri heredes, nam si unus repudiauerit,
subst.o idem, conditionis quatenus deficit ad eius partem admitti, qa
dubitari tum, et uinculo communitus est et ex Cumfst. huius
magis ut diligentius a testatore Mant. loco pd. n.o 26. ibiq alii
restringit ratio qa subst.o erat facta nomine collectiuo, et
cond.o substitutionis non est implecta in al. contrario sub illo nomine collecti:
uo et ert com. ut testat hoc. tun. et tex. in. L. heredes mei. §. cum ita
n.o 77. ad treb.
Restringitur etiam 7.o modo qa si subst.o erat facta distributiue,
non alternatiue, et in persona dilecta testatori, ut filius, q uult
uenire, ius accrescendi. tunc n. alternatiue accipitur, conditionaliter
l. si is q ducenta. d. ius. si pater d uul. dub. hoc. tex. in d.a L. 1.
n.o 51 dicens 4.tus casus esse. d uulg. et qd si testator prohibeat ius
accrescendi aut 1 vers.a conditionarium esse, ex uoluntate subst.s admittitur, exclusio omnino
accrescendi ex uoluntate subst.s admittitur, exclusio omnino
conuiueto ita Mant. d coniect. ult uol. l.o 4. tit. ii. in fi.

ius accrescendi esse potentius quam successionis edictum. L. nemini est ?
est, si. in fi. C. d lapit. heredi ubi Bal. Ias. in. L. si cond.icti n.o 163. ?
z. dx in sub. C. q n.o pet. par. n.o x. in ult. lect. qa d.t non mutat, ?

Item subst.o inutilis impediat ius accrescendi, puta qd subst.o sit inualid.
qa ex causa cointentionis filij, uel ex alia causa, an iuuentas ad cond.

cedat ad eum, a quo fuit legatum relictum, an vero ad venientes ab intestato. Bar. in l. re coniuncti n.° 37. in fi. 3. arguit [illegible] et confirmat tandem hic distinguit aut unus et idem est coniunctus et substitutus, et ad se reversis legatum, an de oratione quo sum succedat, [illegible] substitutus alius sum scilicet accrescendi succedat. [illegible] aut vero unius est coniunctus alius substitutus et tunc aut substitutus [illegible] ex causa ad hoc destinata, ut reddat ad substitutum [illegible] et redit prius ad venientes ab intestato, causa intestati, et [illegible] jus accrescendi impediri, l. si [illegible] 1. [illegible] et sic jus accrescendi [illegible] ex alia causa, et tunc redit portio ad coniunctum [illegible] in l. 1. n.° 48. [illegible] Jas. in d. L. re coniuncti [illegible] n.° 181. et [illegible]

Verba taxativa impediunt ius accrescendi. l. [illegible] ad Treb. hoc est com. [illegible] dd. Jas. in l. re coniuncti n.° 171. [illegible] n.° 171. [illegible] 3. Mant. [illegible] ult. vol. l.° [illegible] tit. 3. n.° 24. [illegible] ... quos refert Jas. in l. re coniuncti n.° 178. et Ang. et Imo. in L. quoties [illegible] [illegible] et alii, ut ibi [illegible] Jas. d. L. re coniuncti n.° 98.

In quibus ius accrescendi cesset, et in quibus casibus [illegible] locum sibi vindicet Bar. in l. re coniuncti n.° 43. et [illegible] 3. [illegible] coniunctus habet portionem [illegible] iure [illegible] et locum habet aut ex iure speciali et hoc casu subdistinguit Bar. aut coniunctus succedit ex iure [illegible] consuetudinarie [illegible] et ius accrescendi locum habet. L. mulieri et Titio [illegible] cod. et [illegible] tamen ex dd. varie se [illegible] et ibi Soc. et [illegible] illud ex consuetudine [illegible] Jas. in L. re coniuncti n.° 180. et [illegible] n.° 145. [illegible] Soc. in d. L. mulieri n.° 14. et [illegible] ut [illegible] ad illud [illegible] Jas. in d. L. re coniuncti n.° 183. in [illegible] aut vero coniunctus succedit [illegible] et locum habet ius accrescendi l. filius [illegible] et hoc sublimitatur ut procedat [illegible] coniunctus succedit ex [illegible] et ille, a quo petit legatum [illegible] in casu d. [illegible] succedas [illegible] et ex voluntate [illegible] legatum ab eo qui succedit ex voluntate [illegible] L. 3. [illegible] sed et coniunctim [illegible] legata [illegible] alias discrepantia [illegible] Bar. in d. L. mulieri et Titio [illegible] in l. re coniuncti n.° 141 Mant. loco citato n.° 30.

2.° limitatur [illegible] particularis [illegible] accrescendi [illegible]

3.° limitatur locum habet [illegible] accrescendi [illegible] in d. L. re coniuncti n.° 150. ubi [illegible] Bar. ab impugnat. Jas. in d. l. re coniuncti n.° 195.

Ius accrescendi.

Ex dictis sub text. infert Bar. et comm. DD. ad practicam, quod si minor institutus adversus repudiationem legati, [illegible] et restitutus ad portionem coniuncti, et sic ad ius accrescendi, quia licet succedat de iure [illegible], tamen succedit [illegible] voluntate defuncti, et petit ab eo, qui [illegible] ex voluntate defuncti. L. filius. § si. de leg. 1. [illegible] Ripa in L. re coniuncti. n.° 152. Ias. n.° 105. [illegible] in L. [illegible], et Titio n.° [illegible] et [illegible] Menoch. [illegible] vol. lib. 4. tit. 3. n.° 31. 2.° infert, quod si legatum ab eo petatur, qui omissa causa testamenti succedit ab intestato, [illegible] et ius accrescendi, [illegible] ex testamento. L. duos legavit [illegible] cau. testam. 3.° infert ad statutum, quod [illegible] masculis, [illegible] duo [illegible] masculi, et duae feminae ex eodem [illegible], [illegible] masculorum deficiat, portio deficiens accrescit coniuncto [illegible], [illegible] succedat de iure [illegible] Bar. in L. re coniuncti n.° 48. Ias. n.° 192. Rip. n.° 154. 4.° infert ad aliud. ut [illegible] loco [illegible] n.° 155.

Deficit autem ius accrescendi in pluribus casibus. Primus est quando coniunctus [illegible] cit pars. licet [illegible] admittatur ad illas L. [illegible] [illegible] Titio de leg. 1. ubi Bar. tradit duas reg.as affirmativas hoc modo, ut [illegible] aliquo modo, [illegible] ad admittit ad partem, nec admitti [illegible], [illegible] locum iuri accrescendi [illegible] hoc modo, ut [illegible] aliquo [illegible] actionis, vel exceptionis, vel retentionis [illegible] aliqua [illegible] admittit ad partem. [illegible] admitti [illegible], [illegible] locum iuri accrescendi. 2.us casus est in legato [illegible] ut [illegible] alimentorum pluribus coniunctim relicto, in quo cessat ius accrescendi. L. dominus. § 1. de usufr. quod ampliatur et in legato alimentorum facto pluribus pauperibus et sic ad pias causas. Ampliatur et in legato alimentorum tacito, ut in legato [illegible] facto pauperibus [illegible] tacite intellig. pro alimentis Rip. in L. re coniuncti n.° 141. [illegible] leg. 3. Ias. n.° 115. aliter [illegible] ampliatur in usufructu legato pro alimentis Menoch. loco citato n.° 24. 3.us casus est in [illegible] limitatis. L. [illegible] [illegible] ad [illegible] quod [illegible] causa limitativa [illegible] Ias. in d. L. re coniuncti n.° 199. ubi [illegible] alios casus, [illegible] sub [illegible] et in [illegible] n.° 201. [illegible] casus [illegible] non [illegible] isto iure, ad [illegible] exceptionis, vel retentionis, [illegible] d. L. [illegible] [illegible] [illegible] C. de testam. [illegible] ad [illegible] [illegible] Rip. in d. L. re coniuncti n.° 178. [illegible] ibi [illegible] [illegible] de L. ius [illegible] de reg. iur. 4.us casus est in fideicommissis [illegible] [illegible] in [illegible] quo [illegible] substitut. in gl. [illegible] [illegible] in d. L. re coniuncti n.° 106. ex doctr. Bar. in [illegible] [illegible] ex [illegible] L. un. § pe. C. de cad. toll. [illegible] Rip. in d. L. re coniuncti n.° 179 aut in fideicommissis [illegible] et ius accrescendi [illegible] [illegible], quia cessat [illegible] L. ius [illegible] de reg. iur. aut in coniunctis [illegible]

locum est, quia locum [illegible] in illa [illegible] conditionis omnibus jus accrescendi. 5^tus^ casus est, quando testator prohibet jus accrescendi ubi est, quod est expressum in legatis, et in institutione vel certa, vel tacite ut est expressum dando substitutum. Jas. in d. L. re coniuncti n.° 207. declarat. 6.^s^ casus est in succedentibus jure diverso. L. sed cum patrono in prin. ff. bon. poss. nisi succedens diverso jure sit subrogatus loco illius, qui successisset eodem jure. 2.° limita ut procedat inter succedentes diverso jure [illegible] patrono ad civili. 3.° limita, nisi alias succedi: ret diverso jure, [illegible] in veritate tamen eodem, ut in institutione in re certa. Rib. in d. L. re coniuncti n.° 180. Jas. n.° 211. ff. leg. 3. 7.^s^ casus est, quando est statutum in Civitate, quod statutis masculis et testator habet bona in diversis territoriis, ubi diversimode [illegible], quia locum non est jus accrescendi, sed filius feminae [illegible] succedit Jas. loco citato n.° 215. 8.^s^ casus est in poenis, ut ibi [illegible] n.° 219.

Ad cognoscendum quando locum habeat jus accrescendi et quando cesset, 4.or considerandi sunt Bar. in L. re coniuncti n.° 41. ff. leg. 3. Primo considerandum est [illegible] cuius portio deficit. 2.° considerandum legatum ipsum, et ff. personam eius cuius portio deficit. 3.° considerandum personam eius qui vult [illegible] jus accrescendi, et quo jure in [illegible]. In [illegible] portio deficiat. 4.° est considerandum an portio coniuncti deficiat postquam fuit acquisita, an ante. et circa hoc dicendum est per regulam quod cessat jus accrescendi postquam portio semel fuit acquisita. L. aqua [illegible] ff. quemad. [illegible] L. 1. §. pe. ff. usufr. accresc. nec jus accrescendi est post aditam hereditatem gl. in L. [illegible] in [illegible] ff. inoff. testam. Fallit autem praedicta regula in multis casibus. primo in usufructu d. L. 1. §. interdum ff. usufr. accresc. [illegible] quia [illegible] quotidie [illegible] acquiri et ideo [illegible] [illegible] acquirendus [illegible] gl. in d. §. interdum [illegible] Alex. declarat in L. 1. n.° 40. ff. [illegible] Jas. in d. L. re coniuncti n.° 222. ff. leg. 3. 2.° fallit si testator voluit expresse [illegible] locum [illegible] acrescendi jus, Bal. in L. ab eo. C. de [illegible]. 3.° fallit in legatis individuis L. unum ubi gl. et Bar. declarat de assign. lib. ut in jure patronatus, ut in jurisdictione, ut in statua legata gl. not. in c. 1. gl. mag. de [illegible] ff. [illegible] bon. [illegible] [illegible] ibidem n.° 13. [illegible] casus [illegible] in [illegible] d. L. re coniuncti. sed Bar. ibidem n.° 49. [illegible] Jas. n.° 222. limitat [illegible] [illegible] modis. p.° in usufructu, ut dictum est. 2.° in assignatione libertorum, ut d. L. unum. 3.° in liberalitate Principis [illegible] L. un. C. si imp. liberal. [illegible] l.° x. [illegible]

intellige [illegible] q[uando] [illegible] exclusus a sua portione ipso iure [illegible] p[er] sententiam vel [illegible], vel alia causa [illegible] ad [illegible] locum ius accrescendi [illegible] in l. si [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] in d. l. [illegible] consilii n.º 229. 4.º q[uando] portio deficit ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accrescit, ut puta pupillus adijt hereditatem, postea p[er] restitutionem in integrum abstinuit, cuius portio accrescit coh[ere]di volenti, ad [illegible] [illegible] l. si minor [illegible] acqu[irenda] h[ereditate]. l. [illegible] [illegible] [illegible] cum gl. i. ibi. 5.º fallit q[uando] ius accrescendi est concessum cum substitutione pupillari, ut in casu l. q [illegible] [illegible] acqu[irenda] h[ereditate]. [illegible] fallit ex dispositione legis [illegible] ad [illegible] [illegible] aliqui filius [illegible], quando se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut ad [illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] et sic et ex dispositione testatoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in 2.ª fallentia i. Ultra post acquisitam portionem, ut [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad in: [illegible] 7.º loco limitatur in h[ere]de [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], cui ob aliquam causam [illegible] ad [illegible] hereditatem, tunc n. illa portio quamquam adita [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] iure accrescendi, cum onere suo ita limitat [illegible] [illegible] [illegible] p. l. sed cum ad [illegible] [illegible] [illegible] ab Alex. [illegible] [illegible] [illegible] in d. [illegible] l. [illegible] consilii n.º 231. 8.º [illegible] fallit in [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] accrescit [illegible] post [illegible]. Et si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 9.º fallit in [illegible] [illegible] [illegible] l. si [illegible] §. [illegible] [illegible] [illegible] 10.º [illegible] [illegible] mulier. C. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et plures [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sententiis ad 2.ª [illegible] [illegible] n. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt ita [illegible] in d. l. [illegible] consilii n.º 238. [illegible]

Qualiter [illegible] ius accrescendi locum habeat [illegible] [illegible] in l. [illegible] consilii n.º 504 [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] n.º 239 [illegible] 4.or [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] an accrescat invitis, vel volentibus. 2.s an [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3.s [illegible] qua portione. 4.s in quo accrescat cum onere, vel sine. Et ab hoc ultimo [illegible] i. an et [illegible] ad [illegible] impuberis. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] portionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et l. [illegible] [illegible] [illegible] n.º [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pupilli [illegible] [illegible] et ius accrescendi locum habet in [illegible] [illegible] [illegible] diversis hereditates, et [illegible] diversis locum habet. l. si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ius accrescendi [illegible] [illegible] cum substitutione pupillari, [illegible] et in hereditatem pupilli. l. q [illegible] [illegible] acqu[irenda] h[ereditate] [illegible] [illegible] [illegible] alij substituti, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3.º [illegible] casu locum habet ius accrescendi p[ro] portionibus [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] l. liber [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] accrescendi [illegible] [illegible] [illegible]

legat. itt. In 2.° u.° casu id. distinguit duos casus primates, p.s est in iure accrescendi. 2.s in iure non accrescendi. et in secundo in dicto casu tamen accrescit sine onere l. un. § sin aut ad spe-cialia C. de cad. toll. in dicto u.° u.° et verbis tamen Bar. accre-scit cum onere ff. diminutione. sed contra tenet Soc. sen. in l. si coniunctim de leg. et dom. in pr.° casu scilicet de iure accrescendi ex dis. Bar. tal. resp.d ut accrescat cum onere suo portio sit p. non con-sta. sine causa, non quaerit, de causa caduci, ut quaesi. ut sen. in l. un. § p. secundo. § in novissimo C. de cad. toll. et p. non con-sta tex. in l. fi. de his, q. s. non scripti. et resp.o procedit hic sit p. non scripta dicto eius alio modo. fallit aut. ones est p non scripta alio modo quod eius dicto in legato d.o l. un. § in primo. In hereditate u.° locum est resp.o quas simplici adictum est d.a l. un. § his ita, et quas noviatim ab omnib. l. civitatib. § hu-cusque de leg. 2. fallit quas noviatim abuno tamen l. fi. l. Celsus § fi. de leg. 2. In p.° u.° casu primali dic, quod in iure accre-scendi et locum et voluntatis l. 2. de leg. 2. In iure u.° non accre-scendi inter legatarios locum est voluntatis non invitis d.a l. un. § ubi aut. et hereditatis u.° tamen locum est invitis coheredibus, ne distincta sint adiens aut portionem, sum post effectum aut. licentia portio detinata cessa voluntate testatoris aut non. fallit tamen in uno casu, quas scilicet portio ob-ueit ex iure speciali, ut in casu l. si minor de acq. hered. quas scilicet minor post aditam p restitutionem in integrum repudia-uit suam portionem. ita dicit Bar. in d.a l. re coniuncti n.° 50. et sequ. de leg. 3.

Si quaeras an ius accrescendi locum habeat in coniunct. legali, fac duo capita ex doctr. Bar. in l. re coniuncti n.° 50. de leg. 3. et sequ. p.m est in successione ex testam.° 2.m in successione ab intestato. In p.° dic, quod in usufructu locum habet l. 1 § 1 de usufr. accresc. in proprietate inter heredes, ne decedat pro parte testatus, inter legatarios u.° requiramus l. et Proculo de leg. 2. et idem inter plures heredes unius legatarii l. si legatarius de leg. 1. fallit autem Soc. in uno casu, quas scilicet legatum ab initio est p non scriptum. in persona unius ex dominis loquor quas servo com-legaui tamen accrescit alteri in totum. l. ne non. § si servo soc. idem si esset p non scriptum ex dicto unius ex dominis adven-tatis ubi, et servo com., legatum non totum non accrescit alteri, sed ex omnino deficit. l. filius § servus, de fals.
In 2.° u.° capite, scilicet in successione ab intestato inter coniunctos coniunct. legali dic, ius accrescendi locum habere sine dubio. tex. est in l. si duob. de Stratab. l. 1. § ii gr. ex repetitis de coniung. cum emancip. lib.

Casus sic pone. Decessit pr duob. filijs relictis, et ex alt.o filio duob. nepotib.; unus ex filijs repudiat, quaeritur an simul cum alio filio admittantur et nepotes, et dic qd sic. Adverte quod tamen est, qd si unus ex nepotib. repudiat, ut cedat eius portio accrescit tamen fri, non patruo d.a L. si duob. in prin. ratione assignat Bar. in d.a L. re coniuncti n.o 61. qa ille nepos est duplici iure coniunctus fri suo, qa simul vocatur cum patruo ex coniunct.e legali, et qa eadem ratione succedit in locum fris sui cum eodem respectu patruus, et ei unica tamen coniunct.e unitus erat. Qd tamen fallit, qa si unus ex fratrib. in portione sufficiens alijs respectu; ut in L. 2. §. si duo de collat. bon. et dic in tex. rationi de d.a Bar. loco citato

Quaeritur hic ex isto quaerit Bar. n.o 62. d.a L. re coniuncti qd si pr relinquat duos filios ex eadem matre, et alios duos ex alt.a uxore, quorum unus repudiet, an admittantur tamen utrumque coniuncti, an et simul filij accrescat, et hoc ampliter decidit, qd accrescit filijs hac ratione, qa coniunctio legalis in iure accrescendi non ex eo contingit, qd qs sit pluribus modis consanguineus, et sibi invicem plures successores, sed ideo contingit, qa simul vocantur, uel eadem ratione vocantur, qd patet in L. 1. §. si qs ex nepotib. de coniung. cum emancip. lib. eius. Cum ergo isti filij vocentur eadem ratione, qa filij, licet ex diversis matrib., simul admitti debent, et subiungit, qd si inspiciamus hanc rationem decidi posse oes quaestiones occurrentes circa istas successiones in materia iuris accrescendi. de quo et vide per DD. in specie per Iais. in L. lucius de vulg. n.o 31. 32.

Itemque aut portio accrescat ipso iure, uel nova agnitione opus sit. Bar. in L. re coniuncti n.o 63. de leg. 3. se remittit ad not. in L. sed cum proximo in prin. de bon. poss. et in L. 1. C. qui ad pet. par. ubi gl. dicit, qd si accrescit portio eodem iure, quo suam portionem habuit ipso iure accrescit et uel tex. in L. un. §. his ita C. de cad. toll. aut diverso iure accrescit, et est opus nova agnit.e et petit.a per tex. d.a L. sed cum proximo in prin.

In coniunct.e legali portio accrescit cum onere. L. si Titio, et Maevio §. Iulianus de leg. 2. et addit Bar. ratione in L. re coniuncti n.o 64. de leg. 3. qui coniuncti coniunct.e legali habentur tanquam coniuncti verbis

Dubia quaestio sed utilis unde ius accrescendi locum habeat in legitima, filij cum sint coniuncti coniunct.e legali. Bar. in repet. L. si qs filius q. 3 n.o 20. ff. de inoff. test. ponit duos casus p. casus erat qd pr unum filium exheredavit, et alios instituit eodem, sed eos gravavit haered. portio de uno filios, et fideicommissarius petit detractionem legitimae; quia filij voluerunt detrahere eorum trientem si sit 4. or cum exheredato, qui remisit se et renunciabit suo exheredato, qa dat portionem suis exheredati sibi accrescit. ex adverso fideicommissarius negat accrescere; et decidit Bar. qd filij debent habere eorum trientem, vel remisit, quia accrescit alteri portio. In hoc casu oes sequuntur Bar. leg. ...

L. plane. §. si duob. n.° 21. et 26. ff. leg. 1. et ibi Castr. n.° 5. Ias. in
L. si coniuncti n.° 242. ff. leg. 3. 2.s u.° casus Bar. est quis pr. exheredau-
it unum filium, alios duos instituit in re certa, et fecit heredem uni-
extraneum, filii instituti agunt ad supplementum legitimae, quaeritur
an debeant habere maiorem portionem per ius accrescendi ex portione fris
exheredati, an non, tantum minus quantum capit portio exheredati, ita
quod portio exheredati remaneat apud heredem extraneum! Et in hoc
Bar. tenet quod non sit locus ius accrescendi hac ratione, quia in con-
iunctione legali ius accrescendi locum non habet inter successores singu-
lares, ut sunt isti. Si quis non nisi in hereditate, uel in usufru-
ctu, quod legitima non sit quota hereditatis, sed bonorum, locum habet ius
accrescendi non ff. Bar. seq. Castr. in L. plane ubi §. si duob.
n.° 4. 5. ff. leg. 1. et Ias. in L. re coniuncti n.° 247. ff. leg. 3. d.t quod opin.
Bar. defendi pt. sed tamen com. est opin. contra Bar. ut ibi dicit,
et sunt refert plures quod communiter defendit, quod inter eos ius accrescendi
locum habeat, idem tenent Ias. et com. seq. in d.o L. plane ubi §. si
duob. n.° 21. et seqq. ff. leg. 1. Cum sane mihi non opin. Bar.
ut saltem in hoc casu locum non habeat, et in superiori casu locum ob-
tineat. nec sane uideo rationem diuersitatis, cur magis in uno,
quam in alio. nec mihi placet illa ratio, quia in hoc 2.° casu habeant
tamquam singulares successores, quia eadem militat ratio et in p.°
casu, cum filius exheredatus non faciat partem. Sed tamen contra
dicendo Bar. dic quod in legitima quia est quota bonorum, nunquam sit
locum ius accrescendi. sed tamen ideo in p.° casu locum sit quia pr
non exheredasse illum filium in comodum aliorum, quod fit, ubi instituit,
ideo ipsi possunt capere portionem illius in 2.° u.° casu non item, imo
non exheredatus in comodum ipsius extranei ubi instituti, ideo
nimirum si non ad filios, sed ad heredes portio illius uadit, cuius
gratia heredis contemplatione fuit exheredatus. Et hoc corroborat
opin. Bar. d.t Castr. in d.° §. si duob. n.° 5. quod isti filii non
debent habere plus, uel minus, quam si ille alius non fuisset exhe-
redatus, ne illius culpa sit aliis lucrosa, uel damnosa; minimo
quo cum si exheredatus non esset, ipsi non haberent in eorum trientem, quo
nec isto casu, sed remanere debet portio exheredati apud he-
redem, in cuius comodum fuit facta exheredatio.
Sed nescius est quoad d.m casum dubium facit, quia non est bona
ratio Bar. quod saltem in comodum filiorum fuerit facta exheredatio,
ideo sibi accrescit, quia immo uel facta ad comodum fideicom-
missarii, cui ipsi filii tenentur restituere, ut d.t Castr. in alio
proposito in d.° §. si duob. n.° 5. quo fideicommissario ipsi portio
exheredati esset restituenda. non tamen recedas ab opin. Bar. in
hoc et a com. in alio casu. Cogita.

Item in dispositionibus inter vivos locum habet ius accrescendi. Bar. in l. si coniuncti in § fina. n.° 65. de leg. 3. distinguit et p.° in contractibus sequens eum in coniunctis coniunctione coniuncti locum non habet l. si mihi, et Titio de verb. oblig. ubi et ipse Bar. et Ias. et Caste. ey. Bar. excipiuntur aliquot casus p.s est in usufructu l. i. in fi. de usufr. accresc. Corras in l. testamento C. de inoff. et alij ...bet. Sed in hoc Panc. in d. l. ... coniuncti in 2. § fina. dic. tunc ... ad ... , quia legatum usufructu legato. Alb. Ros. in d. l. i. in pri. et in fi.

2.s casus excipitur quando donatur, nec alio modo dotis duobus res individua, ut ... servitutis ... , ut itineris gl. in l. i. de pactis de novo bref. ... citatis a Bar. l. et ... com. ... Sed in hoc est ius non accrescendi. 3.s casus est, si quando duos donaverit fundum, et alter eorum ... , eius portio accrescit ... l. ... C. si imp. lib. hoc. 4.s casus excipitur quando inerit socijs ut accrescat, casus est in l. fundus ille de contrah. empt. Sed in hoc Panc. dicit se ... in nova opin. cons. com. cadit n. ... est, in contractibus locum esse iuri accrescendi per d.am l. fundus ille, quando emptor ... socij ut sibi accrescat, et d. l. si mihi, et Titio dicit ad ... non pertinere, nam ibi non accrescat ... quantitas erat ... , et divisa, ideo pars non accrescit socio, ... si det aliqua coniunctio realis ius accrescendi locum habet. Sed parcat mihi ... mir non intellexit mentem Bar. et dixit. non n. dat ipsi, quod in d.a l. fundus ille inerat socij, ut sibi accresceret, quando tamen inerat, sed dat, quod inerat concedatis, et vendentis ... non accrescere re fundus per partem emptoris ... , ut in l. si mihi, et Titio non inerat concedentis, et promittentis ut accresceret, imo inerat, ut non accresceret, quia ... minus ...

In coniunctione non legali distinguit Bar. ... , ut 4.or casus, et in ... concludit, locum non esse iuri accrescendi in dispositionibus inter vivos ... uno casu, quando sunt unus dominus donat aliquid servo com. et tradidit, quia ... possessore donantis accrescit alijs l. i. § com. servus de stipul. ser. et ita d. se intelligere l. per servum de acqr. rer. dom. facit l. si servus com. de acce. tut. et idem erit si concurrat coniunctio ... , et ... ut si servus com. dicat Titio, et Seio dari meis ... l. ... servus de stipul. ser.

Habet et locum ius accrescendi in donat. causa mortis l. marcellus si l. illud quando de donat. cau. mor. l. un. § ... omnia C. de cad. toll. Bar. in l. i.a coniuncti in fi. de leg. 3. Ias. n.° 251.

Sed dubium e in mortis causa ... , et Bar. in l. si mihi, et Titio de verb. oblig. tenet locum non ... l. ... § ... servus de ... lib. ... ibi eum seq. Caster. ... Ias. ibidem n.° 8. tenet cont. Bar. et plures refert, tamen ... l. pe. in pri. de cod. ... dm. et d. ee ... in l. q. duobus de cod. et dm. et ... contra ... Sed adverte, quia ... l. q. duobus probat opin. Bar. ut ibi ... n.° 3. ... casus est, q. est in l. ... § ... servus ... distinguis sequens Caster. in d. l. pe. § i. quod aut ...

quirimur in conditionib. et tunc locum est ius accrescendi, cum est uno deficiente, vel omittente ad aliud pertinet cum onus, ita ut pertineat commodum conditionis implementi, aut loquimur in alijs personis, q. nullum commodum percipiant ex testam.to et locum non est d.a L. ac. §. i. ff. eod. et ibi. Glo. et docto. comm. ibi. hoc. loco facit. ibiq. alt. est ad iura Bar. qd licet in eis onus et cond.o fuit iniuncta heredib. tam in quocumq. remanet ista qualitas heres. remanet onus et conditionis implementum. qd tenetit et Ias. in d.a L. si mihi, et Titio. Cogita.

Ius accrescendi, nedum locum habet inter collegas in iurisdictione, et dicit sic Ias. in L. re coniuncti n.o 253. ff. leg. 3. qd est locum in iurisdict.e ordinaria, qa est fauorabilis. L. i. ff. off. eod. L. imperatoris §. si magistratus ff. de appellat. In iurisd.e vero deleg.ta, vel inter duos arbitros, vel arbitratores nequaquam. c. uno dele. gatorum ff. off. deleg.

Habet etiam locum Ius accrescendi inter duos executores testamenti, quando uno decedente, vel abeunte, potest alter ipsius exeq. testam. nisi testator id expresse prohibuerit. c. si. §. i. ff. testam. in 6. q. tex. procedit et si dicat testator, facio executorem mei testamenti Ti. tium una cum Sempronio, ut ampliat not. Bar. in eod. 141. facti tale est. Praedictus Mevius fecit testam.

Similiter d.t Ias. qd in duob. ambassiatorib. si unus decedat, vel alter iudicium non implet, salarium decedentis, vel non implentis accrescit ei, q. solus impleuit. et ita d.t tenere Bar. in L. cum uos filius tex. C. de legat. l.o x. sed ibi Bar. d.t contrarium, qd imo locum non ha. beat, et ita probat ibi tex.

Habet et locum Ius accrescendi in uocib. i. in electionib. quando si plures sint in capitulo, q. debeant eligere Abbatem, et duo, vel plures nolunt adesse, vel non possunt uocari, vel ex iusta causa, alij possunt eligere absq. illis. L. si legatarius. §. i. ubi Bar. ff. fideic. lib. facit. c. cum nobis olim de elect.

In duob. aut vel pluribus tutorib. testamentarijs locum non est, quando uno deficiente ulla excusatione, vel alio modo alius a iudice dari debet. L. 2. C. in qb. cau. tab. tut. L. si qs sub condic.e in fi. ff. testam. tut.

Item locum non est in diuersis fiscis hoc modo qs habens bona in duob. territorijs, in qb. fiscus diuersus esse dicit ita qd omnia eius bona ue. niant publicanda, si unus fiscus repudiat, alteri non accrescit ut est, qa habetur tanquam heredes diuersarum hereditatis. Ias. in d.o L. re coniuncti in fi. ff. leg. 3. q. plures citat ad hanc opin.

Cuius fuisset mihi et Titio coniunctim cum Sempronia gratis x. corbes frumenti porrecta, deinde Titius obijt diem, quaeritur an eius portio mihi accrescat, ita quod xx. possim coniunctim petere, ut videtur respondendum in l. si L. de conditioni et demonstrationi leg. 3. et dicendum quod non. Mihi dubium nullum videtur in hac quaestione, cum certum sit potest acquiri ius, non solum locum ius accrescendi, ut habet verus ad cognoscendum, et eo minus in contractibus, quam non inter [illegible] concedatur [illegible] ueniens in dispositionibus.

Nunquam sane potui invenire definitionem iuris accrescendi, vel iuris non decrescendi, vel quod dicitur non curare de iuris definitione vel alia causa non satis nota. Tandem sic definitam eandem inveni a Mant. de coniect. ult. vol. lib. x. tit. 3. n.º 14. ut scilicet sit ius coniunctionis, quo quis vacantem seu deficientem portionem coniuncti, repetatque ibi definitionem Risp. in d. l. re coniuncti n.º 1. de leg. 3. ius aut non decrescendi, quod idem est ius coniunctionis continens totum quod alicui insolidum est relictum exceptis concursu.

Quae aut sit differentia inter ius accrescendi, et ius non decrescendi ponit Bar. in l. re coniuncti in prin. de leg. 3. Sed melius eas colligit a Mant. de coniect. ult. vol. lib. x. tit. 7. n.º 10. ubi melius dicit inter coniunctos re, et coniunctos verbis. Prima igitur est differentia quod verbis coniunctus, qui ius habet accrescendi est, deficiente, et accrescente portione coniuncti iure alieno, quod sibi accrescat, at re coniunctus, qui habet ius non decrescendi, aliis ius non diminuendi totum legatum est iure proprio, et ibi plura loci probat. 2.ª est differentia, quod verbis coniunctus deficientis portionem coniuncti cum onere admittit, sed re coniunctus sine onere. 3.ª est differentia, quia re coniunctus totum legatum est immutatum, sive admittatur ex iure coniuncti, sive ex iure proprio, sed verbis coniunctus ita demum, si admittatur ex iure coniuncti. 4.ª est differentia, quod verbis coniunctis accrescit portio deficientis coniuncti volenti, non aut invito, quod ita est intelligendum, ut quam portionem repudiavit, sed tamen legatarius ille potest repudiare, ut re coniunctus etiam invitus habet ius non decrescendi. Haec aut differentia locum habet in legatis, et fideicommissis particularibus, quam in hereditatibus, cum vero inviti et heredibus accrescat portio portioni, ut pro parte instituti heredem videatur, ut sive ex propria, sive ex coniuncti iure admittatur et ubi [illegible] cum de his eleganter, et de alijs pluribus, et de iure accrescendi hereditario lib. 4. tit. x. multa docte sane congessit ideo ad eum te remitto.

Qui venit ad hereditatem per ius accrescendi, dicitur venire tanquam scriptus heres characterem literarum Menoch. de adipisc. poss. rem. 4. n.º 118. et ideo ei competit beneficium L. si C. de edict. Div. Adr. toll.

Portio legitima filij exheredati accrescit alteri filio non exheredato Menoch. cons. 281. n.º 5. lib. 3.

Coniunctio est unitas redigens plura corpora in unum corpus. l. un. §. sin aut ex his. C. de cad. toll. l. plane § i. in prin. de leg. i.

Coniunctio alia est dictionis, alia orationis, alia locutionis. gl. in l. qdo et pecul. leg. Coniunctio dictionis est, quae copula adiecta inter duas dictiones, ut clamat glossa unus actus verbi regit duas diversas orationes, ut fundum Seianum Titio, et Caio do lego. Coniunctio orationis est, quae duae orationes sunt coniunctae et in bono verbo, et in re, ut Titio fundum Seianum do lego, Seio, et Caio eundem fundum lego. Coniunctio locutionis est, quando duae orationes sunt coniunctae in solo verborum sed non in re, ut lego Titio domum, et Caio fundum. ita declarat Ias. in l. re coniuncti n.° 49. de leg. 3.

Alia datur divisio, quod quaedam sit legalis quaedam conventionalis, quaedam testamentaria, quaedam mixta, licet Bar. ponat tantum divisionem testamentariam in d. l. re coniuncti n.° 6. Ias. tamen ubi ibi ponit n.° 51. gratia maioris declarationis. Legalis est quae plures ad hereditatem facto eius coniungit, a lege l. cumulus com. ab extr. de acqr. hered. l. i. §. idem de usufr. accresc. et ista duplex, quaedam expressa quae liberi in potestate coniungit cum filio emancipato tot. tit. de coniung. cum emancip. lib. Alia tacita quae lex non exprimit tamen coniunctio non, tacite tamen introducit sine verbis. ut in d. l. cumulus com. de acqr. hered. l. legatarius de leg. i. Bar. in d. l. re coniuncti n.° 17. de leg. 3. Conventionalis est quae duo pariter stipulantur, ut tu et ego stipulati sumus fundum a Seio. Testamentaria est quae testator facit plures honorando in eadem re, aut in eadem oratione, et haec est triplex verbalis, realis et mixta gl. in l. i. §. si. de usufr. accresc. in l. triplici de verb. sign. l. re coniuncti de leg. 3. ubi Bar. n.° 1. Ias. n.° 53. Mixta est quae est partim legalis, partim testamentaria ut est quae duobus legatariis eadem res coniunctim legatur in eadem oratione d. l. triplici.

Ad hoc ut coniunctio realis locum habeat tria requiruntur, quae affert Ias. in d. l. re coniuncti n.° 57. de leg. 3. cum duobus seqq. Bar. 1.° quod legatum sit in specie, non in quantitate quia tunc quilibet sua quantitate multiplicatur. [illegible] diversus, quod procedit quae sub duobus diversis [illegible] x. legatum quae in eadem [illegible] ut lego x Titio, et Seio, quia tunc uterque habebit plus quam x. 2.° requiritur ut duobus separatim eadem res relinquatur [illegible] tunc faciunt sibi partes [illegible] si testator diceret, ut uterque tibi habeat talem rem [illegible] accrescendi locum non [illegible] altero deficiente, [illegible] alter habet totum iure suo [illegible] diminuendi [illegible] alius concurrat [illegible] non hoc [illegible] unus rem non alius [illegible] l. si plures de leg. i.

Ad hoc in l. inde Neratius de usufr. accresc. ubi dr quod licet res testamento sit relicta duobus, si tamen ipsi faciunt sibi partes per coheredum, non est locus iuris accrescendi. 3° requiritur, ut sint vocati ad eandem rem ex voluntate expressa testatoris, aliis si ex tacita non est locus iuris accrescendi l. item qui Sabinus § ult. de heredibus instituendis ubi dr, quod si sint instituti plures sine partibus licet faciant sibi partes per coheredum, tamen quantum ad ius accrescendi non dicuntur coniuncti, et hoc est in l. 2. de usufr. accresc. alibi dr Bar. quod re coniuncti illi sunt, quibus ex dispositione testatoris expressa eadem res in solidum cuilibet assignatur in l. unica § ubi aut. C. de cad. toll. ita Ias. dicta l. re coniuncti n° 65. de leg. 3. pone exemplum ad eandem l. dicit re coniunctos illos esse, qui in diversis orationibus sunt eandem rem legatam. Titio lego fundum Cornelianum, Seio eundem fundum relinquo etc. in ... in d. l. re coniuncti, et l. coniunctim de leg. 3. et isti plenius appellantur separati § si eadem res inst. de leg. l. 1. § paterno de usufr. accresc.

Dubitatur an re coniuncti dicantur ii, quorum uni totum relictum est, alteri pars eiusdem totius, an saltem quoad illam partem dicantur re coniuncti. Bar. in l. re coniuncti in 4. q. l. q. prin. n° x. de leg. 3. facit pulchram distinctionem aut pars relicta uni totum illud, et alii pars subiectiva id est continens speciem, et non dicuntur re coniuncti quia illa species non continetur in legato generis, et non dicuntur re coniuncti quia illa species ... in legato ... generi per speciem derogatur ... aut uni legatur totum integrale, et pars quantitativa alii, et tunc tamen distinctionem l. cum ... ibi not. per Bar. C. de leg. et per Castr. aut primo totum, 2° pars legavit, et ut adimere a primo, et tunc non re coniuncti dicuntur. aut primo partem, 2° totum, et tunc in illa parte fiat diminutio et re coniuncti nisi aliud appareat de mente testatoris. Aut uni legatur totum integrale, alteri pars id est integralis, et substantialis, ut uni fundus, alii ususfructus, et in ususfructu dicuntur re coniuncti, et faciunt sibi partes per coheredum l. si alii de usufr. leg. l. inde Neratius § f. cum l. ... de usufr. accresc. ... aut diminutionis inter primo et hinc 3. leg. ff. de usufr. accresc. ... totum ... casu ... in ... per speciem non derogatur generi est, quia totum ... casu in ... partem l. si ... in ... leg. 3. ... adimatur ... species tamen legatum generis non minuatur, sed continuatur in aliis speciebus nominatis. Totum vero integrale remota parte cum ... integrali non dicitur totum integrale, et sic fundus remoto usufructu non ... Hunc aut 3m casum limitat Bal. et dicit ... in ususfructu. ... ut refert Ias. in d. l. re coniuncti n° 69. ut ... uni relictus est fundus, et alii ususfructus specialis illius fundi ... ususfructus ... omnium bonorum ... fundus ... hoc casu generi per speciem derogatur, ita ut 2° ... ususfructum fundi, ... in specie ... l. si fideicommissum § ... ut in ... leg. Ias. eo loco ... d. cons. Bal. et casu in ... l. ... de usufr. leg. ubi per legatum speciale domus non derogatur ususfructui generali. Et ita cons. Bal. consuluit Castr. et Alex. ut ...

Jas. sed adverte, quia posset attentari contra cum Bal. nam in illa l. Sempronio testator legaverat proprietatis domus, et dubium erat an illa legatarius haberet etiam usumfructum illius, cum posset quantum illa legatarius sit eiusdem alij, et tamen dicitur quod non, ne vitietur legatum, in casu vero Bal. prius testator legaverat generali usumfructum, postea legavit fundum, unde sine calumnia dici potest, quod secundus solus debeat usumfructum, quia ab illo quae videtur adimere speciem lanae et quoad usumfructum. Praeterea hic non dubitatur, an iste secundus debeat concurrere in usumfructu illius fundi; cum proprie notorium sit, sed an consequendo primus debeat etiam partem ususfructus in illo fundo, quod probatur ut non primus debeat etiam partem ususfructus in illo fundo. Et in alio, nam in casu dictae l. Sempronio de usufr. leg. contra secundus et cum alio, nam in casu dictae l. ne vitietur legatum, et nuda remanserat concurrat in usufructu, ut dicit Bar. in dicta l. re coniuncti n. 7. et clarius in l. proprietas, ut dicit Bar. in dicta l. re coniuncti, et est in casu Bal. quia si alij de usufr. leg. diversa autem ratio est in casu Bal. quia non debeat primus partem ususfructus in illo fundo, tamen legatum universitas, quia verificatur in ceteris bonis. Et tamen [illegible] si uni [illegible] relinquitur ususfructus fortunis [illegible], et alij postea ususfructus unius fundi, quia hoc omnium bonorum, et alij postea [illegible] suo proprio quae dicitur in l. in toto ff. casu adimitur species [illegible]. Cogita tamen, quia dubium est, et pro contra dici et [illegible] in [illegible]. Cogita tamen, quia dubium est, an secundus debeat usumfructum sibi specialiter, quod immo dubium erat, an secundus debeat usumfructum sibi specialiter legatum, cum dictum non sit, et alij in genere sit relictus, [illegible] proprietatis, quia [illegible] est [illegible], [illegible] ususfructus species proprietatis, ne tamen legatum [illegible] vitietur, dicitur quod concurrit cum legatario generali ususfructus.

Alius modus coniungendi re adducunt Jas. et Alex. in l. re coniuncti n. 13. quia scilicet diversis [illegible] utrique legatariis assignatis separatim, in quibus res communicatur per [illegible] l. Titius [illegible] de leg. [illegible] tamen ego non admitto [illegible] accrescendi. [illegible] Alex. ibi dicens, [illegible] non [illegible] re coniuncti, qui faciunt sibi partes per concursum, non tamen [illegible] effectus coniunctionis, id est ius accrescendi. Cogita tamen.

Dicuntur etiam re coniuncti quibus uni legatur eadem res in testamento et alij in codicillis, et sic in diversis voluntatibus [illegible] de coniunct. ut vol. lib. [illegible] tit. 3. n. 5.

Coniunctio autem verbalis tamen fit varijs modis, et varie definitur, primo in verbis coniuncti sunt, qui in eadem oratione, et clausula diversis partibus clauduntur. Exemplum Titio, et Seio lego fundum Cornelianum aequis portionibus, et re disiuncti sunt, quia partes sunt divisae, verbis autem coniuncti sunt, quia in eadem sunt oratione Bar. in l. un. §. his ita in fi. C. de cad. toll. et ibi Corn. not. oportet autem partes esse divisas, non pro indiviso, id est ut non assignetur pars ad oculum alicui, quia tunc [illegible] sunt hus

accrescendi, cum omnino sint separati l. si duobus § ult. ff. de leg. 1. Ias. in d.a l. re coniuncti n.o 19. 2.us casus est finit Mart. de coniunct. ult. usl. l.o x. tit 3. n.o 6. Verbis tantum coniuncti dicuntur, quando in eodem contextu verborum legatum relictum est quod duobus modis contingit p.o quando in eodem contextu verborum diversa res duobus legatur, alio modo quando in eodem contextu verborum eadem res duobus legatur cum distribuit partium prout indiviso. Ias. in d.a l. re coniuncti n.o 76. alii dicunt quod scilicet verbis coniuncti dicuntur, quod sub unitate verborum eadem orationis efficiatur ad legatum, ut ad hereditatem admittuntur, divisis a testatore portionibus, ut quando testator instituit plures in eadem re, et in eadem oratione, distribuens tamen partes l. si duobus § fi. in fi. ff. de leg. 1. quod procedit et si duorum personarum ponatur in eadem oratione solutum sine copula l. triplici ff. de verb. sign. Bar. in d.a l. re coniuncti in 3. opp. et quod ad copulam nulla est dubitatio inter dictionem et, cum d.a l. triplici Bar. in d. l. re coniuncti n.o ... infra n.o 15. d. id est in dictione alternativa posita inter diversas personas, quando alternativa resolvitur in copulativa l. cum quidam C. de verb. sign. si unus sit sermo, et una oratio.

Inducitur et coniunctio verbalis per nomina collectiva, ut heres fratris mei, liberti, libertati. l. interdum in prin. et § ... tit. cum simil. ff. q quarta s. ff. de leg. 1. nisi prohibitio alienationis inducat, quod nomen collectivum non ... plus quam specialis earum mentio l. Lucius § l. Lucius de leg. 2. Ias. in d.a l. re coniuncti n.o 78. Bar. n.o in l. una ... tamen adverte quod si nomen collectivum ... adiiciatur inducitur coniunctio realis, et verbalis, si vero adiiciatur ... portionibus, verbaliter solummodo coniuncti dicuntur, Ias. in d.a l. re coniuncti n.o 147. in fi.

re coniunctis non datur prius, nec posterius, et nullus ordo attenditur l. ... in ... q. de pecul. leg.

Quoties duo coniunctim vocantur ad aliquam actum faciendum, non sufficit alterum adesse § si plures conditiones inst. de hered. inst. l. quod insulam ff. de manumiss. test. in fi.

Res subiecta restitutioni est inalienabilis quoquo titulo, nec potest obli-
- gari ut auth. res quae C. com. de leg. sed tamen fallit in causa
dotis, ut donationis propter nuptias, quando scilicet legitima non suffi-
ceret d. auth. res quae. Rol. cons. 85. q. 1 l. 2. sed hoc fallit nisi
illud n.º 23. quando expresse prohibitum esset, bona alienari et ex cau-
sa dotis. ipsa n. mulier potest se dotare de bonis subiectis pro-
dicto commisso et latet in l. mulier de eod. sponsal. 4. ad Treb.
d. quod est si sit consumpta legitima, et Trebellianica filiae,
potest tamen a patre dotari de talibus bonis fideic.º subiectis. Immo dicit
Ias. in d. auth. res quae col. 2. quod dicti extranei possunt alienari
res sub. fideicom. pro danda dote, quod proficiat mulieri.
Et hoc est favore dotis. Est et aliud privilegium, ut non
solum possint obligari tales res pro dote constituenda, verum et
pro ea restituenda, ut Bar. et Ias. n.º 29. in d.º auth. res quae.
Dicit tamen Ias. hoc verum esse quando filius duxit uxorem vivente patre,
qui fecit fideicommissum, tunc n. pater ut consentiens tali aliena-
tioni, sed eo mortuo dicit non posse, et ita ipse consuluit in
cons. 228. atque communis opinio est et mortuo eo posse. Dec. in
cons. 376. et seq. hoc. cons. 23. in 3. vol. Lan.ᵒ et congregat Menoch.
cons. 376. et seq. hoc. cons. 23. in 3. vol. Lan.º et congregat Menoch.
de arb. iud. l.º 2. casu 182. n.º 69. Rol. cons. 85. n.º 29. l.º 1.

Ex bonis subiectis fideic.º auctor constitui potest dos filiae, si aliunde
id fieri nequit Rol. cons. 19. n.º 6. l.º 4.
item de dictis bonis potest fieri restitutio dotis, idem Rol. cons. 20. in
.... de dictis bonis potest fieri ... in dote constituta, dummodo lapsa sint
..... l.º 4. quod procedit et in dote confessata, dummodo lapsa sint
tempora opponendae exceptionis non numeratae dotis n.º 13.
Sed quando per verba ultima, prohibita esset alienatio fideicommissi,
restitutio dotis fieri non potest Rol. cons. 21. l.º 4. et Grat. cons.
120. n.º 21. l.º 3. id tamen firmari ut dicit quod dos non soluta,
nec restituta de fideic.º quando fuit expresse prohibita alienatio.

Res subiecta restitutioni, an possit alienari in causa alimentorum
.. com. opin. est, quod sic, quia a pari procedit causa dotis, et alimentorum
auth. contra rogatus. C. ad Treb. ita com. attestatur Soc. Sen. in
l. Marcellus. d.ᵉ res quae n.º 2. ad Treb. quod multis tamen com. opin. con-
firmat, et ab ea in iudicando non esse recedendum ibi potest num. 3.
quod de plano procedit quando tempore mortis legitima non erat sufficiens ad
alimenta. Si tempore mortis non erat sufficiens, quia pater reliquit amplum
patrimonium et rogavit filium de restituendo post mortem, qui consumpsit
et legitimam, et trebell. magna difficultas est, an quod potuerit possit
alia bona consumere, et d. quod consulendo tenuit alienationem hoc
casu fieri non posse ultra legit. et treb. duabus rationibus. 1.º quando quod
filius dissipavit bona lata culpa, pater non tenetur alimentare ubi ...

[illegible], sed si bona [illegible] corrupta, [illegible] corrupta lata culpa filij [illegible] [illegible] omnia [illegible] confirmat. 2.º quia si [illegible] assignat legitimam filio in vita, ea consumpta sine culpa filij, [illegible] assignare, tamen si [illegible] mortis filius [illegible] legitimam, et illa incendio periit sine culpa filij, [illegible] [illegible] legitimam extrahere [illegible] bonis [illegible], q.º [illegible], quod illa [illegible] [illegible] alienari bona subiecta fideic.º, et ita firmat ibi [illegible].

[illegible] aut possit alienari res subiecta restitutioni a filio, ut [illegible] [illegible] a [illegible] qui captus [illegible] [illegible]? Et hoc [illegible] in L. Marcellus [illegible] ad [illegible] n.º 4. [illegible] facit doctores [illegible] est, quod bona subiecta fideic.º alienari non possit [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opin. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 2.ª est [illegible] quod [illegible] solum [illegible] condemnationem [illegible] filius et possit alienari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et fuisse condemnatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mortuo. 3.ª est [illegible] quod filius est captus [illegible] [illegible], [illegible] bona restitutioni subiecta alienari possit, quod est captus ab [illegible] sine [illegible] suo, quod si [illegible] captus est, tenet, quod [illegible] possit alienari [illegible] [illegible], et [illegible] Menoch. [illegible] [illegible] lib. 2. casu 182. n.º 23. et plures [illegible] [illegible] lib. 2. cap. [illegible] n.º 9. ad quod [illegible].

[illegible] rogatus restituere [illegible] a [illegible] [illegible] in [illegible] bona restitutioni subiecta. Guid. Pap. q. 351.

In restitut.e fideic.i [illegible] [illegible] nobilia, pecunia, et omnia [illegible], si [illegible], alias non, [illegible] [illegible] 44. n.º 84. lib. 3.

[illegible] restitutio [illegible] alicuius rei, cum fructibus, et [illegible] utilitas est facienda. And. Gail. observ. 17. [illegible] pignorat.

In restitut.e facienda [illegible] res [illegible] [illegible], ipsius aestimatio, et [illegible] [illegible] iuxta [illegible] taxatur, [illegible] aliter. And. Gail. [illegible] pignor. observ. 18.

Restitui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa importat fructus, et [illegible] [illegible] [illegible] percepisset, si [illegible] habuisset. L. cum fundus in [illegible] ff. si cert. pet. Garcia. [illegible] [illegible]. et mel. cap. 23. n.º 47.

[illegible] subditus ad bona sua ob [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona sua [illegible] [illegible], et [illegible], Menoch. cons. 103. lib. 1.

[illegible] [illegible] et si [illegible] restituatur, [illegible] tamen ad bona restituitur. Menoch. cons. 275. n.º 42. lib. 3.

[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Menoch. cons. 479 n.º 29. lib. 5.

Rest.o in integrum conceditur et adversus sententiam arbitralem per instrumentum
et novo repertum, Capol. cons. 25. n.o 14. l.o 2. civil.

Non datur rest.o in integrum neque Ecclesiae neque minori per omissas probationes post dilucidatas testificata, et publicatas dum restituti supervenerint,
Cephal. cons. 7. l.o 1.

Pendente causa restitutionis per minorem petita, suspenditur executio,
Cephal. cons. 116. l.o 1.

Rest.o in integrum ex capite ignorantiae conceditur et contra praescriptionem 40. annorum, Rol. cons. 18. l.o 3.

Demonstratio falsa non vitiat legatum, ut si qs dicat Titio servum Stichum meum ... vernam do lego, licet non sit vernam, sed captus sit, nihilominus valet legatum. §. sed si uxori inst. de leg.

Legatum generis factum dat optionem legatario eligendi utrum velit ... et sibi legatum ... eo genere. §. si generaliter inst. de leg.

Legari potest illis tantummodo, qui testamenti factionem habent. §. legari. inst. de leg.

Ex quo uni ... legatum alteri legare testator, ... eam ... ademptio ... tacitam ademptionem. L. sicut. de adim. leg.

Qui sibi legatum in testamento adscribit, puta qui erat tabellarius, qui scribebat incidit in poenam falsi, et inutile est legatum. L. divus Claudius. ff. de falsis. fallit tamen in casu ... L. divus Claudius, ubi ... est casus talis. Quidam instituerat ubi duos heredes, et commonitione ... substitutione ... quod si heredes, sine liberis decesserint, hereditas ... ad ... testamentum, notamus quod hoc scripsit evitat poenam legis Cor. de falsis, et obtinet hereditatem.

Legatum obscurum ex triplici circumstantia declaratur, primo legantis consuetudo, deinde regionis, in qua versatus est, modo ... legantis, legatarii dignitas, necessitudo, vel charitas ... eorum, qui ... inspicienda est. L. si servus plurium. §. fi. ff. de leg. i.

In legatis quod minus est sequimur. L. nummis. ff. de leg. 3. L. ... §. ... ff. de leg. 3. L. ... scriptum ... ff. de leg. i. fallit quando quantitas legatarius ... legatarij aliud ... L. is cui. ff. de alim. et cib. leg. L. Aurelius. §. Titius testamento. ff. de lib. leg. nam legatum obscurum ex affectione cuiusque ... interpretari. L. ... quod factum est. ff. de reg. iur. 2º fallit quando incertitudo est in persona, quia tunc electio est heredis. L. si ... §. si inter duos ff. de leg. 2. nam ... quando incertitudo est in ... L. nummis de leg. 3. 3º fallit ... illud minimum ... in se utilitatem ... L. legato generali ff. de leg. i. [ex ... in obscuris ... de reg. iur.]

Amplia et ... locum in legato ... pias causas. c. ex parte ... de censib.

Ratio autem ... est, quia ... minus gravari heredem, quam ... L. ... familia. §. si ... ff. de leg. 2.

Si annuatim legata sint x. corbes frumenti usque ad x. annos, heres si velit ... statim ante tempus totum solvere, ... tempus in eius favorem adiectum ... L. ... ff. de reg. iur. L. ... ff. de annuis leg. ... cui sunt relicti x. corbes frumenti dum vivat, ... ut ... non ... ante tempus totum solvere. L. uxorem. §. ... ff. de leg. 2.

Qñ testator reliqt aliqd legatum Titio, et postea superuenit aliqua inimicitia, ut odium inter testatorem et legatarium, intellr̃ reuocatum legatum L. 3. § ult. cum L. seq. ff. de adim. leg.

Legatum incertum ad uiam reficiendam certificatur ex qualitate officij faciendi, et ualet, qa certificatur in quantum sufficiat ad ipsam uiam reficiendam. L. quod in rebus ff. de leg. 2. in termicio n. et refectio uiarum est causa fauorabilis. L. ad instructiones C. de sacrosan. eccles. Ita et legatum alimentorum certificatur ex qualitate et dignitate personarum legantis et legatarij, et ex consuetudine legantis L. si cui annuum ff. de annuis leg. Ita quoque legatum causa studiorum L. si cui annuum ff. de leg. 3. Idem et in dispositione facta incertum ualeat L. ceterus ff. ... las in L. 2 nº 32 ff. sol. matr. Mant. de

Mirocl. dart. 1º 2 cam. 188

ad pias causas ... lib. 3. tit. 2. nº 4. qa regr. est in conid. ... legari coheret ... inf. ... legata incerta ... potius incerto ...

Not. ca. est in L. a nobis ff. de annuis leg. cuius spe conditio ... testator legauerat uxori suæ x. corbes frumenti singulis annis donec casta uiuerit, et sine marito, 4. or annos superuixit uxor uiro, deinde 5.to anno post duos menses nortua est, nupta, an legatum huius 5.ti anni pertineat ad eam in ... pro rata temporis quo caste uixit, et d.t in ... ill. ... conf. l. ca ... diuortio in prin. ff. sol. mat. ut ibi ... las n.º 4.

Si testator legauit pensionem alicui p una domo, legatum ... in fine anni, qa pensio in fine anni effectualiter ... ad ... in L. habitationis ff. de usufr. leg.

Item legata domo intelligitur et legatus hortus et viridarius ... ... erat hortus ... illius domus separatus, et aditus ... pactus ad eum p domum illam, legatus intellr. L. ... § 9 ... ff. de leg. 3. L. olympico in prin. ff. de ... domus ff. de leg. 3. L. olympico in prin. ff. de ... in L. ... n. it. ff. de cdt. ...

Man.º ... conf. ... uerbis legis, utrum ... adiectum ... bonis ... inducat heredis institutionem ... est utile ... qa si ... inducat satisfacere ... creditoribus hereditarijs. L. si hereditatem ff. ... mandati. Et legatarius ... Si ... est legatarius, ... mandati ... de fideicom. hered. ... in hoc ... Bar. in L. Centurio ... ff. de uulg. ... legatum ... Alex. nº 90. las. nº 34 ... nº 19. ... Rip. nº 98. Bal. Ang. et ... in L. ... filius ... testam.

vulg. Imol. in L. i. ff. si ex fundo n. 5. vig. L. his verbis ff. legat. adducendo verbis legis ff. nec sig. ibi consequenter est, intelligendo, quod verbum lego sit restrictum. Sed cum interpretatio huius est, ut intelligatur potestas legandi et disponendi ff. vel quo inspicitur restrictio. quod est ff. nisi Alex. in d. L. verbis legis, suadent et et in L. mulier que in fi. ad treb. L. cum filio ff. vulg. et sim. quia remota intelligitur mutarum rerum vocabula. L. 4. ff. legat. si verbum lego denotat legatum, ita et ad heredem facere, ut denotet institutionem heredis. Sed quod fortius convincit in L. 2. C. com. ff. leg. ubi dicitur importat legatum, quod fideicommissum; sed fideicommissi verbum nunquam heredis institutionem denotat, ergo nec verbum legati. quod nunquam fuit tacti apud Bonin. qui id. obiicit Crotto suo concurrenti, vel Crottus obmutescent et obliterent a suis auditoribus.

Contraria opinio tenuit Bal. in d. ult. in ii. C. fam. hercisc. Alex. in L. i. in prin. ff. leg. i. Abb. et Card. in c. Raynaldus ff. testam. sup quo ... factum ... ex ... non ... intelligitur ... institutionem, nisi in L. quod indignum C. ff. testam. in L. si quis servum in fi. ff. leg. 2. Vide Pane. in L. i. ff. leg. i. ... Licet distinxit tres casus primus est, cum nullo facto herede lego tibi omnia bona mea, et tunc, quia non sit casus alia coniectura de institutione, hoc in cap. 33. in fin. 2. casus est quod facio unum heredem in solidum, lego deinde partem bonorum suum hereditatis, quo casu verbum lego non facit institutionem quia nequit alius institutus, qui videtur gravatus dare partem illam legatam, et ita procedit L. mulier in fi. ad treb. L. cum ex filio ff. vulg. 3. casus est quod facio heredem pro dimidia, et dimidiam lego, quo casu credidit, utrumque esse heredem, alia non coniectura casus non sit. Dei. L. si quis servum in fi. eod. leg. ff. leg. 2. Iden. erit si tibi dimidiam legatum et dimidiam here. Sane distinctionem tradit Pane. qui refert a ... Bonin. ff. leg. 2. C. com. ff. leg. quod illa L. loquitur ff. legatis particularibus, nullum verbum faciens ff. institut.

Legatum duplex accipitur in hunc, pro actu ipso legandi, i. pro ipsa dispositione L. in legatis C. ff. leg. 2. casus, pro ... pro reliquo, ut de ... diani legatum L. legatum ff. leg. i. L. 2. C. com. ff. leg. legatum autem capitur pro actu legandi ... in L. legatum 3. ff. leg. i. et in L. legatum ff. leg. 2.

Legatum, et fideicommissum differunt in hoc, licet dicatur in L. i. ff. leg. i. esse exaequata, quia si ususfructus legatur, recta via traditur a legatario L. si pars. § i. quemad. serv. amitt. si vero fideicommittatur heredis, ut cum ... ab ipso tradi debet L. 3. in prin. ff. ususfr. sic Bar. in d. L. i. n. 76. ff. legat. i. et Bar. ibidem n. 6. scripserit, nullam esse differentiam, an ususfructus legetur, vel fideicommittatur.

Legatum quod purum, vel in diem certum relictum est ad heredem transit. L. si post diem in princ. ff. quando dies leg. cedat. quod autem relictum est sub diem incertum, vel sub condit. ad heredem non transmittitur. L. i. §. sin autem C. de cad. toll. d. L. si post diem §. sed et si sub condit. ff. quando dies leg. ced. [illegible] purificata conditione filius sui iuris effectus non acquirit patri, sed ipsi filio. L. si uxor. C. de cod. inser. L. si ususfructus §. fi. ff. quando dies leg. ced. Quod autem relictum est purum, vel in certum diem, quamvis filius postea emancipatus sui iuris pertineat ad patrem. L. quod legata ff. de reg. iur. In stipulationibus autem, magis placet filiusfam. et postea emancipatus sit, vel pure, vel conditionales sint, semper acquiri patri d. L. quod legata. [illegible] diversitatis est, quia in stipulatione conditionali spes, quae est de futura condit. transit ad heredes §. ex conditionali inst. de verb. oblig. [illegible] acquiritur, ut in princ. d. L. quod legata; in legatis autem spes conditionalis non transmittitur ad heredes L. i. §. sin autem C. de cad. toll. [illegible] quare potius in stipulationibus, quam in legatis spes futura transeat ad heredem est, ut [illegible] d. §. ex conditionali inst. de verb. oblig. quia in stipulationibus semper tempus contractus inspicitur in verb. oblig. L. si filiusfam. ff. de reg. iur. et [illegible] in stipul. [illegible], et [illegible] [illegible] in legato, stipulatoris, qui sibi, et heredibus [illegible] [illegible] d. L. quod legata ff. de reg. iur.

In legatis quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] servo manumisso ff. de [illegible] leg. si [illegible] fundum tibi [illegible] legavero, et [illegible] omnia [illegible], [illegible] fundus [illegible] [illegible] fundus [illegible], [illegible] tibi. L. uxorem §. [illegible] ff. de leg. 3. [illegible] [illegible]; et [illegible] tibi. L. [illegible] et [illegible] leg. et ampliat. L. alimenta §. [illegible] ff. de alim. et cib. leg. et ampliat. [illegible] [illegible] [illegible] simile. L. legatum §. i. ff. de adim. [illegible] et si legatum [illegible] [illegible] genus, et spes [illegible] [illegible] leg. limitat. [illegible] [illegible] legata [illegible] duobus generis, et speciei, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et speciei [illegible] [illegible], puta genus [illegible] [illegible] [illegible] speciei. L. [illegible] in princ. ff. de [illegible] leg. 2. [illegible] [illegible] non [illegible] speciei [illegible] genus, et spes [illegible] legata, tunc non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa tollendae dubitationis. L. [illegible] §. fi. ff. de fund. instr. et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legandi [illegible] fund. instr. et [illegible] si illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legandi [illegible] si [illegible] [illegible] fundum instructum cum supellectile, illa non [illegible] supellectile [illegible] [illegible] legandi, d. L. [illegible] §. fi. sed si [illegible] [illegible] verbo [illegible] significativo generis [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]. L. [illegible] de [illegible] §. quod ff. de fund. instr. Si autem [illegible] [illegible] individua, magis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

marmor legatum esset, et duae statuae marmoreae ornatae,
quas illi dixi. L. heres meus. § i. ff. de leg. 3. Et vide in lib. a. x. iam
sub lra G. in quo alijs casus dirogare gnam.

Legatum uti. et fideicommissum uti comparantur in dotibus, et in his reg. illorum
in L. i. de leg. i. cum allegatis vers. legatum, et fideicommissum
comparantur, sicut quod filius grauatus fideicommisso retinet trebell.
et legitimam Bar. in L. Papinianus § meminisse de inoff. test.
idem fit contra legatarium etiam. 2.° infertur quod sicut extraneus
grauatus restituere computat fructus in 4.tam si fructus
attendit ad treb. L. in fideicommissaria § ad treb. idem erit
in legato uti.

Legata et fidei-commissa particularia nihil ualent post ductum aes alienum nihil superest in hereditate l. i. uers. item C. de leg. Jas. in l. i.a ff. de leg. i.

Legatum autem particulare in multis differt a fideicommisso uti ut per gl.
in L. i. ff. de leg. i. et ibi Bar. n.° 8. Jas. i.° 77. Primo quia est dicta
quia fideicommissarius utis fit compar. heredem, ut docet et multi
quia fideicommissarius inter. de fideicommissum hered. L. nam quod cum seq. ad treb.
§. hic si restituat ... cum alijs simil. particularis uero ad computationem diminutatis et Bar.
comm. quod exponit Bar. Jas. et collati, quia fauorabiliter uoluntas
inductus est, ut heres nullum patiatur incommodum, transeunt n. omnia
iura actiua, et passiua. L. apud Julianum. § Antistia ad treb. quod
non est in particulari, in quem non transeunt, cum sit successor sin-
gularis. L. i. § si heres ad treb. L. si. § si. de contrah. empt. quod pro-
cedit et si legatarius praestat cautionem de exonerando he-
redem indemnem de q. L. nam quod § si ad treb. heres n. non debet se
submittere periculo illius cautionis, quae fragilis est. L. qui ita §.
i. ad treb. Et ex quo sequitur quod heredes repudiabunt legata omnia par-
ticularia corruunt. L. si nemo de testam. L. si nemo de reg.
Jur. ... in heredibus. L. nam quod. § si quis compulsus ad treb. 2.°
quod filio abstinente sola uoluntas confirmat uti. L. ita tamen. § si
si pater ad treb. uide Jas. in d. L. i. n.° 79. 80. de leg. i.
2.a est dicta, quia in uti non transeunt dominium, nisi facta resti-
tutione facta. L. restituta ad treb. quia facta fit a gravato
contra ... fideicom. hereditas pertinet. de qua in l. i. et toto
tit. ff. de fideic. hered. pet. in treb. tamen casibus et non facta re-
stitutione transeunt dominium, ut uide in uerbo fideicommissum uers. fidei-
commissum recta uia, fol. 268. 7.° In legata uero uti particularia
transeunt dominium recta uia. L. a Titio ff. de fur. Et lz Bar. in d. L.
i. n.° 8. de leg. i. dicat, nullam esse in hoc dictam. tamen dic, quod non
dictum sit esse consistens in d. L. i. quia fideicommissa ab initio
non uim, sed pudorem praestabant. § i. inst. de fideic. hered. et lz
forsan coactus sit praestare, tamen semper id seruatum est, ut grauat. et
transeat a die mortis, an uero a die aditae hereditatis! Et com-
mune opinio, a die mortis pertinet transiri! dicta L. a Titio nempe autem
ab adita hereditate. L. si tibi homo. § cum heres de leg. i. de qua tamen

q. videas in meis fragm. q. 20. Primum aut caput huius dnj fuit ad q. Hodie coiter relinquunt fideic.a post mortem filios decedentium sine liberis, interea dum filij viuunt, nullum ius transit in li: tatarium, qa eodem facta est restitutio, et ideo interim filius tt conueniri a creditoribus hereditarijs. L. ita tam § q ad treb. ubi Bar. et Castr. tradunt ... facta restitutione ... fol. 268. ...

3.a est dna, qa q. nd est soluendo, ... facere ... et eu ... illi fideic.o L. si heres ab eo ad treb. et tam nd posset ... legata particularia. L. si uniuersi C. d leg. ... fideic.m ... nd fit preiudicium hereditarijs creditoribus. ... hereditarij nullum fiat preiudicium illis creditoribus ... Bar. in d.a L. i. n.o 8. ... n.o 89.

... alios duos addit casus ... creditoribus, et possit id ... legatarij ... ma iori ... quod ualeat ... L. si cui ... d leg. 2. ... 2.s casus ... eet legata pars bonorum. L. si ... d leg. 2. cum bona intelligantur deducto prius ... alieno. L. subsignatum § bona et L. Princeps d uer. sig.

4.ta est dna. qa fideic.m ... restitui ... L. mulier ... particulari, ... in L. mulier ... d iur. dot. et assignat ... fideic.m ... restitui, quod testator ... Pan. ... dixerit. ibi nd ... apparet ex ... mulieris, et in ... in hoc casu ... nd obtineat.

5.ta est dna ... minori ... restitui nullo modo ... d paradiso d uer. sig. ... Bar. in d.a L. i. n.o 9. ... n.o 99. ... singularem ... si eet ... hereditas, ... sufficiens ad ... tamen, ... si eet ampla, ... nd ualeret Bar. in suo solemni tract. minorum l.o ... 2.

Conueniunt aut fideic.m ... et particulare, siue legatum singulare in tribus ... P.o qa sicut dies legati cedit statim a morte testatoris. L. un. § in nouiss.o C. d cad. toll. ita et dies fideic. ... casus est in L. quod ita ... ad treb. Bar. in L. ... n.o 13. d leg. 2. et hoc quoad transmissionem ... fideicommissarius ... restitutionem ... 2.o conueniunt in hoc, qd sicut in ... fideic.o ... si ... fideicom. moriatur, ... fideic.m ... trans

mittitque ipses ad heredem. L. un. §. sinautem aliquid. C. de cad. toll. idem est in particulari legato. L. i. §. i. de eod. et ibi. Mont. L. heres meus eo. tit. ita Iasius plures refert in d.a L. i. n.o 92. de leg. i. q. et n.o 93. pulchrum not. casum, ut ibi per eum 3.o conueniunt in hoc, quod sicut in legato singulari actiones non transeunt de pleno legatario ad heredem, nisi cedantur. L. in factor de leg. 2. in prin. L. si legatarius de leg. 3. et hoc de directis, utiles non transeunt sine cessione Bar. per illum tex. in L. si quis centum. §. certam de leg. 2. ratio est, quia si transeant statim dominium legati in p.o esset omnino inutile, et nihil ualeret. L. quasi nihil de sol. ita etiam in fideicommissario uniuersali non transeunt nisi cedantur, quia restitutio est loco cessionis.

Pro legatis et fideicommissis tres competunt actiones. personalis ex testamento, in rem, et hypothecaria. L. i. C. com. de leg. de personali dixi ubique in uer. Actio ex testam. uer. Actio ex testam. f. 226. de rei uendicatione uide dictum Bar. in L. i. n.o 12. de leg. i. et Ias. n.o 115. pro illa, et generali non competit, nisi facta restitutione 4.or aut requiruntur ad hoc ut transferatur dominium, sine quo non competit rei uendicatio. L. officium de rei uend. q. de sit legatum particulare, quod sit in specie certa, non in genere, aut quantitate, aut quod res legata sit testatoris, quod legatum sit expressum, non tacitum, adde ut sit purum, non conditionale. Hypothecaria uero semper competit preterquam uno casu, quando scilicet relinquo tibi meo debitori liberationem, hoc enim modo personalem, non hypothecariam, quia hoc legatum apud te. L. i. §. si debitori ut in poss. legat. et ubi dat, officium iudicis estimando competit et hypothecaria Bar. Ias. et hoc. et alij in d.a L. i. in fi. de leg. i. ubi quando competit actio ex testam.o tantum. Vnde colligitur sic ut per Gl. in §. ita autem in uer. hypothecaria inst. de leg. quod si legatum sit in specie, et sit res testatoris, competunt ille tres actiones. si in genere, ut homines, competunt due, scilicet testamenti, et hypothecaria. si uero liberatio legetur, actio tantum ex testam.o si res sit aliena, personalis et hypothecaria competit. Non tamen agit omnibus, sed per unius electionem. Volunt tibi uiam ad alias. L. cum filius. §. uariis de leg. 2. De hac q.e luculenter Gomes. l.o i. uar. resol. cap. 12. et nouiss.e Cras. sus de success. §. legatum q. 14.

An legata et simpliciter relicta, et hereditas est restituenda alicui ex trebelliano, legatarij dicantur petere legata a fideicommissario, non ab herede. L. fi. C. ad treb. gl. in. L. Marcellus in uer. ad Omnes hereditarij ff. eo. et an restitutionem factam tamen gl. predicta Contraria tamen tenet gl. in L. i. §. fi. gl. mag. ff. ad treb. quod scilicet an restitutionem legatarij possint petere ab herede, qui tenetur restituere, et contra tenet illa gl. ut

aut alternatiuum ut tamen eum Aspi: dium de opt. leg.

teret ibi Bar. et Ias. q. coelimitat, nisi coactus heres adijciat, qa habeat cautionem, et ad l. fi. C. ad treb. 3. las. in d. l. Marcellus n. 12. qd procedit qn fideicommissarius etiam fuerit legatarios in pecd.o ubi vertitur, ut qn concurrut; qn ut legatarij fuerissent, potest petere ab herede, ut si fuerissent fideicommissarius, ut absatis cautionem, ubi est differentia, ne in ea eet. Plenè differentia legator solutione. Circa hoc apud Mant. de coniect. ul. vol. l.o 8. tit. 2. n.o 8.

Legis locatus de legatis habet locum et in hereditatib. l. filius. §. sed et si positio de lig. 3. ?stat. ubi Bar. not. las. in l. i. n.o 27. de leg. i.

legata ad debiri nisi adita hereditate certo certius est, nad pitutis de manu heredit. ac et qa hereditas iacens representat defunctum, ad heredit. sicut qd defunctus ad teret ad legata, ita nec hereditas hered. iacens hic est cois omn. dd. opin. de qua de testat. sed p olh hi duo sufficiant, Gomes. var. resol. tom. i. cap. 12. n.o ii. et Gas. dus de success. & legatum q. 68. ubi et d. qd Paris. in add. ad Alex. cons. 209. col. 2. attestatur hodie romani in practica, qd indistincte debeantur et Gomes. et loco citato attestatur, in regno suo oia legata deberi hereditate ad adita ex testam.o nec ab intestato p cof. pacto iudicis; ut coniect.a ex legi. ad quos te remitto.

Si ? iat legatum x. aureorum sup illo fundo, intelligitur fundus expresse obligatus Bar. in l. fundum, sm p illud tex. et an. leg. Janit. l. cu casus de tit. leg. Vid. lo. Fad. ad Specul. tit. de fructib. et int. in lra. x. Guid. Pap. q. 433. n.o 15. Specul. tit. de loc. §. nunc aliqua. vers. 86.

Legatum factum a debitore notario tempore intelligitur factum, ut compensetur cum debito, las. ex illo tex. in auth. Contra n.o 19. vers. et sic ex istis statim coclusio. C. de iur. et ux. ibid. tit. n.o ii. debitor aut notarius intellig. is. q. ex l. dispone ad aliqd tenetur, ut est in d. auth. Contra sed dictus est in debito voluntario causato ex facto, et voluntas defunct. tali debitori, qa cum tali debito ad fit compensatio, Bar. in d. auth. contra in l. si cum dotem §. si pr. ff. sol. mat. p tex. l. i. §. venitur qa contra ux. act. rome dixit las. in d. auth. Contra loco citato qa in necessitatib. nemo liberalis existit, quod rome improbat ibid. tex. n.o ii. qn respectu legati, qd procedit ex libera voluntate testatoris, ad cit bona consideratio ut rome. ipse adducit, qa cum lex gravaverit debitorem in debito notario contra eius voluntatem, voluit illud relevari ab ista necessitate, ideo facit hanc interpretationem, ut legatum sit factum aio compensandi, d. ro cessat in debito voluntario

Item aut ista compensatio est in debito tm in foro conscientiae, ut scilicet videatur legatum factum aio compensandi cum

Ista aut conclusio ... in ... de ... ad quadrans ... et panis ... compensatio ... in voluntario sup in ... vers. ... 33

illo tibi cons. Ant. in cons. 92. viso legato col. 1. in fi. quod tamen non recipit las. loco citato, quia non potest dari casus, quo quis ex dispositione legis teneatur eodemmodo in foro conscientiae, licet dic. vid按 velle solum Ant. sed non recte.

Vnde ex his infert, quod si pater filiam prius dotatam instituat simpliciter heredem in legitima, intelligitur computata dos, Bal. et Castr. quos refert ias. in d. auth. ex causa n.o 19. vers. ad istum conclusionem, dic. ut in l. 1. § pe. ff. de collat. dot. 2.o infert dic. Alex. quod si pater promisit dotem filiae, deinde decessit, filio, et filia heredibus institutis, ut ex testamento, vel ab intestato, onus soluendi dotem promissam non pertinet ad filium pro dimidia, sed totum est in parte ipsius filiae, de his las. las. in l. huiusmodi. § cum pater ff. de leg. 1.

Legatum factum a patre filiae, cui pactam dotem promiserat, in dubio factum praesumitur animo compensandi. l. cum quid. § cum pater ubi Bar. et ias. de leg. 1. cum simil. fallit autem, nisi praesumatur legasse in recognitionem iniuriae, factae filiae, vel eo exhaeredando, vel eo offendendo, vel quasi fecit in praemium emancipationis l. si pater, filia de collat. dot. quod sic intelligit las. in d.o § cum pater n.o 13. et in auth. ex causa n.o 20. C. unde vir et uxor. firmat dic. alijs omnibus contrarium resolut. ciuilian, et C. unde vir, et uxor. in d.a auth. ex causa n.o 13. in fi. d.t vadri posse, ut per Bal. in dec. in d.a auth. ex causa n.o 13. in fi. l. filia legatorum in fi. C. de leg.

A se ipso legari non potest l. q. filias cum seq. de leg. 1. Soc. iun. in l. in quartam n.o 78. ad l. falcid. vers. secunda autem.

Legatum isto modo factum, illi cum illo, perinde est ac si dixisset illi, et illi l. illi de usu fr. leg. Menoch. de adipiscen. poss. rem. 4. n.o 18.

Utrum legatum factum ab uxore marito compensari debeat cum lucro statuti, quod maritus facit de parte dotis uxore mortua? Communis est opin. quod debeat compensari, per tex. auth. ex causa C. unde vir, et ux. et l. si cum dotem § cum ter sol. mat. Sane tenet Bar. in d.a auth. ex causa, et d.o § cum pater dic. d.a auth. ex causa n.o 18. las. n.o 20. et ibi dic. elegantem rationem. Bal. tenentis contrarium, quod licet istud lucrum compensari non debeat, quia prouenit ex causa onerosa, tamen dec. quod ad istam compensationem inducendam non attendatur causa onerosa, aut lucratiua, sed an debitum sit voluntarium, aut necessarium et cum communem opin. tenemus non est opus disputare.

Legatum nil aliud est, quam donatio ab herede praestanda. Decia. cons. 70. n.o 10. l.o 5.

Legatum coniunctim relictum an late sit interpretandum? Cephal. cons. 14. n.o 3. et 20. l.o 1.

Tot erit rem. in revocat. legati quot in eius constitut. Rimin. Iun. cons. 677. n.o 51. l.o 5. cons. 439. n.o 44. l.o 4.

Legata incerta nō dicuntur certum est. L. si ne s. i. ff. leg. i. et inutilia sunt, nisi certa fiant exprimatur. L. Titia cum testam.o in prin. ff. leg. 2. in aliquibus tamen casibus favorabilibus certificatur, et taxatur arbitrio Iudicis, ut sup. vers. legatum incertum et Mant. ff. Ovid. ult. vol. l.o 9 tit. i. n.o 3. Et ita sic ff. dot. si legatur dos sine expressione quantitatis, arbitrio boni viri taxatur et certificatur. L. cum post. s. gener ff. her. dot. Si aut a.o manu dos simpl. legatur, certificat. ex eo qd solutum sit. qd si nihil sit, nihil solutum ee, nihil debet. si aut legat qd in instro dotali continetur, et si nō fuerit solutum, debet. L. ult. C. de fals. cau. adi. leg.

Legatum solui fit uiuo testatori, q. Queritur in loc. dē. Rimin. Iun. cons. 721. n.o 45. l.o 5. f. L. lucius la 2. ff. leg. 2.

Legatum pro dot. de fundo &c. cons. 120. n.o 2.

Legatum soluendum ex aliquo credito testatoris, nō dt dici ee reuocatum et si testator creditum exegerit ex. L. qdam testam.o in prin. ff. leg. i. Menoch. cons. 453. n.o 22. l.o 5.

Si aliqua pensio est tali fundo legat, ipsi fundus censet hypothecatus. qs. in spectum in bonis Guid. Pap. q. 432. n.o 15.

Si testator in suo testam.o legat uxori cum hoc, qd degat et uiuat cum heredibus aggregatum, et annuo in codicillo aut adimat hanc conditionem ob aliquas ius adimpletio, nec uxor liberatur, qs. imitantur ad Alexandrum Guid. Pap. q. 515.

[illegible] legato constituto agi fit executivum Iud. Feis. 23. q. n.o 30. distinguendo defendit hanc opin.

Legatum rei alienae regulariter nō ualet qs. scit testator rem ee alienam, fallit si coniuncta persona legatur L. cum alienam. C. ff. leg. sed aut coniuncta persona dicatur Iudicis arbitrio relinquitur. Menoch. ff. arb. l.o 2. casu 146.

Legatarius fit pro consequendo legato agere cum 3.m possessorem intentando Iudicium ex persona defuncti, Natta cons. 235. n.o 10. l.o 2.

Utrum nō teneat de euict. rei legat. legatario, qs. res sit legat. in specie, Rimin. Iun. cons. 823. n.o 14. l.o 7.

Legatum [illegible] intell. cum suis oneribus, 4 c. vdicis leg. in L. si res legata cod. 6. 4. ff. leg. i. Nat. in addit. Alex. cons. 47. l.o i.

Legatum pecuniae solui debet tempore collectionis L. primo § pr. ff. de dies leg. ced. Peregr. de fideic. art. 45. num. 4.

De consuetudine remotum, ut legata soluantur integra, et trebell. detrahatur, solum de fideic. uti, Cephal. cons. 322. n.º 14. l.º 3.

Legatum factum super talibus bonis, constituit hypothecam in illis bonis, non dominium, Decia. cons. 108. n.º 14. l.º 3.

Quis sit petens legatum ex eo testamento quod nullum dixit, sed sustinere non potuit, Ceph. multos adducens in cons. 152. n.º 42. l.º 2. tenetur n. quod impugnatio fuerit acceptata per concessarium, adhuc est non possit se iuuare ex eo quod impugnauit.

Legatum factum pro sixtina maritanda, si tempore testamenti iam erat maritata, tunc debetur, ubi illa certum [illegible] de fidecomm. maritata, tunc debetur, ubi illa certum Mars. de fideic. q. 3 cod. et Dom. cum aliis per eundem alleg. n.º 85. per l. si iam facta, ff. de cond.

Pro habituris certum pro dotis et 50 de paraphernalibus, legatum filiabus ipso pro toto eo, quod dedit habent, sequitur legatum aio [illegible] et quantitatis paraphernalium. Menoch. cons. 56. l.º 1. de legato facto aio comprensiandi.

Legatum dotis factum filiae sponsae, non rati non transmittitur ad heredes matrimonio non secuto, quia est conditionale. Menoch. cons. 60. l.º 1. § 2.

Onus fideic. et restitutionis impositum heredibus non comprehendit legatum, maxime quod legatum post onus restitutionis factum erat, Menoch. cons. 86. l.º 1.

Sub legato omnium bonorum, et iurium, quae sunt in territorio, comprehenduntur et molendina quae sunt prope urbana, et venit et collectum innanum et horrea, et fructus dictorum bonorum pendentes. Menoch. cons. 140. l.º 2.

Quis acceptando an exclusus censeatur a [illegible], ut alterius vi petat. Menoch. cons. 162. l.º 2.

Legatum monialibus certi quinciis factum de tanta summa annuatim donec uixerint casta, et coniunctae statim religionis factum ut [illegible] uixerint monasterium non debetur, quia cessat causa legati Menoch. cons. 167. l.º 2.

Legatum factum filiae de mille pro dote, non debetur si ingressa fuerit monasterium, quia pater hoc relinquit filiis suis minus, si ingrediatur monasterium, quam si uixerint in saeculo, Menoch. c. 5. 169. l.º 2. Dec. cons. 419. Corn. Rol. cons. 35. l.º 3.

Legatum alicui relictum, quod postea desiit haereticus, reddit inutili, nec si postea redeat ad gremium Ecclesiae revalescit, cum ab initio nullum fuerit, haereticus et occultus ante sententiam declaratoriam amittat dominium rerum suarum, Menoch. cons. 185. 9. 2. l.° 2.

Legata filio facta ad certam facta aio confirmandi, quas debitum ut ... idem si testator filii episcopatus fructus percepit, ad confirmandum si fructus cum legatis de filio episcopo factis. Menoch. cons. 195. l.° 2.

Legatum factum creditoribus censetur aio compensandi in dubio, et ex coniecturis id indicatur, quas ... multum excedit summam debitam, quas factum fuit ad evitandas lites et discordias quas factum est, ut legatarius sit tacitus, et contentus, Menoch. cons. 236. l.° ...

Si legata fuerint mille, quae in cedula debeat testator, et postea ex eis ... legatum ad ... revocatum, Menoch. cons. 254. l.° 3.

Si modus non impleatur quod non cadit ob id a legato sub modo facto, quas ... non stetit quominus impleretur, Menoch. cons. 262. l.° 3.

Pro legatis adipiscendis et eorum ... non competit Salvianum interdictum, Menoch. cons. 295. l.° 3.

Si testator legat sex possessiones, quas dixit ... in loco Bagnoli, ... tamen ... non confirmatur in hoc legato possessio ... quae ... est, Menoch. cons. 334. l.° 4.

Legatum his verbis relictum lego ei tot bona immobilia, quae valeant ... mille aureorum ... ut pecunia sit ... obligatur non aut bona stabilia, et ideo immobilia ... non potest, Menoch. cons. 341. l.° 4

Si testator legat rem quam communem ... a se institutis ... legasse totam domum, non aut portionem suam tantum, Menoch. cons. 349. l.° 4.

Legatum ... mobilibus, quae reperiuntur in domo, ... domo ... talis, non rustica, maxime quas id ... legatarius, Menoch. cons. 329. l.° 4.

Legatum ... et pio loco, quas testator pecuniam legatam ... exegit, ... Menoch. cons. 429. l.° 5.

Legatum revocatum ... ipsius alienationem necessitate factam, ... ex quo ... fuerit exactum, Menoch. cons. 453. n.° 22. l.° 5.

Promissio facta in uim contractus de non reuocando legatum iam factum nullo modo ualet, et si per matrimonio contrahendo facta fuerit Capel. cons. 54. l.o 2

legatum factum de nominibus debitorum non comprehendit actiones ad debitum in dictis, Cepl. cons. 14. l.o 1. et cons. 15. l.o 1.

legatum factum famulo sub ista conditione si tempore mortis habitauerit in domo ipsius testatoris, debetur, etsi famulus uxoratus extra domum quamquam pernoctauerit, dummodo ad seruitia domini tempore praesto esset, Cepl. cons. 80. l.o 1.

legatum domus factum usque ad 30. annum ad hoc ut commodius doctoratus insignia assumere possit, et si ante 30. annum doctoratus sit legatarius, non extinguitur, Cepl. cons. 81. l.o 1.

legatum reuocatum non dicitur per alienationem necessariam a uiuo testatore factam et ipsimet legatario, Cepl. cons. 84. l.o 1.

Sub legato omnium bonorum mobilium continentur et Cornicotti, qui bulla sustinentur dummodo muro affixi non sint, sed transmutabiles Cepl. cons. 92. l.o 1.

legatum relictum ad uitam legatarij, et post eius mortem reuertatur ad haeredem, est temporale, et mortuo et haerede ante legatarium iure consolidationis reuertitur ad haeredes haeredis Cepl. cons. 158. l.o 2.

legatum factum sorori per maritagio prius filiae dantur modum, nam si prius filia tempore legati erat iam maritata, fit caducum, Alba cons. 52.

legatum dotis factum pietatis intuitu non dicitur pium, nec gaudet priuilegio piae causae, nisi legataria sit pauper quod probari debet, Cepl. cons. 216. l.o 2.

legatum filiae relictum de 8000. si nubat, et si monasterium ingrediatur de 1000. debetur in 8000. et si monasterium ingrediatur, Rol. cons. 35. l.o 3.

legitima relicta filio excludit eum a querela inofficiosi, et institutio valet, et reliquum testamentum. l. Papinianus. § quoniam aut quarta ff. de inoff. test.

Filio nati tantum ex necessitate non debetur legitima in bonis patris, sed si voluerit ei pater et intestatus minus, et in ult.a voluntate relinquere l. 2. cum auth. ibi posita, et auth. licet. C. de natural. lib. filio u.o spurio, et ex damnato complexu nato non potest nec si velit quicquam relinquere, nec dos eum alere auth. ex complexu C. de incest. nupt. ex aequitate tamen can. cum debet spuriis a parentibus, et eorum successoribus Mant. de coniect. ult. vol. l.o 8. tit 5. n.o 12. et 14.

Verum possit induci a testatore, quod legitima non debeatur filijs, vel saltem minui possit per statutum. quod non posset: nam legitima iuris sanguinis nullo iure civili tolli posset. l. iura ff. de reg. iur. §. minus ergo inst. de legit. agn. succ. quae ab intest. defer. quia legitima iure naturae debetur l. cum ratio ff. de bon. damnat. l. scripto ff. unde lib. non potest tolli, neque etiam minui per contrarium statutum: et hanc esse com. opin. attestatur Ias. in auth. novissima C. de inoff. test. Contrarium tamen tenet bar. in l. iura sanguinis ff. de reg. iur. et ita etiam tenet bar. in c. indultum de reg. iur. in 6. et allegat bar. et com. opin. quamplurium antiquorum, et modernorum, et quamplures auctoritates, quod saltem ex causa tolli possit legitima in totum. Ad contraria g.t faciendo, verum esse, debitum legitimae nati esse, verum natum esse quod instinctu naturae debetur d. l. scripto ff. unde lib. sed tamen redactum fuisse ad necessitatem a iure civili §. i. Auth. de trien. et semis. nati tamen ratione suadente, et ita procedunt allegata in contrarium. ergo et a contrario iure civili, et sic per statutum induci poterit, ut necessario non debeatur, et minus §. inst. de legit. agn. quae ab intest. defer. Verum tamen et quod remanebit ille instinctus natis, qui nullo modo tolli potest; quod si velit pater relinquere poterit legitimam filio suo. Hanc bar. opin. sequitur Gram. decis 101. n.o 61. ex bar. l. i. §. pe. ff. de ven. insp. Andr. Gail pract. observ. l.o 2. observ. 122. n.o 9. ut favore agnationis, et familiae possit etiam in totum tolli legitima.

Et haec legitima an debeatur iure naturae vel non ut ad hoc bar. in l. in quartam 2.o ubi. ad l. falcid. melius tamen verius quoad originem.

Ascendentibus debetur legit.a in bonis filij miseratione et pietatis ergo i. in solatium amissi filij, descendentibus u.o in bonis patris debetur legitima ex iure naturae, et parentum communi voto. l. scripto legit. ff. unde lib. in fi.

In generali renunciatione de omnibus bonis paternis non videtur [illegible] renunciasse legitimae, nisi expresse fiat renunciatio tex. in l. si quando. § et generaliter. C. de inoff. test. §. [illegible] disponimus Auth. ut cum de appell. cognosc. ~~[illegible]~~ Ias. in d.o §. et generaliter cum limitationibus.

legitima.

Cas. filius institutus grauatus a patre restituere sub conditione si decesserit alienat aliquid, statim quod alienat dicitur deficere non illud alienatum est portionem suae legitimae, et Trebellianicae. Bar. in l. Marcellus § res quae nu. 2. ad Treb. ubi Soc. nu. 13. idem Soc. in cons. 36. col. 1. vol. 1.

Utrum legitima filij de iure ff. potuisset grauari per pater onere substitutionis, ut aliquo alio onere? dubium et opin. fuit Castr. in l. quoniam in prioribus nu. 1. C. de inoff. test. quod non potest grauari per tex. l. cum proponas de leg. 2. Alia fuit opin. Franc. Aret. in l. si mater de uulg. et Rodrici Hispani in d. l. quoniam nu. 18. quod scilicet de iure ff. poterat pater grauare legitimam filij conditione potestatiua, non autem casuali per l. suus quoque de hered. inst. l. ult. de condit. inst. hoc docuit Angel. in l. 1. C. de pac. quem citauit et Dec. et Ias. in l. si pater C. de inst. et subst.

legitima filij non debetur de iure gent. sed fuit inuenta ab Imp. M. Antonino Niceph. lib. 3. cap. 135. de cuius origine uide infra uers. (quoad originem)

Nota casum, in quo filia non posset agere ad supplementum legitimae quando substatutum dicerent, quod filia teneatur obtinuare [illegible] [illegible] in test.o patris Bal. in l. si pater nu. 4. C. de dot. prom. in l. 2. nu. 8. C. de [illegible] dot. Cornerin cons. 77. uol. 2. Ita [illegible] Paul. in l. centurio [illegible] q. 2. Bar. de uulg.

Utrum miles possit grauare legitimam filij sui? Quidam distinguunt casus, ut pater miles possit grauare iure directo, ut [illegible] substit. In hoc 2.o casu Bar. in l. Centurio nu. 8. de uulg. tenet quod non possit grauari. contrarium tamen uidetur uelle in l. [illegible] nu. 8. C. de impub. et cum [illegible] contrarium citat Ias. in d.a l. Centurio nu. 17. Castr. in d.a l. [illegible] nu. 19. d.t a. ibi Bar. quod dubitat de illo, quod dicit [illegible]. Sed adiecerat [illegible] conciliando Bar. uidi non uidetur ibi [illegible] pro [illegible] sicut [illegible]. d.a l. [illegible] in qua dubitat de hoc, et nihil [illegible] mat [illegible] in l. Centurio cognoscens ueritatem [illegible] et corrigit: [illegible] loquitur [illegible] d.a l. [illegible] quo [illegible] potest [illegible] sine causa, filium suum l. si. C. de inoff. sed [illegible] ad hoc [illegible] ibi Soc. [illegible] esse, quando [illegible] ex [illegible] non quando tacite grauatus esset de restituendo. [illegible] grauatus in legitima [illegible] l. [illegible] de leg. 2. Et quod hodie miles nec tacite [illegible] expresse [illegible] possit filium [illegible] grauare [illegible] Auth. ut cum de appell. cogn. [illegible] aliud quoque [illegible]. Sed [illegible] Soc. [illegible] dubito quia priuilegia [illegible] in [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

aut. qua in prouincia. C. ubi de crim. agi op. In q. aut casu, an scil. per directam militarem grauari possit in legitima. Castr. d. quod non, hoc tenuit Jul. ut refert Jas. in L. Centurio n.º 18. quia per directam militarem succeditur patri, non filio, ideo non potest dici, fructus filij, sed potius grauamina, et maius grauamina quam per fideic. cum faciat filium decimum de hered. ipso iure, quod non est in fideicommissaria.

Contrarium tamen tenent alij et in spe Bar. in L. Centurio n.º 8. et gl. fi. in d.ª L. Quib. et ego hoc probo per d. L. centurio, ubi post pubertatem ualet substitutio iure directa militaris, in qua uenit hereditas patris cum fructibus humanis in hereditate, cum ergo sic ueniant fructus ex priuilegio militis, dicendum est, quod et legitima filij ueniat, quia non est excepta, nisi dicas, quod hoc erat de iure ant. sed uideo, quod non est mutatum quantum stante ... in dubio praesumenda est correctio legum.

Filius a patre institutus potest facere separationem legitimae et ulterius hereditates repudiare; sed tamen duo requiruntur ad hoc ut possit facere hanc separationem. primo requiritur, quod habeat substitutum. 2.º quod sit grauatus aliquo onere, quod si substitutus non habeat, hoc facere non potest. L. si libertus patrono s. quod si ego, et s. cessante ff. de bon. lib. Bar. in L. i. n.º 27. de uulg. ubi Jas. n.º 52

Non obstante statuto quod masculi excludant foeminas ab intestato, foemina, cui est minus legitima relictum, uel datum in dotem, potest agere ad supplementum legitimae, licet iussa fuit esse contenta sibi relicto. Vide add. ad Bar. in L. Gallus s. et quid si tantum n.º 8. sub lit. B. de lib. et posth. que ponit multa cons. pro hac parte. praeterquam in casu posito in sponsis. Nota casum.

Datum filio contemplatione patris uel efficitur in substantia patris, et ideo ipsi filio in legitimam imputatur. Bar. in L. cum oportet in prin. C. de bon. que lib. in L. in 4. to n.º 12. ubi Ripa n.º 151. ad L. Falc. latius inf. uers. dubitatur, ubi de dato.

Si filio relicta sit a patre tota hereditas per fideic. sub condit. et in diem, filius debet habere legitimam suam pure, et in residuo tamen adhuc durat fideic. conditionale, ut in dict. ex. not. in L. scimus s. cum aut. ubi Castr. C. de inoff. testam. Jas. in L. Pomponius s. i. n.º 14. de acqr. poss.

legit.a filijs relinq. nō ꝑt. in solis fructib. prīmonij, sed etiā pp. relinquit. in proprietate bonorum. l. scimus § repletionē C. de inoff. test. l. in bonis ff. ad Treb. ꝑitz modo si relinquit legit.a in fructib. ꝑcidatis in fundo, an possit, et dr. q. sic, qa tt pars ipsius prīmonij, et proprietatis. las. in l. cū filiofam. n.o 179. de leg. i. Ripa in l. in 4.ta n.o 124. ad l. falc.

Quanta sit legit.a filiorum masculorum exeuntib. filiab. exclusis à statuto disponente eas debere dotari ponit Soc. sen. in cōs. incip. dñe babia mea, q. est nicessiū iam suus lect. sub tit. ad Treb. ubi affirmat eas ocia dd. et d.t q. est articulus de apicib. iuris, et valde spinosus, ita q. melius est sup. eo transigere, quā ex- pectare sententiā. de hoc Soc. iun. in cōs. 25. lib. i. Vid. Cepl. cōs. 245. lib. 2

legit.a filiorum est quota bonorum, nō quota hereditatis. legit.a aut proui est quota hereditatis. las. cōcludit las. in l. si cōnducti n.o 242. et seqq. de leg. 3. et in l. plane ubi § si duob. ad fi. de leg. i. de legitima filiorum quomodo intelligatur, an sit quota bonorum nō ut vis legitimā ēē quotā

Vtrū in legit.a locum hēat ius accrescendi! hoc modo qa ende filij, unus pr exheredauit, alios instituit, ꝑitz num illi heant semissē, an u. triente. si accrescit debeat semissē, sin minus trientē, Vid. supra in verb. ius accrescendi, ubi dubia ꝑtio fol. 296. 9.o

Nō quare si filij sint 4. vel infra vel minus eorum legima sit trias hereditatis, et si sint quinq. vel plures eorum legitima sit dimidia hereditatis, est qa ꝑ concursū plurium filiorum singuli filij redderent pauꝑ. si minima pars existimat idonei. hoc nō reddit ui tex. in § i. Auth. de triente et semis. et ibi gl. in u. occurrens las. in l. si cōnducti n.o 247. de leg. 3. in l. plane § si duob. in fi. de leg. i.

Quidā origine legit.a sciendū est, ante Antoninos Impp. nunquā audi- tum fuisse nomen legitime, sed filius aut instituebatur, et debebat hereditatem aut exheredabatur, et agebat querela inoff. test. aut erat preteritus et dicebat nullum testamentum, succedebatq. ab in- testato § i. inst. de exhered. lib. Anton. Pius primus inuenit quādā ra- tionē legitimā q. statuit, ut si qs arrogasset impuberē, teneretur ei relinquere 4.tam bonorum, quā nō ut proprie legit.a de qua in l. si ar- rogator de adopt. § eo aut inst. eo. l. sed si plures § in arrogato fundo... nā eueniebat ut plerumque pr relinqueret filiis hereditatem filius in re modica, q. nō poterat agere querela inofficiosi, qa nō erat exheredatus nō poterat etiā dicere nullum, qa nō erat preteritus. ua tenebat semper statutus illa re modica. qd uidens M. Antoninus Pius statuit, ut pr teneretur relinquere 4.tam partem bonorum filijs, et hec est legitima sic vocata Vicent. lib. 3. Sect. Eccles. cap. 31. § o. ... de ... tt haec 4.tam. in re modica relinqueretur ut possit agi querela inoff. test.

Papinianus. § quoniam autem 4.ta ff. de inoff. test. Iustinianus vero Imp. in l. C. hoc emendauit, voluit n. qd si pr. relinquat aliqd filio etiam iure legati, vel alio quocunq titulo in ēēt minus 4.tae nō agat querela, sed agat ad supplementum 4.tae L. si modo. L. scimus C. de inoff. test. Iust. vero autem statuit idē Iustin. ut legitima nō ēēt 4.ta sed 3.a pars bonorum pris, ut hō in § 1. Auth. de trien. et sem. et in §. aliud quoq capitulum Auth. ut cum de appell. cog. statuit, ut ista legit.a relinquatur filio tit.o institutionis ad hoc, ut nō agat querela. id tn limitatur, ut inf. vers. legit.a filijs / Vn hodie si pr. vult rectē testari, debet instituere filium in aliqua re et modica. et in duob. aununcijs, quo casu filius nō agit querela, sed petit supplementum. ita gl. ab oib. recepta in auth. no. uiss.a in gl. mag. in prin. C. de inoff. test. alia gl. in L. 3. § sed illud in vers. patrimonium de min. xxv. ann. Hec est rō illa legima ē dr pars debita filijs et dr legit.a tanquā legis dispositione debita. L. si qs in suo. C. de inoff. test. aliqn et dr falcidia in L. qm̄ nup. C. de inoff. test. aliqn dr debitum bonorum subsidium vel debita portio in L. si totas. C. de inoff. donat. aliqn vocatur minuscula ems gl. in d.a L. si qs in suo. C. de inoff. test. qd tn nō admittit Pane. in L. in quartam ad L. falc. qm lex ubi mi. colligit de minima parte filio relicta;

legit.a et trebellianica sūt ce ut succedant, et excedant, hoc. Iuri. in L. in 4.tam n.o 99. vers. sed tn tuendo qd.a ad L. falc. et tr. trebell. et legit.a ibidem n.o iis.

Cas agit de retrahenda, vel detrahenda legima. i. in qbs nō detrahi pot. Est. idē fere dici qd in falcidia d.m est iu̇s in u. falcidia uss. Eundum in detrahenda fol. 235.6. et in trebellianica sub in uer. Trebellianica uss. Cas agit de trib. fol. 241. Sed modo querit nunqd filius possit p sua legima sibi eligere quā vult. et in auth. et qui. C. com. de leg. credidit filium sīnē electione qm ad creditor sit in legitima sic oia bona pris obligata, ua debet eligi in suo creditor quā vult arg. L. creditoris de distr. pig. et qa amor patris hoc postulat.
Cōrium tn tenuit Bar. in L. unus quoq in, § prin. de legat. iiii. § L. ket de leg. i. et L. ... C. com. et q. quar. pars cōm. l. x. et cum eo est com. opin. ut testatur et defendit Soc. Iun. in L. in 4.tam n.o 103. ad L. falc. p extremā rōnē, qa cum respiciat prohibitum qd 4.ta detrahat de singulis rebus, et ordinatum, ut iudicis arbitrio causa dirimatur L. ket de leg. i. et nō respiciat electionem filio, ut eligat, in hac dubitat. potius remanet debet regula prohibitiua, qm respicit, quā et resp. Pane. in d.a L. in 4 tam tenendo com. opin. quā recenset dixit. Remanet p. tn com. opin. qd relinquatur arbitrio iudicis;

Et tn̄ si uetam... ... ... com. opin. ... ... Bal. ... ... col. 2 ... ... trib.

Cōm. est opin. ... ... in col. 235 n.o ... et in ... trebell.

ut d.^{r} est in tric. et Trib. hoc aut casu iudex arbitrabitur
ius glutatis casum, proraz, et ruz: et si nimis multe displiceat,
ubi partes concordare negat, utatur remedio tertio, ut et d.^{r} est
in trib. supp. in u. Trebellianica circ. a[illegible] agit d Trib. 3 fol. 241.
et hoc. iur. d.^{a} L. in 4.ta n.º 106. ad L. Falc.
Re[illegible] coctore videas plene distinguentes Menoch. d arb. casu 163.

Legitima est hodie 3.^{a} pars eius, quod deberetur ab intestato L. parentibus. L. eod.
fratres C. d inoff. test. Ias. in L. si emancipati in 19. C. d collat.

An computetur filio in legitimam? Resp.^{o} est, cui onus incumbunt, et
quod est secundum naturam eius materie, ut scilicet quod apud filium est ex pa-
trimonio patris, pervenit in legitimam ad imputetur. L. scimus
§ repletionem C. d inoff. test. Bar. in L. in 4.ta n.^{o} x. ad L. Falc.
ubi hoc. iur. n.^{o} iii. d.^{t} quod sicut est veritas consil.^{o} ita com.^{ter}
approbatur. Et aduertendum est, quod quae computantur filio in legitimam
computantur et in eius parte. L. q. pr. 2. ubi Bar. et tam. [illegible].
Eamque tamen imputantur, quae capiuntur ex substantia patris d.^{o} §. repletio-
nem. [illegible] in testis, fructus percepti a filio, ei ad imputan in
legitimam quia ad se ipsa patris substantia. L. quod [illegible] d leg. 3.
olim secus erat, quia §. repletionem corrigit ius antiquum. [illegible]
L. Papinianus § si conditioni d inoff. test. [illegible] quod si pr.
acquirerit filio conferendam, ut beneficium ad coniugatem faciendum in
legitimam Bar. in L. 1. §. nec castrense n.º 4. d coll. bon. 3.º in leg.
[illegible] a patre filio ad imputari in legitimam [illegible]
[illegible] ad L. Falc. 4.º imputantur res feuda, nec emphiteu-
ticae [illegible] imputari in legitimam quia [illegible]
[illegible] filijs ipsis imputari in legitimam [illegible] ad trib.
sed ab aliis, ut maior. Bar. in L. si proui in prin. ad trib.
5.º imputantur datum filio causa conditionis implendae ad imputari in
legitimam, sed com. opin. ut [illegible] hoc. iur. in d.^{a} L. in 4.ta n.^{o} iis.
ad L. Falc. Sed contrarium tenet Bar. ibidem n.^{o} x. quod imo imputatur,
et d.^{t} et. casum in L. et § h. d bon. lib. et cum Bar. tenent alij
relati a hoc. loco citato. Sed conciliando [illegible] opin. ut si detur
ad [illegible] causa conditionis implendae, quia est ex substantia
patris, debeat imputari, quia est satisfactum dispositioni §. repl.
[illegible] et hoc [illegible] cum daretur quod ad [illegible]
[illegible] et tunc procedit com. opin. et sic tenet [illegible] et hoc
loco citato [illegible] hanc conciliationem a [illegible] quae eam
[illegible] ad complexus est hanc in d.^{a} L. in 4.ta [illegible]
pro [illegible] [illegible]

Dubitatur, an quod datum filio contemplatione patris ab auo, ut a [illegible]
in legitimam imputari. Ex.^{m} auus d[illegible] dotem [illegible] ex filio in trib.
millibus [illegible] auus. [illegible] instituit filiam in x.
[illegible] instituendo masculos aliter, illa petit supplementum

legitimam, an illa tria millia sint imputanda in eius legitimam et ex substantia patris, sed avi; sed tamen fuerint data contemplatione patris. Com. est opinionis imputari illa tria millia per l. dotem quam dedit, ubi Bar. expresse ita tenet et coll. bon. in l. sed si plures §. si arrogato in fi. et vulg. ita consuluit Alex. in cons. 170. vol. 5. Cravet. cons. 220. vol. 2. citati per Pacc. in cons. 170. vol. 5. ... ... in 4.ta n.o iii. citat in cons. 120. ubi et sed hoc ... ... et com. et ... ... Idem tenuit Bar. in n.o iii. textus ... ... et Pacc. dixit sed auth. ... ... contra ... consuluisse.

... Bar. in l. cum oportet in fi. prin. C. de contrarium tamen dicit ... ... in fi. ... ... i. Sed advertendum bon. ... et in l. ... ... contrarium, sed ... quam avus dedit dotem contemplatione ... Bar. ad contrarium, sed ... ... filiae, ut et expresse distinguit in l. dotem quam dedit in fi. et coll. bon. Finaliter in hoc dubio dicit Pacc. quod Alex. conciliat opinionem hoc modo, aliquando pater est pauper et filiam dotare non potest, sed avus dotat et hoc casu imputatur in legitimam debitam filiae, quia ... ... data fuit ab avo; aliquando pater est dives, et si vellet, posset dotare filiam, sed avus ... vult dotare, et hoc casu credendum voluisse avum ... ... ad imputandum in legitimam debitam filiae ex bonis suis ... et hanc distinctionem ... sic dixit, quod citatur a Fabr. ... in trac. de ... dot. col. 5. Sed advertendum quod hoc ... ... Bar. in d. l. dotem quam dedit et coll. bon. prius fuisse ...

legitima ... ... titulo institutionis ad aliquid ... modicum, ut testamentum valeat, quod communiter receptum ... similiter ... in testamento in quo alio titulo filio est ... apposita clausula codicillaris cum alia clausula, ... quod testamentum et omnia in eo contenta valeant ... ... ut testamentum valeat, ille titulus particularis ... ad ... institutionem ... et ... in l. in 4.ta n.o iii. ad l. falc.

Concurrendo ... in ... ... et ... dubitatur ... quod ... alia ... ut ... testamenti ... in legitimam ... legata data filio imputantur l. ... modo l. scimus C. de inoff. test. Amplia hoc ut locum habeat et si filius alteri filio a patre substituatur, ut quod capit vigore substitutionis debeat imputari Bar. in l. in 4.ta in fi. ad l. falc. Pacc. ibidem dixit, se ... ... contrariam quod non debeat imputari ... l. scimus §. repletionem C. de inoff. test. dicit contrarium ibi ... substitutus. Sed tamen advertendum quod hoc ... in ... l. in 4.ta ... Bar. et ... ... §. repletionem ... quod ... facta ... filio ...

Limitatur modo [illegible] ultra ista. ut locum non habeat si pecunia numera-
ta filio. Bar. in l. eius quoque in fi. prin. ff. de ead. inst. las. in
l. scimus in fi. prin. C. de inoff. test. mouetur ex [illegible] repletioni
[illegible] qui uult ex substantia pris [illegible] ex substantia, i. ex
corporibus hereditariis.

Contrarium tamen dicit Panc. et minus suo iudicio, quod tenet Corras. in
[illegible] l. filius [illegible] n.o 85. C. fam. herc. et dicit esse eandem in l. si quis
filio ad fi. C. de inoff. test. nam pecunia numerata [illegible]
in hereditate pris. est ex substantia pris. Sed tamen aduerte,
quod Bar. et las. non uolunt, quod pecunia numerata esset [illegible]
filij, sed quod tollit dicens, nolo pecuniam, da mihi [illegible]
eius ualorem tot corpora hereditaria sunt ad multum discor-
dant, qa salem eius ualor imputatur.

Tertia succedit [illegible] quod donata uel data a patre [illegible] filio
non computatur filio in legitima l. si quis. §. et qualiter. C. de
inoff. test. nam quando pater diuidit hereditatem, quod donatum est uni
esse non imputatur ei in ~~legitima~~ eius partem. [illegible] facit l. illud
§. [illegible] C. de coll. Soc. [illegible] in l. in 4.to n.o 127. et ibi Bar.
n.o [illegible]. Sed contra hoc dd. intelligit quando ualuit donatio ab
initio, ut si fiat donatio filio emancipato, [illegible] benemerito,
[illegible] ut [illegible] Soc. d.o n.o 121. Caster. tamen in d.o §. et
qualiter tenuit contrarium et [illegible] Panc. ut hic ualeat
donatio [illegible] non imputetur, quando lege pater uoluit exercere
liberalitatem, et quod esset [illegible] filij. Com. tamen opinio est
[illegible] Soc. d.a l. in 4.to n.o 130.
in contrarium ut ipse dicit et [illegible] non nullis contrarijs [illegible]
et ibi [illegible] com. opin. [illegible] uoluit exercere liberalitatem,
Ad [illegible] quod lex pater uoluit exercere liberalitatem,
[illegible] donatio non ualeat, [illegible] in bonis patris, qui [illegible] imputa-
[illegible] in [illegible] C. ad l. falc. et [illegible]
[illegible] in l. si donatione C. de collat.

Extra [illegible] in [illegible] si pater in [illegible] uestes
[illegible] uestes non imputatur filio in legitima [illegible] in
eius partem [illegible] uestes [illegible] sicut [illegible]
[illegible] ualet donatio [illegible] Bar. in l. i. §. [illegible]
Castrensi n.o 9. de coll. bon. [illegible] Caster. [illegible] computantur.
2.o [illegible] si pater [illegible] filio, qa [illegible]
[illegible] pietatis non imputatur in eius legitimam [illegible] distinctionem
[illegible] Bar. in l. [illegible] n.o 2. de [illegible]
tamen [illegible] 3.o [illegible] si pater impendit [illegible] doctorando filio, [illegible] non
computatur in legitima [illegible] eius partem, qa [illegible] [illegible]
[illegible] filij [illegible] in l. i. §. [illegible] Castrensi de coll. bon.
[illegible] in l. si [illegible] §. [illegible] fam. herc.
[illegible] si pater impendit in filium causa studiorum non imputatur [illegible]

[illegible] non modo [illegible]

eius parti, nec in legitima. l. si dot. 2. fam. herc. ubi Bar.
idem in l. i. § nec castrensi n.o 8. de coll. bon. Ias. in auth. ex
testa n.o 3. C. de collat. ubi limitat, nisi filius expenderit in
casus flagitiosos, uel si pr. emat pecunia filij in manu,
qua credit. suppeditari pecunia filio studenti de ipsa filij pe-
cunia, Bar. d.o § nec castrensi n.o 8. Ias. d.a auth. n.o 3.
s.o infertur qd si pr. emat libros, et mortuo pre diuidatur
hereditas inter fres, dat dd. si filius erat doctor. libri it
eius percipui Bar. d.o § nec castrensi n.o 2. Ias. in l. filiis
licet n.o 3. C. de collat. qa est quasi peculium castrense;
si u.o no erat doctor, uolunt imputari sm com. opin.
Contrariu tn tenuit Panc. et d.t ee casum in l. filiis cuius
C. fam. herc. qd sane multum urget, sed tn aduerte, qd
Soc. Iun. et x.t in l. in 4.ta n.o 033. ad l. falc. qd leis
no ualet arg.m de collat.e ad legit.am negatiue, ut ibi
p eum.

Limitatur modo hoc nisi ut locum no habet in dot., et donat.
pp nuptias, qa tunc p imputatur in legit.a et parte filij, casus
in l. qm nouella C. de inoff. test. similiter iocalia, et torques,
in l. qm nouella C. de inoff. test. Caster. in l. cum pr. §
monilia, et gemma l. etiam C. de iur. dot. Alex. cs. 27. uol. 5. cs. 117. uol. 6.
tr. filiis n.o 3. de leg. 2. Alex. cs. 27. uol. 5. cs. 117. uol. 6.
Similiter qd pr. dat p monacha facienda imputatur in eius
legitima Bar. in l. i. § si fraseus si qs a pare fu-
past. et. Similiter si pr. emat officium filio, ut Romæ consu-
mar. Similiter si pr. emat officium filio, ut Romæ consu-
uit, si offm tradit ad heredes imputatur. casus in l. si modo §
imputari ibi Caster. C. de inoff. test. uñ si pr. intendat in
bullas sacerdotij filij no imputatur. qa sacerdotium no tradit
ad heredes Caster. in d.o §. imputari. Hæc aut oia sublimitat
Soc. Iun. in d.a l. in 4.ta n.o 124. nisi forsan in test.o pr. uli-
geret filios, uel filio integram legit.am, ut tunc taliter data in
eo no imputentur ex docer. Caster. in l. si cum dot. § pr. ad si.
sol. matrim. Contrarium tn Bal. comuni dixit, sed credibile ubi
eo. 2.o limitatur nisi qn daturum donatum filio hac condic.
ut imputetur Bar. in l. pacto in si. princ. de leg. 2. tex. in l. si quis
§ et generaliter C. de inoff. test. Sed extendi ut locum habeat si donetur filio
emancipato p parte sua, licet no dicatur ut imputetur. id Bar. in d.a
l. pacto Soc. Iun. in l. in 4.ta n.o 137. 2.o extendi ut imputatio
fiat et qn simpliciter pr. filio dant quantum sufficiat p legitima arg.
l. cum quo. §. fi. ad l. falc. Bar. in l. i. § si pauus si a sanguis
tum. man. Soc. Iun. d.a l. in 4.ta n.o 134.

Verendum a pre ex peculium filio concessa debeat in legit.am imputari?
Bar. in l. in 4.ta n.o XX. ad fi. tenet qd sic ad l. falc. § l. filius
quem hereditas C. fam. herc. et Bar. contra sequuntur dd. ut d.t Socin. ibidem

n.º 134. ipse tamen ibi dicit quod nullo modo imputetur, quod intelligit de necessitate, i. quod si filius dicat, nolo istas res peculiares mihi imputari, vel et si donatarius dicat, nolo, quod tibi imputetur, usque audiri debet, i. ut nullo eorum inuito ut facienda imputatio, quod tamen limitat, nisi in peculio tanta esset, concernendo quantum esset eius legitima et totum institutionis filius heres, et grauando, ut restituerit hereditatem, intelligendo prohibita sit. quod tamen non firmat n.º 135. [illegible] cogitandum.

Ardua et valde difficilis est quaestio, utrum dos data a patre filiae, in mortua imputari debeat in legitimam filiorum filiae. Bar. in l. in 4.ª [illegible] Jale. tenet sine dubio, nepotes teneri sibi imputari [illegible] dotem matris suae, et ad Bar. plures tenent eandem opinionem, ut refert [illegible] in l. illam in fi. C. de collat. et [illegible] Jun. in l. in 4.ª n.º 138. ad l. Jale. Sed tamen, quia plures et tenent contrarium, ipse ponit tres casus, in quibus [illegible] dos nunquam imputatur. primus casus est quando pater dat dotem pro filia emancipata, et nullam facit stipulationem. 2.º quando dat pro filia existente in potestate nulla est facta stipulatione. sed postea eam emancipat absque retentione alicuius huius in dote. 3.º quando dat dos filiae in potestate, sed cum filiae in omni casu reddi stipulatur. his omnibus casibus dos ad imputatur. sunt autem alii tres casus quibus fit imputatio. primus quando pater dando dotem pro filia, stipulatur sibi reddi in omni casu soluti matrimonii et suo liberis. 2.º est quando dicat dotem filiae stipulatur, eam decedente filia cum liberis, ipsis liberis restitui. 3.º casus est, quando pater pro filia in potestate dat dotem, et nihil stipulatur, ubi simpliciter stipulatur, dotem reddi, quo casu actio de dote est eius inter patrem, et filiam. l. 2. [illegible] reddi, quo casu actio de dote est eius inter patrem, et filiam. l. 2. quod ei in prius sol. mat. et hoc casu de iure fit imputatio, cum apud patrem dos sit. et consuetudine u.º est quo dos remanet apud filios filiae procedit disputatio Bar. Ipse tamen hoc tenet cum Bar. ad nullius [illegible] a quia in iudicando, et consulendo dicit, ad esse recedendo; licet utraque pars in disputando sustineri possit, et opinionem Bar. dicit communem in d. l. in 4.ª n.º [illegible] 41. Bar. opin. [illegible] et latter d.ª l. in 4.ª in fi. et saepius, se ita consuluisse dicit et contra Bari. opin.

Visum est supra quid, et quando legitima imputetur, et suppleatur, [illegible] minus legitima relictum sit, a quibus eius supplementum fieri debeat, ab herede ne, an a legatariis. Bar. in l. in 4.ª [illegible] l. Jale. tenet, quod fiat tam ab heredibus, quam a legatariis [illegible] hoc tamen Jun. ibidem n.º 144. ad probat [illegible] Bar. opin. [illegible] tincte, sed dicit quod aut hereditas est diues, et soluendo, i. ad [illegible] pro legatis, et sine dubio soluendo ab herede supplere debet, [illegible] legata essent meliora, et sic quasi in fraudem legitimae

iudicis factum non tunc fit de iure legatis supplem. sunt iudicii arbitradi iudicibus in una, ubi pluribus rebus, quod tamen isto casu legatario auferri, debet pro quando rationi, et sic intelligit ipsum textum contem. alias incipit hereditas aut dispositiones Auth. dat ad de app. cog. Aut hereditas non est ita solvendo, ut omnibus legatis, et supplemento legitimae satisfaciat salua falcidia, et tunc legitima pro prius ut ad alienum deraditur, et de eo quod superest falcidia retenta, satisfit legatariis, nisi heres adiret non confecto inventario, qua amittit beneficium falcidiae, ut ibi per eum iudicii est, et ius.

Inter cetteras differentias inter legitimam et treb. est alia adiuncta, quod legitima statim fit heradi cum gravatus esse post mortem restituere non statim expectato tempore mortis, et restitutionis, qua debetur statim .n. expectato tempore mortis, et restitutionis, qua debetur statim omni dilatione reiecta. L. omnes in prin. C. de inoff. test. In treb. vero aliud est, qua non debetur, nisi tempore restituendi hereditatem, ut not. in L. Papinianus §. ne meminisse in u. falcidiae de inoff. test. Bar. in. L. quaquam, et ibi Castr. in fi. C. ad L. falc. Castr. in L. iubemus no. 2. C. ad Treb. plura Jas. in L. i. no. 10. C. de pac. in L. Contineno no. 2. de vulg. et subst.

Legitima est quota bonorum, non hereditatis, s. quota rerum hereditariarum deducto aere alieno plures affirmant, Bar. in L. ex facto 2. de hered. inst. Soc. Iun. cons. 28. no. 11. lib. 1. Bal. tamen dt. plus institutum in legitima heredes nomine obtinere quoad actiones activas, et contra commoda, non aut quoad actiones passivas, i. ad aes alienum, et incommoda. quamvis aut quoad commoda sit quota hereditatis illius partis quod filio in sua legitima competit actio familiae herciscundae, et dari hereditatis petitio, Crau. cons. 312. no. 4. Menoch. in trac. de adip. poss. rem. 4. no. 162. concludit, ut sive quoad incommoda legitima dicatur quota bonorum. quoad commoda vero quota hereditatis.

Dr aut legitima quota bonorum, i. aere alieno deducto L. Papin. §. quarta de inoff. test. et sic filio debetur Jas. in L. quoties no. 5. ad fi. C. de hered. inst. Soc. aut quod dr legitima filio solui debeat aere alieno deducto, est inductum favore filiorum, quod si velit legitimam cons. et computato aere alieno. seu bonis tamen non alienis, possit, qua tunc in casu restitutionis pro eius rata ex eo ita Menoch. de adip. poss. rem. 4. no. 163. in fi.

Qui agit ad supplementum legitimae non dr impugnare testam. Comes. tom. 1. cap. 41. no. 23. paulo post princ.

De legitima filiae monialis quanta sit Soc. cons. 241. lib. 2.

legitima debetur cum fructibus ipsius. Alex. cons. 69. n.° 3. l.° i. Menoch. cons. 8. n.° 22. l.° i. Capr. cons. 153. q. dixit, quod debentur et ultra 30. annos. ouadiuis in pecunia tunc petentur. Cephal. cons. 404. n.° 31. l.° 3. legitima aut, et ipsius fructus ad heredibus nisi per spacium 30. annorum, nec actio quoad ad supplementum legitimae. Corn. cons. 264. n.° 5. l.° i. Alex. cons. 8. n.° 26. l.° 3. idem cons. 28. n.° 5. l.° i. Bald. de prescrip. 4. par. 4. prin. 9. 23. n.° 2.

illum excludi a legitima per renuntiationem patri factam tenuit Menoch. cons. 496. n.° 18. l.° 5. idem cons. 71. l.° i. n.° 5.

Qui excluditur ab intestato succedendi, exclusus est et a legitima, late multos citans Menoch. cons. 8. n.° 3. l.° i. et n.° 13. declarat idem cons. 83. n.° 3.

legitima ad quoscumque extraneos et ad agnita transmittitur. Menoch. cons. 77. n.° 8. l.° i.

in legitima filij fit pro relinquenti fideicommissum. Menoch. cons. 196. n.° 16. l.° 2.

legitima filio ad debetur nisi post mortem patris. in eaque nullum ius de filius patre viuente. Guid. Pap. q. 488.

filius honoratus ultra legitimam fit ut in sua legitima grauari, nec quod de legitima nullum onus posse imponi, intelligitur quod pro nil ultra legitimam relinquit, sed filius contento repudiato, solam legitimam velit acceptari. Menoch. cons. 196. n.° 11. uol. 2.

Militia empta per patrem filio, si uendi fit, imputatur filio in legitimam. Rol. cons. 11. in prin. l.° 2.

filia dotata exclusa per statutum an computetur in numero liberorum ad augendum conterris legitimam. Gasp. Caball. millelog. iuris s[illegible]

legitima et trebell. uocat fideicommissum illo iure. Gabr. cons. 36. n.° 9. et ui l.° 2.

filius non fit eligere suam legitimam in re legata per patrem alteri, si aliae res hereditariae sufficiunt ad legitimam. Rol. cons. 11. in prin. l.° i.

legitima patris in bonis filij eadem est trians. sicut legitima filij in bonis patris. Rol. cons. 39. n.° 9. l.° 3.

legitima patris [illegible], filij non minuitur per legata ad pias causas. Rol. cons. 39. n.° 24. l.° 3.

Officia q facili Principis licentia uendi possunt imputantur in legitimam, et cosequendum Couar. uar. resol. lib. 3. cap. 19. n. 5. ad fi.

Filia dotata a patre exclusa p statutum pp masculos pt petere supplementum dotis usq ad legitimam habito respectu ad tempus mortis pris, Ancia. cons. 54. lib. 1.

Res fideicomissi alienata no cadit in legitimam ut tenet q tacite id prohibuit testator i. q [illegible] in solidum ad alios peruenire, Menoch. cons. 44. n. 4. lib. 1.

Hos pt pater prohibere alienationem legitime filijs eius ultra 25. annos, et ideo si quid alienaant, transferunt dominium. Menoch. cons. 57. lib. 1.

Nepotes q petunt legitimam ex bona matris sue in bonis aui, tenentur in legitimam imputare dotem, quam habuit mater [illegible] ex bonis dicti aui, Menoch. cons. 153. lib. 2.

Feudus a patre filio datus ut ob causam imputatur in eius legitimam et si titulo donationis [illegible] minor absq [illegible] datus fuisset, Menoch. cons. 154. lib. 2.

Testator pt constituere [illegible] fideicom. sup legitima a se filijs relicta, ut alijs [illegible] ex statuti dispositione [illegible] Menoch. cons. 196. n. 2. lib. 2.

Qui acceptauit legatum sibi factum a testatore ut [illegible] sit tacitus, no pt petere [illegible] legitimam, et si legatum sit multo minoris ualoris quam legitima. Menoch. cons. 206. n. 9. lib. 3.

Bona alienata a grauatis imputari debent in legitimam et [illegible] debita, Menoch. cons. 232. n. 45. lib. 3.

Fructus supplementi legitime debentur statim post [illegible], Menoch. cons. 251. n. 54. lib. 3.

Legitima deducitur ex omnibus bonis no subiectis fideicomisso tam mob. quam stab. [illegible] immob. Menoch. cons. 251. n. 54. lib. 3.

Legitima est portio eius partis quam ab intestato succedens esset habiturus, et ideo filia, que ex statuto no est nisi dimidiam no pt petere [illegible] p legitima, nisi sextam partem totius hereditatis

habenti
Et si nihil ab intestato esset habitura, ut quia per existentiam masculos excluditur, nihil legitimam petere potest, Menoch. cons. 280. lib. 3.

Filius non potest deducere legitimam suam ex re aliqua ut legata, vel fidei commisso supposita, vel alias alienari prohibita, si commode potest eam eligere et deducere ex alijs bonis hereditarijs, Menoch. cons. 401. n. 138. lib. 5.

Legitima, vel ipsius supplementum non spatio quinquennij sed triginta annorum ... usque ad 30. annos peti potest, Menoch. cons. 411. n. 37. lib. 5.

In hereditate patris filio in infantili aetate defuncto delata, et non adita, an debeatur legitima matri dicti infantis? Cephal. cons. 1. 9. 2. lib. 2.

Stante statuto excludente feminas nulla legitima debetur matri in bonis filij etiam ab intestato, quia in causa statuti et dote a filio praelata non potest petere legitimam, Cephal. cons. 45. lib. 1.

Filius cui a patre relicta fuerunt ... et bona ... ex causa legitimae quamvis acceptaverit ... et fecerit finem, non excluditur a supplemento legitimae, Cephal. cons. 42. lib. 1.

Legitima matris a filio instituta non est plus quam tertia portio eius portionis quam ab intestato habitura fuisset, Gabr. cons. 94. lib. 1.

In calculanda legitima masculorum stante statuto masculos excludente et feminas in numero filiorum computandi, maxime si feminae masculos respiciat, Cephal. cons. 245. lib. 2.

Filius gravatus si alienat ... eligere in suam legitimam, ... eius creditor ... ante alienationem factam, non potest creditor suum consequi super alijs bonis restitutioni subiectis, Cephal. cons. 189. lib. 2.

Legitima patris instituta tum ... quarta sit, Natta cons. 478. lib. 3.

Stante statuto excludente foeminas, si pr[aeter] ea extr[ane]o filij
emancipati petierint, Et tam legitimam et si propria filia
emancipati instituta sit; Rimin. Jun. cons. 793. col. 1.
et cons. 812. q. 2. eo lib.

Substitutio in codicillis haeredi scripto in testamentis, iure directo haereditatem peti nullo modo potest, quia haereditas in Codicillis neque dari, neque adimi potest directo. poterit tamen ex fideicommisso agere, nam ex aequitate hoc casu verba directa obliquantur. L. Scaevola ff. ad treb. Si tamen hic substitutus voluerit agere iure directo ad petendam haereditatem et succumbuerit, postea vero cupiat admitti ad agendum ex fideicommisso non est audiendus, tex. est in l. fi. C. de codicill.

Si testator filios masculos ubi instituerat, et filias in re certa, puta in dotibus, postea dixerit, haeredes meos invicem substituo, utrumque haec substitutio intelligatur quoad filios masculos tantum; et dic, quod sic, quia masculi sunt haeredes, foeminae vero sunt loco legatarii. L. quoties. C. de haered. inst. hiis tamen deficientibus omnibus admittuntur foeminae, arg. l. cohaeredi § qui discutias, ff. de vulg.

Si sint plures simul nominati in substitutione et unus separatim sed tamen sub nomine proprio, ille separatim nominatus habebit in substitutione dimidiam, omnes illi alii etiam sub nomine proprio nominati habebunt aliam dimidiam, ut est casus in l. qui liberis ff. de vulg. subst.

In dubio ipse idem videtur dilectus in substitutione sicut est dilectus in institutione i. ut habeat eandem partem haereditatis in substitutione quam habuit in institutione § et si ex disparibus inst. de vulg. subst. Azo in summa. C. de impub. nono 3.

Substitutus uni ex haeredibus, qui erat substitutus cohaeredi suo, nemine adeunte admittitur ad utramque portionem, sicut et illius, cui substitutus erat, et alterius primi instituti sine distinctione tex. in § fin. institut. inst. de vulg. subst. quoniam dicit intelliguntur haec verba sine distinctione quia ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, ut bene declarat, uti habetur tex. in l. cohaeredi ff. de vulg. et pupill. qui vult, ut admittatur sive sit substitutus datus substitutioni primi substituti, sive postea, et ita verius textus est illorum verborum sine sponte quae in § 3. i. sine distinctione.

Substitutio non omnis continet directam institutionem in haereditate facta, sed in subst. de vulg. et pup. ubi DD. et in specie las. n°. 6. qui adducit in haereditate, quae fit substitutio in legato, fideicommisso et in donatione causa mortis. L. un. § sin autem qui sub codit. C. de cad. toll. et tamen haec non dicitur 2da institutio Nec obstat hanc sponsionem, quod respiciatur 2da institutio sed tamen non vocatur substitutio. L. quibus § sp. ff.

uo al. d. tex. milit. et ideo ad et bona ꝯhaitio, qa est gratis, et ad conuertit, cu suo ꝯfinito. l. i. §. i. d. dolo, qa dat. in subs. d. vulg. n.º 7. el. yrador resp.e dt. p. qd immo et in illa l. Centur. §. si est sub. p tex. l. milesitg. ꝯquid in pria. d. milit. test. in u. nemine substituto ... aut ad ... a sub. stituto vulta a p.º instituto, qa ibi est directa militaris. 7. d. subs. in u. ... not. ... fol. 246.

in subst.e verbu pueniat est verbu comuni. sed limitat in trib. p.º qn dicitur eo ipso pueniat. 2.º qn pleno iuri pueniat. 3.º qn liberi pueniat. ... in l. centurio n.º 63. d. vulg. et pup.

In substonib. verbu mihi tibi, et ubi set bona mea nihil opat, et ad intrat substone, sed p ad appositis dar. ut inf. in u. Pupillaris subst.º vers. Verbum mihi, fol. 320 ...

Subst.º facta in unu casu sinq porrigit ad aliu, ut si dixerit testator si Titius ... ee noluerit substituo Caium, porrigit et ad casu impotentie, i. si ad potuerit, et ad ... alios casus ubi ... tex. et in. l. gallus §. et qd si tantum d. lib. et posth. ... firmat ibi, et in. l. i. n.º 14. d. vulg. ... l. ... in pria. d. cod. et ... qa ... ibi in ... facta ee translatione legati ... ubi ad est ... ibi ad est ... l. aliud est ... d. verb. sig. ... tex. est in. l. si C. d. inst. et subst. l. si C. de posth. ... et ... firmat ... in. l. i. n.º 21. d. vulg. ... not. casus, in qb. consultu fuit, quos omnino vide, et qd dicit ... in. l. quaudiu in si. d. aegr. ... Fallit aut ... ... in d.º l. i. d. vulg. qn substitutus est in ... instituti, qa tunc intell. ... casus impotentie, i. si ad potuerit. l. Iulianus ... om. cau. test. 2.º fallit in ... qa sub. facta in uno ... ad extendit ad aliud tempus. si tempus ... et terminatiu in substitute. l. si ita qs d. vulg. 3.º fallit qn ... d. excludenda psona ... dilecta testatori ... l. ... h. C. d. inst. et subst. 4.º fallit in casu l. si ... in pria. d. cod. et ... qn ... sub.º facta est in ... 5.º ero limito qn sub.º vulgaris est facta ... ... dubius ... qn ... filio substituit ... si filius unus testatori moriatur ... sub.º omnino ... qn filius moritur ... extraneo ... hereditate adita ... l. si ... §. ... in fi. d. vulg. ... in. l. i. n.º 23. et multis sequ. d. vulg.

Vulgaris sub.o requirit in voluntate antecedentem expressam institutionem communiter, possibile tamen est aliquam fieri sine expressa institutione sed sufficit tacita, ut si dicens, si legitimus heres [illegible] hereditatem noluerit, talis sit heres. l. si quis ita ff. de hered. inst. hec est opinio Bar. in l. 1. n.o 16. ff. de vulg. et in l. gallus in prin. ff. de lib. et posth. ab omnibus tamen [illegible] et dicit [illegible] ibi, sed ego [illegible]. Vide [illegible] in u. [illegible] [illegible] fol.

Ad [illegible] quibus modis affirmativis, an negativis fiat vulgaris sub.o et et pupillaris dic [illegible] Bar. in l. 1. n.o 11. ff. de vulg. quod cum sint duo extrema in substitutione unum quod refertur ad eum, cui fit sub.o aliud refertur ad eum, qui substituitur, in p.o extremo sive sub.o sit expressa, sive tacite subintelligatur, semper est verbis negativis vel privativis. in 2.o vero extremo sive expressa, sive tacita semper est verbis affirmativis, vel positivis. et idem in pupillari. Accipe quomodo ex.m et dices verbo narrari.

Quinque not. effectus facit vulgaris sub.o [illegible] Bar. in l. 1. n.o 18. ff. de vulg. p.s est quod in instituto intelligitur si ipse heres adierit, vel aliud [illegible] [illegible] ad heredit. l. cum proponas. ff. de hered. inst. intelligitur tamen illa verba, si heres adierit, vel [illegible] esse, donec [illegible] esse [illegible] [illegible] sub.o l. quamdiu ff. de acq. hered. [illegible] aut est [illegible] quod si est [illegible] ad [illegible] sub.o ut si maior institutus repudiavisset, deinde admittatur restitutionem in integrum, rejicitur substitutus, qui ante restitutionem fuerat admissus. l. et si sine. § sed quod Papinianus ff. de minor. 2.s effectus est quod [illegible] [illegible] l. 4. ff. de [illegible] lib. § 1. [illegible] [illegible] a substitutione et sic a 2.o gradu. l. 3. ff. de lib. et posth. in fi. 3.s est effectus, quod continet sub se tacitam pupillarem. l. [illegible] ff. de vulg. et pup. 4.s est quod [illegible] [illegible] ad eum, cui fit substitutio succedit. inst. de vulg. in prin. 5.tus est effectus quod vulgaris sub.o tacet de sub. et [illegible] voluntarie, et sic tollit [illegible]. l. si filius heres. ubi Bar. ex [illegible] ff. de lib. et posth.

P.s effectus vulgaris substitutionis scilicet si heres adierit, vel aliud [illegible] [illegible] substitutus succedat, [illegible], ut si subst.s [illegible] [illegible] cum hered. institui, ad quem transmittitur hereditas, ad adita ex beneficio iuris deliberandi, post [illegible] subst.s quod institutus [illegible] deliberandi aliud fecit [illegible] [illegible] in u. transmissio [illegible] si quis decedat fol. 221.

[illegible] quod filius institutus [illegible] substitutus, et non decedat repudiata hereditate [illegible] quod si adierit substitutus, [illegible] [illegible]

illa hereditate sibi acquirit p. l. si filius i. et § similis modo C. de bon. q. lib. sed in casu hoc, quo scilicet est substitutio, dubitatur quod contra substit. an pro? Difficilis sane sed iucundus est articulus: multi fuerunt qui tenuerunt, substitutum non admitti, quia nuper constitutio statutis tollit primorum legis. l. si C. de pac. conditat. et quia dicta l. si. C. de bon. q. lib. disponens, ut pr admittatur filio repudiante esse correctoria iuris antiqui, ideo est restringenda, et multa alia que id stringunt. Contrarium tamen tenuit gl. in dicta l. si. C. de bon. q. lib. § i. in u. repudiante, quod sequutus est Bar. ibi. et in l. cum prsonas. C. de hered. inst. et latius in l. i. n.º 22. de vulg. ubi et Jas. n.º 44. fundamentum est in § similis modo dicta l. si. ubi dicitur pater ac si ipse pr ab initio fuisset institutus, et non admittatur gradus legis [illegible] persona, et ideo fiat substitutus non admittitur, donec viget dictus gradus. l. quandiu de acqr. hered. Ratio [illegible] Bar. substitutio vulgaris locum est si heres non erit, ut aliud non haberet hereditatem, sed in casu nostro filius repudians ministerio suo faciat hereditatem fieri. [illegible] non substit. excludit. Non ob. quod privatio hoc [illegible] quia Bar. v. illud iure ei quo hoc et lex in eundem [illegible] casum repudiat. Ego respondeo, quod fallit hoc [illegible] motivum [illegible] cessat, [illegible] privatio legis, quod dicit Bar. in l. i. § vul. [illegible] de public. Non ob. et quod dicant l. si ec correctoria, id est non excludit, quia [illegible] Jas. quod ipsa se excludit contra non est correctoria, sed limitatoria.

Hanc tamen sententiam limitant doctores esse in casu quo erat substitutus persona magis dilecta testatori p. l. si. C. de inst. et subst. sed non placet Jas. hec limitatio si dicta l. i. n.º 46. de vulg. § d[illegible] similis modo, qui excludit omnem dilectionem.

Circa quod doctores dubitabat Jas. in dicta l. i. n.º 47 de vulg. et dicit hoc esse unum dubium, an in tamen possit procedere ut scilicet pater institutus et repudiante filius admittatur, et tamen non firmat, sed potius videtur inclinare in negativam. quia statutio fuit, ut filio repudiante pater admittatur in solatium sui gravaminis [illegible] gravatur hoc ut in ad[illegible] § sibi dicta a[illegible] in usufructu, et proprietate hodie usufructus tamen stat in hoc quod gravatur, [illegible] in aliis ut scilicet et [illegible] filius [illegible] adire hereditatem, quam filius repudiaverit sed hoc nullo modo potest cadere in filio, quia ipsi id est usufructum, et proprietatem in bonis a patre [illegible] quod disponit in fatal. sic ratione unitatis cum ipso filio in [illegible] sua posito, [illegible] non cadit in filio, quia [illegible] ratio [illegible] esse id [illegible] statutum [illegible].

Omnia dicta intellige quando filius est exclusus per repudiationem, quod si per mortem excluditur ante aditam pater non admittitur nisi in [illegible] transmissio iuris. Vnde filio succedit. fol. 221.

Quaeritur quod iuris sit in hoc puncto. Titius fuit institutus, ei datus est subst. vulgaris, et est rogatus restituere hereditatem. Modo quod vult adire Titius, quia repudiat, vulgaris substitutus vult admitti, quia non extitit heres. fideicommissarius contendit et vult cogi institutum, ut adeat, quaeritur quis obtineat? Bar. in l. i. n. 25. de vulg. ponit hanc distinctionem. Aut fideicommissum repetitum est a substituto tacite, vel expresse, et fideicommissarius obtinet l. non inutil. C. ad treb. l. facta § iulianus ff. eo. ad treb. aut non est repetitum, et subst. obtinet l. si pater § fi. ad treb. cum sim. pr. all. gl. ad tamen cum non omnit Bar. ibi et idem las. in d. § i. n. 49. de vulg. tenet indistincte quod fideicommissarius obtineat, per l. facta § iulianus et quia eum testator communis tenuit ut l. legem C. de leg. et sequitur communis sententia quod fideicommissarius eum cogere potuisset. l. non quod quia compulsus ad treb. nec obstat, quod dicatur subst. vulgaris fuerunt heres potuit se abstinere ab hereditate, et quia ex voluntate dispositis hoc facit, non debet posse cogi. l. quia aut si quis om. caus. test. gl. in d. l. non inutil. quia dicit quod subst. vulgaris datus tenetur eum fideicommissario tenetur datus in casu quo primus institutus hereditatem non adita, et non tradi missa decedit. et illud quod non debet posse cogi procedit quando vulgariter tantum substituerit, non est fideicommissum. ita las. in d. l. i. n. 49. de vulg.

Hoc autem detentio inde eliditur, quod subst. admittitur si primus heres non erit, ut aliud heredem non fecerit, et ideo eum in casu non institutus fecerit heredem. fideicommissarium excluditur substitutus ita Bar. in d. l. i. de vulg. [illegible] cum ex parte effectu vulg. subst. Sed tamen ex duobus non placet tamen eliciens primo quia l. si quis filium de hered. inst. requirit quod ut institutus heres sit, ut aliud mutata conditione heredem non fecerit. sed hic non mutat conditionem, quia non hereditat convenit. 2° quia duo requirit quod alius faciat heredes. nullus dicitur, et hodie, non fideicommissarius adit directo heres. quia si restituit eum hered. extiterit heres, non desinit amplius esse heres. l. et si mea. § non quod Papin. in pr. de minor. ubi gl. 9° non bene cadit hic quaestio sub illo effectu pr. sed melius inde eliditur quod sit vulgaris subst. tollit [illegible] ut in § mor quinque aut effectus. hic si. an idem requirit quod habeat et fideicommissarius. et ideo non quod non: et ideo d. las. in d. l. i. n. 50. de vulg. quod Bal. dicit quod a sponsis illa clausula vulgariter, pupill. ex fideicommisso non dat data licentia abstinendi, et huius operatur omnes effectus de hoc exeminati. d. ipsi.

Quid si institutus heres exclusus sit ab hereditate tanquam indignus, an admittatur substitutus an fiscus. Bar. in l. 1. nº 26. de vulg. et pup. at fiscus [illegible] l. si vero in pr. ad Syllan. et quia ipse heres non fuerit, fiscus fecit heredem, et hic bene mutatur conditio, quia de capace fit incapax, et de digno fit indignus, et est status mutatio, et ideo mutatio conditionis [illegible]. Contrarium tenet Ang. ut refert additio ad Bar. loco preallegato quia dicit fiscus non venit eodem heres sed tanquam successor [illegible] ad bona vacantia. vide ibi [illegible].

Bar. in l. 1. nº 21. ff. de vulg. [illegible], an reperiatur aliquis casus in quo concurrat substitutus et institutus simul, et dat casum l. si [illegible] heredem inst. [illegible] si inst. de vulg. l. cum [illegible] C. de heredi. inst. 2º casus est, quando filius, vel [illegible] est institutus, et gravatus aliquare, quia iure institutionis accipit legitimam et reliquum capit substitutus quotiescumque substitus non vult adimplere iudicium testatoris l. si libertus patrono [illegible] ergo de bon. libert. [illegible] in d. l. 1. nº 52. de vulg. vult ampliare aliud casum, quando scilicet testator aliquem pure instituit in una parte, et alium sub conditione in alia parte, cui dedit substitutum, et admittitur non adimpleta conditione l. si [illegible] de hered. inst. l. cum heres de acqu. hered. sed sane [illegible] bene [illegible] hic casus, quia et duae portiones [illegible] a testatore sed [illegible] casum in quo admittantur simul in una, et eadem portione [illegible] in quo casu dic [illegible] sub conditione institutus repudiat, vel non implet conditionem substitutus admittitur, et hic in tali portione non [illegible] sed unus, vel alter excluditur.

Quid si [illegible] [illegible] vulg. substit. quando scilicet ab ea testamentum vires capiat dic [illegible] Bar. in d. l. 1. nº 28. de vulg. quod semper [illegible] primo gradu testam. incepit a 2º gradu [illegible] substitutus sive primus [illegible] ex voluntate [illegible] quia noluit [illegible] l. cum [illegible] de hered. [illegible] sive ex eius incapacitate [illegible] sit [illegible] sive [illegible] l. [illegible] si [illegible] de lib. et posth. sive alterius incapacitatis [illegible] l. 2. C. de hered. inst. sive et ex eius morte ante mortem testatoris [illegible] casu [illegible] ad [illegible] l. [illegible] C. de cad. toll. et [illegible] quando [illegible] ex parte [illegible] [illegible] testam. [illegible] si est [illegible] vel [illegible] testamentum [illegible] gradu quando [illegible] gradu [illegible] filius [illegible] natus l. 3. [illegible] de lib. et posth. sed si

posthumus eet praeteritus, tunc testam. nullo modo capit vires
in 2do gradu, ut dt gl in d. L. 3. §. si. et tex. in l. nam et si i.. §
eodit. de iniust. test. non diminutus est, qa in posthumo a prin
cipio valebat testam. et pa institutio a qua pendebat sub
stitutio sed posthumo nato rumpitur pr gradus, et consequenter
2dus q pendebat a po. sed in eo nato ab initio ruptus est pr
gradus et non 2dus.

Vtrum admittatur substitus non institutus in casu quo institutus non pt
ee heres eo modo, quo fuit scriptus a testatore, ut puta quia tn
testam. eet suus, non necessarius, tn mortis aut testatoris eet
emancipatus, non manumissus Bar. in L. i. nº 29. de vulg. ubi
distinguendum inter substitutionem factam ex necessitate, ut qa
substituitur nepos sui L. gallus. §. et qd si tantum, et inter sub-
stitutionem factam ex voluntate, et tunc institutus admittitur
§. L. si pr. fam. Fraid de hered. inst. d.a L. gallus. §. si. §. t
aut inst. + hered. inst. sed ex pt et in po casu dt qd eet
eodie sicut in 2do ut § eod in d.o §. et qd si tantum nº 8.

Vtrum testam. possit incipere a tacita vulgari dupx fuit opin.
Vna pnalis opin. est gl. et Dy. et Cy. in L. apud Iulianum
§. idem Iulianus ad treb. qd pcip non possit incipere, sed requiratur
aditio in po gradu in consequentiam. Alia est opin. Oldr. cons. 99.
qd teneat testam. secundum vires a tacita vulgari, nec requirit aditionem
qd tenet Bar. in d.a L. i. nº 30. de vulg. et Iac. in L. lex Cornelia
§. eo. de vulg. q optimam ronem qa per aditionem expirat vulga
ris tunc tacita, tunc expressa L. post aditam. C. de impub. et alijs ta
cita vulgaris non potest sine torem per aditionem pupilli qa
dispositio non pt incipere ab eo casu, a quo finitur L. hisus
fructus cum moriar de usufr. leg. Suadet et se Bar.
in L. xcij. n. §. si. de testam. milit. ubi sub expressa hereditas
missaria continetur tacita vulgaris. a qua capit vires testa-
mentum ex quo evanuit fideicomissaria et ibi Bar. dt
ad omnia, et melius in d.a L. lex Cornelia.

Vtrum qd admittatur substitutus ex tacita vulgari, qas pupillus
cui pupillariter est talis fuit substs. mortuus est vivo pre. i
torbijad opin. in loc magno, ut refert Ias. in L. i. nº 58. de
vulg. una glos. in L. lex Cornelia in v. existimo de vulg.
2a fuit Dy. 3a Raim. 4a fuit Bar. in d.a L. i. nº 632.
q concordat alias opin. distinguit. n. aut filius mortuus
est similiter vivo pre, et tunc qa spes ee est pupillaris
substonis, substitutus pt succedere ex tacita vulgari
d.a L. lex Cornelia. Aut mortuus est nato vivo pre, pr
aut post statim, ita qd non habuit tempus mutandi testam.
et tunc qa ibi nihil pt imputari quando non mutaverit, ad:

mitti tacita vulgaris arg. l. 3. C. de inoff. test. aut p̄t decesse
ex intervallo post filius. et tunc qa sibi imputari debet quare
non mutaverit testam. intestatus mori p̄mittit, et ideo ex=
cludit tacita vulgaris. l. tractabatur eod. sua gl. ff. de milit.
test. nec obstat tex. l. qd si filius de capt. in quo adver=
sarij se fundant, dum d. nihil de secundis tabulis tracta=
dum est, quasi dicat nec de expressa pupillari, nec de tacita
vulgari, qa ut Jas. in d. l. i. n.o 58. de vulg. qd d. nihil, i.
vulgari. nec alijs relictis a substituto pupillari.
nec de legatis, nec alijs relictis a substituto pupillari.
Indistincte tn tenet Alex. Imol. Bal. et Castr. ut refert
Jas. d. n.o 58. qd sub tacita vulgari subst. admittatur etc.
dato qd evanuerit pupillaris, qa dat lex tacita vulgaris
est finalis aeque ac pupillaris expressa. et d. de se stan
et initiata pupillari, et lex hoc procedit indifferenter sive pro=
venit sit pudentia, sive non potuerit. Quia sane mihi vi=
det opin. et d. mag. Bar. qa ut sup. dixi veluti testam.
indeni est, tenet qd tacita vulgaris reperiat nisi testa=
mento indistincte: ideo sequendum, qa fit et conradi Bar.

Tacita est pupillaris subst. matrix eius, et inest tacita vulga=
ris, ut nisi si mater ad noscatur subst. admittatur tacita
vulgari! Bar. in. l. i. n.o 33. de vulg. distinguit, aut
contigit spes postumi multo ante mortem testatoris, ut
multo post et non admittit, quare sibi potuerit pudere
de alio testam. et cum non pudeat sibi impute arg. l. 3. C.
de inoff. test. aut spes nascituri postumi contigit per modicum
tempus ante, vel post mortem testatoris, et admittit. l. pe. in
gl. not. ff. de inst. inst. Jas. tn in d. l. i. n.o 59. tenet indis=
tincte, qd admittatur subst. per l. fi. C. de inst. et subst. a
contrario, et d. et tex. in l. ab intestandato. s. fi. ff. de lib. et in l.
si nemo s. fi. in u. substitutio de testam. tut. et confirmat.
qa d. puisio ex uno casu extenditur ad aliud in quo non
similiter testator pudisset, ut habet ordo, et qa laesio
fit interpretatio in substitutione. Sed tenendo opin. Bar. 3;
ad l. fi. C. de inst. et subst. qd a iq. a contro lex alias per leg.
habeat eum tn contra casu expressi, sed tacit. repp in m. i. ad.
mitti ff. l. i. in c. i. de etat et qualit. in 6. Contra aut
respic in loc. qa eum habuit tempus mutandi testam. sibi
imputari debet arg. l. 3. C. de inoff. test. ad. l. ab. intestato
s. fi. et ad. l. si nemo. s. fi. dic. qd magis loquuntur in expressa
vulgari, quam in tacita. nec ob. qd puisio in uno casu

extendatur ad aliud, quia credendo hoc verum est quod inferret di-
gna verisimilitudo, quod testator providisset, ut si esset pro-
na contexta substituta, non nimis dilecta testatori, aliorum
ex tota substitutione non extendentur. Porro tamen contradicunt opi-
nionis ratione quia aqua [illegible].

Expressa vulgaris continet tacitam pupillarem. L. iam hoc iure ff. de vulg.
fallit hoc quando expressim, non tacite contrarium dixerit testator,
expressim, ut in fi. d. L. iam hoc iure, tacite quando fit contra
substitutio inter personas dispares d. L. iam hoc iure. Fallit et
quando in utroque casu providerit testator L. cum ex filio ff. de
vulg. et pupill. Amplia dictam hanc regulam ut contineat
tacita pupillaris etiam si mater sit in medio quae potest non habeat
effectum, et quia salva in vi pupillaris substitutio [illegible]. Pupillaris
tacita est. [illegible] amplia ut procedat etiam si vulgaris fiunt
etiam si vulgaris fiunt in unum casum specialem, non particularem, quia
extendatur ad pupillarem. L. fi. C. de inst. et subst.

Ideo ex vulgari expressa, quae in se continet tacitam pupillarem suc-
cedatur etiam in bonis pupilli. Bar. in L. i. n. 39. de vulg. contra
opinionem Iacob. de Are. dicentis, quod per vulgarem succedatur substituto
casu quo pupillus repudiaverit, et per pupillarem pupillo casu
quo in pupillari aetate decesserit. Communis est ista opinio et
quo in pupillari non obstat. L. 2. § sed et si ita de vulg. ubi
ipsa verba cui non obstat et, scilicet filio, quia exponi debet ei,
[illegible] contrarium exposuit et, scilicet filio, quia exponi debet ei,
scilicet patri non filio exponens, intelligitur de tacita pupillari.
Ubi providendum est de tacita vulgari contenta in expressa pupil-
lari, ut substituto pupillari pupillo, per vulgarem substituto succe-
datur, et si pater et pupillus simul et eodem tempore decederent. Bar.
in d. L. i. n. 40. de vulg. et pupill.

Tacita vulgaris contenta sub expressa pupillari excludit ma-
trem pupilli, quia non militat praesumptio dilectionis per vulgarem
[illegible] succedendi et [illegible] in L. fi. in fi. C. de inst. et subst.
matrem aut substitutio excludunt in omne, quia tacita pupillaris
non excludit matrem substituti. ita Bar. in L. i. n. 41. de vulg. hoc
tex. in d. L. i. n. 41. Ripa n. 175. Mant. de coniect. ult. vol.
lib. 5. tit. 4. n. 5. 6.

Utrum vulgaris substitutio partim expressa, partim tacita admittatur
contrarium, filij in illum casum tacitum Bar. plus in L. i. n. 43. de
vulg. dicit quod non admittatur per L. fi. C. de inst. et subst. intelli-
gendo illum tex. secundum eum valet. n. quod ille tex. intelligatur hoc modo.
Testator substituit Titium posthumo si non nascatur. P. posthumus
et mater eius heredibus institutis natus est posthumus, et [illegible].

mortuus hereditate non adita, hic est casus cadens, quia non fuit institutus et si natus, sed mortuus ante hereditatem aditam, deinde hoc in hoc casu luctuosa pars hereditatis pertinet ad ... excluserit substitutum. ubi dicimus est intell. et tenens ... quia habeant contrariam. Vide per Bar. n.° 43. et Ias. n.° 62. in d. L. i. de vulg. latiss. per hoc tex. qui in utraque parte plene disputat. ut tamen non includat [illegible] Bar. opin. in d. L. i. n.° 44. per tex. ... de vulg. ... n.° 70.

Vulgaris subst.° expirat adit.e hereditatis. L. post aditam. C. de imp. sub. et al. subst. quod se coit et si esset ... ad 4.or gradus institutionem ... ... extinguuntur omnes alij. L. ubi in testamento de hered. inst. et ampliatur et ut cedat quando heres, qui potuit ... de iure civili, ... per ... tabulas, subst. excludit. L. pubidem. C. de iur. delib. et item si repudiata bonorum poss. contra tabulas vellet ... de iure civili. hoc in L. unic. C. de iur. delib. reprobata est ibi. tenent contrar.

Fallit autem hoc primo ... heres ... implere voluntatem defuncti post aditionem, ... privatur hereditate. et subst. admittitur aut. hoc amplius. C. de fideic. ... ubi tex. bonus aute ... heredis privat. hereditate ac si repudiasset. tex. ... Ias. in L. i. n.° 65. de vulg.

2.o Fallit ... quando minor, qui adijt hereditatem, per restitutionem in integrum abstinent ... hereditate, tunc subst. admittitur, tex. ... in fi. de vulg. L. et si sine s. sed nec Papinianus, ... minor. et hoc ... subst. ... adire de iure civili, ... minor ... heres ... de iure civili ... qui semel heres ... nunquam desinit. L. ... solutio de hered. inst. non obstante ... quod consuetudo ... iur. quia minor qui abstinuit ... heres est. subst. ... utiliter, et sic non est in solidum. ita tex. in d. ... 2. ... in fi. de vulg. Bar. in L. i. n.° 49. Ias. n.° 84. de vulg.

In substitutione vulgari conditio ... non erit sufficit quod intelligatur ... L. Gallus. ... L. ... de lib. et post. Ias. in ... n.° 66. ff. de vulg. et pup. ... ita ... L. ... hered. et L. Marcus ... de cond. et dem.

Quid si institutus non potuit venire de iure civili, sed ... de iure ... venit subst. excludatur? distinguit Bar. in L. i. n.° 51. de vulg. ... aut bonorum poss. incepit ... non ... ... postumo ... erat ... mortuo in vita testatoris L. postumus de iniust. rupt. aut ... ... conditio ... L. ... ... si sub condit. ad ... et tunc institutus ... ... heredis ... et ... bonorum possessionem, et tex. est ... L. in conditionibus. ... si priorius de cond. et dem. aut ... captat bonorum poss. ... mortuo testatore, et ... ...

post mortem testatoris approbat testam. ut l. filio de iniust. test. et tunc quia tpe mortis testatoris eius iure spirat vel subst. cessat subst. nec iure spirat tolli, ut gl. in l. cum in 2do cod. ex. ff. de iniust. test.

Vero expirat subst. facta pluribus per aditionem unius tantum Bar. in l. i. nu. 48. de vulg. distinguendo decidit, quod si consu. latiua, ut copulatiue facta sit pluribus subst. per aditionem unius expirat subst. quasi pluribus, quia nemo adeat. l. ... Si vero facta fuerit subst. ... testam. ... vulg. Si vero facta fuerit ... tratim pluribus, ut si Titius heres non erit, Seius heres est, et si Cornelius ... heres erit, Cornelius heres non erit, heres esto, ... si Titius ... expirat subst. quoad ... Seius heres sit, uno adeunte ... expirat subst. quoad ... tertius heres sit ... alium. l. ... et ... de vulg. ... facit ad quod ... dat. subst. ... in ... l. 2. § si ... sua hora, ... dat. subst. ... l. ... § ... 2do C. de cad. toll. Ias. duo de bon. poss. ... tab. l. ... § ... 2do ... Bar. ... l. ... in ... dat in d. l. i. n. 67. de vulg. ... Ias. limitat opin. Bar. de vulg. Sed Bar. ibi 3. et ideo Ias. limitat opin. Bar. quod ... substituti ... Christi, quia tunc ... admittitur subst., nisi contra ... testante ... tempore ... testatoris ... uno ... de voluntate testatoris expressa.

Vero per emancipationem filij ... tacita vulgaris, sicut ex. pirat pupillaris expressa. Bar. in l. 2. nu. 55. de vulg. ... quod ... quia ex ... testator ... annullauit pupil. lari ... cur ... vulgari ... l. tracta. bat de test. milit. et quia per emancipationem ... actus ... ... cessat illa coniectura de tacita vulgari et apparet ... contra voluntatem testatoris ... Ias. in ... d. l. i. de vulg.

Si cum ... de pupillaris subst. ... aut ... pubes, quia ... an ... tacita vulgaris sicut expressa pupillaris. ... Bar. ... l. i. ... 50 de vulg. ... aut pupillaris fuit facta cum ... ... pubertatem ... et ... de ... pubertatem ... pupillaris quia ... testatoris ... ... et expressa ... de vulg. aut fuit facta ... illud ... ut si filius ... expirat pupillaris expressa ... 20. ... tacita ... vulgaris ... post pubertatem ... apparet ... testatoris ... et ... arg. l. ... C. ...

Si pupillaris subst. ... maiori ... tacita ... vulgarem ... quia ... tacita ... expressa ... tacitam ... principalia l. si ... § i. de leg. i. Contra ...

expirat sed continetur tacita, et id est qa cum precatio sit in forma, si non valet ut ag.q, valet ut valere pt. L. si unius § si acceptilatio de pac. Bar. not. in l. i. in fi. de vulg.

Substituti non admittunt coheredis dari sppnc instituti [illegible] L. [illegible] appellatio de ver. sig. ubi hec gnaa subst. directo dicit [illegible] institutus. l. cohered. di. s. q. diversas de vulg. et [illegible] adm. appellat. remanet in subst. in ppncta sermonis, plures id a [illegible], Menoch. de adipis. poss. rem. 4. n.o 210.

Subst.o facta liberis de filijs masculis alterius quos tempore mortis dictos liberos ad conficiendi, filios natos post eorum mortem. Guid. Pap. q. [illegible].

Subst.o facta vulgariter, pupillariter, et p fideic.m tribuit electionem subst.o p quam succedere velit, Guid. Pap. q. 532.

[illegible] i. [illegible] conditi testamenti et mortis testatoris debet cum qualitate, sub qua testator vocaverat substitutum, intelligat, vocatus et si postea tempore successionis deficiat ea conditio qualitas, an vero is admitti debeat, q eam qualitatem incipit dum post mortem testatoris tempore quo debet admitti Menoch. cons. 106. l.o 2. et cons. 97. l.o i.

In subst.e facta de supervenientibus vocatio adiunctio pprio facta significat, ne pons ad posse ingredi locum fris, ut concurrat cum fratre superveniente, Menoch. cons. 200. l.o 2.

In subst.e noi [illegible] facta nepos nd [illegible] admitti ad fideic.m ingrediendi transmissionis huius fri in [illegible] facti, Menoch. cons. 200. l.o 2 q. 2.

Cum testator facit plures gradus substitutionis eos vocando p nomen appellativum, i. verbis dispositivis, ut primogenitum primogeniti, etc. tamen [illegible] nomina, ceterae substitutionis facta in l.o gradu voluisse [illegible] in 2.m gradum, ma n.o si ad agnationis conservationem respexit, Menoch. cons. 220. l.o 3.

In subst.e facta si nulli filij decesserit, si ut conditio de partu nativo, ut immaturo, de abortu, onus probandi [illegible] tunc incumbit ei, q asserit. Menoch. cons. 284. l.o 3.

Subst.o [illegible] substitutio, filio meo, si in pupillari aetate decesserit, ut postea gafeudi [illegible] pupillaris expressa est matris omnino excludens etiam si in 2.o cena facta fuerit, Menoch. cons. 362. l.o 4. cons. 427. l.o 5.

Subst.o pupillaris expressa efficit, ut mri non debeatur 4.ta ei debita ex statuti disp.ne, Menoch. cons. 362. n.o 29. l.o 4.

Subst.o talis et si dictus heres meus sine liberis decedat ante mortem testatoris, substituo talem, locum habet illo tamen casu, ita ut si heres moriatur post testatorem fideicom.m inductum non sit erga liberos heredis, Menoch. cons. 399. l.o 4.

In subst.e filiorum Titij venit non solum is, qui natus erat, sed et is, qui conceptus non erat tempore conditi testamenti, nec tempore mortis testatoris, Menoch. cons. 404. l.o 5. cons. 496. n.o 14. l.o 5.

Ob caducitatem primi substituti, subst.o non fit caduca quo ad 2.m substitutum Menoch. cons. 325. n.o 45. l.o 4.

In contractibus potest fieri substitutio, et tenebit. factam conditionis tamen fit directa, cum fideicommissaria non [illegible] Menoch. cons. 325. n.o 5. l.o 4.

Subst.o facta in casu, quo filius existat, et decedat non extenditur ad aliud casum si non nascatur; nec dr comprehensus casus fideic. in personam illius, qui subst.s fuerat [illegible] si filios habuerit, et decesserit, [illegible] quando commutat, Menoch. cons. 326. l.o 4.
Contrarium Menoch. cons. 432. l.o 5.

Subst.o pupillaris expressa verbis gratiis concepta in compendiosa excludit matrem et a legitima, Menoch. cons. 427. l.o 5.

In subst.e facta descendent. et eius filijs nepos ex filio masculo successionis excludit filias feminas, quae in p.a institutione masculi feminis exclusis fuerunt vocatae, Menoch. cons. 435. l.o 5.

Cum in test.o duas lineas substituit, primum tamen expressim vocat omnes descendentes, et postea in codicillis dividit hereditas inter ipsas duas lineas, quarum unius descendentes vocantur expressim, alterius descendentibus nil dr. [illegible] dispositio voluit in 2.o [illegible] ut si in dimidia Petrus sit institutus, et eius filij, et nepotes substituti, in alia dimidia Paulus [illegible], Menoch. cons. 452. l.o 5.

Subst.o facta filio si sine liberis decesserit, statim susceptis liberis expirat, ita ut liberi non intelligantur gravati erga alios, Menoch. cons. 462. l.o 5. cons. 475. l.o 5. cons. 493.

Subst.o facta de primoribus familiae intelligitur de masculis qui tamen testatoris habuisse [illegible] familiae, Menoch. cons. 463. l.o 5.

Subst.° facta d aliquo. ubi capax fuerit, locus sit et si tn̄ eo casus substonis ad potuerit succedere, sed postea capax factus fuerit. nā dictio ubi pro quando exponitur, Menoch. cōs. 473. l.° 5.

In subst.e facta d filijs, cōprehendit et filia, & concepta ad due erat tn̄ conditi testamenti, Menoch. cōs. 496. n.° 14. l.° 5.

In subst.e facta sub nōie filiorum continetur et foemina ad obstante statuto excludente foeminas, Menoch. cōs. 496. n.° 18. l.° 5.

Cui in p.° gradu substonis uocauit legitimos et natos postea, ad dr in 2.° gradu uocasse filios natos secundi substituti, Menoch. cōs. 500. § ult. l.° 5.

Cas. filij nascituri te institutos, et eis tn̄ filijs decedentibus qs subst.° dr euenire casus substonis, et si nulli filij nati sint, Menoch. cōs. 500. n.° 5. l.° 5.

Si subst.° fiat int. filios pupillariter, tralitur ad fideicomissariā quando unus filiorum excedit pubertatem, Cephal. cōs. 292. l.° 2.

Si fiat subst.° post mortē oīum institutorum et in oībus bonis, ad dr inducta nō reciproca fideic.m int. ipsos institutos. Alba testamentis d matris coī cōs. 31. et cōs. 32. qd est Alcia.

In subst.e appellat.e filiorum continentur nepotes. Ceph. cōs. 262. l.° 2.

Subst.° compendiosa facta in patri pueribus comun. et nō existente in medio, p tn̄ pupillaris aetatis est directa, et post fideicomissaria nam. nō traducuntur ad 3.das [illegible],
Rol. cōs. 69. l.° 1.

Si nō filios masculos [illegible] instituat, filijs foeminis legatis relictis, aut in nō certa institutos, et masculis substituat, h nāe filiis designat appellat.° filiorum ad veniunt foeminae, sed illis exclusis succedit substitutis, Rol. cōs. 82. l.° 3.

In dubio facere substonē. exemplarē, oportet qd uniuersis sibi faciat testamentum, et qd potuerit testari, Rol. cōs. 68. n.° 41. l.° 4.

An si filij praeteritio rumpatur testamentum patris, corruet tamen pupillaris substitutio? Dic quod corruat per auth. ex causa C. de lib. praeterit. per mult. quod quamvis irritum sit factum testamentum contra tamen effectum suum durant, i. contra, quae in eo testamento relicta sunt, appellatur autem ista contrariorum continet et pupillarem substitutionem ut est tex. in l. si plures liberos. §. h. 4. de vulg. et pup. subst. [illegible] Vid. Ant. allegantem auctoritatem Bar. inst. de pupillari. §. i. n. 6.

Pupillaris substitutio expressa excludit matrem. l. Papinianus. §. sed nec impuberis ff. de inoff. test. intellectum quod nec legitimam aliquid in bonis filij consequi [illegible] c. si pater de test. in 6. cum fiat per verbum commune, ut substituo, quod est commune, ut l. eadem loc. verbum commune, ut l. [illegible] §. 4. de vulg. et pup. cum per verba directa ad civile [illegible] per verba directa moriatur [illegible] c. si pater et eo magis si per verbum civile directum, ut [illegible] ut substituo, ut l. verbis civilibus ff. eo. et ibi not. secus vero si fiat per verba mere obliqua, ut defuncto filio in pupillari aetate bona pupilli veniant in Titium, quia tunc detrahitur trebellianica. L. precibus in fi. C. de impub. et alijs subst.

Tacita vero pupillaris contenta in expressa vulgari, non excludit matrem, ut not. gl. in l. precibus circa princ. C. de impub. Vid. inf. vers. Tacita pupillaris, quae continetur, ubi plenius quia cadit non est in eo eadem ratio et contra fraudem admittitur, quia cadit non est in eo eadem ratio. [illegible] autem excludit tacitum, quod sit idem et in [illegible] [illegible] circa pupillarem fraudem utrumque coniectum quasi diversa est [illegible] mn. n. debetur legitima in bonis filij. ad [illegible] et ideo [illegible] sit diversa [illegible] in [illegible] est excludendum ad idem l. fi. C. de inoff. matrem.

Contrarium tamen tenet Bar. §. l. cum acutissimi ff. de fideicom. et Ant. inst. de pupillari. §. i. n. 5. vers. [illegible] est effectus) et ibi [illegible] Bar. in l. 2. n. 36. de vulg. ubi Jas. n. 34. 35.

Rupto testamento patris rumpitur et pupillaris quasi [illegible] l. [illegible] Cum facto tamen rumpatur patris pupillaris [illegible] l. Papinianus. §. sed nec impuberis ff. de inoff.

Substitutio pupillaris quae continetur in compendiosa tacita est verbis specialibus, sed expressa verbis generalibus, et ob id matrem excludit. l. precibus in fi. C. de impub. c. i. de test. in 6. Pupillaris autem contenta in expressa vulg. est omni modo tacita, et ideo non excludit matrem Bar. in l. centurio in prin. de vulg. et pup.

Pupillaris tacita an contineatur in expressa vulgari, extitit questio in medio? quatuor in hoc articulo fuerunt opin. ut retulit Paul. in l. Centurio de vulg. prima quam refert Bar. in d. l. qui tamen opinionis est tacitam omnino non contineri. 2a fuit opin. Bal. in l. ult. C. de instit. et subst. tacitam contineri sub conditione scilicet si non adierit [illegible]. 3a Fulg. ut refert Ias. in l. precibus n. 1. et Castr. C. de impub. et aliis subst., que tamen continetur et cum effectu, ut scilicet tamen [illegible] excludat; sua fundamenta refert Ias. d. n. 7. quarta et opin. Bar. in d. l. Centurio, et d. l. precibus, que et communiter recepta est, ut testatur Castr. et Ias. [illegible] [illegible], et dicit, quod tenendum est tamquam communis eorum. multum autem Bar. quod contineatur, sed sine effectu, et non habeat effectum [illegible] [illegible] prob. ex l. precibus ubi [illegible] [illegible] C. de impub. [illegible] [illegible] ex. in l. in testamento in fi. C. de test. Ego considero [illegible] ex. in l. [illegible] militis si bene inspexeris. quod autem contineatur prob. ex l. [illegible] C. de inst. et subst. ubi mater [illegible] succedit subst. non autem veniat ab intestato. nec obstat quod dicit Fulg. ibi, [illegible] succedam, quia coniunctus filij ex [illegible] [illegible], quia respondeo quod potuerimus statim quo natus fuerit adiuit hereditatem, et post adita non habet [illegible] [illegible]. 2o ex. non [illegible] fundat [illegible] eo quia erat coniunx, sed ex affectione, quam [illegible] [illegible] affectionis [illegible] erga uxorem [illegible] instituendo: 3o ergo non [illegible] [illegible] ex coniectura ut succedat in bonis ipsius filij, sed tamen [illegible] [illegible] [illegible] et sic quo ad pupillarem nihil facit quod [illegible] in [illegible] testatoris.

Ex hoc autem dicto Bar. quod scilicet contineatur, sed effectum non habeat, [illegible] [illegible] nominati, et utilitatis est, ut ipse dicit in d. l. Centurio [illegible] quia si non repudiauit hereditatem, [illegible] [illegible] filium, quia hoc nihil refert [illegible] l. 2. [illegible] et [illegible] [illegible] hoc [illegible] ab intestato, sed subst. ex tacita pupillari succederet.

[illegible] mihi, tibi, [illegible] tibi in [illegible] pupillari [illegible] testator dixit [illegible] filius meus in pupill. aetate decesserit Titius sit mihi heres, quamuis [illegible] pupillaris pupillo [illegible] [illegible] nihil tamen obstat, quia illa dictio mihi [illegible] [illegible] apposita l. si [illegible] [illegible] [illegible] filio [illegible] tab. [illegible] in l. [illegible] vulg. ubi Bar. et Ias. n. ii. et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in vulgari subst. ita [illegible] si Titius heres [illegible] sit tibi heres, quamuis [illegible] inutilis [illegible] subst. [illegible] testatori [illegible] instituto, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] subst. [illegible] illa [illegible] [illegible] adiecta [illegible] ita [illegible] in l. i. n. 12. [illegible] vulg. [illegible] [illegible] [illegible] subst. pupill. hoc modo facta. [illegible]

dixisset in pubertatem bona mea perveniat omnia ad Titium l[ex]
[i]l[l]a pupillaris in bonis pupilli succedat, non testatoris, tamen quia
illa dictio bona mea [quae] ad apposita est, valet, et intelligitur
impuberum. ita not. Bar. in l. si ita scriptum ff. de liberis et posthumis. ex tab.

Ad hoc ut valeat pupillaris non requiritur quod in substitutione sit in testamento
testatoris tempore facti testamenti, sed sufficit quod sit tempore mortis
l. mortis in prin. in verbis sed si extraneum de vulg.

Pupillariter substituimus tamen et extraneo, dum tamen tempore mortis
testatoris incidat in testamentum substitutionis [illegible] annotationem ut
[illegible] aliud modo d. l. mortis vers. sed et si de vulg. et vide in
lib. intellectum ll. in 4. [illegible]

Pupillaris substitutio non fit [illegible] filijs emancipatis. l. mortis de vulg.
Pupillaris substitutio non fit pupillariter substituendi alijs quam
[illegible] non fit [illegible] vulg. [illegible] quam emancipatis non fit [illegible] testamentum l. si [illegible]
exheredatis aut et male [illegible]
cipatis non possumus, [illegible] l. miles ita [illegible] exheredato de test. milit.
[illegible] substituere l. [illegible] minus favor pupilli, et eius
[illegible] tamen pupill. substitutio [illegible] 2. [illegible] 3. de vulg. [illegible]
[illegible] fuit [illegible] sub. in [illegible] emancipatus [illegible]
quia cum substitutio [illegible] iure civili et extraneo substitui non fit pupillariter
[illegible] de iure civili [illegible] aliud [illegible] fuit Alb.
[illegible] inst. de pup. sub. [illegible] ab [illegible]
[illegible] filij, quia [illegible] filij. tamen [illegible] testamentum [illegible]
[illegible] stipul. fallit autem in milite l. miles ita [illegible]
exheredato de milit. test. sed [illegible]
[illegible] quod [illegible] quia talis
substitutio [illegible] favorem pupilli, sed et [illegible] ut
[illegible] disponere [illegible] filij sui usque ad termina-
tum tempus talis autem favor [illegible]
ut [illegible] et in emancipato quam [illegible]. Potest
et dici quod filio [illegible] pupillariter substi-
tuere quam [illegible] filius in testamentum [illegible] et [illegible]
[illegible] ut de [illegible] disponere. sed tamen non [illegible]
[illegible] postquam [illegible] testamentum
[illegible] dispositio valeat quod [illegible] l. miles [illegible]
exheredato de milit. test. ubi conceditur militi substituere pu-
pillariter filio emancipato. sed tamen hoc non [illegible] in bonis
[illegible] filio relictis quam in alijs bonis emancipati nihil [illegible]
est.

Pupillaris substitutio.

Item pr. potest pupillariter substituere filio minori xxv. annis. maiori tamen xiiii. stante statuto quod minor 25. annis non possit testari. Bar. in L. 2. n° 5. et mult. [illegible] quod non potest pupillariter ei substituere, quia in pupillo est non sufficientis aetatis, non sic est in adulto. Exemplariter tamen potest ei substituere. Ias. tamen in d. L. 2. n° 18. tenendo contra Bar. dicit quod in exorbitanti statuto, ut lex loquens de pupillo est locum in adulto, quia est eadem [illegible] L. q. [illegible] et vbi eorum idem eadem ratio, quod sicut non possit testari militat tam in adulto, quam in pupillo, quod [illegible] Et specialiter tenendo opinionem Bar. mult. [illegible] limitant, quia statutum dicunt quod pupillaris aetas durat usque ad 25. annos. Ego tamen ad Bar. [illegible], cum statutum prohibeat minorem 25. annis testari, et sic aliud remedium de substituendo sit [illegible] exemplariter. non obstante locum pupillaris substitutio quod ultra suum tempus terminatum non porrigitur, nisi expresse caveatur a statuto.

Ad validitatem pupillaris substitutionis octo requiruntur, sine quibus officiat nulla est substitutio. 1.° requiritur quod sit de liberis. 2.° quod sit impubes. 3.° quod sit in potestate. 4.° quod officiatur sui iuris morte testatoris. 5.° quod non recidat eum in potestate aut testatoris obitum. 6.° quod pater sibi faciat testamentum. 7.° quod impubes sit institutus, vel exheredatus. 8.° quod pater adeat hereditas. Et ea ubique per tex. L. 2. in princ. et mult. iuncta gl. ibi. et Bar. ea examinat in d. L. 2. n.° 2. et seqq. 6.

Licet sublata sit dna emancipationis, et patria potestatis Auth. [illegible] hered. ab intest. in princ. nihil. [illegible] emancipato filio pupillariter substituere non potest. quia in causa testamenti nihil est innovatum circa illas duas emancipationis et patria potestatis. ita Bar. in L. 2. n.° 1. et mult. Sufficit autem, quod sit in potestate tempore mortis testatoris. licet non fuerit tempore facti testamenti, tex. in d. L. 2. vers. sed et si [illegible].

Item valeat pupill. substitutio facta filio nato post mortem aut patris legitimato per principem, vel contra [illegible] quod non facit ea tempore facti testamenti non erat in potestate, quia filius natus post non est in potestate d. i. inst. de pat. pot. quod hic aut. valet Bar. in L. 2. n.° 10. et mult. quia legitimatus est restitutus beneficio natalibus. s. illud Auth. quibus mo. nat. effic. sui et talis legitimatio retrotrahitur, ac si semper fuisset legitimus. L. [illegible] natal. rest. Bar. in L. gallus § et quid si tantum lib. et post.

ipsi fuit. Hanc aut decisionem intelligit Cas. in d. L. 2. n.o 20. quando legitimatio facta esset post mortem patris, voluntate tamen sua, i. ordinata eius testamento ex quo appareat de hac sua voluntate tacita, non expressa per auth. item si qs. C. de nat. lib. alias si fuit vivi patris voluntate dicit quod ad tradendum, vero in praeiudicium aliorum invalidatur ab intestato Bar. in L. Gallus. §. et quid si tantum in fi. ex. in. L. si pater filium de adopt. cum gl. in c. quamvis de rescript. in 6.

Pupillariter substitui ad patrem ei, qui in alterius potestate sit recepimus, ut supra in versu. Ad validitatem in 4.o requiritur ... hoc fallit, utrum militi impuberi in alterius potestate constituto substitui liceat suo, puta patris sui mortuo aut testatori substitui liceat. Bar. in L. 2. n.o 13. de vulg. dixit indistincte, quod non, quia per hoc fieret iniuria ei, in cuius potestate impubes erat constitutus, auferret n. ei potestatem substituendi pupillariter, quod esse non debet. Fallit autem hoc, nisi ipse testator esset miles, ex suo n. privilegio hoc sibi concedit. L. cum filio milis, ex. L. impuberes de adm. tut. Et hoc in bonis de milit. ext. L. impuberes habuisset ab ipso avo milite, non bona tamen quae impuberes habuisset ab ipso avo milite, non bona sibi aliunde obventa ad extendendum talis subst.o Jas. in d. L. 2. n.o 21. valitat. quod id liceat ad solum militi, non de pagano: non tamen ad affirmat, ex eo n. quod concedit militi, aufertur pagano.

Subst.o pupillaris facta ei, qui erat in potestate, si ante mortem testatoris desinat esse in potestate, non valet. L. coniugi. §. cum filio de vulg. et pup. Hoc verum est, si exeat potestate per emancipationem; quod si per dignitatem exeat, valet, quia omnia iura patria, et legitima firma permanent. §. illud quoque Auth. Cst. quib. m. dignit. non subst.o ut de his lgn.o ... ita Bar. in L. 2. n.o 15. de vulg. Jas. ibi n.o 22. dicit tamen per hanc rationem dicitur quando filius per dignitatem efficitur sui iuris, intelligitur esse sui iuris quando esse sibi incommodum. si aut sibi commodum redundaret, quod esset in potestate, dicitur esse in potestate alligat gl. ord. in L. si ex causa §. Papinianus de minor. Sed pupillaris subst.o est minus favor pupilli et minus commodum quam si eius commodum crederet esse in potestate. Bonum tamen fundamentum, si verum esset. Sed dubito, quia illa sua gl. ord. nihil de hoc. Raro et hunc casum contingere posse credo. quia nescio quam dignitatem consequi possit filius impubes nisi forte per sacerdotium et militarem dignitatem.

Vtrum valeat pupill. subst.º facta filio de extraneo in test.º minus solemni? pulchra est quaestio, et versatilis. qd valeat, dicit qa pupill. subst.º est ne minus favor pupilli, ut scilicet decedat intestatus pupillus et in favorē valet testam. minus solemne. l. hac consultiss.ª §. ex imperfecto. C. de testam. Contrarium dicit qa lex ut condit. extrar. accedit, tas favor liberor., ut scilicet testati decedant l. 3. §. 2. ff. de leg. praestan. Contrarium tas tenet Bar. in l. 2. n.º 18. et ibi Ias. n.º 22. de vulg. et vera est opin. pº qa sicut illi pupillus nō potest in test.º imperfecto extraneū instituere de §. ex imperfecto, ita nec eius pupillus. 2.º qa sicut nō valet datio tutoris extranei in imperfecto test.º et tas est minus favor pupilli, ut tenet dd. in l. q. a [illegible] ff. de testam. tut. ita et subst.º de extraneo valere nō debet. Valet autē subst.º de filio in test.º imperf. quia causa substituti [illegible] causa testati; qd nō est ita in extraneo.

Contra nō obi. quia accedit. qd [illegible] in [illegible] l. 2. §. idē labeo ff. ne qd in loco publico.

Rescisso testam. nō per contratabulas, pupillaris subst.º nō fit irrita, sed firma manet. l. ex duob. §. si. de vulg. ubi Bar. vid. tas Bar. in l. et cū contra tabulas §. si. de vulg. q ubi dixit contrā, qd [illegible] et tabulis et tabulis pupillaris. Vid. text. [illegible] qa nō [illegible] [illegible]

Sic quis impugnat testam. [illegible] tabulis pupillaris irritā. et in l. 8. in vers. [illegible] de vulg. et ias. l. papinianus §. [illegible] de inofficioso test. distinguit [illegible] in totum rescindit testam. et tunc et subst.º pupillaris rescinditur, aut [illegible] in parte, et tunc nō Bar. in l. 2. n.º 18. in fi. de vulg. et pup.

Ad hoc ut valeat pup. subst.º requiri qd impubes sit institutus, vel exheredatus ut [illegible] in verb. ad [illegible] in 1. [illegible] ponit tas Bar. in l. 2. n.º 20. de vulg. [illegible], in quo [illegible] sua [illegible]. [illegible] filius emancipatus institutus, et nepos ex eo [illegible] qui [illegible] pupillariter substitutus, valet [illegible] subst. licet impubes sit [illegible] quia [illegible] nō [illegible] institutus, ut [illegible] Bar. lati in l. Gallus §. et quid si tas n.º 1. ff. de lib. et posth.

Utrum pupill. substit.o confirmetur per auth. ex causa. C. de lib. praet. quasi testam. esset infectum per praeteritionem. Bar. in l. 1. § fi. et in l. 2. n.o 21. de vulg. tenet quod confirmetur quasi appellat.o utrorumque continet et pupill. substit.o l. quaeritur plures li- beros § fi. de vulg. l. [illegible] § si is qui consulimus ad Treb. contra in § si is qui [illegible] Auth. ut cum de appell. cog. dic. ad confirmat. et datio tutelae, quae est minus favor pupilli, quo et substit.o pupillaris confirmari debet. 3.o quia confirmatur per edictum si is qui omnis. cau. test. l. 2. § plane de vulg. g.o et per auth. ex causa.

Pater potest facere substitutionem pupillarem eidem filio instituto, quam commendato l. 2. de vulg. in prin. et si mala mente sit commendatus l. ab commendati ff. de leg. 3. l. in [illegible] § fi. ad l. Falc. Bar. in l. 2. n.o 22. de vulg. l. in [illegible] § fi. [illegible] in prin. nec obstat quod debent [illegible] iudicium patris tanquam suspecti sicut iudicis l. ad distinguimus. § cum quas de [illegible] arb. quia dic.t Bar. quod lex [illegible] considerat de prin. [illegible] ut ad confirmat, quod faciat aliquid [illegible] per bono filij, cum nullus amor vincat prima l. [illegible] de cur. fur. l. [illegible] quod [illegible] qui [illegible] test. cau. Sed dubitatur quando possit substituere pu- pillariter commendato, cum amiserit suitatem per commendatio- nem et effectus sit [illegible] [illegible] quod lex [illegible] suitatem ad [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] in [illegible] substit.e suitas [illegible] ad est necessaria Gomes. Tom. 1. cap. xi. n. [illegible] [illegible] adver[illegible], et ad [illegible]. Bar. in l. 2. n.o 22 de vulg. in pri. potest [illegible] condonet, quod si pater sit ita turpis [illegible] quod ei bonis interdicatur, ad [illegible] pupillariter substituere filio suo ita tenet Bar. in l. ex facto n.o 37. de vulg. in l. [illegible] C. de bon. quae lib. [illegible] Bar. [illegible] quia [illegible] ad committitur ei administratio bonorum in vita l. fi. C. de [illegible] [illegible] ita et ad debet concedi in morte, cum ibi [illegible] [illegible] periculum. 2.o [illegible] arg. l. utilitatem de [illegible] tut. et l. [illegible] ubi pupillus educari debeat. Haec est [illegible] Bar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. 2. n.o 26. de vulg. in prin. ab omnibus [illegible], quia dicit quod pater [illegible] possit substituere [illegible] alio [illegible] ad [illegible], quod lex [illegible], quod filio suo mali consulerit, et [illegible] est [illegible]. Et [illegible] pater substitu- isset turpis [illegible], valet substit.o et [illegible] in casu dato quod ei male consuluit [illegible] [illegible] sed [illegible] impuberi [illegible] de [illegible] test. cum [illegible] valeat, [illegible] [illegible] et in illo [illegible] [illegible], quasi [illegible] [illegible] manifesta, quam [illegible] l. fi. [illegible] [illegible] qui test. cau. [illegible] [illegible] [illegible] loco [illegible].

tenet opin. Bar. et d.t esse veriorem. licet alia sit communior, quam adducit tex. in L. sed si unius § filio fam. in ver. hered. inst. Finaliter d.t las. quod in Bar. intelligit quod d.t quia a iudice esset sibi bonis interdictum nec in est illius opin. hac ratione, quia eum ubi testari non possit. L. is cui bonis ff. qui test. oblig. nec et filio suo poterit § id quis in ff. de vulg. et pup. subst. fac. test. Sed certe et fundamenta Bar. et bona, et non attendenda. si n. in vita non conceditur ei administratio bonorum filij, quanto concedenda est in morte! cum maius ibi periculum sit. Praeterea bonum est argumentum d. L. utilitatem ff. confir. tut. mult. n. dicens Bar. licet pro quo sic cuius persona, substituendo filio suo, non valet, quia non voluntas testatoris, sed utilitas pupilli est inspicienda. Concludendo tamen vera est opin. Bar. et fundamentum ultimum las.

Requiritur in pupillari subst.e ultra alia requisita ad validitatem ad hoc ut valeat, et hoc, ut pater adeat hereditatem. L. 2. in pr. ff. de vulg. quod tamen in milit. L. milites ita in pr. ff. de milit. test. sustinetur tamen et pupillaris subst.o facta ab milite test. ab intest. adeat hered. d. L. 2. in pr. et si quis om. cau. test. ab intest. quod existentia sui heredis confirmat tabulas pupillares. L. pater fam. ff. de privil. cred. in pr. Bar. in L. ex filius § pr. ff. de vulg. quia tunc licet non adeat hereditas, patris valet tamen pupillaris subst.o

Item per aditionem factam ex tacita vulgari confirmantur tabulae pupillaris. Bar. in L. 2. n.o 24. ff. de vulg. distinguit, aut filius est institutus solus, et tunc, quia per existentiam sui heredis confirmantur tabulae pupillares non est necesse quod confirmentur per tacitam vulgarem, aut est cum alio, quia non repudiat, et tunc per aditionem ex tacita vulgari factam confirmatur pupill. subst.o

Pupillaris subst.o fit isdem verbis, quibus vulgaris, nam quando eum, quem substituit, semper fit verbis affirmativis sive positivis. quoad eum vero cui substituitur semper fit verbis vel negativis, vel conditionalibus. Potest autem esse pupill. subst.o in totum expressa, vel tacita quoad verba sicut vulgaris, ut si dicat quisquis mihi heres erit sit heres filio meo impuberi. est n. tacita quoad pupillum, quia non dicit, si infra pupillarem aetatem decesserit. est autem expressa quoad substitutum. L. qui liberis § hec verba ff. de vulg. Quandoque casus est in quo invenitur pupillaris partim tacita, partim expressa, utrius. n. inclusio est alterius ex-

clusio l. si ita qs ff de vulg. Fallit autem in casu hoc, videlicet si dicatur, si filius meus heres erit, et infra pupillarem etatem decesserit, tali substitutus, ponamus quod ad fuerit heres, sed tamen decessit impubes, et hoc casu succedit subst. et sic est expressa casu quo adivit, tacita casu quo repudiavit l. si pupillus ff de acqr hered. l. postam. ff de privil. cred. Bar. aut in l. 2. n. 28. ff vulg. dicit quod licet nullo modo probat, quod copulativam facta fuit, quod licet heres erit et in pupill. etate decessit illa subst. ... tamen opin. Bar. probat hanc rationem, quia dicta subst. erat tacita in unum casum extenditur ad alium l. gallus § et quid si tantum ff de lib. et posth. l. si. C. de impub. et subst.

Verbum pupillus positum demonstrative in substitutione ad faciendum pupillarem, sed bene conditionaliter positum Bar. in l. 2. n. 21. ff vulg. Ego ad Bar. in l. Centurio n. 31. ff vulg. et dico infra in u. conditionalia subst. vers. Si vulg. et dico infra ... quod si appareat verbo dispositivo ad faciendum dicat f. ... ut si dixerit filio meo impuberi substituo Caium, quod si verbo executivo apponatur, bene faciat pupillarem, ut si dicat filio meo impuberi succedat Caius. ciat pupill. subst. ut si dicat filio meo impuberi succedat Caius.

Per pupillarem substitutionem succeditur in omnibus bonis pupilli, si fiat subst. a patre filio tempore et nati l. sed et si plures § ad substitutos ff vulg. et si in certa tamen re erit facta, et alterum pars iacente, detracta mentione illius certe rei subst. est Bar. l. coheredi § si ff vulg. In nobili nunc se extenditur nisi ad ea bona, de quibus tamen testator ... quod dixi in arrogato. Dicit etiam d. § ad substitutos. quod dixi in arrogato. l. si arrogator ... l. sed et si plures § in arrogato. l. si arrogator ff de adopt. ... si sit filius naturalis tamen, non valet subst. quia non est in potestate.

Exclusa pupill. excludit vulg., et omnia allegata ... tos quos ipsi filius non tollet heres. Vide sup. in ... Pupillaris subst. expressa fol 320. Bar. ponit in l. 2. n. 31. ff vulg. ubi tria affert opin. ... ... an ... conveniat et finaliter concludit quod sit ... quod erat ... l. Papinianus § sed nec impuberi ff inoff. et l. ... ff vulg. qua immo hoc ... ius

nouissimum cui calcitrari ad lex, est n. canonizata in c. i. de test. in 6. et hoc est quia pris est testam. q ad tenet aliqd relinqui uxori sue, et tamen ipse filius nd potest, no est, qa si filius hoc facerit comittaret dictum cons officium pietatis filialis, et dico mei dantes formula, sed quia pr facit testam. pro filio suo, et praeterit matrem, nd facit cons officium pietatis respectu n. nati uxor est extranea, et testam. qd pr facit filio, nd facit noie filij sed proprio noie rone prius potestatis. ita las. in ... 2. in prin. n° 31. in fi. de uulg.

Tacita pupill. que continetur in expressa uulgari matrem nd excludit sup. uers. Tacita uel pupill. fol. 320. tergo. et in l. precib. in uers. certi sunt. C. de impub. in L. fi. C. de inst. et subst. et ibi gl. et doct. ut dr. Bar. in L. 2. n° 32. de uulg. nec obstant cauillationes, et interpretationes datae d. l. precib. et dict. L. fi. ut ponit las. in d. l. 2. n° 32. de uulg. et somniat Jul. q dicebat excludi per L. fi. C. de inst. et subst. ubi nd excludit, qa continet quo quasi nd est continens filij excluderetur, qa confutatur et ma ... sup. uers. Pupill. tacita fol. 320. 6° et hoc de pupillari omnino tacita, quae subintelligitur a lege; ex uel que est tacita uerbis tantum, sed expressa uerbis generalibus, ut in que in uerba ... et in compendiosa continetur, tunc excludunt matrem ita Bar. in d. L. 2. n° 32. sup. uers. subst. pupill. que continetur fol. 320.
pupillaris aut partim tacita, partim expressa tam quoad uerba, quam quoad casus tunc excludit matrem Bar. in d. L 2. n° 33.

Licet aut tacita pupillaris nd excludat matrem, auiam, proam, et ... ut infra; nihil admittitur probatio in contrarium ex praesumpta uoluntate defuncti, gl. in L. precib. in uers. omnimodo. C. de impub. per tex. L. in testam. C. de testam. milit. Bar. in L. 2. n° 38. de uulg.
... uoluntas defuncti duobus testibus probari, quasi ita prob. et declaratoria uoluntatis defuncti, an sci q uolit excludere uxorem suam matrem filij sui pupilli, tenetur illud probari. qd scilicet existente uiro in medio facta pupillaris continetur in expressa uulgari, sed nd licet ... L. fi. C. de inst. et subst. qd si dicimus, nd continet ... rogauerit, quasi et prob. inductiua ...

voluntatis Bar. in l. 2. in prin. n° 39. & mult. cum quo
[illegible] tradit, ut [illegible] Ias. in d. l. 2. n° 36. & mult. Mant.
& [illegible] ult. vol. lib. 5. tit. 13. n° 9.

Sicut aut tacita pupill. ad excludit matrem, ita et ...
multo fortius ad excludit patrem. ... avus facit
... et nepoti ex emancipato filio in ... ...
... substituit, tacita pupillaris in illa ...
... ad excludit patrem pupilli,
... maior ... quod succedat ... et ...
... extraneo ... l. cum acutissimi C. de
... Bar. in l. 2. n° 34. & mult. ubi Ias. n° 32.
... opin. ab omnib. approbata. et facit l. ...
... ff. de curat. fur.
Hic et aviam excludit, quasi in ... favorabili ...
... l. vitta in fi. de ...
... mortua, avia assumit sibi locum ...
... l. nepotes C. de ... Bar. in l. 2. n°
... et com. est opin. Ias. in d. l. 2. n° 33.
35. & mult. et ... excludat ... tacita pupillari
... tacita ... pupillaris fol. 320.

Coniecturas aut ... voluntas testatoris, ...
... pupilli excludi ... tacita pupillari
... l. 2. in prin. n° 40. & mult. ...
... plures a testatore, ut
... filius ... uxor mea ...
... et ...
... uxori, et
... amplius ex bonis
... tunc sane si talia verba ...
... substituto pupilli, ... excludit. l. ...
... Bar. in l. 5. ... legatorum
... ab ipso pupillo, ad excludit matrem a successione ...
... pupilli. l. Paulo ... & l. ...
Et ita et ... uxori ...
... ad 2.das ... nuptias, sicut privat
... a successione ... tacitam pu-
pillarem ... testator ... dixerit donec ...
... excludit a tacita pupillari. ita ...
... Bar. in d. l. 2. n° 42. ubi Ias. n° 39. & mult. ...
... in ... l. 2. ut ...
n° 39. ... coniectura ... proximis.

vel eiusdi ponam, ut si aliqd turpe comiserit in vita te-
statoris. l. 3. in pr. l. cui pater de adim. leg. vel si tutori pu-
pillo ad petierint qa perinde est ac si nõ esset nr. l. 2. in
pr. ad Trebell. vel si post mortem pupilli uxor testatoris
aliqd inhonestum fecisset, ut not. in. l. fideicõmissum. C. de
fideic. qd de prodit Jas. in d.ª l. 2. nº 41. de vulg.
4.ª est diversa ex codit.e personae substituti, ut si fr
pupilli sit vulgariter subst.s, tunc tacita pupillaris ex
coniectura voluntatis defuncti excludit matrem pupilli, qm
presumit testator magis sua soboli, quam uxorem diligere
l. cum acutiss.i C. de fideic. l. cum avus. ff. de codit. dem. qd et
l. cum acutiss.i C. de fideic. l. tale pactum. § pr. de pac. licet aut [illegible]
est in contractib. l. tale pactum. § pr. de pac. licet aut [illegible]
in fr.o testatoris, qa matrem pupilli nõ excludit, nr aut
defuncti testatoris excluderet matrem pupilli à tacita pu-
pillari, qa cum id totum pendeat a coniectura voluntatis defuncti,
magis presumitur qd testator diligeret matrem, quam uxorem
stat in prin. d.ª l. 2. nº 44. de vulg. ubi et Jas. eo. num.

Pia causa substituta vulgariter pupillo excludit matrem pu-
pilli à tacita pupillari ex coniectura voluntatis testatoris,
qa aia testatoris facit comparationem cuiusq personae. l. sancimus
C. de sacros. eccl. Jas. refert in. l. 2. in prin. nº 42. de vulg.

Subst.o pupillaris fit fieri sub una tm codit.e et sub duplici co-
ditione et, sub una tm hoc modo, si filius meus in pupil-
lari aetate decesserit talis substituo. sub duplici aut hoc
modo, si filius meus heres erit, et in pupillari aetate decesserit
[illegible], talis substituo [illegible] in. l. 2. in prin. nº 27. de
vulg. d.t qd illa verba, si heres erit, nõ sit de substa pu-
pillaris substitutionis, qm et filio exheredato fieri pt, et pro
filio [illegible] in quos nõ cadit illa coditio. [illegible] tm in
l. [illegible] in [illegible] col. in u. unum et adventit.i C. de impub. et
L. [illegible] in d.a l. 2. nº 46. de vulg. d.t qd [illegible]
[illegible] Jas. in d.a l. 2. nº 46. de vulg. d.t qd [illegible]
[illegible] duas coditio-
[illegible] sub una, qd d.t qd nõ est expressa pupillaris,
[illegible] vulgaris in ea; coniecta erit expressa [illegible]
et tacita [illegible] matrem excluderet. si sub duabus, qa [illegible]
et magistralis est, ex in expressa forma [illegible] de pupil.
[illegible] in prin. retinet omnino tacitam vulgarem. l. [illegible]
[illegible] de vulg. et ideo matrem nõ excludit. [illegible]
[illegible], qa [illegible] pupillus decederet [illegible] testatori, tacita pupil-
laris [illegible] nõ admitteretur. [illegible] in. l. i.
[illegible] de vulg. in 2. [illegible]. Hanc [illegible] Bal. i.g. Jas.
in [illegible] loco [illegible] d.t [illegible] duplicia assignat [illegible]

illa verba, si heres erit repugnant directo vulgari
substitutioni, sed si fiat sub unica tantum conditione illa conditio si
in pupillari aetate decesserit ~~repugnat~~ convenit etiam
vulgari substitutioni generali. Potest sane compendiosa Bar-
tolus scilicet illa verba si heres erit non erit directa substituta pu-
pillaris substitutionis, quamvis et redundatis fieri potest, si pu-
piet directa substituta, omitti non potest, et quamvis fiant redundan-
filio, illa verba non conveniant. Non obstat autem quod dat
vae illis verbis contineri vulgarem generaliter verbis expres-
sae, sicut in compendiosa, et breviloquia, quamvis non est
idem, sicut in compendiosa, et breviloquia, quamvis non est
unum et sumus in diversis textis in compendiosa enim est
expressa generalis, quia dum quandocumque decesserit filius meus,
et in breviloquia, nos invenimus substitutio, nulla ratione
limitatio temporis; at in casu nostro, quando dicitur si filius meus
in pupillari aetate decesserit, talis substitutio est limita-
tus et definitum tempus, scilicet intra pupillarem aetatem, quo
tum sive sit heres, sive non filius pupillus substitutus
succedit ex pupillari, et vulgaris tacita sub ea con-
tenta non excludit veram. Sed remirando consi-
deranda veritatem.

Species pupillaris substitutionis non tradit ad heredem pupillaris
substitutum. l. qui habebat directe vulg. et pupill.

[illegible]

cui filiu praeterijt inutiliter testatus est. l. inter cetera ff. de lib. et posth. ro aut est, qa solemnitas legis no est observata, at et qa cu filius sit et dominius in uita pris, nisi primo dominio priuaretur exheredatione. dandi estimatur in filium. l. in suis ff. de lib. et posth. cas aut procedat hoc ro, ubi in qua addit. ad Pore. inst. de exhered. lib.

Limitatur tamen hoc, qd licet praeteritio filij reddat nullu testamentu, ut procedat qn ipse filius praeteritus ullet de lamentatu, ut procedat nullu testam. qa si tacuerit heredi scripto, praeponitur, nullu testam. qa si tacuerit heredi scripto, praeponitur tabulas data ex aequitate. l. filio praeterito. ff. de iniusto testam. et de hoc puncto uide plenius i las. in l. postumo C. de bon. pois. contra tab. n° 23. n° 23. et 26.

Licet filius praeteritus uiuo pre moriatur, testam. tamen no conualescit qa qd ab initio fuit nullu ratione formae deficientis cessante impedimento no conualescit; qm qd ab initio no ualuit, ex post facto no conualescit. de i. inst. de exhered. lib.

limitatur hoc tamen ut uendicet, nisi esset institutus, qui uenit ab intestato. l. postumus in prin. i. uers. idem et ctra. ff. de iniust. rup. test.

Ad id. qd dr praeteritus filius ipso iure testam. uitiat, quot modis operatur uide p Pore. inst. de exhered. lib. n° 4. cum med.

Praeteritio qd testam. nullu reddat, hoc fuit introductum a lege in fauorem, et odium pris. l. si. C. de posth. hered.

Testam. in quo praeteritus est filius inutile est ost ex. in i. inst. de exhered. lib. Ampliatur hoc aut ut procedat no solu inspecto iure ciuili, sed et iure praetorio gl. in l. i. ff. si tab. test. nulla extab. 2° ampliatur, ut procedat, et si filius uiuo adhuc pre decesserit ut inst. de exhered. lib. i. uers. 3° ampliatur ut nullu sit et si filius consensisset praeteritioni, qd ha i ratione qd iure forma testamenti facti priuatorum ladi no pt. l. 3. ff. de testam. Lidatur ceteris solemnitatibus et formas testamenti hoc est uia, qd licet aut exheredet, aut instituat testator. l. inter cetera. ff. de lib. et posth. qr forma ista facti priuatorum ladi no pt ce faceret l. iemo. ff. de leg. i.

Limitatur tamen ut sit inutile tamen ceteris ad institutionem, no aut quoad legata, et fideic.a qa haec peti possunt ab ipso praeterito, qui dicendo nullu succedit ab intestato auth. ex causa C. de lib. praet.

Restat, tantum qd filia, dotata no succedat ab intestato, pr facit testam. et filia praeterijt, ista filia praeterita uult dicere testam. nullu fuisse, opponat, qd est statutu uigore inclusa

replicat illa qd est exclusa ab intestato, et sic hoc tradi ad causam testati, qa in contrarijs sic sit ratio L. si quis § 1 [illegible] ff. sol. mat.

Contrarium determinat quia statut non potest [illegible] legitimam non [illegible] nisi stat[illegible] testamenti L. Papinianus § [illegible] quod dicit ata ff. de inoff. test. sed filia excludit a statuto a petit legitimam quo dicendum est [illegible] excludat et a [illegible] testamenti [illegible] per [illegible] in [illegible] posthumus § si qs ex ijs ff. de inoff. test. [illegible] inst. de exhaered. lib. col. pe. in fi.

Et qd filia exclusa a statuto [illegible] non possit aliquo iuris remedio agere contra testam. patris in quo est [illegible], tradit Gomes. Tom. 1 cap. 11. n° 9 in fi.

Si filius facto suo voluntario [illegible] [illegible], non [illegible] tabulas, sed sibi imputet. L. si postumus § qd vulgo de lib. et poster. [illegible] in L. 1 n° 56 de vulg.

Cum pr ignoranter [illegible] filios legata non sustinent, et ex auth. ex causa C. de lib. [illegible] magis com[illegible] opin. qd tamen locum non est quod testator legat illa [illegible] [illegible] legavit et si cogitasset de filijs instituendis, quaelibet dicitur nat [illegible] [illegible] animi [illegible], iudicis arbitrio relinquitur. Menoch. de arb. casu 147.

Filia non dotata a patre, et ideo est testam. nullum facit, si titulo dotis ei aliquid relictum sit, licet non iure institutionis sit relictum. Mars. cons. 116. n° 3. l° 2.

Preteritio in filio reponitur etiam si de eo mentio facta sit, et aliquid ei iure legati relictum, quam iure institutionis relinquendum est. Menoch. cons. 285. l° 3.

Patri preterito a filio emancipato [illegible] legitima etsi instituta fuit per patrem filia emancipata, stante [illegible] statuto excludendo feminas [illegible] Menoch. [illegible] cons. 193. l° 7. et cons. 842. eo lib.

Legatarius non potest pro parte acceptare legatum, et pro parte repudia-
re l. legatarius ff. de leg. 1. l. nemini de leg. 2. quinimo acci-
piendo legatum sibi factum ut conditionale omnibus efficitur iam pro
uenientibus, et sic obligari ad implendam uoluntatem testato-
ris l. si cui legatum §. f. de cond. et dem. hoc hic. in l. ia
4ta n.o 57 uers. eo addito ad l. Jube.

Legatarius non potest regulariter ingredi possessionem sibi legati
auctoritate propria, sed debet capere de manu heredis l. 1.
§. ... ff. quorum bonorum, per quod interdictum cuique restituitur pos-
sessio heredi, nec alias punitur, et hoc an adita hereditate.
quod non potest adita hereditate legatum propria auctoritate
occupauit, punitur, et in priuatur legati. l. non est dubium
C. de leg. habent duas refert Menoch. de adipis. rem. 2. n.o 9.
limitatur autem haec reg. a quod legatarius occupat legatum
ex licentia sibi concessa a testatore in testamento, quod fa-
cere potest testator Bar. in l. nemo potest n.o x. de leg. 1. ex gl. in
l. Titia cum testam. § 1. de leg. 2. quod contra ad hoc allegatur,
et facit tex. ibi Jas. in d.a l. nemo 2 lect. n.o 46. q. co-
firmat ex eo, quod testator potest dare licentiam tutori, quod
propria auctoritate administret non expectato iudicis de-
creto Bar. in l. legitimos col. 1. de legit. tut. in l. et si
pluris de auct. tut. idem tenet Jas. in d.a l. non dubium
C. de leg. Menoch. loco citato n.o 42. q. 12.

Hanc conclusionem extendit Jas. in d.a l. nemo potest n.o 49. ut
procedat etiam quod in testam.o minus solemni dat istam
auctoritatem per tex. l. si de iur. cod. 2.o extendit ut pro-
cedat etiam, quod testator constituit se possidere precario nomine
legatarii; nam licet non ualeat precarium ... potest tamen
Guerrini ... tradendo l. ... de leg. 2. d.e hanc ex
limitatione Bald. in c. ... de constit. ... tenet idem Jas. in l.
quoties n.o 8. C. de leg. 3.o extendit Jas. ibidem n.o 51
ut procedat et in fideicommissario utile, q. ex licentia testa-
toris potest propria auctoritate ingredi possessionem nulla sibi fa-
cta restitutione aut uerbo uel ... Menoch. loco citato n.o 45.
4.o extendit in l. quoties, ut locum etiam habeat in institutio in
re certa, ut ... absque alia licentia capere possit ex doct.
Bar. in l. ex facto 2. col. 2. de hered. inst. cum etiam ex ta-
cita uoluntate id admittatur ut inf. dicam. 5.o extendit
ut locum habeat non solum quod expresse concedit licentiam, sed
etiam quod ex tacita uoluntate id colligi potest Menoch. ...
loco n.o 40. Huius ex.a asserit, quod ... ut legatarius
... testamenti iuxta l. ... de ...
... Jas. in d.a l. non dubium n.o 4. ubi quod prohibuit testator,
ne ullus ei molestiam inferret in possessione ex l. ...
... Jas. in d.a l. nemo potest n.o 52. ubi tamen
non firmat, et Menoch. loco citato n.o 51. ex multorum ...

beat cond. dt n. ea verba molestiam ne inferas intelligi d. non inducenda interventione in iure, non in facto, et quod molestia non inferatur legatario possidenti, sed quod ut possidere incipiat, ei liceat ex his verbis sua manu capere, immo non probari. 3a ex ma asseruit Menoch. ibid. no 52. ex ratione et has in d. L. remo § et no 54. lec. 2. quia testator unus est his verbis, ut illa non dispensandum libere pervenia t, et hoc quia alter non pos= set illa non consequi, eo [illegible] eius legatario vedere, quia si aliud possideret, eo [illegible] eius legatario iure suo capere, ita Menoch. no 53. 4a asserit ex mi. in [illegible] indicta domina, massaria, et usufructuaria propria a[illegible] gerand. § et morrandi potest in bonis testatoris. Menoch. d. no 2. no 54. l. [illegible] d. L. remo § et no 53. et idem quia indicatis libertas ali: menta tradere, quia alimenta propria manu capit, ut inf. in verbo [illegible]fructus, et hos d. no 53. Aliam limitationem tradit has in d. L. non est dubium no 4. C. d. leg. [illegible] sed eum in eo, cui relicti sunt fructus anni certi fundi: non legis heres tenet tam fundum, non aut legatarius, ut in L. fundi Trebatiani in prin. d. usufr. leg. tamen si heres restitui: est, posset legatarius propria auctoritate apprehendere post [illegible] talis fundi, non incedat in contra. L. non est dubium quia non facit ad causam adipiscendi possessionem quasi causa commandi, et [illegible] diffusius est in loc. [illegible] ibi [illegible] eum.

Legatarius si possideat sibi relictum in testo minus solenni, licite ret retinuit, et tutius est ex[illegible] ut inf. in verbo testamentum inutilium et vers. Verbo testam. invalidum fol. et [illegible] loc. [illegible] d. [illegible] in L. cum qs no 14. C. d. her. et fac. ignor. ex doct. Bal. in L. i. C. d. testam. quod legatarius, quod relictum est in testo minus solenni, quia alia via consequi non posset legata, licitam esse fuerit, et Justo iure subtractas [illegible], modo scandalum non oriatur.

Legatarii veniunt post dimissos creditores Bar. in L. cum unius ff. d. bon. aut. iud. poss. q. [illegible] tex. in L. creditoribus ff. d. legat. et L. quoties eo.

Plerumque ubi successionis emolumentum est, ibi et tutelae onus esse debet; sed fallit in foemina et minori § fi. inst. de leg. pa. tut.

Si caveat statutum, quod extantibus masculis, filia foemina non succedat, sed sit dotata, an nepos ex ea admittatur? Et dic, quod non, quia aut iste nepos vult succedere ex persona sua, et tunc excluditur a patruo cum ipse sit in 2° gradu, patruus vero in primo, aut vult succedere ex persona matris suae, et tunc sicut ipsa mater excluditur, ita et ipse excluditur; arg. l. Pomponius § cum ff. de acqu. poss. ubi quando quis vult uti iure auctoris sui, debet eo uti cum vitijs et causa sua. Bar. in l. liberorum col. 5. vers. quero quid si ff. de ver. sig. ita et in casu nostro, quia cum filia sit talis conditionis ut excludatur, quod et nepos ex ea non debeat stante quod ipse sit masculus. l. divo Marco C. de fideic.

Extat statutum quod filia foemina stantibus masculis non succedat, sed sit dotata, [illegible] decessit relicto nepote masculo, an iste nepos succedat, et excludat etiam ipsas filias foeminas? Et dic, quod sic, quia cum nihil in statuto cautum sit, an hoc beneficium extendatur ad nepotes, remanet firmum ius commune, ut beneficium datum filijs trahatur ad nepotes. l. ult. C. [illegible] ff. de [illegible] l. divo Marco C. de fideic. Praeterea subrogatus sapit naturam eius in cuius locum subrogatur. l. 1. § [illegible] ff. si quis liber. [illegible] ius pu. § [illegible] inst. de action. sed nepos qui extincto filio patre suo in eius locum statim succedit. § postremum inst. de exhered. lib. ex persona patris sui debet admitti. Nec obstat si diceretur statutum non recipit extensionem, cum ita non extendit ad casum [illegible] ad nepotes non [illegible], quia hoc verum est active, sed passive recipit extensionem, et ita hic cum se extendit ad illud ut concedat beneficium filij nepoti ut not. Bar. in l. 1. ff. de muner. et honor. et in l. liberorum col. 5. vers. [illegible] ff. de ver. sig.

Stante eodem statuto quod supra, fingo ita, decessit filius relicta filia foemina nepote aut defuncto cum adhuc viveret filia [illegible], an talis nepos succedat excludens filiam istam amitam suam? dic quod non, et ratio est, quia quotiens appellatio filij extenditur ad nepotes ex iure communi, fit extensio ea [illegible], quia filius [illegible] alterius qualitatis quae non inest in nepote, ut not. in l. si C. [illegible] lib. sed in casu nostro filius non excludit filiam eo quia filius simpliciter, sed quia filius masculus, ista qualitas autem masculinus non tradit in nepote quod [illegible], ut ita locum patris assumere non possit, ita Bar. in d. l. liberorum col. 5. vers. [illegible]

Nepos ex filia succedit avo suo quotienscumque eius mater ad excludebatur in favorem hereditatis, ut alterius; quia si pater filiam excludit morte quae repudiat et tunc succedit nepos ex ea ex sua persona, ut in l. filius inst. de hered. que ab int. def. et ita est, quia affectio que erat in filia transit ad nepotes. quia excludit filiam propter eius delictum et ingratitudinem, et tunc etiam nepos ex ea succedit, quia ingratitudo matris non nocet filio quia cessat in illo l. si quis filius C. de inoff. test. l. 3. § si emancipatus ff. de collat. quia excludit in favorem alterius, ut hereditatis, ut est tex. in l. quoniam militari ff. de milit. test. ubi est casus, quod favore militis filios paterni, ut excluderent, aliae causa potest nepos fingi igitur quod transitus ex filia non cogitaverit, talis natura habentur exclusis. Nos pone, quod caveatur statuto, quod filia dotata sit exclusa. Nam venit contra eorum mens, ubi etiam dicendum est de nepote ex filia dotata in favorem alterius pone ex mente statuto, quod dicens filij masculi succedant filia uel foemina ... ad succedere; tunc filia excludit propter favorem ... agnatos ad succedere, et idem dicendum in nepotibus quod masculos, quorum favore, excludit ex nepote illorum nepos filij masculi succedant, quo verbis ... contra ea foeminam ... l. cum pretor ff. de iudiciis, ad quod facit tex. in c. 1. feudorum ... ... in d. l. liberos col. 6. uers. ... ad declarationem ... ff. de uerb. sig.

... ab intestato decedunt relicto filio et filia, et ex eis nepotes, ... hereditas filiis, et filia, quod nepotes succedunt in ... distinctione sexus, ut emancipationis, et ... ex uno filio tres nepotes ... et filias foeminas, nepotes ... dimidiam, quam habituri fuissent ... in cuius locum succedunt ... inst. de ... lib. ... filius inst. de hered. que ab int.

An valeat pactum de succedendo. uide ... in uer. Hereditas fol. 280. et de succedendo, ut ... hereditatis ... filij de successione ... firmata ... ...

Successio ab intestato inter ... et ... ... solutio debiti, quam ... oblatio. l. 1. C. de ... lib. x.

Ab intestato ne succedat, qui ... mortem eius, ... ex in l. ... et ...

Not. casum, quo extraneus succedit ab intestato excluso filio ... in uer. Exheredatio ... iusta causa ... fol. 252 ...

Vbi [illegible] statutum excludens sororem a successione patris intelligatur
et excludere a communi fratrum successione sororis. not. est quod
inter dd. maxime agitata. Soc. et Rub. in rub. de acqr. poss.
putarunt excludi ut aequaliter iudicetur, per l. ult. C. de ind.
vid. coll. l. i. C. de capitis. [illegible] nol. Bar. et quia mutuum [illegible]
esse successiones [illegible]. in l. ult. n. 5. de vis. [illegible] ut indig. [illegible]
Contrarium tenuit Bal.
[illegible] Auth. a quib. mod. nat. eff. sui.
in l. xii. tab. C. de leg. here. [illegible] ubi Julg. Castr. et Com.
Alex. in l. inter stipulantem § sacram n. 5. de ver. oblig. [illegible]
Alb. Brun. in trac. de stat. exclud. foem. art. 7. § 3. Ias. in
rub. de acqr. poss. quod statutum contra, a quo in iudicando, et [illegible]
sulendo [illegible] esse recedendum, et ibidem Dec. quod item statutum fuit
et cum [illegible], quia in contrarijs ad fit extensio, tanto magis
quia revertimur ad ius antiquum, ut in casu nostro. de medran.
[illegible] foeminae excludebantur a quorundam successione.
[illegible] inst. de leg. agn. success. et quia in [illegible] dignitas familiae, non in sorore. l. i. § fe. de ven. insp. Bar. in l.
2. § [illegible] ad Tertull. et [illegible] est [illegible] contra.
[illegible] media iuris prudentia eas excludebat ab agnatorum
succ. [illegible]. Nec [illegible] et [illegible] quod dat [illegible] in contrarijs
fieri extensionem ad correlatiuum, quia illud verum eadem sup.
[illegible] Ias. in l. ult. n. 20. C. de ind. vid. coll. alii [illegible]
Ias. in rub. de acqr. poss. in fi. quod soror, et frater non [illegible] correla:
tiua necessaria, sicut frater et frater, pater et filius. 2. [illegible]
non ob. de aequali successione quia procedit ubi eadem subest ra-
[illegible] Castr. in cons. [illegible] vol. i. consulit sororem exclusam
a successione patris, non excludi a successione sororis, sicut
est in statuto Parmensi, et Regiensi, [illegible], na:
[illegible] uxori ultra ultra 25. annos, non [illegible]
[illegible] maritus [illegible]
[illegible] licet Ias. in d. l. ult. C. de ind.
Soc. in cons. 75. vol. 3.
vid. coll. col. 3. dicat, se [illegible], et obtinuisse.

Vxor succedit ab intestato marito deficientibus agnatis ex-
cluso fisco. l. i. C. unde vir et ux. [illegible] ibi a Sic. [illegible]
[illegible] et in uxore clerici, quia succedit exclusa
Ecclia. fallit aut. in Socero, quia affinitatis nulla est
successio l. affinitatis. C. com. de success. 2.º fallit in
sponsa de futuro, secus in sponsa de praesenti. 3.º fallit in con-
cubina, quia in ista successione [illegible] iustum matrimonium l.
i. ff. un. vir, et ux. 4.º fallit in eo, qui uxorem expulit de
domo sine causa, ut [illegible]. 5.º fallit quando esset facta
separatio thori mala gratia et [illegible] auctoritate.
6.º fallit in ea, quae maritum occidisset, [illegible] in marito, qui uxo-
rem occidisset [illegible] legis auctoritate. 7.º fallit in feudis,
quia non est [illegible], ita not. [illegible] in d. l. i. C. unde vir, et ux. [illegible]

Filij ad debit. et melioris cõdonis in success. quã esse mr. cor. L. si unica mri ad neõ. C. de bon. mater. aliqui tra[?] bona ad est. L. nouo plus iuris dari ḡ[?]di, quã auctori suo. L. nemo, ad. L. Falc. L. si q̃ impnd[?]tio ad mino[?] d enict. Sbc. ista. in L. in 4. col. 140. in p̃. ad. L. Falc.

Veni[?] ḡng[?] in success. filior. suor. dãnt bonor. poss. un. liberi, sicut sint filij in success. parat[?]. C. un. lib. et ff. Effectus ille est, q̃ pr[?] isto modo posset uenire ex triplici capite, et sic dãnt tres ãnos utiles ad succedendũ filio, scilicet q̃ un. liberi, q̃ un. agnati, et q̃ un. cognati L. i. § sed uidendũ ff. d success. edic. 4[?]. qa ũta interest plura iuris remedia. L. cũ filius, q̃ uarijs d leg. 2. qa rendiendo[?] uni, ad ut alij rendiendi[?] L. si domus d leg. ind[?]. Vn in p̃nali q. Ct. in L. q. se p̃ris in gl. p̃. et ibi Bal. in p̃. B[?] lib. causat, cõfect. bonor. poss. un. liberi, ut mutato noie un. paraty[?] pri in succes. filij et cũ cis est cõis opin. ut dt Las[?]. ibid. d. 61. cq[?] augendo faciat, cõnulla notiua p̃ cõna opin.

In successionib. filius, et pr. multas differit, plura n. cõpetunt remedia filio in success. pris, quã pri in bonis filij, Las[?]. in L. q. se pris d. 62. C un. lib.

Successio ab intestato dat. p̃ximiorib., qui si tacita et p̃sũ: pta uolũtat. d̃fuacti sint, q. eos uocasset, si testatus fuisset. L. cõficiunt d codicill. Filij aut dotat. exclusi a seruta[?], ut p̃ raro[?] hunam[?] testũ ista successio ad dat., et omnino exclusa est, qui ne s̃t nec tacitã, nec p̃sũ: ptã uolũtat. d̃fuctis, ut in ea locũ ad s̃t d. L. cõficiunt. Menoch. d adipisc. poss. rem. 4. n. 83. Alex. cõs. 29. n. 2. col. 3.

Cũ nepos cõcurrit cũ patruo, ut auunculo, ut amita, ut matertera, ut succedant auo tẽno ut p̃rno, ad ue nir[?] ex p̃ma[?] tẽna, sed ex p̃sona eor. p̃ris, ut mri, quã assumerat, Menoch. cõs. 153. n. 1. lib. 2.

Succed. i futura success. cõfualeat, renissive p̃ria ũm. cõs. 7. ff. n. 25. l. 7. plene cõs. 180. lib. 5. Hier. Gabr. cõs. 131. 138. lib. 1. Alex. cõs. 28. l. 3. d[?]. cõs. 613.

Successio ex testo. cõtulat a success. ab intestato, et ciuis p̃sonae ad ea recepit, Menoch. cõs. 198. l. 2. n. 14. cõs 211. n. 31. l. 2. et cõs. 404. n. 8. l. 5.

Ubi agit de success. testamentali filius ad agnoscend. locum [illegible] [illegible] cum repetere auct. potest [illegible] Mand. cons. 442. nº 16. lº 5. cons. 124. nº 79. lº 2.

Filius spurius in nihilo patri [illegible] succedere [illegible] matri tamen illustri [illegible] Guid. [illegible] 280.

Filij duorum fratrum succedunt in capita, non in stirpes, quamvis [illegible] succedunt, sed quando cum patruis in stirpes, [illegible] Caball. millos. lenis [illegible].

Non valet pactum [illegible] filium [illegible] [illegible] ad succedendo [illegible] [illegible] ipsa [illegible], Rol. cons. 81 in prin. lº 4. et idio [illegible] [illegible], quod uxor sua renunciavit bonis maternis, non [illegible] [illegible] quia [illegible] non valuit.

[illegible] statutum unus gradus vocat in una parte successionis, et plures alij gradus in alia parte, ille solus gradus succedit, et ad [illegible] unius alterius gradus [illegible] una cum alijs gradibus. Menoch. cons. 50 lº 1. [illegible] gradus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. In hoc casu [illegible] [illegible], qui [illegible] cum patruele [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] duas [illegible], sed [illegible] [illegible] statuto ibi [illegible].

Qui mulier succedere ex persona alterius, puta matris, vel patris, si non est exclusa multo magis excluditur filius, et non admittitur, Menoch. cons. 112. lº 2. q vero [illegible] propria persona succedere mulier, id facere non [illegible] [illegible] persona [illegible] [illegible] esse impedimento, i [illegible], ibid.

Fratres consanguinei tamen [illegible], in successione cum fratre utrinque coniuncto [illegible] statuto, quod agnati cognatos excludunt, et simul succedunt, Menoch. cons. 187. lº 2. Alba cons. 81.

[illegible] [illegible] fratres consanguinei duo ex pª uxore, et duo ex 2ª q [illegible] [illegible] coniuncti [illegible], [illegible] [illegible] separatim [illegible], i. fratres ex pª uxore inter se, et fratres ex 2ª inter se, moriatur unus ex 2ª uxore, [illegible] utrinque sibi coniunctus solus succedit, non aut in [illegible] aliorum ex pª uxore, Menoch. cons. 198. lº 2.

[illegible] pactum de futura success. et hereditate [illegible] non [illegible] criminalis, Menoch. cons. 431. lº 5. q [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Successio.

Filij legitimi descendentes a legitimis ad posse succedi[?] agnatis descendentib. ab illegitimis, ... Cons. Capol. cons. 41. l. 2. civil.

Pactionib. successio dari ad [illegible], ob id pactu de spetua comunione et futura successe ad ualit et donatio ... titulo roborata ... cons. 44. l. i.

Successio illius, q cons. ... bona sua ... agnatis ... exclusa ... C... cons. 55. n. 54. l. i.

Ad successione ... admittunt cum agnatis ... foeminis aequalis gradus ... cons. 53. n. 81. l. i.

Auus ... excludit patruu a successe. ... pedem. 5.

Heredes ex fre succedit patruo ab intestato ... in stirpes, ... capita, C... cons. 431. l. 3.

Successor in dignitat. ... Menoch. cons. 191. n. 42. l. 2. cons. 201. n. 178. l. 3. ... cons. 193. n. 10 cons. 307. n. 20. l. 4.

In successione ... singulari ... accions ... Ruinia ... cons. 820. n. 2. l. 1.

... excipiendo ... ad singulare succes... l. si mater. ... l. ... ff. ... l. ... ff. com. ... l. si ... ff. ... pacto ff. ... ...ari ... art. 53 n. 16. ... l. ... ff. ... Soc. ... cons. 24. n. 17. l. i.

... singulare successione, Soc. cons. 158. n. 28 l. ...

... l. ... ff. ... l ... ff. ...

... cons. 72. ... cons. ... cons. 324. ... cons. 139 ... 60. ... cons. 403. ... cons. ... n. 14. l. 2. cons. 28. cons. 31. ... cons. 139.
143 ... cons. 139.

[illegible]

Quot modis accipiatur posthumus, vide gl. in rub. C. de posth.
hered. inst.

Appellat. posthumi venit et [illegible], quod testator ignoravit post conceptum testam. obtinuit in locum sui heredis post ingressum testatoris, qui tradit in eius potestatem. C. de [illegible] eo. gl. i. C. Et qua mulier eq. q. §. auct. si qua mulier. C. de sacros. eccl.

Proprie posthumus dicitur, qui natus est post mortem patris, et post humationem patris gl. in l. Gallus in prin. in ver. posthumos ff. de lib. et posth. et etiam is, qui natus est post conditum testam. arg. l. 3. §. posthumos ff. de iniust. rup. test. l. nam filium ... [illegible] ff. de vulg. ... l. Gallus n.o 1. in 2. not. ff. de lib. et posth. ... et Bar. n.o 2.

Institutio posthumi extenditur ad filios ex quocumque matrimonio nascituros. l. placet. ff. de lib. et posth. ... limitatur in duobus, primo si appellatio posthumi [illegible] ... l. conditio ff. de lib. et posth. 2.o fallit si nascatur posthumus ex concubina, aut alio damnato coitu ... institutio [illegible] in ... in illis verbis ex quacumque d. l. placet ... uxore ff. de lib. et posth.

Hodie posthumus nullo modo [illegible] ... et nemo [illegible] ... in l. si qs in suo §. si. C. de inoff. test. et ... aut. ut cum de appell. cog. aliud quoque §. ... [illegible]

Posthumorum duae species ... suus et alienus. Posthumus suus ille dicitur, in quo [illegible] ... primo ut obtineat ... locum in successione quoad testatorem. 2. ut si natus esset vivo testatore esset ... in eius potest. ... sui inst. de hered. ... l. Gallus de lib. et posth.
Posthumus alienus [illegible] ... nascatur ... potest. testatoris. §. posthumus inst. de leg.
Posthumus ... institui ... inst. de exhered. lib. ... ad eum, qui ... matris. l. ... de lib. et posth. et ad legitimatum post mortem patris, aut post testam. cum aliter institutio de nati filio non valeat. l. 2. C. de nat. lib.
Posthumi vel alieni ab intestato succedunt parentibus, et cognatis ... Galli Aqli. l. pe. ... l. posthumus ff. de inoff. test.

Posthumus quoad sui comodum p iã nato est, sed quoad comodum alterius p nihilo est. L. qui nondum ꝟ stat. hom. et ideo antequam nascatur non pt dici, ut fuisset in ptate avi, non partis ꝟ sui ꝟ coll. bon: hoc fallit quoad sui favorem, et comodum qa ei pt substitui ꝟ pupillariter, qd si non esset in po: testate non posset ei substitui. Ias. in L. 2. nº 4. ꝟ [illegible]

Posthumus natus tam an septimum mensem, non rumpit testam. lez [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. cons. 138. nº 29. lº i.

Testam. rupto p nativitatem posthumi, virtute clausulæ codicillaris posthumus, q ab intestato succedit, [illegible] [illegible] ... [illegible] clausula codicillaris sit [illegible] [illegible] ... [illegible] ... non valebit ut testam. [illegible] [illegible] ... testam. [illegible] magis com. opia.

Posthumus natus, et moriens, vivo [illegible], ꝟ testam. factum, non impedit, quia testam. reualescat, et si non veniatur ab intestato, sed extranei instituti [illegible] Menoch. cons. 130. lº 2.

Clausula codicillaris non inducit fideicom. in posthumo ignorato ꝟ [illegible] et si [illegible] x. anos [illegible] testator, nec testam. revocaverit. Menoch. cons. 199. lº 5.

Posthumus natus post conditum testam. si [illegible] illico moriatur vivo testatore non rumpit testam. [illegible]. cons. 138. lº i.

Institutio [illegible] ꝟ [illegible] [illegible], [illegible] ꝟ [illegible] posthumo [illegible] [illegible] patre, [illegible] [illegible] 2. Alba. cons. 85.

Testam. rupto p nativitatem posthumi, virtute clausulæ codicillaris posthumus, q ab intestato succedit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ...

Compendiosa substit.o in pagano non est noua species substi:
tutionis, quia nihil inducit, quod per se fieri non posset, uulg.
n. et pup. et fideicom. quae in ea continentur et separa:
tim fieri possunt. Est autem quaedam adiectio; et hoc autem uerbo
adiectio quod sequitur hic fuit Jas. in l. Centurio n.o 26. et
uulg. ubi Bar. n.o ii. et d. quod non debet intelligi quaedam ad:
iectio: quaedam qualitas, ut dicitur de tabellionia, et directoria, quae
licet diuersificet effectum, modificet tamen l. ex facto § si
quis non diuersificat. sed compendiosa nec effectum diuersificat,
directa et uocali sed compendiosa substitutione. uult autem intelligi adiectio
non modificans substitutionem quaedam [illegible] plures substitutiones sub co:
pulatiua et quaedam [illegible] complicatio. sustinens tamen
compendio uerborum. Probat. [illegible] compendiosa modificet, seu qualificet
fit et [illegible]; l. n. compendiosa [illegible] nihil repugnat, immo tenere se dicit. Non
substitutio hoc nihil [illegible] ualeat directo, potest pupillaris
aut intra pupillarem aetatem quandam, qua modificatur successio, fit
adiectio qualitatis quandam, qua modificatur successio, sit
n. fideicommissaria; et tamen [illegible] agitur de eodem effectu, scilicet
de hereditate; [illegible] modificat tamen effectum, uno n.
tum succedit directo, alio per fideicommissum, [illegible] quod casus primo
eueniunt; nam uel pupillariter, uel uulg. uel per fideicommissum suc:
cedit. Melius autem dicemus quandam clausulam, sine quod:
dam mixtam plura simplicia sub se continens.
In militari autem d. Bar. quod compendiosa est noua species sub:
stitutionis, quia miles et maiorem fit directe, substituere
posse adultum l. miles et de milit. Jas. n.o toto cont.
dicit se tamen dubitasse de hoc d.to Bar. quia non uidit noua
diuersitatis, si n. in uno est, quod miles per compendiosam,
tali modo posse adultum substituere posset, concedit
quod d. Bar. sed cum hoc potest facere. Et sic compendiosa
non est noua, sed quaedam adiectio est in militari compen:
diosa substit.o cogita hic, ut Bar. [illegible].

Utrum compendiosa facta a pagano per uerba directa possit
pupillarem traduci ad fideicommissariam, uarie sit in
hoc punct. opin. multi n. quos refert Bar. in l. Cen:
turio n.o 14. et ibi Jas. n.o 29. et uulg. tenuerunt quod
nullo modo obligatur per tex. l. uerbis § ea pupillari ff.
de pupill. quos sequitur Castr. in d.a l. Centurio n.o
6. in fi. et hoc tenet per hanc rationem, quia directa substit.o
nunquam traduci in aliam substitutionem sibi omnino contrariam,
quia hoc esse non fit, sed bene ad aliam diuersam traduci
posset. Hanc Jas. d. n.o 29. d. quod tempore tenuit, et tempore
tenebit indubitanter per tex. l. si seruus legatus § si
seruus alienus de leg. i. Contrariam opin. quod pagano obli:

quitur post pubertatem Io. And. in c. i. de test. in 6. in
novell. ut refert Bar. quem sequuti sunt multi et dd. [illegible]
et Paganinus de testam. ubi post pubertatem valet iure
fideicommissi cum traheret facta per verba directa, et [illegible] ad
[illegible] ut per Bar. in d.o L. Centurio n.o 14. ad l. si [illegible]
legatus. §. si [illegible] aliquis [illegible] Ias. d.o L. Centurio n.o
32. et melius Alc. l.o i. parad. cap. 7. Tertia fuit
opinio Bar. in d.o L. Centurio distinguentis inter verba
civilia directa, et directa non tamen civilia. Si per directa
civilia fiat substitutio, vera est prima opinio quia ad [illegible]
significatum illa verba [illegible], non est necessaria interpre-
tatio, quia [illegible] voluntatis [illegible] [illegible]. Sed si fiat
substitutio per verba directa non civilia, ut [illegible] capiat,
[illegible], et similia, vera est opinio Io. And. quia cum
hec verba non sint iuris civilis, sed [illegible] proprie
significatio non [illegible]. ideo fiet interpretatio [illegible]
casus [illegible], sicut, sicut de verbo dr. [illegible]
in [illegible], et in futuro. L. [illegible] cod.o §. fi. de cod. et
in [illegible] L. 3. de adim. leg. Ista est aequior opinio et pau-
[illegible] [illegible] [illegible]; immo est communis opinio ut [illegible]
Alc. in l.o i. parad. cap. 7.

An compendiosa facta filio impuberi si decesserit sine liberis
[illegible] fideicommissaria. [illegible] in L. [illegible] C. de impub.
[illegible] [illegible] fideicommissi sine liberis: ut si testator [illegible]
[illegible] per [illegible] post pubertatem, quia [illegible] non [illegible] decedere sine
liberis [illegible]. L. [illegible] i. de [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Bar. in L. Centurio n.o
17. [illegible] quia verum est dicere, impubes decessit sine
liberis, si ita ut non habuit, et [illegible] L. Centurio ubi
[illegible] cod.o et c. i. de testam. in 6. Non obstat co-
[illegible], quia paulo post in d.a L. i. §. i. illud, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appareat, [illegible]
[illegible] et aliud Bar. in L. Marcellus n.o 6. ad
[illegible] [illegible] et [illegible] diversa verba [illegible], et cod.
[illegible] sine liberis. Non ob. et L. [illegible] §. i. cum gl. ibi [illegible]
[illegible] tutoris, quia [illegible] decessit sine liberis. Et [illegible]
[illegible] fideic.[illegible] Nec ob. et L. [illegible] in prin. [illegible]
cod.o et [illegible] [illegible] proprietate sermonis aliud est

[illegible] facta in certa [illegible] in certa [illegible] directo
intra [illegible] pubertatis, valet iure directo, si facta [illegible]
per verba directa civilia, quia [illegible] nullus alius est [illegible]
[illegible]

tutus, ut substitutus impuberi obtinet locum heredis ultis. L. co-
heredi § fi. ff. de vulg. sed ubi sit facta per verba non directa
nec civilia, sed loco legatarij, quia in ultimis volunta-
tibus non est domina [illegible] verba obliqua, et directa
non tamen civilia. L. cum verbum. C. com. de leg. sed si substitutio
est per verba directa civilia, est loco ultis heredis. L. i.
est per verba directa civilia [illegible] c. i. de testam. in 6. ubi
§ si ex fundo de vulg. Nec ob. c. i. de testam. in 6. ubi
filia erat instituta in re certa, et facta substitutio
verba directa, non tamen civilia, et tamen valet iure directo
[illegible] quod licet institutio facta erat in re certa, substitutio
tamen fuit facta simpliciter, et ideo valet iure di-
recto; nec non nos loquimur de institutione sed de substitutione
[illegible], nec [illegible] exprimatur certa res, ut certa portio
in qua exprimatur certa res, ut certa portio hereditatis
in L. centurio n.° 36.

Compendiosa facta per verbum lego filio impuberi, ut si
dixerit: quandocumque filius meus decesserit sine liberis,
lego tibi bona mea, tamquam valeat iure directo et
[illegible] substitutio [illegible] in L. centurio n.° 19. de vulg.
[illegible] ut verbis lego [illegible] trahitur ad institutionem [illegible]
quod ut verbis lego [illegible] L. mulier § fi. ad Treb. nec ob. [illegible] c. Rai-
naldus de testam. ubi verbum lego admittit quandoque bo-
norum [illegible] institutione: quia [illegible] ut per gl. ibi in ri-
[illegible], quod illud verbum quo ad filios erat impropri-
[illegible] heredes instituit, ut dic. quod ex [illegible] dela-
[illegible] L. si [illegible] plurium § i. de leg. i. [illegible]
[illegible] eos vocaverit heredes intelligi eos instituisse.

Verum compendiosa facta per haec verba valeat iure directo
pupillariter, si dixerit testator: quandocumque filius meus decesserit
sine liberis, volo quod bona mea dentur et distribuantur
inter pauperes [illegible] per meos fideicommissarios. [illegible] in
L. centurio n.° 21. de vulg. decidit, quod valeat iure directo
pupillariter, quia in illis verbis dentur, et distribuantur per fidei-
commissarios, [illegible] subintelligitur verbum accipiant, quod scilicet
fideicommissarij accipiant propria auctoritate, et postea
distribuant. [illegible] in fi. gl. i. de alim. et cib. leg. § si
[illegible] Auth. de eccl. tit. sed quia [illegible] acquirat
[illegible] ad universitatem bonorum, talis videtur iure pupill.
directo. c. i. de testam. in 6. L. his verbis in princ. [illegible]
[illegible] quod fideicommissarij habebunt loco heredum in [illegible]
et per [illegible], ut inter pauperes distribuant. Nec obstat quod
[illegible] est in medio, ut tunc non subintelligitur illud verbum
accipiat, ne ipsa excludantur sicuti in vulgari, per [illegible]

tacitam pupillarem; qa. ut Bar. illud non esse in tacita pupill. exornandum l. qu. nd. apparet, qd testator aliud cogitauerit, qd testator aliqd apponit, ut est in casu nro, tacita illa pup. excludit nam gl. in l. fratribus in vers. commodiss. modo C. d. impub. p. l. in testam. C. d. milit. Idem qd hic tenet Bar. in l. si qs Titio d. leg. 2. Hic ubi comius, ut eum citat Jas. in d. l. Centurio nº 39. in l. hereditas ad statum d. hered. inst. ubi fortius comium tenetur, qa. obiliari fit, immo nd est comius, dt. n. ibi Bar. qd ille fideicomissarius et nd est comius, nd tam est quoad hoc, ut ipsi heres institutus loco heredis, nd tam est quoad hoc, ut restituat hereditatem pauperib, et sic fideicomissarij sunt instituti, pauperes uº fideicomissarij. Bar. qd pauperes sunt instituti, fideicomissarij ul. sunt audi excecutores l. fideicomissa l. interdum d. leg. 3. nd et pauperes sunt institueri pauperes, nd relinqui eos administratorib. sua contemplat. l. annua. et Titia d. an. leg.

Si uº testator ita dicent, si plures quinque decesserint sine liberis, bona mea dat. pauperib. ut dixit p. quam, hoc casu nd dicta pupillaris, sed fideicomissaria ueri est. Episcopus n. Ciuitatis ex legis dispone et cons. defuncti uoluntate intra tabat oes actiones, quu pauperib. competunt. l. si qs aut d. sed. tit. l. si qs ad declarandam C. d. epis. et cler. Bar. in d. l. Centurio nº 20.

Compendiosa facta sub hac forma, si plures mei quinque decesserint, uolo qd bona mea uendant., et precium eor. des pauperib. p. meos fideicomissarios, intra tpa pubertatis ualet tum directe pupillaris Bar. in l. Centurio nº 24. d. uulg. qa illa uerba p. fideicom. meos ultimo posita referuntur ad oia antecedentia l. mulieri, et Titio d. cod. et dn. eum q. illam uerba fideicom. meos terminant uerbum des, ita et terminat uerbum uendant., et dt. Jas. in d. l. Centurio nº 41. qd oes tradunt cum ista distinctione Bar. p. qua addit qd dt. ipsi Bar. in l. doli ff. d. ?????? comissio.

Compendiosa uº facta hoc modo, uolo qd bona mea uendantur, et precium des pauperib., quor. electio fiat p. meos fideicomissarios, nd tum directe pupillaris, sed simpl. ut fideicomissaria ualet, qa illud relatiuum quor. restringit dispone. ut scit. fideicomissarij nil aliud agant, quam eligere pauperes, uenditio et distributio remaneat dispositione iuris cois l. ?? actio d. alim. et cib. leg. et idem erit si dicitur bona mea uendantur, et dent. inter pauperes eligendos p. meos fideicom. qa illud participium uoluit. in uerbo et relatiuum, i. qd eligi gratiam. Bar. in l. Centurio nº 25. d. uulg. et dx ubi ex alijs antecedentis, ut relatiuo aliud apponit d. mixt. dispositis.

pelegrinos

Utrum compendiosa, filio impuberi per verba communia, sit directa infra pubertatem, tantum fideicommissaria vero post pubertatem, magna est altercatio inter doctores, et mira varietas invenitur. Tres sunt opiniones principales, et quasi aequè communes. Prima est opinio glossae in l. Centurio de vulg. et gl. in l. precibus C. de impub. quas simpliciter sequuntur [illegible] substitutionem sit omnino tantum fideicommissaria per totum [illegible]. Et hanc tenet Bar. in l. si arrogator [illegible] [illegible]. 2a est opinio gl. in l. qui rogo n. 27. quae tenet pupill. quod eadem substitutio [illegible] [illegible] directa et fideicommissaria per [illegible] tempora, hanc indistincte tenet Castr. in l. [illegible] [illegible] et in l. precibus col. pe. Ias. n. 15. et Centurio in l. Centurio n. 45. et fundatur haec opinio in textu in l. Centurio in 6. 3a est opinio Bar. in d. l. Centurio [illegible] n. 21. et dicit quod inspici prius debet ex [illegible] dictis, ut post [illegible] colligi possit, quod sit directa, ut ne, quod si nullos [illegible] id [illegible], tenet, quod [illegible] in ne[illegible] dis sit omnino fideicommissaria in [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] tenet, quod [illegible] valere debeat, i. infra pubertatem ut directa post autem ut fideicommissaria. Et hac opinio Bar. fuerit qui dicerent esse communem, ut refert Ias. in l. precibus n. 15. Sed tamen adversus [illegible] gl. in l. in [illegible] qua se fundat prima opinio [illegible] [illegible], immo communis tenet, ni fallor, quod directa infra pubertatem tenet pupill. post autem [illegible] fideicom. [illegible] [illegible] apud [illegible] de [illegible] [illegible] vol. lib. 1. tit. 3. n. 15. et seqq.

Si testator dicat, filio meo impuberi substituo Caium, si decesserit sine liberis filiis meis, an illud verbum impuberi limitet tempus succedendi, ita ut post pubertatem substitutus non possit succedere, dic, quod non limitat tempus, [illegible] [illegible] [illegible], et deinde esse [illegible] dispositivus. [illegible] in [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible] Si autem esset adiunctum [illegible] [illegible], ut si dixisset filio meo succedat, [illegible] tamen succedere [illegible] impubes sit filius [illegible] l. in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si dixisset [illegible] decedat sine liberis, [illegible] substitutio illud [illegible] sine liberis Bar. in l. Centurio [illegible].

Compendiosa facta per verba communia continet et substitutionem continet pupillarem, sive [illegible]. Continet et fideicommissariam, quae fit per distributionem temporis, [illegible] [illegible]

Compendiosa Substitutio.

[illegible] respectu in futurum, ut si sine liberis, vel intestatus, licet breviloqua vel continet fideicommissariam, qua si breviloqua [illegible] breviloqua [illegible] diversa [illegible], nec aliud verbis respicias, [illegible] [illegible] aliquo [illegible] simpliciter substituat [illegible], ut si dicat, filio meo si [illegible] simpliciter [illegible] substituo, tunc [illegible] continet [illegible] vulgarem [illegible] Bar. in L. Centurio n.º 32. [illegible] vulg. et pup.

Compendiosa facta [illegible] verbis [illegible] in certa [illegible] vulgaris [illegible] ad directam [illegible] substitutionem [illegible] ad verbis [illegible] adiectum [illegible] ut quadam [illegible] vulgaris [illegible] ad directam Bar. in L. Centurio n.º 34. [illegible] [illegible] qualit. [illegible] et idem si [illegible] filium meum in illa [illegible] instituo [illegible] si decesserit sine liberis, vel [illegible] illa qualitas [illegible] ad [illegible] valet [illegible] pupillaris [illegible]

Compendiosa facta [illegible] verbis [illegible] in certa portione sub [illegible] quoty [illegible] plures [illegible] quotas, valet [illegible] directo intra pubertatem, si [illegible] facta [illegible] una [illegible] quota [illegible] sit assignata, in aliis nullus sit institutus, [illegible] ad directam substitutionem Bar. in L. Centurio n.º 31. [illegible] vulg. et pupill.

Compendiosa subst.º facta filiis [illegible] filios [illegible] institutis utrum valeat [illegible] in [illegible] fideicommissum [illegible] valeat [illegible] et Bar. in L. Centurio n.º 37 [illegible] vulg. et pup.

Si fiat compendiosa [illegible] verba directa, et obliqua simul, vel directa, et communia [illegible] obliqua et [illegible], ut si dicat [illegible] [illegible] filius meus substituo, [illegible] Caium, vel Caium [illegible] substituo, et bona mea [illegible] pervenient, vel substituo, et bona mea [illegible], vel et [illegible] substitutus Caius vulgariter, pupillariter, et [illegible] dictio [illegible] substitutionis [illegible] [illegible] quorundam [illegible] in L. [illegible] ubi Bar. et in L. [illegible] Bar. in L. Centurio n.º 38. [illegible] vulg. [illegible] L. [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] verba [illegible] in [illegible] lata [illegible] L. [illegible] [illegible] plurimo [illegible] in [illegible] [illegible] qua illud [illegible] cum aliquo [illegible] Vid. [illegible] Bar. in L. [illegible] [illegible] in [illegible] L. Centurio n.º 59. limitat [illegible] Bar. [illegible] verbis directis [illegible] immediatis ad [illegible] [illegible], ut substitutus [illegible] directa [illegible] subst.º

Verbum directum si ponitur, licet locum per modum dispositionis, et indistincte in dubio indistinctive accipi debet. l. si. §. Titia de lib. l. g. ut si dicendo testator, si filius meus quandoque decedat, ei substituo Titium infrascriptum meum haeredem, quo fideicommissum scripsit haeres Bar. in. l. Centurio n.º 39. de vulg.

Si diversa verba in diversos personas adijciantur, quibus sic in eundem substitutio varios casus ponit Bar. in. l. Centurio n.º 40. 41. de vulg. si n. unus per verba directa sit institutus ultra, alius in 2.º certa per verba communia, primus erit haeres directo, 2.º vero erit fideicommissarius particularis, et sic de alijs.

Compendiosa facta filio impuberi per verba obliqua quandoque decesserit, intra pubertatem, tribuit substituto omnia bona patris, et legitimam filij, detracta tamen trebellianica. hoc tenuit Paul. in. l. Centurio. et dicto. ... ea, quia sicut pater potest testari, et facere codicillos, l. si tibi § ul. tamquam filio, ita per eum potest facere codicillos, l. si titio § ul. eod. l. seq. de leg. i. et citavit Bar. in l. ex trib. C. de inoff. test. et in q. 13. cuius. filium adultum. sed tamen ... ut, quod Bar. in. l. ex trib. dicat, quod filius ipse nullo modo potest gravari in legitima. Vid tamen Castr. in dicta l. ex tribus, forsan vult Paul. quod fideicommissum istud intelligatur relictum a venientibus ab intestato pupilla, quo casu valet.

Substitutio facta compendiosa pupillo matre existente in medio, tamquam causa fideicommissaria, non directa, ideireo matri potest detrahi legitimam, et Trebellianicam in bonis filij per Menoch. cons. 144. l.º 2.

Compendiosa facta filio muto, et surdo a natura, exemplari et directam continet, ita ut substitutus in omnibus bonis muti succedat, nulla facta detractione. Menoch. cons. 303. l.º 4.

Pupillaris expressa vel verbis generalibus concepta in compendiosa excludit matrem et a legitima et idem in tacita, quandoque exemplaris concurrit, coniectura aut sufficiens est, si filios, quos magis diligit testator excludit, multo magis matrem excludere censendus est Menoch. cons. 427. n.º 18. l.º 5.

In testam.to ordinem scripture servari necesse est, ut legata an heredis institutionem relinqui ... ante heredis inst. de leg.

Testamentum mortis estimatur ... in extraneis inst. de her. qual. et diff.

Testam. ex eo introductum esse dicitur, ut unusquisque post mortem suam liberius de rebus suis testari possit l. 1. C. de sacros. eccl. l. 1. ff. de testam.

Testari non potest qui nihil in bonis habet auth. ingressi C. de sacros. eccl.

Testamentum est voluntatis nostre iusta sententia de eo, quod quis post mortem suam fieri velit. l. 1. ff. de testam.

Testamenti materialis causa et materia est voluntas testatoris, ea n. est, que illud regit [illegible] l. [illegible] ff. de cod. et dem. l. 3. C. de lib. prerit.

Testam.ti formalis causa est heredis institutio, et sub ratione forme illam dico, que dat esse rei, et qua deficiente mediatum effectum non sortitur. l. Iulianus § 2. ff. ad Trebell. sed heredis instit. dat esse testam.to et sine eo testam. et voluntas testatoris nihil valet. l. [illegible] manus ff. de iur. Codicill. heredis n. institutio est caput et fundamentum testam.ti atque fundamentum ... heredis inst. de leg. ... heredis inst. est causa formalis testam.ti.

Quatuor requiruntur de solemnitate testam.ti in scriptis, scilicet numerus septem testium qui rogati sint. 2.o quod testes subscribant. 3.o quod unius sigillo assignent. 4.o quod nomen heredis manu testatoris, vel testium scribatur. § 1. inst. de testam. ord. et ibi Doct. et text. l. in omnibus C. de testam.

Testam. est quid favorabile. l. in testamentis ff. de reg. iur.

In testam.to ... habilitatis testium requiritur ... inst. de testam. ord.

Qui testari ... in aliena potestate esse ... inst. de testam.

Totum robur testam.ti ... heredis et testatoris ... inst. de her. ord.

In testamento legatarius et fideicommissarius ... testium ... inst. de test. ord. ... in ea poena l. nullus ff. de testam. ... C. de testam. ... et ... ex testam.to ...

ligatarius capit, cum totum negotium testam.ti [illegible] testa-
tori, et eisdem [illegible] iust. de test. ord.

In quolibet test.o tam in scriptis tam nuncupativo necesse numerus
septimus testium [illegible] et [illegible] tit. inst. de test. ord.
fallit tamen sic reg.a in milites [illegible] fallit in milite
in expeditione qui etiam nullo test.e adhibito testari potest. L. milites
C. de test. milit. [illegible] quoad solemnitates, [illegible]
quoad probandum, [illegible] illud sit testam. militis requiruntur saltem
duo testes. L. [illegible] ff. de milit. test.
2.o fallit [illegible] reg.a ut [illegible] miles in castris, [illegible] in
[illegible] testandi, qui et tunc saltem duo testes debent adhi-
beri L. [illegible] ff. de mil. test.
3.o fallit quotiescunque coram Principe conditur, qui tunc solus Prin-
ceps et [illegible] testis sufficit L. omnium C. de testam.
4.o fallit quando testam. conditur inter liberos, duo n. testes [illegible]
sufficiunt. L. hac consultiss.a § ex imperfecto C. eo.
5.o limitatur quotiescunque consuetudo, vel statutum est, ut coram
[illegible] testibus testam. condi liceat. L. si ad specialem C. eo.
6.o fallit in testamentis rusticorum, illud n. si fiunt coram quinque testibus
conditum valet, ubi maior numerus [illegible] ad [illegible] L. fi. C. de testam.
7.o [illegible] reg.a in test.o caeci, ubi octo requiruntur testes,
et aliae solemnitates L. hac consultiss.a C. q. test. fac. poss.
ita tradit gl. in § fi. in inst. [illegible] inst. de test. ord. gl.
in L. ubi ff. de test. Honius autem addit et alias quosdam
fallentias, quas tamen non approbat [illegible] eo. tit. [illegible]
1.o fallit in terris Eccl. ubi coram duobus testibus, et parocho
conditum testam. valet c. cum esses [illegible] de testam.
2.o fallit in terris Eccl. quando abesset Parochus, et duo alij
testes adhibentur loco parochi, ita ut 4.or testes [illegible]
putat tamen non valere, cum c. cum esses sit correctorium.
3.o fallit in piis causis, in quibus possumus testari coram duobus,
vel tribus testibus c. relatum [illegible] de testam.
4.o fallit quotiescunque conditum est coram Iudice in actis publicis,
qui eo casu et nullo teste adhibito valet testam.
5.o fallit in eo quod pietatis [illegible] et coram duobus
testibus conditum testam. [illegible] L. milites C. de test. milit.
eadem [illegible] obviant [illegible]
6.o fallit [illegible] qui coram quinque testibus si plures [illegible] ad [illegible]
valet testam. conditum, et ita [illegible] Ant. [illegible]
[illegible] L. [illegible] ff. de [illegible] consul. [illegible] in L. fi. [illegible]
[illegible] de testam. [illegible] haec reg.a [illegible] fallentiis [illegible]
[illegible] L. hac consultiss.a § 4. C. de testam.
[illegible] autem testes 4.or [illegible] requisita [illegible] de quibus [illegible]

Cuius civitas non, si contra quod testib. testam. suum condiderit eo maior quam minus [illegible] non potuit, [illegible] ut codicill. valeat. Et dic. quod ad [illegible] tex. in l. conficiuntur § 1 ff. de iur. codicill. ubi dic. quod si qs. eo in loco ubi testatur non potuerit testib. copia habere, testam. non fit, sed valet codicillari.

In testam.^{tis} verba non [illegible] accipienda, sed mens testatoris est inspicienda. l. non aliter. § Titius ff. de leg. 3.

Si testator dixerit [illegible] heredem, cuius nomen est descriptum in quadam mea scedula, quam reposui penes Abbatem [illegible] an valeat testam.^{tum} [illegible] quod [illegible] Bar. in l. Nicolai, an valeat [illegible] cod. et dom. Castr. in l. [illegible] si ita scriptum ff. de cod. et [illegible] ff. de [illegible] n° 2. C. de testam. [illegible] Bar. [illegible] quod Bar. loquitur in legato, sed tamen [illegible] quod [illegible] ibidem dicit quod Bar. loquitur in legato, non in institutione heredis, quo casu [illegible] esset [illegible] l. [illegible] ad ea institut. heredis, quo casu secus esset [illegible] C. de testam. ubi forma traditur, quod [illegible] proprio [illegible] testator exprimat nomen heredis, ibi [illegible].

Testamentorum iura ipsa per se firma esse debent, non ex alieno arbitrio pendere, et ideo captatorie institutiones [illegible] prohibentur. l. illa institutio ff. de hered. inst. § 1.

Testam. quod ab initio non valuit ex post facto non convalescit [illegible] [illegible] inst. de [illegible] [illegible] § 1. [illegible] inst. de hered. [illegible]

Pone quod filius familias [illegible] condiderit testam. apposita clausula si non valebit iure testam.^{ti} valeat quo iure valere potuit ut donatio causa mortis. [illegible] quod [illegible] non est [illegible] Positivus [illegible] non est [illegible] ad [illegible] n° 3 [illegible] l. filius fam. [illegible] ff. de donat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerit [illegible].

Edictum de testam.^{tis} conficiendis est prohibitorium, ita ut quod est prohibitus intelligatur [illegible] arg. l. 1 ff. de testib.

Prohibitus [illegible] filius fam. q et [illegible] nullo modo testam. posse. l. q. in potest. ff. eo. Fallit tamen in castrensib., [illegible] quam, [illegible] patrisfam. l. 2. ad Maced.

Impubes furiosus ac [illegible] mentecaptus licet testam. non posse. Furiosi tamen testamentum ante furorem factum valet, aut postea et factum [illegible] l. in adversa ff. eo.

Prodigus cui bonis interdictum est testam. facere non potest, quod autem ante fecerat valet. l. is cui ff. de testam.

Muti et surdi testam. nullum est quod [illegible] ante fecerat, et postea

Q. de filius fam. possit testam. et quomodo [illegible] Vid. Capit. in [illegible] 113.

ex aliquo accidenti mutus et surdus factus sit, valet q̄d L. q. in test. §. 2. ff. eo.

Cecus testam. nō fit, nisi solemnitate seruata, quę ponitur in L. hac consultiss. C. q. test. fac. poss.

Captus ab hostib. publicus testam. nō fit, & tamē, cū fortuna redierit, confirmatur L. eius qui. L. lex Cornelia ff. eo.

Prohibit. ēt testari is, cui aquā, et igni interdictū est, cuius testamentū ante, eti deinde postea factū nihil valere certū est. L. eius q. §. 2. ff. eo.

Obsides quoq; nisi eis permittatur testari nō posse. L. obsides ff. eo.

Priuati, & statu suo dubitantes, aut errantes facere testam. nō posse [illegible] L. [illegible] ff. eo., et & his oīb. uid. tit. inst. q. nō ī[illegible] permiss. fa. test. & ib. et inf. uers. [illegible] sup. fol. 340

Ad testam. ordinandū, ut scil. valeat, necessario, et precise requirit. institutio, aut exheredatio liberorum L. filius fam. L. gallus. & in omnib. L. inter ceteros ff. & lib. et posth. §. 1. inst. & exhered. lib.

Forma testam. quę publici Iuris est, priuatorum pactis ledi nō pt L. 3. ff. & testam.

In testamentis suis nemo pt facere pactū contra leges, nec cauere, ut ll. nō valeant. L. nemo pt ff. & leg. 1. L. testandi causa. C. & testam.

Testam. in quo filius preteritus est, hodie remanet ratū, et firmū quo ad legata, et fideicō. tamē et hodie ga eo relicta peti possunt ab ipso filio preterito, q dicendo nullū succedit ab intestato. auth. ex causa. C. & lib. preterit.

Filiusfam. nō pt testari in aduenticijs, tx. est in L. fi. §. filijs aut. C. & bon. q. lib. eodē est et in ijs aduenticijs in q. usumfructum pr nō habet p. L. nemo. C. q. testa. fac. poss. alleg. [illegible] Et e. licet & sepult. [illegible] ubi [illegible] pro ipso ad pias causas [illegible], in [illegible] eius [illegible] L. cum pretor. ff. & iudicijs, et uid. Doct. [illegible] et est in d. §. filijs aut. L. fi. C. & bon. q. lib.

Confirmari in test. nō pt. exceptionē nō num. pecunię, gl. in L. 1. C. & falsa causa adiecta legato.

Iura nullū fauent causę testat. et publice interest voluntates testatorum [illegible] L. vel negare. ff. [illegible] test. [illegible]

An testam. sit & Iure ciuili, uel gentium uid. text. in L. [illegible] ff. & [illegible] q. uel. q. sit & Iure ciuili, et ita tenet gl. 1. in [illegible] in L. ex hoc Iure ff. & Iust. et Iur. ubi Bar. nō 67. Contrariū tenuit id Bar. in L. [illegible] n. 7. & codic. ind. ubi Ias. nō 4. & in d. L. ex hoc Iure n. 46. et in L. si testam. nō 6. C. & test. Vid inf. uers. Add. supradictis

In testamentis plenius testatoris voluntates interpretamur. l. in testamentis ff. de reg. iur. c. cum dilecti ext. de donat. non aut hoc est, quod ubi agatur de interesse publico. l. hac ratione negari ff. quando test. aperiri ubi licet. lato fieri interpretatio l. 2. § ex facto ff. de his, qui not. infam.

Hoc aut verum est non enim sequitur locum in legatis. nam licet sint in testamentis relicta, in eis tamen stricta fit interpretatio. l. nummis ff. de leg. 3. l. apud Iulianum § cum ff. de leg. 1. favorabilior enim interpretatio fit in testamentis in heredis institutione quam in legatis ff. ut in l. si plures ff. de cond. inst.

Procedit et reg.a comparative ad contractus, plenior enim in testamentis, quam in contractibus fit interpretatio d. c. cum dilecti ext. de donat.

In testamentis enim appellatione filiorum continentur et nepotes, non aut in contractibus, ut in l. liberorum ff. de verb. sig. Item conficta in testamentis sunt parata ratione § illud quoq. Auth. de hered. et falc. non aut sic in instrumentis. l. minor annis 25. ff. de minor.

Item in testamentis ut in favorabilibus masculinum concipit femininum. l. servis legatis. l. qui duos ff. de leg. 3. secus in contractibus l. in testamentis ff. de pactis ext. de his oibus l. in testamentis ff. de reg. iur.

Cum tempus in testamentis adiicitur, creditum est pro herede adiectum, nisi alia mens testatoris inveniatur. l. cum tempus ff. de reg. iur. et ideo heres lucrari debet fructus, qui medio tempore, in pendenti dilatione percipiuntur. l. si ita relictum § Pegasus ff. de leg. 2. quapropter heres si velit potest ante tempus solvere. l. cum quid ff. de annuis legatis, nam dilatio est apposita in eius favorem. a dum est aut tractantibus solum de interesse heredis, secus aut si ageretur et de preiudicio tertii, quia tunc ante tempus solvere non potest. l. uxori § sexcum ff. de leg. 3. l. cum pater § a filia ff. de leg. 2. si enim quis institutus universaliter rogatus erat restituere partem cum moreretur Titio, et Titio substitutus erat Maevius institutus non valet antequam moriatur restituere partem dicto Titio, quia tractatur de preiudicio Maevii non potest hoc facere, accedere enim potuisset, ut etiam uno instituto decederet Titius, et Maevius admitteretur ad partem.

Libera testandi voluntas non potest tolli neque per pactum, neque et per stipulationem .l. pactum quod dotali C. de pac. l. stipulatio hoc modo concepta ff. de uer. oblig. neque et iurisiurandi. l. si patrem § cum referit ff. pro socio.

Obscuritas semper in testamento contra quod legi non potuit pro non scripto habetur l. quae in testamento ff. de reg. iur. ubi est l. 2 ff. de his, quae pro non script. hab. fuerit. l. cum Titii ff. de testam. tut. ibi enim dispositio testatoris, quae ita obscura erat, ut non posset intelligi vitiatur, et nihil valet.

Una pars testam. dicit imbecillior sine altera. l. q. filiab. ff. de leg. i.

Unde testam. sine formam Galli Aquilij in l. gallus ff. de lib. et posth. potuit confici sine expressa institutione filij, et si factum fuerit, an teneat, puta sic dic. testator, si filius meus nullo modo moriens natus, si ex eo infra x. menses proximos nascetur, nisi sit heres. nepos, quod ex eo infra x. menses proximos nascetur. Lat. et Alex. in d. l. gallus in Cod. dictu est, quod non valeat. Lat. et Alex. in d. l. gallus, in prin. in gl. i. Contra, et contrariam tenet Bar. in d. l. gallus, in prin. in gl. i. l. cogendi § fi. ff. de uulg. et l. etiam § l. i. in l. si quis eum § fin. l. cogendi § fi. ff. de uulg. § l. etiam §. l. i. in l. si quis ita heres inst. ff. de hered. inst. libertus ff. de bon. libert. l. si quis ita heres inst. ff. de hered. inst. Vide in fragmentis meis in 1. q. ubi eam disputaui latius et ... fundamentis com. opin. respondi.

Semper in testamentis inspiciendum nomina. l. nesta § in quod ergo ff. de alim. et cib. leg.

Cuius constitutus in extremis ex aliqua infirmitate, ex qua putabat, se ad euasurum, condidit testam. postea liberatus est ex infirmitate an testam. eius censeatur reuocatum, sicut donatio causa mortis. Castr. mouet in l. sancimus n. 4. in fi. C. de testam. et ad tenendum quod non ex doctr. Bal. in l. fi. C. de postu. hered. inst. et Cy. in l. fi. C. de donat. cau. mor.

Quo his testam. dissoluitur ad adita hereditate. l. si nemo ff. de reg. iur. Vide supra in uer. hereditas uers. si nemo fol. 281.

Com. est opin. quod ego non possum reuocare testam. meum et contra nulla clausula ad dissolutionem, quot ad testam. licet requiratur, quod tot requiruntur ad dissolutionem, quot ad constitutionem. l. nihil tam natur. ff. de reg. iur. que retulit Paul. in lectiones l. nihil tam natu. ff. ... de lib. 3. § ... l. sed et aud. ff. de acqr. poss. Bar. in l. si uir ... ubi tam Bar. d. quod hoc uerum est, si conditioni § fi. de hered. inst. ubi tam Bar. d. quod hoc uerum est, quod simpliciter dicerit, nolo testam. meum ualere arg. § fi. de inst. quib. mod. test. infirm. quod si diceret testator uolo meum primum testam. non ualere, quia uolo decedere intestatus, ualet reuocatio, quia uir instituitur ueniet ab intestato.

Contra tamen tenuit Bal. in l. sancimus C. de testam. Paul. dixit, se inuenisse contrar. opin. Bal. in l. sancimus C. de testam. i. p. per si tab. testam. nulla extab. et quod si per cancellationem reuocat, l. cancellauerat, de his que in testam. del. dicit et uolunt reuocari per uoluntatem declaratam coram septem testib. Sed aduerte, quod Alex. in d. l. sancimus d. Bal. loquitur contrarium opin. quod Bar. si bene inspiciatur, et quod opin. Bar. communiter tenetur. Considera tamen textum in d. l. sancimus determinat hoc, ut ibi not. Alex. Castr. et Ias. ut per nudam contrariam uoluntatem coram tribus testib. uel in actis declaratam reuocetur precedens testam. concurrat tamen spatio

x. anoz i confect. prioris testam. citra; alr no reuocat, et no
ee uo, qa testam. pfectu no reuocat p nudam contra voluntate
sed p aliud testam. de rogatorium. primi. § pe. inst. qb. mod. test. infir.

In testam. ii uerba dubia ad testatoris referuntur Bar. in l. cum in testam. o
ff. d aur. et arg. leg. q ponit pulchrum casum. quo testam. factum
eet a Notario in [illegible] forma

Forma essentialis testam. concludit in ult. puncto, et in ulti-
ma testam. Bar. doc. in Rub. ff. de leg. i. in prin. p tex. l. fu-
nosus. C. q testam. fac. poss.

Cui testari pt, pt et codicillari, et e conv. q no pt testari, nec pt et
codicillari. l. 2. d leg. i. nodi stat statutum, q minor 25 annis no
possit testari, quritur an extendatur et ad codicillos. Bar. i d. l. 2.
dicit extet, qd extendatur, ut scilicet minor no possit et codicillari;
it cum eo est com. omn. ut testatur ibidem doc. n.o 6. q d.t no rece-
dendum ee a com. no est qa eadem e legis ratio; inter duo appa-
rentia d.a l. 2. lex noua loquens de uno extenditur et ad aliud, ut
ibi probat Bar. nec tamen doc. d.t procedunt in ma. exorbitanti,
et limitatiua, no correctoria. aliud. non ipsa adducit, qa lucta
est extrano ii, correctiuis de casu ad casum p reg.a cui licet,
qd est plus, d reg. iur. in 6. quia reg.t ut sicut in toto in-
clusum; no probabile est, qd si licet testari, multo magis
liceat codicillari, et ita e conv. ut eadem sit disciplina
codicill. et melius, haut sms eum tex. cum gl. in uerbo dei
depri in Auth. d trien. et sem. § i. in uers. obseruando dud
gl. allegat. [illegible] no et li. fauentis d inoff. test.

Dictum est supra circa. edictum d testamentis fol. 338. q. p. prohibentur
facere testam. addi nunc reg.a clariorem, quam habent i Pan-
dectis testam. fa. leg. i. Reg.a aut iuris tuta est, eos posse testari,
in. l. 2. d leg. i. Reg.a aut iuris q no inueniuntur prohibiti, ut dixi loco citato est gl. in l. nec
q no inueniuntur prohibiti, ut dixi loco citato est gl. in l. si fratrimus
no. § qd eis est. qb. cau. in poss. eat. gl. in l. si fratrimus
d testam. alia gl. in l. 2. d pbat. multas personas prohibitas
collegit gl. in § legati inst. d leg. in § ult. inst. qb. no
est permiss. fac. test. haec pdigebat ad quatuor casus.
aliquos prohiberi, q sunt in alterius potestate; alios defectu
mentis; alios defectu corporis, alios pp delictum, alios qa
de statu suo dubitant.

In 4.o aut casu sit 4.or genera personar. p.o seruus. l. si filius
d testam. fallit in duobus casibus. p.s est si habeat codicillos
et potest manumittere, ualent codicilli. l. i. § i. d leg. 3.
in tali casu pertinet ad codicillos. no ad testam. 2.s est in
adscriptitio. is aut est seruus, q terram agrum dni colit, et
no pt discedere et nolens, q testari pt inter cognatos gl. in
l. 2. C. in qb. cau. col. lib. xi. Bar. in. l. si fratrimus n.o 4.
d testam. 2.o filiusfam. d.a l. si filius. l. q in potest. d testam.

Clar. l° 4. sent. § testamentum q. 18. ampliat et in filia nupta, que manet in patris potestate. l. si uxorem C. de condit. inser. ampliat et pro contrariam l. tam in § 1. de donat. caus. mor.
limitat quando instituit piam causam, secundum com. opin. sed tamen luri limitat in non Bald. Clar. in l. 1. q. 3. C. de sacrosanc. eccl. limitat in castrensibus, vel quasi. § ult. inst. de test. milit. l. ult. C. de inoff.
testam. fallit 3° in clericis, non ex quacumque causa acquirant, possunt testari. l. sacrosanctis. auth. presbiteros. C. de episc. et
Cler. ubi late Castr. et pl. late [illegible] in l. filius licet n° 4. C. de collat. scripsit tamen Panor. et innumeri auctores, quorum [illegible]
contrarium, est Balsamon in novo canone tit. 1. can. 3. q.
intelligit unde cumque quesitum, i. ex causa sacerdotii; non tamen ita
lab. accipiendum est, quia de fructibus beneficiorum non posse testari,
et hodie si fructus [illegible] spolia, et mittuntur collectores
Abb. in c. cum esses n° 12. de testam. late dilectus Duranti de arte testan. tit. 1. caut. 4. egregie Clar. l° 4. sent. § testam.
q. 27.
Tertio prohibentur testari, qui sunt in potestate alterius et
monaci auth. ingressi C. de sacros. eccl. quinimo magna fuit controversia, an Papa possit eis indulgere, com. opin.
est, quod possit [illegible] in auth. ingressi. C. de sacros. eccl. sec.
[illegible] cos. 13. vel. 1. Duranti de arte testandi tit. 1. caut. 4.
sed tamen in contrarium est [illegible] in c. cum ad monasterium de stat. monach.
qua est introductum contrarium, i. ut qui renuntiaverint bonis, [illegible]
de bona Com. tamen opin. [illegible], qua ut dictum est.
de religiosis, et monachis. an et quando testari possint vide Clar.
l° 4. sent. § testam. q. 28.
4° prohibentur et obsides. l.
obsides de testam. limitat nisi acceperint unum [illegible], ut declarat
l. sed si accepto de iur. fisci
Quinto prohibentur furiosi. l. furiosus. C. q. testam.
[illegible] aut mentis [illegible] l. is cui de ver. oblig. § 1. in
fac. poss. § 1. inst. eo. Prodigi. l. is cui de ver. oblig. § 1. de
[illegible] inst. q. test. fac. poss.
Sexto [illegible] prohibentur muti, surdi et caeci, caeci tamen testant
adhibito octavo teste. l. hac consultissima C. de testam. muti, et
surdi in intervallo dilucido. l. discretis. C. q. testam. fac. poss
[illegible] de iure com. non testant, sed cum aliqua solemnitate
Septimo prohibentur damnati ad mortem. l. eius § 1. de testam.
[illegible] auth. [illegible]. C. de
deportati. l. 1. C. de [illegible] inst. Haeretici auth. [illegible] Bal.
[illegible] damnati ad perpetuos carceres [illegible]
in l. ult. C. de [illegible]. quia non [illegible] Iurisdictionis et [illegible]
[illegible] quadam [illegible] in 6. [illegible] exules [illegible]
[illegible] posse impune offendi non testant, [illegible] deportati,
si [illegible] non posse impune offendi, testamentum testari Bal. Castr.
Alex. [illegible] in l. 1. C. de [illegible] inst. [illegible] Bar. in q. 2 [illegible]
[illegible], et est com. opin. [illegible] apud Clar. l° 4. sent.

Dicas plane limit. vid. Clar. l° 4. sent. § testam. q. 9 [illegible]

d. donatio q. 20. et q. lex. qq. lib. Ratione aut status dubitatur de statu suo, prohibetur d. de suo statu testam.

Alde supra dictis circa. An testamenti factio fol. 338. b.[o] an scilicet testam. sit de iure gentium, uel ciuili ... in l. nemo ff. de leg. i. in prin. dixit, putarem uerius esse opin. ... quod scilicet sit de iure ciuili ... l. uerbis legis de uer. sig. ... qa ius gentium est, quod ... apud omnes gentes ... ius aute ... de iur. nat. gent. et ciui. sed plures populi olim erant, qui non poterant facere testam. Athenis n. ante Solonem nemo testari po: terat Plutarch. in Solone. et ideo dixit, se ita credere, qa illa lata ptas coercita in d. l. uerbis legis fuit coarctata ex modis a iure ciuili. p[o] quoad solemnitates. l. hac co= sultiss.[a] q. iubemus. C. de testam. ... si testator uellet ... ut testam. ualeret sine legitimo numero testium testari non potest. l. nemo ff. de leg. i. l. codicillos. q. fi. de leg. i. 2.[o] quoad testatoris, non n. quilibet testari ptt, sed persona integra est ... , ...: tus prohibetur. l. i. de leg. 3. 3.[o] quoad personas eorum, quibus relinqui non n. ... relinqui ptt. l. i. C. de ... nec spurijs relinqui ptt. l. 2. C. de natural. lib, et ut supra ... capacitas. 4.[o] facultas testandi fuit coarctata quoad ... legatas, non n. principis ... relinqui. l. Julianus ff. de leg. i. nec marmora edibus affixa, ne edificia deformentur, ... nec columnas, quae sustinent porticus do: mus ... l. cetera in pr. de leg. i. ... nec ultra dodrantem bonor. relinqui ptt, qa tunc ... apud ... l. i. ad l. Falc. sicut et non ualet legatum nimis generale, ut si legauero animal, qa ... l. legato generaliter de leg. i. ubi ... 5.[o] fuit coangustata facultas quoad dispositionem, qa dis: positio conferri ... nihil ualere ptt. l. captatorie de leg. i. l. captatorias C. de milit. test. et irrita est institutio quae pendet ab arbitrio alterius, ut si legauero tibi, si Titius uo: luerit. l. illa institutio de hered. inst. quae tamen captatoria non est, ut ... dixit, illas n. captatorias tradit, quas relinquo tibi, si tu mihi relinqueris, ... irrita est et illa, ... prohibet ma... trimonium. l. cum ita legatum eum ... de cond. et dem. quod tamen hodie est correctum in uidua, non in uirgine manet ius antiquum auth. cui relictum. C. de ind. uid. toll. 6.[o] fuit arctata ... fines, non si legatarius non ... lucrum, legatum non ualet l. uu. q. hoc ... dissoluimus C. de cad. toll. Sed non ... in illa. l. ne incipiunt ... non ... tua tibi legam non ptt. q. si ... legatarij inst. de leg. et ob id nec ptt relinqui credi: tori quod ibi debetur l. plane ibi. q. si duobus de leg. i. ... deat, uolo ... captatoria est ... fol. 408. b.[o] 5.

Ad quod numerus testium testamento ... de solemnitatibus testam. ... captatoria ... maxime est controuersia, et adhuc sub iudice lis est.

Nam Bar. in L. nemo ff. in prin. de leg. i. et ibi Jas. 2. lect. n.° 26. [illegible] tenet cum de solemnitate substantiali, et maius [illegible] fundamentum [illegible] in hoc, ubi deficit numerus septem testium testamentum esse nullum ipso iure, [illegible] si esset de probatoria tantum solemnitate, non esset ipso iure nullum, [illegible] deficiente, sed probatio. L. [illegible] de testib. L. si unus. C. de testam. [illegible] lib. 5. parad. cap. 17. et ead. [illegible] de testam. [illegible] ad se [illegible] legis dispositionem [illegible] testator [illegible] voluntatem [illegible] et mutasse voluntatem [illegible] L. [illegible] C. de testam. [illegible] non satisfacit [illegible] hoc ad L. ad codicillum. C. de testam. [illegible] ominus [illegible] non omnino oblig. [illegible] qd in [illegible] o. A. de hered. lib. [illegible] deficiente voluntas [illegible] consi. L. in testam. [illegible] in foro conscientie, [illegible] non valere et in foro conscientie, [illegible] ipso iure nullum est, [illegible] Verum testam. [illegible] annullando, sicut et consi. et si nullus [illegible] lex ultra precedit annullando [illegible] confirmando L. fi. C. de [illegible] tamen [illegible] lex ultra precedit confirmando L. fi. C. de [illegible] in L. i. n.° 5. de cod. ead. [illegible] opin. [illegible] in prin. et ita [illegible] hoc in L. i. n.° 5. de cod. ead. tuendo opin. [illegible] Contrariam tamen opinionem, qd immo solemnitas [illegible] testium sit Bar. probatoria, non substantialis, probavit Bar. sibi contrarius in L. i. n.° ii. de cod. ead. in L. [illegible] n.° ii. C. de [illegible] et fac. [illegible] in L. nemo ff. n.° 26. de leg. i. in lib. 5. parad. cap. 17. Bal. in L. i. C. de sacros. eccl. fundamentum est in L. hac consultiss. in pr. C. de testam. [illegible] ubi plures testes requiruntur ad hoc, ut nullum [illegible] relinquat [illegible] tot oculis spectata, tot insinuata [illegible] in [illegible] locata [illegible] alium [illegible] L. fi. C. de hered. [illegible] ad probationem [illegible] et L. fi. C. de hered. [illegible] voluntatis [illegible] amplior [illegible] ut [illegible] curat magistratus [illegible] letur et in L. [illegible] de [illegible] ut probatio [illegible] sit. Et [illegible] testam. volentibus, [illegible] in testamentis requiruntur [illegible] [illegible] non ad aliud [illegible] probanda voluntate eius, [illegible] duo sufficiant, quam [illegible] sit. exprimeri [illegible] in [illegible] natura non est, et qd [illegible] in primis voluntas testatoris, [illegible] forma [illegible] testam. est in [illegible] italicam de [illegible] testium facit L. ex facto [illegible] de [illegible] caput est. [illegible] palam [illegible] fi. de testam. et qd [illegible] [illegible] L. [illegible] palam [illegible] fi. de testam. et [illegible] uno contexti L. [illegible] Mant. de [illegible] vol. l.° 9. tit. 4. [illegible] testatoris, ut [illegible] Mant. de [illegible] vol. l.° 9. tit. 4. et tit. 3. et hanc ultimam opin. tenet et Clar. l.° 4. tit. [illegible] testam. q. 35

Verum testam. invalidum ex defectu solemnitatis [illegible] in foro conscientie [illegible] ardua, et [illegible] dubia est questio, ut [illegible] [illegible] adhuc [illegible]. De eo [illegible] omni obligatione [illegible] sit communior adhuc [illegible] com. opin. ut testatur Clar. l.° 9. [illegible] plusquam [illegible] et est com. opin. [illegible] in L. i. n.° 5. de cod. ead. Jas. in L. placet [illegible] [illegible] q. 90. [illegible] hoc in L. i. n.° 5. de cod. ead. Jas. in L. si post divisionem n.° 9. C. de [illegible] [illegible] n.° 15. de leg. i., et in L. si post divisionem n.° 9. C. de [illegible]

[illegible] in L. [illegible] Jas. L. in [illegible] hered. lib. [illegible] [illegible] de cod. ead. [illegible] de [illegible] Mant. de [illegible] vol. tit. 14 n.° 16.

fac. ignor. Bar. in d.a L. i. de cod. ind. col. 3. et in L. cum qui
col. 3. C. de lur. et fac. ignor. in L. nemo pot. n.o 18. de leg. i.
Jas. in d.o L. cum qui n.o 14. d.c qd legatarij, quibus aliqd relictum
est in test.o minus solemni possit agere in curia episco-
pali. In principali autem quæstione est satis magis com-
munis, quod an dicat in foro conscientiæ, ubi plures attestatur, quorum refert Mat.
de cons. ubi vol. l.o 2. tit. 14. n.o 7. ad finem et remitto, omnes ibi latius
et doctiss.e comprehendit hanc opinionem plures ibi relatis pro ea adducens, et
respondet contrariis, licet Jas. cons. contulerint, et ipse testatur in d.a L. nemo pot.
2. lect. n.o 96. et n.o 102. omnis tamen relatis resp. Mat. loco precit.
pro hac opinione faciunt opt.e tex. quos ipse n.o 27. allegat. L. 2. C. de
pro hac opin. faciunt opt.e tex. quos ipse n.o 27. allegat. L. 2. C. de
fidec. L. militis. de indig. et cum sit. hor. L. pe. in illo. C. de rescind.
pers. end. test. et affirmat in t. no dubium est, h. C. de testam.
Conveniunt tamen in hoc omnes dd. ut in legatariis id procedat sine dubio
quando ipsi possiderint sine vitio rem legatam, ut tunc sint exceptione
cum ratio sibi debeant legata hoc in foro conscientiæ, et etiam foro
civili retinere possint arg. L. militis. s. veteranus de test. milit.
quem tex. citat Bar. in d.o L. nemo pot. n.o 18 de leg. i. et asserit
Jas. ibi in 2. lect. n.o 107. et alibi plures et omnes ut ipsi testatur
conveniunt in hoc. Contrarium videtis per Mat. loco precit. qui
nihil intactum relinquit. Addens Cabei. in decis. 89. n.o 2. ubi
dicit quod in legatis licita est retentio, et in hereditate dd. conclu-
dit, et quo ad forum conscientiæ, et alios institutus in minus so-
lemni test.o potest retinere hereditatem, tamen in conveniatur in foro judi-
ciali, debet condemnari ad restitutionem et Clar. in d.o l.o 3. s.
testam. q. 09. n.o 5. d.c adhuc propositum de lex multo plus favet
institutis legatis, quod institutioni hereditatis, et in hoc com-
muniter omnes ut ipse refert in d.a L. nemo. Sed tamen advertendum,
quod in illis quod hereditas semper si possideat possit retinere,
ad quod respondendo contrariis n.o 107. d.c qd ex precedunt, quod licet scrip-
tus est in posses.e sine vitio, et ita opini tex. d.a L. militis. s.
veteranus de test. milit.

Reg.a est per posteriora testam. tolli priora, hoc revocari per posteriora
...it. qd. no. tex. infer. cum contra vo. est, qua ambulatoria
est hominis voluntas usque ad mortem L. 4. de adem. leg. L. si fideicom.
de cond. et dem. Verum aut testam. non valet, qua si agamus
ad pot. heredi nec cum duobus testam.s L. 2. tubas ff. de milit. test.
non est, qua uni duo in solidum heredes esse non posse. L. qd cons.
s. uni duo ff. de reg. iur. hoc. tamen nisi per ea pra. l.o 2. ff.
de leg. 3. Si vero secundum testam. non perfectum non sit primum
tamen praeget. L. hac consultiss.a s. fi. C. de testam. Sollet
tamen ut inf. vers. Perspiciend.

Testam. q. regulis in test.o sine nuncupativo, sine in scriptis 4.or dicuntur
test. debeat, quas forma in tex. L. hac consultiss.a C. de testam.
p.o qd debeat esse rogati, et sic no fortuiti, q tamen an forte

matis rogati in dubio lex ponit Mant. de coniect. ul. vol. lib. 2. tit.
ii et de notario idem an rogatus sumatis in tit. eod. cit. suis
limitationib. ponit neg. negativam: et quod testes contest.
terent, non fuerint rogatos, nisi probet, qui sit solemnitas contra
terea, qui ad sumentis. l. ociedo ubi dd. de ver. oblig. ita tenent
sua, qui ad sumentis. L. 1. Lex. consulenti n.o 2. C. de testam. q addit in praxi.
Jas. in d. l. hac consultiss. 2. 2. C. de testam. q addit in praxi.
qd si aliq testes deponunt testamentarios fuisse rogatos a no-
tario, alij a testatore, non contradicunt, cum sit actus nitra-
bilis, et ab utroq. id fieri possibile sit. 2.o requiritur, qd sint
speciali ad quod tamen vide supra vers. In quolibet, fol. 339.
3.o requiritur qd sint liberi, non servi L. q testamento. § praeterea ff. de
testam. nisi cum opin. reputarentur liberi. L. 1. C. de testam. Posse
aut etc. testes fieri minores mendicantes. lex sus lege Manie Sunos
vel moveri Jas d.a L. hac consultiss. n. 5. 4.o requiritur,
qd sint puberes ultra tex. illius L. 5.o requiritur qd sint masculi,
qui feminae non possunt esse testes in testa. lo. in Codicellis, et in
testamentis in ternis enim Jas. in d.a L. hac consultiss.a in pri.
C. de testam.

Perspectiss. est, prim testam. validum non revocari per 2.m invalidum
ut infra vers. Regula est, et est tex. in l. hac consultiss.a § si quis
aut. C. de testam. L. 2. de iniust. testam. Est tamen unus casus in, quo
secundum testam. invalidum tollit prim. validum, tribus tamen concurrentibus.
p.o qd fuerint instituti extranei in p.o 2.o qd fuerint insti-
tuti venientes ab intestato in 2.o testam.o 3.o requiritur, qd in 2.o
intermaneat saltem quinq testes et de his tex. est in d. § si quis aut
Idem dicendum est, si cum quinq testib. dicens, se velle de-
cedere intestatus, lex non admittit spatium venientes ab intestato
Bar. in l. militis Codicillos. § veteranus de testam. milit. vide
vers. Com. est opin. fol. 379. tr.o Jas in d.o § si quis aut. 2.a i.
summi aut successio per d.m § si quis aut. non dr. successio ex testam.
ut ibi in tex. sed potius ab intestato ems Clar. lib. 3. tit.: § testam.
q. 97. in fi. vid. Jas. in d. § si quis aut. d.t qd non est testam. n.o
successio ab intestato n.o 2. post fi. Declarat aut lex codil.
primus, qd licit testam. invalidum in quo sunt instituti venien-
tes ab intestato tollat prius perfectum pluribus modis ems Jas. loco
pt.o 2.o 2. p.o ut procedat, si sit invalidum rone numeri testium
ut subscriptionis, secus si sit imperfectum rone conditionis
ut [illegible] L. si filius, q in potest. de lib. et post. et ibi ems com. opin.
filij L. si filius. ibi [illegible] Clar. loco pt.o com. secus tamen hic obstat. l. si duo
§ si prius de contratab. qua loqui in filio emancipato ems nares n.
ceptum intell.m ut d.t latr in d.o l. hac consultiss.a § si quis aut,
et lat. in d.a L. si filius q in potest. n.o 24. et loqui et in d.o § si
quis aut n.o 2. 2.o declaratur, ut ipsi sunt primi, et
[illegible] obstat eo rone et similiter notanus ems [illegible]

cons. 306. quod minus uerbis in d. §. si quis aut in 2. limit. et d[illegible]
nullibi alias inueniri. 3.º declarat, procedere, quando in p.º
erant instituti extranei, sicut dixi in prin. secus si filij,
et alij uenientes ab intestato gl. in d. ex eo in uer. [illegible]
inst. quib. mo. test. infir. licet contrarium sequatur Castr. in cons.
362. dubium facit, quod seq. Alex. cons. 145. uol. 2. circa finem.
4.º ut non procedat, quando in p.º testamento esset instituta pia causa
in 2.º [illegible] uenientes ab intestato etiam si essent filij,
dummodo in p.º in aliqua non essent liberi instituti, ut per Abb.
cons. xi. col. fi. et Com. cons. 177. 5.º ut isti uenientes ab in:
testato sint in p.º gradu, et per totum obtineat Bar. in d. l. si
testato [illegible] in p.º d. contratus. 6.º ut procedat quando in 2.º erant
duo [illegible] si prius in p. d. contratus, secus si alij tamen quod tamen uer
instituti [illegible] uenientes ab intestato, secus si alij tamen, [illegible]
multum [illegible] d. §. si quis aut, et tex. in l. 2. d. [illegible] test.
loquitur in singulari numero.

[illegible] in d. §. si quis dispositione [illegible] ibi Bar. ad q. quod d. se obtinuisse
consulendo aduocatos [illegible], et in l. militis codicillis d. milit. test.
[illegible] testamentum primo effectu instituerat, filium, eique pupillariter
testatoria [illegible] substituerat, deinde in codicillis reuocauit illam substi:
tutionem, et substituit [illegible] pupilli, licet in codicillis hereditas
[illegible], et substituit [illegible] casu [illegible], quando uenientes ab intestato
admitti non potest, tamen hoc casu [illegible] d. §. si quis aut ad fi.
[illegible] instituti, seq. Castr. in d. §. si quis aut ad fi.
[illegible] tamen tenent quamplurimi DD. quos refert Ias. in d. §. si quis
[illegible] aliqua fundamenta
aut n.º 3. ubi ipse cum Bar. tradens facit aliqua fundamenta
per eius opinione.

Publicatio testamenti solemnis in scriptis [illegible], quod ponit Menoch.
cons. 180. n.º 20. l.º 2.

Impediens liberam testatoris dispositionem, quod re, uel alium instituat cogendo,
uel ne aliquem instituat prohibendo, iudicis arbitrio puniendus est [illegible]:
minatur, ut docuit Menoch. l.º 2. d. arb. Iud. casu 395. in prin.

Ita, et quando quis incidat in poenam prohibitionis alteri testandi Soc. Iun. cons. 148. l.º 2.

Ciuiliter etiam castigatur, quia si cogit testatorem, ut se, uel alium insti:
tuerent, aufertur hereditas ab indigno, fisco applicatur.
Quod si impedit testari, ut ab intestato ipse succedat, si est
proximior, aufertur ei similiter hereditas, et fisco applicatur, si
proximus est, et aequales in gradu sunt, deuoluitur ceteris aequalibus
in gradu hereditas. Menoch. loco pred. n.º 13. 14.

Si uero prohibit mutari testamentum nec constat, an uoluerit testator
nouum heredem instituere, [illegible] prohibitio non nocet heredi iam
instituto. si constat, uoluisse instituere nouum heredem, aufertur
hereditas p.º instituto, et fisco applicatur, et heredi instituen:
do datur actio aduersus prohibentem utili [illegible]. Et si p.º institutus
fuisset, filius, aut [illegible] prohibentis, indignus, ut sup. indicatur,

sine sui iuris sit, sicut in Test.o, et ipso hereditas offertur. Menoch. loco citato n.o 16. et seq. alios plures casus ab eo ind.e relatos, et declarationes permittit, et modum probandi coactionem, ut prohibitionem n.o 20. usque in fine.

Perplexitas testam. inducens contrarietatem, vitiatur, solet dispositionem totam, quae nullo modo probabili potest dissolui, Alba cons. 24. n.o 2.

Verba a notariis apposita in testamentis de sanitate mentis non probant sanitatem Rom. cons. 520. col. 3. in fi. Conus Decia. cons. 51. n.o 41. l.o 4.

Quis non potest decedere cum duobus testamentis quae differunt inter se quoad institutionem, ut legata. Rol. cons. 33. n.o 1. l.o 3.

Filia fam. et nauitata non potest testari et cum consensu patris. Rol. cons. 68. in prin. l.o 4.

Testam. furiosi valet, et tenet, si uixit; et tenet testatus esse, ut fecit prudens, et diligens homo, Manil. cons. 104. n.o 7.

Qui est lingua balbutiens et impotitatem per egritudinem, non potest ualide testari Cephal. cons. 546. n.o 29. l.o 4. si u.o a natura balbutiunt, ualide testatur.

Valet testam. si testator a notario interrogatus, an uelit, talem esse suum heredem, respondet, quod sic Cephal. cons. 546. n.o 46. l.o 4.

Ex testam. de nullitatis nemo potest coniectura ad interpretationem voluntatis eiusdem testatoris Decia. cons. 34. n.o 92. multos citans l.o 3.

Testam. conditum ad alterius interrogationem quae valeat, non ualet aut max.e quando testator non esset sanus mentis, et intellectu, max.e ad alterius testamenti reuocationem Menoch. cons. 45. l.o 1.

Testam. patris sub hac conditione conditum, instituo filium meum, et casu quo mori violenter moriatur instituo hospitale heredem meum, ualet, et tenet in: stitutio et in praeiudicium filii, quae excludit, max.e si tacite, cum filii coniecerit hanc suam exheredationi Menoch. cons. 78. l.o 1.

Testam. p.o quod per 2.m fuerat reuocatum, reuiuiscitur per incisionem et annullationem ipsius 2.i Menoch. cons. 176. l.o 2.

Schedula testam. a testatore confecta si contineat perfectionem voluntatis saltem quoad institutionem heredis, licet sit imperfecta iure solemnitatis, sustinetur, et releuari potest in uim testamenti Menoch. cons. 224. l.o 3.

Testam. nullum est, si in ipsius princip.o omissus sit locus saltem principalis in quo confectum fuit, Menoch. cons. 288. l.o 3.

Testam. ab homine sanae mentis tum mortis confectum praesumitur, quando antea erat sanae mentis, et quando dispositum est sicut sanae mentis homines faciunt, et q. contra d.r manifestiss. probationib. monstrari id debet, Menoch. cons. 311. l.o 4.

Testam. in scriptis dici, quando omnia solemnia iuris observata fuere in confectione dicatur, et nuncupativum, Menoch. cons. 313. l.o 4.

Si test.o in scriptis ubi deficit aliqua solemnitas, tota dispositio corruit, Menoch. cons. 313. n.o 22. l.o 4.

Si testam. non valet uti in scriptis, non valet et uti nuncupativum, quando voluit testari in scriptis, Menoch. cons. 313. n.o 31. l.o 4. de qua re dissentit et Mant. de coniect. ult. vol. lib. i. tit. 1.

Testam. ab aliquo conditum, qui oculos claros habet, valet absque solemnitatib. l. hac consultiss. et q. asserit, illud caecum fuisse, probare debet, Menoch. cons. 468. l.o 5.

Testam. caeci conditum sine solemnitatib. l. hac consultiss. valet dummodo nulla sit falsitas, falsitatis vel suspicio, Menoch. cons. 468. n.o 6. l.o 5.

Heredi uti instituto defuncto vivo testatore, testam. caducum redditur, nec legatarius iure accrescendi succedere potest, neq. et Eccl.a in hac certa, quando extat dispositio testatoris in contrar., Menoch. cons. 483. l.o 5. contrarium quod non fiat caducum quando sunt plures substitutiones, Menoch. cons. 500. l.o 5. vid. etc. in l. un. C. de cad. toll.

Testam. imperfectum rone voluntatis, et solemnitatis relevari non potest, nisi aliquem sortiri effectum, Decia. cons. 85. vol. 2.

Testam. patris factum in praeiudicium filiorum primi matrimonii ad instigationem novercae, non valet Rimin. iun. cons. 428. l.o 4.

Testam. vero factum a forensi in loco ubi viget ius speciale non praevalet p.o quando ius com. confectum, licet sit forensis, Cephal. cons. 32. l.o i.

Testam. perfectum quoad voluntatem testatoris, sed non lectum, nec publicatum a notario, ut quia antequam legeretur mortuus sit testator, valet quando agitur de personis sanguine coniunctis, Cephal. cons. 294. l.o 2.

Testam. inscriptum manu testatoris, nec publicatum, neque in eius termino non ualet. in foro ext. contra, tamen ratione consc. Rub. cons. 107.

Si testam. rumpatur per natiuitatem posthumi, aut exheredationem filij; ualebit si adsit in eo clausula codicillaris, possunt succedere ab intestato institutos heredes tamen iure fideicommissi, Rol. cons. 1. lib. 4.

Forma condendi testam. in scriptis, aperiendi et publicandi, Rol. cons. 36. lib. 1.

Testam. tempore pestis factum coram quatuor testibus ualet, Rol. cons. 81. lib. 2.

Statutum mandans testam. fieri debere coram testibus talis conditionis, si tempore pestis, non procedat ut non possit tempore necessitatis, quo conditionis nolle talem non posset dici, Rol. cons. 30. lib. 3.

Testam. conditum in Ciuitate, in qua uiget certa solemnitas, testandi, sed in monasterio uti loco exempto, non subiacet solemnitati statuti, Rol. cons. 33. lib. 3.

Si testator iurat aliud non facere testam. uel donare, testamentum iudicium, aut donatio ualet, Catter. cons. 339. lib. 1.

Testator nō pōt decedere p parte testatus, et p parte intestatus. §. hereditas inst. de hered. inst. l. ius nostrum ff. de reg. iur.

Testator, qui institutionem, et exheredationem scripserit, nō codicillari, sed testari presumitur. l. nō codicillis C. de testam. et ita qui in codicillis a legitimo herede legata reliquerit, et substitutionem adiecerit. l. illud ff. de iur. codicill.

Quis nō pōt p parte testatus, et p parte intestatus decedere. d. l. ius nostrum ff. de reg. iur. nō aut hōc esse pōt, qa testam. est actus individuus. l. hoc comitia. §. 1. ff. de leg. 3. et fact. ca. de re iudicata. l. [illegible] §. nō aut inst. de hered. inst. Hec aut regula nō ius accrescendi. §. nō aut inst. de hered. inst. Hec aut regula triplicit ampliatur, et 4.or modis restringitur. p.o n. ampliatur, ut et hēat locum in pupillari substitutione, quam facit pr. p filio suo; sicuti n. nō pōt pr. decedere p parte testatus, et p parte intestatus, ita filius, cui pupillariter substituit pr. l. sed et si plures. §. ad substitutos ff. de vulg. 2.o ampliatur, ut adeo procedat, ut testator in contrariu disponens nō valeat, ut scilicet nō hēat locum ius accrescendi, ne p parte [illegible]. l. nemo pōt. ff. de leg. 1. 3.o ampliatur, ut cōr [illegible] in herede, ut scilicet nō possit hereditatem p parte adire, et p parte repudiare. l. [illegible] ff. de acqr. hered. fallit aut p.o regula in milite, qa pōt ipse p parte testatus, et p parte intestatus decedere. §. nō aut inst. de hered. inst. l. si miles unum ff. de milit. test. et et facere, ut eius filius, cui pupillariter substituit, ita decedat d.a l. sed et si plures. §. ad substitutos ff. de vulg. et nō solum p parte bonorum, sed et p parte temporis intestatus pōt decedere. l. miles ita hered. ff. de milit. testam. et hoc ei conceditur ex speciali privilegio, qd tunc solum procedit, qn constat de eius mente, et voluntate; secus n. in dubio presumitur [illegible] iur. com. uti velit. l. in testam. C. de test. milit. hoc aut qd [illegible] limitatio hēat in l. ius nostrum n.o 7. ff. de reg. iur. mult. qd hec limitatio hēat locum in test.o ad pias causas, et in test.o int. liberos. et locum in test.o ad pias causas, et in test.o int. liberos. et qd in militib armatis militiis, nō aut ceteris, et procedere tmf in milit. armat. militiz, nō aut cortesis; tmf gl. in §. sed hactenus inst. de milit. test. 2.o limitatur ut procedat ab initio tmf, ut declaratur ex verbis legis ibi decessisse, et in d.o §. nō aut, ubi d.t tex. nec n. ex parte intestatus decedere pōt, glitas n. verbo adiecta tmf verbo temporis verbi intelligi debet. l. Titius ff. de test. milit. l. cū [illegible], ubi Bar. §. si extraneus ff. de [illegible] et sic ad tempus mortis respiciendum, alias ex post facto pōt ex parte testatus, et ex parte intestatus decessisse, puta qd p [illegible] p parte testam. rumpatur post aditam hereditatem. l. circa ff. de inoff. 3.o fallit in contrariu dispositione a statuto, licet nō possit derogari regule a testatore, pōt tmf a statuto induci, qd qs possit decedere ex parte testatus, et ex parte intestatus. —

imo ꝙ illud dix. in l. morib. ff. de uulg. et Alex. in 2. notab. 4° fallit in eo, q non fit uliquis totam hereditatem alicui, sed passus tamen fuit a testatore, non in alia parte diceret testatus, ut not. scribens in mu= here, ꝙ intra tempus luctus benedo nupsit, ea testamento tamen bona suoꝝ marito uliquis ff., ut in l. i. C. de secun. nupt. gl. in l. his rerum ff. de reg. iur. Sed tamen inqt dix. in d. l. his rerum in fi. ꝙ si maritum tantum in sua testia instituerit, ꝙ uniti alium in reliqs bonis instituisset. qꝙ si non inueniatur ita esse, ..., non acc... maritus capiet, sed excluditur restituendo illud, ꝙ ultra ... habuerit arg. l. cogi. § is q solidum ff. ad treb. Add. alium casum in l. si arrogator de adopt. et alium in l. i. C. de sum. tri. et fid. cath. ꝙ Bar. ibi n° 36. in fi. et Alex. ibi ad Bar. sub litt. b.

Non obstat doli mali exceptio ei obiici, cui testatoris uoluntas non refra= gatur. l. q cum alio. § non obstet. ff. de reg. iur. ex ... tibi ... ... ꝙ ... in testo petierit, doli mali exceptione repel= litur, ꝙ ... facit contra testatoris uoluntatem. si aut ... legi, ... facit contra testatoris uoluntatem ... mali exceptio, ea ei non in testo petierit, non obstabit ei doli mali exceptio, ea ei non refragatur uoluntas testatoris. l. i. §. sed si ... ff. de his, ꝙ in testam. delentur.

Testator ... minus grauari ... quam fieri possit. l. unum ex familia. §. si ... ff. de leg. 2. Et ideo si ... quandoque res solum unum fructum, et eas legasset, ... nihil legasse, et ... nudum legatum, ne uideatur nimis grauasse heredem suum ad ... fructum. l. uxor ... C. de leg. l. ... in ... §. i. ff. ... facit. l. pe. de dot. ... ubi non ... testator ... ... et si ... fauor ... ... duplici ... et si ... ... et filiationis. Mant. de coniect. ul. uol. l° 6. tit. xi. n° 28.

Testator fit dispositionem, ut legata debeantur heredi, ... non adita ... testam. soluatur. l. si nemo. ff. de reg. iur. hereditate non adita ... ius testamenti soluatur. l. si nemo. ff. de reg. iur. ubi dix. et uid. ... in uerb. Hereditas uero. si nemo fol. 281

Testatoris ... facta in unum casum, porrigitur ad alium casum, in quo testator uerisimiliter prouidisset, ... si de eo cogitasset. ... in l. titius ... ff. de lib. et posth. gl. in l. tale pactum §. fi. de pac. et ea ualet argumentum de statutis ad ult. as uoluntates, ... in uerb. statutis uero. in statutis fol.

Non fit. ... ubi legatum scribitur, ... quia non potest recedere. l. si ... ff. de leg. 3.

Testatoris uoluntas seruanda est etsi testam. ... ff. de ... cos. §. q sub tut.

Voluntas testatoris [illegible] eius voluntatem eorum in cuius favorem fuit facta dispositio. L. Titio centum in prin. ff. de cond. et dem. Dec. in L. i. n.° 7. C. de pactis.

Verba testatoris sunt accipienda in casu vero, et [illegible] non ficto. L. Statius. §. Cornelio de tur. [illegible] L. [illegible] omissum de cod. et dem.

An possit fieri pactum contra voluntatem testatoris vide inf. in verbo Ultima voluntas vers. Voluntas testatoris, fol. 358. [illegible]

Testator censetur voluisse illud, quod [illegible] lex, [illegible] in L. [illegible] in ulta. car. C. de impub. [illegible] [illegible] Jas. in L. i. n.° 45. ff. [illegible]

Nunquid testator possit in testamento suo licite promittere usuras ita quod [illegible] [illegible] et de iure [illegible] ut si legando Titio centum, adiecerit, quod si [illegible] intra menses non solverit, quod abinde in ante [illegible] nomine usurarum. Et [illegible] [illegible] promitti, quia testator [illegible] [illegible] quidquid [illegible] vellet adijcere, et non dicitur usura [illegible] [illegible] [illegible] poenam [illegible] in L. [illegible] ff. de [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] ff. de an. leg. ubi [illegible] testatori [illegible] usuras ad licitum modum, sed de iure [illegible] [illegible] [illegible] ultra [illegible] usuras. [illegible] si dicas, sane non esse usuram, sed [illegible] [illegible] [illegible] ff. [illegible] [illegible] verum est si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testatori [illegible] nisi aliud [illegible] [illegible] [illegible], sed [illegible] [illegible] esse [illegible] Bar. [illegible] Jas. in L. [illegible] [illegible] in 2. lect. n.° 29. et 1077.

Testator [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legum. L. nemo [illegible] de legi. [illegible] [illegible] [illegible] c. [illegible] c. [illegible] de testam. L. testandi C. de testam. [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legis [illegible] [illegible] L. Seius et Augerius, ubi Bar. ad L. Falc. L. [illegible] testam. de [illegible] L. [illegible] [illegible] §. Titia de leg. 3. [illegible] est, quia nemini permissum est [illegible] formam mutare [illegible] iuri publico [illegible] d.a L. testandi C. de testam. [illegible] [illegible] est quia [illegible] privatorum [illegible] iuri publico [illegible] L. [illegible] de [illegible], et legit. L. quod de bonis §. i. ad L. Falc. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2. lect. n.° 2. Et ampliat doctor ibi [illegible] ut [illegible] et si testator [illegible] [illegible] aliis solemnitatibus [illegible] quia istud dicitur et [illegible] solemnitatibus iuris publici et [illegible] [illegible] in L. si mihi, et tibi [illegible] in legatis 2. [illegible] n.° 2. de leg. i. et [illegible] in L. [illegible] §. licet de iur. codicill. et [illegible] [illegible] Bar. [illegible] in L. [illegible] in prin. n.° 3. de leg. 3. [illegible]

id nō fbo, quas nec Bar. id tenet, immo reprobat, nec etiam fbac in sui vote, dicit non uideri recessisse a priori uoluntate, sed loquimur nos quando in eodem actu qs adhibentur solemnitates ultra requisitas a lege, nō dicenti Rogani; sed addenti, et abundans cautela nō nocet, nec uitiat testamentum l. testem nō idem C. de testam. et Rogani requirit diminuenti, tet uult illa dictio, nō aut addenti.

Vtrum testator possit in test.o minus solemni facere sibi permitti ab haerede ut soluendo legato, ita ut haeres teneatur ex contractu conueniri posset, ut tenet Bar. in l. nemo potest in prin. de leg. i. Vid in meis fragm. g. 21.

Testator nō potest disponere contra statutum disponens, quod testam. debeat insinuari apud acta iudicis, alias nō ualeat Bar. in l. nemo potest [illegible] ... [illegible]

Vtrum testator possit in suo test.o disponere, ne bona sua uenit ... [illegible] ... l. 2. C. com. de leg. Bar. in l. nemo potest ... [illegible]

Vtrum testator possit dare licentiam legatario ingrediendi [illegible] ... auctoritate, et quando amplietur, et limitetur, uide infra ... [illegible] fol. 328.

Licet nō possit testator renuntiare solemnitatibus iuris publici de qua l. nemo potest de leg. i. l. ius [illegible] publicum de pac. potest tamen disponere, ne ... [illegible] ... posse fol.

Vtrum testator possit remittere tutori confectionem Inuentarij Vide inf. in uer. Inuentarium, uers. Vtrum testator, fol. 579

Testator nō [sic] praesumit, quod uelit statim, et incontinenti se corrigi l. nō ad ea ff. de cod. et dem.

Quis dicatur qui magis praesumatur dilectus a testatore, Minoch. cons. 434. nº 34. lº 5.

Annus obitus testatoris intelligitur post eius mortem, ut si fructus anni obitus illius relinquantur, fructus percipiendi post eius mortem ueniunt, Soc. Iun. cons. 56. lº 3.

Testator potest disponere de re haeredis et absolute Alba cons. 73. nº 1.

Testator dicitur nolle ad praesumitur, quod nō loquitur Rol. cons. 34. nº 4. et cons. 97. nº 10. lº 4. cons. 68. in prin. eo. lº 4.

Testator licet sit ualde grauatus infirmitate, et habeat linguam grossam, et balbutientem, tamen potest facere, Mars. cons. 104. nº 18.

Qui nō testatur uidetur uelle ordinasse id, quod lex ipsa disponit de eius successione iux. l. conficiuntur ff. de iur. codicill. et l. Codicillis § matri ff. de leg. 2. et ideo grauatus restituere post mortem, ita tamen ut possit disponere de mille, si nō disponit, legitimi haeredes possunt percipere ista mille Menoc. de coniect. lº 4. tit. 7. nº 14. citat in cons.[u] Natta cons. 216. nº 10. Soc. Iun. cons. 252. col. ult. lº 2. Decia. cons. 38. nº 23. lº 3. Minoch. cons. 210. nº 16. lº 1. Surd. dicis. 272.

Testator prohibere potest haeredibus, aut alijs a se honoratis, ne molestiam iustam, uel iniustam inferant uxori a se usufructuariae relictae, et tenet prohibitio, Decia. cons. 57. uol. 1.

Testatoris dispositio, quod haeres nubat cum consilio talis, et si tamen fecerit, sit priuatus haereditate, ualet, et quod sidie[m] retinuit haereditatem, Crau. cons. 1.

Testator praesumitur esse sanae mentis, et quomodo probetur dementia, Rimin. Iun. cons. 809. lº 7.

Testamentum inter liberos licet sit imperfectum ratione solemnitatis valet. l. hac consultissima. §. ex imperfecto. C. de testam. imperfectum tamen ratione voluntatis, quia testator nondum compleverat dispositionem, non valet. l. si unus. ff. de testam. Et n. quaedam singularia lucra in testamento inter liberos scripta d. §. ex imperfecto. l. ult. C. fam. hercis. Paul. de testam. imperfect. ut scilicet quibusdam indicijs probari possit, puta ex d. l. ult. C. fam. herc. dum tamen duorum saltem testium probetur, illam esse voluntatem patris, et scripturam eius, ut late et eleganter tradit Mant. de coniect. ult. vol. l. 6. tit. 2. n. 2. Ratio autem quare hoc inductum sit, ut scilicet defectus solemnitatis omisse non vitiet testamentum inter libe. ut scilicet Angelus in d. §. ex imperfecto n. 2. quia causa instituti non est impiae, et adiuvat causam testati, nec cessat timor falsitatis, licet lex requirit maiorem numerum testium; sane tamen ratio est quod lex requirit Bal. Alex. lib. 3. de testam. q. 8. ad fi. prin. quia si una non expedit consulendum esse quaesitum sive ab intestato esset vocati: tantum ipse adduxit ratione, ut scilicet inductum sit favore nominis liberorum ipsorum, quod etiam iuris ratio. Item favorem haereditatis et sic communiter teneri dixit, et communiter confirmat in q. l. scripto. ff. un. lib. et cetera C. vz. vers. hoc quoque;

Tertium, quod ianno magis in favorem parentum, quam liberorum hoc sit inductum tenet Mant. d. coniect. ult. vol. l. 6. tit. 2. n. 20. et late ibi id probat.

Quod si testamentum imperfectum sit ratione sufficientis voluntatis testatoris, ut puta quod caepit testari, et non peregerat morbo, vel morte praeventus, nullo modo sustinetur d. l. si quis testam. de testam. ibi gl. Bar. in d. §. ex imperfecto n. 2. lat. et n. 2. Castr. n. 3. q. testatur com. latius quam alios refert Clar. d. lib. 3. §. testam. q. 9. Ratio est impias quia in testamento condito a patre inter liberos non attenditur dispositiones iuris civilis, et consequenter nec solemnitas testamentorum, sed attenditur solum ius naturale et quod consequenter attendenda esse voluntas testatoris, quae sit perfecta, vel non. Unde dicit Bar. quod si dum notarius vellet legere testam. testator mortuus sit, quia est defectus solemnitatis, non voluntatis, valebit inter liberos, et sic huiusmodi consultum.

Dubitatur an quod si pater in testamento inter liberos relinqueret aliquid titulo legati, vel alio titulo, non tamen titulo honorabili institutionis, tale testam. valere debeat? Utraque schola legistarum, et Canonistarum communiter tenet quod non valeat, quia titulus institutionis requiritur ut diximus filijs. Sane com. testam. las. in d. §. ex imperfecto n. 4. et melius in aurea. rubrica n. 16. C. de inoff. test. Et sic et utique communiter tenet, et latius probat in d. l. Lud. Ro. ... pluribus medijs ... quod si casus contingeret, ... ista parte consulerent, et iudicarent. Sed potissima fundamenta ex eo pendent, quod hoc solemnitas institutionis est de iure civili introducta, ut fatet, et ibi probat ergo

ad vitiat testam. inter liberos d. §. ex imperfecto, et qa in hoc testam. inter liberos semper subintelligitur clausula codicillaris, ut valeat saltem iure codicillorum. [illegible] nihil[illegible] opin. [illegible] nec [illegible] iudicio, et d[illegible] reprobat Clar. l.o 3. §. testam. q. 8. vers. sed pone, dicas, qd in iudicando, et consulendo [illegible] coi opin. qa habet, qd hoc disponit, ut testam. inter liberos imperfectum valeat, conditum fuit in favorem liberorum, ut [illegible] vers. [illegible] Vnde quotiescunque [illegible] locus dispositionis illius legis: [illegible] codicillis [illegible] efficiens eorum codi.[illegible] ubicunque [illegible] vocati tit.o institutionis, qa in [illegible] [illegible], ubi [illegible], et qa [illegible] [illegible] auctoritas, et qa [illegible] [illegible] remedium. L. ult. [illegible] Edic. divi Adr. toll. [illegible] Clar. d.o l.o [illegible] q. 38. vers. nec credas, [illegible] [illegible] [illegible] testam. [illegible] [illegible] est in test.o inter liberos [illegible] [illegible] [illegible] las. qd [illegible] a iure civili qd hoc [illegible] in favorem sed hoc [illegible] dispositio a iure civili qd [illegible] inducentis locum [illegible] liberorum. [illegible] eo cessante, immo [illegible] inducentis locum [illegible] [illegible] debet.

Disp. d. §. ex imperfecto d.e L. hac consultiss.a locum [illegible] et si [illegible] in tali test.o imperfecto faciat substitutionem pupillarem filio pupillo substituendo alium fratrem [illegible] d.o §. ex imperfecto n.o 1. 2.o locum [illegible] in filijs legitimis [illegible] naturalibus qa dicitur veri legitimi [illegible] ibid. 3.o locum [illegible] et si [illegible] [illegible] institueret filios, q. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab intestato succederet ut si [illegible] filios [illegible]. 4.o [illegible] testam. [illegible] et inter liberos [illegible] [illegible] [illegible] gradus. 5.o [illegible] fiente testam. inter filios nates [illegible], [illegible] in [illegible] fecit [illegible] sit illustris, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calculo. ut refert Iul. Clar. l.o 3. [illegible] §. testam. q. 12. et doct. [illegible] d.o §. ex imperfecto n.o 4. 6.o [illegible] ut locum habeat [illegible] in d.o §. ex imperfecto [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] solemnitates et si [illegible] casus sit ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hac consultiss.a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in L. hac consultiss.a [illegible] [illegible] [illegible] testam. et [illegible] [illegible] coram duobus testibus notario [illegible] testam. et [illegible] [illegible] d.a L. hac consultiss.a n.o 4. [illegible] opio, ut [illegible] d.a L. hac consultiss.a n.o 4. [illegible] [illegible] [illegible] et Iul. Clar. l.o 3. §. testam. q. 11. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] testam. inter cessat ille timor falsitatis, q. [illegible] in [illegible] testam. inter extraneos.

Rursus [illegible] d. §. ex imperfecto locum habeat in test.o [illegible] [illegible] com. opin. in [illegible] [illegible] faciunt testam. [illegible] testam. inter [illegible] [illegible] L. hac consultiss. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d.o §. ex imperfecto n.o 4. Iul. Clar. l.o 3. §. testamentum q. 12. in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] auctoritate doct. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] militet in test.o inter liberos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in test.o inter liberos [illegible] [illegible] [illegible] eo

Margin note beside "Disp. d. §.": [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l.o [illegible] et 2 n.o 32.

magis, qd videmus ad hus antiquas pungerat; quo casu celebratio fit et in correctorijs, ut in meo lib. axiomatum in verb. Doctoris.

Nunquid pt manifestus usurarius possit testari inter liberos ex dispositione c. quadquaed § ex imperfecto, an ut testator communi dispositioni c. quadquaed § ex imperfecto. Ideo quoniam formet las in d. § ex imperfecto, et utur in b. Ideo quoniam formet las in d. § ex imperfecto, et excludit, qd nd, quia tex. illius § nd dispensat circa personam inhabilitatem, sed ctr. huius solemnitatem, et ea potius attendi debeat dispositio prohibitiva, quam permissiva. Mihi sane indubitabile est hec questio, pro ea si pt sit inhabilis ad testandum, nd habilitatur ex illo § cum extra dispositionem d. c. quadquaed cadquad posterior corrigit omnes leges permittentes facere testamentum, si testator usurarius sit, nd potius limitat, cum dubitandum pt, an possit usurarius sine illius solemnitate testari inter liberos.

Testam. inter liberos licet nd vitietur ex defectu solemnitatis, vitiatur tamen ex preteritione unius filij et si ex dictis alijs parentibus prefectum esset pt. in l. si filius q in potestate in, si pt. in auth. d lib. et postea quod sequitur contra dd. et est com. opin. attestatur Clar. l. 3. testam. § testam. q. 8. vers. sed quero ratio adducit, qa defectus preteritionis est magis cel. substantiam, quam cca solemnitatem ipsius testamenti et cum dispositio d. § ex imperfecto sit inducta in favorem liberorum, iniquum esset d. § ex imperfecto, qd clamus d. las d. § ex imperfecto nuncupative in eos terminatur, qd clamus d. las d. § ex imperfecto vers. nasci in eos hereditas filijs d. l. scripto unde lib. Vr qa scilicet heredi nati hereditas filijs debetur l. scripto unde lib. Vr, preteritus filius omittitur solemnitas huius natis.

Spetiale q. est in testo inter liberos, ut licet imperfectum sit ratione solemnitatis, similis sustineatur, et etiam licet non duo testes sufficiunt, et nomina pt de testis, cum aliis similibus, licet nd requiratur qd testes sciant nomina patris, sed sufficit et si testes sint, similiter nec notarius patris, sed sufficit et si nouit sint, similiter nec notarius necesse est pt. in l. fi. C. d codicill. las in d. § ex imperfecto n. 6. Clar. l. 3. testat. § testam. q. 8. vers. preterea § ex imperfecto n. 6. Clar. l. 3. testat. § testam. q. 8. vers. sin. Esse et aliud spetiale ut scilicet tamen intelligatur clausula codicillaris etiam si apposita nd sit pt. ad dictum scripta in l. coheredi ... in consilio in verb. Valent d vulg. ubi las. d. rarum esse communem opinionem, nec ullo d necessitati hi dum testatur Clar. loco citato nec ... recitatur omnes melius placet. d consilium ult. vol. vers. unde ex ... et resolut maddalas dubitandum ce. ... hoc p est. 2. n. 33. q et ... l. si frater C. d fideicom. ubi ut casus, qd hec clausula nd subintelligatur omnes pupillaris substitutio, de qua restricta intra pupillarem aetatem nd traducitur ad fideicommissum post pubertatem ex ui codicillis facta est l. secunda ad Treb.

Procedit autem d. § ex imperfecto, quatenus concernit favorem ipsorum liberorum solummodo: ut si alia extranea persona admixta sit, nullum est testam. quoad ipsam et eius portio accrescit liberis lex d. § ex imperfecto ut et si extraneum pupillariter substituit,

ad valendum pupillaris substitutio tenus si alium filium substituisset Bar. in l. 2. n.º 18. ff. de vulg. et similiter est an poterit pater in tali testamento imperfecto dare filiis suis tutorem extraneum, quod non sit de liberis, quia hoc datio tutoris continet favorem pupillorum, cum tamen redundet in dispendium et onus alterius, aequum non esset ut sustineatur. l. impuberi ff. de adm. tut. et sic se est communis opinio ut testatur Clar. l.º 3. sent. § testamentum. q. x. ubi est de limitatione ut hoc verum sit ad hoc ut datio tutoris de per se valida sit, sustineatur tamen ad hunc effectum, ut confirmari debeat a judice, et testatur de communi ex doctr. Alex. in cons. 140. l.º 2. n.º 2. quod tamen hic effectus quod inter in verbo Tutor et Tutela vers. Max.ª est dicta sol. . et sic tutor sic confirmatus quod testamentarius tutor datus sicut quod hic testamentarius Alex. loco citato, ut per Clar.

Item successio ex testamento inter liberos imperfecto dicatur successio ab intestato an vero ex testamento, Utilitas est, quia si valet ut testamentum, sustinebitur subst.º pupillaris, datio tutoris etc. et in quantum, ut supra dictum, sin minus non valebunt. Et sane communis est sententia, quod ex testamento, ut testatur Clar. l.º 3. sent. § testamentum. q. 13. quod succedant ex testamento ut testatur Clar. l.º 3 sent. § testamentum. q. 13. et c. d. text. ol. in l. filii in verb. intestato. C. fam. hercisc. et c. d. text. ol. in l. hic ex imperfecto n.º 14. quod com. et post multa testatur ius in d. § ex imperfecto n.º 14. quod inducit ad praxim quod stante statuto quod foeminae non succedant nisi ab intestato, mas quod foeminae, quae erant institutae in dicto testamento admittantur.

Item quod aut dicatur proprie testamentum, ita ut cadat in statuto faciente mentionem de testamento, in titulo Bar. in l. 1. col. fin. vers. 4. quaero C. de sacros. eccl. dicit quod accipiendo testamentum large, dicitur proprie testamentum, sed capiendo stricte, prout definitur in l.º 1. ff. de testam. non est proprie testamentum et cum Bar. includat ius in d. § ex imperfecto n.º testamentum, et cum ex verbis non est simpliciter tale, sicut istud testamentum quia tale cum addit.ª non est simpliciter testamentum et concludit quod non dicitur imperfectum, sed non est simpliciter testamentum, et concludit quod non includi sub statuto, nec tamen proprie dicatur decedere ab intestato ita ut sit mixta species, ut casus medius.

Item: dubium est, quod omnia supradicta procedunt, quando pater testando inter liberos sive in scriptis, sive per nuncupationem adhibuit duos testes, et plures etc. dummodo de eo constaret saltem duo testes, sustinetur testamentum ex dispositione, et imperfecto, aut si pater nullum testem adhibuit, sed tamen sit in scriptis exaratum aliquod, ut in area vel apud notarium, et tunc breviter dispositio auth. quod sine C. de testam. statuit, ut testator litteras dicens manu sua non sequi, sed litteras continentia declaret et tempus et liberorum nomina et et uncias, numeros, et quod aliud est tale. de aliis extraneis heredibus omitti, et reliqua et ita .... l. ibi. non aut ut per illam auth. corrigatur dispositio d. § ex imperfecto.

Item si heres, quod si in area patris reperiatur cedula scripta manu patris, quae contineat divisionem bonorum inter filios, standum est tali cedulae, secus si esset scripta manu alterius, quam patris et manu notarii

manu subscriptae patris auth. ex nouo C. fam. hercisc. ubi quoque refert Bal. et Castr. in d. auth. quod sine in fi. doct. Bar. in l. fidei commissa. §. i. ff. de leg. 3. ubi tenuit, quod si in scripturis notarii reperiatur cedula testamenti non tamen appareat, quod dicta cedula fuerit publicata coram testibus, non valebit inter liberos, quam Bar. opinionem communiter damnant, ut dicit Clar. l. 3. senten. §. testam. q. 14. vers. Sexto quaero. quod tamen limitat. Et vere, las. in d. auth. quod sine n.° i. nisi probaretur, quod talis cedula esset scripta a notario, uel a tertio de mandato ipsius testatoris, qua tenet, quod valeret tanquam testamentum nuncupatiuum inter liberos per d. §. ex imperfecto, sed non ualeret tanquam testamentum in scriptis per d. auth. quod sine. effectus esset, quod legata relicta extraneis, non ualerent, si testamentum esset in scriptis, licet imperfectum. Vide las. in d. auth. quod sine dis. tinguit tres casus in hac materia. Aut talis cedula reperitur in capsa patris scripta eius manu, quod euidenter colligatur, et tunc non reperitur aliquid testes quatenus ad ipsos filios, sed si in tali scriptura erant legata relicta et ad pias causas, ad hoc ut ualeant requiruntur saltem duo testes, sicut limitat, et ita intelligit Alex. in cons. 76. uol. 3. col. 6. ponderatis his. Si uero dubium sit, an talis scriptura sit scripta manu patris et requiritur ne sua, tunc requiruntur saltem duo testes, qui probent fuisse scripturam patris, ut in §. ult. in ri. diuisione. Auth. de testam. imperf. et sufficiunt per bari per comparationem literarum ita las. in d. auth. quod sine n.° i. C. de testam. 2.s casus est, quando talis cedula scripta est manu alterius, quam patris et notarii, si tamen subscripta sit manu ipsius patris aut ipsorum filiorum dicit esse auth. ex nouo C. fam. herc. quod tamen Clar. l.° 3 senten. §. testam. q. 14. uers. quinto quod si manu patris subscribatur, maxime, bene dicit quod sit nouum testamentum, ita ut subscriptio specialis sit, nisi aliquo alio argumento confirmata esset talis cedula. Idem in uers. sed posse intelligit, quando a filijs esset subscripta, quod ualeat non ut testamentum sed ut contractus ex diuisione ipsorum filiorum. 3.s est casus, quando talis cedula reperitur in arca patris, non est scripta manu patris nec subscripta, et est sine testibus, quo casu com. est opinio, quod nec inter liberos probet cum limitationibus supra factis in prin. ita las. in d. auth. quod sine post num. i. conf. Clar. loco praed. uers. id quaero dicens, quod esset nimis aperta uia fraudibus.

In tali autem testamento imperfecto inter liberos, facto in scriptis, ut dictum est, requiritur solemnitas temporis, et dies sicut regulariter in alijs scripturis et non requiratur de forma, et hoc ad euitandum suspicionem falsitatis, dicit auth. quod sine las. ibi in fi. Clar. loco citato uers. sed nunquid. Requiritur etiam, quod scribatur per extensum literarum, non per notas, et abbreuiaturas, quod tamen dicitur de numeris uariarum, uel summae alicuius pecuniae signis arithmeticis

Testam. inter liberos nutu factum, an valeat? Conf. dicit, quod non Clar. l.° 3. sent. §. testam. q. 8. in fi. latius, et elegantius tract. contr. ult. uol. l.° 4 tit. 4. n.° 9.

exprimendas, ne de facili falsitas committatur, in reliqua uero dispositione sufficient scribentes eo modo, quo contractus scripturae communiter conscribi solent. Clar. loco predicto.

Sed autem semper in dubio praesumitur voluisse servari aequalitatem inter filios, cum ea a iure [illegible] (fundatur ut ista praesumptio in praesumptione iuris) nati; quinimmo censura dignus esset, qui aequalitatem inter eos non servat, ex qua conclusione in testamento patris inter liberos multa infero, quae non pono, sed [illegible] remitto ad Mant. de coniect. ult. vol. lib. 6. tit. 2. num. 5. et 19.

Verum autem huiusmodi testamentum inter [illegible] sustineatur, quando filij inaequaliter essent instituti ex parte, ita ut inaequales assignatae sint cuicumque ex filijs. Ardua sane est controversia, ut et ex utraque parte tres sit [illegible] ut [illegible] testatur Clar. lib. 3. sentent. § testamentum q. 14. ad [illegible] q. d. magis commune esse, ut valeat, et ex hac parte [illegible] et [illegible] et ea [illegible] Mant. de coniect. ult. vol. lib. 6. tit. 2. num. 20. [illegible] Et [illegible] sententia. [illegible] et ex altera [illegible] [illegible] num. 19. sed prior sententia mihi magis probatur per tex. auth. [illegible] C. de testam. ubi [illegible] forma requiritur, [illegible] non [illegible] signa, sed [illegible] scribat nomina, et qui instituit filios suos, quod non esset necessarium si aequaliter de necessitate esset instituendi, quam rationem et considerauit Mant. loco predicto num. 23. ad fi.

Ita d. Cyp. cons. 280. num. 9. lib. 2. [illegible] testamenti inter liberos [illegible] inaequaliter [illegible] [illegible]

Hoc est [illegible] contra [illegible] et testam. inter liberos ut [illegible] clausula [illegible] [illegible] ad [illegible] testam. ita ut si fiat secundum testam. [illegible] in quo [illegible] instituantur prius non tollatur nisi fiat specialis revocatio, i. non obstante quocumque testamento inter liberos, de hoc tex. est in auth. hoc inter liberos. C. de testam. ubi Castr. et Ias. not. et ego [illegible] in [illegible] clausula [illegible] [illegible] et ego [illegible] in 3. limitat. [illegible] [illegible] si liberi et in 2o. testamento [illegible] absque alia primi revocatione [illegible] [illegible] Ias. in d. auth. hoc inter num. 1. ad fi. de hoc [illegible] cons. 152. num. 12.

Huiusmodi autem revocatio fieri [illegible] coram [illegible] testibus ad [illegible] convocatis et [illegible] aliam voluntatem [illegible] disponit, [illegible] intelligit Castr. in d. auth. hoc inter liberos num. 3. ita ut [illegible] revocatio [illegible] ab intestato [illegible] plus est d. [illegible] sufficeret hoc facere coram duobus testibus, [illegible] coram duobus sufficit illud condere, quia favorabilius [illegible] hoc filijs [illegible] inaequalitatem evitandam, ut [illegible] ab intestato [illegible] [illegible] voluntatem [illegible] d. auth. hoc inter, quam [illegible] intelligit quando in 2a. voluntate [illegible] [illegible] [illegible] revocando priori testam. inter liberos si [illegible] revocando codicillos, [illegible] Ias. quod [illegible] locum ad [illegible] illa auth. hoc inter [illegible] exorbitantias, [illegible] non [illegible] extendi, et ita limitatur [illegible] Alex. in cons. 106. vol. 2. quod mihi non satisfacit, cum maxime in exorbitantibus fiat extensio ex paritate, et ex maioritate rationis, hoc tex. in l. 2. num. 4. de leg. 1.

Nullo sunt testam. inter liberos e contrario habent clausulam derogatoriam ad precedentia testam.ta et pfecta. Soc. cx. in l. si nihil et ibi in lepidis n.º x. d. l. 29. i. extesse Deudit. qd id. et d. et ibi in lepidis ... ea qa ad refriat ... cautio Vid. infra verb. clausula derogatoria nern. fit ergo 29.ª pfol. .. in 4. limitat. Contrario aut opin. castrese firmat Castr. in d. auth. hoc inter liberos n.º 6. C. d. testam. optima rone, qn hoc inter liberos quoad le pfectum est, et validum, g.º succedit 29.ª qd prius testam. bo validum tollat p subseqas in validiu. p. prius inst. init. qd. mod. test. infir. Castr. seq.r et lat. dixit multos alios addillando Mant. d. coniect. ul. uol. l.º 6. tit. 2. n.º 28. et seqq.

Disp.º p. ex imperfecto d. l. hac consultiss.ª locum hz et in filia a Statuto exclusa, q a pre instituitur una cum masculis. rouin.e post alios Menoch. d. adipisc. poss. rem. 4. n.º 326.

Testam. inter liberos conditum manu ipsius pris nullis etc testib. inter. uenientib. sustinet, nec p forma requirit qd in arca reponat dummodo locus talis assignet Menoch. cos. 223. n.º 61. 67. l.º 3.

Clausula derogatoria apposita in l.º test.º inter liberos in hec uerba, et si fecerit aliud testam. uoluit illud nd ualere, et tunc et eo casu uoluit intelligi morena ab intestato, operat. qd si fiat 2.dum testam. et inter liberos, illud nullum sit, tamquam si intestata decessisset quoad hoc 2.dum nd obstante, qd in 2.º dixerit qd uult hoc testam. oib. alijs preualere Menoch. cos. 170. l.º 2.

Schedula pris, uel matris continens testam. inter liberos confecta manu ipsius, et reperta in eius arca, uel penes notarium qn relevari possit in formam autenticam Menoch. cos. 267. l.º 3. plures casus distinguit.

Schedula d qua hic paulo sup. reperta in domo, sed nd reddita in aliqua arca, si dubitet an fuerit scritta manu pris, uel matris et contentio est inter filios, et extraneum, nullo modo relevari pt in formam autenticam Menoch. cos. 267. l.º 3.

Disp.º pris q ps redigendos filios ad aequalitatem, plus relegit uni, quam alij, seruanda nd est, cum causa esset erronea, et falsa .i. qn filij nd redigerentur ad aequalitatem, immo max.e inaequales fierent Menoch. cos. 346. l.º 4.

Testam. inter liberos nd dr nullum ex eo qd uni filio legitima ad dum institutionis ut relicta qn adest clausula omni meliori modo, et huiusmodi codicillorum, et testator adiecit, qd filia tacite et contenta relicto, et dr qn p dote relictum est, qn satis dr relicta titulo institutionis Menoch. cos. 453. l.º 5.

Testamentum inter liberos.

Testam. inter liberos sustinetur et si in eo [illegible] illud subscribi facere [illegible] et nullus eius subscriptus sit Cephal. cons. 99. lib. 1. [illegible]

Testam. inter patrem sine solemnitatis inter liberos et si inaequaliter sint instituti sustinetur, et valet Natta cons. 622. lib. 3. Contra si excessiva sit inaequalitas Rimin. Iun. cons. 771. n. 32. lib. 7.

Furiosus nō pōt testari ad pias causas. c. si. ex d' succ. ab intest. et ueȝ est, qñ costaret illū nō eē sanæ mentis, alis n. ex dispositione opiñ matrim; et prudenter fecerit, nō ppter pnemorz furiosus. ipsi aut' actori, q petit rescindi testam. huiusi incumbit onus pbandi, testatorem tpē conditi testam. furiosum fuisse d. c. si. d' succ. ab int. tex. in L. 5. ff. d' test. lur.

Qui legatu uenerabili loco relictū inficiat, cōdēnatur in duplu, si d' mendacio fuerit cōuictus. s. aduersus. inst. d' pœ. tem. litig.

Utrū pia causa gaudeat priuilegio militū. d' quo in L. Centurio ff. d' uulg. qd' uiꝫ post aditā hæreditatē possit directo subst. Varie ss in hoc puncto opin. pro affirmatiua est text. in ... Bald. in d. L. Centurio. hanc tenet Abb. com. opin. ut testatur ipse in d. L. Centurio. hanc tenet Abb. in cōs. 302. uol. 2. Bar. ... tenet cui de ... distinct. ... si ... institutio, et subst. ... pias causas in L. i. 6. si ... C. d' sacros. Eccl. ... fundamentu est, qa in pia causa obseruat ius ... testam. ... directo substitui potest. Contrariā opiniō, et ... ni fallor, tenet Bal. in d. L. i. q. 8. C. d' sacros. Eccl. quā ... in dc. L. Centurio ... et mouet, qa et ... ius ... L. hac consultiss. s. ex imp... C. d' testam. et tn pia nō pōt directe substitueri. s. si. inst. d' pupill. subst. ... nec pia causa. ... in d. L. Centurio ... bat hanc ... miles ... substituere directo, nō tn ullo iure cautum inuenitur, quo ipsi substitui directo possit, qa eo de casu loquamur nec pia causa possit substitui. ... et consider ... tex. c. i. d' testi. in 6. ubi factum est testam. inter liberos, qd' d' eē ad piā causā Bar. in L. tale pactū. s. ... pac. et pia est causa substituta, et tn ibi nō ualet iure directi, nisi intra pupillarē etatē ... ibi ... qd' et si ... 2a ... substituunt piam causam, nō tn ualerent iure directo post aditam, ge hoc ... Bar. ipsi in dl. L. i. q. 6. C. d' sacros. Eccl.

An d' relictis ad pias causas detrahatur falcidia vide sup. in uerb. falcidia in pr. notab. fol. 231.

Fauorabilior est pia causa, quā liberis ppterquam in legitima. Alex. d' cons. ul. uol. l°. 15. tit. s. n° 36.

Dubitatur nūqd' si in test°. ad pias causas, qd' coram duob. testib. ualet c. cum esset d' testam. relicta legata eē pionis laicis, et ad causas pfanas, utrū ista legata ualeant, et si nō ualeant qd' iuris de eis. Salic in auth. cassa col. 4. C. d' sacros. eccl. tenet qd' ualeant huiusi legata, p tex. auth. qd' sine C. d'

testam. in fi. et alij re[illegible], quos refert bal. in l. hac consultissima. C. de testam. Contrarium tamen tenet bal.
§. ex imperfecto n.° 4. C. de testam. Contrarium tamen eandem tenet bal.
per tex. d. §. ex imperfecto, cui non cadit, inquit, respondit, et ad auth.
Quia vadit, quod loquitur, quando pater faciunt testam. in scriptis, quo
casu ipsi recipiunt opinionem Salic. in casu autem, quo non valeret, d.
quia illa legata non accrescunt piis causis, sicut in d. §. ex imperfecto,
sed vadunt ad venientes ab intestato, lex in test.o inter liberos ac=
crescant ipsis liberis ratione diversitatis adducit, quae in pia causa
licet tenear[illegible] per pater. testatum per parentes non [illegible] in l. i. in §. si
pia. C. de sacros. Eccl. A non nihil officit, quoniam venientes
ab intestato id habeant, quia tamen non [illegible] in pia testam. inter liberos;
sed tamen dubitat de hac re, quia par non in utroque, cum bal.
scent attendatur de quo nil important quod decedat per pater. intestatus.
Q. conveniens ius in patre testam. cum duobus testibus instituendo cau=
sa [illegible], et relinquendo legata causis pijs, cum non valeat caput
testam. neque legata valebunt secundum Salic. in d. auth. causa
sed contrarium tenet bar. in l. i. q. 5. fin. C. de sacros. Eccl. bal.
in d. §. ex imperfecto n.° x. de fi.

Testam. conditum ad pias causas manu testatoris nullis et testibus
invenientibus, [illegible], et valet, Menoch. cons. 223. n.° 61. l.° 3.

Relictum loco pio non potest per Episcopum mutari in aliam piam causam,
ubi dispositio testatoris expressa seu forma, ubi causa est certa. Guid.
Pap. q. 556.

Testam. ad pias causas conditum nullis et testibus intervenientibus nullius,
Menoch. cons. 224. n.° 59. l.° 3.

Tutela publicum munus est. §. i. inst. de excus. tut. L. quod decedas §. i. ff. de adm. tut.

Vnusquisque dicto iudicio cauere filijs suis circa tutelas §. postremus quoque alienus inst. de leg.

Inter tutorem et pupillum lis de fit. §. si. inst. de Attil. tut.

Tutores quatuor genera, testamentarij, legitimi, datiui cedinquit., et alij inquit. §. i. inst. de satisd. tut. vel curat.

Di tutela quibus modis finiat, et q. poruit esse tutores, vide inst. de tutelis, et q. testam. tut. dari possit.

Tutores dati filijs intelligunt et dati posthumis, dati liberis intelliguntur nepotibus dati. et dati posteris intelliguntur dati filijs [illegible] inst. q. test. tut. dari poss.

Quando quis plures filios impuberes, ita testando dixit filio meo impuberi Sempronium tutorem do, hoc sermone omnibus filijs datus tutor Sempronius vid., quasi indefinita aequipolleat vni in [illegible] nobilitatibus §. quid. ita. ff. de test. tut. L. si plures de leg. 3. L. si plures de leg. 2.

Tutor, atque heredes quondam [illegible] pupillam uxorem ducere [illegible] prohibentur a lege, [illegible] est, ne pupilli et ... in eorum familiam circumscribantur ab ijs, qui rones gestae tutelae reddere compellunt. Econtra non filiam suam pupillo suo collocare posse non prohibetur L. libertus lia vlt. ff. de rit. nupt.

Nemo in testo suo cauere potest dando tutores, ne teneantur reddere rones gestae tutelae, quia ius publicum priuatorum pactis laedi non potest L. quod decedas §. i. ff. de adm. et pic. tut.

Mulieres tutores esse non posse, quia virile officium tutela est L. fi. ff. de tutel. L. i. C. quando mul. tut. off. fungantur §. fi. inst. de leg. patro. tut. quod verum est in filijs alienis, secus in suis, ut d. L. et auth. matri et auiae. C. quando mul. tut. off. fungi possit, quae tutela adeo matri competit, ut etiam ab hereditate filij excludat, quae tutela tamen non excluditur, ut in d. L. 2. n. q. ff. de [illegible] her.

Licet mulier aliorum filiorum tutrix esse non possit regulariter, potest tamen mandari in testo, ut tutela eius consilio administretur, ut est in L. quod decedas. §. i. ff. de adm. tut.

Mater in testo suo tutorem filio dare non potest, nisi eum instituat. L. pr. in prin. ff. de test. tut. contrarium tamen est in L. petό §. mater ff. de leg. 2. ubi filio instituto tutorem dari prohibetur sed [illegible] ibi, et in d. L. pr. [illegible] quia in d. L. peto non potest dari sed confirmatur sed tamen [illegible] confirmatur, ut in d. L. pr.

Mater, q. filiis suis tutelae administrationem gessit, et antequam rationes reddit, et ad [illegible] solvere ad 2das nuptias convolaverit, tenetur, ut ille 2dus vir obligetur pro debito, et tacite res suas omnes hypothecatas [illegible] suis tradat, ex quibus et retinendum l. si mater C. in quib. caus. pig. tac. contrah. et in § si aut tutelam in Auth. de nupt.

Tutor in administratione tutelae sui obligatur de dolo, lata et levi culpa l. contractus ff. de reg. iur. l. quod C. arbitrium tutel. l. 1. C. de neg. gest. Haeredes aut eius tantum de lata culpa tenentur post l. 1. et 2. C. de haered. tut. Et quoad ipsum tutorem facta et in dictis casibus. p.o in l. 2. C. arb. tut. et in cam. l. q. s. coniecit ff. de adm. tut. vel curat.

Tutor sibi auctor esse in re sua nullo modo pot. l. 1. § fuit quaesitum ff. ad Treb.

An tutor possit contrahere cum suo pupillo? Com. opin. est, quod si palam, et bona fide facit, contrahere potest l. pupillus § ult. ff. de auct. tut. l. cum ipsi ff. de contrah. empt. l. ad excutiendum ff. de adm. tut. Bar. in l. singularia n.o 7. ff. si cert. pet. Alex. n.o 9. Cons. n.o 56. in l. [illegible] in l. 1. § fuit quaesitum n.o 8. ff. ad Treb. [illegible] l. si in emptione in fi. ff. de contrah. empt. ubi generaliter probibetur, quae lex debet intelligi post distinctionem alterius l. utrum ff. de pet. haered. [illegible] l. licet ff. de contrah. empt. quae ibi militat alia ro. ne scilicet inducatur charitas annonae, et subditis metus iniungatur l. principalibus ff. de reb. cred.

Tutor palam contrahere dicitur quando alteri tutori auctor contraxerit Bar. in l. pater n.o 50. vers. tertio quaero ff. de leg. 3. Alex. in l. transactio in fi. C. de transact. et gl. in l. ult. ubi not. cau. palam et dicitur quando [illegible], et consanguineis pupilli contraxit gl. in l. Posta C. de his, qui vi ue indig. Alex. in l. singularia n.o 4. ff. si cert. pet. Ias. in l. bonorum n.o 4. C. q. admitti. 3.o palam dicitur quando alterius tutoris auctoritate contraxit l. ab excutiendo ff. de adm. tut. [illegible] in d. l. singularia n.o 12. Quomodo autem palam dicatur tradit Fr. in l. quo tutela a. clam ff. de reg. iur.

Tutor quando pecunias pupilli recepit, [illegible] illas [illegible] vel otiosas, sed ut bene collocare, et emere tenetur l. tutor n.o 1. § si tut. ff. de adm. tut. Rom. in sing. 179. Et quando retinet pecuniam pupilli, si facit bona fide, [illegible] usuras debitas, [illegible] si mala fide tenetur ad usuras duplicatas, et maximas l. quaesitum ff. de neg. gest. l. tutor qui repertorium § pecuniae ff. de adm. tut. Bar. in § quando n.o 6. in Auth. de his, q. oblig. [illegible]

An tutori possit [illegible] mutuari pecuniam sui pupilli? distinguendum est 4.or [illegible] [illegible] quando tutor facit intercedente auctoritate [illegible]

et nulli dubium est, quod valeat mutuum, et est com. opin. et
Abb. in l. non existimo ff. de adm. tut. l. pupillus ff. de auct. tut.
non obstat pactum est, quando cessat suspicio illa, quae prohibet, tutorem
contrahere cum pupillo, ne scilicet dilapidet eius bona, et hoc proce-
dit etiam in quolibet contractu. 2.us casus est, quando tutor sine
auctoritate contutoris suscipit mutuum, illud tamen scribit in
libro rationum, se ita mutuo accepisse pecuniam pupilli sui, et
valet mutuum, et tenetur ad communes usuras tamen gl. in l. non
valet mutuum, et tenetur ad communes usuras, gl. in l. non
existimo gl. mag. ff. de adm. tut. ubi Bar. Petra in l. 1. §.
existimo gl. mag. ff. de adm. tut. ubi Bar. Petra in l. quoties §. non [illegible]
fuit petitum n.o 4. ff. ad Treb. etc. et non est, quia et hoc casu, quando scilicet scribit,
ff. de adm. tut. et non est, quia et hoc casu, quando scilicet scribit,
se in libro debitorum pupilli cessat illa suspicio. 3.us est casus
quando tutor sine auctoritate contutoris accipit mutuum, neque
illud in libro rationum scribit, sed tamen hoc facit palam coram
tibus consanguineis pupilli; et hoc quoque casu tenet contractus
Bar. in d. l. singularia n.o 8. et est generalis intra, quod quando
bona fide, et palam facit tutor valeat contractus [illegible]
bona fide, et palam facit tutor valeat contractus in
[illegible] l. non existimo ff. de adm. tut. in pr. § credit, bona
fide posse contrahi, sed bona fide intelligitur, quando facit
palam consanguineis. Rix. etc. l. quoties §. non transferre
de adm. tut. § d. quod valet contractus, quando scribitur in libro,
secus si non scribitur in libro, quod quia non est casus communis,
sed diversus, ubi agitur quando scribitur, hic quando bona fide absque
quod scribatur. 4.us casus est quando tutor habet, se habuisse
pecuniam mutuo a pupillo, et non adhibita auctoritate con-
tutoris, pro casu est mutuum confessatum, et valet mu-
tuum, quia cessat suspicio, ex eo quod confessione fatetur, et
nulla fraus, nullum pupilli periculum verificatur d. l. quoties
§. non tantum ff. de adm. tut. Non obstat l. non existimo, quia
ibi non cessat haec suspicio.

An tutor, qui confessus est se recepisse mutuo pecuniam pupilli possit
opponere exceptionem non num. pec. Varie fuerunt opiniones, et quod
possit, et quod non possit absolute, ut dixi in d. l. singularia
n.o 8. ff. si cert. pet. Cagn. ibidem. Bolog. tamen opin. in d. l.
singularia n.o 55. magis probat Menoch. quod scilicet possit oppo-
nere, hoc tamen limitat ut ipse teneatur probare casum et
intra biennium, quod non est in aliis nisi post biennium. gl. in l.
in contractibus in u. nullo modo. C. de non num. pec. dixe. in
l. inter ratum ff. de reg. iur. et novus Menoch. quia dicta
non refertur, sed causatur quod talis confessio faciat praesumptionem
hinc et de iure, neque hunc tamen, sed est sola hominis praesump-
tio quod admittitur probatio in contrarium. l. si chirographum ff. de
probat. et quaedam est et hunc tamen admittitur contra probatio
l. non est verisimile ff. quod met. cau.

Utrum tutor possit sibi solvere pecuniam debitam a pupillo. gl. in l.
singularia ff. si cert. pet. tenet, quod possit, et quod est speciale in

mutuo. Bar. tam et alij Drs ibidem tenent contra. Sed distingue quia casus. Primus est quando tutor uult sibi restituere pecunias mutuo datas pupillo, uel eius patri sub magnis usuris, quo casu potest, imo debet sibi soluere, ut liberet pupillum a praestatione usurarum. L. quotiens. § sicut. ff. de adm. tut. tradit enim pro pupillo ea facere, quae sunt utilia, non quae inutilia pupillo. L. si. § omnem. ff. de adm. tut. Non obstat, quod dicatur in L. i. § fuit quaesitum ff. ad Treb. quod non possit sibi esse auctor in rem propriam, tradit enim quod illud procedit, et uerum est, quando priuato iure agitur, in contrafactiam autem alterius, bene potest fieri L. quod diximus. L. i. ff. de auct. tut. et ideo quando sibi soluit tutor eius auctoritas non interponitur priuato, sed in contrafactiam, soluit enim tanquam priuatus: ita Corras. lib. 6. miscell. cap. 15. in fi. et Menoch.

Tutor debet facere utilia, non quae sunt inutilia pro suo pupillo

2us est casus quando pupillus est debitor tutoris, sed non sub usuris, et est aliorum creditoris sub usuris, et non potest sibi soluere, debet enim facere pro pupillo, quod faceret pro se ipso, sed pro se soluere, debet enim facere ... quod soluerent in causa usurarum, ut patet in d. L. quotiens. § sicut. ff. de adm. tut. a contrario. 3us est casus quando tutor est creditor pupilli una cum alijs aequaliter sine usuris, uel est cum usuris, et potest sibi soluere. L. creditores. C. qui tut. dari poss. cum enim aequaliter creditor sit cum ceteris, ordinatam charitas incipit a se ipso. Non omnis est, quia scilicet tutor gerat pupilli negotia, potest tamen sine detrimento pupilli sibi consulere, nam sufficit, quod amico in paucis consulatur. L. tutori. C. de neg. gest. 4us casus est, quando sibi debetur certa species, quo casu potest sibi solui. L. fistulas. § i. ff. de contrah. empt. Corras. lib. 6. miscell. cap. 15. n. 4. quod est locum non solum in tutore, sed in quolibet executore testamentario Alex. in L. Paulus. L. restituta. § du... pillus primo not. ff. ad Treb. et est in procurat. Rom. cons. iii. 5us casus est, quando agitur non de certa specie sed de restitutione alicuius iuris pupillaris, ut de restitutione haereditatis, quo casu non potest sibi auctor esse. L. i. § fuit quaesitum ff. ad Treb. ubi Ripa n. 8. Bolog. in L. sin... gularia n. 59. ff. si cert. pet. Rolandus a Valle cons. ... Dinus ... sin... casus, et superiores est sententia Bar. in L. 2. in fi. ff. de scriptis. tenuis Cacilio. lib. 3. miscell. cap. 15. et 16. quia in hoc casu quod debitor, debitor priuato tutoris tanquam tutori, quod non licet, in ceteris quod debitor, non priuato sed in contrafactiam illius debitor, soluit enim sibi tutor non tanquam tutor, sed tutor tanquam priuatus, multa autem in contrafactiam conceduntur quae priuato prohibentur, d. L. i. L. quod diximus. ff. de auct. tut.

Posset autem dici, ad quod est dispicatum, cum hodie concessum sit pauli minoris. C. qui dari tut. poss. ut scilicet nemo tutor curatorue esse posset, qui sit debitor uel creditor pupilli. Sed quaero quod quando de una disputatum contra (Pomponius) Sabilia. c. i. de aetat. et qualit. in 6. Bar. in L. si quamuis. ff. de arcam. Sed dici debitum, an tutor sibi possit soluere. Responsionem esse ipsum, quod possit esse tutor. Potest autem esse tutor testamentarius, cum quo datur adiunctus secundum Bar. in d. auth. minoris n. ii. ...

in d. auth. §. 1. i. text. § nemo nec testamentarius qui tutor esse possit.

Si Titius in test.o tutor sit relictus, et duo sint Titii, nec appareat de quo senserit testator, neuter tutor est. l. duo Titij ff. de testam. tut.

Cui debetur onus tutelæ, eidem et hæreditatis commodum deferri debet. l. qui tutela ff. de reg. iur. de. §. fi. ff. de leg. patr. tut. Fallit in mulieribus, et in minoribus, qui plerumque admittuntur ad hæreditatem, non tamen tutelam suscipiunt de. §. fi. et l. fi. §. de legit. hered. l. 4. §. interdum ff. de legit. tut. quod idem est in Auth. dic. in d. l. qui tutela.

Nemo potest tutorem dari cuiquam, nisi ei, qui est in ea ætate cum mortis, vel habiturus fuisset, si fuisset. l. qui tutela §. nemo ff. de reg. iur. de. § postumo § cum aut. inst. de tut. de reg.a non est quia hodie ad curatorem qui test.o dari non potest, sed si datus, debet confirmari a iudice d. l. inst. de curatoribus aut. et ... dic. in d. l. qui tutela §. nemo n.o 3. ff. de reg. iur. qui tutor datus pupillis et invitis l. 3. ff. de tutelis, curator aut non datur, nisi volentibus puberibus §. item inviti inst. de curat. Fallit aut in curatore furiosi, et mente capti, qui et testamento dari potest. l. fi. § et si §d. C. de curat. furios. Pater tutorem aut potest dari filio suo et emancipato. l. pr. ff. de test. tutel. mater aut non potest, nisi filium instituat d. l. ff. non diversitatis est, quia pater habet filium in potestate, non aut mater. d. formæ inst. de excus. v. idem dic. in d. l. qui tutela § nemo ff. de reg. iur.

Tutor datus minori propter in prima inst. de tutela, curator vel primatus non datur. l. in copulandis C. de nupt.

Nemo tutor, curatorve esse potest, qui aliquid debet pupillo, vel minori, vel sibi aliquid debetur. § auth. minoris C. qui tut. dar. poss. sed miror ita esse, cui nata tam debiti prohibetur, cum idem sit actionem adversarius ego dicerem quod prohibetur quia licet non possit agere, tamen quia is in tua potestate est, si vellet, minoris, debet exceptionem et sic pupillo vel minori male consuleretur, quia sui est unus officiis tutor non alter ... curatoris, ut licet ad actionem, exceptionem tamen faciat. l. ... ff. de pa. Vide gl. in d. auth. minoris in gl. i.

Fallit tamen quando credit. quasi modicum est debitum ... modicum ... iudicis arbitrio relinquitur Menoch. de arb. l.o 2. casu 96. Et ut excusatus debet liberari, se ... creditorem Rol. cons. 83. n.o 6. l.o i.

Pupillus habet omnia bona tutoris sui hypothecata tacite. l. pro officio C. de adm. tut.

filiusfam. pt. ee tutor, sed [illegible] co satisdaps dbit non pup. sal. fore,
et si nolit, cogendus est a iudice. L. si. ff. d susp. tut.

Vtrum datio tutoris sit mixti imperij, iurisdictionis, an simplicis facultatis?
[illegible] opin. pa. est qd sit mixti imperij. Bar. in. L. i. no 6. d iurisd. om.
iud. ubi Alex. et Ias. [illegible] com. [illegible] ibidem no 13. Vallas.
in L. imperium no 234. d iurisd. om. iud. fundant se in tex. d. L. i.
L. mutus. s. tutoris datio [illegible] lect. gl. d tut. L. i. d tut. et curat.
dat. ab eis. L. nec mandante eo. tit. [illegible] ad forte d legati. sed
[illegible] patet [illegible]. 2a fuit opin. ee iurisdictionis
[illegible] Vrsinus in [illegible]. L. imperium in si. d
[illegible] ad municip. et. L. 4. s. si forte d dam. inf.
iurisd. [illegible]. L. 3. d tut. et curat. 2o [illegible]. L. fe. d off.
iuncta L. ubi adsunt. L. 3. d tut. et curat. iuncta L. nec quicquam. s. ubi decretum.
[illegible]. L. i. d tut. et curat. [illegible]. L. 2. C. d off. eius q[illegible] alt.
[illegible] d off. [illegible]. 3o p. L. 3. d postul. L. 2. C. d off. eius q[illegible] alt.
[illegible] et. s. [illegible] d Attil. tut. [illegible] iurisdic.
[illegible] facilis patet ratio. 3a fuit opin. qd sit so:
[illegible]. L. fe. d off. [illegible]. Castr.
[illegible] in. L. i. d tut. et curat. L. fe. d off. [illegible]
in. L. i. d iurisd. et ibi Cur. Iun. no 43. Ale. in. L. imperium no 35.
[illegible] no 33. [illegible] no 135. Coras no 31. et in lib. [illegible]
[illegible] no 33. [illegible]. Valen [illegible] 6. declarat cap.
cap. 24. Ant. Gouean. lo 2. d iurisd. et imp. no 18. [illegible] d iuris. et
236. [illegible] d iurisd. et imp. no 18. [illegible] d [illegible], ubi nega
imp. [illegible] L. mutus. s. tutoris datio d [illegible], ubi nega:
[illegible] totum et genus, et speciem et dictio sed posita
[illegible] et in facto. L. q[illegible] d cod. cau
sine copula [illegible]. L. i. d tut. et curat. ubi
data. 2o add. tex. L. fe. d off. [illegible]. L. solent. ff. d off. [illegible]
legatus dat tutorem, et tamen non [illegible]. L. i. ff. d off. cuius [illegible]
nec iurisdictionem, nisi ubi mandatur. L. i. ff. d off. cuius [illegible] ga
ubi [illegible] in provincia. 3o add. L. 3. L. ubi
adsunt d tut. et curat. L. i. s. si [illegible] d mag. conven. [illegible]
a sufficienti [illegible] iurisdic. et potestas datio aut
[illegible] imperium [illegible] iurisd. et potestas datio aut
tutoris [illegible] nulla [illegible] caretio, [illegible]
ga [illegible] potestas et [illegible]

datio tutoris [illegible]. [illegible] in [illegible] d tutel.
tut. 2. [illegible] Vrbanus. Cornelius Suet. in [illegible] Claud. cap.
cap. 23. [illegible] creatis ab [illegible] Iul.
Capit. in uita d. [illegible] Alex. [illegible] 2. dier. [illegible]
[illegible] antiq. [illegible] cap. 30. in fi. [illegible]
[illegible] et [illegible]. 5. [illegible] municipalibus. L. 3. L. ubi adsunt
d tut. et curat. L. fe. d off. [illegible]. L. 2. d off. cur. [illegible]
[illegible] d Attil. tut.

Vtrum autem remotio tutoris sit mixti imperij? [illegible] opin. pa. Bar. in L.
[illegible] ff. d off. eius [illegible] mixti imperij, quam [illegible] com. Vallas.
in L. imperium no 238. d iurisd. om. iud. et eam [illegible] Corasius d. L.

cognitio. 2ª est opin. Abb. in c. venerabili de off. del. g. ee nea impij. 3ª est opin. Iacobi Nigri in d. l. cognitio a n. i. ex satia Bar. in l. i. § suspecti n. i. 2. ad Turpil. distinguentis duos casus, p.s quo tutor removetur tanquam suspectus ob dolum, et sic non impij, quia causa est criminalis, cum poena fisco applicatur, et impositam ad publicam utilitatem Bar. in l. 3. de supel. uiol. Menoch. de arb. l.º 2. casu 265. n.º 4. Sic n. tutor ob dolum remotus fit infamis. l. i. § suspecti ad Turp. et ita procedit opin. Abb. 2.s casus est, quo tutor removetur non ob dolum, sed ob utilitatem pupilli, ut quia non sit idoneus ad administrationem tutelae, quo casu, quia causa est mere civilis, est mixti imperij et sic loquitur com. opin. et probatur quia non est mere impij, sed mixti ... nec est iurisdictionis, quia nulla poena imponitur, licet dici possit, ad esse correctio, est q.º mixti impij, sed tamen hic est mixti impij, correctionem ex eo, quod removetur, sed tamen hic est mixti impij, quia ut plurimum Iudex caret correctione. Menoch. in repet. l. imperium in n. 9. distinguebat aliter. aut remotio fit ab ipsamet lege, quae declarat causas remotionis, et tunc quia ipsa lex removet, nam quoque Iudex potest removere. l. i. § damus de susp. tut. ...ius eo in prin. l. eum q. C. eo. aut remotionis cum non est determinata a lege, et tunc solus potest in provincia, praefectus in urbe Romana potest removere. l. i. § 16 solent ff. de off. praef. urbi. l. i. § suspectum ad Turp. ubi Bar. n.º i. refert alternationem ...

Unum tutori remitti potest officio inventarij Vid. inf. in ver. Inuentarium uers. Unum testator pot.

Maxª est dubitatio, quod datio tutoris in test.º facta per se valida sit, an confirmetur a Iud.e quo, qui valet de per se, tenetur tutor statim tutelam gerere, alias tenetur de ecoletis, sed si non valet, non tenetur gerere ... confirmari, et ideo tenetur donec confirmetur, non tenetur de negligentia. Clar. l.º 3. test. § testam. q. x. ad fi.

Tutor testamentarius non potest consequi legatum sibi factum a testatori, et si accipiat tutelam Guid. Pap. decis. 144.

... q. pro tutori se gessit tenetur reddere rationem sicut tutor, et quilibet alius administrator ... 85. n.º 21. et 199. uol. 2

Mater ... pro transitu ad 2das nota amittat tutelam, si remaneat vidua, potest tamen ... tutela, filios ... in subsidium, si aliud idoneum non sit, ut ... Bover. decis. 268.

An tutor nominatus a patre pupilli ad 2das nuptias transeuntis dari, et confirmari debeat iudicis arbitrio relinquitur Menoch. de arb. l.º 2. casu 151.

Si mr id tradidit ad 2dā vota dicit ee tutrix, et peten amplius ad fit tutori filis dari, sed si adhuc nō tradidit, aut sponsalia tm̄ cōtraxit, tutela nō finiatur Menoch. lib 2. d arb. casu 151. nº 7.

Quas impensas in causā pupillorum fecisse tutor dicatur, Iudicis arbitrio statuit l. 2 ff. ubi pup. educ. dēb. q sane Iudex admittit impensas in uictu quotidiano factas libro tutoris, sic prestando tn̄ impensas in salarijs preceptorum factas. Menoch. d arb. lº 2. casu 173

Tutor statim suscepta tutela inuentarium conficere dēbet, alioq si nimis distulerit, uti suspectus remoueri pōt, tutor q informis in principio ff. d adm. tut. quæ aūt uero dicatur nimis distulisse, arbº Iudicis relinquitur Menoch. d arb. lº 2. casu 174.

Omissio Inuentarij, et licentiæ administrandi, et promissionis faciendi utilia, nō facit tutelā nullā, sed dat causā remouendi tutorē Alba cōs. 21. nº 1. et 19.

Presumitur dolus in tutore cessante qdtatorē ab olim pupillo suo pro confessione, et absolutione cōputi redditi Craū cōs. 282. nº 8.

Mater antequā in tutricē admittatur, tenetur inuentarium facere, et satisdare, renuntiare 2dis nuptijs et Velleiano. [illegible] à ball. milleloq. 21s. et Rol. cōs. 16. nº 1. lº 1. dt. qd isto Iure nulla est tutela iuris. ita ut actus p mrē gesti ad commodū filiorum sint nulli, nisi ad presens, et insup obligauerit oia bona p administrat. tutelæ

Matri accipienti tutelā filij sufficit dare fideiussores quos inuenerit, et lz nō idoneos ad summam administrationis Rol. cōs. 18. nº 55. lº 2.

Cont tutorē aut aliū administratorē finito officio nō fit executio l. iussu ff. si qs cautiōn. et ibi gl. si.

Actoriā descendit à tutela, et cum uir necesse est, pro precedat tutela, alio nō pōt cōstitui actor Rol. cōs. 49. nº 3. 4. lº 3.

Ubi tutores ibi reddi dēbent rationes et calculi suæ administrationis ubi gessit tutelam tex. est in l. 1. 2. C. ubi d ratione agi opōrt. Soc. sen. cōs. 149. nº 4. lº 1.

Tutor tenetur nō solū d administratis, sed et d neglectis Soc. sen. cōs. 2. nº 4. lº 1.

Tutelæ materia tractatur per Rimin. Sen. cons. 97. lib. 1. Crau. cons. 18. cons. 150. Soc. Sen. cons. 193. lib. 2. Socia. cons. 8. lib. 2. cons. 49 lib. 1.

In tutela filiorum non comprehenditur avunculus fratrum. Bal. cons. 224. ad fi. lib. 1.

Ex pluribus tutoribus, qui prius est prius conveniendus, quam ille, qui non gessit l. 2. § fi. ff. de cur. bon. dan. Mars. de fideiuss. n. 371.

Testator potest remittere, et liberare tutorem a se datum a redditione rationum administrationis tutelæ, maxime tutorem sibi sanguine coniunctum Menoch. cons. 22. lib. 1.

Tutor, qui rationes semel reddidit, et factum quod non debendo habuit, non tenetur iterum reddere Menoch. cons. 22. n. 16. lib. 1. Cephal. cons. 192. lib. 2.

Contra tutorem credendum non est libro administrationis tutoris ipsius confecti, maxime quando liber non est authenticus Menoch. cons. 23 lib. 1.

Tutor potest repetere expensas, quas pro pupillis fecit in causa criminali non calumniose instituta et si causa ceciderit Menoch. cons. 115. lib. 2.

Tutor, qui bona pupilli alienavit ultra quantitatem æris alieni, non potest ob id condemnari per dolum et culpam, nisi ea probetur, cum non præsumatur dolus, ubi non adest causa committendi dolum Menoch. cons. 214. lib. 3.

Tutor, et curator debent habere salarium pro sua administratione et cum habita consideratione laborum, et diligentiæ suæ arbitrio iudicis, qui si in regione consuetudo in id aliqua non extat, primarum personarum nostrum iudicium dabit, quod salarium tunc dandum cum petitum fuerit, tam pro futura administratione, non pro præterita, et ad iudicis officium spectat illud constituere Menoch. cons. 228. lib. 3. qui rationem hoc reddidit communicato consilio cum clarissimo Socia.

Mater, et Avia quamvis tutrices esse possint, tamen non valent, constitutione a Principibus Menoch. cons. 270. lib. 3.

Magis tutoris dicentis se casu amisisse librum rationum non creditur, nisi magis eius heredis affirmantis, se non habere librum rationum tutoris Menoch. cons. 354. lib. 4.

Tutoribus habentibus tutor dari non potest, nec ad tempus is dari potest. et si detur, nulla est datio ipso iure Menoch. cons. 380. lib. 4.

Tutela decreta min. minori, vel alij agnato a Senatu Mediol. vel alio supremo Principe scienti minorem aetatem, validissima est, quasi censeatur Princeps dispensasse, et si id non dixerit, Menoch. cons. 478. lib. 5.

A munere tutelae vere excusatur cum pupillo qui ad excusandum nisi iuret [illegible] generaliter, se conditionem pupilli, Rol. cons. 83. lib. 1.

Licet regulariter mater, quae vult esse tutrix filiorum suorum teneatur satisdare, tamen pupilli salvo iure; videlicet ubi mater dives est, non tenetur, Rimin. iun. cons. 812. lib. 7.

Si patruus, qui gerit tutelam nepotis obtulit rationem reddere administrationis, et nepotes recusant, vel procrastinant, decessit patruus, filij et heredes patrui tanquam ignari rei gestae non tenentur ad rationem reddendam, Cephal. cons. 8. lib. 1.

Avus maternus in tutela patruo praefertur, Dec. cons. 181. Gabr. cons. 57. lib. 1.

Tutor, qui ab adulto, et maiore habuit finem, et quietationem non tenetur ad rationis redditionem, Cephal. cons. 192. lib. 2.

Statuto statuente excludendas foeminas per masculos patruus pupilli praefertur in tutela avo materno [illegible] cons. 149. lib. 2.

In ult.a voluntate dictis iocosis standu nō est. § plane aut inst. de milit. testam.

Minor 20 annis, nō tñ 18 annis attingere in ultia voluntate ď ṡtrmis disponere licet. § ad ergo inst. qb. nō. est. tan. manum. nō lic.

Ultimaq voluntatis natura ē, ut possit quisqu testator eas revocari ambulatoria. n. est ēius voluntas usq ad supremu uitæ diē. L. 4 ff ď adim. leg.

Eodem ult.a voluntati nō pt. sibi legē imponere d nō revocando et eiusmo. Bar. in L. si qs in pncī ff. d. l. legs 3. et sic in d.a L. si qs.

In testam.tis et codicillis inspicitur ult.a voluntas, et ult.a derogant priis L. clari. C. ď fideic. si ex intervallo ult.a assignatur. sed si incontinenti nō sit secundu ā p.a L. nō ad ea. ff. ď cod. et dm.

Ultimæ voluntates sortiuntur naturā contractuu cōm.e fidei gl. in L. in minor. C. in qb. cau. in integ. rest. nō nal.

In ult. is voluntatib voluntas testatoris dominatur, et ubicuq ď voluntate cōstat, nō. ē. dōnā est. a. ppietas ue ibus L. nō aliter. ff. ď leg. 3 et sō ut. qa voluntas testatoris ē est materia testamenti, et qula regit iudicia. L. pn ē renard. ff. ď cod. et dm. L. 3. C. ď lib. prior. nec attendi solet quomodo dicatur ď ea, sed tant ďbet observari et sic dictam ipeq nō ob. ꝙ ē ndo ue ubis d.a L. 3. L quasi ind. C. ď testam. lic. n. ꝙ ficiet voluntati moriētis, nō curat quomodo eā perscpsat, nodo eā exponat sic. bar. in L. si qs n.o ij d legs 3. | Tenuis in eps… est … [illegible] 37. n.o x [illegible]

In ult.is voluntatib sententiæ captatoriæ nō valent. q.n. si tibi heredi legavero sic. tueris velit L. captatoriæ ff. ď l. g. i. ōna aut captatoriæ ad captandā aurā, videtur. n. ita benignado ī bēq benevolentiā velle captare. ibi gl. ꝙ dicat voluntas nul. sub in ug. Testamentaria ue. Addi us[illegible] ibi sto fuit coangusticita lit. 341. et Menoci. cōs. 408. l.o 5.

Nihil est, ꝙ magis sōib ďberi quā ut supremæ voluntatis, post quā iā aliud uelle nō possit, liber sit stilus et liberu. qd iterū nō redit, arbitriū. L. i. C. ď sacros. Eccl.

In ultimis voluntatib qnd minimu in obscuris sequendu sit. Vide sub in ver. legatu fol. 298.

Sūs cōm. opin. nulla cautela reperiri pt, neq remediu quo ult.a voluntas efficiatur irrevocabilis, ut dicit Bar. dar. in L. si qs. ff. ď leg. 3. tñ eadē cōm. opin. sic tollit aut in legato, et pia causa Bar. tñ cōiu tenet, et nēc.e, d.r n. id ſuris est ď parte quoad parte, qd ď toto quoad totu uulg. L. q ď toto. ff. ď rei vend. sed

totum testam. non pt fieri immutabile l. 4. ff. de adim. leg. l. si. sic s. ibi redit. ff. p hoc. l. si ss de leg. 3. 4o ibi dicendum quoad legatum. legatum n sub appellat. ulte voluntatis continet.

... dicit limitari in pia causa, non admittit p. has ... 1o q. n. qd eet contemere naturam ulte voluntatis, ut restringerent facultas testandi. 2o qa dicta est ulterior ... 3o qa magis favemus filio, quam piis causis ... l. Pactum dotali. C. de collat. l. ...

nec cum pia causa, ut p ita opin. facit ... non concludit, qd promissio et ... nullo modo valet, et si p ... legatum id factum, nullo modo valet, ... facta fuerit.

Voluntas testatoris est lex q. disponat Auth. de nupt. et hoc verum est in favorem illius, in cuius favorem adiecta fuit. consequenter non est lex, ut puta qd testator prohibuisset aliqd fieri in favorem legatarii, posset tum legatarius pactum facere contra voluntatem testatoris, quia eius voluntas regulatur contra voluntatem legatarii, in cuius favorem disposuit. l. cio pr. s. libertas de leg. 2. l. quoties. C. de procur. L. nihil de leg. i. Bar. est in L. i. n. 6. C. de pac. in pa et 2a ... Non aut ... L. ... in ... testatoris legis vim ... L. ... ut vera ... d. nag. cc a p. Predicta ... limitat, ut vera ... p testatoris non sit contra legem hoc. ... in. L. ... n. 22. de leg. i.

In ult. voluntatibus verba enunciativa de futuro non disponunt. Bar. in l. si ... nihil. s. pr de acqr. ... in. L. Titia in prin. de leg. 2.

Voluntas testatoris n est contra leges, cum favori ... Auth. de nupt.

Voluntas testatoris probata ... interpretatur in augmento, et diminutione legati, ... in prin. de leg. i. Bar. ibi ita ...

In ultimis voluntatibus mens testatoris ... spectanda est ... n. 10. et ... l. 4.

Prælegata non venit in substitut. vulgari, at si qs sit substitu-
tus in remiss. hereditatis, et prælegata habuit p. [illegible] x. id
[illegible] et substitutum vulgariter, iste institutus repudiat he-
reditat. substitutus admittit ad illam portionem hereditatis, prælegata
vero remaneant apud heredem institutum, et sic transmittitur,
si defunctus sit, vel apud eum si repudiauit, et non venit in
substitut. L. q. filius. §. si. L. filio ppter eum. L. leg. et leg. i. L. nihil
§. si parte ff. de leg. 2. Bar. not. in L. i. n. 44. de vulg. add. L.
[illegible] Bar. in L. Marcellus. §. quidam n. 2. ad Treb.
Sane contrariam limitat Alex. qn substitutio esset facta in portio-
nem, ut in casu d. §. quidam. quam tamen limitationem Soc. ibi n. 4. non
admittit. 2º limitat sane conclusionem Soc. in d. L. Marcellus
§. quidam n. 5. ad treb. qn pr. p. prælegata æqualia divisisset totum pa-
trimonium inter filios, et eos instituisset, et ad inuicem substituisset
[illegible] L. qd [illegible] §. i. de leg. 2. qn qua vere voluit institutum [illegible]
prælegata vice institut. pari vere [illegible] est, qd voluerit sub-
stitutum [illegible] institutione sine prælegatis. et est pulchra limit.

Verum prælegata veniant in restitutione fideic. [illegible] duos casus speciales
p. casus est. qn qs grauatus restituere portionem suam, et tunc [illegible]
generaliter restituere est prælegata. casus est in L. Marcellus. §.
quidam ad Treb. et non est alibi sed Soc. sen. ibi in [illegible].
Fallit aut p. qn grauatus prohibitus esset alienare prælegatum.
extra [illegible] alienum, quam fideicommissarij, qa tunc non tenetur in
restitutionem fideic. [illegible]. Ita limitat Castr. in d. L. Mar-
cellus §. quidam, et d. Ex casu in L. Lucius. §. pluribus ad treb.
qd tamen intelligit Soc. loco citato, qn esset facta substit. personas
quas contemplat. prohibita fuisset alienatio,
quas contemplat. quas contemplat. fideic. arg. L. si cum §. felicissimus
[illegible] substit. [illegible] fideic. et legt. 3 [illegible] qn prælegatum esset simpliciter prohibitum alienari extra certas
personas, non ob tali prohibit. veniret restituendum, qa non sit, quod
prohibita sit alienatio ex mente testatoris extra illas personas, qn
talis alienatio [illegible] ex eodem test. in successori. item testatoris
tum qa non ob tali prohibit. admitteretur successor illius heredis, q sit
extra illas personas, ut est tex. sing. et ibi Bar. in L. cum pater [illegible]
intr. d. leg. 2. tum qa non vr testator prohibere, ne perueniat ad
personas, quas vocauit ultro, et hoc [illegible] confirmat in [illegible] ad
Soc. qd si iste prohibitus alienare prælegatum extra certas personas nul-
la substitutione facta, ut in casu præcedenti, decedere relicto
successore ubi ab intestato, tunc forte fideicommissarius admitteretur,
qa [illegible] exclusus ex tacita mente contemplat. illorum, quorum
contemplat. facta erat prohibitio, in q. illi non [illegible]
ut in d. §. cum [illegible] vr qd fideicommissarius admittatur p. ex [illegible]
[illegible] in L. [illegible] C. de impub. et alijs subst. dicendo voluntat. ibi, qd fr
non excludere substitutum ex tacita mente, qn non succedunt ab
intestato. 2. fallit regula [illegible] qn maritus prælegasset dotem

Dic hac q. [illegible] distractionem inf. [illegible] est [illegible]

[1] ad hanc doctrinam vide Soc. cons. 34 p. 1. vol. 4 dicentem quod prælegata ad veniunt in restitutionem fideicommissi quando facta sunt post gravamina inducta

uxori, et postea eam postea gravavit restituendi portionem, quia non veniunt ea, cum magis ex post obitum sit prælegatum. casus in l. Lucius §. si maritus ad Treb. 3.º fallit tunc quando omnia, quæ prius fuisset gravatus restituendi portionem, et postea ei fuit prælegatum, ut in casu l. Titia ad l. Falc. ita gl. in d. l. Marcellus §. quidam, et est communiter approbata, ut testatur Soc. ibi n.º 1. et meo iudicio 4. limitatio, et pariter post dictum quod abiecta communi recedi non debet in iudicando, et consulendo, sed in disputando ipsi recedit communis cum ambobus Rapha. prima ex tex. l. si Titius de leg. 3. in vitæ recedendi 2.º considerando tex. d. l. si Titius cum tex. d. l. Marcellus §. quidam, ibi n. legata subiecta sit, et in §. quidam præesumat, et tunc utrobique una non assignata, ea ad illam hæreditatis non ve- niant prælegata, et ubi sit tunc omnia, an sunt gravatus restituendi portionem an in portione hæreditaria, nec consideratur illa non, quod præsumat, ut non. 3.º considerat tex. d. l. Titia ad l. Falc. non leg. ibi prælegata fuerint postea facta, tunc portio prælegati, quæ in sit et veniunt hæreditario continuitati primæ institutionis, quod inter.º habuit gravamen, quod si non debet esset nova, quod præcedant, non tenuatur, saltus illa portio ibi veniisset restituenda quod tunc ibi aliis [illegible] d. conciliat aut d. l. Titia ad l. in fid. de commissionem [illegible] ad Treb. vid in meis frag. in 6. concil.

2.º casus principalis est, quod gravatus restituendi portionem hæreditariam, et tunc regulariter non veniunt prælegata sed præcedant, ut in [illegible] quemadmodum ut veniat hæredi. a. utrumque tex. est in l. si Titius de leg. 3. limitatur autem p.º quod testator esset gravatus restituere filio ex mortuis alijs tunc coheredibus, coniunctis ex illis est in l. liberto §. pluribus de an. leg. quam alijs coheredibus ut intelligit in d. l. Marcellus §. quidam n.º 2. et ibi per eum. 2.º limitatur, quod testator usus est verbis utilis, ut quod- cumque habueris, et simil. p. l. cum virum, et ibi Bar. et DD. C. de fideic. l. cum pr. §. fideic. cum de leg. 3. .. 3.º limitatur in casu l. in fideicommissa- rias in f. ad Treb. ut veniat restituat quidem de, vivi hæreditarios quod ex tex. alio, et subtiliter intelligit Soc. ut veniat ad restituat, sed sibi induxit in pro seu sensum casum l. Titia ut supra dixi nam illud prælegata in f. ita ut in prælegatum quod sit vivi hæreditario excedant portionem quantum, quatenus excedant, sibi retineant, et non restituent. 4.º limitatur, quod testator dimisisset totum patrimonium prælegata in filios æqualiter, ut ita quod non eius deb. secundus, et postea eos instituit æqualiter, quia hoc casu portiones prælegati succedunt loco portionis hæreditariæ, ita ut dicitur sicut iuris hæreditario argumento l. de eis. de his quæ leg. ut in l. liceat. [illegible] et si dispares esset portiones prælegatæ, tunc et tamen proportionabilia portioni hæreditarijs, quia tunc eadem non mutantur ad portiones prælegatorum hæreditariæ [illegible] æquales tunc Soc. loco præcitato n.º 4

[a] prælegata veniunt in substitutione pupillari Bar. in l. Marcellus §. quidam n.º 3. ad Treb. ex tex. l. cum pr. in prima ad l. Falc. et l. sed si plures §. ad substi- tutos, ff. de vulg. et pup. et DD. in exemplari, quod ad eius exemplum [illegible]

inuenta est. l. humanitatis. C. de impub. non est, quia per pupillarem succedit in omnibus bonis pupilli. Verum autem ueniant in directa militari? Et uidetur opin. Bald. putat, ueniri, quia per eam succedit directo testatori post aditam, sicut per pupillarem. Alii putant, non ueniri, quia per eam succedit tantum in bonis testatoris, sicut per uulgarem. Quia aequiparatio non est uera, quia licet succedat directo post aditam, succedit tantum in bonis testatoris. 2° non est uera ad est aequiparatio, quia per uulgarem directo succedit testatori in haereditatem, quam nunquam fuit haeredis, sed per militarem licet succedat testatori directo: tamen haereditas transit de instituto in substitutum, et uenient obligata. Vnde hoc. Hen. in d. l. Marcellus. §. quod a. n.° 6. ponit suam 3.am opin. tenendo tamen, quod ueniant obligata hoc modo comparando, ut sicut per fideicommissariam post aditam succedit testatori §. l. cohaeredi. §. cum filio de uulg. et l. miles et de milit. test. et sicut ita et per militarem directam. l. substit. de haered. in substitutum transierunt per fideicommissariam substit. de haered. ab instituto, ita per militarem haereditas, et bona, quae sunt penes ab instituto, ita per militarem haereditas, et bona instituti transeunt in substitutum. In hoc tamen differunt, quia per fideic. in haered. de manu haeredis bona, et haereditas, et per obliquum succedit testatori, per militarem autem capiuntur bona ab haerede, sed haereditas est directo a testatore, ideo uult, quod ueniant obligata sine distinctione, quam facit Bar. ad substitut. fideicommissariam. i. utrum procedant, an ad quod, et utrum sit substitutus in parte haereditariam, an in portione sua.

Dictum est supra in 2. 3. et 4. not. quod obligata ueniant in fideic. restitutionibus; nunc autem accipe aliam distinctionem breuiorem, quam habui a Pane. in l. in quartam ad l. falc., quae continebat 4.or casus. Primus est quod testator dimisit totam haereditatem in obligata, et grauauit cohaeredes ad restitutionem et hoc casu semper obligata ueniunt in restitutione non est, quia testator dimidiam habuit obligata per haereditatem, quae consistit in obligatis. casus in l. quod q.° 2. ubi Bar. not. et leg. l. Caler. in l. Marcellus. §. quod liberis ad treb. 2.s casus est quod testator dicit quod habueris ex mea haereditate restituas Titio, et hoc quoque casu restituuntur l. cum mini. C. de fideic. 3.s casus est quod testator dicit restituas partem tuam cohaeredi, aut Titio, et nomine partis uenient et obligata d. l. Marcellus §. quod liberis. 4.s casus est, quod testator dicit restituas haereditatem, uel haereditatis partem, et tunc obligata non restituuntur, quia non continentur appellatione haereditatis l. si Titius ex parte de leg. 3. quod procedit quatenus capiuntur iure obligati, sed dubium est quatenus capiuntur iure haereditario. et Bar. d. §. quod liberis ut supra n.° 3. dicit aut pr. grauat, diuid. legat etc. et cum eo est communis opinio. Hoc in hoc Pane. tenuit contra communem. d. n. 20

Praelegatum.

ee contra l. cum pater in prin. ff de leg. 2. ubi prius legaverat, et tamen ad restitu-
tionem venient in cumulatis ad referet quod procedat, ubi sequatur l. quod de pecul.
leg. et quia ro. l. in fideicomissariam [illegible] qua suadat [illegible] ea ad
est, quod prius gravaverit, postea legaverit, sed quia appellatur hereditatis
veniat legata quatenus capiuntur iure hereditario. Unde dicebat [illegible]
nec putari, quod legata quatenus capiuntur iure hereditario sint resti-
tuenda fideicomissario. Respondebat autem ad l. Titia, quod ibi legatum
factum fuerat per praeceptionem, i. quod testator voluit illud legatum ea
praecipuum heredis, et hoc erat de mente l. cum unus C. de fideic.

Quantitas et pecunia praelegata, cum in arca illa est, tanquam corpus
hereditarium [illegible] l. plane ubi § 1. l. talis scriptura l. sed si certus
ff de leg. 1. Soc. cons. [illegible] l. in quartam n.o 50. [illegible] l. [illegible]

Si hereditas auferatur tanquam indigno, praelegata ad auferendum, Bar. [illegible]
280. n.o 9.

Praelegata veniunt in restitutione fideic. quando huius institutionis ratio [illegible]
[illegible] quando testator vult bona conservari in familia. [illegible] quando pu[er]
[illegible] substitutio alius suffecerit, nam illud verbum et ad praelegata
referetur, Menoch. cons. 232. l.o 3. q. 2.

Vsusfructus.

Vsusfructus formalis nil aliud est, quam Ius utendi fruendi ut l. 3 [illegible] i. de usuf. et dr formalis, qa est forma quedam a ppietate separata, cum apud unu sit ppietas, apud aliu sit ususfructus gl. in l. [illegible] de uer. sig.

Vsusfructus causalis est, quem dns met percipit ex fundo suo, et dr causalis, qa ppiedt et de causa, [illegible] causaq a dno l. uti frui ff. si usuf. pe. l. io. [illegible] quod d [illegible] ser.

Vsufructuarius pt copelli, ut fundum recte colat. l. [illegible] si fundi ff. de usuf.

Qis alicui reliqt fundus, seruu, uel aliqd aliud ad usum uitq, et usufructu, multa ueniut, utrum dicat ff sic uerba usumfructum, [illegible] ppietatis donec uixerit. qns si est usufructuarius tenetq ca[illegible] cidari de [illegible] et uendo arbitrio boni uiri. l. i. de usuf. [illegible] dns [illegible], sed post morte sua grauatus restituere, tenetq cauere de [illegible] restituendo fundo illi, cui grauatus est. l. i. ut leg. nom. cau. 2.° Vsufructuarius nd pt incidere arbores, alis amittit usumfru[illegible] ctum auth. q [illegible] l. C. de sacros. eccl. Sed dns, q tenetq restituere [illegible] post mortem, si incidit arbores, tenebitq tamen ad damnum, qd [illegible] l. mulier. §. sed enim ad treb. 3.° usufructuarius nd pt adi[illegible] ficare in [illegible], in quo ht usufructum. l. usufructuarius nouo de usuf. et dns pt adificare in [illegible], et si adificauerit pt [illegible] [illegible] cauus in l. domos [illegible] in [illegible] de leg. i. 4.° usufructuarius nd pt alienare fundum, in quo habet usufru[illegible] ctum [illegible] de usuf. Sed grauatus restituere post mortem potest alienare, sed tn [illegible] fideicomissi resoluitq alienatio, ad interim ualet. l. ult. §. sed qa C. com. de leg. 5.° si [illegible] usus fructus mortuo usufructuario consolidatq cu ppietati, uns ad [illegible] opus est [illegible] [illegible] de usuf. si ut est [illegible] nd [illegible] [illegible] l. Titia 2. §. fi. de leg. 2.

Generaliter aut qn relinqtq ad usum uitq, intell[illegible] [illegible] l. 4. §. i. de alim. et cib. leg. l. donationes. §. [illegible] de donat.

Testator quotidie relinquit uxorem suam dominam, et usufructuariam bonorum [illegible] uerba. relinquo uxorem meam dnam, massaram, et usufructuariam [illegible] et de singulis [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible]. [illegible] qns relinqt [illegible] massaram [illegible] qd sibi uelit testator, [illegible] satisfacta [illegible]; nd [illegible] [illegible] [illegible] alimenta [illegible] alie. [illegible] auth. [illegible] C. si [illegible] nup. mul. [illegible] in [illegible] 94. uol. i. alimenta [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible]. [illegible] aut in l. Titia 2. §. fi. de leg. 2. [illegible] administration bonorum relictam ee qns massara dr a massa, i. a uilla ut in l.° [illegible] fol. [illegible] n.° i. una massarij dat administratore uille.

[illegible] existentibq [illegible] in d. l. Titia §. h. [illegible] [illegible] alimenta tamen, et quadam [illegible] in domo [illegible]

Ad [illegible] uid [illegible] de usuf. [illegible] tit. de usuf. usuf.

Titia § qui nascetur de an. leg. quod tamen L. Paul. dicit ad Ibarr., qui putat ibi dicit Fidecommissum fuisse factum a liberis, primo dicit tamen certa videri de liberis. l. liberto de oblig. a iib. pat. Greain. L. uxorem in prin. de leg. 3.

Varij sane fuerunt dd. in hoc articulo. Nam Soc. iun. in cons. 81. uol. i. tradidit, tamen mulier habet usufructum omnium bonorum, subsumpsit Soc. in cons. 476. et cons. 169. uol. 2. quia dicit, habet dicit bonorum, quoniam ad se habet nisi plenum usufructum.

Contrarium tamen in totum consuluit Soc. iun. in cons. 94. quod habet tamen alimenta. Ant. Gabr. dicit hanc est comm. de usufr. concl. 3. n.o 24. qui cum dicit dicta, et ad dicit aliud, nihil de alimentis. Hic casus euenit in Prouincia Foriiulij in loco Montisfalconi, et causa reducta ad Collegium Patauinum, et ab eo decisa ex equitate, ut habeat habeat usufructum omnium bonorum, ita retulit Panc. qui fuit unus ex relatoribus in dicto Coll.o Patauino dicit causa.

Quid uero si relinquat usufructuaria bonorum tamen, nulli dubium, eam habere usufructum, consistit in l. uxori meae, ubi gl. de usuf. leg. L. quod n. 2. de usufr. et si extarent filij, illi habet legitimam suam, et eius usufructum, si extarent heredes extranei quartam, gl. in d. l. omnium, et l. uxori meae. ias. in l. errorem n.o 6. C. de testam. inst. et hoc de iure com. nam de consuetudine Bulgari habet tamen alimenta filijs extantibus, et tamen consuetudo ad extraneos extendit, talia. Mant. de coniect. ult. uol. l.o 9. tit. 7. n.o 2. hanc com. tradit.

Casus aut illud utique usufructuaria omnium bonorum, extantibus filijs, filij autem habent alimenta tamen, an uero usufructum fortem omnium bonorum. Bar. in. l. i. C. si sec. nup. mul. tradit, eam habere ad usufructum tantum. Bal. in. L. si pr. C. de usufr. in l. ult. C. de ind. uid. toll. Alex. in cons. 100. uol. 2. tamen adducunt, quod quia dicit nihil excludit. l. Iulianus de leg. 3. loco esset consultum, ut Bar. in l. generali § uxori de usufr. leg. dicit quod si legetur uxori mobilia, non ueniant uendalia, si uero dixerit omnia mobilia, ueniunt et uendalia.

Contrarium tamen tenuit Bar. in L. Titia 2. § si n.o 8. de leg. 2. quod scilicet extantibus liberis, non habet nisi alimenta, idem in cons. 5. ias. in l. cum hi. § si in annos cons. 33. et cons. 110. et seq. Ant. cons. 5. ias. in l. cum hi. § si in annos et est de transact. ubi in fi. dicit se consuluisse. est in cons. 90. in p.o et est com. opin. mouentur quod consuetudo Bulgari emanauit fauore filiorum. addit Ant. fauore filiorum uerba in Iustinian. L. quanto in prin. C. de iust. et subst. Hanc com. opinionem tradit Mant. de coniect. l.o 9. tit. 7. n.o 3. 4. Nullius tamen fundamentum est dicta dicit. Panc. in d. L. Titia § si. de leg. 2. quoniam a testatore fit, quod non ad aliorum conditionem uoluntarium definiri, et in dubio fauore filijs non censet de hoc uoluntate.

Heredis ubi latissime Mant. de coniect. ul. uol. l.o 4. tit. 5. ubi distinguitur 20. articulos plene examinat, quod habet usufructum tantum extantibus tamen, quod hi filij instituti sint et latius pulchro ordine tradit in l.o 9. tit. 7.

Si vero uxor relinquatur domina, massaria, et usufructuaria dividitur dubitatur quod sit [illegible] ... et usufructuaria ... Com. opin. ... Bar. ... fuit ... ut esset in opt. mulieris, eligere dominium, vel usufructum ... [illegible] ... Post Bar. ... a quo incepit, com. fuit, ut alimenta tantummodo habeat, ut ... hic ... 170. et ... 56. 9. et 33. Salic. in auth. hoc loco ... [illegible] dicta domina, ... in domo cum usufructu ... filijs ... solummodo ... nata, com. ... et ... et ... ubi ... [illegible] ... legem ... [illegible] ... et si uxor omnium bonorum extendit ... [illegible] ... relinquatur domina, et usufructuaria ... cum filio ... [illegible] ... uxorem ... filio in ... sed tantum in alimentis, ut ... [illegible] ... extendit et si ... relicta domina, et usufructuaria ... fuit liberata a cautione prestanda n.° 6. 3.° ... extendit ... et si fuerit ... testator, uxorem ... molestari quominus ... habeat dominium, et usufructum ... bonorum. 4.° n.° 8. extendit et si fuerit instituta una cum filijs. 5.° extendit idem in Principe ... in institutione uxoris suae. ... 6.° extendit et si ... uxor relinquatur ... dominium, ... et usufructuarium n.° 7. ... extendit ... in concubina ... favor ... sed liberorum. 8.° idem ... relicta domina, ... et usufructuaria filijs institutis, quia eadem militat ... ratio. ... Sane opin. ... a contr. 9.° extendit ... filij ... minores, ... alterius, eadem ... militat n.° 13. et ... in ... L. cum autem ... C. de ... et n.° 15. extendit et si ... carnali ... et filij ... dominium ... filius ... multi dot. ... uxoris et n.° 16. extendit alijs ... maris uxori ... si testator institutis filijs fratris eiusdem uxorem relinquat dominam, ... et usufructuariam, ... limitatur ... ut locum non habeat institutis filijs adoptivis, quia ... et ... L. ... C. de ... ita ... L. ... et ita tradidit Sane in d. l. Titia 2. § h. d. ita § 1. de leg. 2. 2.° limitatur, ut ... consuetudo ... locum habeat ... Italia Salic. ... in auth. hoc loco C. si ... aut ... 3.° limitatur, ut non locum habeat in ... relicta domina, ... et usufructuaria, ut ... 4.° limitatur in ... Bar. in l. Titia 2. § ... de leg. 2. ad ... consuetudo ... inducta fuit favore filiorum, ideo

In margine: ... [illegible] ... Sane ... in d. l. Titia § ... leg. 2. ... com. opin. ... usufructus omnium bonorum ... filios ... l. ... C. de bon. mater. l. cum oportet C. de bon. ... l. ... C. de ... doct. ... com. ... consuetudo ... Sane ... hoc doctoris ... Fabr. ... n.° 53. 54

extradi non debet. 5.° limitatur, si filius premoriatur, et relinquit heredes, heredes tenentur (si extranei sint) dare plenum usumfructum mulieri, q casus expresse evenit Bar. in d. l. Titia § fi. ad fi. qa privilegium personale non transit in heredes. l. qa tale est. mat. Salic. tamen tenuit contra in d. auth. hoc locum. sed falso arg. quod certum eadem res non debet diverso iure censeri. l. eum qui de usucap. Et qa legatum repetitur annuatim cum ijsdem qualitatibus. l. licet imperator de leg. 2. falsum inquit Pane. qa alimenta variantur trans annos. l. legatum l. cum in annos de annuis leg. 6.° limitatur ut locum non habeat in relinquendo heredem ex- traneo una cum filio, qa habet usumfructum dimidium relictum repeti per l. hac consultissima § ex imp. pacto. C. de testam. Mant. loco precit. n.° 11. ubi et n.° 18. ponit, an si prelegatum sibi fuerit a filio, debeatur portio usufructus in illo prelegato. Salic. tamen quoad primum in d. auth. hoc locum tenet, quod habeat tamen alimenta, et usumfructum alterius partis filio accrescat [illegible] q [illegible] est inhabilis adiunctus habili sit et ipse habilis Bar. in l. emancipati n.° 5. C. de collat.

7.° limitatur quamvis constat de voluntate defuncti Pane. de latius tradit [illegible] [illegible] testam. lit. b. caut. 49. Sed latiss. et [illegible] doctiss. Mant. loco precit. n.° 20. voluntas n. testatoris totum facit l. ex facto § [illegible] de hered. inst. quia causa tamen filijs legitima debetur [illegible] [illegible] in auth. de triente et semisse. Bar. in l. cum usumfructum § [illegible] in auth. de [illegible] et [illegible] Bar. in l. [illegible] uxori mille de usufr. leg. et quod plus est, sufficit et tacita voluntas [illegible] hac limitatione latissime tradit Gabr. concl. 2. de usufr. n.° 37. et certe limitatores multe alie [illegible], quae tanquam coniecturae taciti voluntatis. P.° igitur coniectura est, quod voluerit uxorem habere portionem usumfructum, si filius post mortem uxoris, [illegible] instituerit Mant. loco citato n.° 22. 34. 2.° si [illegible] sub condicione instituerit et relinquerit plenum usumfructum, ~~[illegible]~~ totum, integrum, et liberum n.° 23. 3.° si ei relinquit usumfructum omnium rerum, et bonorum [illegible] [illegible] nominum, nobilium, et immobilium, [illegible], et actionum n.° 24. 4.° si [illegible] et uxori de alimentis in eodem testam. n.° 25. in fi. ubi ita concludit, licet [illegible] [illegible] [illegible] alij [illegible] in contrario. 5.° si fuerit uxor relicta dna [illegible] seu [illegible] hereditatis [illegible] n.° 26. in fi. et in diversa disputat, an idem necesse sit si sit liberata a reddenda ratione admi- nistrationis, et tandem non includi, quod non habeat portionem usufructus. 6.° si adiecerit hec verba, et quod possit uti, et frui sine contra- dictione alicuius qa uti, et frui est de essentia usufructus. l. 1. de usufr. 7.° si prohibuit, eam molestari dirigere, et inducere, et si

aliter, hac eidem id totum legauit. 2.° si usus fuerit uerbis, et qua-
litatibus demonstratiuis totum usufructuario. 3.° si ei relinquat usu-
fructum omnium bonorum tamen postea alteri ab eo adde hoc in co-
dic. uel. 2. Vel si relinquat usumfructus partes dimidij, uel
partis hereditatis, uel si relictus sit ad certum tempus, uel si pa-
partis bonorum, et postea omnium bonorum relinquatur usufructus. uel
si dixerit uxorem onera hereditatis sustinere.

Quid autem uxori relinquitur usufructuarium tamen cum hac adiecto:
si casta, et honesta uixerit, uel donec casta, et honesta uixerit,
[illegible] est dna, utrum dicatur donec, uel si: si .n. dicatur donec
[illegible], et honesta uixerit, si [illegible] usumfructum tamen, uel 4.or annorum
[illegible], et potest casta non uiuat, uel [illegible] fructus perceptos in hereditate,
si uel dixerit, si casta, et si casta non uiuat [illegible] restituere fru-
ctus, qa dictio (si) facit conditionem, gl. et Castr. in l. uel. §. sed
[illegible] in [illegible] coll. [illegible] tamen conditio hic locum in [illegible] nupta, uel in
[illegible], et [illegible] remanet fundus [illegible]
Mant. d. dixit. l.° xi. tit. 19. n.° 22. Aduertendum tamen est,
quod [illegible] casta uiuendo et si nubat secundo tamen Bar. in l. nu-
[illegible] ad tit. ubi Alex. nisi aliud ap-
pareat de uoluntate testatoris.
Contrarium tamen, quod si nubat [illegible] dicatur casta uiuere quoad manetur
[illegible] tenet Bal. et alij multi relati a Tiraq. de l. [illegible]. §.
hoc sermone n.° 149. d. uer. [illegible] Mant. in l.° xi. et xix. n.°
31. [illegible] uel. et adeo Castr. in d.a l. mulier. §.
cum proponens n.° 5. qa [illegible] ad 2.da uota [illegible]
[illegible] Auth. d. nupt. [illegible] tamen est d.na Bar.
quod ad alios, i. quo ad [illegible] d. §. cum proponens, uel quo-
ad [illegible] locum [illegible] 2.dis tamen modo nuptijs, uel in textis,
[illegible] tamen locum [illegible] Castr. in d. §. cum proponens n.° 5. Cautius
[illegible] hec uerba, si casta et honesta uixerit,
[illegible], ut tradit Bar. in [illegible] d. §.
cum proponens. De his conditionibus, et alijs latius et doctius
Mant. in d. l.° xi. tit. 19. [illegible] totum.

Utrum usufructuarius omnium bonorum teneatur soluere aes alienum a defuncto
contractum. [illegible] Bar. in l. si. d. usufr. leg. tenet, quod usu-
fructuarius, uel heres teneatur soluere. et d.t esse casum in l. [illegible]
C. d pac. quod dicendum est inductum, ut casus sit in speciali,
[illegible]. Contrarium tamen tenet Castr. in l. usufructu
ad l. falc. et in l. si. §. [illegible] C. d bon. [illegible] lib. ubi d.
esse casum contra Bar. quod [illegible] soluere in [illegible]

ut vendantur bona mobilia, si extant, seu minus immobilia, et satis-
fiat creditoribus, et tamen in d. l. usufructu d. § sed aut est loquitur in fructu,
qui debetur usufructuario ex dispositione legali. Bar. ubi loquitur in legatario, qui debetur
ex dispositione. Contra tamen Bar. opinionem Iason in l. i. in prin. C. si
et leg. in 2. lect. ad Treb. dicit communem esse contra Bar. ex d. § sed
aut est alienum et ita concluserunt Bal. in cons. 88. vol. 1. ad fi.
et Castr. in cons. 387. vol. 5. et ita tenent Alex. Ias. in d. l.
usufructu ad l. Falc. et ibi, si casus eveniret, ita iudicandum,
et consulant hac ratione, quia si creditores cogerentur exigere ab
usufructuario, sequeretur absurdum, ut creditores fieri, qui debent solvi
liberet, cogerentur enim expectare per multos annos dilationem
solutionis sicut in annos finitos usufructus, quod tibi redundaret
in magnum damnum, quia tempus debet esse sumptum l. i. ff. diem debere.
et minus solvere dicitur, qui post tempus solvit. & plus aut ratione
... ne sequatur istud absurdum debet creditoribus satisfieri de venditione
bonorum, ut in d. l. ff. § sin aut est alienum. C. de bonis quae lib.
Sallit tamen hec com. dicto ff. debitum annuum esset. Alex. in d. l.
usufructu ad l. Falc. hanc opin. tenuit Mant. de coniect. ult.
lib. 6. n°. 12. testatur de com. opin. Alex. in l. si filio. § si iur
in ... sol. mat. col. 1. Ias. in d. l. i. ad treb. 2. lect. in
prin. n°. 13. ad fi.

Vsufructuarius si dolose aliquid facit in re, in qua est usumfructum,
quod bonus vir non faceret, ut quia destruxerit rem, potest expelli a
proprietario, casus est in l. hoc amplius. § fi. de dam. infect. Castr.
in auth. ... n°. 3. C. de sacros. eccl. Ias. in l. nemo ff. in ...
de leg. i. in 2. lect. Add. quod uxor relicta usufructuaria, si
male vivens in viduitate, privatur usufructu et si testator inuerit,
... Ruin. cons. 42. n°. fe. lib. i. cons. 48. n°. 2.
... lib. 2. casu 78. ... ad alia)
lib. 2. relatus a Menoch. de arb. iud.

Testator nequit remittere usufructuario cautionem de utendo, fruendo ar-
bitrio boni viri. l. i. C. de usufr. l. fi. C. ut in poss. leg. et ibi
Castr. Bar. in d. l. i. ... nemo ff. n°. 3. de leg. i. ibique Ias. in 2.
lect. n°. ... et remitti cautionem ... legatis ...
... regulariter, ut in ... ff. ut leg. nom. cau. ...
... dignitatis a ...
decidit in ... l. 2. C. ut in poss. leg. ... et in l. pactum ... ff. de pac. ex ...
Bar. locum ... et in l. pactum ... ff. de pac. ... ad ...
... in d. l. fi. ... quia ... usufructuarius ad ...
... in caute. de ... legatis, cum ... introducta est ut in fa-

uorum testatoris, ut scit̃ sua uoluntas sortiat̃ effectũ, ut d.t Castr. in d. L. 2. C. ut in poss. leg. licet tamẽ non approbat Ias. in d. L. nemo pt. in fi. 2. lect. inq.t n. q.d per istã cautionẽ non auferat̃ occasio delinquendi ita ut alis cõmitti ẽẽ non possit, cũ usu-fructuarius dolũ cõmittendo, et delinquendo, capi illi possit, et priuari usufructu, ut supra uidit q̃ de ratione magis ergo pbo tenorẽ gl. in L. i. C. de usufr. qa cautio de abãdo, fruendo sin-ducta fuit a lege magis formandi usufructus gratia, quã tenendã ultimã uoluntatis.

Hinc qd aũt ista cautio possit remitti ab herede: gl. et Bar. in l. fi. C. de usufr. tenent. q.d uel Ias. in d. L. nemo pt. 2. lect. in fi. dubitat, qa eadẽ rõ militat in hoc casu, quã in testatore, ut scit̃ non inuitet ad delinquendũ, n.e. n. dolus futurus remitti pt, nisi tacite L. si unus §. illud ff. de pac. et sic tenet, quod tacite tamẽ remitti possit heres.

Verũ cautio de utendo fruendo arbitrio boni uiri sit de essentia, et substa usufructus. Bar. in L. i. C. de usufr. distinguit, an in ijs ul. fuisset qt in ijs. q̃ usu non consumunt̃ non sit de substa, in ijs ul. q̃ usu consumunt̃ non sit de substa. Ego tamẽ credere, q.d utroq. casu sit de substa, sed cõditio.

Vxoris relictẽ usufructuariẽ, atq. instituitẽ in usufructu nullo alio cõgnatẽ sibi dato, ut dato, sed repudiantẽ, in bonis alio cõgnatẽ sibi dato, ut dato, sed repudiantẽ, in benẽ: alio cõgnatẽ... Mnorel. de adipisc. poss. rem. 4. n.o 128. et an q.d hoc casu fiant incapaces a statuto prohibenti mariti institui uxores suas nisi in usufructu. Plen. ac in specie Cyp. cons. 59. et seq. l.o i.

De expensis q̃ respectant a fructuario, et quas ipsi facere tenentur. Pinell. in L. i. par. 2. n.o 71. C. de bon. mater. Cora. cons. 86. l.o 4.

Vsufructuarius omniũ bonorũ tenet̃ soluere legata, et reliqua onera hereditaria Menoch. cons. 118. n.o 10. l.o 2. Guid. pap. decis. 541. Natta cons. 1. l.o i. q. distinguit Gasp. Caball. millelog. cons. 550.
Cõtrariũ cõsuluit Sol. cons. 8. l.o 2. extans de cõi opin. n.o 13. 15. et n.o 14. d.t hanc practicã obseruari debere, ut heres antequã tradat bona usufructuario deducat ea aliena, et uendat bona si aliter solui non pt, et residuũ det usufructuario. et de legatis, q̃ ab heredibus, non ab usufructuario solui debent decidit eodẽ cons. 8. n.o 24.

Uxor, cui legata sunt bona mariti ad vitam, tenetur cavere de utendo, fruendo arbitrio boni viri, et alia, Guid. Pap. decis. 248.

Si maritus assignat uxori pro dote, ut aliquid ad alimenta, aut pro statu suo utendo donat, aut legat, facit eam proprietariam, non usufructuariam, Guid. Pap. q. 525. per tex. l. Titia 1a. i. f. h. §. de leg. 2. et alijs tex

Uxor relicta usufructuaria, quamdiu retinet usufructum, non potest petere dotem ab heredibus viri, quia ad ipsa fecerit, Guid. Pap. q. 541.

Usufructuarius male utendo amittit usufructum Alba cons. 55. n. 6.

Uxor relicta usufructuaria et sine necessitate satisdandi tenetur frui arbitrio boni viri, Alba cons. 55. n. 3.

Usufructuaria tenetur ad fruendi interpellata cavere de restituendo res in eo statu, quo eas recipit, Tusian. decis. 80.

Usufructuarius ubi tenetur uti frui arb. boni viri, tenetur stare colono, ubi vero non debet uti frui arb. boni viri, non tenetur stare colono, Gasp. Caball. millelog. iuris 525.

Uxor est ex test. mariti verum usufructum, non alimenta tantum, quando constat de expressa voluntate testatoris, quod et exeuntibus liberis habeat usufructum, et non alimenta tantum, Dec. cons. 418. in pnia. l. 2. Menoch. cons. 578. l. 6.

Usufructuarius tenetur cavere de utendo fruendo arb. boni viri, nullo pacto remitti potest cautio ista Rol. cons. 92. in pnia. l. 1. Cautio aut praestatur in ijs quorum usus consumuntur de restituendis rebus Cautio aut praestatur in ijs quorum usu consumuntur, sed estimatio debetur pro valore et praestatur cautio de restituendo aestimationem per eiusdem tempore aestimationis, n. 22. 23.

Si alicui fundus legatus sit in specie, et deinde alii usufructus eiusdem bonorum, legatarius non est solus usufructum illius fundi legati: sed cum eo concurrit in usufructu ille usufructuarius Rol. cons. 8. n. 31. 36. l. 2.

Filio et extraneo hæredib. institutis, si uxori usumfructum reliquerit, in parte filij uxor ht alimenta, in parte extranei habet hæreditatem integrum usumfructum, Rol. cons. 74. nº 6. lº 2.

Vxor relicta usufructuaria om̃ bonorum, propria auctoritate pt capere usumfructum, ad aut. de manu hæredis, siue usufructus sit integer, siue ad alimenta restringatur, Rol. cons. 74. nº 20. lº 2.

Pr de usufructu bonorum aduentitiorum filij ad tres reddere teneatur alimenta filij sui, Rol. cons. 16. nº 1. lº 4. ex tex. l. fi. § sin aut. C. de bon. q̃ lib.

Si testator prohibet hæredem molestare usufructuariam, an intelligatur de molestia iuris, vel facti, Soz. cons. 613. nº 1.

Vxor relicta dña, et usufructuaria mob. et immob. et q̃ de mob. posset ad libitum disponere, ad usufructum, sed proprietatem mob. ht, Menoch. cons. 1. lº 1.

Si testator instituat uxorem, ut relinquat usufructuariam eum hæredem, q̃ ht de illa hæreditate hæredem institutum posuit, dummodo hæres sit de familia ipsius testatoris, et nomina, et insignia eius familie ferat, pt mulier instituere hæredes cum illa conditione. et si extent alij de familia testatoris, in genere eos nd in specie, Menoch. cons. 30. lº 1.

Mater relicta usufructuaria ht cum alimenta, et habitationem et sint nouerca, et quomodo alimenta debentur cum quo eo domus hæredis habitant. multa cumulat apud Menoch. cons. 62. nº 2. 6. 7. 8. lº 1.

D. Marius Grimanus Iunior Commendatarius mi Patris Castri S. Viti, uti illius Castri usufructuarius pt percipere quascumque utilitates, et pensiones prouenientes ex Iurisdictione illius Castri. Potest et eas pensionarius, i. usufructuarius aliquas Investituras renouare, q̃ hic renouandi ius, ad D. Patrem consistit, ubi sola illi spectat utilitas, quæ ex renouatione illa percipi potest Menoch. cons. 66. lº 1.

Ususfructus.

Si ususfructus rei particularis alicui relictus sit, et alii sint relicti usufructuarii ultra, quibus institutis, moritur usufructuarius rei particularis, ususfructus illi debitus non redit ad proprietarium, sed usufructuariis aliis. Menoch. cons. 141. lib. 2. subscripsit Decius in cons. 67.

Uxori relicta usufructuaria eo quod filios aleret et gubernaret donec filii nupserint, et sic cessaverit causa alimentorum, non tamen legatum ususfructus censetur extinctum. Menoch. cons. 146. lib. 2.

Si usufructuarius, qui bona, in quibus habebat usumfructum, ad suas manus colebat, moriatur pendentibus fructibus, fructus debentur proprietario, non heredi usufructuarii. Cephal. cons. 181. lib. 2. qui non dubium esse ait, et contra rusticos practica observanda.

Heres usufructuarii non debet dimittere agrum seminatum, et ideo potest repetere expensas seminationis a proprietario, cui agrum dimisit seminatum. Cephal. cons. 182. lib. 2.

Legatum ususfructus non relictum animo compensandi [illegible] relictum. Menoch. cons. 206. n. 84. lib. 3.

Legato usufructu omnium bonorum mob. [illegible] et [illegible] in domo testatoris [illegible] testatoris, et [illegible] quotidianum familiae suae victum abundabat [illegible] ob id quod ultra [illegible] reddiis suis collectum Menoch. cons. 407. lib. 5.

Usufructuarius dum fructus percipit heres ad collectas non tenetur, dubitatur autem [illegible] relictus sit ususfructus, non autem quantitas fructuum. Menoch. cons. 330. lib. 4.

Uxor relicta dna. Massara, et usufructuaria donec vitam vidualem servaverit, dicitur sub modo aut conditione resolutiva instituta, non sub conditione suspensiva ita ut non teneatur praestare cautionem Mucianam. Menoch. cons. 494. lib. 5.

Si ususfructus fundi ab aliquo uxori legetur, deinde heres proprietatis fundum vendiderit, et mandat nullus uxori debetur ususfructus in pecunia inde redacta (?) Cephal. cons. 20. lib. 1.

Uxor relicta usufructuaria potest [illegible] dotes suas et usumfructum durante. Cephal. cons. 184. lib. 2.

Si filiusfam. institutus sit heres, et eius patri factum legatum annuum, ad fit pro heres usufructum totius hereditatis, Alba cons. io.

Usufructuarius omnium bonorum ad tenetur soluere debita, et legata ad heres, Dec. cons. 590.

In feudo fit constitui usufructus a vassallo durante eius uita, Rol. cons. 59. lib. 2.

licet pater habeat usufructum bonorum maternorum, et aliorum aduentitiorum filij, fallit tamen in bonis aduenientibus filio suo clerico et in minoribus constituto, qua clericus fuerit de domo, Rol. cons. 16. lib. 4.

Quod sup. dixi fol. 19. t.° u.ms. Prohibitio alienationis fit] suffic.re te
tacitam causam ad prohibitionis validitatem, inter multa exempla tacitarum causarum
ponunt dd. hoc, si prohibeatur turris alienari, vel castrum, in quo dico,
nullo alio expresso, subest n. causa tuitionis, aut conservationis agna:
tionis, gl. not. in l. quoties ab omnib. C. de fideic. in gl. 1. sup. verb. los.
in l. filiusfam. § divi in 2. not. de leg. 1. Castr. n.° 3 Ripa, et
in l. filiusfam. § divi in 2. not. Pau. in d. § divi d.t te const.
org. Et si tam dd. ita sentiant Paul. in d. § divi d.t se cons.
odiorum, qui dicit contra id ex cons. tex. L. pr. § Julius Agrippa de
condiciis, qa dicit contra ut ex cons. tex. L. pr. § Julius Agrippa d.
leg. 3. vbi d.t de domo maiorum. Sed adverte, qd ante eum cons
comm. tenuit Grotius ibidem, fuit refert hoc hue. n.° 17. qa sua
ampla explicat, sed tam ibi comprehendit hoc. com. ab omnib. condictis,
et in specie z.t haec tex. § Iulius Agrippa, et n.° 19 reddit
vera quare valeat hec prohibitio, quam. ing.t, respicit personam, cuius
contemplatio facta sit prohibitio, lq ad sit expressa, l. ij d. familia
iuxta tex. d.t § divi, et ibi limitat, hanc conclusionem ad procedi,
quam nullus de familia respiciens, praeter eum cui facta est prohibitio,
qua ad obstantiam potest ipsam turrim alienari iuxta tex. l.
quoties ab omnib. C. de fideic. 2.° limitat quam relinquitur turris ex:
traneo sub prohibit. eo qd maxime si ipse solus in sua amat.
respiciens, q sit notus, et amatus a testatore, hoc tam sub dubio,
et relinquit cogitandum. 3.° limitat inf. n.° 20. ut procedat,
quam particulariter ista turris fuit prohibita, secus si inter alia
multa bona prohibita alienari reperiatur et turris. 4.° limitat,
ut procedat, quam turris, vel castrum ex antiquo esse erant
solita retinere ad tutelam familiae, et agnationis, secus si erat
turris nova ad fabricata a testatore, nisi erant aliquae
aliae conditiones.

Sed in hac q.° si turris fuerit alienata, vel alienatio ad va:
leat. quaeritur qs eam vendicabit. qa nemo est vocatus. videtur
dd. Castr. in d. § divi n.° 3. qd revocabit dominus prohibens,
l. n. nov.° sit. nemini vivente cons facto sunt. l. post mortem d.
adopt. hic tam revocavit ipse. prohibitionem factam a testatore, quia
qs vendit cons publicam utilitatem ei alienatam respectam fit
Bar. p illud tex. in l. quemadmodum. C. d. agr. et cens. l.° ii. vel edict.

De causa u.° expressa dat dd. illam prohibitionem valere, in qua ca:
dit aliqua affectio testatoris, ut si dicat prohibeo alienari qa
fuit maiorum meorum, vel qa ibi fuit educatus. Castr. ⁊ Paradiso
in d. § divi n.° 3. p tex. l. si in empt.e d. minor. facit. L. lex qui
tutores. C. d adm. tut. facit et ro. qa quam qd pertinet ad aucto:
ritatem testatoris commendatam, illud nunquam est spernendum. L. quintus
d ann. leg. Paul. in d. § divi d.t in puncto huius te putari
ire notam communiter opin. hic ronib. quam in hac prohibit.e remini dat

actio, nec ullus vocatur, nec allius intersit q. non valet l. Paulus de rel. dub. Ad contra 3.° quia verum est quo ad ullum heredem ee. non illius casus, qua fuit maiorum mens, ut si tutores vellet alienare tali domum pupilli. sed quia testator de hac affectione, et nomina illa affectio non tradit in alios, et si tradiret, non appareret quod sit vocatus.

Prohibitio de non alienando facta a testatore et eius etiam extraneo non preiudicat creditoribus hereditariis, et ideo facta alienatio tradit dominium, et pretium dividit a suo emptore. L. filiusfam. § divi de legat. 1. ubi Jas. in 2. lectu. n.° 14. aliorum est ratio, quia ad mandandum creditoribus quod non est promittendum tenentur tit. quae in fraud. cred. facit L. debitores cum L. seq. C. de pac. lex est notandus in L. pr. filium in princ. et ii. resp. de leg. 3. Ad tamen limitatur, ut procedat, quando non reperiretur aliis res in hereditate, quibus creditoribus posset satisfieri, alias secus, d. L. pr. filium § i. ubi Bar. et dicit illud lex non licet locum in herede, qui non confecit Inventarium, cum teneatur de suo solvere. Hoc aut procedunt non solum, quando per iudicium et curiam fieret venditio bonorum ad satisfactionem creditorum sed et quando ipsemet heres venderet d. L. pr. filium § i. de leg. 3. et non est necesse, quia tunc non est alienatio voluntaria, sed necessaria, quod non prohibetur. L. filio. § prohib. de leg. 2. dicit his Soc. Jun. in d. L. filiusfam. § divi n.° 32. de leg. i.

Hac conclusionem in ss. hoc indubitabili dicit Soc. Jun. in L. Marcellus d. reg. ff. n.° ... ad tit. de ad filium non amittat ... de legat. et ... ex ... non confectioni inventarii, nec procedit in quibus creditoribus expressa hypothecaria.

Insuper extraordinariis si filius prohibitus alienare, posset tamen alienare ... in ... legitimam quia est creditor quasi creditor ... in L. 3. ... de jur. et fac. ignor. in L. si quis legatum. § fi. ubi Bar. ff. de falsis. et ... talis prohibitionis praeiudicari nequit, sicut creditoris creditoribus. L. filiusfam. § divi de leg. i. Jas. ibi in 2. lect. n.° 15. quam doctrinam ... intelligit ibidem Soc. Jun. n.° 34. ut si filius ... aliquid alienavit de bonis prohibitis, illud alienatum non ... computetur sed imputetur filio in sua legitima, et ita posse ... contrahere convalescit.

Limitatur tamen eum ista conclusio nisi alienans ex maiori parte quam ut sua legitima, quia tunc alienatio tamen ... aequivalenter ... legitimae, et ideo alienatio ... infringi, si ... consentiat ... simul in fraude ... ut ... alioqui Adviciomittiano simulate in fraude ... a ... § ... de off. Jud.

2.° limitatur nisi legitimae satisfieri posset de aliis non prohibitis, quia alienatio prohibetur aequivalenter ... L. pr. filium in § i. de leg. 3. Jas. in d. L. filiusfam. § divi 2. lect. n.° 30. ...

n.º 35. 3.º limitat. q. Ias. in d. §. divi 2. lec. n.º 17. ut proced. quando simplex facta esset prohibitio, si vero ad tempus esset facta puta usque ad 25. an. qua non continentur favorem filij arg. l. non filijs C. de inoff. dicit quod nec filius posset alienare intra illud tempus pro sua legitima, addit de Soc. Iun. in consilio 35. dicit tamen, quod datur cautela filio, ut evadat ista pena, ut scilicet repudiet hereditatem patris cum iure (...) qua possit filius usque ad suam legitimam alienari, et citat Castr. in consil. 59. sed est consil. 212. in meo codice. Advertas tamen quod Soc. Iun. in d.º §. divi n.º 35. et seq. dicit quod de hac limitat. Ias. tamen dubitavit, et adhuc dubitat, quando licet intentio patris fuerit praejudicare filio, ne propter lubricum aetatis facile devenirent ad alienationem, tamen cum adijcit, quod eo alienante bona devenient ad talem, inducitur onus, quod de legitima reijci debet, et cum contineat favorem filij, ipsi poterit renuntiari favori suo, unde alienatio usque ad legitimam valebit, contra bona quae veniant ad fideicommissarium. Circa cautelam et traditam a Ias. dicit quod Ias. erravit in iure, et in facto, in facto quia auctores a se citati id non volunt, et alias cautelas tradit Castr. ut apud eum videri est. Erravit autem in iure, quando tradit falsum est quod filius renuntiando hereditatem patris possit tenere legitimam, ut ibi per eum. Opin. tamen Ias. refert et sequitur et bene (...) in tit. de bon. publ. n.º 41. Iul. Clar. l. 5. sent. § fin. q. 78. vers. Iam quaero in fi.

Prohibitio alienationis operatur hunc effectum, ut si bona illius, cui prohibitum est, ob delictum publicantur, bona prohibita ad transeunt in fiscum, sed statim debentur fideicommissario, nec expectatur mors naturalis ipsius prohibiti. Bal. in d. §. divi. Ias. 2. lect. n.º 19. Soc. Iun. n.º 39. Bar. in l. imperator de his quae ut ind. lib. f. illud dic. Vide inf. in ver. Confiscatio non (...) bona prohibita f.

Prohibitio testatoris de non alienando extra (?) legitima causa facta non extendit ad alienationem necessariam. l. filiusfam. § divi de leg. 1. ubi Soc. iun. n.º 40. Ias. n.º 21. quod alios allegat. et facit regula generalis, quod in quacumque prohibitione alienationis non includitur ea necessaria alienationis. l. alienationis ff. fam. ercis. Cavalc. et Durant. de arte testandi tit. 8. caut. 2. et caut. 6. n.º 7.

Ille cuius contemplat. facta est prohibitio alienationis dicitur fideicommissarius. l. pluribus §. primi et leg. i. ubi Las. in 2. lec. n.o 20. Soc. iun. n.o 42. Sed dubium est si prohibeatur ne alienari ex familia, illorum familia ce reddit est ex fideicommissarios (pro dicta) an illi de familia sui fideicommissarii in casu detractationis tantum, an vero simpliciter, et post mortem prohibiti! Utilitas inde oritur, quia in casu detractationis tantum fideicommissarij dicantur, prohibito ab intestato decedente succedet heres legitimus, qui etiam esset ex familia. l. eum pater § cum iter de ut heres legitimus. Si vero etiam post mortem sint vocati, eo d. leg. 2. tantum com. Tando. si vero etiam post mortem sint vocati, et ipsi decedente ab intestato primiores de familia succederent, et ipsi vocati dicuntur. l. cum ita §. in fideic.o d. leg. 2. In hac difficultate Soc. sen. in l. si Rom. §. col. n.o 13. distinguit tres casus p.s est quando testator simpliciter prohibuit alienari ex familia, et ipsi contra alios testaret. quod tunc inductum fideic.m de persona in personam etiam alienat.e non secuta, sed tantum in casu contraventionis per istas voces, et tamen eum Soc. iun. in d. §. primi n.o 45. 2.s casus est, quando prohibuit alienationem, ut in familia relinquatur, et hoc etiam eam d. inducit fideic.m alienat.e tantum secuta, ut in p.o casu. 3.s casus est quando prohibuit alienari ex familia, hoc addito, ut in familia remaneret, et hoc casu procedat opin. aliorum, ut sensu fideic.m sit inductum etiam non secuta alienat.e post mortem prohibiti.

Ex his oritur alia pulchra dubitatio, utrum quod si prohibitus alienavit recipient illos de familia ut emerent. et illi relinquerent. possent ex familia eandem et valeat alienatio! Et quidem in 3.o casu supra posito dicendum, quod etiam recipiens illis de familia facta alienatio non valeat, nec illis praeiudicat illa transactio, ut tenet Soc. iun. in d. §. primi n.o 47. Soc. sen. in d. §. col. n.o 22. quando ei post mortem prohibitio fratris vocant, non debent posse coepisse emendum, ut etiam ibi d. Castr. In 2.o vero et p.o casu contrarium non fama est, ita ut Soc. iun. d. §. primi n.o 46. in utroque nec obstante dicat. quoniam est pro amico, et a ratione per sic contra opinionem multi. n. ex utraque parte graves auctores. Bar. tamen in d. §. cos... sequitur ait sy. et ibidem. cum defendens ab impugnationibus Soc. sen. n.o 23. concurrit, valere alienationem illis utrimque per illas tex. cum eis ... testim. Dilect. Dureat. d. auth. ... tit. 8. caut. 5. n.o 5. Contendunt tamen firmat Alex. Castr. Cum. Las. d. §. col. Crottus d. §. primi, ut refert ibi Soc. iun. n.o 43. ... et novissime Pane. in d. §. primi d. se ... contra opin. Bar.

qa ille §. coherendo nihil probat, cum loquatur in contractu, et hic ubi fuit contractum. Sed resp.[r] Ims Soc. d. §. cohaerendo n.º 23 quod si illud est in pacto, quod vinculum interpretatur, multo magis esse debet in dispositione testatoris, quae plenius interpretatur, ibique respondet omnibus contrarijs, quae adduximus [illegible]. Ubi n. prohibitus alienare extra familiam, non est simpliciter prohibitus, sed extra familiam, quasi velit testator, quod volens alienare, illis de familia prius alienet, quod contrarii est sicut ut illi contractui [illegible], quo casu lex interpretatur vobis esse eos requiri, et congruo tempore expectari, i. spatio duorum mensium Soc. sen. d. §. cohaerendo n.º 23. in prin. Soc. Iun. d. § Divi n.º 46. versu sic itaque concludendum.

Hucusque plurimis [illegible] institutis, et prohibitis simpliciter alienare, inducatur inter eos invicem fideicommissum in casu contraventionis, ita ut valeat prohibitio, an vero tanquam nudum praeceptum censeatur, ne valeat prohibitio, an vero tanquam nudum praeceptum [illegible] lege Et sane com. est opin. Doct. in l. filiusfam. §. Divi de legi. 1. ibi [illegible] vers. nudum esse praeceptum, et ideo non valere, ita gl. 1. ibi Bar. in 2. oppo. Castr. Ias. 2. lect. n.º 31. Soc. iun. n.º 49. q eam dispu: tationem late declarat et n.º 52. in fi. d. non est necessariam [illegible] com. opin. In eadem [illegible] opinione Soc. sen. in l. Qui Romae §. cohaerendo n.º 12. de ver. oblig. et alij multi relati a Soc. iun. loco p.º Quod tamen limitatur, nisi post illam prohibitionem ponerentur aliqua verba, ex quibus appareat causa prohibitionis, tunc fideic.m diceretur inductum fuisse, ut si diceret, quia volo devenire ad filios eorum, vel quid simile. Soc. Sen. d. §. cohaerendo n.º 12. Soc. Iun. d. § Divi n.º 49. pro qua limitatione facit in fi. et Soc. Iun. d. § Divi n.º 49. et pro qua limitatione facit tex. in l. Codicillis §. institutio de leg. 3. cum sua gl. 1. relata ad tex. Contraria opin. quod in modo prohibitio valeat, et fideic.m inductum sit invicem inter eos, favore cohaeredum, et quia videtur apparere praecipuis [illegible] facta dicatur prohibitio tenuit [illegible] in d. §. institutio per illam gl. ibi, non referendo eam ad tex. sed intelligendo quod simpliciter loquatur, et per alias rationes, quas ibi refert Soc. iun. praecitato in loco, et inf. eas refellit.

Hucusque valeat prohibitio testatoris cum expressa causa, quae tamen contineat favorem prohibiti tantum, ut quia diceret testator prohibeo alienari feudum, quia volo ei remanere; com. est opin. quod sic. latius tamen ad utramque partem vide disputatam late q. in meis fragm. q. 22. fol. [illegible].

Alienatio.

Prohibitio testatoris licet nuda sit, et sine causa, concurrens cum prohibitione legis operatur, ut valeat etiam in ijs casibus, quibus a iure comuni permittebatur, ita allegant dd. in l. filiusfam. § diui de leg. 1. in l. 2. C. de const. ad deu uincula magis ligant, quod uimus autem. itaque l. com. de success. et est com. opin. ut refert et sequitur Ias. d. § diui 2. lect. n.o 34. quod allegat etiam tex. in § sanctissimas Auth. de alien. et emphyt. Contra comunem tenuit tamen Crottus, ut refert Soc. iun. d. § diui n.o 64. nonnullis rationibus, et dicit Soc. quod opin. Cro. in iure est uerisimilior disputando. Pro com. tamen facit quod sensit eadem ibi n.o 67. quod licet prohibitio testatoris uideatur simplex, et nuda per se, nihilominus ex eo quod concurrit cum prohibitione legis dat etiam causam illam, que considerat in prohibitione legali, cum testator conformatur legi, et sequitur suam dispositionem Bar. et dd. in l. Lucius, nei. § cum ita de leg. 1. ut ne nuda fuisse facta dicatur, sed aliquid operetur, est dicendum quod operatur in illis casibus, in quibus lex ad obstandum suam dispositionem alienationem permittebat. et subdit n.o 68. quod si in prohibitione testatoris erant uerba generalia, puta quod nullo modo, uel nullo casu fiat alienatio, com. opin. facilius procedunt, et dicit quod ut plurimum uidit de facto, et consuetum testatoris uti huiusmodi uerbis amplissimis et generalibus.

Prohibitio de non alienando etiam nuda, si continet fauorem rei animatae, ut homini, ualet, et seruanda est ea ratione, qua ita operatur affectio testatoris in dicto homine, ut sibi non patiatur dominum pessibilem, ut fecit Bar. in l. filiusfam. § diui in oppos. 5. de leg. 1. limitat tamen Bar. in l. filiusfam. § diui in oppos. 5. de leg. 1. limitat uerum ad illius § sed secus si prohibitio sit nuda, quoad personam cuius respectu sit facta, ut uult § diui, et hoc tenuit ibi Soc. iun. n.o 72. alia tamen ratione. de hoc tamen puto expon. ibi Soc. iun. n.o 72. alia tamen ratione. de hoc tamen puto, quod libertas relicta uideatur si prohibitus fuerit homo alienari uide inf. in uer. libertas uer. si testator, fol. 224. t.o

Alio etiam modo limitat Bar. 24 ad d. § diui. quando scilicet prohibitio alienationis est nuda cadens in comodum alicuius personae, ut si continentis, ibi illa persona per tex. l. 3. § si quis ita de adim. leg. Sed neque hoc uult limitatio, quando prohibitio nuda dici non potest, cum apparent persona, cuius intuitu sit facta, ut ueluti dictum est, et dicit cum iure. huius dicti uide Soc. iun. d. § diui n.o 69.

Si uassallus prohibeat filio suo, uel alijs institutis alienare uassallos sine aliqua causa, et ratione, ualet prohibitio et seruanda est immo si contra fiat uassalli liberantur ab omni uassallagio. Bar. in l. filiusfam. § diui oppos. de legat. et est com. opin. Soc. iun. ibi n.o 76. Vide infra immediate. Iudeus non debitor f. 110.

Prohibitio facta à testatore de non alienando per futurum subiunct:
ut et cum causa non impedit translationem dominij, ut si dicat,
legat Seio fundum, et si alienaverit, lego eundem Bar. in l.
legat Seio fundum, et si alienaverit, lego eundem Titio. Bar. in l. filiusfam. § divi ff. de leg. 1. per tex. ibi Bar. ... terminari; non est in tex. qua legatum factum in alienationis terminari; non est in tex. qua legatum factum in
casum illius alienationis collatum est in tempus, quo iam factum
est fundus alienus, scilicet emptoris, unde non est acquiri ius, et
est fundus emptori iam acquisitum. L. id quod nostrum de reg. iur. in hac
quaestio emptori ... Bar. ... dd. ... ut dicit Soc. Iun. d. § divi n.° 87.
opin. Bar. ... dd. ... ut ... limitat
et est com. opin. quo casu prohibitio tacita dr, ... limitat
Bar. si incipiat ab ... prohibitione precedenti hoc modo, prohi
beo alienari, et si alienaverit, lego ... et ... pe... 3. et
l. codicillis § institutio de leg. 2. l. ... n.° 56. Soc. Iun. ... n.°
legat dd. ... ut ... Ias. ... § divi 2. ... prohibitio precedens est
88. dubitat de hac limitatione quia aut prohibitio precedens est
nuda, et nulli dubium est, aut est simplex, et nuda, et
tunc ... ex ea cum nulla ... clausula si aliena
verit, ... nemo plus iuris de reg. iur.
... posse, arg. l. nemo plus iuris de reg. iur.
et ... arg. ... si nulla ... non tribuit ...
... sibi adiecta, nihil ... contra formam ... l. stipulatio ista
§. alteri de ... obl. quod tamen limitat nisi ... in ...
in formam alienationis ... talis, cuius contemplatione ...
similiter testator disponit ... prohibendo. Advertendum et
... hoc casu non impediatur translatio dominij, ... tamen
est, quod ... hoc casu non ... abibit ... ad ... ut
alienavit non impune abibit ... l. ea lege ...
... legat ... Soc. Iun. n.° 92.
C. de condit. ob causam Bar. d. § divi n.° 6. Soc. Iun. n.° 92.
... casu ... dubitatur à
... quo ... sunt ... opin. alij ... a legata
rio ... voluntati testatoris, alij ...
ab ... q ... sibi ... cautionem mutianam ... alie:
nare ... Soc. ... Iun. d. § divi n.° 95. distinguendo conciliat
... opiniones, ... aut ... alicui sub condit.e si non ...
alienaverit, et si contra fecerit, legatum transit ... in aliud,
et hoc casu onus dr ... eo quod omnino cau:
tio mutiana debet ... et ... ille legatum ... non ...
sit l. mutian. ... de cond. et dem. et ... de ... l. cum
sub hac eod. tit. Aut ... et 2.do legat alicui ... aliqua
simpliciter, et ... et si alienaverit, deveniat in aliud,
et hoc casu nisi ... in dubio dicit ...
vatus legatarius uti ... voluntati testatoris, ... n.
hoc casu ... aliquam cautionem, cum non ... gravabis.

Prohibitio uel facta p futurum indicatiui cum ea impedit translationem dnij, ut si dicat, lego fundum et si alienabis deueniat in casum, in hoc est est com opin. cum Bar. in d. § fini n. 6. ubi [illegible] ibi Soc. n.o 89. qm cum illud uerbum significet actum imperfectum, statim qd uenerit ad actum alienandi, priuatur legatus, et in alium transfertur. Ias. tamen in d. § fini in 2. lec. n.o 84. [illegible] cont. Bar. dicens: nullam apparere rone diuersitatis inter hunc casum, et superiorem, ut neutro [illegible] impediatur translatio dnij, sequutus est Ias. Soc. Iun. ibi n.o 89. ubi et in d. § d. nimis subtilem ee dnam [illegible] aliquo ro probari. Et nouiss. cont. Bar. et com. tenuit [illegible] in d. § fini fundamentaliter dd. iacent in hoc, qd uerba cum effu [illegible] accipienda, una [illegible] deueniat ad actum alienandi, uidr perficiatur alienatio p traditionem, ad dn. incidit in poenam, sic contrauenisse dictoni dispositioni, ut ipsi probant, et ad cuius responsionem uid aut emptor priuari uidr ipso ad [illegible], sicuti in p.o casu. Magis urget consideratio [illegible] quam facit in [illegible] d. n. 89. qd neutro casu testator prohibet alienationem, sed solum ut colligi [illegible] eius, qd illi primus [illegible] ad alienet, qa cum sub condit. alienationis eum legato priuauerit, ur quodammodo contentus, qd possit alienare, qa conditio [illegible] ad [illegible] ad ee, et ad ee. l. ex facto § fi. cum ibi not. ad [illegible] difficilis [illegible] contrauenia, ut et d. [illegible] Sed tamen [illegible] com. qd si uera eent obi: [illegible] in casu nro, [illegible] in [illegible] alienationis remanent priuata [illegible] testatoris, casu alienationis [illegible] [illegible] in [illegible] superiori casu, qd [illegible] ipsi alio modo, qd uerba [illegible] ad [illegible] cum effu [illegible] ut [illegible] l. [illegible] § si [illegible] lib. ubi si dictum sit, ne [illegible] alienes, si alienaueris [illegible] libertas, [illegible] dandi libertatem illud dictum sit, dandum n. [illegible] libertas, [illegible] cum testator ab initio id prohibeat; [illegible] p.o casu, qm ibi ex uoluntate testatoris, [illegible] ex uerbis [illegible] l. [illegible] collatum fuit legatum in tempus quo [illegible] alienaret, factum [illegible] ut [illegible] in [illegible] l. [illegible] Ad [illegible] [illegible] qd [illegible] concludit qm [illegible] conditionis [illegible] statim qd [illegible] alienari, uel et p traditionem, [illegible] [illegible] testatoris, ut sortiatur effectum. Et aut [illegible] et ad ea, qa si [illegible] alienat, remanet dns, [illegible] priuatur dnio, et transfertur in eum, quem testator [illegible] uocauit.

Prohibitio alienationis operatur hunc effectum, ut alienatio non valeat
et dominium non transferatur gl. in L. cum pr. §. libertis de leg. 3. pro-
L. ex leg. C. de cond. ob cau. L. non dubium. C. de leg. Verum si
tacita fuerit prohibitio, valebit alienatio gl. d. §. libertis
hanc opin. tenuit Bar. in L. filius fam. §. divi nº 6. de leg. i.
et cum eo com. opin. fundamentum stat in L. ult. §. sin autem
sub condit. C. com. de leg. Contrarium tamen tenuit Alex. d. §.
divi, ut idem sit quod in expressa, quia taciti, et expressi idem
est iudicium. L. cum quid si cert. pet. et quia voluntas defuncti
et tacite servanda est. mult. L. cum quaestio in fi. C. de leg.
cum Alex. tenet Soc. Iun. ibid. nº gl. contrarium non obstat quia
ibi loquitur de legato conditionali, quae conditio
non purificata alienatio non est prohibita expresse, nec tacite, sed
ea purificata, revocatur alienatio.

Prohibitio alienationis in certas personas earum odio facta et sine
causa valet. L. codicillis §. matri de leg. 2. Bar. in d. §. divi
quoque allegato nº 7. de leg. i. sequitur Dec. Gerardus Mellos, qui di-
xit, ibi fuisse expressa causa favore filiorum personis uxoris
suae, quorum tamen opin. reprobat de prohibitione Bar. et tenet Soc. iun.
ibi d. §. divi nº 97. Et hoc casu si alienatio fuerit le-
gatarius, habens revocabile ius Bar. quod intelligit ut declarat
Soc. nº 99. quia non apparuerit de certa persona, quae admittatur
ad revocandum, tunc n. habens admittitur tamquam repraesentans per-
sonam defuncti. quod si apparuerit de certa persona, illa revo-
cabit, non haeres, ut in terminis d. L. codicillis §. matri de leg. 2.

Licet autem prohibitio impediat alienationem, non impedit tamen locatio-
nem, quia fideicommissa non sunt extendenda. L. cohaeredi §. cum
filio de vulg. de hoc casus est in L. codicillis §. instituto
de leg. 2. sicut et Clerici non possunt alienare bona Eccle.
sic., et tamen possunt locare. et dare in solutum fructus eius
conditionis Bar. in L. commodis de re iud. Castr. in L. si finita §.
si de vectigalibus nº 6. de dam. inf. Advertendum et est, quod
prohibitus alienare partem suam, non prohibetur alienare partem
aliorum, quam ab eis habuerit casus in L. pr. §. xv. de leg. 3.

Contrarium est prohibitionem de non alienando nudam a causa nullius
esse momenti per Dec. d. §. divi. et ius dicitur esse nov. Prohibitio
de non alienando sol. ... quam ... limitat Ias. in d. §. divi 2.
lec. nº ... ut procedat, quando sit dispositiva, secus si fiat condi-
tionaliter, quia tunc et sine causa valere debet per L. 4. §. fi. de condit.

iur. et qa et stipulo conditionalis et si causa nō sit, eius obti=
net. L. a Titio d uer. oblig. Opin. las sequuntur fuit illa: si
d. t. dixi les uerb. qm̄ qd puri nō possunt sub condite poss, ut
patet in his exemplis, puri prohiberi nō possum, ut generi nō efficiat
in nan. L. seruo alieno ff. de leg. i. et tn̄ sub condite possum
L. Marius d cod. et dn. ts puri inbri nō possum, ut alis in
adoptes, ut emancipes. L. filius fam. d. coniad. d leg. i. idem conditio
nihil possū. L. uxori. ff. ¶ d leg. 3. hoc tn̄ iur. d. e. dixi n.
iur. nō approbat opin. las. sed nō duos casus constituent pmus est
qn̄ p uiā conditionis p interpretationē dd facta prohibitio, ut loqr d.
L. 4. ff. d cod. iur. 2 casus est, qn̄ prohibitio sit sub aliqua
condite si Titius consul erit, et similia. In p.o casu dt qd si
interuenit alicuius separari a psona prohibita, tn illa nō alie-
nari, in quā caderit possit affectio testatoris, prohibitio ualet p
interpretationē sumpta. L. 3. ff. si qs ita dadm. leg. nō tn̄ quo ad
traditionē dnij, qa nō impedit, nisi cautio, et ibi ptera nihil
operatur. Qd si nullius interuenit ultra prohibitio, tunc qd talis
prohibitio eo modo interpretata nullū effectum parit, et quo ad prestan-
dam cautionē, arg. L. Titio centum in prin. d cod. et dn.
Respondet aut ad L. 4. ff. d cod. iur. qd ibi interuenit coniunctis,
q primū cōmunē sedat, ne aliud condominiū pareat, qd si ipsi
conditione, nulla cautio fuisset prestanda, qm̄ conditio interueniret cond=
nōi essat, qm̄uis tn̄ est imitatus. Dicendū tn̄ est in legato,
si dicat, lego tibi fundū, si eū nō alienaueris, qm̄ tunc prestari
cautionē mutianā sedi, qa in conditionib. uoluntaris, qualis est
illa si eū nō alienaueris, requirit ne nō faciat. et dicit spēi
fici implerit. L. Mutius d. q. sedi d cod. et dn. et ibi p eū, q satis
implerū loqr in hoc. In 2.o u. casu, uera est opin. las.
d lir. et seqr, p hoc L. a Titio d uer. oblig. et L. si qs eū dn
t. lir. et seqr, p hoc. L. a Titio d uer. oblig. et L. si qs eū dti:
tor. in ff. d fideiur. lq coniad cons cōm. dictat hoc iur. d. t. dixi
n.o iio. nonnullis rōib. ut ibi p eū, q in ff. n. iio. limitat eius opin.
qn̄ ex implemento conditionis cū aliqua prohibitionis appareat, ut
qn̄ ex implemento conditionis, cuius contemplat. facta dicat, fuera si filius
tibi nascat, et uiuat.

Dubitat uiqd si poena adiiciat simplici prohibitioni d nō alienando, si
contrahet, poena committat. et ut prohibitio ualeat quo ad poenā.
Cum. et Crott. tenuerit nullo modo ualere tale prohibitionē nonnullis
rōib. qb. redit hoc iur. in L. filius fam. ff. dixi n.o iiij. d leg. i.
Corneus, et sunt tenuit Aug. fm refert las. d. ff. dixi 2. lir. n.o 68 hoc

Ias. ibid. n.º 114. § 1. poenam quam ante inst. d. leg. et 1. alieni inst. d. inut. stipul. faciat in liti. l. i. C. d. arbitr. et hoc quando assignata persona a testatore, cui poena applicetur, quod si persona assignata non sit, in legatario poena applicatur haeredi, lo. d. non sit. In haerede vero prohibito, si sit coheredis, coheredi applicatur arg. l. 4. § fi. d. cod. inst. l. mutiana d. cod. et dem. quod si coheredem non habeat, sed solus sit haeres institutus, prohibitio non valet, cum non respiciat poena, cui poena applicetur, quod tamen locum non habet, si poena esset privatio totius haereditatis, quia tunc vocarentur venientes ab intestato iuxta l. conficiuntur d. iur. codicill.

Prima q.º ex quibus praemissis sumitur, quod alienationis prohibitio nuda in ea tacita, vel expressa servanda non esse, quia nullius est momenti, ut supra vers. prohibitio d. non alienando fol. 369. 5.º limitatur aut pena ut locum non habeat, quando fiunt sub condit. ut supra vers. Contra est fol. praeced. 2.º limitatur, ut non procedat, si poena esset adiecta, ut supra vers. dubitatur. 3.º limitatur, ut supra vers. in animatis. 4.º quando cadunt alia poena quam prohibiti ut supra vers. prohibitio d. non alienando fol. 369. § 5.º limitatur quando concurrunt cum prohibit.e legis, ut supra vers. prohibitio testatoris, fol. 169. 5.º 6.º limitatur si fiunt q. eius favori renunciari non potest, ut in casu l. 2. C. de pension. de quo plene in meis pagin. 9. 22. 7.º fallit quando res prohibita alienari danda est p manum haeredis, ut mult. Bar. in d. § divi n.º 5. legatis l. 2. loc. n.º 47. ubi loc. iur. ibi refert n.º 81. et Ionius. 8.º fallit quando fiunt in odium alicuius personae, ut supra vers. prohibitio alienationis fol. praeced. 9.º fallit quando ea tacite est legi possit vers. quod supra dixi fol. 367.

Secundum com. opin. testator non potest prohibere alienari res haereditaris, vel legatarii, per L. si quis inquilinos § 1. d. leg. 1. haeres prohibitus q. et a quo. quando si haeres alienaverit, alienatio valet, et emptor tenebitur, tenetur tamen ipse ad aestimationem. Bar. in L. filius fam. § divi n.º 8. d. leg. 1. et ut dixi est com. opin. a qua in iudicando non est recedendo, ut d. loc. hun. d. § divi n.º 124. Contra tamen tenuit Ias. d. § divi 2. lec. n.º 88. post. L. si quis ita § quod concurrit d. manum. test. lo. loc. hun. d. n.º 124. dicens, quod in disputando sustineri facilius potest opin. com. et confirmat quia haeres adeundo haereditatem, ut asseran

testatoris voluntatem, et hic est illa prohibitionem L. si cui legatum de eod. et dom. Rosse. n.º licet n.º 25. quandam distinctionem, quod aut testator prohibuit, servum manumitti, et tunc talis prohibitio est in favorem, et odium servi. L. 2. C. q. non poss. ad lib. pven. servandam omnino est, et sic procedit d. L. quod consentiens, ut si consentiat, tales prohibitiones fuissent factas gratia ipsius heredis, possunt ipsi suo favori renuntiando manumittere. Aut n.º testator non prohibuit manumitti, sed alienari tantum eum alteri legando, et hoc casu si servus sit manumissus, debet attinatio, et dominium transferri d. L. si q. in fraudem ff. i. Aut heres non alienat servum tantum, q. non manumittat, aut est alia res, quae servus, facta fundus, et tunc alienatio revocabilis, ubi de facto facta per eum cui fuit legatus fundus.

Res prohibita alienari, potest alienari, immo debet per satisfaciendo creditoribus hereditariis, et per effectum durat huiusmodi alienatio L. filiusfam. §. divi in pr. de leg. i. ut nec vers. prohibitio de non alienando fol. 361. Divi in pr. potest et alienari, ut solvantur creditoribus ipsius heredis, si alienatio potest et alienari, ut solvatur creditoribus ipsius heredis, quod alienatio potest et alienari, et est heredis eius, si sit talis, tio durat in vita tantum prohibiti, et est heredis eius, si sit talis, quod ex ordine testatoris vocantur L. peto §. fratrio. et ibi Cast. de leg. 2. Bar. in d. §. divi n.º 8. et ibi Soc. Iun. n.º 130.

Quamvis prohibitio alienationis cum causa bona facta servanda sit, et impediat dominij translationem, dari tamen potest aliquod remedium, per quod res possit alienari, et alienatio valeat. Unum est, quod dominus, quod qui prohibitus est alienare, patiatur rem prohibitam vendi, et se succumbere illi, cui vult alienare, quia prohibitio alienationis non praeiudicat domino, rei prohibitae, ut sic vendicationi: si tamen alienatio praeiudicat domino rei prohibitae, et per collusionem facta, nihil actum esset, ita Bar. rei fraudulenta, et per collusionem facta, nihil actum esset, ita Bar. in L. filiusfam. §. divi n.º 9. de leg. i. et dicit sequuntur Soc. Iun. ubi n.º 131. Et hoc casu citandi erunt fideicommissarij, i. ij, quorum contemplatione facta esset prohibitio, alias eis non praeiudicaret; sed in hoc magis com. opin. est, quod est ijs ad citatis. Iudicium vigeant, ut dicit Soc. Iun. d. §. divi n.º 137. in pr. et ita ipse tenet sed duobus modis limitat com. opin. primo ut procedat respectu citationis particularis de cuius fideicommissarijs, debeant tamen citari per publicum proclama, quod fieri solet, si ipsi incertum sit eorum interesse, nec tamen posset esse hanc limitationem, si ipsi sciant, et non procedat respectu talis iudicij, quia illis remanet remedium appellandi à sententia lata contra prohibitum, cum fraud

sciverit, lata ee intra tempus constitutum ad appellandum, quod si a die eorum scientiae lapsi fuerint x dies, ipsis etiam fiet praeiudicium. Cautos quoque dicit esse dominos qui appellari volunt, ut dicant, et si opus sit, iurent se nunquam habuisse notitiam huius sententiae, nondum lapsis x diebus. Cautius tamen erit a principio citari eos fideicomissarios, si sua pertinuerit interesse, quia eis maxime fiet praeiudicium. Licet autem tempus appellandi, ut dictum est, currat tamen modo a die scientiae, dicit tamen hoc Men. d. § Omni n.° 130. et 147. quod quibusdam spatio 10. annorum et ignorantibus, et ibi pro multa id probari notitiam contra nonnullos.

Aliud remedium traditur. var. ut scilicet omnis alienet in eam personam prohibitam, quae postea poterit mentionem illa persona alienari permittitur, ut in d. § xv. d. leg. 2. nisi et hoc casu facta d. simpliciter p. L. fr. § xv. d. leg. 2. nisi et hoc casu facta d. declarat hoc Men. d. § Omni n.° 143. quando noditur alienatio: quod declarat hoc Men. d. § Omni n.° 143. quando erant plures, quorum contemplatione facta erat prohibitio, et quod permissum erat alienari, ut in d. § xv. sed quando esset unus tantum, et ei venditum sit, dubium non est, quia non requiritur persona, quae possit retractari. limitatur hoc remedium primo nisi facta sit alienatio, ut dictum est. 2.° limitatur procedere in personali prohibitione, quia cum ea aequiva sit persona alios non obligat, secus si realis esset prohibitio, ut quando prohibetur alienari ex familia, contra voluntatem testatoris. 3.° limitatur, quando hi exceptis remanent voluntate testatoris. 3.° limitatur, quando hi excepti remanent, ex qua apparuerit nisi in personali prohibitione sit expressa causa, ex qua apparuerit de contraria voluntate prohibentis, ut puta, quia volebat in familia remanere. Quando autem facta esset prohibitio personalis non adiecta causa, ut in 2. limitatione Castr. dicebat, eam non tradi in successorem singularem. sed in ultima quidem tradenti. Contrarium tamen et verius tenet hoc Men. d. § Omni n.° 145.

Aliud adducit remedium, ut adhibeatur omnium consensus, qui intersunt contra: dicit L. quoties. C. de fidei. Castr. in caut. iur.

Aliud etiam est remedium si prohibitus vocat illos de familia, quod emant et illi recusent, ut supra dictum est num. Ex his omnibus f. 368. tertio obtinet hoc Men. d. § Omni n.° 145.

Res in dotem prohibita alienari etiam cum ea lymma, tamen potest alienari in causa dotis quam opinionem Alex. in d. § Omni q. 1. et Com. opinionem dicit Com. Covarr. ibidem in 2. lib. n.° 97. hoc Men. n.° 147. Idem in donatione propter nuptias, et inf. n.° 152. dicit hanc opinionem verissimam esse, eandem opinionem tenet hoc Dix. in L. Marcellus. § 1. et § 2.° ff. ad Treb. ultra eos vocatos addit hoc Men. d. n.° 153. Hanc fundamentalem prohibitio alienationis valida non dicitur aliud quam quoddam fideicommissum factum post mortem prohibentis ad commodum eorum, quorum contemplatione

Idem in causa alimentorum. Alii supra in verbo Prohibitio verbo Res in bibita restitutioni f. 296.

facta est prohibitio, ut d. I. Simi et est fideic.^m tacitum, modo sic ar-
guit, si ubi testator prohibet extraneum fideic.^m diminui ut causa dotis
videl. ut C. com. de leg. forsan id est ... in tantum fideic.
licet autem prohibitio extraneu facta fuerit, non tamen ... eo ... , id
... ipsi persona, omnis ... facta erat ... tacitum
fideic.^m dr. videtur. Contrarium tamen ... ad quod tenent las.
d. 2 ... I. Simi n.º 99. et Crott. et alij relati a ... las. ipso
n.º 150. quod tamen com. defendit ab omnibus suis impugnationibus et
com. opin. sine dubio locum habet in filijs, et filiabus prohibitis, quia
officium proprium est dotare filias, et ad alienum dr., ut ... las. n.^o
ibi. atque ... ad alienum prohibitis alienatio fieri ... d. I. Simi in
pr. idemque est in filia prohibita respectu testatoris ex filio, quia et ad
avum proprium pertinet dotare neptes, sic ampliat ... las. d. I.
Simi n.º 154. Cum tamen omnia limita, quod non essent bona alia
quae alienari prohibita, iuxta ... L. pr. filium. I. i. d. leg. 3. In ... is
autem dubium est, utrum locum habeat haec dispositio, ... las. d. I.
Simi n.º 156 distinguit, aut est talis persona, quod tenetur dotare, ut
frater sororem, mater filiam, et alias, et hoc casu locum habebit eadem
ratione, quia alienatio fieret ad alienum. aut est talis persona, quod
non tenetur dotare, et tunc sine dubio non poterunt alienari, et est
com. opin. in disputando tamen dr. posse defendi contrarium, ut ipse ... ;
sed tamen non est recedendum a com.
In matrimonio autem spirituali idem dicendum est, quod in carnali
tamen com. opin. quia non minus favorabile est, nec ab ea est
recedendum, ut dr. las. d. I. Simi n.º 159. disputando tamen
dr. contrarium posse defendi.

Dubitatur utrum quod a statuto induci possit prohibitio alienationis in non subditos,
ita ut statutum valeat, et prohibitio teneat in ... contrahendo
a Bar. in L. filiusfam. I. Simi n.º 11. d. leg. 1. pr. est, an haec prohibi-
tio valeat quo ad non subditos laicos i. non privatos. 2.º an valeat
... quo ad ecclesias, et clericos. In pr.^o casu
... prohibitionem ... L. ... in pr. C. de contrah. empt. L. si ...
empt.^{e} I. i. ibi ... ff. eo. tit. facit ... quia respicit pu-
blicam utilitatem, ... potest non ... L. ...
I. pr. ubi ... intestat. ... et in hoc est com.
opin. ... Bar. ut dr. las. d. I. Simi 2. lec. n.º 106. et hoc ... n.^o ubi
... tractavit cum com. Limitatur autem hic pr.^s casus, ut procedat quando prohi-
bitio esset scripta in rem, ut immobilia non alienentur in non subdi-
tos, secus si in personam esset scripta, ut quod forensis non possit ...

qa tale statutum nō hēt locum in eos l. fi. ꝯ lucrū. om. Iud. q̄ tn̄
nō placet Soc. n.° 163. q̄a lz bona uxoris sit in psonas, tn̄ uir-
tualiter cōprehendunt et subditi arg. l. i. C. ꝯ curios. lib. xi.
2.° limitat, ut nō pcedat q̄n ꝯtingēt alienatio ex cā dotis, ut
ꝯ paulo sup. in ueri. pced. Contrū tn̄ uerius puto, ut ꝯprehēdit
Soc. loco pr.° n.° 165. q̄a pt uel mulier nubere inter subditos, ut
subditis uendere, et ꝯtrū dari in dotē. Vn̄ limitari pt q̄n nō
subditis uendere, nec emptorē, q̄ salua co-
ꝯpient aliquē subditum in maritum, nec emptorē, q̄ salua co-
nsistat eas releuant ab alienat. in nō subditos arg. l. Soc
modo ꝯ cod. et om̄. 2.° limitari pt, ut locum nō hēat, q̄n li-
mitas statutis nō statuisset iure pprio, qa subdita sit, sed
Iuri. superiori, ut in urbe Patauij, qa tūc pt. dari in dotē
nō subditis, dūm tn̄ subditus sit Ciuitati dominanti, q̄n pro-
et publicē utilitati Ciuitatis dominantis, ita Soc. Iun. d. n.°
Bimi n.° 165. in fi. q tn̄ nō ponit Soc. p ꝯstanti.
In 2.° ut casu Bar. hēt omnino tales phibitionē ꝯ statuto factū
nō ualere, nullumq̄ ēē momenti, cuiq pro tradetur contra idd. et
est com. opin. ut testat Ias. d. l. Bimi ꝯ. lect. n.° 107. et seqq. et
Soc. Iun. n.° 166. p qua opin. est Dec. consilio in. c. fi. ꝯ im-
mun. eccles. in 6. Contrū tn̄ tenuit Bal. qm̄ sequutus est Ias.
loco citato n.° 110. q̄d immo tale statutum ualeat, et alienari
nō possint in Ecclias, et alij nonnulli, quos refert Ias. Ias. pr.° loco,
et Soc. Iun. n.° 167. nonnullis rōnib. q̄b oib. rndet Soc. Iun.
inq. contra argta Soc. uandfortandum est, qa si l pactum hinc
pt, ut res nō efficiat religiosa, et sic nō trahat in Ecclias
multo magis id fieri
l. fi. C. ꝯ pac. inter empt. et uend. multo magis id fieri
posse dicit p legē, et statutum: tripliciter tn̄ respondisse
pr.° q̄d illa lex correcta sit p d. auth. cassa. C. ꝯ sacros.
Eccl. 2.° q̄d ibi ualet pactum quo ad incontis phibitis,
alienatio tn̄ nō ualet. 3.° q̄d ibi est casus diuersus, q̄n
agit tn̄modo ꝯ rē aliqua particulari nō alienanda, ubi pri-
uilegium nō fit Ecclie, qa alia bona nō ꝯtinuat, sed in casu
dicimus nō pt Ecclie, qa ut ꝯtinuat, phibitiones hōi acqu-
rōe magnum affert pruidm. cum ultra oia, phibitiones hōi acqu-
ita ego respondebam dum uidi illud eusoled ias. et forsan in-
ueni, q̄d Soc. Iun. ita rndet d. ꝯ. Bimi n.° ibi allegans
ꝯbuia et ita soluenē. 3.a fuit opin. d. Soc. ibi. n.° 172.
distinguentis hoc modo, aut ꝯsidera utrum ualeat tale statutum
in pruidm Eccle, i. ut impediatur translatio dnij, et pcedit
com. opin. limitando eam in casu l. fi. C. ꝯ pac. int. empt. et
uend. i. q̄n rē aliqua particularis phibetur alienari. Aut uo
ꝯsidere utrum ualeat huiōi statutum quo ad subditos alienantes,
ut scilt incidant in poenam impositam a statuto ꝯtrafacientib,
et pcedit opin. contra com. qa cum ipsi subditi sint, tenen

forte a statuto, et illud Ancharani excusat. Sed mihi non placet haec distinctio quod hoc 2m caput, non nihilominus fit preiudicium Ecclesiae, quia nullus timore poenae, est incertus alienabit, et sic per indirectum fiet contra libertatem Ecclesiae. Nec obstat quod vadit hoc. occurrens huic obiectioni, sicut non est attendendum, quia cum ipsi subditi sint debent obedire, nec curandum de electis, cum ipsis prelati non offendantur. l. si quis nec causam si cert. pet. forte... ipsius emerit, quia immo mandat attendendum est, l. ... non directum ei preiudicet, preiudicat tamen per indirectum. et ut factum in fraudem Ecclesiae, non valet, nec ... attendendum est, an fiat in contrafactum, ut ... sed effectus dispositionis attendendus est, ut dicit ... hoc ibidem nº 68. et adde sic quod in simili dicit Bar. per illud ... in l. 1. § 1. quarum actio non ..., quod ... fieri contra libertatem alicuius, quia per illud ... fiunt timidiores, et ius eius minuitur, sed sic est in casu nostro, quod per hoc statutum ... ius minuitur, quia subditi timore poenae nollent vendere. Add. quod ... in ... excomunicationem directam, et indirectam ... c. post misericordiam de usur. ... in l. 1. nº xv. ad med. C. de edic. ... sic et in casu nostro cum prohibitio directa non valeat, nec indirecta valebit.

Nota. prohibitio alienationis per creditores interposita impediat dominij translationem, sicut impedit prohibitio testatoris. Et regula est, non impediri translationem dominij, sed contrafacientem teneri ad poenam ... fiat appositio, ... ad interesse. casus est in l. si quis ita ... § ea lege de uer. oblig. l. ea lege C. de cond. ob causam. et notatur in l. si scrib. § si tibi de act. empti. l. ... ... 2. de contr. empt. ... ibi. ita Bar. in l. filius fam. § diui nº ... de leg. 1. et in d. l. si quis ita § ea lege, ubi ... de uer. oblig. Add. ... 63 ... nº 26. ... simplex alienationis prohibitio. ... inter creditores, et ... in d. § diui 2 lect. nº 117. et in d. § ea lege nº 20. ... d. § diui nº 174. quia sicut per creditores ... dominium sine traditione non transfertur. l. traditionib. C. de pac. ita et ... impediendam eius translationem ... dominium transit sine tradit. et similiter impediri ... translatio. ... est uera, et com. opin.
... fundamentis, ... hoc ... loco ... opin. ... com. ... in d. § diui, ... in ... quas Bar. ponit per exceptionis, ... in eis alius ... sed ... stante ... conventionem ... est. Ad contra ... ita § ea lege de uer. oblig. quod ibi ... dictum, ne alienet, ...

q̃d dirotat factum, ideo nõ facit ad r̃, ad. L. si seruilis. si tibi cũ
modo, q̃d sent. ibi factum fuit p̃missum, sed Ioan. Ias. dicebat non
ad eã, q̃a fortior est p̃hibitio quã p̃missio, cum in õi actu dis-
positio negatiua magis polleat: ad illud q̃d in factis succedit
estimatio ad intentiõe, r̃ q̃d p̃cedit in meris factis, sed nos
loquimur in alienat. q̃ Ius in se cõtinet. Hanc reg.ª
ampliat Ias. in d. §. ea lege n.º 23. ut procedat et si pars
inueniat ad alienan, q̃a transfert dñium, lz alienans sit p̃mus,
et ad coronã teneat, q̃d multis sitiũ p̃bat, ut ibi p̃ eum.
Fallit autẽ p.º haec reg.ª cons Bar. q̃n res p̃hibita alienari si
alienanti esset irreuocabilis, ut in libertat. p̃ tex. L. ea q̃d
C. si mancip. ita fu. alie. q̃d tenet et gl. mag. in L. cat.ᵗ C.
de cod. ob cau. Idẽ d.ᵗ Bar. in quacumq; alia re, quæ irreuocabilis
redderet alienanti, et in L. si ita qs §. ea lege ponit exemplum, q̃n
fiat pactum, q̃d nõ alienet in Eccl̃am, q̃a Eccl̃a non p̃t amplius
alienari, impedit translatio dñi: cum Bar. in hoc tradit cons
alios Ias. in d. §. ea lege n.º 34. hanc fallentiã Bar. om̃s re-
p̃bant ueram, ut d.ᵗ Ias. et ipsi ibi cõmuniter in hoc in d. §.
diui 2. lect. n.º iii. et Soc. Iun. n.º 178. q̃ d.ᵗ nullatenus
cõsiderari posse reuocabilitatẽ, uel irreuocabilitatẽ, ut p̃ eum.
Limitat p̃ Bar. ut reg.ª nõ p̃cedat, q̃n p̃hibitio p̃cessit ab
eo, q̃ sibi ius aliqd retinuit in re p̃hibita, de quo casus est ex-
p̃ssus, et nõ alibi in L. si creditor. §. fi. de distract. pig. Idẽ
tenet Bar. in L. si qs ita. §. ea lege de uer. oblig. ubi Ias. n.º
30. eum c̃tradicit a multis, q̃ obloq̃bant in Bar. cum Bar. com.
est opin. ut testat ibid. Ias. et Soc. Iun. in d. §. diui n.º 179.
Cons com. tñ tenuit Bal. et q̃uly. aliiq̃ p̃multi relati a
Ias. in d. §. ea lege n.º 30. et Soc. n.º 179. d. §. diui, q̃ ibid
ibi d.ᵗ in disputando hanc partẽ sibi ueriorẽ uideri. in pra-
ctica tñ nõ esse recedendum a cõi p̃p d. §. fi. L. si creditor
ex.ᵗⁱᵒ huius limitois p̃ d. §. fi. est in creditorẽ, q̃ habat ius
hypothecae, et factus est cum debitorẽ, ne alienaret rem hypoth.
pignori, et factum est cum debitore, ut impediat dñij translatio-
nẽ. Ampliat hanc opin. Soc. Iun. d. §. diui n.º 83. ut pro-
cedat et in hypotheca g̃nali, nõ cons spali, p̃ qua d.ᵗ se com-
muniter unã cum Alex. et Soc. Sen. ut in locis ibi p̃ eum alle-
gatis cons alios multos. in specie cons Ias. d. § ea lege n.º 32.
Ex qua ampliat. infert, q̃d hodie, si de pactis et p̃missionib
p̃tis fiat instrumẽ publicum, semp impediet translatio attenta
cõi practica notarior, q̃ semp in fine solent apponere clau-
sulas illas, et p̃ p̃dictor obseruat.ᵉ partes inuicẽ se obligaue-
runt, et hypot. eos. et eor bona oia p̃ntia, et futura. Rota. ?
3.º limitat p̃. Ia. reg.ª q̃n in p̃hibit.ᵉ apponent clausula resolu-
tiua cõtractus, q̃ tunc celebrat, ut si dicat, si alienabit, res hi

inemptam et ad me revertatur, et in illud casu tu interim contentus a meo nomine possidere, statim n. quod incidis alienaree, dominium transfertur in me, et ad alium non vadit. Bar. asserat omnino hoc. Jun. d. s. Divi n.o 184. cum respondeas a nonnullis impugnationibus Jas.
4.o limitat Jas. d. s. divi 2. lect. n.o 126. ut non procedat quod diximus in casu, in quo est pro contractum transferenti dominium sine traditione. ut in decta. l. si. C. de sacros. Eccl. et hoc verum est.

Utrum per sententiam arbitri prohibitus aliquid alienari impediatur dominij translatio? Com. opin. est contra Bar. in d. s. divi n.o 15. quod non impediatur. ibi Jas. in 2. lect. n.o 127. Soc. Jun. n.o 187. quod com. opin. limitatur dupliciter, primo nisi ex sententia arbitri oriatur actio, ut in casu l. cum antea. C. de arb. quam tamen limitationem hoc. reprobat d. s. divi n.o 190. quia est in l. ea lege. C. de cond. ob caus. oritur actio, et non impeditur, non n. plus potest sententia arbitri, quam pactum conventionis l. non distinguemus. s. de officio de arb. 2.o limitatur, nisi arbiter esset electus ex necessitate statuti, quia tunc habet iurisdictionem, et de compromissis Bar. in. l. si. C. de iudic. ubi idem est, quod in sententia iudicis.

Dubitatur et nunquid preceptio iudicis impediat translationem dominij, quando prohibet alienari. et Bar. d. s. divi n.o 16. tenet, quod sic concordat text. p. l. si sciens de contrah. empt. l. Julianus de curat. fur. l. divus de in. pet. Grad. et l. venus de manum. contra Bar. est com. opin. et cum hac tamen distinctione tradit Jas. d. s. divi 2. lect. n.o 130. cum hac tamen distinct. quod si causa sit iusta legitima, impediatur translatio iuris citatis a Bar. sin minus preceptum non valeat, quod voluit et Bar. in si. d. s. divi. adde tex. ultra Bar. in. l. de pollicitat. in si. de pollicit. ubi ex suspicionem furti iudex potest prohibere alienationem bonorum. In hoc tamen Soc. Jun. d. s. divi n.o 195. tenet contra com. opin. quod scilicet ista prohibitio, et impedimentum translationis non proveniat a iudice, sed a lege quia iudex non prohibet alienationem, nisi declarando. nihil novi inducendo, hoc est quod prohibet causa eo, de quo lis est ante se ex aliqua causa a lege ~~prohibita~~ probata, et ideo translatio dominij non impeditur a iudice, sed ex ipsa causa, quae subest. Adde autem ad contra hanc com. opin. Tu tamen non recedas a com. quia nec ipsi dicunt in effectu eadem tamen in sono verborum. quod n. ad me non virtus tribuatur iudici, ob causam, quae subest prohibendi, dummodo quia iudex prohibet, valeat prohibitio, et impediatur translatio dominij et hoc est quod voluit Bar. in effectu.

Dubium est, nunquid facta prohibitione alienationis, intelligatur prohibita in-
stitutio, ut alia successio similis? Bar. in l. si qs ita. § ea
lege col. 2. de uer. oblig. et in l. peto. § fratre de leg. 2. facit
unam distinctionem, que ab omnibus approbatur de hac q. multa Jas. in l.
filius fam. § diui de leg. 1. n.° 134. et seqq. in d. § ex lege neque
et Soc. Iun. in d. § diui n.° 198. ex doctr. Bar. tres casus consi-
derat, unde dic tamen eum. p.s casus est, quando prohibitio est facta
simpliciter non habito respectu ad aliquas personas, quo tamen procedunt non
solum in prohibitione testamentaria, qua non ualent, sed in legali, et
~~conditionali~~, et tunc dubio concludit omnes non esse prohibitam hereditatis
institutionem non est quando prohibitus semper uiuendo non sit, unde necesse
est, ut ad aliud trahat, conuenit quod ut trahat ad hereditatem ultima
arg. l. i. de iur. dot.   2.s est casus quando prohibitio est facta
odio certarum personarum, et hoc casu est com. opinio, quod non solum
successio ex test.° sed et ab intestato prohibita sit. l. codicillis
§. mater de leg. 2. et cum com. Soc. Iun. d. §. diui n.° 200.
3.s casus est quando fit prohibitio fauore certarum personarum, ut quando
prohibetur alienatio extra familiam, et hoc casu prohibita esse est
hereditatis institutio de extraneo, qui non sit de familia. l. peto. § fratre
de leg. 2. licet successio ab intestato permissa sit. et de eo, qui
de leg. 2. tamen intell.m Bar. ibi. permissa
sit extraneus. l. cum pr. § cum iater de leg. 2. tamen intell.m Bar. ibi.
sit ut inst.° ex test.° illius, qui esset successurus ab intestato, qua
et absque institutione ad eum peruentura erat res prohibita, in quo
est com. opin. et multi consuluerunt, ut refert Soc. d. § diui
n.° 202. et tamen consul.° ex eo procedit, an inter illos de familia
dicatur factio prohibitionis tolle mortem an ut in casu contrauen-
tionis tamen, de qua supra uers. ille, cuius contemplatione fol. 368. t.°
ut ibi.   Pane. dic de hac opin. com. omnino esse consue-
nitatem, et esse unam de is casibus, quos fit indicari cons. com. et
probat ad l. cum pr. § cum iater, ibi non esse facta prouisionem
ex ~~familia~~ agnatione. sed nomine familiae ibi accipi pro
consortio omnium iure. l. pronunciatio. § familiae de uer. sig. et
nib. si fam. fur. fec. dic

Nunquid prohibita uenditione prohibita sit et donatio et e contra prohibita do-
natione prohibita sit uenditio? Vide tamen in uer. Venditio uers.
appellatione uenditionis fol. 99. t.°

Prohibitio alienationis facta filijs non transit ad nepotes Bar. in §.
diui eaquius allegata n.° 20. de leg. 1. per tex. § nos ergo cum gl.
ibi Aug. de test. Fidric. cum Bar. com. est omnium opin. hic est
qui dissentiat ut Jas. d. § diui n.° 146. in 2. lect. Soc. Iun. n.° 208.

limitatur autem ista concl. quod prohibitio generalis esset, secus si in rem, quod sine
dubio procedit, ut per Soc. loco praed. n.° 209. 2.° limitatur, nisi
expressa esset, ut prohibitio esset ad nepotes extendatur, ut si dictum esset
prohibeo filios alienare domum, quia volo, quod perpetuo maneat in fami:
lia, quia tunc esset ad nepotes, et contra forent dicenda prohibiti.

Similiter esset prohibitio alienationis facta Secundi transit ad Secundum Secundis
arg. l. sicut § fi. C. de non num. pec. vid. Sylv. sol. Bar. in d. § divi q. xi.
abi Las. 2. lec. n.° 148. Soc. Iun. n.° 210. quod tamen limitant, nisi
Secundi nominatim facta esset prohibitio, et haec limitatio esset ipsa
fallit quotiescumque vid. causa sit expressa prohibitionis, quae est nam
dicat, vid. quod velit in familia perpetuo remanere, ut si dicta esset,
quia fuit meorum maiorum, ut si propositum fuisset nomen appellativum,
de quo tamen ultimo dubitat Soc. Iun. d. § divi n.° 211.

Res quod ne prohibita alienari (quando prohibitio valet) si de facto fuerit alie:
nata, possit usucapi, vel praescribi! Et Bar. in l. filiusfam. §.
divi in fi. dicit quod si prohibitus non sit propter aetatis, praescribi posse
per l. 2. C. si maior factus alien. in verb. maior sit praescribi potest, quia est alienari et co:
patientia eis, quorum interest. l. quoties. C. de fideic. cum similiter usucapio
sit alienatio. l. alienationis § verb. sig. ergo, quod esset usucapi possit.
Contrarium tamen tenet ipsemet in. l. ubi lex de usucap. et eum eo ibi contra
sentit omnes nam comm. est opin. Ias. in d. § divi 2. lec. n.° 158 Soc. Iun.
n.° 216. q. n.° procedit. Rursum ad contrarium non Bar. ut procedat in co:
sequentiam expresso, non in patientia, ut est in usucapione.
limitant autem opin. comm. ut procedat in praescript. longi temporis, secus
sit in praescript. longissimi temporis, cum tunc eam tollatur omnia vitia, ut currat
etiam sine titulo et negligentia non petentis. Panc. sic distingue:
bat, aut terminus ad praescriptionem currat contra eum, cui nondum ius co:
petit ut ante implementum conditionis, aut contra remittentes de familia,
et vera est opinio comm. ut non currat, quando non valenti agere
non currit praescriptio. l. i. C. de ann. except. aut terminus tendentur:
rat contra ipsum eum, quia ius est in fideic.° et tunc currit praescriptio
longissimi temporis xxx. annorum, quia in illa non requiritur titulus. Et de hac
Car. in c. i. de praescrip. in 6. Bar. in. l. i. C. unde vi in fi.
batur tamen casus in quo currit praescriptio et x. annorum quando scit non prohi:
bitus alienavit. sed contrarius, quia valet venditio, et titulus valens
arg. l. si fundum de fun. dot. 2.° Et casus est quando incepit currere
antequam fieret prohibitio quando valuit alienatio. Dat tamen remedium
restitutionis in integrum ex capite ignorantiae. Castr. in. l. ult. §.
sed quia. C. comm. de leg.

Pulchra est quaestio, et utiliss. nunquid stante illa prohibit. testatoris de non alienando, et si alienauerit, res deueniat ad talem, nunquid inquam, si prohibitus partem tantummodo alienauerit, priuandus sit tota re, uel tantum illa parte alienata? Hanc quaestionem examinat Bar. in l. cum pater in prin. ff. de leg. 2. ubi refert Ang. in l. ... et tota re priuet, cum eo alij nonnulli, contra ... ibi ..., quod tota re priuet, ut ibi refert Soc. iun. n.º 220. et Crottus in repet. d. §. ..., ut ibi refert Soc. iun. n.º 220. ... Crottus in repet. ... in parte reus sit totius arg. l. stipulatione alicuius, quod qui ... in parte ... et l. et si pactis de leg. i. contra eos ... §. fi. et ... obliga. et l. ... in l. 3. §. si quis tabulas ad Syllan. ubi qui partem tabulaz legit, perinde reus est ac si totum legisset.

Contrarium tamen tenet Ias. loco cit.º et Soc. iun. d. n.º 220. et ibi ... Communem ... opin. Ias. eo quod durum sit, ut qui in parte peccauit, puniatur pro toto. Fundamentum huius opin. est in titi. c. i. de uas. ... qui contra prohibit. ... ubi uassallus ea tantum parte ... qui ... et in titi. de emphyteota, qui ... quam uendidit. et in ... tantum ... peccauit. 2.º arg. de l. stichus, qui nouus erit de leg. ... tamen ... peccauit ... ubi dictum, si nouus erit uerificatur quatenus nouus erit. 3.º ... i. ubi ... poena ... quia ... l. rescriptum de his quibus ut indig. ... Ad contra ... ibi ... Sed ... ubi ... Ad contraria ... respondet ... uoluntatis testatoris ... quam ... tantum ... et plus ... tatoris, ad quam ... uoluntatem testatoris quam ... legatariorum, non cum in ... parte ubi ... sit, in totum ... ut d. L. 3. parte ubi ... est, ... Ias. et Soc. ad Syllan. ubi ... Voluntas. n. testatoris est quod indiui... ut ... adducen. Ad contra ... de his quibus ut indig. Ad contra ... in prin. de his quibus ut indig. ... quod ... est ... in eo, de quo ... , quam ... nassallo, neque emphyteotae expresse a lege prohibitum est alienare. Contra ... in ... benefitijs largior fit interpretatio. Ad L. rescriptum ... fit. ... testatoris uoluntas, ... fauent ... i. ... aliud dicendum est in casu nostro: ibi nihil fuit prohibitum, ad quod facit illud apostoli, qui in uno peccauit ... est omnium reus. Consideranda.

Prohibitio facta a testatore de non alienando simpliciter absque respectu certarum personarum, ... certis personis personarum, non includit alienationem ex ... Arimin. ... Cons. 25. l.º i.

Clausula derogatoria testamenti dupliciter considerari potest, p.° ut ponatur in 2.° test.° ad derogationem p.ⁱ ut cassans, irritans, et annullans; 2.° ut ponatur in p.° test.° ad derogationem [illegible]. Haec autem clausula derogatoria [illegible] testam.ᵗᵒ [illegible] solet apponi, ut libera testandi facultas sortiatur effectum, apponitur n. a testatoribus qui timent decipi a consanguineis, et alijs excuntibus eum ne [illegible] [illegible] blanditijs, et illecebris impellantur ad condendum aliud [illegible], ne [illegible] clausula apposita, nisi specialiter derogetur in 2.° testam. haec n. clausula apposita, nisi specialiter derogetur in 2.° testam. hac n. clausula favore [illegible] facile consanguineis, et non valebit testamentum, et sic voluntas illibata [illegible] [illegible] in [illegible] ad [illegible] ad obstantibus Soc. [illegible] in L. Gallus § [illegible] n.° 3. d lib. et posth. in L. si mihi et tibi §. in legatis n.° 6. [illegible] et [illegible] in L. si mihi et tibi §. in legatis n.° 6. [illegible] promissa d leg. 1. Soc. Iun. in L. si quis in princ. n.° 3. d leg. 3. q plures refert, communem Gelan. tradit Mant. d coniect. ult. vol. l.° 12. tit. 8. in princ. et sunius quam caeteri

Clausula aut derogatoria [illegible] voluntatis tripliciter attendi, id est derogatoria posterioris, ut [illegible] in [illegible] [illegible] aliud testam. nec [illegible] posse, id est derogatoria solemnitatis, id est derogatoria voluntatis etiam [illegible] Soc. Sen. in [illegible] n.° 2. et 3. [illegible] in d. §. idem eodem n.° 3. d. §. in legatis n.° 2. Soc. Iun. in d. L. si quis in princ. n.° 4.

Licet clausula derogatoria expressim facta operetur, ut [illegible] voluntas non valeat, nisi expresse revocetur illa clausula derogatoria in [illegible] principio testam.ᵗⁱ d leg. 3. L. si mihi, et tibi § in l. l. si quis in principio testam.ᵗⁱ d leg. 3. L. si mihi, et tibi § in le gatis d leg. 1. [illegible] tamen clausula derogatoria non [illegible] [illegible] sufficit revocari. l. si. in princ. huiusmodi effectum, [illegible] sufficit revocari l. si. in princ. d leg. 2. ubi Bar. [illegible] illud [illegible] capitulanis ad [illegible] [illegible] [illegible] communis Caster et ibi d.ᵗ illud [illegible] [illegible] conclusio est com. ab omnibus approbata, ut testatur Soc. Iun. in d. L. si quis in princ. n.° 17. d leg. 3. ubi Bar. eam ponit n.° 2. [illegible] [illegible] [illegible] viat, [illegible] Bar. et com. doctorum non [illegible] [illegible] illo [illegible] L. si [illegible] [illegible] [illegible] tacitam clausulam derogatoriam [illegible] [illegible] et tacitè, et expressè [illegible] ut indicium [illegible] [illegible] [illegible] quantum [illegible] lint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tacitè, et expressè [illegible] in ijs, q [illegible] d natura actus ex intentione apertius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in L. [illegible] in fi. d [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] expresse revocari debet, tacitè et tacita tacitè revocari debet [illegible] [illegible] plura [illegible] magis [illegible] magis [illegible], [illegible] tradit [illegible] in d. L. [illegible]

Hac clausula docti, et late f. Mant. d coniect. ult. vol. l.° 12. tit. 8. f. Clar. l.° 4. §. testam. q. 99. et Gual. [illegible] tit. 7. cau. i.

Clausula derogatoria

Probatur autem manifeste dicto in lex. d. L. si quis dixit ibi, clausula induci per argumentum a contrario sensu [illegible] Bar. ibi Castr. Soc. Iun. d. L. si [illegible] in prin. n° 20. Soc. sen. in L. si mihi, et tibi § in legatis n° 2. in fi. de leg. 1. qui subdit, argumentum a contrario sensu fallax esse. [illegible] omissis tamen declarando, sine distinctione Soc. Iun. loco predicto n° 21. aliquis testator ponit clausulam derogatoriam [illegible] et sic [illegible] evenit, quod expresse revocari debeat aliquis [illegible] exprimitur, sed tacite colligitur ex dispositione testatoris, [illegible] [illegible] testator [illegible] dubitatur, et subdistinguit, aut verba testatoris [illegible] importat clausulam derogatoriam [illegible] necessario [illegible] ut [illegible] [illegible] L. [illegible] § [illegible] de [illegible] codic. aut verba [illegible] necessario illam importat, sed [illegible] in dubio, et tunc recurrendum est ad coniecturas, quae [illegible] ex ijs, quae fiunt per testatorem [illegible] in d. L. [illegible] [illegible] opinio Bar. declarando ut facit iste Soc. d. n° 21. in fi. Com. opin. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tit. § n° [illegible]

Clausula derogatoria solemnitatis posita in prima dispositione ad revocandum nullius est momenti, quando per simplicem 2dam dispositionem fit revocatio, et si de ea nulla mentio facta fuerit, ut si dicerent testator et si de [illegible] nullo valere nisi [illegible] [illegible] aliud testamentum et si [illegible] [illegible] [illegible] valebit [illegible] [illegible] quod et si [illegible] [illegible] [illegible] Bar. in L. 2a testam. [illegible] est Com. [illegible] Soc. Iun. n° [illegible] testam. com. [illegible] [illegible] in prin. n° 3. de leg. 3. ibi Soc. Iun. n° [illegible] [illegible] in [illegible] n° 3. [illegible] de leg. 1. et Soc. sen. in L. [illegible] et tibi [illegible] [illegible] Ias. ibid.

Clausula vero derogatoria [illegible] posita in prima dispositione nihil operatur, quando 2a dispositio absque revocatione illius clausulae valeret, [illegible] [illegible] [illegible] liberam testandi facultatem, [illegible] [illegible] bonos mores. L. [illegible] Soc. modo de ver. oblig. [illegible] opinio [illegible] [illegible] Bar. in d. L. si [illegible] n° 2. 4. et Com. [illegible] opinio [illegible] testam. et [illegible] Soc. Iun. ibid. n° 33. Soc. sen. in L. si mihi, et tibi § in legatis n° 2. de leg. 1. [illegible] [illegible] inclinat in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ibi. Si autem clausula derogatoria est mixta partim voluntatis, partim solemnitatis, regulatur a derogatoria voluntatis, ita ut [illegible] [illegible] revocatio, ut inf. [illegible] Bar. loco citato Soc. Iun. ibid. [illegible] n° 31.

Clausula aut[em] derogatoria voluntatis posita in p[rim]a dispo[siti]one ad
2[am] o[mn]ia, ut te[st]ator disp[osi]to ab ea recedat, ita ut te[st]as dis-
positio dicat[ur] sine volu[n]tate, ut si dicat[ur] in p[rim]o te[stamen]to q[uo]d nul-
lum o[mn]ibus aliis p[re]valeat, et si contigerit in futurum aliud
facere te[stamen]tum, volebat illud valere, nisi in eo esse[t] d[ic]tum
ad nostrum d[omi]num scripta oratio Angelica, ita Soc. sen. in l. si
mihi, et tibi. §. i[n] legatis 1. n[o]. 4. 7. leg. i. Soc. Iun. in l. si
q[ui]s in prin. n[o]. 24. 7. leg. 3. Dubium aut[em] est circa hoc uno-
q[ui]s p[ri]m[u]m te[stamen]tum cu[m] ista clausula derogatoria te[st]atis disposi[ti]o re-
vocari possit p[er] simplicem co[n]trariam volu[n]tatem te[st]ati, an vero re-
q[ui]rat[ur] revocatio prioris clausulae derogatoriae, et utrum ista
revocatio sp[eci]alis fieri debeat, an vero g[ene]ralis fieri sufficiat,
an et requirat[ur] singularis revocatio. et in individuo.
Circa p[ri]m[u]m q[ui]d com. est opin. revocari n[on] posse p[er] simplicem
disposi[ti]one[m] te[st]ati, ut tenet Bar. in d. l. si q[ui]s in prin. n[o]. 4. 7
leg. 3. Cy. in c. q[uo]d venit ad fi. de reg. iur. in 6. ubi argue
[illegible], et cons. Soc. Iun. in d. l. si q[ui]s in prin. n[o]. 34. et seq.
com. testat[ur] esse cum Bar. et eam defendit, et multi alij tenue-
runt co[n]tra. et in hac u[ni]one videt[ur] ista opin. ibi inde-
cor[um] au[ctori]tatis secunda com. opin. est, q[uod] illa clausula revo-
co[n]signata de iure veri p[ro]te[st]atio[n]is declaratoriae animi dispo-
n[en]tis ad te[st]ati actu[m], ut ceiss dicat[ur] in eo deesse volunta-
tatis ad te[st]ati actum, ut l. i in aliena. §. fi. d. acqu. hered. cu[m] ley similib[us]
l. ivita. l. g. [illegible] dicat[ur] sine voluntate, cu[m] p[re]sumat[ur] durari in
aliud te[stamen]tum, de ea sine voluntate, cu[m] p[re]sumat[ur] durari in
p[ri]mi voluntatem, nisi co[n]trariu[m] p[ro]bet[ur]. 2[o]. q[ui]a no[n] facile esset his,
q[ui] timerent, ne ad testandu[m] co[m]pellerent[ur] cont[ra] eor[um] voluntate[m],
q[uo]d esse n[on] debet, ut sup[ra] in p[rim]o notab. ut p[ri]mo eis consulat[ur],
cautela est, q[uod] apponat[ur] ista clausula derogatoria. Gual-
densis tit. x. caut. i. sed ne possit mutabilis videri, dum
suis tibi est, posse revocari illam clausulam derogatoriam, p[er]
requiri. Sed dubium est, an debeat esse specialis, particularis,
an vero g[ene]ralis sufficiat. et sic circa 2[m] doct. dicit, q[uo]d cum
aliq[uo]d ex p[ri]mo dicat[ur] in g[e]n[er]e, in specie, et in individuo,
clausula derogatoria revocari posset in g[e]n[er]e, puta, cassans,
annullans, irritansq[ue] q[uo]d aliud te[stamen]tum, non obstante
quocumq[ue] te[stamen]to in specie, non obstante quacumq[ue] clausula
derogatoria, in individuo, non obstante tali clausula deroga-
toria, p[er] verba appositionem o[rati]onis Angelicae. Ut in p[ro]posito
de co[n]venit, q[uo]d no[n] requirat[ur] revocatio in individuo, et par-
ticularis, q[ui]a d[e] facili testatori auferret[ur] potest testandi. si d[e]

verbis individualib. ad recordandu. qd facile cuivis potest, cu me:
moria hois labilis sit. l. prima § qd d acqr. poss. com. testam. hoc.
tex. in d. § in legatis n.o 5. Controversia aut est, an qd suf:
ficiat gnalis, ut revocet spalis. Bal. et communi alij tenebant suf:
ficere gnalis revocatione, q tu opin. ab oib. reprobata, put refert,
et seqr hoc tex. eleganter in d. § in legatis n.o 6. ad fi. et Soc. Iun.
in d. l. si qs in prin. n.o 54. Com. q et vera est opin. qd req:
rat spalis revocatio, qd pbat tex. d. l. si qs in prin. ibi specialiter
d leg. 3. ubi Bar. n.o 8. et cu Bar. alij quamplures, quos refert
Soc. tex. d. § in legatis n.o 6. et Soc. Iun. d. l. si qs in prin. n.o
54. ubi hc remittit, qa et plures auctoritates graviss. viror, qui
consulendo tenuert hanc opin. quam sane opin. elegantiss. probat
hoc tex. loco pto n.o 5. testam. considerari pt duplr, formaliter,
et unde est testam. materialiter, et tunc quot sunt dispones
in eo contentae, tot testam.ta dnr, unde testam. erit genus ad
legata, institutiones, substitutiones, et clausulas derogatorias
in eo positas, unde si in 2.o dicat, ad obtinend quodcunq test.o in
contrm facto, dicer gnalr esse revocata clausula derogatoria,
ad spalia contra tex. d. l. si qs in prin. d leg. 3. [illegible]
revocari clausula hoc modo. ad obtinend. quodcunq test.o cu
quacunq clausula ad verbis derogatorijs. Et hoc ampliatur
etsi in p.o test.o esset ultra clausulam derogatoriam adiectu.
qd ea clausulam revocari n posset. qa sufficeret spalis
revocatio clausulae derogatoriae Bar. in d. l. si qs in prin. n.o
[illegible] verb. quarto qd si verba. Soc. Iun. ibi q cu declarat n.o 55.

Sic Sit gnal. regula qd pm testam. in quo est clausula derogatoria ad remi:
ditur p 2.m nisi spalr sit facta mentio d illa clausula cod
revocando. limitatur aut pdta regula pnalr duob. modis,
p.o ut intelligatur revocata prior voluntas p testam. sequentis
n tenet revocata clausula derogatoria, sed sufficiat mentis
revocatio. ut inf. patebit. 2.o ut requiratur aliqua verba, q in
dicant spalis revocationis. Quo ad hunc 2.m casum p.o limitatur, ut ad
procedat, si testator dicat in 2.o test.o qd illud facit ex meliori modo
et qd vult contenta in eo teneri effectum omnino, et qd [illegible]
dict. ratione tollit p.m [illegible] clausulam derogatoriam, licet spalis
ea n sit facta mentio; sic consulunt Bal. ut refert et seqr hoc
tex. in l. si mihi. et tibi. § in legatis n.o 27. d leg. 1. Soc. Iun. in
l. si qs in prin. n.o 25. q alios refert. lic dicat. se dubitare p[illegible]

... in ... 100 ... facto in ...

tamen in iudicando, non esse a communi recedendum. Et in 2.° esset instituta persona coniunctior magis dilecta testatori, quamvis ardor licita amoris sponsae, ut prius revocatis legatis, non fuisset expressa ei derogatio, hoc est opinio quotidiana, quam refert Soc. iun. in loco n.° 27. et ut testatur Soc. sen. in d. § cibi. Soc. iun. § ... loco, sed nunc magis communiter improbatur haec opinio, ut per Soc. patris in § sed ... quamvis apponatur clausula derogatoria in hunc quamvis est ... quam apponatur ... ad agnatis ... in § ut sup. ... tantum ... ab agnatis ... ad in § ut sup ... Et tamen aliqui ... ... directum, posset condendo aliud testamentum. Et tamen ... in cons. 2. non nisi secundum esset procedendum, ut considerat Soc. sen. in cons. 2. ... omnino secundum est, ut procedat in liberos per ... eorum ... quod tamen ... limitatione 3.° in fortiori Soc. iun. d. l. si ... n.° 28. Vel ex hac limitatione 3.° infertur limit.° ut ... non procedant quamvis 2.dum esset inter liberos, quia ex affectione paterni amoris ... prius ... revocatione. ... spati clausulae derogatoriae, quam tamen improbat Soc. sen. ... in legatis a n.° ... 4.° limitatur, ut non procedat, si in 2.° instrumento testator maledictionem ... in § ... mutasse voluntatem ... nisi apparet hanc ... ... ad ... 2.dum testamentum. Soc. iun. d. l. si ... n.° 29. 5.° limitatur nisi ... in 2.° testamento ... quod post factum primum testamentum supervenit causa mutandi ... in 2.° non fuisset ... et per dispositionem revocandi, ... clausula derogatoria, dicitur revocatio facta mentio specialis ... at si supervenissent graves inimicitiae ... primum testamentum ... Soc. sen. in d. § ... in legatis ... cum institutio ... d. l. si ... in ... n.° 30. d. leg. 3. n.° 16. d. leg. 1. Soc. iun. d. l. si ... ita ... consuluisse, quod si quis ... filius ... alios ... ... nulli ... institutum ... clausula derogatoria ad ... testamentum ... si postea ei ... clausula derogatoria ... et post eius mortem faciat testamentum valebit ... nulla speciali derogatione illius clausulae derogatoriae ... supervenisse causa mutandi voluntatem. ... tamen, quod ... consuluit Soc. in cons. 58. ... non ... de eo.

... quod ... non sufficiat generalis revocatio, ... causa ... non ... limitatur 1.° ut non procedat quamvis tamen testamentum ... non ... verificari nisi in una specie, ... facta mentio ... l. 2. d. lib. et post. ... voluit Bar. in d. l. si ... in prin. n.° 9. ... hoc tamen opinio Bar. est ab ... reprobata, ut testatur ibi Soc. iun. n.° 56. et Soc. sen. d. § in legatis n.° 8. quamvis ... testamentum forma: liter, tamen ... naturalis, ... clausula ... ibi ... non sufficiens generalis revocatio,

... n. ... 350 ...

verbis individualib. non recordaretur. quod facile [illegible]
mona hominis labilis est. l. pen. C. qui [illegible] d acqr. [illegible]
tex. in d. §. in legatis n.° 5. Controversia aut est, an quod suf-
ficiat generalis, vel requiratur specialis. Bal. et complures alij tenebant suf-
ficere generalem revocationem, quam tamen opin. ab omnib. reprobatur, prout refert,
et sequitur Soc. iun. eleganter in d. §. in legatis n.° 6. ad fi. et Soc. iun.
in d. l. si quis in princ. n.° 54. Communis ergo et vera est opin. quod requi-
ratur specialis revocatio, quod probatur tex. d. l. si quis in princ. ibi specialiter
de leg. 3. ubi Bar. n.° 8. et cum Bar. alij quamplures, quos refert
Soc. iun. d. §. in legatis n.° 6. et Soc. iun. d. l. si quis in princ. n.°
54. ubi se remittit. quia et plures auctoritates, graviores et maior. quam
contrariam tenentes sunt opin. quam sane opin. elegantissime probat
Soc. iun. loco preallegato n.° 5. testam. considerari sit duplr. formaliter
et unde est testam. materialiter, et tunc quot sunt dispositiones
in eo contentae, tot testamenta dantur, unde testam. erit genus ad
in eo [illegible], tot [illegible] dar., unde testam. erit genus ad
legata, institutiones, substitutiones, et clausulas derogatorias
in eo positas, unde si in 2.° dicatur, non obstante quocumque test.° in
[illegible] facto, dicet generaliter est revocata clausula derogatoria,
contra tex. d. l. si quis in princ. de leg. 3. dixit, quod exigit
non generalis contra tex. d. l. si quis [illegible] non obstante quocumque test.° cum
revocari clausula hoc modo non obstante quocumque test.° cum
quaecumque clausula non verbis derogatorijs. Et hoc ampliatur
etsi in p.° test.° esset ultra clausulam derogatoriam adiectum,
quod eam clausulam revocari non posset, quia sufficeret specialis
revocatio clausulae derogatoriae. Bar. in d. l. si quis in princ. n.°
[illegible] Soc. iun. ibi q. cum declarat n.° 55.
+. vers. quarto quod si verba.

Sit 2.a [illegible] quod p.m testam. in quo est clausula derogatoria non revo-
ditur [illegible] pri. specialiter sit facta mentio de illa clausula ea
revocando. limitatur aut p.ta regula primo duob. modis,
p.° ut intelligatur revocata prior voluntas [illegible] clausula
non fuerit revocata clausula derogatoria, sed sufficiat mentio
revocatio. ut inf. patebit. 2.° ut requiratur aliqua verba, quam
specialis revocationis. Quoad hunc 2.m casum p.° limitatur, ut [illegible]
procedat, si testator dicat in 2.° test.° quod illud facit [illegible] meliori modo
et quod vult contra in eo contineri effectum omnino, et quod [illegible]
det, ratione tollit p.m [illegible] clausulam derogatoriam, licet specialiter
[illegible] non sit facta mentio; sic consulunt Bal. ut refert et seq. Soc.
[illegible] in l. si nemo, et [illegible] §. in legatis n.° 21. de leg. 1. Soc. iun. in
l. si quis in princ. n.° 25. et alios refert. licet dicat se dubitare [illegible]

quas voces, sed tam in iudicando, nō ēē a cōm. recedendū.
3.° limitat, nisi in 2.° ēēt insertuta persona acquisita magis
dilecta testatori, qm ardor liciti amoris oporz, ut prius revolet, lz
nō fuerit specifice derogatū, hęc est opin. quorundam, quos refert
Soc. Iun. q. in loco n.° 27. et ut testatur Soc. sen. in d. §. nihil.
Soc. Iun. q. in loco ... Sed sane magis cōiter improbatur hęc opin. ut p Soc.
gratis in fi. Sed sane magis cōiter improbat ... clausula derogatoria in
Iun. qm sit consi. vou ... quam appositam clausula derogatoria in
in p.° ut supra in f.° notab. ... ab agnatis impetitam ad
condendum aliud testam. ... tam alij admittunt directum, potest
... eodem ... clausula ... Soc. sen. in cōs. 2. ubi nisi secundum eet
pcedat, ut credunt Soc. ... quod tamen nec omnino secund esse, ut p
inter liberos f.° ... n.° 28. Vn ex hac limitat. 3.° inferitur
Soc. Iun. d. L. si qs n.° 28. ... 2.dum eet inter liberos, qa ex
limit. ut sup nō pcedunt ... prius revocetur alterq. revocat.
affectione paterni amoris ... quod tam improbat Soc. Sen. d. §. in
spali clausulę derogatorię ... 4.° limitat, ut nō pcedat, si in 2.° impera:
tionis n.° ... 4.° limitat, ut nō pcedat si in 2.° ... mutasse volun:
tas maledictionū institutis in f.° ... mutasse volun:
... nisi appareret hanc impetratione
... ad instantiam ... Soc. Iun. d.
factam ēē ad instantiam ... 2.di testam. Soc. Iun. d.
L. si qs n.° 29. 5.° limitat nisi p institutos in 2.° testam.
... quod post factum p.m testam. supervenit causa mutandi
... ; ... revocandi, ... in 2.° nō fuisset
testam. et p.m dispositionem ... clausula derogatoria, dicere revo:
facta mentio spalis ... ut si supervenissent graves inimi:
citię p.m testam. ... Soc. sen. in d. §. in legatis
... cum institutis ... d. L. si qs in pn. n.° 30. d. leg. 3.
n.° 16. d. leg. 1. Soc. iun. d. L. si qs in pn. ... Exclusiva; quod si qs duos filios
... alios ... solemnitatibus ... scedulam institutionis
... clausula derogatoria ad p̄fatum testam. si postea ei
... clausula derogatoria ad ... si postea ei
... eius mortem faciat testam. valebit
filius moriatur, et post eius mortem faciat testam. valebit
absq. ulla spali derogat. illius clausulę derogatorię, qa
... supervenisse causa mutandi voluntatem. ... tamen quod ...
... supervenisse ... nō cunt d e o.
Credunt Soc. in cōs. 581. lz nō sufficiat gnalis revocatio,
... casum quod sentz nō sufficiat gnalis revocatio,
hęc ut ... sed limitat p.° ut nō pcedat qm unum tam testam.
... qa cum ... nō possit verificari nisi in una
specie, dr spalis d ea facta mentio, arg. L. 2. d lib. et post.
sic voluit Bar. in d. L. si qs in pn. n.° 9. In hoc tam opin.
Bar. est ab oīb approbata, ut testatur ibi Soc. iun. n.° 56. et
Soc. sen. d. §. in legatis n.° 8. qm lz unum sit testam. forma:
liter, tam complura sunt materialr, ut sup dixi circa clau:
sula aut. ibi. Sed verius esse, nō ut sufficiat gnalis revocatio,

¹ ... cuius ... n.° 71. ... etiam ... f. 350. ...

Clausula derogatoria.

qa ad [illegible] in una specie [illegible]. Adverte tamen [illegible] qa las. in l. 2 [illegible] posit. n.o 11 d. [illegible] opin. Bar. [illegible] in [illegible],
ne ipse [illegible], et [illegible] alios cum Bar. [illegible] sibi
[illegible] in cos. 133 col. [illegible] i. et cum Bar. [illegible] Rom. Be:
[illegible] a pra. Barb. et [illegible] Bar. ut ibi refert las. d. n.o 11. las. dispu:
tat et Iul. Clar. lib. 4 [illegible] 8. testam. uers. [illegible].
2.o limitatur [illegible] 2.a testam. [illegible] spacium decenij,
qa [illegible] sufficit si dicatur, ad obseruantiam [illegible]
[illegible] in [illegible] facto [illegible] n. testator oblitus clausulae deroga:
testam.o in [illegible], ita est com. opin. [illegible]
[illegible], [illegible] si [illegible] in legatis [illegible] d. l. si [illegible] n.o 57. [illegible] ipse
[illegible] in d. [illegible] in legatis [illegible] disputando, et fortasse uerius est, ut ibi p. eu.
[illegible] in [illegible] ad obseruant. tali [illegible] tali [illegible], et
3.o limitatur [illegible] in 2.o [illegible] talis notarius, qa n. tam [illegible]
loco [illegible], d quo [illegible] uelle illud omnino [illegible], [illegible] reuocatio
se refert ad illud [illegible] uelle [illegible] uoluntat. testatoris, qua [illegible] ad amplius
[illegible], [illegible] clausula; [illegible] d. [illegible] loco [illegible] n.o 9.
[illegible] d aliqua clausula [illegible] aliqua in
[illegible] in [illegible] ex uarijs circumstantijs [illegible] aliqs in
[illegible] aliqs in [illegible] n.o 59.
[illegible], aliqs in [illegible] uanius ipse affirmat, et d. [illegible]
testam. com. [illegible] ibi n.o 8. in fi.
[illegible] Bar. [illegible] affirmatiue et uerum est, qa [illegible] clau:
4.o limitatur [illegible] in 2.o affirmatiue et [illegible] in iudicando ad est [illegible]
sulae derogatoriae, et est com. opin. [illegible] in legatis n.o 12. [illegible] Bar. et
d. [illegible] ibi p. eu.
ne [illegible] 5.o fallit quando [illegible] testamentum [illegible], ut [illegible] iudice
[illegible] gnali reuocat. [illegible] patria [illegible] [illegible].
[illegible] 6.o fallit. quando in 2.o [illegible] licentia [illegible]
[illegible] 7.o quando testator dixit 2.a
[illegible] testam. [illegible] in [illegible] et [illegible]
testam. [illegible] sub [illegible]
8.o limitatur si dictum est, ad obseruantiam quorumque [illegible] facere [illegible]
derogatorijs et si [illegible] speciali mentione [illegible] quorumque [illegible]
ibidem n.o 19. ad ualere [illegible] ad obseruantiam quorumque [illegible]
[illegible] sub [illegible] uerbis, [illegible] quorumque [illegible]
[illegible] ibidem n.o 1. [illegible], qualis est limit. [illegible] questio
[illegible] iudici ex [illegible] testator [illegible]
2.a [illegible], [illegible] quando [illegible] mat.o [illegible]
[illegible] uoluntat. testatoris, ut est com. opin. [illegible]
ibidem n.o 15 [illegible] d. [illegible] maxima in [illegible], et
[illegible] effectus clausulae derogatoriae est, ut [illegible]
[illegible] uoluntat. testandi in 2.o ut [illegible] in [illegible].
[illegible] uoluntat. [illegible] posset [illegible] uoluntat. [illegible]
[illegible] dispositio.

in [illegible] opin. et Bar. in d. l. [illegible] 3. et ibi [illegible] n.o 73 [illegible] Bar. et com. opin. [illegible] ad [illegible] ita ut sufficiat [illegible] reuocatio clau: sulae derogatoriae [illegible] nulla [illegible] reuocat [illegible] com. [illegible] declarat. [illegible] n.o [illegible] com. [illegible]

Clausula derogatoria est quaedam ademptio Bar. in l. si quis in prin. n.º 6. de leg. 3. ubi Soc. iun. n.º 43. et d. Jacob. l. si ita scriptum de leg. 1.

Clausula derogatoria apposita in testamento non solemni non habet effectum, quia 2.m simpliciter factum tunc revocat. licet clausula convalebit, quia cum illa clausula sit quaedam ademptio, hereditas adimi non potest in testamento non solemni. et quia probari non posset, cum deficiat numerus testium testium. et eo magis, quia illa clausula limitata a sua causa, i. a testamento, cum per illud non valeat, nec clausula derogatoria confabitur. Bar. in d. l. si quis in prin. n.º 6. de leg. 3. ubi Soc. iun. n.º 44. qui com. esse d. et ab ea non recedendum: in disputando tamen sustineri posse contrarium per nonnulla a se adducta, quod tamen non firmat. idem firmat Bar. in l. si unus in pr. de leg. 3.

Si clausula derogatoria reperiatur in p.º testamento, mixto ex causa poenitentiae, tunc Bar. in d. l. si quis n.º 7. de leg. 3. quo ad institutiones nihil operatur quo ad 2.m testamentum simpliciter factum, quo ad legata vero operatur per d. auth. ex causa. C. de lib. praet. non p.t est quia cum cassatio 2.i testamenti requirat suam causam arg. l. cassella: quia non valeri non posset quo ad institutiones, nec clausula valebit. ita Manian. d. l. si quis in prin. n.º 51. defendens Bar. a contradicentibus. Cum del 2.º n.º i. de legatis dubitat de decisione Bar. cum non intelligas. Verum quod sic intelligo, quod clausula derogatoria posita in p.º testamento mixto est ista causa poenitentiae, operatur ut legata in eo data non intelligantur adempta per 2.m simpliciter factum, cum tamen institutio intelligatur revocata, et sic intelligendo cessabunt omnia obiecta.

Per nullam clausulam derogatoriam cautela inveniri potest, per quam 2.m testamentum non valeat et p.m non possit revocari neque in ultima voluntate, nec per viam contractus. Bar. secundum Dyn. et omnes in l. si quis in prin. testament. n.º 2. et seq. ff. de leg. 3. ibidem Manian. n.º 60. et seq. nec etiam si iuramentum adiiciatur, quia cum sit contra bonos mores aufferre sibi liberam testandi facultatem, nec iuramentum valebit. l. non dubium. C. de leg. nec tamen contravenientes sunt periuri ita Bar. in d. l. si quis n.º 14. seq. Soc. iun. ibi n.º 67. et seq. defendens Bar. ab aliorum impugnationibus.

Si uxor, vel maritus ab intestato decedat relictis filiis, et uxor, vel maritus inops (quod scilicet matrimonium fuerit sine dote, ita ut non habeat unde se alat attenta qualitate personarum, super quo inops est) non habet unum se alat attenta qualitate personarum, superstes, qui inops est, succedit in quarta in bonis praedefuncti, si liberi non sint ultra tres, et si plures fuerint, habebit virilem portionem una cum liberis, quibus quatuor nullis extantibus et descendentibus habebit. Sic est casus auth. praeterea. C. unde vir et uxor. et notandum est quod licet in textu dicatur quod matrimonium sit sine dote || Ratio enim decisionis est quia, si matrimonium sit cum dote, si uxor praemoriatur cum filiis, maritus habebit usumfructum in bonis filiorum, et sic non laborabit inopia, si vero maritus praemoriatur sine liberis, et dos sit restituenda, mulier habebit dotem, et sic non erit inops, ut est regula.

Ex quo infertur, quod si uxor decedat sine liberis, et dos sit restituenda a marito, nihil maritus habebit quartam in bonis uxoris suae, quamvis ipse inops sit, licet matrimonium sit cum dote, quia satis ut esse matrimonium sine dote ex quo de tali dote nihil maritus lucratur, et dos teneatur in casu restitui consideranda, ut pendiat inopiae succedentis, et ita tenet gl. in l. licet. C. de iur. dot. quod dicendo defenditur, et ita tenet gl. in auth. praeterea nu. 3. et idem quod sine filiis uxor decedat, in d. auth. praeterea nu. 3. et idem quod sine filiis uxor decedente, quod si liberi superstitibus morientur, maritus non potest petere quartam quia maritus tunc non laborabit inopia, qua habet usumfructum in bonis uxoris suae ex persona filiorum suorum, quod tunc concedendum est cum doc.

Difficultas est de hoc, de plano procedendum concedendum est, max. tunc est difficultas. loco citato nu. 3. licet tamen ibid. dixerit, maxima tunc est difficultas. quod dos restituenda est quia pauper est, et nihil acquisivit uxor, et communiter ita concludunt quod pauper et nihil acquisivit uxor mulier... et communiter ita concludunt in d. auth. praeterea nu. 3. 4. Sed dubitatur quod dicatur pauper, ita ut quartam marito, vel uxori in qua quantitate dicatur pauper, notabili quantitate doctores concludunt quod debet, et si sit pauper notabili quantitate, et ille et in loco habebit, si non esset circumspectus discretorum, arbitrio, non alii locum habebit, si non esset iudicis arbitrio; sed tamen tal. indistincte id tenentur concludere, locum non habere; sed tamen tal. indistincte id probat. quod eleganter in d. auth. praeterea nu. 5. ubi probat. quod tamen haec eleganter in d. auth. praeterea nu. 5. ubi et ita concludunt, intelligendo tamen quod dos esset pauper, et ita concludunt, intelligendo tamen quod dos esset et ego ex qualitate personarum, et ut computatur portio in quartam, quod et ego ex qualitate personarum, et ut sciatur computanda quod si legatum sit sibi pro curationis limitatione ut scilicet computantur quam si legatum sit sibi non quadrandum, nihil 4. tam detrahit legatum tamen computatur, qui nec non procedendum, nihil quartam detrahere posse debet, cum tamen in fulciendo quod dos erit pauper, detrahere posse debet, cum tamen imputando in quartam.

Verum maritus hodie non potest petere plusquam quartam ex dote uxoris, ex statuto, quod uxori detrahere in matrimonio uir lucratur dotem, quod superueniat filiis ex primo matrimonio in beneficium ipsorum. Vide supra in iuribus Senae statutum fol. 8.

Quaeritur, nunquid mulier, quae detrahit quartam in bonis mariti, vel e contra maritus in bonis uxoris divitis, possit sua quartam renunciare bona quae erant

R[1] Vel dicendum est nisi extantibus filiis, quod d. praeterea sit loco eorum in capite dicendum, ut probat Doc. Cyprian. in d. auth. praeterea nu. 8. 2° loco dicendum est non solum ab intestato, sed et testamento contra voluntatem testatoris, ut communiter doctores concludunt Jas. nu. 17 Doc. nu. 9

V[0] Quid autem dicendum filiis non extantibus, an illis quarta succedat et maritus ascendentibus, ut gl. in d. auth. praeterea in gl. si et concludit Doc. ibi nu. 17. Vel dicendum esse quod nec filiis, nec ascendentibus extantibus, sed transversalibus, non in totum una alteri succedit, sed tamen in quartam. ... d. auth. praeterea.

|| Et e converso sine donatione propter nuptias, quia intelligitur uir non decrescit inops, quod solo matrimonio cum dote reuertitur, declarat Doc. in d. auth. praeterea nu. 4. C. unde vir, et uxor.

Quarta.

dinata. Egregia est quaestio et punctus est valde disputabilis,
ut inquit Dec. in auth. praeterea n.° 9. adsi. C. un. vir. et ux. Sed
tamen ibi ipse concludit pro negativa solida rone, et hanc opinionem
tenuit Corn. ut Dec. ibi refert. Ro Dec. haec est, quod quantitas debet in=
telligi inspecto tempore verbi, cui adijcitur, et in d. auth. praeterea
dicitur uxor inops succedat marito diviti in 4.ta dum respectus
ad tempus mortis, eo autem tempore maritus non habet bona, quae minus
alienavit, ergo nil praetendi non potest plusquam respiciat [illegible].

In 4.tam autem, quae debetur uxori, an marito imputetur legatum factum ei, quod
tenetur ad istam 4.tam d. auth. praeterea C. un. vir. et ux. et si legatum
sit in specie, quia isto casu fit compensatio de specie ad quantitatem,
ad Dec. praedicta voluntate testatoris, sed ab ipsa lege, quia cum ma=
ritus fecerit legatum, nec apparet qua de causa fecerit, praesumitur
in dubio velle, quod a lege disponitur. Ideo potius est dicendum, quod haec
compensatio inducatur ab ipsa lege, quae obligavit maritum et quantum
ad 4.tam quapropter lex ipsa videt, maritum fecisse legatum uxori, et pro=
visa eius necessitati, cessante rone voluit 4.tam vel in totum, vel in
parte cum quantitate legati compensari ita Dec. eleganter in auth.
praeterea n.° 8.   limitatur autem ista conclusio per aliquos, quando
factum fuisset pactum inter maritum et uxorem de lucranda ista
4.ta quia tunc facit debitum ex voluntario, ad necessarium, unde non
fit compensatio. l. qui dixerit de leg. 2. Hanc tamen limitationem impugnat
Dec. loco citato, quia quae ex abundanti fiunt non alterant
actum. l. 9 mutua ff. mand. et quia actus de necessario non fit
voluntarius, quamvis ille, a quo compelli poterat, praeter incumbentis neces=
sitatis actio illud faciat. l. nominis ff. quod fals. tut. auct. et
melius facit tex. d. auth. praeterea, ubi testator facit legatum,
quod est voluntarium, et tamen compensatur cum debito necessario, ut Dec.
eum inducit ibi n.° 12. in fi.
2.° limitatur ut locum habeat quando legatum est remansurum apud uxorem,
tunc n. compensatur, secus autem quando fuit factum, ut alteri restitu=
eret. quia cum nihil emolumenti ipsa inde capiat, nihil est compensan=
dum, ar. in l. si cum dotem. § si pro sol. mat. tex. in l. sed et si
mortis § idem si quis de leg. praeterea. l. sulpicius ff. de donat. inter vir. et
ux. l. cogi § si quis solidum ad treb. l. si. § si. C. de bon. quae lib. Ubi
si ad tempus, sed post aliquod temporis spatium restituere debeat, compen=
satur interim usura medij temporis, arg.to l. in l. falcidia ad leg. ad l.
falc. cum sim. vel et si alij relictum erat, ut uxori restitueret, idem
arg.to l. sed et si mortis § idem si sponsas de leg. praeterea. tex. loco
praeterea n.° 12. Jas. ibidem n.° 22. in fi.
3.° alij limitabant, ut locum non habeat, quando testator dimisit legato uxori..

mea de bonis meis, eo qa bona dicatur deducto aere alieno; et dic iuxt. Bal. qm leg. tas in d. auth. praeterea nº. 23. sed di: trarium tenuit Cum. et leg. Alex. ibidem nº. 12. quia bona hoc casu non indefinite stata accipiuntur per praedictam l. cogi in prin. ad Treb. cum similibus eiusdem Bar. in l. Siqis tamen § si ff. de leg. 2. 4.º limitatur, ut procedat quando ipse testator, qui fecit legatum ex dos. qa certus fecisse aio compensandi, tamen quando ipse non esset dos. sed alius mediante facto suo, ut si testator reliquerat dos. sed alius mediante facto suo, ut si testator reliquerat Ecclesijs facta mea anniversarijs scilicet quarta episcopo debetur, licet a. 4ta non compensatur cum legato, si quod episcopus fecisset id testator. c. requisisti de testam. sed est et alia ro, qa scilicet in relictis pp. causas non fit compensatio Alex. in d. auth. praeterea nº. 12. ad fi. et hac et ratione non fit compensatio cum 4.ta pa: rochiali, quod debetur parocho ex legatis factis alijs Eccle., in qua elegit sepulturam iux. c. i. c. cum ten. de sepult. lz alij contravenerint, cum ipse testator debetur respiciat, qa hoc ad iur sufficiens, cum istud debitum habeat principium ab actu voluntario, eligendi scilicet alibi sepulturam, ut in c. cer: tum hominis a deus voluntarij debetur 4.ta in c. Alex. d. auth. praeterea nº. 13.

Nunquid uxor, quae pauper sit, sed tamen prius habeat satis dimid. de quo alimenta petere possit admittatur ad petendum istam 4.tam in bonis mariti. Alex. et Cum. dixerunt, eam non admitti, quia eam alimenti tenentur possidere debet inops, ut respondit in textu d. auth. praeterea. C. unde vir, et ux. dixit tamen in d. auth. praeterea nº. 20. d. Dominus de Imol. uenit in contrarium. quia contradicit pat. stata uxor inops dos, et maritus mortuus dives, ut loquitur d. auth. praeterea. et lz alimenta petere a pre possit, non propterea excludi: tur, quia ea subsidiaria est, et minus debita, quam ista 4ta quam iuris actionem petere potest, illa aut iudicis tamen officio, ut ex quo 4.tam habere potest, non debentur alimenta, qa in subsidium de: bent. Est et opin. Alex. d. auth. praeterea, ubi uxor suc: cedit lz filios habeat, et tamen constat, quod si inops alimenta ab eis petere potest; ut quae facultas habendi alimenta non excluditur, et sic ipsam concludit lz dicat in contrarium esse com. opin. quod totum tamen residet in arb.º Iudicis, quod iudicare debet an di: catur pauper.

Verum ista uxor 4.tam petere possit dato quod sua industria, et suis manibus uictum sibi quaerere possit, et concluditur, quod sic, quia ista 4ta debetur in honorem coniugij, ut constat in tolito sta: tu legitimi coniugis. d. quia ueso Auth. de exhib. reis. ut non ut,

q̄ nunc mortuo marito cogat plus solito uiuere sumptibus proprijs mariti.
2.° quia tenet solum 4.tam ad debitum, quando mulier est bona, et vs aliunde
d. § quando uero uiuit in uero, quod concludi ad debitum ex eo quod proprijs ma:
riti, et laboribus non suis necessitati prouidere posset, quod est locum
maxime habet, si mulier esset nobilis, cui debitum esset laborans. tex.
in d. auct. praeterea n.° 21.

Nud. q. uxori, q. est proprietati in magna domo, uel praedio dicatur pauper, ita
ut istam 4.tam petere possit, an uero habeat eandem proprietatem, ut se
alat. tex. in d. auct. praeterea n.° 22. C. unde uir, et ux. dicit se
uenius consuluisse, quod petere 4.tam possit, et proprietatem non cogatur
uendere, et tex. est dicit in l. si. §. ipsius auct. C. de bon. q. lib. 2.°
faciunt etiam quae ad iudicandum, an quis dicatur inops, ut alatur, considerantur,
quod praecipue fuerint alimenta ex redditibus, et non cogitur uendere proprie:
tatem ex doct. Bal. in cons. 3. per duos tex. quos nunc non inueni,
aliud etiam non loqui puto. In hoc tamen casu ego eligerem partem
contrariam, quia ad petitionem istius 4.tae requiritur quod inops sit, non pauper
consideratur, quia ad dicitur pauper, non habet proprietatem in magno praedio, quam alie:
nando, uel pignorando poterit se alere. Nec obstat tex. l. fi. §.
ipsius auct. C. de bon. q. lib. quia ibi alius est casus, loquitur n. in filio, qui
etiam si uellet potest alienare proprietatem, cum ei opus non sit ex eo, quod a
patre alimenta debentur, q. etiam ex natura lege, et ex commodo, quod percipit
ex usufructu illius proprietatis habet alimenta, ad sit in casu nostro,
cum ipsa mulier, si uellet, posset alienare proprietatem. 2.° quia aliunde
non habet alimenta in consolidatione usufructus. Vel melius
ratione potest, quod in d. §. ipsius alienatio illius proprietatis a lege prohibita
est in omni casu, unde non est arguendum de casu prohibito ad non prohi:
bitum. Adnotandum Bal. uidetur, quod in istius 4.tae petitione non consideratur, quod
quis aliunde habeat alimenta, sed an aliunde non, et bona habeat d. §.
quando uero auct. de exhib. reis.

Item uxor, q. erat inops tempore mortis mariti, si efficiatur diues, excludatur
ab ista 4.ta. tex. in d. auct. in §. dicit se consuluisse, quod non exclu:
datur, quia satis fuit fuisse uxori tempore mortis, cum illud tempus attendatur,
et quia quando aliqua causa certo tempore requiritur, sufficit quod illo tem:
pore adsit. l. si forma dat. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de noxal. Iste
consuluit tex. cons. 24.

Rogatus si sine liberis decesserit, quod superest restituere, 4.tam fideicommissario relinquere cogitur, quam diminuere non potest, nisi ex causa dotis auth. contra rogatus. C. ad Trebell. in hac autem 4.ta quae ex sponsione debetur non mulier agens ad dotis restitutionem, non fideicommissarius, tradit Castr. cons. 177. l.o 2. quod dictum decidit.

De ista 4.ta auth. contra, Vid. Rimin. Sen. cons. 114. l.o 1. Corn. cons. 4. l.o 4.

Quartae legitima, et Trebell. retrahant fideicommissum resolutum, et faciunt, ut bona, quatenus capiunt has quartas, non comprehendantur sub fideicommisso. Gabr. cons. 36. n.o 9. l.o 2. quod et n.o 10. dicit quod heres restituens hereditatem, non debet accipere has 4.tas de manu heredis fideicommissarii; sed retinere potest antequam restituat, et hoc retentio concedit et quasi agit possessorio adipiscendae.

Utrum legatum factum secundo sub commemoratione primi inducat tacitam ademptionem in primo de toto, an vero concurrant tanquam duo vel coniuncti, Vide supra in verbo Translatio not. 2. fol. 245.

Ademptio fit ne dum eius, quod datum est, sed etiam eius, quod dabitur in futurum Soc. iun. in l. si quis in principio n.º 43. ff. de leg. 3.

Ademptio hereditatis ut valeat debet fieri in tali voluntate, et dispositione, ex qua possit adimi hereditas, Bar. in l. si quis in principio testam. n.º 6. de leg. 3. Idem dixit in l. si heres eo test. n.º 3. et eum esse com. opin. ut testatur Mania in d. l. si quis n.º 48. Contrarium tamen tenuit Cum. ut ibi refert, unde ipse pro conciliatione distinguit, quod aut loquimur de vera ademptione i. de revocando primo testamento in perfecto, et tunc vera est opin. com. quia adimi non potest, nisi per voluntatem, ex qua hereditas possit adiri. l. cum in 2.º de inoff. test. nec requiritur quod debeat adiri sed quod aliquo casu possit adiri. Fallit tamen hoc, nisi diceremus ob aliquod casum possit aliquo casu non valere, quia ubi decederet intestatus, quamvis ad primum testam. valere, quia vale decederet intestatus, aut loquimur de ademptione non vera causa venientis ab intestato: aut loquimur de ademptione non vera et impropria hoc est de impediendo validitatem voluntatis testi i. ex certo modo adimi hereditas eius, qui in eo test.º institutus, quo casu dicimus potius declaratio voluntatis deficientis in actu voluntatis, et tunc opin. Cum. vera est, i. si coradgo, ut repletam testibus dicatur nolo facere aliter testam. et si primum nolo valere, nec tamen dicitur se regnum, quod illa voluntas in solemnitatibus testium, ut voluit Cum. sed satis sit eam legitime probari. Secus autem est in legatis, quae adimi possunt etiam in voluntate non solemni, ut vult Bar. in d. l. si quis n.º 6. in fi. et ibi declarat Mania n.º 50.

Ademptio gratis legatorum non tollit, quod est pro fideic.º restituendo L. Paulo Callimacho § 1. de leg. 1. firmat dec. ad hoc dicitur esse singularem Rom. in cons. 585. sed plenius vide inf. in verbo clausula, verbo Clausula esto contentus fol. . . .

Alienatio rei legatae a testatore facta non adimit legatum, nisi probetur animus adimendi. § si rem suam, et ibi gl. et Ant. Perez inst. de leg. et ex. in l. Lucius § 1. si rem ff. de leg. 3. et Io. Surdus de caut. ult. vol. tit. x. caut. 7. et affert ad Bar. in l. rem legatam ff. de adim. leg.

Ademptio.

Si testator sciens legaverit fundum obnoxium retrovenditioni, videtur legasse aestimationem, si retroemptus fuerit. Rubr. Alexand. in cons. 58. n. 6. et refert Mant. de coniect. ult. vol. l. 9. tit. 8. n. 9.

Si testator legavit fundum, videtur aestimationem, et si fundum nulla cogente necessitate alienaverit, aestimatio debetur. Bal. in l. 3. n. 4. et Ias. n. 2. vers. 3. C. de leg. Mant. de coniect. ult. vol. l. 9. tit. 8. n. 1.

Cum testator vendidit voluntarie rem legatam, videtur revocare legatum, nisi legatarius fuit coniunctus. Si vero ex necessitate vendiderit, scilicet rei familiaris, ut quia res erat pictura, tunc in dubio non revocatur legatum. Porc. inst. de leg. § si rem suam.

In bonis dominij, seu feudalib. ius congrui locum ad Ret. Nouell. in tract. de iur. Protom. § ult. num. 118. et multos ibi casus adducit, pro fac opin. id est et in principio n.° 129. concludit, adducit pro hac opin. id est et in principio n.° 129. concludit, ad id loco in bonis feudalib. et pro hoc est uidi legem Sig.rie dominij Veneti anno 1506. 6. Iunij, aliud citat Nouell. scit. locus de anno 1444. ubi pro eod.

De bonis censualib. contrario fauet Affl. de iur. prothom. § 1. n.° 39. ex tex. l. 1. C. ne liceat habit. metrocom. l. fi. C. de agric. et mancip. dom. Nouell. de iur. prothom. § 2. n.° 139. Affl. decis. 72. pro.

Ius congrui locum Ret. est in bonis immobilib. uenditis ad incantum publicum. Nouell. de iur. protom. § ult. n.° 117. q. in specie et Statutor. Veneti, Padue, ac Tarvisij, et quod ex forma statutor. Veneti, Padue, ac Taruisij, sicut idem obseruatur in alijs uenditionib. et in solutum dationib. sic est in ipsis dat. Vid. ibi pro eod. et statutum Veneti esse sub Rub. 92. de agnatis et uicinis in prin.

Contractus libellarius cum pacto francandi, licet habeat speciem emphyteosis, subiacet tamen retractui, et constitutioni de agn. et uicinis, Grecca. cons. 48. l.° 1.

Ius congrui locum Ret. ad obtinend. uia uicinali existente in medio, Affl. decis. 62.

Agnatus ad Ret. laudari pro re emptori, uult ab eius manib. rem redimere, et eam alij uendere, quia statutum fauet agnationi, ut bona conseruentur in familia sua ei fient fraud. et ideo contra ° ura de agn. et uicinis. § 22. in nco Codice, est ad hoc ipsius uult, quod retrahas in rem ret.: neat, quod propria pecunia, et pro se, non pro alia persona id facit, quod uix cum contrarium est, ut uidetur est in l. petit. § ult. ff. de leg. 2. Tiraq. de retrac. lignag. § 5. gl. unica

Si qs unico instr.° plures res emit, uel a diuersis, ad Ret. agnatus se retrahit pro una uel tamen re, ij, admittitur ad retractum unius rei tamen, Gudi. Pap. q. 508.

Retractus.

Sup. retractu [illegible] vid. [illegible] cos. 88. Cassan. cos. 23.

Si pluribus ius redimendi competat, unus vel alius redimere, totum pretium offerre tenetur, et tunc est in electione emptoris partem, vel totum restituere, Gasp. Caball. mill. log. [illegible] 406. et ex pluribus [illegible] ius redimendi, quilibet [illegible] [illegible] offerre integrum pretium, et bona reu[illegible] pari, [illegible] cos. 511. n.o 32. l.o 4. ex Castr. cos. 221. in hoc passu l.o i. Capr. in l. 2. n.o 103. C. de pac. int. empt. et vend.

[illegible] vi [illegible] retractus dividuntur pro rata [illegible], [illegible] [illegible]. 56.

Si res vendita sit agnato, aut vicino consideravi ad [illegible] amplius [illegible], ne admittitur alius [illegible] se proximiorem agnatum, aut vicinum, quia [illegible] [illegible] dispositio statuti habuit locum, et de hoc casu [illegible] providit, [illegible] tanquam casus omissus relinquitur sub dispositione iuris com., [illegible]. cos. 40. n.o 17. l.o 5.
Conrad. Tirag. de retrac. lig. [illegible] gl. 6. n.o 6. usque ad num. 19 f. 398. [illegible]
[illegible] de retractu [illegible] magis [illegible] ius com., quod cons. Gasp. Caball. millelog. [illegible] 579.

Tempus venditionis fundi [illegible] tacite [illegible] in pacto retrovenditionis, statim subiuncto, ut fructibus [illegible] fieri [illegible] possit, Franc. Zoanell. de empt. et vend. sub pacto n.o 139.

Retractus [illegible] locum et in [illegible] [illegible] venditis, Gasp. Caball. [illegible] millelog. [illegible] 580.

In retractu [illegible] [illegible] fructus [illegible] ad a die depositi, sed a die [illegible] [illegible], [illegible] cos. 21. n.o 4. l.o 2.
In retractu [illegible] conventionali [illegible] a die depositi, n.o 7. et hoc casu fructus [illegible] dividuntur pro rata [illegible] int. emptorem, et venditorem [illegible] n.o 17.

[illegible], [illegible] in pacti [illegible] [illegible] locationi facte [illegible] emptorem, [illegible]. cos. 49. n.o 3. l.o 2.

[illegible] [illegible] admittitur ad retractum boni venditi [illegible] agnatum, [illegible], [illegible]. cos. 105. l.o 3.

Fundus venditus cum pacto retrovendendi non potest a tertio possessore vendicari, Cagn. in l. 2. C. de pac. int. emp. et vend. n.° 133.

Redimens rem venditam ex pacto, uti iure sanguinis non tenetur ad hypothecas interim contractas, et in causa dotali, Seria. cons. 68. l.° 2. Tirag. de retrac. convent. gl. 1 et unica. §. 3. n.° 10. fol. mihi 108.

Haeres qui ex dispositione testatoris potest redimere a legatario predium legatum, ut tot immobilia aequalentis valoris permutare, tenetur id facere secundum valorem redditus, quo tempore redemptionis, non autem secundum illud, quod conditi testamenti tempore exigebatur. Menoch. cons. 142. l.° 2.

Facultati redimendi praescribitur spatio xxx. annorum etsi adsit verbis quandocunque, Menoch. cons. 143. l.° 2. Seria. cons. 13. q. 2. l.° 2. Rol. cons. 21. l.° 2.
Contrarium Cepl. cons. 40. l.° 1. et Rol. cons. 25. l.° 2. quando adest immutatio in pacto, cum Rol. consuluit Gabr. cons. 144. l.° 2.

Ius redimendi iure sanguinis praescribitur spatio 30. annorum, maxime statuti dispositione accedente, et quod pactum de retrovendendo adiectum fuerit, Menoch. cons. 364. l.° 4.

Res vendita cum pacto redimendi et ab extraneo possessore potest revocari in subsidium, quando primus emptor non est solvendo eam redimendi, Cepl. cons. 41. l.° 1.

In emphyteusi, facta cum pacto redimendi, et resoluta per pactum non locum statutum de agnat. et vicinis, Seria. cons. 76 vol. 2.

Agnatus haeredis cum beneficio inventarii non potest redimere bonum alienatum ab ipso haerede Cassan. cons. 22.
Contrarium consuluit alius doct. inter cons. ipsius Cassan. cons. 23.

Permutatio fraudulenta non praeiudicat agnato possessori retractum, Cassan. cons. 25.

Ex pacto recuperandi agi non potest, nisi aliter contractus [illegible], Cassan. cons. 33. et 41.

Agnatus potest retrahere [illegible] contra [illegible] [illegible] extraneum [illegible], Alba cons. 107.

De iure cognationis [illegible] cons. 212. 321. 556. 586. 609. Cassan. cons. 23.

Ad retrahendam domum venditam, vicinus, qui cum domo confinat [illegible] alijs, qui cum horto, campo, aut curia confinant, [illegible] cons. 15. l.º 5.

[illegible] statuto ad redimendum ex pactis conventione, [illegible] venditoris et minoris, et pupilli, redimere non potest. Rol. cons. 7. l.º 2.

Pactum de retrovendendo [illegible] remittere [illegible] [illegible] excepta maiori [illegible] [illegible] partis, et [illegible] [illegible] supplementum et si causa sit magni valoris, cum [illegible] aliis conventionibus, Rol. cons. 50. l.º 4.

De retractu conventionali Vide Rol. cons. 27. l.º 2.

Quod Bonum feudale possit retrahi ab agnato [illegible] in [illegible]

P.º de hoc facit c. 1 § sed si res [illegible] quas [illegible] [illegible]. [illegible] agnatus proximior [illegible] in recuperatione feudi re- [illegible] pretio emptori

Et in c. 1.º § [illegible] titulus n.º 2. in usi. [illegible] dictum, [illegible] illud [illegible] dicit Andreas de Isern. quod [illegible] venditor feudi [illegible] domini, filius, et Agnatus etiam [illegible], [illegible] [illegible] feudum restituto pretio [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] contrarium [illegible] etiam a domino [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest feudum alienari [illegible], quia non [illegible]

Data causa conditionis implendæ an imputantur in 4.tam falcidiam, qa hæc hereditario nomine hr. l. in 4.tam ff. ad l. falc. facit tx. opt. ex l. si pupillus ff. eo. tit. Fallit quando datur loco pretij vel hereditariæ, qa tunc imputatur et quoad alios legatarios. l. qui fundum l. si dignum ff. eo. quando pretium tunc succedit loco rei hereditariæ, ut si grauaui heredem meum, ut fundum talem uendant Titio pro quinquaginta, cum centum ualeret, ex 50. imputantur. Resp. dat intell. quo ad alios legatarios, ut scilicet datum cau. cond. impl. non computetur quoad alios legatarios, q. non deberet tamen contra omnia. l. si uendus ad l. falc. limitatur nisi testator id ordinauerit, ut imputarent quoad omnes, quando eius uoluntas attendenda in computationibus ipsis inspicitur. 2.º limitatur quando data in computationibus ordinandis testatori, pro ratione rescissionis vel hereditaria nomine hereditario sunt hereditas. 3.º limitatur si tis imputatur cum hereditario obligatio natis inuenta in hereditati, ut dissoluatur obligatio. l. falc. in l. in nume ratio: dandum, ut in l. si pupillus ad l. falc. ibi Rego ad ipsum dantem aut nisi ff. d. solut. imputatur in falcidiam quando exceptione agi potest, i. quando data ca cond. impl. in fraudem legatum, qa tunc, talem, q. acci: pit cau. cond. impl. uelit repetere pro falcidia, repellitur exceptione doli ex æquitate. l. Heredes ad l. falc. ita exceptione doli. omnes doct. gtradiunt, ut Bar. in l. in 4.tam x. opp. cum quo omnes doct. gtradiunt, ut Bar. in l. in 4.tam ibidem n.º 58. q. d. punctum ex ualde dubium, et in disputando posse teneri cons. com. opin. ex eo q. l. Heredes non militat in dato cau. cond. impl. sunt in obligato, quando obligatum factum est ad fauorem, et comodum accipientis tamen, ut in merito si impleret ad comodum soluentis, q. onerat, secus in dato cau. cond. impl. quod factum est eliminando in fauorem dantis et omnes heredis, ut scilicet eo dato legatario soluatur in dubio tamen non est recedendum a com. opin.

Si autem exceptione agi non potest, ut qui heres q. uult detrahi falcidiam possideat, tunc non potest contra imputari. ita Bar. d. x. opp. cui post gtradiunt dd. et est com. opin. ut testatur loc. d. l. in 4.tam n.º 57 et est, quia ratio d. l. Heredes non militat quando exceptione agi non potest, excipi et in obligato militat quando exceptione agi potest, excipi aut non potest, nisi is, q. excipit possideat.

Cons. com. aut contra dicit ibidem [illegible] tamen loc. pul: chra est in disputatione a [illegible] non [illegible] tamen ponit unam distinctionem [illegible] disputat [illegible]

Datum causa conditionis implendae

inst. agimus de possessione rei dandae causa conditionis implendae legatario ab haerede grauato, et tunc si possideat ille, cui fal: cidia uenit detrahenda militat actio L. Vetinius, ut in eo: aut u. loquitur de possessore eius legati, et tunc ergo dicat Bar. tamen fit, quod et si haeres grauatus possideat, procedat actio d. L. Vetinius dummodo legatarius possideat rem dandam cau. cond. implendae, qua agi fit replicatione doli. Sed tamen melius considerando, utrumque quod hic casus sit controuersus, et com. opin. est cum Bar. nec. r. agi fit exceptione.

Datum gratia conditionis implendae in 4.tam trebellianicam imputatur tex. in L. in quartam ad L. falc. fallit autem hoc quando illud datum non est remansurum apud haeredem tex. in L. acceptis eo. tit. ad L. falc. cui tamen tex. maxime obstare uidetur tex. L. in lege falcidia ubi legatum remansurum non sit apud haeredem, commodum non hoc eo. tit. ubi legatum remansurum non sit apud haeredem, commodum tamen medij temporis imputatur in falcidiam, quod sit fortis contrad. et Castr. in d. L. acceptis non soluit, sed relinquit cogitandum. Soc. Iun. in d. L. in 4.tam n.o 63 ponit nonnullas conciliationes dubitando, et nihil firmat, finaliter uult concordari dicendo quod in L. acceptis non reperitur, quia commodum medij temporis imputetur, sed dic, quod lex illa centum utilitas sufficiant ad 4.tam quam detractioni locus est, quod intelligi debet cum imputatione commodi medij temporis, ut leges legibus concordentur, quae conciliatio pro nunc sane sufficiens fit, donec melior inueniatur.

Max. est altercatio inter DD. an nepos neque stantibus suis heredibus
sit locus successorio edicto de capite in caput, vel de gradu
in gradum. S. Nadq. Bar. et cum eo ut communis opinio in l. q.
de pris nº 9. C. unde lib. et ubiq. ut d. et enumerat locos
eius Ias. ibid. nº 45. tenuit, quod hodie correcta sit d. l. q. de
pris, et locum habeat successorium edictum g. § placebat inst. de hered.
agnat. success. et § l. defunctis C. de legit. hered.
Contra impugnat omnes ultramontani, et alij plerique quos refert
Ias. loco citato, quod immo d. l. q. de pris non sit correcta, sed quod
immo nepos, qui vult hereditatem avi repudiata hereditate patris
sui ad eam de iure civili venire non possit, sed omnino tenetur
petere bonorum poss. cum vitanda sit legum correctio, et et hodie
non est locus successorio edicto stantibus suis heredibus. Ad §.
placebat respondet, ut posui in lib. meo intell. 40. intell. quod
scilicet procedat tantum in transversalibus. Ad l. defunctis vero post
multas aliorum relatas rationes, et etiam reprobatas d. quod ibi loquitur
quando unus heres abstinuit se, vel repudiavit hereditatem patris
sui, ut merito sequentes agnati admittuntur l. qui se pris
vero loquitur quando mortuus est unus heres deliberans nec acceptata,
tamen nec repudiata hereditate patris sui, quo casu remanet
tamen heres ex potentia suitatis de iure civili, unde nepos
non admitti non potest nisi de iure pretorio, quod non considerat hanc sui:
tatem: sed tamen advertendum, quod hic intellectus est contra com. opinionem,
ut ipsemet Ias. d. in d. l. q. de pris nº 45. in fi. et relinquit
diligentiori speculationi. et dic, quod nullo modo procedit,
quia hoc casu ex potentia suitatis transmittitur hereditas
ad successores heredes et extraneos, unde nepos renuendo hereditatem patris sui,
nec de iure pretorio admitti potest ad hereditatem avi ad alios
transmissam, ut notatur in u. transmissio uers. ad sup. d. est,
f. 227. 6. In principali tamen q. e dic, quod locus est successorio edicto et in suis, ut supponit Ias. d. nº 45. in fi. dicit d.
quod l. defunctis procedit quando unus heres repudiavit, ne vacua mora
sui heredis noceat ceteris de iure civili l. 2. §. cum ei sunt
sui ad Tertull.

Ron. melioramentorum qualiter vt retineri possit Capa. in l. un. n.° 31. C. de iurijs, ff. de eo. a remittas. Vidas plene Negras. de hyp. 4. mem. 5. par. Vas. in l. fi. C. de iur. emphyt.

De melioramentis tractat late Longel. lib. dec. 24. 58. et latius dec. 34. Vidas omnino Capol. cons. 46. l.° 2. Menoch. de recup. rem. 15. n.° 500. et seqq. latius. Petra in trac. de fideic. q. 15. n.° 307. et seqq. et Peregrin. Rolan. cons. 28. l.° 1. Corn. cons. 147. l.° 2.

Emptor pro melioramentis de iure retentionis aduersus rem vendicantem l. Titius. ff. fi. cod. leg. ff. de actio. emp. et ibi Castr. Alex. cons. 67. 2. col. ad fi.

Nota tamen, quod si quis emerit rem subiectam fideic.° conditionali, si sine filijs decesserit, et sciens id fecerit, non recuperat melioramenta nisi necessaria, tunc quod vt fecerit, secus si ignorantes, quod nisi recusauerit excipiendo ea recuperari a vendicante. gl. in l. fi. C. com. de leg. ubi Bal. Castr. et in c. melioratione ff. fi. ubi emptor sciens vellet abradere Vas. et subdit ibi Bal. quod si emptor sciens vellet abradere melioramenta, et exportari, id possit, quia illa fecit pro suo. Conuenit scienter in re aliena aedificando, et conuenit Barb. cons. 63. l.° 1. col. 1. ait Capa. in l. un. n.° 72. 73. C. de iurijs, ff de eo. Vbi et subdit exclamans

Praedicta notanda et in actu practico quod ipsos fecerunt abundantes, quod parui faciunt, quod vt emendi sunt subiectus fideic. bona, et ampla aedificia construerunt in domibus, ut inuenit, quae licet, aut possunt alienata reuocari satisfacto pro melioramentis excedentibus aestimationem rei ante acquisitam, et ita rebus emptis tunc fecerunt, si non scienter fecerint, ita fideic. secus si ignorant fideicom. extare.

Et ideo tradit Capa cautelam, ut ante impensas, ad meliorata facta intimet eis fideic.m data copia authentica testamenti, ut constituantur in mala fide, et scientia via aliena, tunc non illicitum expendit, in alieno, et meliorata possint esse mala fide, ad conuentam.

Et sicut scriptum est, emptor cum retentione pro expensis, et meliorationis limita, id ubi est, nisi adeo magnae erant, secundum ut verisimiliter recuperas illas soluere non possit, quia tunc Iudicis arbitrio restringit, quantas persoluere debeat, ne non nimis dilicatus debitor, nec nimis oneratus creditor. Limit. Ang. dicto in l. si domos ff. de leg. ait quae exclamat Pinell. in l. 2. par. 2. cap. 3. n.° 5. ff. de rescind. vend. et Tiraq. alios adducens de retrac. conuen. f. 7. gl. 1. n.° 5.

In simplici locat^e. melioramenta voluntas habito respectu ad expensas factas et opera eas, nō aut ad meliorationem. pueniens ex ipsis ultra opas et expensas, quas itaq tribuit, hendo, nō expensis. Capol. cōs. 46. n.° 38. l.° 2. ꝑ ex. l. colonus in pña. ff. loc. allegatum ab eo ibi n.° 44.

Expensas facta esse in disbuscando, et arando terras ad te reficiendas, expensas aut factas in plantandis uitibus. nō arboribus ex arbores sint fructiferi, ut uites et oliua. te reficiendas. Vignus de pig. par. 5. mem. 5 n.° ij. ad fi. citat Capstr. cōs. 327. uiso puncto 3. dubio. Sed Sol. cōs. 28. n.° 21. l.° 1. pō expensas factas in disboscando et ridencando remus ad culturam reminantes inter utiles, et perpetuo duraturas ut solui dbeat.

Expensas utiles qs recupat in quantum res est facta pretiosior, ueteranas uibus in bonis. Rimin. iun. cōs. 800. n.° 10. l.° 7.

Exceptio retentionis vi respu melioramentorum opponi fit et in executione, et sufficit eas liquidare tm̄ executionis. Hipp. Rimin. cōs. 800. l.° 7. Sol. cōs. 28. n.° 3. uol. 1.

Melioramenta facta in re hypothecata hypothecam redunt melior. et creditori aequaliter obligata te, qsa a Debitore facta te, ... ab alio Gail. pract. observa. l.° 2. 25. observ. n.° 14. Negus de pig. 5. mem. 5. par. n.° 18. et est tex. in l. Paulus. ff. domus ff. de usur. Sed contra est tex. in l. cum fortulanam. ff. de ... ff. de dam. inf. ubi Caster distinguit, quod ind. ... in l. ... domus ... fit ... ibi de agitur. in l. cum fortulanam de ... nisi ... ... de his apud ... uar. resol. l.° 1. cap. 8.

Expensas siue melioramenta facta in re locata qs tenea. Menoch. de arb. l.° 2. casu 2... ... aut conductor ... distinguit, ut expensas factas, causa percipiendi fructus conductori spectare deceat. Item factas causa fructum conser... uandorum ... factas ... ipsius rei utilitatem cum modico durato... te, ita qs ... ... locatori ... fructus ... ... utilitati ... ... utilitati ... ... Expensas aut factas ... ... de ... refici ... ... arbitrio relinqt.

Melioramentorum fructus ... ... infeudante, Gabr. cōs. 151. l.° 1. n.° 9. et contra Negus de pig. 4. mem. 5. par. pña. n.° 12. ... ...

Melioramenta facta in re solvuntur iuxta valorem temporis factae restitutionis. Et si plus valeant, quam impensum sit, Rot. dec. 28. n.o 14. l.o 1 et dec. 30. n.o 6. q[uo]d procedit quando factus melioramenta erat dominus, q[uo]d si possessor tantum erat, solvitur q[uo]d impensum est et non ultra, et ibi procedit lex l. in fundo ff. de rei vend. Rot. d.a dec. 28. n.o 18.

Melioramenta utilia, et necessaria solvi debent bonae fidei possessori, et si res perempta sit sine culpa possessoris ips[ius], et et si ipsa melioramenta corrupta, et perempta sint Bar. in l. in fundo n.o 6. ff. de rei vend. Rot. dec. 28. n.o 18. l.o 1. Menoch. de recup. poss. rem. 15. n.o 512. Tiraq. de retr. conuent. § 7. gl. 1. n.o 10. Caroc. de loc. tit. de expensis n.o 35. 36. gl. mihi.

Melioramenta q[uae] dicantur ea q[uae] conductori spectant, idem de emphyteusi, ea scilicet q[uae] ad rei conservationem fuerint, et huiusmodi, q[uae] autem ad augmentum rei utilitatem facta sunt, domino ipsi spectant, et ab eo soluenda sunt conductori. Menoch. cons. 64. l.o 1.

Melioramenta facta in bonis fideic. deduci debent pro grauato, Menoch. cons. 454. l.o 5.

Melioramentorum aestimatio fieri debet habita consideratione temporis restitutionis ad fauorem grauati. Menoch. cons. 454. n.o 4. l.o 5.

Exceptio retentionis rei ratione melioramentorum opponi potest et in executione rei iud., ut habes in pra. superiori col. vers. Exceptio;

Melioramentorum fructus an in[...] inveniendi, Gabr. cons. 151. l.o 1. n.o 9. ut habes supra col. vers. Melioramentorum;

Angariæ pecuniariæ pro facultatibus, ad quas Socii ratam contri. declaratio est non dari, super hom. Venetias, ut vide in l.o extraordinarios Clar.mi D. Iac. Ant. Marcello car. 302. p.o Aug. 1464.

Colonos partiarios non posse aggravari ad angarias, nec tenebi. pro Socis in parte sortitis: Satia D. Ioanis Contarini loc.ti 1491. ult.o Aprilis in l.o extraord. car. 414.

Villanum, quod est quedam angaria imposita pro custodiendis vallis, et muris castrorum, præstare et ab his, qui habent bona in territorio illius Castri, ad tantum habitat ibi, præstare tamen dimidium. ad insigne Guid. Pap. q. 372.

Originarius.

Cit. si quam dicat, ad hoc ut gaudeant privilegiis et statutis illius loci Menoch. cons. 80. nº. 20. lib. 1.

Pro rebus ad p̃priũ usũ destinatis vectigal nõ soluit. vide p. ijs. q. nunis exercendi gratia). L. universi. C. de vectigal.

Qui per errorẽ, nõ p̃ fraudẽ cecidit in comissũ duplo pedagij soluto liberat. L. incendũ. s. divi quoq. ff. de public. et vectigal.

Cũ exactio vectigalis pertinet ad privatũ ex privilegio, et cõcessũ Principis, p. decẽniũ p̃stenbit. licet nõ soluendi, q. aʃʃeũ. pertinet ad P̃ncipẽ, nõ ad eũ. p̃stenbit. gracio 40. an. ... Bar. d. L. incendiũ. s. divi quoq. ff. d. vectigal.

Si merces nõ p̃hibitẽ extrahi extrahãtur una cũ p̃hibitis, cõfiscantur una cũ ijs. Guid. Pap. q. 572.

Intra lata cõsuetudine ex mercatorib. qui solut. pedagij, p̃udi. cat et alijs, quarum nõ fuerunt p̃tinẽs, q. dñr actio popularis, Guid. Pap. q. 549.

Ius nõ p̃t privatũ subditos iurĩ pedagiandi, si p. centũ ãnos imemoriali illud possederunt, Rol. cõs. 66. l.º 2.

Qui nõ solutionẽ pedagij nõ incidit in comissũ, et statim trahit illud dñũ in pedagiariũ, poter. tñ nõ tradere, nisi p̃cedat delaratoria. Rol. cõs. 42. n.º 5. l.º 3.

Ubi nõ facta p̃fessio mercium, sed nõ solutio mercis nõ incidit in comissũ, sed solvitur duplũ pedagiũ. Rol. cõs. 42. n.º 8. l.º 3.

Subsidiũ qd Principi p̃stat, aliud est voluntariũ, et dñr p̃fida donatio, aliud necãriũ qd exact. populo imponit. Guid. Pap. q. 371.

Gabellar. fraudatores arb.º Iudicis puniunt. Menoch. d. arb. casu 397.

Gabella dõ. q. et ex venditione Gasp. Caball. milleloq. 107.

Nõ licet venditori gabellæ, aut pedagij illud augere in p̃iudic. emptoris, Menoch. cõs. 34. l.º i.

Conductor gabellæ salis, q. punit. fraudẽ nõ heri p. ea, et a dñis deputatis ... nõ ... qui a dñs p̃positi nõ h. nõ licet eis litigare debent vendendi sali. Menoch. cõs 98. n.º 59. l.º i.

Conductores gabellar. et vectigalis nõ possũt ad detrimentũ Principis immutare formã antiquã exactionis, q. possent ad id Principis ... nõ possunt, Menoch. cõs. 180 l.º 2.

Vectigal.

Gabellarij tenentur pro mali gestis dolo, culpa ... eorum, quos ipsi deputarunt, eligerunt, aut presumunt, Menoch. cons. 246. n° 62. l° 3.

Gabellae, et datia ciuitatis Montisregalis, quae Duci Sabaudiae vendita fuerunt, pro solutione pecuniarum Duci debitarum redemptionis censentur, cum potius in hypothecam, et iure pignoris, quam iure liberi vendita fuerint, Menoch. cons. 265. l° 3.

Princeps, qui aliquem immunem fecit a gabella, tenetur gabellario in pretium damnum ... cons. 312. l° 4.

Emptoris redditum Ecclesiae tenentur soluere gabellam, licet ecclesia non tenea..., Rol. cons. 61. l° 4.

... qui et datium panis cum prohibitione, quod nullus alius possit in eo loco panem venalem habere, non excludit illum, qui et priuilegium habeat vendendi panem, Cephal. cons. 96. l° 1.

An aestimatio faciat emptionem? Vid. prac. q. cap. 28. Rol. à Val. cons. 92. l.o 2. et in cons. 64. l.o 4. Arim. tract. de interesse q. 7. cap. 110. datio in solutum cum multis 1.99.

Estimatio quanti plurimi huius interfuit rem ipsam traditam, ut, cum veniat loco ipsius rei. l. si sterilis § cum per venditorem ff. de action. empti. Cagnol. l. un. n.o 60. C. de sent. quae pro eo quod interest.

Si tres aestimatores electi sint ad aliquid aestimandum, singuli diversimode aestimaverint, Iudex omnium summas coacervare debet, et aestimare in tertia parte totius summae, v. g. si unus aestimavit xx. alius xxx. et alius 34. summam omnia extimul, quae est 84. et efficitur partitio 3.a partis quae erit 28. et sic feretur iudicium. Addit. ad Bar. in l. si fundus ff. mand.

Estimatio quanti plurimi multis casibus ad debetur, quos enumerat Plott. in l. si quis. § 4. n.o 67. C. un. ui.

Res aestimata in dotem data facit emptionem, sed fallit quando maritus tempore traditionis est ad solvendum. 2.o quando res plus valet tempore contractus. Rimin. Iun. cons. 176. n. 51. l.o 1.

Si maritus confiteatur recepisse dotem 500. scilicet 400. in numeratis, et 100. in paramentis, an teneatur tempore restitutionis dotis, restituere paramenta qualia fuerint, vel ipsorum aestimationem. Soc. Iun. cons. 289. l.o 2. tenet, quod aestimationem.

Estimatio bonorum in fideicommissum alienatorum fit secundum tempus alienationis, non secundum statum venientis casus restitutionis. Menoch. cons. 245. n.o 21. l.o 3. cons. 183. q. 3. l.o 2.

Estimatio quanti plurimi tempore currit post mortem, ubi promissum debetur in genere. Natta cons. 599. l.o 3.

Maritus, qui in solutum dotis habuit primo aestimationem solito minimo ad tenetur primo restituere, sed quamvis cum dat, tacitus sit. Rol. cons. 64. l.o 4.

Si bona marito tradita in dotem aestimata vendantur per maritum, non potest uxor per creditores eius dotis ipsa bona vendicare a tertijs possessoribus, sed contra agendo mariti agere debet. Rol. cons. 86. l.o 4.

Si agas possessorio præstat. annua, nō sufficit allegare præstationes longarias uniformes, sed potest allegare titulum, et causam sufficientem et specificam, et probare quod præstationes ex illo titulo continuo factas fuisse, alias si probatur a parte adversa præstationes ex errore, et falsa causa factas, absolvitur reus. Alex. consil. l°i. dal. in l. si certis annis n°. 8. C. de pact. Guid. Pape decis. 408. et dilucidius Mascard. de probat. vol. i. conclus. incip. annua præstatio, ad quem te remitto, idem in conclus. cautus, quod est concl. 279. n°. 18. vol. i.

Præstatio annua. Et lapsus anni de certa tam ut ad obligat. in futurum. Gaspar Caball. millelog. nu. 319.

De redditu annuo pecunia comparato quod licitus sit vid. sup. in ver. licitus fol. 26. Et quod licite fiat isti annui licitus sup. eodem. Et bonus, dicta. cons. 2. n°. 10. 11. l°. i.

Hypotheca, quod constituitur pro cautione annui redditus, ad licite sup. aliquo fundo constituti, potior est alijs hypothecis. quæ in alijs bonis post. constituti, potior est alijs hypothecis, quæ in alijs bonis post. constitutum, quia nec contrahit, nec contrahenti [illegible] vendit, continuatur, quod nec contrariatur, nec competit obijcere excussionis securitatem, aut. hypothecaria fit. obijceri excussionis securitatem autem hypothecarijs vendit, et totalis ita quod similiter possessor bonorum propter sup. quo loco si de pignor. cum simil. possessor tales prædij, sup. quo annus redditus fuerit constitutus cum aliquo potest ad eius solutionem, et nulla facta nec præmissa excussione. Idcirco sequitur. Guido. prior creditor, et id est, quia ut ius procedat super fundo constitutum transit onus ipsius fundi, quod transeat in ipso fundo constituto, et cum quilibet et singularis successor, quando possessorio, et cum quilibet et singularis successor, a quando possessorio, et quia respondet emptoris ipsius præmissa obligatione emptoris ipsius temporis, ut deinde illius percipiendi annuum redditum ex eadem. Sic eleganter Couar. uar. resol. l°3. cap. 7. n°6.

De redditu annuo redimibili, de limitatione constitutus pro subveniendo ne conitatibus mea, Gaspar Caball. millelog. nu. 302.

Illud observandum est ex doct. Couar. loco superiori, quod ad necessitates fortasse in locis lus a debitore annui redditus, et locus lus executionis paratæ quæ ipsa affatus pro solutione constituta. si in contractu fuerit appositum pactum de ad afirmandis illis rebus, sicut in forma appositæ, et facit, quod ego superius notavi fol. 26.

Ridgero si plures possessores sint bonorum plurium pro annuo redditu obligatorum conveniri possunt insolidum hypothecaria quilibet eorum, ut tamen pro rata. sup. in ver. hypotheca vers. Creditor fol. 179.

De redditu ad vitam, Gaspar Caball. millelog. lur. 421.

Si annua praestatio sit alicui fundo nostro privatis imponatur, et deinde ad [illegible] tertius possessor talis fundi actione personali [illegible] ratione annua [illegible], arg. l. [illegible] ff. de [illegible] [illegible] gnf. fallit tamen in alimentis [illegible] ff. de alim. et cib. leg. 2.º fallit in annis anniversariis, [illegible] [illegible] [illegible] functis, arg. c. quanto ex. de usur. Guid. Pap. q. 576. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quas in [illegible] imponit ipsi tamen [illegible] Guid. Pap. decis. 432. n.º 15.

In praestationibus annuis ad currit praescriptio. Bur. decis. 336. n.º 4. Guid. Pap. decis. 406. Bald. [illegible] praescr. q. 4. 4. princ. decis. [illegible] 2. n.º 41. l.º 1. [illegible] [illegible] ad solum [illegible] [illegible], sed [illegible] futuris.

Si annua praestatio vendita fuerit soluenda ad [illegible] [illegible] [illegible] cum pacto [illegible], si vero redimere [illegible] tres menses ante [illegible] [illegible], [illegible] soluendi [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]. Contra vero: si vendidit [illegible] [illegible] 65.

[illegible] in istis libellis, et annuis praestationibus [illegible] [illegible] [illegible] dies solutionis aduenerat, ut soluatur in tempore [illegible] [illegible] [illegible] faciet ad [illegible] [illegible] in hac [illegible] an fieri possint [illegible] [illegible] dies solutionis [illegible] [illegible] [illegible] creditum [illegible] [illegible] Affl. decis. 279. [illegible] in contractibus [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] soluatur, et sic pluries [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] l. [illegible] [illegible] in [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible] in contractibus [illegible], [illegible] multiplicandis obligationibus [illegible] [illegible] competit [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] in l. ita stipulatus n.º 44. ff. de [illegible] obligat. [illegible] [illegible] in istis annuis praestationibus [illegible] [illegible] [illegible] et quoad executionis effectum [illegible] [illegible] [illegible] futuris [illegible] [illegible] ad quo ad executionis effectum, sed ut in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligationis et [illegible] [illegible] Gail. pract. obser. l.º 2. obser. 14.

[illegible] [illegible] libelli ad currit praescriptio [illegible] [illegible] obligatum libello [illegible] tertium possessorem, si [illegible] [illegible] [illegible] soluit libella, [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] Rub. xi. § 2. n.º 36. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] tamen.

Collectas, et tributa realia is solvere tenet, q. ea possidet, et fructus percipit qd adeo verum est, ut colonus, q. pensionem in pecunia solvit, teneatur ad onera realia, ut dat, et multas delarationes, ac et ampliationes videas alud Joc. Jun. cos. 119. l.o 1. Paul. in l. 1. C. de bon. mat. par. 21 n.o 72.

Hic Bearnis una est limitatio, ut id procedat in collectis realibus, q. us imponunt, in collectis aut, q. imponunt pro rebus personalibus et inspiciunda persona, cui imponitur l. respic in fi. ff. de mun. et honor. Corneus in cons. in ver. locatio et Cost. cos. 568. l.o 4. d. et ubi onera st. realia et pro aut habet Gloss in eorum ad illa onera et cons. et si onera st imposita personis p. us.

De collectis vid. Natta cos. 158. et cos. 160. l.o 1. Caga. in l. 2. n.o 225. cod. kq. C. de pac. inter emp. et vend.

Collectatus in uno loco p. ouib. bonis, collectari nequit in alio loco de iuribus p. bonis ibi sitis Guid. Pape decis. 87. n.o 6. Natta cos. 160. n.o 34. l.o 1. nec p. eisdem bonis gs gravari debet duplici onere, et in duobus locis Crav. cos. 201. n.o 23.

Ubi de universitate, et vicini possit inter se imponere quaelibet collectam propria auctoritate sine Principis consensu, dummodo alios id taxat ex sua universitate, Guid. Pap. q. 444.

Collectas imponunt q. ad, et libras, Alex. cos. 337.

Universitas id fit imponere collectam qm sit in comuni bona sufficientia p. suis necessitatibus Natta cos. 150. n.o 1. l.o 1.

In munitionibus maior, et aggerum expensis fiunt, p. qualitate patrimonij possessor. l. 2. C. de immun. nem. conced. l.o x.

In necessitatibus Principis quilibet p. modo sui facultatis tenet contribuere, et si privilegiatus sit. l. 1. C. de quib. mun. vel prest. l.o x.

Ubi in aliquo loco, ubi universitate, q. tenet ad collectas aliq commoditi respicit, universitas p. rata exemptorum debet exgravari Alex. cos. 136. n.o 10. l.o 2.

Ad quibusdam libertatis ab omni collectas, plura requiri debent, primo quod fuerit requisitas ad soluendum. 2°. quod contradixerit. 3° bona fides Alex. cons. 136. n° ij. l° 2.

Cas. ad puniendum uniuersitatem imponi poena pecuniaria, et collecta ueniat imponenda, innocentes ad contribuunt. Casp. Caball. millilog. lur. 1000.

Forensis ad possit collectari pro bonis sitis in loco, quam ad habitant pro muneribus personalibus neque pro mixtis. Thesaur. decis. 149. Gabr. com. concl. de iure communi. Decius 2. et Rol. cons. 32. n° 9. l° 1. dicit quod licet de iure ad possit forensis collectari attamen de consuetudine generali ubi sunt bona posita, collectas ibi soluere cogitur.

Bona tacite sunt obligata pro collectis ad persoluendis, et etiam pro poenis impositis contra non soluentes collectas. Rol. cons. 32. n° 3. l° i.

Cas. collecte imponitur super aestimum, ad attenditur possessor bonorum, sed solum aestimum, ita ut ad possessor sed descriptus in aestimo cogi debeat ad soluendum. Rol. cons. 32. n° 14. l° i.

Collecta imponitur bonis patrimonialibus, de iure personis imponi ad potest, sed ex generali consuetudine Italiae imponitur etiam personis. Crau. cons. 201. n° 14.

Sufficit ciui soluere omnia, et collectas in ciuitate, nec cogi potest ad soluendum ab aliquo castro, ad uniuersitatem et pro ijs bonis, quae Menoch. cons. 15. l° i. qui respondit, ciuis sit sub illa uniuersitate ... qui pro bonis suis soluunt collectas, et alia onera ... ad possit cogi ad collectandum, cum oppido locata cum ciuitate ... quod ... a ciuitate separatum.

Ass. quod ... collectabis pro spacium inmemorabile ... contradictio ... collectari ad possit. Cepol. cons. ... l° i.

Donatio ꝓpter nuptias dicitur solũ effectus opus ꝓ quo dotis ꝓ securi:
tat dotis. 2.º ꝓ cõtitant lucri, qa quãtũ maritus dote lucrari
et dos, tantũ lucratur uxor de donat.º ꝓpter nuptias Bal. in L. dos
data ff. de donat. an. nup. Hodie tamen ista don.º nõ est in usu,
ut not. ꝓ gl. in auth. aequalitas. C. de pac. conu. et ibi Bar.
qui dicit ibi uersari in ciuitate Perusij, et dote romani nisi drogo:
qui ibi est in ciuitate. Ego credo, qd hodie est in usu, et
tantũ sit de consuetud.e Ego credo, qd hodie est in usu, et
uocatur cõtrados. sed tamen aduertas, qa alia forma fit hoc in
auth. q̃uia n.º 14. C. cum uir, et ux. quod nõ sit in usu
contra Castr. in L. mulier. ff. cum ꝓponatur n.º 3. ad tex. sed
eius loco dicit, qd obligantur bona mariti ꝓ securitate dotis. V. consuetud. Ital. Tom. ... L. Tauri l. 50. n.º 9.

Donatio ꝓpter nuptias, et cõtrados soluto matrimonio ꝓ morte uxoris
redit ad donatorẽ, sicut dos redit ad dotantẽ, nisi aliud pactũ
de lucrando fuerit appositũ. L. si liberis. C. de donat. an. nup.
ubi gl. ita gl. et Bal. in auth. siue a me. C. ad Vellian.

Pater superuiuens uxori nõ tenetur remanere cõtradotẽ filijs ex ma:
trimonij si tradit ad 2.das nuptias, nõ et si nõ tradit d. l. si
liberis. C. de donat. an. nup.

Don.º ꝓpter nuptias nõ debetur uxori quã dos nõ fuit soluta, uel ꝓ rata
dotis nõ solutẽ Guid. Pap. decis. 274.

Don.º facta uxori ab eius eo cõsanguineo mariti tẽ nup:
tiarũ ꝓpter tradiscede ad 2.das nuptias an amittatur. et qd amit:
tit in Guid.º uxoris ait Rol. cons. x. lib. i. Castr. cons. 424.
n.º 2. lib. 2.
Cõtrariũ aũt Bal. cons. 316. n.º 2. l. 4. ff. ex. L. si nõ. C. de donat.
an. nup. Rom. cons. 405. Ris. in L. foeminae n.º 35. C. de secun.
nup. siones. aũt distinguit in L. Tauri. l. 14. is. 16. n.º
17. quẽ uid.

Don.º ꝓpter nuptias uel cõtrados cõstituta a socero nurui nõ censetur
donata filio, sed in diuisione facienda inter fres cõputatur, et
imputatur filio Thesau. decis 46.

Ubi error calculi allegatur, ad rend. sed bis, et ter calcula sunt facienda, Menoch. alios citans cons. 22. n.o 10. l.o i. 398

Allegantt calcula ad punit legime, et plene initia incumbit onus probandi. Rol. cons. 49. n.o 50. l.o i.

Cui promisit pro alio solvere id, quod factus calculis debebit contra: hente, si moneatur is pro quo promissum est ante ligationem credit, et an calculos factos, ad tenet ex. L. q. Romae. p. Au: diti, et an calculos factos, ad tenet. Gomes. de contract. cap. ii. de qualit. promis. ff. de verb. oblig. Gomes. de contract. cap. ii. de qualit. contract. n.o 36. vers. in addi.

Calculatio, facta ab illo, ad cuius officium non spectat, non te effectum, et dum ad illum ad spectum. si ad hoc non fuit deputatus a lege, ut a iudice, aut ab utraque parte. Bar. in l. 2. C. de iur. fisc. l.o x. Caph. cons. 36. n.o 2. l.o i.

Calculi, et rones quomodo reddendae sint vide sup. in nov. liber rationum vers. Vantius fol. 24.

Calculatores rerum eligi a partibus, ut dari a iudice, an pos: sint sine discussione causae, et partes ad citata calculari, et videri rones, contrarias opiniones recitat Jas. in. l. si quis arbitratu n.o 22. vers. 6. limita ff. de ver. oblig.

Licet calculatio rone a novis possit retractari, tamen quasi ultra calculos intervenit et pactum, aut transactio de stando calculis, non potest non reddita retractari. Rol. cons. 49. n.o 46. l.o i. Menoch. cons. 22. n.o 17. l.o i.

Ad inducendam reciprocam substitutionem tria requiruntur, quae sunt apud Menoch. cons. 397. in prin. lo. 4. 399

In substitutione reciproca, in qua est inducitur fideicommissaria causa aequalitatis servandae, ad excludendum substitutionem in persona unius, qui cons. includatur in persona alterius, Soc. sen. cons. 69. n.o 3. lo. 3. dicens esse tex. cum gl. in l. in testamento. C. de testam. milit. ubi laud. Alex.

Insinuatio.

Si statutum iubet fieri insinuationem ad determinandum certum tempus, quo fieri debeat, sufficit eam adhiberi ex intervallo Crav. cons. 201. n° 27. citat Corn. cons. 221. col. 2. circa medium l° 1. et Castr. cons. 337. in prima duo statuta col. 2. circa medium l° 2. dicentem, quod sufficit fieri insinuationem quandocumque antequam res deducatur in iudicium.

Haeredi instituto a iure tempus concedi solet ad deliberandum, an velit adire haereditatem, vel non, quod tamen tempus, quia lege praestitutum non est, in iudicis potestate relinquitur, quod tamen minus centum dierum statui non potest. l. 1. 2. ff. de iur. delib. Iustin. autem statuit in l. ult. §. et hoc quidem. C. de iur. delib. his haeredibus ex Principis rescripto annuum tempus, et non ultra, ex concessione vero iudicum in- scriptis non nisi novem mensium: et hoc tempus non requiritur tamen esse continuum. Ex partium nihilominus consensu, propter hoc tempus non concedendum. Ex arb. iud. l. 2. casu 3o. ut Menoch. de arb. iud. l. 2. casu 3o.

Verum autem tempus illud centum dierum potest coarctari a iudice, Menoch. d. casu 3o n.o 8. et quoad excludendum haeredem a beneficio adeundi, eo tamen elapso, non potest nisi ex iusta coarctationis causa existente, quo ad dandum curatorem bonis vacantibus ad creditorum instantiam, similiter non potest, nisi subsit iusta contradictionis causa, sic Menoch. loco citato n.o 17. 18.

Tempus vero anni, vel novem mensium de l. ult. §. et hoc quidem. C. de iur. delib. tributum, et sine causa coarctari posse existimavit n.o 20.

Doctor.

Doctoratus sine rigoroso examine, dummodo notorie sit litteratus, admittitur probabili, Cons. Sa. 128. l. 1.

Indignus.

Res quae est indignus propter maius nomen, et ad quod pertinet, illud quod aufertur [illegible]
ad applicatur fisco. Dec. in l. i. nº 13. C. de his [illegible].

Hereditas, quae indigno ab [illegible] conceditur ad fiscum, cedit ei qui potest ipsum
indignum ab intestato succedere est certa. cons. 85. nº 3. lo.
3. faciat duas vias causas certa, et incerta.

Funeralia.

Curatio funeris, conditio sepulturae, et pompa exequiarum magis sunt sola-
tia vivorum, quam subsidia mortuorum. Alba cons. 48. n.o 16. ff. ex.
c. animarum defunctorum 13. q. 2.

Haeres ad sepulturam testatoris, ut ipse iussit, si monitus non fuerit, non
privatur haereditate iuxta auth. hoc amplius. C. de fideic. quia requiritur
monitio ad illam privationem. Alba cons. 48.

De expensis funeris datur privilegium, et multa de illis Corn. cons. 296.
n.o 2. 3. l.o 4. Item expensis ult.ae infirmitatis datur privilegium
[illegible] Rol. cons. 14. n.o 21. l.o 1. et
comparantur sicut expensae funeris. Et expensae infirmitatis, et sepulturae aequiparantur. Marc.
[illegible] facta in infirmitate
de [illegible] ult. vol. l.o 12. tit. 10. n.o 9.

Impensa funeris beneficiati, praesertim beneficiati Cardinalis, spectat
ad successorem in beneficio, ut ad haeredes institutos in bonis mobi-
libus, et acquisitis cum fructibus beneficii. Gec. cons. 156.

Funeris impensa non de bonis defuncti, sed haeredis, et ideo qui promisit
solvere debita contracta a defuncto, non tenetur solvere aes alienum con-
tractum ob funeris impensam. Marcel. cons. 416. l.o 5.

Diuisio facta a patre inter filios dicitur naturam habere ultimae dispo-
sitionis, quam donationis. L. si filio § si pater ff. fam. erciscun.

Circa diuisionem fratrum remissiue dic ut Lyp. in cons. 595. lib. 4.

In re com̄ muni hereditaria quando ex sociis portione sua, alia recuperat in diuisio:
ne. l. ex hereditate ff. fam. erciscun.

Ex diuisione mariti unio et pax inter fratres seruatur, quia in com̄ munione erant
discordiae, quia diuisio optatur, ita con. soc. ter. cons. 163. n.o 8. lib. 2.

Factis diuisionibus inter fratres instrumenta com̄ uni remanere custodienda penes
antiquorem ipsorum, Laud. Sap. decis. 289. in fi. per l. si. § si ff. de fid. instr.

Res semel diuisa amplius diuidi non debet nisi existat causa cur diui-
sio facta retractari debeat. Crau. cons. 318. n.o 1.

Diuisio erronea retractari debet. l. si post diuisionem. C. de iur. et
fac. ignor. l. maioribus C. com̄ . utr. iud. l. tres fratres ff. de pac.

Iura prohibent diuisionem minoribus in eorum fauorem, et ideo quando
expedit minori, quod fiat diuisio, illa prohibitio relaxatur, et
remittitur, ne inducta in fauorem retorqueatur in odium, dic cons.
349. n.o 4. ubi Fulgos. et Alex. cons. 7. in fi. lib. 5. dic quod
minor, et pupillus dicitur prouocari ad diuisionem, si sibi expediat
ubi optimus text. in l. (...) pupillos ubi Bar. ff. de auct. tut.

Diuisio minime presumitur, sed probari debet ab eo, qui eam allegat, Menoch.
cons. 87. n.o 69. lib. 1.

In diuisione bonorum inter fratres facta alter alteri de euictione tenetur ob
bona fideicommisso supposita, quia unus bona libera, alius bona obnoxia
fideicommisso obtinuerant, Menoch. cons. 87. n.o 84. lib. 1.

Diuisio erronea, inaequalis, retractatur et ideo cum quis admissus
sit in diuisione, qui nullum ius habebat in bonis diuisis, et quod
sciret eo, qui non ius habet et sit uocatus ad diuidendum si error
detegitur rescinditur diuisio, Menoch. cons. 91. n.o 26. lib. 1. cons.
320. lib. 4.

Diuisio bonorum a testatore facta in suo testamento inter filios suos, quorum uni
maiorem portionem assignauit cum hoc quod sub ea dos uxoris sue

tē intelligi, et ƒ ea alter pater damnat nō tenere, iō illi ut obligata sit ƒ dotis restitutiō. Menoch. cōs. 332. l.º 4.

Prohibita divisione fendi, ut fundi nō ꝓhibitꝫ divisio gratia cōmodioris cultiuꝫ, Cephal. cōs. 45. l.º 2. salut. in addit. litt. B. q alios refert.

Pactum ƒ nunquam dividendo ē iuramento uallatum nō ualet Rimin. sen. cōs. 292. in fin. col. 2.

Divisio cōmunis territorij ꝗ ƒ fieri inter singulares universitatis fieri, Tusca: resp. 47. l.º 5.

Pactum ƒ nō dividendo clausenō domos iuramento uallatum seruandum est, Corn. cōs. 13. l.º 4.

Fratres venientes ad divisiones, nō tenent ad expensas ƒ alios factas, Rimin. Iun. cōs. 366. l.º 4.

In divisionib. fiendis inter fr̃s prius detrahi debet dos fratris uxorati, et dos cōmunes uxoris ab uno ipsorū tm̃ cōstituta, Rimin. Iun. cōs. 778. l.º 7.

Preceptum testatoris, qd̃ h̃redes sui nunquam in uita dividant, et si divi: serint sint priuati, ualet, Rol. cōs. 84. l.º 1.

Si fr̃s diviserunt bona libera, et subiecta restitutioni ita qd̃ uni bona libera tm̃, alij bona grauata obtigerunt, si ille, cui bona grauata obtigerunt decedit nullo cū aliero ~~[illegible]~~ onerautes, creditores nō possūt sup illis bonis satisfierī ad Giudi: cum ƒ dicitur! Rol. cōs. 51. l.º 4.

Esse respiciat duo rei in casu, in quo negotium ad unum tantum spectat, is principaliter, et in solidum obligatus, alter autem ad quem negotium non pertinet, ut promittit animo intercedendi pro alio pro securitate, et cautela alterius partis Rol. cons. 64. n. 4. lib. i.

Plures rei credendi sunt, quando pluribus in solidum debitum est eadem vice, ut pluris ex una, eademque causa principaliter Bar. in auth. hoc ius n. 20. C. de duob. reis.

Ex pluribus reis credendi potest unus in praeiudicium alterius novari, liberari, et cedere. l. ~~[illegible]~~ si rei s. si duo ff. de solut. et liberat. et solutionem recipi. l. si unus in prin. ff. de pac. Bar. in auth. hoc ius n. 65. C. de duob. reis. Castr. in d. l. si unus n. 2. dicitque solutionem factam uni ex reis credendi debitorem utique liberari, licet alius habeat repetitionem contra recipientem.

Citatio domi, ubi ad domum nunquam redit citatus contumaciter, nisi facta fuerit cum literis, ias. inst. de act. § quadrupli n.º 23.

Citatio facta uiro Illustri, ubi in dignitate posito sine scriptis non valet, ias. ibidem n.º 24. qui hoc est privilegium illustrium virorum, ut non possint citari sine scriptura l. quoties. C. de dignit. lib. 12. in fi.

Qui quando aliquem pallio citauit in expensis sportularum, et uiatici ei, qui citatur, non tenetur, puta qui emansus est in nomine. l. eum, qui tenetur ff. de iud.

Citatio omnium iudiciorum principium est, ex qua quasi ordinatur, uelut filiis, et libertis, qui patrem et patronum in ius sine uenia uocant. § si. inst. de poen. tem. litig. et damnatur poena quinquaginta nisi si sit soluendo, ut habet a. de con. casti. l. fi. ff. de in ius uocan.

Citatio cum praesentia aequiparantur l. et si pr. § si ibi praesentes, ut ad agendum uocatos ff. de minor. ubi si pars in iudicio praesens fuerit, sine citatione agi potest.

An sententia sine citatione ualeat, dic quod sic ex d. l. et de minor. § si. ni partes sint praesentes tamen ficta sententia, et quod aliter nulla sit, uide Ant. § si. n.º 3. inst. de poen. tem. litig.

Ad hoc ut ualeat citatio debet procedere mandatum speciale iudicis l. fi. C. de edit. et transm. reis.

Si autem apparet in actis relatio nuncij, non autem commissio iudicis de citatione, praesumitur praecessisse commissio ex l. sciendum. ff. de uer. oblig. ubi solemnitas intrinseca praesumitur.

Citatio facta ad unum actum non se extendit ad alium actum, si esse facta spatio ad illud pertinet. l. aut qui aliter. et ibi Bar. § 1. ff. quod ui, aut clam.

Citatio facta die feriata non ualet l. fi. C. de ferijs, nec ualet, si autem facta die feriata, pro die non feriata, qui ubi lex inspicit a principio illud potest conferri in tempus habile, non ualet. ut l. si minor. ff. de minoris excusandis.

Omnes, quorum interest, et qui contradicendi facultatem habent, uel quibus non datur facultas contradicendi, citandi sunt l. l. § pen. ff. de uentre insp. q. n. non ladi, citari non oportet. l. ea ita Dunus ubi Bar.

Citatio.

De adopt. ubi de hoc an citari debeant ij qui in consignatione nec [illegible] [illegible] procedunt hoc. Tun. in l. [illegible] et Dom. n.º 132. [illegible]

Si aliquis fuerit citatus in criminalibus quod compareat infra tale tempus. alias si non compareat, quod banniatur, et labitur terminus et ultimo die alias si non comparuit ad veniat ad tribunal, ubi citatus debeat se [illegible] posteas non venit ad tribunal et reperit partiam iudicis, [illegible] non praesentavit ad tribunal et [illegible] ad tribunal alias ei terminus labente [illegible] debet praestari hoc ipsi [illegible] n.º 2. [illegible] op. no. [illegible] in l. [illegible] col. 2 [illegible] gl. ibi [illegible] [illegible] in c. [illegible]

[illegible] peremptoria necesse est quod fiat ad partis instantiam,

Citatio peremptoria [illegible] [illegible] aut. Quod aut alias non valet, ut [illegible] citatio [illegible] peremptoriae necesse est [illegible] citatio [illegible] Iulianus n.º 3. dum [illegible] quod aut fuerit Bar. in l. si [illegible] et non est necesse, [illegible] una peremptoria [illegible] citationes et ibi gl. aut [illegible] una pro [illegible] l. [illegible] quom. et quan. iud. et ibi gl. aut no. [illegible] una pro [illegible] et tunc est necesse dicere peremptoriae l. [illegible] C. quom. et quan. iud. l. contumaciam [illegible] l. ad peremptoriam ff. de iud. sufficeret [illegible] citatio [illegible] Alex. in d. [illegible] Iulianus n.º [illegible] ne d. l. contumaciam [illegible] det necesse eo dicere quod [illegible] citatio [illegible] unus [illegible] peremptoria l. [illegible] C. quom. et quan. iud. [illegible] [illegible] Nil [illegible] aut [illegible] in citat. dicatur peremptoria [illegible] [illegible] dicatur, v. g. si dicent comminatio alias termino elapso procedet [illegible] iustitia mediante quod [illegible] non est in [illegible] termino elapso [illegible] procedatur [illegible] ut ius postulat [illegible] [illegible] ad est peremptoria [illegible] ius [illegible] postulat, ut [illegible] citatio [illegible] Bar. in d. [illegible] Iulianus n.º 4. et Alex. n.º [illegible] gl. in c. causam [illegible] [illegible] Bar. in l. si [illegible] C. de [illegible] l. [illegible] Alex. [illegible] [illegible] gl. in l. si [illegible] distinctio Bar. ut est [illegible] [illegible] et [illegible] et dixit, [illegible] citationis peremptoriae [illegible] citandus [illegible] in [illegible] ultimis [illegible] quom. et quan. iud. Bar. in d. [illegible] Iulianus n.º 8. Castr. n.º 9. [illegible] est, quod [illegible] idem et si peremptoria [illegible] nihil dixit, ut si advenerit [illegible] peremptoria [illegible] Alex. in d. [illegible] Iulianus n.º [illegible] Castr. [illegible] [illegible] causis [illegible] citatio peremptoria [illegible] loco citatio [illegible] [illegible] ad [illegible] causa [illegible] 3.º [illegible] ad [illegible] [illegible] puta absolutionem ab [illegible] [illegible] ad [illegible] bonorum in causa criminali Alex. in d. l. si [illegible] Iulianus n.º 21. Bar. n.º 9. [illegible] casus d. [illegible] [illegible] citatio [illegible] peremptoriae, et unica sufficit ut [illegible] citat. ad [illegible]

ubi .ce silia et ibid. constituit 4or species citationis peremptoriae. 1a uera, et solemnis, non tamen expressa, ut cum quis tribus uicibus citatur, et 4ta uice ex abundanti sine illo uerbo peremptorie. 2a uera, et expressa, sed non solemnis, ut quando quis semel, uel bis tantum citatur cum hoc uerbo peremptorie. 3a uera, non tamen expressa, nec solemnis, quando quis semel, uel bis tantum citatur sine illo uerbo peremptorie, sed alio aequipollenti, ut sub comminatione ut supra. nil refert. 4a species est ficta, non uera, nec expressa, ut quando quis citatur tribus uicibus tamen sine illo uerbo peremptorie et non fit 4ta ex abundanti.

Nunquid citatio debeat praecedere libellum, an uero libellus citationem, quae uaria sunt opiniones uide Bar. et castr. in Auth. offeratur. C. de lit. contest. Alex. in l. si finita. § Iulianus nu. 18. et seq. ff. de dam. inf. Sed tamen Bar. et castr. loco praecitato dicunt, quod actor potest tenere quem ordinem uelit, quia nullus est ordo a iure constitutus, et ideo regulari debet secundum consuetudinem Ciuitatis.

Nunquid citatio debeat esse specialis, an uero sufficiat generalis ad audiendam uoluntatem actoris. sed in clem. saepe in fin. ubi ad audiendum uoluntatem ..., quod sit specialis, quando dicitur in uerb. ad id de uer. sig. uide Alex. in l. si finita. § Iulianus nu. 23. dam. inf. referentem Alex. in l. si finita. Bar. tamen in extrauag. ad reprim. in u. sum. ibi idem tenere uidetur. sed tamen posset distingui, aut de crimine aut tenere ... et specialis esse debet, quando cum agitur de ... peremptoria, et certiorari debet. alias credo, quod sufficiat generalis maxime ...

Actor, qui semel citauit reum, et postea non uenit, si uult audiri debet refici omnes expensas huius citationis, et idoneam cautionem de non amplius ita calumniando, sed tenetur comparere ... c. i. de dolo, et contum. in 6. ubi gl. dicit quod maior est contumacia actoris quam rei ... 4. q. 4.

Item reus, qui fuit contumax peremptorie debet iterum citari ad audiendum condemnari contumaciam suam, et dicit quod non, ita tenet Bar. in l. si finita § Iulianus nu. 25. dam. inf. et clarius cum dist. in l. 3. § si eo die ff. de re milit. Idem est in condemnatione expensarum. secus autem in mulctis impositis quia non ... citari debet, nisi in peremptorio dictum fuerat, alias si non comparueris mulctaberis, ... citatio cum comminatione dicitur citatus. ... uide latissime per Alex. in d. l. si finita § Iulianus nu. 39. et pluribus seqq.

Citatio.

Elapso lite pnte die, ad quam qs fuit citatus et non fuit processum ad expeditionem, iterum est citandus nisi instr. in actis termino nondum elapso, Bal.

Si mulier citatur manenti ad domum inuenta uxori, reddat manentem contumacem Guid. Pap. q. 445.

Citatio facta cons solum cunctis est nulla, Rol. cons. 39. n.o 28. l.o 1.

Frustra citatur reus, ubi pars si citata fuisset, nihil allegari posset, Ludou. Deis. 61. n.o 11.

Si citatus comparuit, licet citatio minus legitima fuisset, tamen valet comparitio, et quod ex ea sequitur Dec. cons. 186. n.o 3.

Impubes citari ad sententiam, ut compareat legitime, sed tutor citari debet, Afflict. Deis. 262.
In adulto autem sufficit illum citari, licet ad citationem curator, qui interueniat ut legitime compareat dicit cons. 449. n.o 12.

Citationem partis omitti nullo modo potest, Menoch. cons. 94. n.o 31 l.o 1. ubi multa egregia tradit.

Cum citatio facienda est ad domum facienda est, antequam ad domum pat., prius debet requiri, an inueniatur in ciuitate, Alex. cons. 2. n.o 1 l.o 1.
Si citatio ad domum facta probat in iter citationes n.o 4 Matthes. sing. 132. Soc. in trac. fallent. reg. 2. et reg. 502. Bar. in l. + si. ff. de damn. inf.

Citatio quo ad inuitationem est de jure diuino quo ad determinationem de jure positiuo, Caball. millelog. 831. 32. et quod possit tolli ad plenitudine potestatis mille log. 833. 34. et sequentes 835. et ibi multa de citatione.

Citatio fieri debet de comissione Iudicis, et licet de consuetudine id ad observetur nihil id procedit. quia, si citatio in uno citabis, sed si Iudex alicuius terminum regnis per literas subdelegatas tunc debet regnis comissio Iudicis requisiti, alias citatio est nulla Rol. cons. 33. n.o 21 l.o 1.

Citatio est nulla, si nuncius referat, citatum ad exprimendo locum in quo citatum inuenit, Rol. cons. 33. n.o 27. l.o 1.

Renunciari exceptioni, ut illam remittere est quaedam donatio. Bar. est in l. si quis ff. de donat. et similis est ei, qui donat.

Exceptiones fundantur in sua aequitate. l. quia aequitati ff. de dol. excep. actiones vero super puncto iuris. l. 2. §. deinde ex his ff. de orig. iur. §. 1. inst. de except. Bar. in l. si unus §. pactus ne peteret n.º 6. post pr. ff. de pac.

Exceptio praesupponit actionem exceptio n. est actionis exclusio. l. 2. ff. de except.

Excipiens regulariter probare debet ut in l. si ex cautione in d. ... C. de non num. pec. fallit in exceptione non nume. pecuniae ... quia non excipiens, sed actor probare debet d. l. si ex cautione.

Turpis exceptiones adversus parentes et patronos opponi non debent, veluti doli mali, quod notus causa, nec liceat, sed in factum exceptiones. l. apud Celsum. §. adversus ff. de dol. mal. excep.

Cum in contractu litterarum sive stipulatione certam debebat, qui non accepat, sed in chirographo quam acceptam confitetur, fuit, ut debitor conveniatur de exceptione non numeratae pecuniae, sive doli intra biennium neque ipse probare tenetur, sed petitor. l. si ex cautione. §. ad iuris inst. de except.

Exceptiones sunt arma, immo clypei reorum quibus se defendunt adversus gladios actionum, et a contra. Bar. in §.º perpetuae inst. de except.

Exceptiones perpetuae, et peremptoriae dicuntur illae, quae non usque ad certum tempus, sed perpetuo, et semper obstant agentibus ex eo dicuntur, quia semper rem ... de qua agitur perimunt. Bar. in §. appellantur inst. de except. l. pure §. ... ff. de dol. except. Hac tamen ... conditione ut ante sententiam opponatur. l. peremptorias. C. sentent. rescin. ad posse. Fallit tamen dictum regula quod istis exceptiones peremptoriae ante sententiam opponantur in 7. casibus in quibus et post sententiam opponi possunt. Primo fallit ratione aetatis in minoribus, ut d. l. peremptorias. C. et l. minor XXV. an. omissam ff. de minor. 2.º fallit in milit. ut dicit Bar. ... in l. 1. C. de iur. et facti ignor. 3.º fallit in exceptione Macedoniani et Velleiani S. C. quae si ... omissa sit, post sententiam tamen potest opponi l. tamen ff. ad Maced. 4.º fallit in donatore qui condemnatus in solidum et post sententiam opponit, ut conveniatur in quantum facere

ut l. Herennius § fi. ff. de re iud. 5° fallit in exceptione falsi procuratoris, q[uam] quisq[ue] opponit ut l. licet C. de procurat. 6° fallit q[uando] lata est s[enten]tia a iudice corrupto pecunijs, et venalis s[enten]tia est, quo casu iudicium ipso iure nullum est. l. venales C. q[uando] ad est nec. [illegible] 7° q[uando] s[enten]tia lata est a n[on] suo iudice, et eo, q[ui] in illa re iurisdictionem n[on] h[abe]t. C. si a n[on] comp. iudi. & totum h[oc] q[uando]cunque a iudice ordinatus erat incompetens t[em]p[o]r[e], puta feriaz l. i ff. de ferijs. Ita tradit d. in § appellant. inst. de except. in l[ibr]o cas. si ff. ad Maced. in l. i. C. de iur. et fac. ignor.

In exceptionib[us] reus actor dicit[ur], sicut n[on] actor suam intentionem probare h[abe]t, ita q[ui] excipit probare d[ebe]t q[uo]d excipit. l. in exceptionib[us] ff. de probat. l. i ff. de except.

Exceptiones dilatoriae, et temporales et q[uae] ad tempus ar[...], ut sunt dilationem tribuunt, ut est pacti conventi ad certum tempus, quo durante ag[...] n[on] est. de except. & appellant. Proponi[tur] aut[em] an litis [illegible] et temporales [illegible] actor n[on] traxerit q[uo]d ad [illegible] l. [illegible] sed probat[ur] tolerante actor [illegible] l. si q[ui]d[em] C. de except. Menoch. de arb. iud. l° 2. casu 240.

Exceptiones dilatoriae dat et r[...] [illegible], ut si q[ui]s [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] d[ebe]t [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inst. de except.

Utrum exceptio tollat ipso iure actionem vel elidat [illegible] [illegible] [illegible] Bar. in l. si unus § pactus ne peteret n° 9. ubi [illegible] n° 16. et seqq. ff. de pact. [illegible] Bar. in l. Iulianus [illegible] n° 34 ff. de [illegible] [illegible] exceptio est [illegible] [illegible] elidit n[on] tollit, ecc ipsa replicatione elidit[ur] [illegible] in d. § pactus ibi et ideo exceptio replicatione elidi[tur] [illegible] est, q[uo]d opponat[ur] [illegible] [illegible] tolerante [illegible] et tunc elidit actionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est tolerante [illegible] [illegible] iudicatum, et lata absolutoria [illegible] ipso iure tollit et finit actionem l. si [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] actionem [illegible] nullatam ipso iure, et ita [illegible] Bar. q[uo]d [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] exceptionem [illegible]

[illegible] capitis [illegible], q[uae] [illegible] exceptione [illegible] l. [illegible] capitis ff. [illegible] iur. [illegible] [illegible] [illegible] l. si q[ui]s obligat[ur] ff. [illegible] [illegible] et ideo n[on] [illegible] illud q[uo]d exceptione [illegible] l. [illegible]

l. debitor. ff. de usur. [illegible] hoc autem [illegible] fallit in casu l. an: plius ad petitum, ff. rem rat. hab. ubi q. capit agrum quandoq. exceptione repellatur, tamen incidit in poenam illius legis p. sola petitione. 2.o fallit quo ad effectum [illegible] praescriptionis, qa per sola petitione, et sola citatione interrumpitur. l. cum notissimi C. de praescript. 30 an.

Actio inchoata per exceptionem perimitur. l. neq. ff. de compens. l. 2. ff. de except. opponi autem debet exceptio, qa si non opponatur, actor obtinet. ut not. gl. in l. si unus. § pactus ne peteret. ff. de pac. nam si feci pactum de non petendo, nisi tamen opponas exceptionem, iudex te condemnabit: neq. sufficit opponi exceptionem [illegible] ex parte rei, alias contra [illegible] actori [illegible] ex de [illegible]. Cuius [illegible] procedit, nisi ex actis [illegible] exceptionis [illegible], qa iudex potest ex facto supplere, ut not. gl. in l. i. C. [illegible] et adversus [illegible]. Cautus tamen esse debet advocatus, ut opponat exceptionem, nam eam [illegible] iudex [illegible] [illegible] supplere, nec de facto [illegible]. Et hoc intelligitur in exceptione [illegible] excludit actionem, secus [illegible] si non excludat, ut qa non est opus [illegible] [illegible] est exceptio [illegible] [illegible] [illegible] capitis [illegible] ff. de usur. n.o 4. Et vid. inf.

Plures exceptiones simul opponi posse. Vid. inf. [illegible] 5 in u. [illegible]

Quattuor sunt utilitates [illegible], an quod competat ipso iure, vel [illegible] exceptionis [illegible] paulo sup. in u. Actio, qa quamvis [illegible] exceptionis [illegible], si non opponatur exceptio reus esset condemnandus Bar. in l. si unus. § pactus [illegible] in l. i. n.o 5. C. de pac. Bar. in l. si unus. § pactus n.o 20. ff. de pac. 2.a qa quod ipso iure inhibitum est, nullo modo peti potest, sed quod ope exceptionis peti potest sed obstat exceptio si opponatur, ideo cautus sit advocatus. ut dicebat [illegible] in l. i. [illegible]. 3.a est utilitas ut [illegible] ipso iure, [illegible] C. de pac. qa quamvis [illegible] ope exceptionis [illegible] traditio, citabat l. [illegible] ff. de public. et vectigal. et Bar. si commissa. et ibi Bar. ff. de [illegible] 4.a est utilitas, qa in l. [illegible] ff. de iur. [illegible] quae ipso iure [illegible] ius non competere ipso iure [illegible] exceptio [illegible] opponi ante lit. cont. ad impediendum iudicium, cum [illegible] tamen ope exceptionis [illegible] est [illegible] lit. cont. [illegible] opponitur Bar. in l. cum [illegible] ff. iud. solvi. [illegible] in l. si [illegible] col. i. de [illegible] [illegible] in u. libertatis fol. 52. [illegible] in l. si [illegible] in u. [illegible] n.o 266. C. de donat. [illegible]

Quid sit ipso iure, vel ope exceptionis, aliquid [illegible], [illegible] tradit [illegible] in c. [illegible] par. 2. § 6. n.o 6. de [illegible] iur.

Exceptio

Optimus tex. in l. q. exceptionẽ in prin. ff. de iud. q. docet co: gnoscere utrũ exceptio sit odiosa, vel favorabilis, ut ibi in margine, ut scilicet inspiciat cuius causa principaliter sit introducta, vel in odium principaliter, vel in favorem, ita Bar. ibi nº i.

Exceptio dominii notoria impedit litis ingressum in possessorio Ias. in l. naturaliter § nihil com. nº 105. post Alex. ibi ff. de acqr. poss. per tex. notab. in l. quod in pr. ff. de fil. nº 63. de acqr. poss. per tex. notab. in l. [illegible] ubi dicitur exceptio notoria impedit litis ingressum generaliter loquendo

Exceptio emergens post litis ~~[illegible]~~ contestat. quandoque dilatoria potest opponi l. 2. C. de eiusdem lit. c. insinuasti [illegible] Bar. in l. [illegible] § ratihabitionis ff. procur. quod impedit quod facto adversarij supervenit post lit. contest. secus quod precedit ante lit. contest. facto nec sine facto adversarij que opponi non potest ita Ias. in l. naturaliter § nihil com. nº 136. ff. de acqr. poss. q. refert Bar. ita docens in l. i. col. 3. nº 9. ff. de excep. sed sane mihi [illegible] Bar. dicens quod [illegible] opponi. Vendtas est, quod Bar. [illegible] tradit in l. 3. § [illegible] ff. de except. [illegible] in Bar. lectura est.

Exceptio [illegible] ad implementum ex parte tua est odio favorabilis, [illegible] exceptiones opponi. [illegible] supplet iudex ex officio partis ad opponendum et potest opponi adversus executionem, et non impedit, quod dicitur [illegible] incipiat initium sed solum limitat aut differt executionem donec impleat [illegible] Mascar. concl. 55. nº i. [illegible] lib. 1 dec. 50.

Exceptio de dolo qualis et quod [illegible] dicatur Bar. in l. 2. nº 5. Castr. nº 13. C. de [illegible] Ias. in l. [illegible] ff. de verb. oblig.

Exceptio [illegible] ad dominum [illegible], quod fuit [illegible] bona fide, et iusto titulo, [illegible] Mascar. [illegible] ibi. nº 22. lib. 4. et [illegible] lib. i. q. 49. [illegible] possessor par. 3. § 2. in pr. de [illegible]

Exceptio excussionis ad facti [illegible] ad litem et ubi [illegible] facti [illegible] [illegible] vid. inf. in ver. Excussio [illegible] exceptio [illegible] fol. 735

Reus fecerit in forma in suis exceptionib. et si ab actore fuerit acceptata ipse actor et fundatam suam intentionem ex ipsis exceptionib. Macedo. patroc. 17. n.o 6.

Exceptio rea ad interesse de exceptio litis finite. l. loci corpus §. effectus ff. si vendit [illegible] vindic. Grau. cons. 182. n.o 8. cons. 195. n.o 7.

Heres debitoris recte excipit si dicat ego eundo tibi fuisse satisfactum qua tu ad testibus tanto tu [illegible] Capel. cons. 240. n.o 9. l.o 2. Corn. cons. 277. col. 2. l.o 4.

Exceptiones impeditiuas litis ingressum multa sunt, de qua Alex. in [illegible] missum in l. ait [illegible] n.o ii. ff. de iureiur. Ant. in §. equi n.o 8. uers. Verum ad [illegible] inst. de except.

Quod sit ipso iure uel exceptionis ope dicitur nullum esse indicat. tradit Bald. in c. potuisse par. 2. §. 6. n.o 6. de rei. iur. ipso iure, i. iure ipso ciuili, ab initio ipsius actus actum nullum esse, ad tuitionem [illegible]

Exceptio qua de eiiciter tuit actio. eandem agentem repellit exceptio est impeditiua litis ingressus, Gram. decis. 66. n.o 21.

Ius excipiendi tradit ad singularem successorem in. l. si in §. idem Iulianus. l. si a, n.o 6. i. ff. de except. rei iud. l. aeque §. si inter socios ff. com. diuid. et qui ex priuilegio personali auctoris fuerat. l. si tibi §. pacto ff. de pac. Peregr. de fideic. art. 53. n.o 16. et idem l. si tertius. §. si prius, ubi Bar. et alii ff. de aq. pluu. arc. 16.? l. si superatus ff. de pig. loc. Ioan. cons. 24. n.o 17. l.o 1.

Contra ius excipiendi tradit contra singularem successorem l. idemq. §. fi. ff. §. loc. L. in loc. §. fi. ff. com. diuid.

Statutum tollens omnes exceptiones non tollit eas, qua oriuntur ex facto aduersarii agentis, Marsil. cons. 89. n.o 21. §. ber. l. g. offic. §. h. ff. de contrah. empt. l. eum, [illegible] C. de [illegible].

Non tollit et exceptionem [illegible] non soluti Bal. in l. tradition C. de action. emp. [illegible] de impt. et uend. q. 5. prin. n.o 44. in fi.

Hic est illam tu non implenisti ex tua tua ut in [illegible] [illegible] uers. Exceptio tu non implenisti?

Exceptio fori impedit litis ingressum, Mars. cons. 101. n.o 8.

Omnis exceptio quae excludit agentem ad competentem actionem ipso iure, et iure communi impedit litis ingressum, Castr. cons. 231. n.o 5. ad fi. cons. l.o 2.

Iuramentum non est lontina neque vera probatio, sed quasi probatio, et loco probationis. gl. in c. si quis te in vers. absolvendus ti si d inuestit. inter dnm et vassall. lis oriatur l. ad cat. § dato. l. sed et si possessori. § si. ff. d iniur. l. actori. C. d rebus cred. Con*trarium* probat gl. in c. statutum. § cum vero d rescrip. in 6.

Iuramentum interveniens in contractu simulato non validat contractum, nec ligat iurantem, las. inst. d actio. § fuerat n.° 87.

Inter iuramentum, et simplicem loquelam non facit deus aliquam differentiam c. iuramenti 22. q. 5. d. c. de d pac.

Iuramentum contra bonos mores non est obligatorium. c. non est obligatorium d reg. iur. in 6.°

Iusiurandum unius alteri non prodest, neque nocet l. 3 § d iniur. ... filij Titij, quorum unus Romae ... erant ... filij ... uxorem volebat ... Titius odio ... nolebat ... se ... filius ... uoluntate ... dimissione ... abiurauit se a familia sua ... ad divisionem, et ... admittatur ad divisionem ... alterius neque prodest neque nocet d. l. 3 ... ff. d iniur. l. non possunt § si. l. sed et si possessori § ... ff ...

Iuramentum ... iurandum est, neque potest ... iurati ... aduersarius cum qui iurauit ... exceptio ... ff. d iniur. l. non sufficit ff. d dolo. ... Fallit ... canonicas ... ff. l. in auth. ... l. non dubium § si. C. d lib. l. ... ff. d iur. patron. Fallit et quando contrarium probatur ... si ... l. si. C. d reb. creditis. Fallit ... quae fuerit ... a iudice, quorum causa ... ff. l. admonendi ff. d iureiur.

Iuramentum si falsum fuerit ... l. non sufficit ff. d dolo malo. l. 2. C. d iureiur.

Iuramentum dat exceptionem tam in actionibus personalibus, quam in realibus. § ... inst. d exceptio.

Melius est non seruare iuramentum quam committere id, super quo fuit iuratum, si turpe crimen sit 22. q. 4. c. i. c. unusquisque.

Iuram. extenditur et ad casus ab ex(pressis). l. cum pr. §. filius mem. ff. d. leg. 2.

Iuram. ubi servandum est quoties est sine interitu salutis aeternae c. cum dilectus. c. ad audientiam quod met. cau. c. si vero d. iureiur. atque etiam salutem corporis licet illud ad servandum c. vero d. iureiur.

Iuram. nihil operatur quod actus celebratur inter personas prohibitas Bar. in l. cum pr. decedas. §. Titia ff. d. leg. 3.

Iuram. vim est clausulae, ut etiam valeat contractus eo modo, quo valere potest. l. cum pr. §. filius mem. ff. d. leg. 2. Bar. in l. extat scriptura n. 13 ff. d. donat.

In iuram.to semper intelligitur clausula rebus sic stantibus c. quemadmodum ext. d. iureiur. l. qui servius ff. d. cond. ob cau.

De iuram.to quod operetur, quod possit apponi, quod servari, et quod frangi oporteat, vide lat. per Bar. in l. si quis pro eo. ff. d. fideiuss.

Iuram. semper est tacitam illam conditionem, quam est actus, cui additur, et ad plus non extenditur, quam extendatur vertus actus, nec quo interponitur. Dec. in l. i. n. 21. in fi. C. d. pac. fin. c. C. d. non num. pec. et

Iuram. ad semper regulatur secundum naturam dispositionis, cui qua apponitur. Rob. Mar. d. appell. par. 6. n. 107.

Iuram. sindici a Civitate constituti ad contrahendum cum iuram.to non facit, ut si contravenerit, Civitas dicatur periura, quia non est anima. sed facit ut non possit petere absolutionem in integrum. Rob. Mar. d. appell. par. 6. n. 105.

Iuram. recitamus hoc non supplet eum ad hoc ut dispensari possit, multa requiruntur copulative, quorum unum si deficiat, totum corruit, et dispensari non potest Marci in speculi. par. 6. d. iuram. et Menoch. d. arb. casu 190. post Bar. et Ias. in l. n. 4. et Menoch. d. iureiur. ille n. 41. Decis. 259. p.o requiritur sit semplex probatum unum saltem ex exceptione maiori. 2.o quod ille cui dispensatur sciat veritatem rei, de qua disponitur, casu corporum. 3.o quod iurans sit persona honesta, cum hoc non miles ut in rustico videt. hoc ibi cas. 136. n. 8. l. i.

4.° q causa nō sit magna cuius cognitio relinquitur arb.
Iudicis inspectis circumstantijs personaz, et facultatū iu-
rantis, hoc. d. dec. 136. n.° 8. 5.° qd dā suppletiua pbo
nō sit clia p aliquā presumptionē cond. Rom. dec. 91. col.
pe. quē uidi, qa loqr in subiecto casu, Jas. d. l. ad-
monendi in repet. n.° 186. in fi. [illegible] dec. 50 n.° 23. l.° 2.
Addit aliud Menoch. d. casu 190. n.° 19. ut scit actor,
q petit iuram. istud conferri sibi aliqd plus pbauerit,
quā aduersarius, qa sic ait, in pari causa pbationis
reo potius quā actori deferendū ee.
Addo ego aliud ex Jas. in rep. d. l. admonendi n.° 183.
ut scit uidelicet alij testes nō nō pbauerint, qd si eet
locus suspectus ut in Ciuitate, et alij testes boni pbarent,
nō dicerent suppletiuā pbatoē p aduersarium, ita ut
iuram. necessario ei deferendū eet, Rot. a Val. dec. 50.
n.° 24. uol. 2.
Multa tn̄ Iudici consideranda sunt arbitratu iuram.
deferat, illud in primis, ne uerisimile periuratum eē desp-
rat. Menoch. d. arb. l.° 2. casu 192.

Et aduerte qd Rot. d. dec. 50. n.° 11. uol. 2. ubi aliqua ponit
d isto iuram. dicit qd nō sufficit pbari p unū testem, sed
oportet eē adducta, et pbari, qd ille testis sit oī exceptione
maior, alias succumbere dicit, et allegat [illegible] Virt. Zuccar.
in l. fi. n.° ivi. C. d edic. diui Adr. toll. q dicit se ex hoc in
practica multū honoris reportasse. Addo eqs hoc. dec. 37.
n.° 8. uers. et qa testes, q citat alios, in specie Bar. in
l. i. § si qs reus n.° 12. in 2da ff. fraud. test. ubi
dicit qd aduocati dixit ee multū cautos in hoc. latius a d
dicit Mascar. d pbat. uol. 3. dec. 1360 n.° 6. qui citat et
hoc Mascar. et Menoch. ad eum te remitto. De coi opinione testantur
Cesp. et Menoch. ad eum te remitto. De coi opinione testantur
Viu. l.° 1. com. opin. 422. opin. et Eman. Suarez. l.° recept.
sent. lit. C. n.° 106.

De hiis, testis, supple tiuo deferendo Caesar. dec. 36. 37. et eius reg.
iuris Cap. dec. 227. l.° 2.

Iuramento delato si qs uideat aliqua adiecta qualitate, ratio eius est
in totū acceptari, uel in totū reijci dicit, Menoch. dec. 320.
n.° 23. l.° 4. d l.° 2. d arb. casu. 93. n.° 25. citans Bar.
[illegible] q. 243. n.° 5.

Ad hoc ut qs sibi Quidicet p iuramento nō requirit qd sciat, sed suf-
ficit iuram. suo facto. l. si duo. d uerb. Iulianus ff. d
iureiur. Guid. Pap. dec. 227.

Iuramentū nec coris ly nō tangit condi. quo ad ueritatem periurij, tangit
tn̄ quo ad iusti obstinationē Iud. decis. 15. n.° 12.

Qui s(imp)l(icite)r non est examinatus sup(er) suis d(e)lictis, cogi n(on) p(otes)t ad iurandum iuxta d(e)clarationem adversarij. Gratian. d(ecisio) 71.

Si iuramentum d(e)ferat(ur) [illegible] is cui d(e)fert(ur) ad iurandum, et d(e)ferens r(ecusa)t, p(otes)t primus d(e)ferens recusare iurare sub conceptis v(er)bis oblata, q(uia) t(ame)n aliq(ua)n(do) ut [illegible] q(uan)do p(ro)vocavit d(e)ceptum recusare, semp(er) [illegible], ut r(ecte) d(e)monstrat, quia q(uo)d sub forma iuram(en)ti d(e)beat iudicis arbitrio relinq(ui). Menoch. d(e) arb. l(ib.) 2. casu 189.

Iuramentum veritatis p(rae)stari debet d(e)ferendum iudicis arbitrio. Menoch. d(e) arb. l(ib.) 2. casu 192.

Licet iuramentum sit penale quo ad [illegible] q(uo) ad dandum robur contractui, ut sic sit observandus contractus ab o(mn)ib(us) [illegible], ita ut [illegible] omnes tenuat, [illegible]. [illegible] 31. n(umer)o 76. l(ib.) 1.

De iuramento plura vid(e) p(er) Barbat. l. si q(ui)s p(ro) eo ff. d(e) fideius.

Iuramentum impositum in actu [illegible] et cum iuram(en)to celebrato [illegible] licet ... [illegible] in 6. licet, an n(on) [illegible] n(umer)o 14. [illegible] pulsus et [illegible] in l. [illegible]

Quando liceat iuramentum n(on) implere, q(uan)d(o) [illegible]. Vid(e) inf(ra) in v(er)bo [illegible] fol. 622. [illegible] pariter [illegible] negativa a d(e)lictis. C. iuravit in malis 22. q. 3.

Ubicumq(ue) aliq(ui)d iurat(ur) q(uo)d tunc [illegible] si fort(e) [illegible] a principio, n(on) iuravit, q(ui)a ad casum, d(e) quo si cogitasset a principio, n(on) iurasset, qu(ia) iuramentum est illicitum, n(on) [illegible] ut si q(ui)s iurans n(on) [illegible] et accidit q(uo)d alio [illegible] [illegible] contraveni(re) [illegible] et [illegible]. [illegible] in l. 2. n(umer)o 11. C. d(e) empt. et aliis allegat.

Ubicumq(ue) lex [illegible] ad [illegible] iuram(en)to n(on) supplet d(e)fectum illius contractus [illegible] in l. fi. C. d(e) n(on) num. pec. et ubi requi[illegible] specialit(er) n(on) requirit(ur) gratis cum iuram(en)to q(ui)a iuramentum supplet d(e)fectum talis [illegible] gl. in auth. sacramenta puberum C. si ad. vend. [illegible] in l. si [illegible] et [illegible] in legatis n(umer)o 12. ff. d(e) leg. 1. ad quor(um) declarationem [illegible] in l. si q(ui)s in princ. n(umer)o 71. d(e) leg. 3.

Iuramentum.

Iuram. nō [illegible] ex uinculo iniquitatis. sed erit comites [illegible] tur, ueritas, iustitia, et iudicium. c. cum sit contra 23. q. 4. Alex. in l. stipulatio hoc modo c. et si contra de iureiur. concepta n.º 9. de uer. oblig.

Qui absolutionem a iuramento in [illegible] appellatione impetrari uult, aduersarium citari necesse est, Menoch. cons. 342. n.º 50. lib. 4. alias dispensatio nulla, nō citata obstante, nihil ualet. Sol. cons. 13. n.º 25. lib. 2. Gund. Lape decis. 140. immo in decis. 225 dr. qd dispensari nō pt sup iuramento in contumacia partis citatae.

Contrarium aut. qd nō requiratur citatio partis aduersae ad relaxationem iuramenti ad effectum agendi, Ludou. decis. c. 8. n.º 2. 3. et coi. est opin. qd eiusmodi citatio nō sit necessaria, Sol. d. cons. 13. n.º 38. lib. 1. et cons. 2. lib. 2.

Princeps temporalis pt sup iuramento dispensari. Gund. Lape decis. 94. [illegible] l. fi. ff. ad municip.

Ad hoc ut qs ubi iudicet p iuramentum nō requiritur qd [illegible], qa sufficit iurasse sup facto, Gund. Papp. decis. 227. [illegible] l. [illegible] et l. Iulianus ff. de iureiur. l. si duo [illegible] eod.

In criminalib. et qn ciuiliter agitur, accusatori nō defertur iuramentum suppletorium, nec qn plus quam semiplene probauit, neque dūt qn semiplene, et quomodo, Menoch. de arb. iud. casu 464.

Ubicumque defertur iuramentum ex legis, uel statuti dispone, pt nihilominus aduersarius probare contrarium. et si iuramentum [illegible] dicunt statutum, ti [illegible] infractores citare de retractionibus [illegible] 4 in prin. q. 1. et Rom. cons. 102. col. 2. ubi ulterius tradit, qd licet p rēs iuramento uoluntario, nō tam necessario, nil ulterius quaeri possit. l. nā et [illegible] dato ff. de iureiur. attamen qn ex statuti dispone plena probatio p iuramentum inducitur, tunc et de ueritate iuramenti quaeri pt, et contrarium probari, maxime ex magna causa. l. uideamus § idem uidendum iuncta l. fi. ff. de iureiur. et hanc opinionem coem dr Rom. et triplici medio illam probat. dicitque Io. in c. pmisisti n.º 1. de probat. ubi et Alex. et Abb. qd ubi ex aliqua dispone statur iuramento alicuius. illi nō creditur, si ex aduerso contrarium probetur.

Iuramentum defertur magis uerisimilia asserenti, Gasp. Caball. millelo 74.

Facta probationibus, et publicatis, adhuc nunc eadem [illegible] ponti
pt iuramentum Cagn. in L. 2. n.o 268. ad 149. C. de fac. ing. emp.
et uend.

Iuramentum ... uendo ... Caball. millelog. Iur. 524.

... dicto alicuius ... pt ... mixi causa ...
nimis Quidicialis, Caball. millelog. Iuris 581.

Iuramentum ad ualidat instrumentum cauas solennitate requisita p
statutum, Rol. cons. 43. in fin. l.o 3.

... actor ... a principio sibi iustitiam ministrari, pt iudice absq
alia petitione ... suppletorium ..., Alex. cons.
91. n.o 3. l.o 5.

... fuit confirmatus, ad annullationem agi nullo modo
... absolutio ... ab eo esse ...
... citata parte. Menoch. cons. 343. n.o 46. l.o 4.

... admitti ... ad ... ur-
... maxime in ... Menoch. cons. 454. n.
7. l.o 5.

Iuramentum suppletorium pt ... filio, et ... facto ...
... uerisimiliter pt ... facti ... Rol. cons.
52. l.o 1.

... in lite ... pt ... Rol. cons. 81.
l.o 4.

Iuramentum non est repetendum l. qui Roma ... § qui stipulatus
et ibi glossa in uerbo ... ff. de uerbo. ...
hoc iuramentum C. de iure iurando propter calumniam.

Probatio:

Appellat.e ligni, probationis ad veniet .. o iustus ... quadrupli in ... duplicat ... actiom. et ... n.o 4.

Probatio in manifestis ad ... l. i ... ff. de ... et ibi ... nulla ... tam clara ee potest, quam ad eet ... quam ipsum ... in l. ... n.o 12 ff. de minor. 25 an.

Obscura, et dubia pro.o nihil valeat. c. ... de ... c. in ... de prob.

Prob.o debet ... c. in ... de prob.

Quid est, probationes ... de dono ... l. ... grave C. de testib. l. de minor. ... de ... l. ... C. de edic.

... memoria ... excedunt, sufficit ... n.o 27 ff. ... et ...

Prob.o sola ... sufficit ad producendam actionem ... in l. sed ... ad actionandum producta ... sola ... l. ... ff. de minor. ubi ... de prob. ... n.o ...

Q. probat.e ... cuius effectus sit, cui incumbat, et qualis fiat ... minor ... f. 193.

Probationes valeat nulla data ... ad probandum ... in ... fol. 584 ...

... probatio manifesta, quam ... l. ... in l. 2. n.o ... de ...

Prob.o ... l. ... pro ... aliud ... induceat ... l. i. ... n.o 30 de ...

... accidentib. difficil. ... probari ... l. ... de ... sub...

Probatio.

l. ad omnes. §. a barbaris de re milit. et lex dicit, hoc casu probatio manifesta. Bar. in l. si qs. § ptor ait. de edic. ubi plura accumulauit n.° 20. Idem Jas. in l. de pupillo §. si qs ipsi ptori n.° x. de no. op. nun.

In antiquis qs ad releuandum a toto onere probandi sunt promissae sibi probationes per uoces, et famam et alias probationes, Menoch. cons. 321. n.° 8 l.° 4.

Super dicto ad debent admitti probationes. l. si duo patroni. §. idem Julianus ff. de iureiur. Rimin. iun. cons. 9. n.° 6. l.° 1.

In iis, quae sunt difficilis probationis leuiores probationes sufficiunt, ea autem multa sunt, quae enumerat, Menoch. de arb. iud. l.° 2. casu 86.

In re dubia int. stat contra probantem. gl. in c. in [illegible] in u. [illegible] ex de probat.

Probationes utriusque partis quas sunt pares, ille obtinet, qui est aliquam presumptionem pro se, Bar. in l. si duo patroni n.° 3. ff. de iureiur.

Cui incumbit onus probandi, ut post sententiam, quae est iudicatum praesumatur, ita quod q. se fundat in consuetudine, quod statutum non sit ei obseruatum contrarium debet probari, Corn. cons. 228. n.° 1. uol. 3.

Vbi lex requirit aliquid probari per uiros idoneos debet articulari et probari talis idoneitas, Rimin. iun. cons. 17. n.° 16. l.° 1. et ibi Rimin. iun. in addit. litt. K.

Qui se astrinxit ad duo probandum, utrumque probare debet. l. si. C. de fals. l. cum y. § si ptor ff. de tribut. Blanc. in prac. crim. de usis indiciis n.° 85.

Lex cauet, ut id p. probatio, cuius contrarium non est credibile, nec bono iure potest praesumi, nec dicitur non alias praeiudicandum esse confessionem effectum iudicium. C. pl. cons. 225. n.° 13. l.° 2.

In locatione requirit probatio, oculum, et unum 1.° super finis. 2.° super aetate. 3.° an sit uirgo, uel corrupta. 4.° an qs latens sit. 5.° an mulier praegnans sit. 6.° an sit infirmus. 7.° quae uenia fuerunt [illegible] donata. 8.° an qs maculat ex oculo. uel aliud intendimentum corporale habeat, Gasp. Caball. milleloq. iuris [illegible]4.

Avari confessio dicitur vera, quod dixit regista de bonis fratris, incumbit onus probandi, Rol. cons. 90. n° 9. l° 2. et cons. 54. n° 1. l° 3. quod procedit in dubio, ut ibi.

Probationes plures in specie coniunguntur ad faciendum plenam probationem quae differunt numero, et specie; sed quae non differunt numero, et specie non coniunguntur, Rol. cons. 50. n° 9. l° 4. ac infra considerat. in materia Gabriel com. concl. 1. concl. 1.

Quod si aliquo casu requiratur probatio, nihilominus intelligitur quod probatur quod consistit in potestate partis, et sic in iuramento Mars. cons. 33. n° 5. per tex. in l. lucius titius ff. de cond. et demon. ad idem a legitima probatio per iuramentum gl. in l. cum de indebito in u. legitima Alex. cons. 119. n° 2. l° 2. Felin. de fide. art. ult. de probat. Alex. n° 62. ideo lis durat per iuramentum cum gravato non fideicommissario.

In materia probationum maxime attenditur verisimilitudo, Crau. cons. 227. n° 5.

Probatio confessio, per quam lex praesumit arctior probatione et fortior requiritur, Soc. cons. 175. n° 5. cons. 177. col. 2. in prin. cons. 438. Cepol. cons. 138. n° 18. l° 1.

Regula est, quod ubicumque probatio fieri necessario debet per scripturam, praesumptura ad admittendum probationem per testes minoris quinque numero, et rogatos l. testium, et auth. rogati C. de testib. Ias. in l. 1. n° 65. C. de iur. emphi. Vide Marsil. sing. 151. et quod licet statutum prohibeat fieri probationem nisi per publicum instrumentum, tamen potest fieri probatio per 5 testes.

Quoties quis admittitur ad opponendum aliquid quod probari non potest lex illud praesumit absque alia probatione dato quod lex esset inanis et inefficacia, frustra enim lex admitteret ad opponendum si admissio vexationem adiuvaret, Ias. in l. 2. n° 133. C. de iur. emphi.

Sapientiae manus, lucerna et oculus obstetricum c. causam matrimonii de prob. c. nec aliqua 27. q. 1.

Probationes quae inveniuntur auctorum, regulanter inveniunt et successorum, Rip. de fideic. art. 44. n° 6. et Soc. sen. cons. 13. n° 5. l° 3. dicit quod probatio quae sufficit contra alium, sufficit et contra successores causam ab eo ex titulo singulari, Perig. loco quo art. 45. n° 27.

Probatio.

In omni casu admittitur unius uocis testimonium. c. in omni negotio extra de
testib. praeter nonnullos casus speciales, quibus non admittitur testibus nisi
per scripturas ad gl. in. c. i. de testib. in 6. Aug. de Judic.
art. 44. n.° 18.

In utrumque acquisitionis non probat possessor. confessio testium, qui potuit esse, quod
acquisiverit ex illa causa, quo non fuerit altercatus possessor in L. si
pater. C. de actio. empt. Aug. de Judic. art. 44. n.° 6. uers.
aut uero.

Præsumptio

Præsumptio in hoc differt a fictione, quod fictio est sup. eo, quod certum est. Præsumptio vero sup. eo, quod incertum est, gl. in L. un. C. de rei uxo. act. § accedit in ver. præsumitur. Et in quo differat vide apud Menoch. de præsump. lib. i. q. 8.

Præsumptio unius apparatus nuptiarum. L. quamquam C. de sponsalibus pub. ...

Homo præsumitur ... L. cum de indebito ... ff. de probat. L. ... § una aut. C. arbitr. tut.

Præsumptio ... a contrarijs accidentibus ... in L. i. ... C. de ... n.° 14. gl. in L. natalis in v. ... C. de ...

Præsumptionum multiplex est forma, alia est præsumptio iuris, sive legis, sive iuris et de iure; alia hominis, et canonis, sive legis, sive iuris; alia facti, alia iuris tantum, alia naturæ; alia facti, alia iuris tantum. Præsumptio iuris et de iure est, contra quam non admittitur probatio in contrarium, ut in L. i. § i. C. de rei ux. act. præsumitur mulier stipulata sibi dotem restitui, quamvis non sit stipulata, et si quis velit probare contrarium non admittitur, ut etiam est in L. ex verbis ff. de adopt. et in L. fi. C. arbitr. tut. ... et præsumptio hoc modo dicitur matrimonium quod fit carnali copula subsequta desponsationi per verba de futuro, quamvis non sit in facie Ecclesiæ celebratum c. is, qui fidem de sponsa. c. ad id quod ex eo.

Præsumptio hominis est, quando ... aliquem ... malam famam præsumitur, et ... suspicionem, probatio in contrarium admittitur. L. non est ueritate ... c. in tua de spons.

Præsumptio naturæ est, quando v.g. ... filium meum, ... me ... præsume ... quod ... esset ... an ... donec ... probetur contrarium auth. non licet C. de lib. præter.

Præsumptio facti duplex est, una facti procedentis ad futura, v.g. semel me in iudicio ... calumniatus, et ... iterum ... præsumitur iterum quod me calumniari velis, et non admitteris L. si cui ff. de accus. § ijsdem c. mandata c. sententiam ... de præsumpt. alia est præsumptio facti præteriti ad præsentia, ut si accusatus de adulterio cum Titia, et absolutus fueris eo quod diceris ... amatum Titiæ, si postea eam accipias in uxorem, ... condemnaberis ex priori accusatione, non admitteris probatio in contrarium L. si q. adulterij C. de adult. § per ... ut nulla ... lic. ... in L. ab hosti. § fi. n.° 7. et 8. ff. ... cau. ...

Præsumptio iuris tantum est, ut si instrumentum debiti ... præsumitur debitor esse liberatus a debito, probatio tamen in contrarium admittitur L. si chirographum. ff. de probat.

De ... gl. in c. is. q. de spons. in v. contra.

ibid. in ... cl. ... ver ... præsumptio facti ...

Praesumptio

Praesumptio legis non adaptatur ad infirmandum, sed ad confirmandum. tal. s. illud tex. in l. si quis a filio. ff. de leg. i. in princ.

Praesumptio facti temporalis ad contraria, de qua sup. in praeced. col. quod scilicet retro praesumatur tale, quale nunc apparet est ... tex. l. mouetur. C. si ser. export. u. ad. ad praecedit quod praeteritas status est retro aliqui tempus conueniens in necanad consistiam, seu uoluntariam, si n. tempus quo nunc est pupillus non praesumitur, quod tempus fuerit pupillus, quae data retro talis tempus infantiae, in quo non fuit pupillus. ita not. [illegible] in l. ab Eotibus. s. fi. n. 8. ff. de quib. cau. maior.

Una praesumptio tollit aliam, bonus tex. cod. una. gl. fi. ff. de iniurijs. l. usus.

Talis quis praesumitur qualis ex habitu iudicatur. l. item apud labeonem. s. conicias de iniurijs tex. in l. ult. n. 6. de ed. diu. Adr. toll.

Praesumptiones legum et legitimae probationes. l. si quis locuples de manum. test. gl. in l. si tutor factus. C. de pie. tut. tas. in l. natu. s. nihil commune n. 121. de acqu. poss.

Cuius castis praesumptio praeualeat proprietati communis ... de praesump. lib. i. q. 26. et quae praesumptio alteri ualidior dicatur q. 29.

Contra praesumptionem iuris. et de iure non admittitur probatio in contrario gl. in l. si duo pro. s. si pignora in u. contrarius. ff. de ... Alex. ibi n. 2. limitat aut Alex. ibid. primo in definitione partis, quae talis probatio contrario admitti. ... gl. in aucth. de aequalit. dot. s. aliud in u. contentes. [illegible] Alex. et 2a limitatione, quod non ambulet dicentibus intelliganda tamen uerba ipsius, sed tamen gl. quod allegat uidetur intelligenda tamen ... 3a limitat quod probatio quod non ... admitti, fuerit admissio pars non contradicente Alex. loco citato n. 5. et gl. in c. quanto de praesump. ultra istas limitationes tradit alias duas, unde contra istam praesumptionem iuris, et de iure esset notorium, et quod non est uera, i. quod aliquid firmat contra praesumptionem iuris ... praesumptionis iuris, et de iure. et illas 2a limitationes Alex. supra ratas explicat hoc modo, quod scilicet ... probatio ... illius, quod praesumitur ...

Praesumptio iuris praeditur a facto proprio, allegani omnino ... l. si adulterium cum incestu. s. idem Pollioni. ff. de adult. ... in c. porrexit par. 2. s. i. n. i.

Praesumptio est quod sit bona fuisse, et tollitur malus ... et laudabilis, et a iure commendata l. si ... s. si liber. ff. de

Presumptio.

fideic. lib. I. in fideicomissi & cu Pollidius in fi. ff. de usur.
Rimin. sen. cons. 224. n.° 34. lib. 2.

Protestatio.

Protestatio in his quae sunt certo modo disposita, et terminata a
lege nihil operatur, nec relevat protestantem, las. § fuerat n.° 10. de
actio. et de hoc plures casus ponit Bal. in l. alimenta in fi.
C. de neg. gest. Gomes in l. Taur. l. 53. n.° 21. vers. confirmatur.

Protestatio contra legem non tollat vim facti, tamen moralem a verbis,
et a iuris effectu tollit. l. at si quis § sed interdum, ee. § pluris
ff. de religio. et sump. fun.

De protestatione est glo. not. in c. cupientes § quod si per negligentiam in v.
protestata de elect. in 6. et fi. in c. plurimis de iureiur.

Utrum sufficeat docere de impedimento, an vero requiratur protestatio
de impedimento, vide in ver. Impedimentum vers. utrum si quis
de impedimento.

Quando possum protestari iudici existenti in administratione et quo-
modo quod possum dandum est in l. de pupillo § si quis ipsi praetori
de op. no. nun. ubi dicitur not. modus autem hic est, secundum tradit
ibi Bar. n.° 3. aut est actus expediendus coram iudice
tanquam cum parte, et tunc si sit talis actus, qui in iudi-
cio explicari debeat, protestatio fienda est coram alio
iudice. l. si quis contra C. de ep. aud. l. ut perfectius C. de
an. excep. Si vero esset actus omnino extraiudicialis,
protestatio ubi vel coram vicinis fieri debet, ut d. § si quis
ipsi praetori. Aut actus expediendus est coram iudice tan-
quam coram iudice, et propter eius metum et potentiam non audeo
protestari sibi vel coram vicinis. c. fi. de appell. l. 2.
C. de iis qui per met. iud. non appell. quo casu dicit gratia a
facienda iustitiam, recurrit ad superiorem qui eum cogit. Auth.
ut differ. iud. in prin. c. 2. de excep. potest tamen ipsi di-
cere superiori, expecta in tempus sindicatus, nolo me co-
gas Bar. per illum tex. in fi. l. si tutor de auct. tut.

An sufficiat unica protestatio an plures requirantur? ex doctrina
Bar. in l. de pupillo § si quis ipsi n.° 5. de op. no. nun. concluditur
quod ius protestor, quod per me non stat, sed stat per
adversarium, vel contumaciam adversarii, et sufficit unica
protestatio. Fallit in 1.° cum ius fuerit remissa l. Titia § unusquisque
de leg. 2. l. mora in prin. de usur. l. 3. § illud quod ait,
de ept. clam. 2.° fallit in casu auth. statuimus C. de
epis. et cler. ubi trina requiritur interpellatio, quasi sub hac
dux recusat facere iustitiam clericis ad idem tex. in c. 1.
de suppl. negl. prelat. 3.° fallit inter dominum, et vassallum,
ubi trina requiritur citatio c. 1. de milit. vass. qui contum.
2.° casus est quasi stat per casum vel dignitatem adversarii, in

Protestatio.

sive eius delicto. si pat ad lus denunciando, sufficit semel pro:
tari. l. ut precium. C. de ori. except. §. si intra l. in contracti
tari. l. ut [illegible]. C. d. ad num. fisc. Fallit quando agitur de [illegible] quando, qa
per sen. C. d. ad num. fisc. Fallit quando agitur de lum. quando, qa
facto impedimento iterum [illegible] requiritur. alis [illegible] ad sufficiunt,
cams in d. l. si qs ipsi. Et ideo d. qd si emptor, cui monitus
lis fuerit protestatus, si ad potest iudicium. mandatori, qa requiritur
ubi sit sine culpa ipsius, eo requirendo dice iterum iudicium,
ita intelligit. l. si decem. §. pe. d. evictio.

in mat[eri]a protestationis multa sunt vocabula, quasi sinonima, et etiam contraria
a Bar. notat in. l. ad solu. §. mortis n°. ii. d. os. no. nun.
sed tantum ubi pare. dt. protestationem esse genus ad alia, qa genus
protestationis aliud sit, quam tantum denuntiatio. l. capite quinto
protestationi [illegible] [illegible]. Fiebat aut protestatio in scriptis ut plurimum,
§. l. et si. d adult. [illegible] quasi fieri solent. l. in sponsalib. i. d. spons. regula:
[illegible] verbis quasi fieri solent. l. in sponsalib. [illegible]
preter tamen suppleret scripturam. l. ad solu. §. i. d. os. no. nun. l.
[illegible] illius protestatio dicitur fieri per denunciatis [illegible] fit. l.
aut probi. §. si qs [illegible] quia pan. eod. l. q. vero. in pro
§. colonus d. uer. ob. et [illegible] per denunciati [illegible] l. l.
[illegible] in par. ~~[illegible]~~ d. reg. [illegible]. l. curat d. [illegible] aliquid
[illegible] per etiam dispone. l. noni. d. [illegible] d. [illegible]. l. legi. [illegible]
Huius protestationis species esse [illegible] protestatio quasi propria est quasi lis
denunciatio, quasi [illegible] ad [illegible] actionis [illegible] requiri. ut in l.
i. C. d. lit. cont. 2° attest°. i. protestatio coram [illegible] facta
l. 2. C. d. hor. empl. 3° [illegible] l. plebs d. uer. sig. qd
[illegible] l. subuinatio. l. [illegible]. l. si fundum. l. d. rei uend. l. q. uxor
[illegible] est admonenti. l. si fundum. l. d. rei uend. l. q. uxor
in pra. d adul. 4° [illegible]. i. [illegible] secundum [illegible] [illegible]
l. at si qs. § pleniq. d. [illegible]. et [illegible]. sua. ita qd a pott
falsum fient ad [illegible], illa r. dictio, significat ant. [illegible]
in l. in Concubinatu d. concub. l. [illegible] d. reg. [illegible]. l. i.
§. quadrando d. uent. insp.

Protestationis tres sunt definitiones una 1°. mo. quam [illegible] Bar. in
l. ad solu. §. mortis n° 11. d. os. no. nun. alt. a Bar. ibidem, §
est Iurisconsulti in l. protestatio d. uer. sig. [illegible] ad Ale
in d. l. [illegible] ad [illegible]. Dt Pane. qd non est definitio
quoad protestationem, sed ad quoad protestationem. 3.a est Ale.
in d. l. [illegible] reprobatur a Pane. in d. §. mortis qa est alter
natiua. et qa ad [illegible] protestationem sed relationem. [illegible] 4.a
ipse addit definitionem quae omnia complectitur. Protestatio est attestatio
[illegible] facta ad [illegible] declarandam.

[illegible] facit Bar. in l. ad solu. §. mortis n° 12. d. os. no. nun. [illegible] protesta-
tionis quas Pane. dt. ad [illegible] [illegible] sed quotidie actus [illegible] vola:

rationis, prohibitionis, seu inhibitionis, incitationis, et certificationis. Declarationis aut. circa 4.or versatur, circa ea, quae a mea voluntate pendent. 2.o circa ea, quae a mea, et alterius. 3.o circa ea, quae ab alterius facto, et voluntate. 4.o circa ea, quae neque a mea, neque alterius voluntate pendent

Protestatio declaratoria, quae a mea voluntate pendet fieri potest sine praesentia alicuius adversarii L. at si quis. §. plerique de usur. et usurp. fuit. si quis in pria. de leg. 3. cum concor. Declaratio aut. alterius praesentia requirit L. Eiusmodi in fi. de usur. et quia ubi nemo laeditur, non opus est alicuius citatione L. nec quaquam ubi Bar. de appell. Bar. in L. nec quicquam ubi de ritu col. 2. vers. quando 2.o de off. procos. faciunt L. quae invitis de reg. iur. et faciunt quia requiritur a L. unica legatario cavendi absente Bar. ... Vbique aut fieri ex familia ... in ecclesia Bar. in L. plerique ff. de in ius voc. ... et in L. 2. in L. nemo in L. prata C. de sacros. eccl. quocumque fieri prohibitis, nullus ... fieri ... las. in L. non ... in scriptis sane, ... no. 3. C. de transac. ubi ... L. in sponsalib. et sine scriptis fieri potest L. ... Verbo aut fieri potest ... protestatio est ... aliquis, ... non facio ... non requirit praesentia alicuius, ... ut dt. Bar. in d. L. non solum no. 15. §. mori ... nec ... ut dt. Bar. ... protestatio ... non ... effectus aut protestationis est, ... actus ... non valet, sed vitiatur Bar. in L. pacta novissima C. de pac. in ... L. in ... de eodem Iuliano §. Titia §. eod. ... de pac. ...

Vtrumque protestatio tradatur ad actum ex intervallo ... max.a est altercatio Bar. in L. non solum §. mori no. 16. de op. no. ... traditur ... verba ... Omnes tradit ... §. mori ... Bar. et ... in L. pacta novissima C. de pac. ... in p.o membro distinctionis. Videas las. in d. §. mori no. 18. ... Bar. ... in L. q. ... clam, et in L. q. ... stipulatus ... et ... in L. q. in aliena §. ... Aduerte et, ... officio Bar. in d. §. mori esse magis com. et in iudicando ... et, ut dt. las. in d. §. mori no. 13. paulo post med. ... distinctionem ... in L. si quis in pria. no. 8. de leg. 3.

... vide inf. f. 410. ...

Civile illud dr. q. aut imutatione aut additione, aut detractione civili sit. L. ius civile ff. de iust. et iur.

Civitatis et castrorum constructio est de iure gent. L. ex hoc iure ibi aedificia collata ff. de iust. et iur. patet igr. qd licet cuilibet universitati sibi castrum, villam, vel urbis constructum, qa est de iure gent. et sine auctoritate superioris, Bar. in d. L. ex hoc iure n.o 4. Ad hoc tamen ut dicatur Civitas requirit superioris auctoritas Castr. in d. L. ex hoc iure n.o 26. Ut ad haec plenam doct. de hoc dic. sm Castr. ibi, qd aut loquimur de iure antiquo, et cuilibet universitati licitum est sibi construere civitatem, vel castrum ubi voluerit; qa omnia erant vacantia. Aut vero loquimur de iure hodierno, quo populi sunt subditi alicui Principi, et dic, qd si est populus, vel universitas aliqua non recognoscens superiorem, qt in suo solo novam civitatem construere sine auctoritate alicuius; ad hoc autem dicatur Civitas, et habeat privilegia, requiritur auctoritas Papae quo ad spiritualia, Imperatoris vel quo ad temporalia; In solo vero alieno non qt sine auctoritate domini soli, qd si eius auctoritate fuerit; licita est aedificatio, solo tamen cedit, et iurisdictioni eius cuius est solum. Si vero dicta civitas sed nullit eam de uno loco ad aliud sui territorij transferre, qt sine auctoritate alicuius, et erit eadem civitas, gl. in L. si usufructus civitati ff. qb. mod. usuf. amitt. not. Bar. in L. eius § 1 Colonisti ad municip. Cd si si sit populus subditus alicui Principi, et in proprio solo sine superioris auctoritate non qt aedificare, ne ad eius aemulationem tendat.

Civium ad lacus sed mores tacenciti vel utra a Provincia ff. de inst. iij. L. si quis ingenua. C. de qb. ma. L. 1. C. de incest. nupt.

In una Provincia posse ee duas Civitates Metropolitanas. L. un. C. de metrop. Beryto.

Cum civitas facit sms una sententia revocari ad qt per qnd. L. 4. C. ... Rip. l. o xi.

Civitas hodie ex usu ad dr. nisi habeat Episcopatum, Bar. in L. fi. ff. de collat. Alic. Castr. in L. ex hoc iure n.o 26. ff. de iust. et iu. in 2. lect.

... civitas indebitam ... Civitas iudicat. L. 1. C. de iur. Rip. l. xi. ex ...
... in nunat. l. 3 C. co.

Debitores civitatis non admittuntur ad honores nisi prius debitum exsolverint L. 1. C. de debit. civit. lib. xi.

Civitas non habet tacitam hypothecam, nisi ex privilegio vel ex pacto, sed iure privatorum utitur. L. 2. C. de iur. Reip. lib. xi.

Administrator civitatis si non petit cautionem fideicommissi sub conditione relicti, tenetur ad interesse. L. fi. C. de admin. rer. publ. lib. xi.

Civitas non potest revocare venditionem puram, et pro pretio factam. L. 1. C. de vendit. rer. civit. lib. xi.
Et sic de locatione. L. 2. C. eo.

Si debitor civitatis omnia sua distraxerit, et civitas circumscripta remanserit, possessores bonorum debitoris conveniuntur, et pro rata bonorum quae possident, coguntur civitati satisfacere. L. 2. C. de debit. civit. lib. xi.

Pecunia civitatis deputata ad spectacula converti potest ad muros reficiendos. L. 1. C. de expen. ludorum lib. xi.

Quae civitas administrationem duobus demandat, si non separatim fiat, in solidum obligantur. L. 1. C. quo quisque ord. lib. xi.

Civis ex privilegio factus civis est ac originarius civis, Rimin. iun. cons. 790. n. 7. lib. 7.

Civitas habens iurisdictionem, cumulativam eam habere dicitur quoad principalem, non privativam; Rol. cons. 80. lib. 2.

Civitas propter solam contumaciam potest suis privilegiis privari, Rol. cons. 66. n. 26. lib. 2.
Et propter rebellionem potest solo aequari, et ad aratrum damnari; eo. cons. 66. n. 27.

Violantes muros Civitatis puniuntur poena capitis, si Civitas Romana, si alia, poena arbitraria Rol. cons. 84. n. 25. lib. 2.

Muri civitatum civium sunt, quia pecunia sunt aedificandi, et instaurandi, Rol. cons. 84 lib. 2.

Qui civis creatur ex forma statuti sub aliquo modo qui adimpleatur, interim civitate privatus non debet donatus, si non fuit interpellatus adimplere. Menoch. cons. 131. lib. 2. et ibid. Decia. cons. 132. et Menoch. cons. 133. et 134.

Effectus civis de novo non producit bonis acquisitis ab antiquo originariis civibus, nec conveniri potest ad illa bona quae tenentur habitatores originarii civibus, Menoch. cons. 390 lib. 4.

Protestatio.

Vide quod protestatio vitiet actum contrarium, ex facto Bar. et cum eo Salic. et ceteri in l. ad solut. ff. de novi n. 21. de op. no. nun. distinguunt, aut actus potest esse dubius et ambiguus, et illa non vitiat protestationem, sed ab ea declaratur, l. Herennius de reg. gest. aut certus est, et sic a solo parente nullo alio interueniente, et praeualet protestatio l. si quis de leg. 3. l. 9 in alienis ff. de acq. hered. aut actus ipse contrarius gerit cum alio, et actus praeualet l. cum in plurib. ff. locator locati. Panor. in d. l. nova d. tia ... plures in ... membris, qua dictum est ... l. 4. ff. si ab ignoto de manum. ubi actus gerit cum alio, et tamen protestatio praeualet, sed distinguitur ipsa sic, aut protestor me nolle facere aliquid, et postea facio, tunc actus praeualet d. l. cum in plurib. ff. locati, et protestor me nolle aliquid facere, sed nolle obligari ... aut protestor, me nolle aliquid facere, sed nolle obligari ex facto, et tunc protestatio praeualet d. l. si ab ignoto l. 9 in alienis ff. h. l. si quis in princ. de leg. 3. cum ceteris. Ex quo infertur, quod si dicat aliquis maledicit, salvo honore tuo, factum protestationi praeualet, et tenetur iniuriarum l. si extraneus de acq. hered. Alex. in l. 3. n. 3. de lib. et posth. in l. cl. n. 3. quod quis iuris. de hac concluditur n. 3. de lib. et posth. ... in l. si quis in princ. n. 14. de leg. 3.

Protestatio declaratoria praedicta a mea voluntate actum faciendum est eo pacto, cui sic dic. quod si nemo laedit, ad ... contra alicuius ... l. nam ita diuus de adopt. et ... protestatio declaratoria fol. 418. aut aliquis laedit, et coram eo protestari ... l. si mandatum ... mandat. l. si ... ff. i. ... mod. ... l. si mandatum mandat. l. si ... ff. i. ... ff. ... l. codicillos ff. i. de leg. 2. sed si ... eius copia ... vel ... et aduersarius, publicé ... l. sed et si pupillus ff. ... de ... act.

... dico casus ... timeo ... aduersarii, ... sibi, sed amicis, et coram vicinis ... l. ... pupillo ff. si quis ... xx. q. de op. no. nun. ... in d. l. ad solut. ff. de novi n. 19. ... casus ... alicuius ... protestatio ... in h. de ...

Item in protestatio ... sit in actu ... a voluntate mea, et alienis ... contra ... Bar. in d. ff. novi n. 24. ... distinctionem, et ibi ... n. 21. ... de ver. sig. d. quod ... n. 48. de ver. sig. ... in grado ... tacitus ...

Vide quod protestatio in ... a voluntate mea, ... sit in ... Ex dictis Bar. in l. ad solut. ff. de novi n. 21. de op. no. nun. et ... ibi n. 21. dic. quod ... in ... sine ... ubi protestatio ... loco actionis, seu libelli ex ... actionis. 2.o quod ... loco exceptionis ... no. nun. ... ad ... dotis. et si ... 3.o quod ... impossibile ... in ...

Nocet aut. si qs ei. C. de adult. 4.o fallit in eo, q coniug tutelam suscipit, si n. vult ea accipi, nocet infra 4.or mens in scriptis id protestari, qd acceptat ea aut. proibemus C. de epis. et cler. et tutor. loco preit. ponit vnu. 5.o fallit in extraneo, q tradiderit filio, ut curat prim pu. nomen, id n. in scriptis facere nocet. s. in de pdictis aut. ut cu de appell. cognos.

In Reis q respondeat a. Textu legis, ut aliquis, protest: n:a nihil opat, ff. not. in l. alimenta. C. de neg. gest. facit. l. nemo de leg. 1. et q. sane vnu in libellando protest, sibi reseruand ius addendi, et minuendi libello, nihil agit per illud, qd ius adeo dispositum est, Bar. in l. ad solu. ff. morte. n.o 31. a Ab. dispositum est, Bar. in. l. Protatio n.o 22. ibi Bar. n.o 26. de op. no. nun. Alc. in l. Protatio n.o 22. ibi Bar. n.o 26. de op. no. nun. Alc. in l. Fuerat n.o 107. inst. d act. Bar. in verb. seq. Cas. in 9. fuerat n.o 107. inst. d act. Bar. in l. Nemo n.o 1. de neg. gest. Bal. in d. l. alimenta in fi. Comm. sup. ll. Taur. l. 53. n.o 21. vers. Confirmat.

Protestatio facta p br iurg. to Bar. in l. si qs. C. de epis. et cler. Pape. Tur. 205. in. fi.

Protest.o cotra facta nil iuuat. nec est ubi ordinat ad tollendu factu, cu facta nil pernt tori p ipsius, sed ubi ordinat ad tollendu mente a facto, tunc bene opat. qrt.o l. labeo. ff. de suppell. leg. ac distinguendo Alex. cos. 130. n.o 17. l.o 4.

Nil contradicens persone prohibiti a uoluntate sua ur cotrahere Alex. cos. 31. uol. 7.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Tempus multum dr̃ spatium quinq; ãnorum. sed ul.º spatium decẽ ãnorum. l. i. longum tempus
ff. iust. de litteraꝝ oblig. ii. multum. longissimũ xx ãnorum ꝑ in l. si
spacia s. si de vectigalibus de dam. inf. ubi Alex. n.º 5. refert plures auctoritates.

Medij tempus interueniũ, et contrariũ considerat, et nõ eius. l.
Sulpitius ff. de donat. inter uir. et ux.

Media tempora inspicienda ubi ꝗ extrema sũt habilia l. si aliquid
s. si extraneis ff. de conditionibus inst. ꝑ talem iteram s. e ꝑ Port. inst.
ꝑ b. ad est primo. fac. text. n.º 6.

Ad tempus precisum post tempus ꝓhibitum intellr̃. l. scaeuolam s. titius
ff. de leg. 2. Et e contra ad tempus ꝓhibitum post tempus precisum
ut l. inst. ff. de postulando. l. et si seueriorẽ C. de iis q. not.
inf. Tiraq. de retrac. conuen. s. i. gl. 2. n.º 46. Decia. cõs.
34. n.º 102. uers. primo l.º 3.

Cum tempus adijcitur tam in testamentis, quam in contractibus creditur
esse tempus in fauorem. debitoris appositum nisi aliud fuerit de
mente disponentis. l. cum tempus ff. de reg. iur. l. cum, q̃ca-
lendis s. si ff. de uer. oblig. Dec. dicto l. b.º si uult ita-
tadis s. si ff. de uer. oblig. l. si ita relictum s. pegasus ff. de leg. 2. l.
tempus solutionis. l. in die ff. de solut. primum est ꝗ ad agentem de iudicio
et in dicto s. ff. de solut. tempus id fit solutioni. l. q. Romæ in pri.
ff. de leg. 3. tunc an tempus. l. uxorem s. Scio ff. de leg. 3. Quod autem de
ff. de uer. oblig. de die certa nõ de incerta teneri. ut dis-
tinguitur in l. stipulatio ista s. inter certam ff. de uer. oblig.
l. res in eorum ff. de cod. et dem. an condi-
s. si condictio de ... tionem u.º ad cogitationem creditor accipitur, ꝗ ea specialiter
tionem n.º ad cogitationem creditoris certam die in d. l. cum tempus ff.
restitutionem s. s. inter certam
de reg. iur.

Tractus temporis nõ confirmat actum q. ab initio nõ ualuit. l. quod
ab initio l. ff. de reg. iur. c. nõ firmatur de reg. iur. in 6.
c. si eo tempore de rescript. in 6.

Quod fieri declaratum an tempus, q. fit receptum uarietatem
in tribunal. in l. Des populo. n.º de uict. et lib. ꝑ l. cum
fr. s. o. de leg. 2.

In tali causa prior in tempore potior est in iure. l. quotiens duo-
bus ff. de reg. iur. l. quotiens C. de rei uend.

Fundamus d. in tempore illud probari debet arg. l. mater C. de probat. Alex.
in l. diuortio n.º 1 in d. ff. sol. matr.

lesiōnis ad cōsiderat. ex. in l. pr. q. castrali. ff. de castr. pec. vid. Bar. indicit illud ex. in l. et si post tres mens. id opponit. ff. si ff. caut. idem Bar. in l. ab solutis. § si ff. ex qb. cau. maio.

In quolibet actu inspicit tempus, quo actus perficit, nō quo incohat. l. 3. § 1. d. minor. l. q. sp. C. d. donat. an. nupt. l. in tempus C. d. Sec. ed. inst. Bar. in l. Castar n. 9. d. pub. et uxt.

Quod tempus a lege statuit in aliquo actu dr. ee d. forma aut. quis supplicatio ubi Bar. in si. Castr. etiā. C. d. precib. imp. offer.

Ad ea q. dicta st in preced. col. u. us. Jundanı̃ n̄ꝫ add. tx. in l. eius q. actus d. reg. gest. in ul. gl. Bar. in l. nō solid. § cedit phari n. 3. d. of. no. nun. Idem Bar. in l. 6. § nō aiunt d. bon. poss. sc. tab. Sup hac regula Menoch. in Rub. l. q. admitti. n. xi. facit hanc distinctionē. Aliquā tempus deducit ad validitatē, et iustificationē actus, et istud tempus consideratur, si fundans in eo, ut in simili dixit in l. Seiꝫ quidē d. tut. et cur. Praetor dat tutorē filiꝫ in xii. anno egressꝫ obijcit ei, d. nō posse dari tutorē, q. in tutelā erat filia, q. dicit, sc. hūik pupillā nō exacte pbari d. q. istud tempus deducit ad iustificationē actus. Sicq. declarat Bal. in l. cū et uest. ubi idē. Alias C. d. pbat. ubi allegat aliud simile. Dicitq. huic qs ad efficiend. a quo minore iscl. uidet. ran. excat. si pbar. legitimi. dtatis, et dt. q. nō, q. deducit tempus ad iustificationē actus, Ale. d. pium. reg. 2. presūp. 14. n. 3. uers. 3. fallit. Aliquā uero deducit tempus ad distinguendū actum et nominationē actus, et hoc casu q. tempus deducere, facit illud pbatio uti in cōs. 66. Jacob. tali. dic col. 1. l. 3. et in cōs. 682. n. 18. 19. Menoch. q. alios commemorat in com. d. presump. l. 2. presump. 50. n. 21. Et dic fortē in l. d. etate. ff. d. minor. in l. si minor. ff. d. in integ. rest. min.

Ad eā tn. q. d. p. mea bnd. nō esse simpliciter uerū. Ale. d. presump. reg. 2. presump. 14. n. 3. uers. fallit 3°. dt. q. si d. eius to presump. actus cadent in preiudiciū alicuius, tū tempus nō pūmit. sed stāmus ut est ibi pbat. et sic ini. iā d. in ubi. ubi in eāstri. uid. ud. q. nullo modo actus cadent in preiudiciū alicuius tunc tempus pūmit tempus, et fundans se in eo. nō tenet. q. illud pbare. Pretera fondam. q. ex. d. illud l. Seiꝫ quidē d. tut. et cur. ponitur illā. inde tū ab. eo. modo nō uid. pbaui d. tut. et cur. posuit illā. inde tū ab. eo modo nō ut pbari. q. in ull. esse annis illius l. ubi ab illis est. Pretor dat tutorē filiꝫ egressꝫ xii. anni, fuitꝫ ab tutor si uolit accipe tutelā nunquā excusari nē ne, et dt. q. ne ei excusationē est iustā nē diligens at nō ponebat, ut cū si, nō dū egressa fuisset aetatē pupillarē. et ni uolens cōmodū pbare. quā sic tutor datus nō extas excusari. q. ipsa dixit esse aetate pupillaris et si uolit subiectionē. Tamē credita.

Tempus immemoriale est vim privilegii l. hoc iure § ductus aquae ff. de ag. quot. et aest. dec. cons. 85. n.o 2. et n.o 6. item, est vim donationis, et facit cessare omnem malam fidem. c. 1. de praescript. Menoch. de arb. l.o 2. casu 43. n.o 2.

Tempus certo modo determinatum, non recipit alterius temporis punctio-nem, Ariminen. Iura. cons. 426. n.o 1. l.o 4.

Angustia temporis, quo quid explicandum est, vitiat in contractibus stri-cti Iuris, bonae fidei non requiritur, sed tempus Iudicis arbitrio datur ad explicandum, sic in ultimis voluntatibus, gratijs Pontificum, et contractis, Menoch. de arb. casu 480.

Sed est questio de prioritate, et posterioritate temporis, is qui de certo tempore probat, censetur aliis non probat de prioritate temporis, ei qui de incerto tempore probat, Tiraq. de retrac. lign. § xi. gl. 1. n.o 10.

Ubi certum, et determinatum tempus est de substantia dispositionis: nisi, eventualiter interveniat de hoc, alias dispositio non tenet, Gasp. Caball. milleloq. iuris 599.

Qui est praescripturus temporis immemorialis, potest allegare sine titulo velit, quia omnis titulus praesumitur, Rot. cons. 66. n.o 48. l.o 2.

Brevitas temporis vitiat actum, quasi si curator eodem momento, quo datus est, praestat auctoritatem minori, non valet, quod auctoritas fit brevitate temporis, Mars. cons. 130. n.o 47.

L tempus xx. annorum intelligitur tempus ordinatum per illam dicti-onem s. Soc. sen. cons. 42. n.o 3. l.o 1.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Solet audiri tertius, q[ui] cōparet p[ro] suo int[er]esse, sed p[rim]o requirit[ur] ut sic tertius iudiciū accipiat eo in statu, in quo tunc rep[er]i-batur, cū ad iudiciū accedit. c. ult. ut lit. pen. in 6.
2.o requirit[ur], q[uo]d sic tertius d[e] suo int[er]esse statim, et incōtinenti doceat, q[uo]d incōtinenti arbitrio Iudicis limitatur, ita Menoch. q[ui] alios citat d[e] arb. Iud. lib. 2. casu 18. Ludou. Decis. 26 n.o 1.

Potest oppōni d[e] Iur[e] tertij, q[uo]d est exclusiuū citationis agētis. Menoch. d[e] retin. poss. rem. 3. n.o 602. ex l. cū [illegible] [illegible] C. d[e] [illegible] [illegible] L. ult. C. d[e] [illegible] [illegible] [illegible] allegari [illegible] [illegible] ipsi allegāti, cuius q[uo]d [illegible] eius [illegible] L. [illegible] C. d[e] [illegible] Alba cōs. 64. n.o 3. Soc. [illegible] in L. 2. ff. d[e] excep. rei iud. [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] Thesau. Decis. 4. [illegible] tertio

Tertio citato reuocat acta, et [illegible] Castr. in L. cū filius in prin. ff. d[e] [illegible] oblig. dicens q[uo]d aliquas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magnū aduocatū, q[ui] nō con-[illegible] [illegible] citationis. l. [illegible] Menoch. cōs. 320. n.o 30. lib. 4.

Quaestio tertius admittatur ad impediendū executionē [illegible] [illegible] [illegible] sent[enti]ae, et doct[or]es tractant [illegible] Ludou. decis. 26. et And. Gail. pract. obseru. lib. 1. obser. 70. [illegible] [illegible] Bar. Castr. Alex. et Ias. in l. a diuo pio ff. d[e] re iud.

[illegible] tertij et appellantes [illegible] [illegible] in c. cū [illegible] d[e] re iud. et Alex. in l. [illegible] ff. d[e] re iud.

De tertio possessore ignorante, et [illegible] [illegible] [illegible] Afflict. decis. 139.

[illegible] nō [illegible] [illegible] [illegible] tertios possessores, nisi prius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cōs. 85. n.o 2.

Attentatorum causa non retardat, quia etiam confirmari potuit, quod post commissionem cum attentatorum non fuit de attentatis opposituum, et passus est procedi ad attentata, in negotio principali procedi, consentire illis non probatis, nec verificatis, quia iudex non procedit tunc nulliter, sed grauat partem c. non solum de appell. in 6. Rota decis. 60. par. 1.

Attentata dicuntur ea, quae certa de nomine meo lite pendente patraverunt procuratores, ut sine aliud me sciente, et non reclamante contra quae ad mei notitiam pervenerunt, quia tunc censentur approbata. Mattheus sing. 22. Capol. caut. 24. Rota decis. 58. citat. Ayml. decis. 551: Oldr. cons. 199. n.° 7.

Attentata ex officio iudicis et quod non debet de interesse partis tenetur revocari; non est opus plus ad revocationem attentatorum, quam partis; immo tenetur pendente iudex, cuius officium cernitur, quae partes; immo tex pendentis, prohibet, ne lite pendente aliquid innouetur. Et respondetur, quod debet ratione de non lite pendentis, et non lui revocari, et quod debet ratione de non lite pendentis, et non lui actionis, sed mero iudicis officio. Rota decis. 57. par. 1. quod dicitur in hoc casu Rota solet reservari beneficium, ne dicatur ulterius inquirens in hoc tamen idem hoc tractat. Vestrius in sua praxi lib. 8. cap. 4. de attentatis. sing. 21. Grauat. n.° 27. et 40. quod dicitur hoc iudicium attentatis, ibi Grauat. n.° 27. et 40. quod dicit hoc iudicium attentatorum esse summarissimum, add. Affl. decis. 351. et seq. et latius tex de attentatis videas Nicol. de milis in suo aureo repertorio in littera A. n.° 56.

Si sit appellatum a sententia, a qua de iure non datur appellatio, et si detentum sit appellationi, attentata ea pendente non retractantur Rol. cons. 77. l.° 2.

Et Gruenatz ꝑ dentes ultra tradita ꝑ Ale. in 254. 3. Plumb. x. uideas ēt Cini in rato ꝑ præto a°x.

Si Iudex uiderit ee deceptum in interpositione dentj, illud reuocari, et retractari, ēt ꝑ x° suo offo Ann. de execut. l. 3. cap 149.

In interponendo dento causa cognitio reqrit, qn retrieg actuy confirmationē effectionē, qn si solum id inter contractus confirmationē respicit, necessaria nō ēe, Cost. cōs. 91. n.° 41. l.° i. quā nota ꝑ dentis, ꝑ quotidie in hoc tro foro ad contractus d nota ꝑ dentis, ꝑ quotidie in hoc tro foro ad cōtractuū confirmationē interponantur, quā à Iudice absq̃ ulla causæ disquisitione interponuntur.

Si in contractus alicuius celebratione contractus sit inter partes, ille processus dentum a Iudice interponi potest, nō sit tollere ex parte inleduin, quam interponas, Cini. cōs. 91. ula ex partib. lo. l.° i.

Decretum esse indiuiduum, unde si plus fuerit alienatum, quā in dento continentur, in totum corruit dentum, et alienatio, Natta cōs. 631. n.° 37. l.° 3.

Dentum contractui interpositum sine cā cognitione nullum ēst et actum nō ualidat Rol. cōs. 7. n.° 63. usq̃ ad nu. 73. l.° 3.

Dentum et in terminis adiecta interpositio ad solemnizandum actum in contractib. nō datis solemnitat. qua ... actum in cōtractib. uel iudicatum, et qn ab eis nō attulit, usquā tradit Plott. in l. si quis § 15. n.° 6. C. de in lit. iur.

Hodie nimio in concessione dc. 3.° dentorum minores infirmari eisdem eiusdem Viva. Gouecani cal. inhib. d. iuris. om. iud. ce in libi. 4 iuris. et inf. pa. x. cit. ut ... rx. L. i. d. dam. inf. ubi cā causa dispars cum uniuersitatio dispars tale. sed nō rē. tale ubi si dispar ff iniunct. tibi iuri. d. x.° in cond. z.° ... ; cū possibili casib. in quē ēē ff subsequutorum ualet ꝑ mi xtu infra l° Ptor. hic 1. d. co. ff dam. inf. Alia est opinio Rob. Maranl. in l.° 4. rationum in. c. 22. q aliis uerr. nō ēē mixti in hijs ... immediatis, sed solus dentj, qui dento d. iuris aliqd imponit, nō resistere, qd ēē gladij ptaut sed aliquid cōnexum ꝑ Maioris. 2 q. 4. l. impend. q. 17. d. iuris. om. iud. qd usquā inuenit hoc dentum ꝑ 4 specia

in natura iurisdictionis et qd qs iuxta. [illegible] d. illo decreto ad statuet dicto sit, illud ie mixtu imperiu commixtum. 2. [illegible] et utitur illis vocabulis. L. excusan. in pr. ad tr. d. L. si libertus la 5. vers. d. cisto d. bon. lib. Tertia igr. opio est vera, et cois est, qd sit mixti imperij Bar. in d. L. imperiu. n°. 9. tex. n° 55. Purpur. n°. 313. Corras. n°. 30. Caravall. n°. 120. L. tex. L. ea quae ad municip. L. ult. cautioni d. iurisd. om. iud.

D.: d. decreto, et d. p° et quomodo ad illud deveniat, et intra qd tempus deveniri possit, pm ad 2m. dixit Menoch. d. arb. iud. lib. 2. cam. 8. sed com. opia. quod [illegible] ec, [illegible] Cau: nitatz, qd [illegible] arb. iudicis [illegible] in. L. si finita. § si plures d. dam. inf. et ibi Bar. n° 3[?]. Alex. n° 85. dam. inf. § quo iur. tex. in d. L. si finita § ait autem statim et [illegible] L. in [illegible] § d. tit. d. bon. auct. iud. poss. L. 1. d. her. dlib. et ita firmat Menoch. loco citato, licz imo. tenuerit aliud, ut per Alex. loco preit.

Primum decretum difinitz a Bar. in L. si finita § Iulianus n°. 2. dam. inf. pm decretum est pa aggrauatio, ex qua actori aliqd applicatz. facta per iudicem parti conuentae [illegible] contumaciam, et ibi declarat [illegible] singulos ut ibi. Alex. [illegible] in. L. 2. si ex cox. ca. [illegible] ut ibi Alex. in d. § Iulianus n° 6. pm decretum est [illegible] prohibitio certo cau. pa [illegible] tum pa iussus [illegible] pa prohibitio [illegible] et 3a difinitio a Salic. in auth. et si q. C. d. bon. auct. iud. poss. pm decretum est p° iussus cons. contumaciam [illegible] ad eius contumaciam [illegible] in fauorem actoris [illegible] missionis ad quasi dliberatz, [illegible].

Secundum aut decretum difinitz a Bar. in d. § Iulianus n° 2. esse augmentatio aggrauationis iam factae, ex qua aliqd actori applicatz, facta p iudicem parti conuentae [illegible] contumaciam. [illegible] Salic. n° est 2s iussus iudicis cons. [illegible] in priori contumacia [illegible] [illegible] ad quasi dliberatz citatus, quae difinitio [illegible] quam [illegible] Alex. in d. § Iulianus n°. 7. [illegible]

Decretum multis modis [illegible] accidit, in generali aut [illegible] est [illegible] Bar. in L. nec [illegible] d. [illegible] bi decretum n° 6. quasi [illegible] dliberat. [illegible] qd sit [illegible] in [illegible] [illegible] cum dliberat. [illegible] ut refert [illegible] ibi [illegible]

Capiq aut sentem qasz p sata diffinitiua l. fin. in ar. sen. nit d lite et fur. als p interlocutoria l. sed si p pretor p sed si aut ex q ban maio als p si. eo, qd a superior ordinat l ambitiosa d sen. ab ord. fac. alio ect 4o p ea consultiones qua sens certis adiri l. recusari in unie id tutis sed ri condict a iud. aut cu cognit. ... p ubi sentem ... Proprie aut ... interlocutio sacta a iud. ... citra condemnationi, vel absolutioni, ... et ect illa ... p ubi sentem l. sup. auctoritas ... dil. nec gequa. p ubi sentem l. sup. nita. p. Iulianus d dam. inf. l. 3. p. si causa cognita d ... Alex. lib. 2. paradox. cap. 3.

Differt aut sentem a sata diffinitiua in 4or, ut sus. ... in l. nec gequa. l. ubi sentem ... differt, qa sata fit cu liberat. ... absolutioni, ... condemnationi: sentem ut citra condemnationi, ut absolutioni: 2o qa sata fieri ad ... lit. contest. sed in sentem ad ... lit. contest. 3o dif. fert, qa diffinitiua ad ualet, nisi parti ... sentem ... 4o dif. ferent qa in ... diffinitiua ordinarius ad ... calanio a partib. in sentem aut interlocutorio ... ke ... dam. inf. p. sed ...

Duc ut aut ad p. sentem ... modo ... ipsa ad ... actor in ... sentem ... dam. inf. Bar. in d. l. si sinita ... p. Iulianus ... Alex. ... collegi.

... sentem ... ad ... Bar. in auth. ... l. quidam. et ... alia citat. ... ad p. sentem.

Decretum.

Hec aut citatio preparatoria fieri debet ad petitionem partis, immo apparere debet in actis de instantia partis. l. preparatorium ff. de iudic. Bar. in d. §. Julianus n.o 3. et Alex. ibi n.o ii. q addit Gl. in l. sancimus in v. contumaciam. C. ad Treb. et et limitat, dicens [illegible] in illis casib. in qb iudex suum officium ad petitionem interponit. Adeo aut est de natura citationis preparatoriae instantia partis, ut nisi appareat, non valeat citatio. Et ideo Bar. d. n.o 3. dat cautelam quod inspiciat in actis, utrum facta sit ad instantiam partis, vel non, et si non, ordinat, ut precedat petitio. Utrum aut sit necesse dicere in citatione preparatoria [illegible] vide sup. in verbo Citatio, vers. in Citatione preparatoria f. 405. §.

Ad perveniendum ad primum decretum, necesse est, quod prius libellus precedat citationem, alias citatio non faciunt reum contumacem Bar. in l. si finita. §. Julianus n.o 5. Castr. n.o 6. Alex. n.o 9. dam. inf. et ita [illegible] [illegible] ex officio, licet quod [illegible] contrarium. ut ibi p Alex. et actor, qui citavit, debet comparere in quolibet termino, et absentis contumaciam accusare, et licentiatus recedere, alias non constituunt reum in contumacia Bar. in d. §. Julianus n.o 4. Castr. n.o 6. Alex. n.o 24. et seq.

Si reus citatus comparuit in iudicio, tamen nolit litem contestari, et nolit respondere, proceditur contra illum tanquam contra contumacem ad primum decretum Gl. in auth. q. tract. C. quomodo et quan. iud. [illegible] et ibi Bar. in fi. ubi Dec. in l. non tantum §. sin aut de recie. lib. l. non ut [illegible] de re iud. Bar. in l. si finita §. Julianus n.o [illegible] dam. inf. non aut potest cogi precise litem contestari, ut [illegible] in verbo litis contestatio vers. Utrum reus. [illegible]

In nullis aut actionibus contra reum et nolente [illegible] [illegible] [illegible] primum decretum, quod est missio in [illegible] ut in actionibus noxalib. ubi quis [illegible] noxalib. l. 15. q de nox. l. non aliquid de interrog. act. l. [illegible] noxalib. dam. inf. Et tamen in istis noxalib. actionibus [illegible] si domus [illegible] decretum est missio [illegible] quam [illegible] [illegible] omnino [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] Bar. in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Alex. in l. [illegible] finita. §. Julianus f. non [illegible] de nox. [illegible] [illegible] distinctionem [illegible] dam. inf. [illegible] [illegible] [illegible] Bar. [illegible] in iud. [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] aut. §. [illegible] in [illegible] in [illegible]

Utrum necesse sit ut possit perveniri ad primum decretum tanquam contra contumacem quod iudex [illegible] pronunciet, eum esse contumacem an vero sufficiat [illegible] de contumacia in actis. Bar. in l. si finita. §. Julianus

n.° 17. et ibi Alex. n.° 32. et seq. dan. inf. tenet, quod suffi-
ciat apparere in actis per dicta in l. sancimus in n. per contu-
maciam. C. ad. Trib. citatus ex Bar. ubi Cynus in l. sti-
pulatio §. Et d. op. no. nun. in fi. ubi tenet, quod iudex ap-
ponere debeat praeiudicium, cum est contumacia, et ibi Castr. d.
quod tutius est et in practica tenendum illud et id tenet Sp.
in tit. de p.° et 2.° decreto §. i. in pr. Bal. autem in l. i. C.
de his qui ad dictum. distinguit, aut ratione contumacia,
et in praeiudicandum est, sicut potuit tamen ad primum decretum
praeiudicandum est, aut ad negatio et sufficit ap-
tamquam suspensio appellati, aut ad negativa et sufficit ap-
parere in actis. Alex. tamen quem refert in d. §. Iulianus
n.° 33. dicit quod et si cessante contumacia, et praesentia fuisset
ad primum decretum sine praeiudicio valet interpositio p. decreti,
ex quo n. iudex procedit ad ulteriora. tamen reputat illa q.
magistrat. et primum tenet citat. C. ex parte del. n. d.
appell. L. ait Pror. §. praeterea, ubi quod dicitur de minor.
Citatio autem est, quod iudici, qui interposuit primum decretum debet
legitimum de contumacia eius, cons. Spm. decernit, et si aliter fit
decretum non valet Bar. in d. l. si fiat. §. Iulianus n.° 18. et
ibi Alex. n.° 34. et dicit Bar. quod tamen reprobavit pr. mi. cum
impetrat citatione facta post interpositionem tamen decreti
ut in l. Ex qua in pr. ex q. b. cau. in poss. eat. adde
Alex. tex. in l. spadido §. i. C. de iud. Bar. in l. nullus
n.° 4. de edd. et dam.

In p.° autem missione in p.° decreto postquam incepit contumacia,
et no. costante, ad tempus novis libellus, qui iam est legatus,
et no. costante, ad tempus novis libellus, qui iam est legatus,
et notum iudici Bar. in d. §. Iulianus n.° 20. dam. inf.
cons. Specul. citat. Gl. in l. 2. qui ordo in bon. poss. servi. § dis.
Bar. in l. ubi causa C. de iud. Alex.
in d. §. Iulianus n.° 37. tenet cum Bar. sed quod saltem procedat
aliqualis petitio l. 4. § hoc autem dam. inf. sed vide an
contumaciam hic interim in verbo edicto in p.° notab. fol.

Et autem iudex dat licentiam suae propriae intrandi possessionem
propria auctoritate l. dotis. C. sol. mat. l. un. C. ne. in. bo. per.
intraverit. seq. in tantum in dictis cum summus in d. l. cum
et si contra iudicis licentiam, vel sine
q. s. a cost. tamen emittendo eis sine l. nil q. qui iudici
executioni. Bar. in d. §. Iulianus saepius citato n.° 21. et ibi d.
quod hodie in actionibus realibus nil est immutatum; sed in
personalibus sic, quae fit missio tamen pro rata debiti declarati
Bar. in l. iussi de a cor. poss. de eo quod qui potuit ingredi
possessione cum iudicis licentia.

Et si nunc fuerit contumacia in missione, no est iterum citandus
ad interpositionem primi decreti Bar. in d. § Iulianus n.° 25.
Alex. n.° 39. et seq. ut puta fuit citatus prima missione ad

videndum libello, nisi debeat citari ad videndum interpositionem primi decreti, ad quam id fuit citatus. Interponi aut debet primum decretum in absentia, ad quam fuit absens citatus, ubi in contrarium tamen d[illegible], alias non fit interpositio, nisi denuo citetur, qua id esse lapsus [illegible] c. Ambitiose de off. deleg. l. si p. 8. si quis vi, aut clam, ubi Bar. [illegible] Bar. in d. 8. Julianus n. 26. et ibi Alex. [illegible] Bar. ab illis, qui [illegible] posse interponi [illegible] nova citatione n. 47. in l. si finita dam. inf.

Recolligendo igitur dic, quod ad perveniendum ad primum decretum requiritur quod parte sit citata. 2. quod pro tertio sit citata. 3. quod fuerint contumax ad veniendum, reg. mittendo. 4. quod fuerit citata ad [illegible] 5. quod fuerit datus libellus. 6. quod actor accusaverit contumaciam [illegible]. 7. quod ille actor venerit licentiatus. 8. quod constet iudici de contumacia Castr. in d. l. finita § Julianus n. 8. dam. inf.

Casus aut perveniendi ad primum decretum vide inf. ubi [illegible] decretum [illegible]

Secundum decretum.

Qui vult pervenire ad 2m decretum debet ipse citari adversarium, quod ne [illegible] 2m decretum non fit interponi, nisi causa cognita. l. 4 [illegible] dam. inf. sed causa cognita intellige [illegible], ut citata. l. si causa [illegible] minor. [illegible] l. 3. § [illegible] poss. Bar. in l. si finita § Julianus n. 27 dam. inf. licet [illegible] fuerit contumax in primo non dicitur contumax in 2o. qua [illegible] tamen limita, nisi facta fuisset ab initio citatio [illegible] ad totam causam, quo casu si semel contumax sit, [illegible] ad omnes actus, et [illegible] ad definitivam Castr. in d. § Julianus [illegible]

Si principalis non reperiatur citandi [illegible] tutores, procuratores, ut si [illegible] absentis [illegible], alias in hoc non [illegible] 2m decretum non fit interpositioni contra absentem. l. Sed aut [illegible] poss. eat. l. ergo in [illegible] maior. [illegible] in d. § Julianus n. 28. et in d. l. Sed aut. et [illegible] et Cananici, ut refert Alex. in d. § Julianus n. 53. Bal. [illegible] illi [illegible] quod [illegible] necessarium [illegible] in duobus casibus in [illegible] causa [illegible] d. l. ergo, [illegible] minoris d. l. [illegible] Alex. tamen loco citato [illegible] quod dictum est, quod [illegible] interpositionem 2i decreti, non [illegible] [illegible]

Venio ad perveniendum ad 2m decretum requiritur latitantia, ubi sufficiat citatio ad domum dicit [illegible] Bar. in l. si finita § Julianus n. 20 dam. inf. quod in actionibus [illegible] personalibus requiritur citatio [illegible] l. Julianus ex quibus cau. in poss. eat. in actionibus [illegible] personalibus [illegible] non scriptis, ut in causa damni infecti, et realibus non requiritur latitantia, sed sufficit citatio ad domum. a 1o membro [illegible] casus isto, si semel fuerit in [illegible] ut semel personaliter citatus [illegible]

alr si notificatum tunc non sufficit et domui cit.° ex quo
n. post illam sciatur abesse, presumitur latitare.

Casu tamen et cons latitantium ad instantiam 2.ª dentur,
sed datur curator bonis, ut qm. agit cons pronas illustris
l. curator de curatore furioso. ita Bar. in d. §. Julianus
Et quamquam et in casibus, in qb. latitatio requiritur, si ad latitare
est remedium, qd actor faciat dari curatorem bonis absentis
l. ab hostibus in prin. in ff. cau. mai. cons quando lis contestatur,
ut praeveniatur ad [illegible], et si grave sit ad aliud ad
inditionem in [illegible] [illegible] pretendentis. ita limitat Ang. fuit
[illegible] Alex. in d. §. Julianus n.° 35. sed Bar. [illegible] multi
ibi n.° 33.

Et in casu in quo latitatio requiritur si fuisset interpositum 2.ª
decretum, an sit ipso iure nullum? et Bar. in l. Julianus §.
decretum, an [illegible] in ff. cau. in poss. cat. dicit qd si [illegible] in
si qs possederat ex qb. causa in poss. cat. [illegible] ex [illegible],
mere prenalib. est ipso iure nullum, qa est de [illegible] [illegible],
in aliis nō est nullum ipso iure, sed p. restitutionem in integrum.
Alex. in l. si pacta. §. Julianus n.° 63. dam. int.
sufficit aut latitatio tm. 2.° decreti, nec requiritur latitatio
tm. p.° l. ignorari. C. de test. milit. Bar. in d. §. Julianus n.° 30.

Quantum tempus [illegible] detur contumaci ante 2.ª decretum, ad [illegible]
dum, et revocandum per decretum offerendo expensas, et cau-
tionem de sistendo, est quaestio in qua doc. alij [illegible] [illegible]
[illegible] intra annum tm. posse audiri; alij cum distinctione
[illegible] [illegible] [illegible] stant opin. [illegible] [illegible]
in prenalibus n. actionibus dat [illegible] audiri infra 30. annos
[illegible] spatio 30. annorum, nisi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible], nisi positum est in eius arbitrio qm. velit introdu-
centium, qd [illegible] volunt, qd de proprietate audiatur intra x.
[illegible] [illegible] xx. [illegible] absentes. gl. in l. 2. ubi in [illegible]
annos [illegible] [illegible] de off. ordin. [illegible] [illegible] [illegible] volunt ad
in. C. [illegible] [illegible] intra annum audiatur offerendo expensas, et cautionem
[illegible] [illegible] emptionis. §. [illegible] et si [illegible] de [illegible] 30. an.
[illegible]. l. si qs [illegible] §. Julianus n.° 34. Castr. n.° ii. Alex.
Bar. in l. si, pacta §. Julianus n.° 34. Castr. n.° ii. Alex.
n.° 64. de dam. inf. Hoc ultimum tm. qd scilicet audiatur in
[illegible] infra annum limitat Alex. in l. si prius n.°
x. de op. no. nun. qm. p.ª decretum [illegible] [illegible] cons lati-
tantem [illegible] gl. ibi. [illegible] [illegible] [illegible]. 2.° limitat
si quasi possidens obtinuisset p.ª decretum, [illegible] offerat expen-
cetiones [illegible], [illegible] audiatur, nisi [illegible] [illegible] [illegible],
ut caveat. 3.° limitat in d. §. Julianus n.° 86. qm.
iudex in p.° decreto [illegible] [illegible] breviorem annum [illegible],
et [illegible], [illegible] et alij [illegible]. 4.° limitatur, ut
ad [illegible] [illegible] [illegible] intra annum [illegible] ad audiendum
[illegible] [illegible] [illegible] proprietate [illegible] audiri, si de ea [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] l. [illegible] ubi gl. et Bar. C. [illegible] et [illegible]
[illegible]. 5.° limitatur, ut [illegible] audiatur [illegible] si [illegible] illa tria,
scilicet [illegible] expensas, emendare damna, et caveri de [illegible]

iusti est infra [illegible] si inmittus ex p.o decreto dicat hodie cogitat de iure meo, hodie agam [illegible] inderictiendorum de iure meo, hoc n. casu nō recuperabit [illegible], ita limitat Castr. in d. §. Iulianus n.o 12. ubi d.t se habuisse de facto, et obtinuisse, quod n. volebant hoc loco locum in hypothecaria, et sic in possessorio adipiscendo, nō aut exclusi ad rei uendic. et sic in possessorio recuperando. sed ibi [illegible] [illegible] in possessorio recuperando audit, q. uult inderictare [illegible] de iure suo, nisi possidens sit spoliator, et p. uiolentiā possideat. Vid ibi p. eum

Si missio facta sit ex 1.o decreto causa ad offendendum, [illegible] [illegible] cautionem [illegible] [illegible] si [illegible] faciat, si offerat expensas, damna suppleat, et cautionem [illegible] de iud.o sisti. L. si facta. §. [illegible] uidemus dam. inf. Castr. in d. L. si facta. §. Iulianus n.o [illegible] et Bar. n.o 34. [illegible] quod soluat debitum principali. Si u.o facta fuisset missio nō ex eo quod nō si offendit, sed qa nō soluit, nō [illegible] [illegible] ubi cauendum eēt, ut in causa damni infecti, nō recuperat cautionem, nisi soluat: nā quod [illegible] [illegible] impediuit missionē, [illegible] post facto oblatum non renouat, ex [illegible]. L. si [illegible] [illegible] ut in poss. leg. Bar. in d. §. Iulianus n.o 34. Alex. n.o 69. Castr. n.o [illegible]. [illegible] aut qui uellet [illegible] satisfacere de [illegible] speciali sibi [illegible], qa nō [illegible] L. de [illegible]. §. plane q. [illegible] cos. et ibi Castr. Alex. et Iar. [illegible] limit.o Ang. q. [illegible] improbat ad not. q. ut p. Alex. in d. §. Iulianus n.o 73. [illegible] 2.o limitat Bal. quis [illegible] fuisset missio [illegible] debito [illegible], ut si fuisset missus in [illegible] satisfacere [illegible], q. [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] offerendo expensas [illegible]. [illegible] n. nō [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] aut [illegible]. C. de [illegible] sed oportet quod soluat p. [illegible] [illegible] iudic. ita Alex. d. §. Iulianus n.o 71.

Adiicit aut [illegible] [illegible] offerri expensas, et damna [illegible] [illegible] p. missio in possess.m, ut eē si [illegible] et dicat, se uelle recuperare [illegible] possessionem, [illegible] uelle [illegible] [illegible] 2.m decretum, nō [illegible] cautionem, [illegible] nisi offerat expensas Bar. in d. §. Iulianus n.o 35. Castr. [illegible], [illegible] ibidem n.o 13. [illegible] [illegible] quod [illegible] debeat audiri et si nō offerat expensas, damna, et cautionem de iud.o sisti in casu [illegible] p. [illegible] decretum Alex. eēt [illegible], qa d.t se nō [illegible] [illegible] [illegible] audiri nō debeat. Sed sane puto ergo Bar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Castr. [illegible] [illegible] casu quo ipse de iud.o uenirent, agnoscat Castr. [illegible] existimo casu quo ipse [illegible] quis sciuit [illegible] eēt [illegible], qui si [illegible] [illegible] sibi iussit, [illegible] quod [illegible] de 2.o decreto in [illegible] [illegible], et quod [illegible] quoniam ipse [illegible] impediri 2.m decretum nisi [illegible].

In margin: Si cautio [illegible] damnis [illegible] Alex. in d. §. Iulianus n.o 80 et [illegible].

expensas si vult ei restitui cautam et nihil sibi auferre. Sed tamen considerando ne cum distinctione utraque opinio saluari posse, ut in generali vera sit opinio Bar. quia per sententiam cautio absolutio est, nulla autem possessori vindicanti qui vult impedire, quominus per 2am sententiam efficiatur verus possessor, debet ei restitui expensas, damna, et caution. de iud. sisti. In realis vero quia immissus est possessor, et quia per lapsum anni efficitur verus possessor, a quo est audiri, qui vult impedire 2m decretum, quia per primum satis ei consultum est, et per 2m impeditum non tollit sibi ius dominij et proprietatis. Considera.

Non potest autem actor, nec iudex compellere reum ad recipiendam cautionem, et offerre expensas, damna, et cautionem de iudicio sisti, casu quo ratione contumaciae actori non constitit cautionem illius rei, puta quod impensas superarit fructus; cum non ad inductum sit in fauorem rei, ut infra annum possit recuperari, si vult, non debet in eius odium retorqueri, ut compellatur, et cogatur, contra illi consilium veniat, ut refert Alex. in d. §. Iulianus nº 15.

Quod si reus infra annum compareat ad recipiendam cautionem, et offerat expensas, et damna, sed non cautionem de iud. sisti, quia sibi ab actore petita non fuit, utrum dicatur legitime comparuisse? Alex. in d. §. Iulianus nº 16. dixit habuisse istum casum de facto, et concludit, quod non per c. pastoralis. §. si. de off. ordin. et quia hic parti iam quaesitum est, non sufficit esse paratum, sed debet offerri dato quod non petatur, l. stipulatio §. i. de op. no. nun. ubi Bar.

Primum decretum interpositum in una re non impedit quominus interponatur 2m in alia re, quod tamen dic cum distinctione Bar. in l. quadius de bon. auct. iud. poss. ut scilicet habeat locum regulariter, contra quam quando interponitur ex causa, per unam rem transpicietur, ut in ca. damni inf. et noxali, et cum Bar. Bal. ac. Paul. Ant. de But. et alij, quos refert Alex. qui et ipse tradit cum Bar. in d. § Iulianus nº 18. contra quam Imol. qui ut refert Alex. ibi, tenebat, quod regulariter non possit, contra quam in duobus casibus primo quando facta aduersarij non potuisset actor in alia re possessionem adipisci. 2º quando absque ... impeditus adipisci potuisset.

Secundum decretum iam non esse dubium expediri ex parte iudicis officio nobili, non autem mercenario, aut vi actionis quia 2m decretum non est in obligatione nec illud est, quod petitur in libello, ideo iud. officium imploratur. De primo autem decreto

plus dubium est, et tres sunt opin. prima eorum, qui indistincte dicunt expedire iudicis off. mercenario deserviente actioni intentatae. 2a eorum, qui distinguunt aut intentatur sup. petitis off. iudicis nobili, et expedit iud. off. nobili, aut sup. petitis iure actionis, et expedit off. mercenario deserviente actioni propositae. 3a est Bar. Castr. Alex. et aliorum, quae et com. est, quae qua gl. in l. si finita. § si plures gl. mag. ff. dam. inf. quod sine distinctione primum decretum expedit iud. off. nobili quasi per petitum, ut perveniat ad 2m quasi non fit ad aliud finem, ut perveniat ad definitivam, nec ad aliud compiat, ut quasi capiunt pignora, ut alio modo coerceat reus. l. i. § quod ergo [illegible] ita Bar. post gl. in d. l. si finita § Iulianus n.o 40. Castr. n.o 14. Alex. n.o 86. Bar. et Alex. in l. iubemus [illegible] ff. [illegible] omn. iud.

Primum decretum regulariter interponitur in omnibus actionibus petitionibus et [illegible], nisi rei natura repugnet, ut puta quod est quaestio sup. tali re, de qua non [illegible] primum decretum ad possit consuli [illegible] actioni tum n. et lic. ad [illegible] pervenitur ad definitivam [illegible] Bar. in casu ut in casu l. 3. in fi. C. [illegible] in casu l. [illegible] lib. [illegible] l. cum vero § subventum. l. neque infantes [illegible] ut minor [illegible] l. abstineat. [illegible] est opin. Bar. in [illegible] C. ut minor [illegible] l. si hasta § Iulianus n.o 41. Castr. n.o 14. Alex. n.o 93. [illegible] l. si hasta § Iulianus n.o 41 [illegible] et aliorum qui tenebant contra Bar. inf. ubi et tradit ad arg. [illegible] et aliorum qui bene [illegible] et [illegible] opin. Bar. [illegible] in se nihil [illegible] ut lic. ad [illegible] ubi est [illegible] in c. quasi [illegible] ut [illegible] in possessionem si [illegible] petitis, alias [illegible] definitiva.

limita [illegible] com. opin. ut [illegible] in l. [illegible] ex quo [illegible] ab Alex. loco citato n.o 90. ut [illegible] quasi non fit ad [illegible] ad definitivam ex natura rei, quasi [illegible] in iud. d. aut. [illegible] et alijs [illegible] quod in [illegible] ad [illegible] lic. ad [illegible] ad [illegible] definitivam [illegible]

2m decretum regulariter in omnibus casibus interponitur, in realibus ca [illegible] [illegible] et in omnibus [illegible] actionibus [illegible] in missione [illegible] [illegible] l. [illegible] in pra. ut leg. nom. cau. et in missione in possess. [illegible] l. i. § [illegible] in poss. [illegible]

[illegible] est quod [illegible] interponitur 2m decretum quasi [illegible] ad [illegible] in possess. ex [illegible] qua in [illegible] consuli [illegible] ad [illegible] ad 2m [illegible] et [illegible] est [illegible] in duobus casibus [illegible] quasi [illegible] ad 2m [illegible] iste actor [illegible]

et missio ē in loco cautionis Bar. in l. si finita § Julianus n.o 43. Castr. n.o 14. Alex. n.o 95. & dam. inf.

Si fuisset interpositum p.m decretum, quo nō cauebatur sub conditione conditionali, ut ad dic., et postea conditio fuit purificata, et factum est damnum, et fuerint ad 2.m decretum absque alio p.o ex requisitis illis p.i interpositi sub conditione conditionali, licet damnum factum sit. l. si creditores § de sin. & simul. cum Bar. d. § Julianus n.o 44. et Alex. n.o 91. ubi ponit rationem

Interponitur autem et 2.m decretum in actione ex empto, quod si uendens est das traditurus domum, sui minus traditurus cauendi conditio gl. in l. si finita § si plures in gl. mag. & dam. inf. Castr. ibi n.o 14. et licet Bar. ibi n.o 46. faciat distinctionem inter uenditionem in genere, et uenditionem in specie, et quando agitur ad interesse, tamen non nisi tamen concludit, quod interponatur 2.m decretum ego tamen intelligo, quod agitur ad rem tradendam, et fuit interpositum p.m decretum in ipsa quam petitur, possit et 2.m interponi cum distinctione gl. et l. clausula & de contrah. empt.

Effectus autem p.i decreti est in personalibus, quod constituat missum detentorem et custodem rei et fructuum, quasi sit unus 2. decretum [illegible] & noxal. l. inter quos § si domus detentor. [illegible] in realibus uero constituit possessorem missum reuocabiliter, dam. inf. [illegible] ad annum, post annum uero irreuocabiliter cabiliter atque ad annum, post annum tamen efficitur [illegible] canonistas post annum tamen efficitur [illegible], d. § in c. contingit & dolo, et contumacis possessor. [illegible] in alijs ut lit. nō contra gl. in c. quasi frequenter. in mixta autem, et ū personali in rem scripta Alex. in l. si finita § Julianus n.o 203. & dam. inf. dat remiss. Bar. ibidem n.o 47. et seqq. Quod autem d.m est in personalibus limita si iudex ex causa iubeat ut missus et possideat quod p. 2.o quasi missus [illegible] ex causa. latius. 3.o in c. cum [illegible] postquam § superior et [illegible] rom. circ. Alex. in d. § Julianus n.o 99. et seq.

Inter cetera autem effectus p.i decreti est, quod constituit [illegible], & quo in l. i. C. [illegible] quod eueniat secuta missione in contrar. nō alt. l. nō esse nimis & pia act. quod in personali nō est dubium, in reali uero idem est quamuis infra annum esse reuocabilis possessor, p. [illegible] infra annum ibi est obligata idem est in officio iudicis, licet nihil obligationis [illegible], sed [illegible] eo, quod fuerit est in obligatione cum [illegible]

iudici Bar. in L. si, finita. §. Julianus n.° 48. ff. de dam. inf. qd adhuc ibi Alex. n.° 98 ut idem sit, si p. aduersarium stante quominus actor mittatur, e contingit ff. de dol. et contum.

Et qd p. tali iniqui competit creditori inmisso utilis hypotheca: ria l. 2. C. de Pror. pig. et e consequentis pignoraticia l. is, ff. de pig. act. l. inq. quid sit ut in loco. leg. Bar. in l. i. de pig. act. in l. inq. liao ff. dam. inf. leg. a simili voluerunt dari conditionem ex l. 2. C. de Pror. pig. qd esse sit, ut refert Alex. in d. §. Julianus n.° 98.

Aliud aut missus ex i.° decreto lucretur fructus, et gl. in Auth. de exhibe. reis. §. quod uindat, dc. qd in feudalibus de iure communi est, nec lucrari, de consuetudine uero lucrari. Bar. aut in l. si, finita. §. Julianus n.° 50. ff. dam. inf. dicit qd illa gl. non bene dicit qa esset in fraudem usurarum, quae nullo iure admittuntur clem. i. de usur. Quidam tamen asserunt, statutum ualere, in hoc permittent qa dicunt, qd hoc non uenit proprie ex facto, sed est forma legalis a statuto inducta, quae successit loco interesse ut in c. cum dilecti ff. arb. gl. in u. formam, et cum eis tenet Alex. in d. §. Julianus n.° 106. cum distinctione. Hoc aut erat [illegible] tenuit, aut non. i.° casu statutum locum habeat, 2.° casu secus, hit ei Bar. in l. [illegible] uerba, ubi Bar. re uis, hic ei Bar. in l. uitio de acqr. poss. Sed tamen hoc tenet contra Bar. pro quo est et Dom. ut refert Alex. p Clem. de usur. ubi reprobantur omnes leges, consuetudines, et statuta id permittentia, nec ualent ita disantes qa in 2.° casu non ualent et si usurae non essent prohibitae, et in p.° non ualet, qa sunt prohibitae, et qa non potest dici, hanc formam esse loco interesse, qa nihil sua interest. qa ipse custodiat fructus, et habet remedium interponendi 2.um decretum, quo casu effectus verus possessor lucratur fructus, et hoc in feudalibus. In realibus uero scitis in rei uendicatione missus ex p.° decreto non lucratur fructus ante annum, nisi a iudice id expressum fuerat l. in leiatus, in ex qd. cau. in poss. eat ita tenet Bar. ibi, et in l. si finita. §. Julianus n.° 50. ff. dam. inf. cons. gl. ibi in h. gl. nar. §. si plures, ff. uule. qd ipse iniuste consummatum lucretur absq qd dicat a iudice qui ab omnibus reprobatur, ut p Alex. ibi n.° 108. et hoc a iudice fieri potest, leg. consulti dicunt conueniat, ut p Alex. loco citato, et hoc usq ad tempus quo reus decretabit litis inf. fructus. cons inmissum. l. contend. l. de rei uind. illud aut, qd missio esset facta fore lit. contestationem quo casu qa effectus

verus, et irrevocabilis possessor lucratur fructus et infra an-
num Alex. d. §. Iulianus n.º 110. Post annum vero lucratur omnes fructus
et sine expulsione, et rescripto iudicis, quasi factus est verus,
et irrevocabilis possessor l. fi. §. si quis emptionis. C. de praescr.
30. an. Et sic ita relatum ab Alex. in d. §. Iulianus n.º 109.
quasi agens rei vendicatione esset dominus, et in contumaciam rei mis-
sus esset in possess. et ante annum, statim lucratur omnes fructus,
quasi fructus sequuntur dominum L. fructus de usur. Subdit et
Alex. n.º iii. quod postquam missus factus esset verus, et
irrevocabilis possessor, contingat, quod reus agat de proprietate,
et obtineat, fructus medio tempore percepti consumpti non resti-
tuuntur, extantes restituuntur, nisi haberet usucapti titulo pro
suo, et quod dixi de consumptis, intellige de perceptis ante lite contest.
quia percepti post indistincte restituuntur.

In hypothecaria vero licet ut realis. l. si fundus. §. in vendicatione de pig.
non tamen lucratur fructus etiam post annum, non est quia intentio actoris
non est, nisi avocandi possessionem. l. si eum venditor in prin. de
pig. et creditor possidens rem pignoratam non facit fructus
suos. nec eos lucratur. l. i. 2. C. de pig. act. Alex. in d. §.
Iulianus n.º iiz. in l. 3. §. fi. de acqr. poss.
Idem dicit in actione mixta, ut in petitione hereditatis quae est
mixta. l. hereditatis. C. de petit. hered. Idem n. in hac
mixta actione quoad materiam primi decreti, in quantum datur
ad rem iudicatam, quod in realibus, in quantum vero datur ad pro-
nales actiones sequatur naturam personalis actionis l. in
labor. §. familiae, hanc. ercisc. Alex. d. §. Iulianus n.º 113.

Verum in reali actione ex primo decreto possit perveniri ad 2.m quaestio
est inter DD. et magis communis reced. in l. si finita. §. si plures
de dam. infe. tenet quod nec illud sit, quasi tamen reus audiatur de propri-
etate l. 2. in fi. C. ubi in rem actio. et cum ea Salic. in auth.
eius q. C. quom. et quando iud. Contrarium tenet Bar. in d. l. si
finita §. Iulianus in fi. cum eo concordat Castr. ibidem in fi.
Alex. n.º iii. et seqq. et plures refert, et tenetur com. sed
aut missio fit in reali ex 2.º decreto, quia iam prius inter-
posito iudex statuet terminum, infra quem agat, si velit,
sin minus ulterius non audiatur l. si ex causa l. qui accus. non poss.
l. diffamari. C. de ingen. Bar. in l. Titia ope fi. de accus.
Effectus autem huiusmodi decreti in hac reali non est, ut efficia-
tur dominus, si iam erat, non possessor, si iam erat possessor
ut efficiatur dominus, et possessor irrevocabiliter, et sic non obstat
quod dicebat est. in realibus tamen teneri quoad de proprietate quia

necesse est nisi interponatur 2m. decretum, et hoc si actor erat dñs, si u° id erat dñs sed reus, cōsequi dñiū, l. 19 adiudicetur sibi res sua; sed ut aliena si u° tertius erat dñs, cōsequi usucapiendi cōditionem l. si finita. §. Julianus ff. dam. inf. ubi Castr. ita declarat [illegible]

Item est in hypothecaria, in qua [illegible] interponi et 2m. decretum [illegible] probari immissum ad [illegible] creditori ultra quam [illegible] illud hypothecatus, si aut [illegible] uendi de creditori, aut ad [illegible] illad hypothecatas si aut [illegible] catur in partibus, ubi agitur de maiori quantitate quanto magis [illegible] mihi [illegible] in hypothecaria Alex. in d. §. Julianus n° iii. ubi [illegible] putant illud de iure uerum [illegible] alij adnulli [illegible] cōmuniter, et alij distinxerit, an agatur hypothecaria [illegible], et [illegible] interponatur, an [illegible] et ad interponatur ut ibi [illegible]

Effectus aute 2i. decreti ponit Bar. in d. §. Julianus in fi. inter caeteros unus est, ut adiudicetur creditori res in solutum, quocum, si infra biennium cōparuit dñs et offerat solutionem eius, quod petitum fuit, recuperat id, in quod fuit missus [illegible] l. si [illegible] aut [illegible] C. de [illegible] dom. impetr. [illegible] et [illegible] Bar. in d. §. Julianus in fi. [illegible] Bar. [illegible] l. si [illegible] C. de [illegible] 30 [illegible] in l. 2. C. ubi in [illegible] actio, gl. in l. [illegible] ar. al. [illegible] in l. 2. [illegible] aut reus in [illegible] audiat. C. de [illegible] in c. [illegible] gl. [illegible] C. de dolo, de [illegible] gl. [illegible] ut lit. [illegible] et esse cōis [illegible] maior [illegible] Alex. in d. §. Julianus in fi. [illegible] Bar. [illegible] [illegible] solummodo [illegible] dom. [illegible] ut [illegible] Alex. [illegible] in §. Julianus col. [illegible] pen. col.

Missus in possess. ex 2°. decreto rei alienae [illegible] malae fidei sciens, [illegible] in cā damni infecti [illegible] Bar. et Alex. n° 9. in l. si [illegible] [illegible] ff. dam. inf. ubi Alex. [illegible] [illegible] ad [illegible] similis [illegible] bona fide [illegible] de [illegible] doct. [illegible] missus uerisimiliter [illegible] et [illegible] interpellaret [illegible] putaret uerisimiliter [illegible] [illegible] bona [illegible] tunc [illegible].

[illegible] decretum in [illegible] ut [illegible] 8 [illegible]
[illegible] in [illegible] decreti [illegible] 27

Ubi in aliquo actu reperit. interuenisse decretum iudicis, omnia presumuntur rite et recte facta Ias. in Rub. C. q. admitti n.° 1. et repert. sp. in tit. de inst. et uend. § Nunc dicendum restat, rubs et breuiter meis, et dat hoc procedere et si iudex dat unus ribaldus. Sed Bal. in l. tutores ff. de confir. tut. limitat id procedere in maioribus magistratib. pro quos decreto multum creditur, secus autem in inferiorib. ut pedaneis, et municipalib. C. de presumat. pro decreto contra Ias. quem dicit in l. de alimentis n.° 9. C. de tradact. Ias. in l. sciendum n.° 21. de uerb. oblig. Alij limitant, hoc procedere, quod in decreto solemnitates quae fuerunt enunciatae Zuccard. in rub. C. q. admitt. Bal. in l. ex his. C. de test. milit. Caster. in l. cum hi. § si praetor. de tradact. Bar. in c. quod coram n.° 42. de probat. Presumuntur aut satis enunciatae quod in decreto dicitur, causa cognita de interpositum, quia omnis solemnitas presumitur Alc. de presump. reg. 3. presump. X. n.° 1. in fi. Caster. in l. cum hi. § si praetor de tradact. Vid. et sup. in pr.° notab. fol. 425.

Decretum iudicis sup. alienat.° immobilium minoris extenditur ad bona alibi sita in quocumque territorio, Ias. in l. cunctos populos 2. lect. n.° 96. C. de sum. trinit. ff. l. magis puto § ad fatum. de reb. eorum.

Si in contractus alicuius celebrat.° conuentum sit inter partes, ut a iudice decretum quotiescumque interponatur ad ipsius contractus confirmationem, nec potest una ex partib. impedire, quia interponatur, C. ipse. cons. 91. lib. 1.

Iudex Ecclesiasticus negligens facere iustitiam ad detrimentum
litis parti lasae condemnatur, et a divinis suspenditur et incurrit
in omnem poenam canonis. c. cum aeterni de sent. et re iud. in 6.

Iudex negligens recte iudicare debet compelli per superiorem imposita ei
poena. §. i in prin. Auth. ut differentes iudices.

Iudex debet secundum allegata, et probata iudicare, non autem secundum conscientiam
suam, nec in ubi notorium esset ut privatus, nec de isto casu loquitur,
nec contra conscientiam facere. c. 2. cum de off. ord. ita inquit Bar. de acc.
§. si minus n. 15. bona gl. in L. i. C. qui admittunt quos gl. i. ex.
in L. illicitas §. i. de off. praes. laud. Menoch. cons. 92. n. 8. lib. i.
Vid. inf. vers. Ad ea, quae.

Iudex qui est super legem ut Papa, Imp. et Princeps in suo dominio cuius
dictum est pro lege, debet semper secundum suam conscientiam iudicare qualiter
cumque constat illi conscientia sive ex actis, sive non, alias peccaret
Bar. in L. una. C. ut quae desunt advoc. in fi. Par. de Put. in
trac. de syndic. in v. an Iudex possit. bl. 156. idem de Princ.
cip. Constat auctoritate legis condendae Menoch. cons. 92. n. 81.
lib. i. Bed. var. resol. lib. i. cap. i. n. 6. ubi latius.
et 82. ~~vid. infra vers. Adver.~~

Iudex semper agat prae oculis Deum debet. L. quod si Ephesi, ff. de eo,
quod certo loco.

Iudex debet esse maior legi. L. et si severior. L. ex qb. cau. inf.
irrog. L. quod ex eo. ff. de his, q. not. inf. L. respiciendum §. i inf.
ff. de poenis. Sed contra est §. oportet Auth. de iudicib. et ibi l.

Iudex incompetens efficitur competens, si reus consentiat. L. 2. ff. de
iudic.

Iudex iurat, se facere iustitiam et iudicare quod iustum, et aequum
fuerit, Auth. iusiurandum quod praestatur ab his.

Si constitutio palatii est quod imponatur una poena, an nihilominus
Iudex possit irrogari poenam iuris communis et damnare
quod quod sic per L. q. sepulchra. C. de sepul. viol. L. in cum. C. de
fur. L. quotiens. ff. de act. et oblig. et ita Ant. inst. de
pen. tem. litig. §. i. n. 5.

Iudex debet facere iustitiam suo loco. §. sancimus Auth. ut ab
illustrib. et in sententiis eam deprimi. nisi causa illis sic
L. si iniecta ibi aiunt. C. de sent. ex brevil. recitan.

Iudex debet iudicare secundum leges aut constitutiones aut secundum consue-
tudinem, alias non tenet sententia §. i. inst. de off. iud. contra ll. aut

iudicari tunc intelligendum est, quando expresse et specifice in sententia dicitur. Alioquin contrario non est, quod contrarium est, ipso iure nulla est sententia, ita ut appellari necesse non sit. L. 1. § item cum cons. ff. quae sent. sine appell. resc. Quando autem error non fuerit expressus, valet sententia mero iure. L. cum prolatis. ff. de re iud.

An iudex possit recusari de agendis in causis spiritualibus, dic, quod sic, quando facit conspiratus et quando eiudiis est. [illegible] ut L. placet. et. ff. de pet. her. [illegible] facit L. placuit. C. de iudic. c. abbate sane de re iud. in 6.

Bonus iudex debet tradi cum dolore ad poenas imponendas, et invitus 23. q. 5. per totum. sed maxime in c. miles. c. cum minister: nam si gloriatur in poenis hominis, sicuti nonnulli faciant, homicida est. quod si invitus et ad eius vindictam facit, dicitur minister Dei, ea. q. c. quia malos [illegible] ponit [illegible] in rub. inst. de publ. iudic.

Iudex et quilibet assessor, qui intra electionem ostendit, si potens aliquid in iudicando pro iniquitate committat in culpa est [illegible] ad [illegible], [illegible] ad [illegible] praedictis et immutem culpa est [illegible] in L. 2. ff. quod quisque iuris

Iudex malitiosus non potest cognoscere de ea civili, nisi ex causa. L. [illegible] § si ff. de iud. et ibi additio Bolog. cons. est. L. sed loci § si dicatur ubi [illegible] ff. [illegible] solvit reddatur, ut [illegible] in [illegible] de [illegible] § q. [illegible] ff. de [illegible] ubi [illegible]

An iudex possit uti simulatione et cavillatione ad veritatem indagandam, ita ut indemnitatem promittat reo, si confiteatur crimen, et [illegible] an tacite vera [illegible] quod dat, quod non [illegible] sed [illegible] illas [illegible] c. utilem 22. q. 2. [illegible] condemnari [illegible] c. [illegible] in L. ea est natura § 7. ubi [illegible] [illegible] Additio [illegible] ad [illegible] ff. de reg. iur. et ibi [illegible], et additionem [illegible] ad [illegible] in d. L. de reg. iur. Vide et [illegible] de [illegible] in [illegible] 177. et [illegible] in L. un. § 2. [illegible] n. 2. [illegible] de [illegible], quod [illegible] Menoch. de arb. iud. lib. 2. casu 361. [illegible] in notab. [illegible] [illegible] diligentiam [illegible].

Iudex non potest condemnare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iure [illegible] [illegible] nec ius [illegible] aut quod aliud [illegible] [illegible] ut multi [illegible]

[illegible] non esse quod factum est a iudice ad officium suum non spectans. L. [illegible] a iud. ff. de reg. iur. L. si. C. de iurisd. om. iud. L. 1. § [illegible] [illegible]

Iudex nō pt̄ supplerē d̄ facto si n. obiecant exceptio et non
cū nō opponant, iudex nō pt̄ supplerē. d. et Bar. in l. un. C.
ut quę desunt advoc. qd intelligit qū illud inducit contra-
rium ut exceptio facti tollitur facti, sed si ēēt notoriū
et constaret ex narratis, pt̄ iudex supplerē. d. et Bar.
in d. l. un. et uid̄ sup̄ in u. Exceptio, uss. Actio, fol. 408.
et inf. uss. Ad plead;

An iudex dicat advocatus, Vid. inf. in u. Advocatus uss.
Venit aut. fol. 565.

Factum iudicis factum partis dr, ubi sup.

An iudex iudicans in principali possit iudicare in accessorio et si
sit iudex incompetens inf. in u. Causa uss. Iudex, q. 4.

Venit credatur iudici allegati iustam causam. qū facit aliqd cont.
ius cois. distinguere tres casus pt̄ ēēt secundum Bar. in l. 2.
in prin. ff. si qs in ius vocare. nō ierit et nō credit ubi.
2. casus ēēt casus qū iudex vult cōstitui non cōm, si subsit
causa, quae sit expressa in iure, nō dubitat qz sit iusta
causa, quae sit causa iudicis arbitrio relinquitur et cognoscenda
si uo nō sit expressa, iudicis arbitrio relinqr. ff. ult. ff. de edx.
an sit iusta iud. nō. l. si qs ex cognatis. ff. ult. ff. de edx.
Menoch. de arb. iud. lo 2. casu 469. et hoc casu adhibet
fides iudici, et pro eo pesumitur l. Aemilius § cum d. minor.
Alc. in trac. de presumpt. reg. 3. presump. 9. 3. st casus qū
iudex allegat causam, de qua in iure nihil est in genere nō
constat, et nō creditur qa debet constare de ipsa causa Bar. in
l. ibi. si subsecutum ff. de procur. et id est qa iudex est
l. ibi. in sub[...] ff. de procur. et id est, qa iudex est
cuius potestas limitata, ut in casu l. 1. ff. de off. eius, ubi
declarat Iaso n. 60. et dec. n. 69. et in c. 3. n. 6. de off.
deleg. qd et pt̄r ex tex. l. si forte ff. de castr. pec. qū fit
qs nō pt̄ facere absque certis libris, nisi in certo casu
speciali, nō stat eius assertioni simplici, plati dixi sis
et uid. inf. in u. Obligatus. uss. Venit credat fol.

Venit, petita coram iud. qd erat excōmunicatus, cōi tamē opinione
putabatur cōmunis, postquam deponit excōmunicatus vale-
ant. dic qd sic. qa occulte excōmunicatus partib.
obesse nō debet, et in h[oc] uerus iudex est. q. eius acta va-
lent debet. sicut in l. Barbarius ff. de off. pretor. ubi Bar.
in tex. n. 2. fi. et in 7. tit. n. 9. et ius. n. 61. Bar. in l. 2.
C. de sent. facit tex. in c. ad probandum de re iud.
Fallit tamē si sit declar. in sententia excōmunicationis, quamvis
a Episcopus esset occulte excōmunicatus, alios tamē ex-
cōmunicare nō pt̄, d. in suma 24. q. 1. iuncto tex. in c. Achacius

il 2. ea. can. et 9. c. secundo de ord. abb. pro, qa in sntia excomunica-
tionis plus consideratur veritas, quam opinio. arg. c. sntia xi. q. 3. ubi
Arch. 2.o fallit in haeretico, lz n. cois error indiceret fidelis, tamen eius
sntia nihil valet gl. 24. q. 1. in suma. las. in d. l. Barbarius n.o 01.
ff. de off. pt.

De his aut. qui fuere a iud.e putatiuo ex iurisdictione notitia, ut in
contractib., an valeant 4.er distinguit casus, p.s est, qn esset iudex
de facto, credebatur tamen idoneus, et nd valeret arg. i. 2. q. 2. c. aliena-
tione. 2.o qn auctoritate superioris electus esset inhabilis, q tamen
habilis credebatur, si faciat actum necessarium, valet illius actus, arg.
l. ait ptor. ff. de minor. et l. procurator tutoris. ff. de procurat.
3.s qn facit actum voluntarium contemnendo conditione iuris, et nd valet
contractus l. 2. C. de [illegible], q. l. tut. Bar. in l. Barbarius n.o 10.
in repit. ff. de off. pt.

Quid si iudex translatus esset de una iurisdictione in aliam, et ignorans
primus iudex digna gerit, an valeant vid. inf. in u. Papa. uers. si Papa
et qd si errant ex a. qlitatem sui pronij putans, l. excomunicatus,
cum nd esset. ubi sup. vers. Si vero.

iudex officio suo nd petitam impartiri nd dnt. l. 4. §. hoc aut. ff. de
dam. inf. l. 1. §. magistratib. ff. de mag. conuen.

Ad plenam intelligentiam eorum, qui dicuntur sup. vers. Iudex nd pt. et in
tex. vers. Actio intentata fo. 408. ex dictis Bar. in l. si unus
§. pactus ne peteret n.o 20. de pac. constitue unam reg.am gnalem cum
3. fallentiis. Sit aut reg.a qd iudex nd pt supplere ex off.o suo
l. un. C. ut que des. aduoc. l. illicitas §. veritas ff. de off. pr.
fallit aut p.o qn apparent ex libello proposito, actorem carere
act.e, lz reus nd opponant, absolui debet ex iudicis offo gl. 2
mag. et med. in l. Iulianus si unus §. pactus, gl. in l. 1. de
off. assess. in u. libellis. 2.o fallit, si competat actio, tamen
ipse exceptionis elidatur, si qd inest exceptio ipsi actioni, ut
in pactis appositis incontinenti, pt iudex supplere si nd oppo-
natur a parte Bar. ubi illud dix. in l. lecta ff. si cert. pet.
3.o fallit lz exceptio esset extrinseca ipsi actioni, ut ex pactis
ex interuallo appositis, et in alijs extrinsecis exceptionib. si tamen
omittatur illa exceptio, actor locupletaretur cum aliena iactura,
et pt iudex ex officio supplere, tenet l. plane ff. de petit. hered.
ubi Bar. et in l. si. co. tit.
Amplia aut reg.am ut procedat si exceptio esset extrinseca, et nd locu-
pletaretur cum aliena iactura, nd pt iudex supplere, ut in pacto de nd
petendo qd pa erat gratuitum, si nd opponatur nd supplet iudex, ita Bar.
not. in d. l. si unus §. pactus n.o 20. Vid. etiam inf. vers. Iudex [illegible]

Iudex [illegible] sub vers. Iudex debet [illegible] [illegible] [illegible], qd in nd iudex pt iudi-
care [illegible] contra [illegible], ex. ubi gl. in l. minor. l. 1. § de minor. et

omnino uid. aur. addit. ad q. in prin. inst. q. 6. mod. tut. fin. ri. n. ex habitu, qui. dat mirabil. cautela apostol. iudici, q ex scientia sua aliud sciat, et aliud ex allegatis, et probatis, ut possit euadere illud iudicium, et innocentem immunem reddere, debet n. iudex petere, ut alius in locum suum eligatur, deinde faciat se examinari tanquam testis de his, que scit; et sic reddet immunem illud, q ex allegatis erat puniendus, ut est facit puniri illud, q ex probatis erat absoluendus; non n. minus peccat est castigare nocentes, quam absoluere innocentes

Vtrum Iudex ordinarius possit ibi constituere uicarium Vid. inf. in u. Vicarius, u. 15. Iudex ordinarius fol. 599.

Iudex non tenetur de iustitia denegata, si noluit se intromittere et cum potuerunt notorietas, qa impuberes quare ptori non adiuit, cum potuerunt not. ... inf. et ibi gl. in l. 4. §. si uicinus si u. ponunt de dam. inf. et ibi Castrens. in apostil.

Ad Comunit. stare pro iudice nisi sibi parere. L. 1. C. de exact. et aud. l. x. L. placuit. C. de coll. fun. patr. l. 11. Bar. in L. damni §. sabini ca. a. q. de dam. inf. L. si qs. C. de off. ciuil. iudic. Jas. in l. de pupillo §. si qs. ipsi ptori n. 2. de op. no. nun.

Iudex, q denegat facere iustitiam parti, recurrat parti ad superiorem per uiam appellationis uel per simplicem querimoniam, cogitur per superiorem facere iustitiam et si tunc et recusauerit, castigabitur. Auct. ut differ. in prin. c. 2. de excessib. Bar. in L. de pupillo. §. si qs ipsi n. 5. de op. no. nun. Limita autem hoc, secundum in damno grauisses. qd si non esset tanti qd diceret iudex superiori, nolo, qd ne cogas ... expecta tempus syndicatus Bar. ... illud tex. in. L. si tutor ...

Iudex ordinarius qui ... Ecclesiasticam nolit, nec debet accipere salarium a parte de iure, qa de publico debet ... salarium. c. sane 14. q. 5. c. non licet xi. q. 3 §. illud tamen Auct. de mand. prin. Jas. in L. nec quidquam. § ubi decretum n. 2. de off. procons.

Iudex in accessorijs multa ... L. aediles §. ... de adil. ed. Alex. in L. si ... Iulianus n. 44. dam. inf.

Iudex laicus an possit de nouo examinare causam sibi mandatam ut exequatur ab Ecclesiastico ... in exequatur. Vid. sup. in u. obligationibus. Vend. obligatus f. 78. ...

Pro Iud. Comunit. ... boni, et faciat ea, que ad officium suum spectant. L. 2. C. de off. ciuil. iudic. et ... Comunit. aliqd ...

fraudulentem, l. eius extra utrasque c. cum olim 2. ubi gl. argum. ꝺ praeiudicium quibusdam ꝺ fid. instr. Et ideo non praesumitur aliquid factum sine causae cognitione c. abbate ꝺ verb. sig. nec praesumit nulle consequenter factum sive iudicium l. nec in arbitrio C. ꝺ arbitr. Et non praesumitur facile ad culpam veniri cum veritatem examinat [illegible] in [illegible] ut ꝺ praesump. [illegible] in prin. fallit quoad faciendum, et intrandum, quia non praesumit, [illegible] appellatione pendente [illegible]. Contra tamen, quod immo [illegible], sed non tradidit [illegible] probandi, [illegible] alios notab. [illegible] Alc. ꝺ praesumpt. reg. 3 praesump. 9. n. 8. 9. x. 2.° fallit in iud. [illegible] et [illegible], alius tamen et [illegible]. 3.° fallit in iud. [illegible] militat alia [illegible] reg. 4.° fallit quando [illegible]. 5.° fallit in [illegible], et causis suspicio [illegible] aliquid [illegible] not. Alc. ꝺ praesump. reg. 3 praesump. 9.

[illegible] est ad [illegible] partibus iudex [illegible] l. [illegible] ꝺ bon. [illegible] ꝺ [illegible] l. 3. ꝺ admin. tut. Bar. in l. in vendit. in f. ꝺ bon. auct. iud. poss.

iudex [illegible] ad [illegible] ꝺ eo quod petitum est l. aediles § [illegible] ꝺ aedil. ed. Bar. in l. [illegible] C. ꝺ [illegible] n.° 1 ꝺ [illegible] plurimi [illegible] in reg. 107 et ibi n.° 5 quomodo [illegible] l. aediles § [illegible]

iudex [illegible] quod est [illegible], et [illegible] Bal. in l. 1. C. ꝺ execut. rei iud. [illegible] Menoch. ꝺ [illegible] poss. rem. 4. n.° 134

iudex [illegible] oportet in quo [illegible] commemorat Menoch. de arb. l.° 1. in [illegible]

iudex ubi ignorat suam iurisdictionem, et [illegible] nullum est. Menoch. ꝺ arb. l.° 1. q. 75 ubi declarat, et [illegible] ꝺ [illegible] n.° 167. [illegible] rem. cas. 39 in f. l.° 4.

iudex [illegible] arbitraria [illegible] Menoch. ꝺ arb. l.° 2. casu 339 [illegible] in quantum faciendum, [illegible] appellatum, et [illegible] n.° 13. 14 [illegible] Menoch. [illegible] in arbitrio, arbitratoreque, sed fallit quando [illegible] fallit et in iud. [illegible] arbitrio [illegible] iudicari [illegible] ꝺ [illegible]

iudex [illegible] n. [illegible] cas. 320 n. 1.

iudex [illegible] oportet [illegible] 30 [illegible] Menoch. cas. 175. n.° 1. l.° 2.

Iudex inferior puniri potest à officiali superioris in suo territorio delinquens.
Gaud. decis. 328.

Iudex superior si scribit inferiori, et hoc cum dixerat literas vel citationis,
vel alias, id facit sine requisitione. alius vero iudex par conet[illegible]
rogari, Gaud. Pap. decis. 346.
[illegible] facit [illegible] loch. Ion. Iulij, ad scribit [illegible] Guiuis [illegible]

Iudex in terminis ad [illegible] recedere a sententia gl. et Bar. Cons. cons.
294. nº i. vel. i.

Iudex ex suo officio supplere potest ac [illegible] re quae cum aliena [illegible]
ra [illegible], Asin. de execut. § 3. cap. 32.

Iudex potest ex suo officio confusionem et spontaneam rei confessionem [illegible]
ad rei confessionem in causa criminali recipere, Asin. de execut.
§ 3. cap. 47.

Ex si partes diu litigaverit, et causa est involuta, et perplexa, tunc à
Iudice ex suo officio ad concordiam compelli Asin. de execut. § 3.
cap. 134.
Item quando est dubia causa potest prudentia, vel ex dimidiendam, et
dimidiam assignare Asin. de execut. § 3. cap. 137.
Excusatur iudex si in perplexis ad clariorem prudentiam, Bar. in
L. cum iudex. C. de [illegible] Dec. cons. 517. nº i.

Iudicum 4or species sunt, ordinarij, dati, delegati, et Vicarij, vel dimidi-
bat Minoel. in repet. l. imperium de iurisd. om. iud. par. 3. q. i.
de datis, et de legatis iudicibus inter u. delegatus, [illegible]
Ordinarius Iudex ad Bar. de hoc in L. more nº 4. de iurisd. om.
[illegible] ex de off. ordin. quod sit ille iudex, qui propria iu-
risdictionem a lege sibi datam ad universalem causarum exercet,
iurisdictionem a lege sibi datam [illegible] ordinarius et
Bal. et de hoc in d. L. more, [illegible] sic ibi 1º ordinarius et
iudex qui propriam iurisdictionem in sua persona ordinarie obtinet.
Minoel. in repet. l. imperium co. tit. par. 3. q. i. aliam conclusionem
[illegible] hoc modo ordinarius est iudex qui a lege vel à
Principe, vel ab eo qui Principis locum obtinet magnum conventus
est, cuius iurisd. persona [illegible] universitatis vel certarum
causarum. Nec [illegible] e. intransmissibile, [illegible] de off.
Deleg. ubi dr. delimatus [illegible] a lege [illegible] ad abolendam
[illegible] ut. de [illegible] quae dat locum in certa causa [illegible]
2º [illegible] hoc modo, est ordinarius qui est a lege, vel
à Principe. secundo est [illegible] a lege vel a Principe
qui est ordinarius, quia est Princeps [illegible] C. de iud.

Ordinarius autem constituitur a lege à Principe consuetudine, et ab insti-
tutione à Principe. [illegible] lege scripta [illegible] est in L. i. de off. eius
in prin. L. ul. C. de [illegible] lib. [illegible] consuetudine [illegible] L. et quae de
iurisd. om. iud. in c. [illegible] in u. [illegible] 25. dist. [illegible] in d. L.
ul. C. de [illegible] lib. in L. 2. C. de [illegible] in L. [illegible] C. de [illegible].

et l. vz. in c. ul. de off. ordin. c. 2. de excess. prelat. de princ. et
in l. i. de off. cuius l. i. ad l. iul. de ambitu. dd. qd in d. l. mor. de iurisd.
de inferior a princ. l. i. c. de eman. lib. & ibi in auth. de consultor.
Nos et Cpls eligit ubi Vicarius q est iurisd. ordinarius c. 2. 3. de off.
vicarij. Volunt tamen dd. qd tales ordinarij ab inferiori electi, qd.
p man. [illegible] a Principe Bal. in c. i. & ad hec col. 2 de pace
[illegible] Panor. in c. cum ab Ecclesiarum n.o 4. de off. ord. Putauit tamen
Menoch. hoc ex ea consuetudine receptum, cum sint hec off.a ad libitum
Episcoporum.

Ordinarius iudex necessario est [illegible] causarum, ut est Potestas [illegible]
et alibi hoc in l. mor. n.o 17. de iurisd. et de hoc nullum dubium est.
Verum tamen est certum genus causarum, ut Venetijs, ubi [illegible]
sunt magistratus ad certum genus causarum constituti, hoc est [illegible]
de libr. [illegible] in [illegible] c. [illegible] de iudic. c. [illegible] de for. compet. [illegible]
in d. c. [illegible] Ale. in rub. de off. ord. n.o 2. [illegible] in l. i. C. [illegible]
[illegible] Menoch. de arb. l.o i. q. vz. n.o 9. Dicitur tamen et ordinarius
[illegible] q alicui est constitutus Castr. in l. a iudice n.o 9. C. de
iudic. [illegible] in d. c. [illegible] in i. not. Alex. in d. l. more n.o 13. qd
intellige quando nominatus est expresse ordinarius, alioqui diceretur
delegatus.

Item ad essentiam iudicis ordinarij requiritur territorium, et sic unum requiritur
ad [illegible] loco. Una opinio est, qd requiratur Panor. in c. cum ab
Ecclesiarum n.o 3. de off. ord. Bar. in l. ul. n.o 9. C. ubi et apud [illegible]
[illegible] in com. ad [illegible] Cancell. in [illegible] de iudic. iuxta
[illegible] suffic. q. 18. ubi dicit auditores Rote non esse ordinarios, qui
[illegible] competunt, [illegible] ipsi, [illegible] iurisdictio et [illegible]
territorio [illegible] sicut [illegible] argumentum ab [illegible]
[illegible] iurisd. Bar. in l. i. C. de iurisd. n.o 15. [illegible] qd iurisd. [illegible]
ad iurisd. Bar. in l. [illegible] ut [illegible] de [illegible]
[illegible] Alex. in cons. 35. n.o 3. l.o 4. Bar.
in l. i. in princ. ff. de [illegible] [illegible] opinio [illegible]
in d. l. i. [illegible] de iurisd. Alex. in c. [illegible]
Alex. in l. [illegible] cod. ul. de iurisd. [illegible] territorio. l. i.
de [illegible] Bar. in d. l. i. in fi. [illegible] iurisd. [illegible] C. de [illegible]
de iudic. l. ul. C. ubi et apud [illegible] [illegible] q est iurisd. ordinaria,
Alex. in d. cons. 35. [illegible] Cast. in d. l. [illegible]
in [illegible] Bar. in [illegible] l. i. n.o 35. de iurisd. Bar. in l. [illegible]
n.o 8. C. de iudic. [illegible] in l. i. n.o 35. de iurisd. Bar. in l. [illegible]
n.o 34. [illegible] ab ord. fac. [illegible] et est in [illegible]
[illegible] c. [illegible] 25. dist. [illegible]
Bar. in l. i. n.o 15. de iurisd. [illegible] ibi n.o 35. Bar. in l. ul. C. ubi
et apud [illegible] n.o 9. [illegible] l. i. & cum urbem de off. [illegible]
[illegible] Menoch. [illegible] concludit, cum iurisd. possit esse sine territorio
[illegible] Bar. in cons. 189. in prin. et [illegible] in l. d.
i. de iurisd.

In q[ui]b[us] differat Iudex ordinarius a delegato. 40. d[ifferenti]as recensebat Rob.
Maran. in speculo aduoc. par. 4. dist. 6. ras magis ad rem
recensuit Menoch. in repet. l. imperiu[m] par. 34. s. de iurisd. om.
iud. p[rim]a est d[ifferenti]a, q[uo]d Iudex ordinarius magistratum obtinet
ut no[tatur] in Auth. de iud. et nouella 82. delegatus no[n], et ordi:
narius tribunal h[abe]t no[n] delegatus. l. ul. C. ubi, et apud q[ue]m.
et q[uo]d magistratus solemniter eligebat[ur] q[uo]d no[n] erat in dele-
gatis Menoch. d[e] arb. l[ibr]o 1. q. 74. n[umer]o x. 2[a] est d[ifferenti]a q[uo]d
ordinarius p[rop]ria iurisd[ictio]ne fungit[ur], et eam ideo alij mandare
p[ot]est, delegatus u[er]o p[ro]priam no[n] h[abe]t iurisd. l. 1. s. 1. d[e] off. eius. l. et
q[uia] de iurisd. ea qua e[st] mandat alie[na] d[icitu]r, q[uo]d scili[cet] ordinarius
delegari p[ot]est iurisd. q[uia] sua est, delegatus no[n]. l. more d[e] iurisd.
l. a iudice. C. d[e] iud. et q[uo]d ordinarius no[n] cessat morte eius,
q[u]i eum constituit, delegatus cessat. l. et q[ui]a d[e] iurisd. c. relati
d[e] off. del. q. l[ibr]o c[ess]at d[e] delegato ad uniuersitatem causarum. c.
ne alij d[e] cons. in 6. Et q[uo]d ordinarius si sententiam nullitur
tulit p[ot]est iterum iudicare. l. p[ro]n[unciatio]. C. quom. et q[uan]. iud. delegatus no[n]
p[ot]est cum semel iudicauit functus est off[ici]o suo tum bene tum
male. l. 2. ut p[ro]ponis 1. C. quom. et q[uan] iud. ubi Bar. Menoch.
d[e] arb. l[ibr]o 1. q. 61. n[umer]o 2. et 21. 3[a] p[ri]ncipalis d[ifferenti]a est q[uo]d
ordinarius no[n] p[ot]est recusari tanquam suspectus, sed dat[ur] adiunctus
l. apertissimi. C. de iud. delegatus u[er]o p[ot]est recusari etsi ad uniuersitatem causarum sit d[elegatu]s in. l. ul. n[umer]o x. C. d[e] iud. 4[a] d[ifferenti]a
est, q[uo]d plures ordinarij e[ss]e posse in solidum in eadem causa. l. 1.
C. d[e] off. p[rae]f. urbi. l. 1. ff. d[e] off. eo[rum] quo[rum] cum locus est, iu[n]
tion. et appellat[ionem] iurisd[ictio]nem cumulatiua no[n] d[ifferenti]am iurisd
priuatiu[a], q[uae] est p[rae]sentandus est unius caus[ae] iudex alius
u[er]o e[ss]e no[n] p[ot]est ut Patauij in p[rae]fato, et p[rae]ponit Bar. in d. l. 1. C.
d[e] off. p[rae]f. urb. Bal. in l. 1. d[e] off. eo[rum]. Inn. in c. cons[ultatio]n[ibus] n[umer]o 3.
d[e] iud. Menoch. in com. d[e] p[rae]sump. l[ibr]o 2. p[rae]sump. 184. delegati
u[er]o plures in eadem causa in solidum e[ss]e no[n] posse. c. causam ma-
trimonij d[e] off. del. 5[ta] est d[ifferenti]a q[uo]d a s[ente]ntia ordinarij
appellat[ur] ad sup[er]ior[em] immediatus l. 1. s. pe. d[e] appell. l. imperatores
eod. tit. l. p[rae]cipimus C. d[e] appell. Bar. in l. 1. in fi. q[uae]. ct. a quo
ubi Cu. Ang. Aret. et dd. Iac. in rub. ff. d[e] appell. in fi.
A s[ente]ntia u[er]o delegati q[ui] appellet[ur] duæ s[un]t opin. una q[uae] dicit
esse, q[uo]d appellet[ur] ipsi delegant. alia q[uo]d appellet[ur] superior dele-
gantis, d[e] quo p[ro]uincie tradit in m[ateri]is hagon. q. 15. fol. 27.
6[a] est d[ifferenti]a q[uo]d ordinarius exeq[uitur] s[ente]ntiam delegati, delegatus
u[er]o nullam s[ente]ntiam exeq[uitur]. l. a diuo pio in prin. d[e] re iud. sunt
tam com. c. significasti. c. in lit[er]is. c. pastoralis. c. Ca[u]sa d[e] off.
deleg. et s. s. 7. et q[uo]d plus est, ordinarius exeq[uitur] s[ente]ntiam ~~ordi-
narij~~ delegati siue iustam, siue iniustam, no[n] n[on] est cognitorem,

sed merus executor, ut sunt delegati, an male iudicauerit, nisi notorium sit iniustam esse sententiam, tunc non suspendi debet. Rob. Maran. in q. x. impressa post speculum aduoc. 1º est dña, quod iurisdo ordinari et superiori respicit causam, loci, et [illegible] l. si conue: nent. de iurisd. L. 1 2. de iud. iurisdo uero delegati est [illegible] procurati dd. in locis pall. [illegible] in c. [illegible] et q. de off. deleg. ubi Abb. et alii dd. [illegible] et [illegible] in c. [illegible] de iud. Bar. in L. 1. de iud. id est, [illegible] sed mandatum strictu. et ad mandatum iuriso L. et [illegible] de iurisd. sed mandatum strictum. et ad mandatum iurisd. L. et obseruatur L. diligenter ff. mand.

Iudices ordinarij erant [illegible] l. 2. § deinde cum placuisset, ubi Corras. de orig. iur. [illegible] d. l. 2. § et [illegible] ubi Corras. de iuris canon. sunt ordinarii et iudices inferiores et iudices dati. In urbe Roma solus Pont. max. Archid. in c. [illegible] xi. q. 1. [illegible] est ordinarius. Extra urbem ordinarius est Eps. c. 1. de off. ord. legatus [illegible] c. 2. de off. [illegible] in 6. gl. in c. 1. de off. [illegible] Archid. et [illegible] in sum. de off. archid. [illegible] 4. est et Vicarius Alex. in rub. de off. eius [illegible] 16. c. Romana in prin. de appell. in 6.

Item [illegible] indirecte sic ut iudices darent [illegible] Menoch. in repet. L. [illegible] par. 3. § 7. eundem in lº 1. de arb. q. 2.

Nullus iudex Ecclesiasticus sententiam sanguinis inferendi [illegible], nec [illegible] sanguinis [illegible] nec ubi exerceatur adesse. c. sententiam sanguinis [illegible] clericis uel non

Iudex secularis non [illegible] iudici Ecclesiastico, nisi quando iudex Ecclesiasticus [illegible] uniis ordine A. [illegible] 220. n. 9. Rol. cons. 34. nº 11. lº 1.

Iudex ecclesiasticus [illegible] familiam armatam [illegible] iurisdictionis ecclesiasticae Rol. cons. 36. lº 4

Iudex [illegible] ex suo officio [illegible] in [illegible] [illegible] Ascan. de execut. § 3. cas. 149. [illegible] cas. 170.

In iud. [illegible] et [illegible] debent, ne [illegible] diabolica, [illegible] Caball. [illegible] 398.

Iudex negligens [illegible] punitur arbitrio iudicis, nam si [illegible] [illegible] et ad damni emendationem [illegible] et aliorum ab off. [illegible] et aliis [illegible] negligentiae Menoch. lº 2. de arb. casu 341.

iudex qd teneat obviare, Bol. cos 12 in prin. l.o 2

Iudex, q corruptus p sordes iudicauit, uariis punit, qa si in cã criminali p granitate cã et usq ad mortẽ iudicis arbitrio punit, cõfiscat et eius bona, notat infamia, et dignitate nobilitate priuat: si u.o in cã ciuili iudicauit, si recte, solũ teneb restituere qd accepit, si iniquũ latẽ obstinationẽ protulit, ergo primo in triplũ cõdemnat, et alia et poena iudicantis arb.o Menoc. l.o 2. d arb. casu 342.

Dicit aut iudex p sordes iudicans et baratarius ut dr cõmittẽs cũ aliqd accipit, ut sentiã pferat, ut ad pferat l. 3. l. lex Iulia. § sodie ff ad. l. Iul. repet. cõuerz est et si pecuniã accipit, ut pferat iustam sentiam; ut iustitiã celerius admi. nistrat, qa dat accipit nihil ipsi pmittendo, qa solũ aliqd pmit. tit, qa pmisit iudex facere, et dixit id, licet, qa aliqd debitã est, qa aliqd mutuo iudici dat, qa esculenta, et eã remittit, qa esculenta egregij ualoris data fuerunt. fallit aut qa lata sentia aliqd iudici datur, qa licite accipit. nec dicit corruptus, et qa dat in recompensationẽ iustã mer. cedis, ut sportulã Menoc. d his ibj l.o 2. d arb. casu 342.

Corruptus aut iudicẽ ultra amissionẽ causae, si uis in ea fuit, et nullitatẽ sentiae, punit et arb.o iudicis sentia pferat, et facti stimata, et de loco de et qa cõditione pferat, et facti solum cõmittit excauerit. Menoc. l.o 2. d arb. casu 343.

Inter ceteras causas, qs iudex recusari solet est et cõmunis, ob cõiunctionem, quã cũ altero litigantiũ est, quã sane cõiunctio usq ad xum gradũ cõsiderat Menoc. l.o 2. d arb. casu 152.

Iudex debet aduocari toss.m ad id. ne partes ueniant ad arma. Alba cos. 78. in prin.

Iudex quantũ facere potest debet adhaerere ueritati, i. cũ uidet na. turali rõne, et cõi iudicio ueritatẽ stare pro ea litti. gatoribus, debet in eius fauorẽ magis inclinare, reiectis serupulis, si q sunt in cõtrariũ l. 3. § ple. de lurein. Alba cos. 83. n.o 1.

Inexcusabilis est iudex, q in causa decidenda Bal. est secutus auctoritatẽ. Menoc. d recup. poss. rm. 15. n.o 288. q tasso 297. tradit Bal. saepissime ex suo capite loqui.

Iudex ex [illegible] ad [illegible] supplere defectum circa legitimationem [illegible], Bal. in l. cum ad [illegible] [illegible] n.º 5. C. de bon. quae lib.

Si Princeps committat iudici causam, quae alias esset de sua iurisd[ictione] dicitur iudex ordinarius. ad [illegible] [illegible]. Caball. millel. 242.

Periculosum est sub suspecto iud[ice] litigare. l. apertissimi C. de iud. [illegible] si ne [illegible] [illegible] ibi [illegible] Bol. cons. 19 in [illegible] l.º 3.

Iudex secularis ad [illegible] exequi [illegible] ecclesiastici, de cuius in iustitia suspicatur, Bol. cons. 34. n.º ii l.º i. et cons. 37. eo l.º n.º 7. et 8. tradit quod adhibere debet aliquam causae cognitionem, an iustum sit, quod petitur, antequam concedat brachium suum, et si iudex, [illegible] appellatum ab illa sententia ecclesiastici, [illegible] actione implorat brachium suum, concedere ad debet. n.º 10. 12.

Iudex, qui tulit sententiam et iniustam, cum [illegible] sit, [illegible] [illegible] ad [illegible] amplius illam corrigere, vel mutare. l. [illegible] [illegible] [illegible] damnari. 4. de [illegible] [illegible] l. iudex ubi Bar. ff. de re iud. l. i. ad Turpil. Alba cons. 6. n.º 4. l.º 2.

Iudex [illegible] sententiam iniustam confirmari [illegible] [illegible] [illegible] appellabit, Bal. in l. i. n.º 15. vers. quaero quod si iudex. C. quando prov. ad est nec. quod facit qui dati [illegible] sententiam ad iudicandum [illegible], [illegible] [illegible] principale et [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] expedi[illegible] [illegible] interlocutoria.

In causis valde dubijs, iudex ad debet magis ad unam, quam ad alteram partem inclinare, sed aequaliter dividere, [illegible] [illegible] cons. 175. n.º 6.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inimicitiam [illegible] c. qualiter, et quando el. 2. [illegible] [illegible] [illegible] cons. 180. n.º 6. vers. ista et verba

Iudex [illegible] [illegible] animi [illegible] [illegible] [illegible] not. gl. in c. [illegible] de [illegible] [illegible] chimia [illegible] cons. 569. n.º 5. l.º 3.

Iudex debet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et si parti [illegible] [illegible] [illegible] pactum Ancher. cons. 107. n.º 2. ex doct. Bar. in l. [illegible] quod vi aut clam.

De sportulis iudicis, [illegible] cons. 91. l.º 2

[illegible] [illegible] iudicis apud Menoch. cons. 2. usque ad num. 153. l.º i.

Qui dbr fugitiuus fit capi an tempus, ud an diē. l. quesitum ff. d pignor. in u. vibeat. et sic limitat, ꝑ sed dat qd iust. d act. uel ad sce: dat in agnat. an tempus cont dbitorem suspectum las. in d. ꝭ. n.º 10.

Licitum est creditori ꝓpria auctoritate capere dbitorem suum fugientem ꝑ necessitatem etc. dtinere Auct. ut iudices sine quoq; suf. l. i. ubiq; ꝯ auna. Etc. Relata, ut dic paul. supra.

Dbr nō fit capi suspectus, nisi faciat fidem iudici saltem ꝑ duos testes, qd tpe contractus obligationis istius dbr fuerat locuples, et idoneus et qd postea mutauerit conditionem in peius, qa talis cautura nihil et qd postea valet, las. ꝭ. i. n.º 84. d act. et ibidem n.º 85. dt qd
uenitus ualet, las ꝭ. i. n.º 84. d act. et ibidem n.º 85. dt qd

Iudex nō dbet concedere licentiam capiendi debitores etsi affirmat, eos suspectos de fuga, nisi dbitum sit liquidum et certum. Et nec debitori suspecto qui carcerari potest, uid. bec. cons. 75. et Marc. Marc. lib. 2. casu 87.

Dbr is intell. a quo inuito pecunia extorqueri pt. l. dbr. ff. d uer. sig. et l. fideicōmissa ꝭ si rem ff. d leg. 3. et ibi d. in u. desinat.

Dbr qui suo creditori ꝓpriam iurauit, se nihil dbere, si postea cr. ecunit, et exceptione iurisiurandi, qui cum actione elicit. ꝭ. actionem iust. d excep. sed si tam cōmodum reuenit, postea credr iuramentum retractat, l. fi. C. d reb. cred.

Dbr ꝓprie et stricte is intell.r q act.e ꝑsonali, nō reali tenet, l. ꝓpia. qd sibi dbit, tex. iun. gl. in l. gl. in ꝭ i. inst. d act. in u. qd sibi dbit. Aurelius. ꝭ. Manus in u. pupilli; ff. d l. b. leg.

Verbum dbuit cum omnium actionum contradicti intell. l. pecunia uerbum. ꝭ. fi. ff. d uer. sig.

Creditoris ut licitum capere dbitorem ꝓpria auctoritate, nō tamen lic eum retinere ultra xx horas, alias si ultra retracat, dr committere priuatum carcerem ita Bar. tex. in l. cabili tineas committere priuatum carcerem. ita Bar. in l. ad l. Iul. d adul. Bal. ꝑ auct. immo. d act. et oblig. quinto. ff. ad l. Iul. d adul.

Qd dicitur esse licitum dbitorem capere licet limita et ue nisi ubi esset copia iudicis, secus si est copia. l. grati. C. d reur. lib. x.

Qui mandato iudicis aliqd facit, excusatur. id suf. in u. Mandatum f. 143. ꝓ.

Debitum ꝓprie dr, qd inuito dbitori exigi pt. l. dbitor. ff. d uer. sig. qd facit ad quaestionem Testator mandauit haeredibus, ut solueret eius dbita, an intelligas d inexigibilibus, uera d natur obligatis et dic, qd nō.

Si vero idem testator ita dixerit ut hic fit ulterius, et nulla debita exigibilia sint, an obligandus sit exigi non posse, dic quod sic, arg. l. prudens quoque testatius ff. de fun. instr. et dic potius aeque valeat qua[m] vult. l. quoties ff. de reb. dub. ff. de reg. iur. et text. est in l. quod dicitur s. dominus ff. de cond. et dem.

Si testator mandaverit exsolvi omnia debita sua pro salute animae suae, an continentur et poena debitorum, dic quod non quia cum adiecerit illa verba pro salute animae suae, ut h. ipsorum ad fond. poenitentialis, seu aut in ista stiu ad debita vz. q. 2. c. similitatis, et ibi gl.

Debita dicuntur et inexigibilia vere de iure actionis, et ista veniunt in contractu. l. et s. de contrah. Aliud et inexigibilia ex viribus exceptionis, et ista non comprehendantur l. feudo et ibi gl. ff. de cond. port. de his omnibus inst. de oblig. n.[o] 7

Si quis perpetua exceptione contra creditorem tueri potest, proprie debitor non dicitur. l. cred. ff. de verb. sig. Item is qui natura debet, cum ab eo invito exigi non possit l. nat. ff. de fideiuss. proprie debitor dicendus non est, sed abusive l. debitor ff. de verb. sig. Item is qui sub die debet, an dicatur debitor proprie non est, cum ante diem tempore non possit ad solvendum s. omnis inst. verb. oblig. Item is qui sub conditione debet, proprie debitor non est et ante adventum conditionis. Et ideo valet repraesentatum conditionis, l. cedere diem ff. de verb. sig. cui obstabat exceptio. l. si conditioni ff. de leg. i.

Debitor generis tenetur de omni casu fortuito. l. incendium ff. si cert. pet. Debitor vero speciei regulariter non tenetur de casu. l. contractus ff. de reg. iur. l. in rebus in prin. ff. commodati l. si ex pupillaris ff. de neg. gest. et ibi gl. sing. quod in tribus casibus debet limitari. 1.[o] si ad eam tenetur obligavit se eum. c. 2. de deposito. 2.[o] si culpa ad casum ordinata praecessit l. in rebus ff. commod. s. item is, cui, inst. quib. mod. re contrah. oblig. h. culpa non sit ordinata ad casum, non tenetur ... 3.[o] si fuerit in mora ... l. quod te ff. si cert. pet. quod procedit et in mora irregulari, ut de casu in l. ... ff. de ... et ... arm.

Debitor non tenetur dimittere pignora nisi liberatus dando creditori, quas plus cautionis in re est quam in persona. l. plus cautionis ff. de reg. iur. Si vero tenetur ... creditori, dando pignora liberari ... obstare, quod ... conditioni alius ... non ... l. 2 § 2 ff. si cert. pet. quia illud ... in solutione nos loquimur in cautione, tenemur et facere quod nobis non nocet, et aliter ... l. in conditioni, et ibi gl. ff. de ... l. plus cautionis ff. de reg. iur. Cons... l. ... ff. de ...

Nota cautela ad praxim, qd si creditor absentem debitorem, et debitum probare nõ possim, qd debeo illi scribere epistolam eum admonendo, ut soluat, qd mihi debet, et si praesentibus duobus testibus legunt epistolam, et nihil dixerint, hoc casu incontinenti testibus confitendus est ad solutionem. Ripa in L. admonendi nº 125. ff. de iureiur. p. L. filiusfam. ff. ad Maced. Menoch. q. ultimos ꝗ le noverit, et declarat de arb. lº 2. casu 21 et hic in L. obligatione. ff. de iur. iur.

Ad difficultas excusat debitorem nõ soluentem, ut si facta excusatur l. si. § ed. tunis ff. ad L. Rhod. de iactu. L. qd dicitur ff. de cod. et dom. l. 2. § 2. ff. si qs caut. in obligat. clem. dicendi qd inoficiosi, ut qualibet alia difficultas nõ excusat. L. continuus § illud ff. de iur. oblig.

Debitor qui mitta aliquam, nec a nati aptans abrogans natus est ex exceptionem, debet ita denuit. L. Marcellus ait. ff. de reg. iur. sed intell. ꝗd durat et debitor potest ad exceptionem, ut supra in u. deceptio l. 408.

Ex pluribus causis qs nobis debetur tenetur L. nõ ut ff. de reg. iur. L. 3 § ex pluribus ff. de acqr. poss. qd limitatur nõ procedere qñ causae sunt contrariae, qa contra nõ possit stare in eodem subiecto. L. 2 § si ff. commod. 2º limitat, si est causa in emptione. L. si ancilla ff. § emo. ut illa debent nõ tenetur. L. cum tu. C. de contrah. empt. ualida, qa ex illa

Debitori praesumptionem locationis tribus modis accipi; Vid. supra in u. locatio, et conductio, fº 56. et Jas. in L. diuortio nº 37. ff. sol. mat.

Qui soluit id, qd debet nõ dr. beneficium consequi. L. si a rogator, ubi Bar. nº 2. de adopt.

Debitor soluens nõ uero creditori et per errorem, nõ liberatur, Alba in cõs. 3. nº 3.

Debitor mulier eius de fuga capi potest et in domo propria, et eius est in eo, qui fiscalis est debitor Gabriel. concl. x de malefic. nº 30. 30.

Debitori qui tenet tus cõstitutione, aliam dilationem concedi permisit, tantum tus in culpam soluere, intra quod solutionem facere potest, nec a creditore debere urgeri cum facto tantus. L. qd dicimus ff. de solut. tempus autem in iudiciis arbitrio statui debet, Menoch. de arb. lº 2. casu 27.

Debitor nõ dr. esse soluendo, si uendi bona nõ potest. Crau. cõs. 190. nº 7. citat hic in L. nemo dubitat, ff. de reg. iur.

In casu, hui(?) ut suprà, nimia ac invalidata cattura est opponi exceptionem in spectat. Iudicis Rom. cons. 242. citat Ancel. cons. 184.

Probato debito per confessionem debitoris, ut aliter, sufficit qualitate(?) ... creditoris Gratia(?). decis. 95.

An debitor qui solvit famulo creditoris cum eius litteris veniente liberetur. Burg. q. 282.

Cas. debitor ab alio exactus quod à creditore liberetur, ut amplius suo creditori solvere non teneatur, pro cuius distinctione ponit Menoch. de arb. casu 137. ego per regulam sic illos colligo. Reg. est, quod debitor exactus qui à potentiori liberatur. fallit primo per iniuriam suam fuit exactus, quia non liberatur. 2.° fallit quando non fuit usus aliqua diligentia, sic excusatur. 3.° fallit quando non aliter, sed per confessionem solutio apparet. 4.° fallit in eo qui terrore(?) suo denunciavit, et non denunciavit. 5.° fallit quando debitor fuisset in mora solvendi suo creditori, quia tunc attento quod eius mora processerat, non est liberatus. 6.° fallit quando simulata solutio fuisset. 7.° fallit quando non à potentiori, et superiori exactus fuit, sed à privato:

Debitor non tenetur de terris(?) pro suo creditore, Soc. Iun. cons. 135. n.° 13 l.° 2.

Cas. plura debita in diversis sententiis contenta pronunciata duplicata, ut tradit, Menoch. de arb. casu 23. ut casum, iudicis arbitrio remittitur(?).

Debitoris ex potentiori acquestum(?) creditori obesse non debet. l. si in bonis ... de iur. delib. Grat. cons. 6. n.° 86. 97. Capel. cons. 217. n.° 3. l.° 2.

Ipse debitoris recte excipit, si dicat, ego credo tibi fuisse satisfactum qua non credidit(?) tanto enim quietus, Ripl. cons. 240. n.° 9 per Corn. cons. 277. col. 2. l.° 4.

In his debitis quae continent mero debitum pecuniarium, debitor non tenetur accedere domum creditoris pro solutione facienda, Iacob Caball. milleloq. lib. 304.

Qui solvit partem, videtur agnoscere totum debitum. l. cum fideiussor. C. de non num. pec.

Debitor fugitivus, ut qui contumaciter ad forum et si clericus sit, propria auctoritate capi potest, et ad iudicem duci, Iacob Caball. milleloq. 646.

Cas. debitor et creditor diversi fori, debitor non tenetur ire ad domum creditoris, si non ... qua solvitur, non est de foro creditoris. Ghol. cons. 87 n.° 14. l.° 1.

In bonis com. deb.ri non pt dari in solutum immobilia, nisi prius tradat mobilia, Natta cons. 344. n.o 6.

Deb.r est quodammodo tenens creditoris. L. fideicommissa §. si rem p. d. leg. 3. L. 3. … d. nouat. Bar. in L. si constans §. quoties n.o 5. ff. sol. mat.

In soluendis debitis seruandus est ordo traditus p Bal. in L. p debito C. d. bon. auct. iud. possid. et pulchre docet Nauarr. in manuali conf. lat. sup. 7. Precepto Decal. cap. 17. n.o 49.

Recipiens unum creditorem p alio nouare uir, Rimin. Iun. cons. 641. n.o 29. 30. l.o 6.

Deb.r debitoris mei, si mihi soluat pecuniam, quam in eius manibus sequestrari feci iudicis sntia cum cognit.e causa liberatus est omnino a debitore meo, nec illi amplius eam soluere tenet, Menoch. cons. 68. l.o i.

Ad iudicandum an deb.r q. inops aliquando st., cuius remissum est debitum donec et usque ad pinguiorem fortunam peruenerit, considerandum est, an soluto debito tam sibi supersit, quantum in bonis ciuis tenet, ne egeat, etc., ita ut uiuere possit, Menoch. cons. 373. l.o 4

Debitores nomine non ueniunt actiones ad debitum in dicta, Cephal. cons. 14. l.o i.

Expensae aliae necessariae sunt, aliae utiles, aliae voluptuariae, necessariae sunt, quae nisi fierent res erat peritura, utiles vero sunt si non fierent res non erat peritura, sed tamen melior efficitur, voluptuariae sunt, quae non rem meliorem efficiunt, nec obstant quin pereat, sed tamen reddunt eam amabiliorem et pulchriorem, ut in [illegible] ff. [illegible] sent. d. act.

Expensae quas fecit a quo extantiae litis sunt restituendae [illegible] Ant. [illegible] Bon. com. [illegible] 8. [illegible] aut [illegible] n.° 1.

Expensae variis modis taxantur et solvuntur a litigatoribus, aliquando condemnatur adversarius ratione contumaciae, et hoc casu tenetur solvere expensas, solummodo factas tempore contumaciae [illegible] hoc aliquando condemnatur ratione victoriae in expensis, et solvuntur solum expensae factae [illegible] adversarius et [illegible] [illegible] quando [illegible] aliquando condemnatur in expensis ratione temeritatis, ut quando fecit vocari ad iudicium aliquem, cum quo nihil sibi rei erat [illegible] fecit vocari, quod nihil debeat [illegible] et solvuntur [illegible] expensae, et [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] aliquando condemnatur ratione dilationis [illegible] in iudicio, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et aliis [illegible] [illegible] factae in [illegible] [illegible] nihil [illegible] in 2. [illegible] [illegible] declarat [illegible] [illegible]

De expensis litis in civilibus et criminalibus plene Marsil. in l. [illegible] [illegible] n.° 51. et seqq. [illegible]

[illegible] adversarius tenetur [illegible] litis [illegible] et alimenta adversario suo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Marsil. [illegible] 2. [illegible] q. 35. et [illegible] [illegible] [illegible] 6. n.° 5 [illegible] alimentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen [illegible] 213. Vid. Bovr. [illegible] q. 303 n.° 4 [illegible] 221. [illegible] 2. [illegible] Marsil. [illegible] 386. n.° 4. l.° 4. [illegible] litis q. 325. n.° 2. [illegible] in aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appellatio.

[illegible] expensis [illegible] fieri [illegible] [illegible] liquidatae, [illegible] taxari appellamus, et necessaria est citatio, et lis [illegible] taxae. Bovr. [illegible] 52. n.° 8.

[illegible] expensarum [illegible] in p.ª instantia, et in app.e [illegible] [illegible] [illegible] Bovr. [illegible] 137.

In taxa expensarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Guid. Pap. [illegible] 625.

Expensę.

De expensis, que veniunt repetendę, et qualiter taxian[tur] Bor. cons. 27.

Expensa [pro] debitis [in] contumaciam debent solvi ante ipsius citationis, Bor. decis. 27. n.o 10.

Expensae cum expensis condemnatus, qui in una cadens causa remittitur, et minor existit, ... cons. 07. n.o 12. l.o 2. Salat. in addit. lit. A. citat Alex. cons. 54. in fi. l.o 5. et cons. 212. n.o 5. l.o 7. et Lantran... tit. de expen. n.o 12.

Advocatus ... potest in condemnat. expensarum salarium in propria causa petere, quia gratis advocati officio habuisset, petere posset, Bor. decis. 210.

Iudex potest ex suo officio victum in expensis ad petitis condemnari, Ant. de execut. p. 3. cap. 170.

... bona debitoris petendo pro creditore sibi in solutum adiudicari, si 2.dus creditor compareat ad aliud contradicendum, sed ut eligat extimatorem, ad hoc ut si bona superint, sibi quoque satisfiat, in expensis condemnandus non est, Ant. de execut. p. 4. cap. 85.

Obtinens causam litigandi ... excusatur ab expensis, quas autem sint iuste causa, iudicis arbitrio remittitur, Menoch. de arb. l.o 2. casu 177. q. ... nullas causas enumerat.

Expensa funeris ... et testamenti non omnia est danda ... Caball. milleloq. casu 531. expensas ultimę infirmitatis ... funeris et sepulturę ... privilegium ... sicut ...
... cons. 14. n.o 21. l.o 1.

Qui liti cedere tenetur ad expensas, si tamen iustam habuisset litigandi causam et postea ... cedat, non tenetur ... Caball. milleloq. 944.

Etsi iustam litigandi causam ... tenetur ad expensas, si ... Caball. milleloq. casu 945 ... cons. 62. n.o 6. l.o 4. ... expensas debentur ... nulla iusta causa ... quod ... in qua nulla ... expensas fieri possunt.

Ubi statutum disponit victum victori in expensis condemnari, qualis iustam litigandi causam habuerit tenebitur ad expensas, ... Caball. milleloq. 946.

In condemnat. expensarum non ueniunt damna. Gasp. Caball. millelog. 947. nisi quando uenirent ratione contumaciae, calumniae, uel retarda=ti processus. num. 37. 955.

In appellationis instantia nemo excusatur ab expensis etiam quod iustam litigandi causam in prima instantia. Gasp. Caball. millelog. in his 970.

Pars appellans si cognoscens causam iniustitiam ad prosequendam suam appellationem excusatur ab expensis. Gasp. Caball. millelog. 961.

Qui nimium differt prosecutionem litis tenetur ad expensas retardati processus. Gasp. Caball. millelog. in his 949.

In condemnat. expensarum qui habet ratione dilationis litis ueniunt expensae iudicii, non autem etiam alia damna, nisi quando ueniunt ratione contumaciae uel retardati processus. ol. in L. i. ff. de alim. leg. ol. h. in u. rebus, ubi Bar. et ibi uide.
Limitatur tamen ut ueniunt non solum expensae damnorum, sed et damnis contingentibus et aliis ratione ipsius dilationis, sed in damnis temporalibus expensae et aliis ratione ipsius dilationis. ol. et Bar. ibidem. ideo si a istis ex oua etiam ut ramis sua. bene etiam non ol. et Bar. ibidem, et laboris, etiam non solum damnorum esse ueniunt ab effectu suo, et laboris. etiam non solum damnorum in condemnat. expensarum las. in L. proferendum. § sin autem n.o 13. C. de iud. ubi hic intelligit multum Bar. in L. non ignorat ex princ. C. de iuret. et lit. exp. et in L. si ... la 2. ff. rem rat. hab. f. ol. ibi, quod Bald. ibidem reputat uag. et perpetuo mentis recondendum. Bar. quod quando non obtinet sententiam, respectu illius a quo fuit damnificatus pro eo quod abiit a suis negotijs, dicens Bald. quod plurimum hoc uidit in facto.

Doctor et aduocatus in causa propria non potest petere in condemnat. expensarum quantum habuisset solutionis ab aduocato, ... in L. proferendum. § sin autem n.o 14. C. de iud. addas ... quod habuit aduocatum ... expensas petere, secus si ... fuit in aduocato oratis non debet expensas petere, secus si ... solarium ab ... notarius causae ... in condemnatione expensarum, at amplius partis, si obtinuit, non debet peti condemnatio expensarum; at amplius quod non est aduocatus in causa propria potest hoc concedi ei quod ... sententiam dicerit, quod ... litem ... ad totum condemnandum, ... Contra quod tamen opinio d. ... aduocationis aliorum.
Abb. et ipse cum illo stat
limitat tamen hoc quando habuit aduocatum oratis, ut notarius ... beneficii praesenti uel futuri, tunc ... quando habuit in remunerationem ... in condemnat. expensarum, cum talis ... ubi ... (Vide alias in eius 4 ... casus.)

Expensae.

In condemnatione expensarum victoris debent veniri sumptus, quos fecit extra domum in hospitio; sed tamen non ... facta deductione eius, quod verisimiliter domi expendisset, Jas. in d. l. properandum § sin autem ante nu. 15. C. de iud.

Qui obtinuit partim in causa principali, et postea succubuit in causa appellationis, non debet in expensis condemnari: sed limitatur nisi ex processu actis succumberet, Jas. in d. l. properandum § sin autem n.° 24. C. de iud.

Expensae factae in lite prosequenda pro solidum victori, debet tamen fieri taxatio iudicis, Jas. in d. l. properandum § sin autem alterutra n.° 25. C. de iud.

Iudex, qui omisit condemnare victum in expensis, tenetur de suo resarcire victori, Jas. d. l. properandum § sin aut alterutra n.° 27. C. de iud.

Expensae necessariae factae iure a possessore malae fidei soluendae, et fit extimatio reductis deductionibus. M. recl. cons. 2. q. 6. l.° 1.

Expensarum nomine ... aliquando ... Alex. cons. 37 l.° 2. n.° 31.

Actio pluribus modis accipitur, quandoque pro [illegible] actu, quandoque [illegible] causa criminali, quandoque pro iure agendi et [illegible] gl. not. in [illegible] d. act. in [illegible] actio, et quandoque pro administratione [illegible] dus Auth. ut iud. sine quoque suffragio fiant.

Actiones sunt iuris, non facti, [illegible] ea [illegible] facti [illegible] sed ea [illegible] sunt iuris. l. cum [illegible] ad [illegible], nisi [illegible] ff. d. acqr. poss. sed actiones transeunt ad [illegible] nalis. et ad [illegible] et tempor. act. §. [illegible] sunt iuris, non facti, ita Ias. d. act. §. 1. n.o 34.

Actiones derivantur a contractibus, non ab obligatione quae contractus sunt [illegible] mea [illegible] l. Lucius ff. d. [illegible] obligationum [illegible] l. obli: [illegible] subsecta ff. d. act. et oblig. [illegible] ad [illegible] gationum [illegible] informat [illegible] gl. in rub. C. d. [illegible] §.o

Actiones sunt filiae obligationis immediate, et ex ea descendunt l. licet [illegible] ea oblig. ff. d. [illegible] mediate aut sunt filiae contractus, l. [illegible] ex contractu descendunt. l. 2. in prin. ff. [illegible] obligationibus, [illegible] actio illa quotidiana, [illegible] actio [illegible] et [illegible] contractus [illegible] a contractibus [illegible] obligationis, [illegible] contractus, [illegible] alio medio filii dare [illegible] quae [illegible] ab aliquo principio. l. liberorum [illegible] illi [illegible] descendunt ab aliquo principio. l. liberorum [illegible] sed actiones descendunt ab obligatione. gl. in [illegible] causa in l. [illegible] d. [illegible] actiones ff. d. [illegible] et filii dari [illegible] ea [illegible] actiones [illegible] memoria patris [illegible] l. liberorum [illegible] actiones [illegible] memoria oblig. et [illegible] immediate nascitur ex corpore oblig. [illegible] filia oblig. [illegible] ut una pariat, ut puer ex femina sed [illegible] a [illegible] gl. in [illegible] ff. altera nascat. et [illegible] ni [illegible]

Actio realis [illegible] l. actionum [illegible] d. act. et oblig.

Actionum aliae sunt nativae, aliae dativae. l. licet. §. ea oblig. ff. d. [illegible] gl. in l. cum nota [illegible] d. [illegible] sed [illegible] sicut [illegible] creationem et renovationem: sicut [illegible] creatione [illegible] ita actio dativa [illegible] sine oblig.ne et sine [illegible] [illegible] nativa, et sicut [illegible] ita et actio nativa nascitur ex oblig.ne quasi [illegible] nativa. Differunt et in hoc quod nativae [illegible] [illegible] l. ex contractibus ff. d. act. et oblig. dativae [illegible] transferuntur gl. in l. cum [illegible] ff. d. [illegible]

Cum plures actiones ad idem competunt una eligi debet quia electa ad alias amplius veniri non [illegible] ex una autem causa una actio ex alia causa alia actio [illegible] l. quod in fraudem creditorum ff. de tribut. act. l. nemo ex his [illegible] quotiens ff. de reg. iur. et ibi [illegible] ... [illegible]

Actiones [illegible] fundatas super facta iuris [illegible] ... [illegible] ff. de reg. iur.

Cum plures sunt actiones et [illegible], et faciliori ad unum [illegible], et difficiliori [illegible] ... [illegible] quod [illegible]

[illegible] actio [illegible] et exercitoria, ubi [illegible] exercitoria [illegible] quod cum eo.

In act. noxali [illegible] aut dandi [illegible] noxia, aut litis aestimationem solvere [illegible] de noxali act. [illegible] et ibi vide quid sit noxa, et quid noxia.

Sine act. nemo [illegible] l. [illegible] pupilli [illegible] ff. de reg. iur.

Actio directa [illegible] verba et mens legis, utilis vero [illegible] verba [illegible] l. [illegible] ff. de [illegible]

Actiones [illegible] de eadem re [illegible] alia aliam consumit [illegible] [illegible]

Actiones [illegible] in maleficiis, ut [illegible] ad [illegible] [illegible] actiones [illegible] [illegible] et ad [illegible] et [illegible] excepta act. [illegible] et [illegible] [illegible] et act. de dolo [illegible] [illegible] contestata lite, [illegible]

[illegible] actio [illegible] [illegible] l. [illegible]

[illegible] in [illegible] actionibus exceptionibus [illegible] [illegible]

Actio in factum [illegible] et [illegible] bona [illegible] in factum [illegible] utilis actio.

Utrum actiones sint de iure gentium an civili, et ad quid sit utile hoc scire, vide Jas. inst. de act. § 1. n° 35. et per plures ibi. ad hoc n. utile esse dicit, quia si dicimus esse inventas a iure gentium, tunc iis casibus admittitur. si ab iure civili, eis non competunt a iure... quod... 4. de ... hac q. vide inf. ... quaeris est constitutiva.

Actiones quae infamant sunt octo, quatuor ex contractu, et 4.or ex delicto, ex contractu est actio mandati directa, et contraria. L. furti. de infam. ... tutelae directa tamen pro socio ab utraque parte, quia utraque pars directa est. Ex delicto sunt actiones furti, vi bonorum raptorum, iniuriarum, et de dolo, in quibus ad damnati ... sed et pacti infamant. S. pe. inst. de poe. ... lig.

Actio tripliciter sumitur, stricte pro actione in personam tantum. L. in personam ff. de act. largius pro reali, et personali tantum. L. actionum genera ff. eo. largissime pro reali, et personali, et iudicis officio nobili, scilicet ad loco actionis datur. L. actionis verbo ff. eo.

Quaeritur in re mobili, vel in pecunia et huiusmodi actio dicitur, et res dicitur ... bona ... quia tamen locupletatus ... conveniri ... codice ... sicut et m. ... de reb. cred. ... ff. de cond. ind.

In act. reali, personali ... hoc nota, quod in ... reali statim fit executio; sed tamen ... ad solutionem, quia datur officio iudicis ... inst. de off. iud.

Actiones personales inseparabiliter cohaerent actoris personae, et sunt ossibus ... sicut character baptismi, et aliorum sacramentorum, ut dicit gl. not. in L. 3. in prin. ff. ... ita autem cohaerent ... utiles, ut not. gl. in L. si ... separari, ut in dicta gl. et ... in L. 3. ff. ... hoc in prin. Et hoc ... sicut ... ff. ... adversus eum locum habet, et ... ex ... actionum genera in prin. ff. de act. et oblig.

Actiones reales ... cohaerent inseparabiliter personae ... sed dantur reales ... quod ... in ipsa re, et ...

competunt a iure in [illegible] eum qui tenetur etiam si non sit [illegible] possessor ut l. actionum genera ff. de act. et oblig. et gl. in § omnium in [illegible] in rem [illegible] de act. sed adversus eum qui rem detinet vel quomodocumque non est, dummodo restituendi habeat facultatem l. officium, h. ff. de rei vend. [illegible] cit. de act. § omnium n.º 2. 3.

Actiones personales in rem scripte sunt, que oriuntur aut ex contractu, vel quasi, aut ex maleficio, vel quasi, ut personales dicuntur, possessorem tamen et [illegible] [illegible] comitantur, ut actio ad exhibendum, quod metus causa, de aqua pluvia arcenda, et alie similes, in specie aut omnia interdicta, ut declarat gl. in l. 3. § est aut. personalis hec actio, ff. ad exhib.

Actiones confessorie et negatorie sunt que competunt pro servitutibus l. 2. ff. de servit. [illegible] inst. de act. et pro ceteris iuribus incorporalibus, ut iurisdictio, decima et sim. [illegible] in d. § aequi n.º 34. Confessoria aut datur pro conservanda servitute, negatoria vero pro conservanda libertate.

Confessoria, et negatoria actiones dicuntur reales actiones, [illegible] aut ea est que competit pro iure quod quis in ipsa re, de qua agitur, habet et talis [illegible] tradit cum [illegible] ad [illegible] illa [illegible] l. [illegible] constituti § [illegible] cum fundo ff. de servit. [illegible] quod debeat dici in rem l. actionum [illegible] in prin. ff. de act. et oblig.

Confessoria actio definitur ut sit actio in rem competens alicui ratione servitutis sibi debite, vel fundo suo, vel quasi suo contra impedientem ad declarationem iuris sui.
Negatoria vero definitur ut sit actio in rem competens alicui ratione [illegible] vel quasi contra [illegible] aliqua servitute [illegible] in § aequi n.º 55. [illegible] inst. de act.

Negatoria actio competit contra [illegible] impedientem et si [illegible] [illegible] [illegible] gl. in l. [illegible] [illegible] ff. de aq. pluv. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] competit [illegible] [illegible] in ipsa re [illegible] in l. [illegible] ff. si servit. vendicetur.

[illegible] actionum [illegible] in ipsa [illegible] ut l. [illegible] actionum ff. de [illegible] l. [illegible] ff. de aq. rer. dom. [illegible] ff. sol. matr. et [illegible] obligat. [illegible] in [illegible] l. [illegible] ff. sol. mat. et a. [illegible] personalis, et [illegible] dicuntur et in bonis l. bonorum [illegible] [illegible] in reali, quam in personali act. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] [illegible] l. si [illegible] ff. [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] actionum ff. de [illegible]

Aduertendum tamen est, quod in proprio ord. quod dicit paulo sub dictum est, et p. ti. ctionem iuris, no aut proprie, et ueri, ut denotat illud uerbum indirecte et intelligi quo utuntur Ga. l. quod denotat fictionem L. qua ff. de Ri. q et intellige quod uentum Gl. in c. ex studiis de presump. not. ibidem. L. Ergo ff. de acqr. hered. gl. in c. ex studiis de presump. alis obstare uidetur in L. minus ff. de reg. iur. que uult, quod minus sit habere actionem, quam ipsa rem, ad ista lex proprie, et uere intelligenda est, prior uero impone, et per fictionem. Et de hoc est text. in L. sciendum. §. si, uendo. ff. q satisd. cog. text. in L. q actio. text. in L. diuortio n.o 30. ff. sol. mat. dicit quod uera r. ff. de reg. Iur. Jas. in L. diuortio n.o 30. ff. sol. mat. dicte quod uera ... cum in actionis ... et ideo proprie ara pcedit, quae ... lex ara.

Sublata sunt oia noia interdictorum, et actionum, ita quod non est amplius necesse eas proponere. L. fi. C. de act. emp. ubi gl. in u. adiectar §. fi. inst. de interdictis.

Inter actionem directam, et utilem nulla est differentia in effectu L. actio ff. de neg. gest.

Maius est illa actio, quam obligationis excludit innouatio. L. ratio ff. de dolo.

Actiones personales non solent in heredes transire. L. pupillus §. fi. ff. ... nisi in quantum ad eos ex eo delicto peruenerit, ut dicit reg. Iur. nisi in quantum delicto iam lite cont. sit, ut si lis contestata sit si poena ipso iure, delicto in ciuilibus, si criminalibus non ante sententiam non transit, cum delicto in ciuilibus, si criminalibus non ante ... excipiendo poena imponitur, ut si ... non si per modum exceptionis poena imponitur, ut si ... cautio text. in d. L. pupillus.

Efficacius est illud, quod debetur ui actionis, quam quod debetur officio iudicis, quia officium iudicis nullam ... obligationem L. q ... text. in L. diuortio n.o 30. ff. sol. mat.

Actiones personales non ... C. qd. ... per ... ff. de uulg. et pup. sub.

Actiones adueniunt ... nobilium et immobilium ... in L. Catunio n.o 28. de uulg. per tex. L. qua ... f. fi. ff. de ... text. est in L. ... ubi dicitur.

Actio ... non fit ab aduersario qui ... aliquam ... statim agi ... L. si ... in ... ubi dicitur in L. i. ... in ... n.o 22.

Actio.

Fini act. [illegible] expit. l. tutori C. d. neg. gest. l. quotiens § idem si temporali ff. de adm. tut. l. si pupilli § i ff. de neg. gest.

Gravis est controversia int. DD. utrum actiones sint uinigenit. ut iuris civilis: q.o. sint in rigore [illegible] n. [illegible] fin. ultramontani ut refert Bar. in l. ex hoc iure n.o 13. Castr. in repet. n.o 32. Ias. n.o 48. [illegible] Ias. in … n.o 35. et [illegible] inst. de act. [illegible] eos sit [illegible] qd sit ca causa, et [illegible] causa causati, sed ius gent. est cā contractuum, et obligationum d. l. ex hoc iure § et actionum, q. nascuntur ex obligationib. [illegible] ut non [illegible], qd an ius civile inutilis [illegible] obligationis, sed hoc ad est dicendum [illegible] arguunt ex tex. L. indebiti ff. de cond. ind. ubi [illegible] indebiti soluti condictio natalis est, et ex tex. L. rerum amotarum ff. rer. amot. ubi dr. [illegible] condictio [illegible] fortt, quillo iuri e[illegible] actiones. Contrariam tamen opin. communi [illegible] cit. [illegible], et [illegible] ut referunt [illegible] DD. locis [illegible] et max.e Ias. eos [illegible] et [illegible] actio [illegible] ad nati obligationi tanquam admatrem, ad civilem [illegible] actio [illegible] tanquam ad [illegible], sed filia [illegible] nasci [illegible] actio [illegible] civilis [illegible] est de iure civili fundamentum [illegible] ex tex. L. 2. § a civili [illegible] ff. de orig. iur. ubi dr actiones iure civili [illegible] et tex. [illegible] ff. de act. in prin. [illegible] actio et ius [illegible] in iudicio, [illegible] iudicia et magistratus sit de iure civili L. 2. § ff. de orig. iur. [illegible] ius civile [illegible]; [illegible] tamen arg. [illegible] Castr. loco [illegible] g.o an ius civile [illegible] a § o ad ult. [illegible] si actio est de iure gent. [illegible], qd [illegible] illa nati, qd tamen esse, [illegible] § [illegible] tollit de act. [illegible] sublata nati, sublata esset ois actio, § [illegible] pactum [illegible] cum [illegible] natis, tollitur et actio [illegible] 2.m pactum [illegible] replicatio, [illegible] ubi [illegible] est actio, ibi [illegible] replicatio, et [illegible] pactum ad [illegible] nova actio, [illegible] hoc 2.m pactum esse inutile, [illegible] [illegible] falsa sit, ut [illegible] [illegible] accedas. Contra [illegible] et [illegible] indebiti, [illegible] qd [illegible] esse illa condictio, [illegible] nati, ut [illegible]. 2.m ad [illegible] d. L. amotarum rer., [illegible] ibi [illegible] Bar. [illegible] dic. qd condictio [illegible] eo modo, quo [illegible] Paul. [illegible] loco [illegible] qd [illegible] qd [illegible] est ca eorum [illegible] qd hoc [illegible] qd ca ca sit causa causati [illegible] quando [illegible] actionis [illegible] obligationis, [illegible] qd obligationes [illegible] inutiles, [illegible] manu [illegible] L. 2. in prin. ff. de orig. iur.

Ad qd aut sit utilis [illegible] disputatio, [illegible] Bar. in d. l. ex hoc iure, et ibi [illegible] n.o 35. inst. de act. qd utilis est ad hoc, qd [illegible] [illegible] inter [illegible] continuat [illegible] civilis. L. [illegible] ff. de [illegible]. Sed tamen [illegible] Ias. in d. L. ex hoc iure, qd [illegible] faciat, [illegible] competit actio. L. si [illegible] ibi [illegible], cui ff. mand. [illegible]

actionem extinctam, quia si possit extrahi ex [illegible] confiscati inutilis sint extractus, quia eius actiones [illegible] ut d. Bar. in d. § is cui, et in l. si victum, ubi et Ias. ff. de re iud. quo quoad effectum retinet et actiones, Caste. in d. l. ex hoc iure n° 32. [illegible] intelligit d. l. si mandavero § is cui, ut verba procedat ad in deportatione qua [illegible] ex. id exprimit, sed in alio, cui bona fuerunt publicata sed tamen non amiserat Civitatem Romanam, et ideo retinet ius, quod est iuris civilis, et ad hoc concordat l. Cotem in princ. ff. de public. sed tamen placet quia ex alio [illegible] consistunt actiones, ut d. Bar. in d. l. si victum, ac sciat inutilis sit extrahendi facultas. Va[illegible] d. l. ex hoc iure adducit aliam utilitatem quam d. [illegible] iuris civilis [illegible] et eas tollere et [illegible] [illegible] not. in gl. in l. i. C. si cons. [illegible], [illegible] util publ. sed [illegible] ut ibi [illegible] quod [illegible] et in [illegible] confiscatam [illegible] extractus, quia [illegible] [illegible] illa facultas extrahendi, quia non sunt effectum. [illegible] et [illegible] nisi ut [illegible] quaestio. et [illegible] inutilis omnino, et [illegible] nisi alia utilitas inveniatur [illegible] nisi alia utilitas inveniatur.

[illegible] nisi si legerimus ubi omnia, [illegible]

Actiones non circumscribuntur loco. [illegible] nomina debitorum. l. Caius in princ. ex. [illegible] tali castro, [illegible] nomina debitorum. l. Caius in princ. [illegible] tali castro, [illegible] Ias. not. in l. i. in 2. lect. n° 92. C. de sum. [illegible] ff. de [illegible] 2.

[illegible]

Nemo invitus agere compellitur. l. un. in rubro, et nigro. C. ut nemo inv. [illegible] ut inf. in v. litis contestatio [illegible] [illegible] [illegible] ei [illegible] ipsa [illegible] agat, quo elapso causatur [illegible] amplius non audiatur, quod fit quasi diffamavit debitorem. l. diffamari. C. de ingen. et quasi iam porrexit petitionem. l. si ex ca [illegible] accus. non poss. Bar. in l. Titia in fi. de accusat. Alex. [illegible] in l. si finita § Iulianus n° 117. de dam. inf.

Renunciatis actionibus suis non est amplius [illegible] l. [illegible] § si venditor de adil. ed. c. quasi [illegible] [illegible] l. natur. § nihil com. n° 145. de acqr. poss.

Actio incerti [illegible] condictio incerti, quae competit [illegible] creditori in [illegible] [illegible] ablata. l. et ideo §. [illegible] de cond. fur. [illegible] in l. [illegible] 3 lect. de acqr. poss. [illegible] utilis condictio furtiva quia condictio furtiva directa competit domino. l. i. de cond. fur. at creditor in pignore est quasi dominus [illegible] utilis condictio furtiva competit. [illegible] cum illa condictio incerti competat creditori est sub titulo de cond. fur. l. et ideo §. [illegible] de cond. fur. [illegible] incerti condictio [illegible] [illegible] actionis, [illegible] actionis [illegible] ad quod competat, [illegible] utili condictione furtiva ad incertum, i. ad id,

qd intersit. Itaq. oes actiones q. competit ad rem illi conditionatam factam. L. 1. §. si qs in ius voc. ad. ier. L. ad certi pecu. s. c. d. cod. ind. L. insula. L. pmittit d. pecunia. cur.

Actio in factum competit p. oib. edictis et not. in L. quotiens. d. precarijs. cur. Actio in rubas. et in L. 1. n.° 103. d. leg. 1. Vilitas autē est, qd sic actio in factum. ad alia bonae fidei, qa in act.e in factum, ad sic veniunt usurae, ad veniunt fructus, et interesse, nisi a die lit. contest. L. cum pridem in prin. si cert. pet. ubi las. at in bonae fidei actionib. veniunt fructus a die morae L. in minorum C. d. in integr. rest. las. in d. L. 1. n.° 104. ff. d. leg. 1.

Actiones q. descendunt ex delicto, et facta regnant, ad cohaerendum cum eo, qd ad pet. qd fieri debuit. L. si cuius. §. deniq. d. usufr. Menoch. d. retin. rem. 3. n.° 478.

Actio et exceptio ad audit. sine interesse Tiraq. d. retrac. lignag. §. 1. gl. 2. n.° 53.

Ulla actio proposita contra eos, q. in nna pposita in libello pceti tenent Caesar in cons. 113. n.° 2. l.° 2. relatus a Montano d. fin. regun. cap. 42. n.° 8. et libelli concl.° semp adaptata ad illa actionem, q. utilior, et ex Redditior erit actori. adv. in cons. 138. l.° 2. relatus a Montano ubi sub n.° 10.

Et q. ex aliena [illegible] vel facto privato ad competit actio civilis particul. tunc nunc Reip. competat [illegible] criminalis eorum facientium Marsil. cons. 71 n.° 26. cons. 135. n.° 8.

[illegible] Actione Rei vindicationis duo principaliter sunt probanda reperio, scilicet et dominium vel quasi ex parte Actoris in rem ubi ff. d. rei vind. et possessio, seu detentio ex parte Rei conuenti ff. [illegible] offi. ind. l. is qui destinavit ff. eodem § p.° C. d. alien. ind. mutan. caus. fact. inter in q. omnium n.° 20. [illegible] aitor

Quidam sunt arbitri qui nuncupantur arbitri iuris, ut si [illegible] aliqua sit comissa [illegible], quam alter partium suspectam habeat, aliquando sunt arbitri a [illegible] partibus [illegible] causa suspicionis [illegible] [illegible] in l. fi. C. de [illegible].

Quidam sunt arbitri compromissarii, in quos sit a partibus compromissum et isti [illegible] omnino iuris similiter, cum talia arbitria sint [illegible] [illegible] [illegible] l. i. ff. de arb. et de his loquitur [illegible] in l. 2. [illegible] de act.

Quot modis capitur [illegible] arbiter est [illegible] ordinaria, et [illegible] in l. [illegible] in [illegible] [illegible] ff. de arb. et [illegible] in l. i. C. de [illegible] [illegible] [illegible]

Etiam coram arbitris, sicut coram iudice [illegible] sunt actiones [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible] arbitria [illegible] sit ad instar iudi[illegible] [illegible] de act. et [illegible] [illegible] a [illegible] l. i. de arb.

[illegible] a sententia arbitri compromissarii non potest appellari, ut l. i. C. de arb. [illegible] ab arbitris iuris, [illegible] aliquando l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. fi. [illegible] de [illegible] in fi. ibi [illegible] [illegible] legis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab arbitro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] fuerit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbitrorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sibi debet imputari, [illegible] [illegible] d. l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de arb.

Nemo [illegible] arbiter esse [illegible] l. [illegible] de arb.

[illegible] potuit [illegible] pactum, ut a sententia iudicis arbitri liceat appel[illegible] [illegible] bar. in l. nemo [illegible] 13 [illegible] [illegible] facere distinctionem, [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] actio ex sententia a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] compromissum est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] x. [illegible] l. cum [illegible] C. de arb. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clausula [illegible] [illegible] [illegible] l. 2. de arb. et ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bar. [illegible] [illegible] [illegible] potuit appellari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest appellari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appellari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appellandi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. arbiter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. i. C. de arb. [illegible] [illegible] bar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. 3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in civitatibus, in quibus sunt statuta, quod [illegible] actio [illegible] a sententia arbitri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest appellari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] appellari non potuit, et est com[illegible] [illegible] [illegible] bar. [illegible] [illegible] [illegible] in d. l. nemo [illegible] [illegible] n. 85. 86. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] quo casu [illegible] [illegible] d. l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sententia [illegible] [illegible] actio [illegible] appellari. [illegible] [illegible] bar. [illegible] [illegible] appellari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut d. bar. [illegible]

sup. rtali, sed nō ex quod lata. Pz. contra ubi dicitur, si nō oritur actio, in casu d. l. cum antea quasi displicet sententia, quia nō consurgit, ex laudo quasi consurgat ex quo lata, nō ex quo approbata. 2 m. fundamentum com. opin. est, quia in casu d. l. ad antea nō est opus inducere appellationem, cum ex sola contradictione impediatur omnis actio, quasi oritur intra x. dies contradicendi, sit. sed adhuc videri, qd posset utile esse, ut potius appellari liceat, quando ex sola contradictione cum remaneat indistincta poena si appellaverint, oritur actio, ut d. Bar. in d. l. i. C. de arb. 8 dic, qd hic casus cadit in 2°. membro distinctionis Bar. ut iat. ccs. secundum aut. Et quoad via dic secundum Castr. in d. l. i. n.° 4. C. de arb. qd licet ante x. dies nō oriatur actio, tamen licet appellare, ut eius ratum tas impediatur, ut videmus in sententia iudicis, qd nō transit in rem iudicatam nisi post x. dies et tamen ante licet appellari, ne oriatur actio iudicati. Respondet aut contra ratione Bar. ad d. l. 3. §. talius rem rat. hab. eo quia ibi nō approbat sententiam appellando, sed approbat procurationem falsi procuratoris, et in casu nō nō potest attendi tacite approbationem, ut tollatur statim reprobatione f. l. Titio cum monetam de usufr. et qd ibi approbatio et reprobatio cadit circa diversa. approbat n. procuram procuratoris, et reprobat sententiam ex quo lata. Sed nihilo minus Bar. rationis [illegible] qd ex eo qd per appellationem approbat procurationem falsi procuratoris, in consequentiam approbat et sententiam ut ita lata. nō n. licet approbari procuram, quin et nō approbat sententiam. ad 2m. qd approbat et postea statim reprobat, videtur qd illud fit diverso respectu. approbat n. ut lata, reprobat ut ita lata. et ad 3. respectu approbatio et reprobatio, fit circa idem. sed diverso respectu, ut d. secundum aut membrum distinctionis Bar. est, ut in casu in quo nō oritur actio sed metu poenae partis l. i. C. de arb. tenet Bar. qd valeat pactum, ut possit appellari. Et tamen nō est opus appellari cum possit sententia arbitri qd nulla est. sed dic qd de procurando eidem tenet in l. i. C. de arb. ag. l. nō distinguimus ff. de rec. arb. in hoc ff. Jas. in d. l. nemo potest 2. lect. n.° 93. de leg. i. q. contra de cons.

Sententia arbitri nō facit actionem iudicati. l. i. C. de arb. et ideo appellari potest ut sub eius licet a sententia. nō aut convenit quia arbitri elegerunt a partibus et constituit privatus nō sit tribunal in iudicando. nō habet l. privatus C. de iurisd. om. iud. ideo arbitri nō habet iurisdictionem sed notionem qd possit cognoscere. l. aut praetor in fin. de re iud. Et qui iurisd. nō habet si te sententia quasi per appellationem nō tribuitur iurisdictio eo qd appellari nō [illegible] nō habet iurisdictionem si eius actus tenet, et est effectum [illegible] ad executionem. l. executorem C. de execut. rei iud. Jas. in l. nemo potest 2. lect. n.° 91. de leg. i.

Ex sententia arbitri oritur actio ad eas quas compromissum esse faceret sine poena post emologationem sed et quas sunt tacitum compromissum cum poena adiecta clausula rato manente pacto, et sic rato manente compromisso Bar. in l. nemo est n.° 14. ff. de leg. i. in. l. 2. l. si duo. ff. de arb. et com. Ferrar. in 2 lect. d. l. nemo n.° 88. 89. ubi cor. alij communit.

Ex sententia arbitri electi ex necessitate statuti sit appellari quamvis statutum non dicat, quod oriatur actio com. est opinio ut Ferrar. in d. l. nemo pt 2. lect. n.° 92. de leg. i. ubi plures ad alle: gat. Et isti arbitri dantur iudices delegati, ut est in l. si plures. C. de iud. et si eligantur a partibus quas cor. con. et alios C. de iud. et si eligantur a partibus quas eas cum aliis forma eligendi co: geruntur respectu certi generis eligenda, eas cum alioforma legis co: gantur, sic iubente statuto, eorum autoritas provenit a lege, ita ut dicantur habere iurisdictionem sicut alij iudices et non simplici ro: tione, sunt enim arbitri, in quos ex mero litigantium arbitrio co: mittitur ita Ber. iur. in l. ilius tam. § dum n.° 131. de leg. i.

Item sententia arbitri prohibendo alienationem bonorum impediat dominij trans: lationem. Vide supra in v. Alienationis prohibitio, et ius. Item per sententia Arbitri f. 315 n.°

Si duo sint arbitri, et diversas ferunt sententias, nulla eorum valet c. si. de re iud. l. diem § si. de arb. quod tamen adveniet procedere in ar: bitris absolutis, et compromissarijs, quas si sunt statutarij, l. electi: bitris absolutis, et compromissarijs, quas si sunt statutarij, l. electi ex forma statuti, quia sunt potius delegati com. est opinio quod utraque sententia donec iudex superior unam eam confirma: verit, ut est ter. est in l. duo iudices et in d. iud. Blanc. de conit, ut est ter. est in l. duo iudices et in d. iud. Blanc. de compromiss. q.° 9. n.° 57. Cum iurisdictionem aut habeant isti arbitri sta: tutarij Blanc. d. trac. de compromiss. q. 6. prin. n.° 4 ter opinionem quorum p.a est eos habere ordinariam iurisdictionem 2.a delegatam 3.a mixtam quandam separatam, sed latius resolvit, ad finem d. consilio.

Qui d. sententiam iniquam, tenetur eam probare. Gasp. Caball. millel. lur. 884.

Arbiter non potest iudicare nisi de reb. quae sint contenta in compromisso, Gasp. Cabal. millel. 889.

Si sit compromissum super una re, et partes super alia litigaverint, potest iudex etiam super istam aliam sententiare, quia censetur prorogatum com: promissum, Gasp. Caball. millel. lur. 892. immo pro bono pacis potest de re non compromissa iudicare. millel. 893.

Arbiter.

Arbitri iudicantes habent suũ aequũ, et occurrunt iniquitati, et alia p̃ tertia.
cõs. 18. nº 35. lº 5.

Arbitri electi cum facultate eligendi tertium, ad possunt eligere collegium
doctorum in 3ᵐ, tertia. cõs. 42. nº 10. lº 3.

Quidam sunt arbitri electi a partibus, coram quibus non proceditur ordine iudiciario, sed assumuntur de iure, et de facto, et isti proprie appellantur arbitratores. l. societatem. arbitrorum ff. pro socio. et appellantur compromissarii, seu mediatores facti. Bar. in l. 1. ff. de uar. et extr. cogn.

Arbitramentum est quaedam transactio, seu conventio quae a lite discedit, ut est glossa nota mag. in § si uero in Auth. ut differentes iudices. alias est auth. si uero C. de iud.

Si sententia arbitratoris fuerit iniqua, fit recursus ad arbitrium boni uiri. l. societatem. § arbitrorum in fi. ff. pro socio. dicitur autem arbitramentum transactio improprie, quia importat recessum a lite. l. 1. § 2. ad senatus consultum. quod tamen intelligitur ut id uerum sit quoad processum ordinarium, sed coram arbitratore non sit lis, secus tamen quoad litem definiendam, nam arbitrator quidam est, qui assumitur super re non litigiosa, neque in iudicio, aut contentione, sed controuersia posita ad arbitramentum, uel declarandum dubium puta rei cautelae. quidam autem assumitur super re in contentionem uel controuersia existentem, porro non contentiones in eo implicita contentione, quae arbitrator declarauit, et illo decreto, uel recessu, quod ipse dixerit, transigi uidentur. ita Cagnol. in l. 2. nº 85. C. de rescin. uend. ex Sal. ibi col. 3. q. et subdit. quod tunc proprie transactio dicitur, quae laudum est emologatum, et ratificatum. ex Bar. Paris. et Soz. in locis ibi per eum citatis.

Certum autem est, quod si contrahentes enormiter laesus sit, arbitratoris sententia et emologata, quamuis sit destitutus alio remedio sententiae, attamen tamen tali enormi laesione, subuenitur remedio rescindendi, eo quia omnia remedia, quae adueniunt transactioni, l. 2. C. de rescin. uend. locum habent, procedunt et in laudo approbato cum sit proprie transactio Cagn. d. nº 85.

Habet tamen et ille qui enormiter laesus aliud remedium, reductionis scilicet ad arbitrium boni uiri, quod impedimentum non fit per quasdam uerborum cautelas et si in compromisso iuratum fuerit de eo obseruando, et non contraueniendo ratione enormis et enormissimae laesionis, et dicta uerba generalia prolata uidentur sub quadam confidentia discretionis arbitri, uel arbitratoris. ideo non debent ita lata, ut sonant, intelligi et si sub tali confidentia pars decipiatur, illi succurrendum est. l. si libertus ita iurauerit ff. de op. lib. l. cum tres s. lucius ff. mand. Guid. Pap. q. 510. et ita ait Cagn. d. l. 2. nº 88. C. de rescin. uend. et dicit com. obseruantiam practicatam ubique aduocati ut ex enormissima uel enormi laesione pars magnam iniquitatem non obtineat quamuis cautela uerborum in compromisso apposita, fiat reductio ad arbitrium boni uiri.

in d. Cap. loco citato q innumeras citat et Castr. cōs. 14. quia frustra col. 2. Lud. Rom. s. 519. Aret. cōs. 330. Alex. cōs. 53. vol. 6. l° 3. Soc. cōs. 24 et 85. l° 1 et 69. col. 5 l° 2. Paris. cōs. 45. 89. l° 1. et alios.

Reci aut. sit q. reductio ad arbitrium boni viri usq ad 30 annos pro cōm. opin. quā sectat. Cap. d. L 2 n.° 89. [illegible] ind. Salb. d. [illegible] par. 4. [illegible] s. 33.

Laso [illegible] ut [illegible] arbitri [illegible] cēt [illegible] reductionē ad arbitrium boni viri, quām remedio L. 2. C. d. rescin. vend. [illegible] lasio in minori quantitat. quā in remedio L. 2. [illegible] ... Cap. d. L 2. n.° 89. [illegible] arbitramento laesio [illegible] taxat. altius, in L. 2. [illegible] ... et [illegible] laudo, [illegible] probanda lasionē incumbēt [illegible] ... arbitramentū et qualis sit [illegible] ... ibi et remittit Cap. ad plures locos, [illegible]

Maior aut. est dubitatio quando [illegible] ... Bar. in d. L. 2. n.° 8. [illegible] ... Cap. d. L. 2. n.° 83. [illegible] Bal. [illegible] ... et [illegible] alij multi a Caep. [illegible] Bar. [illegible]

Arbitrio alicui d. [illegible] ... arbitrio ipso ad [illegible] ... aliā iactura Menoch. cōs. 360. n.° 13. 14. l° 4. [illegible] Can. [illegible]

Arbitrator [illegible] ... Cam. sl. cōs. 54. n.° 37. l° 2. Salut. in addit. litt. C.

In arbitratoribus [illegible] ... Menoch. cōs. 208 l° 3

[illegible] ... Menoch. cōs. 208. l° 3. n.° 17.

[illegible] ... Menoch. cōs. 208. l° 3. cōs. 38. n.° [illegible] l° 4.

Arbitrator q[ui] h[abe]t facultatem decidendi s[ecundu]m iuris, et s[ecundu]m arbitrium et ola... [illegible] ubi ea concessa ex compromisso p[ro] bono pacis, et q[ui]bus ... [illegible] reformationem aliarum rerum. Menoch. cons. 381. n. 12 l. 4.

Sententia lata a iudice ordinario tanquam arbitro, intell[igitu]r con... quam ab arbitro iuris et delegato, non compromissario, cum aliq... nulla esset ex quo in ordinarium compromitti non p[otes]t, Menoch. cons. 406. l. 5.

A sententia arbitri et arbitratoris ob enormem laesionem, ... appell[ati]o ut reductio ad arbitrium boni viri, Menoch. cons. 406 n. 23. l. 5. exclusis ... [illegible]

Iurisdictio a principibus concessa arbitris decidendi controversias ... cumulativa non privativa censetur, ... agnatos ... et ... reformationi. Menoch. cons. 477. l. 5.

Ex ... et ... formationis cognoscit, an dici... [illegible] iudicaverit uti arbitri, ut amicabiles compositores, et ... an ab eorum sententia appell[ati]o admittatur ... Rimin. iun. cons. 784. l. 7.

Ad reductio ad arbitrium boni viri Bar. in l. societatem ... arbitror... ff. pro soc. dec. cons. 220. l. 2. an scilicet impediat ... laesionem enormem et ... q[ui] multos citat in l. 2. n. 81. C. de rescin. vend. dec. cons. 533.

Reductio ad arbitrium boni viri petit ... ordinario ... non arbitratoris et sic et ... ab eo ... q[ui] in illa lite iudicavit ... cons. ... 4. l. 4

Statutum [illegible] esse absonum [illegible] rationi non valet, n. 8 [illegible]
de codicillis, [illegible] Ant.

In statutis verba [illegible] intelligi [illegible] statuto loquens in [illegible]
[illegible] solent [illegible] in quasi [illegible] n.° 3.

In statutis [illegible] statuto [illegible] in [illegible]
unica [illegible] in statuto illo [illegible] n.° 40 [illegible]
[illegible] in l. milites agnos. ff. de [illegible] milit.
gl. in cle. [illegible] [illegible] [illegible] lect.

Ubi in statuto unica [illegible] assignari, illa [illegible] gl. [illegible]
quadius. [illegible] in l. milites agnos. ff. de re milit. qua:
tes. [illegible] statutarii [illegible] renoganti [illegible]
[illegible] statuto gl. [illegible] in l. tale pactum [illegible] gl.
ff. de pac. [illegible] l. si. ff. de [illegible]

In statutis verba [illegible] et propria [illegible] accipienda l. 3. § [illegible] verba
ff. de [illegible] fallit [illegible] statutum esset [illegible] [illegible]
[illegible] quam verba [illegible]
[illegible] in l. [illegible] n.° 55. 57 [illegible]

Si statutum dicat, quod [illegible] [illegible] [illegible]
aliqua [illegible] ad [illegible] judicis [illegible]
[illegible] ut [illegible] in [illegible]
in statutis [illegible] verba propria intelligenda [illegible] l 3 § [illegible] verba
ff. de [illegible]

Si [illegible] statutum quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] statutum in [illegible] [illegible]
[illegible] vindicat[illegible] ut et gl. [illegible]
in l. [illegible] ff. de lib. [illegible] et [illegible]
[illegible] in c. [illegible] [illegible] al. [illegible]
statutum [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] aliqua [illegible]
[illegible] n.° 2. ff. [illegible]
[illegible] in l. [illegible]

Statuta non [illegible] casus [illegible] l. [illegible]
[illegible] ff. [illegible] l. [illegible]
[illegible] ad casus [illegible] in illo
statuto [illegible] ita [illegible]
illa Bar. in l. [illegible] et [illegible] in l. liberorum [illegible]
ff. de [illegible]

Si [illegible] statutum quod [illegible] [illegible] illa [illegible]

p[ro]clamatis more, que observatur Patavij, et si tunc cred[itor]es [illegible] non fuint, cadat a iure suo vigore illius stat[uti], utiq[ue] hoc casu non contra-dicatur creditoris satis, ut ad diem, vel sub conditione quia [proprium] creditoris non sit. L. cred[itor] L. deb[itor] ff. de ver[borum] sig[nificatione] proprie aut in statutis sunt acci-pienda verba. L. 3 § his verba ff. de neg[otiis] gest[is] et quia sumus in casu et verba indifferenti, quia nec [penaliter] respicit exactionem, nec contra-ctum, in dubio non est recedendum a proprietate verborum. L. non aliter § de leg. 3.

Si autem essemus in casu, in quo statutum respiceret tempus exactionis tunc applicatur debitoris vel creditoris, non contrahendis deb[ito]r vel cred[ito]r in diem, vel sub conditione puta statutum caveat, quod ad instantiam creditoris deb[ito]r teneatur in carcerem, utiq[ue] deb[ito]r in diem ante diem, vel conditionis ante adventum conditionis non poterit tradi, cum ante id tempus exactio fieri non possit L. cedere diem ff. de ver[borum] sig[nificatione]. 3.o vero casu, si statutum non respicit exactionem, sed contractum, puta quod ex contractu debitoris aliquid solvant, tunc cum nullum ius sit in exact[ione] sed solum in actu contrahen-di, contrahens tamen deb[ito]r in diem, quam sub conditione Vid. Alex. in [l.] [illegible] de oblig[ationibus]

Pone quod statutum prohibeat mulieres posse contrahendum sine consensu consanguineorum, an possit quasi contrahendo, et sic adire hereditatem. Com[munis] sententia est quod possit, ut tenet Bar. in l. apud Iulianum ff. ex quibus cau[sis] in poss[essionem] eatur et tenuit Roma[nus] hac ea. quia, dat, in statuto non fit exceptio, neq[ue] [illegible] tio, sed adire hereditatem non est contrahendum proprie, sed quasi contrahendum, et appellatur quasi contractus, non venit contractus. L. Labeo ff. de ver[borum] sig[nificatione] [illegible] Veritas tamen est [illegible] in § [illegible] inst. de act. n.o 38 in fine quod nihil non possit neq[ue] quasi contrahendum, ut et tenuit Bar. ibi contrarius in L. moris ff. de acqu[irenda] hered[itate]. d[ict]o n. quia si statuto non fit nisi una contrarius, illa dicitur [illegible], et ex illa [illegible] ad casus [illegible] tamen [illegible], ut hic [illegible] cle. i in v. eligat [illegible] de elect. gl. in L. quadam C. de fidei. gl. si et hic in L. milites [illegible] ff. de re milit. cum [illegible] consanguineorum [illegible] ac [illegible] mulieris L. [illegible] [illegible] ut dic[itu]r in adiunta hereditatem, et sic in contractu improprio, quod non possit, ut quis imbecillitatem [illegible] curetur. [illegible] Bal. in L. pactum quod dotali C. de collat. xii q. limitatur tamen ut hoc procedat in contractibus, sive quasi inutilibus, et damnosis, [illegible] in utilibus et lucrosis. [illegible] [illegible] L. [illegible] de acqu[irenda] hered[itate]. Limitatur quoq[ue], ut [illegible] procedat in contractu [illegible] [illegible] quia mulier sine consensu consanguineorum possit contrahere matrimonium. [illegible] in contractu [illegible] ius, et bona [illegible] n.o 44 et in L. Barbarius n.o 4 [illegible] de off. [illegible] in L. si unus § pactus n.o 24 et [illegible] [illegible] de [illegible] connub. gl. s. n.o iiij. Vid. inf. in v. statutum, quod [illegible] f. 459.

Et [illegible] [illegible] mulier [illegible] [illegible] statutum f. 250 [illegible]

Si extaret statutum, per quod liceret apponi pactum de non reddendo obtentum ex mutuo: non posset amplius peti, ac posset peti obtentum ex mutuo. ~~non posset ampl.~~ gl. in § si. inst. de oblig. et ibi Porc. Ale. in l. Labeo in prin. ff. de uer. sig. et cois opinio est, quod possit peti obtentum ex mutuo. non contractus proprie is dr, quod ultro citroque obligatorius est, ut emptio, locatio, et simil. l. Labeo § contractum. sed in mutuo obligatur tantum is, qui accepit eadem reddituros l. 2. ff. si cert. pet. Contrarium tamen communiter sustinent Hon. in d. gl. i. § si. inst. de oblig. respondendo d. l. Labeo. sed primo magis placet.

Statutis priuatorum conuentionem a iure publico recedi non potest. l. ex bono. l. ius publicum ff. de reg. iur. per statutum tamen publico l. ius publicum § priuatorum ff. de reg. iur. per statutum tamen publico derogatur. gl. in d. l. ius publicum. nam licet priuatus non possit iuri derogare publico in hoc, ut recedatur a forma testandi l. nemo potest ff. de leg. i. statuto tamen fit. l. si non speciali. C. de testam. et multa alia licent per statutum, quae non licent per pactum. dix. in d. l. nec ex pretorio nu. 5. ff. de reg. iur.

Statutum nunquam dici potest esse contra bonos mores, nam ad iudicandum aliquid esse contra bonos mores, mores ipsius Ciuitatis sunt inspiciendi l. et apud Labeonem in prin. uers. sed quod adijcitur, ff. de iniur. § i. et l. et apud Labeonem in prin. uers. sed quod adijcitur, ff. de iniur. § i. et ... Ciuitatis, quae statutum condidit, non dicitur mali inspiciantur mores ciuitatis, quae statutum condidit, non dicitur mali mores quando ipsa, quae sic uoluit, sic statuit: et licet infra, quod quamuis per pactum non possit tolli facultas testandi, quae sit contra bonos mores. l. pactum, quod dotali C. de pac. potest tamen tolli per statutum, quia eo casu statutum non dicitur contra bonos mores dix. in l. nec ex pretorio nu. 8 ff. de reg. iur.

Bonum est argumentum de pacto ad statutum affirmatiue conceptum, nam sicut per pactum q. ... per statutum l. ... C. de pactis ... negatiue non ... non ualet quotiescunque agitur de derogatione publicum non ualet dicitur non potest fieri per pactum, ... per statutum, quia ualidum est, ... est aliquid quod non ualeat et negatiue conceptum dix. in d. l. nec ex pretorio nu. 9. ff. de reg. iur.

Et quamuis sit affirmatiue ... quamuis ... eadem ... diuersa ... nulla fieri per pactum, quod non licent per statutum. nam principes obligantur per pactum. c. i. de probat. non autem per statutum l. princeps. ff. de leg. l. digna uox. C. de legib. et ... per pactum sit iuramento ... ibi. in ... tit. c. 2. de ... et tamen per statutum non fit dix. ibidem.

Si non ualet statutum prohibitorium neque et poenale ualebit, maior non potestas requiritur in poenali, quam in principali dispositione, neque poena legis ... ab administratione. C. de leg. dix. in ... ff. de reg. iur.

Statutum.

Si stante statuto, quod contra instrumentum quod habet paratam executionem nulla exceptio possit opponi, numquid exceptio doloris possit opponi? dic quod non, quia contra naturam est, et bona fides non patitur, ut bis idem exigatur, quoniam exceptio doloris non intelligitur exclusa a statuto. Alex. in L. bona fides ff. de reg. iur.

Stante statuto, quod homicida non possit esse de consilio maiori, an is, qui interfecit bannitum intelligatur exclusus, cum lege permittatur, et dicto nulla poena [illegible]. L. Gracchus. C. de adult. dic tamen quod licet tali homicidium non sit punibile, et sic tolerabile, non tamen est laudabile. Si vero statuto diceret, quod bannitus impune et licite possit offendi, illud statutum licitum tollit omne maleficium, Alex. in L. bona fides in fi. ff. de reg. iur.

Si stante statuto quod filia foemina stantibus masculis non succedat, an possit filia habere hereditatem patris, quam frater masculus adivit, et postea mortuus est? Vide supra in v. hereditas num. definitio [illegible] fol. 280. [illegible]

Statuta debent laedere ius commune minus quam fieri potest, immo si sit statutum super eo quod est de iure communi, [illegible] ius commune intelligi debet L. 2. C. de nox. act. quia [illegible] allegatur.

Statuta odiosa sunt stricte interpretanda. L. commodissime ff. de lib. et posth. c. odia de reg. iur. in 6. c. statuimus de iudiciis.

Statutum Patavii vult, quod scholares qui venientes solvant triginta asses pro matricula, quod si unus scholaris venerit Patavium, et solverit quod tacet, deinde Bononiam iverit, et reversus, an iterum iterum solvere debet triginta asses? dic quod non Alex. in L. filio quem in fi. pr. ff. de lib. et posth.

Pone quod statuto caveatur, quod qui petit aliquid ab adversario solvat drachmam pro [illegible] modo unus petit [illegible] [illegible], an utrumque solvere drachmam [illegible] [illegible] in [illegible] ff. sol. mat. [illegible] solvi, quia sub [illegible] [illegible] quod est novus contractus [illegible] [illegible] [illegible] sub [illegible] L. [illegible] ff. de reg. iur. et quia sub simplici contractu [illegible] L. 2. [illegible] quod in loco pub. [illegible] ab [illegible] [illegible] solutio matrimonii [illegible] non [illegible] quia favorabiliores sunt [illegible] quam [illegible] L. [illegible] in actionum ff. de [illegible] et quia statuta odiosa sunt stricte interpretanda L. commodissime ff. de lib. et posth. et quia [illegible] accipi [illegible] et [illegible] accipiendum est in specie [illegible] in L. talis ff. de leg. [illegible] L. i. in fi. pr. ff. de edict. [illegible] [illegible] sol. mat. [illegible] et [illegible] statuti [illegible] et si non conveniat utrique petitioni, et [illegible] [illegible] est insufficiens ut in d. L. 2. [illegible] quod in loco pub. [illegible] in statuto in uno, quam in aliis [illegible] capitulis [illegible] non in [illegible].

Statutum volt quod dni molendinorum teneantur facere fossas ... continuatas ... et dic. quod teneantur, qa ad hec vel pro com... ... nec ... et ... ... facio accedit in ... nat ... et sub ... l. 2. ... quod in loco pub. et sub ... ...

An statutum causans quod utrique ... locum, et ... tendatur ad tacitam hypothecam, Vide supra in v. ... Si statuit l. 2 ...

In statutis fit relatio ad id, quod verisimile statuentes fuisse, statuentes ... id statuissent in casu omisso, quod verisimile hoc statuissent si fuissent interrogati gl. not. in l. tale pactum ... gl. ... ff. de pact. Vide sub vers. Ubi in statutis ... in l. ... n. 4. et 9. ff. de off. ... et ibi ... pulchram limitationem, si ... sed dubitatur, de ... illud ... procedat in materia exorbitanti, in qua non fit relatio ad id quod verisimile statuentes fuisse ... gl. in c. ... de temp. ordin. in 6. in v. ... et gl. in clem. i. de ... in v. ... ubi ... Ant. et Imol. in materia ... exorbitanti ... alia ... quod non fiat relatio, nisi ex specifica ratione, et ... ipsius statuti

Si statutum dicat, quod mulier non possit obligari sine certa solemnitate, puta in ... duorum propinquorum ... facere ... Vide supra in v. Pactum vers. Tertius ... fol. 165

Quando statutum ... scriptum ... ex certa significatione non ... cum ... non ... sed ... ut fiat ... quod si ... continet et ... ut si dicatur a statuto ... et ... optimus, ubi ... in l. si ... ff. de acqu. ...

Item statutum ... feminas a masculis excludi, loquendo ... unico tantum masculo existente ... non excludi ... pluralis locutio ... verificatur ... l. ubi numerus ff. de testib. ... quod ... statutum, et ... cons ... l. ... ff. de lib. ... Adducit aliam rationem qa casus omissus a statuto, ... pro omisso l. commodissime ff. de lib. et posth. l. si ... C. de ... statuto ... unici filii ... omissus, pro omisso ...
... in l. i. n. 13. C. de pac. ... in l. i. C. de ... in l. Gallus ... quod si is, ubi ... n. 4. ff. de lib. et posth. ... in l. ... ff. ... ad ... in l. ... liberis ... quos ... fuit ... in d. l. i. C. de pac. et ... qa attenta ...

statuti, qui est, ut conservet dignitas in familia, et familia ipsa [illegible] in trac. de succed. mascul. art. 3. n.o 15. sed tam p[ro] [illegible] quod [illegible] plures conservat familia, q[uia] est plurale, [illegible] significan in singulari, ut eadem [illegible] Castr. in L. i. C. de cod. [illegible] et [illegible] appare[t] [illegible] dissonantiam Bal. in L. quaevis. C. de impub. Ad [illegible] statutum non est dictum, quia immo esse [illegible] rabile [illegible] conservationi familiae [illegible] in L. [illegible] n.o 5. C. de [illegible] [illegible] Menoch. in trac. de recup. poss. rem. i. q. i. n.o 34. [illegible] captivam[?] [illegible] cod. [illegible]. Ad 2m de casu omisso videt quod non [illegible] p[ro] omisso, quia eadem subest ratio [illegible] Bar. in L. [illegible] divitias col. i. [illegible] [illegible] in L. si unquam [illegible] libertis n.o 45. C. de revoc. donat. [illegible] [illegible] in L. si unquam [illegible] libertis n.o 45. [illegible] dissonantis, si rag. [illegible] loco omissus [illegible] dici [illegible] Bal. in L. sed et si mors. ff. de donat. inter vir. nec [illegible] esse [illegible] expresso Bal. in L. sed [illegible] in prin. ff. sol. mat. et ita est in casu et [illegible] in L. si [illegible] filio [illegible] expresso casu de plurib[us] [illegible] casus omissus de unico filio [illegible] de [illegible] revocando quia casus omissus [illegible], et eadem subest ratio [illegible] in L. Gallus. [illegible] et quid si tantum n.o 3. de lib. et post. [illegible] p[ro] omisso [illegible] Bar. in L. Gallus.

[illegible] statutum quo cavetur ut extantibus masculis, filiae foeminae non succedant, [illegible] [illegible] vocari [illegible] masculos, [illegible] masculi sint in [illegible] quia foeminae [illegible] masculi succedant Bar. in L. i. [illegible] n.o 3. non excluduntur nisi masculi succedant Bar. in L. i. [illegible] [illegible] de bon. poss. contra tab. in L. 2. [illegible] de collat. bon. [illegible] in L. [illegible] de bon. poss. [illegible] not. 2. de [illegible] Bar. in L. 2. [illegible] ad Tertull. [illegible] [illegible] not. 2. [illegible] succedunt [illegible] 329. statuto plura [illegible] succedit [illegible] excludit Hoc aut[em] statutum excludens foeminas a successione [illegible] non excludit a successione [illegible] nec [illegible] Gabr. de statutis [illegible] 1. 7. n.o 28. 29. [illegible] a successione [illegible] n.o 33. 37.

[illegible] [illegible] a statuto, quod legitima filijs non [illegible], [illegible] quod minuit, [illegible] in [illegible] legitima [illegible]. Vide [illegible] fol. 305.

Si statutum dicat [illegible] puniri certa poena, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intell[igitur] in utroque [illegible] et [illegible] [illegible] Bar. in L. doli de [illegible] [illegible].

Si statutum [illegible] plura [illegible] [illegible] aliquam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bar. in L. [illegible] n.o 41. de [illegible] [illegible] Cons. [illegible] uxori de leg. 3.

[illegible] statutum [illegible] [illegible] bonorum [illegible] [illegible] [illegible] fol. 2[illegible]7.

Quid si statutum caveat quod unusquisque testitionis simpliciter vendere [illegible] et [illegible] quis alteri [illegible] confessio et quis interrogatus an [illegible] pecuniam, vendat, [illegible] sed [illegible] in [illegible] tuis [illegible] in simplicitas [illegible] et [illegible] [illegible] cons. 2. casu 251.

Ubi est statutum quod post mortem patris filij [illegible] in [illegible] suis, [illegible] pupillariter filijs suis substituere [illegible] sub [illegible] pater [illegible] pupillaris. l. [illegible] in prin. [illegible] de vulg. ubi est. Jas. nº 5. in fi.

Statuto, vel consuetudine induci potest, quod quis aliorum testari possit. l. 2. in prin. ff. de vulg. et pup. ubi Jas. nº 1.

Si statuto caveatur quod minor 25. annis testari non possit [illegible] filio maiori 14. annis pupillariter substituere. Vid. in v. Pupillaris substitutio. Vend. [illegible] fol. 321. [illegible]

In materia favorabili statutum in [illegible], vel [illegible] locum in [illegible] ubi Bal. l. [illegible] in fi. de [illegible] l. librorum in ult. [illegible] In materia autem contraria Bar. in. l. librorum [illegible] locum in [illegible] l. prin. statutum in [illegible] Jas. in l. 2. nº 33. de vulg. si [illegible] de adult. [illegible]

Vend. statutum [illegible] de [illegible] locum in [illegible] lata in causa [illegible] Vid. inf. in v. Sententia [illegible] fol. 473 [illegible]

Vend. in statutis attendi debeat proprietas sermonis, an vero communis usus loquendi [illegible] Bal. in. c. 1. de success. [illegible] attendi [illegible] est [illegible] proprietas sermonis [illegible] communis usus loquendi, eo quod [illegible] proprietas verborum [illegible] l. [illegible] alt. [illegible] 3 [illegible] 2. C. de [illegible] l. [illegible] in prin. ad l. Aquil. l. si [illegible] de [illegible] l. [illegible] et l. [illegible] in l. quod si [illegible] de testam. l. [illegible] tur [illegible] quod [illegible] communis usus loquendi [illegible] civilis iuris. Bal. et ibi [illegible] in d. l. quod si [illegible] Rom. [illegible] in l. in testamento C. de milit. test. Bar. in l. librorum [illegible] in l. labeo [illegible] de suppell. leg. in l. libellorum [illegible] in ff. de accusat. in l. [illegible] C. [illegible] Calum. [illegible] in cons. [illegible] 138. [illegible] facit [illegible] l. labeo de supp. [illegible] l. [illegible] l. in [illegible] l. [illegible] vulgari de [illegible] l. in ambiguo de reg. [illegible] c. [illegible] litteris de [illegible] c. [illegible] in [illegible] Contra [illegible] et [illegible] facilius [illegible] quod [illegible] attendendum [illegible] proprietas vocabuli,

Sed d[icta] significat[io] supplet ibi magis usitata, et sic probis est, nõ ẽẽ recedendũ a significat[ione] qua cõmuniter utuntur omnes ĩ illo loco, in quo fit dispositio.

Statuta et intelligenda sunt secundum ius, quo condita fuerunt, Caser. in L. ult. in pñn. C. cõm. de leg. L. sancimus. C. de donat. Las. in L. ult. in pñn. ff. de his quae in testam. del. Bar. in d. tractatu q 14. ...

Si statutum...

Bonum et ... responsabile est, q[uod] statuta mutata sunt ...

Huius statuta ligant forenses ab ...

...

illata fuit solutio, qd si nihil d loco dicto fuit, inspicit consuetudo loci ubi fecit, d. l. minor. Limitat aut Jas. in d. l. cunctos populos n.° 66. contra communem opinionem dd. crim. ut in eo cui opponeret statutum loci, in quo moram commisit, ut negligebat petere poenae remedium recte in integrum ex clausula generali adversus tale statutum

2.° casus est, in quo in delictis statuta ligant forenses. Bar. in d. l. cunctos populos n.° 21. ita d. cui addas ibi Jas. in 2. lect. n.° 67. Aut delictum erat d iure communi, et ligat statutum, inducunt tex. in auct. qua in provincia. C. ubi d crim. agi oport. gl. est not. in c. a nobis il. p.° d senten. excom. aut non d delicti commisso a forensi non erat delictum d iure communi, et tunc propter ignorantiam probabilem excusatur. l. fi. d decret. ab ord. fac. Zenus in c. 2. d const. fuit scienas, ut ignorantia fuit crassa, et subtina c. 2. d const. in 6. Ista aut ignorantia crassa praesumitur ex duobus causis. Bar. p.° si fuit conversatus in illo loco. l. 2. ubi gl. ff. in 3. notabiliter C. ubi d crim. agi oport. 2.° propter illud regulariter est prohibitum. l. fi. §. si quis d public. dicit Jas. loco praecit. n.° 09. qd hoc est opin. Bar. d rigore sit verior, aequior tamen contra opin. Io. And. et Domin. ut ibi refert Jas. qd immo non tamen statutum, sed tamen Jus com. puniri debet, ea cum ignoret statutum non debet puniri nisi tamen mitius ordinari, quia habuit ullum tamen non debet puniri, nisi tamen ex causa ... l. q iniuria. l. verum la 2. d iniur. ceteras d iure com. ... vulgaris. §. qui est in fur. ubi fecit in d. n.° 86. tamen cum ... aliud habuerit, qa respondet, debet puniri iure quod fecit, licet aliud aliunde habuerit, qa respondet, debet puniri iure coi, non statutario, ut Bar. facit, qa d contractibus ad delicta arg. bonum est. l. omnem d iud. sicut g.° in contractibus inspiciunt locus contractus, ita et in delictis locus delicti inspici debet, et facit c. fi. d foro compet. ubi quis bene sortitur forum delicti, ad id tex. c. Romana, §. contrahentes eo. tit. in 6. Extendit autem Jas. ... d. ... d forens, ut locum habeat et in civili n.° ... tex. in l. q commeatus, §. fi. et in l. qui cum uno. ff. d re milit.

3.° casus est, in quo in ultimis voluntatibus statutum contradicat alienigenas, et tenis eccl.° est, ut tenet Bar. in l. cunctos populos n.° 25. C. d sum. trin. et ... qd si statutum loquatur in persona, sed habilitando personas ut non ... considere, quasi statutum ad ... legitimari, extendit sibi non subditum. l. i. in fi. d tut. et curat. dat. ab his. l. et d tut. si vero loquatur indefinite et in rem, ut ita dicat tunc contradicit, qa ... et voluntarie iurisdictionis lex municipalis extendit alienigenas l. i. C. d emanc. lib. n.° 30. qd ibi ... alienigenis ut opponit Jas. in 2. lect. d. l. cunctos populos n.° 83. qa

ipsi ibi rātē, et nō cōprehendit formas ex eo qđ necessaž ministerium faciat de alienationi, qa illud nō ē p̄ d. l. i. ð tut. & cat. ab his, sed qa statuibus . . . ea, q̄ ē voluntariæ iurisdōs. Pro hac eadē ōrīa facit l. fi. ð milit. test. Nō aut̄ diversitatis inter locutionē facto indistincte, et . . . prouadē esse, qa statutū nō ē legitimari prouad incapabili d. l. i. ð tut. dat. sed bene ē induceñ solemnitatē actus, ensq. quad . . . disponi potest, quæ solemnitas est illius iurisdōis et ad statutiš pertinet, ita Bar. in d. l. cunctos populos nº. 26. Limitat has . . . conclusionē . . . doct. Bar. in l. q a latronib. in fi. ð testam. ut nō procedat, qñ qs testatur in locis subiectis grati nō subditi, sed vsti Romani . . . consuetudinē illius loci, qa nō valebit, cū eis eo quod extris sit denegata facultas iuris ciuilis. Quod tñ doct. bas . . . probat, qa dr̄ qđ lq nō sint capaces iuris ciuilis eo quod . . . , ē tñ capaces iuris gratiū, et factio testamenti d. lr̄ est iuris gentiū. . . . Sed ð . . . Bar. dic, qđ lq ð . . . factio testam. sit iuris gentiū. solemnitas tal est ð iuri ciuili, sed ista solemnitas mitti nō ē nisi ab eis, q̄ ē capaces illius iuris ciuilis. Concordia, qa dubia est.

Cas sumus ð aliquo iuri . . . et . . . ipsa, an statutū . . . forutr, attendit statutū loci, ubi . . . sita, ut si in municipio . . . altius elevari . . . nō lus . . . , sed ius municipale instituit l. aria . . . C. ð edif. priu. Bar. in l. cunctos populos nº 27 C. ð sum. trin. et . . . Cass. . . . , sic ita intelligēr l. . . . si constat . . . com . . .

Item qđ statuta, et consuetudines laicorū ligāt clericos, ex doct. Bar. in l. cunctos populos nº 28 C. ð sum. trin. et ibi Cast. colligit qđ si statutū est directe contra libertatē et fauorē eccle. irrita et cassa ē talia statuta auth. cassa C. ð sacros. eccl. c. nouerit ð sent. excom. qa nō pertinet ad iurisdōem statuentū. Si . . . fiant statuta contra ea, q̄ specialiter . . . , et sic prius ligant clericis ē . . . , nō valent d. c. nouerit, qđ si nō in . . . clericis ē . . . et spalr̄ clericis concedūtur . . . ecclesijs, quod . . . quod ē laicis, tūc ligant clericos, et talia statuta seruant̄ et in foro Episcopali. c. . . . ð eo, q mitt. in poss. . . . c. constitutus ð in integ. rest. c. . . . causa ð . . . iud. . . . qđ in l. ex causa ð . . . et ð his statutis laicorū seruandis in foro Episcopali . . . laicus. Alex. in apost. ad Bar. in d. l. cunctos populos nº 28. et ibi Bar. nº 29. subjicit duo exempla notab.

Item qđ statuta . . . in suis territorijs . . . dic qđ statutus aliqua ē probitiua . . . , sed . . . alicuius solemnitatis, aliqua . . .

sua, et aliqua puniebat. Modo in prohibitivis sic dicit Bar. in
l. i. n.° 32. C. de sum. trinit. et fid. cath. constituit duos casus
principales. Primus est quando statutum loquitur in rem, ut si dicat nemo alie:
net bona sine consensu, tunc extenditur statutum et extra territorium,
ubicumque enim locorum bona alienentur sine consensu, non valet alie:
natio, quia statutum afficit rem, quae sequitur ubique sicut lepra li:
prosum facit. L. i. C. de rei ux. act. § cum lex. L. i. C. de fun. dot.
iuri. de his quae alie. non. in frau. facit. L. an in totum. C. de aedif. priv.
Et si simpliciter statutum prohibeat actum fieri, nisi certa solem:
nitate servata, ut puta, quod non liceat conficere instrumentum nisi
coram quinque testibus, non extenditur ultra territorium, quia in solem:
nitatibus semper inspicitur locus, ubi res agitur. L. si fundus de
evict. et supra [illegible]. Hodie statuta [illegible]
2.us casus est quando statutum loquitur in personam, quo casu si sit pro:
hibitivum favorabile, ut si prohibeatur minoribus 25. annis condere testa:
mentum, vel ne vir possit legare uxori, vel uxor marito,
favor enim est ne minores decipiantur, et ne coniuges mutuo amo:
re se spolient, hoc statutum tamquam generale extenditur, ut lo:
cum habeat in suo cive ubicumque aliquid tale faciat, arg. L. is,
cui bonis de ver. oblig. et L. Iulianus de cur. fur. et d. L. i.
C. de sum. trin. et fid. cath. quod arg. bene procedit, nam iurisd.
generalis, et specialis comparantur. L. si duo in pr. de adm. tut. sicut
ergo in d. L. is, cui bonis, et L. Iulianus, et L. i. est generalis
dispositio, et haec extendit ubique, ita in casu nostro ubi est iu:
risdictio specialis, scilicet civitatis statuentis, haec extendit ad omnes
suos cives ubique dispositionem eius sanctionis secus quod de si statu:
tum sit odiosum, puta, quod filia femina non succedat, non ex:
tenditur ad bona alibi sita, ita Bar. loco citato quae probat hanc
suam distinctionem de statuto favorabili et odioso per text. c. si
sententia in § i. de sent. excom. in 6
[illegible] quod statutum prohibitivum non se extendat ultra territo:
rium statuentium [illegible] quia prohibitio est in [illegible] facta [illegible]
est in personam sed favorabilis.

Hodie autem statuta permissiva extendantur ultra territorium? Constituit
tres casus. Primus est, quando statutum permittit aliquid, quod non competit ra:
tionabiliter nisi his, quibus specialiter concessum est, ut puta, quod cives ex
tabelliones suo tali forma, et solemnitate omni casu talis
Notarius extra territorium instrumentum conficiant ut [illegible], quia quando
aliquid quod est voluntariae iurisdictionis conceditur ab inferiori a princi:
pe non potest exerceri extra territorium. L. 2. § i. de off. procons. intra
territorium non conficeret facere non ubique, arg. L. i. C. de emanc.
lib. 2.us casus est quando statutum permittit aliquid permissum
est de iure communi, sed remittit obstaculum solemnitatis ordinatae
de iure communi, ut puta, quod possint conficere testamentum coram duobus testibus,

et extendit ultra territoriu. ita Bar. in. L. cunctos populos n.° 36. C.
de sum. trin. et fid. cath. et vid. hanc q. disputata in meis
pragmaticis in q. 14. 3.s casus est, qñ statutum permittit
illud, qd et de iure com. permissu est, sed tollit obstaculu de iure
com. ex qualitate psonaru, ut si permittit filiosfam. testari posse, et
legitimare spurios, ut spuritas tollit adeo, et hoc casu statutu
no extendit ultra territoriu, qm lz actus sit volutarie iurisd.
qa tn. cocedit ab iis non a principe, no extendit. L. 2. de off. procos.
et qa statutu no pt legitimare psonas, nisi quoad se, non quoad
alios, arg. l. filiu. vers. Auth. quib. mod. nat. effic. sui, ubi legiti-
matio facta p oblationem curiae valet quoad princ., et filium tras-
no vero alios agnatos. Quid aut si talis psona legitimata fa-
ceret testamentum citra territoriu, utru extendat ad bona sita
extra territoriu. et concludit Bar. qd no p. L. pupillo de tut. dat.
ab his. L. no solu. §. q. in test. de excus. tut. et p tex. auten. in L.
cu unus. §. is qui de bon. auct. iud. possid. ubi dispositio simplr
facta de bonis, intellr de bonis positis sub iurisdne disponentis, no
extra, et p tex. c. p venerabilem q. filij sint legit. et hoc qa
statutu disponit certa psonas: qd si disponeret circa actus solem-
nitatis, tunc extenderet bona sita ex territoriu. no diversitatis
est p Bar. qa qñ psona habilitat et inhabilitat, si habet locu
ubiq, faceret preiudicium alijs iudicibus, qd fieri no debet, sed qñ circa
solemnitatem dispositionis, nihil preiudicij generat alijs iudicibus, qm si
no valeret testamentum cu ea solemnitate, valeret cu alia, et
ita procedit. L. i. C. de emanc. lib. ubi lex municipalis permittit, posse loco
emancipari, no r. ipsa lex ibi emancipat filium, sed pr emancipat
cu solemnitate statuti, ideo illa emancipatio valet ubiq. ita
Bar. in. L. cunctos populos n.° 40. C. de sum. trin. et fid. cath.

Vero statutum habet ... alteru ... ut est in Pedimont. qd primo-
genitus succedat in omnibus bonis alijs exclusis, locum habet et in
bonis positis extra suos confines etiam, fuit opinio quam Bar. refert.
... ... distinguendo concludit, qd no. aut n. statutum
loq.r in psona ut primogenitus succedat, et tunc si decedat ci...
... no habet locum statutum, nec et in bonis ibi sitis, qa disp.
certa psonas no porrigit ad forenses. l. i. de tut. et cur. dat. ab his, et
... si vero habitus sit statutu quoad bona alibi sita succedit
iure com. cu alijs fratribus p. L. pupillo de tut. et cur. dat. ab his. ...
dicas statutum est privativum alioru filioru et sic odiosum, sive permissivum
tollendo obstaculum ne alij succedant, qd est odiosum. Aut vero sta-
tutum loq.r in rem, ut bona decedentis perveniant ad primogenitum, et
tunc Bar. dr. qd iudicandum est sm consuetudinem loci ... ...

hus afficit rescriptus sive possideat a Cive, sive ab advena l. rescripto in §. de muner. et honor. Et de hac distinct. in re, et contra d. qd tex. est in l. si. de edital. empt. Bar. in l. cunctos populos n.º 41. C. de sum. trin. et fid. cath.

Vtrum statuta punitiua extendant ultra territorium? Bar. in l. cunctos populos n.º 44. C. de sum. trin. et fid. cath. et seqq. distinguit et seq. per multa verba. Tu breuiter constitue 4.or casus. p.s est quando offendens, et offensus sunt forenses, et extra territorium delictum commititur, tunc non extenditur statutum, quia est hic ciuitatis. l. cunctos populi de iur. et iur. et non tradit ex mos ciuitatis. l. fi. de iurisd. om. iud. Vult Bar. qd hoc procedat in ciuitate l. fi. de iurisd. om. iud. et ipsi not. in l. ad oubito in fi. de capt. et postl. et federat., et ipsi not. in l. ad dubito in fi. de capt. et postl. vbi federat., ut ipsi not. in l. ad oubito in fi. de capt. et postl. vbi ... tale statutum factum esset cum consensu alterius ciuitatis, qd non impediendum est, quia per consensum Ciuitatis vtri. ... et extenditur eius iurisd. sicuti quando partes con. ... prorogant, et extenditur eius iurisd. sicuti quando partes con... patient in non suum iudice, cuius iurisdm prorogant. l. 2. de iudic. 2.s casus est, quando forensis extra territorium offendit ciuem subditum statuto, et hoc casu regulariter statutum non extenditur. tamen dat fallentias hic seqq. Bar. Et locum in tali forens. tunc dat fallentias hic seqq. Bar. Et locum in tali forens. ... 2.º in captiuitate p.º in ciuitatis federatis, ut et sup. d.m est. 2.º in captiuitate ex naufragio, ut ipsi not. in l. nec quid in fi. de incen. rui. et naufr. sed ne uir facim. ibi est tex. nec gl. 3.º quando iudex delinquentis negligens fuerit vindicatam 23. q. 2. c. dominus ne et d.t Bar. arg. l. nulli C. de iud. quia sic tacit. tacit per subauditus inhibitum. 3.s casus est, quando ciuis delinquit extra territorium, et statutum hoc expresse prohibet, et valet statutum, quia ratione originis sunt qui puniri de delicto ubique commisso l. i. C. ubi de crim. agi oport. facit l. fi. de cent. ab orig. fac. l. mercatores C. de com. et merc. citat. et l. 2. C. de ciuit. quam d.t ... in ... ego sane non uideo tam bonam inductionem, et ut ingenue fatear, nescio illam inducere, nec qd creauit in allegat.e illius, nec qd ego fatemur. 4.s casus est, et magis dubius, quando scilicet statutum non expresse, sed simpliciter loquitur, dum ciuis delinquit extra territorium, puniri possit a statuto originis, et ... puniri possit secundum formam statuti, an vero de iure com., nec de iure statuta loci, in quo delinquit, et Bar. post longam recitationem opinionis quorumdam antiquorum determinat, qd quo ad modum procedendi seruari potest statutum originis, nam statuta respicientia, scilicet litis ordinationem porriguntur ad omnem causam agitatam in Ciuitate, licet extra factam, actum est illud de quo agit fuit, l. 3. §. fi. de test. l. 2. in fi. quando. tex. ap. l. cum clericis in i. C. de Epis. et cler. quo ad modum vero puniendi,

et quoad lias decisionem, puniet[ur] ut de iure com[muni], ut sunt statuta loci ubi deliquit: statuta n[am] quoad ea, que pertinent ad litis decisionem ad pertinentiam ex contractu tam cc.ᵃ contractus, quam cc.ᵃ delicta sunt ut animaduertit de contit. L. cum unus. § 2. de bon. auct. iud. possid. Et ideo dat cautelam iudici, qui format inquisitionem, ut in contextu inquisitionis dicat sup[er] q[ui]b[us] o[mn]ib[us], et singulis intendo procedere, et inquirere forma iuris ciuitatis, et eum culpabilem punire, et condemnare secundum formam iuris; quod si ita fecerit, in condemnando l[icet] referat ad ius com[mune] in procedendo ut ad statutum Ciuitatis ita Bar. in d. L. cunctos popu=los n.º 49.

Statutum aut[em] poena excedat ex contractu: Vide in u. Poena. uers. Statutum poena.

Utrum statuta sint leges, ut equiparentur contractibus, an ultimis uoluntatibus! ultimis uoluntatibus comparari tenet Bar. in L. i. C. de iis, qui ut indig. ubi Bar. dubitat in L. mus quoq. § h. de cond. inst. in L. i. de in diem adiect. Bal. in tit. de Pace Constit. in u. in criminalibus tenet equiparari ultimis uoluntatibus, quam opin. seq[uitur] Ias. in L. ad solu. § nota n.º 45. de op. no. nun. et eam confirmat triplici medio, et quoniam bonum est arg. d[e] test.º ad statutum, et quod sunt eosdem modos manifestum est, et statuendi contracturam, et quod prohibitio testatoris appi testatoris, et statuentis contractuum, et quod statutum est plus quam testator quoad disponentes statutarii et quod statutum publico formali, ut ibi per eum, et per Tiraq. in com. L. boues. § hoc sermone de uer. sig. in limit. 15. n.º 4.

Statuti loquens in casu non est locum in casu ficto, quasi fictum est n. o inquit casus uero, Bar. in L. postulante ad illud tex. ad tit. Ias. in L. si is, qui infans est. casus de uenia. Tiraq. de iure const. poss. par. 2. ampl. i. n.º 4.

Statutum, et lex contra personas de iniquitate a contr. quam quod per iudicem damni patiatur, ut in L. si q. in constit.º ol. mag. in pr. C. de iur. delib. Ias. in L. assiduo. § in aut alimenta n.º 6. C. de iudic.

Statutum excludens foeminas a successione his excludat etiam per sua successione foeminis Alb. Brun. in tract. de stat. exclud. foem. art. 193. Vide sup. in u. successio. uers. Statutum, fol. 330.

Statutum inducens continuari possessionem a defuncto in heredem, et conuentionem a diuerso intelligendum, et quomodo intelligatur, sup. in u. Heres, uers. Additio hereditatis, fol. 277. q[ui] et seq.

Statutum prohibens fieri translationem, sup. fusius, itemque tenet locum prohibendo sup. ratione. Vide in u. furtum uers. statutum puniens.

stat, statutum qd legata debeat, et ad adita hereditate modo sint
annale statutum valeat. et quomodo intelligatur Jas. in l. i. a. 2.º in
de leg. i. rescindendo reducitur ad practicam tale statutum dicebat,
nullo modo posse valere, qr est irrationabile. cum ex eo heres
nullo modo posse valere, ut testator possit obligari invitum ad ad-
assumendum, ut testator possit obligari ad omnia legata
pro heredita, instituendo eum heredem se ipso obligat, ad omnia legata
et si hereditatem non adeat. et hoc dr Jas. intelligas, qd heredes ab
et si heredi hereditatem adeat, et nullo alio docente. sed ego hoc ibidem
heredem, q renuntiat adire, et nullo alio modo, ut scilicet co-
n.º 14. Et aut intelligimus statutum hoc loco hoc modo, ut scilicet
ab aditione hereditatis ex testamento ingratus tam aditio universaliter ab intestato,
et tunc sine dubio valet statutum et legatariis competit actio hy-
et tunc sine dubio valet statutum et legatariis competit actio hy-
pothecaria, ac et personalis aut intelligimus statutum hoc loco
nullo modo adita hereditate, et tunc practicabitur hoc modo sta-
tutum, ut legatarii possint dari curatorem bonis, q dat ad instar
quis, cuius interest. l. 2. de curat. bon. dan. ubi Doctor cons. cura-
tori dat utile cui cons. heredibus dabat directam, unde videtur sta-
tuti dicatur talis utilis directa.

statutum prohibens minores 25 annis testari, an intelligatur prohibere et
codicillari. vide in c. testamentorum nos. qui testari possunt fol. 340.

statutum, qd prohibet mulieres contrahere sine consensu consanguineorum
an prohibeat et quasi contractum sub uox. Pone, qd statutum
an et donari causa mortis ubi in marg. Et in Bonifacio
qd mulieres statuti dr Bal. in. l 2. q. 2. C de resc. vend. qd mulieres
et minores faciliter decipiuntur, ideo aequa sunt statuta, quae in co-
tractibus minorum, ut mulieres requirant consensum propinquorum, qd
statutis et eodem iure Ludovici Romani n. 16. similiter in c. 12 col.
fin. de probat. dr. qd talia statuta sunt in favorem naturalis, ea
mulieres, et minores sunt subjecti mulieres de rationibus scilicet cotidi-
bus invalidum facit con. in l. cuius bonis ect. prin. de cur.
fur. in l. imperialis in prin. C. de nupt. Hic refert Jas. in l.
2. n.º 16. ff. de leg. i.

statuta contra libertatem Ecclesiae ad valent, quaeritur est, auth. cassa
C. de sacros. eccl. c. Ecclesia S.te Mariae de const. ubi per Doctores. Ad
indicandum aut, an sint contra libertatem Ecclesiae ad ire ordinand.
dus animus disponentium, sed dictionis effectus, aliorum pauca statuta
cassa fiunt per d. auth. cassa, cum semper statuentium animus lo-
bat movere ad aliquid bonum publicum, ad Ecclesiae damnum, aut
vindicium; intendendo dic ut sequit hoc. Jas. in l. filius fam.
§. divi n.º 168. de leg. i.

Venit statutum prohibens alienationem in ad subditos valeat quoad laicos
tantum, an et quoad subditos ecclesiasticos tamen. vide in c. alie-
natio rerum dubitatur. fol. 373. 6.º et seq.

Statutum.

Verum valeat statutum, quod maritus lucretur dotem, quando mulier, quae secundo nubit relinquit filios ex primo matrimonio, in praeiudicium dictorum filiorum. Vide supra in verbo dos, versu stat statutum, fol. 8.

Statutum est in civitate, ut portantes farinam, ut bannita extra territorium puniantur, an habeat locum in his, qui in itinere se invenit. Castrensis in L. si fugitivi nº 65. C. de servis fugit. et ibi nº 68. de aliis considerationibus circa hoc, et nº 72. an huiusmodi statutum locum habeat in his qui non deferunt, sed velit se, et nº 85. an habeat locum quando portans, fuit natus extra civitatem non fuit deferens, sed potius quod qui portavit.

Prohibitio portandi omnia extra civitatem, et locum et in portandis farinis, vel panes. Guid. Pap. q. 373.

Statuta respicientia publicam utilitatem principaliter, et de statuta de delictis punitionis licet inducant per se hic odiosa, et poenalia, tamen sunt favorabilia et latam interpretationem recipiunt in L. quod si pars nº 56. C. ut lib. Vide dictum Mantil. cons. 32. nº 6. et cons. 54. nº 8. quod leges statuta odiosa, et poenalia non sunt extendenda, tamen ubi ratio concurrit ad favorem Reipublicae extenduntur sicut leges favorabiles.

Si statutum de aequali divisione disponitur quomodo intelligatur, Jas. in L. si pars nº 52. C. ut lib. quod procedat et in pupillis, Alex. cons. ult. lº 6.

Si statutum tribuat executionem paratam instrumento guarantigiato, et deinde quod de debito non est factum instrumentum tamen per istum fuerit se, et quod totum nisi fecit debitorem praestitisse guarantigiam, si fiat huiusmodi ... et redigatur in scripturam, talis scriptura habebit paratam dictam executionem Alex. in L. si nº 21. C. de ed. divi. Adr. toll. Iaso Mans. sing. 284. Menoch. lib. de arbit. cas. 4. nº 104.

Hinc quod statutum prohibens maritis relinquere uxoribus suis in eorum ultimis partem hereditatis, nisi in usumfructum, ut est hic tex. in bibl. quod maritus non possit uxorem ... in civilibus locum habet quando uxor fuit instituta in usumfructu alio dato coherede, qui ... uxoris ... eius accrescendi acquisita et ... in ... Alex. cons. 51 et 27. lº 1. tenet non habere locum sed uxorem heredem fieri.

Statutum prohibens fieri ... aliqua, de qua ... intelligatur Bruni in tract. quod statuta mala dist. 5. nº 106. Menoch. de arb. lib. 2 cent. 4. nº 225.

... statutum quod prohibet dari ... ad libitum dispositionem Menoch. cons. 496. nº 103. vol. 5.

Verba posita in proemio statutorum indicant mihi et causam finalem statuti, Alex. cons. 7 vol. 2. nº 3. qui alios citat.

Non ualet statutum laicorum, quod contractus celebratus cum iuramento non ualeat, quia inducerent peccatum Alex. cons. 125. n.o 6. l.o 1.

Qui firmat, l. in dispositione alicuius statuti debet dicere omnia requisita a statuto fuisse obseruata Soc. Sen. cons. 46. n.o 7. et eius formam ad unguem obseruari Rimin. Iun. cons. 35. n.o 5. et quod probari debeat omnes qualitates statuti in eo casu concurrere tradit Rimin. Iun. cons. 802. n.o 8. l.o 1.

Statutum uincit legem, sicut etiam iuramentum reprobari, Alex. cons. 25. n.o 2. l.o 1. quod not. ad plura statuta nostra.

Statutum loquens in contractu etiam locum habet in distractu, ideo si prohibetur mulier, uel minor contrahere sine certa solennitate, non potest etiam distrahere, i. liberari. late Soc. Sen. [illegible] de legibus [illegible] comm. ol. 5. in prin. et n.o 5. quod si materia esset odiosa, non id uerum esset, ut si statueret quod quolibet contractu solui gabellam, non solui debet in distractu idem Sinag. n.o 29. quem uideas, quia facit pro gabella quae soluitur in hac Prouincia pro instrumentis.

In terris subditis Venetorum ubi statuta deficiunt, obseruari ius commune intell. quod Iun. directo. Menoch. cons. 313. n.o 28. l.o 4. et alios citat, et aut dicit. Soc. Iun. cons. 2. n.o 30. l.o 1. hac statuti loci dominantis reputatur ius commune in locis ei subditis.

Statutis [illegible] et [illegible] proxime parua [illegible] Menoch. cons. 454. n.o 22. uers. quoad textum l.o 5. Iason in l. [illegible] n.o 4. ff. de iud. Dec. cons. 283. col. 6

Vers aliquo statuto pro l. [illegible] illud et a [illegible] cons. [illegible] Dec. cons. 558. n.o 7. Alex. cons. 30. quod [illegible] n.o 247. alios citans. Dec. cons. 252. n.o 4. cons. 33. n.o 31. n.o 1. l.o 7. Boer. decis. [illegible]

In statutis loquentibus pro instrumentis continetur [illegible] sublata [illegible] [illegible] et Chirographum, et scriptura priuata, Cephal. cons. 33. l.o 2. ciuil.

Statutum intelligi debet, et interpretari ex sermone ipsius, et eius dispositione, non sermone etc. causa finalis, [illegible] statuti. [illegible] cons. 66. n.o 4. l.o 2.

Vbi statutum prohibet appellationem non excluditur supplicationem, uel querela, quia et diuersa remedia; appellatio n. arguit iniquitatem, uel imperitiam iudicantis, sed supplicatio, et querela respicit [illegible] erroris uitium, uel aduersarii circumuentionem. Dec. cons. 533. n.o 2.

Statutum exclusiuum foeminarum statutis naturalis non continebit monialis cum [illegible] eis non [illegible] ius aliquid statuendi. Ceph. cons. 15. n.o 14. l.o 1.

Statutum.

Ubi statutum vetat contractus propinquorum in contractibus minorum, vel mulierum, si ij veniunt, quod hoc contra statut, Menoch. de arb. l.o 2. casu 211.

Valet statutum, quod pro filio, et unus pro alio teneatur, Menoch. de arb. l.o 2. casu 345. n.o 9. quamvisque tamen id sit, tamen poena mitigari debet iudicis arbitrio, ibidem.

Multum dubitat, an statutum valeat in vim statuti vel in vim privilegij, quia si Imperator tolleret omnia statuta, non intelligeretur abrogatum statutum, quod valet in vim privilegij quasi aliquid plus sonat. l. Decurionibus. C. de silent. l.o xii. facit. c. cum ordinem de rescript. ext. §. si quis vero. C. de novo Cod. emend. Jas. in l. cunctos populos 2. lect. n.o 80. C. de Sum. trin. et fid. Cath. Ego credo, hoc non esse generaliter verum. Consider.

Ut statuti dispositio locum habeat, omnia eius verba verificari debent Gasp. Caball. millelog. 90.

Ubi est forma statuti non nulla Rol. cons. 12. n.o 36. l.o 3.

Lex municipalis totius equiparatur lib. locatis de ultimis voluntatibus, quam contractibus Gasp. Caball. millelog. lur. 568.

Ubi statutum utrumque alternativum sit, remanet ex dubitatione vocis, et non ut contrariorum iuris, Gasp. Caball. millelog. 609.

Statutum inducens nullitatem actus et contractus ligat etiam forenses, et ignorantes Alex. cons. 165. n.o 4. l.o 6.

Statutum loquens in persona non extenditur bonis, late cons. plures Rol. cons. 24 n.o 17. l.o 9.

In statutis praesumenda est mens et intentio statuentium, quae illa verba statuti et ind. venit accipiat, sicut corpus pro anima, Rol. cons. 62. n.o 24. l.o 3.

Statutum factum in Civitate plures cum l.r Rol. cons. 12. n.o 3. l.o 3. et ubi terminus statuti determinationem, ultimus non est investigandum nisi nam ibi nisi est disputatio ubi est statuti decisio n.o 1.

Ubi forma statuti observanda, alias actus sit nullus multum Rol. cons. 12. n.o 54. 60. l.o 3 et quid dicatur inducta forma per statutum n.o 61.

Agens ad poenam statuti ob non servatam solemnitatem requisitam a statuto, probationem probare debet Plott. in l. si quis n.o 8. n.o 1. C. de in lit. iur.

Pag. fol. 463.

Creditores appellantur omnes non solum hi qui pecuniam crediderunt, sed
omnes hi, quibus pecunia debetur, ad aliquid aliud. l. creditores ff. de verb. sig.

Creditoribus quantum fieri potest succurri debet ne fraudentur a suis debi
toribus et ideo datur eis actio Pauliana ad revocandam aliena-
tionem bonorum debitoris, si quam fecerint rescissoria actione. § in
si quis in fraudem cred. de dict.

Creditores non intelliguntur fraudari cum debitor hereditatem ut lucrata
repudiet in eos effectum, quia ad hoc edictum spectat tantum ut debitor
non diminuat suum patrimonium in fraudem creditorum. l. quod autem § 4.
quae in fraudem cred.

Aliud pro alio invito creditori solvi non potest. l. 2. § 2. ff. si cert. pet. tamen
si debitor non est solvendo in pecunia potest in solutum dari creditori in
stabile Bal. in l. si pecunia ff. de leg. 2. in auth. hoc nisi C. de
solut. tom. cons. 163. Bar. in Auth. de heredibus § quod autem ex. § ff.
cum q. Auth. de alien. Vid. in s. verb. distrahere.

Creditor is proprie dicitur, ut est cui nulla obstat exceptio l. creditor ff. de
verb. sig. et ideo creditor sub conditione ut in die, non nisi tamen
perperam creditor est, quia obstat exceptio sed abusive tamen
potest dici creditor arg. l. fideiussor. § fideiussor. ff. de fideiuss.
Et ideo ista ratione valet legatum factum creditori, cui obstat
perpetua exceptio. l. si creditori in prin. ff. de leg. 1.

Creditori imputatur, qui acceptavit debitorem qui non erat solvendo quoniam
eius conditionem inutilem debuit, arg. l. qui cum alio ff. de reg.
iur. nulli autem si ea in uno, et probabili ignorantia lae-
sus fuerit, arg. l. si quis patrem fam. ff. ad Maced.

Utilius est creditori qui plures habet debitores unum tantum, quam omnes conve-
nire, ne per circuitus eat, et cum diversis fatigetur in iudiciis.
l. cum ab uno ff. de leg. 2.

In generali actione quando plures sunt creditores, et unus alio
anterior tempore est, potior sit, si omnes simul concurrunt. l. privilegia
ff. de privil. cred. in realibus autem l. in hypothecaria prior in
tempore potior est iure, loquor in tacita l. 2. C. qui pot. in pig.
hab. et dico quod in expressa, sed creditor in redemptione domus
ut in constructione aedium omnibus aliis praefertur. § his contrarius Auth. de
aequal. dot. sed mulier in generali quoque est po-
tior omnibus posterioribus. l. assiduis § 1. C. qui pot. in pig. hab. et in ta-
cita hypothecaria idem est d. l. assiduis Contra quam qui id in hypothe-
ca in expressione agri, nisi sit prior d. § his contrarius Auth. de aequal.
dot.

Creditor ē electionē in bonis debitoris sibi obligatis, ut qd velit distrahi faciat p solut.e sui crediti. f. creditoris & distrac. pig. hoc una in l. in quarta n.o 101. ad l. fale.

Creditor. cred.r q tās fuit diligens in capiendo bona debitoris sui non tā tās, ut a poca, pferit priori creditori lic prior tn̄ sit, et privilegiatus, ludov. decis. 45. n.o 4. q alios citat, et in spe Covar. lib. prac. quest. c. 29. qd pulchrū ē, et sancti decisio est Venetorz legib. in novis correctionib. ano 1586. 14. sides cap. la Obtatione di creditori in che modo si debba intender, et ordinar.

Creditor qd cred.r privilegiatus tās possit repetere a tertio pecunias solutas a debitori suo? tractat plena manu Covar. lib. prac. quest. cap. 29. et Gram. post decisiones suas q. i. et Afflict. decis. 190. communis est, qd sic.

Cuius teneat ire ad domum p solut.e an cred.r ad domū debitoris, an vero debitor ad domū creditoris. Aut. in l. p ꝯtrā n.o 35. inst. de act.

An, et quo cred.r cōsulatus accipiat naufragium p alio, et an, et quo cōsulatus accipit fideiussorē aequū idoneum p alio. Pinell. in l. 2. par. 2 cap. i. n.o 20. et seqq. C. de rescin. vend.

Creditoris ex creditoris fuit diligentior altero in exigendo, et debitor postea cedit bonis an primus exigens teneatur communicare 2.do Vid. plene in l. pupillus, ff. q in fraud. cred.

Licet cred.r teneatur recipere a tertio debitori ad solvendum, ubi hoc multis pribitur, ja in ipso cas. ita ut consului Rom. cōs. 133

Promisit cras illud, q se attenet creditorē, qui diu tacuit an tractionē, et inanis, et dilivrat ut creditor, ita si potuit sibi satisfacere, et ad Decii: Menoch. cōs. 465. l.o 5. cōs. 457. ea lib.

Cred.r q pacto crediti petit p illo, ut abis partes sibi in reliquo ꝯviviat Guid. Pap. decis. 177.

Cred.r q debeat debitorē obligatum, et fideiussorem, tractat aliam obligatum et sive p.i cum debitorē, et eius bona in Statum faciat, sibi, tamē plus offeratur cōtra liberari, ubi se bona venerit cum fideiussorē qua emptor, ac amplius cred.r dr, Guid. decis. 348.

Cred.r anterior in tn̄ in iustis ꝯsecundum ab Theory 2.do in iustis numerationis, Socin. cōs. 22. n.o 2. l.o 3.

Cred.r nō cogit^r recip. particularē solutionē, Ang. d pig. 3. mem. 5. par. n.o 11. q ibi multas tradit limitationes huic reg.e Vid. et Ant. d execut. p. 7. cap. 162. p contrar. allit qual pars est liquida alia illiquida ... q̄dā sit ... cert. pet.

Est in facultate creditoris pecuniā redactā ex vend.ne pignoris in quā causā velit imputare, sortis an usurar., Ant. d execut. p. 7. cap. 103. citat Aim. cons. 348. n.o 42. vol. 2.

An, et qual maior pars creditor. alijs preiudicare possit in remittendo debitū, uel inducias concedendo, Maced. l. latroc. 55.

Dictū est sup. aliud p alio inuito creditori solui nō posse. ad hanc reg.am uide multas declarationes, et limitationes p Ant. d execut. p. 7. cap. 128. cū plurib. seq.

Cred.r nō pt inuito debitore in iud.o parē debiti petere ubi uiuere d. totū pt cognosceri, Casp. Caball. millilog. iur. 262.

Quādiu cred.r p. ēt facultatē uendendi rē obligatā p maiori parte creditū recepit, nō prohibet p uendere eā distrahere, tex. in l. quādiu C. d distrac. pig.

In penalib. is cred.r potior est iure, q primus solutionē habuit, Andr. Gabr. prac. obser. l.o 2. obser. 25. n.o 12.

Cred.r tenet loco pecuniæ accip. bona in solutū. p qd aut Aut. d fideiuss. qd uerū est, si deb.r careat pecunijs, ac bonis mobilib, inueniri nō possit emptor immobiliū. Gipf. cons. 195. n.o 14. l.o 2. q et illud addit n.o 5. qd qual cred.r est obligatus accip. bona, uti in arbitrio suo est meliora capere et ea sibi p debitore uendi. [illegible] d. §. qd aut.

Cred.r tenet recip. in solutū pecuniā minutā Casp. Caball. millil. iur. 636.

Cū duo uni debeant et ad cautelā et securitatē creditoris una electa, nō prohibet ad alt.am redire, et ideo cred.r minus in tot. nō prohibet capi facere debitore. aliter in l. quādiu in p. ff. si certū pet. et Rom. cons. 338. et q ēt sequestrata bona sui debitoris pt et obtēto pecuniā. Dec. cons. 562. n.o 10.

Cre.r nō pt p minimo credito rē maximi ualoris uendere, si meliorē [illegible] ... credito... [illegible] ... d. not. in l. quādiu C. d distrac. pig. Ang. d pig. mem. 1. par. 6. n.o 28. uers. 3.o limita.

Creditor.

Qui conuenit à creditoribus ut possessor bonorum ad expet ultra naturam bonorum, Surd. decis. lib. 5. tit. 1. n.° 04. citans Anc. cons. 294. 317. 322.

Ex bonis hered. donec et creditur ob aes alienum solutum à grauato, et in inuentarium confectum ad id. Menoch. cons. 183. n.° 33. l.° 2.

In concursu creditoris ut hic tamen saluo iure, inspicitur tempus mortis testatoris quo ad estimationem, et ualorem bonorum testatoris, in creditis, quae tempore mortis extabant, in ijs uero quae post aditam haereditatem emerserunt inspicitur tempus solutionis faciendae, Menoch. cons. 183. l.° 2. q. 3. cons. 292. n.° 20. l.° 3.

Statuta simplr loquentia non extenduntur ad casus hisnatos Massil. cons. 107. n.o 12.

A statuto non licet appellari, Canon. in c. cum ois de constit. Bar. in l. ois populi q. ult. s. princ. ff. de iust. et iur. Bal. in l. Iudicibus C. de appell.

In statutis licet attendere aliqui limitationi temporis, ut prohibitum ad amplius certum post illud tempus omissum, et est cons. datis est quod inducimus connectio iuris cois, quae non est amplianda contra ratiam, sed uis limitati eius, Tiraq. de retrac. conven. § 1. gl. 2. n.o 49. Alex. cons. 3. n.o 6. lo 4. Bal. in l. Stuman. § sufficit ff. de ob. et act. post

Statutum prohibens maritos legare uxori et e contra locum habet in donat. causa mortis, Menoch. cons. 11. lb 1.

Statutum prohibens forensis acquirere in Civitate, non includit eos, qui bona in Civitate sortiuntur, licet non habitent in Civitate, sed in comitatu. Menoch. cons. 165. lo 2.

Statutum, quod non extantibus ascendentibus, et descendentibus agnatis 4.ta pars debeatur, et loco legitimae relinquatur intelligitur ut 4.ta illa pars omnibus distribuatur, Menoch. cons. 196. lo 2.

Stante statuto, quod existentibus agnatis foemina, et non admittatur excluditur non, et quod non agnatus, sed extraneus haeres insti: tuatur, et excluditur etiam a legitima Menoch. cons. 206. lo 3.

Statutum excludens ex linea masculina sororibus, et fratribus, vel sororibus, vel aliis ex linea masculina descendenti existentibus, non excludit amitam magnam descendentem ex amita ipsius, quia in huius statutis excludentibus una linea per aliam, linea intelligitur de efficacia in una obvia, id est de linea quae incipit a primo descendenti, Menoch. cons. 234. lo 3.

Statutum excludens sorores per fratrem, multo magis debet excludere filias fratris praemortui, cum agnationis conservandae mens sit, Menoch. cons. 235. lo 3.

Statuta Ferrariae non ligant filias seu Principis, et per consequens nullum statutum ligat Principem, eiusque filios, Menoch. cons. 250. lo 3. cons. 351. lo 4.

Si statutum praecipiat, donationes debere insinuari, non habet locum in donat. ob causam piam, vel in dotem, nec in donat. simplici, quae cessat ius insinuationis, ut quae coram magistratu facta est, Menoch. cons. 261. lo 3.

Statutum.

Statutum disponens quod filia dotata a patre vel fratre nihil amplius petere possit quam sibi contra formam substantia a patre vel fratre, vel filios fratris non excludit filiam dotatam a patre a successione patris per agnatum transversalem, Menoch. cons. 31. l.o 4.

Statutum, quod tractat de agnatis, et cognatis, agnati praeferantur cognatis non excludit, filiam per agnatum transversalem, quia filia non est cognata sed agnata patris, Menoch. cons. 317. n. 2. l.o 4.

Statutum statuens quod ex bonis mulieris vivi, et relinqui dimidia bonorum suorum in praeiudicium filiorum suorum, et locum et in dotatione inter vivos propter identitatem rationis, Menoch. cons. 344. l.o 4.

Statuti statuentis quod uxori relinqui nihil possit ultra usufructum dimidii bonorum omnium, si ultra usufructum relinquat, et certa quantitas singulis annis solvenda pro usufructu, intelligitur legatus ususfructus huius quantitatis non proprietas, Menoch. cons. 352. l.o 4.

Statuti atque et dispositionis testatoris excludentis foeminas propter masculos, et locum etiam in spatrono, ut scilicet eius contemplatione foemina excludatur, Menoch. cons. 427. l.o 5.

Statutum prohibens legari extraneis vel ascendentibus non descendentibus, intelligitur quod extant descendentes, vel ascendentes lo intelligitur de masculis, Menoch. cons. 454. n. 22. l.o 5.

Non valet statutum volens quod mater cogatur relinqui totam suam haereditatem, et omnia bona sua filiis [illegible] Menoch. cons. 456. n.o 20. l.o 5.

Ex dispositione statuti vocantis agnatos, cognatus proximior excludit agnatum [illegible] gradus, Menoch. cons. 485. l.o 5.

Statutum loquens ab intestato successionem masculis excludendo foeminas non extenditur ad bonorum Castrol. cons. 20. et [illegible] l.o 2. civil. multos alios cumulat [illegible], et cons. Salucell in addit. Castrol d. cons. 20. litt. A.

Statutum excludens sororem a successione patris propter alios fratres, vendicat sibi locum in successione sororis, Castrol. cons. 21. l.o 2. civil. alios [illegible] Salucell in suis addit. d. cons. 21. litt. A.

In statutis loquentibus de universalis continentur [illegible] significat[a] et comprehendit et scriptura [illegible] Castrol. cons. 33. l.o 2. civil.

Talis statutum [illegible] quod omnis causae debeant committi consilio sapientis, et dei speciali, quod de contractibus simulatis et usurarijs cognoscat [illegible], causa [illegible] contractuum non [illegible] committi consilio sapientis Castrol. cons. 48. l.o 2.

Statutum de compromittendo inter affines, comprehendit et foeminas, et est favorabile, Alex. cons. 125. vol. 7.

Statutum de lucro dotis ad eum locum in eo, q. decessit copula ad iterata, et si cohabitauerit, Rimin. Iun. cons. 388. l.o 4.

Statutum, quod vendens domum teneatur eam vendere confinanti, a plurib. lateribus intelligitur ut confines illi plures excedant unicum aliud confinans, Rimin. iun. cons. 449. l.o 4.

Statutum prohibens alienari in forenses, et excludens nuptas in aliena civitate a successione propinquorum non excludit, ad filiam nuptam ex territorio, quae utiliter succedere in bonis maternis ex institutione ultima ipsius matris, Ceph. cons. 13. l.o 1.

Universitas aut populus non vocari statutum a superiori confirmatum, et actum eorum ne per corrigere, quas id tendit ad administrationem rerum, et bonorum suorum, Ceph. cons. 38. l.o 1.

Statutum prohibens alienare immobilia in forenses, includit et alienationem ex ultima voluntate, et est favorabile, Ceph. cons. 53. l.o 1.

Statutum excludens foeminas ab hereditate intestati decedentis propter masculos, non excludit matrem ab hereditate pupilli qui pro omni non dicitur intestatus, Ceph. cons. 210. l.o 2.

Statutum excludens foeminas propter masculos, non excludit matrem propter masculum legitimatum, Ceph. cons. 278. l.o 2.

Statutum prohibens nuptam ex territorio succedere possit tamen ex testamento, quia ab intestato comprehendit et statutum universorum bonorum, Ceph. cons. 191. l.o 2.

Statutum excludens matrem aut sororem a successione intestati non est locum in hereditate pupillorum qui intestati non dicuntur, ut dicit, sic mos, non statutum excludens foeminas ab hereditate.

Statutum de compromittendo inter coniunctos procedit et in pupillis, Alex. cons. ult. to. 6. vol. cons. 57. l.o 2. q. et in clericis procedere dicit.

Statutum excludens filiam a successione propter fratres intelligitur de fratrib. exclusis, non de fratrib. consanguineis, Rol. cons. 55. l.o 1.

Statutum quod mulieres et minores sine certa solemnitate contrahere non possint, et si iuraverint, iuramentum careat dolo exceptum, annullando contractum, non valet, et contractus iuramento vallatus sine solemnitate statuti valebit, Rol. cons. 99. l.o 3.

Statutum.

Statutum excludens neptem a successione filij ad extenditur ad bona sita extra territorium. Rol. cons. 80. lib. 4.

Statutum excludens filias dotatas a successione patris, aut matris, locum habet in ea, quae tempore delatae haereditatis dotata reperiebatur. Rol. cons. 96. lib. 4.

Illa dicu͂r esse in bonis nr̃is, in quibus habemus d̃ñiũ, illa u° dicu͂r esse bonis nr̃is, in quibus non habemus dominium, sed sunt bona nobis cõmenda͂ta et apud nos d̃posita, ut in quibus habemus usumfructum, vel simile ius, hoc est in ꝑ ꝑtãe in hac dictiõe inser. ꝑ in ꝑ bonis nost.

Et quod quandoq́ sunt in bonis, quandoq́ esse bona, q̃ndo nec in bonis, nec esse bona declarat glo. un. in l. in bonis ff. d acq. rer. do.

Bona aduenticia non ueniunt cõmunicanda cum fratrib. ut, l. i. l. i. C. d bon. q̃ lib.

Nõie bonoꝝ non cõtinentur d̃bita l. subsignatũ. §. bona. ff. d uer. sig. q̃a id abesse uidetur, in quo quis alteri obligatus est. l. si quis mãdato in ꝑ. ff. d neg. gest. facit ꝑ reg. a 4. ex aut̃ bonoꝝ d gia. 2. L. 2. §. i. d collat. bonoꝝ.

In bonis nr̃is non cõputantur q̃ a nobis euincũtur. l. quod euincitur. ff. d rei. iu. quãuis in bonis nr̃is esse dicantur res, ꝑ qua h̃emus actionem cõntra possidentes ꝑ l. q actionẽ ff. eod. q̃ ꝑ nobis possidentur, ꝑ cõpetit actio l. nomina bonis. ff. d acq. rer. do.

In pũcto d bonis actionẽ ad r̃, n̄ ipsa in bonis h̃ri uidetur d̃ it sup. in u. Actio uers. Qui h̃et fol. 445. q°

Pr̃ p̃t alienari bona aduenticia filij sui si iõe reduudat in utilitatem ipsius filij. gl. not. in l. cũ, in u. interdicta. C. d bon. q̃ lib.

In bonis nr̃is non cõputantur bona nobis a cõmõda, ut hic adueniat. l. ... rex in ꝑin. ff. ad l. Falc. dic. in l. i. §. ii. C. d pac.

Nomine bonoꝝ mobilium, et immobilium n̄ ueniunt actiones, q̃a tertiũ g̃nus bonoꝝ sunt Bar. in l. Cẽtumuir. n° 28. ꝑ l. quãd Tub. uonis. §. si. ff. d pecul. nec nõia d̃bitoꝝ ... fol. 490. ... a diuo Pio. § in uend. in ꝑin. ff d pulcd. ... in l. ... nomina d̃bitoꝝ ... et ... hic distinguit aut nomina d̃bitoꝝ ... ueniunt ... bonoꝝ, et tertiã speciem constituunt, et tunc non ueniunt ... et tunc ... aut u° est necesse, q̃d attribuantur alicui speciei, et tunc inspicienda est origo et causa, q̃a si actio dãtur ad q̃d mobile, erunt inter mobilia, si ad immobile, erunt inter immobilia, et ... maior ... actionẽ ... ad immobilia ... mobilia ... hic ... dictione n° 1.

Bona intelliguntur ... aliud ... l. subsignatũ §. bona d uer. sig. ... uersum ... §. si liberi in ꝑi. d bon. liber. ... Bar. in l. ... filiꝫ et ... legitimã ...

qd plus fecerit ad fomit de bonis suis, et filia petat dotem n[ost]ram, ad excludend[um] ex illis verbis testatoris, qa bona intelligunt[ur] deducto aere alieno, sed filiae dos n[ost]ra est ae alienum, dicit: tamen Bar. cons. leg. in auth. Bona n.° 22. C. un. vir. et ux. et Bal. in l. quoniam novella. C. de inoff. test. ut refert dec. in d. auth. Bona n.° 13. sed tal sibi contrarius ee ut Bar. in l. si qs venus. §. fi. de leg. 2. ubi tradens contrariam, qd dictio bona intelligat[ur] cum oneribus et sine. d[ici]t qd si dicat o[mn]ia bona mea, ut intelligat[ur] de bonis, nec sempre intell[igitu]r p[ro] hereditate, i. cum onerib[us], et honorib[us], qd n[on] p[ro]cedit in pacto hoc modo, lego partem bonorum meorum, tunc intell[igitu]r deducto aere alieno. ut dec. in d. auth. Bona n.° 13. dicit illud d[ictu]m Bar. verum non ee ut procedit in casu suo et limitari p[er] Saller. in cons. 56. sub p[ri]mo puncto col. fi. Bar. tal ee leg. Pract. Pap. in form. quo pet. hered. ex test. in u. in o[mn]ib[us] suis bonis in fi.

Bona intelligat[ur] cum aere alieno, ut ad. Bar. in l. si qs venus. §. fi. ff. de leg. 2. in l. quintus 2. de aur. et arg. leg. in l. 3. de bon. pos. dec. in auth. Bona n.° 13. C. un. vir. et ux.

Bonorum mobilium appell[atio]ne veniunt animalia dec. cons. 653.

Compromissum et qd inde seqr dr [illegible] traductio, las in l. filiusfam. ff. [illegible] 2. lect. nº 127. [illegible] i. ibi Soc. iun. nº 187.

Compromissum qd cadit sup articulis iuris clari, Soc. iun. cons. 284. nº 1. uol. 2.

Compromissum, et traductio agg[illegible], Eman. Soar. in [illegible] nº 154. in litt. C.

Verum potestas data arbitris prorogandi compromissum intelligat[ur] [illegible] uice tm, et an si [illegible] et itez intelligat[ur] [illegible] duab[us] uicib[us] [illegible] in infinitum [illegible] cautanda [illegible] nihil [illegible] uide [illegible] in l. un. 2. lect. C. [illegible] quod [illegible] Soc. iun. ibidem in fi. Capol. in 2. not.

Frater suscipiens iudicium [illegible] extraneo [illegible], an teneat[ur] [illegible] ad compromittendum uigore statuti, Tar. [illegible] in q. 2. [illegible] Ciuitatis.

An qñ uetita est alienatio [illegible] et compromissum, Dec. cons. 39. nº 4. Soar. rep. lit. [illegible] nº 160.

De causa criminali et pecuniaria, et mixta compromitti [illegible], Marsil. cons. 406. nº 8. lº 5.

De clausulis ad interpretationem statuti [illegible] compromissis, et [illegible] auctoritate arbitrorum, multos uide [illegible] Salut. in addit. ad cons. 54. Capol. litt. B. lº 2.

Clausula in compromissis apposita [illegible] omnib[us] laudandis intelligat[ur] compromissum [illegible] imponat ut [illegible] sup omnib[us] laudatis intel. [illegible] arbitratores [illegible] potestatem a partib[us] Alex. cons. 59. nº 4. uol. 5.

Curator [illegible] in compromisso et obseruatis solennitatib[us] [illegible] [illegible] clausula[m] qd arbitri [illegible] de iure et de facto, Ludou. decis. 2. nº 11.

Si compromissum est nullum, et laudum qd ab eo [illegible] erit nullum, Ludou. decis. 2. nº 18.

Compromittens [illegible] [illegible] et in pacti aut statuti in q. [illegible] tm. tertia. cons. [illegible] lº 4. nº 59.

Compromissum [illegible] morte litigator[um], aut unius ex ipsis, nisi sit dictum qd transeat ad [illegible] secus [illegible] si in arbitrio [illegible] compromissum est, qd si in arbitratorem, ipso facto transit ad [illegible] et extraneos. Marsil. sing. 54.

Compromissum.

Compromissum reduci posse ad arbitrium boni viri ex enormiss.ª laesione et per magnam iniquitatem non obstante quavis cautela verborum appo-sita per renunciationem huius recursus. Guid. Papæ q. 519. alios multos enumerat doctiss. Cagnol. in l. 2. n.º 88. C. de rescin. vend. Menoch. cons. 406. n.º 32. vol. 5. et n.º 62.

Compromitti inter affines ex statuto mandari per Ludov. decis. Perus. 47.

Sententia interlocutoria dr ex effectu emanatus a iudice in forma iudicij. gl. in § nunc admonendi ins. ... ob. aliud. h. ud id in ... sententia concordat gl. in l. quali, ff. de arb.
Qe oes actus iudicis facientis ad causam dr interlocutoria las in l. ... ... § ubi ... ... gl. in l. cus clericis. C. de epis. et cler.

Ab interlocutoria regulariter appellari nō pt l. 2. C. de episc. aud. l. ante sententiam. C. quorum appell. nō recip. fallit ubi tractat ... in oīb alijs causis et interlocutoria sup aetate l. de aetate ff. de minor. 2.º fallit qñ esset talis lis, q statim mandanda esset l. ait Praetor. § ... ff. de minor. 3.º fallit qñ p interlocutoriam talem grauamen ... qd p appellationem a diffinitiua ... tum ee nō possit l. 2. ff. de appell. recip. 4.º qñ esset talis interlocutoria, qd habet vim nō ... diffinitiua Bar. not. in l. infra ... et in l. ... ff. 25. ... et in l. de aetate ... ff. 25. ... et iunis.

Interlocutoria, que tractat negotium principale, uel substantialiter pars ipsius negotij terminatur, dr habere vim diffinitiue, et ad instar diffinitiuae ... in l. si, ... § iulianus n.º 21. dan. ... 12. ... Bal. in l. i. col. 5 vers. 14. C. qñ prouo. gl. i. in fi. in l. infra ... in hac interlocutoria ... vim diffinitiuae ... de minor ... in ... gl. in c. ... in ... via ... C. in ... ...

Appellatio ... in ... causa ... ab interlocutoria ... c. ut debitus de appell. clem. appellanti de ... in l. ... § ... n.º 14. de ... i.

Interlocutoria reuocari pt a iud. ... absq ... ex causa ... cs 144. n.º 20.

Et ubi ... nō ... appell.º ab interlocutoria admittit ... ab ea sententia ... uel admittit capitula, ... 38 n.º 3. ... cs. 132.

Appell.º ... iudicis ... interlocutoriam ... pars ... ... cs. 23. n.º 8.

Ab interlocutoria, qua ... ... diffinitiuam ... cs. 33. ... 4

Capitulum.

Capitula que dicantur impertinentia, ut admittantur Alex. cons. 161. Menoch. cons. 2. nº 363. lº 1. ubi ait, satis dici pertinentia que quovis modo ad cau-sam faciunt directe, vel per indirectum, et nº 361 dicit in dubio esse admittenda cum clausula salvo iure impertinentium: aliquis aut evi-denter erant impertinentia, non admittuntur etiam cum clausula, dato quod statutum extant, esse admittenda salvo iure etc ut est in Pra-tica sub. Rub. 53. de testib. Ad hoc etiam Gram. decis. 45. nº 7. las. in. l. si duo patroni nº 33. ff de iureiur. Rol. cons. 34. lº 3. ubi nº 14. dicit notorie impertinentia admitti non debere etiam stante statuto quod indistincte admittantur salvo iure impertinentium contradicentium.

Depositiones testium examinatorum super capitulis impertinentibus non dant ius. vel. leg., sed valent et tolerantur si faciant ad decisionem causae, Lud. Paf. decis. 347.

Quod non debeat in capitulis ponere verbum affirmativum Alex cons. 133. nº 3 vers. contra illud lº 1. cons. 80. nº 10. lº 2. In positionibus vero secus est, quia verum habent in ipsis credita Alex. cons. 118. nº 5. lº 2. et ista est differentia inter positiones, et articu-los Alex. cons. 172. nº 1. lº 6.

Capitula quae admittantur salvo iure impertinentium, et quae dicantur impertinentia, Menoch. cons. 2. lº 1. in q. 4.

Capitula 2da primis contraria vel saltem diversa non admittuntur quia timor esse subornationis testium, et falsitatis nec in causa matrimo-niali Menoch. cons. 188. lº 2.

Reus debet non admitti ad articulandum quod rei testes non fuerunt plene interrogati. Rub. cons. 44.

Sententia p̄ nita d̄bt executioni. L. i. C. d̄ exe. rei iud.

Sententia est d̄ iure ciuili, gl. in. i. in. i. de inst. d̄ excus. in u. obligatio iure. ut̄ sedes L. 2. ff. de dam. infec. ff. d̄ orig. iur. cur. et illorum sint d̄ iur. ciuili.

Sntia. quae illud absoluit qui cum ... ona̅ tenebatur nō obstat quin ille iterum possit conueniri et aduersus eum excep. rei iud. non obstat exceptioni rei iudicatae ...

Sntia inter alios lata aliis nō p̄iudicat ... Lata tamen sup statu alios acta nō p̄iudicat ... et c. ... Ad hoc vide ... nobilit. cas. 37.

Sntia in scriptis regulariter ferenda est alias nō valet ... C. d̄ sent. ex breui. ... et ... fallit si causa nō requirat cognitionē, qua de ... ab illustrib. ... fallit et in causa ... et quae sntia ... ut ibi ... ex nō scripto ... Auth. ut iud. sine quoquo ...

Sntia quae lata est p̄ probationes improbatas, et falsas nō valet, et ... caus. est in. c. 2. ... C. si ex fals. instr. ... L. si ... Marcellus.

Sntia lata contra ... alicuius ... nō valet ... ex d̄ iur. ambiguo ualet ... Auth. ... appellari. L. ... off. iud.

Lata ... contra ll. uel constitutiones ... ualet ... sntia. L. ... sntia. L. i. ff. ... uel ... nulla est sntia ... sine ... sntia.

Sntia lata contra mores et consuetudinē est ipso iure nulla, sicut lata contra legē scriptam nō ualet ... sed tamen dis- tinguē, aut est consuetudo ... et ... et tunc p̄cedit ... et tunc ualet sntia ... L. cum ... d̄ iud. ... off. iud.

Sententia sup incerta petit. si modo possibilis est, certa esse debet. [illegible] inst. de act. [illegible] in incertitudine casu valeat et qz rd, [illegible] [illegible] de act. [illegible] in gl. et qz sententia [illegible] semper [illegible] debet 2.° oo. [illegible]

Sententia in actionibus realibus incerta exoni mandatur. §. 2. inst. de off. iud. et [illegible] gl. [illegible] in personalibus in qb quadrimestre, ratio datur L. 2. et 3. C. de usur. [illegible] iud.

In criminalibus quoque sententia statim et executioni mandanda. L. cum reis. C. de poenis; fallit in casibus quos enumerat gl. in. c. cum apud [illegible] q. 3. [illegible] 1.° qz [illegible] lata contra [illegible] mulierem, executio [illegible] ad [illegible] [illegible] differtur. L. [illegible] de poenis. 2.° fallit qz si lata a [illegible] [illegible] ex iracundia [illegible], [illegible] casu [illegible] [illegible] dies ad [illegible] [illegible] princeps [illegible], ut [illegible] d. c. cum apud [illegible] ad [illegible] C. de poenis. 3.° fallit si esset lata adver[illegible] q. 3. L. [illegible] [illegible] [illegible] executio quousque domino suo rationes reddiderit [illegible] de poen. 4.° fallit [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] differtur donec appareat [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] L. 1. §. [illegible] [illegible] C. de [illegible] [illegible], et facit [illegible] L. 1. §. [illegible] [illegible] §. ut [illegible] quatt. 5.° [illegible] qz insula est assignanda a Praeside, ad quam debet [illegible] a Praeside [illegible] c. a Praeside, ad quam debet [illegible] de [illegible] gl. in. §. 2. in [illegible] 2. q. 6. [illegible] de [illegible] [illegible] inst. de off. iud.

[illegible] indicis [illegible] inst. de off. iud. [illegible] [illegible] [illegible] Aut. ibi [illegible] 3. [illegible] et gl. [illegible]

Sententia lata ab incompetenti iud.[illegible] est ipso iure nulla. L. fi. C. si a non comp. iud. qd intelligitur qz partes [illegible], iudicem [illegible] [illegible] iud. [illegible] faciunt cum [illegible]. L. 2. ff. de [illegible]

Sententia lata sup [illegible] libello est ipso iure nulla. gl. in. §. 1. [illegible] inst. de oblig. [illegible] ibi Port. et [illegible] et [illegible] [illegible] a superiori iud.[illegible] fuerit confirmata [illegible] valeret [illegible] [illegible] confirmata et [illegible] [illegible] c. cum [illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible].

Sententia lata a [illegible] iud.[illegible] [illegible], et [illegible] valet. L. 2. C. de [illegible]

Sententia nō potest ferri sub condit. L. 1. §. [illegible] ff. qz [illegible] [illegible] condit. extrinseca, [illegible] si navis ex Asia venerit, [illegible] ferri sub condit. intrinseca [illegible] [illegible] [illegible]

sup quo, text, l. cod ... l. a. x. i.

Sntia ... lata a Papa ... coguita ... gravem ... modo in casu illo, ... l. si in pri. C. ... l. g.

Ubi ad ... instantia ... instantia nov. ... fol. 600.

Non ... sntia. inf. fol. 528 ... u. Notamus ...

... obstat ... dicat ...

Sntia ... in 3a ... in dubio ... in c. i. ... nou. ... for. ... 30.

Quod sntia ... dominii ... sntia ... in l. ... in l. Pomponius ... in l. ... ff. ... accusat. ... in l. ... ff. ... in l. ... ff. ... in l. ... ff. ... Addi alia ... iudicis ... l. si ob causam ... cod. ob cau. ... iudicis ... 44. ff. ... in l. Pomponius ... ff. ... in l. Pomponius ... publica ... in l. ... ff. ... et alijs locis. ... in ... ff. ... l. 3. ... subtiliter ... ff. ... cod. ... ob causam ... Alb. in l. ... exceptio. ff. ...

in tanto discrimine. et non evitabit. Ad p[ri]m[um] vero resp[ondeo] cum sensu Bar. in
d. l. sicuti § item si quaeratur [illegible] alias necessaria illa ratio, ut dic[it]
sensu [illegible] ubi las. in § l. ex hoc iure n[umer]o 45. cum ead[em] m[ater]ia q[uo]d
licet venditor dominium non transferat in [illegible] tamen est praescriptio
[illegible] q[uo]d ille [illegible] est sententia ut [illegible]
d. l. statu liber a [illegible] ff. de statu lib. Ad 2[m] dic[o] q[uo]d illud
[illegible] in casu [illegible] vindicat gl. in l. [illegible]
§ si [illegible] ff. de aegr. [illegible] Bar. [illegible] opin. et d[icit]
q[uo]d in [illegible] sententia cadat ad id ad q[uo]d cadit actio [illegible]
tradit et dominium [illegible] et [illegible] et non est, q[ui]a
tradit dominium [illegible] transferri. si vero non [illegible]
petimus nobis dari q[uo]d [illegible] dominium transferri. si vero non [illegible]
ad id, non transfert, ut in deposito, et commodato q[uo]d patet, q[ui]a non
petimus nobis dari, sed restitui q[uo]d [illegible]. In reali vero act[ione]
d[icitur] q[uo]d si reus absolvatur eo q[ui]a actor nihil probavit, dominium non transfert
l. sed si possessori in [illegible] ff. de iniur. si vero absolvatur [illegible]
[illegible] dominium rei petitae, similiter non d[icitur] transferri, q[ui]a reus [illegible]
dominium [illegible] non [illegible] transferri dominium petit, et ita d[icit] Bar. q[uo]d
intelligit gl. in l. exceptio ff. de exc[eptione] rei iud. et q[uo]d ita [illegible]
[illegible] possessori de iniur. inducitur tamen [illegible] praescriptio [illegible]
[illegible] inducitur sententia, quae [illegible]. [illegible] si reus
[illegible] actoris dominium non transferre
[illegible] dominium rei petitae [illegible] actionis hoc non patitur,
q[ui]a est [illegible], q[uo]d transferatur q[ui]a [illegible] actionis hoc non patitur,
ut transferatur, sed potius [illegible] l. ex diverso ff. [illegible]
ut transferatur. sed [illegible] et transferri [illegible]
[illegible] ipsius rei condemnati. hoc casu dominium trans[illegible]
[illegible] in l. 3 [illegible] ff. de reb. eor. Vide [illegible]
[illegible] Bar. [illegible] in quo [illegible] et
[illegible] laborant et cadunt, et [illegible] nihil [illegible]
[illegible] et modernis laborant et cadunt, et [illegible]
concludunt. et sic et arg. q[uo]d [illegible] in [illegible] loco [illegible]
[illegible] ut 2[m] [illegible] q[ui]a [illegible] sententia [illegible] actori
[illegible] dominium [illegible], quo casu non transfert dominium, q[ui]a declarat
[illegible] sed inducitur praescriptio [illegible] et de [illegible]. 2[m] sane [illegible]
si 2[o] casu [illegible] ipsius rei [illegible] non obstat [illegible]
[illegible] intelligas tamen [illegible]
opin. [illegible] et traditio, alias non [illegible], ut tradit Bar.
[illegible] in hoc [illegible] 6. et gl. in § [illegible] ubi [illegible] Ant. [illegible]
non est q[ui]a [illegible] iudicis factum [illegible], ut [illegible]
[illegible] transfert dominium [illegible] tradit[ionibus] l. traditionib[us] ff. de pal[illegible]
[illegible] iudex [illegible] sententia.

Vtrum sentia lata sub aliqua imbecillitate, aliud declarando ut aliud ta: [illegible] in [illegible] causis ut puta quod iudex pronunciasset [illegible] infamiam, ubi excommunicatio [illegible] [illegible], sicut pronunciatio super aetatis [illegible] [illegible] minor [illegible]. Vtrum [illegible] fol. 194 [illegible] Bar. in l. datam [illegible] minor [illegible] lata [illegible] sentia cum legitimo [illegible] contradictorem, cuius principaliter interest, facit ius quoad omnes, [illegible] lata fuerit cum [illegible] contradictore [illegible] l. si cum [illegible] 4 [illegible] collus. [illegible]

De sentia lata super [illegible] Vtrum [illegible] fol. 174 [illegible]

De verbis sentiae [illegible] accipi, nisi quatenus ex verbis recanis [illegible] bex in l. i. nº 50. [illegible] eius [illegible] l. si [illegible] excep. [illegible] iud. [illegible] Iulianus [illegible] 4 [illegible] [illegible] doct. Bar. in l. [illegible] in alia parte absoluen. [illegible] qui partem condemnavit, [illegible] cons. 321. in [illegible] cons. [illegible] in l. i. C. si [illegible] cons. 201. nº 2 vol. i. nº 28. lº 2. cons. 307. nº 64. lº 4. [illegible] cons. 19. nº 10. lº 3.

Sentia lata [illegible] iud. [illegible] [illegible] ab alio iud. diversi loci [illegible] l. [illegible] iud. l. [illegible] Bar. in l. [illegible] C. de iud. l. [illegible] [illegible] nº 40. C. de [illegible] 4. de [illegible] Bar.

Sentia [illegible] [illegible] in l. i. nº 4 [illegible]

Sentia [illegible] [illegible] valeat [illegible] ad valorem, individua [illegible] l. [illegible] fam. [illegible]

Sentia est deliberatio iudicis [illegible] in [illegible] decisione, et absolutionem vel condemnationem Bar. in l. [illegible] nº 6. de [illegible] l. [illegible] iud. [illegible] fol. 426. [illegible]

Ubi sentia [illegible] lata in absentia [illegible] [illegible] l. [illegible] de [illegible] [illegible] l. [illegible] Alex. in l. [illegible] [illegible]

Sentia, et [illegible] [illegible] [illegible] magna, in C. [illegible] nº 5. C. de iud. [illegible]

Sentia lata [illegible] [illegible] iudici [illegible]

Sentia [illegible] in l. [illegible] n.o 3. [illegible] n.o 51. [illegible]
[illegible] q[illegible] probat et inf. in u. Acta [illegible] Acta facta [illegible]

Sentia [illegible] lata [illegible] tertio [illegible] inf. in u. [illegible] in [illegible]

Sentia [illegible] ex [illegible] libello [illegible] com. [illegible] licet [illegible]
[illegible] simpl. [illegible] et [illegible] judex q condemnat ultra [illegible]
[illegible] l. [illegible] C. [illegible] [illegible] Menoch. [illegible] n.o 4. l.o 2. et n.o 46 ubi [illegible]
[illegible] satis [illegible] inf. [illegible] inf. libellus.
[illegible] inf. in u. [illegible]

Sentia [illegible] a [illegible] [illegible] Carol.
in l. si [illegible] n.o 22. in [illegible] C. [illegible]

Sentia lata [illegible] ex statuto [illegible] nulla,
[illegible] cos. 40. n.o 2.

Sentia lata [illegible] interlocutoria [illegible]
[illegible] cons. 71.

Sentia [illegible] causa [illegible] lata, [illegible]
[illegible] 4. [illegible] cos. [illegible] 34. [illegible] 2 [illegible] cos. 146 n.o [illegible]
[illegible]

Sentia [illegible] lata [illegible]
[illegible] 2.o [illegible] cos. 100. l.o 1 n.o 1. et [illegible]
[illegible] cos. [illegible] n.o [illegible] l.o 2.

Sentia [illegible] admittit [illegible] statutum, Menoch. cos. [illegible]
l.o 2 [illegible] multa [illegible]

(1) [illegible] interlocutoria [illegible] una [illegible]
[illegible] Menoch. cos. [illegible]
62. l.o 2. [illegible] Alex. cos. 49 n.o 3. l.o 1. [illegible]
[illegible]

[illegible] Sentia nullitas [illegible]
[illegible] Menoch. cos. 319. n.o 22. l.o 4.

Sentia lata [illegible] nulla [illegible] Menoch. cos.
345. n.o 32. l.o 4. Cons. cos. 148. n.o 55. l.o 1.

Sentia [illegible] nulla, [illegible] decis. 142. n.o 5.

Sentia [illegible] interlocutoria [illegible] cos. 220. et [illegible]
[illegible] interlocutoria, [illegible] cos. 486. l.o 5.

Paria sunt sententiam [illegible] et [illegible] [illegible] fuisse latam [illegible] ut [illegible] Seraphin decis. 149. n° 50. [illegible] qa [illegible] nullus [illegible] titulo. l. [illegible] ff. de [illegible]

Sentia lata contra [illegible] populi, [illegible] comunitatis [illegible] nomine [illegible] et [illegible] sententia [illegible] nominari [illegible] populus et [illegible] comunitas Guid. Pap. [illegible] 279.

Sentia ff. [illegible] de novo opera et [illegible] transeunt in rem iudicatam [illegible] Salicett. in addit. ad [illegible] cons. 25. in litt. B. l° 2. multos bonos auctores accumulans. De hoc vide apud Jas. in l. admonendi n° 6. ff. de iureiur.

Sentia lata [illegible] [illegible] pedagij [illegible] nocet alijs et [illegible] qa est actio popularis, Guid. Pap. q. 547.

Sentia [illegible] nulla ob [illegible] publicatos, Guid. Pap. q. 586.

Quando sentia lata inter duos, facit ius [illegible] alios [illegible] nocet acta [illegible] et nocet sentia, Mascard. [illegible] 17. n° 3.

[illegible] et [illegible] procuratori [illegible] sentia [illegible] et [illegible] nulla est [illegible] practica [illegible] nec in alijs [illegible] foro canonico [illegible] Guid. Pap. q. 431. Gall. Caball. milleloq. 352.

Si [illegible] [illegible] et actor et dixerit ut [illegible] [illegible] sentia suspendi [illegible] lata [illegible] in. l. i. n° 4. C. de [illegible] l° x.

Sentia sub condit. [illegible] ad [illegible] L. i. ff. [illegible] ff. quando appell. sit, et ibi DD. distinguunt hoc modo [illegible] lata [illegible] sub condit. L. a [illegible] [illegible] 11. et Alex. n° 16. 18. [illegible] et sub condit. [illegible] aut conditio [illegible] sub extrinseca [illegible] et tunc sub [illegible] condit. valet sub extrinseca [illegible] lata [illegible] conditio est falsa [illegible] impossibilis et [illegible] sentia [illegible] Alex. [illegible] n° 6. 18. et [illegible] qa [illegible] sentiam [illegible]

Sentia lata sub modo valet. L. [illegible] et ibi not. C. de [illegible] Alex. [illegible] n° 22. [illegible] Sine [illegible]

Sentia lata [illegible] [illegible] quod transit in rem iudicatam [illegible] consilio potest [illegible] C. [illegible] 103. n° 4. l° 2 minus [illegible] consilio [illegible]

Sentia [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] Alex. cons. 81. n° 9. l° 3.

Sntia diffinitiva appellationis est int. locutoria, Capl. cos. 200. n.º 12. l.º 2.

Sntia nulla nunquã transit in rem iudicatam nec unquã potest esse eadem, Capl. cos. 203. n.º 3 l.º 2.

Obtinens sntiã potest in ad illi cõdemnatum, Crau. cos. 123. n.º 8.

11: 33 Si iudex in sntia dicat visis libellis, et scripturis sibi ad credit, si ante ad constat, qd videri, Capl. cos. 265. n.º 2. l.º 2. qa et ue vba enodatia

Qui soluit vitium sntiæ, aut transactionis certe approbari, Crau. cos. 158. n.º 3.

Ex verbis sntiæ dixit dicari qd dicat ex attestationibus, et praesu. ad qm iudex se retulit in sntia, Alba in. c. cu Bertholdus n.º 5. d. r. iud. p illud tex.

Sntia absolutoria lata stantibus vbis, put stant, ut alio ad effectu est diffinitiva, et tamen interlocutoria in hoc qd ex nouis documentis, et iuribus pt reuocari, Crau. dis. 21.

Sntia et ualida retractari pt ex oi causa, qua sufficiens est ad appellandum. Gasp. Caball. millelog. in. 746

Sntia iudicis intell.r et restringi ad eius intentionem, Crau. cos. 7. n.º 1

Sntia est stricti iuris et eius verba pt semper restringenda, et ad intentionem ... ..., Rol. cos. 11. n.º 10 l.º 3

Sntia ... qd cuiuslibet sntia ... ... dummodo sntia subsistat ... ... cos. 89. n.º 14.

Sntia ... ... cos. 110. l.º 3

Sntia ... ... cos. 103. col. 2. ... ... sntia lata ... determinatoris, et ... ... iudicatam.

Sntia si iudex dicat absoluo reum ... ... absoluendum et cõdemno si apparet cõdemnandum ... ...

ueris. n. 870 qd ẜi iudex C. [illegible] cos. 511. n. 1. Castren. [illegible]
19 n.º 7. l.º 1.

Sentia absolutoria ab obseruat. [illegible] et condemnatoria [illegible] diffinitiua, et q alio d. est sentia humana, inqt [illegible] l. adno: [illegible] n.º 71. 72. ff. [illegible]

Sentia [illegible] fallit [illegible] in uacatio [illegible] adiudicari [illegible] palio [illegible] [illegible], a quo [illegible] 2.º fallit in Principe Papa, [illegible] l. 2. 3. et 4. [illegible] 3.º fallit in criminalib, et in [illegible] dec. 42. n.º 18. [illegible] et spiritualib, [illegible] fallit [illegible] et [illegible] Montan. [illegible] cap. [illegible]

Pro una, eademq in diuersis sentia a diuersis iudicib, diuersis [illegible] in diuersas [illegible] bene posse [illegible] alius uinci possit Menoch. cos. 59. l.º 1.

Presumitur p sentia et quo adulteritia, et quo ad [illegible] Menoch. cos. 100. l.º 1. [illegible] lata in [illegible] Alex. cos. 22. l.º 2. et qs p ea presumat tradit Gabr. cos. 40. l.º 1.

Sentia [illegible] censetur esse nulla. Alex. cos. 81. l.º 2.

Sentia lata [illegible] [illegible] Menoch. cos. 319. l.º 4.

Sentia nulla omnino est [illegible] lata a [illegible] Menoch. cos. 365. l.º 4.

Sentia lata [illegible] arbitrio [illegible] nulla [illegible] Menoch. cos. 406. l.º 5 [illegible]

Sentia lata [illegible] nulla est, Menoch. [illegible] 415. l.º 5.

Sentia lata [illegible] successori [illegible] et [illegible] uocatus [illegible] Menoch. cos. 421. q. 2. l.º 5

Sña lata coram iudice incompetenti non ... ad iudicem competentem ... nisi prius liquidato et docto qd est ... Rot. a Valle ... 20. l.º 1.

Sñia lata coram iudice in act. personali ... exeq. coram ... possessor ... Rot. ... 5. l.º 2.

Sñia lata ... partis citat.e est nulla, nec ... et ex plenitudine potestatis suppleri pt. Rot. ... 35. l.º 4.

Sñia lata coram ... subscriptio ... Rot. ... 92. l.º 4.

Sententia diffinitiva ... respectiue dicitur diffinitiva, uno respectu qa in ... diffinit ... diffiniendo, alio ... ut ... in scriptis ... solemnitatum ... libello, et alijs ... requisitis ... Bar. in l. ... col. 1. in ... accus. ... l. ... Sciendum ... et ... diffinitiva ... Alex. ... sumaria ... est ... diffinitiva ... utraque ... statutum ... in sña lata in sumario ... diffinitiva ... Rom. ... 174. ut refert ... Calc. ... casus ... statutum ... diffinitiva, et ... est opinio ... diffinitiva ... opinio Calc. ... statutum ... diffinitiva ... solemnitatibus ... illa sña in sumario iudicio ... diffinitiva et ... ut refert ...

Propter sñtiam ... reperta ... sñtia lata ... sub specie ... sub specie ... sñtiam ... indicatam ... ex capite ... .

Edictum [illegible] est prohibitum [illegible] L. 4 [illegible] L. 5 [illegible] testib. ita ut [illegible] prohibitus [illegible] bon.

Nemo [illegible] est, [illegible] causa [illegible] L. omnib. [illegible] L. 2. cultatem [illegible] submoveri [illegible] C. de testi. C. [illegible] L. memoriel. [illegible] templo C. [illegible]

Unusq[ue] in [illegible] causa testis [illegible] esse [illegible] testimoniu[m] [illegible] ad [illegible] pupillam [illegible]

Veru[m] pupillus [illegible] prohibitus [illegible] nunc maior factus [illegible] L. 2. [illegible] admissus [illegible] L. 3 [illegible] testib. [illegible] ad [illegible] fit [illegible] ubi maior factus [illegible] commod. ubi maior [illegible] pupillus erat.

Veru[m] [illegible] testi [illegible] ceius [illegible] testis quomodo [illegible] interrogatus [illegible] est [illegible] qui est [illegible]

[illegible] L. [illegible] duos testis [illegible] L. [illegible] L. 2. et xx. [illegible] testib. in C. [illegible] loco et [illegible] alias aut [illegible] n.° 34 [illegible] n.° 1.° 4. alias [illegible]

Testes [illegible] dicti [illegible] L. [illegible] C. de falsa mon. [illegible] L. 1. 3 [illegible]

Testes [illegible] L. bon. [illegible] de testib.

Testis [illegible] falsu[m] dixerint [illegible] C. de transact. [illegible]

Maioris [illegible] similia [illegible] n.° 8. 4. [illegible]

Testis dicens spontanee se ponere [illegible] quia testes [illegible] intelligendus. Vide in verbo dictum testis [illegible] fol. 34. [illegible]

Si testis [illegible] [illegible] [illegible] 30 annos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] an ex hoc testis [illegible] [illegible] Bar. in l. i. n.° 20 ff sol. mat. [illegible] [illegible]

Regulariter testes ad examinandum ante lit. contest. [illegible] ut [illegible] contest. [illegible] in [illegible] sed et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] limita [illegible] [illegible] ex parte actoris in cuius [illegible] [illegible] [illegible] quandocumque [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] probationis [illegible]; sed ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] examinatio testium et publicatio ante lit. contest. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] minor. l. 2. ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diuturna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] examinatio testium [illegible] publicatio [illegible] [illegible] [illegible] ut lit. [illegible] contest. l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. ad l. Aql.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] examinatio et publicatio ad [illegible] rei memoriam, quando [illegible] est in illis [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] c. Albinus c. [illegible] [illegible] testib. Bar. [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] minor. [illegible] [illegible] 23 n.° 15 l.° 3.

[illegible] [illegible] ita intelligi [illegible] [illegible] sibi [illegible] [illegible] c. cum tu [illegible] [illegible] testib. [illegible] Bar. [illegible] in l. [illegible] n.° 4 [illegible] minor. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testib. et ideo si unus dixerit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut dicamus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. si is [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. n.° x. ff. [illegible]

Dictum [illegible] plus [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] testis [illegible] [illegible] [illegible] l. ab testib. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xx annos et plus [illegible] in l. ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] et in l. [illegible] [illegible] ff. [illegible] lit. [illegible] et in l. et [illegible] Bar. in [illegible] et in l. [illegible] [illegible] ff. [illegible] [illegible] [illegible] latius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n.° 5 [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] faciat [illegible] dicit [illegible] [illegible] Bar. in l. [illegible] n.° 3. ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] minor, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] examinari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infamia [illegible] examinari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inimicitia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inimicitiam faciat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] examinari [illegible] ante lit. contest. [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] Bar. in l. [illegible] n.° 3. 4 [illegible] [illegible] Marsil. in l. i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

infamis infamia iuris seu iuris et de iure ad de [illegible] testes l. 2. § de iudic.
l. 3 § l. iulia de testib. l. [illegible] 20 [illegible] fallit quando necessitas cogit
ut [illegible] qa tunc [illegible] admittitur, sed cum tormentis
l. ob crimina § 1. l. [illegible] de testib. sed tunc [illegible] qd fa-
ciant fidem plenam, sed tantum indicium 2°. fallit in crimine lesae ma-
iestatis seu tormentis, et cum alius infamia, qa tunc nil [illegible]
exelago. l. in arcad. C. de [illegible] [illegible] sec. not. [illegible] § l. iulia
in [illegible] C. de testib. [illegible] in l. cunctos populos n° 12 [illegible] 2 [illegible]
n° 40 C. de summa trin.

infamis infamia facti potest esse testis in causa civili [illegible] in l. cunctos po-
pulos [illegible] infamia C. de summa trin. [illegible] in l. 2. C. de
[illegible] alia [illegible] in l. 2. § causa [illegible] de [illegible] test.
liat quod [illegible] in d. l. cunctos populos n° 12 [illegible] § [illegible]
causa qd admittitur in testimonium sed ad faciat plenam fidem, fallit
[illegible] infames [illegible] quia ad admit-
[illegible] tormentis [illegible] aut [illegible]
[illegible] tormentis [illegible] in l. ex libro
[illegible] fallit quando [illegible] infamis suppleri
[illegible]
[illegible] facit ut [illegible]
qa tunc superabundantia [illegible] n° 53 [illegible]
[illegible] limitat [illegible] in casu in quo [illegible]
ut [illegible] faciat [illegible]
[illegible] maioris, ut [illegible] macula 2°. [illegible]
[illegible] ingratitudine, qa
[illegible] l. fi. C. de [illegible] sed tantum indi-
[illegible] limitationem qa in casu [illegible] ingrati-
[illegible] cadens in superiorem [illegible] ut [illegible] l. fi.
tudinis [illegible] infamia facti ad potest esse testis qa
[illegible] n° 48 [illegible]
[illegible] in d. l. cunctos populos [illegible] n° 48. d. [illegible]
de testib. [illegible] in d. l. [illegible] in criminalibus [illegible]
[illegible] loco [illegible] fallit in subsidium qa
[illegible] et faciat indicium [illegible] l. q ultimo de [illegible] n° 51 ut
[illegible] admittantur l. q ultimo de [illegible] d. l. q ultimo de [illegible]
indicium tantum faciat [illegible]
in d. l. cunctos populos n° 12

Sed [illegible] admittuntur testes qualesque
[illegible] limitat [illegible] n° 50 C. de summa trin. [illegible]
[illegible] cunctos populos 2. [illegible] facti ad [illegible] habitu et actu, [illegible]
quando [illegible] habitu [illegible] fallit autem quando [illegible]
[illegible] habitu [illegible]

Testis.

potuerint plures testes [illegible] universali, et [illegible] l. [illegible] [illegible] non admittuntur infames, et alij [illegible] ad [illegible] nisi in subsidium aliorum [illegible], et [illegible] actio est aliqua [illegible] et [illegible], ubi [illegible] et [illegible] plures [illegible] non [illegible] sed [illegible] duo infames [illegible] non admittuntur [illegible] aliquid a domo privata [illegible] multi [illegible] esse [illegible] aliorum [illegible] in [illegible] l. [illegible] Aret. [illegible] in [illegible] loco et [illegible] Abb. in c. [illegible] in 2. not. [illegible] [illegible] Alex. [illegible] 64. in [illegible] [illegible] et dubijs.

Testes [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] conditionis [illegible] [illegible] falso [illegible] aliud [illegible] dicimus [illegible] [illegible] not. [illegible] [illegible] [illegible] Alex. [illegible] 33.

[illegible] nomina [illegible] ad [illegible] aliud est quam [illegible] et maleficia [illegible] in 3. [illegible] aliud est aliud [illegible] [illegible] et maleficia [illegible] nisi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

Test. [illegible] uno post aliud simul [illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible] [illegible] milit. [illegible]

[illegible] in l. [illegible] [illegible] n.° 4. C. [illegible] [illegible] 6 [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 261. n.° 3.

In causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rom. [illegible] 220. [illegible] [illegible] 92. n.° 80. [illegible] [illegible] 56. n.° 12. l.° 2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] mala [illegible] in nullo [illegible] [illegible] Alex. cons. 80. in [illegible] l.° 4. et Bal. [illegible] [illegible] [illegible] Alex. [illegible] [illegible] [illegible] speciali. C. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cons. 37 [illegible] [illegible] n.° 9. [illegible]

et Aff. dec. 351 in nova [illegible], quibus testium locum [illegible] in quavis causa summaria [illegible] Menoch. de arb. l. 1. q. 25. n. 3.

Testibus credi non debet sine iuramento, etiam si iuris nunquam esse praeiudicium, Papa non potest dispensare, ut testi non iurato credatur, Marsil. sing. 214. Menoch. de arb. l. 1. q. 26. ubi limitat [illegible] non procedit quo ad qualemcunque probationem ut [illegible] partem [illegible] Mascar. [illegible] probat probationem [illegible] testibus non iuratis [illegible] l. 3. concl. 362. n. 18. et n. 15. [illegible] iudex [illegible] summariam informationem [illegible] a testibus non iuratis, et [illegible] notorio, et consuetudine, [illegible] testes sine iuramento recipi possunt.

Si notarius neutra parte [illegible], ut [illegible] non aut in actis apparet, [illegible] eos examinaverit, cum [illegible] eorum dicta [illegible] accepit, [illegible] Trat. caut. 12. ad [illegible]

Non recipitur in teste administrator, qui agit de vitanda [illegible] et similiter [illegible] non possunt, a quo [illegible] pecuniam [illegible] mediante illo, quod ad [illegible] qui ipsi remanent obligatus, si non [illegible] sec. Dec. cons. 255. n. 7.

Proxenetae testimonio [illegible] adhibetur, nisi ab utraque parte [illegible] in [illegible] Bar. in l. [illegible] Dec. cons. 463. n. 13. [illegible] in [illegible] cons. 12. n. 17. l. 2. et in [illegible] matrimoniali [illegible] cons. 12. [illegible] examinari. 2. in tal fallit quia ipsi [illegible] non [illegible] 3. fallit ut [illegible] subsidium quia aliunde veritas [illegible] non [illegible] Menoch. cons. 92. n. 85. l. 1. [illegible] et [illegible] Menoch. [illegible] nisi utraque pars [illegible] non [illegible] cons. 12. n. 17. [illegible] et [illegible] cons. 150. n. 3. l. 5. [illegible] aliqua affectione in 253. Alex. cons. 23. n. 4. l. 1. [illegible] ut [illegible]

Testi non creditur, qui in testimonio suo iudicium facit, Menoch. cons. 31. n. 28. l. 1. et cons. [illegible] n. 4. l. 2.

Qui nimis audacter, animose et affectate testimonium [illegible] testis non esse [illegible] adhibetur, Menoch. cons. 140. n. 21. l. 2.

Tres [illegible] de auditu facit [illegible] et magis [illegible] probationem, Menoch. cons. 199. n. 30. l. 2.

[illegible] transversales [illegible] testimonium [illegible] Menoch. cons. 199. n. 31. l. 2.

Sufficiens est testis, qui [illegible] ut ex aliquibus [illegible] Menoch. cons. 199. n. 50. [illegible] 2. [illegible] l. 2.

Testis.

Ubi iudex ex off.º procedit et testes recepit et post dimicia testificata, ubi v.º ad partis instantia procedit ad id nisi per viam restitutionis in integrum possunt admitti petentis, Guid. Pap. decis. 72. 201.

Ad initias dictu testes ex eo qd postquam dixit, et hoc scio, postea dicat, se credere ee verum quamvis huiusmodi interrogatoriis iudex si credit id, de quo testificatus est iudex corrigere debet. Capol. cons. x. lib. 2. civil. n.º 20. 21.

Testes producti sup. positionis posse interrogari sup. petitione Capol. cons. x. n.º 26. l.º 2. civil.

Testium materiam amplam pertractat, Alex. in cons. 363.

Si testis sup. interrogatoriis per partem exhibitis non sit interrogatus, et dolo, vel negligentia examinatoris, dictu testes non esse nullum, sed debet sup. hoc, permittit parti petere et post publicatas attestationes qd talis testis repetatur sup. interrogatoriis, Alex. cons. 172. n.º 9. l.º 2. Marsil. cons. 65. n.º 40 et addit, non teneri ad interrogatos sup. interrogatoriis datis ab altera parte ad probare.

Plus credi duobus testibus affirmantibus quam x. negantibus. ratio cons. 2. 83. n.º 4 l. i.

Religiosi, et mendicantes possunt ee testes in test.º et codicillis, Guid. Pap. q. 517.

Si testes sibi ipsis contradicant, credit potius notario, quam testibus, si sit bonae famae, et talis articulari debet bona fama notarij Guid. Pap. q. 540.

Si pars, per se citata ad videndum iurare testes, per tali die, eaq. sit feriata ad id iurari testes de iure, n.º feriata abs. nova citat. Guid. Pap. q. 542. et

Hoc solemnitas citandi partem ad videndum iurari testes, est necessaria, alis attestationes sunt nullae. l. si qs ubi dr. C. de testib. Dec. in cons. 55. n.º 9. l.º 4. ita ut etiam testes non citata parte in ius sup. facient iudicio ibi.

Ex quo pars citata ad videndum iurari testes ad examinationem iudici remittatur, testes illo absente, Dec. cons. 102. n.º 14. l. 1.

Si testes in uno deponat et aliud in alio, stat primo depositioni per ratione subscriptionis, Guid. Pap. q. 546 et q. 593.

Testis examinatus sup articulo, q ponebat se voluisse certum testem examinari sup alio articulo q̃ ponat in [illegible] 150. q̃a articuli se [illegible] Gerund Sap. q. 585.

Cas testis unus dicit se interfuisse, et postea in iud. contra [illegible] [illegible], comunem testam Bor. cos. 40. n. 117. cons Bar. [illegible]

Si testis dicat se alr [illegible], quam notarius scripsit, notarius [illegible] [illegible] not. cred. Bor. cos 40. n. 120.
contra attestat [illegible]

Post [illegible] testis examinandus ad [illegible] et tex. in [illegible] [illegible] publi[illegible] [illegible] cos. 84. vol 4 q[illegible] crevit et in causis [illegible] catio ad [illegible] Alex [illegible] ad [illegible] n. 10. quantum [illegible] [illegible] Alex. d. cos. 84. n. 12.
contra [illegible] attestat Alex. [illegible] ut tradit [illegible] tract. [illegible] 493.
fallit [illegible] [illegible] nullius [illegible] declaratio q̃a in 2o lo: [illegible] ubi primus iudicium fuit nullius declaratio [illegible] caustas tradit Menoch. [illegible] sup eodem examinari [illegible] arb. 34. n. 14: ut [illegible] q tradit. [illegible] [illegible] l. i. d arb. q 34. n. 14. [illegible] ut acta [illegible].
[illegible] ubi [illegible] ex suo off. vellet [illegible] alios testes
2o fallit ubi iudex ex suo offo vellet [illegible] pulchre [illegible] decis. 216. [illegible]
Menoch. loco citato n. 17.
ad eius decis. 33.

Testimonium testis dicentis, tali [illegible] x. annos, [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] in 20 annis [illegible] [illegible] [illegible] Cur. iun. cos. Menoch. d arb. [illegible] l. 2. casu 47. n. 1. [illegible] [illegible] ex [illegible] 144. n. 4. [illegible] arbitrio [illegible] admittant testimonium [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] iudicis, duos, quattuor [illegible] [illegible] [illegible] citato n. 5.

Testis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab illis, [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] multos [illegible] Capol. cos. 47. n. 18 l. 2. [illegible] Rom. cos. 290. 486. n. 4. Crav. cos [illegible] cumulat [illegible] Rom. cos. 98. n. 15. l. 1. [illegible] n. 12. Capl. cos. 65. n. 27. Menoch. [illegible] [illegible] testis [illegible] [illegible] dicto cos. 146. n. 12. l. 1. [illegible] [illegible] cos. 98. n. 34. l. 4. sed fallit [illegible] alterius [illegible] omnino inhabilis, q̃a [illegible] cum [illegible] inhabilis [illegible] Massil. cos. 121. n. 21. [illegible] testes inhabiles [illegible] nulli, [illegible] q̃a eorum fides [illegible] ab aliis [illegible] cum [illegible] plena [illegible].

Testiu[m] n[umer]a q[uam] contrariis o[mn]ib[us] mand.[ato] est Iudici arbitraria, ita ut in eius sit pote[sta]te arbitrio an velit pro[bation]i adhibere testes p[ro] aliquo clariss[imo] [illegible] tu[m] casu [illegible] ei [illegible] doct. ut causa[m] [illegible] in graduatu [illegible] Gram. [illegible] 34 n.o 46. et alij multi quos refert Menoch. d[e] arb. l.o 2. casu 90.

Testimoniu[m] duoru[m] ut p[ro]fit necesse est ut sint co[n]testes quo ad effectu[m], licet no[n] sint in verbis. h[ic] [illegible] iib. [illegible] vol. i.

Ob paupertate[m] testis no[n] repellit[ur] a testificando, ut fuit una o[pin]i[o] gl. [illegible] admittit arbitrio tam[en] iudicis iuxta q[ua]litate[m] p[er]sonar[um], et cau[sa]e q[uo]d [illegible] est n[on] in civilib[us], sed et in criminalib[us] et [illegible] libr. Si tam[en] lex req[ui]rat testes o[mn]i except[ion]e maiores, paup[er] q[ui] et vilis est no[n] admittit[ur]. Et idem si pau[per] ad dicendu[m] [illegible] ei [illegible]. Secundu[m] si is in paupertate[m] suo vitio luxuria, [illegible] [illegible] gula incidisset, repellit[ur] q[ui]a aliud sic vitiu[m] cu[m] paupertate [illegible] curru[n]t. Et in [illegible] d[e] bonis [illegible] subiectis [illegible] no[n] admittit[ur] paup[er]; q[uo]d tam[en] paup[er] sit, arbitrio iudicis relinq[ui]t[ur] Menoch. [illegible] arb. l.o 2. casu 96. et Nat. cos 28. n.o 21. d[icen]s q[uo]d in civilib[us] no[n] [illegible] testis paup[er] [illegible] [illegible] in bonis [illegible] d[e] causa [illegible], citat gl. in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] abriat.

Cons[ultatio] dubiu[m] aliq[uan]d[o] est, an testimoniu[m] illius q[ui] in articulo mortis, vel [illegible] tudine co[n]stitutus, interrogatus [illegible], subrisit, et [illegible] [illegible] Menoch. d[e] arb. l.o 2 casu 97. q[uo]d arbitrio iudicis, [illegible] relinq[ui]t[ur], an [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] et an lingua sit [illegible] [illegible] Balbuties [illegible] [illegible], et [illegible].

In dubio testib[us] rei magis quam actoris credendu[m] est cu[m] [illegible] [illegible] in criminalib[us], q[uo]d no[n] [illegible] in civilib[us] q[uo]d aliud no[n] [illegible] [illegible] est et si testes actoris [illegible] in aliquo [illegible] [illegible] puta q[uo]d actoris testes eent divites, testes rei [illegible], et et q[uo]d actor eet [illegible] p[er]sona, et [illegible], reus aut[em] vir [illegible], et [illegible] in [illegible] [illegible] p[ro] reo est iudicandu[m]. [illegible] tam[en] causa actoris eet favorabilis, ut in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eet [illegible], Menoch. d[e] arb. l.o 2. casu 98.

Testi singulari co[n]currentib[us] alijs [illegible], [illegible] Menoch. cons. 175. n.o 13. l.o 2.

Testi unius ani donati tam ps vobis dicere et facere cupio, an credatur, Menoch. docet de arb. l. 2. casu 90. ubi tractat aut is qui est in officio publico agit ut Notarius aut Iudex ut officialis donec se rectus qui se in actu de quo nullum comodum, aut incomodum senserit aut dives excedat et plena ei fides tribuitur aut sic testis est in aliqua excelsa dignitate positus et ubi plene creditur aut est persona honesta, nec agit de proprio comodo, ubi incomodo sentendo, aut cautando ubi alia adsit affectionis causa, et si contrario, ubi non credi aut est persona vilis, et si agit de proprio comodo ubi incomodo et tunc non sollicitus, ut tamen plena fides facit sed ubi incomodo et tunc non vallius ut tam plena fides facit ubi est persona qua alius testis singularis e cui honestius est. Sibi ea tamen qua alius testis singularis e cuius honestius est ...
sonat ut honesta, nec agat de proprio comodo aut incomodo et ... facit probationem, quam alius, q de l. ... non ... presumptioni facit probationem, quam alius ... tribuitur an huic credatur et maior, et fidei adhibetur. ... sed doctor. ... multi ... ei plenam dare plene ... et doc. alia adminicula ... credendum est, alii ... et hanc ultimam ... tenet ... testes n° 20. ... in hoc ... Menoch. loco citato n° 17. ... credendum sit, ubi non ... necnon iudicis arbitrio.

Testimonium compatris tam eius compatris quam ... illud in sacra ... suscepta ... non omnino reiicitur ut nonnulli putarunt sed admittitur arbitrio tamen iudicis est a faciendam fidem ubi plenam ubi semiplenam, Menoch. de arb. l. 2. casu 100.

Nutritores per eos alumnis ... et non repellunt, qui tamen alumnos ita amant ut ... arbitrio iudicis comittitur quando ... et quo casu faciant Menoch. de arb. l. 2. casu 101.

Fratres ... admittuntur in criminalibus ad eius ... Clar. ... 450. 469. n° 7. Crau. ... Cesl. ... 7. n° 26. l. 1. ... sed ... in civilibus aut ... et ... adhibetur ubi n° 9. in civilibus aut ... et ... ubi ... causa inter eos est affectio, ubi ... sit, ut ... graviss et ardua est, quae ... in iudicis arbitrio posita sunt, Menoch. de arb. l. 2. casu 104.

Elapsis dilationibus datis ad examinandum, si testes examinati, et in termino ... reiiciuntur, Bosser. q. 352.

Testis alternative deponens ... ambigue ... l. ubi aud. § q illud ... oblig. Cesl. cons. 35. n° 33. l. 1.

Dictum testis qui iuravit infra dilatione, et extra ea deposuit valet, Marcell. patrit. 52.

Testibus deponentibus de fictia credito, et si deponant pro eorum credito, Rimin. iun. cons. 836. n. 4. lib. 1. ubi multa.

Pro universitate admittuntur testes de universitate in iis actibus qui probari ab testibus ab aliis, quam ab eis de universitate, quod tamen procedit, cum in illo negotio nec actu, nec habitu praeter eos de universitate inveniri nemo potuit, quia quantitas probandi, et domini dixit. Et est casus quo admittuntur illi de universitate, plenam non faciunt probationem. Menoch. de arb. lib. 2. casu 106. n. 1. 2. 3.

Si vero habitu alii testes esse potuissent, tunc [illegible] tamen illi de universitate, tunc si commodum eorum illos ut universos, sed ut singulos tangit, illi de universitate non idonei testes, nisi adversarius de iis testibus contentus habeatur, quia eis maior fides adhibentur. Fallit idem quando ii de universitate ob animum commodi maximam affectionem habent, et quando praeter id, quod erat de universitate, erant et salariati ab ipsa universitate, Menoch. d. cas. n. 4. et.

Sin autem singuli particulariter commodum sentiant ut si de parvis universitatis agitur, idonei testes non erant. Et procedit et quando illi testes sunt individualiter in commodum, et detrimentum sentiant ad illud de patrimonium et in [illegible] commodum, Menoch. ubi supra n. 13. 15.

In criminalibus autem testes de universitate pro ipsa ad admittuntur, fallit nisi unus de universitate testificantur contra aliud de eadem universitate. Quod fallit in magna universitate. Ad quod ad probandam innocentiam Menoch. ubi supra n. 17. 20.

Magis creditur duobus testibus deponentibus de maiori summa quam illis deponentibus de minori, Alex. cons. 64. lib. 2.

Subiicitur [illegible] ad infallibilitatem testimonio, Alex. cons. 88. n. 16. lib. 5.

Amicus admittitur in testimonio, nisi esset talis amicitia, quae corruptionem inducit, Alex. cons. 88. n. 14. lib. 5.

[illegible] testes nihil probant, nec etiam in materia possessoria, Rimin. iun. cons. 237. n. 61. lib. 3. glosa examinat, et de communi [illegible] Gabr. com. concl. lib. 1. de testib. concl. 1. Si tamen deponunt de suo facto, plenam habent [illegible] cons. 111. n. 7. cons. 116. n. 20. [illegible] tamen [illegible] Alex. cons. 102. lib. 6. [illegible]. [illegible] cons. 56. n. 4 tradit, quod si deponit de facto proprio absque interesse plene probat.

dicere, hic ubi fol. 477. vers. Post dicta, quod post publicatas at-
testationes non licet amplius producere propter timorem subornationis
in tali facti, quia iudex non habeat eas corrigere nisi ubi
opponat contra eam, clem. 2. testi. 6. Anton. de execut. 8. 3. cap. 6. n.° 2.
et ipsi. Et iudex publicatur ne obicere ut testis ... audire, et exa-
minari, et testes compelleri, ut aliquid aliud addant ubi ... tenendo
ad Anton. 8. 3. cap. 38. 39.

Testis non ... ad dictum alterius testis, et dicens deponere ut alius
testis deponit, quia ambo ... suppleri, et ... ...
more deponere ... Ceph. cons. 113. n.° 25. lib. 1.

Iudex, ut notarius in examinando ... Ceph. cons. 113. n.° 24. 25.
nis, et ... quod eod. modo deponit, Ceph. cons. 113. n.° 24. 25.
26. lib. 1.

Verum standum est priori depositioni testis aut posteriori contraria ... ,
iudicis arbitrio relinquitur, sed Menoch. de arb. casu 108. quod tamen distinguit
ad nullos casus. Primus est quando testis in eodem indicio contra deponit incon-
tinenti absque ulla iusta causa correctionis et tunc non penitus
carere ... 2. casus est quando statim contra dicta animo tamen corri-
gendi, et tunc stat 2.ae depositioni ... adhibenda est diligen-
tia, ... correctio ista ut ... 3. casus est quando in eodem
iudicio uno die et postea ex intervallo contra dicta animo corri-
gendi tunc si doceat ... stat 2.ae attestationi.
4. est casus, quando contra deponit in eodem iudicio tunc corrigere ...
tunc testis prius est, stat tamen prima depositioni ... illius
partis ... prolatum est testimonium ... in crimine laesis
in quo ... stat ... quando ... relata. 5. casus est
quando ... dixit, dixi coram in tormentis, tunc testimo-
nio in tormentis ... stat, quia ... ad ... alterius, ut tunc
et alterius ... interrogatus ... fallit quando testis ex
hoc 2.do testimonio ... prius testimonium ...
... 6. casus est quando prius dictum
in ... iudicii prolatum est 2.dum ... forma iudicii, ut post
publicationem attestationum tunc prius dicto stat et non 2.m in
mortis articulo prolatum est. 7. casus est quando prius in
indicio ... dixit ... in iudicio contra deponit, tunc 1.° ...
2.m ... et calore iudicii. fallit tamen ... prima ...
iudicium ... fallit quando ... 2.m iudicialiter ...

... et ... casu ... in ... Alex. cons. 222. n. 13. ...

urgerat quaestiones qa pl. ds. extraiudiciali fides adhibetur. 3.º fallit, si prm dictum ex iudicio eet per scripturam platum. 4.º fallit qas prm parte pats eet platu et contra integra fides huic 2.º nō adhibetur, sed minuitur. Adde ult.ª ind et Rot. cds. 40. nº 2. 9. 12. 13. lº 3.

Testes [illegible] ob minus solemniter redditum testimonium, nō aliam causam, sit in arbitrio iudicis recipi eius dictum, qd si respirat ad priorem depositionem, ut [illegible] singillatim deponat, ut videri possit quo vultu, qua trepidatione deponat Menoch. de arb. casu 109. [illegible] 9.º accidit [illegible] relatio ad priorem attestationem, hoc procedit et qas prius in iudicio nullo et invalido deposuisset qa 2.ª confirmat priorem, fallit tal [illegible] ubi prima examinatio facta fuisset in iud.º summario, qa tunc ubi prima examinatio, ad illud reformi ad [illegible], et eadem voce [illegible] minus diligenter facta, ad illud [illegible] examinatus. 3.º fallit qd [illegible] qas coram arbitro prius fuisset examinatus.

[illegible] pa testificatio fuisset nulla voce falsitatis.
[illegible] relatio ad [illegible], sed [illegible] singillatim deponere cogitur [illegible] animadvertendi cogitur [illegible] prius ut petat sibi exhiberi primas attestationes per [illegible] informat. in quo iudex [illegible] [illegible] deinde ut [illegible] radat. depono ut nunc mihi videtur, qd [illegible] constabit, ne iā alias alr dixisse mod [illegible] deponi ad illas p.ª [illegible], cū tunc melius [illegible] memoreem. Dns his Menoch. loco [illegible]

Testes [illegible] alios examinati, [illegible] alios an [illegible] plene [illegible] [illegible] ut faciant, iudicis arbitrio relinquitur, Menoch. de arb. casu [illegible]

[illegible] inimicitia repellat testem a testimonio, Menoch. de arb. lº 2. casu [illegible]

[illegible] examinandos testes in loco remoto, Menoch. de arb. lº 2. casu 250. [illegible] remittit ad [illegible] dicta in tract. de [illegible] [illegible] 15. [illegible] 20.

Dictum testis deponentis [illegible] si cē munitum voce, ut [illegible] ita [illegible] probat, [illegible] cds. 187. nº 13. lº 2. et [illegible] cds. [illegible] [illegible] 10. nº 9. lº 1. [illegible] qd si reddit causam credulitatis concludentem [illegible] [illegible] probat.

[illegible] probat singulariter, hoc [illegible] cds. 86. nº 36. lº 2

[illegible] examinandi obiectiones [illegible] an statim cognosci debeant vel post testium publicationem [illegible]. Menoch. de arb. lº 2. casu 230.

Ubi lex regni aliqd probari per testes idoneos, debent rusticani et plebeii idoneitas [illegible] Cod 11 n.º 16. l.º 1. et ibi [illegible] in addit. litt. K.

Testes qui dicunt se interfuisse tractatui, et non contractui, nihil probant. Menoch. de arb. casu 470. n.º 5.

Testis de auditu audito [illegible] non probat [illegible] et in antiquis plene probat, sed [illegible] probat 1.º qd a pluribus audiverint 2.º [illegible] ab eisdem, non a diversis et [illegible] [illegible] probat qd audiverint Menoch. de arb. casu 475. [illegible] cons. 170. l.º 1. Testis de auditu non probat [illegible] cons. 11 n.º 6. l.º 4. [illegible] testis de auditu [illegible] faciat sola presumptionem, Alba cons. 104. n.º 3.

Inter testes de auditu [illegible] a [illegible] auditu non [illegible] [illegible] cons 86. n.º 35. l.º 2 [illegible] qd audiverint [illegible]

Testis repellitur si [illegible] causa [illegible] Alba cons. 107. n.º 3 l.º 1. [illegible] tractat de se exonerando, aut cons. 45. n.º 2. 6. et l.º 2. [illegible] non probat [illegible] in causa propria, [illegible] cons [illegible] de se exonerando [illegible] 79. n.º 2.

[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] cons. 164. n.º 5. l.º 2.

Testes singulares probant aliqd in [illegible] et [illegible] [illegible] cons. 13. n.º 32 [illegible] Alba cons. 25. n.º 1 [illegible] sufficiunt testes singulares, Marul. cons. 109. n.º [illegible] Menoch. cons. 82. n.º 214 l.º 1. [illegible] 23. n.º 44

[illegible] examinandi testes [illegible] examen [illegible] Gabr. [illegible] 180

Ad examinandum testes [illegible] in memoria 6. [illegible] 1.º qd [illegible] examinandi [illegible] [illegible] 2.º qd [illegible] et [illegible] 3.º qd [illegible] 4.º qd [illegible] examinentur. 5.º qd [illegible] 6.º qd in civilibus non in criminalibus, Gabr. [illegible] 25.

Testis.

Omnis testis cum sacris sui conditionis interrog. Gasp. Caball. milleloq. in.
934. et Aria. tract. de execut. p. 2. cap. n.o 10. q. et in. ad sit de
forma substantiali.

Cum testis examinatur ad aeternam rei memoriam, sufficit partem citari ad domum,
Rot. dec. 23. n.o 11 l.o 3.

Iudex incompetens potest examinare testes ad aeternam rei memoriam quando periculum
est in mora. Rot. d. dec. 23. n.o 12.
Ad instantiam etiam actoris potest recipi ad aeternam rei memoriam, licet ad
contraria d. dec. 23. n.o 15. ad instantiam autem rei potest n.o 16. Vide infra
[illegible]. Ad dicta sup.

Testis examinatus non citata parte non probat nec facit indicium Gasp. Caball.
milleloq. loc. 935. et Affl. dec. 39 n.o 3. dic. quod testes examinati sine
citatione partis ad videndum iurari, non probant.

Quantitas numeri testium a lege et supplet defectum testium si quis subest.
Alex. cons. 222. n.o 14 l.o 2.
Hoc casu nota ad est locum in causa criminali, aut ciuili ardua,
Marsil. cons. 109. n.o 6.

Cas dicendo testis recipio ad domum suam solet fieri ex[illegible] procuratus, Gasp.
Caball. milleloq. in 936.

Dicitur in casu, quo plures testes reprobari non possunt, tunc illius dicta op-
ponere possum, Gasp. Caball. milleloq. 940.

In his quae fiunt clam et in secreto, contra accidentia, pro idoneis et [illegible]
alias non admittendi [illegible] testib. [illegible]. Alex. cons 156. n.o 10.
uol. 5. [illegible] ad probandum [illegible] in domo, domesticis illi de domo, Plot in l.
si quando. § 4. n.o 25. de in lit. iur.

Si plures sunt testes et unus deponat de [illegible], alius dicat non bene recordari de
tempore. dicitur contrarius quando tempus non est de substantia, ut quando factum est
tale in quo non resultat diuersus effectus, si fuisset [illegible]
tempore magis quam alio Alex. cons. 156. n.o 12. l.o 5. q. et n.o 13. addit.
quod magis creditur testi deponenti de tali [illegible] suo credere, et sic dubitatiue
quam deponenti certitudinaliter impossibilis in memoria, dicitur [illegible]
deponere quod dubitat quam quod affirmat. Add. Crau. cons. 78. n.o 10.

Vnior et Comes est ... qui solum non repellatur a testificando p[ro] d[omi]nis suis, non particulariter testificetur sup[er] eo, quod ad eorum commodum, vel damnum spectaret, et sic d. consuetudine ... Soc. iun. cons. 146. lib. 1. n. 11. sed p[er] ... Rub. 169. n. 6. ... aliud ... non nisi sup[er] possessione admittitur.

Testis si cum inducente deponit, repellatur nullo modo ab inducente ... sunt ... confessio alicui obijci l. si qs testib. ubi Doct. ... Crau. ... cons. ... multis ... Feli. ... 28. n. 6. ... cons. 4. n. 24. l. 4. ... Quarantae et n. 15. par. 1. Rol. cons. 4. n. 24. ... dictum ... Rol. d. cons. 4. ... persona testis ... eius dictum ... n. 24. ... n. 48. l. 4.

Dictum testis repulatur a ratione ab eo reddita, ubi si ratio non concludit, ... dictum concludit, qua ... forma repulat dictum, ... Mascar. de prob. vol. 2. conclus. 1369. n. 38.

Testis in his, que ... corpore ... ad posse et ... rationem sui dicti reddere tenetur, alii non probat, Mascar. de prob. vol. 2. conclus. 1369. in prin.

Testes interrogati ad reddendam causam sui dicti, et ... non ut persona, sed ut ... Crau. cons. 415. n. 9.

Ebrietas non repellet a testimonio nisi ... Crau. cons. 169. n. 5.

Cum testes contrariantur ... ipsos non probant ... ad concordiam reducendum, Crau. cons. 171. n. 10. Menoch. cons. 69. n. 9.

Testis productus sup[er] capitulo uero ... deponat, non ... capitulati nisi ... Rimin. iun. cons. 760. n. 10. l. 7.

Testes nobilioris magis credi ... Rol. cons. 93. n. 12. l. 4. ... ut ibi.

Testis aliud deponens, sed posita interr. ... illud ... deponit, ... Alex. dixit ... probat, ... illud, quod deponit, Alex. cons. 45. n. 8. l. 2. ... Bal. in l. ...

Testes ... articulos deponentes non probant l. si qs testibus ... in fi. ... l. ... ubi ... Alex. cons. 90. n. 7. l. 3. Vide ... n. 62.

Ad dictam ... iudicem et add. quod testis examinandi ad inst.^a ... ad aeternam rei memoriam debent examinari coram iudice causae, qui ... annihilandam ... non per alium iudicem Rol. cons. 23. n.º 18. l.º 3. quod procedit quando ibi testes ... possit, et multa ibi de isto examine ad aeternam rei memoriam.

[illegible] isto examini ad aeternam rei memoriam, Soc. iun. cons. 86. n.º 14. l.º 2.

Testes familiares, et domestici admitti debent, quando veritas aliter ... non ... intelligi debet, quando actu, et habitu, attento eorum cura ... alij testes ... non potuissent, Rol. cons. 27. n.º ... l.º 3.

... dicti familiares et domestici admittantur ad testificandum, ... Marsil. cons. 68. n.º 20.

Testes ... nulliter examinati, quia ... temporis probatorij, talis nullitas ... ... impedimento, quia talis mediante restauratione temporis probatorij possunt repeti: quod tamen non procedit quando nullitas examinis causata fuisset ex culpa partis, quae fecit examinare testes post lapsum temporis probatorij a lege statuti, Rol. cons. 51. n.º 12. 13. l.º 4.

Ex pluribus testibus inimicis contra ... ... quia licet ... ... eorum sit, ... 93. n.º 11. l.º 4.

... multi ... ... aliàs cogi non possunt ex eo quod ... ... aliter ... non potuissent, debet ... probari et ... ... l. si quis. ... 4. n.º 34. ... in ... iur.

Testes ... quando reduci debeant ad concordiam, ... mag. ... c. in ... de testib.

... testis in dicto suo deponit ... ... circa ... ... quia non concludit nec determinate loquitur, Alex. cons. 183. n.º 7. l.º 1.

... testes inhabiles admittuntur, ubi alij ... non possunt, procedit, quando testes inhabiles deponunt de ... inter alios, ... deponunt ... non probant, Marsil. cons. 102. n.º 2.

In testibus ... ... et fama, adeo ut multi admittantur qui aliàs non admitterentur, Marsil. cons. 127. n.º 18.

Testes qui consiliarii et advocati fuerunt possunt revocari depositionem suam, quia multum suffragatur reo. Mancil. cons. 109. n.° 31. nam videre adsententiam ferri Cons. primum dictum eorum iudicialiter factum n.° 41.

Testis qui deponit in capitulo confessionis crimina est verum; nec ei probat, Dec. cons. 448. n.° 5.

Testes illiterati possunt se subscribere chirographis, et testamentis cum solo signo crucis. gl. in l. si. C. de iur. delib. in si in l. si. in si. C. de testam. Lo. de amicis cons. 115. col. si. quod nota pro observantia huius regionis.

Testes ubicumque interrogati de verbis formaliter concordantibus, si quovis modo in cortice verborum discordant, quamvis quo ad effectum, et sententiam in cortice verborum discordant, tamen ex eo quod deponunt, ita fuisse verborum esse discordantia, tamen ex eo quod deponunt, ita fuisse verba fortia, dicuntur discordes, et contra, et cons. fa. ad probant Alex. cons. 150. n.° 2. l.° 5. cons. iii. n.° 8. l.° 3. cons. 154. n.° 4. l.° 5. Dec. pulchre declarat cons. 162. col. 9. n.° 22. 23.

Testes pro me inducto plene credi contra me, Soc. iun. cons. 69. n.° ii. l.° i. et si inimicus sit, Gabr. com. conclus. l.° i. de testib. conclus. i. n.° 13. uni n.° 14 affliat et ei de credulitate deponat.

Regula est, quod ubicumque probatio fieri necessario debet per scripturam, prohibita scriptura ad admittitur probatio per testes minoris quinque numero, et Bal. in l. i. n.° 63. C. de testib. Reperto. l. certum authenticae cum sequenti. C. de rei vindic.

Debetur ad probatione est testes pro suo creditore. Soc. iun. cons. 135. n.° 13 l.° 2.

Magis attenditur in testibus verisimilitudo eorum, de quo deponunt, quam numerus Testes contra testam. c. licet causam de probat. Corn. cons. 119. n.° 2. l.° i. Dec. cons. 448. n.° 37.

Magis credi binis testibus deponentibus de sana mente, quam mille deponentibus de insania, Corn. cons. 219. n.° 3 l.° i. Dat. n. Praesumptionem pluribus quibus et n. Franciscus sanae mentis. l. nec codicillos. C. de codicill. c. si. de succ. ab intest. Dec. in l. furiosus n.° 20. C. qui testam. fac. poss. Bor. Dec. 23. n.° 93. Gram. Dec. 73. n.° 22. Mascard. de probat. l.° 2. conclus. 827. n.° 13.

Testes qui assistit uni con. ut aliqua iuris Praesumptio prevalet, Corn. cons. 219. n.° 3. l.° i. Bor. Dec. 23. n.° 95. Gram. Dec. 73. n.° 24.

Unus testis deponens pro actore? Prevalet duobus deponentibus contra ipsum, et cetera. Corn. cons. 219. n.º 3. l.º 1.

Magis creditur testibus affirmantibus quam negantibus, Rol. cons. 93. n.º 1. l.º 4. quod n.º 5. limitat procedere quando deponentes super negativa dicerent rationem, et cetera. Si deponerent de scientia super negativa coarctata. 2.º si deponerent super negativa insubstabili, ut non redderdo causam sui dicti. 3.º quando cum negativa esset coniuncta affirmativa. 4.º fallit in criminalibus.

Si testis negat dixisse ad notarius scripsit, potius testi, quam notario creditur. nedum testis sit persona nobilis. In criminali vero causa neutri creditur, Capol. cons. 113. n.º 7. l.º 1.

Testis qui deponit de credulitate non est interrogan. de credulitate, Capol. cons. 7. n.º 20. l.º 2. civil.

Testi singulari non creditur etsi de facto suo deponat, quam ipsi de lucro captando, et damno vitando. Menoch. cons. 98. l.º 1.

Testes examinati in iudicio laico fidem faciunt in iudicio ecclesiastico inter easdem personas de eadem re. quasi nisi fuerint examinati. Menoch. cons. 366. n.º 11. l.º 4.

Testes aliqui examinati in iudicio seculari non possunt produci in iudicio ecclesiastico. ut iterum examinentur, Menoch. cons. 366. n.º 17. l.º 4.

Testi non idoneo quando creditur non sit. ubi alii veritas liquido non potest, Rumin. cons. 359. l.º 4.

Magis creditur duobus testibus deponentibus de maiori summa, quam pluribus deponentibus de minori, Alex. cons. 64. l.º 2.

Publicatis testibus in causa primae instantiae, non licet alios examinare super eisdem in appellatione. Rol. cons. 45. l.º 2.

An contumacia filij faciat aconem posse mitti in possessionem [illegible] tiud. Vid gl. in § [illegible] ins. de iure action. in u. [illegible]

In iudicijs paria sunt partem esse presentem vel per contumaciam absentem. l. ex causa la i. ff. causa § de minor.

Infirmitas propria citati excusat a contumacia. l. quaesitum de re iud. ubi Alex. n.° 7. c. tacor [illegible] innovat. Alex. loco prec. n.° 3. quod operatur ut sententia ipso iure nulla sit si [illegible] absentis propter infirmitatem. Excusat etiam a contumacia infirmitas uxoris propter infirmitatem c. communis 23. dist. ubi gl. d. quod non excusatur etiam propter infirmitatem c. cum dilecti de dolo et cont. adversus. sed fortiter urgeat contra dictum c. cum dilecti de dolo et cont. [illegible] ipsi [illegible] n.° 13. de Alex. loco praedicto Jas. in l. de [illegible] quam ipsi [illegible] infirmitas excusat, contra [illegible] est in [illegible] [illegible] Quod aut infirmitas excusat, [illegible] infirmitatem non levis febricula, aut quartana [illegible] excusat d. l. quaesitum ubi Bar. Abb. in c. tacor n.° i de re iud.

Verus contumax ille dicitur qui [illegible] in [illegible] et citatus [illegible] sufficit una [illegible] [illegible] respondit, nec tamen contumax ille dicitur, qui dixit [illegible] nihil respondit, nec tamen venit ad [illegible] tria [illegible] et hoc modo contumax et dicitur ille qui non invenitur [illegible] domui [illegible] [illegible] ad quod iud. [illegible] in [illegible] in l. si ff. de [illegible] in [illegible] ad quod iud. [illegible] in l. si. n. ii. Citatio [illegible] in tribus [illegible] fol. 405. [illegible] et Bar. in d. l. si. n. ii. d. quod verus contumax apparet, et [illegible] est, qui [illegible] et non venit absque aliqua iusta causa, et [illegible] nihil dixit, et non venit [illegible] multo [illegible] si dixit [illegible]

Ad contumaciam [illegible] in [illegible] et quod licentia in iudicio in quolibet [illegible] et [illegible] accusare contumaciam quod licentia in iudicio in quolibet [illegible] donec iudex surgat de [illegible] ut [illegible] et in omnia [illegible] citationis tribunali. [illegible] in qualibet [illegible] actor [illegible] aliquo [illegible] ut una [illegible] et in qualibet [illegible] quod accusare contumaciam [illegible] non sit contumax, [illegible] quod accusare contumaciam non venientis [illegible] licentiatus [illegible] l. [illegible] C. de iud. Quod aut [illegible] licentiatus [illegible] cedat, [illegible] est quod appareat in actis de eius licentia [illegible] licentiatus abiit alias non [illegible] licentiatus [illegible] licentiam, et quod licentiat [illegible] spacium citationis dummodo hoc apparuerit [illegible] iudex surgit de tribunali. et [illegible] venit [illegible] licentiata, et contumacia adversarij [illegible] dicitur, [illegible] licentiata, et contumacia adversarij legitime accusata Bar. in l. contumaciam in fi. C. quom. et quan. iud.

i. .. q an calendas n.o 3 4 d. ver. oblig. in l. si, finita. §. Iulianus n.o x. ii. d. dam. inf. ibi, Castr. n.o 2. Alex. latius n.o 24. et 1599

Contumax est actor nisi reus q. venit in iudicium, sed ad terti. l. qui te ... n. iud. l. sciri ... §. sufficit ... c. postquam ... Bar. n.o ii. Castr. n.o 2. Alex. n.o 25. in l. si finita §. Iulianus damni

Maior est contumacia actoris citantis quam rei citati gl. in c. i. d. dol. et cont. in 6. Bar. in l. q an calendas n.o 2. d. verb. oblig. et contra Alex. in l. si finita §. Iulianus n.o 25. dam. inf. limitat. c. consuluit d. off. deleg. ibi ..., quod iudex et ... in ... ut procedat in ... ad ..., non aut in actore, maior n. est ... ex parte rei citati, quam citantis facientis. ... maior est cont.a ... et ... ut ..., quam non venientis. c. 2. d. cons... in 6. in f.o x. cum ... .

... dicatur contumax ille, q citatus mittit procuratorem minus legitimum ... Bar. in l. si finita §. Iulianus n.o ... dam. inf. ... quod ... ad ... l. 2. §. ... in gl. ... maior ... ego ... ... et ... ut ... l. quoties ... Bar. d. legit. ... et ... minus ... legitime c. Nicolao d. appell. Et ... Bar. in d. §. Iulianus n.o 13. d.t quod si ... mandato, et ... ut ... quod fuerit citatus ... citationis, et ... iudicatus ... mandatum insufficiens ..., et iudex procedet contra eum ... contumaciam et si actor ... in quolibet ... ad ... contumaciam ... quod actor ... quod ... in quolibet ... et ... Castr. in l. si ... d. ... iud. q distinguit ... contumaciam ... iusta causa ... sufficientem, aut ... et Alex. in d. §. Iulianus n.o 25.

An ... quod iudex procedens contra contumacem ... contumaci ... sufficiat ... in ... d. cont.a ... ... n.o ... fol. 425 §. ... et ... Cautela ... ad ...

... contumax ... excommunicatur, ... Gramm. cons. 254.

Contumax ... non auditur, nisi ... omnia soluat expensas, et omnia damna ... ... eius ... l. sancimus. C. d. iud. ubi Bar. Bal. Castr. et Ias. q ... auditur, adhuc non audiri ...

Alex. ... n.o ... §. ... 30 ... 1597

satisdet de iudicio sisti, et de obseruat. iudicij per tex. c. i. de dolo et contum. in 6. q in actori loqr. et n.o 2. d.t id locum esse no solum in illa causa, ut scit respiciat ex[illegible], sed etiam in omni alia, quae esset cum alijs personis coram eodem iude. quod tamen nescio quomodo procedere possit, et citat Bal. in l. contractus n.o 31 C. quom. et quando iud. q tal d.t se intelligere inter easdem personas.

Procedit aut reg.a in contumace sine uocatus non uenerit, siue uenit, et abierint non expectato, siue uenit, et recedere, et uenit, et abeunt inde. sine licentia recedunt, et uenire debere. sed nec cum sufficienti mo.do las. d. l. cum q uocatus nisi sanatio, sed nec cum sufficienti mo.do las. d. l. sancimus n.o 6. et n.o 7 alij extendit ut locum habeat et quando minime ex mo.do sufficienti, sed purauit no contumacis, quando das amplius non audiet, nisi solutis expensis. quod intelligo secundum eam in maiori, quod in minori et in Rota, cum a pari procedat cum minori, [illegible] in collegio ut universitas. [illegible] aut [illegible] contumaci a iudice suis [illegible] petatur a parte, sine nec, quando [illegible] iudicis officio hinc [illegible] aut esse reg.a ut contra purgata sit, si contumax incidit in [illegible] lost contumacem [illegible] quod tamen [illegible] sine dubio las. d. l. sancimus n.o 7. uers. limita istud. 2.o limitatur quando contumax non contumacis ex impedimento absque sua culpa praeueniente ut et [illegible] [illegible] [illegible] limitas

Et et si contumax in [illegible] cum obtinuerit non [illegible] nisi prius solutas [illegible] contum. Cass. [illegible] mille [illegible] 943.

Q.n aut iudex uult condemnare absentem contumacem in expensis, [illegible] est noua citatio las. d. l. sancimus n.o 9. et a tenatur ex [illegible] sacra [illegible] contumax a [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] possit las. loco citato n.o 11.

Contumacia est uicium et peccatum mortale, las. d. l. sancimus n.o 20. C. de iud. per tex. c. [illegible] 30. q 1. et contumax [illegible] infidelis 81. dist. c. si q [illegible]

De multis poenis contumacis uide Marant. in suo speculo in tit. de contum.

Q.d d.a [illegible] contumax [illegible] contumaci denegari audientiam nisi prius soluat, et las. [illegible] quod non [illegible] in arbitrio quando [illegible] non [illegible] denegari audientiam contumaci non soluenti expensas, las. in l. sancimus n.o 3. C. de iud. Marsil. l. de [illegible] n.o [illegible]. Menoch. de arb. li. 1. q. 36.

In iud.e aut q [illegible] est arbitrium, contumacia est, an possit admittere contumacem [illegible] solutis! [illegible] Maior. l. d. q. 36. concludit, cum [illegible] quando non [illegible] auferre ius parti adiudic. [illegible] [illegible].

Dubium [illegible] non [illegible] [illegible] contumax, q [illegible] expensas admittere an debeat remitti ad opponendum cont. [illegible] formatum, las. in

Contumacia

[illegible] b. sacimus n.º ii. [illegible] Lud. distinguit, aut Lune contumaci nō fuit assignatus [illegible] ad [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] contumax [illegible] admittitur, et [illegible] hoc nullū dubiū. [illegible] q. [illegible] audiatur, [illegible] in eo statu et gradu, quo [illegible] ca [illegible] assignationē [illegible] ad opponendū, Menoch. [illegible] arb. l.º i. q. 36. Aut [illegible] contumax [illegible] citatus fuerat assign.[illegible] ad opponendū, et hoc casu d.[illegible] [illegible] nō admittit nō [illegible] q.ª [illegible] [illegible] [illegible] lapsu [illegible] nō placuit Menoch. d. q. 36. n.º 8. [illegible] ibi allatas: ideo subdistinguit aut ille cogit se contumax [illegible] quo terminus ad opponendū assign.[illegible] fuit, aut post ipsū [illegible] elapsū, p.º casu d.[illegible] [illegible] [illegible], ut si restituatur [illegible] ad causā [illegible] eius terminos, restituitur [illegible] adhuc [illegible] [illegible] contumax [illegible] cogit. 2.º [illegible] [illegible] ad opponendū, nō [illegible] contumacij, [illegible] casu nō restituatur ad opponendū, nō [illegible] contumacij, [illegible] labi [illegible] passus est.

Contumax q. voluit [illegible] contumax et si [illegible] obtineat in ca. finali nō [illegible] [illegible] qd voluit [illegible] L. si [illegible] [illegible] Amanell. in [illegible] q. in [illegible] L. cui aut. [illegible] [illegible] 4. [illegible] adol. [illegible]

Contumax [illegible] illud qd est sibi [illegible], [illegible] in. L. si prius n.º 38. [illegible] [illegible] L. [illegible] q. tacuit. ff. [illegible] act.

[illegible] contumax nō [illegible] restitui in integrū, Gast. Caball. millelog. 851.

Contumax nō [illegible] [illegible] in confessatū, Marcil. [illegible] 8. n.º i.

[illegible] [illegible] excusat a contumacia [illegible] cons. 80i. n.º 2. l.º 4. [illegible] iusta causa dicatur, ut a cont.ª excusetur, Menoch. [illegible] arb. l.º 2. casu 153.

Domus contumacis [illegible] [illegible], Gast. Caball. millelog. 858.

Fideiussor non potest conveniri priusquam principalis excutiatur, si est praesens, quod non est absentes dans remedium fideiussori ad discussionem rei, ut convenitur auth. praesente C. de fideiuss.

Ad idem tenetur fideiussor praesens, ut id, quod a debitore consequi non potuit creditor a fideiussore consequatur, et exigat. f. h. sa. n. iatt. de replicat.

Fideiussores conventi loco mandati solvere ab eis. l. si q. fideiusserint. f. si. iatt. de replicat.

Fideiussor non potest exceptione pacti convent. de non petendo, f. concessit suo principali, sed non exceptione personali puta cessionis bonorum, quae illi non competeret ce. sed ut. f. si. iatt. de replicat.

Fideiussor probabiliter ignorans in rebus suis principalis allegare potest quod mandatum in 6. in facto n. alieno, non excutiatur. l. g. in alienis ff. de reg. iur. Hoc quidem intelligitur quasi ipsi conve: bilis e non admittitur. l. si. ff. si f. suo. Hoc autem non excusatur de l. g. in alienis, n. d. reg. iur. ce. ibi ut de.

Fideiussor non tenetur ubi pignus est, dicitur in l. fructus n.° 1. ff. de reg. iur. Vid. inf. in v. Cautio, fol.

Fideiussor antequam principalis solvat regulariter agere non potest ut liberetur. l. lucius ff. mandati, n. et ibi ff. si. limitatur hoc multis modis ut et in tex. sed addi hoc, quod si ita fideiussor esset obligatus diu et in uterum, quod praesente parata executione, antequam solvat potest agere a principali, quia non est ac si solvisset tas. in l. pater a fratre n.° 14. in ff. allegat. Bar. in l. fideiussor f. creditori ff. de fideiuss. ias. in repet. loco quo supra, potest et petere ut liberetur qui diu stetit in obligatione gl. d. l. lucius illud aut diu intelligitur arbitrio iudicis. Menoch. de arb. l.° 2. casu 41.

Fideiussor accedere potest et ei quod dat officium iudicis iat. v. Officium iudicis. Etiam di. fol.

Fideiubens magistratus vel fideiussor omni meliori modo, quo potest agit. sol. in l. latinus n.° 6. ff. de adil. edict.

Qui exeit solutione ad liberans, dando fideiussorem, non obligatio ex obligatione ..., hoc. c. d. co. in fi. l.° 4.

Contra lata contra principalem non potest mandari executioni sine novo processu contra fideiussorem contractus, sicut contra fideiussorem de vincolato solvendo Gund. Pap. decis. 20.

Fideiussor.

Qui fideiussit cum iur.to contra, et ad dicensso principali, ludov. decis. 57 n.° 4.

Si debitor [illegible] principalis [illegible], ubi nullus est ob enormem lesionem et fideiussor liberatur, ludov. decis. 27.

Fideiussor debitoris fisci conveniri ad [illegible] ad [illegible] principali. L. i. C. de conven. fisci debit.

Plures fideiussores et in solidum obligati habent beneficium divisionis iux. auth. hoc ita. C. de duob. reis. Gasp. Caball. millelog. 303. sed hoc [illegible] solutio millelog. 380.

Fideiubere an liceat. Gasp. Caball. millelog. cas. 323.

Qui [illegible] alii fideiubet certam dilapidare bona sua, et hoc est causa [illegible] [illegible], ut uxor possit constante matrimonio repetere dotem a marito. Marsa. disput. 6. n.° 13. citat Alex. in l. si constante col. 7. ff. sol. mat. et cons. l. 3. § si filius. ff. de lib. et posth.

Pro [illegible] Comunitatis [illegible] qd fideiussor pro stabilitate extraordinario et [illegible] ordinariis [illegible] ad libras sed remanet pristina obligatio [illegible] Cephal. cons. 331. l.° 3.

Fideiussor non stipulatus ad obligatum Cephal. cons. 437. n.° 15. l.° 3.

De laudatione fideiussoris. Cephal. cons. 437. l.° 3.

Fideiussor ex una causa pro una persona [illegible] persona ad [illegible] amplius [illegible] illa causa Menoch. cons. 119 et cons. 120. l.° 2.

Laudator [illegible] fideiussionis liberat liberato [illegible] fideiussore beneficio minoris aetatis Menoch. cons. 179 l.° 2.

Approbator [illegible] qd [illegible] [illegible] et fideiussor [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Menoch. cons. 115 [illegible] 2. l.° 2.

Fideiussor de iudicio [illegible] et [illegible] liberatus est ab [illegible] [illegible] sententia condemnatoria vel absolutoria, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], fideiussor de iud.° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] a tali loco carceri [illegible] ibi assignato Menoch. cons. 212. l.° 3.

Fideiussor d[omi]ni liberatus p[er] novationem contractus factam inter principales. Menoch. cons. 246. l[ibr]o 3

Fideiussio praestita indefinite super summa 100. aureorum in cuius quo plures vices 100. aureorum erant ... ad tres ... p[er] 1a ... p[er] 2a vice obligata ... Menoch. cons. 450. l[ibr]o 5.

Fideiussor an liberetur ob prorogationem ... factam a creditore, quinque ... Castr. cons. 26. l[ibr]o 2. civil.

Fideiussor ... ad ... contractus ad liberat, Castrol. ad immutata forma ... contractus ... cons. 26. n[umer]o ii. l[ibr]o 2. civil.

Fideiussor de ... in carcere ... cons. 187. l[ibr]o 2. ... causa ... fideiussione ... cons. 138. l[ibr]o 7.

Fideiussio simplex de ... pro maleficio ... mortuo fideiussore ... cons. 58. l[ibr]o i.

Fideiussor liberatur ... fideiussora ... Peregrinus cons. 48. n[umer]o 12 ...

Mora non interuenit nisi precedat petitio. l. nulla intelligitur ff. de usur.

Stipulatio penalis committi non potest, nisi precedat mora l. ita stipulatus ff. de uer. oblig.

Vbi nulla petitio ibi nulla mora. l. lecta [illegible] si cert. pet.

Mora committitur ab eo illo qui sine dolo et lata culpa uult litigare l. qui sine dolo ff. de reg. iur. l. sciendum l. si ex edictione ff. de usur. [illegible] nam aut non habet iustam causam litigandi ut [illegible] ll. [illegible] aut non habet iustam causam et tunc uellet litigari [illegible] mora committitur l. [illegible] ff. de uer. oblig. [illegible] limitatio [illegible] si litigaret ante moram commissam, [illegible] non committitur mora [illegible] litis contestationem. [illegible] mora erat commissa, et uellet litigare mora non [illegible] l. si. ff. de cond. [illegible] bre. in. l. qui sine dolo. ff. de reg. iur.

Mora ad usur. quod concernit quantum soluendum debeat l. ad usur. in princ. ff. de reg. iur. et ut concordat cum superiori. De quo si a. [illegible] petat certum [illegible] reus quantum debeat quam uelit litigare non debetur in mora [illegible] hic mora [illegible] sedere [illegible] ne debeat xx. non soluit [illegible] sit [illegible] aut articulo [illegible] l. q. soluendo ff. de leg. 2. [illegible] l. si. [illegible] stipulatus ff. de uer. oblig. in l. [illegible] ff. de usur. [illegible] d. l. ad usur. ff. de reg. iur. [illegible] in maiori summa [illegible] minor [illegible] mora [illegible] et [illegible] stipulatus [illegible] qualibet stipulatio [illegible] in iudicio [illegible] ff. de [illegible] facit [illegible] l. qui [illegible] l. [illegible] d. l. ff. de [illegible] ait
d. l. ad usur. in princ. ff. de reg. iur. [illegible] Bar. [illegible] in d. l. q. soluendo ff. de leg. 2. [illegible] nullo modo [illegible] Bar. et ibi [illegible] si plus debito petat actor [illegible] Bar. [illegible] nulla esse [illegible] Bar. [illegible] nulla [illegible] ut [illegible] obijcere exceptionem [illegible] ff. de usur. [illegible] et [illegible] mora [illegible] litigare absque [illegible] litigare [illegible]

i part. in dubio et actor ad probat ead. in nro 9.o a tarde ista con. in
bar. regnabat vid. l'am eius deb.o a.o qua tenetur, praecludi nisi videre

..... mora ut excusat, ꝑ mora dilationis interpellationis. Bald. .... in l. ad solu.
ꝑ mora ꝑ opinio. nam. ut infert Bar. ibi n.o 8. tenebat qd sic ꝑ illud
tex. qa cum interpell. ..... tradat in mora solutionis interpellationis sicut
... et ..., mora interpellationis extinguitur, et ideo ...
tabat ... in ea quam loquitur de mora, ut l. mora de usur. l. si in
legati causa de usur. ob. ... signabat cons. et ad soluebat ...
l. si certum ... ubi gl. et dd. de usur. ob. ubi dd. ... petitione ...
tuam ... Quaest. ... et d. qd ... ubi ...
d. ꝑ mora qa ... et ... a mora et simplici
solutionis ... ac constituendi debitorem in mora ad ...
simplici solutionis creditoris, immo plura requiruntur ultra ..., qd ...
... bona ..., scil. qd habeat facultatem ..., et qd ...
debito. l. qd ... nec ... creditori interpellati, nisi faciat
... ꝑ instrumentum ut ꝑ ... l. si qs inficiatus, ubi Bar. ...

In obligatione qui ut ab initio pura, ad constituendum qs in mora, nisi ꝑ interpellationem,
Guid. Pap. q. 497.

In ad legatis ad ceteralitatem mora ante litigationem, et in ... sufficit oblatis
... gl. in l. ... C. de solut. in l. ... C. de usur.
..... cons. 23. n.o 13. l.o 2.

... in iure canonico mora purgari ... ubi ius adire nisi ...
... cons. 25. n.o 8. l.o i.

Mora maioris ... est, ut ad creditoris detrimentum ... de mora
de usur. l. si ex legati causa l. si simulat. ff. de usur. ... obli.
Menoch. de arb. l.o 2. casu 220. n.o 1.

Morosus qs dicat, in dictis ... ut ... l. mora. ff. de usur. ... m
... aut mora ... ... ex ... et ex ...
... qs morosus ... ...
... iudicis ... ...
... ... in ... ...
... 2.o in ... q ... mora est. 3.o in socio ...
... in ... ... et ... pecunias ...
... ... 4.o in eo q fecit ne ... habeat
5.o in eo q in fraudem alienauit. 6.o in ... ... dolo, ...
... ... legatum ... ... 7.o in ...
... 8.o in debitore minoris ad soluendum. 9.o in debitore ...

x.º in eo q. traxit, ut tractus et curatus. xi.º in eo qui uinculo iuris satisfacere tenet. 12.º cum contractus est ultro citroq obligatorius, et unus impleuit alter in mora est. 13.º in extraneo q. mulieri dotem promisit. nam a lapso biennio absq alia interpellatione fit morosus. 14.º fauore libertatis.

Ex mora autem mora committitur, quod dr. a conditione interpellatione et fit in iudicio et extra.

A mora autem quibusque excusatur debitor est q. hic om. uidies apud Menoch. lib. 2. d. 2. cent. 3. casu 220.

Mora purgari non potest ubi cedit ad praeiudicium partis. Romia. iun. cons. 803. n. 25. lib. 4.

Morosus intentio non ad liberatio. l. si ex leg. cau. l. nemo non ualla i. ff. de uer. oblig. l. quod te cum mria ff. si cert. pet. idem fuit tenet ... ff. de actio. ubi las. n. 23. et de interital non pl. in ... itaque tatt. ...

In contractibus bonae fidei purgatio morae solet admitti, quia fundatur ex aequitate. Socin. cons. 84. n.º lib. 2.

Obligatus ad faciendum ita demum incidit in moram, et constituitur in poena, si interpellatus ad faciendum quod se cum debet Menoch. cons. 381. n.º 41. l.º 4.

Obligatus ad faciendum ubi ad. est necessaria interpellatio ad id eo nudare in moram ubi exceptionem aliquam ad causam excusationis dat, Menoch. cons. 381. n.º 46. l.º 4.

Ubi frumentum debetur in genere ualor quanti plurimi tempus creuit post moram. Natta cons. 597 l.º 3.

Morae purgatio non admittitur in iudicijs, ubi est dies, et poena in ... utrique, ut in penalis tam... seruus l. si cum dies ff. fin., et ibi Bartol. de Arbitr., et l. et si post dies, et ibi Bartol. si quis cauera.

Mora purgari non potest q. obligatus dare, uel facere certo die l. magnam C. de contrah. et commit. stipul. Ioannes non in l. ... et ibi Bartol. ff. de Arbitr.

Mora post poenam commissam in ultimis uoluntatibus, non potest purgari Bald. in l. p.ª xiii quest. C. de ijs quae poenae nomine

Mora patris, an noceat filio, vide in l. mora §. p° ff. d. [illegible]

Mora, an noceat alteri, quando mora. Dynus in l. mora lib 6.

Mora ad purgatur ubi est dies, et per Bald. in l. unica C. de iis que pen. nomine n° 53.

Forus.

Ubi causa pro iustitia civili ad ep[iscop]um dirigit, potest fieri recursus et lisud forum canonicum c. licet. i. x. de foro comp[etenti].

Ubi ius civile neque permaculos[?] non remittit tunc forum can[oni]cum pro iud[i]catione declaratione e novit ext. de iud.

Propter delictum ... efficitur de foro iudicis sub quo alias ad ... c. novit de iud. c. cum non ... de foro comp. c. i. de ... c. placuit 6 q. 3. al. ... c. post mirabilis de ... .

Qui subiecti est alicui domino ... ad ... propter ... alicuius iudicis atque ita licet tractare coram alio iud[ice] ... quod uno iure dicit Menoch. cons. 322. n.º 21. l.º 4. q. in specie de ... qui subiacet ... Venet.

Forus contra et statutis ligari ... Menoch. cons. 454. n.º 22. ... l.º 5. Castrens. in l. ... n.º 4. 4. de iud. ... cons. 283. col. 6.

An causa capta cum laico in foro seculari, potest ibi debeat ... cum ... successori laici, ... in l. 2. n.º 249. C. de pac. ...

Ratione contractus sortitur forus et ad ... contractus et dis- solutionis, Rol. cons. 26. n.º 31. l.º 2. ... Covar. var. resol. l.º 1. cap. 4. in pr.

In contractu ... potest adiri Iudex loci contractus, et ibi ... Rol. cons. 26. n.º 33. l.º 2.

In ordinarijs iudicij ... in quo causa agitur, l. ut inf. ... In ordinarijs, Rol.

Dominus nominatus pro colono, potest declinare forum in quo colonus habet ... catus, Decia. cons. ... l.º 3. ubi ... civitatis Utini contra Castellanos quod ... Utinensis nominatus in dominium pro colono suo ... sub iurisd. ... tribunal ... loc. ... mandati et causam ... ad tribunal ... colono suo ... facti ... coram ... loc.

An laicus ... clericus mutet forum Vide ... Abb. in c. ... de foro comp. ... in c. i. de oblig. ad ratioc. ...

Ratione ... ad subijcit ... inferiori foro, Decia. cons. 18. n.º 6. l.º 3.

Forus.

Domicilium est potiss.ª causa iurisdictionis, et omni alio foro potentior
forus Capit. ii. l. excip.¹ 1. g. ff. d. iud.

Privilegium Scenam viduis pupillis et miserabilib. p̃sonis vocandi adversa-
rios coram Principe, intit.º d. pauperib. et p̃sonis lib. 1 d.s. 20 l.º 2.

i. fori Specialia Co.tit. d.s. 14. l.º 2. ubi tractat d. Specialia ut
Judicium forarum Venetiarum.

Collegium totum, et omnes dd. universi Coll. qui recusari possit Mirand. de arb. casu 458. n.o 12.

Item Concilium Provinciale, et generale quis recusari possit Mirand. de arb. casu 458.

Filius iudex recusari non potest ex eo quod pater sit advocatus in eadem causa. Alba cons. 92.

Iudex recusatus potest appellari Alba cons. 92. n.o 4.

Tota curia, et omnes advocati illius curiae recusari non possunt et solida esset tamen recusatio Gasp. Caball. milliloq. iur. 868.

Suspicio est contra iudicem quis parti se opponit pl. in c. statutum in pr. prin. in u. copia in pr. de rescript. in 6. Corn. cons. 232. col. 2. post med. lib. 3. Crav. cons. 195. n.o 9. in pr. Ideo potest recusari.

Quod dicit iudex votum animi sui ante sententiam declarat, et sufficit potest recusari Crav. cons. 134. n.o 2.

Unus possit iudicem recusari in una causa is qui fuit iudex in alia causa et sententiam tulit contra recusantem. ipsa fuit opinio quod possit recusari causa et contra Alter. cons., quod non possit recusari. 3.a vero quod possit recusari, quando sententia de iure ... sit in arbitris iudicis qui tamen summa diligentia animadvertere debet, quomodo hoc modo arbitrium suum operatur Mirand. de arb. casu 121.

Totum consilium aut Collegium potest recusari per suspectos, quando caput consilii et principaliores essent suspecti Aret. cons. 14. lib. 3.

Casus:

Suscipiens periculum casuum fortuitorum, non tenetur ad insolitos, Rub. cons. 153. n.

Casus spatij attendi ad debeat prox. in l. impuberis n.° 53. d. minor. om. iud. infrascripti ... c. 2. d. Vlat.

Casus fortuitus non debet esse damno casum passo. l. 2. § si qs ff. si qs caut. l. si ad. l. Rhod. d. iactu. l. si fortuitus d. pign. l. cum duob. § l. si ... damna ff. p. soc. Et quando casu extinguunt perpetuo non extinguunt damna ff. p. soc. ... l. ex facto d. ... l. quaesitum. § id. ... d. fur. instr. ... et melius l. Caesar, ubi Bar. n.° 5. d. public. et uxoris instr. ...

Casus fortuitus dicitur commissus facto hominis, pro illo casu homo non excusatur, facto aut hominis intelligitur culpa ipsius l. fluminum § ... stipulatio d. dam. inf. Bar. in l. Caesar n.° 9. in fi. d. public.

Factum superioris iniustum reputatur casus fortuitus. l. lucius ff. d. evict. Rol. cons. 45. n.° 3. l.° 3. et tamen ... obligari ad casum ex facto Principis ..., et cum ... n.° 4.

Casus fortuitus post perfectam emptionem spectat ad emptorem. l. 1. C. d. peric. et com. rei vend. Rol. cons. 45. n.° 1. l.° 3.

... contra ... casu quolibet ... d. casu, Rimin. iun. cons. 398. n.° 20. l.° 4.

Casus d. raro contingentibus non ... in ... l. ... stipulatio ... in l. ... 4.ta n.° 72. ff. ad l. Falcid. ... d. iur. oblig. Soc. iun. in l. ... et Marsil. cons. 103. n.° 1. d. quod quando casualiter eveniunt, non ... in ...

Confessio extraiudicialis nihil disponit circa obligationem sed [illegible] fuit. L. Publia. Mevia [illegible] l. fi. in prin. C. [illegible] tat.

Ad [illegible] [illegible] [illegible] facti [illegible] pec.

Confessio facta [illegible] [illegible] ad [illegible] nisi [illegible] [illegible] [illegible] arbitrio iudicis. [illegible] Menoch. de arb. casu 134.

Ad illud, quod confessio extraiudicialis ad [illegible] [illegible] L. cum falsa. C. de [illegible] et hac [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntas ad [illegible] confessio ad [illegible] [illegible] confessio [illegible] traditionis. C. de pac. [illegible] L. cum falsa n.o 3. 4. C. de [illegible] donec [illegible] Bar. xlij in L. i. n.o 25. C. de pac. [illegible] et fac. [illegible] et Bar. in L. i. [illegible] aliquam [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] talis confessio [illegible] Bar. in L. ad [illegible] liberationis [illegible] ad [illegible] lib. leg.

Confessus in iud.o [illegible] L. actione n.o 4. C. de transac. [illegible] et [illegible] abstinendum. C. quo. [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] confessio [illegible]

Confessio partis [illegible] [illegible] L. cum n.o 2. C. de transac. et talis [illegible] [illegible] confessionis [illegible] probationem [illegible] et talis [illegible] ad [illegible] probationem [illegible] n.o 6. [illegible] partis admittatur. Alex. [illegible] n.o vii. et 224. Menoch. [illegible] cons. [illegible] n.o 4 n.o 102. [illegible] n.o 221 et [illegible]

Statutum excludens probationem [illegible] excludit probationem per confessionem partis ultra [illegible] [illegible] [illegible] statutum [illegible]

Confessio per errorem facta [illegible] [illegible] [illegible] in iud.o contradictoriis facta esset, Menoch. [illegible] fol. 549 [illegible] cons. 191. n.o 62. l.o 2.

Confessio [illegible] [illegible] acceptanda [illegible] [illegible] est, Menoch. cons. 320. n.o 22. l.o 4. Alex. cons. 87 l.o 1. Marsil. cons. [illegible] cons. 135. n.o 5. et [illegible] Natta cons. 365. l.o 2.

Confessio.

Confessio auctoris non nocet singulari successori, tolle ius ipsi successori quaesitum, Menoch. cons. 446. n.o 9. l.o 5. Rol. cons. 58. n.o 11. l.o 2. et n. 15 et 16. Vid Grati. decis. 44.

Confessio extraiudicialis probata per unum testem non plene facit semiplenam probationem, immo inducit credulitatem, Ludovic. decis. 9.

Confessio postquam est acceptata per partem, aliquo erroris probato revocari non potest, Maced. patrum. 38. n.o 1.

Confessio partis quanti sit vigoris, tradit Rimin. iun. cons. 503. n.o 3. l.o 5. et latius Rol. cons. 54. n.o 16. l.o 3. Cravett. cons. 171. n.o 7.

Confessio facta non in figura iudicii licet non praeiudicet, si tamen sit duplicata, ita praeiudicat sicut si facta valide in forma iudicii, Cephal. cons. 47. n.o 33. l.o 1. et ita geminata confessio non est revocabilis praetextu erroris, Hamil. cons. 113. n.o 6.

Confessio non tollit veritatem, cum quis vult ostendere contrarium, Castr. in l. illud n.o 3. ff. quod assi. sit.

Confessio unius praeiudicat ei, qui [illegible] causam ab illo, Castr. in l. si via n.o 7. ff. ad Velleian.

Contra confessionem debitoris redactam in scriptis, i. contra praesumptionem, [illegible] ex ipsa scriptura admittitur quis ad probandum per duos testes, et per alias coniecturas quae sufficiunt ad probandum contrarium, Castr. in l. generaliter n.o 6. 7. C. de testib.

Confessio falsa potest revocari l. si a certo § fi. ff. de [illegible] action.

Si confessus fuerit quod res tua sit mea, potest dubitari, an talis confessio habeat vim tacitae donationis, et sufficiat ad translationem dominii, et dic quod non, et si habeat certa, nisi in casu quo esset vim, quia possidens quod non est, tanquam meam, non dicitur a me non certa conducere, non recognitio tuam tanquam meam; non dicitur a me non certa conducere, non recognitio est dispositio, sed sciens in feudum talis a. conductio et recognitio esse dispositio, quae dubitaret confessionis, non illam non esse tuam, recipit probationem in contrarium, Castr. in l. cum falsa C. de iuris et fact. ignor.

Confessio de parte absente facta valet de aequitate iuris canonici, Cephal. cons. 297 n.o 5. l.o 2. et multos citat, Bertin. [illegible] in c. quaedam par. 2. § 4. n.o 6. de pact.

Confessionem in qua confitetur adversarius revocari ad licet per homi-
nem, sed bene limitari, et declarari, quod quando illud confessionem ius est
ad quaesitum adversario ... est in negatione, in qua ius adest
quaesitum adversario, quod in ea ad confitetur, Aver. decis. 43. nº 13.

Confessio extraiudicialis in civilibus probat. l. ... C. ... ad num. pec.
Ludov. decis. Peris. 28. nº 68.

Ubi confessio ... a parte ... quod confessionis ...
Gran. cons. 115. nº 6.

Confessio curatoris ... in iudicio facta ad nocet pupillo, Alex.
cons. 22 ... nº 16. lº 2.

Confessio ... probat ... Alex. cons. 70. lº 3. et ibi
... in addit.

Confessio procuratoris tutoris et curatoris facta in ... praeiudicat ...
pupillo, et adulto, Rol. cons. 70. in ... lº 1.

Confessio ad nocet confitenti quando confessio fuit ... revocata ...
Rol. cons. 3 ... nº 23. lº 3.

Confessionem admittit probatio ... confessionem ... legistas,
et canonistas, Rol. cons. 47. nº 20 lº 3.

Confessio facta ... contumaciam ... in multis distat a ...
Rol. cons. 94. nº 13. et seq. lº 3.

Sententia definitiva ... in confessione et ... instantia ...
... notorio, in quo ad ... ordo iuris, Rol. cons. 94. nº 2. lº 2.

Confessio facta ... adversarij potest revocari, Marsil. cons. 32.
nº 26. lº 1.

Confessio et ... inordinate ... potest ... Marsil. cons. 130. nº 2. et
data nullitate ... nº 3.

Confessio facta ... libello, ... in valido ad praeiudicat
confitenti, Marsil. cons. 130. nº 36.

Si minor sine curatore aliquid confitetur ... confessio ei ad nocet,
Marsil. cons. 130. nº 23. ubi plura.

Confessio.

Confessio partis ad utilitatem ei, nec alteri prodest, in his, que ad prejudicat a tertio. Confitentes l. confessionis ff. de interr. act. Rimin. iun. cons. 338. n.º 50. lib.º 3. Decia. cons. 10. n.º 89. lib.º 3.

In his, de quibus est casus confessio partis non prejudicat. Bar. in l. omnem actum ff. de aur. et arg. leg. Crau. cons. 29. n.º 2. cons. 48. n.º 7. Rimin. iun. cons. 338. n.º 51. lib.º 3. et confessio contra de errore, in nihilo prejudicat. Decia. cons. 10. n.º 85. lib.º 3.

Confessio potest incontinenti revocari et ad docto de errore, sed prodit quia confessio revocata, antequam sit redacta in scriptis, et in actis. Alex. cons. 92. n.º 6. lib.º 5. et n.º 10.

Confessio erronea non nocet, quotiens contra probatur, vel aliter de vero, et si est in scriptis, aut est publico instrumento ac et geminata, et sepius iterata, ex docto de errore, revocari potest, et si sit iurata, Decia. cons. 10. n.º 80. cum seq. lib.º 3.

In criminalibus confessio propria inquisiti non est sufficiens probatio, Menoch. cons. 480. lib.º 5.

Confessio facta coram incompetenti iudice facit indicium ad torturam ad fallit quando confitenti ante torturam ea fuit revocata, Rol. cons. 36. lib.º 3

Verum valeat confessio et absolutio data a sacerdote putativo, quod [illegible] non erat sacerdos, cum tamen confitens iudicabat sacerdotem dic[illegible] [illegible] fides sola sufficit confessio, quia desit [illegible] sacerdotem ab absolutione [illegible] gl. not. in c. dudum in [illegible] de elect. [illegible] l. Barbarius [illegible] 63. ff. de off. pretor.

Confiteri aliquod peccatum in specie, quod ad [illegible] non est peccatum mortale, gl. in c. cum humilitatis 22. q. 2.

Sacerdos revelans confessionem poenitentis ab officio et in arcta poenitentia detruditur [illegible] custodiendus. c. si sacerdos de poenit. dist. 6. c. omnis [illegible] de poenit. et rem. quod tamen [illegible] qui [illegible] audivit confessionem [illegible] ad audiendum, aut dixit, et absolutionem [illegible], quod [illegible] arbitrio [illegible] poenitentis [illegible] confitentis, [illegible] extraordinaria iudicis arbitrio punitur [illegible] [illegible] revelaret alteri, [illegible] confessi, et simili poena puniuntur [illegible] alio quovis modo audiverint confessionem. [illegible] arb. [illegible] 2. casu 417.

Collusio.

Collusio est crimen, et poena arbitraria punitur iuxta qualitatem personarum et rigoris. Menoch. cons. 175. q. 2. l. 2.

Qui proprio nomine in iudicio esse potest, procuratorem etiam constituere potest tex. in. [illegible] ff. de his qui notantur infamia.

[illegible]

Quilibet [illegible] procurator esse potest, dummodo [illegible], quod [illegible] generaliter [illegible] recipit restrictionem de habilitate, tex. in. § [illegible] inst. [illegible] § 1. in prin. et l. et [illegible] § et si [illegible] ff. de min. et [illegible].

Procuratorem constituere [illegible] quis impedimento aliquo obstringitur, [illegible] de his qui agere possunt. [illegible] tex. [illegible] et qui [illegible] in § 1. [illegible] ff. de procur.

Procurator [illegible] verbis [illegible] ad [illegible] et [illegible] adversarii, [illegible] constitui potest inst. de [illegible] qui agere possunt et [illegible] § si.

Procurator generalis in [illegible] causis se intromittere non potest, nisi speciali [illegible] sibi mandato [illegible] § si [illegible] et [illegible] mandat agere et [illegible] et [illegible] et aliquid potest [illegible] in quibus requiritur [illegible] speciale mandatum dummodo [illegible] speciale mandatum [illegible] in § si. et alia plura

Procurator generalis cui libera administratio [illegible] concessa est, [illegible] tanquam si in eis speciale mandatum habet [illegible] in § de procur. l. 6. [illegible] l. procurator [illegible] ff. de procur. [illegible] casus, in quibus [illegible] et ibi [illegible] speciale generale mandatum [illegible]

[illegible] de procuratoribus [illegible] ita ut qui [illegible] l. mutus [illegible] ff. de procur. [illegible] primus [illegible]

Procuratoris officium [illegible] interdictum est, [illegible] l. [illegible] minor [illegible] furiosus et mutus id potest [illegible] 25. annis. l. minor [illegible] ad negotia. l. mutus. l. 2. § procuratoris [illegible] accusato [illegible] interdicendum [illegible] ff. de procur. [illegible] opponere [illegible] l. [illegible] ff. de procur. quibus [illegible] habilitate [illegible] l. ita demum. C. de procur. [illegible] procuratoris, [illegible] l. licet. C. de procur.

Procuratori [illegible] mandato. § [illegible] inst. de [illegible]

Procurator.

Sed si et in iudicio procuratorem fideiussores et dicunt eum ab eo satisdandi ... L. sciendum ... satisd. cog.

Ille apud quem monumenta ... procurator ... cautionem ...

Vendo alique litis ... procurator ... satisd. L. ... alius L. in ... mandato ... alius ... satisd.

Procuratoris ... militi ... L. 3. ff. ... lib. cau. ... agit. L. 1. 2. et 3. ... lib. cau.

Appellat. procuratoris ... procurator ... in L. ... hispania ... procur.

... procurator ... L. ... advocatis, cuius munus laudabile et honor ... L. laudabile ... procuratori, cuius munus ... ff. ... potest.

Procuratoris ... dignitas ... L. 2. ... dignit ...

Proc... ... mandati.

Procuratoris infirmitas ... procurator. L. i. ...

... procurator in criminalib. ... accusator in iudicio ... 9. 19. et in q. 80. ...

Procurator gnalis, et in lib[er]a adm[inistratio]ne, q[ua]n[do] d[omi]n[u]s gnalr h[abe]re mandauit, ex intra causa alis dicens, qm gnalis procurator, ut est prohibitu[m] procuratori spali. L. si Dominus. ff. mand. § quod tex. gl. in c. latorem 33 q. 2. et melius in c. contra pluralitatis 26 q. 2. bar. n° 44. Ias. n° 37. in L. ad solut. d. mor. ff. de no. op. nun.

Procurator et d[omi]n[u]s ... h[ab]et beneficium et priuilegia, personalia competentia suis principalib[us], si n[on] spiali ad causas iurar[e] de calumnia, com[m]i[ssa] nec eius procurator. Iur. d. ... L. q[ui] iura ... re. d. dam. inf.

Procurator, q[ui] h[ab]et plures causas in eod[e]m foro, si co[n]p[ar]eat, et di[xe]rit pro me, p[ro] o[mn]ib[us] meis causis, quas ... labeo, utru[m] h[ab]eat ... contestatio sit admittenda tanqua[m] obscura, et utru[m] constitutus ... illo die c[om]paruit cont[ra] aliquo suo clientulo, q[ui] ... Iulianus n° 12. dam. inf. et ibi Alex. n°. bar. in L. ... Iulianus n° 12 ... d[e] rustico q[ui] co[m]paruit, et co[n]testatur ... aliud causa d[e] ... et dixit ... ubi iudex, in quo est cura mea, cu[m] scritturas et ... facimat ad causa[m] ad ... et forum, ... eo, q[ui] ...

Vide ibi ...

... in ... conditionis, ut alterius contractus ~~procurator~~ ... uerba important co[n]uerba ... in loco suo, ... uerba important ... ne uerba ... et translationem ... actionem, et constitutionem iuris, et translationem ... quadringenta ad Treb. ubi Bar. ... procuratoris in re sua ... ibi ... illud tex. n° 2. et ibi Ias. n° 7. ... plures citat ... ibi ... tex. et in L. ... in ... suo loco. ff. fam. ... ubi Bar. ... tex.

Cui scit procuratorem suum fines mandati excedere et ad contradicit approbans et ratificans ut ... Menoch. cos. 120. n° 26. l° 3.

De iure ciuili mortuo d[omi]no ad expirat mandatum procuratoris, secus de iure can[oni]co ... Gemi[nianus] ... 110.

Procurator gnalr ad lites constitutus ... ad lites ... ad ... aliud mandatum ... cons. 37. n°. ... uerba ... aliud ...

Quotiescu[m]q[ue] causa ... procuratore ... impedimentu[m] ... ad ... cons. 36. n° 5.

Lite contestata si mandatum procuratoris ... d[omi]no, qd ... necessario, aut ... ualet qd cum eo ... c. in ... procur.

Vend. valeat acta p procuratorem anquā tas instrum. procur. factum sit, et ab eo receptum, Maran. in prac. par. 4.° dist. 16. n.° 25.

Procurator in qūs casibus possit iudex, tradit Menoch. darb. l.° 2. cau 267.

Quando mandatum et in cadem das rem, ad ea eo casu sumus, qd si dix reuocatur, dicat ri ita ad [illegible], Menoch. darb. casu 315. n.° 25. citat. Bar. in l. filius fam. ad ii. ff. d donat.

Procur. ... finitz morte mandatis ... ciuili, et sup. in ... mandatum finitz ... 144.

Procurator ... Gasp. Caball. milled. 220.

Procurator est institor, q nomine suo se obligare ... Gasp. Caball. milled. 235.

Mandatum procuratoris ... ad iudicium ... Gasp. Caball. milled. 247.

An procurator ... Gasp. Caball. millen. ... iunii 442.

In ... Gasp. Caball. millen. iunii 474.

... in iudicio ... legitimus procurator ... cōs. 46. in prin. l.° 2.

Si procurator fuit ... ad quam ... Rol. cōs. 91. ... l.° 4.

... procuratoris ... Rol. cōs. 91. n.° 14. l.° 4.

Procurator ad lites et negotia non potest transigere, compromittere et obligare, quia requiritur speciale mandatum Marsil. cons. 67. n. 65. Idem in ... cons. 103. n. 10. 11. lib. 3. dicit quod verba mandati, quod possit omnia et singula facere, quae ipse constituens facere posset, si esset praesens, inducunt ... mandatum generale cum libera. Unde talis procurator potest et transigere licet alias speciale mandatum requiratur in transactione.

Procurator condemnatus in una cum ... contra ... cum ... Marsil. cons. 89. n. 29. qui ipse fuit causa talis condemnationis.

... faciens ... procuratoris et cum ... quod eum ... et ... non facit ... procura ... Feis. 273.

Dominus qui mandavit suo procuratori, ut pecuniam mutuam reciperet, non obligatur ex eo quod procurator confessus sit, mutuum recepisse, nec ... facta ... obligat ... Cons. 57. lib. 2.

Exceptio procuratoris illegitimi opponi potest in quacumque parte iudicii; Alex. cons. 72. lib. 4.

Ubi requiritur speciale mandatum sufficit, si dicatur ad tale ... Dec. cons. 26. nec est necesse, quod dicatur cum tali, contraxi tali, lib. 2.

Reus conuentus siue actioni ciuili, siue poenali non tamen hodie tenetur satisdare et in iudicio sisti usque ad finem litis. § sed hodie inst. de satisd. et tamen declarauit ut procedat quando iste non habet bona immobilia ibi, ubi agitur. l. sciendum ff. qui satisd. cog. quia si immobilia habet non tenetur ad satisdationem in iudicio sisti, ut ff. in d. § sed hodie, et in d. l. sciendum § i

Potius satisdandi in formatiam statur cautioni iuratoriae gl. in § sed hodie inst. de satisd. in u. promissioni gl. in l. i. ff. qui satisd. cog. declaratur tamen in 14. casibus, ut p. Jas. in l. i. ff. qui satisd. cog. nº 23.

Reus, qui negat, se teneri ad plures et alia exceptione uti. l. nemo ex his ff. de reg. iur. plures exceptiones simul potest reus opponere. c. nullus ff. de reg. iur. in 6. l. nemo prohibetur ff. de except. l. is qui dicit ff. eo. d. reg. iur. in 6. l. nemo prohibetur ff. de except. ... et conditionaliter opponat, ut de except. qualis et contraria erat, sicut conditionaliter opponendo, salvo et si dicat reus nego me teneri, et si probatum fuerit, oppono exceptionem ... non petendo, nec dico instrumentum nullum, et si qua sit appello; ... plicitur, qui in dubio uidetur diminutionem opposuisse ut si dicat reus, exceptionem oppono et priuilegium hoc n. casu, sit traditur d. una exceptione ad aliam gl. in c. auditis in u. contrarijs de praescrip. fallit autem regula in duob. pº si una exceptio contraria reijcit. c. sollicitudinem, et c. n. non auditur allegans. n. contraria ... 2º fallit quando ... dicam de adult. in pr. l. i. C. de fur. ... d. l. nemo ex his ff. de reg. iur. contrarium sit in una scilicet quod non teneret

Reus non tenetur edere actori ad intentionem suam fundandam. l. i. C. de edendo.

Reus non tenetur edere actori ad intentionem suam fundandam. inf. in u. Actor f. .

Reus est melioris conditionis quam actor, et si onus probandi assumpserit, et nihil probauerit, Caroc. de Mat. par. 2. q. 10. nº 39.

Actore non probante reus absoluitur et si onus probandi assumpserit, et nihil probauerit.

Reus non prohibetur uti alienis exceptionibus et contrarijs quando ex facto alieno conueniatur si ex facto proprio Bo[..]. dec. 43. n. ii. et 12.

Reus conuentus non ... lite ... offerre se ... non possidet, non ... non ... ad ... litigauerit et non possideat, debet absolui, Rol. cons. 56. in bra. 4º 2.

Reus qui recusat onus probandi, si non probat, non tamen succumbit, sed retinet .... actor non probauit gl. not. in l. circa, ubi .... negatiuam ... Mascard. de probat. lº 2. conclus. 36 Bar. de probat. dec. cons. 3. in h. nº 37.

Reus.

Favor, q. præstat reo in pœna. Et locum est in probationibus L. lege Iulia ff. de manumiss. Dec. cons. 251. n. 21. vers. accedit et

Etiam in actione realiora reo excipienti incumbit onus probandi causam causam legitimam, Decia cons. 53. n. 20. l. i.

Propter satisdandi incertitud. stat cautioni iuratoriae, ut satisd. in Reus vers. de satisdando fol. 497.

Satisdatio est remedium commune pluribus, satisdandum n. requirentibus libera[illegible] ipsi fideiussor ubi Bar. et Ias. in 5. notab. q. satisd. cog. Bar. in l. litig. n.° 5. C. de agric. et cens. liberans [illegible] l. i. in 2. re[illegible] nis, stat ei.

Auctoritas est consensus auctorizabilis conferens alicui ratione publici officii
gl. in c. 1. de reb. eccl. ad alien. lib. 6. Simonc. de Lent. in Constation
n.º 49. ubi de quibus, et quomodo.

Stilus curiae non mutat sed si transcendit ad aliam est dotatis iuris est, si iudicij ordinatoria, atque propterea illas solas est consuetudinem servandam quae est in loco, ubi iudicium agitatur. l. 3. in princ. ff. de testib. Rot. decis. 367. q. 4. ad fi.

Stilus curiae romanae dat et ius facit et quando est dubius recipit interpretationem a iure communi Gasp. Caball. millelog. iuris 428.

Et si dubitatur de stilo, debet iudex se informare a nomine citato ab antiquis advocatis curiae. Gasp. Cabal. milled. iu. 829.

Stilus contra ius commune non valet nec inducit derogationem legis sed solum declarationem eius, quod iudicis arbitrio committitur. Rot. decis. 3. n. 36. lib. 3.

Stilus est attendendus, et sic reddit validum. Rot. decis. 10. n. 13. lib. 1.

Fundamentum.

Quis uti pt, et se fundare ex eo qd opposuit sed nō obtinuit Cep. cons. 152. nº 42 lº 2. nempe, n qd impugnatio fuerit p aduersariũ acceptata adeo ut nō possit se iuuare ex eo qd impugnatũ fuit. Item nō possum petere legatũ ex eo qa dixi nullũ, sed obtinere nō potui.

Quis nō pt se fundare ex eo, cuius dñiũ iã alienauerit, qa eet sibi contrarius. Alex. cons. 151. nº 2. lº 5.

Scriptura probat et non obligat. L. publia § fi. ff. depositi, maxime cum a rei facilioris probationis. L. contrahitur ff. de pignor. et non recusionis oblivionis c. i. de renunt. l. 6. L. iubemus C. de testam. Hoc tamen ita declarat, scriptura probat, et non obligat, cum scriptura simplex est ac enunciativa, et ita procedit d. L. publia; aliquando autem non est simplex, sed transit in contractum litterarum, et est dispositiva et tunc, qua natura contractus est obligare. L. in contractib. L. i. ff. de act. et oblig. Bar. in L. in contractib. col. i. eff. s. C. de non num. pec.

Privata scriptura regulariter facit fidem contra scribentem. L. generaliter. C. de non num. pec. Sed limitatur in duobus primo non fallit in mutuo, si non scribo me accepisse mutuo ab eo, l. x. non facit fidem scriptura de e. inst. de litterarum oblig. et ibi Bar. col. 2. et fi. ... fallit in dote quatenus ... multa privilegia habet dos. L. i. ff. sol. mat. non facit tamen ... contra scribentem ... in dos. L. i. ff. sol. mat. non facit tamen ... C. de dote cau. non num. quoddam ... L. i. et fi. cum autem ... posita. C. de dote cau. non num. ... limitatio quod valeat, quod faciat quando scriptura est facta ... a nobili ... ut ... immo mulier ab ignobili, quod nobilis duxisset, ut ... ignobilitatis, et inexecutionis ad dixisset eo quia fuit contractatio ... oblig. ubi ... dot. Bar. in L. si divortio d. § i. ff. de ... oblig. ubi ... col. 3. alii tamen contrarium ... eo quia non ... contractatio dotis immo ... ignobilis contrahens ... qua non uxorem ... dotari accipiant, ... in d. L. si divortio n. ii.

Scriptura obscura ... quod ... non ... intelligi ... L. quod ... et ... non ... ff. de ... iur. L. et ... non ... 2. ff. de ... non ...

Quilibet ... aliqua scriptura ... accipitari et ... pacto non ... tamen ... L. ... ff. de ... oblig.

Prior in scriptura ... prior in ... L. ... ff. de usuf. L. ... ff. de ... L. i. ... ff. sol. mat.

Quamlibet ... publica scriptura non ... intelligitur scriptura facta manu notariorum ... quia tabellionis ... publica scriptura auctoritate, idest intelligitur ... scriptura auctoritate ... L. generaliter. C. de tabellar. l. o ii.

Scriptura ... quod prius erat in scriptura ... L. contrahitur 4 de pig. L. ... C. de probat. Bar. in L. ... de usuf.

Scriptura.

In scriptura privata regulariter ad [illegible], qd a pluralit. dict. [illegible] locus l. [illegible] tabernas [illegible] [illegible] ubi [illegible]. Fallit tamen [illegible] in libros in scriptis factos quos formaliter, et specifice [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] hoc not. [illegible] Clar. l.º 3. [illegible] p. testamentum q. 14. vers. sed an [illegible].

Scriptura manu propria scripta dr. quae de mandato debitoris scripta probat, et [illegible] obligat ac si ipse debitor scripsisset, [illegible] tamen creditor [illegible], et [illegible] de eius mandato, qa [illegible] dictum unius [illegible], qd [illegible] q [illegible], [illegible] scripsisse de eius mandato [illegible]. probat. Marsil. in sing. 471. [illegible] [illegible]. alios plures refert Giacchar. [illegible] in addit. ad Clar. l.º 3. [illegible] p. testamentum q. 14. in [illegible] [illegible] dr de eo, q ad scripsit, sed [illegible] subscripsit cedulae aliena manu scriptae, quod subscribens [illegible] universaliter omnia contenta in scriptura [illegible], Cavalc. cons. 93. Clar. d. q. 14. vers. quero, et alij relati a Giacchar. loco [illegible]. Et qd subscribens dicatur [illegible] contentum [illegible] quae in scriptura continentur, et qd non possit eam impugnare, nisi probet se fuisse deceptum, aut [illegible] ad ita subscribendum. Hoc in regulis nostris [illegible] sub n.º 89.

[illegible] tradit cons. 73 n.º 40.

[illegible] subscripsit. Et an [illegible] specialis, [illegible] gratis, et an [illegible] scribens [illegible] sub scribente in [illegible] scripta. Vid. [illegible] in [illegible] cons. n.º 61. [illegible] probat [illegible] l. [illegible] sancimus n.º 13. C. de [illegible].

Illud namque [illegible] a scriptura [illegible] dr, qd universaliter ex ea [illegible] Menoch. de adip. poss. rem. 4. n.º 126.

Scriptura privata [illegible] quomodo probari debet et iustificari ad hoc, ut fidem faciat, an scilicet per comparationem [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] q [illegible] scribens [illegible]. [illegible] 7. n.º 61. et 69. Marsil. in [illegible] C. de probat. n.º 267. cum [illegible]. Covar. pract. q. 22. Menoch. de arb. casu 114. n.º 22. [illegible] plura Gall. Caball. [illegible] 665. usque ad 668. Vivius [illegible] cons. 503. n.º 13. 14. l.º 5.

Scriptura privata, [illegible] diversa manu, et atramento [illegible] [illegible] falsi suspicionem ad [illegible], et [illegible] talis suspicio sufficit ad [illegible] fidem scripturae Menoch. cons. 23. n.º 17. l.º 1. [illegible] Menoch. de [illegible] [illegible] scripturae de arb. l.º 2. casu 137.

Scripturae privatae [illegible] [illegible] [illegible] principales [illegible] fidem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] Menoch. cons. 409. n.º 2 l.º 5.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qd [illegible] scripturae privatae, [illegible] cons. 33. n.º 110. l.º 1.

Scriptura [illegible] [illegible] subscripta publica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cephal. cons. 270. n.º 2. l.º 2.

Scriptura privata recognita in iudicio cons scribatur plene probat, et
non iudicati Rt. Marcell. parte 14. n.° 6. 7.

Valet pactum quod quis cogatur stare scripturae privatae alicuius ad facti.
ad partidis Alex. d. 13. n.° 6. l.° 4.

Cassi chyrographum Rt in contumacia pro recognito, pignoratis fuit
fit. Cass. Caball. nella iunii 668.

Fides scripturae est indivisibilis, quae nec fit pro parte probari, et pro parte
ad Crav. Fantij. cons. par. i. cons. imo in verbis n.° 55.

Ad l. scripturas. C. qui pot. in pig. hab. ind. Crav. et antiq. cons. par. i.
cons. primo et n.° 34. latiss. et doctiss. novi suo Catter. d.
303. Tu casu Ludovici l.° Soc. d. 75. & allib. adj.
l.° 3. Tiraq. de retrac. divis. 1. i. gl. 7. n.° 44. et seq.

Scriptura privata licet notarialis sit, si tamen separatim licet a subscript.
facit semiplenam probationem, et ut dictum suppletorio locus sit,
Rel. d. 26. n.° 12. l.° 1.

Scriptura extracta ex Archivio Civitatis plenam fidem facit, quod tamen
procedit, primo si probetur, quod ille Notarius, qui illam scripsit mortuus sit,
nec reperiatur eius scriptura alibi quam in Archivio. 2.° si in ea
de qua agitur fuit citata. 3.° quod exemplata
tractatur pars de cuius notarii agitur fuit citata et ?
nuntis dicat ad solum quod illam extraxit ab Archivio sed et quem
scriptura Archivii et nihil fidem ad facit nisi inter subditos,
et in territorio in quo est Archivium Rel. d. 75. l.° 4.

Narrata in scriptura transmissa creduntur omnia approbata, si ?
ad Scadiecal Breia. d. 9. n.° 82. l.° 3.

Scriptura privata facit fidem quando fuit approbata a parte Cav.
d. 158. n.° 2.

Scriptura privata habens in benefactione testium, si ?,
ad probat nisi recognoscant ipsi testes si mortui, ad regnits alia
ad probat nisi recognoscant ipsi testes si mortui, in fi. Ad. Guil. prae. observ.
in primo Crav. d. 158. n.° 7. in fi. Ad. Guil. prae. observ.
l.° 2. obser. 43. n.° 5. ad quod tamen vides Crav. de antiq. cons. par.
i. cons. quintis et n.° 51.

Scriptura privata non facit fidem et tenet in praeiudicium alicuius tertii Tiraq. de retr.
conv. 1. i. gl. 7. n.° 13 imo quod ad ob aliud et seqq. nu. latius

Scriptura.

Ex scriptura, quae reperitur apud testatorem, vel apud tertium quemlibet et com[illegible] [illegible], nec aliud authenticum instrumentum sumi potest. Menoch. cons. 42. lib.

Chyrographum tribus testibus subscriptum [illegible] et si dicti testes recognoverint se posuisse suas subscriptiones, ut quia mortui sunt, Cephal. cons. 270. lib. 2.

Scriptura privata testio [illegible] notata ad [illegible] publica [illegible] et potentiori; et de recognitione [illegible] scripturae, Rol. cons. 84. lib. 3.

Quis [illegible] recognoscere scripturam, Chyrographum ad literam meam [illegible] [illegible] satisfactionem, quae fuit falsificata litera in comparatione [illegible]. cons. 89.

De literarum comparatione vide Cephal. cons. 139. lib. 1. Rol. cons. 26. lib. 1. Menoch. [illegible] casu 114.

Scripturae privatae probatio quomodo fiat, Boerius decis. 7.

Copia.

Copia iurium productorum cum libello non datur reo, sed expensis actoris post narratione libelli, et de iure instructus ad respondendum. Natta cons. 612. l.° 3.

Instrumenti simpliciter producti non ad probationem sed ad informationem animi iudicis, i. ad tollendam aliquam suspicionem non datur copia parti. Grau. d. arg. comp. par. i. cons. querentes et n.° 12.

L. diffamari C. de ingr. man.

Remedium l. diffamari, quo quis cogitur ad agendum locum ad certum quasi ad edictum de diffamatione Minoc. cons. 366. l. 4.

An sufficiat produci in ista constitutione, et alias nisi coram noto. causae, an vero ignara productio coram ipso iudice. Variabilis est quaestio, et in ea diuisa est tota schola DD. Bar. ubique erat inst. coram notario in l. si finita § Iulianus n° 19. dam. inf. in cons. coram notario in l. si finita § Iulianus n° 19. dam. inf. in L. 2. C. de iur. [illegible] l° x. in fi. in auth. de supplicatio C. de praec. imp. off. in l. ex § [illegible] C. de appell. in l. [illegible] [illegible] C. de appell. et de grauit. C. de execu. in l. Presbiteros § in sus. C. de appell. et ibi Sal. et in d. auth. supplicatio et alij quos refert Alex.

Contrarium tenet Bal. Ang. Sal. d. [illegible] et alij quos refert Alex. in d. l. si finita § Iulianus n° 35. et Castr. in d. auth. de supplic. Alij distinguunt, quod istam, et probationes iudici, et notario producenti debent, qua in eis requiritur causae cognitio, ut produci debeant l. iudices C. de fid. instr. relationes [illegible] et ubi pars citatur. l. iudices C. de fid. instr. relationes ubi et ubi qua, qui non requirunt cognitionem causae, notario produci possunt. Sed tamen Alex. non facit hanc distinctionem ex l. si quis sed C. de Sed tamen Alex. ibi quod nisi statutarios requirat necessario per una lect. Bal. ibi quod [illegible] statutarios requirat notarios, et ideo tenet contrarium, sed certe nullo modo illud notarios, et ideo tenet contrarium, sed ego credo, quod sufficiet militer [illegible] admittendi, sed ego credo, quod sufficiet [illegible] statutarios ad lectiones. Ego tamen [illegible] per [illegible] statutarios non multum obstant et [illegible] limitari, ut et iura. Contra non multum obstant et [illegible] limitari, ut partis [illegible] producatur. Ad illud autem, quod dat iudici produci partis, [illegible] hac fide [illegible] l. quinquaginta de probat. [illegible] quod licet fides iudici [illegible] notarius. de his Alex. in d. § licet fides iudici [illegible] [illegible] Bar. expressi in d. § Iulianus Iulianus n° 35. immo [illegible] contra n° 36. de probat. et Menoch. cons. n° 19. [illegible] non sufficit exhibere notario sed iudex 202. n° 148. l° 3. et quod non sufficit exhibere notario sed iudex ea iudici. et [illegible]

An lapso ad probandum, [illegible] scriptura [illegible] produci possit. Cepol. cons. 37. l° 2.

Productio instrumentorum constitutionis facientis quod [illegible] Menoch. cons. 305 n° 14. 15. l° 4.

Exhibita iudici per partem ad informationem iudicis non dat acta, neque de actis causae, neque producta dicitur, et in hoc differt verbum exhibere a verbo producere. Guid. Pap. dec. 241.

Data probatione ad probandum [illegible], utrum in clausa produci possint instrumenta! [illegible] cons est [illegible] quod [illegible] nec [illegible] aduersarij [illegible] quod noster [illegible] [illegible] instrumentum [illegible] non possunt produci, cum autem [illegible] in lit. H. [illegible] in clem. [illegible] et Salyc. in addit. ad [illegible] in l. [illegible] ff. de [illegible] non obstante de iur. [illegible] Bar. [illegible]

Qui renunciavit [illegible] ad [illegible] productionis [illegible] ad [illegible] potest [illegible] [illegible] imperans, Mant. in l. pater, [illegible] n.° 70. 84. ff. de [illegible]

Instrumentum [illegible] conclusionem in causa [illegible] [illegible] produci, [illegible] [illegible] 51. n.° 19. l.° 1.

Producens instrumentum [illegible] ab eo recedere, nisi ab adversario fuerit impugnatum, et ipse impugnationem acceptaverit. Cencius de antiq. temp. par. 1. [illegible] [illegible] in verbis n.° 55.

Qui produxit testes potest [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] revocare, ut [illegible] examinatos, Cencius de antiq. temp. par. 1. [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] n.° 2. et [illegible] producere instrumentum, si [illegible] [illegible] illud revocare [illegible] [illegible] fuit productum, [illegible] [illegible] et [illegible] a [illegible] [illegible]. Cencius [illegible] citato n.° 1. et 4.

Productio [illegible], aut [illegible] instrumentorum, nisi illa specificata [illegible] valet, [illegible] [illegible] dici [illegible] producta [illegible], quam illa. Cencius [illegible] temp. par. 1. [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] n.° 19 [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] infra n.° 18.

Si producatur instrumentum [illegible] [illegible], aut scriptura privata, et [illegible] oppositum ab adversario non [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible], Cencius de antiq. temp. par. 1. [illegible] [illegible] et n.° 24. sufficit [illegible] et [illegible] oppositum [illegible] n.° 32.

Producens in iudicio scripturam, [illegible] [illegible] [illegible] in ea contenta [illegible] [illegible] [illegible]. 9. n.° 3. citat Alex. cons. 108. n.° 5. l.° 5. [illegible] cons. 2. n.° [illegible] l.° 1. [illegible] [illegible] [illegible] quo ad ea, [illegible] dispositione [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] quo ad ea, [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] n.° 25. [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] in eius favorem facientibus [illegible] [illegible] n.° 26. et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad contradicendum [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 267. [illegible] [illegible] 19 n.° 83 [illegible] 103 [illegible] [illegible] 558. n.° 7.

Productio instrumenti facta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facientibus [illegible] quod [illegible], Natta cons. 365. l.° 2.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] producto [illegible] instrumentum salvo iure [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exhibendo instrumentum [illegible] productio, [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] cons. 42. n.° 18. l.° 3.

Producens scripturam ad [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] in ea contenta, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scriptura [illegible], Cencius de antiq. temp. par. 1. [illegible] [illegible] in verbis n.° 37.

Verum elapsa dilat.e data ad probandum, et probatio tandem intra produci possit? Cois est opinio qd si tandem sit eius adversarii, aliter? Vid. infra n. 15. data prob.e

Producens instrumentum fit astrictus ad totum respondendum, an velit eo uti pro bono et malo, sed si instrumentum est aliquid et contra factum alterius, sufficit videri qd vult eo uti pro malo, et bono, quatenus unum appareat. Valla cons. 635. l.o 3.

Iudicatum solui stipulatio tres in se continet clausulas de dolo rei iudicatae, et quod uerbum contat, sed hoc non induc. ... cata soluenda L. iudicatum solui quae iudicatum solui, ... clausula

disputatio de pecun. ... in prin. ... clausula

Omnia iudicia esse absoluta ... actiones

Qui soluit, et ... sed absol.

... disputatio ff de reg. iur.

Omnia iudicia esse ... ciuili L. 2. § ... disputatio ff de reg. iur.

Iudicium ... e. 2. ... de excep.

Iudicium ... iudice ... accu.

... iudex ... accusator ... accusatione c. i. 4. q. 4.

amplificet causam suam, ... L. in

Paria esse, in iudicijs parem esse ... abest. L. in

causa ... § causa. ff de minor.

Tres species iudiciorum reperiuntur, una ... hereditas quo ...

... in libello ... hereditatis ... in ...

causa, sed ... hereditatis ... iudex in ... totam hereditatem

... aliquid particularem ... hereditatis ... i. ...

... in L. ... Bar. in ... in ...

prin. ff de ... administrationis

Aliud est iudicium generale, ut ... sed in ...

... et tunc in libello ... et iudex et in ...

... condemnauit d. Gl. i. in d. L. ... ff ...

determinare ... et petit. § ... in prin.

L. 2. C. de iud. ... et petit. ...

Aliud est iudicium particulare ut ... peto uestem, libro, ut domum,

et tunc in libello ... petitur, colorem, formam, et magnitudinem. L. in ... ff. de rei uend.

Aequalitas in iudicijs est seruanda est L. ... C. de fruct. et lit. exp.

Iudicium redditum est in ... L. ... stipulat. ... de uer. oblig. quod ... Alex.

in L. ... § Iulianus n. 30. ... cautionem, ut

... tamquam ...

... et ad ...

Iudicium.

In iudicijs procedunt a pari tacere, et expresse agere. L. Ex aut. § 1. ex qu. cau. in poss. eat. et taciturnitas in iudicijs interpretatur, quod dictum est tacite. L. Tutor § q[uod] ... dot. Alex. in l. si finita. § Iulianus ... dam. inf.

In iud° quasi contrahitur. l. 3. § ... scribit ... Verum ...

Iudicio legitimo ... maxime favetur. L. q ... maior ... lib. ...

Iudicium ...

In iudicijs, ... Cepl. cons. 184. n° 22. ... l° 2.

In ordinatoriis iudicijs ... Alex. cons. 43. n° 4. ... n° 6. ...

In ... locum ...

Appellans a sententia iudicis ad eum habere initio ualidam. L. si expressim ff. de appell. gl. in. L. i. in u. inspiciendum ff. de pign.

Si gravamen iudicis ad aliud fuerit appellari, prestatus tamen est, nulli appellari, quia si Iudex appellaret, quasi prestatio appellet appella- tionem. ... et ex. ... in. L. 2. C. de ... si in. L. in ... causis ff. ... et sufficiat et dicere appello, ad ... notum ad appell. quo casu ... causa est desinenda, Bar. in. L. de pupillo. § si ... ff. ...

Appell. et ... in mag. ... L. ... de minor. Bar in. L. ab ... ff. ... ea cau. maio. et in app. ... libellus, et ... Bar ... aut in ... quod ... ab ... sententia in ... tionem in ... sententia exequi ad ... L. ... C. ... admiss. ...

... in ... ad ... appell. ... in u. ... fol. 491.

Item cum appellans sit ... an ... Com. ... in. L. i. § ... col. i. quasi appell. ... in. L. in ... n.° 273. de ... in. L. ... n.° 308. ... Purpur. in d. L. ... g. 14. ... actus ... in ... sententia, ... ad ... 2.^s actus est ... ... actus ... ipsius iudicis ... 3.^s actus est quasi ... ad ... ... in ... in ... ipsa ca. appellationis ... Castr. in. L. i. in ... C. ... causa appella- ... in ... quasi appell. ... ff. ... in. L. i. n.° 87 ... in ... n.° 29. ... in. L. i. n.° 101 ... ... ca. ... appell. ... in ... fol. ... in d. L. i. not. ... si ca. ... ca. ... col. 2. de ... ... ex. L. ... col. ... ca. nullitatis, ut inf. in u. Nullitas, fol. 512.

Appellatio.

Arriss' itur ad iudicem ad quem habitur per appellat. pend. n. est ac si ap:
pellasset, arg. l. de pupillo §. si quis ipsi ptori ff. de nov. oper. nunc. lect. 2. et ibi
Bar. de op. no. nun. casus est de luz' Caalo in c. dilecti filii de
appell. et in c. ut debitus eo tit. quem inducit Bar. pro multis,
quia in ubi aliqua inferuntur vis, et violentia, dat. statutum tibi
ex parte statis, ne faciat, et illico vadunt ad iudicem,
ut quod factum fuerit post talem partationem revocari debet,
quia vitium dat sic sub fidei statis.

Ad [illegible] iudicis qui iudicauit, si ab eius sntia appellet. l. etiam
[illegible] de appell.

A [illegible] in pecuniis spat. pt appellari; et quod appellat. dicitur
[illegible] fructus frustratur. l. i. in pr. ad Turpil. las. in l.
[illegible] naturaliter §. nihil com. nº 104. de acqr. poss.

Appellans [illegible] pendente appellat. aliquid illicitum facit [illegible]
[illegible] appellationi, [illegible] iudex debet cons. eum procedere ac si appellatum
est. ff. nag. ad [illegible] in c. [illegible] de appell. in 6. las. in l.
natur. §. nihil com. nº 133. de acqr. poss.

Appellari [illegible] ab una parte satis, et altera [illegible], Marsil. [illegible]
lib. 2. cons. 93. nº 9.

Qui appellat a sntia iudicis duo [illegible] debet appellari, et appel:
lati [illegible] amplius. diz. c. cum in [illegible], ubi dic. [illegible]
[illegible] romano. de forma de appell. in 6. et [illegible]
iud. ad quem, sed iudex a quo cognoscit [illegible] omnia, [illegible]
[illegible] opus [illegible] aliquid [illegible].

Ab actu extraiudiciali appellari de iure [illegible] plusquam certa
est. c. [illegible] tit. Romana §. si vero de appell. c. [illegible] eo tit.
[illegible] civili [illegible] liceat [illegible]
[illegible] in l. [illegible] ff. de appell. [illegible]

Ex ea sntia appellari [illegible] ex qua actio iudicati [illegible] oritur. l. i. C. [illegible]
[illegible] regulariter [illegible] casus enumerat. per las. in l. nemo [illegible] 2. lect.
nº 76. cum seqq. de leg. i. [illegible] actio [illegible] tamen [illegible]
[illegible] actus [illegible] ad [illegible] actionem [illegible]
nihil prohibet. Bar. in d. l. nemo [illegible] nº 14. ad quem sntia sup qua
iudicat. [illegible] ad [illegible] actionis, actus tamen [illegible] ad [illegible]
[illegible] gravat partem, nihil repugnat posse appellari. ita las. in d. l.
nemo nº 83. et nº 91. 2. lect.

L appellationē ad tribunal [illegible] appellari a Arbitro [illegible] contra Arbitri f. 448. q.

Si Iudex ipse moneat partem ad audiendam sententiam, si fuerit contumax non[illegible] [illegible], non potest appellare, quia [illegible] contumax non appellat. [illegible] in c. [illegible] n.º x. de appell.

De appellatione ab interlocutoria [illegible] vim definitiva, Guid. Pap. decis. 12.

Appellari an [illegible] quas [illegible] ab [illegible] sententiae, Guid. Pap. decis. 574.

Appellatio an admittatur [illegible] ad [illegible] decisione, Grasse. decis. 60.

Appellari an possit a definitiva in possessorio, et admissa appellatio an impediatur executio sententiae, Grasse. decis. 25. Guid. Pap. decis. 132. n.º 8. [illegible] inordinate [illegible] admittitur appellatio [illegible] in possessorio ubi [illegible] alias non [illegible], Iud. decis. 39. n.º 7. 10.

Utrum sententia lata [illegible] [illegible] appellationis sit interlocutoria, vel definitiva, Guid. decis. xi.

Appellans [illegible] absolutus ab observatione iudicij in effectu quas appellat non [illegible], Menoch. cons. 474. n.º 15. l.º 5. citat Corn. cons. 38. l.º 4. et Crau. cons. 173. col. i.

Princeps potest admittere appellationem [illegible], Guid. Pap. decis. 185.

Filius potest appellare nomine patris [illegible] [illegible], Guid. Pap. decis. 203.

Appellantis [illegible] q in [illegible] non introduxerit appellationem [illegible] aliquid in[illegible] dimittitur, [illegible] [illegible] Guid. Pap. decis. 205.

Iudex a quo potest [illegible] terminum appellanti ad introducendam appellationem [illegible] ad quem, et si in [illegible] non introducatur appellatio [illegible] [illegible], Guid. Pap. decis. 336.

Appellatio est [illegible], [illegible] quod appellans non potest [illegible] appellationi in [illegible] appellari, [illegible] causa [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Io: de Amicis cons. 92.

Appellans [illegible] post [illegible] interpositam appellationem aliquid novi attentavit, [illegible] [illegible] est appellationis beneficio [illegible] [illegible], [illegible] eo indigentis [illegible] [illegible] appellatus [illegible] [illegible] [illegible] nova attentata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de appell. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbitrio iudicis [illegible] in d. c. [illegible], Menoch. de arb. l.º 2. casu 16.

Appellatio.

Appellans à sntia lata cont[ra] falsum procuratorem, illud recipiatur certum L. 3 §. falsus ff. de rei vend. tab. ubi Bar. Abb. in c. i. n.° 22. de rescript. Bar. in L. i. n.° 7. Bal. n.° ii. C. quis quor. nd est res. sibi.

Casus quo appellat ad Papam, qui nisi per manus Cursoris iniciari audiendus &c. per suis consuetudinem inductum est, quod is, qui appellavit, petat causam introduci in Consistorio, quod si Cursores nolent eum introducere, roget advocatis vocatis, ut scribat, qualiter per eum nd stat, sed per Cursores, qui negant ingressum: et ita de consuetudine servatur in Curia Romana, Ant. in auth. ubi de lis. C. de tempor. appell. relatus à ias. in L. de pupillo. §. si quis ipsi n.° 2. de op. no. nun.

In appellationis materia si Iudex pronunciavit, male appellatum et bene iudicatum, nd dr, confirmasse primam sntiam, cum ex communi proprietate aliud sit dicere, male appellatum aliud bene iudicatum, cum alioquin hec duo sint contraria, quorum unum aliud inferre videtur, Menoch. cons. 110. n.° 14. l.° 2. ex doct. Bar. in L. si confirm. col. 2. vers. quis sntia ff. de appell.

Iudex à quo post inhibitionem exequi nd potest suam sntiam, donec inhibitio nd fuerit sublata, Gasp. Caball. millelog. dni 959.

Appellatio admissa certum quod Iudex dicitur admisso si, et in quantum, nisi ea quod dicitur nd admisso, nisi si, et in quantum, Menoch. cons. 215. n.° 32. l.° 2.

Appellatio contra minorem iniuste est, quam sntia confirmatoria per Gasp. Caball. millel. dni 966.

Oppositiones contra testes, que in prima instantia facte nd fuerint, de iure admittuntur, et in causa appellationis. Guid. Pap. decis. 500.

Licet à sntia de mittendo in possessionem ex L. ult. C. de edic. divi Adriani tollendo nd detur appellatio, si tamen sntia manifestum continet iniquitatem, datur appellatio quoad utrumque effectum. Aimo. in cons. 495. l.° 5.

In desertione appellationis tempus certum currere tria mensis, et quod Gasp. Caball. millel. in 967.

Appellatio in frivolam reijci ostendit, et quod autem frivola dicatur, Iudicis arbitrium Menoch. de arb. l.° 2. casu 197.

Si appellatio exigi an recedatur, Bver. decis. 79. Osasc. decis. 38. plenius C. cum super de re iud. Abb. cons. 3. q. 10. l.° 2. Ant. Augus. cons. 49.

l.º 2. cons. 15. l.º 3. Hy. in c. venies 22 n.º 9. Rosb. ibid. prac. quest. cas. 15.

Appell.º arguit iniquitatem, vel imperitiam iudicantis. l. 1. in prin. ff de appell. Rol. cons. 94. n.º 4 l.º 1.

Speciale est in causa appellationis, quod iudex altera parte absente procedere possit et lite non contestata, gl. in c. ex lris, Felin. in rubr. ff. l. si p. illud. C. de temp. appell.

Licet p.º instantia lata sit contra inntantiam, sit tamen a iud.º appellationis confirmari, si in meritis sibi iudicatur, Cephal. cons. 223. n.º 21. l.º 2.

Appell.º inita effectus ipso retrotrahitur, et est ac si nunquam app. n. eet, Cephal. cons. 266. n.º 1. l.º 2.

Appell.º ab interlocutoria non suspendit, nisi per inhibitionem Iudicis ad quem, Ceph. cons. 266. n.º 5. l.º 2.

Cum appellatur ab interlocutoria, et iudex appellationis pronunciat, bene appellatum et male iud.º causa amplius non remittitur ad Iudicem a quo, et quasi conf., Gail. prac. obser. l.º 1. obser. 131.

Qui in p.ª instantia reportavit sententiam, si in app.ne condemnatur ex antiquis actis, debet in expensis utriusque iudicij damnari, Gasp. Caball. millet. 230. si tamen ex novis deductis vincatur, expensae compensantur, idem millet. 912.

Ubi executio est irreparabilis, quamvis exclusa sit app.º non denegatur restitutio, Gasp. Caball. millet. 477.

Statutum tolli non potest app.º quoad superiorem Civitatis appellandum et, quia statuentes de iure ad iurisdictionem suam non pertinet, Rol. a Val. cons. 29. n.º 8. l.º 1.

Et ubi locum sine potest Summi statuendo, non tamen locum ubi non erit de ratione gravaminis appellandis, ibid. n.º 31

Iudex appellationis in decisionis causae servare debet consuetudinem loci contractus, vel delicti, in ordinatorijs a.º a iudicandum sit ex actis p.mis, servare debet consuetudinem loci principalis causae, si vero ex actis futuris iudicandum sit, servare debet consuetudinem loci causae appellationis, Rol. cons. 48. n.º 16. l.º 3.

Appellatio

Iudex appellationis non potest excedere terminos causae devolutae, et per sententiam terminatae. L. eos. C. de appell. Scaccia. cons. 9. n.° 41. l.° 2.

Appellans a sententia simpliciter non potest appellationi renunciare ad praeiudicium appellati, quominus possit non deducta deduci, et non probata probari. lo. de Amicis cons. 92. ubi dat practica, ut appellans a sententia quatenus contra se est, nullo casu possit renunciare appellationi.

In causa appellationis procedi ad sententiam et alteram partem absente, ex. in c. ... de appell. gl. in c. dudum, in ... procedendum, de elect.

Si victus appellavit potest victor absque alia appellatione pro se respondere, ubi appellationis victi, quo ad amissionem expensarum. ... cons. 489. n.° ii.

Iudex appellationis non debet reformare sententiam, sed simpliciter pronunciat nullam, partes iterum in meritis audiri debent coram Iudice per ... Scaccia. cons. iio. n.° 4. l.° 3.

Appellari non potest ab interlocutoria lata cum ... nec ab ipso iudice ... Menoch. cons. 217. l.° 3.

Si ab interlocutoria est appellatum et Iudex appellationis iudicavit male iudicatum et bene appellatum super tota causa ipse iudicare debet, nec priori iudici eam remittere. Menoch. cons. 363. n.° 16. l.° 4.

Exceptio ... quae non fuit opposita in prima instantia opponi potest in causa appellationis ... aequitas dictat. Menoch. cons. 322. l.° 4.

Non ... appellatur omisso medio, nisi consuetudo sit in contrarium. Menoch. cons. 466. l.° 5. n.° 32.

Appellans censetur renunciare appellationi, si ... aliquid ...

Menoch. cons. 466. n.° 38. l.° 5.

Appellans non potest renunciare appellationi in praeiudicium appellati, quia causam suam possit ex noviter deductis iustificare, cum appellatio communis sit utrique parti. lo. de Amicis cons. 92.

Ubi per pactum prohibita est appellatio si appellatur ... Riminaldus. cons. 450. l.° 4.

Licet a sntia ƺ militēs ei posse x. l. ult. C. de ed. di. Ad. coll. nō tn̄ appº nihil ubi sntia manifestā cōtinet iniustitiā, datr appº quo ad ei uitandū effectū, Seraph. in. cōs. 495. lº 5.

Si statutū phibeat 2º appellari ab eo, q bis succubuit, nō ppea tollit appēm ab ea sntia, quæ appº tāqua est p iudicata, Cephal. cōs. 209. lº 2.

Etiā appº ab interlocutoria phibita, adiri pt Princeps sup ipsius nullitate, Rube. cōs. 51.

Statutū excludens appēm nō tn̄ excludit suppliconē, et qrelā, Ceph. cōs. 163. lº 2.

Tempus datū ad appellādū currit qdē a die sntiæ, sed sub intellr a die scientiæ Ceph. cōs. 279. lº 2.

In cā iurent q appēm in cōsistorio Principis, nō currit instª si stat p Principē, quo minus cā introducat, Rol. cōs. 15. lº 2.

Ubi ex natª cā phibita et appº phibita et cōtra supplicº, tūc ubi sntia tradit in rē iudicatā, qa appellari nō pt, nec et supplicari potest, Rol. cōs. 38. lº 2.

Ab interlocutoria, quæ gs declarat se iudicē cōpetentē, nō incōpetentē, appellari, qa nō dt reparari a diffinitiva, Rol. cōs. 33. lº 4.

De appº in Guid. Pap. decis. 132. Grass. decis. 25. 60. Guid. decis. xi. 12. 574.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Supplicatio [illegible] recursus ad Principem, [illegible] [illegible] recognitio [illegible] ex supplicatione.

Supplicatio [illegible] recursus ad principem est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Victus [illegible] Victor tria f[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex supplicatione [illegible] procedere a parte [illegible]
[illegible] quo ad effectum recognitionis [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] 4 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] adit [illegible] [illegible] [illegible] l. i. ad [illegible] ad
[illegible] [illegible] supplicatio [illegible] ad [illegible] indicatum [illegible] [illegible]
[illegible] supplicatio [illegible] facit, ut [illegible] cautio idonea [illegible]
[illegible] [illegible] facit, ut [illegible] [illegible] cautio idonea [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] illos x
dies intra [illegible] [illegible] Judex, et eam recognoscit. [illegible] [illegible]
supplicatio [illegible] [illegible] [illegible] effectus [illegible] recursus est
[illegible] solummodo causam [illegible] [illegible] gratia recognoscunt,
[illegible] [illegible] [illegible] recursus [illegible] 2º [illegible]
et app.[illegible] [illegible] intra [illegible] [illegible] [illegible] intra x. dies, hic aut recursus
[illegible] [illegible] app.º [illegible] [illegible] intra x. dies, [illegible] intra duos
[illegible] intra x. dies cum emolumento cautionis, et [illegible] intra duos
annos l. i. C. [illegible] [illegible] [illegible]. 3º [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] recursus [illegible] [illegible]. 4º [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libellus ad superiorem [illegible], in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut ipsi Principi [illegible] l. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intra [illegible] [illegible] C. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible]
[illegible] [illegible] cum aut. [illegible] C. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Menoch. [illegible] arb. l. i. q. 70 [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] recursus ad Princ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] et [illegible] et ab alijs [illegible] [illegible] dignitate,
[illegible] [illegible] [illegible] Principib. [illegible], et [illegible] d. l. [illegible] C. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adversus [illegible] 2º [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quo casu ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mediolani [illegible] [illegible] l. [illegible]
[illegible], Menoch. [illegible] [illegible]
q. 15. [illegible] [illegible] superiorem [illegible] Menoch. l. i. [illegible] arb. q. 70.

[illegible] [illegible] [illegible] recursus ad Principem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nº 18. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nº 301. Alex. nº
[illegible] [illegible] nº 07. [illegible] nº [illegible] [illegible] [illegible] supplicatio
108 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pertinet ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2º [illegible] [illegible] loco [illegible]
[illegible] Principis [illegible] [illegible] loco appellationis l. [illegible] adversus C.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] App.º [illegible] [illegible] 500
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d. l. [illegible] q. 15. [illegible]
3º est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. i. C. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dicere sola [illegible] liberalitate [illegible] [illegible]
[illegible] Principis nullo iure [illegible]. 2º [illegible] [illegible] [illegible]

Supplicatio et restz.

Successioni comisit alicui iudici, ut ea recognoscat, et sic actus sequitur natura eius privatis, qa revisio est loco appellationis quo ad effectum i. quo ad recognitionis effectum, et differt quo ad sui principium. quod autem sit loco appellationis quo ad effectum cognoscendi de iure partium est gl. not. in L. un. in §. ult. C. de sent. praef. pt. quod dicit sing. Mars. in sing. 88. incipit statutum et Menoch. de arb. l. i. q. 70 in fi.

Res int. alios iudicata alteri n. praeiudicat l. sed et si possessori § fi. ff. de iniur. l. si cui § idem, ff. de accusat.
Facit tamen aliquam praesumptionem gl. in l. si duo patroni ff. de iureiur.
Dec. cons. 109. n° i. et talis praesumptio facit semiplenam probationem.
Vid. Mascar. de probat. vol. 3. concl. incip. res int. alios iudicata

Exceptio rei iudicatae qn obstet, Bar. deci. 43.

Scholaris.

Scholaris ad pt commun in loco studij p alibi contractis Cons. cos. 83. l. 1.

Causa nullitatis ratione nō est principalis, ut in l. infin. n.° 30. Pucpur. n.° 300. et conso. om. nō. nullitas n. est quod appell.° ut in c. quod mulier tam. Pexis. l. ut. et lur. Patron. Alex. in l. 4. § condemnatum n.° 14. et 2. ... Et dico d.° bar. in l. 1. col. 1. C. de bon. poss. ... ubi ... n.° 1. quod sicut attentata pendente appellatione revocant. ita et pendente causa nullitatis revocant. attentata.

Licet partes nō possint renunciare solemnitatib. iuris, quibus ut actus g nullus est valeat ... tamen fieri ... et nō ... nulli. ... et ita actus valeat ... indirecte, et ita limitatur l. non ... et sic ... ut ... in ... ...

nullitas actus et coram Menoch. de arb. l.° 2. casu 276. n.° 18.

Nullum est quod fit a b ... iud.° ... iurisdictionis fundamentum ignorat. de ... clare, et ... Menoch. de arb. l.° 1. q. 15. ... nullit. ex ... n.° 161. et 447.

Exceptio nullitatis nō impedit executionem sententiae, quando nō est ita clara et manifesta, ut de ea possit statim apparere. Menoch. cons. 478. n.° 54. l.° 5. nec impedit quando calumniose obijcitur ... n.° 58.

Exceptio nullitatis nō impedit executionem sententiae latae a supremo iud.° Menoch. cons. 478. n.° 56. l.° 5.

Pars appellans ... renunciare nullitati, si coram iud.° appellationis litem ... et causam discutia ... Capol. cons. 14. n.° 36. l.° 2. ...

Etiam si p.° sententia sit nulla, si tamen ab ea appellatur, et in appellatione confir. ... nō potest ulterius dici de nullitate ipsius, cum sententia confirmatoria ... in rem iudicatam. ... cons. 14. n.° 38. l.° 2.

Cum ... appellatione nullitas est ... ad superiorem, ordinarius nō potest cognoscere de nullitate. ... cons. ~~442~~. l.° 5. n.° 1. ... —

Iniustitia manifesta ... nullitatem, Capl. cons. 236. n.° 8. l.° 2.

Iurisdictionis defectus ... Capl. cons. 263. n.° 5. l.° 2.

Sententia nulla nunquam transit in rem iudicatam ... Capl. cons. 263. n.° 3. l.° 2.

Casus nullitatis est deducta a quo principali ac causa appellationis, deserta appellatione lapsu fatalium, deserta est et nullitas; et ideo iudex superior sup. nullitate qua ad lis. sed incidenter tantum ... est ... in l. 2. n.º 219. ...

Et nullus est ... ad ... l. ... et ... cum ... et ...

...

Et nullus est ... l. 4. ... Marsil. cons. 120. n.º 1.

Simul ... et aliquid nullum sit, et tamen ... posse allegari nullum, ... l. nemo ... n.º 59. ... licet ... sit ... solemnitatis; ... exceptio nullitatis ... ut actus, qui nullus est, valeat; ... actus nullus sit. et ita limitatur d. l. nemo ... n.º 61.

Ex eo, quod nullum est, nullus ... effectus, ex. l. ... n.º 65. ...

... quod nullum, ... est ... et ... valet, et ... cons. 225.

Quod nullum est confirmari non potest ... ut non valeat ... ratificationem ... ut valeat ... cons. 51. n.º 44. ...

Nullitas ... executionem ... n.º 478.

... nullitatis ... nullitas ... cons. 29. n.º 39. et 14. ...

Ius dicendi nullum praescribit 30. annis contra privatos, 40. contra Ecclesiam. Grat. cons. 266. n.o 5. qui plures cumulat. Vid. Vant. de nullit. tit. Quoties, et intra quod tempus agi possit n.o 8.

Licet per statutum prohibitum sit opponere de nullitate, tamen opponi potest nullitas resultans ex alio capitulo eiusdem statuti. Castr. cons. 465. n.o 9. l.o 2.

Poena sit actus valet ..., ut de nullo, et tamen non possit appellari nullus tex. et gl. in l. q. ... in fi. ff. de manum. test. Dec. cons. 456. n.o 2. cons. 557. n.o 3. ... cons. 3. in l.o i. ... ex doct. Castr. quod ubi os claudit instanti dicenti de nullitate sententiae, perinde est ac si sententia esset valida.

Actor q plus tc. petit et an ... agit condemnat. Iudici ad dupli-
cationem inducias pro concedendas. ad olim a tota causa cadit. s.
sed hodie. iaat. ... excess.

Actori incumbit onus probandi, i. ei q affirmat. l. actori. C. de probat. l. 2.
ff. eo. sufficit n negantis dicere ... ad ee c. bon. ... contra ... lite.

Actor nd ... ee melioris conditionis quam reus. l. nd ... ff. de reg. iur. c.
ndlicet de reg. iur. in 6. secut. n. nd ... ita nec actor ...
nec ... ita nec actor ... dicat tamen Cater. in l. de re.
l. post ... l. qui ... ff. ... in principijs est melioris
ff. q ... ee in l. fi. ff. de ... in ... nec reus est melioris co-
nditionis est actor, in medio ... pares, ...
ditionis.
Q aut in medio est, paris conditionis sunt reus et actor limitat
tas. in l. fi. n.o ... ff. de ... reus ... melioris conditionis, q
ei licet nd ... plus ... dilationis, quam actor ... tam maiores,
ff. in l. ... ad ... ff. ... qua probat
ff. in l. ... multis ... ut ibi ... sed tamen dicit ... contra ... ... tenere
... multis ... ut ibi ... Sed tamen ... certa hanc limitationem, qa sta-
fallitatis. ... in oibus tribus mediis, nd plus, nd minus
tutus est ... dilationis ... C. de dilat. illi ... tam actori,
sed ... quam actori. Sed si non
quod nd concedulur, nd aut plus reo, quam actori. Sed si ...
eet putans ego non ee, qa reus nd pt ee tam cito, et tam
facile paratus, quam actor, q antequam agere coritat, se actui
nd. et hoc preparauit. l. ... Cgb. in
cau. maior.

Actor ... forum rei, nd reus actoris ... l. iuris ... in iure. om. iud.
... et in restitutione in integrum, et ... ad dicitracted. l. 2.
C. ubi, et apud quem. nota tamen cautela est ut actor nd ...
forum rei, ... actor ... et dicat iudici ego sum actor
... ad talem ... vos faciatis ... ut ... qui ...
... cleri ... tem ...
... in foro actoris. hoc in tract. fallent. reg. ... in fi. post num. 8.

Qui agit uti talis, ... prius ... se ee talem, Marc. cons. 301. n.o
2. l.o 4. sunt e contra q agit contra aliquem uti talem, ... prius nd.
... illu ee talem n.o 6. et cons. 322. n.o 45. l.o 4. Ludou. ... 15.
n.o 2. 4.

Qui agit ex contractu ultro, citroq obligatorio ... implem-
mentum ex parte sua, ad hoc ut obtineat. Marcel. patroc. 17. n.o
9. ... q nd impleuit ex parte sua, agere nd pt. ... cons. 53. n.o
27. l.o 1.

Actor.

Regula qd qs nō possit se fundare in eo, qd nō servavit, fallit in tradeul in qua os pt mu, tacen quadius eā adhuc nō servaverit, dummodo coni possit ad eā observandū, et adimplendū. Cepi. cōs. 24. nº ii. lº i.

Poena plus debito petentis, in quo pcedat tradit Rol. cōs. 71. nº 39. lº i. Decian. in l. i. C. de plus petit. Alex. cōs. 73. nº 7. cōs. 83. nº 3. lº 6.

Actor si plus petierit nō condemnatur in amissionē cāe, nisi 4ºr condemnetur, Menoch. cōs. 127. lº 2.

Qui petat revocationē realis et verbalis, dr actor, et nō reus, Capol. cōs. 28. lº 2. civil. et contra consulentes ibi obiecti a Salust. in addit. in litt. A. ad Capol. cōs. 29 lº 2. qd pcedit etiā quando eius ā clausula iustificatoria apposita in pcepto, et si qs vocū sunt se gravatos, compareant, Capol. cōs. 30. lº 2. civil.

Comparens ad citationē gnalem dr reus voluntarius, et tanquā minus actor indicatur, ita ut alterius partis forū declinare nō possit, Salust. in addit. ad Capol. cōs. 30 lº 2. civil.

Litium dilationes sunt amputandae, ne perpetuentur. §. item verbis. inst. de inut. stip. §. si inst. de except. [illegible] ciuile ad litem pertinentis [illegible] §. 1. inst. de poen. tem. litig.

Temere litigantium poena triplicit. introducta, (?) pecuniaria s. quae est, quae [illegible], et quae infamiae. inst. de poen. tem. litig. in prin.

De litis contestatione dicit ad tempus actoris cod. L. nd solutio ff. de reg. iur. L. aliud ff. de nouat. et ita est, quia iudicium introductum est in fauorem actoris, ut [illegible] quod suum est, inst. de oblig. ex [illegible]. Sed quod in fauorem est introductum, non debet in damnum retorqueri. L. quod fa- uore. C. de legib. et hoc plenius, ut [illegible] tex. d. L. nd solet de regul. iur.

Lis longo cilatio finitur L. 1. in [illegible] ad [illegible] de [illegible] cum [illegible] est exceptio litis [illegible].

Renuntiare liti non [illegible] [illegible] L. alia. C. de iis qui [illegible] [illegible] in statuto [illegible] mentionem de [illegible] in [illegible] ad [illegible] aliud est renunciare, aliud [illegible] litis [illegible] in L. [illegible] de [illegible] de iudic. [illegible] [illegible] liti ad [illegible] facile tex. L. [illegible] de iudic. Et [illegible] liti ad [illegible] [illegible] immo si aduersarius [illegible] tribuit aduersario [illegible] uni [illegible] s. liti renunciat, ad [illegible] caput, [illegible] aduersarius habeat [illegible]. L. [illegible]. C. de [illegible] ut facienda pro hoc, quia aduersarius [illegible] ius non [illegible], ad [illegible] transferendi ius renunciat. s. liti quasi [illegible] renunciatio est [illegible] et sic litis renunciatio [illegible] renunciat de [illegible] ubi gl. mag. [illegible] L. si [illegible] §. si [illegible] aduersarius [illegible] C. de [illegible] [illegible] tex. L. si aduersarius [illegible] n.º 58. et seq. de acqr. poss. et lis [illegible] L. [illegible] §. [illegible] [illegible] et in [illegible] transferri L. [illegible] C. de [illegible] [illegible] ad [illegible], et in [illegible] [illegible] n.º 63.

[illegible] litis [illegible] [illegible] [illegible] L. plus de minor. [illegible] in L. [illegible] n.º 133. de acqr. poss.

Litis pendentia non plus [illegible], quam ipsa sententia, [illegible] quod post [illegible] licet, [illegible] non licet [illegible] L. Iulianus [illegible] n.º 128. [illegible] [illegible] n.º 188.

Ad [illegible] litis pendentia [illegible], citatio, [illegible] iudicis [illegible] [illegible], quae plene [illegible] de eo, ad quod fuit citatus, [illegible] [illegible], et sufficienter [illegible] intimata. [illegible] Pag. 9. 488.

Lis.

Cum partes sibi litigaverint, et causa est inextricata, et perplexa, potest à Iudice ex suo officio ad concordiam compelli, Asin. de execut. § 3. cap. 134. et potest et iudex pronunciare, rem esse dimidiandam, et utrique dimidiam adiudicari, Asin. de execut. § 3. cap. 137.

Damnum et interesse litigantis, Cephal. cons. 158. n° 13. lib. 2. per tex. L. minoribus 25 annis ff. de minor.

Iusta causa litigandi non excusat à fructibus perceptis post litem contestatam. Blatta in addit. ad [illegible] cons. 92. lib. 5. in u. perceptos post litem.

Lites sopitae per transactionem, vel aliter, non debent renovari per renovantem [illegible] L. transactio C. de transact. contra non potest L. causas C. de transact. Aldar. cons. 167. n° 3.

De emptione rei litigiosae, Decia. cons. 109. vol. 3.

Si res litigiosa vendatur emptori, et venditori sciente, res aufertur emptori, et restituitur venditori, et punitur et emptor in pretio, quod illud non recuperat, sed applicatur fisco, non tamen cum lucro alienantis, qui ipse contra [illegible] illud tradidit. Si vero emptor ignorans fuerit, pretium sibi restituitur, si fuerit solutum, sin minus liberatur, et amplius habebit à venditore tertiam partem pretij, Guid. Pap. decis. 337.

Prorogatio nō alterat nec mutat iūs q̄ prorogatur sed ampliat. Sud. Crb. q. 462. et Menoch. Farb. lib. 1. q. 67. n°. 1. ut ex doctrina multor. prorogationē nō [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible].

Prorogatio est terminū dū [illegible] actus. Gasp. Caball. millet. 27. et ibi.

Pirata.

Piratæ ab uno agitati, si ad terram appellant et ab alio capiantur, et primi qui eos agitavit, si et persecutus sit Capol. cons. 136. l.º i.

Illeg.[illegible] standum est nisi constet [illegible] secundum autem probari [illegible] modo per con-
trarium instrumentum, [illegible] et [illegible] [illegible] de verbor. sign. et [illegible] scrip.

Instrumentum quia [illegible] illud [illegible] tempore quisque se ligavit, et [illegible] debitori
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] casu 21.

Instrumentum scriptum [illegible] tabulario [illegible] [illegible] [illegible] valet, [illegible] [illegible]
[illegible] favorem [illegible] dignus est. l. rationes l. exemplo. C. de probat.

Si [illegible] aliquo [illegible] [illegible] sit instrumentum [illegible] [illegible] notario, et testib.
ut [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] instrumentum clausula [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no. 2. [illegible] reg. [illegible]

Vendo in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
instrumentum [illegible] Sal. et Fulg. [illegible] invocationem nominis divini et
[illegible] [illegible] instrumentum et [illegible] ex eius omissione [illegible]. [illegible]
opinio est in [illegible] [illegible] est et Bar. in p. [illegible] ff. [illegible] in l. in gst.
si initium n.o 7. ff. [illegible] Alex. in [illegible] 6. et
7. et [illegible] [illegible] [illegible] op. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] 26. q. 1.
[illegible] [illegible] nomen dei invocare [illegible] in [illegible] 26. q. 1.
et c. Paulus 1. q. 1. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ultra [illegible]
[illegible] periculo invocationes [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible], illud [illegible] [illegible] constat actus [illegible] [illegible] est
nullus. l. [illegible] et ult. C. de [illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] aliud [illegible] et [illegible] ultra [illegible] [illegible] [illegible] actus cons
[illegible] nullus est ipso iure, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Alex. in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. cunctos populos in 2. [illegible] n.o 78.
[illegible] 24. [illegible] [illegible].
C. de sum. trin. et fid. Cath.

Licet invocatio divini nominis addit [illegible] [illegible] instrumentum [illegible] [illegible] [illegible]
natiuitatis [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] Bar. in l. [illegible] [illegible] n.o 9. [illegible] Alex.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et alii in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] ad hoc ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] in locum consulis [illegible] [illegible] [illegible].

Instrum. nullo omnino est, et nihil quod valet [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] publicatio [illegible] coram partib.
[illegible] [illegible] [illegible] a notario [illegible] not. in l. fideicommissa [illegible] in [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de leg. 3.

Vendo lapso [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Capol. cons. 37. [illegible]

Galleg.o instanog [illegible] ad dicat [illegible] paratā, nisi sup eis dedicatū fuerit. l. maior cui fideicommissu. 4. in fi. princ. [illegible] miam. las. in. l. i. 2. l. ex. n.o 58. [illegible] tum. Menoch. [illegible] lib. l.o 2. casu 17. lacent. Asin. tract. [illegible] execut. [illegible] cap. 2. et seqq. in [illegible] plures ponit limitationes. [illegible] in instr.o [illegible] 2.o in [illegible] 3.o in eo instr.o [illegible] [illegible] ibi [illegible] ad [illegible] brevitatis ca. remitto.

Instr.o in dubio stari oportet, et [illegible] nemus [illegible] nisi [illegible] publico facit, ut veritatē [illegible], nisi [illegible] doceat, et [illegible] instr.o publica [illegible] me [illegible] et ubi instrum. [illegible] nihil dubitationis est [illegible] ca. [illegible] in [illegible] Rot. [illegible] 46. n.o 12. [illegible] 39. [illegible]

Instr.o [illegible] [illegible] 301. n.o 14. [illegible] in [illegible]

Instrum. [illegible] [illegible] Notary [illegible] Menoch. cōs. 48. n.o 1. et [illegible] n.o 2. l.o 1.

Instr.o [illegible] Menoch. cōs. 109. in fi. l.o 2.

Instrum. publicū sine causa [illegible] cōs. 687. n.o 3.

[illegible] Cavalcā. [illegible] cōs. 558. n.o 1. Alex. cōs. 20. n.o 1. l.o 2. [illegible] 252. n.o 4. [illegible] 33. n.o 31.

[illegible] instr. [illegible] obscura, et imperfecta, [illegible] Corn. cōs. 148. n.o 45. l.o 1.

Instrum. [illegible] [illegible] fuit [illegible]

[illegible] 9. 471.

Instr. [illegible] [illegible] alia, quod [illegible] in ea ca [illegible] Guid. Pap. q. 411.

[illegible] [illegible] 503.

Si testes instr.o contradicant, credr potius notario, quam testib., si sit bonae famae, et idem asserendum dicit fama notarij, Laud. Paf. q. 540. latius vid. inf. in verbo instrumentum.

Instrum. cui dies deest, ad initiam, ubi est dijs, quis emptum requirat, quas notarius fit, si recordat, apponere dies, Laud. Paf. q. 582

Propter instrum. de novo repertum datur restitutio in integrum et admittitur, Capyl. decis. 25. n.o 14. lo 2. ciuil. Item sus sententia arbitralis, [illegible] ante instrum. de novo repertum ferri [illegible] in ea [illegible] an [illegible], et ideo innari debet, nisi negligens sit fuerit in illo [illegible], et [illegible] diligentia in [illegible] et [illegible] notitiam ad [illegible], Menoch. de arb. lo 2. casu 241. vid. inf. vers. dictum [illegible] — Id procedit ubi de novo reperit. Alba cons. 9 n. 30.

Instrum. productum ab aliquo [illegible] pro ea parte et partib. favorabilis contra [illegible] ad [illegible], ad dr a [illegible] [illegible] sub contrariis ubi [illegible], Alex. cons. 124. n.o 6. vol. 7.

Quid sit instrum. et [illegible] Marcell. patroc. xi.

Cas producunt duo instrumenta contraria, quo [illegible] ad posse attendit illud, quod minus obligationis continet Marcell. patroc. 19. n.o 23.

Si actor, vel reus [illegible] alterius, vel communia [illegible] exhiberet, nisi [illegible] dolo fecit quominus exhiberet, [illegible] Marcell. patroc. 30. [illegible]

De validitate instri [illegible] cons. 454. n.o 2. l.o 4.

De [illegible] instri. [illegible]

Qui [illegible] ad fini litis ad producendum instra, ad debet [illegible] audiri, nisi [illegible] Marcell. [illegible] n.o 76. 84. 4. [illegible]

Ut instrum. [illegible] testib. [illegible] contradicant, debent [illegible] ommittere, [illegible] interrogati [illegible], et [illegible] debet [illegible] ad interrogati [illegible], Menoch. de arb. lo 2. casu cons. n.o 2. 3.

Si dicat [illegible] instri sit falsa, [illegible] instrum. vitiat. Bal. cons. 266. n.o 4. l.o 3.

[illegible] instrum. [illegible] Bal. cons. 55. n.o 2. l.o 2.

Instrum. redditur infirmum, quando testes dicunt ea noviter esse contradicunt. Menoch. de arb. casu 105. n. 9. lib. 2.

Casus aut in instro erant plures testes, quam necesse, puta 8. et unus solus contradiceret, instrumentum firmum manet, ibid. n. 11. quod si unus testis ex iis, et notarius ipsius contradicat, instri fides vacillat, ac etiam falsum redditur. ibid. n. 13. Casus aut duo testes contradicerent, sed tres adhuc ex eo numero supersunt, debilitatur fides instri, n. 24.

Quod si testes non contradicunt, sed deponunt, se non recordari de iis, quae acta et scripta fuere, non redditur suspectum, n. 31.

In marg.: Si fid. publica instri ... Menoch. cons. 153. l. 2.

Sic aut fuerint quando testes dicunt, se non interfuisse instro, quod ii dicunt, sibi fuisse ..., sed non ..., non solum suspectum, sed etiam falsum arguitur instrum. n. 32.

Si instrum. falsum redditur ubi ... ex testib. ... et notarius ... instri testes debent esse ... exceptione maiores, et notarius ... Menoch. de arb. lib. 2. casu 105. n. 33. Hoc aut casu numerus testium ... ubi n. 45.

Casus instrum. ad ... consilium ... mandans, ea ... nihil addere ... ad ... ea solum ... consti. cons. 88. n. 15. l. 1.

Not. pt Notarius ... clausulas ... instri ... et ea ... et ... ..., Cephal. cons. 88. n. 13. l. 1.

Dictum est ... instrum. ... ... si ... et ... ... Menoch. de arb. casu 241. l. 2.

Casus in uno ... fit mentio ... ... C. de edendo. fallit ... ... 200. n. 1. l. 2. et ... 213. ... ... facit ...

Qui producit instrum. nō pt ab eo recedere, sed si adversarius illud impugnauerit et acceptata sit impugnatio, pt recedere, Grau. de antiq. temp. par. 1. nom. uiso dī verbis n.° 55. et pas qs illud impugnat, nō pt ab illo recedere, sed si uult recusari suā impugnationē, potest recusari, nisi fuisset acceptata impugnatio, ibid. Grau.

Qui produxit in iud.° instrum. qd fuit registratū in actis, nō tenet illud edere de nouo, et si adversarius dicat, uelle redarguere illud de falso, Rol. cō. 44. n.° 4. l.° 1.

Vbi producit aliqd instrum. si ex aduerso opponat, qd sit scriptura priuata, pbari debet p producentē, qd sit notarius ille, q scripsit, Rol. cō. 32. in prin. l.° 2.

Instrum. carens solemnitate requisita p statutum, nō ualidat ius.° Rol. cō. 43. in prin. l.° 3.

Licet instrum. donationis sit nullum ob defectum solemnitatis statutariae, nihil tñ substantia contractus probari pt p duos testes, q donationem ipsam ualidabunt, Rol. cō. 43. n.° 20. l.° 3.

Aliud est instrum. aliud contractus, qa instrum. est scriptura notarij, contractus aut est partium conuentio, Rol. cō. 43. n.° 13. l.° 3. adeo qd falsitas instri nō arguit falsitatem contractus, n.° 14. diuersa n. admodum requirunt ut nō renuntiatas instrum.° nō censeat remittere debitum, sed tm̄ remittere probationem, p sit p instrumentum, Grau. cō. 257. n.° 4. uersus similiter uidemus.

Vbi agit de probando actu p testes, et nō p instrum. tabellio computat in numero testium, sed ubi agit de probando actu p instrum. tabellio nō computat in n.° testium, Rol. cō. 43. n.° 21. l.° 3.

Instrum. nō solemne, pbat qñ tm̄ eius tenor fuit obseruatus, Grau. cō. 158. n.° 1.

Stante statuto, qd contra instrum. nulla possit opponi exceptio, nisi exceptio, quae audiretur, et notorie istorie, tm̄ potest opponi exceptio, ut puta, qd sit praemisso sine causa, uel alia similis, Marsil. cō. 89. n.° 16. apparet ex inspectione instri, ut puta, qd sit praemisso sine causa, uel alia similis, Marsil. cō. 89. n.° 16.

Instrum. confectum a Notario conradicente, nō pbat p notarij consanguineo, Socin. cō. 45. l.° 3.

Qui soluit, aut recipit debitum ex instrum.^to non est talis instri ignorantiam allegare, Grau: cons. 276. n.º 5. Dec. cons. 267. col. i. cum seq. cons. 287. col. fi. Alex. cons. 4. lib. 2. col. i. Bar. in l. q Romae spondeo, h. 9. 3. verb. fore ex alio ff. de uer. oblig.

Vnumquodque uerbum in instrum.^to appositum, censeri debet appositum cum effectu aliquid operandi, Bert. decis. 23. n.º 24.

Instrum. quod est actus subsequentis, plenam fidem facit, quando ei deest alterum publicum, in quo clausulae omnes constituae erant, Menoch. cons. 48. lib. i.

Instrum.^to in alio iudicio producta possunt coram eodem iud.^e in alia causa allegari tanquam notoria, et in actis existentia et non est laspus temporis ad probandum quod aut idem iudex et eius successor, Menoch. cons. 320. n.º 31. lib. 4.

Instrum. nullum redditur, quando deest nomina patrum testium ob formam a statuto datam non obseruatam, Menoch. cons. 443. lib. 5.

Licet quod ex protocolli possit dari instrum. extrahendum, non tamen id procedit ubi alia probatio extat, puta dicas chirographum non extare illud reficiend. in instrum. et dato quod posset, tamen in instrum.^to addendum nihil erit praeter contenta in chirographo, ut quoad clausulas executiuas, Alba cons. 33.

Instrum. non ualet si notarius non fuerit rogatus, et in dubio non praesumitur rogatus, nisi probetur, Rol. cons. 55. lib. 4.

Si in instrum.^to duo testes interfuerunt, et unus deponat in instrum.^to alius dicat se non interfuisse, instrum. sustinetur, et testis contrarius punitur de falso, ut in eius tamen poena. Marsil. cons. 27. lib. i.

In notorijs, an ordo sit procedendum sine solemnitate accusationis in ijs n. supplet de facto, et procedi iuris ordine non servato. l. ea quidem C. de accusat. bona gl. in l. i. C. q. et adversus quos gl. i.

Notorium [illegible] relevet ab onere probandi, non tamen relevat ab onere pronunciandi, gl. sing. in clem. appellanti in u. alias causas de appell. Bar. in l. i. n.º 4. ff. de excep. rei. in l. si quis ex aliena ff. de iud. Jas. in l. si unus § pactus ne peteret n.º 42 ff. de pac.

Notorium est notitia apparata. l. emptor in prin. ff. de act. emp. quo ad probandum et faciendum fidem, sed non quo ad respondendum, gl. not. in l. ita certi possessor § id si iuravero, in u. probatum ff. de iureiur. in l. i. in 2. lect. n.º 12. C. de sum. trinit. et fid. cath. Jas. in l. i. in 2. lect.

Notorium tripliciter sumitur pro confessione partis, pro sententia, pro rei evidentia. c. ad olim de uer. sig. in fi.

Quid sit notorium, quotuplex, et quid differat a fama, et a manifesto gl. not. et sing. in c. cum olim in u. notorium de cohab. cler. et mul. Notorium autem est triplex, facti, iuris et consuetudinis. Notorium facti est, quod ita exhibet se oculis omnium, quod nulla potest tergiversatione celari et quod tali notorio creditur simplici officiali, nec omnium sed plurium et per tali notorio requiritur. Notorium iuris est, quando aliquis sententiam obtinet, aut est sententia requiritur. Notorium partis confessione, et in hoc casu requiritur probatio et nego. Notorium consuetudinis est, ut paternitas, filiatio, et similia. Manifestum ut dicitur, quod ex [illegible] certo auctore procedit, et quod probari potest. Illud quod constat per confessionem partis, ut probandum et manifestum illud quod notorium probari [illegible] tione, ut facti evidentia: quod notorium [illegible] dignitatis, [illegible] vita, et affirmat. Fama autem est illa [illegible] assertio [illegible] et in [illegible] fama [illegible], et concord. [illegible] tali fama [illegible] et plura notatu digna vide inf. in u. fama fol.

De notorio pulchre, et universaliter per Abb. de cohabit. cler. et mul. c. cum olim n.º 14.

Iudex potest de notorio se informare ex officio an quis sit nobilis, vel nobilis, dives, vel pauper. Menoch. cons. 321. n.º 13. l.º 4.

An aliquid sit notorium iudex potest in cubiculo et parte non citata se informare, Cephal. cons. 108. l.º i. et cons. 127. n.º 7. eo lib. Crau. cons. 201. n.º 46.

Notorium in iure non quomodo iudicio iudicis arbitrio relinquitur. Menoch. de arb. l.º 2. casu 106.

Sicut exceptio est actionis exclusio, ita replicatio à parte actoris est exceptionis exclusio, illud .x. certum, cum excep. et replicat. exclusoria ēē. l. 2. ff. de except. Et est contra exceptioni, quasi exceptionis exceptio. l. antep. ff. eo. de except.

Lex quotiens C. de rei vendicat. quod vendita res una duobus preferatur emptori, cui tradita prius fuit, et locum habet in contractu emphyteotico, et libellario, et in investitura. Capol. cons. 40. l.º 2. Salut. ibi in addit. litt. B.

Iuram. de calumnia atria sunt capta, actor. n. iurat quod bona instantia venit ideo n. vadeo, licet quod nihil dedit, neque dabit aliquid iudici nec ut satiam gratiae fiat, licet quod nullas exigit, ut faciat calumniosa probatione. Et sic est confessus Reus, quando iurat, gl. in § i. in u. ad contradicendum ... [illegible] litig.

Iuram. calumniæ Ant. vult esse locum tolli in iuridicus contentio sa, non aut in voluntaria, pro illud text. in l. i. C. de iur. calum. in u. contentiosa

Si petitum sit iuram. calumniæ, et praestitum non sit, totus processus est nullus, et ideo datur appellatio. cau. vz. ad annullandum processum, quod quasi requir. libello in aliqua parte rationis, ad quam nullum adversatur, potest iterum iuramentum, et si convenis. nius non adversat, amplius non curatur, quia totus processus est nullus post. Mirat. vide Vant. tract. de nullit. ex nullitat. processus n.° 29. Mich. de arb. li. i. q. 20. n.° 6.

Intestatus omnino decessisse dicitur is, qui accedens interrogatus quid vellet facere de bonis suis, respondit, voglio lasciar tutta la mia robba à mio Nepote dopo la mia morte, et aliter non disposuit, ita ut nepos iure fideicommissi bona petere possit. Soc. iun. cons. 179. vol. 2.

Aduocati, et procuratores tenentur iurare de calumnia quod scilicet sine dolo et iusto patrocinium prestabunt et quod bona causa apparuerit [illegible] [illegible] utriusque [illegible] [illegible] L. rem non nouam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] committuntur [illegible]

Proprium est aduocatorum et causidicorum [illegible] [illegible], ueluti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Aduocati [illegible] [illegible] [illegible] consilia suorum clientum, immo si [illegible], puniendi et Sylua [illegible] l.o 3. n.o 41, Rol. cons. 36. n.o 23. l.o 3 dicens quod [illegible] falsi puniuntur, si [illegible] ius sui clientis.

Aduocati [illegible] [illegible] militis, qui [illegible], et [illegible] [illegible] fortunas et [illegible] [illegible] sibi [illegible], sicut milites armis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] aduocati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. aduocati, [illegible] [illegible] magna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dilatio [illegible] [illegible] [illegible] n.o 5. ff. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bar. in [illegible] aduocatum L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in causis [illegible] in causis [illegible], ut [illegible] [illegible]

Aduocatus [illegible] [illegible] in causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principali, Bar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sed [illegible] non esset dicendum quod aduocatus, qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in ca appellationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. inuitus. [illegible] nemo inuitus [illegible] [illegible] Sed [illegible] Bar. esse aliud [illegible] [illegible] [illegible] Bar. [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible]

Aduocatus et procurator aliud [illegible] [illegible], et [illegible] litis, [illegible] illa [illegible] donec [illegible] [illegible] [illegible], Menoch. de [illegible] cons. [illegible] n.o 4.

Aduocatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ea [illegible] in [illegible], et [illegible] [illegible], Menoch. de arb. casu 404.

De dignitate aduocati fiscalis Rube. cons. 86.

De [illegible] et [illegible] aduocatorum Rol. plura in cons. 36. l.o 3.

Aduocatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rol. cons. 36. n.o 25. l.o 3.

Aduocatus

Aduocatus debet integrum salarium, et si lis per cessionem fuerit finita, non per sententiam. Fallit tamen ubi pactum fuisset, quod duobus terminis salarium solueret, dimidium scilicet ab initio, aliud dimidium in fine causae, lo. de amicis cons. 149.

Prohibitus aduocare munus exercere, non prohibetur in scriptis allegare et consulere, Bar. in l. Paulus et Paulus. ff. de legatis tertio. Petrus de imol. eum. vol. i. l. 3. cap. 4. n. 16. an Christiano liceat ... appellari. Summa Azo. in u. aduocatus § i. et ibi gl.

Cu duob. confinib. vs satis sit si certa demonstratio ad eet cura. ad vitiandu, Mirocl. d arb. casu 105. n.º 12. citat Dec. cons. 13 in pr. et alios Soc. iun. cons. 127. n.º 18. l.º 3. Montan. de finib. cap. 87. Vide vs ead. dr., ubi in duob. confinib. concordant, si tn in alijs appareat diversitas, Alex. cons. 92. n.º 25. l.º 5. q. et cons. 133. n.º 5. l.º 1. dr. qd duo confinia probant contractum.

Cas illud, qd est intra confines praesumat ee illius, cuius est finis Castrens. in l. 2. n.º 183. C. d. vect. in md. Soc. iun. cons. 127. l.º 1. ... et adhoc dr. Bar. in rub. ff. d. term. moto, qd confinis nunquam ee dt limitatio, seu confinato, qa hoc ipso qd dr confinis demonstrat ee alterius.

Omissio confinium in venditione ad vitiat venditionem, Alba cons. 10 n.º 4.

Posse addi confines in pasta venditionis q ab initio ad fuerunt appositi, Alba cons. 10. n.º 14.

Confines probant dominium loci Alex. cons. 150. n.º 9. l.º 6. cons. 208. n.º 12. l.º 2. dal. cons. 286. l.º 1. Novell. d fi. ... 6. 5. n.º 97.

Res confinata ad. ... Rimin. iun. cons. 646. n.º 45. l.º 6.

D. confinib. antiquis vide ... dec. 83.

Fines alicuius castri, loci, ... ee illius loci in ... Mirocl. cons. 21 l.º 1. q n.º 19. dr. probari ex ... longo tn ... in catastro illius loci, et n.º 30. tradit quo ... ad hoc ut lapis plantatus loco termini dicat positus.

In probandis finib. antiquis ad ... adeo plenam, ut ... Mirocl. cons. 147. l.º 2.

Confines ... attendunt, q erant tn ... temporis ... Alex. cons. 25. l.º 1.

Inter actionem et officium iudicis hoc interest quod ex obligatione oritur actio vulg. l. licet. § ea ff. de procurat. officium autem iudicis nullam producit obligationem l. Quintus ff. ... ff. de annuis leg. 2º differunt, quia officium ... veniunt iure actionis, ut est ... in l. in mora in his que ... ff. ... cert. pet. ... allegat l. ... in ... mag. ... ff. ... in his vero que veniunt solum officio iudicis ... mora ... in ... ad ... in mora l. cum ... iudicial ... ff. de dam. infect. ... quia officium iudicis ... obligationem; ubi ... ad est oblig. ibi nulla ... nulla mora l. ... ad ... ff. ... cert. pet.

petitio ibi nulla mora ... actionem necessarius est libellus, sed officium 3º differunt ... actionem ... implorari ... autem iudicis ... arg. l. de pupillo. § ... ff. in ... ff. de ... quod pars ... sed ff. de ... quia illud quod ... ex sua misericordia et gratia iudex ex officio suo ... ff. de act. § 1. nº 50. et 65. cum ... alijs ... Bar. ... in l. 1. nº x. in ... d. et alijs ... officio iudicis ... et ... et Pera in officio iudicis ... cor ... in d. l. 1. nº 9. x. ... in ... tunc necessarius sit libellus ... ut ... est ... officium iudicis mercenarium.

Offm iudicis ... illud ... de act. § 1. nº 49.

Quod offm iudicis et actio ... manifeste in l. actionis ... de act. et oblig. ... actionem ... substantialiter, sed similitudinem ... ut ... ubi ... C. de ...

Offm iudicis duplex est ... nobile quod ... loco actionis ut l. ... ff. de minor. aliud mercenarium quod ... actionem ... ut ... l. 4. C. ... Aut. ... de off. iud. Bar. ... om. iud.

... orientur actio, ubi offm iudicis, ... Bar. in l. 1. nº 6. ff. de ... et in l. ab ... nº 9. ff. ... maior.

iudex nō tenet. immo nō debet interponere off.m suum nisi petatur. L. 4. §.
hoc aut officium ff. de dam. inf. L. ita tamen § fin. iudic. solui. L. ad praeto-
rius ff. iud. Bar. in L. ff. pupillo. § nemini n.o 1. et gl. ibi et op-
no. mea. Jas. ibidem n.o 5. quod tamen procedit in his quae fiunt ad pri-
uatam utilitatem. et in his quae respiciunt miserabiles personas, et
alia spectant, iudex tamen potest ostendere aliquam prouisionem extraordinariam. L. 1. ff.
raris testatis ff. maioris circum. in iis uero quae respiciunt publicam
utilitatem et ad ignauos off.m suum interponere debet. L. cognouit ff.
off. praesid. in prin. 2.o fallit in his, quae respiciunt et partis
utilitatem, et renunciationem alterius iudicis simul. L. eos in ff. L.
iudiciis C. de appellat. 3.o fallit in actu pio, et miserabilibus
personis [illegible] ut putant [illegible] L. ne quid [illegible]
[illegible] L. [illegible] C. de adm. tut. Haec est doctr.
[illegible] Bar. in L. 4. § hoc aut iudicium ff. de dam. inf.

Et in his [illegible] principio ad reuocandam cognitionem iudex nō debet [illegible]
[illegible] non tenetur [illegible] illud [illegible] cum gl. in
[illegible] nemini [illegible]
[illegible] publicis [illegible] et limitationis [illegible]
[illegible] ff. de execut. [illegible] § 3 [illegible]

Et [illegible] off.o iudicis [illegible] fideiussor. Bar. in L. si
[illegible] n.o 48. dam. inf. [illegible] L. 1. ff. fideiuss.
[illegible]

[illegible] officium iudicis nullam praesupponat obli-
gationem limita ut [illegible] largo modo eam praesupponat, [illegible]
gl. in L. si [illegible] obliga. Bar. in L. fi. [illegible]
[illegible] largo modo praesupponit obligationem [illegible]
[illegible] in L. 1. in fi. [illegible]

Victus uccori [illegible] [illegible] [illegible] aut alimenta [illegible] qui amisit [illegible] ind. et quo pendat et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut alimenta via [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partes [illegible] [illegible] nulla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nunc ad est [illegible] nuis, et ordina [illegible] [illegible] appell. [illegible] et ff. [illegible] appell. [illegible] lex et quocumque ad [illegible] appella. [illegible] supremus magistratus indicauit ut [illegible] ut [illegible] supremus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Augmentum. Diminutio.

Inducta ad diminutionem, ad debeat operari augmentum L. legata inutiliter ff. de leg. i. L. legata inutiliter de adim. leg. c. ad nram de appellat. qd procedit quando posset operari diminutionem sine augmento: casu quo non posset, in necessario accedens venit augmentum L. Iuris gentium § inter: dum de pecul. leg. ubi Bar. et L. Proculus de usufr. leg. Iason in L. Centurio n. 57, ff. de vulg. et pupill.

Augmentum sequitur naturam principalis nuncii Gasp. Caball. nu. 449

Inducta ad confirmationem iuris sui ad debeat operari diminutionem L. cum qdam de ora. poss. Ias. in L. naturaliter § nihil com. n. 25. de acq. poss. et inducta ad unum effectum ad debeat operari contrarium c. ad nram de appell. L. legata inutiliter de leg. i.

Augmentum ad eum spectat cuius est ususfructus, et principali rei, quo augetur, Menoch. cons. 201. n. 139. l. 3.

[illegible] l. [illegible] quod [illegible] divus Claudius ff. de fals. [illegible] quod [illegible]
[illegible] d. l. divus

[illegible] l. si [illegible]
[illegible] l. [illegible]
[illegible] facit librum [illegible] cui libro [illegible] fides
[illegible]
[illegible] Bart. in l. [illegible]
[illegible]
[illegible] Bart. in d. l. ex [illegible] et [illegible] et tabula
e castris ubi [illegible] Decius [illegible] 3.o qui [illegible]
[illegible] Bar. [illegible] quod [illegible]
[illegible]
illud [illegible]
Bar. in l. [illegible]
[illegible] valet [illegible] et valet Bar. in
L. 2. ff. de [illegible]
L. [illegible] scriptura [illegible]
[illegible]
[illegible] fides [illegible] publicum [illegible]
paratam.

[illegible] L. Domitius Labeo. ff. de [illegible]
[illegible] librarius in 2. col. [illegible] ff. de [illegible]
[illegible]

Error notarii [illegible] l. si librarius ff. de reg. iur. L. ambi:
[illegible] l. imp. [illegible] Com. [illegible]
[illegible] L. error C. de [illegible] L. Placen:
[illegible] Plautus
[illegible]
[illegible] in d. l. si librarius

[illegible] corrigi [illegible] error [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible] erratum [illegible]
[illegible] notarius [illegible]
[illegible] tribut. ubi [illegible] officiali [illegible] officio
L. [illegible] C. de [illegible]
ubi [illegible] error [illegible]
[illegible] d. l. si librarius [illegible]
dict. [illegible] in d. l. si librarius

Sed si erraverit ponendo unum diem pro alio, vel unam indictionem pro alia,
non potest corrigere, nisi per errorem appareat de errore, cum sit functus sit
officio suo, et amplius se ingerere non potest. l. iudex. ff. de re iud. quod si
est quasi esset ex crimine, quia dicitur defunctus officio suo. quod si erraverit
quodammodo alternando, ut puta quod posuisset indictionem, et non con-
gruit cum millesimo, dicit Bar. quod non vitiat instrumentum. allegat l. quotiens
ff. de fund. instr. quo casu praesumitur erratum potius in indictione, quia
in annis, sicut in annis praesumatur error. contrarium dolus praesumitur
quod est non debet nisi probetur. l. quotiens. § qui dolo ff. de probat. et aut
dicit, quia lata culpa est ignorare, quod quis scire debet, ut annos currentes
sive, quia lata culpa est ignorare. indictione vero cum ab omnibus ignoretur
l. cum aliis. § si. ff. de iur. et fac. ignor. et culpa non est, et ideo praesumitur erratum potius in eo, quod
ignoratur, gl. in l. par. ff. de usu. dub.

Si aut error sit in eo, quod ad partes pertinet, notarius incontinenti potest corrigere
non aut ex intervallo, nisi constet de errore. § illud aut Auth. de exhi. reis
dicit alleg. a Bar.

Curet notarius probari potest per collationem originalis, et comparationem
protocolli. § fi. Auth. de tabell. nam notarius est persona publica. l.
si quis ex argentarijs. § praetor ait. ff. de edendo. probatur et per comparationem par-
tium, et per testes, qui fuerint praesentes. Auth. de instr. cau. § si vero
contra. Vide Bar. et alios in d. l. si librarius ff. de reg. iur.

Notarius non potest scribere nec syllabam unam in instrumento manu sua mancato, partis
pluribus in cons. 27. n° 14. vol. 1. et in l. 1. C. de edendo. allegat
etiam in l. si librarius n° 8. ff. de reg. iur. quod talis nullum verbum
facit de iure.

Instrumenta facta a notario putativo valeant, et fidem faciant, ut quod
scilicet § fi. Auth. de tabell. propter publicam utilitatem, et per communem
l. barbarius ff. de off. praet. quod dicit Bar. in l. Barbarius in libel.
et § 1. l. 3. ff. ad Mac. quod quicquid contrarium obstat, ut per Ias.
in § fi. ff. de off. praetor. et in d. l. Barbarius n° 45.

Notarius condemnatus de falso non potest amplius exercere officium, hoc clarum
et nulli dubium. Fallit aut in instrumento quod antea fecit, quia potest
extrahi et publicari et plura probant nec obstant condemnatio de falso
tibi a. in communem tamen et tamen Alciatum non debere alij notarij
in l. ad Municip. n° 3. ff. de off. praet. in l. Barbarius n° 10. ubi Ias. n°
58. ff. de off. praet. 2° limita, procedere quasi erat condemnatus
quia si esset limitatus, et falsitatem, licet condemnatio fuerat
officium quia magis propter condemnationem, quam per falsitatem praesumitur, fi-
nita. Bar. in l. et eo ff. de iudic. 3° limita, procedere, quando
condemnatus de falso instrumento. Sed si esset condemnatus de alia falsitate

pacta de falso ... nomo, ... nihil ... communis ... Bal. in l. C. de ... Ias. in d. l. barbarius n.° 5..., Bar. in l. ... ff. ad l. iul. ... 4.° fallit quando ... sententia ... nomine ... condemnationis ... sententia, ... ubi ... Bar. ff. ... quod ... l. si ... ff. ... 5.° fallit si ... in l. ex militibus ff. ... quia ... de falso, et ... l. ... ff. de his qui not. infam. ... damnatus ... sit famosus, et not. in l. ... ubi ... ff. ... quod ... est tractandus ... in dubio constitutus ... l. si ... ff. de ... ubi ... caput ... possit. l. i ff. de postul. ... dignitatem et ... l. i. C. de ... et L. i. C. ... executione ... l. ... arg. l. ... ff. ... nulla. C. de ... ad ... quod ... l. fundit ... officij ... ff. de lib. cau. ... quod ... in ... absolutoria ... officij ... quod ... condemnatoria ... officio ... indicatur l. ... possit ... l. ... ff. de adm. tut. ... fuit ... ff. ... quod ... fuerit ... in ... l. barbarius n.° 58. ff. ... Castrensis ... Ias. in l. barbarius n.° ... Bar. in ... d. l. barbarius n.° ... l. i ... C. de ... talis notarius ... culpabilis ... ff. ... Bar. C. de ... l. ... in d. l. Barbarius n.° 11.

Not. ... falsitatem ... amplius ... not. ... comit. ... notarios, ... C. de ... lib. xi. ... l. 2. C. de lib. ... in l. ... aliqd. C. de ... l. ... C. de ... Bal. in l. ... in l. Barbarius n.° 59. ubi ... ff. de off. ... Ias. in l. Barbarius ...

... notarij ... de falso ... c. i in ... in ... n.° ... documentis in ... de tabell.

Notarius verbat. in p.a et in 3.a persona, et multis ... fin. tex. not. in c. ... si ... in p.a ... in 2.a ... dicatur ... variari ... et in facto ... allegatis ... nihil ... ibi n.o 29.

De simplicitate notarij ... Bald. ... et gl. in l. ... C. de fideius.

An notarius et tabellio is sit, qui alleg. ... publicus ... cons. par. 3. limit. 30. n.o 33. et seq. cum ...

Magna est ... ut sit doctus, et peritus, gl. in l. si ita scriptum inst. de inut. stip.

Notarius nihil plus scribere ... quam quod ... oculis, ... auribus ... et aliquid ... illud ... in l. ... ff. de ... 3. et alij relati a Mascard. in l.o 2. de ... 144. n.o 8. 9.

... notarius ... in dubio ... et ... dicatur, notarius ... plus credi notario ... quam ... Castr. in l. ... n.o 4. C. de ... tutores.

Notarij ... multos adducit ad id ... Mascard. ... 18. n.o 1 l.o 1. et ... 62. n.o 1. l.o 1. ... Coniar. pract. quaest. ... cap. 19. n.o 5. ... tabellionib.

Nec ... notarius ... clausulas ... instrumenti ... et ... solita ... Cepol. ... 88. n.o 13. l.o 1.

Notarius ... instrumentum ... ab officio ... C. de ... Mascard. de arb. l.o 2. cau. 369. in fi.

Notarius ... ad ... Mascard. de arb. l.o 2. cau. 370. in fine.

Not.s q. omittit in instr.o scribere clausulas solitas, et solemnitates q. non adhiberi consuetas tunc contra opin. poena falsi punitur, ut post Menoc. d. arb. casu 370. n.o 4. q. tunc conciliando opin. contra cum alia contraria d. communem opinionem procedit in poena falsi extraordinaria non ad mult. ob dolum praesumptum (si clare q. dolo non ad constat) ordinaria poena falsi potest puniri.

Cas. not.s rogatus q. aliquo actu est impeditus instrum. redigere in publicam formam, ita demum p. alium not.m redigi potest in publicam formam, si ipse not.s rogatus id postea subscribat, et fidem faciat q. impedimento Aliz. cons. 129. n.o 4. l.o 1.

Mors notarij efficit, ut ex suo protocollo possit levari instrum. publicum, licet careat signo, et nomine Crau. cons. 158. n.o 1 Ad. Gail. pract. obser. l. 6. observ. 43. n.o 3. Menoc. iun. cons. 506. n.o 17. l.o 5.

Instrumentum in l. q. mortui causa aliq. solemnitatis probat si in pleno, ubi not.o iuvat nihil probavit. Crau. cons. 158. n.o 1.

Not.s potest et ad rogatus in extractione instri apponere clausulam consuetam stipulati, praecarij, constitutionis, iuramenti, et alia q. d. contractus natura substantiam potest usq. ad num. 98 ... apposuit clausulas accidentales contractui, ut illa et ad habere tenetur ad ex suo capite ad partium consensum apposuit, et actus sustinetur a praesumitur, ut falsus, et dictum ipsi ... Menoc. cons. 31. l.o 1. et cons. 110. l.o 2. n.o 24.

Not.s q. scripsit q. iussu iudicis, tum sui l. habuit, quam ipse ad videret si falsum scripsit, q. falso punitur, nec excusatur ob mandatum iudicis, Cepl. cons. 113. q. 2. l.o 1.

Officium notariatus est nobile, Menoc. cons. 552. l.o 6.

An privil. concessum alicui pro se et filiis masculis, et feminis extendat filias nuptas? [illegible] in l. 2. n° 85 [illegible] q. vult, quod extendat, et licet quod lex nupta sit, remanet tamen in pris potestate, et ideo debet gaudere privilegio concesso patri suo, et filias allegat tex. et ibi gl. in [illegible] in c. parentis inst. de [illegible] Testam. [illegible] quod lex nupta sit, originem tamen et familiam patris retinet ut not. [illegible] Bar. in l. fi. [illegible] ff. ad municip. in contrarium tamen tenet Bar. [illegible] illud tex. in l. quoties. C. de privil. scol. l° [illegible] [illegible] sic tradunt ibi [illegible] [illegible] gaudere privilegio [illegible] persona [illegible] filios [illegible] [illegible] amittunt privilegium, quod tibi ad nuptias [illegible] et sic [illegible] in filia nupta. Ad obiecta [illegible] duobus modis [illegible] quod privil. [illegible] l. 1. ff. de [illegible] et ideo [illegible] [illegible] intelligendum [illegible] in pris potestate remaneat [illegible] et amplius [illegible] ad maritum [illegible] l. sicut ff. de [illegible] lib. c. mulieres [illegible] et marito subiectae [illegible] privilegio patri suo concesso. 32 q. v. [illegible] in l. 1. n. 18. ff. de [illegible] et [illegible] opin. est doctr. [illegible]

Privilegium personale cum persona extinguitur. l. in omnibus causis ff. de reg. iur. [illegible] privilegium [illegible] l. 1. [illegible] privilegia [illegible] ff. de iur. [illegible] l. cum personas in reg. iur. [illegible] quod principi inst. de iur. nat. l. [illegible] ff. de [illegible] [illegible] ff. de leg. 2. [illegible] de l. [illegible] privilegia. Privilegium autem in dubio censetur personale [illegible] gl. in c. [illegible] Privilegium autem in dubio [illegible] gl. in c. tua de [illegible] [illegible] gl. in 25. [illegible] de [illegible] gl. in c. [illegible] q. 2. in [illegible] Quid autem [illegible] privilegium [illegible] persona est [illegible] immediata privilegii [illegible] l. in omnibus [illegible] [illegible] maioris [illegible] immediata, sed [illegible] tamen persona [illegible] et maioris.

Privilegium concessum uni personae [illegible] ad alias personas [illegible] [illegible] privilegiis [illegible] ad [illegible] [illegible] personis [illegible] [illegible] privil. [illegible] illud privilegium [illegible] [illegible] et familiaris [illegible] in l. in omnibus causis n° 8. ff. de [illegible] licet de privil. [illegible] in l. 2. n° 23. ff. de vulg. et pupill. subst. quod [illegible] [illegible] familiaris, [illegible] et de futuris [illegible] [illegible] [illegible] privilegium [illegible] [illegible] Et [illegible]

oia intelligunt de privilegio conslus eor, secus si cet cois inspali ut statutarum, qa tunc viv adhuc cor. et ideo lata sit inconstitutio, arg. § olim quer. sig.

Privilegium datum actioni transit ad actionem, et datum rei, ut loco durat quo durat res, ut locus, et transit ad heredes. l. privilegia ff. de reg. iur. et l. optimus in l. forma § quaesitas ff. de censib. et qui succedit privilegiu loco in successive personis eiusdem loci c. § cum autem et privil. in 6.

Cessa aut privilegium personae intuitu concessum non sufficit quadeus persone sufficiat, qui sciunt remanerent aliqui tales, ut not. lo. And. in c. decet de reg. iur. in 6. et et cessant dignitas ad cer. sat privilegium dignitati concessum, ut in l. fi. ff. de decur. qa cessat maneat aliquis illius dignitatis. ali regulariter cessanti ca privilegij cessat privilegium. l. Titia la 2 § usuras ff. de leg. 2. § illis cast. de ele. mihi.

Fd. et de mat. Principis alicui privilegium tribuens in fund. alienus l. nec avuss. C. de emancip. lib. l. cum publicis de adm. tut. c. ut tuam de auct. et usu palij. l. cum filius ff. de milit. test. c. supe... l. 2. § minor. § si qd a princ. ff. ne qd in lo. pub.

An sub mati dispon. ... et casus privilegiati, dicunt et opin. ex diametro sibi repugnantes las scis in l. i. n. 9 ff. sol. mat. ex possit. tractatis, ad consid. et dec. in l. i. n. 7. ff. de reg. iur. tradit consid. ... in l. i. C. de edic. ... 4 notab. conciliat has opin. ... in l. i. C. de educt. ... dissem. ... a duos casus ... et qd aliqd et semp privilegiatu, et ... orlanus, ut dos ... ff. sol. mat. ut cum pia l. et pronis ff. de ... et sumpta ... et cum libertatis l. ... ff. de r. iud. l. ... ff. de fideia. lib. et ... qd dispositio ... maliter ... consideret tunc casu regulariter privilegiatu ut in ... ff. de iur. dot. ... l. fi. C. ad Vellejan. Sed ... privilegiatu ... dicendu ad cu privilegiatus ... qa ... eulaeter ... in l. i. n. 1. C. de edic. ... in loc casu procedat ... in l. i. n. 22 ff. de reg. iur. ... ad in casu ... et privilegiatu ad in rib. ... aliqd ... in l. item et veniat. § in privato ff. de petit. hered. ... in trac. de privil. fisci lib. 6. tit. i. n. i. ... et dispositi ... consideret ... militar ... in d. l. i. n. 7. et in l. i. n. 6. C. de edic. ... aliquo cu privilegiatu ... multiplicanda ... in l. a divo ... ff. de ...

Privil. quidest quasi lex privata ita dictum a privando quia ius com.
privat. c. privilegia 3. dist. et proprie privilegium dicitur quod sit contra
ius com. l. si quis in prin. C. de inoff. test. Bar. in l. fi. col. 3. ff. de
leg. prin. cum quod sit contra ius com. stricta in eo fieri debet inter-
pretatio d. l. si quis C. de inoff. test. l. si aliquis C. de sp. ubi ampliat
tur aut ita strictè debere intelligi, ut si ius lederet causam publicæ
utilitati concessum nullum sit, ut dicit Bal. in l. iubemus nullum C. de sacros.
eccl. et alibi dicit [illegible] in d. quia non videntur [illegible] Auth. de non aliena. quod
si [illegible] sit contra publicam utilitatem, ita quod unum non possit [illegible]
locum habere cum alterius, facilius tolli ius speciale, quam com.
Limita aut primo hanc reg. a. procedere quasi verba privilegii illud [illegible]
stricti, quia si esset ita lata et ampla, quod non reciperet restrin-
ctionem, absurdum esset ea observari, et strictè interpretari ut dicit Bal.
in l. 2. not. 4. C. de lib. 2o limita, non procedere quasi esset con
ius statutarium, quia tunc redit ad ius com. non restringi secun-
dum Bal. in d. l. fi. n. 33. ff. de test. prin. [illegible] D. Ant.
[illegible] in c. olim [illegible] de uer. sig. 3o limita non
procedere, si ex illa stricta interpretatione [illegible] privi-
legium, cum alius sanius intellectus ei dari posset. l. si quis ff.
de [illegible] l. 1. in prin. gl. in fi. et ibi. [illegible] in l. 1. ff. ad munic.

Qui aut privilegio abutuntur eo privari debet. [illegible] volumus Auth. ut
iud. sine quoq. suffrag. c. ut privilegia de privil. c. privilegium
xi. q. 3.

De privilegio Bar. in l. si quis C. de inoff. test. in l. 1. in fi. C. de her.
et Bar. [illegible] in l. fi. C. si contra ius, vel util. pub.

Utrum privilegium dicatur effectum a tempore concessionis an aut a tempore
scientiæ vide in v. Beneficium Utrum beneficium [illegible]

Quomodo aut privilegium exemptionis, i. certus locus [illegible], puta
concessum est alicui, ut coram ordinario conveniri non possit, si [illegible]
[illegible] a loco [illegible] coram eo conveniri, ponit Bar. [illegible] in l. fi. [illegible]
quent, ex [illegible] coram eo [illegible] n. 52. [illegible] fallentias. [illegible]
[illegible] casus [illegible] privil. [illegible]
intelligatur [illegible] coram ordinario ex tali delicto, [illegible]
[illegible] casu quo [illegible] Principis
[illegible] in auth. qua in provin-
cia [illegible] ubi de crim. [illegible]
[illegible] privilegio [illegible] l. 2. C. [illegible]
[illegible] loco et [illegible]
[illegible] privilegium, puta [illegible]
[illegible] tali privilegio, [illegible] et hoc casu dic, quod si [illegible] in loco
[illegible] conveniri possint.

exempto, privilegium locum[?] et ubi est locus exemptus, ad factum eius privilegium ... 1. de privil. in 6. 3. casus est quando ... exemptio ... delictum est commissum ... privilegium ... Iudici ... L. magistratus. C. de iurisd. om. iud. L. 1. 2. ff. de re milit. 4. casus est quando ... exemptio honoris ... ut ... patritijs, et illis, et hoc casu ... ordinario ... Principi ... cognitionem, sive delegati a Papa ... C. ubi senat. vel Clarissi. Ad 3. casum add. quod talis ... exemptionis ... L. 2. C. si qui de curial. ... C. ubi senato. vel clar. c. fi. de foro comp. c. 1. ... eo. tit. in 6.

Certum est privilegium tri... extinqui. L. quoties. C. de ... Sed quando ... casus ... est quando ... L. 2. C. de ... privilegium quantas ... 2. casus est quando ... privilegium ... L. 1. ff. de ... et ibi gl. ponit ... Bar. ... L. 1. C. ... ubi ponit casum ... privilegium ... sua voluntate ... ex accidenti ... indignatus ... L. ... Bar. in ... L. ... C. de agric. et cens. ... Bar. ... ubi ... L. ... de ... priuc. ... privilegium ... Rat. ... L. ... ff. ... 3. casus ... privilegium ... L. 2. C. de ... c. privil. ... privilegia de privil. in 6. ... Auth.

ind scie quoq. suffrag. id simulta requirit in hoc casu, ut amit-
tat privilegium; quae requisita Jas. in d. l. fi. n.o 58. et re-
ponit plurimorum, et 1.o requirit, ut actus contrarius sit utilis, et
momentaneus. l. 2. § fi. ff. d. cur. ubi not. pulchre Bar.
et in l. 2 ff. d neg. gest. als si esset actus singularis et succes-
sivus praeiudicat tm quo ad illum actum, non aut quo ad alios actus
l. voluntarie C. d excus. tut. et hoc est speciale, et mente tradunt
requisitum, qa alia non est adeo necessaria. 2.o requirit, quod actus
contrarius sit talis, quod in eo non possit cadere alia frustratio quod
renuntiationis, als si alia possit frustratio, puta obedientia suf-
ficeret, vel aliquid aliud, sane non amittit privilegium. Gl. in l. volun-
tarie C. d excus. tut. ut exponit Jas. n.o 58. in d. l. fi. 3.o requirit
quod actus contrarius fiat ab eo, qui expresse possit renuntiare. quod si esset
persona, quae non possit expresse renuntiare, non amitteret privilegium, ut
puta quod esset 30. annorum, puta [illegible] spatium 40. annorum c. accedentibus de privil.
ubi quod esset persona ecclesiastica, quae expresse renuntiare non possit. c.
si de terra de privil. et ideo singularis persona non possit renuntia-
re privilegio per actum contrarium Civitati concesso, vel populo. c. cum
omnes de constit. 4.o requirit, quod in ipsa concessione privilegii non
sit clausula decernens irritum, et inane quicquid in contrarium fu-
erit attentatum, quia tunc et expresse non possit renuntiari. et ideo quan-
tumcumque actus contrarius interveniat, nullus esset actus, et non facit amit-
tere privilegium, bonum tex. in c. dilecto cap. fi. ex de sepultura.
5.o requirit, quod scienter fiat actus contrarius als si ignoranter fie-
ret non amittit privilegio, nec intelligitur renuntiatum ita
tacite de non renuntiando suo privilegio in l. 1. § illud tex. C. d his, q sub-
tacite renuntiatio, ut tenet Bar. ut ibi [illegible], qa actus voluntarius per fo[illegible]
mu. sub. ubi bona tex. et [illegible], qa actus voluntarius [illegible]
tatis limitatis l. [illegible] ff. d reg. iur. 6.o requirit, quod d[illegible]
traxit actus sortiatur effectum ex solo a. conatu ad privilegium l. is
renuntiatum, qa lex in criminalibus [illegible] conatus punit. l. is
qui [illegible] C. d siccar. in civilibus tamen secus las. in d. l. fi.
58. in fi. ex [illegible] Bal. in l. si [illegible] non dicam nisi in 2. col.
C. d pac. [illegible] Deci. [illegible] in l. antiqui. C. fin. reg. 7.o requirit, quod
privilegium sit unico actu concessum, i. a principe qa privilegium
actum contrarium dissolvitur eodem vinculo quo colligatum est. l.
nihil tam naturale d reg. iur. secus si esset privilegium inductum per
consuetudinem: nam cum consuetudo non inducatur
nisi per multos actus, i. [illegible] d priv. d legib. ubi las. ita et unico actu
per unico actu [illegible] non dissolvitur d. l. nihil tam naturale las. in d. l. fi.
n.o 58. d cst. Prae. ponit [illegible] et fallentias, quo volui
privilegium non dissolvitur [illegible] ibi latius per eum, Dec. in c. cum
per requisita, ut clarius intelligatur. ibi latius per eum, Dec. in c. cum
accessissent n.o 29. d constit.

Habens privilegium exemptionis, seu excusationis ab aliquo munere, et ... si cogatur ad illud munus, a quo excusatur, debet appellare infra 5. dies, vel tenetur, alias amittit privilegium: id est cum allegat excusationem tempore appellationis, ut in tutori. l. 1. § si quis tutor ff. quando appell. sit. l. 1. ff. tutelae. max. Jas. in. l. fi. n. 39. ff. de const. princ. ... intra dies 5 ... l. 1. § si quis tutor ff. de excus. ... in gratijs in d. l. ... et ibi Bart. in. § si quis tutor coram iudice ... tendunt, ad aut ... dies. ... intra 5. dies.

Quis utendo se immiscet et ex facto privilegio suo, et ad ... opus ... tamen uti, ad sibi praeiudicat, sed ... in ... l. 1. § quando ... ff. ... ususf. amitt. Jas. in. l. fi. n. 56. ff. de const. princ.

Privilegium nunquam intelligitur aut ... motu proprio, nisi ... praemiat ... motu proprio de ... in 6. l. 3. in princ. ff. ... ubi late Alex. ... Bar. ... fallentia, ... aliquid Princeps ob remunerationem benemeritorum, motu proprio ... remunit ... Jas. in. l. ex hoc iure n. 56. ff. de iust. et iur.

Privilegia clausa in corpore iuris nunquam revocantur, nisi ... et ... in hoc dicatur, ... in auth. qua in provincia. C. ubi de crim. agi opor.

Privilegia ... Civitatibus, de quibus in. l. fi. C. de sacros. eccl. ... Castris, comitatibus, et villis, latius ... Alex. ... in ... § si de ... n. 6. et ... dam. inf.

Patavino gymnasio omnia privilegia ... gymnasio Bononiensi, et ... facta ... dictionem ... si aliquod privilegium de novo concedatur gymnasio ... gymnasio Patavino ... concessa ... in. l. omnia. C. de epis. et cler. ... Abb. in. c. ult. de cler. ... Alex. ... in dubio ... l. ... tit. ... Jas. in. l. ... gratia ... l. ... Sicut ... tanto magis in privilegijs ... privil. in 6. ... ad ... L. Rutilia ... Abb. ubi ... in. c. ... Alex. ... ubi et ... in cons. 178. 193. ... l. ult. C. ... privil. ...

quanto d. civ. et facit ad qa q[uando] duo ex adequata a l. n.
antiqua, una correcto, ut ampliato, aliud corrigit, ut am-
pliat, al. in L. si qs a no. C. d. her. et qa dicitur in omnib. et
oia facit nimium et futura. l. Julianus d. leg. 3. cum simil. in-
cludat et nil sufficit illud ee dicat. L. si qs d. leg. i. et dictio
t dotat ex fictione, Bar. in l. Litius in f. d. usucap.
Pasc. aut in L. i. ff. d. leg. i. exmit ad eoi, et lic. dicatur
oib., et p oia, ut alioquin privilegia contraria sine diminut.
nec n. respiciunt tempus futurum. l. in leg. d. contrat. emp. ibi
d. dictione ubicumque. l. ult. § i. d. leg. 2. § fin. d. in. Codic. in
addictione. l. Julianus ff. d. leg. 3. qa ni.
etiam. 2. § fi. sol. mat. nec ob. L. Julianus ff. d. leg. 3. qa ni-
sil excludit d. ipsatib., et nil ee frustratoria, qa in no. p.
aut ut et privilegia laedantur aliud constituat, nil p.
reg. a exaequationis, qa precedit, qs duo exaequat p modum
nisi prout in L. si unico § d. unico col. 2. sol. mat. alij ll. nil
obstat, procedit. n. in casu diverso, ut in d. u. Sismo f.

Privilegia nova nil amittunt, ex nova superveniente. L. si qs Domino
C. ad L. Corn. d. fals. Bar. in L. 3. § si emancipatus ff. d. contrat.

Ubi in eod. persona concurrit duplex privil. unum, unum permittas, et
aliud prohibeas, illud debet ps fieri qd prohibet. L. si nuptiarum, q
ex adiore allegatur C. d. decurion. ult. ubi las. late notabili.

Ubi privilegia concedunt certae Civitati ut alijs personis d.
aliquatenus, dicitur realia, nil personalia, post multos M. de L.
cons. 271. n[o] 8. l[ib]. 3.

Quot modis fiat privilegium, tradit Bal. in for. off. consiliat.
Causa. fin. et orati in.

Construcio et privilegium appetatur, late p Alex. cons. 74.
n[o] 4. l[ib]. 4.

Quoties duo privilegia in eade re, tunc cis alterum prefertur, q pri-
vilegium actu sit et practice in ea re, et specie, d. qua agit,
nil pui actu ee, et practice par. 2. § 2. n[o] 4. qui male ad legem num.
tyd. in c. potuistor par. 2. § 2. n[o] 4.

Privilegium quoniam tradit in contractum, nil et revocari. Rol.
cons. 13. n[o] 32. l[ib]. 3. et qs dicatur traditum in contractum ibi.

Privilegium praestari decimas cuiusdam ad antonius dictis privilegio
monialium protectioni d. ad solvendo decimas ex novalib. qs in
fuit 2do anno facta mentio primi concessi. M. nov. cons. 36. l[ib]. i.

Vnde revocatio facta de privilegiis concessis locis piis extendatur et ad privilegia particulari privato personę. Menoch. cons. 113. lib. 2.

Privilegium concessum venditori extenditur et ad emptorem, ideo emptores fructuum a clericis et immunitas a gabella sicut ipsi clerici Menoch. cons. 136. col. 2.

Privilegium reale concessum de non solvendo decimas, ut quantumvis constat ad solum personas domini cui fuit concessum pro bona sua, tamen et eius colonos partiarios. Et ideo Monachi Cistercienses sunt exempti a prestatione quartesij plebani episcopi ad tam pro portione sua dominica, quam et eorum colonis pro portione sua colonica. Menoch. cons. 276. lib. 3.

De forma libelli, et clausulis necessariis, et utilib. q. in eo requir.
et quae sint inepta in libello, et alia quamplura scitu digna vid.
Capud las. in § omnium, [illegible] d. act. pl. ... usq. ad fin. §.

[illegible] libellus admittit, q. actor ad pt. a se ipso certificari,
[illegible] certificari a [illegible] in L. nemo ex his § quotiens [illegible]
ff. d. reg. iur.

Libellus [illegible] libellaris. L. cum [illegible] C. d. libelli can.

Declaratio libelli ad est mutatio nec novus libellus, ideo nec nova
solennitas nec nova forma requirit. las. in L. 2. in prin. n.° 36.
[illegible] f. [illegible] c. litteris d. dilationib.

Dies feriatis libellum offerri ad pt. L. milens. sexagenta ff. ad L.
iul. d. adult.

[illegible] in libello [illegible] declarat, [illegible] carminib. [illegible]
in c. i. d. lib. oblat. in 6.° i. Quis qd, cond. quo, quali [illegible], [illegible]
[illegible] auctoritas [illegible] libellus [illegible].

[illegible] d. exhibit. [illegible] libelli.

De libello vid. pl. mag. in § [illegible]

Unde [illegible] libellus, [illegible] [illegible] et [illegible] L.
[illegible] vid. sup. in il. [illegible] f. 96.

Verba in libellis [illegible], et impropriè accipi, ut libellus sustineat,
[illegible] ubi [illegible] d. [illegible] et
l. [illegible] et si possessori § [illegible] ubi legatus et [illegible] in [illegible]
[illegible] si qs in libello [illegible] [illegible] legatis [illegible]
[illegible] et Pau. d. Castr.
Jas. in L. i. n.° 32. [illegible] i. et Pau. d. Castr.

Ineptitudo libelli ex [illegible] colligit Crau. cons. i. in prin. ubi aut
libellus ineptus est, [illegible] ineptitudo [illegible]
[illegible] in rem iudicatam,
tiat, ut opponi [illegible] illud [illegible], Crau. d. cons.
sup. eod. iudex [illegible] ubi libellus ineptus est, et si iudi:
[illegible] n.° 3. [illegible] iudex [illegible]
ci [illegible] libellum [illegible] 3. cap. 66. [illegible]
et declarari libellum [illegible] ab
in [illegible] iudex et [illegible]
[illegible] iudicii.

Ineptitudo libelli [illegible] actionem, et et post sententiam in rem iudicatam [illegible]
[illegible] opponi pt. Cephal. cons. 100. n.° 12. l.° i.

Libellus tectus in p.ª instantia mutari posset in causa appellationis. Rom. cons. 381.

Libelli conclusio semper adaptatur ad illam actionem quae utilior et expeditior erit actori, Castr. in cons. 138. lib. 2. in latus a Modiano [illegible] cap. 42. n.º 10. et ind. sup. in u. Actio non. [illegible] actio f. 447. [illegible]

Tota vis libelli consistit in conclusione: id est non quod narratur, sed quod concluditur attendi debet, cas. q. plura cumulat in L. 1. n.º 14. ff. de edendo. et [illegible] cons. ult. n.º 2. lib. 3. quod ex conclusione qualitas [illegible] actionis declaratur et narratio non attenditur

Si deduco unam causam in libello et postea probo de alia succumbat L. [illegible] in prin. ff. de [illegible]. Fallit nisi causa cognosci debuerit sola facti veritate inspecta. Mars. sing. 272.

Excussio est perquisitio diligens, et districtissima inquisitio, ac descriptio
et bonorum principalis debitoris facta per iudicem, ubi, de forma et executione
Pap. in for. resp. lib. in act. Spec. in tit. de exceptione excussionis
nº 3. et ibi plura in materia excussionis.

Agens contra tertium possessorem tenetur excutere principalem, si est simul
cum eo debitor et est debitor ad eum solvendo. ad hoc est, et absque
alia excussione debitoris Alex. cons. 85. lº 6. nº 6.

Exceptio excussionis est facti et ideo debet ad esse et alii sola facti ra-
tione. cum restituta fideiussoris Menoch. cons. 361. nº 25. lº 4.
Bruni in practica tradidit Dec. lº i. q. 51. nº 8. ubi quamplures ad
Tertium satis continet. Quomodo est fidedat nisi Capit. cons. 86. lº i
nº 6.

Ubi adest spatium, non est necessaria excussio Thesau. dec. 51.

Cessat excussio in certis et tertij possessoris ubi facile posset cer-
tificari utrum sit solvendo debitor. si incerti per proclama Rol. cons. 9.
nº 8. citans Dec. cons. lº i.

Agi ad tertium non potest contra tertium possessorem nisi prius excutiatur
principalis debitor et contra omnes tertios Rol. cons. 85. lº 2.

Exceptio excussionis ante lit. contest. ad opposita amplius non
admitt. Gabr. cons. 155. nº 4. lº i.

Si pendente iudicio debitor principalis, qui tempore litis motae erat solvendo,
fiat postea non solvendo, non tenetur excussio contra principalem, quia satis
est quod ab initio erat solvendo, tamen secus si inchoati iudicij,
quia principium attendi debet, ad quod tandem inclinat Decia. cons. 37.
nº 46. lº 2. ex Salic. in auth. hoc si debitor in pri. et ult. col.
C. de pig. et Bal. in l. temporis col. ult. C. rat. rem ad
posse Crem. pag. 136.

Excussionis materia vide per Lud. dec. 45.

Plus
ii
sulti
Caut
Ibi c
ta
Qua
illa
Cu
S
Qas
Casu
In

Plus cautiones ea... quod cautiona... valet. l. plus cautionis ff. de reg. iur. ... est firmiori ... quod pronis ... iuste ... de oblig. et actionib. ... poterio ... extinguitur, quod ... data ... durat. ... aut data simul cum ... extinguitur. l. 3. et 4. ff. de ... et quibus...

Cautionis verbum tripliciter sumitur. p.o pro nuda promiss.e et haec est propria ... et significatio huius vocabuli l. sancimus. C. de ver. sig. 2.o pro fideiuss.e i. satisdat.e 3.o pro satisaccept.e ... not. et ma... gistra in l. i. C. de ...

Cautio privata ... publici facta ... in l. scripturas. C. qui pot. in pig. hab.

Ubi cautio praestanda est in aliquo casu, iudicis arb.o relinquitur quanta praestari debeat. Menoch. de arb. l.o 2. casu 139.

Cum ab aliquo cautio sine ca... extorqueri ad debet, quae sit illa ca... iudicis arb.o relinquitur. Menoch. l.o 2. de arb. casu 140.

Cum de cautione ... ... sit, iudicis et arbitrii quae sit ido... nea ut ad Menoch. de arb. l.o 2. casu 142.

Sup.fluis cautionibus utendum ad ... l. haec stipulatio. § divus. ff. de ... leo ... cau. ... obligationis ex obligationibus ... l. 4. ... gl. i. n.o i. § ... ff. de ... ... Castr. cons. 207. n.o 2. vol. i.

... cautio sufficiens ... fideiussio, aut pignus, ... suf... ficit iuratoria cautio, ... iuratoriam cautionem, Gasp. Caball. milleloq. lur. 103.

Casus in quibus ad ... cautioni ... Alex. in l. i. ... satisdo cog. ... admittitur ... cautio. Fallit ... suos malos mores, ... fideiussores. Gasp. Caball. milleloq. lu. 706.

In execut.e ... ubi praestari debet fideiussio, an sufficiat cautio iuratoria ... ab utraque parte disputat Ros. cons. 43. n.o 2. ... tradit n.o 49. concludit ... pecunias debitas ...

pars idonea [illegible], quod [illegible] [illegible] [illegible] debeat [illegible] ex-
tionis [illegible] est [illegible], quod cautio iuratoria nunquam admit-
titur [illegible] conveniens esse [illegible] utrique parti, quae per iura-
toriam cautionem, [illegible] [illegible] [illegible] quotidie [illegible].

Ratihabitio regulariter retrotrahitur, et eandem vim accipit, rest. ipsa interponitur, tribuit, ut prius valeat ac si ab initio contractus esset. L. si. C. ad Maced. L. licet ff. de lud. L. ant. ff. C. de donat. int. vir. et uxo. L. si fuadens ff. de pign. c. et ratihab. c. 2. de pac. et c. cum nos ex de his, et multis aliis iuribus.

Et fuit a Plat. sine eod. cas.

Fallit tamen in tribus primo in auctoritate tutoris, quae si ab initio non interponitur, non trahitur retro per ratificationem. L. obligari. §. pupillus ff. de auct. tut. §. tutor inst. de auct. tut. 2º fallit in eo, quum alterius adit hereditatem, iniussu. Et hoc procedit, et nihil operatur ratihabitio. L. si qs. la 3. ff. de acqr. hered. 3.º fallit in L. quod ergo in fin. ff. de his not. inf. ubi pr., quod ratio est in matrimonio filii non retrotrahitur, et nihil operatur, quo ad eius infamiam. Dat his ... et auctor ... c. 2. ... de pac. et in c. cum nos ex de his, et fuit a Plat. sine eod. cas.

Quod et ratificatio retrotrahatur, ut mandatum appareat, et ex. in L. semper qui ad Sill. ff. de reg. iur. c. ratihabitionem de reg. iur. in 6. et reg. a ... ff. ... de ... mandato c. si de manuum. Et ... in ... et, quia ratificatio mandato comparatur ... ff. de mand. ... et ... procedit in ... in 6. ... si ... appareat L. 1. §. ... et ... quod ratificatio mandato appareat L. i. §. ... ratificatio tantum nostris, quod facta ... et in a ... ratificatio ... nobis, quod facta ... et. ... sin ... rat. hab.

fieri pt. L. fallit ... procedit in eo, quod nomine ratificationis ... et limitatur aut ... procedit ... et ... ratificatio ... nomine alterius ... procedit ... ff. de ... ratificatio c. ratio de reg. iur. in 6. ... ratificationis ... alterius ... ad ... factum ad me ... et ... illud ... ad hoc ut ... ratio ... L. ... sed ... ff. de ...

limitatur ... procedit ... ratificatio infra tempus ... L. ... ff. ... rat. hab. L. i. ff. de infra ... ratificationis ... ratificari ... et ... actus ... L. i. ... et amplius ... et ... rat. hab. ... dispositione legis actus ... ff. ... rat. hab. et ... ratificatio ... L. ... ff. de solut. fieri ratificationem ... ff. ...

Bar. in L. si pupilli §. ... ff. ... in ... retrotrahitur.

3.º reg.a limitatur, non procedit in ... tunc ratificatio, arg. L. si ... in fi. ff. ... et valet ... ante ...

4.º limitatur, non procedit in actu nullo, quod non pt ratificari ... tunc i. ut ... retro ratificatio, ... ratificatio, arg. L. ob. ... actus valeat ... ratificatio, arg. L. ob- ... in fi. ff. de off. ...

5.° fallit quando mandatum a lege requiritur vel a statuto pro forma, tunc non sufficit ratihabitio. Fallit etiam in materia stricta, si statutum prohibent [illegible] [illegible] forensi, non sint locum ratificatione. Denique [illegible] [illegible] [illegible], et sic [illegible], cessante [illegible] non sint locum, [illegible] in l. [illegible] q. prohibet n.° 6. [illegible] in fi. ff. de [illegible]

Ratificatio est verbis, quae tacito fieri potest, immo potior est [illegible] quam quae verbis fit. l. Paulus respondit ff. de rat. hab.

Ratificatio est approbatio eorum, quae gesta sunt pro aliis. l. quid n. [illegible] ff. de rat. hab. quomodo aut cognosci [illegible], an quis approbaverit ratificationem, sic distingui, aut [illegible] alios actus [illegible] ad ratificationem, et meae utilitatis, et tunc, si non improbaverim dicor approbasse. l. si absente [illegible] [illegible]. Aut [illegible] actus respicit meum [illegible] et tunc [illegible] simplex scientia, non approbasse est improbari l. [illegible] ff. de rat. hab. l. quo. n. [illegible] ff. [illegible] si vero [illegible] scientia cum aliquo actu [illegible] [illegible], non [illegible] requiret, ut improbari et approbari. l. si filius. ff. ad Maced. [illegible] tamen fallunt in l. si [illegible] ff. de [illegible] [illegible] l. fi. ff. [illegible] [illegible] Bar. in l. quo. n. ff. de rat. hab.

[illegible] non possum ratum habere quod meo nomine gestum non est, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eidem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 14 quod possum aliquid ratificare tanquam sic gestum, non tamen tanquam gestum nomine meo.

[illegible] non potest approbare quod impugnat. l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bar. [illegible] in l. post [illegible] [illegible] [illegible]

Qui promittit, se [illegible], et curaturum quod [illegible] rate habebit, et [illegible] si fecit quod potuit, et [illegible] adhibuit diligentiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2. post [illegible] [illegible] cons. 245. n.° 7. l.° 2. Mar. vol. cons. 239. n.° 17. l.° 3. [illegible] cons. 312 [illegible] [illegible] [illegible] nisi promittat [illegible], et quod [illegible] ratificari faciet. [illegible] cons. 557. l.° 5.

Promissio de ratificando [illegible] [illegible] dummodo absit dolus. Soc. cons. 159. n.° 32. l.° 2. Mar. vol. [illegible] 9. 13. n.° 12.

Qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et statim non contradicit, approbare et ratificare [illegible], Mar. vol. cons. 120. n.° 26. l.° 3.

is ratificari, et confirmari contractus dr., q. fatuo[?] promissio in contractu ipso soluit. L. Iulianus. § sed. ad Maced. L. si filius. ff. de minor. Menoch. cons. 384. n.o 2. lib. 4.

Ratificatio, seu approbatio inutiliter facta absq. scientia iuris approbantis. Menoch. cons. 389. n.o 12. lib. 4. et plura de dicit ad notandum approbatis n.o 16.

Q. de nullum est ratificari non potest, quod ratificatio fieri non potest cum res non est in primario statu, Menoch. cons. 442. n.o 34. lib. 5.

Ratificatio, quod pendet a sola voluntate ratificantis, fieri potest etiam post absentis, et in eis, quod requiritur specialis mandatum. cons. 280. n.o 3.

Cui promisit ad omnem requisitionem partis ratificari facere, si in vita non fuerit interpellatus, liberatur morte, nec eius heres tenetur. Cephal. cons. 42. n.o 26. lib. 1. cons. 43. n.o 7. lib. 1. q. refert Rui.

Ratificatio est talis virtutis, ut et si actus nullus confirmari non possit ut valeat ut tunc, non tamen ut nunc; tamen per ratificationem confirmatur, ut valeat et ut tunc, Cephal. cons. 51. n.o 44. lib. 1.

Ratificatio illud tempus requirit ut iuris et facti scientia inest in ratificante, Azor. de coscient. lib. 4. cap. 68. n.o 9. citans not. in L. cum mar. C. de rei uend.

Minor quando censeatur ratificare a se gesta, et quomodo, late Menoch. de recup. rem. 15. n.o 114. cum seqq.

Verum satis late, quod falso procuratori possit ratificari per dominum et econtra apparere magis communem, quod non possit. Vincent. de nullit. c. t. quatuor Ventatiis nullitatis defendi possint n.o 102. Vide Gl. in c. causam n.o 9. Ex de iud. quod non possit ratificari gestum per falsum procuratorem, non satis cum late, ubi in causa conclusio, Simin. commodum approbantis satis cum late. cons. 813. n.o 6. lib. 7.

Non potest ratificari gestum per falsum procuratorem postquam fuit oppositum de mandato, Simin. tam cons. 813. n.o 5. lib. 7.

Qui promittit ratificari facere sub obligatione soluendi de suo, non excusatur, si omnem adhibuit diligentiam, et non potuit. Rol. cons. 53. n.o 11. 12. lib. 1.

Ratificatio validat actum in maioribus. L. licet. ff. de iud. L. fi. C. ad Maced. Mars. cons. 13. n.o 11.

Ratificatio, seu Ratihabitio.

Ratificari [illegible] aliquid tanquam sit [illegible] [illegible] [illegible] tanquam [illegible] [illegible] mio, par in l. i. n.o 9. C. g. [illegible] [illegible]. [illegible] 138. n. 17. 48

Qui promittit alio [illegible] et ratificari faciendo [illegible] [illegible] ad [illegible], [illegible] [illegible] fuerit [illegible] faciendi ratificationi [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] posita [illegible] [illegible]. 279. n. 60. lo. 3.

Qui promisit [illegible] [illegible] ut talis ratificarent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible], si [illegible] [illegible] potuit, ut illi ratificarent, et [illegible] obligatio ad [illegible] [illegible]: [illegible]. 312.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] latio ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 142. lo. i.

Exemplo instri. credendum est et in iud. ut fratres filij mei ii. u.
~~monumenta in prima~~

Exemplum instri ab eod. notario factum ex ~~originali dixit~~ originali Chimia. lun. cons. 821. n. 3. l. 7.

Exempli instri nra qualis et quod ei fides adhibeatur, Menoch. cons. 175. n. 28. et 1099. l. 2. Hyd. prac. qq. cap. [illegible] 21.

Marchio.

Marchionis nomen unde originem traxerit, et Marchiones Italiae Excell.mi nomen sibi assumere possint ex eo quod ducibus aequiparantur. Menoch. cons. 302. l. 4. Marchiones Soncini disputans.

Qui non pot condemnari nec absolvi pot. l. nemo q. ff. de reg. iur. et e contra q pot condemnari pot et absolvi. l. q condemnari ff. de re iud. q iuz est, q militat eadem ratio, ut ex defectu iurisdictionis nam qui non ht iurisdictionem ad condemnandum, non ht nec ad absolvendum: sed qn est diversa ro, puta ex privilegio fororum, fallit reg.a nam Pbor non potest condemnari clericum ex privilegio cleri. Vicarius potest tn eum absolvere Dec. in d. l. nemo qui ff. de reg. iur. Jas. Lanc. in l. 3. ff. de re iud.

Delinquenti condemnandus est et absolvetur nisi ostendat instrumentum absolutionis. c. supponit in pr. de cler. excom. Jas. in l. nec solut. et facient alia ibi in lib. de op. no. nun. novis n.o 35.

Et dictum est paulo sup in pr. not. qd is absolvit qui condemnari pot nisi procedit in correctorijs ut in pseudo canonis, qd unus tm q potest condemnari, et absolvendi solus, non potest condemnari, Jas. in l. 3. de re iud. Vide inf. in u. nisi intelligitur prohibitus absolvere Episcopus, ubi Episcopus olim p.

Qui vult impetrare absolutionem a iuramento apposito in contractu, debet citare adversarium. Menoch. cons. 342. n.o 50. l.o 4.

Absolutio a iur.to ad effectum agendi obreptitie concessa est nulla Ant cons 34. n.o 5. l.o 1.

Renunciat ad hunc lite sup absolut. a iur.to coram ecclesiastico, processus factus coram Iudice laico sup obligat. validus est Affl. dec. 30.

Negantis factum quod rerum natura nulla est directa probatio c. bon. [illegible] ut § i. lectionem. Sufficit n. neganti dicere, rem non esse, affirmanti incumbit onus probandi l. Actori C. de probat. l. 2. ff. eo. Negativa autem triplex est, facti, iuris, et qualitatis. Negativa facti duplex est, una simplex, et pura, quae non est determinationi loci, vel temporis vel alterius rei, ut si aliquis dicat, ille non contraxisti cum Pamphila et tunc neque directe, neque indirecte probari potest, quapropter onus probandi transfertur in adversarium. Sed si adijciatur aliquid temporis, vel locus, vel quod aliud, ut si quis negat se in platea fuisse, per indirectum poterit probari. Probatur et negativa facti, quae tenet implicitam affirmativam; v. g. si dicens non ipsum fuisse, implicata affirmativam, i. contractum fuisse. Negativa vero iuris probari potest, ut si neganti ... Negativa qualitatis ... et legaliter factum esse contractum ... et debet probari, quod n. si negas ... Idoneum, vel legitimum, vel solvendo, quilibet n. ... idoneus, nisi probetur contrarium l. cum quod ... ff. de leg. 2. l. omnimodo C. de inoff. test. De his omnibus exstat gl. ... in c. bon. § i. ... rerum natura ... dicet ... ff.

Plus est negatio negans, quam affirmatio affirmans, et fortius negativa negat quam affirmatio affirmet, not. in l. Eos gravis ... Legati ff. de ... et ibi ... Cast. n. 4. ... refert ... Old. ... in pulcherrimo casu, in quo ... negativum ... de primis ... intelligendum.

Quae sit negativa, et quae affirmativa ... apud Bar. in l. ... ff. ...

... Plus est, quod dispositio negativa trahitur in infinitum, affirmativa vero in ... actu, et ... implicita ... not. in l. i. n. 13. C. de ... est. l. ... [illegible] fac. ... 490. n. 6.

Adeo autem negativa fortius est, ut praecepta divina negativa ... magis ligent, et obligent, quam affirmativa ... et ... negativa n. semper et ad semper obligat. Abb. in c. novi n. 34. ... D. Thomas in 2. 2. q. 33. art. i.

Negativa, quod fundamentum alicuius est, probari potest ... facta a iudice, quam nihil ... Bar. in l. in illa stipulatione ... ff. de verb. oblig. ... l. cum quod in fi. ... de leg. 3. ... Alex. in l. ... qui nobis n. 13. in fi. ... n. 39. ff. de acqu. poss.

Affirmatiua. Negatiua.

Qui deducit negatiuam, et in ea facit fundamentum, onus illam probandi, Ripa in l. in illa. ff. de uer. oblig. Fallit quando fundans se in ea, dixit aliam praesumptionem pro se, Ripa ibidem n°. 20. et 29°. et doct. Bar. in l. in illa ad fi. et bar. in l. si emancipati n°. 2. C. de collat. Vant. de nullit. tit. a quo, et quod. no. n°. 6. 2

Negatiua probari potest ex inspectione scripturarum, in quibus alias actus aliqui ubi fuit consuetus scribi solet. Menoch. cons. 259. n°. 5. l°. 3.

Negatiua, quae alias est improbabilis, in positionem deduci potest, ornatc. bus (?) n°. 2

Adde negatiuis uerum. Qui deducit, quod quando negatiua est fundamentum intentionis alicuius, per eum est probanda, Cefal. cons. 47. n°. 4. cons. 48. n°. 5. l°. 1. Plott. in l. si quando n°. 2. C. de in lit. iur.

Inter modos probandi negatiuam hic unus, et legitimus est, quando ille personam, per quam actus affirmatiuus fieri debebat, deponit, se non scriuisse, nec quidquam scitur, Decian. cons. 39. n°. 6. l°. 4. allegat doct. Bar. in l. nec aliter per illum tex. et aduoc. diuersi. eund. Bar. et Bal. in l. ult. C. de rub. eod.

Illa est dictio negatiua, quae significat priuationem, affirmatiua illa, quae significat positionem, hinc est quod uerbis prudentes, licet non uerbis negatiuis significabat tamen positionem conferiat, affirmatiua est, non negatiua not. Bar. in l. de etate n°. 12. ff. de minor. 25 ann.

Negatiua postposita signo uti appellet uim contrario, dixit in l. in eo n°. 11. ff. de reg. iur.

Negatiua antefosita uerbo potest tamen operari ut negat omnem potentiam, Bar. in l. gallus in prin. de lib. et posth. l°. 4. et l. nemo potest de leg. 1. l. nemo de iur. Contrarium tamen tenet Ale. l°. 3. parad. cap. quae uidimus. Pro non autem com entiam latissime confert Tiraq. de l. si unq. C. de reuoc. don. gl. 4. in prin. apud quem multa loca inueniuntur ibidem n°. 6.

Optimus allegandi modus in facto colligitur ex l. Nesennius ff. de neg. gest. ita eam probat gl. i. ibi.

Allegans contra ad audit. l. i. C. de fer. c. sollicitudinem in fi. ext. de ap. pell. l. ubi repugnantia ff. de reg. iur. quas scil. contrarias renouenti ad id. si n. distinguendo saluari possit, omnimodo fieri debet. ut renouiatur contrarietas, dicit. ibidem

Allegantì causam cons. incumbit onus probandi. dicit. in l. i. n.º 7. C. de edict.

Obseruandum est an iuris allegationes contrariae sint parti, ut ad. cum duae sint opin. una affirmatiua altera negatiua et ideo iudicis arb.º educat. ut ad. ut docet Mencl. de arb. l.º 2. casu 175.

Quod probandum ad est quod tantum allegandum, in iuris quoque allegationibus deduci possit ut Cepl. cons. 533. n.º 5. l.º 4.

Paria sunt nihil allegari ut allegari et non probari Rol. cons. 35. n.º 10. l.º i. ex Alex. cons. 72. col. 3. l.º 3.

Qualitas, quae pertinet sit in allegationibus iuris adduci, Cepl. cons. 133 n.º 54. l.º i.º

Concilium provinciale iustis de causis recusari in iudicem potest, et quae sint iustae causae recusandi, Mirand. cons. 94 lib. i.

Causa [illegible], quae requirit cognitionem plenam delegari non potest. l. omnia ff. de [illegible] [illegible] com. intellectum ibi. Et [illegible] sic intelligatur facit. l. [illegible] mandata. §. si tutores ff. de off. eius. l. cui [illegible]. §. [illegible] nec mandari ff. de tract. et milites. l. [illegible] ff. de [illegible]. Limitatur autem procedendi in [illegible] officio Iudicis nobili expeditur, ut sup. [illegible] esse [illegible] ea, quae mercenario Iudicis officio et [illegible] actionis ex[illegible] expeditur delegari potest. l. 1. C. [illegible]. 2.º limitatur procedendi [illegible], quae requirit plenam cognitionem, ut ait [illegible] non quae summarie expeditur delegatur. l. [illegible] §. ut possessio bonorum ff. de off. eius [illegible] in l. 2. n.º 5. de off. eius fallit autem [illegible] universalis in restitut. in integrum, quae quamvis requirat plenam cognitionem, nihil[illegible] potest [illegible] delegari l. [illegible] C. ubi in [illegible] apud quem.

Et [illegible] intelligas de iure Civili, nam de iure Can.co omnia posse delegari, ut [illegible] [illegible] c. quod sedem de off. ord. Hic [illegible], ut dixi [illegible] intell. ad d. l. omnia de [illegible] iur. [illegible] magis [illegible] intell. [illegible] ibi. [illegible] in d. l. omnia de [illegible].

Ubi requiritur causae cognitio pars citari debet, quae [illegible] de iudicio, [illegible] instruenda iudicis [illegible] absque citatione partis [illegible]. l. 4. ff. de bon. poss. ea cognosci [illegible]. Bar. in l. 3. §. si causa cognita [illegible].

Iudex, qui cognoscit de causa [illegible] debet cognoscere et de [illegible] incidentibus et accessorijs, [illegible] in ijs non sit iudex competens. c. [illegible] et ux. l. solemus. §. [illegible] ff. de [illegible] de donat. inter v. et ux. l. [illegible] ff. de fur. [illegible] in l. quoties iudic. Bar. [illegible] in l. [illegible] C. de iud.

Causae spiritualis non posse cognosci a iud.e Ecclesiastico et a iudice [illegible] in eis sententia est nulla. c. licet. et [illegible] ex de foro compet. c. 2. de priuil.

Quibus actibus requiratur expressio causae Videatur [illegible].

[illegible] causa pecuniaria [illegible] simplicis iurisdictionis. Bar. in l. [illegible] n.º 32. Cur [illegible] n.º 132. Vallas. n.º 28. de iurisd. om. iud. [illegible] n.º 256. quod com. [illegible] inter [illegible], nec aliqua [illegible] correctio, nisi modica, [illegible] qua iurisd.º esset inutilis. l. ult. de off. eius. Communiter [illegible] est, quod ubi [illegible] causa excederet [illegible] non [illegible] a maioribus [illegible] Iudicibus cognoscitur, nec in ea [illegible] Ciuitatis [illegible] posse. [illegible] iudicium [illegible].

de dispensat. et lz ipsi dispensatores iudicent poenas corporales, et cognoscant causas modicae castigationis d. § audiat, et sic indicatur facien. quod plus est, quam quaelibet poena corporalis est maior quavis pecuniaria l. in ...rum de poen. ...nihilominus non possunt eas magnas causas pecuniarias cognoscere; quia poena corporalis levis loco pecuniariae, viro nobili non indicatur. l. moris. § ult. de poen. l. sacrilegij ad. l. iul. pecul. Bar. in l. levia n° x. de accus. ...nihil ... quod poenas ... , in quibus dicitur poena levis corporalis loco pecuniariae non dicitur maior pecuniaria l. de opis de op. lib. Bar. in l. i. § ult. in fi. de poen. Jilia. in c. ad liberandum ext. i. de Judaeis.

In cognitione causae, quae fieri debet causa cognita iudicium procedere debet, multa requiruntur. p° requiritur citatio partis adversae. 2° ut litigantium iura exaudiantur. 3° ut iudiciarius ordo servetur. 4° quod termini statuantur, intra quos partes possint suas afferre probationes. 5° ut hinc inde adducantur exceptiones, et replicationes, si quas adducere volunt partes, secundum Menoch. de arb. l° i. q. ij.

Propria causa dicitur, quae commodum, et incommodum ad eum suo nomine pertinet. l. i. § in propria. ff. quan. appell. sit.

Causa praecedit causatum. l. huiusmodi. ff. qui dies leg. ced.

Causa debet praecedere principatum. l. Sumus ff. qui dies leg. ced.

Quatuor sunt causae cardinales, materialis, formalis, efficiens et finalis, Bal. in l. dictam n° s. C. de codic. ob. cau. Causa materialis est illa ex qua immediate aliquid fit, nam quod fit est materiali. l. si convenerit. § si quis ff. de pig. act. § cum ex aliena materia inst. de rer. divis. Causa efficiens est illa, quae facit opus mediante natura, Bal. in d. l. dictam n° s. C. de cond. ob. cau. Causa formalis est illa quae dat esse rei et qua remota, et viciata corrumpitur et res. l. Julianus § si quis ff. ad exhib. l. sub hac conditione ff. de act. et oblig. Causa vero finalis est illa, ad cuius finem aliquid fit, et qua cessante cessat effectus. l. adigere. § quamvis ff. de iurepatr. c. cum cessante ex de appell. l. cum ... C. de pac. int. ...

Proxima, et immediata causa est attendenda. l. ... si plures. § in arrogato ff. de vulg. non autem mediata, et remota. l. locum q in eo. § locus ff. pro socio.

Ex ca recedit q̃n reg. iuris cõis Dec · in · L · in ambiguis · § · fi · ff · de
reg · iur · q citat plures doctrin · ad hoc propositum et in · L · i · n° 7 · C · de edic ·
ubi allegan[ti] causam subit onus probandi sa[n]e clari[us] · n · de ea constare
debet Bar · in · L · 2 · col · i · ff · si q[ui]s in ius voc · n[on] ie · ponit in c · i · col · 5 · in
5 · ampl · de iur · iud · q[uo]d p[er] multa ostia probari po[tes]t, ut p[er] Dec · in d · L · i ·
n° 4 · et Bal · in · L · i · § · unus ff · de pecur · Dec · in c · proas col · 5 · ners
[illegible] casus de appell · in c · consuluit el ps · de appell · Alex · in · L ·
[illegible] § · illo · C · de iud · Dec · n · qs edit citatus proinde cons reg · a L ·
[illegible] C · de pecur · [illegible] exprimi debet et q[ua]s mictus ad ordinatam in
[illegible] · ga est cons reg · [illegible] ca exprimi debet · Ultra eos cas
[illegible] · et ps · in · L · reiudic · ff · de appell · recip · ubi si qs ad
et multa ostia, et ps · in · L · reiudic · ff · de appell · causam allegari debet quan ad recipit · 2° in
recipit appellation · causam allegari debet quan ad recipit · 2° in
L · si adulterium cum incestu · § · incestu ff · de adult · ubi qs crets
allegari sua errore ad hoc ut mitius puniat · 3° in l · i · C · de
allegari sua errore, ad hoc ut mitius puniatur · 3° in l i · C · de
[illegible] · tur · l° · x · si [illegible] · n · [illegible] sua [illegible] velit eridere, debet as-
sere causam [illegible] · 4° in L · i · C · de [illegible] ubi tenens
[illegible] in caput dat · [illegible] causa, q[uo]d si iudex recedit eum cor-
[illegible] · n · in · L · 2 · ff · de appell · recip · Matthes · in
quest, debet probari causam · et in L · 2 · ff · de appell · recip · Mattes in
nor · u · et · de Bar · in L · luems in fi · ff · de tes, q not · inf · q[uo]d iudex,
q testes adhibere, sed testib examinatis, si ad velit · testes credere, de-
bet ascribi causam, hoc idem de Mars · in sing · [illegible] · Dec · in cons · 448 ·
5° iudex ad hoc recedere a poenis statutis a leg · L · in § · calumnia ·
toris ff · ad Turpil · et tas in vista ca po[tes]t leviorem poenam, et ma-
iorem imponere, sed debet exprimere, Bal · in L · q[uo]d ergo · § · poena
gravior col · 5 · vers · circa opinio ff · de his q not · inf · in L · data
opa col · 2 · vers · et ex hoc infero · C · q accus · n[on] poss · Ang · Aret ·
in trac · malef · in u · Quas si n[on] solveret n° ii · et Bar · in d ·
L · q[uo]d ergo · § · poena gravior · Et hoc om pendet ab illa vulgari
reg · a q[uo]d seitis q[uas]i a reg · a cõi recedit, debet exprimi causam quas
actus iustificet, allegant · n · causam cons reg · a incumbit onus proban[di]
Dec · in · L · i · C · de edic · n° 7 · multos citat · tas in · L · q li · pris n° 43 ·
C · un · lib ·
Verum aut credatur iudici allegati, et causam allegati iud · vers · in u ·
iudex · vers · Verum credatur f · 434 ·

Qui sit casus illi, in q[uibus] ca exprimi debeat ad hoc ut actus teneat, dis-
tinguo · aut loquimur in actib iudicior, et sit q[uatuo]r casus pl in citat
L · not · in clem · 2 · in ult · ut lite pend · 2 · in libello · c · ult ·
de lib · oblat · [illegible] · mag · in · 1 · i in prin · de edic · 3 · q[ua]s iudex inter-
rogat · [illegible] · L · q interrogatus de test ·
Item · 4 · in test examinato Bar · et Bal · in L · solum · C · de test · 6 ·

5.tus in appell. ad superiorem iudicem, q. exceptionem p. L. dat ut b. vindicauerint. L. 3. in fi. C. de appell. de causa in diffinitiua mutari pt, in interlocutoria u.o nequaquam. clem. appellanti de appell. Sed iudex in sntia ad. tenetur exprimere causam, immo satius est, si exprimat. c. cum inter, ubi Abb. de sntia, et re iud. Aut loquimur in ultimis voluntatibus, et nam tunc si exprimit causam, quasi scribit testator prohibit re alienari, tunc si non reddat causam, nulla est prohibitio, causa est in L. filiusfam. § diui de leg. 1. in L. pr. § lulius Agrippa de leg. 3. Aut loquimur in contractibus, ut si chirographum probat sine causa non obligat. L. 2. de indebito de probat. ubi Bar. et alij. promissio n. sine causa est nulla. Aut loquimur de contractu, si volo de facere certiorem de aliqua re, tunc debeo exprimere, et probare causam, Bar. in L. 1. in prin. in ult. q. casus est in L. si maior. C. de transact. L. nomen. C. quæ res pign. oblig. L. 3. C. de nouat. ubi habetur de. L. 1. de no. op. nunt.

Causa causæ pxa. et quasi remota attendi debet, dic ex doct. Bal. in L. non ideo minus n.o 3. C. de accusat. ubi casus constituendo. p.s quasi causa mediata, et immediata simul operatur, et una sine altera operari non pt, et utraque causa attenditur, et uirtus, quæ tunc ex actu facto resultabit, concurrentibus, utrique attribuitur. 2.us casus quasi causa pxa. operatur absque causa remota, et pxa. attenditur, cui uirtus tribuitur. 3.us casus quasi causa pxa. non operatur, nisi mediante causa remota, causa remota attenditur, ut si percussum sit ad baculo, tunc baculus est causa immediata, quæ tamen ad operatur, nisi mediante manu, manus attenditur, non baculus; ... L. item. Mela. L. ... ita tenuit Menoch. in resp. ... par. de p. 17. in fi. de maior. om. lud. ... consilij in L.o 2. de arb. iud. casu 281. n.o 20.

Causa p.a et 2.a causa in uno actu concurrunt, uirtus, et effectus imp tribuitur p.æ causæ, et 2.a tamen est quantum in eo influit p.a causa. et uirtus adscribi solet causæ originali, et illa attenditur, et finali. L. q. id quod de donat. L. tutor datus de tutor. L. si filiusfam. in fi. C. ad Mac. gl. in L. 2. de poss. hered. petit.

Ut causa illius uinis in causato, quam in influenti potentia causæ, Menoch. cons. 442. n.o 15. l.o 5.

Iuris causa partiua assertionem praeducti. L. fi. C. ... alio modo, gl. in § ... in u. declarat. Auth. de ... cx. ... de eo, q. mitt. in poss. cau. rei ... et ibi gl. in u. assertione.

... causa ... nullo modo ... L. nulli. C. de iud. sub poena ... poena illa ... Menoch. de arb. l.o 2. casu 37. ubi plura ponit ... ... iudici arbitraria ... ... ecclesiastico de iudicari ... [illegible]

Abundans cautela ad tollendam dubitationem in contractibus quando in ult. [illegible] tib. l. ex testamento C. de testamentaria [illegible] multiplicatio ad [illegible] tat [illegible] l. pediculis § labeo ff. de auro et arg. leg. facit l. qui dubitationis ff. de reg. iur. l. qui mutuam ff. mandati [illegible] extra [illegible] ff. de uer. oblig. in quibus [illegible] creditis quod ea [illegible] dubitationis tollen[illegible] ff. de uer. oblig. [illegible] ad laudat. [illegible] et [illegible] 2 in l. de causa contractibus [illegible] ad [illegible] certi condicio ff. si cert. pet. quod ad tollendam dubitationem fit incul[illegible] catio uerborum, [illegible] sit superflua tamen toleratur quia tollit dubi- tationem [illegible] fallit autem [illegible] apponeretur cautela insolita, quae suspicionem induceret, [illegible] ff. in l. [illegible] conditi[illegible] ff. de cond. ind. 2.o fallit [illegible] illud, quod exprimitur causa tollendae dubitationis esset [illegible]; [illegible] ad [illegible] quod exprimatur causa [illegible] ad tollendam dubitationem exprimatur causa falsa [illegible] uel [illegible] et tamen si ad tollendam dubitationis [illegible] ff. de reg. iur. [illegible] in [illegible] in d. l. [illegible] dubitationis [illegible] libello, et in [illegible] Vid. ibi [illegible]

Cautelam ad exigendum debitum quod probari non potest [illegible] in u. debitor; uers. Nota cautelam [illegible] fol. 440.

Cautelam ad [illegible] 2.a dilationem [illegible] magna [illegible] commit. [illegible] in u. dilatio uers. quia [illegible]

Cautela ad uidendum [illegible] conf. cum, qui [illegible] ut [illegible] in u. statuti; uers. Quo ad formet [illegible] modo [illegible] modum? fol. 458. in [illegible] et [illegible]

Cautela ad eum qui [illegible] est, et tacet, ut [illegible] in yis, [illegible] ut faciat [illegible] multa? fol.

Cautela, et practica ad [illegible] qui [illegible] debitori debitoris [illegible] ad hoc ut ille [illegible] ut [illegible] copiam [illegible] alternatiuae [illegible] [illegible] oblig. [illegible] Bar. in l. ad solu. [illegible] 35 [illegible] [illegible] 8 [illegible]

Cautela ei, qui [illegible] mentalis [illegible] causa, ut [illegible] auctoritate iudicis, [illegible] Bar. in l. ad solu. [illegible] 35 ubi [illegible] 29 [illegible]

Cautela ad [illegible] contra [illegible] iud. [illegible] quod [illegible] facit [illegible] facit, [illegible] illo modo in [illegible]

ponit petitionem cum qua contumaciam pro remedia adversus contumaciam et contumacia expectatia ... in petitione quod ad intendit contin... rubri ... et quatenus a ... et factum ... ad ... Hoc est dictum Iason in ... Comunanza ... ... pars L. i. § ad satisfaciendum ... ut refert ... in l. ad solut. § nota ... 46 ...

Cautela ad hoc, q. in ea ... libellus ponunt petitionem contin... et ... libelli, conditionem clausulas contin... tas in aliis, ... in forma solemnis libelli, ad qualis qualis petitionis, et simplicis facti narrationis, ... abiiciat, est quod ... in forma solemnis libelli, ad qualis qualis petitionis ... ubi, et quatenus solemnis libellus a... ... Hoc est dictum ... in ... 32. § statutum ... in qua agitur, ut refert ... in l. ad solut. § nota ... 46. ...

Cautela ad reum, q. fuit citatus personaliter, ut ... in actis, an sit facta citatio ad ... partis ... ad ... Bar. in l. si finita. § Iulianus n.º 3. dam. inf. ... in ... ... fol. 426. q.º

Cautela ad partem, ... contumaciam in contumacia, quod ... ... in ... accusat contumaciam absentis, et ... , cautela ... quod faciat scribi in actis quod accusavit contumaciam ... quod ... , Bar. in l. si finita. § Iulianus n.º ... dam. inf. ... Alex. ...

Cautela ad iudicem ... contumaciam, ut ... contumaciam, et ... contumacia ... contumaciam, nisi ... iudici ... contumacia. l. ... in ... Alex. in l. si finita. § Iulianus n.º 32. dam. inf. ... in c. ... contumacia ... hanc cautelam ...

Cautela et practica ad iudicem q. ... , quod in ipsa ... ponit ... dicat ... citationibus et relationibus et contumacia ... , Bar. in l. si finita. § Iulianus n.º 18. dam. inf. ... in l. ... n.º 4. ...

Cautela ad impet... ... biennium ... ponitionem ... ut faciat ...

iudex dicat in 2° decreto, damus, et adiudicamus tibi talem rem in solutum tam iure dominij quam possessionis pro petendo debito tuo super ista re et ubi dicitur pro iis rem imponendam. Alex. in l. si finita §. Iulianus n° 122. ff. de dam. inf.

Cautela ad reparandum positionem, ut super ea uoluit [illegible] fundari quae ad se [illegible] c. ex eo de rescr. in 6. est ut prius reuocans dicat se reuocare suam negationem tamquam per errorem factam, et postea [illegible] illa ad suam negationem fundandam, Bar. in l. post litem ff. de [illegible] ut indig. [illegible] Alex. in l. natu(?) § nihil n° 42. ff. de acq. poss.

Cautela ad iudicem ponendum ad torturam [illegible] conuictum [illegible] ut [illegible] Vid. in u. Tortura uers. ubi dictum est [illegible]

Cautela ad testatorem, ut legata soluantur etiam ex testamento nimis solemni, ut faciat sibi promitti ab heredibus ut faciat, quod uoluerit stipulentur ab heredibus, quod soluant, ualebit tamquam ex contractu, et duo testes sufficiunt ad probandum, Cepol. in caut. 129. ex doct. Bar. in l. nemo [illegible] in prin. ff. de leg. 1. quam tamen ibi reprobat Ias. 2 lect. n° 32. et in l. fin. n° 28. C. de fideic.

Cautela contra statutum de prescribendo debito spatio x. annorum, ut fiat pactum, quod finito decennio, iterum decennium incipiat. Vid. super in u. Prescriptio uers. licet statutum [illegible] fol. 201.

Cautela ad testatorem ut possit facere prohibitionem alienationis filio suo etiam quo ad legitimam etc. quod prohibeat usque ad tempus, puta 25. uel 30. annorum [illegible] caut. 35. et consulere cautelam dari filio alia cautela ut repudiet hereditatem patris [illegible] suam legitimam [illegible] Ias. [illegible] alienationi eius, ad finem ut [illegible] si alienauerit. Aduerte tamen fol. Cepol. caut. 112. Vid. super in u. Alienatio uers. [illegible] 368. ubi [illegible] in marg. et Soc. Iun. in l. filiusfam. § diui n° 35. ff. de leg. 1.

Cautela ad alienandum bona prohibita alienari. Vid. super in u. Alienatio uers. quamuis prohibitio [illegible] et uers. seq. fol. 372. [illegible]

Cautela ad prohibendum alienationem in contractu, ut prohibens alienationem retineat sibi aliquod ius reale in re prohibita ut si dicat uendo tibi fundum hoc acto ut [illegible], [illegible] quod [illegible] nihil remaneat obligata. Bar. in l. filius fam. § diui n° 14. ff. de leg. 1. super in u. Alienatio uers. [illegible] prohibitio fol. 374. [illegible] et in u. Traditio uers. [illegible] fol. 50 [illegible]

Cautela.

Cautela decr. L. Sal edictali. C. de revocan. insp. ind. ... de bos, ... de datione fol. 8.

Cautela Bar. in iud.o uti possidetis, quas timus Joan. de Ana, ut articulus quod ille possidit clam suam possessionem replicatione possessionis Bar. in L. si de eo. s. si iusti. de acqr. poss. Alexand. de recup. poss. nu. 1. 2.o 144.

Officialis

Officiali cred. in off.° sibi comisso. L. assentionis C. de exact. tribut. lib. x.
L. magis puto. § si e. tasff. de reb. eor. et pro praemiis. L. i. C. de susc.
et arc. lib. x. Bar. in L. damni. § sabin. ca. si. de dam. inf. nisi sibi
[illegible].

Ratione quarum officiali, q. mortuo Principe cum alijs locauerat, salarium
ad debeatur, vide sup. in. u. Salarium. nu. i. fol. 141.

An officialis Regentis Domini filio Principis mortui subrogato in locum patris sui
a Principe. Alex. in L. diem functo in prin. ff. de off. assess. tenet, quod
ea per mortem Principis finitum est off.m d. L. diem functo, et c. uno de [illegible]
de off. deleg. alias dicit quod deciso d. L. diem functo, qua cautum officiali mortuo
Principe debere totius salarium deberi, esset indubitabili, quod dici ad debat
Principe [illegible] totius salarium deberi, ei [illegible] totius
et [illegible] dubitat, eius salarium deberi, [illegible] totius
temporis filio subrogato. Castr. tamen in d. L. diem functo eorum [illegible] et
ita [illegible] d. ead. [illegible] ibid. n.° 3. [illegible] ponit dic. qua
si [illegible] esset, quod off.m esset finitum respectu assessoris, [illegible] dici quod
[illegible] eius salarium, dato quod et alijs se locauerat, quod tamen [illegible]
[illegible] in d. L. diem functo, adducit aliud [illegible], qua d. conductor [illegible]
non [illegible] conductus alij aequum [illegible] locatori, L. [illegible] C. locati, quod esset in
casu nostro cum agatur de officio estimato a filio. 3.° d. cum officialis
[illegible] totius [illegible], d. L. [illegible]
[illegible] salarium totius [illegible] Ad arg.m Alex. 3.° quod off.m finitum et [illegible]
[illegible] ff. de reg. iur. Ad arg.m [illegible], quod si et eorum respectu finitum esset ipsi nihil
[illegible] diem functi, ad assessores, quod si [illegible], subeant onus. Ad aliud d. [illegible]
debeant [illegible], et si [illegible], [illegible] dato quod alijs se non locauerat.
et dubitabili qua indistincte [illegible] ad [illegible] quod [illegible] d. [illegible] finitum esset off.m
Sed [illegible] fundamenta [illegible] ad [illegible], dato quod et alijs se locauerit, hoc [illegible] est, si
[illegible] salarium dato quod et alijs [illegible], [illegible] a lege [illegible] finitum
off.m finitum esset [illegible] ad tempus [illegible] finitum, non potuit
et ideo [illegible] alijs se locare, quod si non [illegible] finitum, non possunt
[illegible] impossibili, ut sit duorum [illegible]
alijs se locare, [illegible] ipsi. 2.m arg.m [illegible] d. conductor
[illegible], quod [illegible] loco [illegible] in casu nostro, illud n.
[illegible] conducta alij locare [illegible] in casu nostro, illud n.
[illegible] finitum tempus locationis [illegible] finitum: [illegible]
[illegible] est an finitum [illegible] filio, [illegible] si [illegible]
quomodo [illegible] quod illi Principis [illegible] dicatur off.m [illegible].
esset, et [illegible] non [illegible] filiationis,
[illegible] in filio, [illegible] 3.m arg. [illegible] si vult sa-
[illegible] Principis subrogat. [illegible] ff. de reg. iur. [illegible] ipsum [illegible]
larium subeat onus. L. [illegible] ff. de reg. iur. [illegible] qua [illegible] ipsum [illegible]
quominus [illegible] conductori, q. mortuus est, [illegible] illa reg.a [illegible]
[illegible] in casu nostro qua dic. [illegible] esset, quod nunquam debent sibi sala-
rium, nisi successori [illegible] esset [illegible], et tamen hoc casu ibi [illegible]
salarium ab [illegible] alia tamen ratione. [illegible] tamen [illegible] et Castr.
alia ratione [illegible] puto, et [illegible] in d. L. diem functo.

quadiis ex forte . respectu, id aut de est dotrina in tex. l. diu functe cum comitibus qui cum aliis cum tamen fuerint salarium non debetur, quia si licitat, quominus functio serviant, de quo constat eorum interesse, et eodem iuris est si cum aliis se collocare potuerint, et tamen voluerint, quia hoc casu si licitat, quominus sunt interesse ab alio compensatur, citat gl. l. sed addes. § si ff. loc. l. labeo scribit si mihi ff. de contrah. emp. modo si positio cum ille assessor sit rogatus a filio subrogato in locum patris sui defuncti, et noluit eum assidere, dicendum est, quod salarium amittat, eo quia si licitat, quominus sunt interesse compensatur. si ipse vult dare salarium ab syndicis defuncti, debet eis licere, cum sit rogatus

Si officiales remotus fuerit per culpam suam, dicemus, sicut officiales debent tamen salarium reddere tamen quadiis et aliis collocaverint, tex. l. diu functe in fi. tamen unum intell. gl. ibi in gl. fi. ff. de off. assess. sume intell. retinet Bar. ibi in fine Castr. ibidem in fi. d. l. diu functe, id tamen respondet Alex. bas. et tex. no. ii. consuetudinem, et dubitabilis ratio est intell. quod Castr. induxit ex g. de colono, qui finivit locationem ante tempus, ut teneatur ad integrum salarium, quadiis dominus quando alii locaverit, et ita dicit intelligi debet tex. l. et in lege. § si domus. ff. locati, de quo vide scrip. in l. locatio, ubi credendum est ff. 56.

Quaeritur officialis an ratione sue administrationis moriatur, an salarium ei debeatur pro toto tempore, an vero pro tempore, quo servivit tantum. Bar. in l. i. § divus ff. de var. et extraord. cogn. ponit 4. or casus. primus est quando offitium est in labore tantum et stips indiarii, et hoc casu, quia labor, et pecunia diminuitur, recipit. l. servo de leg. lib. pro rata tamen temporis quo servivit debetur salarium. spe. in fi. C. de prox. ... et in l. i. C. de dom. ... 2.s casus est quando offitium est in parte labor, et potentia scientiae, ut in legato, doctore, advocato et assessore, quo casu si erat una quantitas facienda, totum salarium debetur d. l. i. § divus et l. legatus. la 2. § i. ff. de legation. si vero salarium constabat singulis annis, debetur pro illo anno, quo mortuus est. l. post duos. § i. i. l. de advoc. divers. iud. 3.s casus est id consumptioni, dies non foro : 4.s est casus quando officium est dignitatis solum principaliter ut quod est potestas, vel dominicus proprius, et hoc casu dicit Bar. quod totum salarium debeatur nulla distinctione utrum sit anna quantitas, vel una tantum, et ratio est quia hoc casu salarium cum debeatur solum per dignitate, vel more beneficium et ideo plenius fit interpretatio sicut in beneficiis principalibus, tex. de hoc est in l. matricula. C. de advoc. div. iud. l. si quis in sacris, C. de pre. sac. scrin. l. i. C. de principib. l. fi. C. de dom. et part. in ul. l. Cod. et hoc ex conclusione nostra. Alex. scrib. bas. et Bar. in l. diu functe. ff. de off. assess. ubi qui mendicata suffragia nisi com. opin. subiunxit, non salarium totius offitii tradit ad heredes pro residuo tamen et sedi quia debeant

Officialis.

animis, eos retineat et voluerit contumitari, quae erat una operatio faciendo; sed tam per superiorum distractionem Bar. monarchie lenis, et veri, aequi, et boni dilucidatoris, et arbitri, et clauis totius iuris prudentiae breuiter ora intelligitur.

Continua suspicio v. salarium, vers. quid si officialis. et per. f. 147. col.

Officialis non potest munera accipere. L. solet. § non vero de off. procons. ubi pulchre modificat etc.

Officiali credi in ijs tantum quae spectant ad suum officium non etiam in alijs. Tiraq. de retrac. lign. § 8. gl. 9. n.º XIII.

In contrarium tamen, et depende[n]ti[bu]s a suo off.º credi. Galp. Caball. millit. 186

Officialis finito suo off.º cogi non debet ad contumaciam, quam si placuerint eos grauari iustum non est, si displicuerint, contra prudentis non est. L. nemini. C. de suscept. l.º x.

Qui magistratum bene administrauit, populi voce, et acclamatione laudari debet, ne pereat ut incognitus. L. un. C. de quaest. et magis.

Verum si positio sit de citatione et vera non dicatur, nisi 20. possit verus negare.
v. textum. quid sit in v. Mora, ubi Morosus non est. fol. 481.

Nemo potest se fundare ex positione, quam negavit, seu prius impugnavit. c.
ex eo de reg. iur. in 6. Bar. in l. naturaliter. § nihil n.° 7. ff. de acqr. poss.
citans spec. de posit. § 8. vers. sed pone, Omnia, idem Bar. in l. sed et si quis de
exceptionibus. Iacobus in l. post legatum de his, quibus ut indig. facit. l. cum de in rebus
in prin. de probat. cavendum tamen est, si quis vellet se ex ea fundari, ut dicat
se revocare negationem quam fecit c. non factam, quod potest, ut sentit Bar.
in d. l. post legatum n.° 12. quod procedit quibusdam limitationibus, et particulariter si
gravavit, secus si simpliciter negavit factum, Bar ibidem n.° 11. limitatur et
alio modo, ut pars ipsa quae negavit non potest se fundare ex positione
negata, potest tamen iudex ex officio suo respiciendo positionem, si cognoverit
negatam, posse tamen negata ubi constat esse, ita Bar. ibidem n.° 8. Iason
in d. ipsa posit. negata ... nihil n.° 42. de acqr. poss. Ias. n.° 77.
Alex. in l. natur. § nihil
Ad reg. ad add. Alex. cons. 151. n.° 3. lib. 5.

Verum autem quis possit se fundare ex positione, cui noluit respondere. Alex. in
d. § nihil col. n.° 43. refert Bal. in l. sicut in § si C. de acqr. her. d. 6m.
... quod non possit hac ratione, quia contra eum, qui respondere recusavit, sit citatio
... in graviori parte. l. de aetat. § qui tacuit de interrog. act.
Si quis contumacius ubi est ex ea non fundari se, non potest se fundare.
Et dicit Alex. loco cit. esse verius, quia si iudex non declaravit positiones
pro confessatas, quod faciliter non sit multa n. rogavit ad hoc, cum sit
... quod si aspiciat positiones, et illi videt se fundare in aliquibus eorum non
posse, quod si ... negavit vel recusavit respondere.
posset ex eis quas negavit

Quis non cogitur respondere positioni, quam quis dixerit directo suo. Et docet.
quod dicitur in practica licet positio esset criminosa, et dico ei non esse respondendum.
... Bar. in l. qui iurasse. § si ... in ... de iureiur.

Si fiat positio in hunc, quod ego sum heres, et ego respondeo, quod non credo,
videtur repudiare, Bal. in l. i. C. de tal. cau. ... leg. ... in l. qui
videtur repudiari, Bal. in l. 1. C. ... in iudiciis debeo cautionem adver-
sariis n.° 18. in prin. C. ... lib. ... in iudiciis ...
sarius.

Et ad respondendum positionibus debere citari principalis procurator, vel procurator
Crau. cons. 254. n.° 3. sub dubio tamen id asserit, quamquam et procurator
contumax in respondendo ... in ... c. 2. de conf. lib. 6.

Positioni clarae obscure respondens paritur ac illi, qui nihil respondet. ...
... 2.

Positiones quae dicuntur, pertinentes ut admittantur. Alex. cons. 61.

Responsio seu confessio per errorem facta tem. dicto de errore, quacumque ante sententiam revocatur. l. ad factum ff. de confess. l. error et utrobique Bar. et DD. C. de iur. et fac. ignor. error aut probatur eo ipso quod contrarium, vel alter. ll. Dnd. gl. in d. l. ad factum in L. 2 aliter ff. quilibet ff. de interr. act. licet ex. contra alleget Bar. in l. si post divisionem C. de iur. et fac. ignor. In praxi aut nota, quod statim facta responsione procedit de errore confessio in respondendo, et offeras, se invictus, vel alter probatur, ne tris lapsus calumniam tenderit, Vidas Menoch. cons. 191. n.o 62. l.o 2. quod confessio contraria ad rocat.
Et error commissus in respondendo potius facilius potest revocari Alex. cons. 41. n.o 16. vol. 1 qua dd. de ducibus ad ita respondendum praesumptioni adversarii, Alex. loco p.o

Confessio potius acceptari debet pro parte et pro parte reprobari, ut opus est. quod acceptans cum sua qualitate, et conditione. Alex. cons. 87. vol. 1. nisi esset divisibilis confessio, et confessio tenet praesumptionem huius conf. sl. Crav. cons. 219. n.o 11. vol. 2. quod ex positio, seu responsio est facta cum aliqua qualitate, in toto acceptari debet, vel in toto reijci, docet Menoch. de arb. l.o 2. casu 93. n.o 24. citans Soc. sen. cons. 208. col. 1. l.o 2. Bellon. cons. 46. n.o 13.

Ingratitudo & alis est improbabilis in positione deducit, Orase. deis. x. n.o 22.

Cuius ad omnes respondere proprie adversarum, quas ex derrectis de sua intentione fundatas, Orase. deis. x. n.o 1.

Positiones in dicto partis declarat, et confessus praeiudicat parti. Cephal. cons. 591 n.o 2. l.o 4 nec admittitur purgatio mora n.o 5.

Cum totis obscura transmittitur, ut cuius respondeat, eius in facis sive debet transmisso. Menoch. l.o 2. de arb. casu 228. de iudicatarios ilius et in meridiano id cuius est. et in pias ilius explicandum ut accens, quae explicari potest. quod si partes ambae concordantur eiusdem tenori cui magis Iudici placet. contra in pias ei sive debet.

Positionibus decisis ea quas respondere debet et qualificata ratio quas concern debet, iudicis arbitrio relinquitur, Menoch. de arb. casu 251.

Positiones quae fuerit rogatus restituenda; qualitate expressio respondeat praeiudicant, Alex. cons. 4. 2.o

Admissio positionis salvo iure impertinentium, et non admittendarum, nihil operatur, si non debuerat admitti, Gasp. Caball. mill. l. 851.

Stante statuto quod contumax in respondendo positionibus habeatur pro confesso, si pars non reddit habetur pro confessa, nec requiritur quod accusetur eius contumacia in respondendo per adversarium, quia ipso iure habetur pro confesso, nec ulla requiritur declaratoria iudicis, Rol. cons. 90. n.º 15. et 499. l.º 3.

Quis ut faciat ea quae dicuntur in positionibus suis. Dec. cons. 57. n.º 3. ad fi. uers. non quod, Alex. cons. 118. n.º 5. l.º 2. et in hoc est dria inter positiones et articulos, Alex. cons. 172. n.º 1. l.º 6.

Quis iuste renuat facere positiones adversarij suis consijs, Surdus dec. 196.

Casus quo est exclusus per lapsum termini a probando non potest facere positionem probandam per confessionem adversarij, Castr. in l. in contractibus, et in l. 2. § quod contumaci in ha. l. C. de iur. calum. per illum. C. de non num. pec.

Respondens positioni per verbum credo, potest quandoque revocare rationem sua, probando in contrarium esse veritatem, quia possum hodie credere unum, cras aliud, Decia cons. 39. n.º 10. l.º 3. ex Bal. in l. 3 cauta n.º 4. C. de in int. rest. min.

Respondens positioni, credere de auditu, non sibi praeiudicat. Decia. loco prox. n.º 4. Videtur auditu, et per auditum ne d. cons. 39. n.º 4. l.º 3.

Respondens positioni, credo sic esse in integrum quod potest non pervenit cum ipsum habeat non recordare, et in contrarijs est condemnandus, Menoch. cons. 363. l.º 4.

Positiones nova lex tractatur per loc. p. ludou. in dec. 8. dec. cons. 161.

Quando in solemnib. nihil mutandum sit; tamen ubi aetas exposcit quod is
subministrandum est. l. et si nihil ff. de reg. iur. l. [illegible] ff. de in integ. rest.

Cum aliquid de necessitate non requirit, si illud intervenerit, et minus legitime,
aut minus solemniter, non vitiat actum. l. un. in prin. C. de rei ux.
act. Bar. in l. j. ad fi. prin. ff. de edic. Et quando in aliquo actu non
requirit patria potestas si intervenerit, sed non solemniter, non vitiat
actus, gl. not. ubi de multis in ti. tractatu inst. de libert.
Et quando libellus non requirit, si formatus minus solemnis, non vitiat processus
cessio, nec satisd. gl. in l. vitium in gl. magg. in fi. si cert. pet.
Ias. in l. natur. de nobil. col. n. 171. de acqu. poss. Et hanc reg. vid
Asin. de execut. § 5. cap. 48.

Pactis non potest renunciari solemnitatib. iuris publici. l. nemo pot. de leg. i.
l. ius publicum de pac. ubi Bar. hoc intellexit ut actus valeat non
observata solemnitate, quia pacto non potest fieri, quod actus ex defectu
formae valeat, quod consequitur ipso nullus sit et infirmus; potest tamen conve-
niri, quod ex pacto fieri, quod licet actus sit nullus in iure, tamen
non possit opponi, nec allegari nullitas, Ias. ita limitat illud cx.
in l. nemo pot. 2. lect. n. 61. de leg. i. ex doct. Alex. et Ang. in
dis. ibi allegatis.

Cum a lege ponit solemnitas, i. forma statuti, remitti non pot., sed ad un-
guem, et amussim servari debet, nec per aequipollens impleri satis est
c. l. si quando ff. de cod. min. nec iudex qui remittere pot., Bar. in l. cum hi §.
si pactor. ff. de transact. multa ad hanc reg. ad Asin. de execut. § 5. cap. 3.
Fallit autem haec reg.a ubicumque evidens aetas contrarium exposcit, ut refert
in not. i. Asin. de execut. § 5. cap. 4.
2o. limitatur tum necessitatis, quia relaxatur forma, et rigor statutorum,
et iuris com., Asin. d. § 5. cap. 5.

Solemnitas intrinseca spatio x. annor. praesumitur ubi de alterius praeiud.
non agitur, quod si alterius praeiudicium continuat spatio 30. annor. praesumi solet.
idem in eccl. in v. [illegible] [illegible] sit, sed et in ecclesiastica, et
minoris, cum in consequentiis [illegible] cap. et [illegible] Asin. de execut. lat.
in § 5. cap. 7.

Solemnitas extrinseca regulariter non praesumitur, multos ad id citat Asin.
de execut. ~~cap. § 4~~ § 5. cap. 7. in fi.
Fallit ubicumque non continet praeiudicium tertii, quia eo casu spatio x.
annor. praesumitur. Si vero continuat spatio 30. annor. infinitos ad id refert
Asin. loco cit. cap. 8.
2o. fallit ubicumque [illegible] quod solemnitas ex facti ipsius non interveniunt apparent, Asin.
cap. 9.

Solemnitas.

3.º fallit ubicunq. eius effectus ad fuit obiectus, qa tunc sufficit, cap. x.
4.º fallit qñ agitur de actu iudicii, iudicio facto à uiro bono, cap. xi.
5.º limitatur ubicunq. solemnitas extrinseca requirit, et ut plurimum in actu interuenire solet, cap. 12. 15.
6.º fallit qñ de solemnitate extrinseca fit mentio in ipso instrumento, nã in eo casu, si alr de ea nõ constet, interuenisse nõ sufficit, qñ scit. sit casus, ut tñ quo actus gestus est, interuenisse nõ potuit, ac et qd pares ei [illegible] nõ potuit, cap. 13.
7.º limitatur ubicunq. aliqua extant indicia, quae interuenisse confirmant, cap. 16.
8.º limitatur in actis a Principe, uel a suis, et circa ipsos eiusmodi gestis, cap. 17.
9.º limitatur in mandato qa stante mandato solemnitas sufficit, cap. 18.
X.º limitatur in solemnitate substantiali, qa nõ sufficit quocunq. temporis lapsu, cap. 20.
XI.º limitatur ubicunq. solemnitas scripturam requirit, qa hoc casu ex cursu temporis nõ sufficit, cap. 24.

Leuis solemnitatis omissio actum nõ uitiat, Asin. de execut. § 5. cap. 25.
Leuis aut solemnitas illa dr, quae si omittatur parum obstare potest, et illa, quae aliqua rõne mutata nõ est; et illa leuis dr ubicunq. ex bono et aequo, et sola ueritate inspecta ad illud procedit, ut tractatur qd de iuris apicib. est, uiris, apices concernit. Itẽ illa leuis dr, cuius omissio substantiam actus nõ mutat, nec alterat. Itẽ illa, quae ex consuetudine, de usu, et stilo curiae omitti potest, et quae quasi semper, quasi uo immortali permittitur. Asin. d. § 5. cap. 26.
Fallit aut ista regula ubicunq. leuis solemnitas fonte est forma, qa illius omissio uitiat. cap. 27. 28.

Solemnitatis omissio actum uitiat, fallit tñ uõ qñ illi, q solemnitatem seruare tenetur, aliquo facto impedimento deruitur. Asin. de execut. § 5. cap. 29.
fallit iterum qñ periculum est in mora, cap. 31
fallit itẽ in notorijs, cap. 32.
fallit itẽ qñ ex loci consuetudine nõ obseruatur, cap. 33.
Sexto fallit qñ statuta loci disponunt, ut quibuscunq. de ueritate, et notorij constat, aliud nõ attendatur, cap. 34.
Et ultimo fallit, qñ actus sic factus ei utilis est, ad cuius commodum et fauorem a statuto inducta est solemnitas, cap. 35.
Denique limitatur, ubi actus celebratur ex iurisdictione statutaria, cap. 36.

Solemnitas

et trad. qd sumus in causis, in qb. sola facti veritas inspecta p-
ceditur, qa tunc solemnitas iuris comunis, et statutor. omitti̅ c. [illegible]
cap. 37.
Fallit id in rescripto Principis solemnitatē supplentis, cap. 38.
Et solemnitatis omissio eis nō obstat, q. pratr privilegiati sūt in eo q.
quo agitur, cap. 39.
Fallit id in actib. Imperatoris, et sūmi Pontificis, cap. 40.

Cas in aliquo actu requirit solemnitas favore alicuius persone, valet actus absq. ea solemnitate, si repiat tali persone utilis. Pinell. in L. i. par. 3. nº 30. C. de bon. mater.

Locus contractus celebrati, vel testamenti attendi debet circa solemnitates et in formis. Rot. dec. 33. nº 6. lº 3.

Oppidum:

Oppidum qd alteri ciuitati se subjicit cum iure fidelitatis cum clausula Contributionis certorum aureorum ultra quam nullo modo cogi possunt aliquid contribuere, et per impositiones a Principe impositas, cogi non potest ad contribuendum pro portione sua, si Princeps ciuitati dominanti tempore belli, vel pacis maiorem quantitatem imponit, quam tempore conductionis soluebat, Menoch. cons. 156. lo 2.

Cedā nobis euincit in bonis nris ad est. l. qd euincit ff. d reg. iur. nisi [illegible] exceptionē, ut ibi in gl.

Emptor si vult [illegible] repetere d euict. cont uenditorē occone litis mote sup re uendita, [illegible] ad illud denuntiare uenditori litē sibi motam, ut etiā sibi dimittat in forma authentica libellum, et citationē sibi trad. missam; clem. causam in [illegible] d elect. Bar. in l. ad illud. § mortuo n. 48. ubi Ias. n. 38. d op. no. nun. Si tn̄ notoriū constat d [illegible] titia [illegible], opus no. est denuntiatē. Menoch. cōs 128. in fi. lib. 2.

Nō sufficit emptori si denuntiet uenditori sibi litē motam esse, sed et ut denuntiet [illegible] quod ueniat ad defendendam litē. Bar. in d. l. ad illud. § mortuo n. 52. d op. no. nun. [illegible] fortit. et [illegible] in l. d. [illegible] Sed tn̄ maior pars dd. est contra ut refert Ias. in d. § mortuo n. 39. ubi et ipse tenet contra Bar. Sed respondit, quod tutius in practica esse [illegible] opin. Bar. et ibid. dat [illegible] et Ias. [illegible] in d. § mortuo n. 41. Nec obstat quod in euictione Alex. plene in d. § mortuo n. 39. si bene aduertas comm. allegata p Alex. ibi.

Cui promisit d euict. d suo dato, et facto, et suorum tn̄. [illegible] uidelicet [illegible] alienat, ut [illegible] uendidit. l. emptorē § si ff. d act. emp. [illegible] Tirag. d retrac. lign. [illegible] n. 44. Corn. cōs 226. col. 2. [illegible] est emp. Corn. Propria aut uis [illegible] d suo dato, [illegible] quia [illegible] loco citato n. 1. qd uenditor [illegible] ipsius uenditoris.

[illegible] [illegible] et nō obstante [illegible] d l. emptorē § qd dictum sit qd ad [illegible] d euict. [illegible] Corn. d. cōs. 26. et [illegible] in cōs [illegible] [illegible] ff. d act. empt. [illegible] in 3. col. cōs. eiusdē.

Vendens in offo ubi [illegible] ad [illegible] d euict. l. si pignora ff. d euict. l. [illegible] in pria ff. fam. [illegible] Bar. in l. [illegible] in fi. ff. d alim. et cib. [illegible] l. 1. C. cred. euict. pign. ad [illegible] ubi [illegible] et [illegible] tutor et curator ad [illegible] d euict. Ias. in l. a [illegible] pio § si post addictum n. 4 ff. [illegible]

[illegible] et in post [illegible] d euict. [illegible] Castr. cōs. 207. in pria. col. 1. [illegible] in l. illud ff. d euict. [illegible] ff. eo. [illegible] in d. l. illud.

Euictio.

... ad aliam ... et contra vi aliena scia ad ... agere de euict. et ad ... L. si fundum C. d euict. ad id vide Couar. uar. resol. l.o 3. cap. 17. n.o 2. ... ad eas quaest.

... q patitur sit euictionem, si ad ... venditori ... vbi notat, agere id ... d euict. c. ul. d cap. et ... L. emptor. C. d euict. ... Fallit hoc ... emptor ... euicta fuisset, nullumque ius habuisset venditor, quo posset ... illam vendere. Couar. uar. resol. l.o 3. cap. 17. n.o 6.

Vb. ... ex actis, ... aliquid, ... agere, nulla ... opus est, ... d euict. ... venditorem absque ... facta: hoc ... probandi ... venditor ... incumbit ipsi emptori. Alex. cons. 63. n.o 12. et ibi addition. l.o 3. Couar. uar. resol. l.o 3. cap. 17. n.o 6. et hoc ... tradit Bar. in l. atqui natura § cum ... n.o 3. ff. d neg. gest. quod emptor grauatur onere probandi ... euincentis.

Vb. agitur d euict. et ... d ... euincentis, emptor ad ... Bar. in l. atqui natura § cum ... n.o 5. ff. d neg. gest.

... emptor ... potest agere contra venditorem ex clausula euictionis, ... agere contra venditorem ex capite ... Natta cons. 32. ... l.o 1.

... venditor ... d euict. ... opponendi, ... inter ... modus ... Crau. cons. 83. n.o 6. cons. 179. n.o 6.

... d euict. ... actio ... exceptio, Rimin. iun. cons. 187. 179. n.o 94. l.o 1.
... exceptio ... litis ingressus. Gram. decis. 66 n.o 21.

Qui ... euictionem ... et d facto, intell. ... obligatus d facto iudiciali ... extraiudiciali ... Rol. cons. 45. n.o 20. ... l.o 3. Vid. Rimin. iun. cons. 686. l.o 6.

Estimatio rei euictæ spectato eius tempus euictionis plus minusue ua: leat considerat, Pegr. de fidecom. art. 52. nº 55. ex l. si cum uenditor ff. de euict.

Prætextu futuræ euictio impediri non potest, puta quod ager sit uenditus, et promissa de euict.ª pretium, ad tale dñs cum iure promisso si non soluat, in textu, non ideo euictio non debetur, Menoch. cons. 355. lº 4.

Promissio de euict.e et applicatio in rebus facta non obligat uenditorem quando euictio fuit secuta ob iudicis imperitiam, et imprudentiam, ubi tamen euictio fuit secuta, si iudicis inspectatis, ubi quando actionem hypothecariam res fuit euicta, si tamen subest spes, quod soluto creditori lui adhuc possit. Menoch. cons. 361. lº 4.

Qui emit scienter rem suppositam restitutioni, emphyteoticam, feudalem, ut cinnamariam, quæ sui natura ad alios deuoluenda est, non potest agere de euictione contra uenditorem pro interesse, et duppla, nisi dictum fuerit, quod teneatur de euict.e et ex natura rei, Menoch. cons. 418. lº 5.

Immo res euicta emptor scienter ut supra neque potest agere ad pretium rei con. gruum, Menoch. ibidem nº 14.

Et quando dicitur de emptor pretium rei illud est, quod tempore uenditionis fuit ero. gatum, non quod tempore euictionis extabat ibi nº 21.

Hic potest petere emptor cons. qui pretium fructuum a lite contestata euincere nº 22.

Pariterque non tenetur uenditor omni modo ad litis expensas, quas fecit emptor antequam reuocauerit nº 24.

Qui promisit de euict.ª pro uno dato, et facto tamen non ualet, nisi pro facto suorum auctorum, dec. cons. 280.

Agnatus non prohibetur uigore statuti retrahere casum, et quod pro eius euict.e ipse fideiusserit, Decia. cons. 105. uol. 3.

Venditor de euict.e tenetur emptori, etiam si sciat rem alienam emerit, si uenditor expresse promisit de euict.e Rol. cons. 67. lº 4.

Euictionis materiam uide per Burgos. in c. ul. de empt. et uend. Couar. uar. resol. lº 3. cap. 17.

Clausula executiva est illa, quae solet poni in fine investiturae, vel alia in instrumento ad exequendam dispositionem, ut quia Princeps dat uni feudum subdito, et in fine investiturae posita fuit haec clausula (de quo quod Feudo Princeps disvestivit se ipsum, et investivit subditum) ... clausula exequatur dispositionem prius factam Menoch. cons. 163. nº 28. lº 8.

Clausula posita in exequutivis ad dispositionem, clara ... in fi. ... delarat mentem ambiguam disponentis. Jas. in l. cum pupillari nº 2 ff. ... in l. ... in prin. in 2 ... limit. ... et in ... in l. nemo nº 32. ... om. ...

Quid operetur clausula iustificativa posita in fine Praecepti Iudicis, Vide ... in ... Praeceptum ... fol. 144.

Scis, quod iura, et actiones competentes ante alienationem alicuius rei, non transeunt ad emptorem l. si is, qui in pecunia ... et si postea qua, quod minime clam ... si in instrumento apponatur haec clausula, transeat omnes actiones. Clausula ... fuit Bar. in l. ... in fi. ... et ... in l. ... nº 22 ... Mandati, et est haec. Cedit ... et omnem actionem realem, et personalem ... ubi competentem in ... et eius actione, et occasione, faciens eum procuratorem tanquam in rem suam.

Clausula ... et singulis ... ubi ius ... et iustitiam admi nistrari ... et ... posita in libello, operatur, ut ... aliquid quod possit ... narratis ... cons. 102. 3. ... l. si ita stipulatus ... Chrisogonus nº 8. ... oblig. ... Alex. in l. ...
Jas. plura ... in ... quolibet narratorum, et ... operatur, ut intelligatur facta ... cognit. Alex. cons. 38. nº 1. ... in ... ord. cognit. ... dictum est sup.?
... 186. ... num. 1. ... dictum est sup.?

Clausula antecedens, potentior est ad determinationem aequivocationis, quam sequens ad determinationem antecedentis. Bar. in l. ... leg. 3. Jas. ... ad determinationem antecedentis. Bar. in l. ... C. ... et ... in si is, ... emptorem nº 45. ... in princ. ... leg. ... contra ... in c. ... inquisitioni ... l. illud in prin. ... leg. ... in c. ... in prin. ... appell. Bar. illud ... appell. ... in c. ... in prin. ... Menoch. ... lº 1. q. 28. nº 20. et 24. et ... in l. 1. C. ... Menoch. ... a. 16. lº 2 ... 64 nº ...
Casaut ... ad ... Vide Menoch. cons. 230. nº 57 ... leg. lº 3. ... in ... lign. ... gl. 14. nº 25 ... Fisl. cons. 54. nº 3. lº 4.

Clausula ad obstandum legibus in eorum nemo uti potest praeter summum Pontificem, et Imperatorem, et Principes non recognoscentes superiorem, Jas. in l. nemo potest in leg. n.º 5. de leg. i.

Clausula seu statutus continens, quod filia contenta sit dote, ut filia ista sit contenta mille pro sua dote, non possit quodque petere de bonis paternis, sed tamen si esset substituta filio sub conditione, non erat exclusa ab ista substitutione, quia per istam clausulam excluditur tantum ab eis, quae petere potest ab intestato, non sub conditione. text. in l. Paulo Callimacho § 1 de leg. 3. Bar. in l. fideicommissa. § si quis ita de leg. 3. nec etiam excluditur de bonis maternis, nec ab ijs, quae sunt bona forma, Bar. in l. ut inst. instituendi § si liberi in fi. de bon. lib.

Item clausula in statuto est opposita, ut non possit petere supplementum legitimae in bonis paternis, sed sit contenta dote sua, Bal. in l. ult. n.º 4. C. de dot. promiss. in auth. res quae n.º 7. C. com. de leg. Paul. in l. filiusfam. § diui de leg. 1. Hunc tex. l. Paulo Callimacho sin- gularem dicit Rom. in sing. suis sing. 585. ubi quando dicit, quod dictio quod ad impletio legatorum gratis non tollit, quod pro fideicommissum est restituendum.

Clausula ex certa scientia excludit lesionem in rescripto. Dec. ibi cons. 61. n.º 48 l.º 2. et ipsa quod non est in c. ad Ex de rescrip. d. quod est talis potestatis, ut si a Principe in rescripto exprimatur, indicatur plenaria potestas de ista clausula in specie. Alex. cons. 41. n.º 1. lib. Menoch. cons. 181. n.º 36. l.º 2. et n.º 63. Dec. cons. 90. n.º 3. lib.

Clausula constituti, et possessionis, quod operatur, vide infra in v. Instrumentum, ubi quod licita sit. fol. 26

Clausula, et in quantum quod operatur, Rom. cons. 501. col. 2. Cels. Hospital. claus. ext. de clausulis iudiciorum, in qua admitto sic, et in quantum?

Clausula quae punit, si illi attendere, et observare, et non deteriorem fecit, ad alios aliqua ratione, vel causa, de iure, vel de facto operatur, quod etsi fecerit, ut non possit deteriorem ob id quod non sit secuta ea, ob quod fuisset deterioratus initus. Menoch. cons. 177. n.º 10. l.º 2.

Clausula sola facti veritate inspecta, quae operatur, singulariter Menoch. cons. 180. n.º 7. l.º 2. Natta cons. 617. l.º 3. singulariter Rol. cons. 1. n.º 31. l.º 3.

Clausula rescripti, quod narrata veritas inspecta ... operatur solum in cons. ... facti ... proprio, non autem ad ... instantiam ... quod operatur ... Menoch. cons. 202. n.º 149. l.º 3.

Ubi apponitur clausula si ita est, ut si tibi constiterit, partes, quae interesse vocari, et audiri debeat, Guid. Pap. Decis. 70.

Clausulae insolitae inducunt suspicionem fraudis, Capol. cons. x. l. 2. [illegible] n° 44. et arguunt simulationem contractus, Mascard. patroc. 4. n° 8.

Si in contractu apponatur aliqua clausula specialis, et postea generalis, ista generalis, intelligitur de aliis specialibus, quae poni debuerant expressim, Guid. Pap. q. 368.

Clausula de precio dato, et facto traditionis, quae in instrumentis pro cautela notariis dictis solet apponi, quid importet, vide sup. in [illegible] quis dicimus [illegible] fol. 553.

Clausula ad utrinque ac ad probandum in libellis apponi solita, operatur solum in causa victoriae quo ad probationem, non autem operatur quo ad includendum, ut validandum iudicium, ut ad sortem tantum quo ad includendum, ut validandum iudicium, ut ad sortem tam dici ea quae in libello sunt apposita, Capol. cons. 28. n° 11. ad p. l. 2 de hac clausula dix. cons. 186. ante num. i.

Clausula, omni meliori modo, nihil operatur, aut est defectus potestatis. Item cum modus ineptus exprimitur, Menoch. de arb. l. 1. q. 41. n° 45.

Dictum est sup. vers. clausula sub [illegible] quod clausula [illegible] poni, et [illegible] dicti [illegible] quod Gau. cons. 201. n° 45. dicit multum operatur, quod Gau. cons. 201. n° 45. de clausula [illegible] bononiae. Hipp. Rimin. cons. 823. n° 5. vel 7. dicit quod vix [illegible] libellus [illegible] Videas aut Rimin. cons. 407. n° 4. 5. 6. l. 4. Marsil. [illegible] cons. 75. n° 21 dicit quod [illegible] sit magni effectus et potentiae ista clausula, tamen non operatur ut actus valeat eo modo quo non potest sortiri effectum, nec conferatur in quae nullo modo sunt narrata.

Clausula ex nunc prout ex tunc significat, ut actus, quando fit [illegible] ferat in tempus, ad quod fit relatio et eundem operatur effectum, ac si donec esset, ex ex nunc, et nihil aliud. adeo ut si referatur ad praeteritum, retrotrahatur si vero ad futurum, tunc actus praesens trahitur ad futurum, Capol. cons. 153. n° 20. l. 2.

Clausulae executivae non disponunt, sed declarant, Gasp. Caball. [illegible] 105.

Clausula.

Clausula derivata veritatis operatur, ut si contractus fiat, pro inspecto habeatur. Gasp. Caball. millibus 467. et quod actus annullatus ex ista clausula, contrarius partium nihil operatur, Marsil. cons. 133. nº 19.

Clausulae accessoriae remittuntur ad executionem actus finalis ad illius effectum augendum, Menoch. cons. 87. nº 4. lº 1.

Clausula contractum renunciandi cuicumque legum auxilio excludit a pluribus beneficiis enumeratis per Rol. cons. 13. nº 6. lº 1.

Clausula in testamento reperta [illegible] in contractibus, si refertur ad operationem, vide sup. in v. contractus. vers. in contractibus per plures f. si.

Virtus clausulae de plenitudine potestatis quae sit, dicit cons. 269. nº 8. vers. et ad maiorem declarationem.

Aduertas unum notab. in practica in materia editionis, quod dat tibi Mars in rep. 170 quod non sufficit editio commissionis, et instrumenta quae offeruntur libellus [illegible] quod fit an lit. cont. sed requiritur alia editio post lit. cont. quia hic indicium, ut dicit Sid. l. quinquagenta ff. de probat. et tunc dat parti aduocatum coram iudice tuo [illegible] [illegible] ut citata parte producuntur, et in productio omnia [illegible] producta per me in tota causa, et tunc talia iura plenum probant, [illegible] producta, et editio non probat, cum fiat ad fundandam intentionem [illegible] productio, et editio [illegible] [illegible] [illegible] et ita patet quod duplex fit editio nisi [illegible] editionis [illegible] [illegible] [illegible] quia fit an lit. cont. ad fundandam [illegible] [illegible] et libri [illegible] [illegible] [illegible] post lit. cont. ut intentionem [illegible] [illegible] in tit. [illegible] [illegible] probat [illegible] [illegible] in Aud. iudicis [illegible] quia [illegible] [illegible] 28 [illegible] probat [illegible] in l. 1. § C. de edendo [illegible] allegando [illegible] [illegible] l. 4 [illegible] de edenda ff. de simili modo [illegible] C. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] editionis [illegible] edere ubi dicit [illegible] [illegible] omnia [illegible] [illegible] et sic ubi colligendo [illegible] editionum [illegible]

Verum instrumenta producenda sunt coram iudice [illegible] sufficiat coram notario [illegible] productio, not. i. fol. 503

Vide supra [illegible]

Reus [illegible] edere actori ad fundandam eius intentionem, quam actor [illegible] [illegible] [illegible] C. de [illegible] [illegible] accusat. C. de edendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. unius grauis C. de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fallit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] c. i. [illegible] probat [illegible] [illegible] C. de edendo [illegible] [illegible] causam ut [illegible] C. de edendo [illegible] [illegible] causa [illegible] l. 1. § [illegible] C. [illegible] [illegible] clar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible], [illegible] multis [illegible]. Bar. in l. 2. col. 1 ff. [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] ut not. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supra in [illegible] f. 544 et [illegible] [illegible] [illegible] fol. 43 [illegible] [illegible] [illegible] iudex, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] ff. de edendo et [illegible] officio publico, ut [illegible] [illegible] de edendo et ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. 1 [illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] C. de edendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. [illegible] C. de quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alij edere in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et quod de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quod [illegible] [illegible] [illegible] alij uolunt quod [illegible] sint, et quod [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in hac difficultate [illegible] in l. [illegible] de edendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] edere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ambiguitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dato, et Soc. et ad dabit; post tamen [illegible] l. quoddam in prin. ff. de edendo
et §. si d. l. [illegible] quia a parte procedit tacitus, et affirmatio l. cum quod
[illegible] esset, fit et confirmatur quia quoniam ca[illegible] ratificant,
Bar. in l. [illegible] pupilli §. [illegible] ff. de neg. gest. [illegible] in l. [illegible]
quod ad [illegible] n. [illegible] ff. de neg. gest. [illegible] ratificatio [illegible] aequiparatur mandato l. si. l.
ad Vellean. Bar. in l. obvenire §. [illegible] ff. [illegible] pos. n. 4. [illegible]
[illegible] ibi edi. dicitur ratificare, quae est actus [illegible],
approbatiuus l. [illegible] ff. [illegible] rat. hab. Bar. in l. [illegible] §. i. ff.
eo tit. rat. hab. quod inducit tacitum mandatum [illegible] apparentia.
3. casus est quando [illegible] et ad [illegible] in [illegible]
quo casu et [illegible] [illegible] edit, Bal. Rom. [illegible] et
[illegible] in d. l. [illegible] C. de edendo et [illegible] ff. [illegible] d. l. [illegible]
[illegible] §. [illegible] ff. de edendo [illegible] et quod ibi agit [illegible]
Soc. n. [illegible] ibi dicit, quod ad [illegible] ratio, si [illegible] mandamus [illegible]
[illegible] §. d. §. [illegible] procuratori, ubi dicit et ipsi procuratori
quod mandaverit, quasi [illegible] edi debere, ibi est dictio
quasi, quae est nota [illegible]. [illegible] casu [illegible] limitatur
[illegible] in [illegible] tamen, [illegible] aut [illegible] in [illegible] instrumentum
donationis, ut libri rationum utraque pars mandat, alis notarius [illegible]
[illegible] et tamen [illegible] utilitatis [illegible], et d. [illegible]
[illegible] dicendum est, quod utrique parti [illegible]
est [illegible] utraque pars mandauit, quod est [illegible], et ad admittitur
[illegible] in d. l. [illegible] et [illegible] ff. de edendo.
[illegible] casus, quando [illegible] tamen [illegible]
[illegible] edi, [illegible] in d. l. [illegible] §. i. ff. de edendo
[illegible] modis [illegible] considerati a [illegible] quod [illegible] considerati
[illegible] in [illegible] aut [illegible] quod magis [illegible]
quae [illegible] mandatum, quod mandauit id est [illegible]
[illegible] mandati, [illegible] sola utilitas [illegible], maior [illegible]
[illegible] 2. considerari ibi quodammodo instrumentum edi. [illegible]
sola utilitas [illegible] tamen [illegible] utilitas, [illegible]
[illegible] quodammodo; 3. considerari [illegible]
[illegible] ad [illegible], quod ibi [illegible] agentis
[illegible] l. [illegible]
[illegible] procurator [illegible] nullum [illegible]
ad [illegible] d. l. [illegible] mandati [illegible]
[illegible] quasi [illegible] meas. [illegible]
[illegible] ad facit ad [illegible] casu, [illegible] ad [illegible]
[illegible] procuratoris [illegible] edi, [illegible] ratificari quod
[illegible] fiat, et sic [illegible] ratificatio [illegible] tacitum mandatum, [illegible]
[illegible] tacitum [illegible] nullum [illegible] 3. [illegible]
[illegible] ad [illegible]

de calumnia: Ego aut(em) protestor q(uod) ea q(uae) ad me spectant [illegible] et [illegible]
[illegible]. Et [illegible] in praxi obs(er)uat(ur) q(uod) si not(arius) scribat instrum(en)tum [illegible]
[illegible] ad [illegible] not(arius) [illegible] in [illegible] non possunt [illegible] a not(ari)o q(uod) [illegible]
edat illud instrum(en)tum, sed debeo accedere ad Iudicem, et dicere d(omi)ne Iudex
[illegible] a vobis ut faciatis mihi edi(tio)n(em) instrum(en)tum a tali not(ari)o in quo [illegible]
ad [illegible], [illegible] ad me spectant [illegible] de calumnia, q(uod) [illegible] ad
aliud [illegible] illud [illegible] quae ea q(uae) ad me spectant.
Q(uod) aut(em) d(ict)um est in iusta ca(usa) edi [illegible], ut est locus [illegible] in 2a
editione, ut puta q(uod) [illegible] edidit, et [illegible], [illegible] q(uod) aliud
[illegible] edi [illegible], si iusta subest ca(usa) l. si q(ui)s ex argentarijs §. [illegible]
[illegible] in l. i. n(umer)o ii. C. de edendo [illegible] n(umer)o 54. [illegible]
l. [illegible] ff. de edendo [illegible] in l. i. [illegible] Bar. [illegible] l(ibr)o [illegible] cap. [illegible] 4.
[illegible] in d. l. si q(ui)s §. [illegible] Bar. [illegible] ex ca(usa) [illegible] et [illegible] periculu(m);
q(uod) aut(em) n(on) [illegible] edi [illegible] non ex [illegible] Et hoc in p(er)sona publica in p(er)sona aut(em)
[illegible] aliq(ui)d [illegible] Et hoc ex sua liberalitate, an [illegible] de ca(usa) [illegible]
priuata, [illegible] ex sua [illegible] in l. i. C. de edendo n(umer)o ii [illegible]
[illegible] in u. liberali [illegible] q(uod) dicat,
n(umer)o 6. Ale. n(umer)o 29. [illegible] Scaeuas l. [illegible] ff. de [illegible]
q(uod) tibi n(on) nocet, et alijs [illegible] Bar. [illegible] q(uod) [illegible] edit
l. i. § [illegible] l. 2. §. [illegible] ff. de a. q. [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] aliqua oblig(ati)o ut in u. [illegible] q(uod) n(on) [illegible]
[illegible] in [illegible] C. de edendo in hac q(uaestione) q(uod) si [illegible] esset Iudex
[illegible] cui [illegible] fuit editio [illegible]
animaduerterit [illegible], [illegible] culpa, et n(on) [illegible] esset aliq(ui)d
[illegible] amiserit, [illegible] illud [illegible]
damnum, et n(on) [illegible] tibi
ex [illegible] edi [illegible] 2o loco.
n(on) nocet [illegible] in p(er)sona publica [illegible]
[illegible] C. de edendo [illegible]
[illegible] in d. l. i. Ale. n(umer)o ii.
[illegible] argentarius [illegible] Bar. [illegible] n(umer)o ii. [illegible]
[illegible] ee argentarius [illegible]
aliud [illegible] mulier n(on) [illegible] ee [illegible]
[illegible] mulier [illegible] nobiles [illegible] Veneti [illegible]
[illegible] facta [illegible] possit
n(on) possit [illegible] capacitas [illegible] capacitas [illegible]
ita est [illegible] ad illud, q(uod) [illegible] capacitas [illegible] f. 230.
Vide [illegible] in u. capacitas, [illegible] capacitas [illegible]
3o [illegible] in [illegible] argentarij et notarij. de [illegible] argentarij [illegible]
[illegible] in d. l. [illegible] Ale. n(umer)o x. [illegible] in d. l. [illegible]
[illegible] in d. l. i. n(umer)o 12. C. de edendo. Ale. [illegible] n(umer)o 24 [illegible]
[illegible] 4 de edendo [illegible] aut(em) notarij Bal. in d. l. i. n(umer)o 24 [illegible]
2a [illegible] ca(usa) et [illegible] ut [illegible], usurarij [illegible]
quadrent [illegible] in l. i. C. de edendo [illegible] n(umer)o 13. Ale. n(umer)o 15
ita intelligitur [illegible] l. i. C. de edendo ubi Bar. [illegible]

ubi dr̃ qa faciunt suos contractus clam, et usuras aliunde [illegible],
quas [illegible] suis libris. Alex. dicebat, nullo modo [illegible] clem. i. §.
contra [illegible] usur. posse convenire casum d. l. i. C. de edend. in d. [illegible] clem.
i. § contra [illegible] edend. qa [illegible] usuras. [illegible] in casu l. [illegible]
C. de edend. [illegible] ipsa disputatio [illegible] usuras eas accipiendo, [illegible]
potius [illegible] ipsi [illegible] [illegible], ut fieri solet contra; [illegible]
de [illegible] accipiat usuras, [illegible] in l. si [illegible] ff. de [illegible]. et [illegible]
dicebat, [illegible] odiosa [illegible] adversarij. Sed tamen [illegible] coi
opinio [illegible] duo [illegible] concurrunt. p.o qd ille sit fenerator. 2.o [illegible]
de usuris exactis, [illegible] in C. i. [illegible] n.o 24. [illegible] duo [illegible]
[illegible] Bonifac. Vital. in d. clem. i. § contrarium n.o 74.
[illegible] [illegible] ut [illegible] et in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ultra modum [illegible] [illegible] Pontificis;
[illegible] quemadmodum Christianus fenerator [illegible] edere, ita et
Iudaeus ultra modum fenerando, [illegible] in l. i. n.o 14. C. de edend. Ale. n.o 15.
[illegible] qa dispositio d. § contra [illegible] [illegible],
[illegible] et quamquam Iudaeus sit [illegible] [illegible] tamen [illegible]
[illegible], et Pontificia in [illegible] [illegible] Vide [illegible]
[illegible]

2. [illegible], ut [illegible] in publicanis, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], Bal. Alex. [illegible] i. n.o [illegible] C. de edend.
[illegible] Rom. [illegible] Ale. in d. [illegible] n.o 16 [illegible] Bal. opinio [illegible]
est, [illegible] [illegible] in casum § contrario clem. i. de
usur. [illegible] fenerator, [illegible] usuras, [illegible]
de [illegible] usuras [illegible], [illegible] est qa clam [illegible] [illegible],
et aliunde [illegible] ad [illegible] [illegible] in publicano, [illegible]
[illegible] locum dispositio d. § contra [illegible] usur. accedit [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] l. quantum ff. de publ. et [illegible].

Excludit 3.o loco [illegible] [illegible], [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible], quia [illegible] libros [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] in l. i. n.o 16. Ale. [illegible] C. de edend. Bar. in l. [illegible]
ff. de edend. et [illegible], qa [illegible] [illegible] facta [illegible] d.
[illegible] clem. i. de usur. [illegible] usura [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] [illegible] d.o [illegible] [illegible],
[illegible] edere, et [illegible] fenerator, [illegible], qa [illegible]
[illegible] multo magis, [illegible] [illegible] usuras
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] usuras, [illegible] adhuc
[illegible] Bar. in l. [illegible] sit fugitivus in [illegible] ff. de edil. edic. in l. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] ad partem, [illegible] ad totam l. [illegible] ff. de
[illegible] usuras, [illegible] dispositio d. § contra
[illegible] d. l. i. n.o 16. [illegible] amplius usurarius. Rom. in [illegible] 404.
[illegible] fenerators [illegible] Bal. in l. i. [illegible] ff. locati

Lex. l. i. § fi. ff. de edil. edic. immo dicit glo. in c. cum tu in v. donec de usur. quod statim quod quis restituit usuras vel ipsi creditori restitutas sibi vol. [illegible] in reb. de [illegible] ut sup. n.o 1. Et hoc procedit et si ad restituendas usuras, sed tamen satisdederit de eis restituendis, quia non dicitur amplius foe- nerator. cautio. n. est in locum restitutionis [illegible] in d. l. [illegible] aut. § is et. ff. de edendo. Bal. in c. pastoralis in fi. de off. ordin. Vide inf. in v. Usurarius in prin. [illegible]

Extenditur 4.o loco, ut dispositio d. l. i. § contra ad locum [illegible] in mercatori, qui vendit res carius dilata solutione ad tempus, quam si contiud esset in pacto q. vendit [illegible] ut dixit glo. in d. l. i. C. de edendo. n.o 9. quia p. c. in civitate c. consulunt de usur. [illegible] eius [illegible]. contra [illegible] n.o 11. Abb. in c. ad nos de emp. et vend. Scot. in 4. sentiarum dist. 15. q. 2 art. 2. Summa Sylvest. in v. usura il 2. § 4. et 5. n.o 4. et 5. et ro est, qua [illegible] iustitiam comutativam. Praxim aut commandam in hoc tradidit Mirael. in d. l. i C. de edendo. [illegible]

Extenditur 4.o loco et est ut emptor denunciet venditori [illegible] [illegible] glica, ut sibi damnum emendet, et mali ablatum restituat iuxta c. [illegible] quod si mercator [illegible] fuerit, [illegible] eum emptor [illegible] iudic. [illegible] ut edat libros [illegible].

3.a [illegible] est, qua [illegible] edere actori, quae descendit a consuetudine [illegible] bandi, ut est in mercatori [illegible], Bar. in l. i. C. de edendo in prin. [illegible] [illegible], ut est in mercatori [illegible] tus, [illegible] ibi n.o 4. quamvis [illegible] ibi [illegible] [illegible], et Alex. ibi n.o 4. quamvis [illegible] l. si quis ex argentariis § qua sicut debet [illegible] editio ei, q. mandavit. [illegible] is q. [illegible] eum [illegible] ff. de edendo qua de suo [illegible] mercatori [illegible] mandari illi, ut scribat [illegible] qua ita consuetudo est [illegible] quod consuetudo est dicitur mandari. l. [illegible] ff. de pig. act. l. [illegible] C. de [illegible] et contractus in dubio [illegible] factus [illegible] consuetudinem. l. si [illegible] § i. ff. de ag. plu. arc. 2.a ro. est qua si me [illegible] scribit, dicitur me mandare [illegible] l. si [illegible] dandi scribi, [illegible] in l. i. ff. de reg. [illegible] [illegible] Hec [illegible], [illegible] in contrarium adducuntur [illegible] § si [illegible] mand. [illegible] latius disputavi. et [illegible] ut videbis in trag. [illegible] in 8. q. ubi [illegible] opinionem Bar. [illegible] contrarijs [illegible].

[illegible] ad edendum [illegible] argentarium [illegible] actio, [illegible] officium iudicis dubia est q. [illegible] opinione. Bar. in l. i C. de edendo [illegible] off. n. iud. [illegible] in eius subsidium actionem in factum. l. argentarios. § [illegible] l. ubi [illegible] § i ff. de edendo. et [illegible] in l. [illegible] l. ad est [illegible] C. eo. [illegible] q. disputavi plenius ut [illegible] in trag. [illegible] in 4. q.

Actor [illegible] expensis dare copiam [illegible], de quo in libello [illegible] [illegible] modum [illegible], [illegible] p modum limitationis, [illegible] talis et quod [illegible] apud [illegible] illud [illegible] Guid. Pape decis. 116.

[illegible] actor [illegible] probandi, [illegible] et positiones, [illegible] sibi libros [illegible] 3

Editio.

[illegible] contra 3m hypothecaria, et actum ostendere, qd ipse est causa a debitore, tenetur copiam instrumentum ut nisi edat, instrumentum tituli ipsius tertij, Bal. cons. 362. lo 2.

[illegible] ca. [illegible] dotis, alimentorum, et legitimae edendus et actori ad fundandam suam intentionem Ceph. cons. 165. no 7. lo 2. et sic quando agitur de fundanda replicatione no 9.

[illegible] agenti ad supplementum legitimae edendum et inventarium bonorum patris, et confici debet, si confectum non est, Ceph. cons. 165. lo 2.

[illegible] ad tertij edere libros mercatoris actori, et si is fiscus agens sit, quando non fraudis tenetur, Menoch. cons. 405. lo 5.

[illegible] tertij edere actori libros suos, Decia. cons. 61. lo 3.

Relationes possunt fieri per unicum notarium tantum et sine iudice, quando forma respicit et iudici, Bar. in l. si finita § Iulianus n° 19. dam. inf. et ibi Alex. n° 35.

Relationis conditionis adeo possunt effectus esse, ut si iudicis [illegible] ali[illegible] quam ad faciant [illegible] et iudex procedit contra eo. tenuate nulla est [illegible] in l. [illegible] § [illegible] et [illegible] iudici [illegible] et ibi [illegible] habuisse [illegible] in [illegible] aut [illegible] fol. 427.

[illegible] ad [illegible] illud, quod [illegible] sub certo sigillo, et quod falso retulerit, [illegible] col. 48. l° 2.

Quod aliquid non potest referri nisi ad [illegible] illud [illegible] ad [illegible] dispositio aliquid [illegible] ad illud referri [illegible] in l. [illegible] n° 62.

Relatio [illegible] in referente l. [illegible] § [illegible] l. si ita scriptum [illegible] in l. [illegible] n° 484. in prin. l. ad [illegible] col. 48. n° 21. vol. 1. Vide inf. [illegible] Relatio [illegible].

Illud, quod per relationem ad aliud [illegible] Bal. col. 338. l° 2. [illegible] col. 389. col. [illegible] col. 489. col. [illegible] in l. un. n° 55. C. [illegible] quid per eo.

Relativum qui quae quod [illegible] alium [illegible] conditionem, qua [illegible] Rol. [illegible] n° 2[illegible]. l° 2.

Relativum qualificans refertur ad omnia praecedentia, et si illud non [illegible] per regulas gramatici, ut est relativum quod, [illegible] gramaticos non potest referri ad [illegible] in l. [illegible] ad not. q. quod [illegible] ibi per [illegible]

De relativo qui, quae, quod, [illegible] restrictivum vel declarativum, vel ampliativum. ponit Bar. in l. [illegible] populi in prin. [illegible] in l. cunctos populos in prin. C. de summa trin. et fid. cath. in l. [illegible] 3. in l. cum filio § 1. [illegible] in l. a filio § 1. [illegible] et variis aliis in locis, Bar. in d. l. cunctos populos n° 3. et in [illegible] n° 24. [illegible] Tu [illegible] duas regulas

p.a quod relatiuum ponitur sine copula tunc restrictiuum. l. ea tam adiectio de leg. 3. non solum in qualitate sed et in tit. l. a filio. § 1. de alim. leg. Fallit autem quod relatiuo adijciatur quaedam qualitas quae nato inest cuilibet contento sub illo genere: quia non restringit nisi antecedens, sed declarat, ita Bar. in d. l. cunctos populos col. 1. n. 24. [illegible] ex [illegible] et [illegible] ex l. cunctos populos. 2.o limitatur nisi relatiuum restringat solum suum antecedens, non quod penalis [illegible] l. a filio. § fi. de alim. leg. et alia: [illegible] l. [illegible] § uxor de leg. 3. quia tamen Bar. ibi omnia erant sua antecedentia. 3.o limitatur tamen in l. cunctos populos n.o 4. in 1. lect. quod relatiuum adijciatur demonstrationi quandam ambulatiuum positum ad certum [illegible] ut corpus demonstratum, ut si dico, [illegible] tibi meum fundum in tali territorio, quod est xx. iugerum [illegible] numero iugerum non aut corpus sub [illegible] [illegible], quod erit plus non [illegible], [illegible] Bal. in rub. C. de contrah. empt. in q. 22. [illegible] ex [illegible] Bar. [illegible] Titius de act. empt. Paul. de Castr. in l. [illegible] de act. empt. 4.o limitatur tamen in 2. lect. d. l. cunctos populos n.o 5. in fi. quod restringat antecedens penale, non quod accessorium ponitur ad illud, [illegible] ex l. fi. [illegible] de lib. leg. [illegible] Bar. 5.o limitatur ut restringat antecedens penale positum [illegible] dispositiuum, non aut quod [illegible] ponitur. l. [illegible] quod legatis [illegible] fi. ubi Bar. dubitat de illo [illegible] de [illegible] leg.

[illegible] aut [illegible] quod [illegible] ponitur cum copula, non restringit, [illegible] ... d. l. ea tam [illegible] [illegible] locis et [illegible] omnia praedicta. [illegible] p.o limitatur quod relatiuum importat aliquam [illegible] non conueniat omnibus antecedentibus, [illegible] grammatica [illegible] illa [illegible], quod [illegible] illa qualitas [illegible] non [illegible] omnia, [illegible] importata per relatiuum, [illegible] ex [illegible]. 2.o limitatur, ut non sit augmentatiuum, quod [illegible] [illegible] copula [illegible] duas [illegible] non possit [illegible] copula [illegible] illa [illegible] tibi [illegible] quod [illegible] ... [illegible] relatiuum [illegible] augmentatiuum, ut [illegible] quod [illegible] quod non [illegible] in [illegible], [illegible] [illegible] quod [illegible] illa copula [illegible] grammatice [illegible] ponitur [illegible] duas [illegible] [illegible] in l. [illegible] 2. d. l. cunctos populos n.o 5. C. de sum. Trin.

Relatio [illegible] in [illegible] omnibus suis [illegible] l. [illegible] ff. de [illegible] [illegible] cons. 191. n.o 45. [illegible] cons. 647. n.o 3. et illud [illegible] continetur in

in textu instrumenti quod continetur in relato l. ait Praetor. §. si iudex. ff. de re iud. Burat. dec. 48. n.o 21. l.o 1. et eod. dec. 538. n.o 7. ubi multa et de hac materia quod relatum continetur in textu instrumenti saltem implicite, et quod explicat nihil novi facit.

Relatio et dispositiva si non appareat id ad quod fit relatio, nihil operatur, nisi quatenus in ea est certa, et specifica, et hoc est cau- non valet, quatenus discrepat ab originali relato Gasp. Cabell. millilog. 67.

Relationis natura est natura veritatis ex coniunctione duorum extremorum Burat. dec. 2. n.o 07 l.o 2. Burat. dec. 538. n.o 1.

De fide praestanda relationi, vide Alex. cons. 114. l.o 4. Marcell. Barb. l.o 2. cons. 112.

Litis contestationem non fit actoris conditio durior sup. in v. lis ueos
Litis contestationem l. sis.

Lis tunc contestata dicitur, quando reus respondet actori ad finalem eius petitionem gl. not. in l. 1 C. de lit. cont. [illegible] Ex nominatio, qu[illegible] antiquus negabat reus id totum, quod tabelliones [illegible] narrata, fuit narratio, actor [illegible] ut audiuit negationem aduersarij; ut dicitur contestatio a conuocatione [illegible] sic resultit [illegible] in l. ad [illegible] nou. de op. no. nun. [illegible] tribunal dare contestationis l. iubemus [illegible] C. de [illegible] l. si ma[illegible] C. de [illegible] l. [illegible] Iulianus de [illegible] infra l. 1 de [illegible]

Venit reus [illegible] litem contestari et [illegible] gl. ma[illegible] in auth. [illegible] et ibi Bar. in l. C. quom. et quando iud. [illegible] adhibet alia remedia tanquam contra contumacem [illegible] Bar. in l. si finita. Iulianus n. [illegible] dam. inf. [illegible] in l. si domus. [illegible] Alex. ibi n. 30 [illegible] contra [illegible] pro [illegible] nia de [illegible] et fundat [illegible] in l. 1 [illegible] nat. ad definitiuam, quod [illegible] l. quoties in fin. de [illegible] rescripto de [illegible]

Lite non contestata regulariter non fit peruenire ad definitiuam, toto tit. C. ut lit. non cont. fallit in quibusdam casibus [illegible] exceptis ut in d. tit. et [illegible] in c. quando [illegible] et alibi. et generaliter ubi alr. [illegible] non fit actori, ut [illegible] ut per missionem in possess. ut per aliud remedium, [illegible] definitiua, auth. [illegible] C. quom. et quando iud. l. [illegible] l. [illegible] de fideicom. lib. ad [illegible] Bar. in l. si finita. Iulianus n. 41. Alex. n. 88. et [illegible] dam. inf. Vide sup. in u. [illegible] regulariter [illegible] 429 [illegible]

Sine contestatione litis definitiua ferri non fit. Rot. [illegible] 8. n. 4. l. 4. [illegible] [illegible] non fit n. 5. non dicitur lapis angularis iudicij n. 6. [illegible] n. 3. l. 2.

Magistratus q possit in ius vocari, bona gl. in l. 2. in princ. ff. de in ius voc. ex. in l. nec magistratib. de iniurijs, in l. pluslittera[illegible] de iud. volunt qd sit talis magistratus q s[illegible] in[illegible] et q timeri possit citari ad [illegible]; si [illegible] sit de minorib. sine imperio [illegible] ipso officio durante citari [illegible]. Si tamen periculum esset in dilatione et cum maiori durante officio agi pt usq ad litis cont. las. in l. de pupillo. § si qs ipsi a[illegible] med. de op. no. nun. f ex. l. si [illegible] de off. proc.

Appellat. magistratus simplr intell[illegible] tm de maiorib. et de ijs q merum hnt imperiu. l. cum q de iurisd. om. iud. Alc. in l. aliud est § item multorum, in ve. magistratus de ver. sig.

Add. ad d[illegible] sup. in [illegible] not. qd illa reg[illegible] procedit in magistratu temporali qn [illegible] expectari [illegible] tempus [illegible] finit magistratum. Fallit aut in magistratu perpetuo, ut est duces [illegible] et alij, qn aliqn ius tantum [illegible] possit, [illegible] [illegible] qd durante offo durare possit, arg. l. uti [illegible] § i. ubi gl. not. de tut. et cur. dat. dist. ut ex. in l. i. ff. de off. praef. Caesar. Bar. in l. de pupillo § si qs in 2 q. ubi las. de op. no. nun. [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] est in magistratu ad incertum tempus, puta ad libitum [illegible] qn incertum et perpetuum apparat, l. [illegible] in prin. de [illegible] tut. facit l. sufficit de Ad. iud. c. si [illegible] de [illegible] lib. c. si [illegible] de off. [illegible] Bar. in loco [illegible] q. 3. et [illegible] las.

[illegible]

Titulus.

Titulus est iustam causam habilemque ad transferendum dominium, Castr. in l. 1. n.° 3. ff. si cert. pet.

Allegatio tituli in genere non sufficit sed debet probari in specie, Card. dec. 533. n.° 12. l.° 4.

Regula quod quis non censetur ignorare titulum suae possessionis, fallit in Vidua: lib. Rol. dec. 89. n.° 21. l.° 2.

Ubi titulus non est necessarius si producatur et sit ineptus aut vitiosus, non vitiat actum, arg. l. 1. in prin. C. de rei ux. act. Crau. de antiq. temp. par. 4. n.° 59. quam tamen n.° 61. dicit hoc esse dictum bonum[?] et n.° 62. limitat ut non procedat, quando sub unius praesumptione necessarius non esset.

Adu
n p
n a
liti

Vend
Jom
off
Au
ce
ipu
ga
py
1.
inc
m
O
su
4.

Adu
Op

Nat
ar
ff
m
of

Aduersarius ille dr̃, q̃ l[itig]i lite opponit. dic. in l. i. n.º 1. C. de [illegible] in p.ª lect. n.º 5. de iud. ex. in c. aduersarius de eo, q̃ mittit in poss. 1. si aduersarius. C. de fid. instr. dr̃ et aduersarius ille, q an lit. cõt. liti se opponit. § i. vers. de fora. cõn. litig. l. i. § edictu ff. de edē.

Verũ aũt Iudex dicatur aduersarius, sic distingue. Aut iudiciũ est formatũ iuxta asi. c. forus cõ de uer. sig. et tunc qa iudex nihil opponit, nõ cõst indicat de opponētis et opponitis, nõ dr̃ aduersarius. Aut iudiciũ est nõ est formatũ, nõ ꝺ datur duo psonæ tm̃, scilicet r. et iudicis, ut puta in inquis.ne in qua nullus datur accusator sed ipsi iudex sustinet psona actoris iudicis, et tūc dr̃ aduersarius qa dr̃ factũ iudicis facta partis. l. si ob causã. C. de euict. l. si pignori ff. fam. hercisc. Bar. in l. tradigui n.º 5. C. de transact. in l. 2. § si publico n.º 12. ff. de adult. in l. nõ solũ § quodquod ff. de iniur. Alex. in l. factũ n.º 1. 2. ff. de in lus uocan. Hæc tradidit Marol. in l. i. C. de edēn.

Cõtrũ qd immo factũ iudicis nõ sit factũ partis sed factũ psi sui est factũ partis Bar. in l. elegantr in prin. n.º 5. ff. [illegible]. ff. de pig. act.

Aduersarius admittitur ad pbandũ cõtrũ eius qd ᵉ actorᵉ allegat. [illegible] cõs. 533. n.º 37. l.º 4.

Natura aduersatiui est ut aduenientibus ijs qst cuiusde generis nõ diminui. al. in l. mariti in pr. de adult. ubi Bar. dic in l. i n.º 27. cõ.ª nõ ad. ff. de off. eius. Et est repetitiua, titatũ, pcedatiuũ Jas. in l. quo. minus n.º 12. de flumin. in l. de pupillo § si qs ipsi pori in prin de op. no. nun.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Cumulatio ... cumulantur ubi cumulatio admittitur, ubi non obstant aliqua de iu-
bilectis regulis, de quibus Bar. in l. edita C. de edendo. Dyn. in c. nullus plures
de reg. iur. in 6. Bar. in l. natu. §. nihil com. n.o 15 de acqr. poss.
pa. primo reg.a quae dicit tollitur actiones. 2.a regulam duplicitatis. 3.a regulam
ordinis. 4.a regulam contrarietatis. 5.a quae per 2.dum attendi si prius quod petit
in p.a 6.a est reg.a quae sententia lata in uno iud.o et in una act.e
pant Guid.a in 2.a de qua in l. fundi. l. fundus de except. quae transig.a
ult.a limitata quae colligitur ex dictis Bar. in d. §. nihil com. n.o 15. de
acqr. poss. ut per las. ibid. n.o 100. et Alex. n.o 62. et [illegible]. limitata
scilicet d. l. fundus quae ueniebat prius iudicium prius expediet,
et fiunt quod 2.dum et sic p.a sententia ueniebat prius fuerit, quod est
ualde not. secundum las. loco citato.

Item opus sit except.e in casu, in quo cumulatio non admittitur, an
ipso iure repugnat. Vide [illegible] in u. Cumulatio ... Item opus sit f. 41.

In eodem libello non potest cumulari rei uendicatio cum restitutione ... in
quo, Guid. Pap. decis. 143.

Realis, et Hypothecaria cumulari simul possunt. Menoch. Cons. 270. n.o 21. l. 3.

Trib[us] modis causa d[icitu]r sumaria · p[rim]o q[uia] ex vilitate p[re]tij, ut utiliss[ime] p[re]tij ut
puta duor[um] aureor[um], et tunc sine scriptis et d[e] plano sine strepitu, et figu:
ra iudicij, i[n] manu regia expeditur causa, et d[e] his loq[uitur] [illegible] in
brevi [illegible] et sic vitian[tu]r. 2o d[icitu]r sumaria q[uia] sim[p]l[ici]ter
p[ro]b[atu]r i[d] q[uo]d incidit d[e] aliquo negotio, ut si filius petat alimenta a p[at]re
incidenter q[uia] non sit filius, et d[e] istis loq[uitur] gl[ossa] in l. 3. § sciendu[m] ff
d[e] exhib. 3o d[icitu]r sumaria q[uia] dant[ur] breviores dilationes, co:
muniter. n[am] in alijs causis dilationes sunt trium mensium. l. i. C. d[e] dilat.
sed in his causis sumarijs, ut puta in dot[ibus] dantur dilationes 15. vel
20. tantu[m] dier[um], vel nihil[ominu]s lis contestatur, fiunt sententia, offertur libellus,
plene p[ro]b[atu]r et alia [secundum] Bar[tolum] in extravag. ad reprimendu[m] in u[erbo]
plenarie, ubi p[ro]prie declarat
sumarie, [secundum] Castr. in l. iudices C. d[e] iudic. ubi p[ro]prie declarat
sane mira.

In causis sumarijs, in q[ui]b[us] p[ro]ceditur d[e] plano sine strepitu, et figura
iudicij, ad dandu[m] dilatio[nem] ad quaerendu[m] advocatum, l[ice]t in alijs causis simi
dicta dilatio [illegible] suum effectum, Bar[tolus] in extravag. ad reprimendu[m] in u[erbo] sine
strepitu et fi. q[uia] ab eis est remotus o[mn]is strepitus Jas. tam in l. fi. n[umer]o
ff. d[e] ferijs d[icit] q[uo]d dubitat d[e] hoc d[i]c[t]o Bar[toli] p[rim]o q[uia] l[ice]t ca[usa] sit sumaria, ad
tamen ita angustari debet, ut tollatur eius necessaria defensio, sicut est
ad. l. advocati C. d[e] advoc. divers. iud. 2o q[uia] tex. c. fi. d[e]
advocatus l. advocati [illegible] ex quo arguit a speciali. Sed tamen singulari
[illegible] in 6. in prin. ex quo arguit a speciali. Sed tamen singulari
est, et reg[ula] d[icit] Bar. nec ob. sic tex. c. fi. q[uia] ibi ad ponitur tanquam
causa satis sed credendo q[uo]d in causis ea sumarie agi possit, decla:
ratur quomodo intelligatur illud sumarie, et d[e] plano, et d[icitu]r sine advo:
catorum strepitu, et sic facit p[ro] Bar. Nec ob. est l. advocati q[uia] l[ice]t dicat
ibi q[uo]d advocati sint ut plurimu[m] causarum victoria, non tamen dicit q[uo]d
in sumarijs sint necessarij. Praeterea induco illu[m] tex. p[ro] Bar. in causis
in q[ui]b[us] sumarie proceditur et d[e] plano, remotus est o[mn]is strepitus d. extravag.
ad reprim. sed advocatus maxi[m]e strepitit d. l. advocati du[m] d[icit] glor.
[illegible] vocis fisi muniminae, immo in iudicijs nullus [illegible] audiret tibi:
[illegible] vocis fisi muniminae, ut d[icit] illa l.
fitus, nisi advocati sui vocis munimine fisi, ut d[icit] illa l.
advocati, tanquam rabulae clamoribus auris iudicis et astantium ob:
tunderent.

Cas[us] lex d[icit] sumatim cognoscatur vel p[ro]cedatur sumus in casu, in
quo sententia lata facit magnum p[re]iudi[ciu]m intell[igitu]r sumatim tam in
ordine, quam in p[ro]batione, sed ad [illegible] litis contestatio, secus ubi q[ua]s
faciunt plenu[m] p[re]iudicium, intell[igitu]r sumarie quo ad ordinem tantu[m] sed
p[ro]bationes plenas ea debent q[uia] u[bi] lex nihil dicunt d[e] cognit[ion]e sumaria
plena cognitio intervenire debet, nisi causa esset brevioris Bar. in
l. i. § [illegible] d[e] q[uo]d. [illegible] Jas. in l. nat. [illegible] ubi l. con[silium] 2o 188 d[e] iugr. 1551

Sumanū.

In iudicijs sumarijs qñ adest contradictor semp req.r legitimatio psonę l. ult. C. q legit. tab. fran. Marcel. lau. in trac. d. adip. poss. ra. 4. n.o 441. et in trac. d. manut. poss. rm 15. n.o 273. n esset ga ... animadvertent ... indiciis reddat ... in pra. d. vid. L ult. ... in loco publ. q.o ... in hoc iudicio sumario, an ius q ... ut ... ne in sntia lata inveniat ... et ... reddat ... ita Marcel. in ... q. x. ad p.

Nullus magistratus inferior, nec et Princeps recognoscens superiorem potest comittere causam cognoscendam sumarie, de plano, sine strepitu, et figura iudicij, et qualiter pcedat ... in l. nemo pt. 2. ... n.o 6. ... d. leg. i.

In iudicijs sumarijs ... Marcel. d. arb. l.o i. q. 35. n.o i. et qd plus est ... in eis facta ... ponit ... lo. 2

In sumarijs iudicijs opus est citat.e pro forma, qd intelligitur qñ sum. figura iudicij pcedit ... Marcel. d. arb. l.o i. q. 58. Rot. ... 44. n.o 3. l.o i.

Causae alimentorum et diebus feriatis possunt expediri l. 2. ff. de ferijs et multae aliae ibi causae enumeratae, quae possunt agitari et diebus feriatis, et in c. ult. ext. de ferijs.

Item causa dotis possunt agitari diebus feriatis, vide sup. in u. dos. vers. dubitatur an causa dotis fol. 3 3 0

(Par

[illegible]

qu

no

nim

id'

Panā ut aliqui cc condemnatus ad [illegible] condemnationē, i. pena, ut, qd qs ex sntia sit actualiter condemnatus, ut qd ex processu appareat quod sit condemnandus. l. q [illegible] ubi [illegible] aptus, [illegible]. not. n. l natu[illegible] s. nihil comune n.° 109. d acqr. poss.

Criminaliter nemo damnandus est. qui civiliter cogi ptt ad solvendum id quod condemnatus fuit Menoch. cons. 98. n.° 82. l.° i.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Iurisdictio.

Iurisdictiones uenales esse ad [illegible] ꝑ cogitatio Aull. et iudic. sine quoque suffragiis 510

Iurisd. [illegible] triplex consideratur in se ipsa, respectu [illegible] et [illegible] exercitii p.º casu est publica auctoritate, et utilitate sicut ordinaria l. muneris ꝑ iudicandi ff. de mun. et honor. 2.º casu est publica sicut ordinaria, ut est in dicto usufructus formalis et causalis 3.º modo si ad extendatur qualitas iurisdictionis denominatur a priuato l. barbarius n.º 5 ff. de offic. [illegible] ꝑ ius publicum ff. de iust. et iur. Bar. in l. [illegible]

Iurisd. latiss. sumpta nihil differre uir a potestate, sicut n. potestas regularis [illegible] personas cui adherent l. potestatis uerbo de uer. sig. in magistratu n. ꝑ imperio, et iurisd. late sumpta, in patre, domino et tutore ꝑ quadam facultatem et dicto accipitur: itaque iurisd. latiss. sumpta est quaedam potestas qui regularis [illegible] personas, cui adhaeret in primo [illegible] dicto accipitur iurisd. ꝑ eo imperio, quod fit in filium, et dominus in seruum [illegible] l. 2. de lib. et ꝑ eo sors lib. l. [illegible], et [illegible] ff. de iur. in magistratu autem accipitur ꝑ imperio mero, mixto [illegible] magistratus magnus est, uel parvus.

Late autem sumpta iurisd. est genus ad omnes iurisdictiones, ad merum et mixtum imperium, et de [illegible] gl. in l. 1 ff. de iurisd. om. iud. in [illegible] in [illegible] de [illegible] iurisd. est potestas et a gl. in ꝑ [illegible] necessitatem iudicandi et aequitatis statuendi [illegible] publico introducta cum necessitate iudicandi [illegible] in l. muneris ꝑ iudicandi necessitatem de necessitate iudicandi [illegible] approbatur [illegible] diffinitio ab omnibus communiter ff. de mun. et hon. [illegible] iurisd. om. iud. [illegible] Bar. [illegible] in l. 1. n.º 3. de iurisd. om. iud. [illegible] in d. l. 1. a. [illegible] 5. facit addit tamen a [illegible] nota. [illegible] in d. l. 1. a. [illegible] quod illa particula cum necessitate [illegible] nulla saluari gl. [illegible] quod illa particula cum [illegible] sed [illegible] dicto [illegible] [illegible] et omittere inutilia ꝑ pupillo l. si ꝑ omnes [illegible] utilia; et omittere inutilia ꝑ pupillo l. si ꝑ omnes [illegible] l. 1. ff. de admin. tut. de adm. tut. adeo quod si cessat suo periculo cessat l. 1. ff. de admin. tut. [illegible] lib. agnosc. [illegible] quod [illegible] [illegible] in pr., toto tit. ff. de lib. agnosc. [illegible] d. l. 1. [illegible] d. n.º 16. [illegible] rationi [illegible] in d. l. 1. [illegible] l. 2. de iurisd. om. iud. [illegible] hac iurisd. in qua loquitur l. 1. ff. de off. cuius l. 2. de iurisd. om. iud. l. 1. in princ. [illegible] iurisd. [illegible]

Iurisd. [illegible] sumpta continet et causas criminales, Bar. in l. 1 n.º 4 ff. de iurisd. om. iud. [illegible] ibi 1.º [illegible] continet iurisd. et [illegible] ad merum et mixtum imperium, et ad iurisd. [illegible] sumptam [illegible] continet sub se mixtum imperium continet et causas criminales, [illegible] mixtum imperium [illegible] causas criminales, [illegible] in l. 1. [illegible]

i. ul ff. de off. eius in L. i. § i. ff. quod quisque iu. in L. diuus la 2. ff. ad l. Corn. de fals. et facit qd. ro conf. in tito de iurisd. omnium iudicum iurisd. accipitur lat. et tamen eo tit. tractatur et ea criminalis qr. iurisd. lat. sumpta continet et causas criminales.

Iurisd. stricte et in spe sumpta diffinitur a Bar. in l. imperium n. 23. de iurisd. om. iud. iurisd. est quod iudicis officio mercenario expeditur priuatam utilitatem respiciens. ahnotat. qd. de hinc ab oibus Alex. ead. lege in d. l. imperium in pr. dict. n. 18. hor. aut. ibid. n. 31. ut eam impugnat per ult. verba text. d. l. imperium, ubi dr. de iurisd. est ... iudicii quod tamen expeditur officio iudicis nobili et ideo diffinitionem ... etc. sed tandem dict. et Alex. loco ... Bar. dat diffinitionem quo ad exercitium, ad aut quo ad ... ipsius ...

Iurisd. stricte differt a notione in specie. ... ait Capr. d. tr. cui ... in u. Notio fol. 597. 17.

... est ut sibi ... lat. aut ... iurisd. in qua sumptam continet ... et mixtum imperium. ... ... alicui ... iurisd. simpliciter, et indistincte, ... Et latissime ... ... et mixtum imperium ... et simplicem iurisd. com. est ... ut ... in d. l. imperium n. ... de iurisd. om. iud. ... in d. l. imperium n. ... a dr. fundamenta, quod ... ... loco ... ... in l. ... n. 9. ... ... et ... ... in ... urbis d. ff. ... ...

... et iurisdictionis ecclesiastica et temporalis. c. cum ad uerum 96. dist. una ... et alteram in alterius iurisd. ... c. ... in ... dind.

... iurisdictionum ... licentia ... de maiori ad minus, ... de minori ad maius nullo modo. l. solemus. ... lat. ... iud. ... in l. i. n. 17. ... in l. ... n. 5. ... ... in l. ... ... et ... ... in c. cui licet de ... in 6.

Iurisdictionis uoluntariae et gratia ... coram iudice ... ... necessitatem ... ... in ... ... iurisd. ... in l. 2. ff. de off. ... ...

Actus voluntariae iurisd.nis concedatur ab inferiori a principali non fit exercendi extra territorium. l. 2. ff. de off. procons. ubi legatus procos. qui est administrationi a procos. non fit ante quam provinciam intraverit, nec ante quam sit in provincia. Surdus tamen actus factus citra territorium faciet procos. ubis et ratus est l. 1. C. de emancip. lib. in l. cunctos populos n.o 36. C. de sum. Trin. et fid. cath.

In mera iurisdictionem non est quem a subrogatis, non delegatis, ut subrogatus ordinario, et tamen non fit ex, qui fit ordinarius est in delegatus. Abb. in c. sup. quodam. de off. deleg. in u. ... sibi ut scribit Abb. in c. sup. quoniam. § si vero. de off. deleg. Ale. in c. qua et n.o 6 ... Menoch. ... in l.o 1. de arb. q. 54. n.o 30. et seqq.

Quis tribuat iurisd.m ordinariam ... in u. ... ff. 437.

Iurisd.o ordinaria est favorabilis et ideo extendenda. fl. mag. in c. 1. in u. ... ad fi. de rescrip. in 6. Delegata vero est odiosa, et restringenda. ... in clem. 2. de off. ordin. ... ... de iudiciis ... in 6. ... in l. ... in fi. n.o 253. de leg. 3.

Iurisd.o tributa iudici minori procedendi super tali ... est, et ... tamen, ut dicatur cognitio cumulative, non privative in sibi ... tamen, ut ... cognitio cumulative, non privative ... sed locus sit praeventioni, Menoch. de arb. l.o 1. q. 40. Gram. decis. 30. ... cons. 3. n.o 3. 4.

Iurisd.ni mixtum imperium aliquando inest, aliquando cohaeret, inest quando ius imperij in exercitio principali exercet, cohaeret quando subservit liti principali ... Menoch. de arb. l.o 1. q. 74. n.o 20. declarat.

Iurisd.nis defectus nunquam ... excludens ... Cephal. cons. 263. n.o 5. l.o 2.

Tribunal de iurisd.e ... qualitate est quaestio, non qualitas debita sed ... inspicit. l. ... ff. de iurisd. om. iud.

Ubi ... civilis ... tribuit universaliter iurisd.nem alicui, ... et clerici activi et passivi, in quo ... illa qualitas, super qua fundata est iurisd.o, et in ... ordinaria iurisd.nis est ... Abb. in c. ... de iud. de ... iud. ... par. 5. q. 2. n.o 2.

Iurisdictio.

Remi ad [illegible] criminalis d turbida iurisdictione ... a ... prius [illegible] coram iudice competenti ad alium iudicem transit, ut traditur conatus est dolo ... Menoch. cons. 230 n. l. 3.

Dominus iurisdictionis ... mixtum imperium ... iurisdictionis signa in ... subditos suos, Menoch. cons. 437 l. 5.

Iurisdictio ... arbitris a ... cumulative, ... privative ..., et ... privationi, Menoch. cons. 479 l. 5.

Princeps ... in ... cum ... iurisdictione et mero, et mixto imperio ... Capol. cons. 34 l. 2.

In ... iurisdictione in ... et mero, et mixto imperio, et ... criminalium Rol. cons. 42 l. 2.

Civitas ... iurisd. dr ... cumulative quoad Principem, ... privative, Rol. cons. 80 l. 2.

... unius loci ad alios iurisdictione, Alba cons. 62. 63. et latius cons. 64

Probationes de dono post conclusionem in causa faciunt notoriam Cl. sing. in c. significaverunt de testib. pag. Jas. in L. nato 3 nihil con. n.º 105 de acqu. poss. [illegible] ibid. n.º 63.

Para it q̃ sit lata sententia, vel conclusum in causa [illegible] in l. [illegible] de exc. Bar. in L. si mr. de cond. in si. [illegible] ut iud. [illegible] plures refert Bar. in L. nato 3. nihil con. n.º 112. de acqu. poss. [illegible] in L. [illegible] Menoch. de arb. l. 2. c. 0. multis cas. [illegible] casu 51. n.º 24.

Concludi in ca. est renunciari omni probationi, [illegible] in c. [illegible] de fid. instr. publi. n. concluserit Auth. de testib. [illegible] in c. [illegible] plena fid. Bar. in auth. [illegible] q. [illegible] post publicationem [illegible] Bal. in l. [illegible] in l. [illegible] conclusio in ca. quo tempore publicato [illegible] de acqu. poss. sic d. e. p. in l. nato 3. nihil con. de acqu. poss. Et concludi in ca. est finem imponi probationib. et quaprimum ad sententiam devenire. et [illegible] in ca. quo ad effectum includendi probationes [illegible] et post conclusionem [illegible] causam [illegible] statuti forma peti possit.

Fit aut concl.º in ca. tribus modis, p.º qñ litigantes omnibus probationib. renunciant, qd expresse tacitiq; fit. expresse cum partes sententiam ferri postulant, [illegible] cum aliud faciunt, [illegible] qd amplius in ca. producere, [illegible] amplius locum productioni probationum, ut cum [illegible] quo [illegible] ad [illegible] amplius [illegible] committi. 2º fit concl.º in ca. [illegible] dispositione, ut [illegible] municipale [illegible] ad [illegible] elapso [illegible] in ca. concludendum [illegible] citet ad audiendum sententiam [illegible] in ca. concludendo, Guid. Papæ q. 587. Menoch. [illegible] de arb. l.º 1. q. 35. [illegible] concl.º in [illegible] iudex [illegible]

Concludendum est qº in oib. causis, ut aliquis finis litib. imponatur, fallit [illegible] p.º qñ iudex [illegible] officio [illegible] in certificatione, ut qñ [illegible] dicit in ca., in qua liberum [illegible] arbitrium. 2.º fallit in causis summarijs, Alex. cons. 84. n.º 12. l.º 4. Bellon. cons. 63. [illegible] 3.º fallit in ca. criminali. 4.º fallit qñ instrum. sine culpa, et malitia [illegible] de novo reperta. 5.º non concludit iure [illegible] concl.º qñ [illegible] [illegible] et non [illegible] producunt [illegible] tio minoris [illegible] et [illegible] conclude [illegible] probationes [illegible] conditionem, [illegible] ad ignorantiam. 6.º non impedit concl.º in ca. qñ producitur instrum. de novo reperturum, quo partes [illegible] sententia recedi volunt. ut si producitur instrum. liquidum, quo [illegible]

[illegible] quod [illegible]. 7.° nō obstante [illegible] constitutio in [illegible] peti ad [illegible]. 8° nō ob. concl. quominus in cā appellationis p[ro]duci ea omnia possint quę in cā p[ri]ncipali nō potuerunt. l. s[ed] sane l. 3 eod. tempor. appell. nō tenius est q[uod] p[ost] appellationē concl. in cā [illegible]. Ant. Capec. decis. 28. n.° 4. 9.° nō retrahatur concl.° [illegible] tionis, in [illegible] [illegible] poni possint Rota. cō. 145. ad p[ro]x.° [illegible] [illegible] iudex [illegible] [illegible] productionē. xi.° nō repugnat concl. q[uin] a iudice interrogatio fieri possit ad [illegible] dubitationis declaratione. Tandē nō deerit [illegible] [illegible] et positiones post conclusū in cā nō posse p[ro]duci, [illegible] [illegible] [illegible] ut, nisi ex magna ca. [illegible] Mascard. de arb. l.° i q. 35.

[illegible] positiones produci nō possint post conclusū in cā affirmat [illegible] in l. in contractib. [illegible] C. de nō num. pec. in l. 2 [illegible] quod [illegible] in fi. C. de iur. calum.

Ad dicta [illegible] 4.ª [illegible] post conclusū in cā possint produci [illegible] [illegible] Paß. decis. 291. q. [illegible] affirmat [illegible] [illegible] producat se de novo [illegible].

Concl.° in cā in causis summariis nō [illegible] [illegible] [illegible] probatione fieri possit [illegible] [illegible] [illegible] 2.

[illegible] in cā fit partium conventione, nihil amplius in ea [illegible] [illegible] placet litigantib., et [illegible] cos [illegible] [illegible] [illegible] nō. [illegible] Mascard. de arb. l.° 2. cam [illegible]

Concl.° in cā, cū sit interlocutoria, [illegible] a iudice in fi[ne] [illegible] [illegible] [illegible], in cā [illegible]

[illegible] in cā, an liceat [illegible] producē instrum. [illegible] [illegible] [illegible]. l. in c. licet causa n.° 14 [illegible] de probat. [illegible] [illegible] 51 n.° 19. [illegible] instrum. [illegible] post conclusū in cā [illegible] [illegible]

Post conclusū in cā iudex ex suo off.° interrogari [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dubio [illegible] declaretur, et ut [illegible] inducat. Ant. [illegible] 3 cap. 44. [illegible] [illegible] post conclusū in cā [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nō [illegible] quod iudici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] conclusū in cā. Ant. loco [illegible] cap. 45.

Post conclusum in causa si libelli recipiantur, revocata in tit. Consil. Rol. a Valle cons. 29. n.o 47. lib. 1.

Post conclusum in causa potest iudex ex suo officio perquirere valorem rei. Cons. 506. lib. 4.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

Interpellatio.

Ille interpellatus dr̃ qui habeat ut id possit interpellari. l. i. ff. sed et priuo
conui aut claim, et ibi in apost. not. Bolog. ad qd facit tex. l. nidio
demitt. l. si eum q iniuriarũ. ¶. si qs cautioni.

In loco et tpe competenti interpellandi debitorẽ valde satis plenũ p Bar. in
l. ad alled. ff. de o. n. 54. ubi ait n. 42. de iis in iur.

Interpellatio ut debitorẽ in mora constituat specifica et clara esse
debet, et id sub aud. Menoch. de arb. lib. 2. casu 461.

Eques.

Eques Veneti fi Feudataria anteferunt Equiti Carrafo, maxime quod
veneri. et et alias dignitates habet Marcel. fo. 126. l° 2.

Processus est pendens [illegible] quod tacita et quomodo intelligatur [illegible] c. notarius, [illegible] [illegible] quod dicatur fol. 528.

Ex causa inordinati processus [illegible] appellatio et in possessorio ubi [illegible] non admittitur et [illegible] est ea quae est inordinatus processus, [illegible] co: [illegible] et sic [illegible] [illegible] et [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] 39. [illegible]

Processus agitatus cum minori curatori carente est nullus, [illegible] pararii, si ei datus curatori, [illegible] Dix. cons. 549.

Processus factus venia non petita ubi peti debuit est nullus. Rol. cons. 18. n.º 44. l.º 2.

Processus factus coram iudice laico super obligatione [illegible] adhuc [illegible] coram Ecclesiastico super absolutione a iuramento, validus est [illegible] [illegible] 30.

Licet incendium ortum in domo ... culpa inhabitantium datum ... dominus familiae ... teneatur ad emendationem damni ... persona ... quae inhabitaverint, ... culpam latam ... ... Rol. cons. 95 n.° 2

Incendii ... quis teneatur civiliter vel criminaliter tradit Ludov. cons. 25.

Iudicis arbitrio plus est in iudicijs quam [illegible] de quo Clariss. Menoch. [illegible] singularem tractatum de arb. iud. ubi alegatissime tractat quid [illegible] sit et in quo [illegible]. [illegible] aliqui [illegible] limitatio [illegible] [illegible] iudicis arbitrio [illegible] [illegible] in [illegible] arbitrio esse iudicare quis pauper dicatur, aut dives, quae persona miserabilis, quae nobilis Menoch. de trac. lib. 2. casu 65. 66. 67. [illegible] in auth. [illegible] n. 15. C. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] quod arbitrari [illegible] quod pauper dicatur et qui [illegible] [illegible] malis moribus [illegible] [illegible] dal. ab eo [illegible]. Item an [illegible] dicatur [illegible] parva, [illegible] arb. iudicis [illegible] in c. [illegible] in u. iudicium [illegible] dicatur parva, [illegible] [illegible] tempus, gl. in c. iud. in 6. Et [illegible] quod dicatur parvum [illegible] [illegible] in 6. et quis dicatur [illegible] 2. in u. [illegible] [illegible] [illegible] in d. auth. [illegible] n. 15. 16. et [illegible] paupertas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in d. auth. [illegible] [illegible] in u. Paupertas

Plures casus qui relinquuntur arb. iudicis enumerat Marsil. in l. [illegible] [illegible] [illegible] et centum casus enumerat et Galvanus de [illegible] doctor de Bononia in suo trac. qui [illegible] sup [illegible] in [illegible] Iudex est arbitrio [illegible] in [illegible] [illegible] faciendo. [illegible] [illegible] communem arbitrio [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] utilitatem [illegible] Capol. in l. si fugitivi n. 56. C. de [illegible] [illegible]

Ubicumque poena est iudici arbitraria, quod [illegible] [illegible] et quomodo intelligatur [illegible] Capol. in l. si fugitivi n. 36. et [illegible] C. de [illegible] [illegible]

Iudex qui arbitrio [illegible] in iudicando [illegible] [illegible] [illegible] ea in [illegible] [illegible] illa [illegible] non [illegible] sed alia, Menoch. de arb. lib. 1. q. 31.

An iudex qui [illegible] arbitrio in poenis imponendis possit arbitrari usque ad mortem Marian. disput. 3. Menoch. de arb. lib. 1. q. 86.

Rescriptum duplex est, aliud quod vocatur rescriptum ad lites, ut est quod Princeps rescriptum [illegible] alicui, et hoc quod [illegible] ordin. [illegible] c. sedes de rescript. in 6. et [illegible] de rescript. [illegible] in c. causam, quae eo. tit. Aliud est [illegible] ad [illegible] de rescript. [illegible] at quod Princeps rescribit quod fiat rescriptum quod vocatur [illegible], et hoc casu [illegible] ab ipso iniustitia [illegible], et hoc casu [illegible] in dubio [illegible] l. 2. C. de divers. rescript. [illegible] qualis [illegible] [illegible] in l. [illegible] 28. et 34. [illegible] [illegible]

Multotiens [illegible] duo rescripta [illegible] [illegible] Menoch. de arb. lib. 2. [illegible], et dubitatur quod [illegible] non [illegible] casu 48.

Rescriptum aliud iustitiae aliud gratiae, rescriptum iustitiae est ad lites. Rescriptum autem gratiae [illegible] gratiae autem est ad beneficia. Rescriptum [illegible] [illegible] irritatur, quod iustitiae [illegible] et rescripta iustitiae faci- [illegible]; aliud [illegible] ope exceptionis. [illegible] [illegible] quia rescripta gratiae [illegible] his et [illegible] [illegible], et [illegible] maioris [illegible] [illegible] odiosa [illegible] ambitionis [illegible] Menoch. de arb. casu 201. in prin. usque ad num. 23. obligationem [illegible]

Rescripta iustitiae [illegible] ea, quae si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] casu 201. vol. 24. [illegible] c. postulasti de rescript. Menoch. de arb. [illegible] [illegible] [illegible] n. 27. [illegible] alias [illegible] [illegible] [illegible] rescriptum, et similiter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cancellariae [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] nullo [illegible] ex consuetudine Principis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in his quae aliquid in rescripto [illegible] [illegible] dici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid concedatis est surreptio, quia [illegible] ex illa [illegible] [illegible] fuisset [illegible] concessisset.

Rescripta gratiae, id est ad beneficia [illegible], si aliqua [illegible] [illegible] [illegible] sunt. 1.° [illegible] narrare [illegible] [illegible] 2.° [illegible] 3.° crimina, quo ligatus est, in beneficio [illegible] [illegible] [illegible] indignum eum facit. 4.° alias dispensationes si plures fuit dispensatus. 5.° suas dignitates, si in ea [illegible]. 6.° aliud beneficium si

Rescriptum.

aliud obtinet, quod multis casibus extenditur ut per Merod. [illegible] casu 201. n. 41. et declaratur, ut per eund. n. 5[illegible].

Rescripta ad lites [illegible] [illegible] si in precibus narrata non fuerint illius qualitates, quas Princeps ad id concedendum movebat; primo igitur narrandum est, litem captam, et per solam citationem, quod limita, et extende, ut per Merod. d[e] arb. casu 202. n. 6. et 13. 2.o narrandus est totus processus, et substantia litis. 3.o coram quo lis pendet, ordinario, vel delegato. 4.o conditio personarum, contra quas impetratur. 5.o si in ea fuit conclusum. 6.o si lata fuit sententia. 7.o si appellatum sit. 8.o si sententia transivit in rem iudicatam. 9.o [illegible] laudo arbitri, vel transactione causa sit finita. 10.o si aliud rescriptum concessum fuerit: quod limita et extende, ut per Merod. d[e] arb. casu 202. n. 64. et 74.

Cum duo pugnantia rescripta ad lites obtinuerint, si uterque primus inchoatus est, religiosus in [illegible] [illegible], alter [illegible], et [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] primus in [illegible] [illegible] Merod. d[e] arb. l. 2. casu 284.

Cum falsis precibus aliquid obtinuerint per quod [illegible] [illegible] impetrantes [illegible] et poena puniuntur, quasi a poena falsi, quasi arb.o iudicis puniuntur non [illegible], aut in [illegible] non incidit in aliquod specificum criminis nomen, arbitraria poena imponitur, licet aliquis [illegible] [illegible] [illegible] arbitrari possit: quod si certa poena a lege [illegible] sit, illa infligitur. Si a[d] aliquam [illegible] [illegible] magistratui impetraverit falsum narrando, falsi [illegible] [illegible]: si [illegible] [illegible], impetratis quod in privatis, [illegible] alia poena [illegible]: [illegible] privato [illegible] mendacium aliquid obtinuit, si civiliter [illegible] [illegible], si criminaliter, [illegible] arb.o puniatur Merod. d[e] arb. l. 2. casu 314.

Verba rescripti conformanda sunt iuri communi, et iuri c. paratus 23 q. [illegible] reducenda ad ius commune, et sic illud intelligendum, et interpretandum c. causam ubi Abb. d[e] rescript. et a contrariis [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] c. [illegible] Lex. c. [illegible] [illegible] d[e] rescript. Rebuff. in praxi benefic. fol. mihi 64. n. 31.

[illegible] rescriptum [illegible] impetrato, Bal. in l. [illegible] n. 14. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], vel subreptionem [illegible] [illegible] nullum [illegible]
[illegible] [illegible] 221. 164. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] impetratoratus 3. [illegible] 030

legis, quod dat absenti intellexi absentem intelligi ab eo die, qua incipit absentia, ut in l. absentem, et seq. ff. ex quib. cau. maior. debet intelligi et suppleri absentiam infra illud modicum tempus quo se separat ac recedit, tex. in l. ab hostibus. §. si ff. ex quib. cau. maio. ubi tex. quod loquitur de absentibus reversis intelligitur cum dictione postramum, quae dictio denotat, et importat modicum tempus, infra quod debet sarcinulas componi, et adaptari ad iter, arg. quorum. l. si fructus ff. de cod. ob. cau. Bar. not. in l. ab hostibus. §. fi. n.º 3.

Absens cum republicae quis fuit latus, in integrum restituitur. Vide in v. Restitutio in integrum supra fol. 188.

Quinque absentium genera ponit gl. sing. in l. si. de re. iu. in integ. in prin. gl. mag. quod stabilis, et necessaria, ut militiae causa. 2.ª stabilis tamen, ut studiosi. 3.ª necessaria tamen, ut in relegato. 4.ª voluntaria tamen, ut mercator, et similes. 5.ª voluntaria per contumaciam contumaciam tamen.

Absens presumitur ignorare ea, quae fiunt in Civitate. l. plane. de excusat. tut. c. si. de matri. acc. poss. Et quae etiam in Civitate presumitur ignorare ea, quae fiunt in comitatu. l. Titius. §. lucius de lib. et posth. Ias. in l. si is, qui pro empt. n.º 33. ff. de usucap.

Absens ~~presumitur ignorare~~ stabilis Et ignorantiae causa et de his, quae fiunt inter criminalos non restitui debet. Ant. Cons. 302. n.º 5.

Qui abest causa studiorum, vel militiae excusatur Menoch. Cons. 182. 7. 2. l.º 2.

Pupillus, et tutor ad posse renunciare confectioni Inventarij, Guid. ratione publica utilitas, n. 27 ...

Item testator potest remittere tutori confectionem inventarij, Bar. in l. nemo potest n. ... et in l. tutor qui repertorium in prin. n. 18. ... tut. ... quod sic ... in l. ... C. arb. tut. ... adm. tut. ... utrum ... remissio ... pupillo: quod ... inventarij ... utilitatem ... confir. tut. ... in l. nemo potest ... l. tutor, qui repertorium; ... tamen ... dolus ... in futuro ... illud ... dolus ... remittere non potest ... tutor ... inventarij ... d. l. si unus ... ibi ... n. 10 ... testator ... illud. Ampliat ibi ... n. 10 ... tutori ... confectionem inventarij ... publicam ... ordinaria in l. tutor 2 ... sed et ... loco ... adm. tut. ... inventarij confectionem ... C. arb. ... et ... limitationem ... tut. ... n. 14. et ita ... in indicando, et ... minor ... sufficit simplex remissio.

Confectionem ... inventarium ... Vinc. ... confect. inven. ... n. 22.

Inventarium bonorum hereditatis clerici laico ... Guid. Pap. ... 261.

Poena ... inventarium ... n. 43 ...

Praedicta confect. inventarij ... 103.

Exceptio inventarij ... 602. n. 12. vol. 4 ... appellanti ...

Heres non inventando, non tenetur de evictione, si bona vendita ad instantiam creditorum evincantur, sup. in u. Heres, vers. Heres ... fol. 278.

Inventarium efficit, ut non teneatur ultra vires hereditarias ...

Minor, miles, et rusticus ... sine inventario ... qui ultra vires hereditarias ...

...

Heres ... facit inventarium ... Rosell. de inventario cap. 2 ...

Inventarium, et eius effectus ... cons. 44. n.° 6. l.° 3.

... beneficio inventarij ... 199. n.° 6. ... fol. 279.

In inventario heredis qui ... cons. 635.

Non sufficit ... hereditatem cum beneficio inventarij nisi ... inventario, cons. 398. n.° 69. l.° 3.

Beneficium inventarij ... cons. 59. n.° 27. l.° 2. citat ... cons. 174.

... inventarium ... partis, Mascard. ... l.° 2. cons. 855. n.° 11

Heres q omisit aliquas res describendas in inventario, dolosi praesumitur, non tamen dolus probari debet, Menoch. cons. 471. l.o 5.

Heres omittens dolose res aliquas describendas in inv.o ad privationem bene: ficio inventarij in totum, non tenetur tantummodo ad res occultatas in duplum, Menoch. cons. 471. n.o 9. l.o 5. quam opin. asserit magis com. et addit quod libenter retractat id, quod ipsemet alias in contrarium affirmavit cons. 89. n.o 146. l.o 5.
Contrarium quod privetur beneficio in totum tenet. et communiorem asserit Rimi: nal. cons. 417. n.o 19. 24. l.o 4.

Ob non confectionem inventarij heres an amittat trebellianicam, sub in v. trebellianica, vers. trebel. detrahi ? fol. 242. § ?

Sup nullitate inventarij ob heredis confectionem, Natta cons. 574. 575. l.o 3. Rol. cons. 73 l.o 2.

Uxor instituta a marito, et gravata de restituendo fideicommisso, et non confecto inv.o fit in restitutione fideicommissi deducere dotes suas. Rol. cons. 65. l.o 2.

Inventarij materia per Rol. cons. 73. vol. 2.

Quotiescunque fit extra[ordinarium] locum remedium ordinarium, cessat extraordinarium l. in causa ca. 2. ff. de minor. [illegible]

Quotiescunque remedium extraordinarium in facto consistit, quia quod ex posuit propria auctoritate deijci[tur] aedificatum, sit commune cum ordinario, Castr. et DD. not. in L. de pupillo. §. meminisse fi. illas ff. de no. op. nun.

Cui duplex, multiplex[que] ius ad id[em] remedium est, unum eligere aliud omittere debet. L. quod in haered. §. eligere de tribut. L. cum filius §. va- rijs de leg. 2. L. nemo ex ijs. §. quotiens de reg. iur.

Quoties duo ad idem competunt remedia, uno repudiato, ad intellig. cuius clareque remissum, sed retinere L. si domus ff. de servi. urb. praed. ad cuius loci explanationem Corras. l.o 4. miscell. cap. 14. per ret. l. si prius in prin. de aq. pluu. arc. L. si filius 42. in prin. ff. de bon. lib. L. quoties duplici ff. de reg. iur. et quia renuntiatio est stricti iuris, interpretatione, ut tantum censeatur remissum quantum fuit expressum plus, [illegible] in L. postquam liti n.o 16. C. de pac. Ad eorum declarationem uide infra in u. Repudiatio uers. cui duo f. 217.

Casus quo est duo remedia ad id[em], contraria tamen inter se existit, et incom- patibilia; tunc intentando unum, si in eo obtinuit, prohibetur aliud intentari, si vero autem succumbit fit ad aliud redire, Natta cons. 38. n.o 6. l.o i.

Apostilla

[illegible]

Apostilla ad instrumentum, ut fidem faciat, quod negat non falsa dicat.

[illegible]

Dilationum plures et [illegible] [illegible] [illegible] in prin. [illegible] [illegible] qd [illegible]
ponit[illegible] species dilationis, Bar. in [illegible] C. quom. et quan. iud. [illegible]
[illegible] allegationes, [illegible] et probatoria, et [illegible]
peremptoria, nisi dicas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] epistola, [illegible]
Edictum [illegible] est peremptoria, nisi [illegible] [illegible] [illegible]
cominuendo in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
amplius [illegible] [illegible] Bar. in L. [illegible] [illegible] [illegible]
plenius in L. [illegible] Julianus n.o 4. [illegible] [illegible]
scit dilatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
no[illegible] qa no[illegible] dari, [illegible] una L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Bar. in d. L. [illegible] in [illegible] et in [illegible] [illegible] ampliationes, et limitat.
[illegible] L. [illegible] 2o. 7. et L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quas post [illegible]
Amplia [illegible] p.o ut [illegible] locum [illegible] [illegible] Julianus n.o 4. [illegible] 2.o ut [illegible]
[illegible] Bar. in d. L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dilat.
locum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in actis 3.o ut
[illegible] L. [illegible] [illegible] [illegible] dilationum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] nullus Bar. in d. L. [illegible] [illegible]
2.o et nulla ipso iure, [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] in clem. i.
4.o ut [illegible] locum [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in causis [illegible]
[illegible] peremptorio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] in [illegible]
[illegible] peremptoria, Bar. in [illegible] [illegible] Bar. [illegible] 2. C. quom. et
6.o [illegible] locum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] probatoria, et [illegible] et [illegible]
quan. iud. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peremptoria, 4.o [illegible]
[illegible] facta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in probatoria. 7.o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad Treb. L. [illegible]
a lege, [illegible] [illegible] facta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sufficit et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] exclusio [illegible] [illegible] [illegible] et fortior [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] 8.o ampliatur ut [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] peremptori, [illegible] [illegible] L. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] lib. x. L. Titia [illegible] [illegible] [illegible]
Limita aut [illegible] [illegible] [illegible] fallat [illegible] 2.o dilationum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
facit [illegible] L. i. ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 3.a ampliationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cedere 2.o dilationum [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible] [illegible]
potentia. Nec obstante [illegible] [illegible] [illegible] favore [illegible] [illegible]
dico [illegible] [illegible] in favorem alterius partis sed favor publicus, [illegible]

Bal. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in d. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dilat. [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] post 2.o [illegible]

Dilatio

[illegible] limitatur [illegible] l. [illegible] in prin. C. [illegible] [illegible] ei [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] limitat [illegible] ut [illegible]
in dilatione [illegible] [illegible], [illegible] dic. ut [illegible] in prin
[illegible] in dilationibus [illegible] allegandum, [illegible] dic. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assignato arbitrio
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laudet.
[illegible] n.º 42. 5.º limitat [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et ee
[illegible], [illegible] in [illegible] limitat. ut [illegible] infra illud
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] in l. [illegible] [illegible] n.º 4. et 5. [illegible] 6.º limitat.
ad [illegible] infra [illegible] [illegible] dilationem, allegat [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] modo [illegible]
[illegible] aliqui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ad ampliationem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dilationem [illegible] [illegible] limitat. et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] limitat. et [illegible] ampliatio, ut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in l. 2. n.º 25. ff.
de [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] n.º 27. ff. de [illegible] [illegible] n.º 4.
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nova dilatione, [illegible] [illegible]
[illegible] latius [illegible] [illegible] n.º 78.

[illegible] dat plures dilationes, [illegible] actori in [illegible] [illegible] ff. de [illegible]
[illegible] in [illegible] n.º 30. [illegible] [illegible] maior [illegible] [illegible] actori,
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] n.º 14. In [illegible]
[illegible] plures dilationes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
l. [illegible] ubi [illegible] in [illegible] [illegible].

Dilationes plures [illegible] in [illegible] capitali, quadia [illegible] [illegible] ff. de
[illegible], [illegible] in [illegible] [illegible] ut ita [illegible]
[illegible] [illegible] in capitalibus, [illegible] in civilibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plures [illegible]
dilationes dat, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] de maiori [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n.º 32.
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible]. [illegible] [illegible] in [illegible] dilatio
[illegible] et [illegible] ad [illegible] infra illam dilationem et [illegible] actor [illegible]

Pau. l. petendi C. [illegible] in cau. maior. Castr. in d. l. fi. ✝ fir. n.o 8. [illegible] n.o 33. Bar. in d. l. petendi.

Adde q. d.ta [illegible] in 3. ampliat.e et 6. limitat.e in fi. add. et [illegible] ... cum pluribus limitationibus ut [illegible] las. in l. fi. n.o 36. ff. ✝ fir. [illegible] qd iudex elapsa p.a dilat.e [illegible] n.o a limita [illegible] ut [illegible] iusta causa cognita [illegible] 2.a 3.a et 4.a [illegible] oration. ✝ fir. et ibi Castr. iusta aut causa est [illegible] p.a dilatione fuisse impeditus, quo casu [illegible] dat. 2.a nisi [illegible] in p.a fuit impeditus [illegible] restitutio integr. l. sed et [illegible] in cau. maior. [illegible] Bar. in dil. 8. quoties. ff. [illegible] admonendi ff. d. iureiur. ubi [illegible] fi. in 2. col. [illegible] l. admonendi ff. d. iureiur. [illegible] nis [illegible], ubi et Bar. nisi [illegible] Bar. in l. [illegible] dies absorbent totum tempus. Bar. in l. [illegible] Castr. in d. l. fi. n.o x. [illegible] las. in d. l. fi. illud [illegible] aliquam exceptionem n.o 36. in fi. [illegible] datus fuerit [illegible] ad opp. aliquam exceptionem [illegible] p.a dilat.e fuerit impeditus [illegible] noue dilationi, quamuis in p.a dilat.e fuerit impeditus [illegible] nouo [illegible] adm. dat. 2.a 2.o limita nisi [illegible] probanes ✝ nouo [illegible] ad [illegible] titias partis [illegible] exceptionales, [illegible] c. pastoralis d. except. Bar. in d. l. admonendi [illegible] col. [illegible] dicebat p.a limi[illegible] tat. qd si p.a dilatio nd fuisset integra, possit iudex [illegible] plenitudo, [illegible] Bar. [illegible] in d. l. fi. 2. col. 4.o limita nisi statutum dicerent p.a dilatio [illegible] x. die 2.a quas, et 3.a [illegible] absq. ullo impedimento dari, [illegible] 3.a Castr. in d. l. fi. n.o 5. [illegible] ad [illegible] statuti in dubio [illegible] [illegible] cum, [illegible] 2.a et 3.a [illegible] et iusta ca. apparuerit, ut d.t Bar. d. [illegible] in d. l. fi. n.o 6. 5.o limita, ut noua dilatio [illegible] ca. dari nd possit iud. [illegible] prorogari [illegible] [illegible] noua, [illegible] l. sed et [illegible] d. [illegible] in l. 1. in fi. C. d. dilat. et in d. l. fi. n.o 1. las. n.o 42. 6.o limitat las. n.o 43. ut fallat quas causa examinat. in [illegible] [illegible] tunc [illegible] nouae dilationis dand. [illegible] nisi tractetur [illegible] modus [illegible], Bar. in l. in [illegible] in fi. C. d. exhib. 7.o limitat las. n.o 44. ut fallat quas [illegible] additio ad libellum. 8.o quas noua actio, accumulat. [illegible] ma. [illegible] in l. edita C. d. [illegible] 9.o quas dilatio [illegible] utraq. parti [illegible] et nd contradicitur [illegible] in p.a limitat.e [illegible] x.o limita ut p. Bar. in l. fi. n.o 5. ut p. las. ibi n.o 38. quas [illegible] adversarius nd [illegible] [illegible], [illegible] integra, [illegible] adversa[illegible] [illegible] probationis, 2.da danda est dilatio, [illegible] et ibi [illegible] in 4. limit. et Alex. ibi [illegible] in 2. col. et [illegible] in l. [illegible] ff. d. [illegible] c. si tibi absenti d. [illegible] in 6.

[illegible] in L. etsi post tres ff. si quis caut. Contrarium tamen tenet ipse Ias. in d. L. in fi. n.o 98. Non obstat quoniam eius fundamenta, et primo d. secundum rationem [illegible] tex. d. L. mancipiorum, dum dicit quod nil mirum ibi si etiam post tres [illegible] iterum datur electio, quia tres datus erat, ut [illegible] indemnitatem, et eo tempore quo post [illegible] indemnitatis electio concedi [illegible] quod non ad [illegible], [illegible] est in casu nostro dilatio non fuit data ut adversarius [illegible] indemnis, sed eius [illegible] dominus [illegible] ad [illegible] dominus, [illegible] dici, quod posset concedi 2.a dilatio. Nec obstat [illegible] eius fundamentum dum dicit quod [illegible] et [illegible] tex. d. L. in fi. d. [illegible] quod ad [illegible] quod 2.a dilatio dari possit, nisi ex [illegible], quia dico, et [illegible], quod tex. ille ad [illegible], [illegible] non ipse Ias. posuit plurimas dilationes, [illegible] 2.a dilatio non ex [illegible]. Contra [illegible] Ias. [illegible] n.o 15. et 46. dum [illegible] quod 2.a dilatio dari potest sine ex [illegible] et ad [illegible] favor ipsius partis, [illegible] ad [illegible] eius favor, [illegible] taciturnitatem, [illegible] et [illegible] ad posse [illegible], [illegible] eius favor et [illegible] ad [illegible] dominus, et [illegible] integra, quod ibi [illegible], ut ille [illegible] ipse [illegible]. Ad alia fundamenta [illegible] quia nihil [illegible], [illegible] quod illa comparatio [illegible] et appellationis quam facit Bar. non procedat, [illegible] et [illegible] tex. L. etsi post tres ff. si quis caut. [illegible] Ias. non [illegible]. Contra [illegible] quod [illegible] Ias. nullus adducit fundamentum [illegible] solummodo [illegible] Bar. Non ob. et quod Ias. dicat, Bar. [illegible] in d. L. mancipiorum, quia [illegible], ut [illegible] Alex. in d. L. in fi. col. [illegible] quod ibi Bar. [illegible] [illegible] 2.a dilatio [illegible] iudice [illegible] post [illegible] alia dilatione [illegible] possit [illegible]. [illegible] quia [illegible] [illegible] ratio Ias. [illegible] Nec ob. [illegible] [illegible] quod Bar. [illegible] 2.a dilatio, [illegible] [illegible] sine ex [illegible] dilatio [illegible] eius [illegible] dominus [illegible] [illegible] dilationis [illegible] Caster. [illegible] d. L. [illegible] n.o [illegible] in fi.

[illegible] dilatio [illegible] dari [illegible] sine ex [illegible] Caster. [illegible] [illegible] dat ibi [illegible] cautelam, ut [illegible] [illegible] [illegible] dilatio, et [illegible] tibi [illegible] dilationem, [illegible] ex [illegible] Caster. in L. [illegible] in fi. C. de dilat. [illegible] [illegible] ff. de [illegible].

Dilatio, ut d.^m est, q dat ad [illegible] temp. et [illegible] ad [illegible]
ga nisi una dari [illegible] et [illegible] cum cognit. [illegible]
qua [illegible] cogniti [illegible] dilatio [illegible] pro [illegible] gl. [illegible]
in l. si [illegible] dilatio [illegible] cognit. [illegible]
mod. [illegible] locos [illegible] n. 3. [illegible] n. 34.
addit, q non petat calumniosi, [illegible] ut faciat ad [illegible]
et ideo d. q [illegible] faciunt illi iudices, q [illegible] dat [illegible] ad [illegible]
[illegible] dant [illegible] examinent an faciant ad
[illegible] ad [illegible] dilat. [illegible]
nant an [illegible] admittendi, q faciant [illegible] illud dilation. [illegible]
Castr. in l. oratione [illegible] petat,
ga ne [illegible] non dat et q non [illegible] tempus [illegible]
[illegible] dilatio dat cum maiori ca cognit. ga d. Bar. q non
dat [illegible] impedimento [illegible] n. 48. Castr. [illegible] in d. l.
c. ga [illegible] illud [illegible] illa [illegible] in [illegible]
oratione n. 4 [illegible] dilatio [illegible] Castr. q [illegible]
d impedimento [illegible]
[illegible] ga [illegible] impedimento
ad n. [illegible] plus [illegible] in [illegible] dilationes obtin.
sud. [illegible] et d. [illegible] in 2.a dilatione [illegible]
da [illegible] impedimento [illegible] forte [illegible] esset
tale impedimentum q non [illegible] dilation, [illegible]
sit impeditus, [illegible] illud [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] l. si ff. d eo, [illegible] [illegible] d. [illegible]
p [illegible] l. 3. in prin. in [illegible]

Non dat nisi una dilatio in criminalib. ut d. [illegible] criminalib. ii plu-
res dati, ut p gl. [illegible] accipit illud [illegible]
capitalib. q criminalib. [illegible] capitali [illegible] sangui-
nis plures dat dilationes [illegible] d. [illegible] n. 50 [illegible]
in [illegible] sed [illegible] non est [illegible]
[illegible] pecuniariis n. plus [illegible]
in capitalib. [illegible] causa criminalis [illegible]
sanguinis [illegible] pecuniaria, [illegible] capitalis, et [illegible]
[illegible] n. 49 [illegible] dilatio in pecuniariis causis [illegible]
cognita dari [illegible], in capitalib. [illegible] postquam data [illegible] non [illegible]
probatio, [illegible] impedimenti ad obtinendam 2.^am nec 3.^am nec 4.^am [illegible] gl. [illegible]
in d. l. si [illegible] Castr. n. [illegible] n. 50.
Potest aut dari 4.ta [illegible] et [illegible]

[illegible] cum [illegible] l. [illegible] d. [illegible] Castr. d. [illegible] adulterij [illegible] una dilatio et illa [illegible] l. [illegible] C. de [illegible] ita [illegible] [illegible] et [illegible] in d. l. [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] Cost. eod. [illegible]

Cum [illegible] [illegible] dilat. ad probandum [illegible] Bar. [illegible] ad [illegible] [illegible] Bal. [illegible] [illegible] nulla [illegible] dilat. ad probandum, [illegible] l. [illegible] [illegible]

[illegible] dilatio [illegible] in civilib. et [illegible] et [illegible] impedimentis ut intelligit [illegible] Bar. [illegible] capitulis [illegible] ad [illegible] ad [illegible] impedit quominus [illegible] probandum [illegible] dilationis [illegible] impedit quo minus [illegible] alia dilatio ad probandum [illegible] dilatio [illegible] sufficiunt, [illegible] Bar. nº 8. 9. in d. [illegible]

Verum lapsa dilat. data ad probandum et [illegible] [illegible] [illegible] possunt Capol. [illegible] 3 [illegible] l. 2.

[illegible] dilatio parti octo dierum ad aliquid faciendum, si illud vult facere [illegible] citari adversarium, cum quo [illegible] [illegible] [illegible] pars [illegible] in ult. [illegible] [illegible] Bar. in l. [illegible] [illegible] C. de tempor. appell. in l. [illegible] C. de [illegible] in l. [illegible] Bal. in l. ult. nº 4. C. [illegible] Castr. in d. l. [illegible] et in d. l. [illegible] [illegible]

[illegible] dilationis dictio usque [illegible] inclusive Cassan. in [illegible] [illegible] Rub. 13. § 4. [illegible] [illegible] dilationis dictionis inclusiv.

Iudex exequens et iudex cognoscens incidentia et si alias esset incompetens, Ias. in l. a divo pio. § si sup. rebus. n.° 2. ff. de re iud. et n.° 4. quod iudex exequens debet causas coram eo emergentes summatim cognoscere, et exequi dixit et Menoch. de arb. l.° 1. q.° 38. n.° 10. dicit quod executor cognoscit, et iudicat super exceptionibus solam executionem respicientibus, et n.° 8 dicit quod esset res, in qua executio fienda est, ...

In executionibus debet attendi statuta et leges illius loci, in quo fit executio, et non alterius, Ias. in l. a divo pio. § sententiam n.° 7. ff. de re iud. ... Baria. in l. cunctos populos q. 1. C. de sum. trin.

Quo ad materiam dictorum sup. in p.° notab. distinque aliquos casus iuxta ea quae Bar. in d. l. a divo in prin. ff. de re iud. relatos a Menoch. de arb. l.° 1. q. 38. An scilicet executor alicuius sententiae possit et cognoscere. P.s q.° casus est quando commissa est executio nulla ... ut quando dictus Princeps consistens et coram nobis, quod ... et hoc casu tacite et ipsam cognitionem demandatam esse dicere ... 321. n.° ... quando cognitum est, sed non plene. 2.s casus est quando ... cognitum est ... mandat alicui sententiae executionem ... iurisdictionis, ... ille, ut quando committit executionem laudi lati ab arbitro, et est omnem cognitionem, ... esse ... illa ... quod ... et, quando cognitum non esset, sed commissio erat ad talem ... 3.s casus est quando prolata sententia committit illius executio alteri Iudici in aliqua ... iurisdictionis, et obijciuntur aliqua ... quae ... esse res, in qua fienda est executio, et super his exceptionibus cognoscit executor. 4.s casus est quando obijciuntur exceptiones ... ut in ... q. ... et super ... L. 1. C. ... fac. ignor. ... l. ... ff. ... multi ... quos ... apud Menoch. d. q. 38. n.° 9. 5.tus casus est quando obijciuntur exceptiones, quae non infringunt sententiam, sed solam ipsam executionem respiciunt, ut n.° 95. exigunt ultra quam fieri possunt, et super illa iudicat executor. 6.tus casus est quando obijciuntur exceptiones quae directe infringunt sententiam, ut puta falsitatis, et nullitatis, et super illis debent cognoscere, et si iudicet obitatis, remittat ad ... sententiam ita Bar. communiter ... Imol. ... ab Alex. ibidem n.° 11. ... Menoch. d. q. 38. n.° 14. Guid. Pap. q. 574.
Vide iam clare habet ... casu ... cognitionem ... Bar.

qn̄ scitū obijcitur, exceptionis est nova cā et dico [illegible] ab-solute, qn̄ lz alijs casibꝫ promissū sit, nō tn̄ absolute licet, sed cum glossatis, ut in eis, et q̄ ib̄ nō remitto ad Menoch. d. q. 38. q alios [illegible] refert. 7.ᵘˢ aūt casus est in mero executore, q̄ [illegible] nō fit cognitionē; fallit qn̄ exceptio est notoria. 2.º fallit in except. excōmunicationis. 3º in cā criminali, qa si sñia sit iniqua, [illegible] suspendit. 4º qn̄ nova cā supervenit, quæ si nota fuisset iudici, suspendisset absolutionē. 5º fallit in except. falsi instrumenti, ut Menoch. d. q. 38. in fi.

Executio instri. guarentigiati retardatꝫ p̄ iudicē laicum, qn̄ extat dictarū, qd̄ sit loquaciter, Menoch. cōs. 109. in fi. lº 2.

Executio [illegible] impediri nō fit except. nullitatis, qn̄ nō est ita clara, ut apparere possit statim de ea, [illegible] in u. nullitas, [illegible] exceptio nullitatis fol. 512.

Executio, quæ nō requirit cā cognitionē dū fit, ut pignoratio, fit hoc [illegible] die feriato ob honorem Dei, alio tn̄ quod die [illegible], sed alia executio, q̄ requirit cā cognitionē, ut incantus, nō fit [illegible] lz diē feriato ob necessitatē hominum, Guid. Pap. dec. 415.

[illegible] q in causa iudicati pignorari facit, nō debet capi bona plus valentia quā ascendat debitū, si tn̄ capiat, executio nō est nulla, sed venit revocanda. Guid. Pap. dec. 329.

In [illegible] collectis, et tributis, ac alijs publicis functionibꝫ, nullus ordo iuris requirit, ut citatio, sed proceditꝫ de plano executione, [illegible] Bal. cōs. 234. vol. 3. et tn̄ contumaces [illegible] Rimin. Iu. cōs. 31. n.º 12. 22. lº 1.

[illegible] nō procedenda execō in castris mobilibꝫ et aratorijs fallit [illegible] capiunt ut [illegible] in [illegible] nullam executionē [illegible] ut alia bona cōlata, Rimin. cōs. 130 n.º 4. lº 1.

2º fallit, ubi nō essent alia bona, qa tunc possent [illegible] quorumlz statuta, aut legē cōm. sl. in l. executores. C. quæ res pign. obli. poss. Dezzas. [illegible] 35 Vide com. opin. opin. 102. lº 1. [illegible] [illegible] affirmat Menoch. d. cōs. lº 2. casu 378. q nullo casu [illegible] in [illegible], aut bonis aratorijs capi possunt, [illegible]

boues agricultoris adducti esse, ut et boues dati in soccidam, ad agricultur[am] invidiam ... .

In fienda executione attendendas consuetudines, et statuta loci ubi executio ... Rom. cons. 243. num. 2° ga.

In executione mere coram eodem Iudice non requiritur citatio partis, Ludou. decis. 6. ... et quando requiratur citatio in executione, vid. Bar. in L a divo pio § in venditione ad fi. ff. de re iud. Alex. ibid. n° 30 et Ias. n° 9. Sed illud ex Alex. loco citato n° 34. quod quando fienda est executio contra successores condemnati, tunc requiritur citatio.

Ordo exequendi traditus a lege a divo pio § in venditione ff. de re iud. non est necessitatis nec traditus pro forma, ideo si pervertatur, executio non ... ratione excessus ab executore eo casu appellari possit, ... Bar. in d. § in vendit. Maccell. patroc. 34. n° 6. citans ... Contra tamen tenet Alex. d. § in vendit. n° 13 et Ias. n° 19. ff. de re iud. quod immo sit nulla ipso iure executio.

Ab executione non appellatur, nisi ratione excessus, Maccell. patroc. 39 n° 17.

Si exceptiones, quae opponuntur ad impediendam executionem sententiae ... indicantur transactio, si respiciunt actionem ... erant nata, opponi non possunt, nec oppositae impediunt executionem, Maccell. patroc. 40. n° 7. citat Bar. in L. i. C. de iur. et fac. ignor. et com. ...

... boues aratorii, aut instrumenta ruralia ab executore pro pignore capiatur ... Maced. ... casu 378. n° 7. ex doct. Plotti in l. si quando n° 712. C. ... et Ias. in cons. 20. l° 3.

Antequam fiat executio debitur in instrumento ... liquidum Gasp. Caball. millelog. cas. 625.

In executione sententiae opponi potest quaecumque exceptio, dummodo non intueatur ... Bar. decis. 43. n° 5. ... et Rol. cons. 28. n° 3. l° i. et quod opponi potest exceptio retentionis rei pro melioramentis, cons. ... iuventarii, collationis faciendae, et ne ultra quam facere possit exigatur.

De ... faciendo ... alius Iudicis de exequendo, Gasp. Caball. mill. 168 ...

Cum petit executionem instri [illegible], si in instrumento nominatus non est, nec haeres, nec successor aut causam habens a creditore, Gasp. Caball. millelog. cas. 627.

Contra 3.m singularem successorem instrum exequi non potest, sed hypothecaria agi debet; Gasp. Caball. milleloq. cas. 633.

A sententia de exequendo instrum non licet appellare, Rot. dec. 42. n.o 5. lib. 1.

Creditori licet plures executiones facere, et una via electa, ad aliam transire et procedere. L. Constantino. C. quom. et quan. Iud. plura cumulat Asin. de execut. § 7. cap. 213. de extimationib. decis. 12. col. 2. et dec. 46[illegible] col. 2.

Executor etiam non potest cognoscere de exceptionibus, nisi de iis, quae contra ipsam executionem opponi possunt, Marsil. dec. 479. n.o 33. lib. 5.

Cum taliter executio impediatur, tertio comparato pro suo interesse, et appellatio, Rimin. iun. cons. 692. lib. 6. et cons. 445. lib. 4.

Ubi brachium saeculare imploratur ab ecclesiasticis, potest an executio cognosci per saecularem de iustitia, vel iniustitia sententiae, et tunc pars citari debet. Natta cons. 529. lib. 3.

dies termini ad comparendum in termino c. i. de except. in 6. § si quis ipso Bar. in L. i. ff. si quis caut. in L. i. in prin. C. de iur. delib. bas. in d. L. i. si quis caut. ff. ... in L. gallus in prin. ff. de lib. et posth. ... dels. 270.

Terminus legalis potentius excludit, quia termini omis. L. facta. § si quis bonorum ad Treb. bas. in L. si n° 39. de ...

...ario termino ad ... est ... citatus ... et fuit contumax, elapso in quo termino ... expeditione ... ad quem fuit citatus nisi sit citandus, ... citatio ... Bar. in L. si. § ... illud ... et in L. aut qui aliter in prin. ... aut clam ... in L. si finita. § iulianus n° 20. dam. inf. ita quod si ... fuerit tanquam contumax condemnatus, ... sententia ... citata lata: ... et sine noua citatione ... contumax c. in ... quo casu ... et sine noua citat. ... condemnauit, ... Bal. et alij, quos ... Alex. in d. § Iulianus n° 47. ... post illud ... sine noua citat. procedi ... tanquam contra contumacem p. L. Claus. § i. de arb. L. mora ... ex quo ... fuit in mora ... in repetendi ... Alex. loco citato n° 48. quod ... in mora: ... loquimur in obligato ad ... in certo termino ... termino ... contumax in termino ... post terminum ... loquimur in citato ad comparendum in iud° quo ... et contumax ultra alia ... procedi, et expediri ... L. sancimus C. de iud.

...cis. quod, index ... expectare in d. ... contumacem ... ad comparendum in termino ... assignato ... Bal. ... L. cum ... C. qui ... ... assignatus est termino ... certa die ... si sit assignata certa hora diei ... Bal. ... in ... actions, ... diei. 2°. limita ... ad ... in termino ... appellatio, ... acquisitum, ... distinctio ... appell. ... Alex. in L. si finita §. Iulianus n° 49. dam. inf.

... termino ... Mirodi de arb. l° 2. cam. 83

Terminus

Iudex non p[ote]st alicui statuere ter[minum] p[er]emp[toriu]m ad agendum vel procedendum contra reum suum, nisi saltem bis eum monitum interpellaverit, et ideo nisi saltem bis eum monuerit, alias post lapsum ter[mini] non excluditur. Hanc resolutionem tradit Ang. in l. si qua aut. ad amplius Auth. de iud. et Iulio Alex. in cons. 108. vol. 1. in fine Clemat. quos refert Iason in l. rem, quae nobis in fi. de acq. poss. citat Bar. in l. in pupillis in fi. in c. de ...is et ... aut. § si qua aut. ... Auth. de iudic. tit. quando ... et de facto a iudicibus ... remiani, et Iud. Rom. non potuisse ... clamari, quod iudex voluerit ab illa recedere.

Ubi duo inter viros constituunt pro renunciatione expressa unius, non intelligitur renunciasse et alij; quilibet enim renunciare potest statim sine alio l. si domus ff. de leg. 1. ubi glo. l. si prius de aq. pluv. arc. Vid. plenius sup. in u. Remedium, vers. Quotiens duo, fol. 581.

Pactum contrarium ut quis non suo renunciari l. si cellerarij ff. de ... no. ...

Cum quis unum actui vel alteri renunciasse oporteat, quid illi pro quo renunciatio, tertiam competendum, ut in extraneo quo ... revocat prius, si solenne sit, secus si ad solemne, Ias. in l. natu ... nihil con. nº 79. de aqr. poss. Alex. nº 46. et xx. l. si iure de leg. 3.

Renunciatio in dubio, fieri ad ... non extendatur. c. sane i. de renun. ... dec. in l. i. nº 19. in fi. C. de pac. et quia stricti iuris est ... dec. in l. tam, ut tantum ... quidem fuit expressum, dec. in l. postquam liti nº 6. C. de pac. sup. in pº notab.

Renunciatio iuris valet, potest fieri in absentia partis, Bar. in l. ad Iulia. § si latronis ff. de lib. leg. Ias. in l. naturae. § nihil con. nº 65. de aq. poss.

Utrum renuncians liti dicatur succumbere, et quid sit litis renunciatio sup. in u. lis, vers. Renuncians liti, fol. 515.

Etiam vinculum ... redita publicum bonum renunciari non potest l. de die. & Attilicinus de pac. dotal. iuncta l. i. sol. mat. Bar. in l. ius publicum in fi. de pac. cum iurato tamen renunciari potest. c. cum contingat de iureiur. l. licet mulieris de iureiur. in 6. Ias. not. in l. nemo potest 2 lec. nº 115. ff. de leg. i. si esset bonum publicum secundario, nisi esset privati, nec et iuratum quod ... cum pactio non valeat. c. si diligenti de foro compet. Ias. ubi sup.

Valet renunciatio de ... tacita ... iuri iurato Dec. cons. 265. nº 4. vers. Et quia, ut dixi, Curt. in l. fi. nº 204. C. de pac. et inde ... de renunciatione facta de hereditate ... ut excludat ab ... iuri.

Dicit filia dotata renunciasse bonis fratris, quod ad poenam ... supplementum legitimae, Mirand. cons. 71. vol. i. et in specie bona ... adducit nº 23. aliquid et ... cons. 401. vol. 5. nº 49.

Renunciatio.

Renuncians iuri [illegible] ignoranti sibi competenti l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Menoch. cons. 80 n.° 70. lib. 1. et si [illegible] [illegible] Crau. cons. 257. n.° 2. Menoch. de [illegible] l.° 3. [illegible] 25. n.° 12. latiss.e [illegible] Tirag. de retrac. [illegible] § 1. gl. x. n.° 21. [illegible].

Et multo minus [illegible] actus taciti, Alb. cons. 25. n.° 17. et n.° 14 d.t [illegible] q. facit actum aliquem positiuum, et expressum, ut [illegible] uoluntatem, et deliberationem ita faciendi, et scientiam, seu notitiam iuris habere, [illegible] q. omittit, et [illegible] actum omissiuum facit, i. nihil facit, et tacet, nō inest aliquam uoluntatem, ne deliberationem, citat [illegible] cons. 79. n.° 4. latiss.e omnino Mascard. de probat. l.° 3. concl. 1262. 1263.

Filia, que renunciauit bonis patris, et matris, potest nihilominus succedere fratri, [illegible] post mortem patris, et matris habuit bona eorum, Menoch. cons. 401. n.° 91. 92. l.° 5. fallit si renunciatio esset realis, que afficit bona ipsa quocunque uadant. n.° 102. 103.

Et renunciatio facta a filia cum iuramento bonorum patris, et maternorum nō extenditur ad fraterna, Guid. Pap. decis. 231.

Renunciatio nō extenditur ad casum, quem oriri habuit ex facto aduersarij, cui facta fuit, Rimin. iun. cons. 569. n.° 118. l.° 5.

Vbicunque [illegible] nō renunciat id, quod nō est uerisimile remitti, uel renunciari, [illegible] [illegible] metus, uel simulatio, uel deceptio, uel ignorantia, Rimin. iun. cons. 569. n.° 178. uol. 5.

Etiamsi filius renunciet hereditati patris, tamen habet lucra matris, que ob transitum ad 2.a uota amittit, [illegible] in rub. C. de [illegible] [illegible] n.° 7. citat cons. Old. 194.

Renunciatio facta per filiam dotandam [illegible] pro sua nō nocet nepotibus, si uiuo patre filia moriatur, Rol. cons. 11. in fine.

Filia dotata, que renunciauit cum iuramento successioni bonorum, matris, et collateralium, nō potest succedere patri ab intestato, Rol. cons. 26. n.° 27. l.° 3.

Renunciatio illius q fraudolenter fuit inductus ad renunciandum non valet Mantic. dec. 32. n. 25. l. 1.

Soror dotata q renuntiavit iuri hereditati fratris, matris, et collaterali mortuo fratre fratribus filijs, non fit successio ex iure hered. ibid. dec. ibi.

Ubi qs cum iuram. remisit et renunciavit cuicumque iuri suo ad admittendum ipsius ad determinandum absolute a iuram. ubi ad petenda Merl. dec. 24. l. 1.

Renunciatio facta a filio monasterium ingredienti, prodest ei, cui facta est, et tenet Merl. dec. 196. n. 3. l. 2.

Renunciationes factae a filiabus, quae nubunt, sustinentur, Merl. dec. 196. n. 36. l. 2.

Renunciationes in fraudem creditorum notab. ob superinductam liberorum revocari nullo modo possunt. Merl. dec. 196. n. 46. l. 2.

Renunciatio facta a filia etiam pro bonis maternis valet, quamvis dotata ad patre, Merl. dec. 196. n. 55. l. 2.

Renunciatio fideicommissi facta a filia dotata prodest ad substituti, cui facta est, Merl. dec. 197. n. 73. l. 2.

Renunciatio et remissio facta dotibus ad iura competentia, et quomodo cumque iuribus spectantibus, in quae succedere possent, comprehendit tam praeterita, quam futura, Merl. dec. 282. l. 3.

Renunciatio iuris sui, quam qs alij facit pro hereditate cedente, non censetur, cum constet praeiudicio esse exclusiva, renunciantis, ad heredem illius, cui fit renunciatio, Merl. dec. 290. l. 3.

Filia dotata, q renunciavit bonis paternis, maternis, avitis et quae quomodolibet ex quacumque successione obvenire possent, excluditur a successione infrascriptae fratris Merl. dec. 335. l. 4.

Renunciatio.

Actus renunciationis factus int. patrem et filium, ad inst. solemnitat. statuti, i. interveniat consanguineorum. Menoch. cons. 335. n° 44. l° 4

Filia nubens, q. renunciat successioni, et bonis patris, matris, auitis, et fratris, est exclusa a success. fratris etiam in casu, quo nupta fuerit unico fratre, quam eo mortuo a patre ipso, Menoch. cons. 371. l° 4.

Qui renunciavit universaliter omnibus bonis, et feudis, excluditur a iure patronatus eccl. ipsis bonis [illegible], Menoch. cons. 401. n° 123. l° 5.

Renunciatio facta feudis omnibus, ut alijs bonis simpliciter ita bona ipsa afficit, ut et si ad alios transierit, renuncians ab ipsis excludatur, ut post quod quis renunciet bonis patris, excluditur a success. etiam fratris, qui bona ipsa habuit, Menoch. cons. 401. n° 90. l° 5.

Renunciatio generalis facta de omni iure ad se spectante non comprehendit ius, quod renuncians ignorabat sibi competere, Menoch. cons. 423. n° 49. l° 5.
Idem eodem Menoch. cons. 496. n° 4. l° 5.

Renunciatio fideicommissi, ut maioratus facta a patre non nocet filijs qui post eum erant vocati, et eandem effectum [illegible] cui [illegible] fuit [illegible] ante renunciat., Menoch. cons. 442. n° 26. l° 5.

Renunciatio, quam facit filia a patre dotata de bonis patris, matris, et collateralibus, [illegible] vocatus fuisset, facit, ut ad pontem succedat ex hereditate fratris, quae renunciatio extendit et ad hereditatem. Cephal. cons. 61. 62. l° 2 civil.

Renunciatio facta a filia pro causa dotali ex praeambulis verbis, et iure vallata [illegible] enormiss. laesionem, et dolum continet, ad excludendam filiam a supplemento legitimae, Ceph. cons. 34. l° 1. Aub. Alex. cons. 101.
Idem Aub. cons. 12.

Filia nubens quae renunciavit bonis patris et matris in ampla forma, si enormiter laesa sit, [illegible] Ceph. cons. 143 l° 1.

Soror nubens pt uni fratri facere renunciationem altero excluso, contrariam tamen patri ipsam dotanti, Cist. cons. 146. l.° 1.

Renunciatio iuris hypothecarum pro dotibus suis facta per mulierem cum iuramento et non insinuata, valet, et est servanda, Ast. cons. 70. l.° 2.

De renunciatione facta patri a filia dotata, an eam excludat a successione intestati, Mirocl. cons. 6. l.° 1.

Sup emergenti est pronuntiandum. l. liberis 7. §. fi. ff. de liber. cau. Alex. in l. si heredita. §. Iulianus n.° 32. ff. de min. inf. Si tamen iudex processit ad ulteriora, non reiecta illa q. emergenti, et valet processus absque pronunciatione sup tali emergenti, Alex. loco citato n.° 33. § contra, c. ex parte 2. de appell. l. ait praetor. §. pueritia, vers. quid autem de minor.

Cum emergunt post lit. contest. pertinent ad off.m iudicis adiles. § in venditione de edil. edic. lat. vel l. [illegible] § nihil contra n.° 132. de aegr. poss.

Cas. et quomodo iudex possit cognoscere sup incidenti, vel emergenti questione, Menoch. de arb. l.° 2. casu 167.

Represaliae.

Si aliquis fuit captus per represalias et aliquid soluit, potest repetere ab eo cuius causa represaliae concessae fuerunt. Marsil. cons. 131. n.o 46.

Represaliae non conceduntur, nisi in iusta causa, et in liquidata, et probata. Menoch. cons. 244. n.o 42. l.o 3.

Si quis pro alio fuerit represaliatus, habet actionem contra illum ad damni passi refectionem. Menoch. cons. 244. n.o 57. l.o 3.

Imperium latissime sumptum nihil aliud differre a potestate, sicut et potestas et potentia et ad publicam et ad privatam utilitatem l. potestatis verbo ff. de verb. sign. et imperium; dicimus enim imperium et potestatem in filium, et dominium in servum l. idonei ff. de excus. l. cum in § si plures de bon. dam l. 2 C de lib. et eorum lib. et ideo est nihil differre a iurisdictione latissime sumpta, tradit Bolog. in l. imperium n. 8. de iurisd. om. iud. et unde supra in v. iurisdictio f. 590.

Imperium merum quando sic dicatur ponit Bar. in l. imperium n. 6. de iurisd. om. iud. merum autem imperium est, quod iudicis officio nobili expeditur publicam utilitatem respiciens, ita definitur a Bar. dicto loco. Quam tamen definitionem reprehendunt multi, inter quos Alc. lib. 2. parad. c. 6. q. de definitione etc. in l. imperium de iurisd. om. iud.

Cuius competat merum imperium ponit Bar. in l. imperium n. 7. de iurisd. om. iud. et etiam ibi n. 34. ex quorum dictis fac regula quod quilibet locus, sive quaelibet universitas, quae a se ipsa regitur, et nulli alij subijciatur, merum et mixtum imperium, et multo magis et iurisdictionem in spiritualibus etc. est certum est, ut not. et possunt Civitates non tam merum imperium dare certum est, ut not. ubi Bal. in c. sic finitur lex ut l. i ex q. fi. quod autem dixit quilibet universitas ex ipsa ex se regitur, dicendum sit quod de iure comm. merum imperium non residebat nisi apud universitatem faciente provinciam l. illicitas § q universitas de off. praes. nam civitates, municipiis, quae nunc sunt Italiae apud nos non habebant illud § nulla Auth. de defens. civit. sed per praescriptionem tamen, et consuetudinem merum ibi imperium acquisiverunt. de consuetudine not. ut in d. § nulla in v. iudicis in fi. ut Auth. de defens. civit.

De iure etc. communi fallit regula in Civitate Romana l. i § i. de off. praef. urb. quod extendit Bar. ad quamlibet aliam civitatem, quae a Principe alicui committatur sub illa forma sub qua commissa fuit Civitas Romana per l. 3. in fi. de off. praes.

Magna est altercatio inter dd. veteres merum imperium quod iudicis exercendum est. cuius proprio competat, an vero solum exercitium. et licet hec ut dicimus a Henrico Imp. inter Azonem et Lotharium, per Lothario qui asserebat solum ius Principi competere, iudicibus vero solum exercitium, et ob hoc Azo equum pro proemio retulit, interim doctores amicent, nihil ... conciliter cum Azone consensu iudicata, commutatur. Contrarium tenet Alc. lib. 2 parad. cap. 6. et in l. imperium n. 80. de iurisd. om. iud. per l. i. de off. eius, cui mandata competit exercitatio etc. ubi quod cum publici iudicij exercitatione tenet per l. saeculari § quinta de exerc. crimin. dum est ad eorum praesidis pertineat per l. i. de edit.

Principib. deind. d.t a populo in pcta solu ex sua lege, et imperiu translatu est, p.s scriptu est tutt. ut ind. sine quoq. suffrag. Et qa tales iudices administratores ubiq. appellant, l. 3. l. fi. C. d off. pf. ptor. l. ult. C. d off. uic. l. un. C. ne sine iussu princ. Rationis u.o tunc tract Bolog. in l. imperiu n.o 35. Coras. n.o ii. Alciat. l.o i. suffut. i. c. i. ex l. i. d. off. eius, ibi iurisdictioni mandat, si sunt q.o iure prio ex l. 3. eo. dum d.t pena iure suo aprij p.o ad alieno p l. 4. l. illicitas. l. q universas d off. pres. ubi ius gladii dat, et loqu est iure prio considerat Dd.s in l. 2. d in ius voc. in l. i. d off. pf. Aug. imperiu dat. Hanc aut tacite puera esse tereo, et addo hanc considerat in l. i. d off. eius, in ea dicit, qd iudices solu exercitiu meri imperij habeat, coprius, qd lex est d indubitabili, dis uetat eis posse dare delegatis, consequentia dis. v. qui modo se exercitium, ad pt illud in aliu transferri, unanimis. n. ad pt aliu alienis constitueri. l. sed ex his dum, et habit. Ad contra est falsum, ut p d.m l. i. d off. eius, p.o et aliorum alia. n. no considerat a lucidis in illa l. i. in prin. qa scit, iudicialis eis a lex mandatu ee, i ceterum, ad qa habeat exercitiu. Praeterea ego considero d. l. i. s. i. dum d.t delegatio nihil prius dat, sed delegatis uti iurisdictione p.o pro, qd delegans habeat imperiu suo iure, ad aut exercitiu tnf facit ex. l. more d iurisd. om. iud. dum d.t is demum delegari, et q suo iure ad alieno beneficio de iurisd.m

Imperium et 3.us gradus imperij, ut scilt imperiu merum, mixtum et imperiu ad merum d quo lex in l. ult. d off. eius. nec obijci pt ex hoc, qd Ulp. iurisdictionem commune tnf duo genera in l. imperiu qa 'coer- ciones. Sclar. cap. 78. col. 2. ad ppar. et finali constituet ult- ima d h.' considerat, sed ut dimittit iurisdictionis ante illo excer- ad pt. et ita explicat illas medias correctione in d. l. ult. d off. eius. id est imperij ad meri.

Mixtum imperium qual. se dicat, poterit Bar. in l. imperiu n.o 14. d iurisd. om. iud. dt aut mixtu qa ex pluribus consistit, ex mero imperio et iurisdictione simplici a mero dt hoc qd excedit iud. offo nobili i iurisd. cui qa pertinet ad privatae utilitatis tnf commutatione, post Bar.

Mixtum imperium tnf Bar. in d. l. imperiu n.o is. est qd excedit iud. off.o pti ad privata utilitate pertinens. Compelli aut mixtu imperium qd competit meri imperio, et ad aliis intelligendo d maximo gradu mixti imperij, ita Bar. d. n.o is.

Meri imperij est legis generalis condendae potestas, ut tradit Bar. in l. imperium n.° 8.
de iurisd. om. iud. per l. i. de const. prin. et l. ad ambigit de legib. [illegible]
de iurisd. om. iud. [illegible] et universitas, et castrum non habens merum
Bar. [illegible] ab [illegible] ut [illegible] l. omnes populi de iust. et iu. l. [illegible]
imperium legis statutariae condendae [illegible] et plus, et minus [illegible]
[illegible] plane [illegible] aut clam cod. sim. et [illegible] statuta [illegible]
l. si. [illegible] iuribus. Pro [illegible] meri imperium est [illegible] potestas gladij ad ani-
madvertendum in facinorosos homines sed lex [illegible] sup[er] ea cri-
minali, at et sup[er] civili. Et [illegible] in d. l. imperium n.° 40. [illegible]
[illegible] at et [illegible] condendi legem [illegible] imperij liberi, et absoluti [illegible]
quentus Bal. [illegible], condendi legem [illegible] imperij liberi, et absoluti [illegible]
Principi competit. Sed [illegible] opinio [illegible] est. [illegible] in nullo [illegible]
[illegible] [illegible] meri imperij liberi, et [illegible] fuit [illegible] Menoch.
[illegible] [illegible] [illegible] las in l. omnes populi in 2. lect.
3.ª [illegible] opin. et [illegible] quas. [illegible] et [illegible] permissionis, et ab [illegible]
n.° 1. et 34 de iu. et iu. [illegible] statis, et permissionis, et ab [illegible]
tioribus approbata [illegible] opin. dicit Menoch. [illegible] et collegia mercato-
rum, et doctorum, ut est collegium Patavinum, [illegible] non [illegible] mixtum
imperium, [illegible] potestatem condendi statuta [illegible] l. 2. in h. l. C. de
imperio, [illegible] Possit tamen [illegible] si dicamus [illegible]
est poena. Possit tamen sustineri opin. Bar si dicamus [illegible]
condendi competat soli Principi, cui id concessum fuit a populo l. i. de const.
prin. et [illegible] a Principe concessum est ex qua [illegible] Principis
[illegible] [illegible] facimus [illegible] auctoritatem [illegible] impartimur,
ut [illegible], [illegible] dicamus [illegible]
[illegible] in l. 2. [illegible] l. de [illegible] vel dicamus [illegible]
collegia [illegible] statuta, id tamen faciunt ex potestate sibi [illegible] Principis [illegible]
[illegible] in hoc tamen sibi meri imperium permittatur, condendi [illegible] statutum [illegible]
quod in hoc tamen sibi meri imperium [illegible] ad libitum ipsius Principis et
imperium merum in una tamen [illegible] ex potestate, [illegible]
sic statuta a Collegijs condita [illegible] et mero imperio [illegible] a Principi
competat collegijs illis sed ex potestate et mero imperio [illegible] Principi
[illegible], [illegible] Bar. in l. Casara n.° 15. de public. et vectigal.

Membrum abscindendi est meri imperij [illegible] in l. imperium de iurisd. om. iud.
Bar. ibi n.° 8. las. n.° 24. [illegible] n.° 42. [illegible] l. 2. C. de off. eius q.
[illegible] alt. [illegible] [illegible] prohibemus Auth. de collat. l. [illegible]
hoc genus. C. de Epis. et Cler. [illegible] capitalis, [illegible] in v.
[illegible] membri, [illegible] Vide aut membri;

Deportatio est meri imperij, [illegible] in v. deportatio, [illegible] deportatio)
[illegible] in v. [illegible] [illegible] bannum, in v. bannum, [illegible]
[illegible] bannum, [illegible] [illegible] in v. Carcer. [illegible] tortura
in v. Tortura [illegible] tortura;

[illegible] multa, [illegible] meri imperij, [illegible] in v. Multa, [illegible] Vide multa [illegible]
Et an publicari bona sit meri imperij [illegible] in v. Publicatio [illegible] publicatio

Utrum poena corporalis seu pecuniaria sit mixti imperii, in u. Poena, vers. Utrum poena corporalis?

Utrum restitutio famae sit iurisd. vel potestatis, in u. Restitutio, vers. Utrum restitutio?

Utrum concedere veniam aetatis sit mixti imperii, sup. in u. Venia aetatis 2. not. f. 32.
Utrum dare tutorem sit mixti imperii, sup. in u. tutor, vers. utrum dare, f. 355. h.
Utrum removere tutorem sit mixti imperii, sup. in u. tutor, vers. utrum autem f. 355 h.
Utrum legitimare sit mixti imperii, sup. in u. legitimatio, vers. Utrum legitimare f. 53.
Utrum reconcilio [illegible] ex supplic. sit mixti imperii, sup. in u. supplicatio, vers. Utrum restitutio f. 510.
Utrum restitutio in integrum sit mixti imperii, sup. in u. restitutio in integr. vers. Utrum rest. f. 190 h.
Utrum mittere in poss. ex 2° decreto sit mixti imperii, sup. in u. Decretum, vers. Utrum missio f. 425.
Utrum mittere in poss. ex l. ult. C. de ed. div. Adr. toll. sit mixti imperii, sup. in u. bonorum poss. vers. an mittere f. 258.
Utrum dare bonorum poss. sit mixti imperii, sup. in u. bonorum poss. vers. An dare fol. 258. f°
Utrum interponere decretum in arrogat. sit mixti imperii, sup. in u. Arrogatio, vers. utrum interponere f. 21.
Utrum interponere decretum in emancipat. infantis sit mixti imperii, sup. in u. Emancipatio, vers. utrum interponere f. 93.
Utrum interponere decretum in manumiss. sit mix. imperii, sup. in u. Manumissio, vers. utrum decretum f. 146.
Utrum interpositio decreti in alien. bon. min. sit mix. imp. sup. in u. Alienatio, vers. utrum interpositio f. 18.
Utrum dispensatio in casu statutis sit mix. imp. sup. in u. Statuti, vers. [illegible] fol. 2ii
Utrum dispensatio in ca. [illegible] sup. in u. ca. vers. Omnes causae fol. 543.
[illegible] pecuniaria [illegible]

Utrum cum meri imperii [illegible] cum[illegible] [illegible] possit? Communiter est opin. [illegible]
[illegible] in l. i. de off. eius not. 2. [illegible] d. l. i. l. solet de off. procos. l.
[illegible] ubi [illegible] [illegible] concedi [illegible]
[illegible] Bar. in l. Tallus in prin. n° 4. de lib. et posth. Hoc tam
dubio procedit, sed [illegible] fuerit [illegible] Alex. l° 2. [illegible]
cap. 6. [illegible] magistratus, [illegible] gladii est concessa potestas,
[illegible] Peduslanus [illegible] alium transferre, [illegible]
[illegible] et [illegible] in prin. Atqui hoc [illegible]
[illegible] dominium [illegible] ut [illegible] opin. quae [illegible]
[illegible] in l. i. n° 35. de off. eius [illegible]
[illegible] n° 12. de iurisd. [illegible] in l. i. n° 35. de off. eius Magna [illegible] f. 597.
lib. [illegible] cap. i. [illegible] multis aliis [illegible] sup. in vers. Magna [illegible]
[illegible] Alex. [illegible]
[illegible] illud [illegible] sicut maior
[illegible] dotali. l. dote ancillae. C. de [illegible] C. de [illegible] dot. c. 4.
[illegible] vasallus [illegible] et sicut [illegible]
[illegible] l. i. [illegible]
[illegible] possit. c. i. de alien. feud. l. 2. C. de iur. emphit. [illegible]
[illegible] industria personae
[illegible] committit magistratibus l. i. de off. eius, et [illegible]
[illegible] gladii [illegible]

qa sit cassigari Roe, ut illo modo; qui oia diurnaria arguit in-
dustria perso[illegible] electa ee, qua electa, negotiu expediri saluti minimi
Sit Vid in u. industria, nos. Vbi electa, et nos. leg.

Ampliat Sec. dcls. ut sit pariter coreari delegari nu posset gl. et bar.
in l. 2. C. d ped. iud. Cur. iura in l. i. in prin. n.o 25. d off. eius Ral cora
qa, studij stas inuenta est ad publicad utilitate. l. ita uulneratus
§. fin. ad l. Aql. Atqui ea, q ad pub. util. sit introducta immuta-
ri [illegible] coream partiu nu posse d. l. 2. C. d ped. iud. l. i. d off. off. [illegible]
et l. comunis Patiat sic. aliquatenus in. l. i. not. 2. d off. eius gl.
paris renunciari possint ea, q ad sui priuata util. sit inducta l.
pe. C. d pac. et. ex. c. ult. §. is aut d off. deleg. qui vadit Miroscl
in repet. l. imperiu par. 3. q. 23. d iurisd. om. iud. qd partes nu posse
renunciari ea, q ad pub. util. sit inuenta, lz iud. rauleat priuata
utilitas, ut pupillus et tutor nu posse renunciari edificationi in-
uentarij, sic. [illegible] in d. l. pe. C. d pac. ad. c. ult. vadit, qd ibi
lz pronatis, fuisset mandata causa, nu tn industria electa
fuit, put patet in fra Leg. cu subdit, alias causas mandari nu
posse, qa electa fuit industria.

Vena d iur. can.co ca meri, et mixti impij delegari possint. [illegible]
possi multi [illegible], Alex. post p. in. l. i not. i d. off. eius ubi, as
in 2. not. comun. [illegible], Purpur. ibid. n.o 492. ex [illegible] c. in audi.
episcopatu d rapt. c. licet d off. uic. in 6. clem. i d Ratt. c. ult.
ne cler. uel monac.
Comid tn et breui[illegible] remiss. trauit Dec. in. l. i. not. i. d off. eius Ale.
in c. qd sedem n.o 54. d off. ordin. Io. Anan. in c. in archiepiscopatu
in c. qd sedem d off. ordin. c. si p. [illegible] d off. deleg. c.
d rapt. ex. c. qd sede d off. ordin. c. [illegible] Mirand. d arb. l.o i q. 14. n.o 44.
pastoralis. § i. eo. tit. [illegible] lib.? [illegible]
q. 54. n.o 9. . [illegible] in u. [illegible] l. 14.

Quoti[illegible]
dud[illegible]

Actus [illegible]
ff. [illegible]

Quotid[illegible]
ille[illegible]
latio[illegible]
nom[illegible]
dedi[illegible]
ff. lo[illegible]

Actus, [illegible]
tio l. [illegible]
in 6. [illegible]
plur[illegible]
saxi[illegible]
fa[illegible]
ub e[illegible]
nō a[illegible]
nub[illegible]
ff. [illegible]
cte [illegible]
Limit[illegible]
si n[illegible]
primi[illegible]
[illegible]
[illegible]
am[illegible]
cte[illegible]
ma[illegible]
act[illegible]
limi[illegible]
fuit[illegible]
tae[illegible]
[illegible]
Gi[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
& n[illegible]

Quotiens duo copulatiuè, et disiunctiuè requirut ad aliquem actum producendum, nō sufficit alterū adesse, sed si plures conditiones, iast. de haered. inst.

Actus fundatus sup duob⁹, altero cessante, cessat et actus. L. si. de auth. ff. de diuort.

Quotiens aliquis actus a iure ciuili et formas, et nomen accipit, tunc actus ille a iure ciuili introductus dr̄, ut sbr in stipulatione, nā lex stipulatio nō est nisi [illegible] tamen quia ius ciuile ei nomē stipulationis, et formā [illegible] ut nomē dedit, iast. de uer. oblig. [illegible] introducta [illegible] L. i. ff. loc. de [illegible] actio.

Actus, qui ab initio nō ualuit ex tractu tpis nō conualescit. L. quod in initio L. [illegible] ff. de reg. iur. c. nō firmat de reg. iu. in 6. [illegible] de reg. L. [illegible] ff. comod. et in 6. [illegible] quod nō est [illegible] plures [illegible] stipulatio [illegible] sanitas nō conualescit, et si stipulatio [illegible] offerat [illegible] ratio [illegible] tamen [illegible] nō est tacitus, ubi et si tacitus [illegible] initium fuit nō admittit [illegible] confirmat in si. [illegible] ampliat et si [illegible] nulli [illegible] nō firmat in si [illegible] confirmat ut [illegible] quia actus fuisset nullus [illegible] actus nō confirmat ut [illegible] est in d. [illegible] iast. quod nō est [illegible]

Limitat aut [illegible] si initium fuisset uitiosum, et [illegible] non [illegible] in eo quod excedit hominis memoriam, illud n. Et [illegible] sup[illegible] L. [illegible] ductus aque ff. de aq. [illegible] et [illegible]

[illegible] limitat nō [illegible] quod actus a principio esset ualidus [illegible] quod ideo [illegible] confirmat [illegible] quod [illegible] ut et si nō [illegible] ualidus esset, confirmari possit L. [illegible] ff. de [illegible] actus esset ab initio omnino nullus.

Limitat et 3.o quando superuenit causa confirmans, quia confirmat quod fuit nullum, [illegible] si [illegible] ff. [illegible] et L. si C. [illegible] tac. al. [illegible] ubi alienatio rei minoris facta in minori [illegible] confirmat supueniente maiori aetate.

Limitat aut [illegible] quod [illegible] post [illegible] quia solo tpis tractu nō confirmat, nō requirit aliud ultra tempus; talis aut confirmatio tamen ut actus ualeat [illegible] nō fuit [illegible] c. 3. de [illegible] a [illegible] L. [illegible] ff. [illegible] quod [illegible] ratificationē confirmantes, tradit [illegible] ratificatio, et [illegible]

Actus.

ab initio valuisset. l. fi. C. ad Maced. quia tunc actus, qui ratificatur, fuit aliquo respectu validus; nam si omni respectu nullus fuisset, non interveniret ratificatio, ut ex. in d. l. quod ab initio. ff. de reg. iur. [illegible]

Qui male agit odit lucem c. [illegible], et ibi gl. in v. odit lucem, ex. de off. del. [illegible]

In omni actu requiritur voluntas, et [illegible] c. cum [illegible] de off. del.

Ad tollendum aliquem actum requiritur [illegible] actus contrarius. l. nihil tam nat. ff. de reg. iur. quia [illegible] magis congruit, quam ut quibus modis colligatur aliquid, eisdem [illegible] dissolvatur, nam [illegible] tabulas [illegible] requirantur; [illegible] tot [illegible] requiruntur ad eum efficiendum, nam et obligatio [illegible] dissolvitur [illegible]. l. i. C. [illegible] ab empt. [illegible] d. l. [illegible] ff. de solut. c. i. de reg. iur. [illegible], cuius [illegible] in contrahendo requiruntur eiusdem [illegible] in dissolvendo [illegible] accl. [illegible] consl. C. [illegible] quae autem requiruntur [illegible] quia illud, quod adhibetur in actu efficiendo [illegible] illud quoque debet intervenire in actu dissolvendo [illegible] aliqua solemnitas ex abundanti in conficiendo adhibetur [illegible] non est necessarium, quod est ex abundanti, [illegible] in l. [illegible] palam [illegible] ff. de [illegible].

Fallit autem [illegible] in spiritualibus, quae facilius conficiuntur quam [illegible] et inter corporalia in prima [illegible] ut patet in matrimonio, quod solo consensu contrahitur, c. cum locum de sponsal. solo autem consensu dissolui non potest [illegible] c. [illegible] ex. in d. l. nihil tam natu. ff. de reg. iur.

Verbum actus est generale. l. labeo ff. de verb. sign. l. [illegible] de reg. iur. [illegible] l. cum [illegible] in fi. ff. de cond. et dem.

Actus legitimi dari non solent quia [illegible] aliqua particulari [illegible] ff. de [illegible] l. Gracchus C. de adult. [illegible] maiorum [illegible] actus legitimi [illegible] ff. de reg. iur.

Actus legitimi non recipiunt [illegible] nec conditionem. c. actus de reg. iur. in 6. l. actus legitimi ff. de reg. iur. ubi [illegible] [illegible] in [illegible] illis [illegible] in d. l. actus legitimi [illegible] qui, cuius natura est [illegible] l. [illegible] ff. de [illegible] et in l. [illegible] ad [illegible] alia [illegible] in [illegible] ut [illegible] haberet, [illegible] sub conditione [illegible] ff. de verb. oblig. [illegible] inst. de empt. [illegible] quod [illegible] permitti sub conditione. l. si [illegible] ff. de hered. inst. l. in [illegible] C. ad l. falc. de [illegible]

[illegible] non ad permittitur nec sub conditione [illegible] l. [illegible] ff. de cond. et dem.

limitatur autem 1° regula quod actus legitimi non recipiunt diem, vel conditionem, 1°
sive conditio in facto; verum si consistat in iure, possunt non dicitur, adeo conditionatus, et possunt de iure.

2° fallit quando conditio respicit executionem actus, non autem substantiam, sive non respi-
ciunt executionem, licet exprimatur, tamen non vitiat. L. nulli § 1 ff de tutel.

3° fallit in conditione tacita, quae veniunt ex natura actus, ut dicitur
in d. L. actus legitimi, et sic limitatur non procedere in conditione intrin-
seca, ut est dicta intrinseca, quia non fit fieri sub conditione scilicet extrin-
seca L. 1 § biduum ff quando appellari licet; fieri tamen fit sub conditione in-
trinseca, quae veniunt ex natura negotii L. cum index C. de natalijs.
Nec enim exprimenda est ita quae tacite insunt, quia vitiant actum
quamvis non expressio eorum, quae tacite insunt nihil operatur L. 3 ff de leg. 1 tamen
cum datur licet forma in d. L. actus non exprimantur, remanent dicta
in totum.

Et an procedat in conditione de praeterito vel de futuro, ut dicitur apud Bar.
in d. L. actus n° 11.

In obscuris interpretatio fieri debet, ut actus magis valeat, quam pereat
L. quotiens in ff de reb. dub. ad id L. in conventionibus ff de verb. obl. L.
ff de usuf. tradit Dec. in L. postquam liti n° 23 C. de pactis.
Et ista presumptio validitatis actus est ubi licet non dicatur valeat actus
valeant verba, et ad improprium intellectum trahuntur L. si tibi ff de reb.
cred. Et adeo vera haec est, quod dicitur de actus validitate, ut est conditio
vitiatur, quamvis non praeuenit certitudine actus prior in ordine literarum,
Bar. in L. conditio n° 18. Si hoc modo actus redditur nullus, ut
actus valeat praeuenit certitudine posterior in ordine litterarum.

Limitatur autem regula in hoc, quod dicitur, quod omnia praesumuntur pro validitate actus,
non procedere quando verba non possunt adaptari nec aliquo modo conveni-
re cum actu, ut si impuberi in testamento curator sit datus, datio non
valet, quia non convenit verbum curator impuberi, nec fit interpretari
pro tutore, Bar. in L. tutores § 1 ff de adm. tut. Et quod dicitur, quod ver-
ba interpretantur pro validitate actus limitatur, procedere quando appareret
de mente contrahentis, quia alias in dubio non receditur a proprietate verborum,
imo ex eorum proprietate colligitur mens disponentis L. non aliter ff de leg. 3.

2° regula limitatur ut scilicet actus in dubio valeat eo modo, quo aptius non
valet eo modo quo valere fit quia haec clausula, nisi apponatur, non valet.

3° limitatur procedere quando concurrunt requisita ad validitatem illius actus
alias secus ar. L. 2 § ea ff de dol. except. ubi promissio sine causa non
obligat, et quia cum non concurrunt requisita, non sumus in dubio sed in
actu quod actus non valeat.

4° limitatur non procedere quando contra promissorem interpretatio fit pro validitate actus
quia est illi simultus, omnia quae potius reddit invalidam promissionem, argumentum quod in verb.
§ 1 ff de leg. 1.

5.º limitat nõ procedere qñ est de validitate actus voluntas testatoris attendit. Corneus … in l. in contrahenda ff … 29. lur.

In quolibet actu qñ duo tempora possunt considerari, sc. tempus, quo incipit actus, et tempus quo actus consumitur, tunc inspicitur tempus finiendi l. 3. § 1. de minor. l. … C. de donat. … tempus … inst. … l. Caesar n.º 7. de pub. et vect.

Actus palam gestus excusat eum, qui alias puniretur. Verum non excusat ab ignorantia iuris, et facti … decis. … casu 444.

Actus duo eodem die, super eodem, ab eisdem facti, … conspiciunt, … in fraudem facti, … Caball. milleloq. in 418.

Ex necessitate tres unus actus puniatur, factus consultatione aliorum, … Caball. milleloq. in 488.

Actus qui … fieri in absentia partis, … nõ puniatur … cons. 229. n.º 82. … cons. 787. n.º 1. … l. …

In quolibet actu nõ … fieri … actio … l. …

Ex duobus actibus … voluntas … alius, Menoch. cons. 201. n.º 169. l. 2. …

Qñ duo actus … dicatur conspiciuntur, et … Alba cons. 45.

Acta iudicij faciunt notorium, quod in c. significauerunt in v. hisi dicens extrab. quod refert las. in l. de pupillo § si quis ipsi pretori n.° i. ff. de op. no. nun.

Acta facta in uno iudicio et inter easdem personas, et etiam coram eodem iud.e non faciunt fidem in alio iud.o et in causa reductionis, non pars producat illa acta in 2.o iud.o et sic non dicitur constare iudici, ut iudici de actis, nisi quo ad illam causam, in qua est facta, Bar. not. in l. quoties in v. secundo de probat. et Alex. in l. 2. in fi. C. de edin. facit quod not. Bar. in l. naturi n.o 3. de procurator. quod uno momento pt totus processus prius factus reproduci, et constare partium confirmari, quod ferat innationes, ut factus tamen seriato, las. in d. s. nihil com. n.° 188. ubi adducit concord. Vid. an. p eum.

Acta non probant per ses, si tamen fuerit in scribendo error comissus, per ses pot probatio erroris, Guid. Pap. q. 528.

Inuestigandum, et examinandum est de potenti, an acta facta coram iud.e secularis sint nulla, uel non, non expectato tempore de spiritu, quod acta illa processus respiciunt, non aut mixta est, uel si mixta respiciunt, est exceptio iuris clari, non facti, uel si est facti non requirit altiorem indaginem, Mirocl. cons. 367. l.o 4.

Notio.

Notionis uerbum gnale est ad cognitionem, et ad iurisdictionem. l. notionem ff. de uerb. sig. stricte tamen sumpta notio solum cognitionem non iurisdictionem significat. l. ait Praetor. ff. de re iud. Aliquando tamen notio accipitur et pro mero imperio, ut in l. un. in fi. C. de emend. propinquorum.

Multa ex eo dicta fuit, quod antiquus mea [illegible] poena, in bonibus, numerus ovis deinde capite augeri ad duas oves, et boves 30. et [illegible] pluribus quasi multiplex [illegible] fuit multa Varro lib. 2. [illegible] maior aut multa fuit 30. boum, et minor unius bovis, Gell. lib. 11. cap. 1. deinde fuit translata de bob. et ovib. in pecunia numerata.

[illegible] est inter poenam, et multam, nam poena est generalis ad corporalem, et pecuniariam, multa est tantummodo pecuniaria. l. aliud est fraus. § 1. de v. s. ubi vid. et alias differentias. et ibi Alc. l. si qua poena ff. eo. ibid. et Alc.

Licet olim multa erat [illegible] a lege, ut supra in princ. not. hodie tamen est arbitraria. d. l. aliud est fraus. hoc tamen arbitrium est infra, non supra statutum [illegible] est aliquis modus, qui [illegible] non [illegible], intra eum vero est in arbitrio eius imponentis. l. 1. C. de mod. mult. l. ult. C. de [illegible]

Ius dicendi multam habuerat olim omnis magistratus populi Rom. iudicantes. l. 2. § ult. de iud. l. un. in princ. si quis ius d. non obtemp. Et ideo quod de publico non erat permissa iurisd. [illegible] non poterant indicere multam, sicut in [illegible] l. 1. § ult. l. [illegible] C. de causis § ult. de off. [illegible] tamen alia [illegible] l. 1. § ult. l. ult. de off. eius [illegible] ex l. [illegible] ubi [illegible] et ideo arbitrio hoc denegatum est. l. non ex omnib. § 1. de arb.

[illegible] multa est meri imperii an iurisdictionis [illegible] et ab [illegible] Bartol. in l. [illegible] n. 12. de iurisd. om. iud. [illegible] opin. cum meri imp. [illegible] n. 99. Vall. n. 181. in [illegible] n. 269. [illegible] n. 84. [illegible] et a quo [illegible] in [illegible] cum mero, et mixto imperio n. 18. [illegible] ad hoc [illegible] [illegible] simplici iurisdictione an vasallus possit multam! [illegible] opin. [illegible] l. un. si quis iusd. non obtemp. Sed [illegible] in hac [illegible] non licet arguere [illegible] ad aliud [illegible] ad maius, ut [illegible] l. solemus. § latrunculator. ff. de iud. 2.o [illegible] l. 2. in fi. de iud. [illegible] [illegible] esse multam, quod publica iudicia esse et publica iud. [illegible] meri imp. l. 1. de off. eius. l. 1. de publ. iud. et [illegible] ad hunc [illegible] tamen [illegible] in hac [illegible] quod [illegible] ad hunc [illegible] indicere multam esse [illegible] publico [illegible] non [illegible] quod [illegible] hic ratio 3.o [illegible] l. ult. C. de mod. mult. [illegible] quod ibi non [illegible] in [illegible] [illegible] sed statuit tantummodo modum mulctandi [illegible] in sic meri imp. [illegible] [illegible] est [illegible] ad sic [illegible] l. [illegible] de arbitris. sed [illegible] [illegible] rationibus [illegible] quod ibi [illegible] intelligi de multa qua parti applicat, multa [illegible] est quasi fisco [illegible] l. [illegible] C. de mod. mult. [illegible] ibi poena conventionalis. mult. aut ob l. 2. [illegible] et a quo [illegible] l. [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] distinguit duos casus, [illegible] indicit multa [illegible] iurisdictionis et [illegible]

terra, et sic multa non est meri imperii, sed imperii vel mixti, de quo in l. ult. ff. de off. eius, et ne dicit quod fecerit. l. 2. §. et a quo.
2us casus est, quando indicitur multa loco poenae pro delicto, et est meri imperii, quia cognitio de illo delicto est meri imperii, et confirmatur ratione pro qua delicto [illegible], et dixit [illegible] distinctionem [illegible] gl. in l. cum qui poena in [illegible] sig. et ex l. Praevaricationis in fi. de praevaricat. l. 2. C. de episcop. aud.

Sed sane cogitanti videtur mihi, quod multa indistincte sit meri imperii, probatur ex d. l. 2. in fi. de iud. cui non est dare responsum, definitur ibi, cui competat ius multandi, et dicit iis magistratibus, apud quos publicum iudicium est, sed publicum iudicium est meri imperii. l. i de pub. iud. ergo et ius multandi. 2o probatur ex l. aliud est fraus. §. 1. in fi. de reg. iur. sig. dum dicit iis multandi est, cui adiudicatio data est, sed adiudicatio est meri imperii ut ibi Alc. [illegible] ex multa. 2o dum dicit magistratus alios, et [illegible] provinciarum, nam nomine magnus [illegible] intelligitur de illis, qui merum habent imperium. l. eum qui de iurisd. om. iud. [illegible]

Nihil autem mihi ob. quod legatus proconsulis, cum alias imperium merum non habeat l. 1 et l. [illegible] de off. procos. multandi possit d. l. 2. §. et a quo. quia hoc quod is sit multandi est cui specialiter concessum est. l. 2. in fi. de iud. et ideo legatus sit multandi quia ibi specialiter est concessum in d. l. 2. sicut est ubi sit multandi removendi tutorem. l. 4 de off. eius. Distinctio autem Marsil. concedentis [illegible] ad [illegible] d. gl. in l. si qua poena, quae ibi gl. non loquitur [illegible], imo [illegible] non fit [illegible] meri imperii sed dicit tantummodo, quod multa improprie est, quia a lege definitur proprie quia statuuntur certis modis, quae [illegible] ad leg. proprie non quae omnimodo relinquitur arbitrio iudicantis. Nec [illegible] l. Praevaricationis in fi. de praevaricat. nec l. 2 C. de epis. aud. quae [illegible] ibi multa imponatur praevaricatori et [illegible] exercendo appellationem fraudulenter, et tunc non [illegible] delicto, non [illegible] quod non sit meri imperii, quia [illegible] delicto [illegible] exercitio imponatur, tamen est meri imperii. [illegible] obstante, si dicitur, iurisdictio est in omnibus [illegible] expedienda sit l. 2 de iurisd. om. iud. ergo et [illegible] multandi, quia [illegible] quod [illegible] [illegible] multandi licentia, quia ad [illegible] multa alia [illegible] constituat remedia, ut probatur [illegible] in l. i. si quis ius d. non obtemp. et [illegible] [illegible] coertio l. i §. fi. et l. fi. de off. eius.
Quod multa sit meri imperii tenere Marsil. de arb. li. i. q. 74. no. 12.

Multari sit [illegible] cui specialiter id concessum est, [illegible] aliud merum imperium non habeat l. 2 in fi. de iudic.
[illegible] in [illegible] multari non [illegible] contumacia [illegible] l. i. [illegible] [illegible] ubi Bar. Alex. in l. si pactum [illegible] [illegible] multa [illegible] contumacia.

Omnes Vicarij sunt iudices ordinarij. l. 2. C. de off. eius qui uic. alt. gerit. ubi gl. et Bar. c. romana in prin. ubi gl. in u. generalibus de appell. ubi gl. et Bar. ... Alex. in rub. de off. eius a quo ... tamen qualiter interpretat ... in 6. Alex. in rub. de off. eius a quo ... et c. sane il 2. de off. deleg. ... distinctione aut § 1. de iurisd. om. iud. et c. sane il 2. de off. dleg. ... uicarius est constitutus a Principe, uel eius mandato, uel ab eo, qui habuit potestatem a Principe iudices constituendi, et tunc habet in totum, sicut in partibus tempore dr ordinarius propter Principis eminentiam, et ita procedit l. 2. C. de off. eius qui uic. alt. gerit. l. 1. § a Praefectis de leg. 3. c. ad hoc de off. uic. Aut uicarius constituit ab Episcopo, uel ab uniuersitate, in in totum consistat officium ordinarij; dr ordinarius clem. 2. ubi gl. ... et ... si uero in parte durat officium ordinarij; dr delegatus, ... ordinarius, quia ... alio gerit. Bar. in l. ult. C. ut dignit. ordo ... Casus uicarius constituitur ab alio magistratu iudis. tractatus dr delegatus ... et ... de iurisd. om. iud. c. sane il 2. de off. dleg. et ... de iure ciuili

Nam de iure canonico Episcopus potest uicarium sibi constituere, qui sit iurisdictionem ordinariam sibi a lege tributam, ita Alex. in d. rub. de off. eius a quo ...

Iudex ordinarius regulariter de iure ciuili non potest sibi uicarium constituere quando ... electa industria personae, non potest munus suum per alium exercere; Auth. ut nulli iud. lic. in prin. Auth. ut iud. sine quoquo suffr. § ... § ... Auth. de mand. Princ. § nulla Auth. de ... ciuit. ... ob l. a ... de appell. quia ... a Praefecto Praetorio, sed a Principe in eius locum ... subrogatum. ... administranda iurisdictione ... Auth. ut iudic. quod ... ab his ... fallit in Principe, qui ... solutus ... sibi potest ui- carium constituere. l. Princeps de leg. Vnde Duces Sabaudiae, et Me- diolani dr Vicarij generales, et perpetui Imperatoris, et tales erant ... Caravinus ... Laynsl. in rub. de off. eius a quo. 02.

2° fallit in ciuitatibus, quae uel ex consuetudine, uel ex pace Con- stantiae ubi iurisdictionem ... de pace Con. ... gl. in § nulla, in u. iurisdictione Auth. de ...

3° fallit in magistratibus superioribus, qui uel mandato Principis, uel speciali rescripto obtinuerunt licentiam constituendi uicarium, ut comes orientis et Praefectus Praetorio l. 2. C. de off. eius qui uic. alt. gerit cum concord.

4° fallit in uniuersitatibus scolarium, sicut n. rectorem, ita uicerectorem, et uicarium constituere potest, Bar. in l. ... ff. de legation. ... in c. sane il 2. de off. dleg.

A sententia uicarij non potest appellari ad suum ordinarium, quia idem Tribunal Bal. ... 102. in prin. l° 2.

Vicarius. Archidiaconus.

Vicarius Episcopi: non est habens dignitatem Rote. decis. 664. n.º 6. recept. n. potestatem ex commissione Episcopi. c. si. de off. vic. in 6.

Archidiaconus sedendo in choro precedit vicarium Episcopi; et pro eodem tenet, Menoch. cons. 51. lib.º 1. Mantua, Fabian. et Riccar. in lege cons. 52. Menoch. cons. 257. l.º 3.

Archidiaconi oculi dicuntur Episcopi, Conc. Trident. de reform. sess. 24. cap. 12. in prin.

Custodia sacramentorum, quae efficiuntur die Iovis hebdomade Sancte spectat ad Archidiaconum, non ad archipresbiterum, Rote. decis. 420.

instantia est exercitatio iudicii q. a litis c[on]testat[ion]e i[n]c[i]pit et fi[ni]tur usq[ue] ad s[ententi]am. 2a instantia ad t[empo]r[e] pr[ima]e, et d[ic]tu[m] durat usq[ue] ad 2a s[ententi]am, usq[ue] ad s[ententi]am. 3a Jas. in l. properandum. c. sin a[utem] n[on] ult. 12, ubi et ex. C. d[e] iud. et sic d. 3a

Item q[uo]d civiliu[m] causa[rum] expletur, et sit spatio trien[n]iu[m] l. properandu[m] in pri[ncipio] C. d[e] iud. quo elapso iudex n[on] est amplius sententiam diffinitiva[m], sed debet absolvere reu[m] ab observat[ion]e iudicii, et c[on]demnari actore[m] in ex[pensis]; q[ui]a n[on] procuravit lite[m] intra triennium expediri d. l. properandu[m] § illo ubi ... Expensas aut[em] solutis ab actore reus n[on] tenet[ur] amplius stare in illo iudicio sed debet ab actore novo libello conveniri d. § illo, ubi Jas.

In causa matrimonii, et decreta n[on] cadit instantia c. pe. ex[tra] d. iud. ... d. ... can. non nulla ca. est instantiarum.

Ubi fuit diffinitiva s[ententi]a ibi instantia ee oportet, gl. in l. plane ... Jas. in l. properandum in pri[ncipio] in 3 col. C. d. sent. et interloc. om. iud. Jas. in l. ff ... non est instantia ibi diffinitiva fieri n[on] potest. Abb. in c. ... iud. in pri[ncipio] d[ic]t. ubi n[on] esse inst[anti]a ibi diffinitiva fieri ...

Instantia transit ad h[ere]des l. si eo tempore ff. d. iudiciis. Bar. in l. 1. n. 5. in l. si c[on]stante § ... ff. sol. mat. ... h[ere]des ... instantiam ut puta cu[m] ... aliquid privilegium c[on]tra instantiam, ut puta cum hom[ines] ... dent suo privilegio, cau[sa]m ponit Abb. in c. pe. col. 1. ex[tra] d. iud.

Item instantia cadat in ca. dotis ... ca. dos. ... dos ... cc. ... 35.

Perempta instantia n[on] pereunt acta litis decisoria sed solum ordinatoria, gl. d[e]s. 223. n. 30 l. 2. ... d[e]s. 32 col. 2 ... ad pri[ncipium] ... perempta inst[anti]a pereunt acta ordinatoria iudicii sed n[on] actio.

Instantia cum perempta d[ici]tur ... it. Rot. d[e]s. 4. n. 11. l. 3 d[e]s. 82. n. 11. l. 4. et hoc ... fieri ab ipso iure n. 62.

Qui instantiae instaurationem impetravit, tenetur alteri parti refundere expensas, si ... perempta fuit, qd si alio casu sit perempta n[on] solvet expensas. Rot. d[e]s. 4. n. 63 l. 3

In instantia ... instaurationis perempta instantiae pars citanda n[on] est, Rot. d[e]s. 4. n. 70. l. 2.

Instantia ... triennium, et ultra. Rot. d[e]s. 21. n. 13. l. 3.

Non currit inst[anti]a ubi ... cavillationes, et subterfugia partis Rot. d[e]s. 82. n. 6 l. 4.

Sententia diffinitiva ferri potest in contrarium et perempta instantia tanquam in tempore, in quo non requiritur ordo iuris, Rol. cons. 94. n° 2. l° 3.

Perempta instantia iudex non est amplius iudex, et si sententiaret, nulla ipso iure foret sententia, et puniretur iudex proferens sententiam iniustam, quinimmo solutum ex tali sententia repeti potest, Io. de Amic. cons. 32. col. 3.

Potest tamen iudex declarare, eam esse peremptam, ut in corpore(?) consil. col. 4. vers. nec obstat.

Etiam post conclusum in causa, si non petatur ferri sententia, currit instantia, Io. de Amic. cons. 32. col. fi.

Si sequestro [illegible] ut [illegible] in l. i C. de [illegible] [illegible] in l. in patronis [illegible] et ibi [illegible] de appell. in l. ab executione et ibi [illegible] C. de appell. plura [illegible] in l. si fideiussor. [illegible] si satisdatum qui satisd. cog. [illegible] Abb. et Canon. in c. [illegible] et [illegible] de sequestr. poss. et fructuum.

Hoc est de natura sequestrationis, ut [illegible] datione fideiussionis, [illegible] de [illegible] par. 6. [illegible] 21. in 4. col. [illegible] multa allegans.

[illegible] taciti sequestro [illegible] fructibus [illegible] [illegible] [illegible] affectibus [illegible] sed [illegible] velit [illegible] de futuris [illegible] in [illegible] de iudic.

Sequestrari potest a domino fundi [illegible] fructus pendentes et [illegible] [illegible] in l. [illegible] in [illegible] locationis. [illegible] si colonus [illegible] loc.

Sequestratio fieri non debet, nisi 4.or concurrentibus, 1.o quod [illegible] humani [illegible] [illegible] de [illegible] conditionis petentis sequestrum, ac quod in [illegible] de iure suo sibi faciat fidem. 2.o quod [illegible] debitor, [illegible] in cuius [illegible] sequestrum fit. 3.o quod petens sequestrum non faciat ad calumniam [illegible] adhuc [illegible] existimationem. 4.o quod ex parte debitoris immineat [illegible] [illegible] de qua in l. in patronis [illegible] de appell. Guid. Pap. decis. 246. [illegible] Bar. in l. [illegible] C. de agno. et [illegible] [illegible] contra [illegible] de [illegible]

[illegible] potest fructus pendentes [illegible] immobilis [illegible] potest [illegible] patre 15. n.o 15.

Ubi [illegible] sequestrum [illegible] idonea satisdatio non sufficit iuratoria cautio, Bar. in l. [illegible] n.o 5. C de agno. et [illegible] [illegible] et [illegible] n.o 9.

Ubi [illegible] Vicarius [illegible] singulo [illegible] solidos 12. [illegible] in uno [illegible] plures [illegible] debitores [illegible] plures [illegible] diversis locationibus [illegible] plures et [illegible] Gomes [illegible] tom. 2 ca. 11. n.o 16. in fi.

[illegible] in [illegible] non potest [illegible] bona [illegible] [illegible] domicilii, [illegible] 1518. 29. [illegible] in [illegible] ordinario [illegible] Utini.

[illegible] fundi locati [illegible] affectibus [illegible] mutuavit [illegible] colono ad [illegible] fundum in fructibus [illegible] [illegible] 50. vol. 3.

Sequestrum.

Sequestrum et interdictum possessorium not. DD. in l. interdict. ff. de acqr. poss. in l. Licet, §. 1. ff. de sponsi, et in c. examinata extra de iudic.

Cd. p. census livellis, et affictu ab uno [illegible] debitis solvit fuit sequestratus [illegible] Villae [illegible] debitoris penes [illegible] alterius Villae magis propinquae, et [illegible] ad colligendum fructus, et [illegible] eadem in protocollo formato manu D. Dominici [illegible] Notarii capto anno 1596. et confirmato manu, filii sui D. [illegible] Martini anno ibid. inter D. Laurentium [illegible], et [illegible] Grisloni [illegible]. [illegible] anno ibid. mensis Aprilis lata fuit extra [illegible] ipsum [illegible], ut [illegible] Grisloni [illegible] sequestrum, [illegible] [illegible] de sequestrando fructus in Villa [illegible] manu [illegible] iunioris [illegible] scripturarum.

Cui fundum sibi obligatum sequestrat, spoliator, et turbator est, [illegible] is, q. fundi sui liberationem [illegible], [illegible] in c. licet causam [illegible] de probat. [illegible] 341. nº. 1. lº. 2. [illegible] 126. nº. [illegible] 5. lº. 4. quos refert [illegible] de [illegible] poss. rem. 3. nº. 475. [illegible] 3º iudicialiter turbat[illegible].

Si Ecclesia concedat litteras monitoriales ei cui aliquid furto subtractum est, et occultum sit delictum, fur ipse non tenetur se ipsum propalare, et deferre, quamvis Ecclesiæ mandatis parendum sit, et ratio est, ne arma suggerat, quamvis ecclesia mandatis parendum sit. et ro est, ne arma sumantur e domo sua. l. nimis grave C. de testib. l. de minore §. tormenta ff. de quæstion. et hoc etiam est contra Theologos D. Thomas in 2. 2. q. 69. art. 1. Sylua inpt. l°. 3. n°. 47.

Quemadmodum et in alii si quis est ingressus a iud.e et interrogatus ab eo non tenetur sibi prestari iuramentum, ut dicat veritatem, qua si iurare cogeretur veritatem non tenetur puniri de periurio, Alex. in add. ad Bar. in l. 1. ff. de bon. eor. qui mor. sibi consciv. et ratio hæc est, qua sicut non licet pro militis ire ipsum interficere. c. si non licet 23. q. 5. ita et non licet se ipsum deferre, nec cogi se testificari, immo quod plus est, cui non posse testificari cogi eum. L. 4. ff. de testib. Mass. in l. quæstionis habendæ est pe. ff. de quæstion.

Uxori litteras monitorialibus non comprehenduntur, nec adstringuntur Diaz et alii, quos enumerat Summa Angel. in u. denunciatio est fr. qua sicut non tenentur uxori monitorialibus testificari ut in §. x°. superiori notab. ita non tenentur uxori monitorialibus denunciare, Goller. in pract. crim. canon. in tit. de testibus n°. 30.

Si duo habuerint idem beneficium uacans, et eodem tempore, unus a Pontifice, alter uero ab Episcopo, et ignoretur quis prior habuerit. Preferri debebit omnino ille, qui fuit institutus a Summo Pontifice. c. si a sede de preb. in 6°. c. duobus eo. tit.

Beneficia permutari posse dubium non est, toto tit. de rer. permut. Sed dubium est, nunquid si in permutatione unus permutantium laesus fuerit ultra dimidiam, rescindatur permutatio, aut suppleatur iustum pretium. Communis est opin. pro qua consuluit Dec. cons. 209 quod non habeat locum remedium l. 2. C. de rescin. uend. et communem testatur Cagnol. ibi n° 57. et Pirrh. par. 1 cap. 3. n° 16 [illegible] Contrarium tamen defendit Bar. [illegible] in c. cum causa n° 59. de empt. et uend. et Pirrh. loco citato. Sed tamen recedunt discedunt a communi satis, quas tamen limitat Pirrh. non procedere in pensionibus. Cagnol. autem distinguebat conciliando opin. aut fit permutatio beneficiorum absque respectione ualoris, et aestimatione redituum, et tunc non rescinditur, quamuis interueniat laesio, aut uero exprimitur, et rescinditur. aut uero fit tis [illegible] restauratio non pleniorem respectu fructuum permutatis. sed pro [illegible] clerici ultra dimidiam iustae aestimationis deceptus, et tunc uult ut procedat opin. Cald. beneficiis rescindi, et retractari, uide apud eum.

In beneficialibus ubicunque res aliqua tibi per simplicem inuestituram conceditur, res ipsa taliter est affecta per id, ut secunda inuestitura de eadem re facta sine consensu tuo, penitus sit nulla. Castel. cons. 40. n° 10. 28. l°. 2. ciuil.

Fructus beneficij resignati filij, si ad patrem peruenerint, post eius mortem filio restitui debent, Cephal. cons. 42. n° 13. l° 1.

Beneficia quae incompatibilia dicantur, tradunt DD. in c. duobus de elect. c. ordinarij de off. ordin. in 6. in extrauag. execrabilis. Menoch. de arb. l° 2. casu 259.

An quis teneatur Episcopo titulum beneficij requisiti exhibere. Et sane si possessio est breuis temporis tenetur possessor titulum Praelato requirenti ostendere. nisi Praelatus eius possessionem ex scientia, et tacite approbauerit, aut eius titulum examinauerit ad tradendam possessionem aut possessionem sacri ordinis miserit ad cuius beneficij titulum ordinauerit. Si uero possessio fuerit continua longi temporis, satis est pro iure titulum probari, nec opus est illum exhiberi. Quod autem sit longum tempus, uarijs uaria tradunt, sed tamen iudicis arbitrio et si ita tradit [illegible] in c. possessor par. 2. § 10. n° 9. ad fi. et [illegible] lur. in [illegible] regul. cancell. 33. de trien. possess.

Beneficium.

Reg.a Cancell. 33. de trien. poss. statuit, quod qui per triennium pacifice, et absque ulla lite quodcumque beneficium ecclesiasticum, et sine simoniaco ingressu possederit, nequeat super eodem beneficio molestia ulla impeti, modo titulum coloratum habuerit, nempe a Romano Pontifice vel ab eo, ad quem eiusdem beneficij collatio pertineat, nisi sit in eodem beneficium adversus renunciationem aliquod iuris eius intentus..

Haec autem trienalis poss. tam quo ad proprietatem, quam quo ad poss. defendit possessorem, eique tribuit adversus agentem exceptionem tras.

Itaque non defendit a spolio possessorem, sine spolium cum violentia, sine absque ea commiserit.

Et ista possessio trienalis et bona fide observata minime dat canonicum titulum possidenti.

Haec observata et bona fide, et colorato titulo reddit possessorem tutum in animae iudicio, tenetur tamen beneficium dimittere quotiens renuerit sibi canonicum titulum ad id obtinendum deficere.

Et similiter non impedit Episcopum, vel ordinarium, qui possit titulum beneficij exigere, et de illo inquirere.

De his omnibus docte firmat iudicas in facti contingentia Tyd. in c. possessor, par. 2. § 10. n.o 10. de reg. iur.

Causa possessorij inter beneficiatos non dicitur spiritualis, sed secularis, lat. Menoch. de recup. poss. rem. 15. n.o 211. et facit pro stilo Senatus Sicilie ... de ... poss. rem. 15. n.o 211. ... in concedendo poss.m beneficiorum clericis per iudicem secularem. Et in istis beneficialibus possessorijs laicus est iudex competens cum clericis, et sic in curijs Romanis, ut tradit Gregor. de fideicom. art. 48. n.o 03.

Beneficia vacantia in curia Romana, aut locis vicinis per duas dietas legalis conferuntur a solo Papa, ita ut nec legatus a latere possit ea conferre, Rot. dec. 46. n.o 23. l.o i.

Idem et alicui confert beneficium vacaturum nec est permitti patatio beneficij vacaturi, Rot. dec. 41. n.o 53. l.o i.

Litterati, qui in Ecclesia Dei ... Ecclesiae, et extollendi ad pluralitatem beneficiorum, Rot. dec. 47. n.o 77. l.o i.

Reg.a est generalis, quod per delicto et promiadis, privatio beneficij ipso iure non inducitur, Tex. in c. ex parte n.o 5. de rescrip.

Qui constituit redditus decimae a suo rectore, comparatis beneficij pro illius ... an novello rectori sit tutius admittit [illegible] beneficij pro solutione futuri temporis. Abb. in q. 3. dub. 5. n.o 16.

Quod successor beneficij teneatur [illegible] ratum contractu [illegible], Abb. in q. 3. dub. 5. vers. in solutione eiusdem quinti dubij

Uxor [illegible] ... beneficium ... Consil. ... 572. in prin. l.o 4.

Impensa funeris beneficiati, et etiam Cardinalis spectant ad successores in beneficio, ut ad haeredes institutos in bonis mobilibus, et acquisitis cum fructibus beneficij ... 156.

Fructus beneficij ecclesiastici quomodo dividantur inter haeredes beneficiati defuncti, et successorem in beneficio. Com. est opin. quod collecti pertineant ad haeredes, pendentes vero ad successorem ... [illegible]

Quod fructus pendentes collecti ... pertineant ad ... pendentes vero ad successorem, ... gl. in c. si ... in 6. et in c. pati ... off. ordin. ... 33 n.o 1.

Papa potest conferre beneficium vacans in diocesi ordinarij et in mensibus ... cumulatiue ... facultatem ... ordinarij ... Menoch. cons. 83. l.o 1.

Translatio beneficij a summo Pontifice facta in aliam personam censetur facta cum oneribus, quibus primo collatum fuit, Menoch. cons. 436. l.o 5. in causa ... S.ti Francisci Parui de Padua.

Beneficium.

Si permutat [illegible] beneficiis in Generalib. Cons. Sr. 235. l.º 2.

Fructus beneficij vacantis anno ud.º [illegible] ludou. decis. [illegible]

Facilius dispensatur in tolerando, quam in promovendo 50. dist. ... videt.

Sup[er] defectu [illegible] dispensat. l. i. ff. de natal. rest. l. [illegible] ff. [illegible] l. [illegible] ff. de excusat. tut. [illegible] leg. [illegible] in c. [illegible] Barbarius n. 3. ... ff. de off. [illegible] Bar. in d. l. Barbarius affirmat et refert. Baldi [illegible] in l. [illegible] l. i. ff. de natal. rest. ... [illegible] ad eundem [illegible] restitutione natalium non remanet in qu[o] [illegible] ... ad [illegible] dispensari ... natus et ad talium sit in pristinum statum rest. ... dicat [illegible] ... ingenuus ... ad eum restitutum fuisse, et ideo ... [illegible].

Dispensatio est stricti juris, et de genere prohibitorum, ideo [illegible] ex aliqua [illegible] ... c. ... nunquam ... [illegible] ... certa scia [illegible] ... fiat dispensatio, gl. in c. et qui prius cognoscat ... c. 2. de [illegible] ... in 6. gl. in c. 2. ... ... Papa, ... [illegible] ... Papa ... dispensat. ... [illegible] ... dignitatem ... [illegible] ... ut [illegible] ... ad episcopatum, ... [illegible] et qui sit illegitime natus ad episcopatum, ... primis natalibus restituitur, et sic legitimari gl. in c. ad aut. ... [illegible] in ... Canonicis de [illegible] in 44. dist. ... gl. in c. ... in l. Barbarius ... ff. de off. pr. 6. gl. in c. ... [illegible] Bal. in [illegible].

Dispensatio est, quasi aliquid juris ex ea relaxatur. l. i. ff. de vacat. mun. l. ... in prin. ff. de [illegible] et pupill. ... et [illegible] stricte debet interpretari d. l. ex facto et l. ... de [illegible] et affin. Bar. in l. fi. n. 3. ff. de [illegible] ... Bal. n. 37. ... amplia et si remittit [illegible], tamen ... ambitiose et [illegible] stricte interpretatur ... in fi. ... in 6. gl. in c. ordinarij in dispensationes de off. ... in 6. et d. Bal. in d. l. fi. n. 38. ... in dispensationib. ... maioritate [illegible] ... dubium ... ut ... [illegible] ... c. i. ... [illegible] ... [illegible] quanto magis in dispensat. ... non est ita ... corporalia, et eo magis, ... maioritate ... talis dispensat. ... Bal. ibid. n. 38. et 299. Bal. in ... d. [illegible] ... in prin. in ... dispensatione, Alb. in suo dict. in v. dispensatio.

Dispensatio

Dispensationi [illegible] ... per c. ... est. ... in l. Certum n° 22. ... pupill. ... et [illegible] dispensatio facta est [illegible] effectum ... ad alium effectum [illegible] l. ... lex. [illegible] in l. ... 2. n° 21. [illegible] at [illegible]

Disp. [illegible] cum indicijs naturalibus, ut [illegible] pupillo [illegible] neque a Papa dispensari [illegible] ...

Pontifex Max. dispensavit aliquem ad [illegible] aetatis, [illegible] dispensatus [illegible] ... Vid. [illegible] in v. [illegible] aetatis in 1. not. in [illegible] f. 32 [illegible] in [illegible]

Papa [illegible] potuit dispensare, [illegible] ad [illegible] h. [illegible]

Papa potest dispensare in 2°. consanguinitatis gradu, Menoch. [illegible] n° 2. l° 1.

In [illegible] dispensat [illegible] omnia [illegible] sic [illegible] mixta, Menoch. de arb. casu 203. n° 12

Dispensatio ex falsa causa facta non valet, [illegible] cas. 203. n° 9.

Dispensatio a summo Pontifice facta [illegible], et non [illegible] non valet quo ad dissolutionem [illegible] neque quo ad legitimationem filiorum ex 2°. matrimonio [illegible], Menoch. cons. 15. l° 1.

Dispensationes [illegible] non [illegible] et filij, qui nati sunt ex matrimonio sic dispensato, [illegible] cum alijs, Menoch. cons. [illegible]

Matrimonium dispensari [illegible] ex causis, [illegible] in v. Matrimonium [illegible] [illegible] fol.

In [illegible] capitalis dispensatio spectat ad summum Pontificem [illegible] [illegible] a [illegible] Menoch. cons. 442. n° 42. l° 5.

In [illegible], et [illegible] ordine subdiaconatus Papa non potest dispensare in [illegible] Menoch. cons. 442. n° 44. l° 5 [illegible]

Dispensatio [illegible] paulo [illegible] non potest in [illegible], cui [illegible] in bonis [illegible] erat, Menoch. cons. 442. n° l° 5.

Decima [illegible] est [illegible] aug[illegible] ducat[illegible] expensis fact[illegible] inco: lendo agro . e . nō est [illegible] decimis, aliud est iuri civili, ut sup. in u. fructus, vers. fructus et illa[illegible] fol. 123. q.º Vid[illegible] Capit. Decis. 20. [illegible]

Solutio decimarum tribuit multa bona, sanitatem corporis, ubertatem fructuum, remissionem peccatorum, et dona coelestia, Quid. [illegible]

Ubi de consuetudine decimas nō solvendi, nō peccat nō solvens, nisi [illegible] obstinationem animi ad nō solvendum et [illegible] Ecclesia [illegible], ut [illegible] quod tunc tales peccarent mortaliter, Navar. [illegible] quod [illegible] de decimis relatus à Balb. de Praescrip. i. par. 5. prin. q. 7. n.º 6.

Valet consuetudo minuens quotam decimarum, et in [illegible] quota, sed nō tota, ut quod solvat 30. 40. vel 50. loco x.mae Balb. de Praescr. i. par. 5. prin. q. 7. n.º 8.

Decima nō debet solui de [illegible] com., nisi de his, de quo, et [illegible] solui consu: uit, Castr. cons. 424. in ca. decimali in [illegible] relatus à Balb. de Praescrip. i. par. 5. prin. q. 7. n.º 10.

Si decimae [illegible] suo tempore, i. recollectionis fructuum nō fuerint petitae, nō posse amplius peti, [illegible] ipsas [illegible] nō [illegible], nisi suo tempore petat. Balb. de Praescrip. i. par. 5. prin. q. 7. n.º 12. ad quod tamen [illegible] Covar. var. resol. l.º i. cap. 17. n.º 8. vers. octavo ex his colligi[illegible].

In [illegible] decimarum iudicium in petitorio et possessorio [illegible] spectat solum ad Ecclesiasticum, sed possessorium retinendae et recuperandae co: gnosci [illegible] a laico, ut [illegible] agitur de [illegible] fructuum decimarum. Menoch. cons. 268. l.º 3.

Privilegium reale de nō solvendo decimas [illegible] colonis [illegible] privilegiati, Menoch. cons. 276. l.º 3. [illegible] f. [illegible]. q.º [illegible] Privilegium real.

Decimae in feudum recognitae nō posse infeudari, nec minus alienari sine consensu Episcopi, Capol. cons. xi. in prin. l.º 2. civil. quod tamen cons. [illegible] Alex. de Neuio, Capol. cons. 13. eo. vol. in prin.

[illegible] agris [illegible] reductis ad prata nō solvitur x.ma [illegible], ubi aliàs ex consuetudine nō solvebatur x.ma [illegible] Capol. cons. xi. n.º 18. l.º 2. civil. quod tamen cons. [illegible] Alex. de Neuio [illegible] cons. Capol. [illegible] [illegible] Capol. cons. 13. n.º 30. eo. vol. quod tamen de consuetudine illorum locorum [illegible] fuit: [illegible] com. [illegible] et [illegible], ut [illegible] solvatur x.ma

ex agris aratorijs reductis ad prata, ubi vide tipis additionibus, Salutell. in addit. ad Capol. de cons. 13. in lra H.

Cui p[er] Iudicis agit cons singulos et universos singulos citans dbet uti singulos vel cons. eos, ut singulos agit, et citatio facta cons universos, aut cons singulos, et universos, nd Iudicant singulis, Bal. cons. 1. lib. 4.

Iuris vid. Capol. cons. xcvi. lib. 2 ... cons. 39. lib. 4.

Decimae sunt personales, praediales, et mixtae, personales dicuntur quae debentur ex artificio, praediales dicuntur, quae debentur ex praedijs. mixtae vero sunt quae debentur ex animalibus, quae mixtae dicuntur personales, et praediales glos. ... in c. ... Decimi, et ...

Decima ... in l. ... C. de ... 30. ...

Decima ... popularum de ... 2. 67. ubi ...

Decimas possidens in aliena diocesi ... quam ponent ... de titulo ..., vel privilegio C. si ... Decima de ... in l. ... eius in fine C. de ...

Decima ... Iacobi ... post ... in speculat. de ... licet laicus.

A [illegible] pcedunt excõmunicatio directa, et indirecta c. post ministr. dia. et usur. Dx. in L. i. n. 15. in medio l. q edere. quomodo aut fiat excõmunicatio indirecta vide inf. in v. Iudex f. 612.

An sentia excõmunicationis lata ab eo, q occulte erat excõmunicatus postquam apparuit excõmunicatus, valeat vide sup f. 434. ubi [illegible] gesta ibi [illegible]?

Laicus pt absolvere excõmunicatum positum in extremis, qñ copia sacerdotis [illegible] pt [illegible] in c. a nobis il 2°. in u. nd potuerit de sent. excõm. qui allegat [illegible].

Remissa [illegible] in excõmunicat. sunt [illegible] ut is excõmunicatus [illegible] p [illegible] et convicto d crimine, cuius cã fuit excõmunicatus [illegible] Marocc. d [illegible] 2. cam 4 is. [illegible] uit in excõmunicat. [illegible] ordinib. [illegible] tas declaratoria, dis Marocc. loco citato.

Minor excõmunicatio privat d [illegible] sacramentorum, sed maior privat et a cõmunione fidelium. c. si quem d sent. excõm. [illegible] in c. alma mr d sent. excõm. in 6. in prin. n. 3. 4.

Denunciatio excõmunicati minime [illegible] excõmunicat sed excõmunicatio declarat [illegible] pastoralis. [illegible] d appell. [illegible] ab excõmunicat. fieri pt denunciatio. [illegible] in c. alma mater [illegible] 2. [illegible] par. ad num. 3. de sent. excõm in 6.

In dubio quoties agit an excõmunicatio precesserit appellationem, vel [illegible] fuerit [illegible] ipsam excõmunicationem [illegible] [illegible] in c. venerabilis [illegible] d sent. excõm. in 6. [illegible] c. alma mr par. i [illegible] 2. n. 5 vers. [illegible] ubi tas [illegible] in vers [illegible] species

Excõmunicatio lata [illegible] appellatione valet [illegible] ligat, nec revocat attentatorum remedio, et si lata fit intra [illegible] ad appellandum [illegible] in c. venerabilis [illegible] d sent. excõm. in 6 [illegible] in c. alma mr par. i [illegible] 2. n. 5 vers. tertia species [illegible]

Excõmunicatus [illegible] auto [illegible] qñ excõmunicatio afficit animã et [illegible] excõmunicatum [illegible] [illegible] c. [illegible] i [illegible] in c. alma mr par. i [illegible] 3 n. 2 d sent. excõm. in 6.

Excomunicatio

In dubio an sit excomunicatus, his medetur sive ab Homine sive a canone, ... maiori ... Sylvestr. c. alaa ... par. i. 6. 8. n. ... ... excom. in 6. ubi ... ... melior ... ...

Excomunicatus occultus ... differt a publico in ... ... Rod. ... 46. n.º 35. ... i.

Excomunicationem maiorem impositam a canone generali, vel particulari ... incurrit, nisi peccando mortaliter, Navarr. 2. par ... cap. 27. n.º 9. et 16. ... ...

Sic excomunicans faciens aliquid ... ... et mandando consulendo laudando vel auxiliando ... ... aliaz ... ... Navarr. d. loco ... n.º 51.

Excomunicatio ... ... extendi ... uno casu ad alium ... ... in ... ... Navarr. in 2. par. ... ... n.º 51. ...

... abstinet a ... ... nullatenus ... ... 23. q. 5. c. allegat 26. q. 7. Ting. ... ... l. 9. n.º 206. ... ... doctrina tradens, quod ubi excomunicatus ex diuturno ... ... sit ... ... excomunicationem ex off.º relaxari.

De iure civili Episcopus est minoris dignitatis et potestatis quam Praetor ... appell. interponatur a minori ad maiorem l. Praecipimus in fine C. de appell. sed de iure Episcopi appellatur ad Praetorem auth. si quis litigantium C. de Ep. aud.

Servus si assumatur in Episcopum efficitur liber auth. ad episcopalis(?) de Ep. et Cler. ... auth. de san. Epis.

Episcopus olim solus poterat ordinare, et absoluere haereticos. Correctum fuit per Clem. i. de haeret. quod solus non possit ordinare, sed debeat inquisitorem et notum inquisitionis, ... solus possit absoluere ... cum nihil dictum sit de statuto gl. in d. clem. i. in u. conferens cum nihil dictum sit in hac parte ... Abb. ...

[illegible]

Episcopus potest testari absque licentia Papae de bonis ... quae ex suo patrimonio acquisita ... et ... cum licentia testari potest, Menoch. cons. 382. lib. 4.

An Episcopus ... possit ... Papa indultum, Guid. Pap. decis. 154

Episcopus potest tenere familiam armatam pro ... ecclesiasticis executione Rol. cons. 36. lib. 4.

Episcopus non debet tantum curare ... sed et ... Abb. in c. ... n° 3. de appell.

Episcopus non potest ... confraternitates et ecclesias ... Paris. cons. 34 l° 4. ... Menoch. de recup. poss. rem. 15 n° 31. ubi multa de istis fraternitatibus adducit.

Ubi Episcopus iudicat tanquam dominus ... in causa feudali cognoscit non ut ecclesiasticus sed ut laicus, et ab eo appellatur non ad Papam sed ad imperatorem ... Guid. Pap. ...

Episcopus.

Vacante Episcopatu non transeunt in Capitulum concernentia iura Episcopalia, ut collatio beneficiorum, et similia. c. 2. de no. sede vacan. sed bene transeunt ea, quae sunt iurisdictionis c. his, quae c. cum olim de maior. et obed. Alba cons. 61. n.o 9.

Episcopus tenetur pro collectura Papae de redditibus et fructibus adhuc non solutis et receptis tempore mortis suae. Menoch. cons. 382. n.o 5. l.o 4.

Episcopus tenetur pro duanis expensis, et alijs rebus religionis acquisitis ex suo Patrimonio collectura Papae, Menoch. cons. 382. n.o 7. l.o 4.

Conservator

Conservatoris nomine cavarum ad dari certo certius est rad in 8. iudi-
cimus Auth. ut iud. sine quoque suff. et in 8. i. Auth. ut nulli iud.
prohibeat esse illi loco conservatoris Guid. Pap. q. 18. Iuri aut Ponti-
ficio [illegible] ad dabat, nisi urgeat necessitas [illegible] Aud. in c. i. n.o 3.
de off. deleg. in 6. Caeperunt deinde dari, tribus de causis dabantur, ut
defenderent subditos constitutiones, privilegia conservarent, et tuerentur
ab iniuriis, et offensis manifestis; quia tamen cantent vindicare par
[illegible] off.m gl. i. in c. i. de off. deleg. in 6. [illegible]
Hodie vero cessavit et illi conservatores speciales religiosorum, quorum
off.m mandatur a Pontifice Maximo Cardinalibus tamen, quod fuit statutum
a Concilio Viennensi, lo. Aud. in c. ult. n.o 4. [illegible] deleg. in 6.

Verum isti conservatores [illegible] ordinarii, vel delegati [illegible] recepta est opinio
esse delegatos, gl. in c. [illegible] de off. deleg. in 6. ubi lo. Aud. et Gemin.
Anch. in cons. 132. [illegible] Ruin. in cons. 3 n.o [illegible] l.o 4. Purpur. in L. mor.
n.o 125. [illegible] Ale. in rub. de off. ordin. n.o 6. Add. [illegible] in c.
ult. [illegible] de off. deleg. in 6. 2.o add. [illegible] d. c. ult. 3.o [illegible] rad
illud c. positum est sub tit. de off. deleg. at lex in dubio intell.
[illegible] titulus sub quo est situata. L. imperatoris de in [illegible] adiicit
[illegible] sic arguit gl. in c. i. de off. deleg. in 6. gl. in c. [illegible] gratia
in u. certo eo. tit. in 6. 4.o add. [illegible] in d. c. ult. [illegible] vices quoque de [illegible]
deleg. in 6.
Contrariam opinionem affirmavit Bal. in rub. de off. deleg. [illegible] in d. c.
ult. [illegible] in [illegible] de off. deleg. in 6. enumerat. et ibi multas
differentias inter delegatos et istos conservatores [illegible] Menoch. in
[illegible] L. [illegible] par. 3. q. 15. [illegible] om. [illegible] putavit in aliquibus
esse ordinarios, in multis delegatos ordinarios, quia eorum facultas
versatur circa universitatem causarum, et in iis [illegible] in quibus [illegible]
a delegatis in [illegible] delegatos [illegible]

Differentias inter conservatores et delegatos [illegible] in c. ult. [illegible]
in [illegible] de off. deleg. in 6. 1.o quia [illegible] Eccl. Cathedralis
potest esse delegatus [illegible] conservator. 2.o quia [illegible] esse conserva-
tor [illegible] conservator et 3.o quia [illegible] conservator
[illegible] subiectus [illegible] [illegible] universitatis 4.o quia
conservator [illegible] tradita in d. c. ult. [illegible]
quoque. 5.o conservator [illegible]
[illegible] in d. c. ult. 6.o quia conservator [illegible]
[illegible]

Commendator.

dicit delegatus · 7º quia finitus factis a dº Commendatori post mortem ... negotio ... ipso iure ... 8º quia delegatus ... ad ... Commendatoris ... 9º quia ... delegatus ... ad una causa ... Xº quia delegatus ... l. ult. C. de iudic. ... XIº ... sive bene, sive male ... amplius ... iudicare ... Commendatoris ... l. si ut ... ind. ... Cass. Zolos ... in q. ... in addit. ... q. ... ult. ... Mº ... in rpet. ... l. ... par. 39

Anima n̄ra est omnib. reb. quantumuis p̃tiosis p̃ferenda, et anteponenda
[illegible] infra. v. p̃tiosa. Eccl.

Quoad periculum animae, fraudi est inutile [illegible] ac innuendo aliud
[illegible] ver. [illegible]

in his, [illegible] ab animo et intellectu suo sufficit [illegible]
[illegible] cum iuramento, [illegible] in [illegible] sed [illegible] n.º 88. et seqq. [illegible]
[illegible]

Animi mutatio nunquid [illegible] [illegible] ult. [illegible] baptis. [illegible]
in c. [illegible] 2. par. § 1. n.º 1. [illegible] [illegible], ibid. n.º 3.

Deus non pōt ea, q̄ implicant contradictionem, facere, ut q̄d factū est, infectū sit, ut ē comm. ut dicunt theologi, Bas. in l. i. § n̄ mix n.° 8. ꝯ acqr. poss. et actū repugnantē nō pōt ~~[struck]~~ in eē producere, Bas. in l. naturalr. § nihil cōe n.° 160. ꝯ acqr. poss.

Apud Deum nō est acceptio personarum c. novit ꝯ iudic. q̄d tamen intelligitur qñ inter aequalia servatur inaequalitas; sed si personae essent inaequales, inaequalitas servari pōt, Abb. in c. ꝯ multa n.° 8. ꝯ ~~[struck]~~ preb.

Si peccaverit vir in virum, placari ei pōt Deus; si autem in Deum peccaverit vir, quis orabit pro eo? dixit Heli sacerdos ad filios suos c. 2. Regum l.° i.

Simonia.

Dicit Bar. in repet. l. Barbarius n.° 8. ff. de off. pr. quod simonia non habet locum in curia Romana, quod restringit in Papa, et ad hoc facit quod not. gl. in c. [illegible] per pecuniam [illegible] quod scilicet contra electionem Papae opponi non potest de simonia, utique quod si sit per pecuniam electus, gl. in c. ubi periculum. § coeterum [illegible] in 6; Jas. in l. Barbarius n.° 16. ff. de off. pr.

Simonia in beneficiis quando committatur, Natta cons. 293. l.° 1.

De simoniaca confidentia Navarr. tom. 2. de 1. prec. capital. cap. 23. n.° 109.

Simoniam non committit Abbatissa, quae electa donavit alteri alias electae, ut renunciando electioni remittet fructus, et redditus eorum monasterij, ideo nec privanda est, Menoch. cons. 67. l.° 1.

Scandalum.

Pro scandalo euitando non debemus omittere illud, quod sine mortali peccato omitti non potest, neque etiam mortale peccatum committere; nullus enim scandalum natum permittit, quod mortale peccatum committi debeat, etc. et ideo est nota in c. 2. [illegible] dimittendi esse de op. no. nun.

Oratio.

De oratione quid sit, unde dicatur, quot sit eius divisio, ad quem sit porrigenda, [illegible] quem, ad quid, quando, ubi, et quis sit eius effectus [illegible] [illegible] [illegible] et maior sanct[illegible] [illegible] in [illegible] orationes [illegible]

Iudaeis licet sit eis interdictum usuras, tamen lege Caesarea et Pontificia ad eas[?] ut Cuius tenebitur L. iudaei l. nimis iudaeorum. de iudaeis. post mirabili. c. quanto de usur. et c. ultra modum ubi dicitur quod usuras extorserint, quod iudicetur excommunicatus; indirecte autem fit excommunicatio, cum praecipitur omnibus Christianis sub poena excommunicationis prohibetur, ne commercium ullum habeant cum Iudaeis, ut in Clem. i. in u. ceterum de usur.

Nota et si statutum prohibeat, dare posse locari domum suam usurariis, intelligitur facta prohibitio et de Iudaeis. Bal. in l. i. n° 14. C. de edic. [illegible] quoque in suis testamentis observantur omnes solemnitates iuris requisitas in testamentis Christiani Bal. in l. fideicommissa. ff. de leg. 3. Nota item et Christianum dare filio suo et eius bona supposita fideicommisso posse alienari ad constituendum dotis iuxta auth. res quae. C. com. de leg. dummodo filia sit Christiana et alia, quae ponuntur in l. cognovimus. C. de iure[?] Ang. Aret. in § fuerat n° 9 inst. de act. Potest et pupillariter substituere filio suo, ut Christiano[?] [illegible] in l. 2. n° 22. ff. de vulg. Et quod multo magis refert considerare in l. 2. [illegible] tertio S. C. Macedoniani [illegible] in Iudaeis, [illegible] ibi non sub [illegible]. Bal. in l. i. licet i. § not. ff. ad S. C. Maced. Sed tamen Ias. in l. q[?] [illegible] n° 24. C. [illegible] lib. de [illegible] iam Iudaeos observantur [illegible] cessio ab intestato [illegible] Mosaica, quod [illegible] c. 27. et ita [illegible] plures [illegible] [illegible] ut ibi refert.

[illegible] Iudaeorum baptizati quamvis [illegible] succedant. c. iudaei de iudaeis: [illegible] tamen libertatem a [illegible] gl. not. in c. iudaeorum 28. q. i. Ias. not. in l. 2. n° 19. de vulg. et pup.

Ven[illegible] licuit Principibus [illegible] Iudaeos in sua Civitate [illegible], ut [illegible] tributum [illegible] in u. Usura [illegible]. Usurarius[?] et [illegible] fol. 201. [illegible]

Iudaeus [illegible] admittitur [illegible] orthodoxos, in iudicialibus [illegible] in [illegible] iudicialibus u° [illegible] prohibetur l. [illegible] C. de haeret.

[illegible] nulla aetas [illegible] [illegible]. not. in c. 2. de iudaeis Ias. in l. i. § si vir uxori n° x. de acq. poss.

De Iudaeis [illegible] apud [illegible] in [illegible] et in n° 8 et seqq. Natta cons. 620. 621. lib. 3

Iudaeus carnaliter cognoscens Christianam [illegible] in [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] capitis punitur; [illegible] [illegible] [illegible] cognoverit, arbitrio iudicis [illegible] plectitur, et [illegible] cognoscens Iudaeam. Menoch. de arb. l° 2. casu 290.

Iudaei [illegible] expelli [illegible], [illegible] a Civitatibus. Ast. [illegible] ubi multa de iudaeis [illegible].

[illegible] de populo illius loci in quo [illegible], et [illegible] [illegible], Marsil. cons. 101. n° 42. et seqq.

Haereticus.

Vtrum ualeat excommunicatio lata ab haeretico occulto postquam detectus
fuerit, dic quod non, quia excommunicatus alios excommunicare non potest. c.
Audiatius il. 2. 24. q. 1. et in summa. et in satia excommunicationis ffex
attendit, uenitas, quas dixi in satia xi. q. 3. ubi Arch. facit. c. 2 de
ordin. ab epo, lus in l. barbarius ad. 6i. ff. de off. pre.

Vtrum ille, qui in cathena baptismi fuit in sacerdoti pluries confessus fuerat, et
apud multos coram eis, dixerat, confessus, cogi possit publice abiu-
rare. solummodo Menoch. de arb. lib. 2. casu 312. dicit quod si manifestus
fuit haereticus, et sua doctrina publice scandalizauerit, cogendus
est in iure non sit manifestus haereticus, ubi et solum de haeresi suspectus
in iudicis arbitrio positum est, an solam confessionem sacramentalem admit-
tat, aut abiurationem publicam, aut et priuatam coram, et duobus, tribus
testibus.

Haereticus ut poenam inauriam effugiat, 4. oportet dicit. pro quod [illegible]
reddat. 2.o quod in [illegible] et [illegible] abiuret. 4.o quod debitam sa-
tisfactionem [illegible], ut [illegible] absolutionem. s. i. ad. 6. de haer. sta-
tus a Menoch. de arb. lib. 2. casu 373. quas uero in [illegible] di-
ctus a Menoch. de arb. lib. 2. casu 373. [illegible] scribit Menoch. [illegible] 5.
[illegible] iudicis arbitrio [illegible] scribit Menoch. [illegible]

Haereticus poena mortis, et [illegible] et [illegible], nam si haereti-
cus relapsus sit mortis poena punitur, et de [illegible] haec poena
mortis condemnatio est, bona confiscantur et post mortem cadauera [illegible]-
pultura sacra carent [illegible]. et haec poena locum habet et contra [illegible]
cum in sua haeresi, licet relapsus non sit. Si uero haereticus resipuit,
a morte liberatur, et perpetuo carcere punitur, nec alia poena iudici
arbitraria, et [illegible] et commutari potest. Et de si non haere-
ticus sit [illegible] aliquid dixit, quod haeresim sapiat, [illegible] aut [illegible]
brias linguae, dixerit, illa alia poena iudicis arbitrio punitur Menoch.
de arb. lib. 2. casu 374

Cum quis est de haeresi suspectus, in poenam hoc obseruatur, ut ei mandetur, quod in-
nocentiam suam purget et opinionem [illegible] [illegible] coram [illegible] arb. iu-
dicis maior, et minor [illegible]. Si haeret. purgationem facere recusat
excommunicatur, a qua [illegible] excommunicatione si [illegible] purgando intra
annum non [illegible], quo elapso ut uerus haereticus condemnandus est,
Menoch. de arb. lib. 2. casu 374

In confiscatione bonorum hereticorum id observatur, ut sententia confiscationis ab ecclesiastico iudice feratur, deinde a iudice laico executioni mittatur; bonorum autem confiscatorum una pars domino temporali, alia inquisitori, tertia officio [illegible] spectat, Marcel. de arb. lib. 2. casu 374.

Hereticum non sapit invocare demonem ad tentandam pudicitiam mulieris, et imagines magicas facere ad hoc, Oldrad. cons. 200. pulchre.

Bona heretici confiscata, cui fisco applicantur, temporali, aut ecclesiastico, Rol. cons. 8. lib. 3. quod applicantur fisco temporali cons. 20 n. 14 [illegible].

Confiscatis bonis hereticorum filii eorum privantur omni successione et [illegible] legitima, Rol. cons. 8. n. 43. lib. 3.

Heretico sponte revertenti ad fidem, penitentiam et absolutionem [illegible] [illegible] [illegible] illa abiurationis faciendae formula, Rol. cons. 63 in fine lib. 3.

Heretico sponte revertenti ad unitatem ecclesiae an tantum non auferantur bona et honores, ac dignitates restituantur, et si clericus sit, non deponitur, nec fructibus beneficiorum privatur, Rol. cons. 63 n. 24 lib. 3.

[illegible] [illegible] quem hereticum non sufficiunt testes singulares [illegible] cons. 109 n. 7

Hereticum non sapiunt [illegible] verba: [illegible] possiamo mertar il paradiso [illegible] gratia et dono di Dio, et non [illegible] d'[illegible]; quasi negaret [illegible] [illegible] nihil operari ad gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] melioris [illegible] recipiendi, Marcel. cons. 82. q. 1. lib. 1 ubi multa [illegible] curiosa de [illegible].

[illegible] damnandus non est qui hec verba protulit, [illegible] [illegible] fermezza di andar in paradiso, quasi [illegible] [illegible] [illegible] sciat, cum aliis [illegible] [illegible] Marcel. cons. 82. q. 2. lib. 1. ac ibi pulchre de [illegible] [illegible] [illegible] et divina [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] dicatur, Marcel. cons. 82 n. 180. lib.

Haereticus.

In haeresi reus, fuerit, ac [illegible] metuis [illegible], et ex quo signis quis stul-
tus indicetur, aut [illegible]. Menoch. cons. 2. sub n. 140. lib. 1.

In crimine haeresis q [illegible] et [illegible], et an [illegible]
[illegible] saltem aliquam est haeresim in genere, et an dubitatio de
fide faciat aliquem vere haereticum, et quid, Menoch. cons. 149. lib. 2.

Haereticus occultus et ante declaratoria amittit dominium rerum suarum, et ideo
legatum ei factum cum haeresi, redditur inutile, nec revaluerit, si
ad animum sectam redeat. Menoch. cons. 185. n. 2. lib. 2.

Haereticus qui amisit sua [illegible], si restituatur, non [illegible]
ab alio occupatam, Menoch. cons. 1 [illegible] et cons. 218. lib. 3. dicit [illegible]
[illegible] ad gremium ecclesiae, non [illegible] bona sua ab alijs occupa-
ta, nisi id ex gratia sibi concedatur.

In crimine haeresis [illegible] et [illegible], [illegible]
accusati potentia, Menoch. cons. 385. lib. 4.

In dubio iudicandum est pro causa pia, et privilegiata. l. sunt personae ff. de relig. et sumpt. fun. c. fi. de iud. c. ex his in fin. de privil. et ideo si testator duo testamenta eiusdem et testationis eodem tempore facta, in uno quorum aliquid est relictum piae causae, in altero non, praeferri illud, in quo pia causa est instituta, Bar. in cons. 61. incl. i. et Ant. in l. i. n.° 3. in fi. ff. sol. mat. quia causa favorabilis est causa pia, et adeo privilegiata, ut et fisco anteponatur l. fi. C. de sacros. eccl.

Pia causa dicitur privilegiata, pacta auth. similiter C. ad L. falc. ubi Bal.

Verum pia causa possit substitui dummodo fuit adita haereditas, vide supra in u. Testamentum ad pias causas. uers. Verum pia causa supra f. 358.

Inter alia privilegia piae causae hoc unum est, ut non detrahatur falcidia nec trebellianica, supra in u. falcidia vers. f. 236. et in u. Trebellianica vers. Trebellianica detrahitur f. 237.

An Papa possit dispensare sine causa, nos in v. dispensatio, ubi dispensatio est stricti iuris f. 605.

Papa non potest dispensare contra dispositionem ueteris, et noui testamenti: c. sup. eo tenuer.

Vendit Papa si auferat beneficium alicui sine causa, teneatur ei preiudicium de alio aeque bono, sicut de domino, et uassallo quidam dicunt quod sic, arg. eius quod dicitur de duo feudi, et prius tradunt l. 2. [illegible] tit. in [illegible] accip. l. creditor. § certat. ff. com. [illegible] alij dicunt non, quia licet sine causa pot. sic auferre beneficium, in beneficialibus n. Papa habet plenam, et liberam potestatem c. 2 in princ. de preb. in 6. Clem. i. in fi. ut lit. pend. gl. i. in c. principaliter q. 1. 3. dicit quod Papa potest sine causa disponere, has. in l. Barbarius n.º 42 ff. de off. pr.

Si Papa constituerit unum Episcopum de uno Episcopatu in alium Episco. patum ignorans, tamen primus Episcopus aliqua gessit, an ualeant, respondetur dic quod sic, quia Papa non uidetur adimere exercitium officij ignoranti. ut l. audita de iud. et melius [illegible] si forte ff. de off. pr. nec obstat l. 2. § 1. ff. de iud. ubi [illegible] coram partibus fuerit facta prorogatio causa, ignorante iudice, ipsi iudicium perdiderunt sed ibi ignorantis cognitionem non potest quia non sumus in alijs terminis, an teneat iudicium, sed hic quantum de gerendis, quae non potest. gesta ab ignorante teneant. Nec minus obstat l. si pr. et l. pr. in prouincia ff. de man. uind. ubi si pr. dederit licentiam filio manumittendi seruum, et deinde ei iudicium mittat ne manumittat, et filius antequam nuncium audiret manumiserit et sic ignorans, non ualet manumissio; [illegible] sed ibi est, quia dicitur in d. l. pr. in prouincia, quod filius [illegible], sed ibi capitur ex cognitione, sed ipse uidetur manumittere cum [illegible] reuocauerit prius mandatum de manumittendo, non debet ualere manumissio, quia cum ipse iudicans manumissionem, iam mutatus est causa, et non uult amplius manumittere. Sed in casu nostro Episcopus habet auctoritatem indicandi ex sua [illegible] quae non eam perdit a uoluntate domini Pape, nisi quatenus est iudex maior, et iudex appellationis. Bar. in l. Barbarius n.º 18. 4. de off. pr.

Si uero Episcopus non esset factus domini Pape, sed esset quantitatem suam [illegible] errauit, ut quia putaret eum excomunicatum, cum non esset, an ualeant gesta, dic quod ualeant quia esset impedimenta iuris inspiciat uiuentes, non sua opinio ; singularis l. multum ff. de cond. et dem. l. regula § [illegible] ignoranti ff. de iur. et fac. ignor. Bar. in d. l. Barbarius n.º 18 in fi.

Papa

Papa pt dispensare supra ius c. proposuisti de concess. preben. et quomodo intelligatur, uide post. ibi in u. dispensare.

An Papa possit dispensare super usuras uide in u. usura, [illegible]. Vnum et [illegible] fol. 207. il p[illegible]

Quid obtinendi, quis appellans ad Papam non pt [illegible] [illegible] uide in u. appellatio [illegible] [illegible] 7. [illegible]

Papa pt dispensare in 2o. consanguinitatis gradu, Menoch. cons. [illegible] l. [illegible]

Papa est dispensator rerum Ecclesiae, non dominus, Menoch. cons. 102 [illegible] multos citans, ideo eam non concedit, non pt [illegible] [illegible] Ecclesiae.

Donatio, uel alia dispositio a summo Pontifice celebrata non adhibitis solemnitatibus, absque [illegible] [illegible] non ualida est, Menoch. cons. 423 [illegible]

Summus Pontifex non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex cerano apostolico, sed potius ex [illegible] patrimonialibus, et si ex cerano legat [illegible] [illegible] [illegible] eam [illegible], et [illegible] legatarius, Menoch. cons. 423. n.o 28. l.o [illegible]

Summus Pontifex non pt quem [illegible] cum beneficio priuare, [illegible] cons. 97. n. [illegible]

Papa in beneficijs ecclesiasticis [illegible] [illegible] [illegible] cons. 235. n. [illegible] l. 2

Papa non pt [illegible] [illegible] absolute a [illegible] [illegible] cons. 151. n.o 10. [illegible] tract. [illegible] l.o 6. [illegible] [illegible] n.o 9.

An usurarius restat condere libros vide mar. in u. Usurarius contra usurarios. Decisiones 3. f. 158. debet. dicitur.

Usurarius qui desijt foenerari, sed tamen non restituit usuras dicitur tamen usurarius, Bar. in l. qui se fugitivus in prin. ff. de edil. edic. in l. palatinus, Bar. in l. qui. se fugitivus in prin. ff. de edil. edic. et ubi nus. Si vero restituit usuras non dicitur amplius usurarius, Rom. in cons. 404. n. 7. licet nomen quod foeneratoris retinet, Bal. in l. i. §. si. ff. de edil. edic. immo statim qui restituit usuras dicitur restitutus, Decia, cons. et gl. in c. cum in u. donec de usur. et Host. in decis. 37. in fi. dicit quod illi, qui fuit aliquando pinus post sonitentiam dicitur ad pinus: sed tamen hoc ut dubium est. ex. d. c. cum in de usur. et dicit ias. in rub. ff. de iult. et iu. n. 7. quod emendatus censetur illi, qui tamen fuit bonus, per gl. fi. in fi. in c. observatis 69. dist. Et idem dicendum est in eo, qui desijt foenerari, et non restitutis usuris cautionem dedit de eis restituendis, quia cautio est in locum restitutionis. Bal. in c. Ias. in l. Praetor ait. §. is et ff. de edendo. motus auctoritate Bal. in c. pastoralis in fi. de off. deleg. ubi dicit quod qui testamento conditio sacerdotalis in loco sacro, dicit de usuris soluendis, et restituendis, implicatus est in loco sacro, cum alias non fit possit per c. quamquam de usur. Id. in c. ad haec col. i. de ... rescrip. in c. quamquam sufficiat col. 4. ut licet non condidit testamentum, ita suis civitatis Ferrariensis, ut qui praestitit cautionem de restituendis usuris possit facere testamentum, cum alias non possit per d. c. quamquam de usur. in 6.

Usurarius non dicitur qui ex hoc quod faciat aliquem actum, non contractum, qui communiter reputatur licitus, etiam tamen sit in veritate, qua ratione fiat usurariam pravitatem. Bar. per illud tex. in l. qui sic fugitivus. §. apud Labeonem de edil. edic. Castel. de simul. contract. in prin. n. ... apud Labeonem de edil. edic.

Qui vendunt merces carius sub credentia, quando licentia est in pati, et sic tempus vendunt, non dicuntur usurarii. c. navigantis in fi. de usur. gl. ... in c. ... civitate, in u. ... tamen publicum cum ... dubium esse, ut ... Crau. cons. 189. n. 7. et ... cons. ... contradit, et licent.

Unde usurarius, qui pluribus testari non potest ... c. quamquam de usur. in 6. ita et ... mortis, ut ... in ... donatio causa mortis, uide. Unde usurarius f. 247. ...

Vsurarius.

Vsurarius q. r. ppriam et, cogit illas vendere, ut vendi possit, ut sibi satisfiat, et [illegible] reddatur. Bar. in illud. ex. in L. a divo pio. § illud. ff. de re iud. et ibi las.

Vsurarius manifestus qui dicatur, Menoch. de arb. li. 2. casu 235.

Iuratores puniuntur poena extraordinaria iudicis arbitrio tam a Iudice laico, quam Ecclesiastico, Menoch. de arb. casu 398.

Ecclesia.

Eccā nō pt ꝯbitm̄ duari: ultra quā facias pt. pl. not. in. c. quā in g. ..... tās ad fecedit indistincte, ut not. in c. Episcopus ꝯ Pbr. nº i. 2. nō aut ....

Ecca, et pia causa loco filij ....

Ecca nō violat ꝑ coitū mariti cū uxore in ipsa facta ....

Ecca si succedit laico ....

Sicuti Eccā gravari nō pt ....

Cās Eccliā nō incipit ....

An Ecca in ꝯtractu lesa fuerit ....

Ecca ob enormē lesionē in ingrati restitui possit c. i. ꝯ in integ. ....

Ecclesia

Bona Eccle. q. nō ptat. alita alienari, imo iusta cā alienari nō posse l. sanciumus C. d. sacros. Eccl. qui petit se iusta cā indicia[n]t ... Marcel. ... l. 2. casu 172.

Credi[ti]q. ... nullum ... iuxta ... Marcel. ... casu 432.

... dicatur ... Marcel. ... casu 433.

... donari nō ... d. nō Eccle., in remunerationem ... donari ... nō excedat remunerationis limites, qd iudicis ... Marcel. ... casu 434.

Bona Ecclesiastica nō ... ad collectas, ... laico impositas, ... ad alia ... onera, ... proprietas ... impositas antequā nō pervenit ad Ecclesiam, ... Alba ... 8 ...

... ad tributa, et alia ... et uniformia, quia affixa ... ipsi rei, Alba ... 8. nº 2.

... libertatem Ecclesiasticam ... statuta ... ecclesiastici facere ea, quae sibi ... privilegio competunt, ... si quovis modo reddant timidiores ad faciendum id, qd. ... tale statuto, et sive directe, sive indirecte ... ad loquendo ... ecclesiasticas, ... cum ecclesiasticis contrahant, Alba ... 8. nº 3.

... statuto laicorum faciens mentionem ... ecclesia absolute nō ualet ... loquatur generaliter ... nō ... Eccle. nisi factum sit ... Alba ... 8. nº 8.

Statutum ... alienationem ... nō ... ecclesiam, Alba ... 8. nº 9. 14.

An Ecclesia sit colligiata ... Alex. ... 74. l. 4.

Ecclesia.

Eccl[esi]a maiori debet alijs parare [...] c. Devidimus 2. q. 1. et si sint [...] ad [...] habere aliquid [...] ecclas [...] et [...] in c. 1. § 1. in tit. [...] alia [...] in [...] eccla [...] in [...], et [...] patitur aliqd [...] in [...] in alio [...] primatus [...] Carol. [...] [...] n.o 20. 21.

Nō dr̄ aliqd fieri cont[ra] libertatem ecclesiasticam nisi q[ui]s ab eccla au[...] illud, qd ei [...] et [...] Caball. milliloq. 166. [...] n.o 11. C. [...] sacros. eccl. [...] Eccl[esi]as, quinimo [...] Dipont. cons. 21. et [...] statutum laicos valeat in [...] Eccle [...] cons. 268. n.o 7.

Eccla, et clerici [...] ad [...] Rol. cons. 2. n.o 3. [...] l.o 4. et ab [...] sacros. eccl.

Eccla ad sui [...] lib. 6. ubi [...]

Quilibet [...] eccle [...] c. [...] 8. q. 2. [...] laicus [...] dari eccle, et [...] cons. 197. [...] cons. 217. [...] n.o 2.

Eccla dr̄ [...] et [...] bona [...] Eccla, ut illa [...] cons. 120. n.o 4. [...] 1. ubi [...]

[...] dr̄ fieri cont[ra] libertatem eccle, nisi [...] clerici [...] fol. 120. [...] cons. 6[...]

Eccla [...] Bal. in auth. [...] sacros. Eccl. [...] in l. [...] q. 1.

Ecclesia

Libertas ecclesiastica quod sit [illegible] pro [illegible], Navarr. in comm. 2 par. [illegible] Eccles. cap. 27 ad reg. 120. Marin. disput. 8. n. 2. 3. 47.

[Un]io unius eccl[esi]ae, vel beneficij alteri facta ab eo, qui auctoritatem [illegible] caret non sit, tanquam [illegible] non subsistat. Minocch. cons. 192. lib. 2. quaestio erat inter Monasterium S. Georgij maioris Venet. et S. Iustinae de Padua.

[Se]paratio ecclesiarum fieri non potest, et [illegible] a lateri, nisi [illegible] causis, Minocch. cons. 477. lib. 5. in causa Eccl[esi]ae [illegible] ab Eccl[esi]a Lizzana de Candia. Marucius.

[L]icitum videtur uni Eccl[esi]ae cum conditione, quod continue celebret divinum officium, si auctoritate superioris dirutae ecclesiae, alia aut eius loco subrogata reaedificetur, non dat[ur] 2[da] Eccl[esi]a. Cephal. cons. 49. lib. 2.

Eccl[esi]a non [illegible] si [illegible] aliam ecclesiam ad [illegible] capitulis publicatis attestationibus. Ceph. cons. 7. lib. 1.

[Ex]cedens aliquis in ecclesia non [illegible] punitur poena arbitraria, non capitali, Rimin. iun. cons. 743. lib. 7.

Emptoris redditum ecclesiae [illegible] gabellas, [illegible] ecclesia non [illegible] Cephal. cons. 61. lib. 4.

[Pot]estas ecclesiastica est superior, et [illegible] corrigit secularem c. administratores 23. q. 5. c. f[?] venerabilem qui fil. sint legit. c. solitae de maior. et obed. gl. fin. c. licet mulieres [illegible] in 6.

[Un]io beneficij ad aliam Ecclesiam [illegible] facta per Episcopum [illegible] 2[do] facta per Papam, Minocch. cons. 294. lib. 3.

[Un]io Ecclesiarum et [illegible] una non inducitur, nisi observata forma [illegible] causa evidentis utilitatis et revocanda [illegible] si necessitas postulet. [illegible] cons. 237.

Causa fidei est causa fraudis [illegible] maioris [illegible] Baptism.

Fragrati fide fides [illegible] eius l. [illegible] C. [illegible] l. [illegible] locatori ff. locati [illegible] in contractib. q [illegible] fiunt. l. [illegible] C. de [illegible] venditio.

Bona fide agere est citra illud figmentum, et dolum simpliciter actum facere. [illegible] par. 2. 1. 6. [illegible] de reg. [illegible] dicit l. opinari bona fide [illegible] iudicium illud [illegible], quando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad discernendam alicuius bonam, vel malam fide, respiciendo [illegible], ad alicuius [illegible] et [illegible] addit, quod [illegible] bona fide dici [illegible] opinari quam [illegible]

Verum inquisitores haereticae pravitatis sunt delegati non ordinarii, quia si sunt ordinarii recusari non possunt, sed eis dabitur adiunctus. L. apertissimi C. de iud. quo casu ordinarius in praxi, et ... ut testatus fuit Menoch. in ... L. ... cum in his ... iud. possunt recusari, Card. in clem. 1 de haeret. ... Aug. Clarus in ... in ... inquisitio. § 5. Farin. ... 2. l. 4. Iacob. Simancha ... in praxi haeret. tit. 41. n. 2 ... relata a Menoch. ... loco ... delegatos esse ... Schedadu ... Albe. in L. ... n. 6. ... in ... causa minorum ... de off. deleg. Alc. in rub. de off. ordin. n. 21. licet alii teneant esse ordinarios, Bal. in L. ... in initio col. 1 ... dubitat. de off. ... ubi distinguit, aut est ... simpliciter, et dicitur delegatus ad universitatem, aut est ... uno territorio, et dicitur ordinarius ... quod ... esse negavit Menoch. loco ... qui a ... Can. ... delegati c. ad abolendam de haeret. in ... de haeret. in 6 Abb. in c. cum ex officii n. 2. de ... territorium ordinarii dici potest qui territorium non facit aliquem ordinarium, ... iudex ... Verum ad ... fol. 436. ...

Monachus pt ee testis, et magis ubi credi quam alij, pt. not. in sing. in § cogitandum, Auth. de monachis.

Monachalis subiectio ad monasterium magis apparat subiectioni filiali quam ... ubi Ias. n.° 43. Bar. in l. cum oportet C. de ... quod monachus ... pt, sicut ... filius ... tamen pt ... monasterium ... monachum e ... sicut pr filium ... ita Bar. in l. i. de uulg. in n.° 21. ubi Ias. n.° 42. addit, quod monachus pt ee testis, ut dic ... tenens aut ... pt. l. tenet de testib. addit Bar. in d. l. cum oportet, quod monachus succedit tamquam suus, et agnatus, et l. ... nobis in i. C. de epis. et cler. quod videt in tertio: sed ... tertio ultimo ... monachus ... ratione cutatis, et agnationis quo ad filium ... quo ad monasterium, quod ... monasterium ad quem ... suos ... Monachi ad filium, si aliquid ... fuerit.

Ex his igr apparatur Monachi ad filium ... monasterium monacho sine ... sicut in ... C. de. ubi acquis et repudiari monacho ... Bar. et Ias. loco ... quod ... lib. ita Bar. et Ias. loco ... quod ... in filio de quo ... in eorum ... ut ... in filio ... vers. ... f. 314. ...

Monachus nihil proprium ... pt e. ad monasterium de statu monach. ubi ... alia multa, quae tenentur ... monachi, et

Illud, quod ... monacho in dubio ... monastery c. ... de ... Ias. in l. i. n.° 42. de uulg.

Add. ... in 2 not. an ... monachus, filio, ... magis apparet Alex. in l. i. § ... in fuga n.° ... de acqr. poss. ubi ... parte cui magis apparet ... et ... excludit ex ... et ... quod apparet ... quod maior utilitas ... monasterio suo ... Sed ... plurib. ... filio, quam ... Alex. loco ... ut ... not. 2. et ... ut ... Bar. pt dici quod nihil obstet, quamuis ... et ... filio ... assimilatur

An monachus possideat ab ... Bar. ... et ... in l. ... de acqr. poss. ... quod ... possident ... sicut ... monasterij ... sicut filius ... acquirit ...

poss.[is] et sine ratihabitione agere ecclesiae sicut filius pro se ignorante

Monachus factus Episcopus non desinit esse monachus c. statutum xii q. i. Barb. lat. in l. falsa ff. de [illegible] ex con. Alex[andri] cons. 32. vol. 5. [illegible] quomodo subveniendus, non amittit ordinis l. si quis [illegible] falsis.

Monachus punitur per suum Abbatem non per Diocesanum et in absentia ... quia in [illegible] [illegible] actualiter, non [illegible] Guid. Pap. q. 359.

Monachus non potest agere [illegible] nisi in totum, aut ut in [illegible], aut ... [illegible] sine dispensatione Pontificis, nisi etiam ut ... a [illegible] permittat, nisi licentia [illegible] et non impetrata ab Abbate, Menoch. de arb. casu [illegible].

Impediatur monachus [illegible] bona [illegible], et quomodo, Menoch. de arb. casu 436.

Peccatum aliquod d[icitu]r confiteri in specie quod non sit u[er]um, mortale, ut peccatum, gl. in c. ad similitudinem 22. q. 2.

Peccatum est uoluntas retinendi, uel consequendi, quod iustitia uetat, unde liberum est abstinere, ita definitur in c. 1. ad fi. [illegible]

Peccatum ex uoluntate et libero mentis arbitrio procedit usque adeo, ut peccatum non sit, quod uoluntarium non sit. c. 1. 15. q. 1.

Peccata parentum non nocent filijs, si filij honeste uiuant et probati [illegible] non obstent. c. presbyterorum 56. dist. cum c. seq. et quo[illegible] [illegible] [illegible] c. [illegible] d. 56. dist. in gl. mag. modo [illegible], ut gl. not. in c. [illegible] quod ad uitam [illegible], quod quidam parentum peccata non nocent filijs quo ad uitam [illegible] quo ad ordines aut, et alias poenas, et successionem nocent. Sed sane c. presbyterorum cum c. seq. ut [illegible] plura n. [illegible] Pon. [illegible] filij presbyterorum, et subdiaconorum [illegible] et [illegible] [illegible] illas dist. 56. [illegible] c. nasci cum multis seq. et [illegible] l. crimen ff. de poenis. Ad [illegible] declarat. [illegible] [illegible] uar. resol. l. 2. cap. 8.

Peccata semel dimissa diuina clementia in ulterionem alicuius amplius redire non patitur. c. fi. de poenit. dist. 4

Qui peccat in uno, factus est omnium reus. l. 3. § si quis tabulas, et ibi gl. in u. pari ad Syllan. quod tradit [illegible].

Qui peccat in Deum uenia indignus. et dixit n. Heli sacerdos ad filios suos, si peccauerit uir in uirum placari ei potest Deus, si autem in Deum peccauerit uir, quis orabit pro eo lib. 1 Regum cap. 2.

Spoliatus ad restituend. ad omnia, quae violenter et clandestinum [illegible] [illegible] est, ut non obstet exceptio dominii notoria, ut quae [illegible] [illegible] maxime, et difficilis [illegible]atio: et quae sola facti veritate inspecta causa definiri debet, [illegible] [illegible] 180 [illegible] 61 l.º 2.

Nõ hãt lucan, rapi: cõ uũmĩg dimit auaro ut paupib dtras ad:
dit n dotius peccatũ quã minuat. c. fraẽ cũ multis 1.q. 14.q.5.
et Bar. in L. q. allidius ubi et tex. cc. med. C. g. fot. in rig. Lab.
dr. qd nõ debemus discoopire unũ altare, ut cooperias aliud, nec p:
tertii boni malũ cõmitter. c. sup eo d usur. ubi gl. tradit cõcord.

Eleemosynarũ triplex g̃nus ẽt, unũ corporale, ut pecunias dari
aliud spirituale, ut remitterẽ iniuriã. 3m. malos ad rectã semitã
reducerẽ 45. dist. tua ẽt pnia. c. inq ꝑpa d. spũs. ubi gl. i.

Eleemosyna unde dicta Gasp. Caball. millilog. in. 294.

Paupẽr cogẽri possẽ ꝑlatũ ad erogandã eleemosynã, nec ualet cõ.
suetudo qd contrariũ nõ fuerit solitus ꝑlatus Grau. cõs. 116.

Oblationes factę imagini alicuius sancti aut B. Virginis et pertinẽ
illius ecclẽ, in cuius muro depicta est imago, nõ Episcopi dioeia.
cõs. 16. lib. 2.

Periurium.

Periurus non est, qui falsum lingua iurat, dum tamen mente non habeat. c. h. v. eps. 22. q. 2.

Periurij reus non dicitur qui iuravit de aliquo scelere patrando, et non patravit; maior n. pietas est dimittere a committendum scelus, quam iuramentum adimplere, et impia promissio, quae scelere adimpletur. c. inter c. in malis 22. q. 3.

Periurus non dicitur is qui iuravit aliquid per tunc indifferens, si postea res devenit ad casum, de quo si cogitasset a principio non iurasset, quia iuramentum erat illicitum, non obligat iuramentum. eleganter Castel. in L. 2. nº 17. d. unica C. de emptione.

Quaeritur an Romanae Rotae auditores sint iudices ordinarii vel delegati
tres sunt hac de re opiniones. prima quod sint delegati, ut. in clem. auditor. ubi gl. i. de
rescrip. et in c. i. de iud. in 6. hac ratione, quia non habent territorium,
quod tamen non vera non est, quia dari potest iudex ordinarius, qui tamen territo-
rium non habeat, ut Archidiaconus, et alii, de quibus sup. f. 431. & 10 vers. Cardin.
2a fuit opin. esse ordinarios. Bar. in l. Praecipimus. i. C. de appell. Lucas
de Penna in c. statuimus. de
off. deleg. col. ult. vers. quaero utrum
notario de rescrip. in 6. Ant. Corsetus in trac. de potest. Regia par.
ult. n.o 56. hac ratione, quia sit territorium, l. orbis idem Romanae
haec tamen certa de. Aegid. Bellamera in decis. 658.
3a opin. est, hos auditores in cognoscendo ordinarios, in iudicando
delegatos esse, Spec. in tit. de iud. deleg. §. in vers. n.o 9. Ant. But. in
c. ult. de iud. Gl. in c. admittit. §. sunt et alii n.o 49. de rescrip.
Cassiodorus in decis. 5. in tit. de rescrip. qui fuit auditor Rotae, Vittinus
lib. 2. prax. Rom. c. 17. Vant. in trac. de nullit. sententiae tit.
coram quo nullitas proponi possit n.o 13. hac ratione quia in genere
habent commissionem, seu mandatum omnium causarum a Pontif. max.
et sic habent, et potentia habent universitatem omnium causarum
et iura habent, et potentia habent universitatem omnium causarum
Pont. max. specifice mandat causas quas iudicari vult
et ideo isti auditores possunt dici iudices dati de iure, Mirand.
in resp. l. Imperium par. 3. q. 16. de univers. om. iud.

Monialis.

Moniales [illegible] benedicta [illegible] Clar. licet sint incapaces in particulari, in comuni tamen sunt capaces et faciunt partem monasterio applicandam. C. [illegible] [illegible] 556 n.º 46 l.º 1.

Monialis ad [illegible] a [illegible] [illegible], Bal. [illegible] 52 n.º 2 l.º 3 [illegible] l. [illegible] rebus. C. de Epis. et cler. l. in rebus [illegible] C. de [illegible] dot.

Moniales quae eleg[erunt] Abbatissam [illegible] forma [illegible] eligendi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Mirocl. [illegible] 67. 9 2 l.

[illegible] facta ab Abbatissa, et monialibus ordinis mendicantium [illegible] [illegible] unius incorporata, et [illegible] [illegible], valet [illegible] capitulum [illegible] [illegible] [illegible]minat, Mirocl. [illegible] 13 l.º 1.

Legatum [illegible] monialibus factum [illegible] [illegible] annatim donec vixerint, causa, et contemplatione religionis [illegible] [illegible], unde [illegible] monasterio [illegible], quia cessat causa legati, Mirocl. [illegible] 167 l.º 2.

[illegible] monialium, quod [illegible] [illegible] monialium [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et eius redditus adaucti sufficiunt, [illegible] [illegible] [illegible] alimenta ab ingressis, Mirocl. [illegible] 103 l.º 2.

Bona monialis, quae [illegible] post annum probationis, nulla tamen [illegible] [illegible] [illegible], monasterio acquisita [illegible], Mirocl. [illegible] 396 l.º 4.
[illegible] [illegible] distinctionem [illegible] [illegible] quae bona monialis [illegible] [illegible] intra annum probationis intelligantur monasterio acquisita

Clericus potest salua conscientia [illegible] clericus [illegible] bificium [illegible] Abb. [illegible] et [illegible] 1. n.° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et admittit.

Clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non facit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in h. [illegible] sit [illegible] et uxori [illegible] [illegible] mat. in 6. Bar. in L. diuortio n.° 12. 4. [illegible]

Clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] clericus ut monach. [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] facit [illegible]

Clericus [illegible] militis [illegible] [illegible] clericus [illegible] [illegible] et clericus [illegible] studeat [illegible] 50. et [illegible] priuilegia militum [illegible] [illegible] et clericus.

Clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] priuilegia cle. ricorum [illegible] in [illegible] c. [illegible] clericus [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] seculari [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in L. [illegible] n.° 4. [illegible] [illegible] et [illegible] cetera [illegible]

Clericus [illegible] [illegible] esse conductor ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 444. [illegible] [illegible] in ea conductione [illegible] [illegible] clericus [illegible] n.° 30. [illegible]

Clericus [illegible] notarius et instrumentum [illegible] cum effectu [illegible] scriptura [illegible] [illegible]

Clericus [illegible] in habitu laicali [illegible] priuilegium clericale [illegible] ecclesiastico [illegible] laico [illegible] et [illegible] habitus [illegible] ecclesiastico [illegible] priuilegium clericali ait Guid. [illegible] 138 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] priuilegium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 61. 17 § 4. [illegible] 61.

Clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 422. [illegible] lib. 4 [illegible]

Clerici [illegible] habitu clericali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 102 [illegible] 792.

Si clericus ultra bona Eccle habeat et patrimonii et industria, et acquirat, si assumit ex patrimonialibus acquisit ei cedunt, si nihil dicat, ex utroque facta presumit acquisitio, et iudicis arbitrio pro diversis acquisitis iuxta conditionem clerici, et successores in bonis eius. Menoch. de arb. l° 2. casu 195.

An clericus in feudo succedere possit, Menoch. de arb. l° 2. casu 23.

Clericorum arma sunt orationes et lacrymae. c. convenior 23. q. 8. c. nam ubi. pl. 16. q. 4.

Clerici omittentes horas canonicas, ad fructuum restitutionem tenentur. Menoch. de arb. casu 429.

In actione reali clerici coram iudice laico ubi res sita est, conveniri possunt, quia res tradit forum, ut ... Guil. de Pig. observ. 7. n° 2. q. plures citat, et l° ... obs. 31. n. 4.

Clericus tenetur contribuere ad mercedes, quae in communi solutis salariario ... 34. ...

Clericorum quaedam avaritiae ... ad communes, quod ... ratione ... coniungunt, et per avaritiam clericorum fit ... et unio ... Gratian. ... 282. ... ut ... diaconi ... 93. dist. ... temporalium ... consequi ... ad ... ...

... ordinariis ... clerici ... tenentur laicorum ... Gaspar Caball. milleloq. iuris 614.

... ex consuetudine bona mobilia clerici ... ad ... contribuant ad ... praestare ad ... immobilia ... ad ... secularem, Gasp. Caball. milleloq. iuris 617.

Clerici et Eccl.a tenentur contribuere ad reparationem pontium, murorum civitatis, sed ... episcopi auctoritatem cognoscit ... 2. n° 3. l° 4.

Licet pr [illegible] usufructus bonorum minorum, et aliorum adventitiorum filij; tamen fallit in bonis adventitiis clerico filio suo et in minoribus constituto, qui filius clericus [illegible] dicitur, Rol. cons. 16. l.o 4.

clerici, et personae ecclesiasticae non tenentur de redditibus, et fructibus beneficiorum solvere gabellas. Rol. cons. 31. in prin. l.o 4. Item non tenentur ad solutionem dacij, quorum usus sui causa [illegible], n.o 14.

Clericus a fideiubendo est prohibitus c. 1. de fideiuss. si tamen fideiusserit valebit fideiussio, ut [illegible] in c. pervenit, et c. [illegible] de fideiuss. Marsil. cons. 19. n.o 13.

Clericus [illegible] [illegible] tamen gaudet privilegio clericali, maxime [illegible] forum, Marsil. cons. 67. n.o 59.

In ijs casibus, in quibus clericus admittitur ad testificandum pro laico, requiritur licentia sui superioris, aliter depositio non valet, Marsil. cons. 123. n.o 6.

Clericus non potest iurare in manibus iudicis laici. l. ad clericos. C. de epis. et cler. Marsil. cons. 123. n.o 7.

Clericus non potest succedere in feudo, et statim quod ad primam tonsuram pervenit amittit ius succedendi dato et quod sit Cardinalis, Mirold. cons. 181. q. 3. l.o 2. cons. 202. n.o 117. usque ad num. 145. l.o 3. Crotus Cepl. cons. 12. l.o 1.

Bona acquisita ex bonis ecclesiasticis non veniunt in publicatione bonorum contra clericum facta Mirold. cons. 223. l.o 3.

Statutum statuto prohibente alienari in [illegible] et clericos forensis excluditur a successione subditi Cepl. cons. 54 l.o 1

Clericus succedit in feudo [illegible] et conditionato, Cepl. cons. 181. l.o 2.

Clericus [illegible] [illegible] ad successionem [illegible] [illegible] [illegible]

Donatio facta per clericum [illegible] suis et [illegible] [illegible], iuramento firmari non valet, Rol. cons. 98. l.o 1.

Clericus non potest tradi a clerico vel laico contra [illegible] seculari et pro [illegible] [illegible] non [illegible], Rol. cons. 23. l.o 2.

Clericus suspenditur ab officio et beneficio, qui se iactat, et plenarie commisisse crimen [illegible] admisit. et quando sit graue [illegible]

Item ob fornicationis crimen. c. clericos [illegible] cohab. cler. et mul.

seu sit [illegible] alio crimine publice infamatus sit. c. [illegible] si a plebe c. si mala 2. q. 5. Menoch. de arb. l. 2. casu 332.

Depositio clerici est motio ab honoribus et gradibus, et est degradatio verbalis: degradatio autem actualis est, quae cum effectu priuat omni ordine et tradit iudici seculari puniendum, quibus quomodo fiat tradit Menoch. de arb. casu 4[illegible].

Canones legis nim [illegible] et p lib. obtemari [illegible] que [illegible] in Auth. [illegible]
et in pii. ubi gl. mag. Auth. ut cler. apud prop. epos ea. si e i d
op. no nu e si d ice nup. leges ad dignati sacros canones imitari
inde. can. loseamus et in foro civili, q[uas]i aliquid iuri civili est obviam
inu. can. [illegible] clar. est [illegible] limita nisi canon limitatio et vestrum
[illegible] in l edicta [illegible] C d edicta.

In pru. [illegible] canonu [illegible] fuit erratu, et grossi et in ijs qui iuris
positivi et ut d plenoru in grave [illegible] Ale. l.o 2 dispu. cap. 23.
et 24. et [illegible] dicere solebat tractat ad errores canonu cano.
mutae [illegible] in l. i. [illegible] n.o 3. ff d 29 [illegible] in [illegible] ced [illegible]
in si cont. d [illegible] in g 109. n.o 6. Ut d erroru aliquas et in
in si inst. d [illegible] Alfons. d Castro com. conf. [illegible] l.o i. cap. 4. et
ijs, q et iuris positivi Alfons. d Castro
l.o 2. in ei eccla in 2 errore.
[illegible] conf. et [illegible] in l. [illegible] d leg. i. [illegible]
in l. ult. [illegible] in 2 not. [illegible] fur. Tiraq. in tract. d [illegible] cap.
31. n.o 535. Gomez. [illegible] in g [illegible] est i. inst. d action.
[illegible] Menoch. in [illegible] l. impud. g. 16. d [illegible] om. [illegible]

Lex [illegible] canones [illegible] corrigi [illegible] et [illegible]
civili [illegible] ubi [illegible] dicit quod
[illegible] canoni et concludit, quod in spiritualibus ad est dubiu [illegible]
dum et canoni; in temporalib. ut in terris eccla et canones [illegible]
[illegible] canoni; in [illegible] quod si lex civilis deneriae canoni,
[illegible] in terris aut impii d. quod si lex civilis [illegible] canoni
si lex civilis [illegible] peccatu, canon [illegible] si [illegible] inducit
peccatu. lex civilis [illegible] gl. in c. possessor d reg. iu. in
6. [illegible] in l [illegible] n.o 12. ff [illegible] aegr. poss.

Ius can. [illegible] a laicis in causis civilib. in terris [illegible]
eccla ut in territorio [illegible] quod est feudu eccle et in Regno
Sicilie [illegible] in c. qui in ecclesiar. n.o 59. [illegible] in l. [illegible]
tiu [illegible] nulla n.o 6 d pactis Menoch. in [illegible] 92 l.o i
[illegible] civili pactu nudu [illegible] can. [illegible]
[illegible] pactu nudu [illegible] dubitat an
[illegible] in terris recognoscentib. Ecclesiam
[illegible] Ius Can. [illegible] l. [illegible] impud. par. 3. g. 24. d
[illegible] om. [illegible]
Licet tamen [illegible] recognoscat Ecclesiam quo ad feudu
[illegible] quo ad administration. [illegible] absoluti, et toto [illegible] quod [illegible]
[illegible] in toto suo imperio. Sicut Duces Italie [illegible] recognoscant feudu
a Caesare. tamen quo ad administration. [illegible] Italie [illegible]

Canones

Mediolani ... in c. ... in ecclesiar. n.° 32. de constit. et ducc
Mantuq. Cur. Jun. in cons. 60. n.° 9. Menoch. in cons. 2. n.° 104. l.° i.

... debet concurri dna inter Ius Canonicum et Ius Civile ubi ... st. c. expediat
de elect. in 6. Jas. in l. Centurio n.° 36. in fi. de vulg. et pup.

Canonum Juris est conscientiae, ac saluti animar. consulere c. fi. de praescrip.
nam spiritu sancto ... sunt c. si qs diaconus 50. dist.
immo et leges Civiles divinitus promulgatae dicuntur l. fi. cum gl. in
u. divinae C. de praescrip. long. temp. Cagnol. q d.tos ... in l. 2. n.°
14. C. de rescin. vend.

Jus canonicum nunquam iniicit ... c. de iudiciis 27. q. 2. ... de praedict.
... in peccato c. litteras de rest. spol. ... quod valet de
... canonico valet et ... in foro conscientiae, ...
... in c. ... n.° 4. ... in ... aequit. ...
...

Mulier transiens ad 2da vota facit communia filijs. [illegible] Aut. [illegible] et ad elig. [illegible] nub. ex ea in [illegible] marito [illegible] [illegible] [illegible] Aut. [illegible] nup. [illegible] si aut tutela Aut. [illegible] nup.

In materia privationis ad 2da vota bona est [illegible] ad [illegible]. ergo [illegible] inducit privatio [illegible] aut [illegible] valuerit Aut. [illegible] ad [illegible] nub.

[illegible] 2^{dis} nuptijs multa vid. not. [illegible] p [illegible] in [illegible] l. bones [illegible] [illegible] in [illegible] cum multis [illegible] sig. [illegible] plura [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] vid. [illegible] qa [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] qui vid. [illegible] ad 2^{das} [illegible] nuptias. [illegible] in hoc [illegible] [illegible] multi. [illegible] ad [illegible] ad cuius declarationem vid. Mant. mulier [illegible] cum [illegible] [illegible] 363. [illegible] [illegible] [illegible] ul. [illegible] [illegible] 31. [illegible]

Tertiae nuptiae detestabiles, et abhominabiles [illegible] Bal. qui refert [illegible] in l. mulier [illegible] cum [illegible] ad [illegible] ibi [illegible] ad [illegible] in [illegible] l. bones n.º 150. Mant. [illegible] n.º 32.

Quaeritur an [illegible] statuto [illegible] mulieris [illegible] ad 2^{das} nuptias et [illegible] [illegible] plures [illegible] matrimonio, ut [illegible] dotem aequaliter [illegible] filijs [illegible], [illegible] locum in vidua [illegible] in ea [illegible] mortis [illegible] vidua sit? et [illegible] opinio. alij [illegible] locum [illegible] [illegible] qa tunc [illegible] [illegible] matrimonio et dos [illegible] [illegible] [illegible] dotem, ex quo [illegible] matrimonium [illegible] ut filijs aequale [illegible] alij contrarium [illegible] [illegible] statutum [illegible] ut filijs aequale [illegible] opinio ab [illegible] approbata [illegible] dos [illegible] [illegible] et [illegible] est [illegible] opinio. ab [illegible] approbata. [illegible] dos [illegible] cum illo [illegible] [illegible] dotis ad [illegible] ut [illegible] illud [illegible] [illegible] [illegible] C [illegible] [illegible] [illegible] 9. plenius apud [illegible] [illegible] con. [illegible] n.º 1. [illegible] [illegible] n.º 15. [illegible] ibi in [illegible]

Nuptiae viduarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nuptiae [illegible] [illegible] 40. n.º 104 [illegible]

Donatio facta uxori ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad 2^{das} nuptias ipsius uxoris [illegible] [illegible] [illegible] Rol. [illegible] x. l.^o 1. [illegible] 24 n.º 2. l.^o 2 [illegible] Bal [illegible] 316. [illegible] n.º 2 [illegible] l. si mater C [illegible] donat. [illegible] nup. Rom. [illegible] 405. [illegible] in l. foeminae n.º 35. C [illegible] Gomes. aut distinguit in ll. Tauri l. 14. 15. 16. n.º 17. quem vide.

Secundae nuptiae ad benedictionem, ea. [illegible] qui [illegible] eam [illegible] habuit, [illegible] et alij tertio [illegible] Menoch. de arb. l. 2. casu 4 [illegible] aliud [illegible] attulit Navarr. in manuali cap. 7. [illegible] Decl. cap. 22 de [illegible] nupt. n. [illegible] sacramenta [illegible] [illegible]

Mater, quae transit ad 2das nuptias [illegible] in hoc, quod non [illegible] 2do coniugi plus quam [illegible], filijs primi matrimonij [illegible] cons. 29. n. 3. [illegible] illud, quod [illegible] 2do coniugi applicatur filijs primi matrimonij, et non alienis, dummodo [illegible] suam legitimam in bonis [illegible], n. 8.
Et [illegible] plus filij prioris matrimonij non computatur in suam legitimam, sed [illegible] n. 9. [illegible] illud plus [illegible] et [illegible] filij [illegible], n. 14.

[illegible] transiens ad 2das nuptias amittit [illegible] bonorum filiorum primi matrimonij, quae sibi ob eorum mortem [illegible] fuerant. [illegible] cons. 288. l. 2 [illegible] cons. 15 l. 1.
[illegible] amittat [illegible] consuluit [illegible] cons. 284 l. 3.

Mater transiens ad 2das nuptias amittit successionem filij [illegible] legitimam in bonis illius ad beneficium alienum, filij [illegible] filius [illegible] [illegible], tacite [illegible] 2dis nuptijs matris, q [illegible] Menoch. cons. 237. l. 3.

[illegible] quae [illegible] transiens ad 2da vota amittit successionem et [illegible] in bonis filij [illegible] statuti dispositionem, [illegible] ius succedendi [illegible] ex 2do matrimonio, Menoch. cons. 278. l. 3.

Mater quae transiit ad 2das nuptias [illegible] filijs 2di matrimonij quam primi, [illegible] Menoch. cons. 469. l. 5.

Mater quae transiit ad 2das nuptias non [illegible] tutorem filijs primi matrimonij, et [illegible] administratione tutelae [illegible] Menoch. cons. 469. n. 8. l. 5.

Mater, quæ transivit ad 2.das nuptias succedit filio suo mortuo absq liberis æqualiter una cum filia sua, et non obstante statuto, nec ob transitum privatur eius successione, quam nupsit, et voluntate primi viri, ut non eo legatum relictum fuerit in casu 2.dar nuptiar, ubi quam ipsa filia consensit 2.dis nuptijs matris, Menoch. cons. 470. l.o 5. quod est consilium dominus laudatum et approbatum a Barg. in suis ll. com. maternis.

Mater 2.do nubens, filijs omnibus postea defunctis sine liberis, succedit eis in bonis quæ post introductas constitutionem transeunt ad 2.da vota, nedum loco efficiuntur filijs eiusdem minoris, quorum favori intro ductum fuerit, Alex. cons. 63. l.o 5.

Mater transiens ad 2.das nuptias amittit proprietatem bonorum, quæ ex successione filij habuerat relicto usufructu: quod tamen fallit, si de consensu filij secundo nubat, aut si filius hoc voluerit, et declamaverit, nam si cedat nulla facta declaratione eius voluntatis in hoc mater non privatur, Rol. cons. 81. l.o 3.

Excusat mulier a pœna, si viro p.o nato 2.do nubit habito prius consilio a peritis suis et honorabilibus. quod idem facit notat Marsil. cons. 128.

Cambia.

Utrum cambia mercatorum sint licita? R[esp]on[deo]. Concl[usio] est quod sic, dummodo non excedant communis consuetudines, et ita tenet Canon. in c. in civitate [illegible] et multi alii [illegible] in L. [illegible] in 2. [illegible] n° 39. C. de usur. [illegible] Cath.

[illegible] pecunia, quae [illegible] ex sacro [illegible] pietatis alicuius civitatis. Concl[usio] est [illegible] loco [illegible] n° 40.

Ius patronatus non esse transmissibile ad heredes extraneos, bar. in l. i. n. 7. de leg. i. ff. ex l. si non sint de liberis. natis. sed esse hereditarium ubi gl. 4. de eod. tamen ille ex de offis obligalib. sed est inseparabiles a persona patroni ideo eligan non potest ... ex l. offi, in ... op. lib. ... de electione ... facit ex l. ... ad gl. ... de op. lib.

Ius patronatus aut ecclesia ... esse transmissibile ad heredes extraneos e. ... significauit de testib. ubi si non esset transmissibile non citaretur heres ubi Abb. not. l. ... et si prouis ecclesia ... fundatoris nihil dicerent de heredis, sufficit n. ... non renunciauit et eos excludunt. Pro reg.a est gl. ordin. in clem. ... in u. ... de iur. patron. et clerici moti sit ad hoc ... ut laici faciliús ... ducat ... ecclesias, ... Abb. in reb. de iur. patr. ... in l. i. n. 71. de leg. i. ...

Ius patronatus transit ad heredes illititutos ... non ... sanguinis, Guid. Pap. q. 507.

In ecclesia collegiali, et cathedrali ... aut dotatione patronus non ... ius ... rectorem ... c. nobis ... ecclesia collegialis ... de iure patr. c. ... ipsi collegio ius eligendi ... laicus ius ... consuetudine, ... ecclesias ... eligendi rectorem ad collegialem ecclesiam ... laico potest ... priuilegium Romani Pontificis, ut hoc ius laico potest conferri. ... constructionis eccl., aut dotationis laicus id ius ex ... ius ... Episcopi ubi ... ius ... in ecclesia collegiata ... laicus ... ius ... Syd. in c. ... par. 2. q. 10. n. 3 4. ...

Ius patronatus acqui non potest laico in ecclesia libera, est com. opin. ... Syd. in c. ... par. 2. q. 10. n. 2. sed tamen ab ea recedit. ... n. 3. confirmat cons. com.

... ius ... Episcoporum ... eorum ... qui ... ecclesias ... administrationi ... par. 2. q. 10. n. 5 ... olim ... Pontifici ... Episcopos ... in suis ...

[...]ticumq. Ius patronatus in Eccl[esi]a libera praescript[ion]e acquiri p[otes]t requiritq. spatiu[m] 40 annor[um] cu[m] titulo aut praescriptio immemorialis temporis, q[uo]d si in eccl[esi]a ad libera ius patronatus cons[tituendum] proinde primu[m] laicu[m] praescribi vult, sufficit praescriptio 40 annor[um] absq[ue] tit[ul]o [...] in c. nobilitor par. 2 § 10 n° 7. 8. [...] sup. [...]ur.

Patronus laicus p[otes]t variare in praesentat[ion]e et hoc casu est locus gratificationi arb[itri]o Episcopi; patronus v[er]o Ecclesiasticus no[n] p[otes]t variare, et ideo prior in t[empore] potior in iure. c. cu[m] aut[em] [...] iu[re] patr.

[...] p[rae]sentatione[m] factam ab uno ex [...] patronis [...] quam [...] alior[um] Rocc. d[e] Iur. [...] iu[re] patr. sup[er] verbo [...] n° 42

[...] in [...] numero [...] variat in p[rae]sentando q[uan]do unus p[rae]sentat unu[m] alter aliu[m] [...] et optione[m] instituendi que[m] vult Abb. in c. cu[m] aut[em] n° 8. [...] iu[re] patr.

[...] fundatione[m] et dotatione[m] eccl[esi]a[e] Capellae et altaris acquirit[ur] ius patronatus [...] [...] cos. 107 n° 1. l° 3.

Patronus in fundat[ion]e eccl[esi]a[e] capellae et altaris p[otes]t apponere pacta, [...] conventiones et [...] quas ipse vult [...] cos. 107 n° 2. l° 3

[...] patronatus [...] cu[m] universitate bonor[um] in eu[m] q[ui] iure [...] succedat [...] licet [...] succedat eadem [...] [...] cos. 107 n° 3. l° 3.
[...] licet [...] [...] ibid. n° 9 [...] [...] prie.

Episcopus p[otes]t [...] d[e] [...] transferre ius patronatus eccl[esi]a[e] [...] familia [...] in aliam familiam. Menoch. cos. 90 l° 1.

Laicus p[otes]t acquirere ius patronatus eccl[esi]a[e] [...] cons[...] laicum [...] cons[...] [...] patronata. Menoch. cos. 90 n° 51 l° 1.

Laicus p[otes]t [...] et donare ius patronatus Eccl[esi]a[e] q[uo]d [...] [...] auctoritate atq[ue] [...] Menoch. cos. 90 n° 94. l° 1.

Patronatus ab eo, q[ui] ... quasi poss[essio]ne patrandi et iuris patronatus ad bona fide amoveri ad ... et si ... praeiudicii ad ... Menoch. cons. 90. n.° 118. l.° 1.

Ius patronatus dicitur acquiri aut dotatione, aut donat.e aut cum ... et ideo comunitas Postus Buffoletti ... ius pa: tronatus in ... M. ... et ei competit ius ... Menoch. cons. 241. l.° 2. et in cons. ... 336. l.° 4. vide aliq[ua] motivis excitatis in hoc puncto.

In possessionis ... quasi possessionis iuris patronatus ... antiqua quasi poss.e ... titulus ... et ... nova poss.o ... Menoch. cons. 402. l.° 5. ubi plura enumerat ad probandam quasi poss.m antiquam

Concessio iuris patronatus facta ex eo, q[uod] allegatum fuit impetrantes fuisse pauperem, nobili, et ... familia ... ius patronatus, nulla redditus, cum ... probata ... Menoch. cons. 321. l.° 4.

Patronus ... ad ... ad ... auctoritate sua, sed cumulative ... cons. 542.

De hac materia agitur amplissime in secunda parte decis. aureaurum ... consiens. D. Iacobi de Graffiis ... Iur. patron. cap. XXV.

Cardinalis.

Dñi Cardinales nō possunt testari sine licentia Papæ seu consuetudinē Romanæ Curiæ ut voluit Host. in sum. in tit. de testam. et in ... cui contradicit ... cui consentit relatus a Soc. sen. in l. 2 de leg. 1. nº 1.

It. Cardinales in testando gaudent privilegijs militum qui militant in ... Christiano Papæ, et ideo sicut miles potest directo substituere post aditam hæreditatem ita possunt Cardinales. Soc. in l. 2. nº 2. de leg. 1. qui latius not. in l. centurio ff. de vulg. et pup. subst.

De conscientia multa vide congesta per [illegible] ed. 1 n.° 100 cum multis [illegible] quod dicat de foro conscientiae et multas [illegible] [illegible] varijs locis Bal.

Conscientia est semita magis [illegible] et via quae ducit ad salutem animae Bal. in c. pastoralis n.° 6 [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sub [illegible] conscientia [illegible] [illegible] in foro conscientiae [illegible] refert Mant. [illegible] lib. 2. tit. 14 n.° 20.

Conscientia est [illegible] moralis Bal. in [illegible] 26. n.° 4. vol. 1 [illegible] conscientia [illegible] latus a Mant. [illegible] loco n.° 25 in fi. et conscientia [illegible] [illegible] mari et scrupulosa conscientia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibid. Mant. n.° 1 [illegible] Bal. [illegible] mortali [illegible]

[illegible] facit conscientia [illegible] [illegible] c. [illegible] 33 q. 2 porro conscientia est [illegible] [illegible] [illegible] bono [illegible] conscientiae aliud [illegible] [illegible] dicat Mant. [illegible] [illegible] n.° 28. 29. 30.

[illegible] conscientiae [illegible] [illegible] in quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mant. loco citato n.° 12 ubi [illegible] Abb. in c. [illegible] [illegible] in [illegible] conscientia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] macula [illegible] Spinosa [illegible] n.° 03.

In foro conscientiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in certo [illegible] [illegible] [illegible] de loco in foro conscientiae Bal. in l. [illegible] n.° 14. [illegible] et alibi pluries ut refert Mant. ubi sup. n.° 14.

Conscientia nihil aliud est quam [illegible] [illegible] Bal. in c. [illegible] [illegible] conscientia [illegible] aliud quam lex Evangelica [illegible] [illegible] lumine Bal. in c. [illegible] [illegible] Mant. ubi [illegible]

Etiam in foro conscientiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Conscientia

Bonus conscientiae est animi iudicium, quod soli Deo patet, et aliis est absconditum, cum de occultis non iudicet homo c. in civitate [illegible] usur. c. a nobis de sent. excom. in quo dicitur homo conscientiae non novit, sed cor inspicit Deus, et interrogat c. sicut immutati 34 q. 5. propter quod theologi bonam formaliter conscientiam indicant ut eius iudicatione [illegible] sola facti notitia inspecta, Sayrus in l. 2. n.o 13. [illegible] [illegible] [illegible].

Ubicunque aliquid committit conscientiae alicuius, ab cuius declaratione appellari non potest, sed tamen iuramento confirmari debet eius declaratio [illegible] [illegible] [illegible] s. 4. cap. 63.

In foro conscientiae conscius criminis tenetur revelare criminosum, alioqui peccat atque ac crimina committens quo ad peccati causam non quo ad damni restitutionem. Menoch. de arb. l.o 2. casu 354.

Iudicio doctorum magis standum est, quam theologi in his, qui spectant ad dubia conscientiae, quas scientia iuris canonici principaliter tradit ad interpretandum [illegible] [illegible] in dubiis casibus, [illegible] ad philosophiam moralem. [illegible] [illegible] [illegible] tit. 7. cap. 21 n.o 2 [illegible] allegat et in [illegible] [illegible] [illegible] allegatas per Alex. cons. 1 l.o 2. col. 3. [illegible] cons. 3.

Conscientia est credulitas fidei, et iudicium examinatae rationis [illegible] [illegible] ut Paulus ad Rom. c. 14. dicit omne quod non est ex fide peccatum est, id est [illegible] ex conscientia [illegible] [illegible] par. 2. [illegible] 6. n.o 1. [illegible] [illegible] [illegible].

Non sufficit [illegible] puram conscientiam nisi illa sit informata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puritate conscientiae [illegible] iudicium [illegible] [illegible] peccat [illegible] [illegible] [illegible] non ad informatam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] c. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccata [illegible] ignorantiam et sic non excusatur [illegible] [illegible] [illegible] c. [illegible] 38. dist. c. qui [illegible] [illegible] dist. 2. [illegible] Abb. [illegible] [illegible] [illegible] c. [illegible] 2. not. [illegible] [illegible] ibidem [illegible] 1. not. ubi addit [illegible] [illegible] Bal. quod conscientia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Dubia conscientia non [illegible] conscientia nec obligat ad peccatum mortale quae non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bal. cons. 298. n.o 7. l.o 1.

[illegible] [illegible] conscientiam [illegible] Deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bal. cons. 298. n.o 7. l.o 1.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n.o 20.

Statutum, qd loquit de ux. non est locus in sp[onsa]lia nisi a sponsa ux. nis contrahendis sp[onsa]lia. c. tertio loco de probat. et c. idem ut de nd. et narratur l. i. § i. ff. de dot. et in sponsa in esse matrimonii. l. fl. in fi. qd. tale. ut. l. qd verius de condic. ob cau. et de tali sp[onsa]lia nd sit vinculum qa sp[onsa]lia. l. qd verius de condic. ob cau. ... Excusant autem ... sp[onsa]lia dissolui possit. c. ... c. sicut de sp[onsa]l. ... per uerba de ... qa uxor dr. l. cui fuerit de cod. et dm. c. ... C. un. uir et ux.
21.9.2 ... his not. ... in. l. i. n[o]. 6. C. un. uir et ux.

A sp[onsa]libus recedi n. potest, nisi iusta subsistat causa. c. requisiuit de sp[onsa]l. et iusta ca. iudicis arb[itri]o relinquit, q indicabit iustam ee causam si sponsus sp[onsa]lia ... capitali odio prosequatur, si sponsa cum alio for... nicetur, ... fornicatus ut dari dot. ... ad matrimonium ... ut ... per orbes errauer. qn lapsus est tempus constitutum ad matrimonium. qn unus eor ... qn eor alter alteri se ... in matrimonium. qn in minori etate contractis sponsalib. ... ingressus est religionem. qn in minori etate ... alter factus maior recusat ... d. 126. l[ib]. 2. casu 455.

Denunciatio.

Peccatum cessat, denunciatio duplica locum ad est, dd. dr in c. novit de iudic. et qui denunciat.e duplica utit. ad solum dent ? ..., iustitias ibi suffragari, sed et adversarius ... etiam ... qd est difficile max.e in re dubia, in qua et opin. doctiss. virorum. Maat. ... conset. ul. usl. l.o 2. tit. 14. n.o 8.

... in sua parochia, ... si qs alibi sibi eligit se-pulturam, parochia sue debetur quarta ... ista quarta ... iniuria ei illatam ... alibi eligendo sepulturam ... sup de sepult. Clem. dudum de sepult.

Magna semper fuit sepeliendi mortuos ... lib. 2. Regum cap. 2. ... David ... benedicti a Dño ... misericordiam ... cap. 1. 2. et 12. ... Saul ... laudat Tobias ... occisos et ... Menoch. de arb. lib. 2. casu 387. et alia plura ... in prin. et num. seqq.

Sepulchrorum violatores ... fuerunt ut ... C. et ff. de sepul. viol.

De sepulchro violato ... iniuria illata ... et civiliter ... condemnatio ... sepulchrum ... in habitatum 200. fit condemnatio l. 3. in prin. ff. de sepul. viol. Menoch. de arb. lib. 2. casu 387. n.º 1.

Criminaliter et sepulchri violator condemnatur ... armata manu, ... armis ... ad metallum damnat. l. 3. § adversus ff. de sepul. viol. Si corpus extraxerint ... supplicio ... plectuntur l. ult. ff. eo. tit. Si sepulchra ... ad metallum ... damnat ... l. ult. ff. eo. l. ... § eo. Menoch. de arb. lib. 2. casu 382.

Impedientes sepeliri cadaver ... l. 50. ... corpus ... l. ult. C. de sepul. viol. ... cadaver ... publica loca ... Menoch. de arb. lib. 2. casu 382. n.º 16.

Sepultura · Sepulchrum

Si creditor adit domum moribundi et illud, ut suus uexat, illi eius suud amitte ... et tantundem uexatis restituit. auth. ita qui C. de sepul. uiol.

Quod si post mortem debitoris dum intra certum tempus exequiae celebrantur, heredes ipsius debitoris uexat, tunc sola indicitur poena annullationis actus auth. ibid. vers. C. eo. et hic dixit Ripa relatus a Menoch. de arb. casu 387. n.o 22. quod si debitoris ... fideiussor, oia annullat, et fideiussor ...

Aduerte, quod ... locum ... et ... quotiens ... dolo aliquid egit: qui sepulturam ... qui cadauer ... offida aut ... transiecit. fallunt ... in sepulchro ... dimi, et uiolari impune ... qui ... eiusdem sepulchri: qui parricida ... fuit. ... in cadaueribus ... Menoch. de his oibus de arb. l.o 2. casu 387. n.o 23.

Concubina

Inuocq. Epti ft et p iudicem secular. ad Concubina incarcerad illa ...
quod ps excat sexti muti: et ~~dicit~~ et meretrix. impedir ... a' uicinis
ne ueniat habitatu in uicinia Io. d Ara in rep. 67.

Presbiter ratione Concubinarius est suspensus ab officio quoad se et quo ad
alios, ab offo ipsolum, a beneficio p carentia. Guid. Pap. q. 558.

Coitus cum publica meretrice est uoluntas est impunibilis et n ab
uno emens (quo casu publica nō dr) cognita prius fuisset Bonr.
q. 317. nō 8. Azor. d exacut. l. 6. cap. 2 nō 13.

Regula Cancellariæ.

Regul. Cancellariæ [illegible] primum [illegible] [illegible] Menoch. [illegible] cos. 90. n° 11. lib. 2. ex multorum doctorum traditione

Regulas Cancellariæ [illegible] inter extravagantes [illegible] omnia privilegia a Romano Pontifice [illegible], Menoch. cos. 112. n° 54. lib. 2.

Fabrica alicuius eccliæ hoc est privilegium ut pone bonorum nostrorum trahat licentiam rei ad bonum ~~ecclesiasticum~~ quando ~~certa~~ ~~bona~~ ec. ... Eccliæ, Menoch. cons. 322. n. 14. l. 4.

Ad emulationem alterius nō licet et in suo parietem ~~fabricare~~ dr. ad emulationem quando in alia parte muri aquam comodi parietem fabricare potuerit Cepol. cons. 130. l. 1.

De parietis in suo faciendis quando liceat Cepol. cons. 130. l. 1. ~~Rimin.~~ iun. cons. 443. l. 4.

Quilibet in suo potest facere fornacem Rimin. iun. cons. 828. l. 7.

Præsentatio

in ecclesiasticis eligere, et præsentare spectat ... alla ... dicit ...
Mirovel. Cons. 402. n.º 1. lib. 5

Ex duobus præsentatis proferendus veniat. Idem. Cons. 530. n.º 11.

Cum appareat de defectu iuris patronatus respectu proprietatis aut institutionis Præsentatus ab eo, qui erat in quasi possessione non debet institui qua proprietas absolute causa possessionis. Idem. Cons. 127. n.º 1.

Parochianus is dr̃ q̃ maiori pa. ã̃ni vixit sub aliqua parochia, Menoch. cõs. 446 nº 14. lib. 5.

Valet consuetudo, q̃d parochi aliqd accipiant p̃ iure sepeliendi, et b. redictionibus nuptiar̃, Quis. Caball. millelog. lans 522. q̃ alli. sat Castr. õnib. trãcat.

Opera. Opus.

De operibus nocturnis ad orationis reparationem, multa doctè, et curiosè apud Menoch. cons. 82. n. 1. lib. 1.

Et in genere facere domus sunt prodigia, id est opus, et operationes personales quae ex collatione appellatur [illegible] sunt miracula a [illegible] sumpta quo eas inspiciendo maximè est consuetudo. quam ut plurimum loco adstringuntur. [illegible] Paf. decis. 217.

De istis opus quae sint reales, et quae personales [illegible] cumulo [illegible] decis. 412.

[illegible] quae [illegible] domus per vassallos ex necessitate, cum [illegible] [illegible] [illegible] Cabal. millelog. decis. 515.

Operarius impeditus à pluvia operari tota die, non potest consequi mercedem laboris totius diei, sed pro rata eius. Natta cons. 229.

Ubi nulla certa merces promissa est operario, sed id, quod solvitur a aliis, nam[que] sumunt à contrariis solutio plus, et minus, quod minus dedit, debetur. Natta cons. 229.

Capellanie fundatę p laicos in eorū̃ bonis nō sunt beneficia ecclesiastica, et ideo possunt ab ipsis propria auctoritate absque episcopi decreto conferri, Guid. Pap. decis. 187.

Professio.

Cuius sunt casus ob quos religionem ingressus professionem facit exactis 13 [illegible] lib. 9. 502 plura videas.

Quos deus coniunxit homo non separet. c. quos deus 33. q. ij. alligatus es uxori noli quaerere solutionem Paul. Apost. dixit.

Si tractatur separatio thori in foro Ecclesiastico, debet interim sufficienter assignari alimenta uxori in causa per uxorem mota in foro Ciuili, quia illa est iudicialis causa, Aret. cons. 62. n. 4.

Iudex secularis non est competens ubi agitur ad separationem thori, ut dicunt Abb. in c. plerumque n. 3. de donat. int. uir. et uxor. quod agitur ciuiliter.

Si maritus et uxor separatim habitant culpa mariti, priuatur maritus fructibus bonorum dotalium, aut saltem tenetur ad alimenta uxori necessaria, Grau. cons. 31. n. 6.

Uxor si rationabiliter timet de seuitia mariti, non tenetur ad eum redire, licet moneat, et caueat de non offendendo Grau. cons. 31.

Diuortium quod nunc dicitur separatio thori tantum, nam thori et cohabitationis accipitur, fieri non potest, nec concedi solet nisi iusta subsistente causa: et sane iusta causa est uiri saeuitia. 2a si alter alterum tentauerit ueneno occidere. 3o si aliquis eorum ad infidelitatem fuerit. 4a ex fornicatione spirituali, i. haeresi in quam lapsus fuerit alter eorum. 5a si uir nefando sodomiae uitio usus fuerit, uel uir alter eorum. 6a si fornicationem, uel adulterium quis eorum commiserit, perpetrauerit. Quae omnia docet Couar. in Epitom. de sponsal. par. 2. cap. 7. § 5. et Nauarr. in cap. diuortium de poenit. dist. 1. et in manuali confessar. cap. 22. de sacram. matr. n. 21. Sum. Angel. in u. matrimonium 4

In diuortio facta inter coniuges de separatione uiuendo locum habent: Aret. cons. 140.

De saeuitia uiri in uxorem qualis esse debeat, et qualiter probetur Alb. cons. 27 n. 3.

[illegible]

Sortilegium.

Sortilegii poena ex ordinaria iudicis arbitrio punitur de iure Civili si sortilegium manifestum ad salutem, non eo casu morte mulctatur, et usque [illegible] ut refert Menoch. de arb. lib. 2. casu 388. De iure can. autem in foro contentioso si clericus sit, suspenditur a [illegible] et ministerio altaris privandus est ultra iudicis arbitrio [illegible] infamis, et ministerio altaris [illegible] quia id committit [illegible], et simpliciter [illegible] cum dolo et impie, quia deponitur ab omni ordine sacro, omnibus beneficiis privatur et perpetuo in monasterium includitur. Si laicus sit et [illegible] et intra [illegible] correctior [illegible] et perpetuo carceri mancipatur. Menoch. de arb. casu 388.

Pœnitentia.

In sacramentales, i. pœnitentiæ ponitur arbitrarie, et si ex toto sacerdos remittere vellet pœnitentiam, qua ex causa sit, et hoc et fecerit iuxta canones iam certam pœnam indixerunt, excepto nisi etiam a summo Pontifice imposita esset pœnitentia, quia inferior sit eam ex causa immutare et imminuere.

Fallit autem quando sine causa vellet pœnitentiam iam iniunctam, terminatam imminuere, vel immutare.

Fallit 2°. quando publice peragenda fuit pœnitentia, nam ut privatim agatur, immutari non sit.

Fallit 3°. quando pœnitentia iniuncta 3°. damnum afferret, ut si pœnitentia iniuncta uxori, aut filio fam. quæ damnum inferret marito et patrifam. Menoch. de arb. l.° 2. casu 391.

Potestas legati a latere. Cassan. cons. 31.

Legatus a latere licet ad praesentationem conferri beneficia, quae sunt de iure patronatus laicorum quaesito ex dotatione, fundatione, vel constructione; patronatus tamen conferri de iure patronatus quaesito ex praescriptione, vel privilegio. Rol. cons. 46 n.o 9. lib. 1.

Legatus a latere post revocationem factam de eo a legatione, beneficium conferri ad praesentationem. Rol. cons. 46. n.o 27. lib. 1.

Prelatus. Pallium.

Factum Prelati nax. [illegible] in alio quam in negligentia [illegible] etiam capitulum non [illegible] successori in prelatura quo ad [illegible] nis acquisitis decretis, Alex. cons. 5. n.o 15. l.o 5.

Prelatus qui non est [illegible] proprius, acquirit Ecclesie, [illegible] est [illegible] proprius [illegible], aut Ecclesie acquirere dicatur docet Bal. in cons. 298. in prin. l.o 1.

Prelatus non potest in mortis articulo [illegible] [illegible] liberare [illegible] suos occasione prelature in [illegible] non Ecclesie et [illegible] Menoch. cons. 39. l.o 1.

Prelatus cogi potest a [illegible] ad erogandam eleemosynam, nec valet consuetudo quod non [illegible] erogare. Crav. cons. 116.

De Pallio Patriarch. [illegible] cons. 26. vol. 3.

Bra[illegible]
sec[illegible]
ap[illegible]
Bi[illegible]

Ant[illegible]
Le[illegible]
la[illegible]

Brachiũ seculare implorari ad debet, nisi in subsidiũ, qñ remedia ecclesiastica deficiunt, et prius apparere debet de excomunicatione, aggravatione, reaggravatione, et fuerit effectus incorrigibilis. Rsl. cons. 34. n.° 5. 6. l.° i.

Antequam concedatur brachiũ seculare adhiberi debet ab ipso iudice seculari aliqua causæ cognitio, sup. in v. iudex, vers. iudex secularis fol. 438. §.°

Provisio.

Ex provisione dignitatis quis h[abe]t[ur] in 2ª c. si eccl[esi]a vacanti de preben. in 6.
Habet et in se provisio inclusam electionem, et confirmationem, ut not. gl. in c. 1. in v. provisionem de elect. in 6. Jo. An. in c. accedens de accusat. in 2. not.

Post factam provisionem non admittitur exceptio criminis contra illum, cui est facta provisio d. c. accedens de accusat. Jo. An. ibid. not. 2.

Notorie doctus pt promoueri sine examine. Et n. testimonium totius po:
puli. c. nullus 24. dist. Abb. p illud tex. in c. constitutis n.º 4. d
appell. et ibi Dec. n.º 2. q. d. hoc limitari, nisi examinatio requirit
de forma, qa omitti nõ pt.

Promouens aliquem minus dignum, omisso digniore, peccat mortaliter.
licet promotio in foro iudiciali sustineatur ea ratione, quod faciat con
tra iustitiam distributiuam, qua prelatus tenetur conferre dignioribus c. me:
ritis distributiua ... hic determinat Abb. in c.
toletitano 63. dist. c. licet ergo 8. q. i. ... et in c. 3.
constitutis 2. d appell. et Dec. ibi illud ... et in c. 3.
q. 6. art. 2. ... Nauarr. in coment. d orat. nullus.
43. quod tenetur ... licet ergo.
fallit tamen p.º sm Nauarr. loco s.º cum clericus dignus d omnino ...
postbabito digniore ... c. nullus 61. dist. ... cum clericus indignus
dignus, alioquin dignior. l. in ecclesijs. C. d epis. et cler.
2.º fallit quando p statuta uel fundationem ... beneficium alicuius
loci uel cognationis. 3.º fallit in beneficijs simplicibus quoad
culpam mortalem, uenialiter n. tamen peccat. 4.º fallit cum dignior
... nõ pt.

Custodia sacramentorum, quæ conficiuntur die Iovis hebdomadæ sanctæ spectat ad Archidiaconum, non ad archipresbiterum. Dec. 420.

Missæ pro defunctis celebrari debent singula die et feriali, et dominica, mandante testatore. Abb. Dec. 90. l° 2.

Succedas aliati in Praeb. ... priori Praebati.
Cassar. in ... post prima dictum
n.º 37 ...

An possit optari Praeba habens aliquod ... Praebatio.
localis pro...tiani, ut... Alex. Moneta in tract. de optione
cap. 3 n.º 98. ita dicit Respondeo, non posse, ita in specie resolvit
Nauarr. cons. 14. de reb. eccl. non alien. n.º 3. vol. 1. et ...
quod ibi electa ... industria personae, cum q. ubi aliquod bene:
ficium requirit qualitates aliquas, aut examen, si cui indulgetur, ut
possit ... beneficium aliquod, aut dignitates, illud non ... quod ...
possit ... ... illas requirit, ut ... optimus ... in c. ... de trasl.
... aut qualitates illas requirit ... Praebendis ...
Episc. ... ibi ... quod ... faciat, quae ... Praebendis omnino ...
... ... graduatis, ac certis qualitatibus ... ...
... Conc. Trid. sess. 5. c. 1. de reform. sess. 24. c. 4. et sess.
25. c. 5. tradit., inter alios Couar. prac. op. cap. 36. n.º 3.
Rebuff. in Concordat. Rub. de collat. § 1. verbo Theologali, et verbo
alteri, et lo. Quintil. ... in ... c. de multa n.º 45. et ... de ...
Tandem ... ... Theologali, et Poenitentiali non
possit optari postquam ... ...
... ... declarationi Concil. Trid. ad c. 1. sess. 5. de
... c. 8. sess. 24. de reform. in ... Mediolanen.

Ubi Praeba ... ... aliquod ... officium puta poenitentiariae non
... ... alias optari Moneta in d. trac. de opt. cap. 4. n.º 4.
d. Nauarr. cons. 14. de reb. eccl. non alien. vol. 1. ... quod non, ...
... ibi ... Nauarr, ...
... ... Mediolani in Eccl.a ... in qua ... prius ...
... obtinebat, alias optauit, prima ... ... officio ...
dimissa quae ... alteri collata fuit: non ... alias adducit
rationes quae ... ... canonicus optari possit. c. ...
... ... in 6. ... optari possit, ...
ceptio ... c. 2. in ... de ... ... et ubi lex non distinguit,
nec nos distinguere debemus, nisi nos ... ...
in hoc nullo nos ... ... Respondetur ... Nauarri ... ...
indicio meo, ... illi quod ... ... opponitur in opposito ... ...
... ... Praeba ... optari ... ... ut in
... ... optari posse ... Praebendae

dicemus, d[ic]t[u]m n[ost]r[u]m dispens[ation]em et votum, quod dispensat[ionem] [illegible] ad unico
et admiss[ione]m et ad ipsi[us] [illegible] q[ui]s [illegible] altera optando
suas dimittit [illegible]. ad ubi dimittunt illas alij [illegible]
q[uod] necessitate illas retinere debent, et ad [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] et [illegible].

Episcopus non potest visitare ~~disseminatorum~~ fraternitates, et ecclesias, supra v. Episcopus, vers. Episcopus non potest fol. 608.

De Sinu fraternitatis multa Menoch. in trac. de recup. poss. rem. 15. n° 31.

Fraternitates si sunt laicorum citari debent coram Iudice laico, si laicorum, et Clericorum, coram Ecclesiastico Bar. in l. cum Senatus n° 4. ff. de reb. dub.

Ordinatio.

Ordinatio facta ab Episcopo alieno et [illegible] non valet. Cipl. col. 512. nº 12. lº 4.

Abbas an teneatur ire ad synodum diocesanam. Rinia. Jun. cs. 581 lo.
s. t Abbas Ponfosiano [illegible]

Hospitali.

Hospitale ut dicatur locus pius, quid requiratur, vide Decis. 30. n° [illegible] par. 1

Vacante Episcopatu ad transeunt in capitulum tunc cetera, etiam iura Episcopalia, ut collatio beneficiorum, et alia quae ex ratione vacationis: sed bona transeunt ea, quae sunt iurisdictionis Alba cons. 61. n. 9.

Praesumitur totum capitulum interuenisse, quando dictum fuit Abbatissa, et moniales, sic indefinite loquendo, Menoch. cons. 73. lib. 1.

Fratres Prædicatores.

Fratres Prædicatores sunt capaces bonorum immobilium, saltem ut usurarij, et quæ recipiant in suam communitatem. Alex. cons. 88. n° 1. l° 2: ubi multa Natta in addit.

Item fratres sunt mendicantes non ex regula, sed ex suis constitutionibus a sede Apostolica confirmatis. Alex. cons. 88. n° 5. l° 2. Feder. de Sen. cons. 9.

Post lit. contestat. interrogatoria fieri non posse [illegible] positiones Cam. dec. 91 in fi. Menoch. cons. 61 in fi. l° 2. [illegible] cons. l° 2. cam si. n° 13. ab. declarant dubiendi [illegible] et post lit. contestat. [illegible] interrogationes, q. et n° 18. affirmat [illegible] et post [illegible] in causa [illegible] fundamenta [illegible] [illegible] parvis, sed ad declarationem [illegible] dubitationis [illegible] cons. 59. n° 6. declarat, et

De interrogatorijs [illegible] Cephal. cons. 260. l° 2.

Si testis sup. interrogatorijs [illegible] partis exhibitis non sit interrogatus, et dolo vel negligentia examinatoris, dicitur testis non esse nullus, [illegible] pro [illegible] partis [illegible] et post publicatas attestationes, [illegible] cales [illegible] [illegible] sup. interrogatorijs Alex. cons. 172. n° 9. l° 2. et Ang. in l. [illegible] Aut. [illegible] relatus a Corsetto in [illegible] singul. in [illegible] testis 22. [illegible] et hoc casu posse [illegible] testes et post publicatum [illegible].

Testis sine interrogatorijs examinatus non probat [illegible]. cons. 51. n° 3. l° 2.

Interrogatus [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] privatus [illegible] mendacij, [illegible] [illegible] cons. 471. l° 4. [illegible] [illegible] lit. cont. [illegible] et post [illegible] mendacio [illegible] l. [illegible] [illegible] fi. et ibi Bal. [illegible] interrog. act. Aretin. [illegible] 7. cap. 24. n° 4.

Genealogia.

Genealogia et descendentia alicuius familie ad probandum ex cronicis, et historiis et antiquis viri quatenus de publico probata sint, Menoch. cons. iii. n.° 68. l.° 2.

Princeps n. pt. innutari baron. investitur. integrationem dicti agnationis, et familiae, sed standum est antiquis investituris, Marcell. cons. 103. n.o 56. l.o 1. cons. 191. n.o 44. l.o 2.

Accessio investitur. ceaset facta ... et ... et recipientis, ... Marcell. cons. 111 n.o 14. l.o 2.

In investituris ... et antiqua est attendenda, Marcell. cons. 191. n.o 1. l.o 2. et n.o 4 ... addit ... quia illa est q. tribuit naturam ... et ... renovatio feudi facta ... nova investitura ... antiqua ... prima antiqua ... successionis ... nihil ... antiqua ... et dubia declarari a nova ... non mutari, ... cons. 202. n.o 33. l.o 3. cons. 401. n.o 7. l.o 5. et ... dicto ... cons. 454. n.o 14. l.o 5 et ... cons. 12. n.o 1. l.o 1. et cons. 155. n.o 9. l.o 2. ... et cons. 361. n.o 29. l.o 3. ... ultima investitura ... ultima.

Investitura, et collatio ... et institutio, ac plura verba ... liberaliter investimus, donationem significat ... et multo magis, et multo magis ... potius, quod ... feudi continet ... et multo fortius si ... donamus ... et successoribus, ... ad num. 12. l.o 2. Marcell. cons. 191. n.o 2. ...

Clausula salvo iure ... investituris apposita salutans ... Marcell. cons. 264. n.o 54. l.o 3 dotare max. ... contanea, ... qua ...

Clausula investitur. ... et successoribus ... parat; clausul. ... Marcell. cons. 318 n.o 11 l.o 4.

An ... investiri ... bonis aliis ... Natta cons 509 ...

Princeps ... ad confirmationem investitur. sub poena amissionis ... Cipol. cons 28. n.o 3. l.o 1. ... fiat investitura

... investitur. ... naturali ... cons. 13 n.o 13 l.o 3.

Investitura.

Ubi in investitura se utitur donamus, et alia magis donationi, quam feudi [illegible] in dubio, sit interpretatio, ut sit donatio, non feudum. Rot. dec. 1. l.o 4.

Simplex investitura nullum ius tribuit nec dominii, nec possessionis, cum sit solum actus magis formalis, quam realis. Cast. dec. 367. n.o 8. l.o 3.

Investitus de territorio cum iurisdictione censetur [illegible] das illis [illegible] agros illius territorii, et est fundatam intentionem suam, Rot. dec. 46. n.o 34. 35. l.o 3.

Stat pulcra dubitatio, an quod si Imperator concesserit Castrum, vel civitatem, cum mero, et mixto Imperio ex eisdem concessione [illegible] [illegible] praeesset in [illegible] effectum [illegible] [illegible] delinquentium vide Peregrinum de iure fisci lib. [illegible] tit. 2 n.o 72 ubi invenies pulcherrimam decisionem, cum auctoritate [illegible] ibi regesta.

Subscriptio dicitur operatio, ac si a subscribente tota scriptura fuisset di-
lecta Decis. item cons. Menoch. cons. 123. n° 8. l° 2. et Menoch. cons.
450. n° 1. l° 5. d(icit) quod tradit eum dicere, quam principaliter ipsa scriptura,
cui fuit adiecta.

Quis dicatur scire ea quae sunt in pagina cui se subscribit Crau.
cons. 73. n° 39. 40. et cons. 25. n° 13. d(icit) quod contradicat allegatis ad
pt.

Custodia.

Cui rei custodia, ob levissimā culpā damnū datū restituere tenet,
Menoch. cōs. 113. n. 3. Vol.

Catastro et registro ad libros, inde inter solum ipsum registratum, et unde apud quem sit registratio. Menoch. cons. 191. n.° 83. l.° 2.

Castrum.

Quod Domines Castrorum emant domos in Civitate, et quod temp. aliq. ex eis habitent in ipsa Civitate subiectionis signum est, Menoch. cons. 264. n.º 4. lib. 3.

Castrum fit esse sine iurisd.ne Gasp. Caball. milliloq. 42.

Declaratio actus dubij pertinet ad eum, qui fecit nar.[o] in parcellis ... Menoch. cons. 296. n.[o] 39 l.[o] 3

Declaratoria iudicis etiam est et in his casibus in quibus ... iure comis. et officio, Menoch. de arb. casu 220. n.[o] 7.

Antiquum.

In antiq[ui]s q[uae] ad retenta a toto orbe probandi, etsi p[ro]ximus sit probat[ur] p[er] voc[em] et famam et testes probationes Menoch. cons. 321. n.° 8. l.° 4.

In antiq[ui]s verba enunciativa probant et ad favorem tertij Menoch. cons. 201. n.° x. l.° 3.
Cons[ens]u tertii u[tile] n[on] probant ex sententia eiusd[em] Menoch. cons. 402. n.° 17. l.° 5.

In antiq[ui]s fama probat d[omi]nium plene Menoch. cons. 409. n.° x. l.° 5.

Multi fuer[unt] opin. doct. quod tempus antiquum dicat[ur] in probation[e] m[emor]ia. alij: n. 30. annor[um] spatium sufficere intellexer[unt]: alij 40. alij 70. et nonnulli 90. et multi 100. sed verior est ut iudex a ib.° relinqui Menoch. d[e] arb. l.° 2. casu 3. q. et casu 4. q[uod] e[ti]a[m] affirmat in s[ente]ntia.

In antiq[ui]s n[on] requirit[ur] plena illa. et exacta probatio q[uae] in novis r[equiritur]. q[ui]t[ur] s[ed] leviores sufficiunt probationes ex coniecturis, et indicijs iudicis arbitrio, Menoch. d[e] arb. l.° 2. casu 115.

Linea recta descendentium dr linea patris · unde nepos ex filio id dr ex recta linea, Menoch. cons. 326. nº 81. lº 4.

Descendentes sub noie collectivo vocati sive tacite, sive expresse, active vocati censentur pro vulgarem, id aut. id aut passivum pro fideicommissum Menoch. cons. 393. nº 67. lº 4.

Cas descendentes vocatos intell.r solum de ijs q tempore evenientis conditionis sunt nati, et qd ij, q postea nascentur excludunt a primioribus Menoch. cons. 376. nº 37. lº 4.

Linea paterna duplex, effectiva, et contentiva, effectiva est, quae efficit fr, contentiva est, quae fm et continet Menoch. cons. 427. nº 5. lº 5.

Nepos ex filio id dr ex linea masculina avi paterni Menoch. cons. 205. nº . lº 3.

Descendentes positi in conditionem censentur vocati ex testamento, Menoch. cons. 420. nº 4. lº 5.

Sub noie descendentium positorum in conditione continentur etiam feminae quam masculi, Menoch. cons. 420. nº 18. lº 5.

Masculus ex femina id ne nec sub appellatione descendentium masculorum, Menoch. cons. 172. ad fi. lº 2.

Nepotis ex filio id dr ex linea masculina avi paterni · ita ut si testator lineam masculinam substituat, et ea deficiente lineam femininam, si filius eius feminam tam. videtur etiam succedere id pt ex clausis [illegible] Menoch. cons. 205 lº 3.
Contrarium in cons. 318. lº 4 · sup in u. [illegible] ubi Testator l. 273. q.º

Glossa.

Opinioni glossæ in dubio adhærendum est, et Salic. d.t quod sicut qui nescit equitare vadit ad arzonum, ita iudex debet se tenere sup. opin. glossæ, Aret. cons. 34. n.o 9. l.o 4. ubi alia congerit de auctoritate glossæ.

Qd amitt. priuat. iuris, requiritur interpellatio. Menoch. cons. 381. n.o 25. lib. 4. et quas uiae interpellat. priuari possit requiritur declaratio uoluntatis, quod scilicet iterando eum priuatum esse iure suo n.o 26. et sententia declaratoria, quod fuerit priuatus n.o 27.

Quotiens fit priuatio contemplatione alicuius personae, applicatur illi personae Cass. Caball. millelog. iuris 412.

Non est priuatio, nisi precedat habitus. l. ... ff. de verb. oblig.

Priuatio presupponit habitum, per d. l. ... et l. 2. ff. de excep. c. ad dis. ... de ... impub. l. manumissiones. ff. de iust. et iu. et ... quod non uidetur amittere ciuis ... l. non ... ff. de reg. iur. qd non ... amittere ... ff. quemad. usus. amitt. l. nadicti ... non fuit ... l. i. ... ff. quemad. usus. amitt. ... ubi ... qd ... sub conditione. s. si ... ff. de iniust. ... ubi ... qd ... non pt illud qd nullum fuit ... per ... legitimationis ... non ... illegitimatio. ... in d. l. ... ff. ... ubi ... .

Approbatio.

Approbatio in dubio intell.r facta eius Judicio cuius ipsius approbatus, Merol. dec. 389. n.o 12. lib. 4. et plura ea debet, ad recedendo a approbanti n.o 16.

Semel approbatus non potest reprobari, Sicilia: dec. 33. n.o 16. lib. 5. quomodo n.o 52.

Pertinentiae castrorum aliquorum proximorum, ~~aliquorum~~ remotae, Marcel. cons. 401. n° 148. l° 5. ubi n° 151. attendit probari octo modis.

Pertinentiae dantur quando res principalis accessoriae Tit. Capel. cons. 3. n° 46. l° 1.

Quod talis locus sit talis districtus probatur per instrumentum, in quo dicatur actum in tali loco districtus Pensij et quomodo, Alex. cons. 90. n° 2. vol. 6.

Appellatione pertinentiarum castri non veniunt praedia Rol. cons. 32. n° 23. l° 4.

Usus loquendi.

Ad probandum communem usum loquendi 4or requiruntur, quos tradit. Menoch. cons. 407. n.º 25. fol. 5.

Cride et proclamationes non nocent pronis certis qui specialiter, et nominatim citandi [illegible] Rom. in [illegible] cons. 53. ad fi. relatus a Menoch. cons. 440. n.º 4. l.º 5.

Et Bal. d.t quod conditio facta cu cridis generalib. non Giudicat mulieri in dote cons. 126. n.º 1. l.º 2.

Et Bol. cons. 72. n.º 22. l.º 3. d.t qd ponens aliqd bonu ad cridas, ne citari faciens specialit illu, qui scit pretendere ius in re, alis sibi cride no officiunt

Crida et proclama no ligat ignorantes, et absentes et d modo proban. di ignorantiam, Capl. cons. 242. l.º 2.

Cride no nocent no natis, neq pupillis, Petra de fideicom. q. 11. n.º 60. et 477.

Proclama generale no offendit personam priuilegiatam Menoch. cons. 182. l.º 2.

Proclama seu cride, generales no offendunt bona feudalia [illegible] cons. 29. l.º 1.

Proclamata et edicta [illegible] nouis [illegible] [illegible] Bol. cons. 38. l.º 3.

Renouatio.

Renouatio iuris nihil tribuit de nouo, sed ius, quod erat in eo statu, in quo erat, renouat, Decia. cons. x. n° 23. l° 1. quin immo, quia multa cumulat. Crau. cons. 127. n° 7. cons. 144. n° 15. Soc. iun. cons. 65. n° 81. l° 1. cons. 134. n° 86. l° 3.

Ius pascendi animalia in alieno prato nulli competit, nisi servitute acquisitum sit, nec valet dicere quod tibi ad nocet et mihi prodest vide per Cyriac. pract. quest. cap. 37. n.° 2.

De iure pascendi Cavol. cons. x. l.° 2. Socin. cons. 53. l.° 1. Guid. Pap. decis. 573. vide Cavol. de servit. rust. praed. cap. 9.

Ius castri aut villae communi omnimodam iurisdictionem habet nihil ius habet ... di in pascuis communis ... nisi ... alius privatus ... animalium arbitrio boni viri, ut ceteris privatis ... ad ... Cyriac. pract. quest. cap. 37. n.° 1. in prin.

Si dubium sit in pascuis communibus quantum numerum pecudum unusquisque incola habere possit dicendum est pro modo prediorum quae in territorio possidet, arg. tex. l. imperatores ff. de servit. rust. praed. et si dubitetur quomodo intelligi debeat hic prediorum modus, an iuxta magnitudinem quantitatem vel eorum valorem, iudicis arbitrio terminatur, qui considerabit pascuorum qualitatem et incolarum qualitatem, et conditionem, Menoch. de arb. l.° 2. casu 245.

Reservatio iuris pascolandi et depascendi praesupponit dominium ... ea apud alios Menoch. cons. 495. n.° 30. l.° 5.

Responsio.

Responsio debet conformis fieri interpellationi, et interrogationi [illegible]

c. 47 [illegible]

Ea, quae sunt universitatis non sunt singulorum de universitate, vide de rerum divis.

Vniversitas non habet animam: ideo non dicitur periura ut supra in u. Anima in iuramento Iuramentum Sindici, et ibi repetitur in u. Iuramentum fol. 410. 5.

Tres sunt species universitatis Universitas iuris tantum, ut hereditas, quae sine ullo corpore intelligi potest. l. hereditas ff. de pet. hered. Vniversitas corporum tantum, ut suppellex, et peculium, quae sunt nomina collectiva plura in se continentia. l. i. ff. de penu leg. l. 3. ff. de supp. leg. Vniversitas corporum, et iuris simul, quae dicitur mixta species universitatis, ut peculium l. peculium ff. de pecul. leg. Iason de his remissive in l. i. n.° 83. ff. de leg. i. et melius n.° 117.

Sententia lata adversus populum, vel universitatem nocet omnibus successoribus et quamvis dicatur, sententiam eos non nominasse, nec sunt ex heredibus nominatis in sententia quia idem populus et eadem communitas Grand. Pas. Decis. 279.

In alienationibus rerum universitatis quae requirantur, Anch. cons. 90. n.° 17. et 19. lib. i.

Illi de universitate, et vicini possunt inter se imponere quod videat collectas propria auctoritate sine Principis licentia dummodo alios extra eos universitatem non tangant. Grand. Pas. 9. 444.

Vniversitas non potest se congregare absque licentia Domini sui. licet aut congregata possit imponere inter se collectas, et talias absque Domini licentia Grand. Pas. 9. 631. n.° 2.

Vniversitas quae constituit Syndicos ad colligendas collectas impositas debet facere cum consensu Domini, et Syndici tenentur Dominio ministrare de recte faciendo Grand. Pas. 9. 631. n.° 4. vers. ad 3.m quaero Domini consensu sunt Syndicos ad reddendum rationem eo n.° 4.

Ad hoc ut valeat actus pertinens ad universitatem et ei praeiudicet debet fieri in loco publico et consueto, ad sonum campanae, et vocatis Decurionis a maiori parte universitatis Soc. sen. cons. 95 n.° 3. vol. 3. Corn. cons. 148. n.° 2. vol. i. Anch. cons. 90. n.° i. et 14. vol. i.

Vniversitas.

Bona universitatis quomodo dividi debeat inter ipsos de universitate. tradit Bar. in l. si. n.° 23. ff. de colleg. illic.

Licet divisiones non possit donari ut universitatis, vel populi, populus tamen, et Universitas potest id facere. Alex. cons. 43. n.° 10. l.° 4. citans Bar. et alios.

Donationem remuneratoriam facere potest non solum populus, et universitas, sed et ipsa remunerari. Alex. cons. 49. n.° 11. l.° 4.

An de universitate vel corporatis, et aliquo termino aliquid determinandum sint ... dicatur in ipsos dictos eligere, ita ut ... Menoch. cons. 28. l.° i.

Emptio facta nomine universitatis, et comunis a quocumque particulari, acquirit ius ipsi universitati, Menoch. cons. 80. usque ad num. 9. l.° i.

Divisionem bonorum universitatis, et comunis fieri non posse sine solemnitatibus requisitis, Menoch. cons. 80. n.° 45. l.° i.

Renunciatio a pluribus diversis diebus facta de bonis universitatis non ... licet corpori universo, ita ut ... non possit ipsa universitas, maxime quia aliqua solemnia fuerint omissa. Menoch. cons. 80. n.° 75. l.° i.

Bona universitatis comunia esse et socialibus, quae tamen in loco illo nati et aucti et, Menoch. cons. 80. l.° i

Universitas et ... ... facere statuta et generalia circa ea, quae pertinent ad administrationem rerum suarum, Rol. cons. 99. l.° 2.

Immunitas a Principe concessa alicui d. nō solvendo pedagium p[ro] suas terras, extenditur et ad terras postea acquisitas, Guid. Pap. q. 489.

De immunitatib[us] vide Nattas cons. 397. l.o 2.

Immunitas concessa ob numerum 12. filiorum extenit et patrum uindi[c]a in collectat. bonorum, Menoch. d. arb. casu 379. n.o 8.
De dicta immunitate vide in u. munus inf.

Immunis a p[er]sonalib[us] nō dr̄ immunis a patrimonialib[us], nisi specialiter remissa sint p[er] privilegium, ut p[er] lege in scriptis l. qui immunitatem cum seq. C. d. mun. patrim. l.o x.

Aetas, nec liberorum numerus nō excusat a patrimonialib[us] l. nullis tit. C. d. mun. patrim. lib. x.

Etiam immunitas a casib[us] insolitis, non procedat et in casu belli. Alba cons. [illegible]

Concedatur alicui immunitas a solutione onerum, alij contribuentes ad onera exgravantur, q[uo]d Principi concedenti solvenda erat solutio, q[uo]d ei tertio solvendum esset, alij tenerentur solvere integraliter, Rolan. cons. 16. n.o 4. 6. l.o 2.

Immunitas concessa ex ca. remunerationis, traditur ad onera bellica et post ipsam immunitatem occursa, Rol. cons. 16. n.o 7. 13. l.o 2.

Ista immunitas remunerationis ca. concessa nō p[ot]est revocari, q[uia] dr̄ transivisse in contractum, Rol. cons. 13. n.o 21. l.o 3.

Immunitas concessa ab omnib[us] realib[us], et p[er]sonalib[us] nō excusat a p[rae]stat. laudemij beneficiatorum Pollicinij, q[uo]d p[rae]dia ad culturam p[er] eī redacta alienat[ur], et investitur[a] suscipienda est, Menoch. cons. 297. l.o 3.

Immunitas concessa p[at]ri ob numerum 12. filiorum p[rae]durat in favorem filiorum et post mortem p[at]ris, Menoch. cons. 486. l.o 5.
Perdurat et aliq[uibu]s ex filijs defunctis ibid. n.o 24.
Perdurat et post factas divisiones int. fr[atr]es ipsorum separatim viventes n.o 25.
Et nepotes ex filio computat[ur] in numerum ad conced[en]dam immunitatem n.o 20.
Extendit[ur] et ad bona post ipsam concessionem acquisita n.o 29.

Exemptio inf. l.a 101. 4.

Mensurias obcedat, ignari et minus legales frangentur et mixti impij, Guid. Pap. q. 490.

Mensuratio cum expensis fieri debet, et alter ex litigantibus contradicat, Montan. de fin. regun. cap. 26. n.o ii.

Ubicumque quis dicit se laesum ex mensuratione expressa, et vult eam revidere, debet id facere intra 60. dies, alias standum est mensurationi expressae. l. quod si nolit. § si quid ita, ff. de edil. edic. Cepol. cons. 36. n.o 7. lib. i.

Quis fundum locaverit certum pretium in singulis mensuris, quae facta mensuratione 80. puta inventae fuerunt, et tantum debet, nec is conductor subconductoribus eundem fundum locaverit eodem pretio in singulis mensuris, quae facta nova mensuratione inter eum et subconductorem 90. inventae fuerunt, augmentum pretij pro illis x. petere potest, Cepol. cons. 36 lib. i.

Si pater ineat pactum, quod tale [illegible] donabit primogenito suo seu alteri ex ipso matrimonio nascituro, si maluerit, moriaturque [illegible] duobus masculis superstitibus, ad alterius voluntatem sua declarata primogenitus in solidum admittitur. Guid. Pap. q. 505.

Si in contractu matrimonij fiat donatio primo nato ex ipso matrimonio de aliqua re, nascaturque primo filia foemina, et deinde filius masculus, exclusa foemina masculus obtinebit. Guid. Pap. q. 506.

Substitutio facta de primogenito, intelligitur de primo nato et simulam [illegible]; unde primo creatore mortuus sit, et alius postea nascatur, ille secundo genitus non potest dici, licet sit vocatus ex substitutione. Menoch. cons. 97. lib. 1. cons. 106. lib. 2.

Valet conventio inter coniuges inita, quod primogenitus eorum in certis bonis succedat, Menoch. cons. 203. lib. 3.

Si primogenitus in tali re substitutus sit, ut semper primogenitus succedat, mortuus est primogenitus vivo patre relicto post se filio, existit et patruus eiusdem filij, qui eiusdem iure primogeniturae succedere exclusus nepote ex fratre suo, qui erat, dicitur quod filius primogenitus succedit tam ex persona propria, quam iure repraesentationis, et et transmissionis, Menoch. cons. 211. lib. 3.

Si data sit facultas alienandi rem in primogenitum et si recusabit in secundogenitum non potest illa res alienari alteri quam primogenito, et si is esset ex familia creatoris Menoch. cons. 211. n. 125. lib. 3.

Ubi testator disponit, quod primogenitus succedat, et eo deficiente secundo genitus succedat secundogenitus, et sic de singulis, si secundo genitus decedat cum primogenito relictis filijs, illi filij non succedunt, sed tertiogenitus, quia illi filij non sunt [illegible], quia [illegible] mentio non reperitur, nec ipsi continentur aliquo modo vocati n.° 29. nec iure repraesentationis patris sui succedere possunt n.° 49 nec iure transmissionis n.° 60. Menoch. cons. 269. lib. 3

Primogenitus.

Pater ut cumque constituit primogenituram in filijs, ut nepotib[us] suis, tenetur eis relinquere legitimam, ut eius loco alimenta; et si in constitutione primogeniturae nihil relinquatur [illegible] ipso iure id factum, Mieres. [illegible] 4ii. l° 5.

Facultas regia amplius [illegible] constituendi maioratum intell[igitu]r reservata prius legitima, vel saltem alimentis filijs, ut nepotib[us], Mieres. [illegible] 4ii. l° 5. n° 11.

Clausulas primogeniturae intell[igitu]r constitutio ut ius capit, reservata scilicet legitima filijs, Mieres. [illegible] 4ii. n° 24. l° 5.

Donatio patris facta filio primogenito constituens maioratum absque reservatione legitimae a filijs contestabilem [illegible] inofficiosa, [illegible] alimenta tantum, ut legitima [illegible], Mieres. [illegible] 4ii. n° 27. l° 5.

In constitutione primogeniturae filius [illegible] vindicare [illegible] legitimam [illegible] [illegible] gravamini, Mieres. [illegible] 4ii. n° 28. l° 5.

In maioratu succedit ipsa [illegible] maior est in linea sua, qui sunt fuit admissa [illegible] natu maior omnium descendentium primi creatoris, Mieres. [illegible] 442. n° 37. l° 5.

Natus ex putativo matrimonio dici ad [illegible] legitimus qui ad succedendum maioratus, [illegible] eius erat inhabilis ad succedendum, Mieres. [illegible] 442. n° 59. l° 5. [illegible] legitimus, [illegible] 446. n° [illegible]. l° 8.

Qui excluditur a primogenito a bonis subiectis primogeniturae, non [illegible] [illegible] in alijs bonis liberis. Cephal. [illegible] 3. n° 55. l° 1.

Primogenitus sicut excludit alios a dominio et proprietate bonorum, ita et eos repellet a fructib[us] eorum bonorum. Cephal. [illegible] 3. n° 71. l° 1.

In feudo antiquo nobili, et [illegible] constituisset primogenituram [illegible] Principis [illegible] aliorum ex feudi investitura vocatorum. Cephal. [illegible] 12. l° 1.

Primogenituram constitui [illegible] Principis [illegible] ex [illegible] in suo testamento [illegible] [illegible] aliter bona inter filios distribuit. Cephal. [illegible] 12. n° 30. l° 1.

Factores nõ possũt conveniri in loco ubi habitant, nisi p contractib. ibi celebratos, Cephal. cons 14. n.º 3 l.º 2. p dict. Bal. in l. heres absens § apud labeonem ff. de iudic.

Factores sũt obligati tenere libros rationũ distinctos, et claros, alr stetur in dicto. Soc. iun. cons. 190. l.º 2

Piscatio.

Iudices Civis patriæ non possunt prohibere piscationes in suis iurisdictionibus. Guid. Pap. q. 514. Rol. cons. 9 lib. 2. Natta cons. 375 lib. 2.

Reconventio non admittitur quoad beneficium simultanei possessorii ubi prior conventio iam est ligdata; Seria. cons. 98. l.o 2

Reconventio coram eodem iudice evitari non potest, et in delegato, et hoc procedit et quo ad privilegia causae, quae si causa conventionis sit summarie tractanda, ita et causa reconventionis; quod tamen intelligitur quoad modum procedendi, non quo ad eam probationem, quae si conventionis causa levi probatione potest probari, non sic causa reconventionis, quae sui natura pleniorem probationem requirunt, Menoch. de arb. l.o 1. q. 44 n.o 7. Hec tamen coram arbitris locum non habet, cum ipsi sine speciali commissione cognoscere non possint. Menoch. loco citato n.o 12.

Reconventio in omnibus causis permittitur, nisi sit a iure expressa excepta c. ex litteris de mut. petit. Sed inter causas exceptas casus, quo conventio clementiam dudum, quas si clementiam dudum, iudicis arbitrio relinquitur Menoch. de arb. l.o 2. casu 184.

Reconventio non admittitur coram iudice compromissorio, Maran. in suo Spec. Rub. iudicium conventionale, et reconv. n.o 24.

Publicatio.

Publicatio testium omitti non debet, et si facit iudex, facit iniuriam parti, quia aufert suas exceptiones, Soc. iun. cons. 105 n° 8. vol. 4. de qua re vide Menoch. de arb. l. 1. q. 32.

Publicatio testium dummodo dicitur ita non sit certificata, non obstat quominus super ijsdem alij testes examinari possint, Alex. cons. 84. vol. 4.

Super eisdem, aut directo contrarijs recipi testes possunt, quousque mutatus modus agendi non obstante publicatione. Cagnolin. l. 2. n° 281. C. de pac. inter empt. et vendit.

In criminalibus publicatio testium non obstat quominus novi testes et ad eadem produci possint secundum Bar. in l. unius. § 1 in prin. ff. de quaest. Marsil. cons. 127. n° 22.

In publicat.e bonor. haeretici sufficit sntia declaratoria, nec requiritur condemnatoria, Menoch. cons. 159. l.o 2.

Cas bona publicata ob crimen lesae maiestatis, vel aliud similiter nunquam cadit in fiscum, sed ei eo succedunt substituti vel venientes ab intestato, et venius usufructus ipsius donec bannitus vivit ad fiscum ptinet, post mort.e ipsius ppetuitas, et usufructus restituitur succedentibus dictis. Menoch. cons. 275. n.o 26. l.o 3.

Bona acquisita a filio cum bonis sibi donatis a patre, non censentur peculium confiscari non posse sed spectant ad patrem Menoch. cons. 451. q. fi. l.o 5.

In confiscat.e bonor. uxoris pp. m.tem occidendo maritum, non venit dos ipsius mulieris Capit. cons. 214. l.o 2.

In publicat.e bonor. patris comitatur bona, filior. Rol. cons. 97. l.o 2.

In publicat.e bonor. non veniunt bona prohibita alienari Rol. cons. 98. l.o 2.

In confiscat.e bonor. non veniunt bona feudalia, nisi dicatur, Rol. cons. 29. l.o 3.

Cas contentio est inter duos iudices sup. publicat.e bonor. ad quem ipsor. spectat emolumentum, an ad illum, qui tempore commissi delicti erat, vel aliud, qui sntiam tulit. tempus criminis perpetrati inspicitur, unde emolumentum ptinet ad iudicem, qui formavit inquisitionem licet alius sntiaverit Rol. cons. 17. l.o 4.

In publicat.e bonor. patris pp. homicidium bona feudalia filiis, non fisco devolvuntur, Rol. cons. 18. l.o 4.

Premium.

Cum a lege, uel a Principe delatoribus, et denunciantibus delicta statuitur premium, quod incertum sit, iudicis arbitrio constituatur, Menoch. de arb. li. 2. casu 198

Cum quis duo habet domicilia, unum originis, et aliud ex accidenti, tunc attenditur illud originale. l. libertus. §. Descriptio. ff. ad municip. Bal. in l. cunctos populos in 2. lect. n° 61. C. de sum. Trin. et fid. Cathol.

Semper debet haberi respectus ad locum domicilij non originis. Gasp. Caball. milleloq. lu. 541.

Domicilium quis acquirit voluntate, que incolatum declaratur, multis claris docet Menoch. de arb. l° 2 casu 86. et primo cum quis alio se transtulit, et bona emit, vel domum conduxit, declaravitque se illic domicilium habere, unum domicilium constituisse dicitur ex tex. l. eius. §. celsus. ff. ad municip. Si non declaraverit se velle ibi habitare, non dicitur ibi domicilium, etsi per mille annos habitaret. cum ex illis verbis animus retinendi cognoscatur ex l. adil. ff. de capt. et postl. rever. et hoc verum esset etsi maiorem partem bonorum suorum ibi attulisset quia animi declaratio facto prevalet.

Quod si longo tempore habitaverit, dubium autem sit de animo, quia nunquam illud declaraverit, arbitrandum est iudici ex diuturnitate temporis iuxta loci et personarum qualitatem: et tunc si ibi maiorem rerum suarum partem transtulisset, domicilium constituisse omnino presumitur, ex Bal. cons. 393. n° 1. l° 1

Quod si quis alio se conferat ratione studiorum tunc nunquam domicilium constituere dicitur: quod si dubium esset de animo suo, intra decennium non presumitur, post decennium si maiorem partem bonorum suorum transtulit presumetur. Habetur apud Menoch. de arb. l° 2. d° casu 86.

Domicilium dupliciter dicitur, ratione originis et ratione habitationis tunc in dubio appellatione domicilij venit domicilium habitationis ut in c. statutum § cum vero versi. unam dicta de rescript. in 6. Franc. tract. c. pr. col. l° 4. de loco orig. et domic. n° 13.

Redhibitoria

Si emptor animalium litiget sup redhibitoria, lite aut pendente vendat non: bona ut vindicari redhibitoris, eius amplius non auditur. Signorol cons. 53. q. 2.

De redhibitoria qualis locus habeat, p multos tractatus quos citat Capral. in l. 2. n.o 146. C. de rescin. vend. Alex. cons. 148. l. 2. Mascard. de probat. vol. i. conclus. 92.

Maritus nō ſt cōstāt mrīmonio auf. vel ornamenta et victoria p ū uxori donata, nō ad ornamentū ei parata. Soc. iun. cōs. 139. nº 12. vol. 2.

Maritus acquirit viribus uxori, peraltz in quarta parte suę ppriū substantiæ uenius uxorū. Rol. cōs. 27. nº 16. lº 3.

Maritus nō tenetz pstare alimenta uxori suę ex domū nisi culpa sua mulier recesserit. Maceld. patior. 47.

Qaſ maritus uadit ad domū uxoris, massaritię potius pstumitę ra uxoris. Soc. sen. cōs. 128. nº 2. lº 1.

Maritus nō amittit lucrū dotis sibi a statuto dlatū ob id qd dici ab. fuit ab uxorē et pp eius absentiā uxor mortua est, eo qa nō habuit alimenta. Menoch. cōs. 256. lº 3.

Maritus, q uxori infirmę medicos nō adhibuit et pp eius negligentiā uxor mortua est, pdit lucrū dotis sed pdat ad hoc ry. nōtz, Alex. cōs. 123. vol. 7.

Obligatio mariti, qua pmisit restituerē dotē simpliciter absq eo qd dicat totā, et integrā, intellr ut restituerē possit illud qd ex pacto, nō statuto lucratz. qaſ uerba aut ſt dubia intelligenda ſt ut simpliciter pmittēt restituerē. ut si dicat quosdā aureos 500 restituerē M. noch. cōs. 256. nº 13. lº 3.

Maritus legans ad ppria uxori cetz ei suppletū capitales litis Menoch. cōs. 386. nº 4. lº 4.

Maritus et eius uxor uendens fundū dotalem, posse ittmet cōtracū minū, et alienationē rescindere; an aut tenentz p euictione, et an ad pretiū, luculenter Menoch. cōs. 559. lº 6.

Qſ uxor, et maritus cōtraxz, habuisset pretiū rei dotalis uendite, tūc pretiū puenisse pstumitz ad manus mariti, nisi pbetz taliter ad uxorē puenisse, Rol. cōs. 64. lº 1.

Mariti, q in solutiō dotis habuit pretiū estimatiū soluto matrimonio nō tenetz pretiū restituerē sed estimationem cū ēius factus sit. Rol. cōs. 64. lº 4

Maritus, et fi[...] . iterum dotis ad soluere, licet tacuerint per x annos, Rot. dec. 65 l. 4.

Confessio mariti contracto matrimonio de dote recepta praeiudicat filiorum creditori, qui etiam lapsa tempora opponendi exceptionem non num. dotis. Rot. dec. 74. l. 4.

Maritus, qui promisit factum quod uxor sua vendicabit bonis maritus, non tenetur ad damnum contractori eius, cui promisit, si uxor lite moveat pro dictis bonis maritis, quia eius contractus matris non assumit, nec valuit. Rot. dec. 81. l. 4.

Emptor qui arrhis traditis, sine iusta ca. discedit à contractu, arrhis cadit nec eas repetere potest. emptor aut. qui eas recepit si postea à contractu stare nolit duplicatas reddere cogitur. l. contractus §. 1. Inst. de empt. et vend.

Si aut. pecunia in partem pretij tradita sit, vend. discedens à contractu pretium restituere tenetur. l. 2. C. quando lic. ab empt. discedere.

Casu u.ᵒ dubium esset, an pecunia data esset pro arrhis, vel in partem pretij, ex eo quod simpliciter data sit, praesumitur data partim pro arrhis et partim pro pretio aequaliter inter utrasque ... empt. et vend. in primo casu empt. in d. l. 2. C. quando lic. ab empt. discedere. et utrumque tamen ibidem tantum data in partem pretij praesumi. tu videas.

Filiatio.

Dicitur multum quod filiatio est quid difficilis probationis praesumatur, cum consistat [illegible] cuius necessaria probatio est impossibilis, ut per Menoch. de arb. l° 2. casu 89.

Modus capitulandi seu articulandi filiationem traditur a Menoch. de arb. l° 2° casu 89. n° 96. ut scilicet p° deducamus, illum esse natum ex viro, et uxore simul cohabitantibus, vicinitatibus vicinis. 2° ut a patre iustitia habitus, et tractatus. 3° ut ab eo saepius nominatus et appellatus. 4° seu ab omnibus communi fama, et voce habitus, et creditus.

Filiatio ex sola, et simplici parentis nominatione non probatur, nisi alia concurrant adminicula. Vid. com. opin. l° 2. opin. 124.

Unus socius ut cohaeredes possit offerendo integrum pretium totam rem simul venditam ab emptore communi, recuperare, Roer. decis. 251.

Pactum de vendendo longe differt a pacto de retrovendendo Rol. cons. 69. lib. 3.

Arbores in interim emptor emulis in fundo vendito cum pacto recuperandi cedunt beneficio venditoris, non autem emptoris, Ludov. decis. 5.

Si res vendita est cum pacto recuperandi intra certum tempus, elapso illo tempore ad huc recuperari potest si adsit modicitas pretii iuxta opin. Host. quam Menoch. de arb. lib. 2 casu 217. dicit procedere magis ex aequitate, quam iure stricto.

Pactum retrovendendi tenetur pars pretii et res certe minus valere ob istud pactum. Cepol. cons. 261. n. 8. 9. lib. 2.

Pactum de recuperando alteri cedi, et donari potest Rol. cons. 28. lib. 2.

Pacto retrovendendi prescribitur cum iuramento non prescribitur spatio 30. annorum, Gabr. cons. 144. lib. 2.

Recuperata re ex pacti, obligatio per emptorem super ea apposita resolvitur, Roer. cons. 239. n. 11.

Pacti de retrovendendo omnia pertractata a Soc. iun. cons. 54. lib. 1. cons. 145. eo vol. ubi n. 94. dicit solutionem fieri debere de moneta antiqua temporis contractus obligationis currente cons. 149 eo vol. Guid. Pap. decis. 516.

Pons.

Causa pontis construendi vel reficiendi celeritatem desiderat, et summarie ventilatur. Rimin. sen. cons. 31. § verum sed postea nº 16. lº 1.

Ad refectionem pontis tenentur omnes compelli, qui conveniunt, et ex eius utilitate percipiunt ipsa rata Rimin. sen. cons. 31. nº 34. lº 1.

Et ab eius refectione nullus excusatur cuiuscumque ordinis sit l. absit C. de privil. dom. aug. lº xi.

Etiam ecclesia et clerici contribuere debent, sed tamen episcopi auctoritate compelli. Et Rol. cons. 2. nº 3. lº 4.

Nec numeratur inter sordida munera. l. ad instructiones. C. de sacros. eccl.

Oblatio facta parti ... sed tacenti ... ipsius ... ciat, acceptata ... ludou. ... 9. n.º 22.

Oblatio partis acceptata ... aduersarius reuocari ... ... cons. 820. n.º 6. l.º 1.

ius offerendi ... exceptioni ... ... cons. 163. ...

Ius offerendi ... ultimis creditoribus ... priores ad reuocandum alienata ... communi debitori ... et locum ... in creditoribus existentibus ... alienationis, ... in ... ipso alienationi. Bar. in L. i. n.º 9. C. de ... h. x. in auth. hoc amplius. C. de donat. ff. ... in L. i. ... ... qui in ... cred. ... in L. ... tibi in ... ad chyrographarius. C. ... in ... tab.

Mulieri ... in possessione bonorum mariti ... dote ... cre..., ... offerri, Cepol. cons. 550. l.º 4.

Ius offerendi ... locum ... excommunicationis fol. 192. ... cap. 104. n.º 5. 6. et Cepol. cons. 298. n.º 12. l.º 2.

Oblatio bonorum facta ... creditori ... debitori ... ... in ... ... ad hoc ut ... legitima sit ... cons. 523. n.º 20. l.º 5.

Iuri offerendi ... spatio 30. annorum ... in ... datione, Menoch. cons. 201. l.º 3. n.º 01. ubi ... quaedam distractionis ... facultatis ...

ius offerendi ... creditoribus ... ad ... in ... ... cons. i. l.º 3. And. Gail pract. observ. l.º 2. observ. 92. ... par. 5. num. i. n.º 31. Cepol. cons. 298. l.º 2. Alba. cons. 80. Gabr. cons. 147. l.º 1.

[illegible]

Cita[illegible]

[illegible]

Cita[illegible]
ub[illegible]

[illegible]

Cita[illegible]

Cita[illegible]

Cita[illegible]

Cum citatus comparuit, licet citatio minus legitima fuisset, censetur comparitio, et quod ex ea sequitur dicit [illegible] 186 n.° 3.

Citatio facta contra statutum cum est nulla et non ligat Rot. [illegible] 39. n.° 28. l.° i.

Infans citari non potest ut compareat legitime, sed tutor citari debet Afflict. decis. 262. In adulto autem sufficit illum citari licet non citetur curator, quia intelligitur ut legitime compareat [illegible] 449 n.° 12.

Citatio partis omitti nullo modo potest, Meroc. [illegible] 94 n.° 31. l.° i. ubi multa exempla tradit.

Cum citatio personalis ubi ad domum facienda est, antequam ad domum fiat prius debet inquiri an inveniatur in civitate [illegible] 2 n.° 1 l.° i. De citatione ad domum Lanfr. de probat. in v. citationes n.° 4. Mattes. sing. 132. Soc. in tract. fallen. reg. 2. et reg. [illegible] Bar. in L. 4. § pr[illegible] ff. de dam. inf.

Citatio quoad inventionem est de iure divino, quoad [illegible] de iure [illegible], Cass. Caball. milliloq. 831. 32. [illegible] potest tolli non potest [illegible] consuetudine contrariis milliloq. 833. 34 [illegible] statutum 835. et ibi multa de citat.

Citatio fieri debet de commissione iudicis et licet de consuetudine id non observetur nihil [illegible] quia fit citatio in foro citatis; sed si iudex alterius territorij requiratur per litteras subsidiales tunc bene requiritur commissio iudicis requisiti alias citatio est nulla. Rot. [illegible] 33. n.° 21 l.° i

Citatio est nulla si nuncius vitiat citatum non [illegible] dolosus in quo citatus invenit Rot. [illegible] 33. n.° 2 l.° i.

Syndicus

Si agat contra Civitatem, aut Remp. et actor dixerit ei ut constituat syndicum, hoc autem factum non fuerit, iudicium transit et sententia suspensa lata. Bar. in l. i nº 4. C. de iure Reip. lº xi.

Syndici universitatis licet sint [illegible] in [illegible] eos, et universitatem [illegible] remoueri posse, et quod alienat, licet tota [illegible] ratificatio [illegible], nisi probaverit. Crav. cons. 132.

Syndicatus pro communia facti ad aliquid [illegible] tractatus per [illegible] cons. 220. Capic. [illegible] decis. 4. Bar. in l. 4. § ait praetor de re iud. in l. [illegible] maior ff. ad municip. Rol. cons. 90. lº i. Alex. cons. [illegible] vol. [illegible] Corn. cons. 148. lº i. Soc. iun. cons. 95. vol. 3. [illegible] c. [illegible] per text. nº 7. 17. [illegible] constituat.

Pro [illegible] Lebreos [illegible]
ij de [illegible] [illegible]
[illegible] cons. X. [illegible]
f. 30.

Contra [illegible] [illegible] ob.
Lebrej.
[illegible] 7. 75.

[illegible] filij. q. [illegible] Lebrei
[illegible] habitare in terra
[illegible] [illegible] [illegible]
HH. 45.

qd [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] familijs. [illegible]
B. 134, 137, 142.

[illegible] [illegible] [illegible]
ff. 22. 75.

[illegible] quedam [illegible]
F. 70. 78.

[illegible] [illegible] [illegible]
H. 27.

[illegible] observanda [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] f. 47.

Vt et [illegible]
solus, et [illegible] si [illegible] [illegible] in nullo [illegible] [illegible],
[illegible] ista [illegible] cedula, ut [illegible] [illegible] fuit commissio gratis
[illegible] [illegible] [illegible], cui facta fuit commissio, gratis
[illegible] [illegible] notarij [illegible], sed iudicis [illegible] licentia, qui
omnium [illegible] notarij [illegible], sed iudicis [illegible] licentia, qui
in concedenda multa arbitrio suo animadvertere debet, quo in loco
cedula [illegible] sit, an suspecta sit, [illegible] et si [illegible]
[illegible] [illegible] voluntatem partis, si aliqua falsitatis suspicione
laboret: quae aut sint [illegible] falsitatis suspicionis [illegible]
Menoch. [illegible] [illegible] diffinit [illegible] arb. l. 2. casu 187.

Si aliqua oriatur dubitatio inter [illegible] cancellatum, et [illegible]
ob aliquam diversitatem [illegible]. et potius cancellato, quam [illegible]
Menoch. [illegible] arb. l. 2. casu 187. n.º 21. ex doct. multorum quem
videas

N. Urbano Carducci della Villa di Ragogna
p far constar con qualche bon fondam.to egli
habbia appellato la [illegible] di 20 Aprile
poll.o banditoria contro lui publicata dal Sig.r Pietro
Beltrame Cap.o di detto luogo e quanto in
giustitia [illegible] la quella contro di esso
instituita nel primario officio [illegible]
[illegible]
ione

De mina extrahend. imbreviatur. late Cap. cons. 28. lib. 1.

Protocollum in iudicijs fidem non facit, sed opus est, ut ex illo instrumentum authenticum deinde, et compleatur, et tunc in iudicium producatur. Mirobel. d. arb. lib. 2. casu 187. n. 4.

Casus ex protocollo, et imbreviatura instrum. levari possit dubitatur, et tamen quando extat copia instrum. descripti in protocollo contractus, et quando plures in extenso, levari potest, et in publicam redigi formam, et quando plures notarij deinde instrum. rogati erant, quamvis unus solus levari illud potest et hoc procedit, et si protocollum in parte erat cancellatum, et abrogatum, quando alia pars quae integra est in publicam formam extrahi potest, et quod protocollum non habent subscriptionem aliquam aut signum notarij sed erat antiquum.

Potest et levari instrum., quod extensum reperit. in protocollo contractus et imbreviatura solum, et idem in extante solum in protocollo contractus,

Casus in quo sola extante cedula, ut scheda in nullo descripta protocollo, instrum. levari non potest ab eo, cui facta fuit commissio gratis omnium actorum notarij mortui, sed iudicis requisita licentia, qui in concedenda multa arbitrio suo animadvertere debet, quo in loco cedula reperta sit, an suspecta sit, vel non et si ostendit infectam adfuisse voluntatem partis, si aliqua falsitatis suspicione laboret. quae aut sunt indicia falsitatis suspicionis haurit Mirobel. quae d. omnes Doctores ditiunt d. arb. lib. 2. casu 187.

Si aliqua oriatur dubitatio inter protocollum contractus, et extensum ob aliquam diversitatem standum. et potius contractui, quam extenso Mirobel d. arb. lib. 2. casu 187 n. 21. ex doct. multorum quam indicas.

Subhastatio.

In modica quantitate, vel magni valoris vendi sub hasta debet, et si consumat, sed appellari, Bar. in l. a divo pio § in venditione n. 5. ff. de re iud.
Sed contrarium tenetur ut ... in l. quamdiu C. de distr. pign. in fi. ... sensu legis, quas alligat, intelligi debet.

In venditione bonorum pupillorum necessariam esse subhastationem magis communiter volunt DD.
Sed contrarium Guil. de Cun. Inno. et Cassan. in locis citatis per Ant. de execut. p. 6. cap. 15. § et ait, id hodie usu receptum esse.
Requiritur et subhastatio in alienatione bonorum alicuius universitatis.
Item quando executores testamenti aliquid vendere volunt.
In alienationibus bonorum Ecclesiae, bonorum feudalium, in locatione et venditione gabellarum.
In alienatione [illegible] rerum, quae ob delicta vel solutas vendi debent, Ant. de execut. p. 6. cap. 16. et seqq.

Cum in subhastatione fit venditio magnum [illegible] ut [illegible] emat [illegible], Ant. de execut. p. 6. cap. 25.

Advocatus et procurator, apud quos sunt acta et processus litis possunt illa retinere donec pro expensis eis solvatur, id quod dicit Menoch. de recup. poss. rem. XI. n° 14.

Non valet argumentum de petitione ad retentionem. Cephal. cons. 299. n° 34. lib. 2.

Animalia possunt retineri pro alimentis eis praestitis, Menoch. de recup. poss. rem. XI. n° 9. quod in utroque casu procedit et si offerantur pignora dimissio de solvendis expensis ipsis iam liquidatis, Menoch. ibidem n° 11.

Retentio facilius permittitur quam petitio. L. 2. ubi Bal. C. de fideicom. l. pro retentione. C. de usur. Dec. in L. Omnes n° 5 ff. de reg. iur. Cephal. cons. 299. n° 34. lib 2. quae tradit traditur et ad successorem singularem, et competit et contra executorem etc.

Ius retentionis tradit contra singularem successorem, Soc. Iun. cons. 158. n° 28. lib 2. Gl. in L. 1. ff. quib. mo. pig. vel hypo. solu. L. cum Creditor. ff. de distr. pig.

Nuntius

Publico nuntio referenti an credatur, variae sunt opiniones, nam alii affirmative tenent ei credi; alii duos testes requirunt. alii autem arbitrio iudicis [illegible] : in his nihil quod ad ipsius officium pertinet, aut ei contra est ad ea iis, quae extra suum officium, nulla fides ei adhibetur. Menoch. de arb. casu [illegible].

Nuntius de facto [illegible] [illegible] de facto, [illegible] [illegible]. l. [illegible]. l. [illegible] [illegible] l. [illegible].

Sigillum.

Sigillum, si authenticum sit, absolutam fidem facit, nec necessaria est alia recognitio, cum satis notum sit esse sigillum authenticum alicuius magistratus. Mascard. de prob. concl. 1323. n. 8.

Cum vero sigillum est privatum, idem operatur quod privata scriptura, et ideo est necessaria sigilli recognitio; operatur tamen hoc sigillum, ut facilius ipsa scriptura recognoscatur; nam quo plura signa et solemnia adhibentur, eo facilius redditur certior scriptura: operabitur etiam, ut sigillo verificato intrantis dicitur factus complemento, et solemnitas notarii, approbationisque sigillantis, et cum dicatur de veritate cont. operatur quod subscriptio. Mascard. quo supra de prob. concl. 1323. n. 9.

Aqua

Cum Principi nullus ius ducendi aquam concessit ad certam tamen mensuram partium, quam unicuique tribuerit, solet arbitrio iudicis habito respectu ad quantitatem, et qualitatem fundorum distribui. Menoch. de arb. casu 128.

Cui licet ex concessione ducere aquam quotidianam, licet et ducere aquam pluviam, Menoch. cons. 43. lib. 1.

Non licet vicino aggerem in suo fundo, quo aqua pluvia decurrens cursu naturali et in fundum inferiorum cum eius damno immittatur. Menoch. cons. 43. lib. 1.

Ius aquae ducendae concessum a Burgomatibus Turnianis ad Castrum Burgnani per annos 200. finito tempore resolutum est, nec et si per multum tempus post eo usi fuerint successores Turnianorum dici potest, licet praescriptum, nec tempus concessionis computari, ut ad praescribendum stante max. quod non concurrebat recanti, quae ad aquaeductus praescriptionem requiruntur, Menoch. cons. 447. lib. 5.

(Cum) agit^r de lucro captando, in quo iuris adminiculum acquiruntur q. [illegible] agit esplicaret arg.^t. L. certi §. si procurator ff. de reiu.

Alia vero damni, et alia lucri ratio est. L. Proculus in fi. ff. de dam. inf. L. ex cuius in fi. ff. de pur. L. fi. C. de codicill. et alijs plurib. nullus tal. sic qd a principio tractat de lucro captando, et damno uitando. Verus n. est si lucrum sit radicatum, qa tunc idem iudicat de lucro, qd de damno, gl. in. L. i. §. si qs ff. in u. in integrum rest. tut. ff. de itin. actu q. priuato.

Ex causa aut lucratiua di obueniri certum est, qd obuenit ex legato, haereditat. donat. inter uiuos donat. ca. mortis uel qualibet alia ult. uoluntate. L. un. §. lucratiuas. C. de impon. luc. descrip. lo. x. Cur haereditas aut qd sit titulus lucratiuus, fa^r in. L. fi. §. pe. C. de codicill. tam in haereditate extranei, quam ascendentis. L. si emancipata, et ibi gl. C. de in. et fac. ignor. Sed aduerte, qa haereditas, non est uoluntas, uerus si non est uoluntas dr lucratiua, qa originaliter a lucro a principio, lz n. postea succedente de damnum, ut in gl. in. L. si duo. ff. de acqr. haered. in gl. tradit, dr lucratiua. gl. in. L. si unus. §. iud. ff. de leg. i. pe. gl. in. L. si tenuis. §. in^d ff. duo ff. de leg. i.

Ex ca. lucratiua acquisitum dr et id qd modico pretio paratum est, ut in. L. apud Celsum. §. auctores in u. causa. ff. de except. doli addit aut Dec. in. L. in co. ff. de reg. iur. n.o 4 qd et ex causa lucratiua acquisitum dr qd est acquisitum ex ca. patri., et in ludo.

An lucrum dotis, qd facit maritus ex forma statuti dicat^r ex ca lucratiua nd. om. roman. Dec. in d. L in eo quod de reg. iu. n.o 6 lucratiua inspiciendo causam primam qd tract, qd sit ex ca lucratiua inspiciendo causam primam est attendenda. L. sed si plures §. in arrogato ff. de uulg. nam ipsum ui et matrimonium est ca immediata eiusmodi lucri, et qa donat. inter uir. et uxor. si sit de lucro nd impedit. L. sed si uir §. qd constituuntur ff. de donat. inter uir. et ux. tali lucrum fit remitti uxori. ut ipsi altera. gl.o vid. infra u. dos uers. dos lucrum dotis. f. 12.

Lucrum dr, qd omni deducto supereset et de fructis ex rstus. gl. in. L. illud in u. lucrum. C. de collat. pa. ix. L. Mucius, §. socio. Dec. in d. L illud n.o 2 q dr ex hoc ratim qd ille, q. ex beneficium eudenti [illegible] nd de ea [illegible] an, [illegible] fructum. q ubi remaneat [illegible]

Lucrum.

orem sanctis. Et qd si certus catanius sit primus docturi, ud fecon catell. qd teluat, abs alia vocatione, ud dimaut. ut nult Castr in cos ics. Ad idq las in d. L. illud n. i. impetrari beneficium usq ad ualorem 100. Honaos in ano, qd si sit aliqd beneficium perpetuum viginti cortos fructuum ualentis viginti aureos, tas. est expenses negotij, q ascendit usq ad duecentos aureos ...

Respat damnu et ad casu lucrum differunt inter d. L. sed fili. C. d codicill. na tentit damnum, q amittit de suo, lucrum aut ad tentit q nihil amittit de suo, nec tas acquirit ...

Lucri cessatio ... in illis negotiari L. 3. s. fi. ff. d. eo qd certo loco, ubi Castr.

L lucro facto a filio cum pecunia patris ...

Fratres ... in societate omnium bonorum ...

Lucrum communiter debet attribui p dimidia industrie, et p dimidia pecuniae. Gasp. Caball. millelog. lu. 427.

Maritus nd amittit lucrum dotis ubi ... Mirocl. cos. 256. l. 3.

Maritus q uxori infirme medicos nd adhibuit, et pp eius negligentiam uxor mortua est, perdit lucrum dotis ... Alex. cos. 123. vol. 7.

In dote lucranda p maritum ex ob. tu uxoris attenduntur statuta loci uni, nd loci contractus, ... Roma. cos. 30 l. 1.

Statutum disponens lucrum coniugi alteri praemorientis in matrimonio sine filijs comunibus, non habet locum nec verificatur in eo qui decessit copula non secuta, et si cohabitauerint, Rimin. iun. cons. 388 li. 4.

Lucrum dotis conpetens marito ex statuto non perdit in [illegible] filios primi matrimonij. Cephal. cons. 399 li. 2. et cons. 29.

Lucrum dotis an cedat marito ante traductionem uxoris, [illegible] cons. [illegible]

Valet pactum factum a marito ut uxor lucretur dotem, et [illegible] tamen liberis et [illegible] disponi possit et si ad 2 nuptias conuolauerit, [illegible] cons. 62 li. [illegible]

Statutum de lucro dotis datur non habet locum in dote confessata Rol. cons. 46. n° 17. li. 4.

Debitoris in impetrando salvus conductus, ne a creditoribus molestetur appellarentur debitor ... et [illegible] ... debiti, ut si est ... mento, fiscali, regio, ex causa delicti, ex causa locationis, ecclesiastica et ... . quo ... debitores ... per duos, si eis ... , si aliud obtinuit salvum conductum, Menoch. ... l. 2. casu 283. n.o 14.

... ex ... et locationis concedi ad ... salvi conductus, Menoch. ... casu 207. n.o 18. ... ut in hac ... pro debitis ... solitis ... per grandinem, aut alia ... amiserunt

Salvus conductus veniendi, et redeundi ... et ... intell.r et declaratio ipsius fieri ... a concedente Menoch. cons. 244. l.o 3.

Ex causa ... licet revocari, et ... salvum conductum ... et durante, Menoch. cons. 244. n.o 29. l.o 3.

Iuramentum in lit. affectionis dif. tradidit esse, quod quasi fiat iudicis arbitrio [illegible], multa sunt consideranda, quae ponit Menoch. de arb. casu 207. Primo rei [illegible] natura, ut sit talis res, in qua cadat [illegible] affectio, ut liber, [illegible] alia [illegible] in [illegible] ob omnimodam [illegible] non cadit illa affectio. 2.° requiritur persona iurantis habilitas, quod iudicium ad [illegible], nam si pupillus esset, aut non tam [illegible] [illegible] non [illegible]. 3.° requiritur, quod ex lata [illegible] non restitueretur [illegible], et lata culpa non sufficit. 4.° requiritur [illegible] [illegible]; non [illegible] in [illegible] actionibus id licet, sed tamen in illis, in [illegible] exhibitio, aut restitutio, ut [illegible] multi casus, quos [illegible] recitat Menoch. d.° casu 207. n.° [illegible]

Iuramentum in litem ut [illegible] [illegible] [illegible] pretii valore, et aestimatione [illegible] affect. [illegible]. Sunt autem iuramento locus est duobus [illegible], dolo scilicet et probationis difficultate. Dolus [illegible] ab initio obligationis contractus, sive ex post facto. [illegible] difficultas autem, cum res petita non [illegible] [illegible] [illegible] ut quae non extat, [illegible] quae non apparet, Menoch. de arb. l.° 2.° casu 208. in prin.

Iuramentum in litem ad [illegible] [illegible] [illegible] p.° n. dolus, [illegible] ut [illegible] [illegible] sit sublata. 2.° sit taxatio iudicis arbitrio [illegible], et [illegible] considerata [illegible] [illegible], et rei. 3.° actor iurat iuxta illam taxationem. 4.° iudex [illegible] iuramentum [illegible], [illegible] n. sub. [illegible] [illegible] iuramentum [illegible] [illegible] [illegible]. Menoch. de arb. l.° 2. casu 208. n.° 3

Iuramentum in litem [illegible] damno non [illegible] [illegible] q [illegible] alterius facto [illegible], ut sunt communia [illegible], quae de damno dato [illegible] [illegible] iuxta formam [illegible]. [illegible] non [illegible] ei, q de valore [illegible] instructus non [illegible], ut [illegible] damnum passi, [illegible] [illegible] [illegible], q omittendo [illegible], Menoch. de arb. l.° 2. casu 208. n.° 9. [illegible]

Iuramentum in litem [illegible] [illegible] q nullo [illegible] libro [illegible] bona administravit pupilli, [illegible] quales fuerit [illegible] administratio et [illegible] [illegible], aliasque [illegible] administratori. [illegible] [illegible] libru

Iuramentum in litem.

quando deprehendit[ur] sed inordinatu[m]. Cessare d[icit] q[uando] administra-
tor probant quae exhibent [illegible], et quae ad eu[m] pervenerunt;
[illegible] necessitatis, vel simplicitatis liberu[m] vel deprehendit[ur];
[illegible] qui [illegible] administratione[m] atque illa redditione[m]
[illegible] Menoch. de arb. casu 208. n° 16. et seqq.

Iur[amentum] [illegible] in lite [illegible] cont[ra] depositarium, fiunt quando valisia fuit sigillata
reposita, et non integra reddita, sed aliqua defecit tunc [illegible],
cum dolus depositarij adsit, alias secus, ut opt[ime] [illegible] [illegible]
rat Menoch. de arb. l° 2. casu 208. n° 26. usq[ue] in fi.

Ex instrum[en]ti laceratione arguitur dolus cont[ra] partem in tantum q[uo]d contra
in illo instrum[ent]o lacerato [illegible] [illegible] admonemur, Crav. cons.
267. n° 6. ad fi. ex doct. Bal.

Culpa est quod cum a diligenti provideri potuit non est provisum l. si putator ff. ad l. aquil.

Culpa aut alia est lata, alia levis, alia levissima gl. in § quaedam inst. qb. mo. re contrah. oblig. lata culpa est non intelligere, quod omnes intelligunt, et quod facere non, ut maior pars facit. et nescire iura civilia lata culpa est. l. lata. C. de iur. Et aut lata culpa comparatur dolo. l. i ff. si is qui test. lib. ee l. i ff. si mensor fal. mo. dix. levis aut culpa est desidia et negligentia de q. Tenea et ibi gl. fi. levissima est non providere quod diligentissimi prudentissimi providissent, ut ibi gl. in d. § quaedam.

Culpa in genere ut definitur a bart. in l. qui in ornatu est a n.° 1 ff. de pos. Culpa est deviatio ab eo quod bonum est, quod per eos diligentia provideri potuit.

Culpa quae sufficiat facit sperni d. l. qui in ornatu in civitatis lata levi, et dolus veniat latioris, qui est dolus, et grauis culpa lata levi, et levissima.
Ex his infer ad q. an sufficiat tenet scholaris q. cpmiut se expi. eum ordinando, quod ex culpa vocat scholari inducit, et tenens sumptus fuerit, utrum sufficiat vel, et firmat quod sic. quia appellatione culpe in genere continetur et dolus, facit gl. in l. si ex ca. § si mulier. ff. de minor.

Culpa, et est in faciendo et et levissima comparatur levi in non faciendo et in negligendo, facit in l. commodati n.° 4. ff. de reg. iur.

Casu quibus culpa sumpta per legem, intelligitur de levi l. si cum venditor § h. ff. de pignor. action. gl. in § tenea in v. culpa inst. qb. mo. re contrah. oblig. gl. in l. si venditor. § de tempore in v. culpa ff. de ho. aut ind. non ad lata culpa, continetur sub appellatione doli l. quod Nerva ff. depos. Fallit quando materia subiecta aliud dictaret quia tunc culpa est accipienda, ut materia subiecta monet: et hoc quando sumptus aliquis quod verba legis, vel sententiae, quae sponunt de culpa in contractu vel contra veniens celebrato, non intelligitur de levi, cum subiecta materia quae potest intelligi de levissima ee ideo quod non excludit in l. contractus n.° 19 ff. de reg. iur.

Levem culpam non committit, qui facit ut solet. l. cum duobus § h. ff. pro socio.

Culpa

Lata culpa et fraus comparata ad id idem, ut mult. gl. in l. quod Nerua ff. depos. lata n. culpa est ad intelligendum, quod omnes intelligunt l. lata ff. de verb. sig. et hic venit ex ignorantia, sed fraus comparata venit ex animo l. i. ff. de dolo. Bar. in l. quod Nerua n. 3 ff. depos.

Culpa latissima quae idem quod dolus [illegible] l. i. ff. de dolo [illegible] dolus est machinatio ad decipiendum, fallendum alterum adhibita manifeste.

Culpa latior est machinatio ad decipiendum, fallendum alterum adhibita [illegible], hoc comparatum [illegible] doli manifesti.

Culpa lata est [illegible] ab ea diligentia, quam communiter [illegible] communis [illegible] eiusdem [illegible] et professionis.

An error iuris sit lata culpa in quolibet illiterato, distinguit [illegible] in l. quod Nerua n. [illegible] ff. depos. aut loquimur de iure communi aut de municipali, si de communi, aut est clarum et limitatum, et casus l. [illegible], et lata culpa est talis ignorantia l. [illegible] ff. de iu. et fact. ignor. [illegible] l. [illegible] notat ff. de [illegible] aut [illegible] dubium, ut quae sint opiniones doctorum, ut [illegible] et tunc [illegible] ad esse lata culpa, sed levis aut levissima ut error facti.

[illegible] loquimur de errore iuris municipalis, tunc aut loquimur de [illegible] eiusdem municipij, et tunc [illegible] lata culpa ignorantia illud ut diximus in iure communi, dummodo sint [illegible] et eiusdem conditionis l. [illegible] ff. de [illegible] ab [illegible] facien. aut [illegible] loquimur in [illegible] municipij, et tunc idem est, quod in errore facti [illegible]

An et quando lata culpa aequiparetur dolo [illegible] poena [illegible] quam in corporali sit [illegible] Bar. in l. quod Nerua n. 20 ff. depos. aut sumus in actionibus [illegible] ex contractu et quasi, et lata culpa aequiparatur dolo, ut in d. quod Nerua, et [illegible] aut [illegible] actionis [illegible] ex delicto, vel quasi, et tunc [illegible], quod aut loquimur de poena pecuniaria [illegible] infligenda, aut de corporali, si de corporali lata culpa dolo [illegible] l. 3 ff. ad l. [illegible] de sicar. si de pecuniaria [illegible] lex vel statutum [illegible] dolum, aut simpliciter loquitur [illegible] dolo [illegible] l. 2. [illegible] actionum ff. [illegible]

[illegible]

vide. l. 1. § si qs. ff. ne vis fiat ei. 2.° casu apparatur dolo. l. 1. § n. aut. ff. si qs omit. lib. ee iuss. sui. l. 1. § 1. ff. si mens. fals. mo. dix.

2.do et quo ad infamiam irrogandam lata culpa nō apparatur dolo, not. gl. in l. si actionibus ff. de in lit. iur. qui suspectus iust. de suspect. tut. in l. suspectos. C. de susp. tut. Sed tn̄ distinguē, qa aut loquimur in infamia q̄ infert. ex sententia, et dolo nō apparatur, ut in dd. ll. aut de infamia, q̄ ipso facto infertur, et tūc dolo apparatur, ut. l. liberos. § notat. ff. de his. q̄ not. infamia. et in d. § suspectus inst. de susp. tut. Et rō ē, qa in casu in quo ipso facto irrogatur infamia, lex tn̄ abhorret factum, ut magis, facta qūd culpa damnat, ut not. l. filium. § fi. ff. de rit. nupt.

3.° lata culpa nō apparatur dolo in iure in lit., qa in illo casu lex tn̄ dolū requirit, ut in delictis, gl. in d. l. si actionibus ff. de in lit. iur.

4.° nō apparatur dolo in [illegible] cū ipso, qa datur rest.o adūr eius lata culpa. l. 1. C. si adūs. delict. l. si ex ca. § nūc videndū ff. de minor.

5.° quo ad malam fidem inducendam lata culpa dolo nō assimilatur. l. sed et si lege. § sciū. ff. de pet. hered.

Culpa levis, qa triplr̄ consideratur, triplic̄r et potest diffiniri. uno modo consideratur in rebus alienis. alio modo in rebus coibus incidenter, ut int. consortes in rebus alienis. alio modo in rebus coibus ex conventione, ut inter socios. in coibus. 3.° modo in rebus coibus ex conventione, ut inter socios. in f.° modo sic eam diffinit Bar. in l. qd Nerva n.° 26. ff. depos. Levis culpa est deviatio incircumspecta ab ea diligentia, quam adhibent cōiter diligentes eiusdem condicionis, et professionis. l. si puta: adhibeat comiter diligentes eiusdem condicionis, et professionis. l. si puta. tor. ff. ad l. Aql. et dic̄ dicendū in rebus propriis, hē q̄ alijs hiat restituendis, ut in rebus dotalibus. l. in reb. § de iu. dot. 2.° modo levis culpa ita diffinitur, ut dicatur ee deviationem incircumspectam ab ea diligentia, quam ipse deviaus in propriis rebus tunc temporis adhibet. l. si Ruus. § nō tn̄. ff. fam. hercis. Sed si in suis ēet negligens, et negligentiam adhibuit in rebus coibus. tenetur de lata culpa, talis n. deviatio levius in latam incidunt culpam. 3.° modo sic diffinitur, levis culpa est deviatio incircumspecta ab ea diligentia quam tn̄ contractus illi deviaus adhibebat in rebus suis. § fi. inst. de societ. quamuis autem qs minus teneatur in rebus coibus ex conventione quam in coibus incidenter est, qa cum socios sine tali negligentia eligerent, sibi imputare debet si minus diligentem elegit d. § fi. inst. de societ.

Culpa.

Culpa aut̃ leuiss.ª est deuiatio incircumspecta ab ea diligentia, quã solent docti diligentes, et diligentiss.i eiusdem conditionis, et professionis, et at is inst. qd. no. in contral. oblig.

Et sic concludendum est, qd si deuiatio est ab eo, qd faciunt diligentiss.i est leuiss.ª culpa; si ab eo qd diligentes, leuis culpa appellat.; si ab eo qd cõter hoĩes solent facere, lata culpa dicenda est. Bar. d. lis ad in. l. qd Nerua aug. ad num. 28. ff. depos.

Culpa leuis. seu leuiss.ª in faciendo ꝯparat. lat. culpe in non faciendo Bar. in d. l. qd Nerua n.º 28. allegat. ff. Soc. tenent in. l. si constante § si maritus ff. sol. matr. ...

Culpa in re ppria precedens casum in re aliena obligatu conuenit l. q occidit. § in hac ff. ad l. aquil. ... in cõs. 442. in ... l.º 3. Menoch. d arb. casu 390. n.º 13.

It. qs d culpa teneat et ciuiliter oportet pbari, qd ea culpa ... sit casus, et ... pbari, et articulari, qd nisi illa culpa ... casus ille n euenisset, ... cõs. 29. n.º 28. uol. i. ... doct. Bar. in l. sicut ... interdum ff. commod. Alex. cõs. 14. n.º 7. uol. ...

It. qs obligat ad casum ob culpam, tenet et pbari, qd culpa illa ad casum ordinaria fuerat. l. ... ff. d statu lib. l. is q. h. d act. et oblig. Dec. in d. cõs. 29. n.º 29. uol. i.

Officiales.

Officiale cred[illegible] ijs tps, quo exercebant ad suum officium, nõ et in alijs, Tiraq. de retract. lign. § 8 gl. 9. n.° 13. In contrarijs tps, ad [illegible] a suo off.° [illegible] Cabell. mill. [illegible]. 186.

Officiales finito suo officio cogi nõ debent ad continuandum, ea si placuerint, per gradum [illegible] nõ alij si displicuerint, [illegible] nõ [illegible] l. [illegible] C. de [illegible] l.° [illegible].

Qui magistratum bene administravit [illegible] non, et [illegible] clamat.° laudari debet, ne [illegible] ut incognitus. l. un. C. de quest. et magis.

Qui facit aliquem amoveri ab officio, delatoris, et accusatoris [illegible] nõ sustinet, Menoch. cons. 263. l.° 3.

Vbi agitur ad amovendum aliquem ab officio, exprimendus est locus, tempus, et persona et aliæ qualitates, quæ in libellis accusatorijs exprimi solent, ni [illegible] aliquã causa aliud suadeat, Menoch. cons. 263. n.° 7. l.° 3.

Vicinus.

Vicinus quis dicatur [illegible] domus, et habitationis, quod [illegible] actu, et usu [illegible], ut [illegible], ut et [illegible] Mench. de arb. lib. 2. casu 222.

In loco [illegible] [illegible] projicit [illegible], [illegible] [illegible] probat. vol. 3. [illegible] 1189. n. 29. [illegible] licet, Mascard. [illegible] Paris. cons. 99. n. 6. lib. 4. Bar. in l. quaeque ff. de cloac. [illegible] in l. 2. § si quis cloacam. [illegible] ait si odorem, ubi Bar. ff. ne quid in loco pub.

Aleatores diuersimode puniuntur, nam de iure Can.co si clericus sit beneficiatus suspenditur a diuinis, et carceri includitur, siue minus beneficia obtinere non potest et si ei conferantur collatio nulla est. Si laicus sit punitur priuatione communionis, et arbitrio Episcopi. De iure aut ciuili, nisi admixta sit fraus, non punitur, quod si aleator falsus sit, aut aliter admixtus delicto poena arbitraria punitur. similiter si per uim, aut blandis maneriis alium compulit ad ludendum Menoch. de arb. casu 399.

Receptator aleatorum non punitur si tamen aliqua ei infra[?] iniuria non uindicatur, et si quod ei e domo surreptum est, furti actio non datur, Menoch. de arb. casu 399.

Auth. aleatores ludus. C. de relig. et sumpt. fun. concedens repetitio- nem secundum, non obseruatur de consuetudine, attestatur Cass. Caball. miscelon. Iuris 618.

Insignia.

Qui insignia, aut arma alicuius familiæ, aut priuati corrumpit, conspurcat, aut delet, grauiter arbitrio iudicis punitur. Menoch. de arb. lib. 2. casu 281.

Venationes et piscationes prohiberi possunt et ab eisdem arceri, et mine tibi imponi. Natta cons. 375. l. 2. Rol. cons. 9. in prin. l. 2.

In praedia seu fundos alienos venandi causa, feras captas suas facit, licet actione iniuriarum teneatur. Rol. cons. 9. n. 21. l. 2.

De venatione, Menoch. de arb. casu 403.

Militia

Militia appetitur cā litis uitandȩ nemo pt l. 1. C. q. milit. poss. lib. xii.

Hereditas fratris militantis fratri commilitoni in castris relicta peculium castrense dr. l. cum allegas. C. de castr. pec. lib. xii.

Milites quatr[illegible] g[illegible]rant, pulchrū Couar. uar. resol. lib. 4. cap. 3.

Officialis nō pt accipe munera. nō tm̄ ideo in totū l. abstinere debet a xenijs; qm̄ ōtuebiū est scitus, inhumanū est a nemine accipe, sed passim, uilissimū, et omnia auarissimū ex. pulchre est in l. [illegible] nō uero de offi. [illegible]

Immunis a muneribꝫ psonalibꝫ nō dr̄ immunis a patrimonialibꝫ, nisi specialr̄ remissa sint p priuilegiū. ut p. legē censitam l. q immunitatē cū gl. C. de mun. patrim. l° x.

Etas, nec numerus filiorꝫ nō excusat a patrimonialibꝫ muneribꝫ l. neq tempore. C. de mun. patrim. l° x.
[illegible] de patrimonialibꝫ ordinarijs nō ab extraordinarijs excusat numerus Rot. ds. 52. n° 15. l° 2.

Qui muneribꝫ functus est, nō eadē uocari nō pt alijs existentibꝫ, q uocari possint, qd nota p [illegible] Villarꝫ. l. ad [illegible] C. quemad. ciu. mun. indic.

Qui tenetꝫ ad factionē psonalē, pecunia l. liberari nō pt l. illud. C. de excus. mun. l° x.

Munera publica, quē expedin nō possit p eo illius prouincię, p alios alterius prouincię expediri debet l. cū nauarcię [illegible] C. de nauicul. l° xi.

Numerus iz liberorꝫ ptestat uacationē pri ab oibꝫ muneribꝫ, siue filij sint mares siue fem., siue nati, siue in ptate, siue emancipati, siue et in adoptionē dati, aut aliqs insi, ... consequendū, et nepotes ex filio pmortuo implent et numerū ... filio admittatꝫ q uno tps. minus l° plures nepotes ex uno filio ... Rot. ds. 52. in prin. l° 2.
Excusatio aūt numeri datꝫ a muneribꝫ patrimonialibꝫ extraordinarijs tm̄, nō ab ordinarijs nemo excusatꝫ n° 15. datꝫ et ... excusatio ab oibꝫ quē imponuntꝫ ... n° 20. nec p ... ex liberis ... priuilegiū n° 46.

Solutio munerum collect. facta non tollit immunitatem. l. cura. ff. de mun. et honor. Marsil. cons. 99. n. 3.

Pontes, et itinera reficien. ad numeratis inter sordida munera, unde non dicta excusat. l. ad instructiones. C. de sacros. eccl.

Metus.

Ad rescindendum contractum metu factum sufficit metus q cadit in constantem virum et aliquando et minor; ut saltem officio iudicis rescindatur. Alba cons. 77. [illegible] n.o 1.

Quotiens fit actus continens enormem lesionem, et fit inter personas inter quas presumitur reverentia, presumitur factus per metum, Alba cons. 77. n.o 21. cons. 100. n.o 4.

Metus non presumitur ex eo quod contractus in loco celebri fuit initus presentibus amicis, et quod compariens non fuit quasi potuit, immo ratificauit existens in libertate, Menoch. cons. 410. l.o 5.

Non omnis metus vitiat ingressum religionis, et votum, sed is tantum qui cadit in constantem virum, qui probari debet dilucide, Menoch. cons 442 n.o 51. l.o 5.

Metus dans causam matrimonio, annullat matrimonium, sed per longam cohabitationem metus purgatus dicitur Menoch. cons. 491. l.o 5 Capol. cons. 16. l.o 2. ciuil. d. p.o dicto.

Contractus factus in carcere non presumitur metu factus Cassan. cons. 27.

Consanguinitas.

De probanda consanguinitate, et eius gradibus, Alba cons. 83.

Cas chirographum ex contumacia pro recognito, pignoratio fieri potest Gasp. Caball. millelog. iunis 668.

De recognitione chirographi, plura Gasp. Caball. millelog. 655. usque ad 668.

Chirographum comparatione litterarum iustificatum plene probat et consuetudo: Thimia. iun. cons. 779. n.o 2. l.o 7. et iuramentum requiritur, Thimia. iun. cons. 779. n.o 1. l.o 7. et iuramentum requiri ad eam obtinendum n.o 10.

Nota pro observantia huius regionis, quod nemo illiteratus potest se subscribere cum solo signo crucis chirographis, quod iustificandis, et de testamentis, gl. in l. fi. C. de iur. delib. in fi. in l. fi. § fi. C. de testam. lo. de amicis cons. iis. col. fi.

Exhibitus chirographum debita cum clausula, a debitore generali ... ... potest in iudicio agere, et nolente cogere ad solutionem. ... cons. 68. l.o 3.

Merces.

Merces debetur in finē āni, qasi ē laborū dāt, sed qasi ē expensis faciendis, in initio. Gasp. Caball. milleloq. in 694.

Avocatio.

Superior pt avocari causa ab inferiori, et precipue ut, ut intra certum tempus expediat, Cass. Caball. mill. loq. iii. 733.

De avocat. caus. plura apud Caball. mill. loq. 731. usque ad 741.

Assignatio.

Assignatio alicuius boni facta p[er] patrē filio ualet, et tenet Soc. Lx. c8. 107. in p[rim]a. l[ibr]o 3.

Spurij non est in bello seculari fortes, in fide stabiles nec honorabiles hominibus, nec Deo amabiles, Rot. cons. 14. nº 31. lº 1. ex can. e. si gens Anglorum 56. dist. et multa de spurijs Rot. loco citato.

Filius spurius dotis donatio usque ad alimenta legitima modum, et legatum ei factum pro patrem nomine dotis, valet, et tenet, Rot. cons. 85. in prin. lº 3.

Dos filiae spuriae excessiva constituta, non potest ab heredibus patris spuriae repeti in eo, quod excedit modum legitimum constituendi matrimonio, ad conviviendum cum, quod ipsi viro illa fuit constituta pro patrem spuriae, ut ipsa spuriae: quod ut ipsi fuerit donata seu legata ipsi spuriae pro patrem repeti potest, sic conciliando opin. tradit Rot. cons. 85. nº 9. et seq. lº 3.

Spurius non dicitur cuiuslibet persona quoad collateralis, ideo nec institui potest heres pro fratrem, nec alter frater potest quoad illam testamentum, quasi turpis persona sit instituta, Rot. cons. 87. lº 3. Similiter quod turpis persona sit instituta, Rot. cons. 87. lº 3. Similiter quod institui possit a fratre, ut alio tradendum legitimo, licet non institui possit a patre, tradit Rimin. iun. cons. 447. lº 4. et cons. 558. lº 5.

Filio spurio alimenta relinqui posset in testamento eius, et heres tamen de iure canonico quam civili sunt contrarios. Rot. cons. 89. in prin. lº 3

Filius, filiaeve potest spurius, quando natus[?] humanitus, et ob id incapaxe esse legati a patre facti in causa dotis, Menoch. cons. 60. lº 1. Contrario quod ex non nuptis natus, quando spurius humanitus, et ob id capax legati, Cephal. cons. 4. lº 1

Legatum dotis a patre filiae spuriae, natae ante factum, non transmittitur ad heredes mortuae non secuto matrimonio cons. et condit. Menoch. cons. 60. q. 2. lº 1

Nepos incestuosus ex filio incestuoso non potest succedere patruo cum incestuoso, Cephal. cons. 12. lº 2

Hospitatio militum.

In hospitatione militum domus dividitur in tres partes, duae pro domino domus, et 3.a pro militibus, nisi miles esset persona illustris, quia dimidium domus habere debet, Rol. cons. 66 in pri. lib. 1.

Cui tenetur miles hospitari, eo tenetur exhibere culcitras, nec lectum, nec utensilia, Rol. cons. 66 n.o 4 lib. 1.

In imponendis collectis pro hospitatione militum, quemadmodum collectandi, et qui exemandi, et q[…] commandum sit, tradit pulchre Rol. cons. 66 n.o [illegible] usque ad num. 8[?] lib. 1.

Suspectus de fuga capi ad [illegible] p indicia [illegible] ad [illegible] credi:
to liquido, et fide [illegible] facta de [illegible] fuga [illegible] cons. 65.
l.º 3.

[illegible] fugitiuus, ubi q si preparat ad fugam et si [illegible],
[illegible] auctoritate capi [illegible], et ad iudicium duci, Gasp. Caball.
millilog. in. 646.

Fugitiui [illegible] [illegible] tractat, p [illegible]. cons. 75. [illegible]. de arb. l.º
2. casu 87. [illegible]. cons. 65. l.º 3. Ludou. [illegible]. 41.

Flumina.

In flumine non navigabili, quod mittit in aliud navigabile, licet unicuique fabricare molendinum, dummodo non officiat navigationi fluminis navigabilis, Rot. dec. 97. l.° 3.

Licet fabricare in flumine ad reparationem proprii fundi, etiamsi vicinis noceat aliqualiter, Decia. dec. 103. n.° 1 l.° 3.

De laudi nullitate ex multiplici capite sed praesertim ex capite lesionis, Dec. cons. 39.

Laudum laudo(?) opatum tenuari debet, Rimin. iun. cons. 239. nº 41. lib. 3.

Laudum in quo arbiter retinuit sibi auctoritatem de nouo ordinandi, et de nouo cognoscendi, ad obtinet uim diffinitiuae, sed in modum sententiae latum dicitur, ideo fortius diffinitiuam respectat, Menoch. cons. 360. lib. 4.

Laudum transfert dominium, quia est uim transactionis, Menoch. cons. 381. lib. 4.

Laudum et si nullum sit obseruari tamen debet, quia a partibus fuit approbatum, Menoch. cons. 381. nº 16. lib. 4. cons. 208. lib. 3. quia pars nullitati renunciasse dicitur.

Non dicitur recessum a laudo per contractum subsequutum, quia 2dus contractus si compatibiliter primo, et quia non si compatibilis ad dicitur recessum, si 2dus non sit ualidus, Menoch. cons. 381. nº 34. lib. 4.

Laudum est nullum, quia fuit factum compromissum in iudicem ordinarium et in capite mandati in personam compromittentis, Menoch. cons. 495. lib. 5.

Reductio laudi ad arbitrium boni uiri fit ad iudicem rei, non arbitratoris, Rol. cons. 24. lib. 4.

Adoptio.

Adoptio ut valeat fieri debet in scriptis, et coram magistratu, alias non valet, Ancira cons. 120. n.º 12. l.º 3.

Mater, quae transiuit ad 2das nuptias an succedat cum filia in successione filij? et sic refert decisio Rotae. cons. 47 lo. 5. admittitur ergo illo in casu legitima, quae a marito, et pro filiorum sibi relictum legatur fuit casu, quo ad 2das transiuit nuptias.

Mater potest dispositionem de sua dote tam in uita, quam in morte, excepta tunc casu mortis legitima filiorum, decia. cons. 94. a nº 1. usque ad num. 7. lº 3.

Mater gerens tutelam filiorum suorum tenetur inuentarium efficere, et redditionem rationum, decia. cons. 94. nº 15. 17. et seqq. lº 3.

Filij primi, et 2di matrimonij succedunt matri per capita, decia. cons. 94. nº 13. lº 3.

Mater stans cum pupillis filijs suis, et acquirens, an ex bonis filiorum uideatur acquirere praesumatur. Bal. cons. 137. lº 5.

Mater, et pater potest relinquere plus uni filio, quam alijs, dummodo sit ad usque legitimam, dec. cons. 666.

Mater dines non tenetur satisdare pro tutela filiorum Rimin. iun. cons 812. lº 7.

Mater exclusa per statutum extantibus masculis, etiam est exclusa a legitima tam ab intestato quam facto test.º Rimin. iun. cons. 829. p. 2. lº 7.

Matri repetenti dotem a filijs suis potest opponi exceptio redditionis rationis administrationis (quae fuit tutrix filiorum suorum) et dos retineri potest donec redditae fuerint, et satisfactum, Rol. cons. 17. lº 4.

Ab antiqua practica recedendum non est, Bal. per illud tex. in l. illud ff. [illegible] ; l. [illegible] tit. in [illegible] n.° 76.

Proximus actui alicui capit et fruitur natura illius actus. ideo proximus doctorandus dicitur doctoratus, ex. in l. pe. ff. de milit. test. proximus donandus dicitur donatus l. ia. dicitur conditio l. si quis curatf. captf. et conditio proxime effectura dicitur effecta, ut condi. lg. ff. de leg. 3. et conditio potestativa quae ad proximas ... sed ego ... perdidi, si fortiora ... ille, qui erat proximus ... attamen ... ubi Bar. in l. Titius in d. l. pe. ff. de milit. test. ... in pr. et in prin. ff. qd. ad leb. ...

Factus paulo ante bellum, ut paulo post cessit factus tunc belli ... proximus actui ... in l. divortio ... ff. sol. mat. ... Bar. in l. ibi ... in n. Donato ... fol. 85.

Sufficit ... proximo ... Cepl. cons. 133. n.° 53. ... lo 1.

In success. familiae, quae vadit de proximiori in proximiorem attendit proximitas testatoris, non fideicommissarij, Menoch. cons. 124. l.° 2. cons. 327. n.° 93. l.° 4. Cepl. cons. 489. l.° 4. ... Rol. cons. 100. l.° 1.

Substitutio facta de proximiori in familia ... Menoch. cons. 463. l.° 5.

Ubi ad fideic.m vocatur proximior, si fideicommissum sit conditionale, attenditur proximitas, quae reperitur tempore ... conditionis, non tamen conditioni testamenti, nec in success.e ... filius subintrat locum patris, Rol. cons. 38. et confirmatur cons. 39. l.° 4.

Mercator.

Inter mercatores oritur actio ex pacto nudo, Affl. dec. 399. n° 3.

Mercatores cogitur ad collectas insignium mercimoniis suis, Menoch. cons. 9. [illegible]
Contrarium tenuit Alber. cons. 38. et Alc. cons. 263.

Mercatores qui simul negotiantur, possunt et distinctam [illegible],
Menoch. cons. 416. n° 35. l° 5.

Unus mercator non potest uti signo, et marcha alterius mercatoris,
ut ille similis, Alber. cons. 71.

Comodum alluvionis fundo factum spectat dno q fundum tenet tpre alluvionis non ad ... fundum ... illud commodum pertinet, cuiusque utilitati cedit ... ut ... sanum ... et alluvionis factus ... Menoch. cons. 26 l. 1.

Incrementum alluvionis spectat ad eum, ad quem pertinet ager cui adijcitur, Corn. cons. 15. l. 4. Alba cons. 82.

Abbatissa.

Abbatissa electa, quae [illegible] ob elect. Abbatissae, ut renunciando electioni [illegible] fructus, et redditus [illegible] monasterii, ad committit simoniam, [illegible] privanda est, Menoch. cons. 67. lib. 1.

forensis qui portat arma contra edictum Principis prohibita, et incidit in
poenas edicti, [illegible] ignorantia qui excusat a
[illegible] Menoch. cas. 74. lib. 1.
dolo et ignorantia [illegible]

[illegible] arma, et incidit in poenas edicti
Pater recipiens filium [illegible] Menoch. cas. 74. [illegible] 2. lib. 1.
[illegible] recipiens forensis [illegible]

Electio

~~…u indignus Superiori ad excusandum … electi, arg. l. q. cum alio ff. … ibi … n. 3.~~

In Electionib. plus nocet ambitio, … quam stultia, et contradictio nullius … .

Electiones nullo modo ad diu, nec sub condit. fieri possunt, immo est de forma electionis, ut fiat pure, ideo illa conditio viciatur totus actus. c. 2. de elect. in 6.

Electiones officior. per circulum ad impedat, sicut fit in tali Pria. Iovi … in … eligendis … , et … , … consuetudine facit … Guid. Pap. q. 452. q. citat tex. in Auth. de … quae …

Conualescit dignitas in eo, qui est uitiose electus, facilius n. aliquid … in … , quam in … c. … 50. dist. il 2.

Moniales … facultatem … eligendi, … in eligendo … formam. c. … de elect. … 61. q. 2. l. 1.

In electionib. ad … suffragij, … ad explendum … statutus, … alia sunt … , … ad eligendum … electus … 27. suffragia … confirmatus, … 96. l. 1.

Consuetudo … eligendo aliquem, et … illius electioni, ad … innouata, et mutata … aliquos, … l. 3. … ad … elect. … 219. l. 3.

In … plurib. eligi … successionem, illo … nemo admittitur, … ultimis … admittuntur, … 474. l. 5.

… ad … alicuius … electio … confirm. … 26. l. 1.
… eligere … electio facta … l. …

Imperator est dominus totius mundi de iure, licet de facto aliqui provinciae non subiaceant, teste Bar. in l. 1. § ff. de re. iudic. in l. si dicas. § qui: secus tamen in c. nonnulli Decano in c. orbes in inst. de pat. pot. in l. cunctos populos C. de sum. Trin. et fid. Cath. ubi Bal. Salyc. et Caste. Mont. et ante eos Cyn. ut refert Iason in d. cunctos populos nu. 8 facit c. in apib. 7. q. 1. c. Adrianus 63. dist. c. quo iure 8. dist. c. convenior 23. q. 8. tex. in l. deprecatio ad l. Rhod. de iactu, et facit l. 1. § ff. de re. iud. ubi qui dicit dominus gregis, licet non sint in suo dominio singula capita. Non obstat auth. l. mercator. C. de commer. et merc. l. Rectores ad dubitat de captiu. l. fi. C. de eunuch. l. 2. C. de off. pf. pt. Afr. ubi Inn. enucl. quia illi non praecedunt de facto, et non de iure.

Principes conf. Imperatori Gremium non possunt. l. cognovit. C. de conscrip. l. cunctos populos lect. 2 nu. x. C. de sum. Trin. et fid. Cath. 30. an. Ias. in l. cunctos populos

Imperator appellatur religiosissimus l. unaque familia. ff. de leg. 2. in princ. inst. in proem.

Imperator dicitur pater legis auth. de incest. nupt. § dubitantes, ubi gl. in u. pater.

Rex Franciae non subest imperio tex. est in c. per venerabilem § insuper, Iason in § perspicies leg. ubi dicit Rex ille in temporalibus imperio. non non recognoscit. gl. est in § fi. inst. de pa. pot. quod dicit Iason. exigunt ille et plures in Italia. Quod an verum sit vide Ias. in l. cunctos populos nu. x. C. de sum. Trin. et fid. Cath.

Imperator potest alienare, et donare Ecclesiae non tamen Romanae, sed etiam inferiori, Alba cons. 62. nu. 10. 14. et cons. 63.

Imperator non est Iudex competens Gravantium, Marsil. cons. 2. 101.

Iuramentum litis decisivum defertur, et ei [illegible] receptum [illegible] fit. Et post [illegible], quo facto sententia [illegible] [illegible] ab illo, qui id iussit, reminsata. Mandel. cons. 407. l. 1.

Ab interlocutoria lecuta ob iuramentum [illegible] [illegible], [illegible] iuramento appellari potest. Mandel. cons. 217. l. 3.

Item si actor nihil probavit, potest deferre iuramentum reo, et ipso non [illegible] iuravit, ut [illegible], [illegible] manifeste [illegible] pitudinis. Soc. iun. cons. 184. l. 2. et [illegible] [illegible] in cons. 186. eo. l. 2.

Is, cui defertur iuramentum, non potest illud referre, si deferens sit nescius facti, super quo defert. Crau. cons. 208.

Post [illegible] probatione [illegible] examinati sint testes, potest deferri iuramentum. Crau. cons. 207.

Edictum Principis, ut [illegible] non dando mentitam alicui, intell. de mentita ad impugnandum [illegible] ad illam in iuris expostulationem, quod [illegible] iuri licet, et impunitatis [illegible], Menoch. cons. 41. lib. 1.

Cui publice [illegible], ut magistratui mentitur [illegible] privatus, [illegible] et mentita [illegible] ad tempus illorum verborum [illegible] qui dat, [illegible] cons. 107. n. 20. lib. 2.

Cui mentitam ingerit [illegible], qui [illegible] vera [illegible] dixit, [illegible] affert iniuria, [illegible] cons. 107. n. 24. lib. 2. [illegible] cons. 122 n. 15. vol. 2.

[illegible], qui mentitam dedit, si postea dicat, [illegible] conditionaliter [illegible], [illegible] palinodiam canere, quod constat [illegible] quod mentitam [illegible] dedit, si vero non constet reddendum est ei, et [illegible] mentitam, Menoch. cons. 107. n. 28. lib. 2.

Satisfactio pro mentita est, ut [illegible], asserendo mentitum vera loqui, non mentiri, Menoch. cons. 107. n. 45. lib. 2.

Moneta.

Camerarius [illegible] dat aureos, [illegible] prius soluere si aureus minuatur, [illegible] ad quantum tunc ualet aureus, et ad id quantum ualebat cum contraxit, Mirocl. cons. 49. l.º i.

Contra Cepol. cons. 31. l.º i.

Qui obligatus est soluere aureos, ad liberandum soluendo argenteam monetam; et dato quod possit soluere argenteam monetam illam soluere debet iuxta ualorem auri tempore solutionis, non tempore obligationis. Mirocl. cons. 138. l.º 2. cons. 258. l.º 3.

Tenendum quod immo solui debet iuxta ualorem auri [illegible] promissionis Cepol. cons. 31. [illegible] Rub. cons. 17. et cons. 148.

Promissio de restituenda moneta in auro bono, et iusti ponderis intelligitur illius ponderis, quo auri exeunt e Cecha, ad illius quod communiter inter mercatores decurrit, Mirocl. cons. 258. n.º 12. l.º 3.

Princeps non potest ius alicuius privati auferre sine causa, gl. fi. in l. Barbarius ff. de off. praetor. [illegible] intelligamus [illegible] quia [illegible] quadam pertinent. L. [illegible] a Zenone C. de quadr. praescript. cum iusta autem causa potest, iusta autem causa dicitur quando fit propter publicam utilitatem, ut d. l. Barbarius, facit l. [illegible] uenditionis, cit. l. lucius ff. de evict. l. [illegible] ff. de rei uend. Et idem Civitas [illegible] potest auferre ratio. § [illegible] ff. de rei uend. [illegible] bona de iure, et consuetudine, ut tex. in c. [illegible] de immunis, et Bar. in l. iubemus nullam C. de sacros. eccl. dicit quod [illegible] civitatis [illegible] [illegible] in exercitu [illegible] et Ang. in [illegible] de iure [illegible] [illegible] d. l. Barba. [illegible] dns Rainaldus [illegible] Civitatis [illegible] nus a[illegible] 29. dicit quod Civitas potest statuere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma C. de iure [illegible] allegat [illegible] [illegible] Et Princeps ex causa potest [illegible] C. de fabricen. l. xi. privatos [illegible] et privato [illegible] l. in [illegible] [illegible] d. l. Barbarius n.° 29. et [illegible] et alia multa [illegible]

[illegible] Princeps potest auferre ius privato ex causa, debet [illegible] [illegible] Barbarius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facit tex. l. [illegible] C. [illegible] [illegible] l. [illegible] locus ff. [illegible] [illegible] ff. com. [illegible] [illegible] Bar. in l. [illegible] ubi dicit [illegible] consuetudine [illegible] alicuius [illegible] [illegible] ff. de aq. pluu. arc. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et gl. in c. i. [illegible] [illegible] uasallus [illegible] feudo de allodijs [illegible] in gl. i. dicit quod [illegible] [illegible] [illegible] facto [illegible] [illegible] l. Barbarius n.° 38. et [illegible] [illegible] [illegible] l. i. q. 40 [illegible] [illegible] et illud addit, [illegible] Principem [illegible] causa auferre [illegible] ex voluntate, et facto [illegible], ut donatione a [illegible] facta.

Cum Princeps facit ex certa scientia, ut facere de plenitudine potestatis, gl. fi. in [illegible] c. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] debet audiri [illegible] factum a Principe sed debet [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Bal. in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jo. [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] Princeps [illegible] ignorantiam [illegible] [illegible] ignorantia, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa uerba ex certa scientia, [illegible] in l. [illegible] [illegible] [illegible] latius in c. [illegible] [illegible]

Princeps

Princeps nō potest [illegible] spectantia publicè reg. et in suis agris venationes piscationes et aucupia [illegible] si qs. [illegible] s. si qs. [illegible] com. [illegible] Las. cōs. [illegible] a [illegible] Georgio in [illegible] tiona feudalium [illegible] in [illegible] cōs. 197. [illegible] Garc. [illegible] i. d acqr. [illegible] in fina.

Princeps nō pt̄ remittere pœnā pecuniariam, q̃ parti est applicanda [illegible] in [illegible] C. d. in ius voc. ubi [illegible] pub. [illegible] si in L. [illegible] in L. barbarius at 35 in fi. ff. d off. prætor. quamvis [illegible] faciunt Principes [illegible] Menoch. d arb. [illegible] 9.96. [illegible] citat [illegible] 50. [illegible] et in [illegible] 5. art. 4 [illegible] la [illegible] applicanda [illegible] agat [illegible] [illegible] at in [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] tenetur cap. 3. et [illegible] Menoch. ibid. n. 6. 8.

Iudex [illegible] inferior [illegible] pœnā fisco applicandā remittere [illegible] [illegible] infamis est. L [illegible] L. [illegible] [illegible] est. L. 3. in fi. [illegible] [illegible] bapt. [illegible] [illegible] Menoch. loco cit. n. 10. 66. 68.

Princeps nō [illegible] alicui [illegible] [illegible] et [illegible]

Princeps solutus est legibus, et [illegible] [illegible] [illegible] Auth. d [illegible]

Princeps est lex animata in terris [illegible] Auth. d [illegible] in L [illegible] ff. d [illegible] om. [illegible]

Princeps nunquam [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] Privilegium nunquam tolo. 532 [illegible]

Princeps in dubio [illegible] [illegible] [illegible] Las. [illegible] [illegible] a [illegible] d [illegible]

[illegible] d [illegible] [illegible] et las. in L. [illegible] d [illegible] Princip. [illegible] diabolo in fi. [illegible] 9. 4. L. 2. [illegible] d enim sacrileg. [illegible] Menoch. [illegible] [illegible] est [illegible]

Princeps debet esse constans in rebus suis, et in eo tanquam in fronte iustitia debet esse constans voluntas, et Principibus convenit illud ne illud simul loquatur ut Deus, et quod semel sensit sensit, adeo ut quasi ex proprio motu revocaret prius concessa, fragilis. ... fol. c. ...

An Princeps indiget admin. auctoritatis aliquid faciendi ... in ... Papa ... Si Papa ... fol. 613.

Princeps non potest distrahere civitatis ... in ... plane ... ubi ... fallit ... Corrad. c. 1. ... in subinfeudat. ut ... 78 ... ad ... alienat. ... An possit alienare ... col. 96.

Princeps in feud.m subditos ... non potest multa ... fol. ... c. 1 col. 2 ...

Princeps ... col. 580. n.o 2. Vade ... Princeps ... proprio exactiones, ut ... col. 2 ... pub. ... Menoch. ... 9. 71 n.o 12.

Princeps et ex plenitudine potestatis ... celebrato ... non potest ... pulchre col. 580. n.o 1. et Menoch. col. 208. n.o 47. lib. 3. ... quod Princeps non potest uti ... plenitudine potestatis ... Capol. col. 38 n.o 22 lib. 2 ... in adit. litt. C

... disputari ... Principis, ... Menoch. col. 181 n.o 24. ... n.o 47. lib. 2 ... ut disputandum non ... Princeps potest quasi illa ... ut in ... 50 lib. 3

Princeps.

Princeps debet esse immobilis in sua sententia, sicut lapis angularis et sicut polus in coelo, Menoch. cons. 201. in pr. l.º 3 et cons. 208. n.º 41. l.º 3 ubi dicit quod Princeps illud proverbium debet, semel locutus est Deus, quod scripsi, scripsi, et debet habere unum calamum, et unam linguam, non plures, cum sententia sit, quae procedunt ex labijs meis non faciam irrita, quam ad id citat Tiraq. de nobil. cap. 20. n.º 24. Rol. cons. 13. n.º 52. l.º 3.

Prima Principis concessio praevalet 2.dae et si secundus primo possessionem [illegible] donatarij ad plures [illegible] Gail. pract. observ. l.º 2. observ. 45.

Princeps [illegible] [illegible] quaerendi et [illegible], Cafsol. cons. 38. n.º 21. l.º 2. et ibi Saulte. in [illegible] litt. b.

Si princeps facit aliquam donationem cum pacto, [illegible]
Rol. cons. 13. n.º 33. l.º 3.

Est enim peculiare Principis esse, quam [illegible] quam istam [illegible] et [illegible] [illegible] (de donat. inter vir. et ux.

Omnis Principis [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] 87 [illegible] [illegible] [illegible], Cafsl. cons. 168 n.º 9. l.º 2.

Princeps nulli concedit iurisdictionem, quia tamen et maior [illegible] appareat, non a privatum, sed cumulatam concedit [illegible],
Rol. cons. 1. n.º 135. l.º 2. cons. 80 l.º 2.

[illegible] Princeps [illegible], et bona subditorum eis [illegible], [illegible] Rol. cons. [illegible] n.º 15. l.º 2 et cons. 71. l.º 3.

Princeps [illegible] castrum vasallo pro fortificando [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ei illud restituere, et [illegible] damnum, quod castrum patitur ob destructionem ipsius, aut aliam ruinam Rol. cons. 69. l.º 2.

[illegible] Princeps absolvit aliquem [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in peccando. Menoch. cons. 391. n.º 22. [illegible] [illegible] dat 40. [illegible] 25 [illegible] [illegible]

Cu͡m princeps statu͡s disputat, no͡ id fit ut eius auctoritas, et facultas minuatur, sed potius, ut leges, et rationes suas moderetur et in melius informet, ut [illegible] promissu͡ no͡ ee͡ intelligere, Menoch. cs 391 nº 23. lº 3.

Princeps no͡ pt̄ revocare [illegible] [illegible] possessionis [illegible] dicens ex ca͡ oriunda, maxime quando in [illegible] Principis [illegible], et no͡ facta excussione, Menoch. cs 25 lº 1. [illegible] cs 86. lº 1.

Principis [illegible] quando [illegible], Menoch cs 100 nº 18 lº 1.

Princeps etiam de plenitudine potestatis no͡ pt̄ auferre ius tertij in ea͡ [illegible], Menoch. cs 103. lº 1.

Princeps no͡ pt̄ legitimare in preiudicium agnatorum quo ad feudorum successionem et cum clausula ex certa scientia, Menoch. cs 181. 9 2 lº 2.

Princeps no͡ pt̄ revocare illud, quod sub fide sua [illegible] promisit, Menoch cs 208. nº 39. lº 3.

Princeps no͡ pt̄ infeudare, vel subinfeudare castrum [illegible], quod fuit concessum, et quando prius promiserat ipsum no͡ alienare, nec dimittere a Civitate, cui suberat in eius preiudicium Menoch. cs 264. lº 3.

No͡ licet principi vassallum unum dimittere, et aliud investire. Menoch. cs 307. nº 42 lº 4.

Princeps qui aliquem immunem facit a gabella, [illegible] refundere damnum gabellano, quando no͡ pt̄ ius tertij auferre nisi refuso damno, Menoch. cs 312 lº 4.

Iniustum est Principis decretum quo ceteris aufert facultatem succedendi in bonis cuiusdam suorum et quod particularis persona reficiat, Menoch cs. 330. lº 4.

Princeps, nec ille ex sua agnatione no͡ ligatur legibus, et statutis populorum suorum, [illegible] testamentum conditum a Gonzaga, ultimus [illegible] in eo [illegible] no͡ fuit forma tradita a Statuto Mantuano, Menoch cs 351. lº 4.

Princeps qui [illegible] ad electionem [illegible] [illegible] facta et [illegible] [illegible]
[illegible] dignitas [illegible] [illegible] promissa a [illegible]
Menoch. cs 374. nº [illegible] 6.

Princeps.

Princeps potest, si non habeat redditus sufficientes, et ex publica utilitate, fit imponere collectas vassallis suis tam mediatis, quam immediatis, Rol. cons. 1. vo. 2.

Concessio Principis potius donatio quam feudum interpretatur ex multis, Rol. cons. 85. vo. 4.

Petitoriu cu possessorio cumulari pt qn agit ad casteru reu cu cuius difficilis eet restitutio, Menoch. cos 2. q. 3. lo 1.

Qn iudex procedit sola facti veritate inspecta, ut ex suo uni[illegible], ut ex delegat.e Principis pt cognoscere simul d petitorio, et possessorio, et una sntia utraq. causas terminare, Menoch. cos. 180. lo 2.

Petitoriu cu possessorio utriusq. cumulari pt in benefit incorporalib, Capol. cos. x in prin. lo 2

Pupillus.

Pupilla apud fratrem educanda est postposita propria matre, maxime quod [illegible] ita [illegible] tacita voluntas testatoris, Menoch. cons. 62 n. 2 l.i et de arb. l. 2 casu 168.

In alienat. bonorum pupilli facta a tutore forma et statuti ad obiecta, non [illegible] dolus, ita ut consistend tutorem actio [illegible], Menoch. cons. 387 l. 4 quod multa facit ad [illegible] ad elidendam doli praesumptionem, si quae?

Pupillus, cuius bona a tutore alienata fuerunt sine decreto, potest agere [illegible] vendicat. ad ipsa recuperanda, Cephal. cons. 155 l. i.

Pupillo et minori et [illegible] carentib. dari potest p iudicem curator ad lites, Alex. cons. 122 l. i.

Pupillus educari, ac morari debet apud virum [illegible] seu eius proximiores propinquos [illegible] persona [illegible], et tempore Pretoris arbitrio elligendum quem ipsius substitutus, licet in Testamento Paterno expresse contrarium caverit .l. solet Pretor ff. ubi Pupillus educari, vel morari debeat, et de alimentis ei prestandis vide legem cum gloss.

Crimen lesae Maiestatis in Caesarem perpetratum dicitur quod Prosper fecit in classis receptione, et ob id feudis privari iure debet. Menoch. cons. 99. l. 1.

Ob crimen lesae maiestatis feuda aperiuntur domino et in terminis, et quod idem agnatus, et succedere videtur, et quod feuda sint avita et antiqua. Menoch. cons. 99. n. 123. l. 1. cons. 304. n. 33. cons. 305. n. 2. l. 4.
Crimen omnino in hac causa, quae fuit inter cameram Mediolan. et filios [illegible] tradit Rol. cons. 1. l. 3.

Exceptiones nullitatis in processu criminis lesae maiestatis oppositae reddunt nullum, et vindicant processum. Menoch. cons. 100. n. 33. l. 1. loquens in delegato Principis

Filii Rebellium tam ex constitutione Caesarea, quam ex statuto lucensi excluduntur ab omni successione tam paterna, quam materna, avita, et [illegible], filii tamen [illegible] huius criminis non puniuntur hac privatione. Menoch. cons. 275. l. 3.

Filius rebellis, qui incessibilis est, et si mortuo patre dicatur rebellatus, et multo magis si ex post restituatur, usque quando restituatur ad bona, ad effectum remanet incessibilis, et exclusus. Menoch. cons. 275. n. 42. l. 3.

Filius privatur feudo antiquo, et avito ex facto et proditoria [illegible] criminis lesae maiestatis a patre commissi licet in eo sit succedere. Menoch. cons. 304. n. 16. l. 4.

Cessio ducatus Mediolani facta a Maximiliano eius duce Regi Gallorum dum ipse captivus esset, non facit eum rebellem, nec amittere feudum. Menoch. cons. 307. n. 13. l. 4.

Scias tractatum proditionis et ad rebelles domino [illegible] crimine lesae maiestatis, in tractatu [illegible] Rol. cons. 88 l. 2

Damnatus criminis lesae maiestatis est rebellis, nisi sit [illegible] [illegible] factionis, Rol. cons. 13 l. 3

Bannitus qui amittit ea quae sunt iuris communis, amittit et ius succedendi ex testamento vel ab intestato, Menoch. cons. 101. l.º 1.

Ius succedendi competens bannito ex decreto, vel ex ultima voluntate, publicatis bonis banniti, transit etiam in fiscum cum aliis bonis. Menoch. cons. 101. n. 2. l.º 1.

Legatum bannito relictum sub conditione cum capta legati fuerit venia gratia Principis, si bannitus subsequenti gratia impetravit a Principe non debetur legatum, Menoch. cons. 185. l.º 2.

Bannitus, qui amisit ius eundi, aut aliquem locum succedendi, si restitutus, non recuperat locum suum ab alio occupatum, et idem de bene... retico, Menoch. cons. 186. l.º 2.

Bannitus de civitate cum privatione bonorum, amittit omnia beneficia suae civitatis, et ideo quia restitui non potest secundum formam statutorum illius civitatis, non secundum formam iuris communis restitui non probibetur, Menoch. cons. 271. l.º 3.

Bannitus, qui liberatur in civitate a Principe absque ulla collatione bonorum, non dicitur ex hoc restitutus, nisi si ei conferatur id, quod est bannitis confirmandum, sed si bonorum confirmat, dicitur Princeps eum restituisse, Menoch. cons. 275. n.º 50. l.º 3.

Bannitus a civitate non potest condere testamentum in illa civitate, nec disponendo extra, si intendit de bonis sitis in territorio civitatis. Menoch. cons. 492. l.º 5.

Bannitus qui ex forma statuti potest impune occidi, non excluditur a successione ubi statuta de iure communi, Romin. iun. cons. 832. l.º 7.

Bannitus captus extra territorium bannientis et ductus per vim in territorio bannientis relaxari debet, Bol. cons. 60 l.º 2 Marsil. cons. 99.

Occidens bannitum, qui habet salvum conductum, non publicatur, non... de homicidio Caccr. cons. 199. l.º 1.

De bannitis, Soc. iun. cons. 157 l.º 2.

Heres banniti restitutus recuperat bona alienata a fisco et an fuerunt ...alienata vid. ...

Ad... bannitus ... ea ... iuris ... mandato ... mandati ... de ...

Bannitus.

Bannitus, qui ex forma statuti potest impune offendi, potest et occidi a patre, et a filio. l. minime ff. de relig. et sumpt. fun. ubi Bar. [illegible]. Sed mihi non videtur, [illegible] ad [illegible] [illegible] quod si pater filium, vel filius patrem sine [illegible] [illegible] occidisset, [illegible] [illegible], et [illegible] efficiendus est. et sic videtur mihi [illegible] [illegible] dicere [illegible] [illegible] in d. l. minime [illegible], quod si filius occidat [illegible] aliter quam se defendendo puniatur l. Pompeia de parric. [illegible] [illegible] an liceat filio occidere patrem bannitum impune, vide [illegible] apud Menoch. de arb. l. 1 q. 90 n. 43. cum seqq. qui concludit quod non, et Clar. § homicidium vers. sed hic quaero.

Item bannitus, qui ex forma statuti potest impune offendi, potest se defendere adversus aggressorem suum, et si eum occidat, an puniri debeat? [illegible] est opinio quod non potest se defendere, et si occidat [illegible] [illegible] puniatur, Castr. et Bar. in l. ut vim ff. de iust. et iur. n. 1. communiter [illegible] testatur Rimin. ibid. n. 20. [illegible] l. 1 ff. de [illegible] [illegible] l. milites [illegible] [illegible] l. 2. C. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. l. milites § [illegible] ff. de re milit. et [illegible] [illegible] [illegible] quod validius est [illegible] [illegible] [illegible] 32. dist. sed a statuto [illegible] est offensio banniti, [illegible] [illegible] eius offensio in eius persona [illegible] statutum [illegible], ut possit occidi, ut [illegible] [illegible] [illegible] ad illud [illegible] l. 2. ff. de [illegible] [illegible] [illegible], ut facilius [illegible] [illegible] et ita [illegible] ut possit se defendere, ut facilius [illegible] mandari possit [illegible] statuti. [illegible] [illegible] quod [illegible] defensio [illegible] [illegible] naturae l. 1 § [illegible] ff. de vi et vi arm. et [illegible] ff. de iust. et iur. [illegible] non potest tolli a statuto [illegible] [illegible] [illegible] naturali, [illegible] quod [illegible] causa tollitur, et potest tolli a statuto, Alex. [illegible] l. si [illegible] n. 10. ff. de leg. 1. [illegible] l. cum mulier n. 13. ff. sol. mat.

[illegible] bannitum, et eum receptans potest impune interfici, vide infra in [illegible] receptator [illegible] [illegible].

Bannitus alium bannitum interficiens [illegible] omnino [illegible], [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] et statuto [illegible], [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] arg. l. [illegible] ff. de re milit. [illegible] [illegible] Rom. sing. 537. [illegible], et Menoch. de arb. l. 1. q. 92. n. 8.

[illegible] receptatores banitorum, vide Rimin. iun. in cons. 425 l. 4.

[illegible] [illegible] sl. 732.

Vassallus feudis privari potest ob id quod cum inimico domini sui amicitiam contrahit, Menoch. cons. 102. l.º 1

Casus quo duorum dominorum vassallus est, si bellum inter ipsos oriatur, vassallus tenetur servire antiquiori domino, Menoch. cons. 182. q. 3. l.º 2.

Vassallus non potest turbari dominum sui feudi in exercitio iurisdictionis, et si aliquis alius perturbat, eius fortior turbator dicitur.
Nec potest vassallus aliquid statuendo contra alterum vassallum nec non releva… consilium subditos ad eius molendinum accedendi in feudum dicti vassalli.
Nec prohiberi contra dominos arma deferre.
Nec venationes prohiberi nec piscationes.
Prohibendum autem est singulis in suo solo aedificare inconsulto vassallo,
Nec tamen licet uni eorum prohiberi contra animi, et plantari, nec indicere gabellas, et onera extraordinaria colonis, et gastaldis aliorum comitum, nec cogere colonos alterius tenendi ad bellum, Menoch. cons. 298. l.º 3.

Vassallus potest subinfeudare domino non requisito, Menoch. cons. 307. l.º 4.

Vassallus iniuriatus à subdito suo nec per se, nec per delegatum suum non potest cognoscere de iniuria sibi illata, sed ad Principem superiorem cognitio spectat, Menoch. cons. 403. l.º 5.
Contra idem Rol. cons. 16. l.º 2.

Vassalli qui deserunt iurisdictionem domini sui insalutato hospite cum personalia se mutare prestabant, cogi possunt ad redhabitandum, Cephal. cons. 18. l.º 1

Vassallus non tenetur ad alimenta domino suo si alimenta de suo habere possit, Rol. cons. 5. l.º 2.

Vassallus male tractans subditos suos privatur feudo. Rol. cons. 40 l.º 2

Gratia a Princ. concessa non tenetur plena restitutionem quia ad bona alijs saltem concessa, Menoch. cons. 103. q. 3. lib. 1.

Gratia a Principe p. concessa cum narratione quod Constantius esset 13 annorum, cum tamen vere 12 tantum esset, et postea confirmata venisset, quod dicitur gratiam valere non vitiatur ex eo, quod vera aetas expressa non fuit, sed minor, et 2 dicitur ... Menoch. cons. 326. lib. 4.

Iniuria.

Iniuria ad dn̄ illata, nisi cū animo iniuriandi ꝑpetrat᷑, Menoch. cōs. 107. lō 2.

Satisdn̄is stipulatā iniuriā, cū id facit tempore, quo ꝑt, et quasi scit Iustū illatā, Menoch. cōs. 107. nō 37. lō 2.

Sciam causas iniuriā factū ad dn̄, cū damnū, siū pauperiē, ex. in ✱. 8. l. in, ꝑ. inst. si quadr. paup. fec. dica.

Duellum.

Nobilis qui principi ignaruit in singulari certamine, nec provocavit ad illud, Menochius 101. 2. in 612.

Qui committit ... et ... campus dicit ... tanquam infamis ... ab eo ... degradandus ... et ... campus ...

Duellum est ... causa licet et provocati ... electio armorum, Dec. 686.

Immunitas. Exemptio.

Ob numerū 12. filioꝝ pr̃ exemptꝰ à munerib. nō tm̃ psonalib. sed et patrimonialib., Natta cōs. 539. l.º 3.

Immunitas ob numerū 12. liberoꝝ extendit̃ et ad forensē, q̃ tn̄ bona possidet sub ditionē illa statuētiū, Menoc. cōs. 600. l.º 6.

Exemptꝰ à foro [illegible], intellr̃ à ciuili, nō aut̄ à criminali, Menoch. cōs. 466. l.º 5.

Si alqs exemptus sit p̃ Principē à onere aliquo, nō ipso Prīpe [illegible], rata [illegible] exempti accrescit alteri nō exempto. Cephal. cōs. 6. l.º 1.

Qualitas que subiecto dicitur facta · l · si · commune midi · 6 · 2 · ff · de act · empt · l cuius q in provincia ff · de rub · eod · l · i · ff · de comut · leg ·

Qlitas adiuncta uerbo debet intelligi secundum tempus uerbi l in de · lictis § si extraneus, ubi Bar · ff · de nox · l si Titius ubi Bar · ff de test · milit ·

Qlitas posita in fine debet qualificare omia precedentia l mulieri et Titio de [illegible] · ubi de · cor · corrup · ubi Bar dt · q · si statutis imponat poenas si [illegible] et non illa qlitas · de nocte intelligi in utroque, in furto, et in mulierem, add · tex · in l · [illegible] uxori de leg · 3 · Bar in l Centurio nº 24 · cum filio de leg · i · in ult · q · Bar in l · [illegible] · ubi Jas · nº 41 ·

Ubi in eodem subiecto concurrunt qlitas primitiua, et [illegible] · potius attendit primitiua Jas · in l · i · § · [illegible] nº · 4 · de acqr · poss · [illegible] · induendo sue ubi in uers · si ex parte dr qd comus legatus ... acquiri possunt ... illa qlitas legatus ... illa in qlitas ... est primitiua ut in d · § · illa in qlitas hereditarius est ... ut ibid · et tamen attendit ... primitiua.

Qlitas de facili additur l · in delictis · § · de [illegible] · de noxal · Bar · in l i nº 47 C · de sum · Trinit · et fid · cath ·

Ubi in eodem actu duplex qlitas concurrit, dignior trahit ad se minus dignam, et potentior minus potentem in lib axiom in u · actus uers ·

Qlitas in aliqua dispone non considerabilis tali dispositioni adiecta non auget aliquo modo effectum l i et ibi § [illegible] · de [illegible] Soc · ma · in l, [illegible] nº 56 · ff · de lib · i ·

Cum aliqd factum cum qlitate dicatur qua deinde illa qlitas ... dicit, [illegible] Cons q plures ... in u · qlitas Cagnol in l · in · nº 41 C · de [illegible] · Marod · Cons 106 in pria · lº 2 Alex · cons · 172 · nº 5 lº 2 · Ludou Cons · 15 nº 2 · 4 · [illegible] · Cabed · mill · log · 466 ·

Qualitas

Cum aliqua qualitas est modificativa verbi peccandi, requiritur quod adsit tempore petitionis, non tamen quod ius peccandi requiritur, Loc. c. 42. n. 7 l. 4. Cagnol. in l. 2. n. 144. C. de rescin. vend.

Cum aliqua qualitas requiritur in dispositione aliquid quod adesse debeat, et quod praeponderatiam requirat, plures casus distinguendo docet Menoch. c. 106. n. 90. l. 2.

Cum plures sunt vocati sub aliqua qualitate, ut unus confirmat quod eam qualitatem tempore vocationis est, et postea reperit alius, quod eam qualitatem incipit habere, quis praeferatur, Menoch. c. 106. l. 2. plures casus distinguit.

Una qualitas expressa in una parte contractus est implicite, nec censetur repetita in alia parte, Menoch. c. 111. l. 2.

Qualitas legitimitatis, qua primogenitus vocatur, apposita uni personae intelligitur repetita etiam in alia persona ex circumstantia mentis testatoris, Menoch. c. 111. n. 36. l. 2.

Cum aliquam qualitatem in iudicium deducit, ut si quis agat ut talis, et contra aliquem uti talem, debet prius probare illam qualitatem, quia est intentionis eius fundamentum, Menoch. c. 301. l. 4.

Qualitas posita in una parte dispositionis, quando in alia repetita censeatur, Menoch. c. 111. n. 23. l. 2.

Filius q[ui] pri ad succeessit, ad beneficium rei q[uo]d pr. fecit, nec i sincere rei q[uo]d patrem heredis tenet; Menoch. cons. 110. n.o 42. l.o 2.

Filius intrat locum pris cu[m] agit[ur] de succedendo avo, vel aliis ascendenti, ut et cum in stirpes fit successio, Menoch. cons. 124. l.o 2. cons. 194. n.o 4. eo l.o 2. et pas agitur de succedendo trasuersali ubi plures collaterales in stirpes, ad invicem vocati et, cons. 357. l.o 4. Intrat aut locum pris et in fideicomisso conditionali sub magis communi opinione cons. 16. l.o 1. cons. 489. l.o 4.

Iuramentum a filio factum pri ... aut facta ... propinquor et ... ducis de ... valet ad obstacl. statutum q[uo]d filiusfam. contrahere ad potuit, nec obligari sine consensu pris, Menoch. cons. 558. 9. 2. l.o 2.

Filius q[ui] acceptavit legatum sibi factum in re certa, ut legitima, ad intell. exclusus a petitione feudi, de quo pr. testari ad potuit, Menoch. cons. 162. l.o 2.

Filius natus ex ... rustica, ... natus ex ... nili, et abiecta, ita ut sub dispositione testatoris exclusus ... legitim. Menoch. cons. 220. n.o 42. l.o 3.

Renunciatio et approbatio alicuius actus factus a pre p[ro] bonis ad maternis, filiis ... filio ipsi ... nullo modo fit, nec ... et si filius minor ... ob renunciationem istam in integrum restitui ... potuit. Menoch. cons. 279. n.o 29. 52. l.o 3.

Filius fit ... iudicium a ... suo castrum, et si ... ad extitit, Menoch. cons. 279. n.o 68. l.o 3.

Filius ... sit ... pris fit ... alienationi facte a pre suo, si alienatio ... nulla Menoch. cons. 404. n.o 10. l.o 5.

Filius natus et conceptus post eventum conditionis ad admitti, ad successionem fideicomissi conditionalis una cum aliis agnatis ... ubi semel exclusus, tunc manet exclusus ... natus p... ... in ... ad admittitur ad successionem illius fideicomissi ... dictum bonis ad alios agnatos transmiserat. Men. cons. 431. l.o 5.

Filius.

Qui potest p se ipsum aliquid facere puta agere, contrahere, non potest facere interposita persona filij sui, et si facit incidit in poenam, Menoch. cons. 322. n.o 25. l.o 4.

Filij instituti in oibus bonis cum codicill. qui vivant in familia, non privantur successione etsi non proficiant, Menoch. cons. 425. l.o 5.

Filius non potest succedere in locum patris iure repraesentationis, quia pater fuit exclusus ex agnatis et successione evidentiali; nec etiam potest succedere ex persona patris iure transmissionis, ubi pater non fuit vocatus, Menoch. cons. 442. n.o 14. l.o 5.

Filij masculi descendentes a feminis non admittuntur ad feuda, ubi hered. cognominis qui iure suo succedere non possunt, Menoch. cons. 443. n.o 12. l.o 5.

Si filius acceptat legatum a patre factum cum his verbis, quod esset tacitus et contentus, non potest amplius agere ad supplementum legitimae, nec testamentum nullum dicere, Menoch. cons. 453. n.o x. l.o 5.

Legatum factum filio non censetur revocatum per alienationem rei legatae, quando alioqui testamentum esset suppositum querelae. Menoch. cons. 453. n.o 11. l.o 5.

Si filij feminae vocati et post masculos usque in infinitum et filij masculi descendentes ex feminis ex propria persona vocati censentur, Menoch. cons. 487. l.o 5.

Transactio et quietatio facta patri a filio excludit filium ab omni iure sibi spectanti et incognito, Menoch. cons. 496. n.o 54. l.o 5.

Transactio inita inter patrem et filium annullari non potest si dubium et ignoratis formam, nec etiam praetextu laesionis, nisi in legitima patris, quae non [illegible], Menoch. cons. 496. n.o 76. l.o 5.

Filij legitimi descendentes a legitimis non possunt succedere agnatis descendentibus ab illegitimis, ut [illegible] cons. 41. l.o 2. civil.

Filius mortuo pre usufructuario bonorum maternorum ad quem spectat co:
lono. Rimin. cons. 644. vol. 4.

Filius uni filio, quod alij relinquere debet pater, et mater, dummodo sit
adeuq legitima dec. cons. 666.

Filius ad debet repudiare hereditatem patris, et feudum acceptare,
quod succedit in feudo hereditario, ad ex facto, et prudentia sua
magis commun. Alex. cons. 28. lib. 3.

Filius natus in domo patris sui censetur legitimus etsi mater similiter
admittit. Alex. cons. xi. lib. 4.

Filius occidens ad patris dispositionem punitur ad dec. Alba cons. 94.

Lucrum ab uxore factum ex aliqua arte, quam exercebat constante matrimonio, ex pecunia sua factum dicitur, non ex bonis mariti, et ideo sibi, non marito acquiritur. Menoch. cons. 154. q. 2. l.o 2.

Dispositio l. feminae. C. de secun. nupt. quae vult, quod donata a marito uxori, vel alio contemplatione, quo ad proprietatem remaneant filiis primi matrimonii, si uxor ad secundas nuptias convolaverit, non est locum in donatione remuneratoria, maxime quando filii prioris matrimonii consenserunt 2.dis nuptiis, Menoch. cons. 155. l.o 2. Cepl. cons. 463. l.o 4. Menoch. cons. 308. l.o 4.
Contrarium consuluit Ruini. cons. 295. l.o 3.

Legatum ususfructus uxori relictum cum hoc quod lucraretur dotem suam, communicando, facit praesumi, repetitam esse hanc conditionem communicandi dotis et in secundo legato alio quando eadem adiecta non, Menoch. cons. 166. l.o 2.

Uxor relicta usufructuaria cum bonorum titulo institutionis et post eam tertius substitutus, dicitur haeres et domina, adeo quod substitutus conditionaliter dicitur institutus, i. si supervixerint quasi si ante uxorem decedat, caduca fit illius substitutio, nec ad filios transmittit, Menoch. cons. 273. l.o 3.

Uxor non est restituenda marito capitali odio eam persequenti, nisi ipse cautionem praestare paratus sit, cum ipsa secura non sit, Menoch. cons. 299. l.o 3.

Res alimentata uxori legata et ultra dotem, non fit deductio dotis, donec duravit legatum alimentorum, nisi legatum esset inutile Menoch. cons. 427. n.o 17. l.o 5.

Auth. praeterea. C. unde vir et ux. quae concurrentibus locum habet, et praedicta uxore insolidum quartam consequi posset in bonis mariti licet fratres divites sint, Menoch. cons. 433 l.o 5

Legatum uxori factum de quadam annua quantitate donec dotem petierit distulerit usum continet uti quod uxor acceperit per [illegible] in [illegible] in [illegible] Menoch. cons. 440. 441 l.o 5.

Uxor cui loco alimentorum legata sunt x. corbes frumenti, botae vini et ulla, non sit ex dispositione auth. [illegible] unde vir et ux. [illegible] 4.ta [illegible] legato [illegible] [illegible] Cepl. cons. 244. l.o 2.

Vxor.

Vxor heres instituta et grauata post mortem, non prohibetur deducere dotem suam etiam non confecto inventario, Rol. cons. l.º 4.

Vxor pauper tempore obitus mariti, licet efficiatur diues, petit quartam bonis mariti, Alex. cons. 24.

Ob saevitiam viri uxor potest separari a marito, sed saevitia probanda debet, ratta cons. 616. l.º 3.

Vxor debet habere 4.tam in bonis mariti non solum quando est indotata, [illegible] si habet paruam dotem, Rol. cons. 14. l.º 3.

Vxor licet tempore matrimonii habuerit dotem congruam, si tamen tempore obitus mariti effecta sit inops, 4.tam consequi debet Rol. cons. 15. l.º 3.

Vxor pro restitutione suae dotis non potest aliquid petere ratione interesse nec ratione retardatae solutionis dotis, nec ratione fructuum ipsius dotis, quando haec aliunde vivat [illegible], Rol. cons. [illegible] l.º 3.

Inter virum et uxorem omnis contractus habens donationem, et qui respicit donationem, praesumitur usurarius, et non simulatus, et contrahi potest, Alex. cons. 86. l.º 5.

Equitas est patitur, quisquam cum aliena iactura locupletari. l. nam hoc natura ff. de cond. ind. l. iure naturae ff. de reg. iur.

De aequitate est [illegible] et paratius. l. velut ff. de iur. et in[illegible]

Equitas [illegible] pacta [illegible] l. i. ff. de pac.

Ubi est eadem ratio aequitatis, idem ius [illegible] l. 2. [illegible] cum eo qui. l. illud. ff. ad l. Aquil.

Non permittit aequitas quemquam condemnari ad id, quod non habuit, ut in condemnatione [illegible] efficaci [illegible] obligatione [illegible] condemnatio, [illegible] quod non habuimus [illegible] inst. de except.

In quibus casibus aequitas, et bona fides attenditur non autem apex et rigor iuris, [illegible] l. si fideiussor. § quaedam in iuris apicibus ff. mand. [illegible] non inspicitur rigor in fideiussore [illegible] tionem [illegible] quae de apicibus iuris est d. § quaedam. 2º in [illegible] l. ita vulneratus ff. ad l. Aquil. in fin. 3º quoque in verbis [illegible] et non subtilitas inspicienda est, ut l. 2. in fi. C. de [illegible]

[illegible]

In omnibus [illegible] et causis et [illegible] tamen in iure aequitas spectanda est. l. in omnibus ff. de reg. iur. [illegible] aequitas ambulandum est: aequitas autem [illegible] in curia mercatorum inspicitur, et attenditur, ut not. [illegible] in l. Quintus in fi. ff. mand.

Adeo autem attenditur ista aequitas ut quam plurimum [illegible] a verbis iuris [illegible] l. si et me, et Titium ff. si cert. pet. [illegible] aequitatem receditur a verbis testatoris. l. [illegible] ff. ad Treb. immo a solemnitatibus iuris receditur. l. Divus. ff. de [illegible] ab eo [illegible] est. l. [illegible] ff. [illegible] lex [illegible] statui [illegible] aequitatem. l. [illegible] C. de inoff. Regula [illegible] aequitatis [illegible] in Auth. ut [illegible] mat. [illegible] aequitas [illegible] l. 3 C. de bon. auct. iud. possid. Et [illegible] ex l. [illegible] ff. de eo quod certo loco [illegible] iudex [illegible] habeat ante oculos aequitatem [illegible] l. 2 § [illegible] ff. de aq. pluv. arc. [illegible] et [illegible] aequitas [illegible]

Æquitas · Rigor.

Æqtas rigori pfertz l. placuit. C. d iud. qd intellige qñ aeqtas scripta eet, si n. nō eet scripta, et rigor scriptus eet, pfert rigor, not. gl. in d. l. placuit in fi. et ad[illegible] l. 4. d leg. ff l. apparet ff. q. et a qo. ... reg. intellige aeqtas eet in specie scripta, nā tūc rigor in specie pfertz aeqtati in genere, ut not. Bar. in l. nā hoc natura ff. d cōd. indeb. Amplia aut [illegible] et si rigor eet scriptus post aeqtatem nā cū nō eat directo cōtra, aeqtas temp. trahat rigorem, [illegible] in l. in oīb. ... ff. d reg. iur.

Convenit aeqtati nāli ut unicuiq. ... sua libera ... quandiu sibi placuit l. et habit in fin. ff. d pcar. Vide in Liberali.

Æquitas Canonica in Pria [illegible] maxime locum hēre [illegible], Castr. in [illegible]. 352. nº 4. vol. 2. qui Leys Mirocl. [illegible]. 225. nº 22. l[illegible]

Æqtas legalis nō mariniana ... [illegible], Gasp. Caball. ... 165. decis. [illegible]. 36. nº 43. lº 1. ubi multa.

... aeqtas in iudicando seqinda[illegible] decia. lat. [illegible]. 52. lº 2. et [illegible]. 36. nº 42. lº 1. dicens. qd aeqtas eet rectitudo iudicij ratiō legis cōn.

Quod aequū et bonū sit et qd minus bonū [illegible] Mirocl. [illegible]. 202. l. 3.

Valet donatio inter fratres de perpetua comunione ex causa legitima, et pro bono pacis. Menoch. cons. 202. n.° 75. l.° 3.

Valet donatio inter fratres de non alienando ullo unquam tempore bona comunia in exteros, sed in eos de familia tanquam masculos, et legitimos. Menoch. cons. 202. n.° 81. l.° 3.

Comodum et expectativa impetrata a Principe pro uno ex fratribus, ex libris, vel re aliqua comuni, comunicari non debet cum alijs; et si comunicanda esset, una portio industriae negotiatoris attribui debet, altera vero aequaliter dividi inter fratres, Menoch. cons. 419. l.° 5.

Expensae factae pro studio unius fratris per alios fratres in comunione viventes, an soli studenti, vel comuni patrimonio imputari debeant? Rom. cons. 145.

Si fratres vivant in comunione omnium bonorum, et unus lucretur dotem uxoris post obitum, istud lucrum debet omnibus comunicari, dixit cons. 66. 67. 68.

Si frater acquirit nomine suo et fratrum et sit appositum debitum dividendo comuni dividendo competit ad nomine suo, et fratrum, sit actione comuni dividendo competit ad divisionem, Rol. cons. 4. l.° ij.

Dos data de comuni uni filio fratris non debet in divisione imputari in partem patris dicti filij dixit cons. 66. 67.

Ad probandam identitatem sufficit probari duo confinia, comunis est opinionem Iun. d. 760. n.° 3. l.° 7. et sufficiunt leviores probationes, argumenta, presumptiones, et coniecture, n.° 7.

Et Rot. d. 67. n.° 14. 18. l.° 2. tradit quod identitas rei probatur per duo confinia concurrentia rei petite, et si ex quatuor confinibus duo conveniant, et alia duo non, dummodo et alia duo nec aliter [illegible] conveniant

De identitate, [illegible] pulchrum [illegible] [illegible] d. 836. l.° 7

Identitas bonorum [illegible], Menoch. d. 202. n.° 100. l.° 3. ubi ponit quatuor [illegible]

Identitas rei probata dicitur per [illegible] duorum confinium, et [illegible] alia qualitate, que rei conveniat singulariter, Menoch. d. 409. n.° 84. l.° 5.

De identitate probanda est tex. in l. [illegible] Pomponius [illegible] si [illegible] [illegible] Alex. d. 118. ad fi. l.° 1. d. 33. n.° 3. l.° 2. d. 118. n.° 3. l.° 2. [illegible] si cert. pet. et Mascard. de probat. l.° 2. Conclus. 633.

Nepos · Neptis

Neptis ex filio rd dr ex linea masculina, neq in u linea dum. Neptis ex filio id 2. f. 652.

Cum nepos veniat sub nomine filiorum in substitutione fideicommissaria, et alia dispositione late tractat Menoch. cons. 205. usq ad num. 129. l° 3. sub in u. fideicommiss. ness. fideicommissa; tacitu et filio fol. 273 et cons 328. l° 4. aut, rd continui quod appareat ex coniecturis, quod testator voluit etiam de liberis primi gradus.

Neptis rd ht succedere avo una cum amita sua, quae est proximior avo ex persona sua, seu iure transmissionis ex persona patris sui. Menoch. cons. 215. n° 167. l° 5.

Neptis ex filio excludit filias testatoris ab institutione. Decian. cons. 17. l° 2. ciuil.

l° 2. Decian 652

Crimen falsi nō committitur, committens quas nulla extat causa illud committendi, nec lucrum inde sperat, Menoch. cons. 221. l. 3. ubi multas diluit obiectiones, quae arbitro obijciebantur.

Falsitas commissa nō praesumitur a viro sinceritatis, et integritatis, in loco celebri, sine causa nullius lucri respectu, aut spe, ubi dolus nō adest, Menoch. cons. 248. l. 3.

Falsitas in genere nō praesumitur, nisi dilucide probetur, ibique multis praesumptionibus adductis ad falsum demonstrandum, respondet Menoch. cons. 442. l. 5.

Falsitas nominis notarii nō est probabilis, Rub. Alex. cons. 16.

In crimine falsi nō admittitur socius criminis ad deponendum, maxime ad subijciendum torturae, Rol. cons. 73. l. 1.

Lis mota in civili nō supersedetur per iudicium criminale de falso institutum cons. reum, nisi et cons. partem producentem instituta fuerit falsi accusatio, Rol. cons. 13. l. 2.

Quis fecit pacem cum inimico suo, et promisit ei sub poena de non offendendo eum, postea occidit fratrem suum, an teneatur de pace rupta, et dic quod non Bar. in l. si ita stipulatus §. Chrysogonus in ult. q. de verb. oblig. Alex. in l. si finita § si de vectigalib. n.º 22. de dam. inf.

Pax est vinculum charitatis c. novit § non igitur pers. in fi. ext. de iud.

Pace nihil est melius iuxta illud Psal. 28. in fi. dominus benedicet populo suo in pace. Finis n. bonorum nostrorum pax est, August. 19. de civit. Dei c. 11. iuxta illud, qui posuit fines tuos pacem. Vnde Iob 22. habito pacem, et habebis fructus optimos. Et Prudentius pax plenum virtutis opus, pax summa laborum. Nulla Ecclesia. Nullo pax plenius ... opus, ... immo ... dulcior, ... sociis ... nemo ... 23. q. 7. c. quemadmodum. Hac ... pacifica ... gaudium ... c. cum olim ... et dolo et cont. Et Bar. ... cui non sufficit ... pax non sufficit ... et sicut nemo est, qui gaudere nolit, ita nemo est, qui pacem habere nolit: quandoquidem et ipsi qui bella volunt, nihil aliud, quam vincere volunt, ad gloriosam ergo pacem bellando pervenire cupiunt. eo lib. de civit. Dei 19 cap. 12. quin et ipsi latrones, ut vehementius, et tutius infesti sint paci ceterorum, pacem habere volunt sociorum suorum. Et in compendiis discordatis pax est opportuna de ponit ... 5. cap. qui vult ... si: Haec sunt aurea verba Luc. de penna in l. dictum C. publ. lett. ut cons. 1.º 12. quin sic tradentis, qua non habeo Cod. mod.

Promissio de servanda pace non valet si reperta quod ad fuit acceptata ab aliquo nomine illius, cui fit promissio, Menoch. cons. 239. l.º 3.

Qui promittit curaturum ut alii pacem servent, si illos requirit, et fecit quod potuit, illis renuentibus excusatur a poena promissa. Menoch. cons. 239. n.º 13. l.º 3.

De poena ... ob pacem ruptam. et quando commissa dicatur. ... cons. 35. l.º 1.

Qui causam damni dat damnum dedisse uidetur. L. qui occidit. § in hac actione ff. ad L. Aquil. § fi. inst. de leg. Aq.

Damnum dicitur ademptio et quasi patrimonij diminutio. L. 3. ff. de dam. inf.

Semper in dubio praefertur ille, qui tractat de damno uitando et qui tractat de lucro captando. L. non debet. § in re obscura, ff. de reg. Iur.

Multum differunt non pati damnum, et lucrum non captare. L. fi. § 1. C. de codicill. non sentit damnum qui amittit de suo, lucrum autem non sentit, qui nihil amittit de suo, nec tamen acquirit de nouo

Is damnum pati dicitur qui commodum amittit. L. 2. § merito, ff. ne quid in loco publico.

Damnum, quod quis culpa, et causa alterius passus est, ab eo cum quis debet, Menoch. cons. 244. n.° 57. l.° 3.

Si damnum dedit per animalia, eorum dominus tenetur. Dec. cons. 550

Materia damni dati communiter ex ui statutorum tractatur per Alex. cons. 114. l.° 4. Dec. cons. 83.

Adulteriū viri ut ꝓprie est viri coniugati cū soluta, sicut et coniugatę cū soluto Menoch. cs. 249. l.º 3.

Uxor ꝑ adulteriū viri tẽ agere ad separationē thori, et recupa-rē dotē, et donat. ꝑ nuptias Rol. cs. 50. l.º 1.

Iudeus cōmittens adulteriū cū Christiana venit ad [illegible] pena ultimi supplicij: sed alia leviori Rol. cs. 35. l.º 2.

Furtum probatur ex fractura ostij, et effractionis. Mirand. cons. 353. lib. 4.

Bos furto subtractus apud quemcunque eum invenit vindicari nulla facta pretij solutione, Alba cons. 84.

Famulus aufugiens a domino ad Eccl. pro furti, Natta cons. 407. lib. 2.

Caupona tenetur de furto facto in bonis forensium penes se hospitandis, et si tradidit claves thalami ipsi forensi, Marsil. cons. 23. lib. 1.

Furti poena extractus, Rimin. Iun. cons. 67.

Ns tolo homicidio sed et ca homicidij inspicienda est Marsil. cons. 438. l.a 5.

Animus deliberatus occidendi ns punit nisi fuit ex. Cephal. cons. 206. l.o 2

Qui unum occidit putans alium occidere ns punit ex dolo, sed ex culpa Alba cons. 30.

De animo deliberato occidendi, Alba cons. 46.

In ca homicidij extat valedictio dixtualis Silius Alb. nu. 56.

Pro homicidio comisso in Eccla procedi pt p iudice laicus et p ecclesiasticus Rol. cons. 24. l.o 2.

Homicida lz ns teneat ad extimationem membror et vite hominis occisi, tn teneat ad interesse animae occisi, ut fiant orationes, ieiunia et eleemosinae, et hmoi sm suas facultates item ad expensas medici, et medicinar item ad extimationem operar, quas toto tpe vite sue occisus potuit exercere, et p oibus his pt iurari in litem, et ad hec oia venit condemnandus occisor, ita ut ns sufficit poena capitalis ei imposita, Rol. cons. 39. l.o 2

In rixa si plures vulneraverint, sed unicum letale sit vulnus, et nesciat qs illud intulerit, oes absolvendi a poena ordinaria homicidij, sed alia poena arbitraria puniendi, Rol. cons. 63. l.o 2.

Mandans aliquem baculo vel iberari percutiendo qd ns occidat, si ex percussionib secuta sit mors ns pt homicidio puniri Marsil. cons. 67

Vbi ns est dolus in homicidio ns punit, Marsil. cons. 91

Ad obtinendum in iudicio de itinere, actuque privato, sive ius sibi esse
eundi per fundum vicini in possessorio [illegible] probari debeat. 1° quod eo
eundi per fundum vicini. 2° quod per 30 dies ipsius anni me:
anno retro itinere usus fuerit. 3° quod eo itinere usus sit tamquam [illegible]
rit. 3° quod eo itinere usus sit [illegible] usus fuerit. 5° quod [illegible]
uti. 4° quod non ad clam, vi, aut precario usus fuerit. 5° quod [illegible] sibi ius esse eundi.
fundum vicinum, et iuxta viae, in quo asserit sibi ius esse eundi.
6° quod inter [illegible] duo praedia nullum sit intermedium, [illegible] 448.
1.5

Via.

In via publica, et qua vulgo fit iter [illegible] aliis quascumque feras bestias ducere non licet, quia si alicui damnum dederint, domini earum ad interesse tenentur, [illegible] n.° [illegible], quia dominus non sit, in duplum tenentur [illegible] si iacet si quadr. pauper fec. dic.

Inventio, et refectio viarum est causa favorabilis. L. ad [illegible] C. de sacros. eccl. Vide sup. in v. legatum [illegible] legatum incertum f. 298. [illegible]

Quilibet debet reficere viam publicam ante domum suam, et circa [illegible] adhuc Affl. de iur. prom. [illegible] n.° 6. et a refectione ipsius nemo excusatur cuiuscumque ordinis sit. L. absit. C. de privil. dom. aug. l.° XI. Rovitt. de Iur. [illegible] f. ult. n.° 19.

In munitionibus viarum, et aggeribus expensis fiunt pro quantitate patrimonij possessorum. L. 2. C. de immun. nem. conced. l.° X.

Via privata tendens ad publica, quae inter praedia circumcirca propria [illegible] de privatam, iacet; et [illegible] a Iudice sup. loco conducto [illegible] [illegible] nullo nominatim citato, id declaratum extitit, et max.e in [illegible] possessorio summario pro possidente pronunciandum est, Micol. [illegible] 449. l.° 5.

Aptatio viae ante domum debet refici a locatore conductori [illegible] effectum imputari talis impensa, Rol. [illegible] 83 n.° 2. 3.

Murus.

Edificans iuxta murum alterius tenetur relaxare spatium l. si ff. fin. reg. sed istud spatium utrumque et intermedium capit a regione muri, ad a tectis cadentibus muri; Billon. cons. 61.

An murus sit communis, sive diviso, vel sive indiviso, ex multis coniecturis, quas ponit Bon. cons. 5. n.o 3.

Verum Eius murum communem posse illum demoliri, et superaedificari Bon. cons. 5. n.o 17. distinguendo declarat.

Super muro communi ad clausuram facto vicinis invito socio aedificari non potest, Bon. cons. 5. n.o 27.

Non est concedenda licentia et domino soli extollendi murum in suo solo ad aemulationem vicini, ut obscurari faciendo fenestras aut ferratas dicti vicini in suum respicientes, Rimin. Iun. cons. 443. l.o 4.

Legatus.

Legatus ad civitatem Venetiarum et vacationem bienii ab alia legatione, ut invitus cogi non possit ad 2am legationem ante finem bienii, Capol. cons. 23. l. 2. civil.

Lex noua ad antiquas trahitur eas terminando, supplendo et corrigendo l. non est nouum ff. de legib. quasi autem ipsa terminatur a nouo ut l. secundo est ff. q[uod] cuiusq[ue] cor. qui terminat Auth. offerat C. de lit. Ecc. Vid. gl. et in l. ... ad et posteriores ff. de leg.

Et lex noua derogat, atq[ue] declarat precedentem, casus est l. ll. ... est ... et ad et posteriores de legib. quasi autem derogat ... est et die qd. aut. lex particularis ... gnali. et tunc nulli dic. Et dic qd. aut. lex specialis derogat generali, qu... ... derogat. c. ... est, qd specialis derogat generali ... gnali et tunc gnali de reg. iur. in 6. quasi lex specialis precedit gnali et tunc ... est, qd inquantum legis gnalis sequentis spali precedenti ... derogat, quamuis ... speciale ... gnali ... ... arg. L. ... d. ... ... fuerint facta ... ff. de leg. ... de leg. ... offerendis ... c. i. de ... Ant. ... i. n. 9. ... de offi. ... ff. ... ... de ... in 6. et gl. in b. 9. ... ff. de ... gl. in l. de ... in 6. et gl. in l. ... ... Bar. in d. l. 3. ... ff. de leg. ... de ... in l. ... ff. de reg. iur. ... in l. ... ff. de ... in ... ad ... ubi n. ... Bar. in ... ad ... plus.

Lex clara, et non obscura esse debet ... 4. dist. obscu. ... l. si ... ff. de ... que ... legis est, quod ut clara sit et dilucida legi, ... de ... ...

... nos ... Auth. de ...

Lege inconueniens ... verbo in eadem lege ponere, et supprimere ... ubi est ... ... ff. ... ... libros ... in l. ... ... C. de ... in ... ff. ... in ... obliq. ... n. 9. ... 4. ... de ... oblig.

Poena legis nunquam incipit a ... arg. L. ab administratione C. de leg. ... ... nec ualet, et poenale ... potestas in imponenda poena quod in principali dispositione ... in l. nuptias ... ff. de reg. iur.

Quasi ... legis et gnali ... lex gnalis est. l. ... in ... gl. 4. ... et hec ...

Cuius est legem interpretari, eius est condere. l. fi. cum ibi med. C. de legib.

Si due vel plures leges sint generales, illa que est minus generalis pro speciali reputatur. Et si sint speciales, que specialior attenditur, quia individuum derogat speciei. l. legem [illegible] § i. ff. de leg. 3. Et illa lex videtur magis specialis, in qua est evidentior, et maior [illegible] qualitas, et ista videtur benignior interpretatio. Et illa specialior in qua est maior ratio specialitatis, Bar. in [illegible] ad respon. in u. ad [illegible].

Cum lex de facili redderetur elusoria, dato etiam quod sit penalis, cum debet extendi ad aliud casum, licet magis dubitabilius [illegible] civitas de contra excom. in 6. l. i § si pecuniam ff. de caluum. Sed citat Ias. in l. si 2. lect. nº 13. ff. sol. mat. Sed ego non inveni [illegible] et citat etiam Bar. in l. ord. populi ff. de [illegible] vult et in. in 4. q. 6. q. prin. [illegible] nº 65.

Cum leges de capitali de quacumque lege, non [illegible] nova in genere [illegible] non in specie. Alex. in l. i. nº 16. ff. de off. eius. Bar. in l. [illegible] nos in spe. C. in [illegible] nº 97. [illegible] in l. [illegible] ff. de milit. test. i. nº 13. C. de edic. [illegible] in l. [illegible] milit.

Lex [illegible] loquendo, et [illegible] est in [illegible] l. Arriani C. de legit.

Cum lex inducit aliquam poenam pro delicto [illegible] aliquam qualitatem, illa qualitas non potest habere locum non habet locum nec ipsa poena. Si v. dicat statutum qui [illegible] aliquem de [illegible] illas restituat, et solvat centum, modo si aliqui [illegible] aliquem de [illegible] et restituat, non debet poenam centum, quia non cadit in eum illa qualitas [illegible] [illegible] c. nonnulli [illegible] et [illegible] in l. [illegible] de [illegible] Curtius iun. in l. i. nº 2. col. [illegible] et contra de [illegible] Cur. iun. in l. i. nº 15. C. de [illegible] ff. si cert. pet. Marsil. in sing. 339 [illegible] in l. i. nº 15. C. si lex [illegible] et Rom. in sing. 489. q. [illegible] casum [illegible] si lex duplicem imponit poenam [illegible] alterum [illegible] in d. l. i. [illegible] nº 72. et 75. [illegible] Alex. in lib. i de [illegible] nº 72. et 75.

Differentia est inter mixtum, et nomen legis, Bar. in l. 3. § pupill. de leg. tut.

Leges imperiales ligant omnes Iudices, et eorum de facto non respondet imperatori, dicunt cas. de iur., Bar. in l. 1. n. 2. ubi las. n. 18. C. de summ. Trinit. et C. ... l. 1. C. de ... et gentes in prin. l. 1. de ...

Casus dubii ex ... legis antiquae ... lex nova ...

Actus contra legem nullus est l. non dubium C. de legib. ...

Inferior non potest tollere legem superioris ...

Lex ... consuetudinem ...

Vnde lex condita et [illegible] impij ad possessionem, [illegible] in [illegible] Impius [illegible]
nec [illegible] [illegible] impij etc fol. 593.

Dicend. et [illegible] non: quod duo [illegible] [illegible] [illegible] apparatus, [illegible] [illegible] obstat [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] exclusa a [illegible] [illegible] [illegible] excluditur a tutela, [illegible] ut [illegible] iuris antiq. in [illegible] l. 1. [illegible] legit. tut. [illegible] [illegible] tutel. [illegible] [illegible] ab intest. et [illegible] [illegible] [illegible] Soc. in l. 2. n.o 6. in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] tutela, [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ita Soc. in d. l. 2. n.o 6. Vide inf. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

Leges civiles, quae non obviant in [illegible] peccatum, et obiciuntur et in foro poenitentiali, et animae; ratio quia lex civilis est edita auctoritate omnipotentis Dei, [illegible] leges [illegible] Deus [illegible] suos ministros [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et legum conditores iusta decernunt [illegible] [illegible] [illegible] auctoritate [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] facimus, [illegible] auctoritandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. 2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordo in [illegible] [illegible] sententia [illegible] [illegible] [illegible] in foro [illegible] [illegible] ordo in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible] multorum Doct. [illegible] [illegible] [illegible] legit. [illegible] [illegible] 2. in l. [illegible] [illegible] 2 [illegible] n.o [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] legit. [illegible] [illegible] col. [illegible] n.o 1. Limita [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] [illegible] [illegible] quod lex civilis [illegible] fundat [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] procedat [illegible] lex civilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in foro [illegible] sola veritas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bal. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et alij multi relati in [illegible] n.o 14 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] lex civilis quae [illegible] [illegible] loco citato n.o 14. [illegible] [illegible] 18 [illegible] [illegible] lex civilis quae est iusta, et rationabilis admittatur in foro [illegible], sed quae [illegible] [illegible] veritati, et legi divinae, non est admittenda, sed reijcienda.

[illegible] [illegible] est in binis [illegible] legem novam loquentem in uno apparatu [illegible] a lege antiqua loquente in alio, hoc [illegible] [illegible], ut et si lex nova sit contraria loquens in casu [illegible] [illegible] ad eum [illegible] [illegible] casus [illegible] et [illegible] [illegible] apparati [illegible] [illegible] [illegible]

Leges [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Gasp. Caball. [illegible] [illegible]

Legis beneficia capacib. scripta et non incapacib. et ordinis l. Lucius Titius. § Lucius Titius damnam. de leg. 2. Merocl. de adipis. cen. 4. n.° 154.

Lex incipit ligare post duos menses a tpre publicationis. Capol. cons. 36. n.° 1. l.° 2. Merocl. de arb. casu 185. Salut. in addit. ad Capol. cons. eod. l.ra B. Merocl. loco citato distinguit, qd si lex tempus constituit, nulli dubium, qd statim incipit ligare. quando u.° nullum tempus statuit, si est lex principis inferioris immediate ligat ob scientiam natam ... tempus est arbitrarium. Si u.° est lex superioris tempus duorum mensium a die publicationis facte in provincijs, in constitutionib. aut Pontificijs fallit, qa tempus est arbitrarium. Et fallit in eo q habuit notitiam promulgationis ante duos menses. Ite fallit quando in lege adest clausula decreti annullatiua, qa statim ligat absq dilatione bimestri .... Sed contrarium tenet Merocl. Fallit quando lex poenta respicerit.

Quando lex est de delicto, si prosecutionem respiciat, contravenientes non peccat nec moriatur, nec veniatur, neque ulla poena puniatur. quando aute est de remuneratia, contravenientes veniatr peccat. qd si sit de urbanitate, contravenientes puniatur poena ordinaria, si statuta sit, sin minus, extraordinaria iudicis arbitrio, Merocl. de arb. casu 380.

Quando lex prohibet aliquid fieri nisi sub certo modo, ille modus censetur forma, et si lex ultra non procedat censetur annullando, si contra, id aliter fiat. Gasp. Caball. milleloq. 170.

Dominus neapolitanus superiorem ...bet auctoritatem ordinandi, tamen non potest facere pragmaticas contra dispositionem Iuris cois, Rol. cons. 22. n.° 7. l.° 2.

Lex etiam si prohibitiua licet publicata, si tamen usu recepta non sit, non ligat, nec in poenam cadentem facit contrafacientes Capol. cons. 36. l.° 2.

Qui captus fuit ut suspectus, nec quod ad invalidandam capturam fit opponendo exceptionem incompetentiae iudicis. Rom. cons. 242. Ancel. cons. 184.

De captura in domo propria et inmunitate suspicionis fugae Rimin. iun. cons. 745. cons. 785. l.o 7.

Capturae materia tractatur p. Rom. cons. 241. ludou. decis. 40.

Dns molendini pt minuere mercedem solitam molitarum in suo molendino, etiam si id cedat ad damnum, et praeiudicium alterius molendini. Rimin. iun. cons. 498. l.o 5.

Dni ad possit cogere subditos suos ad molendum in suis molendinis tamen ad praeiudicium aliorum habentium molendina, Rol. cons. 22. in prin. fallit casu quo longo tempore iuissent homines ad molendina dnorum, et prescriptum eet. ita qd semel alio ire voluissent fuissent prohibiti, et prohibitioni acquievissent, eo. cons. n.o 23. l.o 2.

In fluminibus nd navigabili, quando intrat aliud navigabili licet unicuiq fabricare molendinum, dummodo nd officiat navigationi alterius fluminis navigabilis, Rol. cons. 71. l.o 3.

Refectio muros molendini spectat ad locatorem, nd conductorem, Rol. cons. 83. l.o 4.

Vidua.

Vidua pp stupro [illegible] commisso non amittit dotem. Rol. [illegible] 86. [illegible]
Contrarium consulunt Hipp. Marsil. [illegible] 13 dicens [illegible] in dotibus [illegible]
[illegible] applicatur.

Nobiles dicu[n]t q[ui] clarus sunt natalibus. l. nobiles C. de co[m]m. et m[er]cat. Bar. in l. 1. n[o] 61. col. C. de dignit. l[ib]. xii. declarat q[ui]s dicat[ur] nobilis, et ex quo.

Nobili magis credit[ur] quam plebeio. l. 3. in prin. ff. de testib. ubi gl. in u. plebeius, et in pari delicto nobilis magis punit[ur] quam plebeius. l. hac lege. 4. ad. l. Iul. peccul. et

Nobilis in co[n]tine[n]tia honor[um] [con]tendit[ur] plebeis. § interim in u. nobilis. 19. § ult. Auth. de defens. ciuit.

Homines nobiles siue reru[m], siue p[ro]priam agricu[lturam] exponent, in utroq[ue] nam excellunt, Cic. § Quia relatus a Tiraq. de nobilit. cap. , n[o] 23.

Licet mulier simpl[ic]i[te]r nobilis ad nobilitate[m] ignobili[s] uiri, ut cuius nobilitati nihil adiungat; attam[en] post[qu]e tenea[t] nobilitate[m] nobilitati nihil adiungat, attamen … maritu[m] ignobili[s] nobilitat, ut nobili[s] efficit magis nobil[is], Menoch. cons. 126. n[o] 124. l[ib]. 2.

Nobilis p[ro]prijs manib[us] agricultura[m] exercens no[n] amittit nobilitate[m] nec exercit[ium] distribuen[dum] subsidijs rusticanis, uid. Pas. de nobilitat. 41. et 392.

Que faciant nobilitate[m], Gasp. Caball. milleloq. in. 541.

Pro nobilib[us] in [con]tumit[u]s, ut eor[um] [con]missa [per] factis habeant[ur] ex. in l. nemo. ff. de in ius uoc. Tiraq. de nobilit. cap. 20. n[o] 23

Propter artem aromatarii q[ui]s no[n] amittit nobilitate[m], Alba cons. 43.

Accusato. et ingressus an debeat dari copia indiciorum Vid. Carol. cons. 64.

Nunquam una actio, sive accusatio aliam consumat, ita distinguendum est. Aut sunt plures quo ad punitionem aut quo ad persecutionem. si sunt plures quo ad punitionem tunc una electa alia consumit, l. [illegible] [illegible] ff. de accusat. et in eo qui sepulchrum violat diversis poenis [illegible] [illegible], et tunc una est eligenda. l. 4. C. de sepul. viol. [illegible] plures quo ad persecutionem: tunc aut descendunt ex eodem facto aut ex diversis si ex eodem facto tunc aut eos [illegible] [illegible] quod solum ex eodem facto descendit et tunc una [illegible] est d. l. [illegible] ff. de accusat. aut tendunt ad punitionem diversa, quia ex eodem actu resultant. et tunc subdistinguendum aut unum [illegible] ad aliud ut genus ad speciem, ut homicidium et parricidium et non possunt intentari simul ut [illegible] in d. l. [illegible]; aut [illegible] tamquam diversae species et diversa, ut si quis cognoverit suam cognatam nuptam oriuntur duo crimina adulterium et incestus, et tunc possunt consumi, et potest de quolibet accusari eodem tamen [illegible] [illegible] l. [illegible] de crimine ff. de accusat. si vero descendunt ex diversis, multo magis possunt consumi. l. libellorum. § si ff. de accus.

An iudex maleficiorum possit ex officio suo examinare testes ante [illegible] post publicationem processus ad coadiuvandam accusationem? [illegible] [illegible] publicationem non posse d. Hillus in tract. de testib. n.° 49. ante publicationem vero dubium est. sed [illegible] in q.e 14 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multis quod possit [illegible] Asin. tract. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] f. 3. cap. 43. et cap. 46.

Si accusatio instituatur cum aliqua qualitate, ut puta, quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], sed cum sanguinis effusione non qualitas [illegible] [illegible] [illegible], nec condemnatio fieri potest: [illegible] [illegible] est talis qualitas quia [illegible] non alterant [illegible] [illegible] 9. 554.

Accusationes reijci debent cum accusator nomen suum edere nolit nam [illegible] accusatoris de iur. reijcitur accusatio Mironi. cons. 94. n.° 8. lib. 1.

Laicus quando possit clericum accusari. [illegible] et lad. [illegible] cons. 63. lib. 3

Adu[illegible]
[illegible]
[illegible]

Si [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Com[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ma[illegible]
[illegible]

Or[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Adulterij crimen publicum est, cuius poena est mors natis § item lex iulia inst. de publ. iud. temeratores et sacrilegi alienarum nuptiarum gladio puniuntur l. quamuis lo 2 C. de adult. in fi.

Si per auri dationem inducatur mulier ad adulterium licet eius consensus interuenerit, et fuerit coacta illud committere tamen inuita coacta illud commisisse; et ideo ille, qui dedit pecuniam plectetur poena qua imponitur adulteranti mulierem inuitam. Hyppol. in Mars. in sing. 353. incip. datio pecuniae circa medium. ex. tex. in l. .. ff. de lex Cornel. § persuaderi.

Committens adulterium cum foemina uilis conditionis ad quam ratione eius nominis adulterij, quia talis foemina ad se digna legis laqueis inuadari .. que adulterium C. de adult.

Maior fit iniuria uiro ex adulterio uxoris, quam ex filij occisione, tex. in l. codicillis § matri ff. de leg. 2. et ad hoc solet allegari in l. ...

Osculum luxuriosum est praeparatorium adulterij. ... est eadem dispositio praeparatorij, quae perfectioni ... oes in aub. C. de eden. ... ex quemadmodum mulier ... adulterium priuatur dote, priuetur et ... osculum luxuriosum. tex. in aub. C. de eden. n.° 2. allegat Bal. hoc alterat ... in c. ... priud. amitt. sed tu dic aut ex osculo committitur adulterium et priuatur dote aut nisi sumit et ... ex illo osculo non amittit dotem.

An uero osculum sit dictura ad committendum adulterium ... quod osculum luxiosum esse dictura probabilis ... ad committendum adulterium secutum, ut in l. quod ait ... ff. de adult. Ale. in trac. de praesump. ... in fi. ... in aub. C. de eden. dicentes, osculum esse praeparatorium adulterij. Sed adulterium petitur iam commissum, osculum non esse dictura ... probata ... in aub. ... de iud. quia ut graue crimen ... et ita uerissimis probationibus, et luce meridiana clariorem ... indicijs probari debet l. ul. C. de probat. ... uero pluribus ... et licet nat. et aui. sed osculum non est ... probatio c. litteras de praesump. c. ... de test. ... negatur, osculum luxuriosum est dignum poena, quia immo ... grauissima est sed poena extraordinaria, non ordinaria, qua puniri

* ... in Cle. ... osculum ... (marginal note)

Adulterium.

Adulterium l. 1. ff. de retent. crimin. Verum u. ob solum osculum luxuriosum mulier priuetur dote. Vide in l. 3.

Adeo graue crimen est adulterium, ut quamquam id sit permissa separatio thori, si uxor occidisset filium uiri c. 2. de his qui fil. occid. tamen permittitur propter adult. c. dixit dns 32. q. 1. c. significasti de diuor.

Adulterium uarijs poenis olim apud uarias gentes punitum fuisse luculenter narrat Menoch. de arb. lo 2. casu 419.

Post mortem mulieris agi potest de adulterio ad amissionem bonorum. Alba cons. 25. no 10.

Heredes mariti agere non possunt de insufficientia uxoris, si uir consenserit, Alba cons. 25. no 11.

Propter adulterium filiae non est ad priuanda dote ei data, Cass. Cabal. mitt. n. 528.

Uxoratus accedens ad solutam ancillam non sit de adulterio, Rot. cons. 14. no 02. lo 1.

Uxor propter adulterium uiri potest agere ad separationem thori, et recuperare dotem et donationem propter nuptias Rot. cons. 50. lo 1.

Iniuriis causa concessum marito occidendi adulterum, non potest alteri concedi mandari, Rot. cons. 34. no 19. lo 2.

sare …
abl…
Ad i…
cum…
ut …
ga …

Sanctius est nocentem absolvere, quam innocentem condemnare. L. absentem ff. de poenis.

Ad vanas populi voces nemo absolui, condemnariue debet. L. decurionum C. de poenis. fallit si esset aliquis vir insignis vel litteris, vel scientia vel militaris, vel alicuius artificij utilis ad populum, L. ad bestias ff. de poenis. qua absolui, et ad deprecationem populi.

Abortio.

Praebens causam abortioni, si foetus iam sit animatus, poena homicidii ordinaria punitur; si adhuc animatus non sit, extra ordinem tamen iudicis arbitrio plectitur. Fallit tamen in eo, qui ignoranter mulierem praegnantem percussit, ex quo abortio secuta est, mitius n. solum punitur; iudex tamen circumstantiis diiudicabit, an percutiens scire, vel ignorare potuerit, ut fuit et decisum à Senatu. Cons. 1. 2° Fallit quando abortum procuravit pro salute mulieris praegnantis; quod tamen controversum; Nam Menoch. esse tradidit l. 2. de arb. casu 357. n° 18. dicit tamen quod foro conscientiae immunem non esse a peccato lab. quoad foro iudicis temporale aliqua poena dignum esse ex eo quod magistratu inconsulto id egerit et pro salute mulieris. Fallit praeterea et 3° in filia minori, quae maioribus impulsu matris abortum fecit, ut suam turpitudinem occultarent, quae excusatur, ut consulit Dec. Cons. 535. Sed Menoch. loco praecit. non ita putat, poena arbitraria esse puniendam.

Affectus.

Punitur affectus, licet non sequatur effectus. l. 3. §. 1. ff. de calumniat.
l. 3. in prin. ff. quod quisque iuris. Vid. inf. in v. conatus f.
ubi dicitur quando puniatur solus conatus et latius Menoch. de arb.
lib. 2. casu 360. ubi ponit casus, in quibus solus conatus
punitur.
Sed regulariter in maleficiis inspicitur eventus, non affectus
et intentio, Marsil. cons. 7. n°. 8. c. fi. de homicid. in 6. et ibi.
ios. n°. 3. late plura tradit, non puniri affectum sine effec-
quatur effectus et in atrocioribus n°. 7. et plenius 1099. et
in non atrocioribus puniatur affectus et si ad aliquem actum
extrinsecum devenerit: nam si quis hominis necandi causa mu-
nivit, non punitur de homicidio, sed de mulcta tamen n°. 21.
Quando vero delictum respicit personam inspicitur animus, non even-
tus, et quod in illicitis opera dante Marsil. cons. 136. n°. 25.
et 1099.

Cum duo se percusserint in rixa in dubio aggrediens est pro-
cans cum armis praesumitur fuisse in dolo, vel culpa, et aggres-
sus percussus ab eo se defendendo. Et quando in rixa malefi-
cium accidit, in dubio illud imputatur aggressori, non aggresso.
Ratio autem cur non praesumitur contra insultatum est, quia aggrediens
provocat insultatum ad iracundiam, et ei quod fit ex facili
calore iracundiae, inde sibi non imputatur, Caspol. cons. 28. n. 5.
cum seqq.

Fortior, et robustior praesumitur aggressor, et si diceretur quando fuit
occisus, recurrit ad exemplum David, qui occidit Philistaeum Goliat.
Quando quis praesumatur aggressor plures coniecturas vide Menoch.
de arb. iud. lib. 2. casu 363.

Rixosus praesumitur provocasse, et quando duo reperiuntur mutilati, nec
apparet quis eorum fecerit ad defensam, distinguitur quis eorum magis
rixosus sit, et contra rixosum vira semper praesumitur, quod ipse
provocaverit Gram. cons. 39. n. 16.

Ad excludendum praesumptionem aggressionis in dubio qualitas personae
multum operatur, quod scilicet tempore homicidii, vel ante fuit rixosus,
vel insidiosus, vel malae vitae, non fuerit sed boni conditionis,
et famae, et pacifice vivebat, et semper vixit, Caspol. cons.
31. n. 7.

Ex eo quod quis sit insultatus, et aggressus, quod facit, ut fa-
cile ad suam defensionem etc. cons. 616. n. 3. cons. 469. n. 9. cons.
678. n. 2.

Ambitus.

De ambitu et eius [illegible] [illegible] casu 401.

Auxilians malefacio ad perpetrandum, vel ad inferendum iniuriam vel creditur ut praestans operam, et auxilium, Rimin. consil. 18. vol. 1. et consil. 23. n. 7. vol. 1. — De auxiliator ad malefic. dicunt Matta consil. 458. n. 2

Ex hoc aut amicitia cum armis operam allatam fuisse iudicatur si tamen dolosi et sciens amicitia, Menoch. de arb. l. 2. casu 350.

Auxilium aut operam ferens delinquenti eadem punitur poena qua principalis, sed si aut delictum operam praestitit, eadem poena punitur qua principalis ... extraordinariam si auxilium remotum, vel primum esset, ... praestitit, qua ... punitur. fallit etiam si ignoranter auxilium praestitit, qua nullo modo punitur.

Si in ipso delicti praestitit operam, poena etiam poena punitur qua principalis; fallit si remotum sit auxilium, qua mitius castigatur.

2.º fallit quando de delicto principalis plene ... et ... vel praestante.

3.º quando ipso ... principalis immunis est a poena, qua nec auxiliator tenebitur.

4.º si ignoranter praestant operam delicto.

5.º si post operam praestitam ex aliqua extrinseca qualitate ... si post operam praestitam ... qua cum auxiliatorem ad aug... ... esset poena cum principali, qua ... auxiliatorem ...

6.º si lex, ut statutum expressam aliquam poenam auxilianti imponeret.

7.º si praestans auxiliator, se in actu delicti nihil egisse et diligenter ... satis potuisse illud per committendi delictum.

Quod si post delictum auxilium praestet, ut tuendo aut custodiendo delinquentem ... indicio arbitrio punitur, nisi ante delictum ... poena extraordinaria ... aut tractatus de praestando auxilio post ... commissum delictum, quia eadem poena tenetur, qua principalis Menoch. de arb. l. 2. casu 349.

Si unus ... nemo punitur ... de auxilio, nisi sciverit illud praestitisse ... ad quod in futuram ... et ... talis scientia ... ... Alba consil. 47. n. 5. et 7. ubi ... auxilium ... nisi sit ... factum ... et ... Marsil. in pract. §. Constante n. 50. ... ad hoc ... Marsil. in pract. §. ... n. 45.

Auxilium.

Ut qs puniri possit ex auxilio, necesse est ut principalis exterminatur, Marsil. cons. 50. n.º 19.

Assistens a ... maleficio, punitur ut auxiliator, fallit cas. si casualiter interfuit d. maleficio, Marsil. cons. 61. n.º 45. nec ut ... auxilio ... ut principalis ut ... ratus ad loc. Id. cons. 69. n.º 7.

Assertio vulnerati non est indicium sufficiens contra inculpatum de malefitio nisi esset ad torturam; et si vulneratus erat in extremo id asserat, Alex. cons. 14. n.o 3 lib. 3. et n.o 5. et Bal. in l. in instituenda C. de inoff. test. dicens quod assertio vulnerati nihil ponit in esse contra inculpato.

Card. Alex. dicit Paris de indic. in u. tortura 3. in ver. officialis n.o 9. Ang. de malefic. in u. quod iudex ad probationem eius inquirendi n.o 6. rota inquit, contra aliquos indices imperitos, qui ex sola assertione vulnerati inquirunt contra aliquem et ex tali sola assertione volunt punire inquisitum et ibi Ancon. n.o 12. plures adducit Gram. in cons. 42. n.o 7. quod licet ad informationem iudicis, illi qui contra quem non apparebat aliter quam ex sola assertione vulnerati. contrarium tamen tenet Marsil. in sing. sib. pereas et in practica § diligenter n.o 121. quod immo faciat indicium ad torturam. Ias. tamen in l. de dic in prin. quod satisd. cog. et in l. i. in prin. de eo quod hoc erit dicens quod inculpatio vulnerati non facit indicium sed inculpatio operatur maximum effectum ut si extrahat indicia sufficientia ad torturam, nihilominus torqueri non potest si aliquid tamen probans delictum debet coniungi. De hoc rota inquit mirabili cautela ad excusandum aliquem inquisitum de crimine ut faciat, quod vulneratus dicat, quod non fuit ipse qui vulneravit, Marsil. autem in cons. 50. n.o 18. dicit quod inculpatio operatur ponit, tollit indicia exibentia contra inquisitum, aut accusatum.

Dictum vulnerati in articulo mortis constituti non facit probationem, sed solum quandam vim praesumptionem quae habet producit effectum, ut accusans excusetur a calumnia Rol. cons. 3. lib. 3. n.o 47.

Assertio vulnerati in articulo mortis constituti non facit indicium ad torturam Rol. cons. 37. lib. 3.

Animaduersio.

Animaduertere [illegible] non importat poenam sanguinis, sed accipitur in subiectam materiam et ratione adiuncti. [illegible] accipitur pro censura ecclesiastica. c. fi. de [illegible] in 6. [illegible] pro puniri simpliciter. l. si qs in hoc genus. C. de [illegible] [illegible] conuenit. l. i. ff. de his q[ui] [illegible], ut al. in [illegible] [illegible] importat poenam capitis ratione adiuncti. l. [illegible] [illegible] ubi dixi n° 4.

(xx) in iure fit mentio de abscissione membri, ut si quis esset damna-
tus de ~~abscissione~~ membri [illegible], [illegible] de abscissione manus, [illegible]
novo [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] in l.
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible]

Abscissio membri [illegible] alterius supplicio quo ad iudicis [illegible]
[illegible] [illegible] alterum supplicium, [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] et collat. [illegible] Allegant [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] militari

Utrum membri mutilatio sit poena capitalis, [illegible] capitalis, is, cui manus [illegible]
[illegible] disputant [illegible] ~~[illegible]~~ l. eius [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
amputata [illegible] ~~[illegible]~~ l. [illegible] C. de [illegible]
capitalis [illegible] poena capitalis [illegible]
3° si [illegible] capitalis, et [illegible] poena [illegible]
[illegible] membri abscissio [illegible] l. [illegible] pub. iud. [illegible]
[illegible] capitalis [illegible] in l. [illegible]
in l. [illegible] n. 42 [illegible] poena capitalium [illegible]
pub. iud. [illegible] poena [illegible] corporis [illegible]
[illegible] et in metallum [illegible] membrorum
[illegible] poena capitalis [illegible] capitalis poena [illegible]
dissolutio [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] manus mutilationi [illegible] capitalis [illegible]
minus abscissio membri [illegible]
et Alex. in l. [illegible] n. 6. C. de [illegible]
si quis aliud de hac [illegible] facit confess. [illegible] poena
capitali damnandus qui occiderit hominem [illegible]
[illegible] manus abscissione plectat, [illegible] capitalis, [illegible]
Allegant et [illegible] [illegible] Auth. et collat. ubi [illegible] in l. 2.
supplicium incisioni membri [illegible] loco [illegible] et [illegible]
de pub. iud. [illegible] illud [illegible] quo ad iudicis competentiam, [illegible]
[illegible] quo ad poenam capitalem. [illegible] abscissio membri, [illegible]
[illegible] l. 2 [illegible] pub. iud. [illegible] abscissio membri [illegible] ad opus metalli [illegible]
[illegible] antiquo, [illegible] poena talionis
[illegible] l. 12. tab. [illegible] poena [illegible]
qui membrum [illegible] membro [illegible], et [illegible]
in [illegible] abscissio. Veritas [illegible], et [illegible]
[illegible] capitalis [illegible] et abscissio membri, [illegible]

[illegible handwritten Latin legal text, heavily abbreviated; first line begins "...taria qa et ... infamie ... est pena capitalis ..."; the passage discusses capital punishment and "membri abscissio"; closing words "... d. l. capitalium ..."]

Si qs cancellatus fuerit a banno communiter restitutus, qa talis cancellatio est reparatoria restitutionis, et ex reparatione acquirit ad principale Bar. in l. fi. C. de sent. passis n.° ii.

Quid sit bannum? 4.or sunt in hoc opiniones, pr.a eorum qui dicunt esse missionem in exilium Placen. ... Hispan. l. i. ... in com. ... feud. in u. bannum ... Cabrus Andreinus lib. i5 antiq. lect. cap. i7. ... Cap. ... c. ... cap. 2 n.° i ... subiiciant banno imperiali ... et relegationem, deportationem, ... esse opinio non est bona, qm exilium ... et relegari et exilium. 2.a fuit opinio eorum qui dicunt bannitos ... relegatos separari ... ubi ... deportari et ... commun. Cor. in cons. 55 n.° 2i. ... 3.a fuit opinio dicentium bannitos ... ab omnib. ... Bar. in l. i. in fi. C. de sacr. ... bannitos separari ... in l. ex facto § ex facto n.° i4 ad Treb. ... Pisa in l. ex facto ... falsa est ... opinio in ... sentiat in cons. 27i n.° x. ... bannum nil aliud esse quam palam et publicum facere ... opinio bannum ... 4.a est opinio, ... aliquem damnandum esse ... Salom. in rep. l. ... populi n.° 24 ... apud ... et in ... Andreinus lib. i5 lect. antiq. cap. i7 ... publicum edictum, et proclamationem ... banni nomine bannum significari publicum edictum ... Mirand. in ... l. imperio § ... iurisd. om. iud.

Bannum vocat contumaciae ... multa. ... in l. i. § ... in u. multis ... nota ... multa ... contumacia bannum imponi ... et ... multa ... in l. ... Bal. ... in l. i. § ... in fi. ... n.° ... Iulianus n.° 9i. ... dam. inf.

Verum bannum ... Mirand. loco ... 4.or ... bani ... casus ... damnatus aliquis poena simplicis bani, et exilii ... pecuniaria, ut corporali ... in civitate ... poena ... bannitum ... civitatis sed habitationem ... et illa poena ... Clar. in § contumaciae ... poena ... 2.s est casus quando aliquis punitur, ut ... sub poena ... alicuius loci, in quo non ... et ... deportatus, sed ... [redacted] ... in hoc, ... deportatus amittebat civitatem l. eius q. § i. de leg. ... l. ... amittebat ... bona ... l. ... et l. i. C. de ... ... bona ... civitatem amittat ... et ... 3.s casus est ... aliquis

Banna.

damnatus ipso iure [illegible] in poena confiscationis, nec banni, sed in poena capitis et mortis naturalis quae facit incapacem ad l. [illegible] bannitus hoc modo quod si veniat in manus [illegible], [illegible] bannitus. Hoc bannum non consideratur loco poenae sed poena est mortis naturalis, quae [illegible] est, si venerit in manus, ideo non dicitur bannitus, nec relegatus [illegible], sed dicitur puniri poena illa capitis [illegible] [illegible] [illegible] testamentum [illegible] si hic poena talis est quae [illegible] l. dispositionem [illegible] facultatem testandi ad [illegible] deportatio [illegible] poenae deportationis, relegationis, et principalis poenae capitalis [illegible], Purpur. in l. infin. nº 240. Vallase. in repet. l. infin. nº 178. [illegible] quod bannitus [illegible] et [illegible] ut dicitur miles, [illegible]. Sic docuit Marcl. in l. infin [illegible] in fine.

Bannitus

Bannitus si simplr̄ banniatur a Principe, vel ab Iudice, ptat̄ rebā-
nendi, in dubio

Executor.

Executors implead. ordinario in curia Xtiana de morte l. qu.
Pone & augerius ff. D. usd. oblig.

[illegible]

[illegible]
[illegible]

Colonus simplex non potest habere ius in re locata l. non solet
C. ff. locati, et dominium remanet [illegible] in re locata
est domini fundi, et non coloni, quae regula [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dominus.

In locatione non requiritur scriptura secundum notarios [illegible] 53. 2° q.

Locati non probat titulum, quia etiam res aliena locari potest
ut ait Tex. in l. rem C. locati, et ita expresse decidetur in
l. ad probationem C. eod.

Nauta, qui non potuit navigare in Caveas ((?)) ob aquas mortuas, et navigavit per mare, tenet. de periculo, de cuius alias non teneretur .1. in l. ii. C. de naut. foen., et per Bald. in l. 3. C. eod. tit., quia culpa est navigare per locum insolitum

quando corpus portatur est conventus facto hominis per illud contra locum ad quem ((?)), factum ((?)) hominis [illegible] per [illegible] ((?)) l. flumina ((?)) lege ((?)) populi ((?)) [illegible] Bartol in l. ((?)) n. 9. in fine ff. de publicanis.

quando culpa [illegible] contra quilibet tenetur. Riminal. ((?)) cons. 318 n. 20. l. 4.

De facto alieno cognoscitur probabilis error, limitatur autem
nec req. quando agit. de reliq., et dispositis in test.
de quibus praesumitur habere notitiam (l. in est fastidium ff.
de transactione).

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Heshgiaria in publicis muneribus non praesumitur. vide Cravetta cons. 290. et Mascard. de probationibus conclus. 1088. ¶ tot.

terminare in pot.[illegible] tollere eius qualitatem ex iure retractus omnibus descendentibus ex p. linea [illegible]

Legi[illegible] breve de anno 1546. in c. 6., et alias posteriores super in casu, quo bona alienata fuerint sine licentia, potuerunt Agnati, et consortes ad redemptionem bonorum ita alienatorum, ita dicitur ibi, quod pariter procedere etiam in feudis livellarijs deinde per aliud postea 1633. in c. 3. et hoc pariter terminatur per aliud legem 1635. usque et per [illegible] [illegible] [illegible] etiam Agnati, et consanguinei, et ita super consequitur terminasi Ser.ma Republica, ut quod translatio tamen feudorum de una persona ad aliam extraneam absque licentia Principis, Agnati debeant admitti ad recuperandum ipsa bona

Si contractus venditionis non sit subiectus retractui, et tamen consanguineus oblato pretio ad ipsum retrahendum semper admittatur, si postea velit recedere, dicens contractum non esse subiectum retractui, non est audiendus, Tiraquel de retractu lign. § fin. in 6. quest. n.° 36.

Si Regiensis ducat in uxorem Patauinam, et statutum Patauinum velit, quod vir lucretur partem dotis tantum, Regiensis vero velit, ut totam lucretur, lucrabitur ne maritus dotem ex forma statuti Patauini, an Regiensis? dic, quod mulier sequitur forum viri, et regulatur secundum ius Patriæ viri sui, ex eo quod est in L. exigere, ubi omnes, per totum Cagn. ff. de iudi. dic. n. quod in contractu dotis hoc est speciale, ut non inspiciatur locus contractus, sed locus domicilij viri.

Max.e est quæstio, an statutum loquens in dote simpliciter habeat locum in dote promissa: puta quod statuto caueretur, ut premoriente uxore in matrimonio maritus lucretur dotem. Alex. in cons. 13. n.o 23. vol. 3. tenet, non habere locum hoc. Ratio in L. si de diuisione in princ. inf. eo. dotem facit pro L. 1. C. de dot. cau. non num. 2.o per L. dotale §. dotale ff. de fun. dota. L. de diuisione in princ. ff. sol. mat. 3.o per tex. in L. Titio centum §. Titio generum ff. de cond. et demon. 4.o dicunt dos datur propter onera matrimonij L. si mulier ff. de iur. dot. sed dos promissa non sustinet onera matrimonij, ergo non est dos.

A. Contrariam tamen opinionem communem esse testatur Ias. in Rub. ff. sol. mat. n.o 20. in L. si donationis §. fin. ff. de cond. ob. cau. et post eum per L. ex morte C. de pac. conuen. per L. un. §. et ut plenius. C. de rei uxo. act. L. ult. ff. de colla. dot. Videmus etiam quod leges appellant dotem promissam tamen L. cum post §. 1. ff. de adm. tut. et tex. in L. mulier ff. de cond. inst. dicit mulier quæ ex dote pecuniam promissam debebat et ibi est dictio ex quæ denotat proprietatem L. 1. §. ex incendio ff. de incen. rui. et nauf.

Ad contraria respondetur primo ad L. 1. C. de dot. cau. non num. quod ibi illa verba referuntur per maritos, qui fatentur, se habuisse dotem, quam non habuerunt, ut scilicet non teneantur restituere dotem promissam tamen, quam falsi se habuisse, et non habuerunt. Ad L. dotale ff. de fundo dot. dic, quod ibi ostenditur dotem esse quasi dominium tradendi, et hoc ut prohibita sit alienatio fundi dotalis a die, quo uir est traditus, et constituitur dos. ad L. de diuisione ff. sol. mat. ad L. Titio centum §. Titio generum, dic, quod ibi non erat promissa, sed testamento constituta, in quo minus est quam in promissa. ad 4.m quod dos promissa non sustineat onera matrimonij dic, quod immo sustinet, quia mulier soluit usuras marito pro alimentis factis in personam suam, quo casu usuras non [illegible]

Limita tamen tale statutum, non habere locum, si esset adiectum verbum datam, i. uir lucretur dotem datam, quia dicitur esse inter dotem datam, et promissam L. ult. C. sol. mat.

[illegible] causa nisi a pietate proueniunt Bar. in L. cum His.

A. Hanc ipsam opinionem tenet Bar. in L. Publ. [illegible] n.o 4. C. de sacros. eccl. per tex. [illegible] in auth. [illegible] eligit. [illegible] mulier sed adverte, quod loquitur in dote data, [illegible] esse hic in limitatione ubique.

BIBLIOTECA COMUNALE

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Farbkarte #13 B.I.G.
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black